

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

Mahkeme Kayıtları Işığında
17.YÜZYIL İSTANBUL'UNDA
SOSYO-EKONOMİK YAŞAM

*SOCIAL AND ECONOMIC LIFE IN
SEVENTEENTH-CENTURY ISTANBUL
Glimpses from Court Records*

Editör / Edited by
Timur Kuran

Cilt 8 / Volume 8
Vakıflar (1689-97)

Waqfs (1689-97)

TÜRKİYE İŞ BANKASI

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://rantey.org>

Mahkeme Kayıtları Işığında
17.YÜZYIL İSTANBUL'UNDA
SOSYO-EKONOMİK YAŞAM

*SOCIAL AND ECONOMIC LIFE IN
SEVENTEENTH-CENTURY ISTANBUL
Glimpses from Court Records*

Editör / Edited by
Timur Kuran

Cilt 8 / Volume 8

Vakıflar (1689-97)

Waqfs (1689-97)

TARİH / HISTORY

YAYINA HAZIRLAYAN / EDITED BY: TİMUR KURAN
MAHKEME KAYITLARI İŞİĞİNDA

17. YÜZYIL İSTANBUL'UNDA SOSYO-EKONOMİK YAŞAM - CİLT 7

SOCIAL AND ECONOMIC LIFE IN SEVENTEENTH-CENTURY ISTANBUL:
GLIMPSES FROM COURT RECORDS - VOL. 7

OSMANLICA TRANSKRİPSİYONLAR VE TÜRKÇE ÖZETLER /
OTTOMAN TRANSCRIPTS AND TURKISH SUMMARIES
MÜSLÜM İSTEKLİ, ÖMER FARUK BAHADUR

İNGİLİZCE ÖZETLER / ENGLISH SUMMARIES
NUR BANU KAVAKLI BİRDAL, MEHMET SİNAN BİRDAL

© TÜRKİYE İŞ BANKASI KÜLTÜR YAYINLARI, 2010
Sertifika No: 29619

EDİTÖR / EDITOR
EMRE YALÇIN

GÖRSEL YÖNETMEN / CHIEF DESIGNER
BİROL BAYRAM

GRAFİK TASARIM UYGULAMA / GRAPHIC PRODUCTION
TÜRKİYE İŞ BANKASI KÜLTÜR YAYINLARI

1. BASKI: ŞUBAT 2012 / FIRST PRINT: FEBRUARY 2012
2. BASIM: EYLÜL 2014 / SECOND PRINT: SEPTEMBER 2014

ISBN 978-605-360-494-5

BASKI / PRINT

YAYLACIK MATBAACILIK

LİTROS YOLU FATİH SANAYİ SİTESİ NO: 12/197-203
TOPKAPI İSTANBUL (0212) 612 58 60
Sertifika No: 11931

Bu kitabın tüm yayın hakları saklıdır. Tanıtım amacıyla, kaynak göstermek şartıyla yapılacak kısa alıntılar dışında gerek metin, gerek görsel malzeme yayınevinden izin alınmadan hiçbir yolla çoğaltılamaz, yayımlanamaz ve dağıtılamaz.

All rights reserved. No part of this book may be reproduced without written permission from the publisher, except by a reviewer who may quote brief passages in a review; nor may any part of this book be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted in any form or by any means electronic, mechanical, photocopying, recording, dubbing, or other without written permission from the publisher.

TÜRKİYE İŞ BANKASI KÜLTÜR YAYINLARI

İSTİKLAL CADDESİ, MEŞELİK SOKAK NO: 2/4 BEYOĞLU 34433 İSTANBUL

Tel. (0212) 252 39 91

Fax. (0212) 252 39 95

www.iskulturlar.com.tr

Yayına Hazırlayan / Edited by
Timur Kuran

mahkeme kayıtları ışığında
17. Yüzyıl İstanbul'unda
Sosyo-Ekonomik Yaşam

Cilt 8
Vakıflar (1689-97)

Social and Economic Life in
Seventeenth-Century Istanbul
glimpses from court records

Volume 8
Waqfs (1689-97)



TARİH / HISTORY

YAYINA HAZIRLAYAN / EDITED BY: TİMUR KURAN

MAHKEME KAYITLARI İŞİĞİNDA

17. YÜZYIL İSTANBUL'UNDA SOSYO-EKONOMİK YAŞAM - CİLT 8

SOCIAL AND ECONOMIC LIFE IN SEVENTEENTH-CENTURY ISTANBUL:
GLIMPSES FROM COURT RECORDS - VOL. 8

OSMANLICA TRANSKRİPSİYONLAR VE TÜRKÇE ÖZETLER /
OTTOMAN TRANSCRIPTS AND TURKISH SUMMARIES
MÜSLÜM İSTEKLİ, ÖMER FARUK BAHADUR

İNGİLİZCE ÖZETLER / ENGLISH SUMMARIES
NUR BANU KAVAKLI BİRDAL, MEHMET SİNAN BİRDAL

© TÜRKİYE İŞ BANKASI KÜLTÜR YAYINLARI, 2010
Sertifika No: 29619

EDİTÖR / EDITOR
EMRE YALÇIN

GÖRSEL YÖNETMEN / CHIEF DESIGNER
BİROL BAYRAM

GRAFİK TASARIM UYGULAMA / GRAPHIC PRODUCTION
TÜRKİYE İŞ BANKASI KÜLTÜR YAYINLARI

1. BASKI: ŞUBAT 2012 / FIRST PRINT: FEBRUARY 2012
2. BASIM: EYLÜL 2014 / SECOND PRINT: SEPTEMBER 2014

ISBN 978-605-360-495-2

BASKI / PRINT
YAYLACIK MATBAACILIK
LİTROS YOLU FATİH SANAYİ SİTESİ NO: 12/197-203
TOPKAPI İSTANBUL (0212) 612 58 60
Sertifika No: 11931

Bu kitabın tüm yayın hakları saklıdır. Tanıtım amacıyla, kaynak göstermek şartıyla yapılacak kısa alıntılar dışında gerek metin, gerek görsel malzeme yayınevinden izin alınmadan hiçbir yolla çoğaltılamaz, yayımlanamaz ve dağıtılamaz.

All rights reserved. No part of this book may be reproduced without written permission from the publisher, except by a reviewer who may quote brief passages in a review; nor may any part of this book be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted in any form or by any means electronic, mechanical, photocopying, recording, dubbing, or other without written permission from the publisher.

TÜRKİYE İŞ BANKASI KÜLTÜR YAYINLARI
İSTİKLAL CADDESİ, MEŞELİK SOKAK NO: 2/4 BEYOĞLU 34433 İSTANBUL
Tel. (0212) 252 39 91
Fax. (0212) 252 39 95
www.iskulturlar.com.tr

Yayına Hazırlayan / Edited by
Timur Kuran

mahkeme kayıtları ışığında
17. Yüzyıl İstanbul'unda
Sosyo-Ekonomik Yaşam

Cilt 8
Vakıflar (1689-97)

Social and Economic Life in
Seventeenth-Century Istanbul
glimpses from court records

Volume 8
Waqfs (1689-97)

TÜRKİYE \$ BANKASI
Kültür Yayınları



İÇİNDEKİLER / CONTENTS

Transkripsiyon ve Kodlama Kuralları.....	IX
<i>Transliteration and Coding Rules</i>	XI
Vakıflar / <i>Waqfs</i> (1689-97).....	1
Özetler ve Metinler / <i>Summaries and Texts</i>	3
5, 6, 7 ve 8. ciltlerin dizini (kayıt numaralarına göre)	615
<i>Index for Volumes 5, 6, 7 and 8 (by case numbers)</i>	633

Uygarlıkların kavuştuğı İstanbul'a armağan...

In celebration of Istanbul, where civilizations come together...

Transkripsiyon ve Kodlama Kuralları

Mahkeme defterlerindeki Osmanlıca metinlerin transkripsiyonu hazırlanırken okuma akışkanlığının bozulmaması için yalın bir yöntem benimsenmiştir. Arapça ve Farsça kelimeler orijinallerine uygun biçimde okunmaya çalışılmıştır. Uzatma olan sesli harflerde (ziyâde, âlî, hâzır örneklerinde olduğu gibi) ^ işareti; ayın harfinin geçtiği kelimelerde (bey', şer', i'timad örneklerinde olduğu gibi) ayın harfinden sonra ' işareti; ve hemzenin kullanıldığı kelimelerde (su'âl, me'mûr, kâ'im örneklerinde olduğu gibi) hemzedden sonra ' işareti kullanılmıştır.

Öz Türkçe kelimelerin okunuşunda kâtibin yazımına bağlı kalınarak dönemin telaffuzu yansıtılmaya çalışılmıştır. Gayrimüslim, yabancı, kilise, sinagog, cemaat adlarıyla yabancı kökenli yer adları da orijinal metinde yazıldığı gibi okunmuştur.

Mahkeme defterlerinin içlerindeki hükümler kodlanırken varak sayısı esas alınmıştır. Her bir varağın ilk sayfası a, ikinci sayfası b olarak sınıflandırılmış olup her sayfadaki hükümler de Arap rakamlarıyla birden başlayarak numaralandırılmıştır. Dolayısıyla 23b/2, 23'üncü varağın arka tarafında bulunan ikinci hükme verilen koddur.

Kullanılan özel işaretler şunlardır:

[dolu] Metin içerisinde kâtip tarafından yazılması unutulmuş

veya eksik yazılan harf, ek ya da kelimeler bu işaret içerisinde tamamlanmaya çalışılmıştır. Üç örnek: [Ef]renciyü'l-asl, vekîl-i mezbûr[ı] tasdîk, meblağ-ı [mezbûr].

[...] Okunamayan kelimeler.

[?] Okunuşu şüpheli kelimeler.

[boş] Metin içerisinde kâtip tarafından daha sonra tamamlanması düşüncesiyle boş bırakılan ama doldurulmayan alanlar.

[silik] Kurt tahribatı, nem, yırtık, çürük ve buna benzer faktörlerden dolayı okunması mümkün olmayan kelimeler.

Transliteration and Coding Rules

In transliterating the Ottoman records in the court registers into modern Turkish, we opted for simplicity in order to avoid burdening readers. With Arabic and Farsi words, we have sought to maintain the intended pronunciation. Long vowels (as in ziyâde, âlî, hâzırı) are identified through the ^ sign; words with an ayn (for example, bey', şer', i'timad) have the diacritic ' after the ayn; and words with the hamza (for example, su'âl, me'mûr, kâ'im) have the diacritic ' following the hamza.

With Turkish words, we have followed the scribes form in order to convey the pronunciation of the time. The names of non-Muslims, foreigners, churches, synagogues, congregations, and foreign places have been transcribed to match the original text.

In coding the cases within the court registers, we have followed the sheet number. The front of a sheet is classified as a, and the back as b, and Arabic numerals have been used to distinguish among the cases on each page. Thus, 23b/2 refers to the second entry on the back side of the 23rd sheet.

The following special symbols are used:

[full] Characters or words that the scribe forgot or overlooked have been completed within brackets. Three examples: [Ef]renci-yü'l-asl, vekîl-i mezbûr[ı] tasdik, meblağ-ı [mezbûr].

XII SOCIAL AND ECONOMIC LIFE IN SEVENTEENTH-CENTURY ISTANBUL

- [...]** Undecipherable words.
- [?]** Doubtful transliteration.
- [boş]** Fields within the text that the scribe planned to fill later but left blank (“boş” means blank in Turkish).
- [silik]** Unreadable due to damage caused by worms, humidity, tears, rotting, or some other factor.

VAKIFLAR
(1689-1697)

WAQFS
(1689-1697)

Özetler ve Metinler *Summaries and Texts*

1280 - 1689 (1100) Galata 145: 3a/3 Tescil işlemi / *Registration*

Maryora'nın üzerinde Maktul İbrahim Paşa Vakfı'ndan icareli bir dükkân vardır. Maryora'nın vekili Yakob bu dükkânı, balıkçılarından Roil'e 300 kuruşa devreder. Ancak Maryora mütevellîye, dükkânı 225 kuruşa verdiğini söyler. Mütevellî de bu bedel üzerinden temessük düzenler. Roil, Maryora'ya 275 kuruşu öder. Daha sonra temessüke geçmeyen 50 kuruş için Roil, Maryora'ya; alamadığı 25 kuruş için de Maryora Roil'e dava açar. Bunun üzerine Maryora, mütevellîye verilecek vergi ve temessük harcını üzerine alarak 25 kuruşluk alacak davasından vazgeçer. Sonuç olarak taraflar, birbirlerine açtıkları davalardan vazgeçtiklerini mahkemeye onaylatırlar.

Maryora has been renting a store belonging to the Maktul İbrahim Paşa Waqf. Maryora's legal agent Yakob transfers this store to the fisherman Roil for 300 kuruş. However, he tells the mutawalli that he sold the store for 225 kuruş, and the mutawalli prepares a promissory note for this amount. Roil pays Maryora 275 kuruş for the store. Later, Roil sues Maryora for the 50 kuruş

not reflected in the promissory note, and Maryora sues Roil for the 25 kuruş he did not receive. Maryora agrees to pay the mutawalli tax and the promissory note fee and drops his case. The parties thus reach an amicable settlement.

Mahrûsa-i Galata muzâfâtından kasaba-i Beşiktaş’da Sinan Paşa-yı Kebîr Mahallesi’nde sâkine Maryora bint-i Hristodoli nâm nasrâniyye tarafından husûs-ı âti’z-zikri ikrâra vekîl olduğu zât-ı mezbûreyi ma’rifet-i şer’iyye ile ârifân Klavero veled-i Benat ve Raşkova veled-i Vasil şehâdetleriyle mahzar-ı hasm-ı münkir-i şer’ide ber-nehc-i şer’î ve mer’î sâbit olan li-ebeveyn karındaşı Yakob veled-i Hristodoli nâm zimmî mahfil-i şer’ê balıkçı tâ’ifesinden işbu râfi’ü’r-rakîm Roil veled-i Koro nâm zimmi muvâcehesinde bi’l-vekâle ikrâr ve takrîr-i kelâm idüp müvekkile-i mezbûre merhûm maktûl İbrahim Paşa Vakfı’na icâre-i mu’tâde ile taht-ı tasarrufunda olup mahrûsa-i mezbûre hâricinde Balıkpazarı’nda vâki’ bir tarafı Hüseyin Ağa nâm kimesne tasarrufunda olan vakf dükkân ve üç tarafı tarîk-i âmm ile mahdûd fevkinde bir bâb kebîr odayı muhtevî [bir] bâb balıkçı dükkânı mersûm Roil’e şirâ’en üç yüz guruş bedel mukâbelesinde ferâğ idüp lâkin alenen vakf-ı mezbûrun kâ’im-makam-ı mütevellîsi olan işbu hâzır bi’l-meclis Abdurrahman Çelebi ibn eş-Şeyh Ahmed Efendi huzûrunda mezbûrun ma’rifetiyle iki yüz yirmi beş guruş bedel mukâbelesinde ferâğ ve tefvîz eyleyüp mezbûr Abdurrahman Çelebi vech-i mahkî üzre mezbûr Roil yedine temessük i’tâ eyleyüp ve merkûm Roil rızâsıyla bedel-i ferâğ-ı mezbûrun iki yüz yetmiş beş guruşunu dahi müvekkile-i mezbûreye teslim eylemişidi lâkin merkûm Roil bedel nâmına ahz olunmayan akçe meşrû’ olmadığına binâ’en müvekkile-i mezbûreye müdde’â olan iki yüz yetmiş beş guruşun temessükden hâric olan elli guruşunu müvekkile-i mezbûreden da’vâ eyleyüp müvekkile-i mezbûre dahi şirâ’en bedel-i ferâğ olan üç yüz guruşdan bâkî kalan yirmi beş guruş mersûm Roil’den da’vâ itmekle beynlerinde nizâ’-ı küllî cereyân itmişidi el-hâletü hâzihi müvekkile-i mezbûre merkûm Roil’in

mütevellî resmine ve temessük harcı olan otuz yedi buçuk guruş kendi malından edâ eyledikten sonra da'vâsına tesaddî eylediği yirmi beş guruşdan mezbûr Roil'in zimmetini ibrâ' ve iskât eyleyüp [silik] ba'de'l-yevm her birinin [diğeri ile] vechen mine'l-vücûh da'vâ ve nizâ'ı yokdur didikde gıbbe't-tasdîki'ş-şer'î mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundı fî gurrei Cumâdelûla sene 1100 Şühûdü'l-hâl

Mustafa Çelebi ibn Ali, Abdurrahman ibn kâ'im-makâm-ı mütevellî, Mehmed Ağa kethüdâ hazretleri, Mustafa Çelebi ibn Hüseyin Efendi.

1281 - 1689 (1100) Galata 145: 3b/2 Tescil işlemi / Registration

Kasımpaşa'da Sahhaf Muhyiddin Mahallesi'nde bulunan odaların gelirleri, bu mahalledeki mescidin onarımına vakfedilmiştir. Mahalle sakinleri mütevelli karşısında bu mescidin şu anda onarımı gerekmediğini ve onarım için mütevellide 300 kuruş olduğunu söylerler. Ferman ile mahalle halkından devlete para ödemeleri istenir. Mahalle halkının bu parayı ödeyecek gücü olmadığından, mütevellide olan parayı alıp devlete teslim etmeleri yine ferman ile emrolunur. Bunun üzerine mahalle halkı mütevelliden 300 kuruş alıp devlete teslim eder ve ayrıca onarıma gereksinim duyulduğunda masrafları karşılamayı mütevelliye taahhüt eder.

The revenues of the rooms in Kasımpaşa's Sahhaf Muhyiddin neighborhood have been endowed to pay for the restoration of the neighborhood mosque. In the presence of the mutawalli, residents of the neighborhood state that the mosque does not need restoration at the moment, and that, in any case, the mutawalli has 300 kuruş saved for a restoration. An imperial decree orders the neighborhood to pay some money to the state. Since the residents are not capable of paying the amount, another decree orders them to retrieve the restoration money from the mutawalli and use it to pay the state. The

neighborhood residents receive the 300 kuruş and transfer it to the state. They also promise to give this amount to the mutawalli whenever a need arises for the restoration of the mosque.

Mahmiyye-i Galata hâricinde kasaba-i Kâsımpaşa'da Sahhâf Muhyiddin Mahallesi'nden Halil Beşe ibn İbrahim ve Ali Çelebi ibn Mustafa ve Yakub bin Davud ve Mustafa bin Ali ve Hasan bin Mustafa ve Hüseyin Beşe ibn Ramazan ve Mustafa Çavuş ibn Mustafa ve İbrahim Ağa ibn Mehmed ve Mehmed bin Mustafa nâm kimesneler kendi taraflarından vekâleten mahfil-i şer' de mahalle-i mezbûre mescid-i şerîfinin ta'mîr ve meremmeti mevkûfe olup mahalle-i mezbûrede vâkî odaların mütevellîsi olan işbu râfi'ü'l-vesîka İvaz Efendi ibn Halil nâm kimesne muvâcehe[sinde] her biri ikrâr ve takrîr-i kelâm idüp zikr olunan odaların mahallemizin hânesinde dâhil ve ücret-i hâsılasından yed-i mütevellîde üç yüz guruş mevcûd olup ve hâlen mescid-i şerîfin ta'mîr ve meremmete aslâ ihtiyâcı olmıyup ve hânemiz kesîr ve ahâlîsi kalîl ve fakîr olmağla işbu sene-i mübâreke de tahsîlî fermân olunan nefîr-i âmm bedeliyesi mâlının cem'inde kemâl-i mertebe su'ûbet olmağla mescid-i mezbûr her ne zamân ta'mîr ve meremmete muhtâc olursa malımızdan bi-tarîki'd-damân ta'mîr ve meremmet itmek üzere meblâğ-ı mezbûr üç yüz guruş mütevellîden ahz olunup cânib-i mîrîye teslîm olunmak bâbında yedimize fermân-ı âlî i'tâ buyurulmağın ber-mûceb-i fermân-ı âlî zikr olunan üç yüz guruş mütevellî-i mezbûrdan ahz ü kabz idüp ve cânib-i mîrîye husûs-ı mezbûr içün def' ve teslîm eyledik didiklerinde gıbbe't-tasdîki's-şer'î mâ-hüve'l-vâkî bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sânî ve'l-ışrîn min Cumâdelâhire sene 1100

Şühûdü'l-hâl

İsmâil Efendi ibn Mehmed imâm-ı Sakabaşı, İbrahim Efendi ibn Mehmed mü'ezzin, Ahmed Beşe ibn Mustafa, Mustafa Çelebi imamzâde, Cafer ibn Hasan.

1282 - 1689 (1100) Galata 145: 5b/1 Tescil işlemi / Registration

Kâtip Mehmet Efendi Vakfı'ndan icareli olan çörekçi fırının-da Penapot'un çeyrek hissesi vardır. Penapot, fırındaki hissesini annesi Yanola'ya 45 kuruşa devreder. Bu devir teslim işlemi sicile kaydolunur.

Penapot holds a quarter-share of a bakery rented from the Kâtip Mehmet Efendi Waqf. He transfers his share to his mother Yanola for 45 kuruş. The court registers the transaction.

Mahmiyye-i Galata'da Sultan Bayezid Mahallesi zimmîlerinden olup [silik] olan Penapot veled-i İstati nâm zimmî tarafından husûs-ı câiz-zikre vekîl olup Ahmed Beşe ibn Ivaz ve Ali Beşe ibn Veli nâm kimesneler ile Nikola veled-i Franko ve Korkçice [?] veled-i Pavlo nâm zimmîler şehâdetleri ile şer'an vekâleti sâbite olan mezbûr Penapot'un li-ebeveyn karındaşı Mihalaki nâm zimmî meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde müvekkil-i mezbûr Penapot'un vâlidesi işbu râfi'ül-vesîka Yanola bint-i Nikola nâm nasrâniyye muvâcehesinde bi'l-vekâle ikrâr ve takrîr-i kelâm idüp karındaşı ve müvekkil-i mezbûr Penapot'un merhûm Kâtib Mehmed Efendi Vakfı'ndan be-her şehir altmış akçe icâre ile taht-ı tasarrufunda olup mahalle-i mezbûrede vâki' iki taraftan vakf-ı mezbûr ve iki taraftan tarîk-i âmm ile mahdûd çörekçi fırınında olan rub' hisse-i şâyi'asını vakf-ı mezbûrun meşrûtiyet üzere bi'l-fi'l mütevellisi olan Mahmûd Çavuş ibn Osman nâm kimesne ma'rifeti ile kırk beş kıta esedî gurus mukâbelesinde vâlidesi mezbûre Yanola'ya ferâğ ve tefvîz ol dahi ber-vech-i muharrer tefevvüz ve kabûl eylediğinden sonra bedel-i ferâğ olan meblâğ-ı mezbûrül-mu'teber kırk beş kıta gurus benim vekâletim hasebiyle bi't-tamâm yedinden ahz ü kabz eyledim ba'de'l-yevm müvekkilim ve karındaşı mezbûr Penapot'un zikr olunan fırında alâka ve medhali kalmadı didikde gibbe't-tasdîki's-şer'î mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi'r-râbi' min şehri Recebi'l-ferd sene 1100

Şühûdü’l-hâl

Abdullah Efendi ibn Ali, Mehmed Çelebi ibn Mehmed [...], Mustafa ibn Eşref, İbrahim Efendi ibn Mehmed nâ’ibü’r-recül, İbrahim bin Musa.

1283 - 1689 (1100) Galata 145: 6a/1 Dava / *Adjudication*

Abdûlbaki Ağa, bir değirmenin üçte iki hissesini vakfettikten sonra bu hisseden bir bölümünü de kendisine vakfedererek Abdülkerim isimli kişiyi bu vakfa müteveli tayin eder. İmam Muhammed’e göre, vakıf kurucusunun bu malı kendisine vakfetmesi hukuka aykırıdır. Bu gerekçeyle Abdûlbaki Ağa, mahkemede kendisine vakfettiği hissesinin iadesini mütevelliden ister. Müteveli de İmam Ebu Yusuf’a göre bu vakfın doğru olduğunu ve bunun da fıkıh (hukuk) kitaplarında yazılı olduğunu söyler. İmam Ebu Yusuf’un görüşü doğrultusunda vakıf onaylanır ve sicile kaydolunur.

Abdûlbaki Ağa, after endowing two-thirds of a mill, endows the remaining one-third share to himself. He also appoints Abdülkerim as the mutawalli of the waqf. According to İmam Muhammed, it is not legitimate for an endower to designate himself as the beneficiary. On that basis, he asks the mutawalli to return the share that he endowed to himself. The mutawalli testifies that according to İmam Ebu Yusuf, as recorded in fiqh (law) books, the waqf is legitimate. Based on İmam Ebu Yusuf’s view, the waqf is approved and registered.

[...] kılındıktan sonra işbu kitâb-ı sirâr-intisâbın tahrîr ve inşâsına bâ’is ve bâdî oldur ki [silik] ed-dell ale’l-hayr ke-fâ’iluhû mazmûnunu mülâhaza idüp mâ-tükaddimû li-enfûsikûm min hayrin tecidûhu inde’llâh âyet-i kerîmesinin mazmûn-ı sa’âdet-resânına mâ-sadak ola binâ’en alâ zâlik fi’l-asl Karahisâr-ı Sâhib [silik] ve’l-mesâib kal’asında sâbıkâ vüzerâ olup hâlâ mahmiyye-i

İstanbul'da mütemekkin sâhibü'l-hayrât ve'l-hasenât Abdülbâkî Ağa ibn Mehmed meclis-i şer'î şerîf-i şâmiñü'l-âde mahfil-i dîn-i münîf-i râsiñü'l-evtâda husûs-ı âti'l-beyânı li-ecli't-tescîl mütevellî nasb olan Abdülkerim ibn Abdurrahim nâm kimesne mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüp Karahisâr-ı Sâhib muzâfâtından Şehrâbâd Nâhiyesi'ne tâbi' Karlıca nâm karye sınuru dâhilinde Akdeğirmen demekle ma'rûf olan bir tam içinde bir göz değirmenin üç hissesinin iki hissesini ecdâdım Receb Ağa evlâd-ı ebnâsına vakf idüp bâkî kalan bir hissedenden mülkiyet üzre mutasarrıf olduğım on altı hafta hissemi hasbeten li'llâhi'l-âliyyi'l-azîm ve [...] Hâce Kadın demekle ma'rûfe olan sulbiye kızım Ümmühâni'ye dâr-ı benât-ı benâtına ba'de'l-inkitâ' evlâd-ı ebnâsına batnen ba'de batnin ve neslen ba'de neslin ve karnen gıbbe aslin ve ba'de'l-inkırâz kendü nefsime ve usûbât-ı zevî'l-erhâmdan ne'üzü bi'llâhi min sâmi'in Medîne-i Münevvere [...] fukarâsına vakf ve şart idüp tebdîl-i şurût ve tağyîr-i kuyûdını yedimde koymuşidim el-hâletü hâzihî abd-i memlûküm kızı Havvâ Halîfe'ye şart ve ta'yîn idüp mârû'z-zikr senede on altı hafta hissemi mütevellî-i mezbûra def' ve teslîm ol dahi kabz ve tesellüm idüp sâ'ir mütevellîler mutasarrıf olduğu gibi mutasarrıf olmuşdur didikde gıbbe't-tasdîki's-şer'î vâkıf-ı mezbûr inân-ı kelâmını semt-i âhara atf idüp eğerçe vakf akâr İmâm Muhammed muhtâr aleyhi rahmeti meliki'l-gaffâr Ebû Hanîfe el-Kûfi cûziye bi'l-hayr kûfiye katında sahîh ve lâkin gayr-i lâzımdır belki İmâm-ı Rabbânî tilmîz-i sâni Muhammed bin Hüseyin el-Bistâmî katında vâkıf-ı [...] vakfı nefsine şart ve ta'yîn eylese sahîh ve câ'iz olmaz binâ'en alâ zâlik re'yihimâ ve mezhebihimâ es-sedîd vakfiyetinden rücû' idüp zikr olunan değirmenden senede on altı hafta hissesini mülkiyete istirdâd ve kasr-ı yedine tenbîh matlûbumdur didikde gıbbe's-su'âl mütevellî-i merkûm cevâbında fi'l-hakîka hâl minvâl-i mezkûre üzredir lâkin İmâm-ı Efdal Tilmîz-i Evvel İmâm Ebu Yûsuf aleyhi'r-rahme katında sıhhat lüzûmdan müfârik olmayup vâkıfın mücerred vakaftü kavli ile vakf sahîh ve lâzım olup nefsine şart ve ta'yîn dahi sahîh olup mübtıl vakf olmaz hâlen mes'ele müftî-i bahâ-kavl Hazret-i Ebu Yûsuf üzre olduğu kütüb-i şer'de mestûrdur

deyü redd ve teslîmden imtinâ‘ ve husûmet ve nizâ‘ mevki‘-i sadr-ı kitâb reşîd nâ‘ib olan hâkim-i hâsimden vakf-ı mezbûrun zımnında olan şurût ve kuyûdun sıhhat ve lüzûmuna dahi hükm-i şer‘î taleb eylediğimde hâkim-i mûmâ-ileyh efâza’llahü sübhânehü eltâfuhû aleyh tarafeynin delâ’ilinden tefekkür ve te‘emmül-i dakîk ile tefekkür idüp cânib-i vakfı evlâ ve elyak ve uhrâ görüp âlimen bi’l-hilâf ve vâkıfen alâ mevâkıfı’l-ihtilâfı’l-hâvî beyne’l-e‘immeti’l-eslâf ve’l-eşrâf İmâm Ebû Yûsuf kavl-i şerîfi üzre sıhhat ve lüzûmuna hükm idüp min-ba’d vakf lâzım olup tebdîl ve tağyîri adîmü’l-ihtimâl olmuşdur fe-men beddelehû ba‘de-mâ semî‘ahû fe-innemâ ismuhû ‘ale’l-lezîne yübeddilûneh inne’llâhe semî‘un ‘alîm ve icra’l-vâkıfu ‘ale’l-hayyi’l-cevvâdı’l-kerîm cerâ zâlik ve hurrîre fî evâyılı şehri Recebi’l-ferd sene mi’e ve elf

Şühûdü’l-hâl

Fahrü’l-emâcid ve’l-ekârim Mustafa Ağa [...], Mehmed Çelebi ibn Abdurrahman Efendi, Fahrü’l-meşâyih İbrahim Efendi ibn eş-Şeyh Mirza, es-Seyyid Ahmed Efendi el-imâm, fahrü’l-müderrisîn Cafer Efendi, Mustafa Efendi, es-Seyyid Ali İbn es-Seyyid Halil, Şeyh Mehmed ibn Cafer Efendi.

1284 - 1689 (1100) Galata 145: 7a/1 Tescil işlemi / Registration

Mehmet, kız kardeşi Ümmi’nin vekili ve aynı zamanda kocası olan Ömer Çelebi karşısında mahkemeye çıkar. Ümmi’nin tasarrufunda Ali Paşa Vakfı’na ait bir oda vardır. Mehmet bu odayı, kardeşi adına ve mütevellî izniyle bir başkasına 60 kuruş karşılığında devreder ve aldığı paranın yarısını kardeşine verir; geri kalan yarısı için ise, vakfa ait olup kendi tasarrufunda olan bir odayı kardeşine devreder. İki kardeş, babalarının mirasına ilişkin herhangi bir davaları kalmadığını belirterek anlaşmalarını sicile kaydettirirler.

Mehmet appears in court in the presence of Ömer Çelebi, his sister Ümmi’s husband and legal agent. Ümmi holds tenure over a

room owned by the Ali Paşa Waqf. Mehmet sells this room on his sister's behalf for 60 kuruş, with the permission of the mutawalli. Mehmet then gives one-half of the 60 kuruş to his sister. For the remaining half, he transfers his tenure over another waqf room to her. Both parties agree that they have no conflict regarding their father's inheritance. They have their agreement registered.

Mahrûsa-i Galata'da el-Hâc Âmâ Mahallesinde sâkin el-Hâc Mehmed bin el-Hâc Ramazan nâm kimesne meclis-i şer' de yine mahalle-i mezbûrede sâkine li-ebeveyn kız karındaşı Ümmî nâm hâtun tarafından husûs-ı âti'l-beyâna vekîl olduğu zât-ı mezbûreyi ma'rifet-i şer' iye ile ârifân olup mahalle-i mezbûre sükkânından el-Hâc Yûsuf bin Abdullah ve Hüseyin Çelebi ibn Şaban nâm kimesneler şehâdetleriyle mahzar-ı hasm-ı câhid-i şer' ide sâbit olan zevci râfi'ü'l-kitâb Ömer Çelebi bin Mehmed nâm kimesne mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm idüp kız karındaşı müvekkile-i mezbûre Ümmî'nin taht-ı tasarrufunda olup mahalle-i mezbûrede vâki' merhûm Ali Paşa Vakfından lede'l-ahâlî ve'l-cîrân ma'lûme'l-hudûd bir bâb odayı izn-i ma'rifet-i mütevellî âhara altmış guruş mukâbelesinde ferâğ ve tefvîz ve bedel-i merkûmı ahz ü kabz eylediğinden sonra meblâğ-ı mezbûrun otuz guruşunu müvekkile-i mezbûreye bundan akdem teslîm idüp bâkisi olan otuz guruşu kendi masârifime sarfla istihlâk idüp zimmetimde deyn olmağla yine vakf-ı mezbûrdan olup mahalle-i mezbûrede vâki' lede'l-ahâlî ve'l-cîrân ma'lûme'l-hudûd tasarrufumda olan bir bâb vakf odanın hakk-ı tasarrufunu ma'rifet-i mütevellî ile otuz guruş bedel mukâbelesinde müvekkile-i mezbûreye ferâğ ve tefvîz ol dahi tefevvüz ve kabûl eyledikten sonra bedel-i merkûm otuz guruşu müvekkile-i mezbûreye deynim olan meblâğ-ı mezbûr otuz guruşa takâs mezbûre dahi mukâsa ve kabûl itmekle zikr olunan bir bâb odanın müvekkile-i mezbûrenin taht-ı tasarrufunda olup benim min-ba'd alâkam yokdur ve bundan akdem vefât iden babamız mezbûr el-Hâc Ramazan'ın mîrâsına müte'allika nâm da'vâdan dahi her birimiz âharın zimmetini ibrâ'i âmm

kâtı’u’n-nizâ’la ibrâ’ ve iskât eyledik ba’de’l-yevm mazmûn-ı kitâba muhâlif her birimizden da’vâ ve nizâ’ zuhûr ve sudûr iderse lede’l-hükkâmî’l-kirâm makbûle ve mesmû’a olmasun didikde gıbbe’t-tasdîki’ş-şer’î mâ-hüve’l-vâki’ bi’t-taleb ketb olundu fi’l-yevmi’l-hâdî ‘aşer min Recebi’l-ferd sene mi’e ve elf Şühûdü’l-hâl

Fahrü’l-a’yân Durmuş Ağa bin Şahâb, Mahmûd Kapudân bin Hüseyin Kapudân, Hüseyin bin Abdullah, Ahmed Beşe bin Mustafa, Hamza Beşe bin Abdülganî, Cafer Beşe bin Hasan.

1285 - 1689 (1100) Galata 145: 12b/3 Resmi yazışma / *Official correspondence*

Defterdâr Mahmût Efendi Vakfı’na ait üç oda Ahmet Dede’nin tasarrufunda olup onarılması gerekmektedir. Ahmet Dede bu odaları, masrafı muaccel kirasından düşülmek üzere onartmak için mahkemeden izin ister. Bunun üzerine bilirkişiler tarafından inceleme yapılır ve gerekli izin Ahmet Dede’ye verilir.

Ahmet Dede holds tenure over three rooms that belong to the Defterdâr Mahmût Efendi Waqf. The rooms need to be repaired. Ahmet Dede asks for the court’s permission to repair the rooms with the expenses to be deducted from future rents (muaccel kira-sına mahsup). Experts investigate the case. The court gives Ahmet Dede the necessary permission.

Mahrûsa-i Galata muzâfâtından kasabi Tophâne’de Selime Hâtun Mahallesinde sâkin işbu sâhibü’l-kitâb Ahmed Dede ibn Mehmed nâm kimesne meclis-i şer’de takrîr-i kelâm ve ta’bîr anî’l-merâm idüp ashâb-ı hayrâtdan merhûm Defterdâr Mahmûd Efendi nâm sâhibü’l-hayrın evkâfından icâre-i mu’accele-i ma’lûme ve be-her mâh [...] otuzar akçe ücret ile taht-ı tasarrufumda olup mahalle-i mezbûrede vâki’ lede’l-ahâlî ve’l-cîrân ma’lûme’l-hudûd fevkânî ve tahtânî üç bâb odaların

ekser mevâzi'i münhedim ve vîrân olup kable't-ta'mîr süknâya kâbiliyet olmadığı nümâyân olup vakfda vüs'at olmadığından gayrı zikr olunan odaların icâre-i mu'accelesi kesîr olmağın cânib-i şer'den üzerine varılup ba'de'l-müşâhede icâre-i mü'eccelesinden mikdâr-ı mezkûr tenzîl ve ba'de'l-yevm küllî ve cüz'î revîş-i ta'mîr ve termîm mu'acceleye mahsûb olmak üzre binâya cânib-i şer'den izn virilmek matlûbumdur didikde cânib-i şer'den mevlânâ Abdülganî Efendi irsâl olunup ol dahi hâssa mi'mârlarından üstâd Mehmed Çelebi ibn Abdullah ve Mehmed Halîfe ibn Abdullah ve zeyl-i rakîmde mestûrû'l-esâmî müslimîn ile zikr olunan odaların üzerine varılup ve vakf-ı mezbûrun meşrûtiyet üzre bi'l-fi'l mütevellîsi olan fahrû'l-muhadderât Afife Hanım bint el-merhûm İsmâil Paşa tarafından husûs-ı âti'z-zikre sâbitü'l-vekâle vekîl-i müsecceli olan İbrahim Ağa ibn Ahmed muvâcehesinde mu'âyene ve müşâhede olundukda fi'l-vâki' sâlifü'z-zikr odaların kable't-ta'mîr süknâya kâbiliyeti olmadığı nümâyân olup vakfda ber-vech-i muhar-rer vüs'at olmadığından gayrı zikr olunan odaların icâre-i mü'eccelesi kesîr olduğu mu'âyene ve müşâhede itdiklerinde mi'mârân-ı mezbûrân ve sâ'ir müslimîn-i mezkûrîn el-ân ve el-yevm sâlifü'l-beyân odaların her birinin be-her mâh icâre-i mislleri yirmi beşer akçe'ye ancak tahammüli vardır ziyâde tahammüli yokdur deyü haber virmeğın zikr olunan odaların her birinin on akçe icâre-i mu'accelesi tenzîl ve yirmişer akçesi ibkâ ve merhûm Ahmed Dede ba'de'l-yevm zikri mürûr iden odaların küllî ve cüz'î revîş-i ta'mîr ve termîmi kendi malından icâre-i mu'accelesine mahsûb olmak üzre binâya ta'ahhüd ve iltizâm itmeğın vâki'ü'l-hâli mevlânâ-yı mezbûr mahallinde ketb ü tahrîr ve ba'dehu ma'an ba's olunan Mustafa Turabî ve muhzır Baba Davud ile meclis-i şer'a gelüp alâ-vukû'ihî inhâ ve takrîr itmeğın mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundı fi'l-yevmi'l-hâmis 'aşer min Recebi'l-ferd sene 1100

Şühûdü'l-hâl

[boş]

1286 - 1689 (1100) Galata 145: 13b/1 Tescil işlemi / *Registration*

Ahmet'in karısı Emetullah Hatun boşanmak ister. Emetullah'a ait bazı eşyaların satış bedeli ile Hacı Hatun Vakfı'ndan üzerlerinde olan ev bedelleri olan toplam 3185 akçeyi Emetullah, kocası Ahmet'e bağışladığını ve mehir bedeli olan 27 kuruştan vazgeçtiğini ayrıca nafaka da istemediğini belirtir. Ahmet, boşanmayı kabul eder ve istekleri mahkeme tarafından tescil olunur.

Ahmet's wife Emetullah files for divorce. Emetullah states that she donates the 3185 akçe, revenues from the sale of some of her belongings, and the tenure over a house belonging to the Hacı Hatun Waqf, to her husband Ahmet. In addition, she gives up the 27 kuruş bride's money (mehir) and does not ask for alimony. Ahmet agrees to the divorce on those conditions. The court then registers the wishes of the couple.

Mahrûsa-i Galata hâricinde Müeyyedzâde Mahallesinde sâkine Emetullah bint Mehmed nâm hâtun meclis-i şer' de zevc-i dâhil-bihâsî râfi'ü'l-kitâb Ahmed bin Osman nâm kimesne mahzarında bi-tav'ihâ ikrâr ve takrîr-i kelâm idüp zevcim mezbûr ile beynimizde şikâk ve adem-i vifâk olmağla eşyâ-i memlûkûmden olup zevcim mezbûr Ahmed âhara bey' idüp semenlerini kendi masârifine sarf ile istihlâk eylediği ve sekiz gurusluk bir sîm kuşak ve dört gurus kıymetli bir mâ'i hâzır kaftan ve bir gurus kıymetli bir sarı kaftan ve iki buçuk gurus kıymetli bir [...] gömlek bahâlarından cem'an on dokuz buçuk gurus ve mahrûsa-i mezbûre muzâfâtından kasaba-i Kâsım Paşa'da Çatma Mescid Mahallesinde vâki' merhûm Hâce Hâtun Vakfından olup lede'l-ahâlî ve'l-cîrân ma'lûmü'l-hudûd büyût-ı adîdi müştemil bir bâb menzil bedelinden bâkî sekiz yüz yirmi beş akçe bedel ki min-haysî'l-mecmû' üç bin yüz seksen beş akçe bedel-i hul' olup ve zevcim mezbûr Ahmed'in zimmetinde mütekarrir ve ma'kûdün-'aley olan yirmi yedi esedî gurus mehr-i mü'eccelimden fâriğa olup ve nafaka-i iddet ve me'ûnet-i sükânâm dahi kendi üzerime olmak

üzre zevcim mezbûr Ahmed ile muhâle'a-i sahîha-i şer'îye ile hul' olup mezbûr dahi ber-vech-i muharrer hul'-i mezbûrî kabûl idüp hukûk-ı zevciyete ve gayra müte'allika âmm-i da'vâdan her birimiz âharın zimmetini ibrâ'-i âmm-ı kâtı'u'n-nizâ'la ibrâ' ve iskât eyledik didikde gıbbe't-tasdîki'ş-şer'î mâ-hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundı fi'l-yevmi's-sâmin ve'l-'işrîn min Recebi'l-ferd sene 1100

Şühûdü'l-hâl

Mustafa Çelebi, Cafer bin Hasan, Sâlih Çelebi bin Mustafa, [silik] bin Mustafa, Yûsuf Beşe bin Abdullah, Ali Çavuş bin Mehmed.

1287 - 1689 (1100) Galata 145: 15b/1 Dava / *Adjudication*

Cafer ile Gülistan isimli kişiler birer vakıf evi kullanırlar. Her ikisinin ortak olarak kullandıkları bir de su kuyusu vardır. Cafer, Gülistan'ın evinin kendi evine geçişi (havalesi) olduğunu mütevellî Hasan'a söyleyerek keşif yapılmasını ister. Bunun üzerine keşif yapılır ve geçiş olduğu saptanır. Sonuç olarak Gülistan'ın kendi evi tarafında tahta perde yaparak havalenin giderilmesi karara bağlanır.

Cafer and Gülistan hold tenure over two waqf houses, and they share a well. Cafer tells mutawalli Hasan that there is a passage (havale) from Gülistan's property to his own. Accordingly he demands an investigation into the matter. Upon an inquiry, the existence of a passage is confirmed. In conclusion, the court orders Gülistan to close the passage by building a fence.

Mahrûsa-i Galata'da Sultân Bayezid Mahallesinde sâkin işbu râfi'ü'l-kitâb Cafer bin Receb nâm kimesne mahfil-i şer'de vakf-ı âti'z-zikrin mütevellîsi Hasan Çelebi ibn Receb hâzır olduğu hâlde takrîr-i kelâm idüp icâreteyn-i ma'lûmeteyn ile taht-ı tasarrufumda olup mahalle-i mezbûrede vâki' lede'l-ahâlî ve'l-cîrân ma'lûme'l-hudûd menzilin şark tarafında vâki' kezâlik icâreteyn-i

ma'lûmeteyn ile menzile mutasarrıfa olan Gülistân bint-i Abdullah nâm hâtun ile müşterek su kuyusu tasarrufunda makarr-ı nisvân olan mahallerine havâlesi olmağla taraf-ı şer'-i şerîfden üzerine varılıp ba'de'n-nazar keşf ve havâlesi ref' olunmak matlûbumdur didikde savb-ı şer'den mevlânâ Ahmed Efendi irsâl olunup ol dahi hâssa mi'mârândan üstâd Ali Halife ibn Abdullah ve Hasan Halife ibn Mahmud ve zeyl-i kitâbda muharrerü'l-esâmî bî-garaz müslimîn ile menzil-i mezkûrun üzerine varup mahall-i mezbûra nazar eylediklerinde fi'l-vâki' mezbûr Cafer ile mezbûr Gülistan beynlerinde müşterek su kuyusu tarafında mezbûre Gülistan'ın menziline mezkûr Cafer'in makarr-ı nisvân olan mahallerine havâlesi olduğu zâhir ve hâl vech-i muharrer üzre olduğu mezbûre Gülistan mukırra ve mu'terife olmağın mücebiyle mevlânâ-yı mezbûr Ahmed Efendi merkûme Gülistan kendi menziline tûlen dört zirâ' ve arzan on altı parmak tahta perde binâ itmekle mezbûr Cafer'in menzilinın makarr-ı nisvân olan mahallerine olan havâlesini ref'a ba'de't-tenbîh vâki'u'l-hâlî mezbûr Ahmed Efendi mahallinde ketb ve tahrîr ve ma'an ba's olunan Mehmed Çelebi bin Mehmed ve muhzır Davud bin Devlet ile mahfil-i şer'a gelüp âdeten inhâ ve i'lâm itmeğın mâ-hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sâmin ve'l-'işrîn min-Recebi'l-ferd li-sene mi'e ve elf

Şühûdü'l-hâl

El-Hâc Mehmed bin Mustafa, el-Hâc İbrahim bin Osman, Abdülkâdir bin Ali, Mustafa bin Mehmed, Ahmed bin Abdullah.

1288 - 1689 (1100) Galata 145: 16a/1 Tescil işlemi / *Registration*

Mehmet Ağa Vakfı'na ait meyhaneyi kira ile kullanan Aslan isimli Hıristiyan, bu meyhaneyi Dimo isimli diğer Hıristiyana bir yılığına 1000 akçeye kiralar. Bu işlem mahkemede tescil olunur.

A Christian named Aslan, who has tenure over a Mehmet Ağa Waqf-owned tavern (meyhane), rents this tavern to Dimo, anot-

her Christian, for a period of one year in return for 1000 akçes. The court registers the transaction.

Ashâb-ı hayrâtdan merhûm Mehmed Ağa nâm sâhibü'l-hayrın vakfı müstakillâtından olup mahrûsa-i Galata hısnı ebvâbından Balık pazarı kapusu dâhilinde vâki' bir tarafı vakf aşçı dükkânı ve bir tarafı merhûm İstimbaşı hanı ve taraf-ı sâniî tarîk-i hâss ve taraf-ı râbi'î tarîk-i âmm ile mahdûd ve müstemilât-ı ma'lûmeyi müstemil muhtevî meyhânenin icâreteyn-i ma'lûmeteyn ile muta-sarrıfı olan Aslan veled-i Rali nâm zimmî mahfil-i şer'den meyhâneci tâ'ifesinden işbu râfi'ü'r-rakîm Dimo veled-i Lika nâm zimmî muvâcehesinde ikrâr ve takrîr-i kelâm idüp mârû'z-zikr meyhâneyi târih-i kitâbdan bir sene tamâmına değin merkûm Dimo'ya [silik] bin akçeye icâre teslîm eylediğimde ol dahi ber-vech-i muharrer istîcâr ve teslîm ve kabûl eyledi didikde gibbe't-tasdîki'ş-şer'î mâ-hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi'r-râbi' ve'l-ışrîn min şehri Recebi'l-ferd sene 1100

Şühûdü'l-hâl

Ali Efendi ibn Ahmed, Ahmed Çelebi ibn Mehmed, Ali Kapudân ibn Mustafa, Mustafa Beşe tâbi'-i Efendi, Hüseyin Beşe ibn Mehmed.

1289 - 1689 (1100) Galata 145: 18a/2 Tescil işlemi / Registration

Yusuf, kendisine ait evi Pir Ali Çavuş Vakfı'na olan 105 kuruş borcuna karşılık olarak istiglal yolu ile (ipotek, rehin) takas etmiştir. Borcunu faizi ile birlikte ödedikten sonra evini istiglalilik (rehin) durumundan çıkarır ve mütevelliden geri alır. Daha sonra Şaban isimli kişiye bu evi 182 kuruşa satar. Satış işlemi sicile kaydolunur.

Yusuf mortgages (istiglal) his house to the Pir Ali Çavuş Waqf in exchange for a 105 kuruş loan. After paying back the loan with interest, he gets the mortgage removed and takes the house back

from the mutawalli. Later, he sells the house to a person named Şaban for 182 kuruş. The court registers the sale.

Mahrûsa-i Galata muzâfâtından kasaba-i Tophâne’de Kuloğlu Mahallesinde sâkin Yûsuf Çelebi ibn Cafer nâm kimesne meclis-i şer’de işbu râfi’ü’l-kitâb Şaban Efendi ibn Abdullah nâm kimesne mahzarında bi’t-tav’i’s-sâf ve’l-ihtiyâr i’tirâf ve ikrâr idüp silk-i mülkümde münselik olup mahalle-i mezbûrede vâki’ bir tarafı Pir Ali Çavuş Vakfı olan menzil ve bir tarafı Fâtıma nâm hâtun mülki ve taraf-ı sâlisi Âişe nâm hâtun mülki ve taraf-ı râbi’i ba’zan İbrahim Çelebi mülki nâm sâhibü’l-hayrın vakfı olan menzil ve ba’zan tarîk-i hâss ile mahdûd fevkânî üç bâb oda ve bir sofa ve bir hammâm ve tahtânî iki bâb oda ve bir sofa ve kenîf ve biri müstakill ve biri müşterek iki bi’r-i mâ’ ve zât-ı eşcâr-ı müsmire ve gayr-ı müsmire hadîkayı müştamil mülk menzili mukaddemâ mahrûsa-i Galata dâhilinde haffâflar sükunda vâki’ sakâyânın nukûd-ı mevkûfesinden zimmetimde deynim olan yüz beş guruş mukâbelesinde vakf-ı mezbûra istiglâl eylemişdim el-hâletü hâzihî asl-ı mâl vakf-ı mezbûr ile müddet-i ma’lûme ile murâbaha-i mülzeme-i ma’lûmesini vakf-ı mezkûrun mütevellisi olan işbu hâzır bi’l-meclis Ömer ibn Abdulmümin’e edâ ve teslîm idüp ve menzil-i mezbûrun istiglâliyetden ba’d-e’l-fekk ve’t-teslîm mezkûr Şaban Efendi’ye tarafeynden îcâb ve kabûli hâvî bey’-i bât-ı sahîh-i şer’î ile yüz seksen iki guruşa bey’ ve teslîm eylediğimde ol dahi ber-vech-i muharrer iştirâ ve tesellüm eyledikten sonra semeni olan meblâğ-ı mezbûrî yedinden bi’t-tamâm ahz ü kabz eyledim ba’d-e’l-yevm menzil-i mahdûd-ı mezkûr bi-cümleti’t-tevâbi’ ve’l-levâhik ve kâffeti’l-hukûk ve’l-menâfi’ ve’l-mürâfık mezbûr Şaban Efendi’nin mülk-i müştêrâsıdır keyfe-mâ-yeşâ ve yahtâr mutasarrıf olsun didikde gibbe’t-tasdikî’ş-şer’î mâ-vaka’a bi’t-taleb ketb olundu fi’l-yevmi’s-sâbi’ ve’l-ışrîn min-Recebi’l-ferd sene 1100

Şühûdü’l-hâl

Mehmed Efendi ibn Ali el-imâm, el-Hâc Mahmûd ibn el-Hâc Ramazan, Hasan Çelebi ibn Mehmed, Mehmed Bey ibn Osman bin Osman, Mustafa Çelebi ibn Mehmed.

1290 - 1689 (1100) Galata 145: 18b/2 Tescil işlemi / Registration

Şaban Efendi, Kilercibaşı Ahmet Ağa Vakfı'na olan 100 kuruş borcuna karşılık kendisine ait evi istiglal yolu ile (ipotek, rehin) vakfa takas etmiştir. Borcunu ödedikten sonra evini istiglalilik (rehin) durumundan çıkarır ve mütevelliden geri alır. Daha sonra Halil isimli kişiye bu evi, 700 kuruşa satar. Satış işlemi sicile kaydolunur.

Şaban Efendi mortgages (istiğlal) his house to the Kilercibaşı Ahmet Ağa Waqf in exchange for his 100 kuruş loan. After paying back the loan, he gets the mortgage removed and takes the house back from the mutawalli. Later, he sells his house to Halil for 700 kuruş. The court registers the sale.

Mahrûsa-i Galata muzâfâtından Tophâne'de Kuloğlu Mahallesi'nde sâkin Şaban Efendi ibn Abdullah nâm kimesne meclis-i şer' de işbu râfi'ü'l-kitâb el-Hâc Halil bin el-Hâc Mahmûd nâm kimesne mahzarında bi't-tav' ve'l-ihtiyâr i'tirâf ve ikrâr idüp silk-i mülkümde münselik olup mahalle-i mezbûrede vâki' bir tarafı ba'zan Emine nâm hâtun mülki ve ba'zan Gülahmer nâm hâtun mülkleri ve bir taraftan Hâdice nâm hâtun vakfı olan menzil ve taraf-ı sâlisi Kalaycı Hasan nâm kimesne menzili ve taraf-ı râbi'i tarîk-i ânım ile mahdûd ve dâhiliyyesi fevkânî iki bâb oda ve iki sofa ve bir şehnişîn ve dehlizi ve tahtânî bir bâb oda ve bir matbah ve bir hammâm ve üç bi'r-i mâ ve kenifi ve zât-ı eşcâr-ı müsmire ve gayr-ı müsmire hadîkayı ve hâriciyyesi fevkânî bir bâb oda ve tahtânî bir bâb sağır oda ve mıhtıb ve magsel ve kenifi müstemil mülk menzilimi mukaddemâ merhûm Kilercibaşı Ahmed Ağa nâm sâhibü'l-hayrın nukûd-ı mevkûfesinden zimmetimde deynim olan yüz guruş mukâbelesinde vakf-ı mezbûra istiglal eylemişdim el-hâletü hâzihi asl-ı mâl olan işbu hâzır bi'l-meclis Ömer Çelebi ibn Abdülmümin'e edâ ve teslîm idüp ve menzil-i mezbûr istiglâliyetden ba'de'l-fekk ve't-teslîm mezbûr el-Hâc Halil tarafeinden icâb ve kabûli hâvî bey-i bât-ı sahîh-i şer'î ile yedi yüz

guruşa bey' ve teslîm eylediğimde ol dahi ber-vech-i muharrer
 iştirâ ve tesellüm eyledikten sonra semeni olan meblâğ-ı mezbûr
 yedi yüz guruşı mezbûr yedinden bi't-tamâm ahz ü kabz eyle-
 dim ba'de'l-yevm menzil-i mezkûr bi-cümleti't-tevâbi' ve'l-levâhik
 ve kâffeti'l-hukûk ve'l-mürâfık mezbûr el-Hâc Halil'in mülk-i
 müşterâsı olmuştur keyfe-mâ-yeşâ ve yahtâr mutasarrıf olsun
 didikde gibbe't-tasdiki'ş-şer'î mâ-hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundu
 fi'l-yevmi's-sâbi' ve'l-'işrîn min Recebi'l-ferd sene 1100

Şühûdü'l-hâl

Mehmed Efendi ibn Ali, Yûsuf Çelebi ibn Cafer, Hasan Çelebi
 ibn Mehmed Osman, Mustafa Çelebi ibn Mehmed.

1291 - 1689 (1100) Galata 145: 25a/2 Tescil işlemi / Registration

İbrahim ile eşi Fatma, Abdurrahman Ağa Vakfı'nın mütevellisi
 ve Abdurrahman Ağa'nın oğlu olan Abdullah ile birlikte mahke-
 meye gelirler. İbrahim ile Fatma, vakfa ait olan bir odayı 25 akçe
 aylık ertelenmiş (müeccel) ve 30 kuruş yıllık peşin (muaccel) kira
 bedeli ile ortak olarak kullanmaktadırlar. İbrahim-Fatma çifti
 muaccel bedel olan 30 kuruşun 18 kuruşunu ödeyememişlerdir.
 Bundan dolayı odanın kullanımından vazgeçerler. Gerek eşler
 gerekse vakıf sahibinin oğlu olan mütevellî aralarında herhangi
 bir alacak verecek davası kalmadığını belirtirler. Bundan sonra
 işlem sicile kaydolunur.

*İbrahim and his wife Fatma go to court with Abdullah, the
 mutawalli of the Abdurrahman Ağa Waqf and the son of Abdur-
 rahman Ağa. İbrahim and Fatma jointly use a room that belongs
 to the Abdurrahman Ağa Waqf for a 25 akçe monthly postponed
 rent (müeccel) and a 30 kuruş annual down payment (muaccel).
 They can only pay 18 kuruş of the 30 kuruş down payment.
 Consequently, they cease using the room. The couple and the
 mutawalli of the waqf, who is the son of the waqf's owner, state
 that there have no more issues. The court registers the agreement.*

Mahrûsa-i Galata muzâfâtından kasaba-i Tophâne'de İbrahim Efendi Mahallesinde sâkin İbrahim bin Abdullah nâm kimesne ile zevcesi Fâtıma bint-i Abdullah nâm hâtun meclis-i şer' de ashâb-ı hayrâtdan merhûm Abdurrahman Ağa nâm sâhibü'l-hayrın vakfına evlâdiyet ve meşrûtiyet üzere bi'l-fi'l mütevellî olan işbu râfi'ü'l-kitâb vâkıf-ı mezbûrun sulbî kebîr oğlu Abdullah Çelebi nâm kimesne mahzarında bi't-tav'i's-sâf ve'l-ihtiyâr i'tirâf ve ikrâr idüp vâkıf-ı mezbûrun vakf-ı mezbûr müstakillâtından olup mahalle-i mezbûrede vâki' lede'l-ahâlî ve'l-cîrân ma'lûme'l-hudûd müte'ehhilîn odalarından bir tarafı İbrahim Efendi tasarrufunda olan oda ve bir tarafı [silik] nâm hâtun tasarrufunda olan oda ve tarafeyni tarîk-i âmm ile mahdûd fevkânî bir bâb oda ve bir sofa ve tahtânî bir bâb oda ve kenifi ve bir mikdâr havluyı müştemil vakf oda târih-i kitâbdan dokuz sene mukaddem taraf-ı vakf-ı mezbûrdan bervech-i iştirâk-i sevî be-her şehir yirmi beş akçe ücret-i mu'accele ve otuz guruş icâre-i mü'eccele ile tefevvüz ve kabûl eylediğimizden ücret-i mu'accele-i mezbûreden on iki guruş cânib-i vakf-ı mezbûra edâ idüp ve ilâ-yevminâ hâzâ sâbıkü'z-zikr odayı zabt ve tasarruf üzere olmuşdık lâkin icâre-i mü'eccele-i mezbûreden bâkî kalan on sekiz guruş cânib-i vakfa edâya iktidârımız olmamağla meblâğ-ı bâkî-i mezbûr mukâbelesinde sâbık odayı taraf-ı vakfdan murâd eylediği kimesneye icâr itmek üzere mütevellî-i mezbûra tecdîd-i ferâğ ve tefvîz eylediğimizde ol dahi bi't-tevliye vakf-ı mezbûr için tefevvüz ve kabûl eyledikten sonra mârû'z-zikr odaya ve icâresine ve sâlifü'l-beyân odanın müddet-i ma'lûmede tecdîd ve imâretine sarf eylediğimiz meblâğ-ı ma'lûmü'l-mikdâra müte'allika âmm-i de'âvî ve mütâlebeden vakf-ı mezbûr ve mütevellî-i merkûmun zimmetini ibrâ'-i âmm-ı kâtî'u'n-nizâ'la ibrâ' ve iskât eyledim ba'de'l-yevm taraf-ı vakfda ve mütevellî-i merkûm zimmetinde bir akçe ve bir habbe hakkımız bâkî kalmamışdır didiklerinde gıbbe't-tasdikî's-şer'î mâ-hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sâmin 'aşer min-Şa'bânî'l-mu'azzam li-sene mi'e ve elf Şühûdü'l-hâl

Mustafa Efendi ibn eş-Şeyh Ali, Abdülbâkî Efendi ibn Şaban, Hamza Beşe ibn Abdülğanî, Cafer bin Hasan, İsmail bin Abdullah.

1292 - 1689 (1100) Galata 145: 26b/1 Dava / Adjudication

Hasan Çelebi kendisine ait bir küçük bir de büyük evi, kullanım hakları kendisinde, kendisinden sonra ise çocukları ve torunlarında olmak şartıyla vakfeder. Vakfı kendisine bağlaması İmam-ı Azam'a göre doğru olmasına karşın, İmam Muhammed'e göre değildir. Bu yüzden vakıftan vazgeçtiğini ve mülklerinin kendisine iadesini mütevellî tayin ettiği Hatipzâde Ahmet Çelebi karşısında mahkemeden ister. Ahmet Çelebi ise, İmam Ebû Yusuf'un görüşüne göre bu vakfın doğru olduğunu ve bozulamayacağını söyler. Mahkeme mütevellînin görüşünü benimseyerek vakfın doğruluğuna karar verir. İşlem sicile kaydolunur.

Hasan Çelebi endows two houses, one big and one small, maintaining usufruct rights for himself and for his children and grandchildren after his death. Even though İmam-ı Azam approves of assigning the usufruct rights to oneself, İmam Muhammed objects. On those grounds, Hasan Çelebi forsakes the waqf and goes to court against Hatipzâde Ahmet Çelebi, the mutawalli he had appointed, to get back his property. Ahmet Çelebi claims that, according to İmam Ebû Yusuf, the waqf is proper and cannot be cancelled. Agreeing with the mutawalli, the court registers the waqf.

[Dua] işbu kitâb-ı müstetâb ve hitâb-ı anberîn-nikâbın mahalinde ketb ve tahrîri iltimâs olunmağın savb-ı şer'den re'isü'l-küttâb Yûsuf Efendi ibn Abdullah irsâl olunup ol dahi me'zûnen bi'l-hükm ve'l-imzâ ve't-tahrîr altıncı tâ'ifesinden umdetü'l-hüccâc ve'z-züvvâr el-Hâc Hasan Çelebi ibn Mahmûd nâm kimesnenin mahrûsa-i Galata muzâfâtından kasaba-i Tophâne'de Tomtom Mahallesinde sâkin olduğu menzile varup zeyl-i sûtûrda

isimleri muharrer ve mestûr müslimîn huzûrlarında akd-i meclis-i şer'-i şerîf-i Ahmedî ve mahfil-i dîn-i münîf-i Muhammedî eyledikde dîk-sadr dimekle müte'ârif maraz-ı müzmine mübtelâ olduğu cihetle hükm-i hâkim-i emcâd iderek zâhire hüveydâ olduğına binâ'en âmme-i tasarrufâtı câ'ize ve kâffe-i teberru'âtı nâfize olan işbu sâhibü'l-hayrât-ı mezbûre vakf-ı âti'z-zikri li-eclî't-tescîl ve'l-emri'l-itmâm ve't-tekmîl mütevellî nasb ve ta'yîn eylediği Hatîbzâde el-Hâc Ahmed Çelebi ibn el-Hâc Mehmed nâm kimesne mahzarında bi't-tav' ve'l-ihtiyâr i'tirâf ve ikrâr idüp silk-i mülkümde münselik olup mahalle-i mezbûrede vâkî' bir tarafı donanma ağası Mustafa menzili ve bir tarafı ba'zan el-Hâc Mehmed nâm kimesnenin vartası menziller ve ba'zan el-Hâc Abdülbâkî nâm kimesne menzili ve taraf-ı sâlis benim âhar menzil-i sağırim ve taraf-ı râbî'i tarîk-i âmm ile mahdûd dâhiliyye fevkânî üç bâb oda ve bir sofa ve bir matbah ve tahta-bend ve kenîf ve dehlîz ve fevkinde cihânnümâyı ve süflâda iki bâb oda ve kiler ve mıhtıb ve hammâm ve câmekân ve kümes ve kenîf ve iki bi'r-i mâ' ve zât-ı eşcâr-ı müsmire ve gayr-ı müsmire bağçeyi ve hâriciyyesi fevkânî bir bâb oda bir sofa ve âbdest-hâne ve dehlîz ve süflâda bir bâb oda ve kenîfi müştemil mülk menzil-i kebîrimi ve menzil-i mezbûra muttasıl olup bir tarafı sâbıkü'z-zikr münzil-i kebîr ve bir tarafı ba'zan el-Hâc Abdülbâkî menzili ve ba'zan arabacı Halil menzili ve taraf-ı sâlis ba'zan es-Seyyid el-Hâc Mehmed menzili ve ba'zan Şaban nâm kimesne veresesı menzilleri ve taraf-ı râbî'i tarîk-i âmm ile mahdûd fevkânî iki bâb oda ve bir sofa ve bir kiler ve dehlîz ve âbdest-hâne ve süflâda bir matbah ve kenîf ve bi'r-i mâ' ve havluyı ve bir mikdâr bağçeyi müştemil mülk menzil-i sağırimi hasbeten li'llâhi te'âlâ ve haseneten li-rûhi resûlihi'l-mu'allâ vakf-ı sahîh-i mü'eyyed ve habs-i sarîh-i muhalled ile vakf ve habs idüp şöyle şart eyledim ki mâdâmkı kayd-ı hayâtla mukayyed olam menzileyn-i mezbûreyni kendüm murâd eylediğim vech üzre mutasarrıf olam vefâtımdan sonra menzileyn-i mezbûreyn evlâdım ve evlâd-ı evlâdım ve evlâd-ı evlâd-ı evlâdım batnen ba'de batnin murâd eyledikleri minvâl üzre mutasarrıf olalar ba'de'l-inkırâz ıyâzen bi'llâh min kahri'l-

gayıyâz mârû’z-zikr menzil-i kebîr bâ-yed-i mütevellî yevmî iki akçe ücret-i mü’eccele ve ecr-i misli icâre-i mu’accele ile icâr ve sâlifü’l-beyân menzil-i sağır yevmî bir akçe ücret-i mü’eccele ve kezâlik ecr-i misli icâre-i mu’accele ile âhara icâr olunup menzileyn-i mezbûreynin mu’accelelerinden hâsıl olan galle ile dahi münâsib akâr iştirâ olunup vakf-ı mezbûra ilhâk ve anın dahi mu’accesıyla vech-i mezkûr üzre akâr iştirâ oluna ve her bir bâr ki vakf-ı mezbûr âkârından mahlûl vâki’ olup mu’accele ahz olundukda üslûb-ı mezkûr üzre akâr iştirâ olunup vakf-ı mezbûra ilhâk oluna ve cihet-i tevliyet yevmî bir akçe ola akârâtın icâresi küll-i yevm altışar akçeye bâliğ oluncaya değin be-her sene hâsıl olan ücret-i mü’ecceleler dahi hıfz olunup müctemi’ olunca akâr iştirâ oluna ve ücret-i mü’eccele yevmî altışar akçeye bâliğ oldukda vech-i muharrer üzre bir akçesine mütevellî-i vakf mutasarrıf olup ve yevmî beşer akçesiyle bir sâlih ve mütedeyyin ve ehl-i ilm ve müteşerri’ kimesne kasaba-i mezbûrede vâki’ merhûm Kılıç Ali Paşa Câmî-i şerîfinde haftada iki gün tâlibîne tefsîr-i şerîf ve hadîs ve fıkıh-ı şerîf ve ferâ’iz ve sâ’ir ulûm-ı nâfi’adan ders virüp yevmî beşer akçeye mutasarrıf ola ve vakf-ı mezbûrun ücret-i mü’eccelesi küllî on iki akçeye bâliğ oldukda iki akçesi cihet-i tevliyet olup ve on akçesi cihet-i tedrisiyet ola olunmaktır ders-i ânım olanlar haftada üçer gün ders vireler ve eğer vakfda müsâ’ade olup münâsib cihâd ihdâs oluna vakf-ı mezbûra mezbûr Hatîb-zâde el-Hâc Ahmed Çelebi mütevellî ola ondan sonra cihet-i tevliyet Beşir bin el-Hâc Yûsuf Çelebi ibn Ali’ye ve andan sonra eş-Şeyh el-Hâc İbrahim Efendi ibn Mustafa’ya ve andan sonra Yelkenci Mehmed Çelebi ibn Yûsuf’a andan sonra mezbûr Hüseyin bin Receb’e meşrûta ola vakf-ı mezbûra mahalle-i mezkûre ahâlisi hasbî nâzır olup her bâr yarı ders-i âmmîlik ve mezbûrûn intikâllerinden sonra tevliyet mahlûle oldukda cümle ihtiyârıyla verâ-yı hâkimü’ş-şerîf ile mücidd ve müstahikk olan kimesnelere tevcih oluna ve vakf-ı mezbûrun tebdîl ve tağyîri ve taklîl ve teksîri merraten ba’de uhrâ yedimde ola ve mürûr-ı eyyâm ve dühûr ile şerâ’it-i mezbûreye ri’âyet müte’az-zire olursa galle-i vakf [silik] fukarâ-i müsîlimîne sarf oluna

deyü vâkıf-ı mezbûr tebyîn-i kuyûd ve ta'yîn-i şurût eyledikten sonra menzileyn-i mezkûreyn fârigan anı'ş-şevâgil mütevellî-i mezkûra teslim eyledim ol dahi sâ'ir mütevellîler evkâfda tasarruf eyledikleri gibi tasarruf eyledi didikde mütevellî-i mezbûr dahi vâkıf-ı mezkûr kelimât-ı meşrûhasında bi'l-muvâcehe tasdik bi'l-müşâfehe tahkîk eyledikten sonra vâkıf-ı mûmâ-ileyh esbağa'l-lahu ni'amuhû aleyh semt-i vifâkdan cânib-i şikâka âzim olup egerçi vakf-ı akâr imâm-ı Âzam ve hümâm-ı akdem-aleyhirrahmeti rabbühü'l-kerîm hazretleri mezheb-i şerîfleri üzre sahîh olur lâkin lüzûmdan ârî olup vâkıf menâfi'-i vakfı nefsine şart idicek âlim-i rabbânî İmâm Muhammed bin el-Hasan eş-Şeybânî hazretleri re'y-i şerîfleri üzre vakf bâtil olmağın vakf-ı mezbûrundan rücû' ve kemâ-fi'l-evvel mülkûme iştirâdan şurû' eyledim didikde mütevellî-i mezbûr cevâb-ı bâ-savâba tasaddî idüp egerçi hâlleri bast olunan minvâl üzredir lâkin fâzıl-ı samedânî İmâm Ebî Yûsuf eş-şehîr bi'l-imâmî's-Sânî hazretleri re'y-i münîrleri üzre vakf-ı mezbûr şart-ı mezkûr ve müte'ârif olursa dahi vâkıf mücerred vakaftü demekle vakf sahîh lâzım olur deyü redd ve teslimden imtinâ' ile mevlânâ-yı mezbûr huzûrunda müterâfi'ân ve fasl ü hasma tâlibân olduklarında mevlânâ-yı mezbûr dahi tarafeynin kelâmlarına nazar ve mennâ'un li'l-hayr olmakdan hazer idüp âlimen bi'l-hilâf ve mürâ'iyen limâ-tücib ri'âyeten fi'l-evkâf İmâm Ebu Yûsuf hazretleri kavî-i şerîfleri üzre vakf-ı mezbûr sıhhat ve lüzûmuna hükm-i sahîh-i şer'î ve kazâ-i birle sarîh ve mer'î itmeğın min-ba'd vakf-ı mezbûr sahîh ve lâzım olup tebdîl ve tağyîri muhâl ve ibtâl ve ihlâlî adîmü'l-ihimâl oldukdan sonra vâkı' hâli mahallinde ketb ü tahrîre ma'an ba's olunan çukadâr Mehmed Beşe ibn Mehmed ve muhzır Süleyman bin Hasan ile mahfil-i şer'a gelüp alâ-vukû'ihî inhâ ve takrîr itmeğın mâ-hüve'l-vâkı' bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sâmin min Şa'bânî'l-mu'azzam sene 1100

Şühûdü'l-hâl

Abdullah Efendi ibn Abdurrahman, el-Hâc Mustafa bin İbrahim, Mustafa Beşe ibn Ali Tâc, Mustafa Çelebi ibn Sefer eş-Şeyh, el-Hâc Ali Çelebi ibn Mustafa, es-Seyyid el-Hâc Osman Çelebi

ibn Seyyid Abdülcélil, el-Hâc Mehmed Çelebi bin Yûsuf Yelkenci, Mehmed Efendi ibn Hüseyin, el-Hâc Mehmed Çelebi ibn el-Hâc Şaban el-mismârî, el-Hâc Ali Re'is ibn Abdullah, el-Hâc İbrahim Çelebi ibn Mustafa [...], el-Hâc Ahmed bin Mustafa Yelkenci, el-Hâc Osman bin Abdülmennân, el-Hâc Mehmed Re'is ibn Yûsuf, Abdullah Çelebi ibn İbrahim eş-Şeyh, el-Hâc Ahmed bin el-Hâc Hüseyin, el-Hâc Abdullah Çelebi ibn Mustafa, Hüseyin bin Receb, es-Seyyid Mehmed Çelebi ibn Seyyid Nûh, Ömer Çelebi ibn Kapucı-zâde, el-Hâc Mustafa bin Yûsuf Tekneci.

1293 - 1689 (1100) Galata 145: 33a/3 Tescil işlemi / Registration

Eline'nin kızı Katarina, İstemat ile evlendiğinde Eline kendi tasarrufunda olan vakfa ait bir kunduracı dükkânını İstemat'a karşılıksız olarak vermiş ve bunun için bir de temessük düzenlenmiştir. İstemat ile Katarina boşandıktan sonra Eline, dükkânı İstemat'tan geri istemiş, ancak İstemat bu isteği geri çevirmiştir. Bundan dolayı aralarında daha önce davaları olmuştur. Şimdi araçların devreye girmesi ile 18 kuruşa sulh yaparlar. Eline, İstemat'tan parayı aldıktan sonra aralarında herhangi bir davaları kalmadığını iki taraf da kabul eder. Sulh işlemi sicile kaydolunur.

When Katarina and İstemat got married, Katarina's mother Eline gave a store that she had rented from the waqf to İstemat free of charge, and had a promissory note prepared for this transaction. After İstemat and Katarina got divorced, Eline asked İstemat to return the store, but the latter refused. Previously, they had faced each other in court on this matter. Now, upon mediation, the two sides reach an amicable settlement for 18 kuruş. After Eline receives the sum, both parties agree that no further issue remains. The court registers the settlement.

Mahmiye-i İstanbul'da Nişancı Mahallesinde sâkine Eline bint-i Yani nâm nasrâniyye meclis-i şer'de işbu râfi'ü'r-rakîm

İstemat veled-i Yani nâm zimmî muvâcehesinde ikrâr ve takrîr-i kelâm idüp mezbûr İstemat kızım gâ'ibet ani'l-meclis Katarina bint-i Londari nâm nasrâniyyeyi bundan akdem tezevvüc eylediğinde ben dahi merhûm [boş] nâm sâhibü'l-hayrın vakfından icâreteyn-i ma'lûmeteyn ile taht-ı tasarrufumda olup mahrûsa-i Galata'da Balık pazarında vâki' beyne'l-ahâlî ve'l-cîrân ma'lûme'l-hudûd bir bâb kunduracı dükkânımı mezbûr İstemat'a bâ-izn-i mütevellî meccânen ferâğ ve vakf-ı mezbûr mütevellîsi yedinden temessük dahi itdirmişidim ve lâkin mezbûr İstemat kızım mezbûr Katarina'dan fâriğ olmağla ben dahi dükkân-ı mezkûr mezbûr İstemat'dan da'vâ sadedinde olduğumdan beynimizde münâza'ât-ı kesîre ve muhâsamât-ı şedîde vâkı'a olmuşıdi el-hâletü hâzihi beynimizde muslihûn tavassut idüp mezbûr İstemat'ı benimle on sekiz esedî gurusı üzerine inşâ-i akd-i sulh eylediklerinde ben dahi sulh-i mezbûr kabûl ve bedel-i sulh olan meblâğ-ı mezbûr on sekiz esedî gurusı mezbûr İstemat yedinden ahz ü kabz idüp husûs-ı mezkûra müte'allika da'vâdan mezbûr İstemat'ın zimmetini ibrâ'-i âmm-ı kâtı'u'n-nizâ'la ibrâ' ve iskât idüp ol dahi bedel-i sulh deyü bana medfû'ı olan meblâğ-ı mezbûr on sekiz gurusı müte'allika da'vâdan benim zimmetimi ibrâ' ve iskât eyledim didikde gibbe't-tasdîk mâ-hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundı fi'l-yevmi's-sâdis ve'l-işrîn min-Şa'bâni'l-mu'azzam sene 1100

Şühûdü'l-hâl

Mustafa Çelebi bin Mehmed, Yûsuf Çelebi bin Şaban, Mustafa bin Mehmed, Şaban Çavuş bin Ramazan.

1294 - 1689 (1100) Galata 145: 33b/2 Tescil işlemi / *Registration*

Galata'da Kalkancılar Çarşısı halkının ordu ve sürsat vergileri için vakfedilmiş olan paradan Ramazan 110 kuruş borç almış ve karşılığında bir evini vakfa rehin bırakmıştır. Ramazan'ın borcunu ödeyemeden ölmesi üzerine, oğlu Süleyman vakfın mütevellisi İbrahim'e borcu mirastan öder. İbrahim de evi rehinden çıkarak

Süleyman'a teslim eder. İki taraf, aralarında herhangi bir dava konusu kalmadığını belirtir. Bu sulh işlemi sicile kaydolunur.

Ramazan borrows 110 kuruş from funds endowed for the military tax and sürsat taxes of the people of the Kalkancılar Market in Galata. In exchange for his debt, Ramazan pawns a house to the waqf. Alas, Ramazan dies before he can pay back his debt. His son Süleyman proceeds to repay the waqf mutawalli İbrahim out of the estate. İbrahim then returns the pawned house to Süleyman. Both parties state that no issue remains among them. The court registers the settlement.

Mahrûsa-i Galata hâricinde vâki' Kalkancılar sûkı ahâlisinin ordu ve sürsat tekâliflerine meşrûta nukûd-ı mevkûfenin bi'l-fi'l mütevellîsi olan İbrahim Beşe ibn Hasan nâm kimesne meclis-i şer'de sâhib-i hâze'l-kitâb Süleyman Beşe ibn Ramazan nâm kimesne mahzarında bi't-tevliye ikrâr ve takrîr-i kelâm idüp mezbûr Süleyman'ın babası mezbûr Ramazan mâl-i vakf-ı mezbûrdan yüz on kıt'a esedî [guruş] sıhhatinde istikrâz ve kabz ve kendi masârifine sarfla istihlâk idüp meblâğ-ı mezbûr mukâbelesinde mahrûsa-i mezbûr muzâfâtından kasaba-i Kasımpaşa'da Bedreddin Bey Mahallesinde vâki' lede'l-ahâlî ve'l-cîrân ma'lûme'l-hudûd ve'l-müştemilât mülk menzilini meblâğ-ı mezbûr mukâbelesinde yedime rehin vaz' idüp hâlen mezbûr Ramazan meblâğ-ı mezbûr kable'l-edâ vefât idüp verâseti oğlu mezbûr Süleyman Beşe'ye münhasıra olmağla mezbûr Süleyman Beşe meblâğ-ı merkûm yüz on guruş babası müteveffâ-yı mezbûrun tereke-i vâfiyesinden tamâmen bana edâ ve teslim ben dahi tevliyetim hasebiyle meblâğ-ı mezbûr yüz on guruş cânib-i vakf-ı mezbûr için ahz ü kabz idüp menzil-i mahdûd-ı merkûmı rehinden fekk ve mezbûr Süleyman'a teslim ve ikbâz eylediğim-de mezbûr Süleyman Beşe ile da'vâ ve nizâ'ım yokdur didikde gibbe't-tasdikî'ş-şer'î mâ-hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sâdis ve'l-ışrîn min Şa'bânî'l-mu'azzam sene 1100
Şühûdü'l-hâl

Mustafa Çelebi bin Osman, Ramazan beşe bin Ali, el-Hâc Ahmed bin Mehmed, el-Hâc Mehmed bin Ali, Ahmed Çelebi bin Mustafa, Ahmed [silik] bin Mehmed, Mustafa bin Hamza, Şaban bin Abdullah, [silik].

1295 - 1689 (1100) Galata 145: 34a/1 Tescil işlemi / Registration

Ebubekir Çelebi'nin, Emrullah ve Abdüsselam kardeşlere deyn-i şer'iden 220 kuruş borcu vardır. Borcuna karşılık, vakfa ait olup kendisinin kullandığı arsayı mütevellî izniyle rehin olarak verir. Ebubekir Çelebi eğer 200 gün sonunda borcunu ödeyemez ise kardeşlerin, sözü geçen arsayı başkasına devredebileceklerini ve borçlarını buradan tahsil edebileceklerini sicile kaydettirir. Başkasına devir durumu gerçekleştiği takdirde işlemlerin yürütülmesi için Abdülgani isimli kişi vekil tayin edilir.

Ebubekir Çelebi owes to two brothers Emrullah and Abdüsselam, 220 kuruş in the form of canonical debt (cihet-i deyn-i şer'iden). In exchange for his debt, he pawns a waqf plot that he has been using, with the permission of the mutawalli. Ebubekir also has the court register that if he fails to pay his debt in 200 days, the brothers will be authorized to sell the land and receive the sum out of the return. Ebubekir Çelebi also appoints Abdülgani as his legal agent to take care of the transactions in case the sale takes place.

Mahrûsa-i Galata muzâfâtından kasaba-i Kasımpaşa'da Piyâle Paşa Mahallesinde es-Seyyid Ebûbekir Çelebi ibn es-Seyyid Bedreddin nâm kimesne mahfil-i şer'de mahmiyye-i İstanbul'da Esirci Kemâl Mahallesi sâkinlerinden olup kendi tarafından asîl ve karındaşı olup yine mahalle-i mezbûre sâkinlerinden es-Seyyid Emrullah Çelebi ibn Hüseyin nâm kimesne tarafından ikrâr-ı âti'z-zikri tasdîka sâbitü'l-vekâle vekîl olan işbu râfi'ü'l-kitâb es-Seyyid Abdüsselâm Çelebi ve es-Seyyid Emrullah Çelebi'ye cihet-i

deyn-i şer'îden zimmetimde vâcibü'l-edâ ve lâzımü'l-kazâ iki yüz yirmi guruş deynim olmağla meblâğ-ı mezbûr mukâbelesinde arsası sınırı mukâta'alı vakf ve binâsı mülküm olup mahalle-i mezbûrede vâki' etrâf-ı erba'ası şem'-hâne ve eş-Şeyh Efendi ve Havvâ Hâtun mülkleri ve tarîk-i âmm ile mahdûd ve fevkânî iki bâb oda ve bir sofa ve tahtânî iki bâb oda ve kiler ve âhûr ve bi'r-i mâ' ve kenif ve hadîkayı müştemil menzilimin arsasını ma'rifet-i mütevellî ile mezbûrâna meccânen ba'de'l-ferâğ ve't-tefvîz mezkûr deyni dahi fârigan anî's-şevâgil yine mezbûrâna irhân ve teslîm eylediğimde onlar dahi ber-vech-i muharrer irtihân ve tesellüm ve kabûl eylediler didikde gıbbe't-tasdîki's-şer'î yine mezkûr es-Seyyid Ebûbekir Çelebi meclis-i mezkûrda es-Seyyid Abdülganî Çelebi ibn es-Seyyid Celâleddin nâm kimesne muvâcehesinde i'ade-i kelâm idüp eğer meblâğ-ı mezbûrî târih-i kitâbdan iki yüz gün tamâmına değin mezbûrân es-Seyyid Emrullah ve es-Seyyid Abdüsselâm Çelebi'ye edâ ve teslîm itmez isem menzil-i mezbûrî semen-i misli ile âhara bey' ve semen-i mezkûrî mezbûrân es-Seyyid Emrullah Çelebi ve Abdüsselâm Çelebi'ye edâ ve fazla kalursa bana îsâle ve noksân gelürse yine ben tekmîl itmek üzere mezbûr es-Seyyid Abdülganî Çelebi'ye tarafımdan [...] vekîl-i mazmûnî üzere azl ve in'izâlden masûne vekâlet-i devriye ile vekîl ve nâ'ib-i menâb nasb ve ta'yîn eyledim didikde ol dahi ber-vech-i muharrer vekâlet-i mezbûreyi kabûl ve hıdemât-ı lâzîmesini edâya müte'ahhid olmağın mâ-hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sâbi' ve'l-işrîn min Şa'bânî'l-mu'azzam sene 1100

Şühûdü'l-hâl

Abdülbâkî Efendi bin Yûsuf, Abdülbâkî Efendi bin Şaban, Mustafa Çelebi imâm, Ahmed Beşe Birgivi.

1296 - 1689 (1100) Galata 145: 35a/3 Tescil işlemi / *Registration*

Mehmet Beşe'nin, Fatih Sultan Mehmet Vakfı'na ait olup kiracısı olduğu bakkal dükkânının kira bedelinden ve karzdan vakfa 116 kuruş borcu vardır. Mehmet Beşe, borcunun 6 kuruşu-

nu öder. Vakfın kâtibi olan Mehmet Efendi kalan borçtan da 20 kuruşu siler. Kalan 90 kuruşun taksitle ödenmesi konusunda da anlaşma sağlanır. Daha sonra kiracı Mehmet Beşe, aynı dükkânı aylık 300 akçeye tekrar kiralar. Tarafların aralarında herhangi bir dava konusunun kalmadığı sicile kaydolunur.

Mehmet Beşe rents a grocery store belonging to the Fatih Sultan Mehmet Waqf. He owes the waqf 116 kuruş for store rent and a loan. Mehmet Beşe pays 6 kuruş of the debt. Mehmet Efendi, the clerk of the waqf, forgives 20 kuruş of the remaining debt. The parties agree that the remaining 90 kuruş will be paid in installments. Later, the tenant Mehmet Beşe rents the same store for 300 akçe a month. Finally, they have the court register that they have no dispute.

Mahrûsa-i Galata hısnı hâricinde eski yağ kabbânı kurbünde vâki' olup mahrûsa-i mezbûre mescidine muttasıl bakkâl dükkânının müste'ciri olan Bakkal Mehmed Beşe ibn İbrahim nâm kimesne şer'î şerîf-i enverde Ebü'l-fütûhât ve'l-megâzî Merhûm Sultân Mehmed Hân Gâzi evkâfı kâtibi olan işbu râfi'ü'l-kitâb umdet-i erbâbi't-tahrîr ve'l-kalem zübdet-i ashâbi't-tastîr ve'r-rakam [...] el-Hâc Mehmed Efendi ibn Murad mahzarında bi't-tav' ve'l-ihtiyâr i'tirâf ve ikrâr idüp ben mûmâ-ileyh el-Hâc Mehmed Efendi'nin taht-ı tasarrufunda olup zikr olunan mahall-i mezkûrda vâki' bakkâl dükkânında yevmî on ikişer akçe icâre ile sâkin olduğum cihetle mûmâ-ileyh Mehmed Efendi'ye zimmetimde mârû'z-zikr dükkân icâresinden ba'de külli'l-hesâb otuz altı guruş ve cihet-i karz-ı şer'iden kezâlik ba'de külli'l-hesâb seksen guruş ki cem'an yüz on altı guruş vâcibü'l-edâ ve lâzımü'l-kazâ deynim olmağla meblâğ-ı mezbûr [yüz] on altı guruşun altı guruşunu mûmâ-ileyhe edâ ve teslîm eylediğimden sonra müşârün-ileyh el-Hâc Mehmed Efendi hâlîme merhameten bâkî kalan yüz on guruşun yirmi guruşundan zimmetimi ibrâ' ve iskât eyleyüp ve mâ'adâsı olan doksan guruşun otuz guruşunu benden târih-i kitâb senesi Şevvâli gurreesinde ve otuz guruşunu bin yüz bir senesi Şevvâli gurreesinde ve otuz

guruşunu dahi bin yüz iki senesi Şevvâli guresinde ahz ü istifâya ta'ahhüd eyledikten sonra dükkân-ı mezbûr icâresinin yevmî ikişer akçesini dahi hibe [...] ba'de'l-hatt ve't-tenzîl mârû'z-zikr dükkânı târih-i kitâbdan Ramazan-ı şerîf guresinde yevmî onar akçeden be-her şehir üçer yüz akçeye bana icâr eyleyüp ben dahi istîcâr ve kabûl eylediğimden sonra dükkân-ı mezbûr ecr-i mislinden ziyâdesine ve târih-i kitâba gelince mûmâ-ileyhe dükkân-ı mezbûr icâresinden ve cihet-i karzdan zimmetimde deynim olan meblâğ-ı ma'lûmü'l-mikdârdan medfû'um olan meblâğ-ı ma'lûmü'l-mikdâra ve sâ'ir beynimizde cereyân iden ahz ü i'tâ ve mu'âmelât-ı şettâya müte'allika âmme-i de'âvî ve eyman-ı muhâsamâtdan müşârün-ileyh el-Hâc Mehmed Efendi'nin zimmetini ibrâ' ve iskât eyledim ba'de'l-yevm vechen mine'l-vücûh ve sebeb mine'l-esbâb da'vâ ve nizâ'ım yokdur didikde gibbe't-tasdîkiş-şer'î mâ-hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundu fî selhi Şa'bânî'l-mu'azzam sene 1100

Şühûdü'l-hâl

Umdetü'l-emâcid ve'l-ekârim Kapucıbaşı Şahin Ağa bin Mustafa, Seyyid Mustafa Efendi ibn Mehmed Efendi, Derviş Ağa ibn Şehabeddin, Abdurrahman Çelebi eş-Şeyh Ahmed Efendi.

1297 - 1689 (1100) Galata 145: 35b/2 Tescil işlemi / *Registration*

Krakona bir evle bir bağını, Ali Bey Vakfı'na istiglal (ipotek, rehin) yoluyla 4000 akçeye satar, sonra da aynı bağ ve evi, mütevellî Hüseyin'den yıllık 400 akçeye kiralar. İşlem sicile kaydolunur.

Krakona sells a vineyard and a house to the Ali Bey Waqf for 4000 akçe through mortgage (istiglal). Later, she rents the same house and vineyard from the waqf mutawalli Hüseyin for 400 akçe a month. The court registers the transaction.

Mahrûsa-i Galata muzâfâtından İstinye nâhiyesine tâbi' Sarıyar nâm karyede sâkine Krakona bint-i Mihal nâm nasrâniyye

meclis-i şer‘de karye-i mezbûrede vâki‘ merhûm Ali Bey Vakfına bi‘l-fi‘l mütevellî olan sâhib-i hâze‘l-kitâb Hüseyin Bey ibn Hasan nâm kimesne mahzarında bi-tav‘ihî ikrâr ve takrîr-i kelâm idüp akd-i âtî sudûruna değin yedimde mülk ve hakkım olup karye-i mezbûrede vâki‘ bir tarafı Çizmeci İstati mülki ve bir tarafı Küçük Dimo mülki ve bir tarafı tarîk-i âmm ile mahdûd iki bâb fevkânî oda ve tahtında bir bâb mahzen ve iki dip incir ve dip eşcârlarını ve İstati nâm zimmî ile müşterek ma‘lûmü‘l-mikdâr havluyı müştemil menzilim ile yine karye-i mezbûre sınırunda vâki‘ bir tarafı İbrahim Beşe bağı ve bir tarafı Kara zimmî bağı ve iki tarafı tarîk-i âmm ile mahdûd bir kıt‘a bağı safka-i vâhide ile mütevellî-i merkûma bi-tarîki‘l-istiglâl dört bin akçeye teslîm mezbûr dahi ber-vech-i muharrer mâl-i vakf-ı mezbûr ile iştirâ ve kabûl ve tesellüm eyledikten sonra semen olan meblâğ-ı mezbûr mütevellî-i merkûm yedinden tamâmen ahz ü kabz eylediğimden sonra yine mütevellî-i merkûm menzil-i mahdûd-ı mezbûr ile bâğ-ı mahdûd-ı mezbûr ba‘de‘l-muhâsebe ve‘t-tekâbuz târih-i kitâbdan bir sene tamâmına değin dört yüz akçeye bana îcâr ve teslîm ben dahi ber-vech-i muharrer istîcâr ve kabûl ve teslîm ve kabûl eyledim didikde gıbbe‘t-tasdîki‘ş-şer‘î mâ-hüve‘l-vâki‘ bi‘t-taleb ketb olundu fi‘l-yevmi‘t-tâsi‘ ve‘l-‘işrîn min Şa‘bânî‘l-mu‘azzam sene 1100

Şühûdü‘l-hâl

El-Hâc Mehmed bin Musa, Süleyman Çelebi ibn el-Hâc Mehmed, Hüseyin Beşe bin Abdülganî, el-Hâc Mustafa bin Musa, el-Hâc Ahmed bin el-Hâc Tâceddin.

1298 - 1689 (1100) Galata 145: 37b/2 Dava / *Adjudication*

Kasımpaşa‘da bulunan Piyalepaşa Sarayı adlı vakıf sarayının kârının beşte biri Fatma‘ya aittir. Bu gelirin alınıp kendisine verilmesine Fatma Hanım, Abdülmuti‘nin annesi İsmihan‘ı vekil tayin etmiştir. İsmihan Hanım, Fatma‘nın savına göre, üç yıllık gelir olan 76 kuruşu alıp kendisi kullanmıştır. İsmihan öldükten

sonra bu parayı Fatma, varis Abdülmuti'den ister. Abdülmuti ise annesinin 54 kuruş artı 20 akçe aldığını, bunu da sağlığında davacı Fatma'ya teslim ettiğini söyleyerek savı reddeder. Önce Fatma'dan savını kanıtlayan delil getirmesi istenir. Fatma kendisine mühlet verilmesini ister ve mühlet verilir. Daha sonra Abdülmuti'den delil istenmesi üzerine o da mühlet ister ve mühlet verilir. Abdülmuti herhangi bir delil getiremez ve yemin de etmez. Fatma ise, 54 kuruş 20 akçeden 9 kuruşunu teslim aldığını söyler. Sonuç olarak geri kalan 45 kuruş ve 20 akçeyi Abdülmuti'nin terekeden ödemesine karar verilir.

A fifth of the revenues of a waqf palace named the Piyalepaşa Palace in Kasımpaşa belong to Fatma. For the collection of this revenue, Fatma Hanım had appointed İsmihan, Abdülmuti's mother, as her legal agent. Fatma claims that İsmihan collected three year's revenues, 76 kuruş, and used the sum herself. After İsmihan's death, Fatma requests the sum from her heir Abdülmuti. Abdülmuti refuses, arguing that his mother had collected 54 kuruş and 20 akçe and gave it all to Fatma during her lifetime. The court first asks Fatma to bring evidence. Fatma demands an extension, which is granted. Then, the court asks Abdülmuti to bring evidence. He, too, demands an extension, which is also granted. Abdülmuti cannot bring evidence; and he refuses to take an oath. Fatma states that she received 9 kuruş out of the 54 kuruş and 20 akçe. The court decides that Abdülmuti should pay her the remaining 45 kuruş and 20 akçe out of the estate.

Mahrûsa-i Galata muzâfâtından kasaba-i Kâsım Paşa'da Piyâle Paşa Mahallesinde sâkine sâhibet-i hâze'l-kitâb Fâtıma Hâtun ibnet-i Mustafa Bey meclis-i şer' de Abdülmü'tî bin Ârif Mehmed Efendi mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüp mahalle-i mezbûrede vâki' lede'l-ahâlî ve'l-cîrân ma'lûme'l-hudûd ve'l-müştemilât Piyâle Paşa sarayı dimekle ma'rûf vakf sarayın gallesinin beş hissede bir hissesi bana meşrûta olmağla

sarây-ı mezbûrun hâsıl olan ücretinden benim hisseme 'âid olan meblâğı ahz ü kabza ve bana îsâle ve bunlara mütevakıf olduğu umûrun küllîsine bundan akdem vefât iden mezbûr Abdülmu'tî'nin vâlidesi İsmihan bint-i nâm hâtun hâl-i hayât ve kemâl-i akl-i sıhhatinde tarafımdan vekîl nasb ve ta'yîn idüp mezbûr dahi ber-vech-i muharrer vekâlet-i mezbûreyi kabûl ve merâsimini edâya ta'ahhüd ve iltizâm eyledikten sonra sarây-ı mezbûrun ücretinden üç senede benim hisseme 'âid olan yetmiş altı gurus hakkımı bi'l-vekâle ahz ve kendi masârifine sarfla istihlâk eyledikten sonra meblâğ-ı mezbûrun dokuz gurusunu bana teslîm idüp bâkîsi olan altmış yedi gurusı kable'l-edâ vefât idüp zimmetinde kalmağın terekesine oğlu mezbûr Abdülmu'tî hasren vârisi olmağla vaz'-ı yed itmiş hâlen su'âl olunup meblâğ-ı mezbûr müteveffât-ı mezbûrenin tereke-i vâfiyesinden bana alıvrilmek matlûbumdur didikde gıbbe's-su'âl mezbûr Abdülmu'tî cevâbında fi'l-vâki' vâlidesi müteveffât-ı mezbûrenin terekesine vaz'-ı yedini ikrâr lâkin ücret-i merkûmeden vâlidesi mezbûre İsmihan ancak elli dört gurus ile yirmi akçe ikrâr ve lâkin meblâğ-ı mezbûr sıhhatinde müdde'îyye-i mezbûreye teslîm eyledi deyü ziyâde ahzını inkâr idüp def'le mukâbele idicek müdde'îyye-i mezbûreyi gıbbe'l-istintâk ve'l-inkâr evvelen müdde'îyye-i mezbûre Fâtîma Hâtun'dan da'vâsına mutâbık beyyine talep olundukda ityân-ı beyyine için istimhâl itmeğın mehl-i şer'î ile ba'de'l-imhâl sâniyen mezbûr Abdülmu'tî'den def'-i merkûmuna beyyine talep olundukda ol dahi kezâlik ityân-ı beyyine için istimhâl idüp ba'de'l-imhâl müddet-i mehl tamâmında dahi ikâmet-i beyyineye kâdir olmayup tahlîfe dahi tâlib olmamağın alâ-mûceb-i i'tirâfihi meblâğ-ı mezbûr elli dört gurusdan müdde'îyye-i mezbûrenin kabzını mu'terife olduğu dokuz gurusdan ma'adâ bâkîsi olan kırk beş gurus ve yirmi akçeyi müdde'îyye-i mezbûreye teslîme müteveffât-ı mezbûrenin tereke-i vâfiyesinden edâ ve teslîme mezkûr Abdülmu'tî'ye tenbîh olunup mâ-hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundı fi'l-yevmi's-sâbi' 'aşer min Şa'bâni'l-mu'azzam li-sene mi'e ve elf

Şühûdü'l-hâl

Mustafa Efendi ibn eş-Şeyh Ali, Abdülbâkî Efendi ibn Şaban, Ahmed bin Mustafa, Hamza Beşe ibn Abdülganî, Mustafa bin Mehmed.

1299 - 1689 (1100) Galata 145: 39b/1 Tescil işlemi / Registration

İbrahim ile eşi Ümmühani'nin ortak bir evleri vardır. İbrahim eşi adına vekil olarak mahkemede bu evlerini, Alaca Mescit Vakfı'nın mütevellisi olan Hasan Efendi'ye 70 kuruş karşılığında istiglal ile satar. Daha sonra eşler, aynı evi yıl sonuna kadar ayda 10,5 kuruşa kiralar ve birbirlerine kefil olurlar.

İbrahim and his wife Ümmühani jointly own a house. As his wife's legal agent, İbrahim sells the house to the mutawalli of the Alaca Mescit Waqf for 70 kuruş through mortgage (istiglal). Then, the husband and wife become each other's surety and rent the same house until the end of the year for 10.5 kuruş per month.

Mahrûsa-i Galata'da Alaca Mescid Mahallesinde sâkin İbrahim bin Abdullah ve mezbûrun zevcesi olup mahalle-i mezbûrede sâkine Ümmühani bint-i Mehmed nâm hâtun tarafından husûs-ı âti'z-zikri ikrâra vekîl olduğu zât-ı mezbûreyi ma'rifet-i şer'îye ile ârifân İbrahim Efendi ibn el-Hâc Receb ve Abdullah Çelebi ibn el-Hâc Ahmed nâm kimesneler şehâdetleri mahzar-ı hasm-ı münkir-i şer'îde ve nehc-i mu'teber-i mer'î üzere [...] olan İbrahim Çelebi ibn el-Hâc Mehmed nâm kimesne meclis-i şer'de mârû'z-zikr Alaca Mescid Vakfına bi'l-fi'l mütevellî olan işbu râfi'ül-vesîka imâm Hasan Efendi ibn Ali nâm kimesne mahzarında her biri bi'l-vesâye ve bi'l-vekâle ikrâr ve takrîr-i kelâm idüp müvekkile-i mezbûre ile ber-vech-i iştirâki's-sevî mülkümüz olup mahalle-i mezbûrede vâki' bir taraftan vakf-ı mezbûrdan olup el-Hâc Ahmed nâm kimesne tasarrufunda olan menzil ve bir taraftan Emine nâm hâtun menzili ve bir tarafı el-Hâc Ali menzili ve bir tarafı tarîk-i hâss ile mahdûd tabaka-i ulyâda

bir bâb oda ve bir sofa ve dehliz ve vustâda iki bâb oda ve bir sofa ve dehliz ve süflâda bir mıhtıb ve bir [silik] ve kenif ve cenîneyi muhtevî mülk menzilimi mütevellî-i mezbûra yetmiş guruşa bi-tarîki'l-istiglâl bey' eylediğimizden sonra ol dahi ber-vech-i muharrer mâl-i vakf-ı mezbûr ile ibtiyâ' ve kabûl eyledikten sonra semen-i mezkûr mütevellî-i mezbûr yedinden [...] ba'de'l-ahz ve't-tesellüm mütevellî-i merkûm menzil-i mezkûr ba'de't-tahliyeti's-şer'îye ve't-takâbuzi'l-mer'î târih-i kitâbdan sene tamâmına değin bana ve müvekkile-i mezbûreye on buçuk guruşa kezâlik ber-vech-i muharrer iştirâk-i sevî [üzre] îcâr ve teslîm idüp biz dahi istîcâr ve tesellüm ve kabûl idüp ve müvekkile-i mezbûreden her birimiz asl-ı mâl-i mezkûr ile ücret-i mezbûreden âharın zimmetine lâzım gelen hisse-i deyne tarafeynden emr ve kabûli hâviye kefâlet-i sahîha-i şer'îye ile kefil olduk didiklerinde gıbbe't-tasdîki's-şer'î mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sâmin min şehri Ramazânî'l-mübârek sene 1100

Şühûdü'l-hâl

El-Hâc Abdurrahman bin Said, Abdullah bin Abdullah, el-Hâc Mahmud bin el-Hâc Ramazan, Ali Kapudân bin Ali Beşe.

1300 - 1689 (1100) Galata 145: 41b/1 Dava / *Adjudication*

Vefat eden Ali'nin çocuklarının vasisi Derviş'tir. Derviş, İskender Paşa Vakfı'na ait olup kira ile Ali'nin tasarrufunda olan bir ev ve arsası hakkında Osman'ı dava eder. Derviş'e göre bu ev ve arsası Ali'nin varislerine kalmış olmakla birlikte iki aydır ev ve arsasını Osman kullanmaktadır. Hatta Osman bu evi yıkmış ve arsasını kenarlarına duvarlar yaptırarak kendi mülküne katmıştır. Derviş, mahkemeye savını destekleyen bir temessük belgesi sunarak evi ve arsayı geri ister. Görüşü sorulduğunda Osman, Derviş'in söylediklerini inkâr eder. Mahkeme Derviş'ten delil ister. O da şahitlerle tezini ispatlar. Mahkeme Osman'a, yıktığı evin bedelini ve arsasını davacıya vermesini söyler.

Derviş, the guardian of the late Ali's children, sues Osman about a house and a piece of land that the decedent had rented from the İskender Paşa Waqf to be under his tenure. According to Derviş, Ali's inheritors inherited the house and the land, yet these have been under Osman's tenure for the last two months. Even worse, Derviş adds, Osman has demolished the house and added the land to his own property by building walls around it. Presenting a promissory note (temessük) in support of his argument, Derviş asks for the house and the land. Osman rejects Derviş's arguments, whereupon the court asks Derviş to provide evidence. Derviş calls witnesses who confirm his account. The court orders Osman to give the land back to the plaintiff and also to reimburse the plaintiff for the value of the house that he has demolished.

Husûs-ı âti'l-beyâna mahallinde istimâ'ı bâbında fermân-ı âlî sâdır olmağın imtisâlen-leh bu fakîr bi'z-zât mahrûsa-i Galata musakkafâtından İstinye Nâhiyesi'ne tâbi Yeniköy dimekle ma'rûf Hatib Molla Çelebi Mahallesi'nde vâki' mahkeme-i şerîfeye varup zeyl-i vesîkada muharrerü'l-esâmî müslimîn huzûrlarında 'akd-i meclis-i şer'-i şerîf-i nebevî eyledikde fi'l-asl mahrûsâ-i mezbûrede Câmi'-i Kebîr Mahallesi'nde sâkin iken bundan akdem fevt olan el-Hâc Ali bin Mustafa nâm kimesnenin evlâd-ı sığârının tesviye-i umûrlariyçün kibel-i şer'den mansûb vasîleri olan işbu râfi'ü'l-kitâb el-Hâc Derviş bin Mustafa nâm kimesne meclis-i ma'kûd-ı mezbûrda ashâb-ı hayrâtdan merhûm İskender Paşa nâm sâhibü'l-hayrın vakfı müstakillâtından zikri âtî arsaya vâzî'u'l-yed idüğü zâhir ve muhakkak olan Osman Çelebi ibn Mehmed nâm kimesne mahzarında vakf-ı mezbûr mütevellîsi hâzır olduğu halde bi'l-vesâyeye üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüp vakf-ı mezbûr müstakillâtından olup bir tarafı kezâlik vakf-ı mezbûrdan merkûm Osman Çelebi tasarrufında olan liman ve bir tarafı sâhil-i bahr ve bir tarafı yine merhûm İskender vakfı olan iskeleye mürûr iden tarîk-i hâs ve tarîk-i âmm ile mahdûd beş bâb dükkân ve iki bâb fevkânî oda ve arsa-i hâliyeyi müştemil olup el-ân mahkeme-i şer'a intihâb olunan işbu menzil ve menzil-i mezbûr tevâbi'inde kâyin mu'âyene ve

müşâhede olunan tûlen yirmi altı buçuk ve arzan dört zirâ' arsa-i hâliye yedimde olan müzmâ ve mahtûm ve ma'mûlün-bih temessük nâlık olduğu üzere vakf-ı mezbûr tarafından icâre-i mu'accele ile vasileri olduğu sığâr-ı mezbûrünün babaları müteveffâ-yı mezbûrın taht-ı tasarrufında olmağla müteveffâ-yı mezbûr menzil-i mezbûr ile arsa-i mahkûmün-bihî hâl-i huyûtında niçe sene zabt ve tasarruf idüp fevt oldukda menzil-i mezkûr ile mahkiyem hasebiyle niçe sene zabt ve tasarruf üzere iken merkûm Osman Çelebi târih-i kitâbdan iki ay mukaddem arsa-i mezbûreyi bi-gayr-ı hak tegallûben zabt ve taştan mebnâ olan hudûdân-ı erba'a kâimlerini ceddîm ve arsa-i mezbûre taht-ı tasarrufında olan limân-ı mezkûr arsasına zamm ve ilhâk ve üzerlerine [silik] ile mahlût mücedded divarlu binâ idüp tasarruf üzere olmağın el-ân mezbûrûna suâl olunup arsa-i mezbûre üzerine binâ ve ihdâs eylediği divarların ba'de'l-ahz [...] bana teslîme ve ebniye-i mahdûdenin mübeyyen kıymet-i şer'iyelerini bi-tarîki'd-damân bana edâya tenbîh olunmak matlûbumdur didikde gibbe's-suâl merkûm Osman Çelebi cevâbında fi'l-vâki' arsa-i mezbûreye cânibi vakf-ı mezbûrdan limân-ı mezkûr ile ma'an icâre-i mu'tâde ile taht-ı tasarrufında olmağla zabt u tasarruf üzere olduğu ve târih-i mezbûrda arsa-i mezbûrenin civârı erba'a-i kâime-i atîkasını ba'de'l-yevm [...] mahdûdesiyle mahlûta mücedded divarların eylediğini ikrâr lâkin arsa-i mezbûre ber müceb-i temessük-i mezbûr mukaddemâ taraf-ı vakf-ı mezkûrdan müteveffâ-yı mezbûr tasarrufında olup ve ba'de vefâtihî intikâl-i âdî ile sığâr-ı mezbûrûna intikâl eylediğini münkir olacak vasî-yi mezbûrdan müdde'âsını mübeyyine beyyine taleb olundıkda udûl-i sikât ve ihbâr-ı sahîhü'l-kelimât müslimînden olup kasaba-i mezbûre a'yân ve ihtiyârlarından fahrü'l-müderrişin el-Hâc Osman ve Hasan Beşe ibn Ali ve Mustafa Beşe ibn Veli ve Hasan Beşe ibn Abdullah ve Mustafa Çelebi ibn İdris ve Ali Beşe ibn Mehmed nâm kimesneler li-ecli's-şehâde mahfil-i şer'a hâzîrân olup isrû'l-istîşhâd fi'l-vâki' işbu arsa-i meşrûha menzil-i mezkûr ile ma'an taraf-ı vakf-ı mezkûrdan ber müceb-i temessük-i mezbûr icâre-i mu'tâde ile müteveffâ-yı mezbûr el-Hâc Ali bin Mustafa'nın taht-ı tasarrufında olmağla mezbûr el-Hâc Ali arsa-i mezbûra hâl-i

huyûtında bir müddet zabt u tasarruf idüp fevt oldukda arsa-ı mezbûr müteveffâ-yı mezbûrdan intikâl-i âdî ile intikâl itmekle arsa-i mezbûrî vasî-yi mezbûr niçe sene zabt ve tasarruf eder iken merkûm Osman Çelebi târih-i kitâbdan iki ay mukaddem arsa-i mezbûrî bâlâda tafsîl olundığı üzre bi-gayr-ı hak zabt ve civâr-ı erba'asını hedm eylemişidi biz arsa-i mezbûrenin taraf-ı vakıf dan icâre-i mu'tâde ile müteveffâ-yı mezbûr el-Hâc Ali [silik] olduğına ba'de vefâtihî intikâl-i âdî ile evlâd-ı sulbiyesi sığâr-ı mezbûrûna intikâl eyledüğüne şâhidleriz şehâdet dahi ideriz deyü her biri edâ-i şehâdet-i şer'îye eylediklerinde ba'de't-ta'dîl ve't-tezkiye şehâdetleri hayyiz-i kabûlde vâkı'a olmağın mücebiyle arsa-i mezbûreyi civârı erba'asıyla mevcûdesin ba'de'l-hedm ve't-tefrîğ vasî-yi mezbûra teslîme ve ebniye-i mehdûmenin mebniyeten kıymet-i şer'iyeleri vasî-yi mezbûra [...] edâsı merkûm Osman Çelebi'ye tenbîh birle mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundı fi'l-yevmi's-sâbi' 'aşer min Şa'bânî'l-mu'azzam sene 1100

Şühûd

Kamil bin Musalli, Mustafa Beşe ibn Şaban, Hasan bin Zeynelabidin, Ali Beşe ibn Mehmed, [silik]

1301 - 1689 (1100) Galata 145: 50b/1 Tescil işlemi / *Registration*

Roso, kiracısı olduğu bir vakıf evinin yıkık duvarını onarmak ister. Bunun için vakıf mütevellisi Ali Çelebi ile mahkemeye gelir. Roso, vakıf evinin duvarını mütevellinin izniyle kendi cebinden ödemek üzere onartmak istediğini bildirir. Roso'nun ödeyeceği onarım masrafı daha sonra kiradan düşülecektir. Mahkemenin uzman kişileri olan mimarlar, yıkık duvarın ölçülerini mahkemeye bildirirler. Böylece Roso'nun yapacağı harcama kiradan düşülmek üzere mahkeme tarafından onaylanır.

Roso wants to repair the ruined wall of a waqf house that he has rented. For that purpose he goes to court with the waqf mutawalli Ali Çelebi. With the permission of the mutawalli, Roso will

[illegible]

pay for the expenses, which will then be deducted from the rent. Court experts inform the court about the size of the wall. The court approves the repair expense to be deducted from future rents.

Husûs-ı âti'l-beyânın mahallinde ketb ü terkîmi iltimâs olunmağın savb-ı şer'-i enverden mevlânâ Yusuf Efendi ibn Abdullah irsâl olunup ol dahi hâssa mimârlardan üstâd Mehmed Beşe ibn Abdülehad ve üstâd Mustafa Çelebi ibn Mehmed ile ashâb-ı hayrâtdan merhûm Yakub Ağa nâm sâhibü'l-hayrın vakfı müstakillâtından icâreteyn-i ma'lûmeteyn ile Veroso veled-i Nikola nam zimmi tasarrufında olup mahrûsa-i Galata'da Sultan Bayezid Mahallesi'nde vâki lede'l-ahâlî ve'l-cîrân ma'lûmü'l-hudûd vakf menzile varup zeyl-i sutûrda isimleri muharrer ve mestûr müslimîn huzûrlarında akd-i meclis-i şer'-i pür-nûr eyledikde işbu râfi'ü'r-rakîm merkûm Roso meclis-i ma'kûd-ı mezbûrda vakf-ı mezbûrın kâim-makâm-ı mütevellisi olan Ali Çelebi ibn Hüseyin nâm kimesne mahzarında takrîr-i kelâm ve ta'bîr-i anî'l-merâm idüp bâlâda tafsîl olunduğı üzere vakf-ı mezbûrdan icâreteyn-i ma'lûmeteyn ile taht-ı tasarrufımda olan işbu menzilin tarîk-i âmm tarafında kâin ve mimârân-ı mezbûrân mesâhaları ile tûlen yirmi beş zirâ' ve kadden sekiz zirâ' bi-hesâb-ı terbî'i iki yüz zirâ' idüğü zâhir ve müte'ayyin olan taştan mebnâ işbu ana divarı münhedim olmağla divar-ı mezbûrın vakıf cânibinden tamîri lazım gelüp lâkin taraf-ı vakıfdan tamire müsâ'ade olmağla ben izn-i mütevellî ile sâbıkû'z-zıkr divarı kendi malım ile işleyüp evlâ üzere icâre-i mu'acceleme mahsûb olmak üzere tecdîd ve imârete ta'ahhüd eyledim didikde gıbbe't-tasdîkiş-şer'î vâkı'u'l-hâlî mevlânâ-yı mezbûr mahallinde ketb ü terkîm ve ma'ân ba's olunan Çukadar Hüseyin Beşe ibn Mehmed ile mahfil-i şer'a gelüp alâ vukû'ihî inhâ ve takrîr itmeğın mâ-hüve'l-vâkı bi'l-ibtigâ ketb olundu fi'l-yevmi's-sâbi' min Şevvâli'l-mükerrerem li-sene mi'e ve elf Şühûd

İbrahim Çelebi ibn Mustafa kâtib-i vakf-ı mezbûr, Bayram Bey ibn Süleyman câbi-i vakf-ı mezbûr, Mehmed Efendi ibn Receb el-müezzın der Mescid-i Yarhisar, Hüseyin Beşe çukadar, Mehmed Beşe ibn Abdülehad.

1302 - 1689 (1100) Galata 145: 52a/3 Tescil işlemi / Registration

Mehmet Efendi, bir vakıf camisinde müezzîn olan Ali Çelebi ile mahkemeye gelir. Mehmet Efendi'nin Ali, Mustafa ve Mehmet adlı kişilerde 300 kuruş alacağı vardır. Bu alacağa Ali Çelebi kefil olmuştur. Mehmet Efendi, Ali Çelebi'nin kefaleti dolayısıyla alacağını Ali Çelebi'nin maaşından ister. Ali Çelebi'nin maaşını ödeyen vakıf mütevellisi Abdurrahman da buna izin verir. Ali Çelebi 17.100 akçeyi ödemiştir. Geriye kalan 18.025 akçeyi ödeyecek durumda olmadığı için borcunun taksitlendirilmesini ister. Taraflar ayda 270 akçe taksit üzerine anlaşırılar.

Mehmet Efendi goes to court with Ali Çelebi, the prayer time announcer (müezzîn) of a waqf-owned mosque. Ali, Mustafa and Mehmet owe Mehmet 300 kuruş and Ali Çelebi is the surety for this debt. Mehmet Efendi asks for the payment of the debt through the surety's salary and the waqf mutawalli Abdurrahman, who pays Ali Çelebi's salary, accepts this arrangement. So far, Ali Çelebi has paid 17,100 akçe. But he cannot pay the remaining 18,025 akçe. He asks to pay the rest in monthly installments. The parties agree on 270 akçe per month.

Mahmiye-i İstanbul'da Monla Hüsrev Mahallesi'nde sâkin sâhib-i hâze'l-kitâb Mehmed Efendi ibn Murad nâm kimesne meclis-i şer' de mahrûsa-i Galata'da Câmî-i Kebîr Mahallesi sükkânından olup mahmiyye-i mezbûrede vâki mërhum Maktûl İbrahim Paşa Câmî'i'nde vazife-i mu'ayyene ile mü'ezzîn ve kayyim olan Ali Çelebi ibn Mustafa nâm kimesne mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm idüp mezbûr Ali Çelebi zimmetinde işbu hâzırûn-ı bi'l-meclis el-Hâc Ali bin el-Hâc İbrahim ve Mustafa ve Mehmed ibn Ömer nâm kimesne zimmetlerinde karz-ı şer'iden hakkım olan üç yüz esedî guruşa kefil olmağla üç yüz esedî teslîm ben dahi guruş hakkım olup meblağ-ı mezbûrın kefâletine binâ'en vakf-ı mezbûrın mütevellî-i kâim-makâmı ve câbî-i vakf olan işbu hâzır bi'l-meclis Abdurrahman Efendi ibn

eş-Şeyh Ahmed'den vazîfe-i mu'ayyenesinden edâ ve teslîm itmek üzere bin yetmiş beş akçesi doksan altı Cumâdelûlâ ibtidâsından meblağ-ı mezbûr bana tamam [...] iken havâle ben dahi ber vech-i muharrer havâleyi kabûl etmişdim el-hâletü hâzihî câbî-i merkûm mezbûr Ali Çelebi'nin vazîfesinden işbu bin yüz Şevvâli gurre-sine gelince bana on yedi bin yüz [silik] ben dahi yedinden ahz ü kabz idüp bâkîsi olan on sekiz bin yirmi beş akçeyi mezbûr Ali Çelebi'den taleb eylediğimde def'aten edâya iktidârı olmamağla te'cîl ve taksîte tâlib olmağla ben dahi târih-i kitâbdan her otuz gün tamâmında iki yüz yetmiş akçeden cem'an altmış yedi ay tamâmına değin meblağ-ı mezbûrî tamâmen bana edâ ve teslîm itmek üzere mezbûr Ali Çelebi'yi te'cîl ve taksît idüp mezbûr Ali Çelebi dahi ber vech-i muharrer taksîti kabûl ve meblağ-ı mezbûrî [...] câbî-i merkûmdan bana havâle-i sahîha-i şer'îye ile havâle idüp ben dahi ber vech-i muharrer [silik] kabûl eyledim didikde mezbûr Ali Çelebi dahi mukırr-ı mezbûr Mehmed Efendi'nin takrîr-i meşrûhını vicâhen ve şifâhen tahkîk itmeğın mâ-hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi'l-hâdî 'aşer min Şevvâli'l-mükerrem sene 1100

Şühûd

İsmail Çelebi ibn [boş], Ali Çelebi ibn Süleyman, Mehmed Efendi ibn Ali, Ali Çelebi ibn Mustafa, Abdullah Çelebi ibn İsmail

1303 - 1689 (1100) Galata 145: 52b/2 Tescil işlemi / *Registration*

Ali Çelebi, aylık 500 akçe ile görevli olduğu müezzinlik vazifesinden, bir vakfın kira tahsildarı olan (câbi) Abdurrahman'da bulunan 53 aylık gelirinin 17.875 akçesini, borçlu olduğu Mehmet Efendi'ye havale eder. Ayrıca geriye kalan 2335 akçeyi câbi Abdurrahman'dan teslim aldığını söyler.

Ali Çelebi works as a prayer time announcer (muezzin) for 500 akçe a month. He transfers 17,875 akçe, 53 months worth of salaries in the possession of Abdurrahman, the waqf's rent collec-

tor (câbi), to Mehmet Efendi for his debt. He gets the remaining 2335 akçe from the waqf's rent collector Abdurrahman.

Mahrûsa-i Galata'da Câmi-i Kebîr Mahallesi sükkânından olup mahmiyye-i İstanbul'da Maktul İbrahim Paşa'nın binâ eylediği câmi-i şerîfde vazîfe-i mu'ayyene ile müezzin ve kayyım olan Ali Çelebi ibn Mustafa nâm kimesne meclis-i şer'î hatîrde câmi-i mezbûrın mütevellisi tarafından kâim-makâm ve hâlen vakf-ı mezbûrın câbîsi olan sâhib-i hâze'l-kitâb Abdurrahman Efendi ibn eş-Şeyh Ahmed Efendi mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm idüp câmi-i mezbûrda müezzin ve kayyım olmağa be-her şehir beş yüz akçe vazîfeye mutasarrıf mezbûr bin doksan altı Cumâdelûlâ guresinden işbu bin yüz senesi Şevvâli guresine gelince elli üç ayda müctemi' olan yirmi bin iki yüz on akçenin on yedi bin sekiz yüz yetmiş beş akçesi dâyinim olan işbu hâzır bi'l-meclis Mehmed Efendi'ye havâle-i sahîha-i şer'îye ile havâle ol dahi mezbûreyi kabûl ve meblağ-ı mezbûrı merkûm Mehmed Efendi mezbûr Abdurrahman Efendi yedinden ahz ü kabz ve bâkîsi olan iki bin üç yüz otuz beş akçe dahi merkûm Abdurrahman Efendi bana teslîm ben dahi yedinden ahz ü kabz idüp işbu bin yüz senesi Şevvâli guresine gelince müctemi' olan vazîfeden merkûm Abdurrahman Efendi yedinden bir akçe ve bir habbe bâkî kalmadı didikde gibbe't-tasdîki's-şer'î mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi'l-hâdî 'aşer min Şevvâli'l-mükerrem sene 1100

Şühûd

Ahmed Beşe bin Mustafa, Hamza Beşe bin Abdülgani, Cafer Beşe bin Hasan, İsmail Çelebi bin Abdullah.

1304 - 1689 (1100) Galata 145: 53a/3 Dava / *Adjudication*

Hediye Hatun'a babasından bir harman yeri ve arsası miras kalır. Hediye Hatun'un vekili Ahmet Beşe, mahkemeye bir tapu temessükü sunarak bu mülkün müvekkiline babasından kaldığını, ancak bütün arazinin padişah kanunu dolayısıyla Sultan Bayezit

Vakfı’na devredildiğini belirtir. Hediye Hatun, bu harman yerini ve arazisini kullanırken Mustafa Beşe bu mülke el koymuştur. Vekil Ahmet Beşe, söz konusu vakfın kira tahsildarı (câbi) İbrahim huzurunda Mustafa Beşe’den davacı olur. Mahkeme, vekilden söylediklerini kanıtlamasını ister. Ahmet Beşe getirdiği şahitlerle belgenin doğruluğunu kanıtlar ve savını destekler.

Hediye Hatun inherits a stackyard from her father. Her legal agent Ahmet Beşe presents the court with a promissory note (tapu temessükü) stating that his client inherited the property, but also that the whole land has been transferred to the Sultan Bayezit Waqf under an order from the Sultan. While the property was under Hediye Hatun’s tenure, Mustafa Beşe confiscated it. The legal agent Ahmet Beşe sues Mustafa Beşe in the presence of the waqf’s rent collector (câbi) İbrahim. The court asks Ahmet Beşe to prove his claim. Ahmet Beşe proves his claim and the validity of the document through witness accounts.

Husûs-ı âti’l-beyânın mahallinde ketb ü tahrîri iltimâs olunmağın savb-ı şer’den mevlânâ Abdalbâki Efendi irsâl olunup ol dahi mahmiyye-i Galata muzâfâtından İstinye Nâhiyesi’ne tâbi Uskumrı nâm karyede sâkine Hediye Hatun tarafından husûs-ı âti’z-zikrin da’vâ ve tâleb ve lede’l-mürâfa’a husûmet ve redd ü cevâba vekili olup zât-ı mezbûreyi ma’rifet-i şer’iye ile ârifân Mustafa Çelebi ibn Mehmed ve Salih Çelebi ibn Mustafa şehâdetleri ile mahzar-ı hasm-ı câhidde şer’an vekâleti sâbite olan işbu sâhibü’l-kitâb dâmâdı Ahmed Beşe ibn Abdullah nâm kimesne merhûm ve mağfûrûn-leh Sultan Bayezidhan aleyhi’r-rahmeti ve’l-gufrân evkâfının mütevellî-i kâyim-makâmı olup ve evkâf-ı mezbûre câniblerinden İbrahim bin el-Hâc Mehmed huzûrunda zikri câî hırman yerine vâzî’u’l-yed eylediği zâhir ve mütehakkık olan Mustafa Beşe bin Abdullah nâm kimesne mahzarında bi’l-vekâle üzerine da’vâ ve takrîr-i kelâm idüp vakf-ı mezbûr arâzîsinden olup menzil-i merkûm kurbünde vâki bir taraftan merkûm Mustafa Beşe ve bir taraftan Mülâyim Hatun

ve bir taraftan müvekkile-i mezbûre mülkleri ve bir taraftan ba'zan orman ve ba'zan tarîk-i âmm ile mahdûd olan hırman yerinin arâzîsi işbu yedimde olan tapu temessûki nâtik olduğu üzere müvekkilem mezbûrenin babası olup târih-i kitâbdan yirmi sene mukaddem vefât iden merkûm Durmuş Çelebi'nin taht-ı tasarrufında olup ba'de vefâtihî hırman-ı mezkûr yeri ile sâyir tasarrufında olan arâzînin mecmû'ı kânûn-ı pâdişâhî üzere cânib-i vakf-ı mezbûra ait olup müvekkilem mezkûre Hediye Hatun zikri mürûr iden hırman yeri ile sâyir arâzî-i mezkûre yedinden mezbûr Mustafa Beşe kasr-ı yedine tenbîh olunmak matlûbumdur didikde gıbbe's-suâl mezbûr Mustafa Beşe vakıf arâzîsinden olduğunu ikrâr ve lâkin müvekkile-i [mezbûrenin] taht-ı tasarrufında olup târih-i mezkûrda bi-tarîki'l-âriye ahzını inkâr itmeğin vekîl-i merkûm Ahmed Beşe'den müdde'âsını mübeyyine beyyine talep olundıkda udûl-i müslimînden olup karye-i mezbûre ahâlisinden [silik] el-Hâc Şaban [silik] bin Mehmed ve İbrahim bin Ahmed ve Hasan Beşe bin Musa ve Süleyman Beşe ibn Yakub [silik] el-Hâc Mustafa ve Mehmed bin Bayram nâm kimesneler li-eclî's-şehâde meclis-i ma'kûd-ı mezbûra hâzırân olup isrû'l-istişhâd fi'l-vâki işbu hırman yeri müvekkile-i mezbûrenin babası müteveffâ-yı mezbûr Durmuş Çelebi'nin hâl-i huyûtında tasarrufında olup ba'de vefâtihî ol hırman yeri bi'l-küllîye tamamen sâyir [silik] olan arâzî-i mezkûresin târih-i merkûmdan cânib-i vakf-ı mezkûra kânûn-ı pâdişâhî üzere aid olduktan sonra müvekkile-i mezbûre Hediye Hatun tapû-yı misli ile cânib-i vakf [silik] olup tasarruf üzere iken târih-i kitâbdan dört sene mukaddem zikr olunan hırman yeri hırman itmek üzere bi-tarîki'l-âriye merkûm Mustafa Beşe'ye def' ve teslîm eylediği malumumuzdur biz bu husûsa bu vech üzere şâhidleriz şehâdet dahi ideriz deyü her biri edâ-i şehâdet eylediklerinde gıbbe't-ta'dîl ve't-tezkiye şehâdetleri hayyiz-i kabûlde vâkı'a olmağın mücebince mârûz-zikr hırman yerini ba'de kasr-ı l-yed vekîl-i mezbûra teslîme ba'de't-tenbih vâkı'u'l-hâlî mevlânâ-yı mezbûr mahallinde ketb ü tahrîr ba'dehû ma'an ba's olunan muhızır Salih Çelebi ibn [boş] nâm kimesne ile meclis-i şer'a gelüp alâ vukû'ihî inhâ ve i'lâm itmeğin mâ-hüve'l-

vâki' bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sâmin [min] Şevvâli'l-mükerrem sene 1100

Şühûd

Osman Efendi imâm-ı [...], Mustafa Çelebi bin Mehmed, Hüseyin bin Mustafa, İbrahim Çelebi ibn Ahmed, Süleyman bin Yakub.

1305 - 1689 (1100) Galata 145: 61a/2 Tescil işlemi / *Registration*

Ferruh Kethüda Vakfı'na ait bir arsanın üçte iki hissesini Preşkova, üçte bir hissesini ise Ozeki kiralamıştır. Aylık kirası 12.000 akçe olan bu arsayı uzman mimarlar, mütevellinin izniyle ölçerler. Mimarlar, kiracıların her birine düşen hisseyi tam olarak belirleyerek aralarına bir işaret yerleştirirler. Mahkeme taraflar ve mütevellinin huzurunda bu işlemi tescil eder.

Preşkova and Ozeki rent two-thirds and one-third shares of a plot owned by the Ferruh Kethüda Waqf, respectively. With the permission of the mutawalli, expert architects measure the land, of which monthly rent is 12,000 akçe. They then mark exactly each renter's share with a sign. The court registers the transaction in the presence of the renters and the mutawalli.

Husûs-ı âti'l-beyânın mahallinde ketb ü tahrîr iltimâs olunmağın savb-ı şer' den mevlânâ Ahmed Efendi irsâl olup ol dahi hâssa mi'mârlarından Üstâd Hasan Halîfe bin Mahmud ve Üstâd Ali Halîfe ibn Abdullah ile ashâb-ı hayrâtdan Merhûm Ferruh Kethüdâ Vakfı'ndan olup mahrûsa-i Galata'da Sultan Bayezid Mahallesi'nde vâki' bir taraftan [boş] ile mahdûd 'arsa-i hâliye üzerine varılıp zeyli kitâbda muharrerü'l-esâmî müslimîn huzûrlarında 'akd-i meclis-i şer'î eyledikde 'arsa-i mezbûrenin bermûceb-i temessük üç sehmden iki sehmine icâreteyn-i ma'lûmeteyn ile mutasarrıf olan işbu râfi'ü'r-rakîm Preşkove veled-i Yani nâm zimmî meclis-i ma'kûd-ı mezkûrda kezâlik 'arsa-i mezkûrenin

bir sehmine mutasarrıf olan Ozeki bint-i Simon nâm nasrâniyye muvâcehesinde vakf-ı mezbûr mütevellîsi hâzır olduğu halde takrîr-i kelâm ve ta'bîr-i 'anî'l-merâm idüp bâlâda tafsîl olunan minvâl üzre 'arsa-i mezbûrenin iki sehm-i şâyi'î benim ve bir sehm-i şâyi'î mezbûre Ozeki'nin taht-ı tasarrufında olmağla ve hisse-i mezbûrenin be-her şehir icâre-i mü'eccelesi olan on iki akçenin cânib-i [boş] be-her mâh sekiz akçesini edâ ve dört akçesini mezkûr Ozeki'ye ifâ idegelmişdik 'arsa-i mezbûre kâbil-i taksîm olup taksîmde cânib-i vakfa mütevellî-i vakf müte'addid olduğu cihetiyle menfa'at-ı 'azîm olmağın biz dahi hâlen 'arsa-i mezbûra ma'rîfet-i şer'-i şerîf ve izn-i mütevellî ile iktisâm murâd eylediğimizde hâssa-i merkûme mi'mârân mesâhalarıyla tûlen üç zirâ' ve 'arzan on zirâ' bi-hesâb-ı terbî'î yüz otuz zirâ' olduğu ve zıkr olunan yüz otuz zirâ'dan seksen altı zirâ' ve on altı parmak benim hisseme ve kırk üç zirâ' ve sekiz parmak mezbûre Ozeki hissesine isâbet eylediği zâhir birimiz hissemizi hisse-i âhardan ifrâz ve mâbeynine 'alâmât-ı fâsıla vaz' eyleyüp ve ahz ü kabz eyledik didikde gibbe't-tasdîki's-şer'î vâki'ü'l-hâli mevlânâ-yı mezbûr mahallinde ketb ü tahrîr ve ma'an ba's olunan Çukadar Ali ibn ve Muhzır Cafer ile meclis-i şer'a gelüp 'alâ vefki'l-mes'ûl inhâ ve takrîr itmeğın mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi'r-râbi' ve'l-'ışrîn min Şevvâli'l-mükerrem sene 1100

Mehmed Çelebi Mübâşir, Ali bin İsmail, Cafer bin Hasan, el-Hâc Abdullah bin Hayrullah.

1306 - 1689 (1100) Galata 145: 63a/1 Tescil işlemleri / *Registration*

Yorgi, Ferruh Kethüda Vakfı'na ait bir arsanın üçte iki hissinde kiracıdır. Yorgi bu arsayı Preşkove'ye mütevellî izniyle 40 kuruşa devreder. Ancak Yorgi, devir işleminden dört gün sonra evkaf (vakıflar) müfettişine gider ve arsanın kendisine ait olduğunu ileri sürerek Preşkove'den davacı olur. Preşkove elindeki hüccetin desteğiyle davayı kazanır. Bunun üzerine Yorgi, Preşkove'den davacı olmadığını belirtir. Mahkeme bunu tescil eder.

Yorgi rents two-thirds of a plot owned by the Ferruh Kethüda Waqf. He transfers the land to Preşkove for 40 kuruş with the permission of the mutawalli. Four days later, Yorgi goes to the waqf inspector, claiming that the land belongs to him. He goes on to sue Preşkove. Preşkove wins the case through a hujjet documenting the transfer. Thereupon, Yorgi withdraws his complaint. The court registers the withdrawal.

Mahrûsa-i Galata’da Sultan Bayezid Mahallesi’nde sâkin Yorgi veled-i Dimitri nâm zimmî mahfil-i şer’de işbu bâ’isü’r-rakîm Preşkove veled-i Yani nâm zimmî muvâcehesinde bi’t-tav’ ve’l-ihtiyâr i’tirâf idüp ben bundan akdem ashâb-ı hayrâtdan Merhum Ferruh Kethüdâ nâm sâhibü’l-hayrın vakfı âhar menzili bir taraftan Kürekci nâm zimmî ve diğr Yanaki vereseşi tasarrufında olan vakf menzil ve bir tarafı tarîk-i ‘âmm ile mahdûd ‘arsa-i hâliyenin üçer sehmden iki sehm-i şâyî’i icâre-i mu’tâd ile taht-ı tasarrufımda olduğına binâ’en zikr olunan hisse-i şâyî’amı bi-ma’rifet-i mütevellî ile kırk guruşa bedeli mukâbelesinde mezbûr Preşkove’ye fâriğ olup ve bedel-i ferâğ-ı mezbûrı temâmen yedinden ba’d-e’l-kabz yine ben târih-i kitâbdan dört gün mukaddem mahmiyye-i İstanbul’da müfettiş-i evkâf huzûrunda ‘arsa-i mezbûreden hisse-i mezkûrımı sana fâ’ide-i fâriğ olmuşidim deyü merkûm Preşkove’den da’vâ eylediğimde mezbûr yedinde olan hüccet-i şer’iyye mücebince ben bî-vech mu’ârazadan men’ olunmuşiken yine ben emr-i şer’a gayr-ı kâni’ ve merkûm Preşkove’nin ‘arsa-yı mezbûreden hisse-i mezbûre mülk-i tasarrufına mâni’ olmuşidim el-hâletü hâzihî ‘arsa-i mahdûde-i mezbûreden mezkûra fâriğ olduğım hisse-i şâyî’ama ve bedeline müte’allika ‘âmme-i de’âvî ve mutâlebâtdan merkûm Preşkove’nin zimmetini ibrâ’-i ‘âmm-ı kâtı’u’n-nizâ’la ibrâ’ ve iskât eyledim vechen mine’l-vücûh da’vâ ve nizâ’ım yokdır didikde gibbe’t-tasdîkiş-şer’î mâ-hüve’l-vâki’ bi’t-taleb ketb olundu fi’l-yevmi’s-sâmin ve’l-‘işrîn min Şevvâli’l-mükerrem sene 1100 Şühûdü’l-hâl

Abdûlbaki bin [silik], Mustafa Çelebi ibn Ali, Ahmed Çelebi bin Mehmed, Mehmed Efendi ibn Ahmed.

1307 - 1689 (1100) Galata 145: 64b/3 Tescil işlemi / Registration

Elti'nin Sultan Bayezid Vakfı'ndan yıllık 23 akçe mukataası olan bir bahçesi vardır. Elti, bu bahçeyi yabancı (müstemen) Fayrobik'e 790 kuruşa satar.

Elti operates a garden of the Sultan Bayezid Waqf. His annual rent (mukataa) is 23 akçe. Elti sells the garden to protected foreigner (müstemen) Fayrobik for 790 kuruş.

Husûs-ı âti'l-beyânın mahallinde tahrîri iltimâs [olmağın] savb-ı şer'-i kavîmden mevlânâ Abdalbâki Efendi ibn Yusuf irsâl olunup ol dahi mahrûsa-i Galata muzâfâtından kasaba-i Tophâne'de Tomtom Mahallesi'nde sâkine Elti bint-i Behar nâm nasrâniyyenin menziline varup zeyl-i vesîkada muharrerü'l-esâmî müslimîn huzûrlarında akd-i meclis-i şer'-i kavîm eyledikde mezbûre Elti meclis-i ma'kûd-ı mezbûrda Françe tâifesinden sâhib-i hâze'l-kitâb Fayrobik veled-i Fayro nâm müste'men muvâcehesinde bi-tav'ihâ ikrâr ve takrîr-i kelâm idüp akd-i âti sudûrına değin yedimde mülk ve hakkım ve senede merhûm Sultan Bayezid Vakfı'na yirmi üç akçe mukâta'ası olup mahalle-i mezbûrede vâki' bir tarafı Kostantin veled-i Anorya nâm zimmî mülki ve bir tarafı Galatasaray demekle ma'rûf saraya muntehî ve bir tarafı ba'zan Fransız elçisi mülk bağçesi ve bir kısmı ba'zan Françesko veled-i Covani mülki ve bir tarafı tarîk-i ânım ile mahdûd bi-hesâb-ı terbî'i iki bin seksen zirâ' ve mezbûr Kostantin cânibinde vâki' mukarrer ve müte'ayyin nısf oda arsası ve bir su kuyusını ve eşcâr-ı müsmire ve gayrı müsmireyi hâvî hadîkayı mezbûr Fayrobik'e yedi yüz doksan guruşa tarafeynden icâb ve kabûli hâvî bey'-i bât-ı sahîh-i şer' ile bey' ve teslîm ol dahi ber vech-i muharrer iştirâ ve kabûl ve tesellüm eyledikten sonra semeni olan meblağ-ı mezbûr yedi yüz doksan guruşu mezbûr Fayrobik tamâmen bana edâ ve teslîm ben dahi yedinden ahz ü kabz eyledim ba'de'l-yevm hadîka-i mahdûde-i mersûme cemî-i müştemilâtı ile mezbûr Fayrobik'in mülk-i

müşterâsıdır keyfe-mâ-yeşâ ve yahtâr mutasarrıf olsun didikde gıbbe’t-tasdîki’ş-şer’î vâki’u’l-hâli mevlânâ-yı mezbûr mahalinde tahrîr ba’dehû ma’an irsâl olunan Mehmed Çelebi bin Mahmud ve muhızır Hüseyin Çelebi ibn İbrahim nâm kimesneler gelüp meclis-i şer’a alâ vukû’ihî inhâ ve i’lâm itmeğin mâ-hüve’l-vâki’ bi’t-taleb ketb olundu fi’l-yevmi’s-sânî min Zilka’deti’ş-şerîfe sene 1100

Şühûd

Mehmed Çelebi bin Ali Yazıcı sâkin-i Câmî-i Kebîr, Mehmed Çelebi bin Abdullah berber sâkin-i Koloğlu, İsmail Çelebi ibn Attâr [silik], Abdi Beşe bin Abdulgani.

1308 - 1689 (1100) Galata 145: 69b/2 Dava / *Adjudication*

Kasımpaşa’da el-Hac Hüsrev Mahallesi halkının avarız vergileri için vakfedilmiş paranın mütevellisi olan Ahmet Çelebi, Ali Çelebi’den davacı olur. Ahmet Çelebi, Ali Çelebi’ye vakıf malından verdiği 23,5 kuruş ile faizi olan bir yıllık 3,5 kuruşu ister. Mahkeme Ali Çelebi’ye görüşünü sorar. Ali Çelebi, bu parayı ve faizini bir arkadaşı için aldığını söyler. Mahkeme, “vekil borç aldığı zaman kendisi için almış gibi kabul edilir” kuralını belirterek Ali Çelebi’ye, vakıf mütevellisine olan borcunu faiziyle birlikte ödemesini söyler.

Ahmet Çelebi, the mutawalli of the money endowed to the payment of the extraordinary tax (avarız) of el-Hac Hüsrev neighborhood in Kasımpaşa, sues Ali Çelebi. Ahmet Çelebi asks for the 23.5 kuruş he had lent to Ali Çelebi from the waqf funds, plus the 3.5 kuruş interest that has accrued over one year. Questioned by the court, Ali Çelebi states that he borrowed the money and interest for a friend. Citing the rule that “when a legal agent borrows money it is regarded as his own debt” the court instructs Ali Çelebi to pay his debt to the mutawalli.

Mahrûsa-i Galata muzâfâtından mahmiyye-i Kasımpaşa'da el-Hâc Hüsrev Mahallesi ahâlisinin hâne avâızları için mevkûfe nûkûd-ı müteferrikanın bi'l-fi'l mütevellîsi olan işbu râfi'ü'l-kitâb Ahmed Çelebi ibn Mustafa nâm kimesne mahfil-i şer'de Ali Çelebi ibn Mustafa nâm kimesne mahzarında bi't-tevliye üzerine da'va ve takrîr-i kelâm idüp bundan akdem mezbûr Ali'ye mâl-ı vakf-ı mezbûr yirmi üç buçuk guruş idâne ve teslim eylediğim cihetle hâlen asl-ı mâl-ı vakf-ı mezbûr yirmi üç buçuk guruş ile bir senede üzerine ber nehc-i şer'î devr ve ilzâm olunmuş ribhi olan üç buçuk guruş mezbûrdan taleb eylerim suâl olunsun didikde gıbbe's-suâl mezbûr Ali cevâbında fi'l-vâki' müteveli-i mezbûr yedinden mâl-ı vakf-ı mezbûrdan yirmi üç buçuk istidâne ve kabz eylediğini ve bir senede üzerine ber-nehc-i şer'î ilzâm-ı ribh olduğunu ikrâr ve lâkin ben meblağ-ı mezbûrı gâyibi ani'l-meclis [boş] nâm kimesne için istidâne ve kabz eylemişidim deyü edâdan imtinâ' izhâr idicek [...6 satır Arapça] deyü tenkîs olunmağın mücebiyle meblağayn-i mezbûreteyn yirmi yedi guruş mütevellî-i mezbûra edâ ve teslim mezbûr Ali Çelebi'ye tenbîh birle mâ-hüve'l-vâki bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sâbi' min Zilka'deti's-şerîfe sene 1100

Şühûd

Mehmed Çelebi ibn Recéb, Mehmed Çelebi ibn [boş], Ahmed Beşe ibn Mustafa.

1309 - 1689 (1100) Galata 145: 70a/3 Dava / *Adjudication*

Abdurrahman Ağa Vakfı'nın kurucusunun oğlu ve vakfın mütevellîsi olan Abdullah Çelebi, vakıf odasında kiracı olan Ayşe'den davacı olur. Abdullah Çelebi'ye göre, Ayşe'nin 10 yıllık kiradan 45 kuruş borcu vardır. Ancak Ayşe'nin annesi Havva'nın önceden Abdullah Çelebi'de 20 kuruş alacağı kalmıştır. Dolayısıyla Ayşe'nin borcundan 20 kuruş eksiltilir. Ayşe, kalan 25 kuruşu Abdullah Çelebi'ye ödeyecektir. (Hüküm net değil)

Abdullah Çelebi, the son of the founder of the Abdurrahman Ağa waqf and the waqf mutawalli, sues Ayşe, the renter of a waqf room. According to Abdullah Çelebi, Ayşe owes the waqf 45 kuruş for unpaid rent accrued over 10 years. However, Abdullah Çelebi had owed Ayşe's mother Havva 20 kuruş. This 20 kuruş is deducted from Ayşe's debt to Abdullah Çelebi. Accordingly, Ayşe owes 25 kuruş to Abdullah Çelebi. (The decision is unclear).

Ashâb-ı hayrâtdan merhûm Abdurrahman Ağa nâm sâhibü'l-hayrın vakfına evlâdiyet ve meşrûtiyet üzere bi'l-fi'l mütevellî olan vâkîf-ı mezbûrın sulbî oğlu işbu râfi'ü'l-kitâb Abdullah Çelebi nâm kimesne mahfil-i şer'de vakf-ı mezbûrun müstakillâtından olup mahrûsa-i Galata muzâfâtından kasaba-i Tophâne'de Ayaspaşa Mahallesi'nde vâkî lede'l-ahâli ve'l-cîrân ma'lûmü'l-hudûd müte'ehhilîn odalarında icâre-i mu'tâde ile bir bâb odaya mutasarrîf olan Aişe bint-i Abdullah nâm hâtun mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüp mezbûre Aişe zimmetinde balâda tafsîl olunduğı üzere taht-ı tasarrufında olan bir bâb odanın yevmî bir akçe hesâbı üzere senede üç guruş ücret-i mü'ecceleden on senede müctemi' otuz guruş olup ve zikr olunan odalardan bir bâb odaya mutasarrîf olan gâibet-i anî'l-meclis Fatıma bint-i Abdullah nâm hâtundan dahi kezâlik tasarrufında olan odasının ücret-i mü'eccelesinden sinîn-i malûm zimmetinde müctemi' olan on iki guruş dahi mezkûre Fatıma'dan ahz ü kabz ve masârifine sarfla istihlâk itmekle hâlen meblağayn-i mezbûreyn kırk beş guruş mezbûreden tevliyet-i mahkiyem hasebiyle taleb eylediğimde mezbûre Aişe senin hâl-i sıgarında vâliden gâibet-i anî'l-meclis Havva bint-i Abdullah nâm hâtun kibel-i şer'den mansûbe vasîn olduğı halde benden min gayr-ı mürâbaha yirmi beş guruş istikrâz idüp ve ol mukâbelede tasarrufımda olan odanın yevmî bir akçe mü'eccelesini benden ahz itmeğe ta'ahhüd eyleyüp ve mezbûre Aişe zimmetinde ücret-i mezbûreden müctemi' olan meblağı ahza tarafından beni vekîl idüp ve kezâlik kendüye ikrâz-ı mezkûrem hasebiyle meblağ-ı mezbûr kırk beş guruş bana teslîmden imtinâ' itmeğın el-ân suâl olunup teslîmine tenbîh olunmak matlûbumdır

didikde gıbbe's-suâl mezbûre Aîşe cevâbında fi'l-vâki hâl bi'l-cümle mütevellî-i mezbûr takrîr ve tafsîl eyledüğü minvâl üzre meblağ-ı mezkûrın kırk beş guruş mütevellî-i mezbûra edâ ve teslîme mezbûre Aîşe'ye tenbîh olundıktan sonra i'âde-i kelâm idüp mezkûre Aîşe Hatun'a ânifen edâsına hükm-i şer'î lâhık olan meblağ-ı mezbûr kırk guruşın yirmi beş guruşını vâlidem mezbûre zimmetinde ber vech-i muharrer yirmi beş guruş hakkı olduğu cihetle mezbûre Havva Hatun'dan bana havâle-i sahîha-i şer'îye ile havâle eyledikten sonra ben dahi havâle-i mezbûreyi kabûl idüp mezbûre Aîşe Hatun ba'de'l-yevm tasarrufında olan odanın ücret-i mü'eccelesini mâh-be-mâh cânib-i vakfa edâ eyledüğü sûretle ben dahi min gayr-ı mu'tâde meblağ-ı bâki yirmi guruş mezbûreden adem-i talebe ta'ahhüd eyledim didikde gıbbe't-tasdîki's-şer'î mâ-hüve'l-vâki bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sâlis min Zilka'deti's-şerîfe sene 1100

Şühûd

Ahmed Beşe ibn Mustafa, Hamza Beşe ibn Abdulganî, Mustafa bin Eşref, İsmail Çelebi ibn Abdullah.

1310 - 1689 (1100) Galata 145: 71b/1 Dava / *Adjudication*

Balıkçı Mehmet, İbrahim Ağa Vakfı'na ait evi kullanmaktadır. Balıkçı Mehmet, evinin yanındaki iki taş sete el koyan komşusu Mehmet'ten davacı olur. Balıkçı Mehmet, İbrahim Ağa Vakfı'nın mütevellisinin elindeki 1592 (H. 1000) tarihli vakfiyeye göre, söz konusu taş setlerin vakıf evine dahil olduğunu ileri sürer. Hatta Balıkçı Mehmet, daha önceki bir davasında, vakfiyenin de yardımıyla komşu Mehmet'e açtığı davayı kazanmış, sonuçta setlerin vakıf evine ait olduğuna karar verilmiştir. Balıkçı Mehmet bu konudaki hücceti de mahkemeye sunar. Ancak komşu Mehmet bu setleri kullanmaya devam etmektedir. Balıkçı Mehmet, komşusu Mehmet'ten tekrar davacı olur. Komşu Mehmet, mahkemeye bir hüccet sunarak söz konusu evi babasının setlerle birlikte satın aldığını ve 42 yıldır kullandıklarını ileri sürer. Mahkeme komşu

Mehmet'ten söylediklerini kanıtlamasını ister. Komşu Mehmet, söylediklerini çok sayıda şahitler yardımıyla destekler. Bunun üzerine mahkeme, Şeyhülislam Ali Efendi'ye "Herkes tarafından bilinen bir şeyin aksini gösteren kanıt, geçerli olur mu" sorusunu yöneltir. Şeyhülislam "olmaz" cevabını verir. Ardından "Kadı, herkes tarafından bilinen bir şeyin aksini gösteren kanıtı, geçerli kabul edip buna göre karar verse, karar geçerli midir" sorusu yöneltir. Şeyhülislam buna da "olmaz" cevabını verir. Bunun üzerine Şeyhülislam Ali Efendi'ye görüşü sorulur. O da doğruluğundan emin olunan kimselerin şahitliğinden yararlanılmasını tavsiye eder. Mahkeme, evin setlerle birlikte vakfedildiğinin şahitlerle kanıtlanmasını, vakfiye tarihinden bu yana 100 sene geçmiş olması nedeniyle olanaksız görür. Dolayısıyla Balıkçı Mehmet, elinde vakfiye olmasına karşın, davayı kaybeder.

Fisherman Mehmet sues his neighbor Mehmet for confiscating the two stone terraces next to his house, which was rented from the İbrahim Ağa Waqf. The fisherman states that according to the 1592 (AH 1000) deed of trust of the waqf (vakfiye), which is in the mutawalli's possession, the stone terraces belong to the waqf house. Moreover, in a previous court, the fisherman had won the case against neighbor Mehmet on account of the deed. It was decided that the terraces belong to the waqf house. The fisherman presents the hujjet of the previous court case. However, neighbor Mehmet continues to use the terraces and the fisherman sues him once again. Neighbor Mehmet, presenting to the court another hujjet, claims that his father had bought the house with the stone terraces, and that they have been using these for 42 years. The court asks neighbor Mehmet for evidence. He proves his account through several witnesses. Thereupon, the court asks Şeyhülislam Ali Efendi whether evidence proving the opposite of what everyone knows can be valid. The Şeyhülislam's answer is negative. Then the court asks him whether the decision of a judge based on evidence proving the opposite of what everyone knows can be valid. Again, the answer is negative. The court asks Şeyhülislam

Ali Efendi's opinion, and he advises relying on the testimony of righteous persons. Since the deed of trust of the waqf is a hundred years old, the court finds it impossible to find witnesses who can corroborate the endowment of the house and the terraces. In conclusion, Mehmet the fisherman loses the case.

Husûs-ı âti'l-beyânın mahallinde istimâ'ı bâbında fermân-ı âlî vürûdına binâ'en savb-ı şerî'at-ı şerîfeden mevlânâ Abdülbâkî Efendi ibn Şaban irsâl olunup ol dahi me'zûnen bi'l-hükm ve'l-imzâ mahrûsa-i Galata muzâfâtından kasaba-i Tophâne'de Cihangir Mahallesi'nde vâki Mehmed Çelebi ibn Abdurrahman nâm kimesnenin sâkin olduğu menzile varup zeyl-i sahîfede muharrerü'l-esâmî müslimîn huzûrlarında akd-i meclis-i şer' eylediklerinde mahalle-i mezbûre sükkânından Balıkçı Mehmed bin [boş] nâm kimesne meclis-i ma'kûd-ı mezbûrda câr-ı mülâhıkı olup zikri câ'î iki taş sedlere vâzı'u'l-yed olan işbu sâhibü'l-kitâb merkûm Mehmed Çelebi ibn Abdurrahman nâm kimesne mahzarında ashâb-ı hayrâtdan merhûm İbrahim Ağa nâm sâhibü'l-hayrın vakfı mütevellisi hâzır olduğu halde üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüp vâkıf-ı mezbûrın mütevellî-i mezbûr yedinde olup bin tarihiyle müverraha olan vakfiye-i ma'mûlün-bihâsı nâtika olduğu üzre hâlen benim taht-ı tasarrufımda olan işbu vakf menzil ile câr-ı mülâhıkım olan mezbûr Mehmed Çelebi'nin menzili beyninde kâin üstâd ve mimârlardan Ali Çelebi ibn Abdullah mesâhasıyla tûlen yirmi ve arzan on üç zirâ' bi-hesâb-ı terbî'i iki yüz altmış zirâ' arsa üzerine mebnâ işbu müşâhede olan iki taş sedle tasarrufımda olan vakf-ı mezbûrın mülhakâtından olup lâkin mezbûr Mehmed Çelebi zikr olunan sedlere bi-gayr-ı hakk vaz'-ı yed itmekle ben dahi yedimde olan hüccetim nâtika olduğu üzre hâlen âsitâne-i sa'âdetde Haremeyn-i Şerîfeyn evkâfı müfettişi nâibi olan efendi huzûrunda zikr olunan sedleri mezbûr Mehmed Çelebi'den ber müceb-i vakfiye-i ma'mûlün-bihâ vakf-ı mezbûrın vakfı olup tasarrufımda olan menzil-i merkûm müştemilâtından olduğunu da'vâ eylediğimde mezbûr Mehmed Çelebi mülki olan menzilini müştemilâtından olduğunu iddi'â ve mârû'z-zikr sedlerin vakfiye-

tini inkâr itmekle ben dahi sâbıkü'z-zikr sedler vâkıf-ı mezbûrın vakfı olduğunu min gayri taksîm alâ tarîki't-tesâmü' ba'de'l-isbât zikr olunan sedler vâkıf-ı mezbûr İbrahim Ağa'nın vakfı olup tasarrufımda olan menzil-i mezbûr müştemilâtından olmak üzere vakf-ı merkûma hükm ve mârû'z-zikr sedleri bana teslîme mezbûra tenbîh olunmuşiken hâlen mezbûr Mehmed Çelebi zikr olunan sedlere üslûb-ı sâbık üzere vaz'-ı yed ider ve mârû'z-zikr sedleri bana teslîmden imtinâ' üzere olmağın el-ân merkûm Mehmed Çelebi'den suâl olunup mârû'z-zikr sedleri ba'de kabzü'l-yed bana teslîme tenbîh olunmak matlûbumdır didikde gıbbe's-suâl mezbûr Mehmed Çelebi cevâbında fi'l-vâki' sâbıkü'z-zikr sedlerde vaz'-ı yedini ikrâr lâkin mahalle-i mezbûrede vâki bir taraftan müdde'î-i mezbûr Balıkçı Mehmed tasarrufında olan vakf menzil ve bir taraftan Saliha Hatun mülki ve bir taraftan el-Hâc Hüseyin mülki ve bir taraftan tarîk-i âmm ile mahdûd işbu mülk menzilin mukaddemâ mâliki olan Kebabcı el-Hâc Yusuf nâm kimesne yedimde olan hüccet-i şer'îyye-i sıhhat-makrûn nâtika olduğu üzere menzil-i mezkûr ile zikr olunan iki taş sedleri menzil-i mezkûrın müştemilâtından olduğu halde yirmi otuz sene mukaddem mülkiyet üzere zabt ve tasarrufdan sonra menzil-i mezkûr zikr olunan iki taş sedleriyle ma'an babam merkûm Abdurrahman nâm kimesneye semen-i ma'lûm-ı makbûza bey' ve teslîm itmekle babam merkûm dahi menzil-i mezkûr zikr olunan sedler ile yirmi sene mütevâliyeten zabt ve tasarruf idüp târih-i kitâbdan iki sene mukaddem fevt oldukda menzil-i mahdûd-ı mezkûr bana ve karındaşım Ahmed ve vâlidem mezbûre Saliha Hatun'a intikâl itmekle biz dahi kezâlik menzil-i mahdûd-ı mezbûr zikr olunan iki taş sedleriyle târih-i kitâba gelince iki sene mütevâliyeten mülkiyet üzere zabt ve tasarruf eylemişdik binâ'en alâ zâlik menzil-i mezbûrın mâlikleri ilâ yevminâ hâzâ zikr olunan iki sedleri menzil-i mezbûrın müştemilâtından olduğu hâlde kırk iki sene mütevâliyeten mülkiyet üzere zabt ve tasarruf eyledikleri âşikâr ve zâhir ve inde'l-cümhûr meşhûr ve mütevâtirdir deyü def'le mukâbele ve bu vech üzere def'le mukâbele idicek gıbbe'l-istintâk ve'l-inkâr merkûm Mehmed Çelebi'den def'-i mezkûrını mübey-

yine beyyine taleb olundıkda udûl-i müslimînden olup mahalle-i mezbûre imamı Esad Efendi ibn Hasan Efendi ve İmam Mustafa Efendi ibn Receb ve el-Hâc Hüseyin bin Resûl ve Mehmed Çelebi ibn Mehmed ve Mustafa bin Hasan ve Nasuh bin Receb ve Mahmud bin Yusuf ve Ali Çelebi ibn Ahmed ve Mehmed Çelebi ibn Hızır ve Mustafa Çelebi ibn Abdullah ve Hasan bin Mustafa ve Mehmed Çelebi ibn Mehmed ve Yusuf bin Hızır ve Yusuf bin Ahmed ve Ali Beşe ibn Mehmed ve Abdurrahman Çelebi ibn Şaban ve kasaba-i mezbûre ahâlisinden Muhallid Halil Çelebi bin Mehmed ve Mustafa Çelebi ibn Abdullah ve Ali Çelebi ibn Hızır ve Hasan Beşe ibn Mehmed ve Rıdvân bin Abdullah ve diğer Mahmud Çelebi bin Mehmed ve el-Hâc Muharrem bin Mehmed ve diğer Ahmed bin Musa ve Musa Beşe ibn Abdullah nâm kimesneler li-eclîş-şehâde meclis-i ma'kûd-ı mezbûra hâzırûn olup isrû'l-istişhâd ve'l-istifsâr fi'l-vâki' merkûm Mehmed Çelebi'nin ve karındaşı ve vâlidesinin silk-i mülklerinde münselik olan işbu mülk menzilin mukaddemâ mâliki olan mezbûr Kebabcı el-Hâc Yusuf hüccet-i mezbûre nâtika olduğu üzre zikr olunan işbu iki sedleri menzil-i mezbûr ile ma'an müştemilâtından olduğu halde yirmi otuz sene mikdârı zabt ve tasarruf eylemiştir ve ba'dehû menzil-i mezbûr zikr olunan sedleri ile mezbûr Mehmed Çelebi'nin babası mezkûr Abdurrahman'a seimen-i ma'lûm-ı makbûza bey' itmekle ol dahi ba'de'l-ibtîyâ' menzil-i merkûmı mârû'z-zikr sedler ile yirmi sene mütevâliyeten zabt ve tasarruf idüp târih-i kitâbdan iki sene mukaddem fevt oldıkda verese-i mezbûrûnı dahi ilâ yevminâ hâzâ menzil-i mezbûr kezâlik zikr olunan sedler ile iki sene zabt ve tasarruf eylemişlerdir binâ'en alâ zâlik menzil-i mezbûrın mâlikleri olan mezkûrûn menzil-i merkûmı zikr olunan sedler ile müştemilâtından olduğu halde târih-i kitâba gelince kırk iki sene mütevâliyeten mülkiyet üzre zabt ve tasarruf eylemiştir biz bu husûsa bu vech üzre şehâdet dahi ideriz deyü her biri keyfiyet-i mahkiye alâ tarîki'ş-şehâde ve'l-ihbâr i'lâm ve iş'âr itmeleriyle zikr olunan sedleri mülk-i meşhûr ve mütevâtir ve cemm-i gafîr ihbârlarıyla sâbit ve zâhir olup ve sâbikan Şeyhül-İslâm olan sa'âdetlü Ali Efendi hazretlerinden meşhûr ve mütevâtirin

hilâfına ikâmet olunan beyyine makbûle olur mı deyü istifsâ olundıkda cevâblarında olmaz deyü iftâ buyurup ve bu sûretde Zeyd kâdı-i meşhûr ve mütevâtirin hilâfına ikâmet olunan beyyineyi kabul mücebiyle hükm eylese hükmi nâfiz olur mı deyü istifsâr olundıkda cevâblarında olmaz deyü iftâ buyurup ve bu sûretde tevâtür ne ile hâsıl olur deyü istifsâ olundıkda kizb üzerine ittifâkları mansûr olmayan kavmin ihbârlarıyla olur deyü iftâ buyurmalarıyla meşhûr ve mütevâtirin hilâfına vakf cânibinden beyyine istimâ'ına şer'an imkân olmadığı ayân olduğundan mâ'adâ verese-i mezbûrünün zikr olunan sedlere tasarrufları sebab-i mülk olur müstenid-i şer'îye binâ'en olmağla asl-ı vakfiyete şâhid lâzım gelüp lâkin menzil-i mevkûf-ı mezbûr vakf olalı yüz sene olmağla bir vechile aslına ikâmet-i beyyine mümkün olmayup bu takdîrce tesâmümle şehâdet istimâ'ını muhâl olmağın mücebiyle müdde'î-i mezbûr Balıkçı Mehmed bilâ-vech-i şer'î mersûm Mehmed Çelebi'ye mu'âraza ve müdâhaleden men' olundıkdan sonra vâki'ü'l-hâli mevlânâ-yı mezbûr mahallinde ketb ü tahrîr ba'dehû ma'an ba's olunan muhzır Süleyman bin Abdullah ve Mehmed Çelebi ibn Mehmed ile meclis-i şer'a gelüp alâ vukû'ihî inhâ ve takrîr itmeğın mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi'l-yevmi't-tâsi' min Zilka'deti's-şerîfe sene 1100

Şühûd

Fahrü'l-müderrişin Ali Efendi [bin] Hasan, Ahmed Beşe [bin] Mustafa, es-Seyyid Hasan Çelebi [bin] Receb, Hamza Beşe [bin] Abdülgani, İsmail bin Abdullah, Ali Çelebi [bin] Abdullah, Hüseyin Çelebi [bin] İbrahim, Mehmed Çelebi [bin] Ahmed, Ahmed Çelebi [bin] Mustafa.

1311 - 1689 (1100) Galata 145: 73a/1 Tescil işlemi / *Registration*

Manol ile Yorgi bir vakıf dükkânını yarı yarıya ortak olarak kullanmaktadırlar. Manol, vakıf mütevellisinin izniyle, yarı hissesini başkasına devretmeye Yorgi'yi vekil tayin eder.

Manol and Yorgi jointly use a store belonging to a waqf. With the permission of the waqf mutawalli, Manol appoints Yorgi as his legal agent for transferring his half-share to someone else.

Mahrûsa-i Galata'da Sultan Bayezid Mahallesi'nde sâkin Manol veled-i Nikte nâm zimmî mahfil-i şer' de işbu râfi'ü'r-rakîm Yorgi veled-i Yani nâm zimmî muvâcehesinde bi't-tav'i's-sâf ikrâr ve takrîr-i kelâm idüp Merhûm [boş] nâm sâhibü'l-hayrın vakfından olup mahalle-i mezbûrede vâki' iki taraftan vakf-ı mezbûr ve bir taraftan Bedros nâm Ermeni ve bir taraftan ba'zan Karaca nâm zimmî mülki ve ba'zan tarîk-i 'âmm ile mahdûd sâbıkan meyhâne olup icâreteyn-i ma'lûmeteyn ile nısfı benim taht-ı tasarrufımda olup ve nısf-ı âharı mezbûr Yorgi'nin taht-ı tasarrufında olan dükkanda nısf hisse-i şâyi'amı bâ-izn-i mütevellî semen talebi ile âhara ferâğ ve tefvîz ve semenini bana îsâle ve kabz-ı îsâle mütevakıf olduğu umûrın küllîsine tarafımdan [...] mısdâkınca 'azl ve in'izâlden masûne vekâlet ile mezbûr Yorgi'yi vekîl-i menâb nasb ve ta'yîn idüp ol dahi vekâlet-i mezbûreyi kabûl ve hidemât-ı lâzımesini kemâ yenbağî edâya ta'ahhüd itmeğın mâ-hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundı fi'l-yevmi's-sâbi' 'aşer min Zilka'de sene 1100

Şühûdü'l-hâl

Ali Beşe koğacı, Şaban Beşe tâireci, Ahmed Beşe bin Mustafa, Hamza Beşe ibn Abdülgani, İlya veled-i Korkuş, Yorgi veled-i Kaloz.

1312 - 1689 (1100) Galata 145: 73a/2 Tescil işlemi / Registration

Yahya Kethüda Vakfı Mescidi'ne İsmail Çelebi nazır tayin edilir.

İsmail Çelebi is appointed as the minister (nazır) of the Yahya Kethüda Waqf mosque.

Mahrûsa-i Galata muzâfâtından kasaba-i Kasımpaşa'da merhûm Yahya Kethüdâ binâ eylediği mescid evkâfının nâzırı olmamağla nâzır nasb olunmak lâzım ve mühim olup işbu râfi'ül-vesîka İsmail Çelebi ibn Ali nâm kimesne her vechile müstakîm ve dindâr ve emr-i nezâreti ikâmete zû-iktidâr idüğü zeyl-i vesîkada isimleri tahrîr ve ıstâr olunan bî-garaz sikât ihbârlarıyla zâhir ve âşikâr olmağın hâkim-i mevki'-i a'le'l-kitâb dahi merkûm İsmail Çelebi evkâf-ı mezbûre üzerine hasbî nâzır nasb ve ta'yîn eylediklerinde ol dahi ber vech-i muharrer nezâret-i merkûmeyi kabûl ve merâsimini edâya ta'ahhüd itmeğın mâ-hüve'l-vâki bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sâdis 'aşer min Zilka'deti's-şerîfe sene 1100

Şühûd

Mehmed Efendi ibn Ahmed el-imam, Mahmud Beşe ibn Ahmed, Hüseyin bin Abdülbaki, Abdullah Beşe ibn Ebûbekir, Mehmed bin Muharrem, Ahmed Çelebi ibn Mehmed, İsmail Çelebi ibn Hızır.

1313 - 1689 (1100) Galata 145: 73b/1 Dava / *Adjudication*

Tophane'deki Şahkulu Mahallesi halkından bir grup, Müeyyedzade Mahallesi halkından, iki mahalle arasındaki bir bölge nedeniyle davacı olurlar. Şahkulu Mahallesi halkı, Sultan Bayezidhan Vakfı defterinde bu yerin kendi mahallelerinin içinde gözüktüğü savıyla bu defteri mahkemeye sunarlar. Söz konusu bölgenin halkı, defin işlemlerinde de eskiden beri Şahkulu Mahallesi imamına gelmektedirler. Davacılar bu konuda Galata Kadısı'ndan almış oldukları hücceti mahkemeye sunarlar. Son olarak davacılar, mahkemeye bir de ferman sunarak bu bölgedeki evlerde yaşayan halkın vergilerini kendileriyle birlikte ödediklerini söylerler. Mahkeme, bu belgeleri davalı Müeyyedzade Mahallesi halkı karşısında okuyarak onlara görüşünü sorar. Davalılar belgeleri ve davacıların savlarını doğrularlar. Sonuç olarak mahkeme anlaşmazlık konusu olan bu bölgeyi Şahkulu Mahallesi'ne katar.

A group of residents from Şahkulu neighborhood in Tophane sues the residents of Müeyyedzade neighborhood regarding the area between the two neighborhoods. Şahkulu neighborhood residents state that, according to the Sultan Bayezidhan waqf book, the area lies within their neighborhood. They present a waqf book to the court. In addition, they say, the residents of the mentioned area go to Şahkulu prayer leader (imam) for funerals. The plaintiffs present to the court a relevant hujjet prepared by the Galata judge (kadı). Finally, the plaintiffs present an imperial decree documenting that the residents of the disputed area pay their taxes with the Şahkulu. Reading these documents in the presence of Müeyyedzade neighborhood residents, the court asks for their opinion. The defendants verify the documents and the claims of the plaintiffs. In conclusion, the court declares the disputed area as part of Şahkulu neighborhood.

Mahmiyye-i Galata muzâfâtından kasaba-i Tophâne'de Şahkulu Mahallesi ahâlisinden işbu ashâbü'l-kitâb İmam Mehmed Efendi ibn Mustafa ve Müezzîn Lütfullah Çelebi ibn Receb ve Kâtib Abdullah Çelebi ibn Şaban ve es-Seyyid el-Hâc Mehmed ibn es-Seyyid Mahmud ve el-Hâc Mehmed bin es-Seyyid el-Hâc Mehmed ve Ahmed Bölük ibn İbrahim ve sâirleri meclis-i şer'î şerîf-i münevver ve mahfil-i dîn-i münîf-i mutahharda kasaba-i mezbûrede Mü'eyyedzâde Mahallesi ahâlisinden imam Mustafa Efendi ibn İbrahim ve müezzîn el-Hâc Osman Halife ibn Mehmed ve kayyim Ali Halife ibn Mehmed ve es-Seyyid el-Hâc Mustafa ibn es-Seyyid Ahmed ve dekîk el-Hâc Mehmed ibn el-Hâc İbrahim ve Karamürselî Hüseyin Beşe ibn Abdurrahîm ve [...] Musallî Odabaşı ibn Abdülkerim, ve haffâf İsmail Çelebi ibn Mehmed ve sâir mahzarlarında her biri şol vech üze da'vâ ve şol minvâl üze takrîr-i müdde'â eyledikde ahâlîsi olduğumuz mârûz-zikr Şahkulu Mahallesi'nde vâki' etrâf-ı erba'ası mahrûsa-i mezbûre kal'ası hendeği kenarında vâki tarîk-i âmm ve mahalle-i mezbûremize mensûb olan mugâyir-i müslimîn ve Dört Yol Ağzı dimekle ma'rûf olup aşâğı cânibi Mü'eyyedzâde Mahallesi'nde

vâki' Hamamcızâde İsmail Çelebi mülkine mülâkî ve yukarı tarafı Hacı Memi Mahallesi'nde vâki' cevâhirci zimmî menziline müntehî olan tarîk-i âmm ve yine Mü'eyyedzâde Mahallesi'nde vâki' Hacı Salih Ağa menzili ve Hacı Musallî menzili ve yine mezbûr Hamamcı İsmail Çelebi'nin âhar menzili ve Dekîk el-Hâc Mehmed menzili ve Hamamcızâde Abdi Çelebi menzili ve mevlevîhâneye mürûr idüp Hasan Ağa Çeşmesi suyunun terâzüsüne müntehî tarîk-i âmm ile mahdûd olan mevzi' yedimizde olup bin otuz târihiyle müverrah cennet-mekân-ı firdevs-âşiyân merhûm Sultân Bayezidhan aleyhi'r-rahmete ve'l-gufrân hazretleri evkâf defterinde menkûl-ı ma'mûlün-bih müzmâ ve mahtûm sûret-i defterimiz nâtık olduğu üzere mahallemizden olup ve târih-i mezbûrede mevzi'-i mezkûrda Aîşe Hatun ve Mâhî Hatun ve Mustafa bin Mehmed ve Fahrî Hatun ve Rahime Hatun ve İskender bin Abdi ve Cafer Reis ve Beylikci Ömer ve Raziye Hatun ma'a Sâkine Hatun ve Veli Reis ve Fatıma bint-i Bali ve diğer Sâkine Hatun ve diğer Aîşe Hatun ve Sarı Mustafa ve Hasan Reis ve Abdi bin Hüseyin ve Fatıma bint-i Yakub ve Ali Reis ve Kalfa bin [...] menzilleri ve Cafer nâm kimesne vakfı olan menzili ve Temennâ bint-i Hüseyin nâm hâatun menzili ve Süleyman nâm kimesne vakfı olan menzil ve Havva Hatun ve Sarı Lütfî ve Salih bin Mahmud ve Fâtıma bint-i Hüsam ve Cafer ve Rıdvan ve Mehmed bin Hüseyin ve Ali bin Hamza ve Bali bin Hüseyin menzilleri ve Mustafa nâm kimesne vakfı olan menzil ve Hurşid nâm hâatun vakfı olan menzil ve Hüseyin bin Aydın ve Mısrî Hüseyin hemşehrîsi nâm hâatun ve Amine bint-i Arslan ve Hacı Hasan ve diğer Amine bint-i Bali ve Mâhızaman Hatun ve Fahrî Hatun ve Dilâver Hatun ve Şahhûban Hatun ve diğer Hacı Hasan ve Göredeli Mehmed ve Aîşe bint-i Ramazan ve Meryem Hatun menzilleri ve Makbule Hatun vakfı olan menzil ve Meryem bint-i Şucâ ve Siyah Meryem ve Hacı Ramazan bin Hasan ve Cebeci Mehmed ve Kerime bint-i Hasan ve Hümeyrâ Hatun bint-i İbrahim Bey Reis ve müslime Hatun ve Bevvab Osman menzilleri ve Havva Hatun vakfı olan menzil ve Şekîb Ağa nâm kimesne vakfı olan menzil ve Mehmed bin Hüseyin nâm kimesnenin vakfı olan odalar ve hamam ile ara-

sına ve mahall-i mezkûr zikr olunan menâzil ve evkâf ve akârât ve emlâk-ı sâire-i birle arasına olup ve hudûd-ı mezbûre dâhilinde bâlâda zikr olunan müştemilâtdan mâ'adâ bir mevlevihâne ve bir etmekci fırını ve bir yağhâne dahi kâ'in olup ve zikr olunan defter mücebince bin kırk dört senesi târihiyle müverrah ve bundan akdem Galata kâdisı olan Zeynelabidin Efendi ve Galata nâ'ibi olan merhûm Ömer bin Sadi Efendi imzâlarıyla mümzâ ve mahtûm hüccet-i şer'iiyemiz nâtika olduğu üzere mevzi'-i mezkûrda vâki' olan menâzile ve evkâf ve akârât ve emlâk-ı sâ'ire mahallemizden olduğına hükm-i mer'î lâhık ve zikirleri sebk iden menâzil ve evkâf ve akârât ve emlâk [...] cemî' husûslarından [silik] şer'î mülâhık olmağla kadîmü'l-eyyâmdan [silik] sâirleri bizim ile ma'an edâ ittüklerinde ve techîz ve tekfinlerinden ve sâ'ir husûslarından mahallemiz imamına mürâca'at idgeldikleri zâhir [ve] hüveydâ ve mahalle-i âhardan aslâ dahl ve ta'arruz oluna gelmiş değil idüğü sebeb-i iştibah ve [...] iken işbu sene-i mübâreke mahrûsa-i mezbûre ve tevâbi'i mahallâtından her bir hâne başına tahsîli fermân olunan üçer yüz gurus nefir-ı âmm bedeliyyesi mâlî husûsundan mârû'z-zikr Mü'eyyedzâde Mahallesi ahâlisi mevzi'-i mezkûr ahâlisinden mücerred mahalleleriyle hem-civâr olduğına binâ'en kendi mahallelerinden olmak za'mıyla hisse talebiyle mu'âraza üzere olmalarıyla yedimizde olan defter-i mu'teber ve hüccet-i mer'iiye-i sıhhat-isr mazmûnları üzere ber-muktezâyı dâ'i-i kadîm hâkim-i mevki'-i a'le'l-kitâb refe'a kudretuhû mevlâü'l-vehhâb [...] hazretleri taraf-ı bâhir-i şerîflerinden mevzi'-i mezkûr mahallemizden olduğuna müceyyez Mü'eyyedzâde Mahallesi ahâlisi kat'â müdâhale eylememelerini müş'ir yedimize arz-ı şerîf ve mücebince kat'î fermân-ı münîf dahi i'tâ olunmuş iken hâlen yine mârû'z-zikr Mü'eyyedzâde Mahallesi ahâlisi tenbîhler olmayup mevzi'-i mezkûr ahâlilerine mahallelerinden olmak za'mıyla müdâhale üzere olmalarıyla el-ân mezkûrûndan su'âl olunup men' ve def' olunmaları matlûbımızdır deyü makâle ve mazmûnları min külli'l-vücûh takrîr-i meşrûhlarını nâtık ve tafsîl-i mezkûrlarını musaddık ve muhakkık bir kıt'a defter-i mu'teber ve bir kıt'a hüccet-i mer'iiye-i sıhhat-isr ve bir kıt'a arzihâl kenarın-

da kâ'in i'lâm-ı mufassal ve mantûkınca fermân-ı müseccel îrâ'e ve itâle eylediklerinde ba'de'n-nazar ve'l-kirâ'et ve'l-istintâk zikir olunan Mü'eyyedzâde Mahallesi ahâlisinden her biri cevâblarında fi'l-vâki' hâl bi'l-cümle sâbıkü'z-zikir Şahkulı Mahallesi ahâlisi takrîr ve tafsîl eyledikleri minvâl üzere olduğunu bi't-tav' ve'l-ihtiyâr i'tirâf ve ikrâr itmeğin ber-muktezâ-yı [...] mu'tebere-i mer'îyye-i mezkûre hudûd-ı mezbûr ile mahdûd olan mevzi'-i mezkûrda vâki' menâzil ve dekâkîn ve evkâf ve akârât ve emlâk-ı sâ'ire ber-müntehâ mâriü'z-zikir Şahkulı Mahallesi'nden olmak üzere hükm idüp idüp ve sâbıkü'z-zikir Mü'eyyedzâde Mahallesi ahâlisi mevzi'-i mezkûr ahâlisine min ba'd müdâhale itmemek üzere ba'de't-tenbîh el-mütenebbih mâ-hüve'l-vâki' li-ecli't-tescîl bi'l-ibtigâ ketb ü tastîr olundı fî selhi şehri Rebî'ilevvel sene 1100 Şühûd

Umdetü's-sâdâtî'l-kirâm es-Seyyid Mehmed Efendi ibn el-merhûm Mehmed Efendi, İbrahim Efendi ibn Receb, Mehmed Ağa kethüdâ-yı hazret efendi, İbrahim Efendi, Mehmed Efendi ibn Ali el-müezzin, Abdülbâki Efendi ibn Yusuf, fahrü'l-kuzâtî'l-İslâm Mustafa Efendi, es-Seyyid Ali Halife ibn İbrahim el-müezzin, Hasan Çavuş ibn Abdülbâki el-mübâşir, Ali Beşe ibn el-mübâşir, Çukadar Hüseyin, Mustafa Beşe es-Serrâc, Mustafa Çelebi imamzâde, Abdülbâki Çelebi ibn Şaban, es-Seyyid Ali el-[...], Ahmed Çelebi bin Mehmed, Ahmed Beşe [bin] Hamza.

1314 - 1689 (1100) Galata 145: 74b/2 Dava / *Adjudication*

Voyvoda Mustafa Ağa'nın vekili İbrahim, Papaki karşısında mahkemeye çıkar. Papaki'ye ölen kocası Dimitri'den bir bağ ile evin miras kaldığını belirten İbrahim, bu bağ ve evin dörtte birinin Papaki'ye, dörtte üçünün de vakfa düştüğünü öne sürer. Dolayısıyla İbrahim vakfa düşen bu hissenin Papaki'den alınmasını ister. Mahkeme Papaki'ye görüşünü sorar. Papaki, söz konusu ev ile bağı daha önce İstinye Mahkemesi'nde kocası Dimitri'den 300 kuruşa satın aldığını söyler. Bu işlemten sonra Papaki, Dimitri'ye

ödemesi gereken 300 kuruşun 150 kuruşunu Dimitri'deki alacağı olan 150 kuruşla takas etmiştir. Dimitri kalan 150 kuruş alacağından vazgeçerek bu parayı Papaki'ye hibe etmiştir. Papaki mahkemeye söyledikleri doğrultusunda bir de hüccet sunar. İbrahim, sunulan belgenin doğruluğunu reddeder. Bunun üzerine Papaki, hüccette isimleri yazılı şahitleri mahkemeye çağırır. Şahitler belgenin doğruluğuna şahitlik yaparlar. Sonuç olarak mahkeme, söz konusu eve karışmaması konusunda davacı tarafı uyarır.

İbrahim, the legal agent of the vaivode Mustafa Ağa, sues Papaki about a house and a vineyard. According to İbrahim, the house and vineyard belonged to Papaki's late husband Dimitri, after whose death the vineyard and a quarter-share of the house fell to Papaki, and three-quarters of the house fell to the waqf. Now İbrahim wants from Papaki three quarters of house. The court asks Papaki's opinion. Papaki states that she bought the house and the vineyard from her husband for 300 kuruş through a transaction registered by the İstinye Court. She then counted 150 kuruş of the 300 kuruş toward her husband's debt to her. Dimitri donated to her the remaining 150 kuruş. Papaki also presents the hujjet regarding the sale. İbrahim claims that the document is inauthentic. Papaki brings the witnesses mentioned in the hujjet and proves its validity. The court instructs İbrahim not to interfere with the house or the vineyard.

Mahrûsa-i Galata'da bi'l-fi'l voyvoda olan fahrü'l-emâcid ve'l-akrân Mustafa Ağa'nın âdemîsi ve tarafından husûs-ı âti'l-beyâna vekîl-i müsecceli olan İbrahim Bey ibn Mustafa meclis-i şer'de zikirleri câ'î menzil ve bağa mülkiyet üzre vâzî'u'l-yed olan işbu bâisetü'l-vesîka Papaki bint-i Belaş nâm nasrâniyye muvâcehesinde bi'l-vekâle üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüp mahrûsa-i mezbûre muzâfâtından İstinye Nâhiyesi'ne tâbi Yeni-köy nâm karyede vâki bir taraftan Vasili veresesi ve bir tarafı Yamandi nam zimmî ve bir taraftan Ligor nam zimmî mülki ve taraf-ı râbî'i tarîk-i ânım ile mahdûd bir bâb oda ve sofa ve

altında mahzeni ve kenîfi müştemil mülk menzil ile yine karye-i mezbûre bağları mülâkında vâki’ bir taraftan Acı Franko bağı ve bir taraftan Meşekrot bağı ve bir taraftan Manolaki oğlu ve bir taraftan Asyandoli bağı ile mahdûd bir kıt’a mülk bağ mezbûre Papaki’nin zevci olup bundan esbak bilâ-veled hâlik olan Dimitri veled-i Rizo nam zimmînin mülki olup ba’de helâkihî ol menzil ve bağın rub’ı mezbûreye selâse-i erbâ’ı cânib-i vakfa âyid olmuş iken mezbûre Papaki ol menzil ve bağın cümlesine bilâ-vech-i şer’î mezbûre nâ-hakk vaz’-ı yed ider suâl olunup ol menzil ve bağın selâse-i erbâ’ından mezbûre Papaki’nin kasr-ı yedine tenbîh olunmak bi’l-vekâle matlûbumdur didikde gibbe’s-suâl mezbûre Papaki cevâbında fi’l-vâki menzil-i mahdûd-ı mezkûr ile ol bağı mukaddemâ zevci olup hâlik olan merkûm Dimitri’nin ber-minvâl-i muharrer mülki olduğunu ikrâr ve itiraf idüp ve lâkin zevci hâlik-i mezbûr Dimitri hâl-i huyûtında bin doksan üç senesi Şabanü’l-mu’azzamının onuncu günü İstinye Mahkemesi’nde nâibü’ş-şer’î’l-hatîr olan Mustafa Efendi ibn Halil huzûrunda ol menzil ve bağı safka-i vâhide ile tarafeynden icâb ve kabûli hâvî bey-i bât-ı sahîh-i şer’î ile bana üç yüz guruşa bey’ ve teslîm ben dahi ber vech-i muharrer iştirâ ve tesellüm ve kabûl ve kabz eylediğimden sonra semeni olan meblağ-ı mezbûrdan yüz elli guruşını zimmetinde bana deyni olan ol mikdâr guruşa takâs ben dahi mukâsa ve kabûl eylediğimde meblağ-ı bâkî-i merkûm yüz elli guruş dahi ber-vech-i muharrer hîbe-i şer’iyye ile bana hîbe eyleyüp ben dahi meclis-i hîbede irtihâb ve kabûl eylediğimi nâtik nâib-i mûmâ-ileyh Mustafa Efendi hatt ve hatemini muhtevî yedime işbu hüccet-i şer’iyyeyi virmişdir deyü bir kıt’a hüccet ibrâz eylediğinde gibbe’s-suâl vekîl-i merkûm İbrahim Bey mazmûnı hüccet-i mezkûreyi bi’l-küllîye inkâr itmeğin mezbûre Papaki’den müdde’âsını mübeyyine beyyine taleb olundıkda zikr olunan Yeniköy ahâlisinden olup zeyl-i hüccette isimleri rakîm olunan udûl-i müslimînden İmam es-Seyyid Mehmed Efendi ibn es-Seyyid Mehmed ve el-Hâc Receb bin Ahmed ve Ali Çelebi ibn Murtaza ve Katib Musa Efendi ibn Ahmed nâm kimesneler li-eclî’ş-şehâde meclis-i şer’a hâzırân olup isrû’l-istişhâd fi’l-

hakîka mezbûre Papaki'nin mukaddemâ zevci olup hâlik olan Dimitri veled-i Rizo nam zimmî hâl-i sıhhatinde bin doksan üç senesi Şabanü'l-mu'azzamının onuncu günü zikr olunan İstinye Mahkemesi'nde nâibü's-şer' olan nâib-i mûmâ-ileyh olan Mustafa Efendi huzûrunda bâlâda hudûdları şer' olunan menzil-i mezkûr ile bağ-ı mezbûr mezbûre Papaki'ye safka-i vâhide ile tarafeynden îcâb ve kabûlî hâvî bey'-i bât-ı sahîh-i şer'î ile üç yüz guruşa bey' ve teslîm ol dahi ber vech-i muharrer iştirâ ve tesellüm ve kabûl ve kabz eyledikden sonra semeni olan meblağ-ı merkûmdan yüz elli gurusını mezbûreye zimmetinde deyni olan ol mikdâr gurusı deyne takâs ol dahi mukâsa ve kabûl eyledikden sonra meblağ-ı bâkî-i mezbûr yüz elli gurusı dahi zevcesi mezbûre Papaki'ye hîbe-i şer'îyye ile hîbe eyleyüp ol dahi ber vech-i muharrer hîbede ittihâb ve kabûl eyledüğün nâtık işbu hüccet-i mu'tebere-i mezkûreyi nâib-i mûmâ-ileyh tahrîr eyledi biz bu hususa şâhidleriz şehâdet dahi ideriz deyü her biri edâ-i şehâdet mazmûn-ı hüccet-i mezkûreyi muvâfık edâ-i şehâdet-i şer'îyye eylediklerinde ba'de't-ta'dîl ve't-tezkiye şehâdetleri hayyiz-i kabûlde vâkı'a olmağın mücebince ba'de'l-hükm vekîl-i merkûm İbrahim Bey'in ol menzil ve bağdan kasr-ı yedine ba'de't-tenbîh mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi'l-hâmis 'aşer min Zilka'deti's-şerîfe sene 1100

Şühûd

Ali Kapudan ibn Mustafa, Osman Çelebi ibn Mehmed, İmamzâde Mustafa, Abdülbaki Çelebi ibn Şaban, Ahmed Efendi ibn Mehmed, Ahmed Çelebi ibn Mustafa, Ahmed Beşe bin Bölük.

1315 - 1689 (1100) Galata 145: 76a/1 Tescil işlemi / *Registration*

Merhum Kâtip Mustafa Çelebi'nin vakfettiği bir cami vardır. Bu caminin mahallesinde oturan bir grup, cami vakfının mütevellisi olup şimdi hasta olan 1. Mehmet'in vekili 2. Mehmet ile mahkemeye gelirler. Mahalle halkı, ellerinde mütevellî 1. Mehmet'in hastalığı nedeniyle vakıftan alacaklarını teslim alabileceklerini belgeleyen ferman olduğunu söylerler. 610 kuruşluk rehinleri

vekil 2. Mehmet kendilerine teslim eder. Geriye 114 kuruş kaldığını iki taraf da onaylar ve bu işlem tescil olunur.

The deceased Kâtip Mustafa Çelebi had endowed a mosque. Now, a group of residents from the mosque's neighborhood go to court with Mehmet II, the legal agent of the mosque mutawalli Mehmet I, who is sick. The neighborhood residents present to the court an imperial decree stating that, due to the mutawalli's sickness, they are entitled to collect what the waqf owes them. The legal agent Mehmet II returns 610 kuruş. The parties approve that there is a remainder of 114 kuruş and the court registers the transaction.

Husûs-ı âti'l-beyânın mahallinde tahrîri iltimâs olunmağın savb-ı şer'-i enverden mevlânâ Mustafa Efendi ibn eş-Şeyh Ali irsâl olunup ol dahi mahmiyye-i Galata hâricinde merhûm Katib Mustafa Çelebi binâ eylediği câmi'-i şerîfe varup zeyl-i vesîkada muharrerü'l-esâmî müslimîn huzûrlarında akd-i meclis-i hatîr eyledikte câmi'-i mezbûr Mahallesi ahâlisinden imam Mahmud Efendi ibn Mehmed ve müezzîn Abdülbâki Efendi ibn Yusuf ve Arabzâde Mehmed Çelebi ibn Ali ve Ömer Çelebi ibn Abdülmümin ve Süleyman Beşe ibn Mehmed ve Abdülkadir Çelebi ibn Hüseyin ve el-Hâc Mehmed bin Mustafa ve Halil Yazıcı ibn Mehmed ve kayyim Mehmed bin Ahmed ve sâirleri bâ-cem'ihim meclis-i ma'kûd-ı mezbûrda câmi'-i mezbûr vakfının bi'l-fi'l mütevellîsi olup hâlen hasta ve sâhib-i firâş olan Mehmed Ağa ibn Abdurrahman nâm kimesne tarafından husûs-ı âti'l-beyânı tasdîka vekîl-i sâbiti'l-vekâlesi olan işbu râfi'ü'l-vesîka Mehmed Bey ibn Süleyman nâm kimesne mahzarında her biri ikrâr ve takrîr-i kelâm idüp müvekkil-i mezbûr Bânî Mehmed Ağa hâlen hasta ve sâhib-i firâş olduğu cihetle yedinde olan mâl-ı vakf-ı mezbûr Mahallesi ahâlisine ma'rifet-i şer'le teslim oluna deyü bundan akdem yedimize fermân-ı âli-şân i'tâ olunmuşidi binâ'en alâ zâlik mezbûr Bânî Mehmed mâl-ı mezbûrdan mütevellîsi olduğu cihetle cem'an altı yüz on guruşluk rihân bize bi't-temâm

teslîm biz dahi bâ-cem'ihim yedinden ahz ü kabz idüp mâl-ı vakf-ı mezbûr-ı bâkî müvekkil-i merkûm Bânî Mehmed Ağa yedinden ancak yüz on dört gurusı kalmışdır didiklerinde gibbe't-tasdîki's-şer'î vâki'ül-hâli mevlânâ-yı mezbûr mahallinde tahrîr ba'dehû ma'an ba's olunan Ali Beşe ibn Abdurrahman ve İsmail bin Abdullah ile meclis-i şer'a alâ vukû'ihî inhâ ve i'lâm itmeğin mâ-hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi'l-hâmis 'aşer min Zilka'deti's-şerîfe sene 1100

Şühûd

Veli Beşe ibn Mehmed, Hacı Mustafa bin Çalabvirdi, İbrahim Ağa ibn Osman, Süleyman bin Mehmed, İsmail bin Abdullah.

1316 - 1689 (1100) Galata 145: 80a/2 Tescil işlemi / Registration

Saliha Hatun, Mustafa Ağa Vakfı'nın mütevellisi Mustafa Efendi ile mahkemeye gelir. Elinde bulunan 1617 (H. 1026) tarihli ve dönemin mütevellisi imzalı bir temessük ile Galata Mahkemesi naibi imzalı bir hücceti mahkemeye sunar. Saliha, 1617 tarihinde vakfa ait bir arsada kiracı olan Şeyh Mehmet Efendi'nin vakıf mütevellisinin izniyle bu arsaya bina yaptırdığını belirtir. 1647 (H. 1057) tarihinde Saliha Hatun bu binayı Mehmet Efendi'den devralmış, zamanın mütevellisi de bu işlemi söz konusu temessükün kenarına ve vakıf defterine kaydetmiştir. Şimdi Saliha Hatun sunduğu belgelere bakılıp kendisine söz konusu devir işlemini onaylayan bir hüccetin verilmesini mahkemeden ister. Mahkeme, müteveli Mustafa Efendi'nin de onayını aldıktan sonra işlemi tescil eder.

Saliha Hatun goes to court with Mustafa Efendi, mutawalli of the Mustafa Ağa Waqf. She presents the court with a promissory note (temessük) dated 1617 (AH 1026) that bears the signature of the period's mutawalli, and a hujjet signed by the acting judge (naib) of the Galata Court. Saliha Hatun states that, in 1617, Şeyh Mehmet Efendi, then the renter of one of the waqf's

properties, erected a building on the land with the permission of the waqf mutawalli. In 1647 (AH 1057), Şeyh Mehmet Efendi transferred the building to Saliha Hatun, and the mutawalli of the period registered this transaction on the promissory note and in the waqf register. Now, based on the documents she has provided, Saliha wants the court to prepare a hujjet documenting the transfer. With the mutawalli Mustafa Efendi’s approval, the court registers the transaction.

Mahrûsa-i Galata muzâfâtından kasaba-i Tophâne’de Mustafa Ağa Mahallesi’nde sâkine sâhibe-i hâze’l-kitâb Saliha bint-i Abdullah nâm hâtun meclis-i şer’de merhûm-ı mezbûr Mustafa Ağa’nın evkâfına bi’l-fi’l mütevellî olan Mustafa Efendi ibn Hasan nâm kimesne mahzarında takrîr-i kelâm idüp yedimde olup bin yirmi altı senesi târihiyle müverrah ve târih-i mezbûrede mütevellî olan Mehmed nâm kimesne imzâ ve hatemi ile mûmzâ ve mahtûm temessük-i mu’tebere mücebince bin otuz senesi târihiyle müverraha ve Galata Mahkemesi’nde nâibü’ş-şer’i’ş-şerîf olan Mehmed Efendi ibn İsmail Efendi hatemi ile mûmzâ ve mahtûme hüccet-i şer’iyyede nâtika olduğu üzre vakf-ı mezbûr müstakillâtından olup mahalle-i mezbûrede vâki olup ve [...] târih-i mezbûrede bir tarafı vakf-ı mezbûrdan olan menzil ve bir tarafı Müeyyedzâde mülki ve bir tarafı İbrahim Efendi mülki ve bir tarafı tarîk-i âmm ile mahdûd tûlen kırk zirâ’ ve arzan yirmi dokuz zirâ’ arsa-i hâliye icâreteynü’l-ma’lûmeteyn ile eş-Şeyh Mehmed Efendi nâm kimesne tasarrufında olup ve mezbûr Mehmed Efendi’ye arsa-i mezbûre üzerinde ihdâs ideceği ebniye [...] mahsûb olmak üzre izn virildi ve mezkûr eş-Şeyh Mehmed Efendi dahi zikr olunan arsa üzerine ebniye ihdâsından sonra hudûd-ı mezbûr ile mahdûde olan arsa-i mezkûreyi bin elli yedi senesi târihinde vakf-ı mezbûr mütevellîsi ma’rifetiyle bedel-i ma’lûmü’l-mikdâra bana fâriğ olup ve mütevellî-i mezbûr dahi temessük-i mezbûr kenârına ferâğ-ı mezbûr iznini nâtık işâret idüp ve defter-i vakfa kayd eylemişidi binâ’en alâ zâlik el-ân temessük-i mezbûre ile hüccet-i merkûme mazmûnları üzre taraf-ı şer’den li-ecli’l-

istihkâm yedime hüccet-i mu'tebere virilmek matlûbumdır deyü makâle ve mazmûnları min külli'l-vücûh takrîr-i meşrûhlarını nâtık bir kıt'a temessük ve bir kıt'a hüccet-i mu'tebere ibrâz ve itâle idüp ve mütevellî-i mezbûr Mustafa Efendi dahi mezbûre Saliha Hatunı tafsîl ve tahkîk eylediği hususların küllîsinden tasdîk itmeğin mâ-hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sâmin ve 'işrîn min Zilka'de sene 1100

Şühûd

İbrahim Çelebi ibn Ali katib-i vakf-ı mezbûr, Abdurrahman ibn Mahmud Efendi, Receb ibn İbrahim, Mustafa Çelebi ibn Mehmed, mütevellî-i sâbık Abdullah Çelebi, el-Hâc Ali el-kayyim, İsmail Çelebi ibn el-Hâc Mehmed.

1317 - 1689 (1100) Galata 145: 81a/1 Tescil işlemi / *Registration*

Merhume Hatice, önce kendi soyundan gelenlerin oturması şartıyla bir ev vakfetmiştir. Ancak Hatice'nin nesli tükendiğinden ev boş durmaktadır. Şimdi bu ev, vakfiye şartına göre, eve muhtaç olan bir Müslümana verilecektir. Bu özelliklere sahip olan Ahmet'e söz konusu vakıf evi kullanması amacıyla verilir.

The deceased Hatice donated a house with the condition that her descendants would have priority over the usage of the house. Now that Hatice had no descendants left, the house remains vacant. According to the waqf's deed (vakfiye), the house is to be allocated to a homeless Muslim. The waqf allocates the house to Ahmet, who meets the requirements.

Mahrûsa-i Galata muzâfâtından kasaba-i Tophâne'de Kuloğlu Mahallesi'nde vâki bir taraftan Kalafatçı Yakub bin Receb nâm kimesne mülki ve bir taraftan Aişe bint-i Ali Bey nâm hâturn mülki ve bir taraftan Kalaycı Hasan nâm kimesne mülki ve bir taraftan tarîk-i hâss ile mahdûd üç bâb tahtânî odaları ve mahzeni ve müşterek bi'r-i mâ'i ve kenîfi ve eşcâr-ı müsmireyi ve gayr-ı müsmireyi

müştemil olan menzili mâlikesi olan Hadice bint-i Ahmed nâm hâtun mülklerinden olduğu halde vakf ve süknâsı evvelâ kendü nefesine ve ba‘de vefâtihâ evlâdına ve evlâd-ı evlâdına ve ba‘de’l-inkırâzi’l-küll süknâyâ muhtâc bir recül-i sâlih kimesne küll yevm on salavat-ı şerîfe tilâvet idüp sevâbını hazret-i Habîb-i ekrem ve Nebî-i muhterem hazretlerinin rûh-ı pür-hurûşlarına ihdâ ve üç ihlâs-ı şerîf ile bir fâtîha-i şerîfe tilâvet eyleyüp vâkife-i mezbûrenin rûhına ihdâ itmek üzere vasiyet eylediği vakfiye-i ma‘mûlün-bihâsında mukayyed ve mestûr olup ve meşrûnun-lehüm olanlar bi’l-küllîye münkarizler olmağla süknâ-yı menzil-i mezkûr ber mûceb-i şart-ı vâkife bir recül-i sâlih kimesneye hâkim-i mevki’-i sadr-ı kitâb hazretleri işbu sâhibü’l-kavli’l-mu‘teber Ahmed bin Hasan nâm kimesne her vechile mahal ve müstahik ve Kur’ân-ı azîmü’ş-şânı tilâvete kâdir ve sâlih ve eşedd-i ihtiyâcıyla süknâyâ muhtâc olmağla süknâ-yı mezbûr ânîfü’l-beyân kibel-i şer‘den merkûm Ahmed teşrîf olunup mâ-hüve’l-vâki‘ bi’t-taleb ketb olundu fi’l-yevmi’s-sânî Zilhiccetî’ş-şerîfe sene 1100

Şühûd

Umdetü’l-müderrişin Abdülbâki ibn Yusuf, Mukayyed es-Seyyid Ali ibn İbrahim, İmamzâde Mustafa Çelebi [ibn] eş-Şeyh Ali, Abdülbâki Çelebi ibn Şaban, Ahmed Efendi bin Mehmed.

1318 - 1689 (1100) Galata 145: 83a/2 Tescil işlemi / *Registration*

Rabia Hatun Vakfı’nın mütevellisi olan İbrahim Çelebi, vakfın vakfiye belgesini mahkemeye sunarak vakıf mülklerinin başkalarına satılıp parasının faizle işletilmesine ilişkin vakfiyedeki kurala değinir. Mütevellî İbrahim Çelebi, vakfa ait bir evi bu kurala dayanarak İsrayil’e 120 kuruşa satar.

İbrahim Çelebi, the mutawalli of the Rabia Hatun Waqf, presents the waqf deed to the court, pointing to a stipulation regarding the sale of waqf property and the investment of the money in interest-yielding assets. In accordance with this stipulation,

İbrahim Çelebi sells to İsrayil a house belonging to the waqf for 120 kuruş.

Ashâb-ı hayrâtdan Rabia Hatun [nâm] sâhibetü'l-hayrın vakfına bi'l-fi'l mütevellî olan İbrahim Çelebi ibn Mehmed nâm kimesne mahfil-i şer' de işbu râfi'ü'l-vesika İsrayil veled-i İlka nam Yahudi muvâcehesinde bi't-tevliye ikrâr ve takrîr-i kelâm idüp işbu yedimde olan vakfiye-i ma'mûlün-bihânın nâtika olduğu üzre vâkife-i mezbûre sevâbı kendi rûhına ihdâ olmak her üç günde bir hatm-i şerîf tilâvet olunmak için vaz' eylediği on aded eczâ-i şerîfinin vazîfe-i mu'ayyenelerine ta'yîn eylediği akâr-ı ahyâreleri vefâ itmiş ise akârât-ı mezkûrenin ba'zısı semen-i misli ile âhara bey' olunup semeni istirbâh olunup hâsıl olan nemâsı ile zikr olunan eczâ-i şerîfin vazîfeleri tekmîl oluna deyü vâkife-i mezbûre şart itmekle ben dahi tevliyet-i mahkiyem hasebiyle ol akârâtdan olup mahrûsa-i Galata muzâfâtından Kasaba-i Beşiktaş'a tâbi' Arnavud nâm karyede vâki bir taraftan Kozi nam zimmî menzili ve bir taraftan ba'zan Andon nam zimmî ve ba'zan [...] Dimitri nam zimmî menzili ve bir taraftan havlı ve bir taraftan tarîk-i ânım ile mahdûd üç fevkânî oda ve bir bâb tahtânî mahzen ve iki bi'r-i mâ ve kenîf ve tahmînen altı yüz zirâ' arsa-i hâliyeyi müstemil menzilini tarafeynden îcâb ve kabûli hâvî bey'-i bât-ı sahîh-i şer'î ile mezbûr İsrayil'e yüz yirmi esedî guruşa bey' ve teslîm ol dahi ber vech-i muharrer iştirâ ve tesellüm itdiğinden sonra semeni olan meblağ-ı mezbûr yüz yirmi esedî guruşu merkûm İsrayil yedinden cânib-i vakf-ı mezbûr için tamâmen ahz ü kabz eyledim ba'de'l-yevm menzil-i mahdûd-ı merkûm İsrayil'in mülk-i müşterâsıdır keyfe-mâ-yeşâ ve yahtâr mutasarrıf olsun didikde gibbe't-tasdîki's-şer'î mâ-hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi'l-hâmis min Zilhicceti's-şerîfe sene 1100

Şühûd

İbrahim Çelebi ibn Mustafa Üsküdârî, Abdurrahman bin Şaban, Mehmed bin Himmet, Selim bin Abdullah, Mehmed Bey ibn Ömer.

1319 - 1689 (1100) Galata 145: 86a/1 Dava / *Adjudication*

Saliha, vakfiye sahibinin özgür kölelerinden olduğu gerekçesiyle, Mustafa Ağa Vakfı'na ait bir evin vakfiye şartına göre kendisine ait olduğunu iddia eder. Şimdi Saliha, şu an evde kiracı olan Hatice'den bu evi almak istemektedir. Hatice'nin vekili, söz konusu evin vakfiyesini mütevelliden alıp mahkemeye sunar. Bu vakfiyeye göre vakıf kurucusunun soyunun tükenmesinden sonra ev güvenilir birisine kiraya verilecektir. Bunun kanıtlanması üzerine mahkeme Saliha'ya görüşünü sorar. O da vakfiyede yazanları kabul eder ve davayı kaybeder.

Saliha applies to the court for a house belonging to the Mustafa Ağa Waqf. On the grounds that she is a freed slave of the waqf's founder, she claims that under the waqf deed (vakfiye) the house belongs to her. Now she wants the house to be transferred to her from its current tenant, Hatice. Hatice's legal agent presents to the court the waqf deed, which states that the house should be rented to a trustworthy person after the death of the founder's last descendant. The court asks Saliha for her opinion. She accepts the waqf deed and loses the case.

Mahrûsa-i Galata muzâfâtından kasaba-i Tophâne'de merhûm Mustafa Ağa Mahallesi'nde sâkine Saliha bint-i Abdullah nam hâtun meclis-i şer' de mahalle-i mezbûrede vâki etrâf-ı erba'ası hîn-i tescilde Kâdı İbrahim Efendi ve Mahmud Çelebi nâm kimesneler menzilleri ve merhûm-ı mezbûr Mustafa Ağa Vakfı olan menzil ve tarîk-i ânım ile mahdûd fevkânî iki bâb oda ve bir sofa ve tahtânî bir bâb oda ve bir sofa ve bir kilâr ve bir fırın ve kenîfi ve zât-ı eşcâr-ı müsmire ve gayr-ı müsmire ve hadîkayı müştemil olup gallesi merhûm-ı mezbûr Mustafa Ağa'nın mahalle-i mezkûresinde vâki zâviyesi âb-keşine meşrûta vakf menzile icâreteyn-i ma'lûmeteyn ile el-ân mutasarrıf olup mahrûsa-i mezbûrede Emekyemez Mahallesi'nde sâkine Hadîce bint-i Abdullah Efendi nam hâtun tarafından menzil-i mezkûr

içün mürâfa'a ve redd ü cevâba ve fasl-ı husûmete vekîl-i sâbitü'l-vekâlesi olan zevci işbu râfi'ü'l-kitâb umdetü'l-müderrişini'l-kirâm Fazlullah Efendi ibn Ahmed Efendi nâm kimesne mahzarında merhûm-ı mezbûr Mustafa Ağa Vakfı'na mütevellî olup ve menzil-i mevkûf-ı mezkûrın dahi ber vech-i âtî meşrûtiyet üzere mütevellîsi olan Refeti Mustafa Efendi ibn Hasan huzûrunda üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüp mevlâm olup menzil-i mahdûd-ı mezbûrın mâliki olan eş-Şeyh Mehmed Efendi nâm kimesne bin kırk bir târihinde menzil-i mahdûd-ı mezbûrını hasbeten li'llâhi te'âlâ vakf ve habs idüp menzil-i mezbûrın süknâsını evvelâ Ömer bin Mano nâm kimesneye ve ânın vefâtından sonra utekâ ve atîkâtına şart idüp ve hâlen vâkıf-ı mezbûrın süknâsı bana intikâl itmeğin binâ'en alâ zâlik ben menzil-i mezbûrda sâkine olmak murâd eylediğimde müvekkile-i mezbûre Hadîce Hatun menzil-i mezkûrı bi-gayr-ı hakk zabt u tasarruf idüp beni süknâya men' üzere olmağın vekîl-i mûmâ-ileyh Fazlullah Efendi'den suâl olunup müvekkile-i mezbûre menzil-i mezkûrı ba'de kasrû'l-yed bana teslîme tenbîh olunmak matlûbumdur didikde gıbbe's-suâl vekîl-i mezbûr Fazlullah Efendi cevâbında fi'l-vâkı menzil-i mezkûr mütevellî-i mezbûr yedinde olup ve târih-i merkûm ile müverraha olup ve mazmûnı ile ilâ yevminâ hâzâ amel oluna gelen vakfiye-i ma'mûlün-bihâ nâtıka olduğu üzere merhûm-ı mezkûr eş-Şeyh Mehmed Efendi'nin atîkâtından olduğunu ikrâr lâkin vâkıf-ı mezbûr menzil-i mezkûrının süknâsı mezbûr Ömer bin Mano'nun fevtinden sonra utekâsından aslah bir âdeme ve utekâsı vefâtlarından sonra menzil-i mezkûr merhûm-ı mezkûr Mustafa Ağa vakfı mütevellîsi yediyle âhara icâr olunup gallesi zâviye-i mezbûr âb-keşine sarf oluna deyü şart itmekle utekâ atîkâta dâhil olmadığı azhâr ve lafz-ı âdem ile murâd zikr olup [...] bir vechile [...] olmadığı muhakkak ve mukarrer olup vâkıf-ı mezbûrın utekâsı bi'l-küllîye fevt olmağın mütevellî-i mezkûr ber-mûceb-i şart-ı vâkıf menzil-i mezkûrı bana icâre-i mu'tâde ile icâr idüp ben dahi ber vech-i muharrer isticâr ve kabûl eylediğim cihetle zabt ve tasarruf iderim deyü mukâbele ve mazmûnı min külli'l-vücûh takrîr-i meşrûhına mutâbık bir kıt'a vakfiye-i

ma‘mûlün-bihâ irâ’et ve itâle eyledikde ba‘de’n-nazar ve’l-kırâ’et ve’l-istintâk mezkûre Saliha mazmûn-ı vakfiye-i mezbûrı bi’t-tav’ ve’l-ihtiyâr i’tiraf ve ikrâr itmeğın mücebiyle müdde’iyye-i mezbûre bilâ-vech-i şer’î müvekkile-i mezbûre Hadîce Hâtun’a mu‘âraza ve müdâhaleden men’ birle mâ-hüve’l-vâki’ li-ecli’t-tedkîk bi’l-ibtigâ ketb olundı fi’l-yevmi’s-sâmin min Zilhicceti’ş-şerîfe sene 1100

Şühûd

İbrahim Çelebi ibn Turmuş kâtib-i vakf, Mustafa Çelebi ibn Mehmed câbi-i vakf, el-Hâc İsmail ibn Mustafa, Mustafa Efendi ibn eş-Şeyh Ali.

1320 - 1689 (1101) Galata 145: 93b/1 Dava / *Adjudication*

Şehit Mehmet Paşa Vakfı’nın mütevellisi Ali Bey’in vekili olan Ahmet Bey mahkemeye gelerek Halil Reis, Mustafa Reis ve bazı diğer gemi kaptanlarından davacı olur. Ahmet Bey, elindeki emri şerif ve fermanı mahkemeye sunar ve bu belgelerden de anlaşıldığı üzere, vakıf camisinin bitimindeki iskelenin vakfa ait olduğunu ve iskelenin önünün camiye zarar gelmemesi için kazıklarla kapatıldığını belirtir. Ancak bazı gemiler iskeleye yanaşarak demirleri çıkarmışlar ve iskeleye bağlanmışlardır. Dolayısıyla vakıf camisinin temeli tekrar risk altına girmiştir. Ahmet Bey, daha önce Galata Mahkemesi’nin bir kararıyla bu bölgeye gemilerin girmesinin yasaklandığını belirtir. Mahkeme Ahmet Bey’in elindeki belgeleri inceler, sonra da Halil Reis, Mustafa Reis ve diğerlerine bu bölgeye gemi bağlamamalarını söyler.

Ahmet Bey, the legal agent of Ali Bey, who is the mutawalli of the Şehit Mehmet Paşa Waqf, sues Halil Reis, Mustafa Reis and some other captains. Ahmet Bey presents to court a Sultanric order (emri şerif) and an imperial decree (ferman). They document that the dock beside the mosque belongs to the waqf and also that the front of dock was blocked through poles in order to prevent dama-

findan husûs-ı âti'z-zikre sâbitü'l-vekâle vekîl olup merhûm paşayı mûmâ-ileyhin mahrûsa-i Galata Hısnı ebvâbından Arab Kapısı hâricinde vâki câmi'-i şerîfi evkâfının câbîsi olan işbu râfi'ü'l-kitâb Ahmed Çelebi ibn Mehmed nâm kimesne meclis-i şer'de [silik] mezkûr civârında vâki iskeleye şayka tabir olunur boş sefîne rabt iden rüesâ tâifesinden Halil Reis ibn [silik] ve Mustafa Reis ibn Halil nâm kimesneler ve sâirleri muvâcehelerinde bi'l-vekâle takrîr ve da'vâ ve tasvîr-i müdde'â kılup yedimde olan emr-i şerîf ve fermân-ı âlî nâtık olduğu üzre câmi-i mezkûrın hitâmında vâki olan sâlifü'z-zikr iskele vakf-ı mezbûrdan olup câmi-i mezkûrın temeline zarar olmamak için taraf-ı vakıfıdan mârû'z-zikr iskelenin öni kazıklar ile muhkem bend olmuşiken boş gemiler gelüp mezkûr iskeleye yanaşup lengerlerin taşra çıkarup ve kazıklar kakup gemilerin bend idüp mezkûr iskelede yatmalarıyla sâlifü'z-zikr bendler harâb olup ve deryâ beş altı zirâ' mikdârı mahallin izâle ve ref' itmekle câmi'-i mezbûra karîb olup men' ve def' olunmadığı takdîrce câmi'-i mezbûr temelîne [...] gelmesi mukarrer olup ve kadîmden şayka tabîr olunur sefîneler zikr olunan iskeleye yanaşmak ve lengerin çıkarmak ve kazık kakup gemilerin bend itmek ve mahall-i mezkûrda sefînelerin kalafât itmek olagelmemiştir zikr olunan husûslar cârî olması câmi'-i mezbûrın inhidâmına bâ'is ve bâdî deyü bundan akdem Galata ahâlisinden bî-garaz müslimîn haberleriyle Galata Mahkemesi'nde sâbit ve zâhir olmağla kadîmden olageldüğü vech üzre min ba'd mahall-i mezkûrda boş gemiler gelüp yanaşmaya deyü men' ve def' olunmuşiken hâlen rüesâ tâifesinden mezbûrlar ve sâirleri câmi'-i mezkûr huddâmına gelüp boş sefînelerin rabt itmeleriyle el-ân vekâlet-i mahkiyem hasebiyle mezbûrlardan suâl olunup ber müceb-i emr-i şerîf mahall-i mezkûrda boş gemilerin rabt eylemekden men' ve def' olunmaları matlûbumdur deyü mukâbele ve mazmûnı min külli'l-vücûh takrîr-i meşrûhını nâtık bir kıt'a emr-i şerîf-i sultânî ve bir kıt'a fermân-ı münîf-i hâkânî irâ'et ve itâle eyledikde ba'de'n-nazar ve'l-kırâ'et ve'l-istintâk ve akîbü'l-ikrâr ber-müceb-i emr-i şerîf-i sultânî ve fermân-ı münîf-i hâkânî ba'de'l-yevm rüesâ tâifesinden bir ferd câmi'-i mezkûr

kuddâmında sefînelerin rabt itmek üzere ba'de't-tenbîhi'l-ekyed mâ-hüve'l-vâki' li-ecli't-tescîl bi'l-ibtigâ ketb ü tahrîr olundı fı gurrei Muharremi'l-harâm li-sene ihdâ mi'e ve elf

Şühûd

Mustafa Reis ibn Yusuf, Sinan Kethüda ibn Ahmed, Ahmed Beşe ser-bölük, el-Hâc Mehmed ibn Ahmed, Mehmed ibn Ali, Hamza Beşe ser-bölük, Ahmed ibn Hüseyin, Mustafa Çelebi imamzâde, es-Seyyid Ali Çelebi el-muhzır.

1321 - 1689 (1101) Galata 145: 95a/4 Dava / Adjudication

Kara Kethüda Vakfı ve Kenan Vakfı'nın mütevellisi olan Salih Çelebi, ismi verilmemiş bir gayrimüslimi dava eder. Salih Çelebi'ye göre davalı kişi, iki sene önce Kara Kethüda Vakfı'ndan 50 kuruş ve Kenan Vakfı'ndan 2500 akçe almıştır. Bu paraların iki yıllık faizi 21 kuruş ve 36 akçedir. Müteveli Salih Çelebi, bu faizin bir bölümünü tahsil etmiştir. Şimdi Salih Çelebi kalan 18 kuruş ile 26 akçeyi davalıdan ister. Davalı kişi, Salih Çelebi'nin söylediklerini doğrular. Bunun üzerine mahkeme davalı kişiye, faizden kalan borcunu ödemesini söyler.

Salih Çelebi, the mutawalli of Kara Kethüda Waqf and Kenan Waqf, sues an unnamed non-Muslim. According to Salih Çelebi, two years ago the defendant borrowed 50 kuruş from Kara Kethüda Waqf and 2500 akçe from Kenan Waqf. The interest on these amounts for two years is 21 kuruş and 36 akçe. Mutawalli Salih Çelebi had collected some of these amounts. Now he asks for the remainder of the interest due, 18 kuruş and 26 akçe. The defendant accepts Salih Çelebi's claims. The court orders the defendant to pay the rest of the interest.

Mahrûsa-i Galata muzâfâtından İstinye Nâhiyesi'ne tâbi Büyükdere nâm karyede vâki' merhûm Kara Kethüda ve merhum Kenan nâm kimesnelerin nükûd-ı mevkûfelerinde kâyim-makâm-ı

mütevelli olan işbu râfi'ü'l-kitâb Müezzîn Salih Çelebi bin Receb nâm kimesne mahfil-i şer'de karye-i mezbûre sâkinlerinden [boş] nam zimmî muvâcehesinde üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüp merkûm zimmetinde merhûm-ı mezbûr Kara Kethüda Vakfı'ndan elli guruş ve mezbûr Kenan Vakfı'ndan iki bin beş yüz akçe olup ve meblağayn-i mezbûreynin iki senede mürâbaha-i şer'îyesinden yirmi bir guruş otuz altı akçe müctemi' olup ve mürâbaha-i mezbûrenin mezkûr yedinden üç guruş on akçesini ahz ü kabz eylediğim cihetle mezbûr zimmetinde mürâbaha-i merkûmdan on sekiz guruş yirmi altı akçe bâkî kalmağın el-ân mersûmdan suâl olunup mürâbaha-i mezbûreden bâkî kalan meblağ-ı mezbûr on sekiz guruş ve yirmi altı akçeyi bana edâya tenbîh olunmak matlûbumdur didikde gıbbe's-suâl ve akîbü'l-ikrâr mücebiyle mürâbaha-i mezkûreden bâkî kalan meblağ-ı mezbûr on sekiz guruş ve yirmi altı akçeyi müdde'î-i mezbûra edâ ve teslîme medyûn-ı mezkûra tenbîh birle mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sâbi' min Muharremi'l-harâm li-sene ihdâ ve mi'e ve elf Şühûd

Abdûlbaki Efendi bin Yusuf, Mustafa Efendi ibn eş-Şeyh Ali, Abdûlbaki Efendi ibn Şaban, Mustafa Çelebi bin Mehmed, Ahmed Beşe ibn Mustafa, Hamza Beşe ibn Abdûlgani.

1322 - 1689 (1101) Galata 145: 95b/2 Dava / *Adjudication*

Sultan Mehmet Han Vakfı köylerinden Kalazak Köyü'ndeki bir arazinin asıl sahibi olduğunu öne süren Mustafa Çelebi, bu araziye şu an elinde bulunduran Süleyman'dan davacı olur. Mustafa Çelebi, elinde olan temessükü (senet) mahkemeye sunar ve arazinin, babasından kendisine miras kaldığına değinerek, 50 yıldır da burada koyun ve keçilerini otlattığını söyler. Mahkeme Süleyman Çelebi'den savunmasını ister. Süleyman Çelebi, arsayı ölen kardeşi Zülfikar'dan vakıf görevlisinin izniyle devraldığını ileri sürer ve bu konuda mahkemeye bir temessük ile bir hüccet sunar. Mahkeme, Süleyman Çelebi'nin sunduğu belgelerin içeri-

ğini şüpheli olarak değerlendirir ve davacıdan savını kanıtlamasını ister. Mustafa Çelebi, getirdiği şahitlerle savını destekleyerek sunduğu belgenin doğruluğunu kanıtlar. Böylece davayı davacı Mustafa Çelebi kazanır.

Mustafa Çelebi claims to be the legal owner of a land located in Kalazak village that belongs to the Sultan Mehmet Han Waqf. He sues Süleyman Çelebi, who has been using this land. Presenting to the court a promissory note, Mustafa Çelebi states that he inherited this land from his father and he has been grazing his sheep on it for 50 years. The court asks Süleyman for his defense. Süleyman Çelebi claims that he took over the land from his deceased brother Zülfikar upon the permission of the waqf officer. He presents to the court a promissory note to that effect. The court finds his evidence suspicious and asks the plaintiff to prove his case. The plaintiff Mustafa Çelebi supports his claims through witnesses and wins the case.

Husûs-ı âti'l-beyânın mahallinde istimâ' ve tahrîri için fermân-ı şerîf-i âlî-şân sâdır olmağın imtisâlen-leh savb-ı şer'î enverden mevlânâ Ahmed Efendi ibn Mehmed me'zûnen bi'l-hükm ve't-tahrîr irsâl olunup ol dahi cennet-mekân firdevs-âşiyân merhûm Şâhzâde Sultan Mehmed Han aleyhi'r-rahmeti ve'r-rıdvân evkâfı karyelerinden olup mahrûsa-i Galata muzâfâtından Marmara Nâhiyesi'nde Perastos ve Kalazak nâm karye mâbeyninde vâki bir taraftan Fazlullah nâm kimesne tarlası ve bir taraftan Ayanekne Deresi ve bir taraftan sâhil-i bahr ve bir tarîk-i âmm ile mahdûd olup Avacnodya nâm mahalde vâki mandıra yeri ve otağı müştemil mahalle varup zeyl-i vesîkada muharrerü'l-esâmî müslimîn huzûrlarında akd-i meclis-i şer'î nebevî eyledikte nâhiye-i mezbûreye tâbi mârû'z-zıkr Kalazak'da sâkin işbu râfi'ü'l-vesîka Bostancızâde Mustafa Çelebi ibn İbrahim nâm kimesne meclis-i ma'kûd-ı mezbûrda nâhiye-i mezbûra tâbi Bergos nâm karye sâkinlerinden olup mahall-i mezkûra hâlen vâzı'u'l-yed olan Süleyman Çelebi ibn Mustafa nâm kimesne mahzarında üzerine

da'vâ ve takrîr-i kelâm idüp mezbûr Süleyman Çelebi işbu zikr olunan civâr ile mahdûd olan otlak ve mandıra yeri yedimde olan sâhib-i arz temessûki nâtik olduğu üzre babam müteveffâ-yı mezbûr İbrahim Çelebi'nin ve ba'de vefâtihî benim elli seneden mütecâviz taht-ı tasarrufımda olup mahall-i mezbûra koyunlar ve keçilerim râ'y üzre olup bu âna gelince zabt u tasarruf üzre iken mezbûr Süleyman Çelebi bi-gayr-ı vech-i şer'î mahall-i mezbûrı zabt u tasarruf idüp beni tasarrufdan men' üzre olmağın el-ân mezkûrdan suâl olunup kasr-ı yedine tenbîh olunmak matlûbumdur didikde gibbe's-suâl mezbûr Süleyman Çelebi cevâbında fi'l-vâki mahall-i mezbûra vaz'-ı yedini ikrâr lâkin mevzi'-i mezkûrı bundan akdem fevt olan karındaşım Zülfikar nâm kimesneden sâhib-i arz ma'rifetiyle bedel-i ma'lûmü'l-mikdâra tefevvüz eylediğim cihetle zabt u tasarruf iderim deyü ikrâr ve bir vechile mazmûnlarının [...] mümkün olmayan bir kıt'a temessük ve bir kıt'a hüccet izhâr idüp lâkin mahall-i mezkûrı minvâl-i mestûr müdde'î-i mezkûrın elli seneden mütecâviz taht-ı tasarrufında olduğunu inkâr idicek müdde'î-i mezbûrdan müdde'âsını mübeyyine beyyine taleb olundıkda udûl-i müslimînden olup sâbıkü'z-zikr Kalazak Karyesi sâkinlerinden İbrahim Çelebi ibn Halil ve Fazlullah ibn Ahmed ve Mustafa bin Abdullah ve Mehmed Çelebi ibn Abdi mahdûd olan işbu mahall-i mezkûr müdde'î-i merkûm babası mezkûr İbrahim Çelebi'nin ve ba'de vefâtihî oğlu müdde'î-i mezbûrın elli seneden mütecâviz taht-ı tasarrufındadır mahall-i mezbûrda ilâ vefâtihî müdde'î-i mezbûrın babası mezkûr İbrahim Çelebi zabt u tasarruf üzre olup ve ba'de vefâtihî müdde'î-i mezbûr bu âna gelince zabt u tasarruf üzre olmuşlardır mahall-i mezkûrda koyunları ve keçilerini râ'y idegelmişlerdir mahall-i mezkûr hâlen müdde'î-i mezbûrın taht-ı tasarrufında ve cüz'î tasarrufındadır biz bu husûsa bu vech üzre şâhidleriz şehâdet dahi ideriz deyü her biri edâ-i şehâdet-i şer'îye itdiklerinde ba'de't-ta'dîl ve't-tezkiye şehâdetleri hayyiz-i kabûlde vâkı'a olmağın mücebiyle mevlânâ-yı mûmâ-ileyh mevzi'-i mezkûrı ber muktezâ-yı temessük-i mezbûr ba'de kasrû'l-yed müdde'î-i mezbûr Mustafa Çelebi'ye teslîme merkûm Süleyman Çelebi'ye ba'de't-tenbîh vâki' hâli mevlânâ-yı

mezbûr mahallinde tahrîr ve ma'an ba's olunan Çukadar Mustafa Beşe ibn Receb ile meclis-i şer'a gelüp alâ vukû'ihî inhâ ve i'lâm itmeğin mâ-hüve'l-vâki' bi'l-ibtigâ ketb olundu fi'l-yevmi'r-râbi' min Muharremi'l-harâm li-sene ihdâ ve mi'e ve elf

Şühûd

Abdullah Çelebi ibn Ali Efendi, Mehmed Efendi ibn Mustafa, Hasan Yusuf Beşe, Zülfikar Ağa ibn Ramazan, Mehmed Çelebi ibn İsmail, Osman Çelebi ibn Bali, Mustafa bin Abdullah, Mustafa Beşe ibn Receb, İbrahim ibn Mehmed.

1323 - 1689 (1101) Galata 145: 96a/2 Tescil işlemi / Registration

İzmirli Mahmut Çelebi'nin Galata'nın Şehsuvar Mahallesi'nde vakfettiği evde oturan Nasuh Efendi, kendi rızasıyla evden çıkar. Dolayısıyla mahkeme, eve ihtiyacı olan Ömer Efendi'ye bu boş kalan vakıf evini kullanabileceğini bildirir. Mahkeme ayrıca Ömer Efendi'ye ev üzerindeki kullanım hakkını gösteren bir belge verir.

Nasuh Efendi, who used to live in a house in the Şehsuvar neighborhood of Galata, which was endowed by Mahmut Çelebi of İzmir, leaves this house voluntarily. The court then assigns the use of this house to Ömer Efendi, who needs lodging. It also gives him a title documenting his right of usage.

Mahmiyye-i Galata dâhilinde Şehsuvar Mahallesi'nde vâki bir taraftan Hafızzâde Mahmud Çelebi mülki ve bir taraftan mahalle-i mezbûre vakfı ve bir taraftan Aişe Hatun ibnet-i Sirkeci Mustafa mülki ve bir taraftan tarîk-i hâss ile mahdûd olup tahtânî bir bâb odayı müştemil olan menzili İzmirli el-Hâc Mahmud nam sâhibü'l-hayr vakf idüp ruhiyçün yevmî bir Yâsin-i şerîf tilâvet itmek üzre süknâsını sulehâdan bir recüle şart eylediği menzile ber müceb-i şart-ı vâkîf mutasarrıf olan Nasuh Efendi ibn Hürrem Hasan ihtiyârı ile menzil-i mezbûrdan kasr-ı yed itmekle süknâ-yı menzil-i mezbûr mahlûle olmağın işbu râfi'ül-

kitâb Ömer Efendi ibn Mahmud Efendi nâm kimesnenin süknâya ihtiyâcı zâhir olup sulehâdan olmağla ber mûceb-i şart-ı vâkîf menzil-i mezbûr merkûm Ömer Efendi'ye tevcih olunup zabt u tasarrufiye bu hurûf ketb olunup yedine vaz' ve def' olundu fi'l-yevmi's-sânî 'aşer min Muharremi'l-harâm li-sene ihdâ ve mi'e ve elf

Şühûd

Osman Efendi ibn el-Hâc Yusuf, Mustafa Çelebi ibn Osman Efendi, Ömer Efendi ibn el-Hâc Ali, Abdullah Çelebi ibn Hasan, el-Hâc Ali ibn Memi, Ahmed Çelebi ibn Hüseyin, Abdi Çelebi ibn Memi, Yusuf Bey ibn Abdullah, Ahmed Çelebi ibn Ömer, Mustafa Reis ibn Abdullah, Ali Ağa ibn Abdullah, Ali Beşe ibn Kassâb.

1324 - 1689 (1101) Galata 145: 97a/1 Tescil işlemi / *Registration*

Asvator, Firuz Ağa Mahallesi halkının ödemekle yükümlü olduğu avarız vergisini karşılamak için vakfedilmiş paranın mütevellisi olan Hüseyin ile mahkemeye gelir. Asvator evini mütevelliyeye 150 kuruşa göstermelik olarak (istiglal) satar. Mütevellî Hüseyin, 150 kuruşu vakıf adına Asvator'a verir. Bu işlemin ardından Asvator sattığı evini mütevelliden bir yıllığına 17 kuruşa kiralar. Asvator bu göstermelik işleme oğullarını kefil gösterir.

Asvator goes to court with the mutawalli of funds endowed to finance the extraordinary tax (avarız) obligation of the Firuz Ağa neighborhood. Asvator sells his house to the mutawalli for 150 kuruş through mortgage (istiglal). Mutawalli Hüseyin pays 150 kuruş to Asvator on behalf of the waqf. After this transaction, Asvator rents the same house from the mutawalli at 17 kuruş per year. Asvator appoints his sons as sureties for this transaction.

Mahrûsa-i Galata'da Sultan Bayezid Mahallesi'nde sâkin Asvator veled-i Manok nâm Ermeni meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde mahrûsa-i mezbûre muzâfâtından kasaba-i Tophâne'de

Firuz Ağa Mahallesi'nin avârızına mevkûfe nûkûdın bi'l-fi'l mütevellîsi olan sâhib-i hâze'l-kitâb Hüseyin Bey ibn Abdullah nâm kimesne mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm idüp akd-i âtî sudûrına değin yedimde mülk ve hakkım olup mahalle-i mezbûre Sultan Bayezid'de vâkî' bir taraftan Hasan Çavuş mülki ve bir taraftan Agob nâm Ermeni mülki ve bir taraftan tarîk-i hâs ve bir taraftan tarîk-i âmm ile mahdûd fevkânî ve tahtânî büyü-t adîdeyi müştemil menzilimi bi-cümleti't-tevâbi' ve'l-levâhık ve kâffeti'l-hukûk ve'l-mürâfık mütevellî-i mezbûra yüz elli esedî guruşa bi-tarîki'l-istiglâl bey' ve teslim ol dahi ber vech-i muharrer cânib-i vakf-ı mezbûr için iştirâ ve kabûl ve kabz ve tesellüm ve semeni olan meblağ-ı mezbûr yüz elli esedî guruş mütevellî-i merkûmın yedinden tamâmen ahz ü kabz eylediğimden sonra menzil-i mahdûd-ı mezkûr ba'de't-tahliye ve't-tekâbüz târih-i kitâbdan bir sene tamâmına on yedi esedî guruş mütevellî-i merkûm bana îcâr ben dahi ber vech-i muharrer istîcâr ve kabûl eyledim didikde gibbe't-tasdîki's-şer'î menzil-i mezkûrın derkine ve asl-ı mâl-ı mezbûr ve ücret-i merkûmeye mezbûr Asvator'un sulbî kebîr oğulları ki Kader ve Artin nâm Ermeniler tarafından emr ü kabûlî hâviye kefâlet-i sahîha-i şer'îye ile kefil olmağın mâ-hüve'l-vâkî bi't-taleb ketb olundı tahrîren fi'l-yevmi's-sâlis 'aşer min şehri Muharremi'l-harâm li-sene ihdâ ve mi'e ve elf Şühûd

Osman Efendi ibn el-Hâc Yusuf, Mahmud Çavuş ibn Osman, Süleyman Çavuş ibn Mehmed, el-Hâc Hasan bin Hüseyin, Halid Çelebi ibn Musa Halife, İbrahim Çelebi ibn Musa Halife

1325 - 1689 (1101) Galata 145: 98a/2 Dava / *Adjudication*

Ebubekir Ağa Vakfı'nın mütevellisi el-Hac Ali, Sefer'e kirala-dığı evin kirasından ödenmemiş 3150 akçe olduğunu söyleyerek vakfın alacağını Sefer'den ister. Mahkeme Sefer'e görüşünü sorar. Sefer, el-Hac Ali'nin ifadesini reddederek kira taksitlerini bütü-nüyle ödediğini iddia eder. Mahkeme Sefer'den kanıt ister. Sefer

kanıt sunamaz. Bunun üzerine mahkeme, davacı el-Hac Ali'den yemin etmesini ister. O da yemin ederek davayı kazanır.

The mutawalli of the Ebubekir Ağa Waqf, el-Hac Ali, claims that Sefer owes him 3150 akçe for the unpaid rent of the house he had rented from the waqf. The court asks Sefer for his opinion. Sefer rejects the mutawalli's claims, saying that he paid his rent in full. The court asks him to provide evidence. He is unable to do so. Then the court asks the plaintiff el-Hac Ali to state his case under oath. Ali takes an oath and wins the case.

Mahmiye-i İstanbul'da merhûm Ebubekir Ağa nâm sâhibü'l-hayrın Vakfı'na bi'l-fi'l mütevellî olan işbu râfi'ü'l-vesîka el-Hâc Ali bin Receb nâm kimesne meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde Sefer veled-i Avanos nâm Ermeni muvâcehesinde üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüp mezbûr Sefer zimmetinde vakf-ı mezbûr müstakillâtından olup icâreteyn-i ma'lûmeteyn ile taht-ı tasarrufında olup mahrûsa-i Galata hâricinde [silik] nâm karyede vâki lede'l-ahâlî ve'l-cîrân ma'lûmü'l-hudûd menzili icâresinden dört senede müctemi' yedi bin iki yüz akçe hakkım olup meblağ-ı mezbûrdan dört bin elli akçesini bundan akdem yedinden ahz ü kabz idüp bâkî üç bin yüz elli akçesi dahi el-ân mezbûr Sefer'den taleb eylediğimde virmede ta'allül ider suâl olunup alıvırılması matlûbumdır didikde gıbbe's-suâl mezbûr Sefer cevâbında fi'l-hakîka hâl bi'l-cümle bâlâda tahrîr olunduğı vech üzre olduğı ikrâr ve lâkin meblağ-ı bâkî-i mezbûr üç bin yüz elli akçeyi dahi mütevellî-i merkûma bi't-tamam edâ ve teslim eyledim deyü def'le mukâbele idicek gıbbe'l-istintâk ve akîbü'l-inkâr ve isrû talebi'l-beyyine ve'l-acz an ityânihâ mütevellî-i mezbûr yemîn dahi virmekle mücebiyle meblağ-ı bâkî-i mezbûr üç bin yüz elli akçeyi dahi mütevellî-i mezbûra edâ ve teslim merkûm Sefer'e tenbîh birle mâ-hüve'l-vâki' bi'l-ibtigâ ketb olundu fi'l-yevmi's-sâbi' 'aşer min Muharremi'l-harâm li-sene 1101

Şühûd

Hamza bin Abdülgani, Davud [bin] Devlethan, İbrahim Beşe ibn Hasan, Mustafa ibn Eşref, Cafer ibn Hasan.

1326 - 1689 (1101) Galata 145: 99a/2 Dava / *Adjudication*

Abdülbaki Efendi Vakfı'nın mütevellisi Ahmet Çelebi, Arakil'de 575 kuruş alacağı olduğunu belirterek bu parayı Arakil'in kefili olan Kirkor'dan ister. Kirkor, Ahmet Çelebi'nin söylediklerini doğrular. Mahkeme de Kirkor'a, borcunu ödemesini söyler.

Ahmet Çelebi, the mutawalli of the Abdülbaki Efendi Waqf, claims that Arakil owes him 575 kuruş. Ahmet Çelebi wants Kirkor to pay back Arakil's debt as his surety. Kirkor endorses Ahmet Çelebi's account. The court then orders Kirkor to pay the debt.

Ashâb-ı hayrâtdan merhûm-ı mebrûr dâric-i medâric-i rabb-i gafûr Abdülbaki Efendi nâm sâhibü'l-hayrın vakfına kâim-makâm-ı mütevellî olan işbu râfi'ü'l-kitâb el-Hâc Ahmed Çelebi ibn Ali Efendi nâm kimesne mahfil-i şer'de kemerci tâifesinden olup mahrûsa-i Galata'da Sultan Bayezid Mahallesi'nde sâkin Kirkor veled-i Sicak nâm Ermeni muvâcehesinde üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüp mâl-i vakf-ı mezbûrdan kezâlik kemerci tâifesinden ve mahalle-i mezbûre sâkinlerinden gâyip ani'l-meclis Arakil veled-i Agob veled-i Çaçok nâm Ermeni zîmmetinde beş yüz yetmiş beş guruş olup ve meblağ-ı mezbûra merkûm Kirkor mukaddemâ tarafeynden emr ü kabûli hâviye kefâlet-i sahîha-i şer'iyye ile kefil olmuş idi hâlen kefâlet-i mahkiyesine binâ'en meblağ-ı mezkûr beş yüz yetmiş beş guruş merkûm Kirkor'dan taleb iderim suâl olunsun didikde gibbe's-suâl mersûm Kirkor cevâbında fi'l-vâki' hâl bi'l-cümle müdde'î-i mezbûr takrîr ve tafsîl eylediği minvâl üzre olduğunu bi't-tav' ve'l-ihitiyâr i'tiraf ve ikrâr itmeğin alâ müceb-i i'tirafihî meblağ-ı mezbûr beş yüz yetmiş beş guruş müdde'î-i mezbûra edâ ve teslîme merkûm Kirkor'a tenbîh

olunup mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundı fi'l-yevmi'l-‘işrîn mine'l-Muharremi'l-harâm li-sene ihdâ ve mi'e ve elf

Şühûd

Ali Çelebi ibn Mehmed Oturakcı, el-Hâc Yusuf ibn Abdullah el-kayyim, Hüseyin Beşe Çukadar Hazret Efendi, Abdülbaki Efendi ibn Yusuf, Ahmed Çelebi ibn Mehmed, Abdülbaki Çelebi ibn Sinan, Mustafa Çelebi müezzinzâde, Ahmed Beşe ser-bölük, Mustafa Çelebi imamzâde, Hamza Beşe ser-bölük.

1327 - 1689 (1101) Galata 145: 100b/1 Tescil işlemi / *Registration*

Ayşe sahibi olduğu iki evi, müteveli el-Hac Salih'e istiglal yoluyla 370 kuruşa satar, sonra da aynı evleri altı aylığına 27,5 kuruşa vakıftan kiralar. Ayşe, Mustafa Çelebi'yi de vekil atadığını söyledikten sonra mahkeme söz konusu işlemi onaylar.

Ayşe sells her two houses to mutawalli el-Hac Salih through mortgage (istiglal) for 370 kuruş. Later, she rents the same two houses from the waqf for 27.5 kuruş for a period of six months. Ayşe states that she appoints Mustafa Çelebi as her legal agent. The court registers the transaction.

Mahrûsa-i Galata muzâfâtından Kasaba-i Tophane'de Cihangir Mahallesi'nde sâkine Ayşe bint-i Aşçı el-Hâc Mehmed nâm hâtun meclis-i şer'î-i şerîf-i lâzimü't-teşrifde kasaba-i mezbûrede Tomtom Mahallesi'nin avârızına mevkûfe nukûda bi'l-fi'l müteveli olan işbu sâhibü'l-kitâb el-Hâc Salih ibn Yusuf nâm kimesne mahzarında bi-tav'ihâ ikrâr ve takrîr-i kelâm idüp 'akd-i âti'z-zikrin sudûrına değin silk-i mülk-i sahîhimde muntazam olup zikr olunan Cihangir Mahallesi'nde vâki' bir taraftan mezbûre Ayşe Hâtun mülki ve bir taraftan yine mezbûrenin mülk-i âharı ve bir taraftan Solak Bey mülki ve bir taraftan tarîk-ı 'âmm ile mahdûd olup üç bâb tahtânî odaları ve zât-ı eşcâr-ı müsmire ve gayr-ı müsmireyi ve bâğçeyi ve kenîfi müşte-

mil mülk menzil ile yine mahalle-i mezbûrede kâ'in iki taraftan Fatıma ve Amine nâm hâtunlar mülkleri ve bir taraftan ba'zan el-Hâc Turmuş ve ba'zan Mustafa Reis mülkleri ve bir taraftan tarîk-ı 'âmm ile mahdûd sekiz bâb tahtânî odaları ve bir sofa ve havlıyı müstemil mülk menzili cemî'i tevâbi ve levâhıkları ile tarafeynden îcâb ve kabûli hâvî bey'-i bât-ı sahîh-i şer'î ile mütevellî-i merkûm el-Hâc Salih safka-i vâhide ile üç yüz yetmiş guruşa bi-tarîki'l-istiglâl bey' ve teslîm idüp mütevellî-i merkûm dahi mâl-i vakf-ı mezbûr ile iştirâ ve tesellüm ve kabûl ve kabz eyledikten sonra semeni olan meblağ-ı merkûm üç yüz yetmiş guruş mütevellî-i merkûm el-Hâc Salih yedinden bi't-tamâm alup kabz eylediğimde yine mütevellî-i merkûm menzileyn-i mezbûreyi ba'de't-tahliyeti's-şer'îyye ve't-tekâbuzi'l-mer'î târih-i kitâbdan altı ay tamâmına değin yirmi yedi buçuk guruş ücret ile bana îcâr ben dahi ber-vech-i muharrer istîcâr ve kabûl eyledüm didikde gıbbe't-tasdikü'l-mu'teber mezbûre Ayişe Hâtun i'âde-i kelâm idüp eğer asl-ı mâl-i vakf-ı merkûm ile ücret-i mezkûreyi müddet-i mezkûrında mütevellî-i merkûm el-Hâc Salih'e edâ idemezsem menzileyn-i mezbûreyi semen-i misilleri ile âhara bey'a ve semeninden deyn-i mezkûrımı mütevellî-i merkûma edâya ve fazla kalursa bana îsâle 'azl ve i'tizâlden masûne vekâlet-i devriye ile işbu hâzır bi'l-meclis Mustafa Çelebi ibn Ahmed nâm kimesneyi tarafımdan vekîl ve nâib-i menâb nasb ve ta'yîn eyledüm didikde mezbûr Mustafa Çelebi dahi ber-minvâl-i muharrer vekâlet-i mezbûreyi kabûl ve hıdemât-ı lâzimesini edâya ta'ahhüd ve iltizâm itmeğın mâ-hüve'l-vâki' bi'l-ibtigâ ketb ü imlâ olundu tahrîren fi'l-hâmis ve'l-işrîn mine'l-Muharremi'l-harâm li-sene ihdâ ve mi'e ve elf

Şühûdü'l-hâl

fahrü'l-e'imme Sadullah Efendi ibn Hasan, Mehmed Çelebi ibn Mehmed Ali el-müezzin, Veli Bey ibn Mehmed el-kayyim, Mustafa Çelebi ibn Ahmed el-kayyim, Hasan Bey ibn Mahmud, Musa Çelebi ibn Mehmed, Hasan Beşe ibn Hüseyin, el-Hâc Şükrullah el-Hatib, Ahmed Beşe ibn Mustafa ser-bölük, Hamza Beşe ibn Abdülgani ser-bölük.

1328 - 1689 (1101) Galata 145: 100b/3 Tescil işlemi / *Registration*

Ölen Hüseyin'in oğlu Ömer, Mehmet Efendi karşısında mahkemeye çıkarak Mehmet Efendi'nin babasından aldığı 100 kuruşluk borç karşılığında vakfa ait olan dükkândaki yarı hissesini rehin olarak babasına devrettiğini söyler. Ömer bu hisse için Mehmet Efendi'ye yıllık 15 kuruş kira ödediğini söyler. Ömer, babası Hüseyin'in ölümünden sonra Mehmet Efendi'ye birikmiş 150 kuruş borçları olduğunu, ancak Mehmet Efendi'nin söz konusu dükkânın yarı hissesi için, normalde bu hisse 150 kuruş değerinde iken, 250 kuruş vererek rehinden kurtardığını belirtir. Ömer 150 kuruş borcunu 250 kuruş alacağının bir bölümüyle takas eder, kalan 100 kuruşu alır ve artık Mehmet Efendi'de alacağının kalmadığını belirtir.

Ömer, the deceased Hüseyin's son, appears in court against Mehmet Efendi. Ömer states that Mehmet Efendi pawned to his father a half-share of a waqf store's usufruct rights, in exchange for 100 kuruş that he borrowed. Ömer adds that for this share he paid Mehmet Efendi a 15 kuruş yearly rent. Ömer states that, after Hüseyin's death, they owed Mehmet Efendi accumulated rent of 150 kuruş. He also mentions that Mehmet Efendi paid him 250 kuruş to save the pawned half-share of the store, while its actual worth was 150 kuruş. Ömer deducts his 150 kuruş debt from the 250 kuruş Mehmet Efendi owes him, and receives the remaning 100 kuruş. He then states that Mehmet Efendi is no longer indebted to him.

Mahrûsa-i Galata'da Cami-i Kebir Mahallesi'nde sâkin bundan akdem vefât iden Hüseyin bin Hasan nâm kimesnenin sulbî kebîr oğlu Ömer nâm kimesne mahfil-i şer'de 'umdet-i erbâbî't-tahrîr ve'l-kalem zübdet-i ashâbî't-tastîr ve'r-rakam işbu râfi'ül-kitâb Mehmed Efendi ibn Murâd nâm kimesne mahzarında bi-tav'ihî ikrâr ve takrîr-i kelâm idüp babam müteveffâ-yı mezbûr Hüseyin hâl-i hayâtında mûmâ-ileyh Mehmed Efendi benden istidâne ve kabz

eyledüğü yüz guruş mukâbelesinde merhûm-ı maktûl İbrahim Paşa Vakfı'na icâreteyn-i ma'lûmeteyn ile mûmâ-ileyh Mehmed Efendi ile ber-vech-i iştirâk-i sevî [silik] mahrûsa-i mezbûre hâricinde eski yağ kabbânı kurbünde vâki' bir taraftan Mehmed Ağa nâm kimesne tasarrufunda olan dükkân ve etrâf-ı selâsesi tarîk-ı 'âmm ile mahdûd bir bâb bazarcı dükkânından nısıf hisse-i şâyî'asını ma'rifet-i mütevellî ile rehin olmak üzere mûmâ-ileyh Mehmed Efendi ferâğ ve tefvîz eyledikten sonra yine hisse-i mezbûremi mûmâ-ileyhden be-her sene on beşer guruş istîcâr ve tesellüm eyleyüp ve meblağ-ı mezbûr kable'l-edâ fevt oldukda üslûb-ı mezkûr üzere ben dahi hisse-i mezbûremi mûmâ-ileyhden on beş guruş istîcâr ve tesellüm ve sinîn-i ma'lûmede tasarruf eylemişidim hâlen beynimizde rû'yet-i hesâb olundukda dükkân-ı mezbûr icâresinden ba'de külli'l-hesâb mûmâ-ileyh zimmetimde vâcibü'l-edâ elli guruş ve asl-ı mâl-ı mezbûr yüz guruş ki cem'an [yüz] elli guruş deynim olup ve dükkân-ı mezbûrda olup babam müteveffâ-yı mezbûrdan bana intikâl-i 'âdî ile intikâl iden nısıf hisse-i mezbûrenin bedel-i misli el-yevm ancak yüz elli guruş ider iken mûmâ-ileyh Mehmed Efendi hâlîme merhameten iki yüz elli guruş bedel ile tefevvüze tâlib olmağın ben dahi hisse-i mezbûremi rehninden ba'de'l-fekk ve'l-kabz vakf-ı mezbûr mütevellî ma'rifetiyle mûmâ-ileyh Mehmed Efendi'ye iki yüz elli guruş bedel mukâbelesinde ferâğ ve tefvîz eylediğimde ol dahi ba'de't-tefevvüz ve'l-kabûl bedel-i mezbûrun yüz elli guruşunu deyn-i mezkûrîma ba'de't-takâs ve'l-mukâsa mâ'adası olan yüz guruşu mûmâ-ileyh yedinden bi't-tamâm ahz ü kabz eylediğimden sonra hisse-i mezbûreye ve icâresine ve bedeline ve hukûk-ı sâireye müte'allika 'âmme-i de'âvîden ve mutâlebeden mûmâ-ileyh Mehmed Efendi'nin zimmetini ibrâ'i 'âmm-ı kâtı'u'n-nizâ'la ibrâ' ve iskât eyledim ba'de'l-yevm vechen mine'l-vücûh da'vâ ve nizâ'ım yokdur didükde gibbe't-tasdîki's-şer'î mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sâmin ve'l-işrîn mine'l-Muharremi'l-harâm li-sene ihdâ ve mi'e ve elf

Şühûdü'l-hâl

Abdurrahman Çelebi ibn eş-Şeyh Ahmed, İsmail Çelebi ibn Ahmed, el-Hâc Mehmed ibn Osman, es-Seyyid Mustafa Çelebi

ibn es-Seyyid Hüseyin Bakkal, Hasan Çelebi ibn Mustafa ilci, Hafız Abdullah Çelebi ibn Ali, Süleyman Beşe ibn Sinan [...], Abdullah ibn Hasan mevlana, Ali Efendi ibn Süleyman, Mustafa Çelebi İmamzâde, Abdülbaki Efendi ibn Şaban.

1329 - 1689 (1101) Galata 145: 101a/3 Tescil işlemi / Registration

Yeniçeri cemaatine vakfedilmiş olan paranın mütevellisi el-Hac Mehmet, Dofna adındaki Hristiyan'da vakıf parası olduğunu ve Ermiri'nin kendisine kefil olduğunu söyler. El-Hac Mehmet, Dofna'nın öldüğünü ve paranın kefil Ermiri'den alındığını mahkeme onaylatır.

El-Hac Mehmet, the mutawalli of funds endowed for the benefit of the janissary community, states that a Christian named Dofna has some of the waqf money and Ermiri is her surety. El-Hac Mehmet has it registered that Dofna is dead and that her surety Ermiri paid her debt.

Dergâh-ı 'âlî dâme mahfûfen bi'l-me'âlî yeniçerilerinin otuz beş cemâ'atine mevkûfe nukûda mütevellî olup mahmiyye-i Gâlata muzâfâtından İstinye Nahiyesi'nde sâkin el-Hâc Mehmed bin Ali nâm kimesne meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde işbu râfi'ü'r-rakîm Ermiri veled-i Plaşni nâm zimmî muvâcehesinde bi't-tevliye ikrâr ve takrîr-i kelâm idüp nâhiye-i mezbûre sâkinelerinden iken bundan akdem hâlike olan Dofna bint-i Pondali nâm nasrâniyye zimmetinde mâl-i vakf-ı mezbûrdan yirmi beş gurus olup ve mezbûr Ermiri dahi meblağ-ı mezbûra tarafeynden emr ve kabûli hâviye kefâlet-i sahîha-i şer'iyye ile kefil olmuş idi el-hâletü hâzihî merkûm Ermiri kefâlet-i mahkiyesinden meblağ-ı mezbûr bana bi't-tamâm teslîm ben dahi bi't-tevliye yedinden ahz ü kabz eyledüm fî-mâ ba'd meblağ-ı mezbûrdan merkûm Ermiri yedinde ve zimmetinde bir akçe ve bir habbe bâkî kalmamışdır didikde gibbe't-tasdîkuş-şer'î mâ-hüve'l-vâki' bi'l-ibrigâ ketb olundı fî'l-

yevmi's-sâmin ve'l-'işrîn mine'l-Muharremi'l-harâm li-sene ihdâ
ve mi'e ve elf

Şühûdü'l-hâl

Abdullah bin Abdurrahman, Ivaz bin Abdullah, Mehmed
Çelebi ibn Mehmed, Ahmed ibn Mustafa, Hamza ibn Abdülğani,
İsmail ibn Abdullah, Hızır ibn Hasan, İbrahim ibn Hasan.

1330 - 1689 (1101) Galata 145: 103b/4 Tescil işlemi / *Registration*

Mahmut Çelebi, mütevellisi olduğu vakfa aittir diye bir arsaya
el koymuş olduğunu belirtir. Diğer bir vakfın mütevellisi Osman
Çelebi'nin elinde bulunan vakfiyeye göre arsa Osman Çelebi'nin
vakfına aittir. Sonuç olarak, Mahmut Çelebi arsadan elini çekti-
ğini mahkemeye onaylatır.

*Mahmut Çelebi had laid claim to a plot of land on the ground
that it belongs to the waqf under his supervision. He states that
the mutawalli of another waqf, Ömer Çelebi has a deed of trust
showing that the land actually belongs to Ömer Çelebi's waqf.
Mahmut Çelebi gives up his possession of the land. The court
registers the settlement.*

Ashâb-ı hayrâtdan merhûm Firuz Ağa Vakfı'na bi'l-fi'l
mütevellî olan Mahmud Çelebi nâm kimesne meclis-i şer'-i hatîr-i
lâzımü't-tevkîrde merhûm el-Hâc Mehmed Reis Vakfı'na bi'l-fi'l
mütevellî olan işbu râfi'ül-kitâb Osman Çelebi ibn el-Hâc Yusuf
nâm kimesne mahzarında bi-tav'ihî ikrâr ve takrîr-i kelâm idüp
mahrûsa-i Galata'da Cami'-i Kebîr Mahallesi'nde voyvadalar
sâkin olageldikleri menzil kurbünde vâki' olup bir tarafı Has-
köy Vakfı olup voyvadalar sâkin oldukları menzil ve bir tarafı
merhûm-ı mezbûr Firuz Ağa Vakfı olan arsa ve tarafeyni tarîk-ı
'âmm ile mahdûd tûlen on buçuk ve arzan dokuz buçuk bi-hesâb-ı
terbî'î doksan dokuz zirâ' ve on sekiz parmak 'arsa-i hâliyye
mütevellî-i merkûm yedinde olan sâbitü'l-mazmûn vakfiye-i

ma'mûlün-bihâ nâtika olduğu üzre merhûm-ı mezbûr Mehmed Reis'in Vakfı olduğu meşhûr ve mütevâtir iken mütevellîsi olduğım merhûm-ı mezbûr Firuz Ağa Vakfı'ndan olmak üzre hâlen vaz'-ı yed eylediğim hisseye ittisâli olduğına binâ'en 'arsa-i mezbûreye dahi Firuz Ağa Vakfı'ndandır deyü vaz'-ı yed sadedinde olmuşidim fe-emmâ arsa-i mahdûde-i mezbûrem müceb-i vakfiye-i ma'mûlün-bihâ merhûm-ı mezbûr el-Hâc Mehmed Reis Vakfı olduğu sâbit ve zâhir ve meşhûr ve mütevâtir olmağla min ba'd kasr-ı yed eyledüm didikde gıbbe't-tasdîku's-şer'î mâ-hüve'l-vâki' bi'l-ibtigâ ketb olundu fî sâbi' 'aşer min Muharremi'l-harâm li-sene ihdâ ve mi'e ve elf

Şühûdü'l-hâl

Seyyid Mustafa Efendi ibn Mehmed, Mustafa Efendi Katib, Ali Efendi ibn Ömer Cabi, Ali Çelebi ibn Abdullah, Mustafa Çelebi ibn Osman.

1331 - 1689 (1101) Galata 145: 104a/1 Dava / *Adjudication*

Müteveli Ahmet Bey, Hristiyan Pedros'un karşısında mahkemeye çıkar. Ahmet Bey, mahkemede bulunan eski müteveli Yusuf Usta'nın Pedros'a vakıf parasından 100 kuruş verdiğini söyler. Bunun karşılığında, Pedros'un da evini 100 kuruşa istiglal yoluyla vakfa verdiğini, sonra da yıllık 15 kuruşa kiraladığını sözlerine ekler. Bu konuda elinde hüccet olduğunu belirten müteveli Ahmet Bey, Pedros'un vakfa ödemesi gereken üç yıllık (45 kuruş) borcunu ödemediğini iddia eder. Ahmet Bey'in mahkemeye çağırıldığı şahitler de aynı doğrultuda görüş bildirir. Pedros, söz konusu 45 kuruşu ödediğini söylerse de mahkemeye kanıt sunamaz. Eski müteveli Yusuf Usta, Pedros'tan para almadığına yemin eder. Sonuçta mahkeme, Pedros aleyhine sonuçlanır.

Mutawalli Ahmet Bey sues Pedros, a Christian. According to Ahmet Bey, the former mutawalli Yusuf Usta, who is also present at the court, lent Pedros 100 kuruş belonging to his waqf. In

exchange, Pedros mortgaged his house to the waqf (istiglal) and rented it for 15 kuruş a year. Presenting to the court a relevant hujjet, Ahmet Bey argues that Pedros did not pay the rent for three years (45 kuruş). Witnesses support this testimony. For his part, Pedros claims that he paid the 45 kuruş. However, he cannot bring any evidence. The former mutawalli Yusuf Usta states under oath that he did not receive any payments from Pedros. In conclusion, the court decides against Pedros.

Hadâyık-ı sultâniyeden Üsküdar'da Hadice Sultan Bağçesi hârisi olup hadîka-i mezbûre bostânîlerinin ta'âmiyyesiyçün mevkûfe nukûdun bi'l-fi'l mütevellîsi olan işbu râfi'ü'l-vesîka Ahmed Bey ibn Abdülvehhâb nâm bostânî meclis-i şer' de mahrûsa-i Galata muzâfâtından Beşiktaş Nâhiyesi'ne tâbi' Kuriçeşme nâm karye sükkânından Pedros veled-i Azer nâm Ermeni muvâcehesinde bi't-tevliye üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüp mezbûr Pedros zimmetinde mâl-ı vakf-ı mezbûrdan bin doksan beş senesi Receb'inin yirmi üçüncü gününde sâbıkan vakf-ı mezbûr mütevellîsi olan işbu hâzır bi'l-meclis Yusuf Usta ibn Mehmed yediyle medfû' yüz guruş olmağın mezbûr Pedros meblağ-ı merkûm mukâbelesinde karye-i mezbûrede vâki' ve kendüye intimâ ile tahdîd ve tavsîfden müstağnî olan mülk menzîlini yedimde olan hüccet-i istiglâl nâtika olduğu üzre mütevellî-i sâbık-ı mezkûra istiglâl idüp ve ba'de't-tahliye ve't-tekâbuz menzîl-i mezbûr mütevellî-i sâbık-ı mezkûrdan be-her sene on beşer guruş ücret ile istîcâr ve tesellüm idüp dahi mezbûr Pedros yedimde olup bin yüz senesi Zilhicce-si evâsıtı ile muverraha ve hâlen medîne-i mezbûre nâibi olan Abdullah Efendi ibn Mustafa imzâsıyla mûmzât ve hatemi ile mahtûme hüccet-i âharı nâtika olduğu üzre menzîl-i mahdûd-ı mezkûrını ber-vech-i muharrer mütevellî-i sâbıktan mâl-ı vakf-ı mezbûrdan yüz guruş istidâne eylediği ve meblağ-ı mezbûr yüz guruş deyni mukâbelesinde menzîl-i mezkûrını mezbûr Yusuf Usta'ya istiglâl vaz' eylediğini ve mezbûr Yusuf Usta menzîl-i mezbûr ba'de't-tahliye ve't-tekâbuz kendüye be-her sene on beşer guruş icâr idüp kendü dahi istîcâr ve kabûl itmekle vakf-ı mezbûra

zimmetinde asl-ı mâldan yüz guruş deyni olduğunu ikrâr ve işhâd dahi eylemeğin hâlen asl-ı mâl-ı vakf-ı mezbûr yüz guruş ile târîh-i mezbûrdan târîh-i kitâba gelince mürûr iden senelerden merkûm zimmetinde be-her sene on beş guruşdan üç senede müctemi' olan kırk beş guruş merkûmdan taleb eylediğimde edâdan imtinâ' itmeğin el-ân su'âl olunup edâya tenbîh olunmak matlûbumdur deyü mazmûnı min külli'l-vücûh takrîrine muvâfık ve mûmâ-ileyh Abdullah Efendi imzâ ve hatemi ile mûmzât ve mahtûme ve târîh-i merkûm ile muverraha bir kıt'a hüccet-i şer'iyye ile isdâr eylediğimde ba'de'n-nazar ve'l-kırâ'et ve'l-istintâk mezbûr Pedros mazmûn-ı hüccet-i mezbûreyi münkir olıcak mütevellî-i mezbûrdan müdde'âsına beyyine taleb olundukda zeyl-i hüccet-i mezbûrede muharrerü'l-ism olan 'udûl-i müslihînden ve medîne-i mezbûre sâkinlerinden Ömer Çelebi ibn Ali Haseki Süleyman Bey ibn Mustafa nâm kimesneler li-ecli's-şehâde meclis-i şer'a hâzırân olup isrû'l-istişhâd fi'l-hakîka mezbûr Pedros târîh-i merkûmdan hâlen medîne-i mezbûrda nâib-i şer'i-i şerîf olan Abdullah Efendi ibn Mustafa huzûrunda biz hâzırân-ı bi'l-meclis olduğumuz hâlde zikr olunan bin doksan beş senesi Receb'inin yirmi üçüncü günü mütevellî-i sâbık-ı mezbûrdan mâl-ı vakf-ı mezkûrdan yüz guruş istidâne eylediğini ve meblağ-ı mezbûr mukâbelesinde karye-i mezbûrda vâkı' ma'lûmü'l-hudûd ve'l-müştemilât mülk menzili-ni mütevellî-i sâbık istiglâl vaz' eylediğini ve menzil-i mezbûr ba'de't-tahliye ve't-tekâbuz yine mütevellî-i sâbıkdan be-her sene on beş guruş isticâr ve kabûl eylediğini ve binâ'en 'alâ zâlik asl-ı mâl-ı vakf-ı mezbûr yüz guruş taraf-ı vakfa zimmetinde vâcibü'l-edâ deyni olduğunu tâyi'an ikrâr ve i'tirâf idüp ve bizi işhâd eylemiştir biz bu husûsa bu vech üzre şahidlerüz şehâdet dahi iderüz deyü her biri edâ-i şehâdet-i şer'iyye eylediklerinde ba'de't-ta'dîl ve't-tezkiye şehâdetleri hayyiz-i kabûlde vâkı'a oldukdan sonra mücebiyle asl-ı mâl-ı vakf-ı mezbûr ile ücret-i merkûma kırk beş guruş mütevellî-i mezbûra edâya mezbûr Pedros ba'de't-tenbîh mersûm Pedros ücret-i mezbûre kırk beş guruşını bi't-tamâm mütevellî-i sâbık-ı mezbûr Yusuf Usta'ya edâ ve teslîm eylediği cihetle mutâlebesinden berîü'z-zimme olmuşum-

dur deyü def'le mukâbele idicek mütevellî-i lâhık ve sâbıkdan her biri istintâk olduklarında def'-i mezkûrî münkirân olmalarıyla mezbûr Pedros'dan def'-i mezkûrını mübeyyine beyyine taleb olundukda ityân-ı beyyineden izhâr-ı acz ile istihlâf itmeğin fi'l-vâki' ücret-i mezbûre kırk beş guruş mezbûr Pedros'dan ahz ve istîfâ eylemedüğine mezkûr Yusuf Usta'ya yemîn teklîf olundukda ol dahi 'alâ vefki'l-maksûd yemîn bi'llâhi te'âlâ itmeğin mücebiyle mezbûr Pedrosa sâniyen ücret-i mezbûreyi mütevellî-i merkûma edâya tenbîh olunup ve bilâ-vech-i şer'î mezbûr Yusuf Usta'ya mu'ârazadan men' birle mâ-hüve'l-vâki' bi'l-ibtigâ ketb olundu fi'l-yevmi's-sâmin min Saferi'l-hayr li-sene ihdâ ve mi'e ve elf

Şühûdü'l-hâl

Mehmed bin Ahmed Üsküdârî, Ahmed Bey ibn Abdullah, Mehmed bin Sinan, Hüseyin Beşe ibn Çukadar, Hamza Beşe ibn Abdülgani, İbrahim ibn Hasan, İsmail ibn Abdullah.

1332 - 1689 (1101) Galata 145: 105a/2 Dava / Adjudication

Abdullah, Ayşe Hatun Vakfı'nın vakfiyesine göre kendisinin müteveli olması gerektiğini ileri sürer. Mahkemede bulunan şahitlerin de onayıyla Abdullah'ın müteveli olması gerektiği saptanıp karara bağlanır.

Abdullah goes to court holding the charter (vakfiye) of Ayşe Hatun Waqf. He argues that, according to the waqf charter, he is supposed to be the mutawalli of the waqf. With the support of witnesses present at the court, the court decides that he should be the mutawalli.

Mahrûsa-i Galata muzâfâtından Kasaba-i Beşiktaş'da Sinan Paşa-yı Kebir Mahallesi sükkânından işbu râfi'ü'l-kitâb Abdullah bin Mehmed nâm kimesneden ber-vech-i âtî ba'de sudûri'l-istihbârî's-şer'î 'udûl-i müslimînden ve fuhûl-i muvahhidînden olup kasaba-i mezbûre sâkinlerinden 'umdet-i erbâbi't-tahrîr

ve'l-kalem zübdet-i ashâbi't-tastîr ve'r-rakam Ebubekir Efendi ibn el-Hâc Mustafa ve Esad Bey ibn Mahmud ve el-Hâc Selim bin Abdullah ve Abdullah Bey ibn Cafer Bey ve Hüseyin Kapudan ibn Mehmed nâm kimesneler li-ecli'l-ihbâr mahfil-i şer'a hâzırân olup şöyle haber virdiler ki sâhibât-ı hayrâtdan merhûme Ayişe Hatun nâm sâhibetü'l-hayrın müstahbir-i mezbûr yedinde olan vakfiye-i ma'mûlün-bihâsı nâtika olduğu üzre gallesi merhûm Memi Paşa'nın mahalle-i mezbûrede vâki' çeşmesi vakfına meşrûta olan vakfının tevliyetini evvel el-Hâc Mahmud Ağa'ya ba'dehû 'atıkası Saliha'ya ve ba'dehâ mezbûre Saliha'nın evlâd-ı evlâd-ı evlâdına ba'de'l-inkırâz karındaşları olan Memi Paşa'nın ve Hasbi Paşa'nın aslah 'utekâtına ve 'utekâsı evlâdının aslahına şart itmekle hâlen mezbûr Hacı Mahmud Ağa ve mezbûre Saliha vefât idüp ve mezbûre Saliha'nın evlâdı dahi bi'l-küllîye münkariz olmağla el-ân tevliyet-i mezbûre ber-mûceb-i şart-ı vâkıfe merhûm-ı mezbûr Hasan Paşa'nın 'atiki olan Uzun Şaban Reis'in oğlu Mehmed'in oğlu diğer Mehmed'in sulbi kebîr oğlu müstahbir-i mezbûr Abdullah her vechile aslah derviştir ve evlâ olduğına binâ'en intikâl eylemiştir biz bu husûsa bu vech üzre şâhidleriz şehâdet dahi iderüz deyü ve mahallinde mahzar-ı hasm-ı münekker-i şer'ide dahi edâ-i şehâdet-i şer'iyye iderüz deyü muhbirûn-ı mezbûrûndan her biri keyfiyet-i meşrûhayı 'alâ tariki'-ş-şehâde ve'l-ihbâr i'lâm ve iş'âr itmeğin mâ-hüve'l-vâki' li-ecli't-tevsîk bi'l-ibtigâ ketb ve tenmîk olundu fi'l-yevmi'l-hâdî 'aşer min Saferi'l-hayr li-sene ihdâ ve mi'e ve elf

Şühûdü'l-hâl

Salih Efendi ibn İbrahim, Hasan Efendi ibn Ali el-imâm, Salih Çelebi ibn Mustafa el-müezzin, İbrahim Çelebi ibn Mehmed Kadifeci, Hüseyin Beşe Çukadâr.

1333 - 1689 (1101) Galata 145: 105b/3 Dava / *Adjudication*

Galata'da Voyvoda ve Beytülmal gelirlerini toplamakla görevli Mustafa Ağa'nın vekili Hüseyin Ağa, Kara Mosko adındaki Hristiyan karşısında mahkemeye çıkar. Hüseyin Ağa, vakfa ait

olan bostanı Mosko ile Mihal'in ortak olarak kiraladıklarını söyler. Daha sonra Mihal'in öldüğünü ve varisi olmadığı için terekesine beytülmal tarafından el konulduğunu sözlerine ekler. Hüseyin Ağa, Mihal'in terekesinden başka bir vakfa ait olup tasarrufu 2. Mihal'e ait olan ev temessükü çıktığını söyler. Buna göre de ölen 1. Mihal'in 2. Mihal'den alacağı olan 200 kuruşa karşılık rehin olarak söz konusu temessükü aldığının anlaşıldığını ileri sürer. Hüseyin Ağa, Mosko'dan mahkemede bulunmayan 2. Mihal'i bulup getirmesini istemektedir. Sonuç olarak mahkeme, Hüseyin Ağa'nın savını, dava açması için yetersiz bulur. Dolayısıyla Mosko'nun savunmasına gerek duyulmadan dava düşer.

Hüseyin Ağa, the legal agent of Mustafa Ağa, who is the collector of treasury (beytülmal) and Voyvoda revenues in Galata, goes to court against a Christian named Kara Mosko. Hüseyin Ağa states that Mosko and Mihal jointly rented the vegetable garden that belongs to the waqf. Later, Mihal died and, since he had no inheritors, the treasury confiscated his inheritance. Hüseyin Ağa also mentions that Mihal's inheritance includes a promissory note regarding a second Mihal's tenure over a waqf house. He claims that the first Mihal received that promissory note in exchange for the second Mihal's 200 kuruş debt to him. Hüseyin Ağa wants Mosko to find the second Mihal and bring him to court. The court decides that Hüseyin Ağa cannot lodge any claims against Mosko.

Mahrûsa-i Galata'da bi'l-fi'l voyvoda ve mahrûsa-i mezbûrede ve tevâbi'inde vâki' olan Beytü'l-mâl-ı 'âmme ve hâssa kabzına me'mûr olan fahrü'l-akrân Mustafa Ağa ibn [boş] tarafından husûs-ı âti'l-beyâna vekîl-i müsecceli olan Hüseyin Ağa bin Mehmed nâm kimesne meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde mahrûsa-i mezbûre muzâfâtından kasaba-i Kasım Paşa'da el-Hâc Şaban Mahallesi'nde vâki' Merhum Ahmed Kethüdâ Evkâfı'ndan olup lede'l-ahâlî ve'l-cirân ma'lûmü'l-hudûd bir kıt'a vakıf bostânın icâre-i mu'tâde ile müste'ciri olan Kara Mosko veled-i

Ostoko nâm zimmî muvâcehesinde bi'l-vekâle üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüp zikr olunan bostânda mezbûr Mosto'nun şerîki olan Mihal nâm zimmî bundan akdem hâlik oldukda zâhirde vâris-i ma'rûfı olmamağla terekesi beytü'l-mâle 'âyid olmağla hâlik-i mezbûrun eşyasını zikr olunan bostânda sâkin olduğu odada kabz esnâsında terekesi [...] mahmiyye-i mezbûrede Monla Fenârî Mahallesi'nde vâki' lede'l-ahâlî ve'l-cîrân ma'lûmü'l-hudûd Merhum Davud Ağa Vakfı'ndan olup gâ'ib 'anî'l-meclis diğer Mihal üzerinde olmak üzere bir kıt'a vakf menzil temessüki bulunup gâ'ib-i mezbûr hâlik-i mezbûrdan iki yüz guruş olup zikr olunan temessüki hâlik-i mezbûra rehn olmak için def' eylediği mesmû'um olmağla mezbûr Mosko'dan suâl olunup gâ'ib-i mezbûrî bana delâlet eylemek murâdımdır didikde müdde'î-i mezbûrun takrîr-i meşrûhı üzere merkûm Mosko'ya şer'an bir vechile suâl teveccüh itmemele müdde'î-i mezbûr merkûm Mosko'ya min ba'd mu'âraza itmekden men' olunup mâ-hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi'r-râbi' 'aşer min Saferi'l-hayr li-sene ihdâ ve mi'e ve elf

Şühûdü'l-hâl

İbrahim ibn Abdullah, Ali Kapudan bin Mustafa, Abdurrahman bin Mehmed, Ahmed Beşe ibn Mustafa, Musallî Ağa bin Mehmed.

1334 - 1689 (1101) Galata 145: 105b/4 Tescil işlemi / Registration

Süleyman, müteveli Ahmet Efendi karşısında mahkemeye çıkar. Süleyman, sahibi olduğu evini müteveli Ahmet Efendi'ye, istiglal yoluyla 46 kuruşa sattığını daha sonra aynı evi, müteveliden yıllık 4,5 kuruş karşılığında kiraladığını söyler. Tarafların doğrulamasıyla mahkeme, işlemi onaylar.

Süleyman goes to court with the mutawalli Ahmet Efendi. Süleyman states that he sold his house to Ahmet Efendi through mortgage (istiglal) for 46 kuruş, then rented the same house from

the mutawalli for 4.5 kuruş a year. The court registers the transaction with both parties' approval.

Medîne-i Burusa'da Hoca Karaman Mahallesi'nde sâkin Süleyman bin Mehmed nâm kimesne meclis-i şer' de yine medîne-i mezbûrede merhûm Eyyub Efendi nâm sâhibü'l-hayrın zâviyesine mevkûfe nukûda bi'l-fi'l mütevellî olan işbu râfi'ü'l-vesîka Ahmed Efendi ibn Mehmed nâm kimesne muvâcehesinde ikrâr ve takrîr-i kelâm idüp 'akd-i âti'z-zikrin sudûrına değin yedimde mülk ve hakkım olup mahalle-i mezbûrede vâki' bir taraftan el-Hâc Şaban nâm kimesne mülki ve bir taraftan Mahmudzâde nâm kimesne mülki ve bir taraftan Ayişe nâm hâtun mülki ve bir taraftan tarîk-ı hâss ile mahdûd tahtânî iki bâb oda ve bir mikdâr havluyı müştemil menzilimi bi-cümleti't-tevâbi' ve'l-levâhik ve kâffeti'l-menâfi' ve'l-murâfık mütevellî-i mezbûr Ahmed Efendi'ye bi-tarîki'l-istiglâl kırk altı guruşa bey' ve teslîm ol dahi ber-vech-i muharrer mâl-ı vakf-ı mezbûr ile iştirâ ve tesellüm ve kabûl eyledikten sonra semen-i mezbûr kırk altı guruş mütevellî-i mezbûr yedinden bi't-tamâm ahz ü kabz eylediğimden sonra yine mütevellî-i mezbûr menzil-i mahdûd-ı mezbûrî ba'de't-tahliyeti'ş-şer'iyye ve't-tekâbuzi'l-mer'î be-her sene dörder buçuk guruş ücretle bana îcâr ve teslîm ben dahi ber-vech-i muharrer istîcâr ve kabûl eyledüm didikde gıbbe't-tasdîku'ş-şer'î mâ-hüve'l-vâki' bi'l-ibtigâ ketb olundı fi'l-yevmi'l-hâmis 'aşer min Saferi'l-hayr li-sene ihdâ ve mi'e ve elf

Şühûdü'l-hâl

es-Seyyid Ömer Efendi ibn Mehmed, Mehmed Çelebi ibn el-Hâc Hasan, el-Hâc Mustafa ibn İsmail, Ahmed Beşe ibn Mustafa, Hamza Beşe ibn Abdülgani, Osman ibn Abdullah.

1335 - 1689 (1101) Galata 145: 106b/4 Dava / *Adjudication*

Mütevellî Salih Efendi, Ayşe'nin karşısında mahkemeye çıkar. Salih Efendi, Ayşe'nin vakfa 30 kuruş borcu olduğunu ileri sürer.

Görüşü sorulduğunda Ayşe, borcunu kabul eder. Sonuçta, Ayşe borcu ödemesi konusunda uyarılır.

Mutawalli Salih Efendi goes to court against Ayşe claiming that she owes the waqf 30 kuruş. When asked by the court, Ayşe admits the debt. The court instructs Ayşe to pay her debt.

Mahmiyye-i Galata muzâfâtından Kasaba-i Beşiktaş’da Sinan Paşa-yı Kebir Mahallesi’nin İmamı olup sâhibetü’l-hayrât merhûme Fatıma Hâtun ibnet-i Abdurrahman nâm hâtunun nukûd-ı mevkûfesine bi’l-fi’l mütevellî olan Salih Efendi ibn İbrahim nâm kimesne meclis-i şer’-i şerîf-i lâzımü’t-teşrîfde yine kasaba-i mezbûre sâkinelerinden Ayşe bint-i Abdullah nâm hâtun muvâcehesinde bi’t-tevliye üzerine da’vâ ve takrîr-i kelâm idüp mezbûre Ayşe Hâtun zimmetinde mâl-i vakf-ı mezbûrdan otuz kıt’a esedî guruş olmağla meblağ-ı mezbûr otuz guruş hâlen mezbûre Ayşe’den taleb eylediğimde bana teslîmden imtinâ’ ider suâl olunup teslîme tenbîh olunmak matlûbumdur didikde gıbbe’s-suâl mezbûre Ayşe cevâbında fi’l-hakîkati hâl bi’l-cümle mütevellî-i mezbûr takrîr ve tafsîl eylediği minvâl üzre olup el-ân mütevellî-i merkûma mâl-i vakf-ı mezbûrdan zimmetimde edâsı lâzım otuz guruş deynim vardır deyü bi-tav’ihâ ikrâr ve i’tirâf itmeğin ‘alâ müceb-i i’tirâfihi meblağ-ı mezbûr otuz guruş mütevellî-i merkûma edâ ve teslîme mezbûre Ayşe’ye tenbîh birle mâ-hüve’l-vâki’ bi’t-taleb ketb olundu fî sâbi’ ‘aşer min Saferi’l-hayr li-sene ihdâ ve mi’e ve elf

Şühûdü’l-hâl

Mustafa Efendi ibn İsmail, Ahmed Beşe ibn Mustafa, İbrahim Beşe ibn Hasan, Mustafa Beşe ibn Çukadar, Ali Beşe ibn Abdullah, Ali bin Ivaz, Cafer bin Hasan.

1336 - 1689 (1101) Galata 145: 107a/6 Tescil işlemi / *Registration*

El-Hac Mehmet’in ölümünden sonra, kızı Ayşe’nin vasisi ve annesi olan Saime, aynı mahalleden bir grupla birlikte mahkeme-

ye başvurur. Mahkemede bulunanlar, Ayşe'nin nafaka ve elbiseye ihtiyacı olduğunu belirterek, babası el-Hac Mehmet'in vakıftan kiraladığı evin müzayede yoluyla başkasına devredilip parasının faizinin Ayşe'ye aktarılması için izin isterler. Mahkeme, söz konusu isteği onaylayıp gerekli izni verir.

After el-Hac Mehmet's death, Saime, his daughter Ayşe's guardian and mother, goes to court with a group of people from the same neighborhood. The litigants state that Ayşe needs clothing and alimony. They ask for the court's permission to sell the house that her father el-Hac Mehmet had rented from the waqf through an auction, and to transfer the interest of the sum to Ayşe. The court approves the demand and gives the necessary permission.

Mahmiyye-i Galata'da Cami-i Kebir Mahallesi'nde sâkin iken bundan akdem vefât iden el-Hâc Mehmed bin Yunus bin Abdullah nâm kimesnenin sulbiye sağîre kızı Ayşe'nin vâlidesi kıbel-i şer' den mansûbe vasîsi olan işbu râfi'atü'l-vesîka Saime bint-i Hüseyin nâm hâtundan ber-vech-i âtî ba'de sudûri'l-istihbârî's-şer'î 'udûl-i müslimînden olup mahalle-i mezbûre sâkinlerinden İmam Mehmed Efendi ibn Ali ve Müezzîn Mehmed Efendi ibn Ali ve Kayyım Mustafa Çelebi ibn el-Hâc Ali ve Seydi Ali Çelebi ibn İbrahim ve Mustafa Çelebi ibn Mehmed ve İsmail Çelebi ibn Mehmed ve Mustafa bin Mehmed ve Ali Çelebi ibn Mustafa nâm kimesneler li-eclî'l-ihbâr mahfil-i şer'a hâzırûn olup şöyle haber verdiler ki sağîre-i mezbûrenin mahmiyye-i mezbûrede Alaca Mescid Vakfı'ndan icâre-i mu'tâde ile babası mezbûr el-Hâc Mehmed tasarrufunda olup ve ba'de vefâtihî intikâl-i âdî ile sağîre-i mezbûreye intikâl idüp mahalle-i mezbûrede vâki' iki taraftan Şah Huban Vakfı ve bir taraftan Ayşe Hatun Vakfı ve bir taraftan tarîk-ı âmm ile mahdûd ve ma'lûmü'l-müştemilât vakıf menzîlinden gayrı ism-i mâl itlâk olunur kalîl ve kesîr nesne olmayup ve nafaka ve kisveye ziyâde zarûreti olmağla menzîl-i mezkûr izn-i şer' ve ma'rîfet-i mütevellî ile ba'de'l-müzâyede bedel-i misline âhar ferâğ olunup ve bedel-i mezkûr ba'de'l-i'mâl murâbahasıyla

sağîre-i mezbûra infâk ve iksâ olunmağa sağîre-i mezbûre hak-
kında her vechile enfa'dır deyü mezbûrûndan her biri keyfiyet-i
mahkiyeyi alâ tarîki's-şehâde ve'l-ihbâr ve i'lâm ve iş'âr itmeğin
mûcebiyle hâkim-i mevki-i a'le'l-kitâb hazretleri dahi menzil-i
mezbûrî ba'de'l-müzâyede ma'rifet-i mütevellî ve bedel-i misli ile
âhara ferâğ ve bedel-i mezkûrî infâk ve iksâyâ vasî-yi merkûma
izin virilmeğin mâ-hüve'l-vâki bi'l-ibtigâ ketb olundu fi'l-yevmi'l-
hâdî ve'l-işrîn min Saferi'l-hayr li-sene ihdâ ve mi'e ve elf

Şühûdü'l-hâl

Mustafa Efendi ibn Şeyh Ali, Abdülbaki Efendi ibn Şaban,
Mustafa Çelebi ibn Mehmed, Ahmed Beşe ibn Mustafa, Hamza
Beşe ibn Abdülgani, Cafer bin Hamza, Mehmed bin Ahmed.

1337 - 1689 (1101) Galata 145: 111b/5 Dava / *Adjudication*

Rabia ve Fatma'nın vekili olan Mustafa, Pelik adlı Ermeni kar-
şısında mahkemeye çıkar. Mustafa, Rabia ve Fatma'nın vakıftan
icareteyn yöntemiyle kiraladıkları bostanı, Pelik'e kiraladıklarını
söyler. Mustafa, Pelik'in kira ücretinden kendilerine 10.400 akçe
borcu olduğunu ileri sürer. Pelik de bu borcu kabul eder. Mahke-
me, Pelik'i borcunu ödemesi için uyarır.

*Mustafa, the legal agent of Rabia and Fatma, goes to court
against an Armenian named Pelik. Mustafa states that Rabia and
Fatma rented to Pelik the vegetable garden that they had rented
from the waqf (icareteyn yöntemi). Mustafa argues that Pelik
owes them 10,400 akçe in rent. Pelik accepts the debt. The court
instructs Pelik to pay his debt.*

Mahmiye-i İstanbul'da Kalenderhâne Mahallesi sâkinelerinden
sâhibetân-ı hâze'l-kitâb Rabia ve Fatıma binteyn-i el-Hâc Meh-
med Ağa nâm hâtunlar taraflarından husûs-ı âti'l-beyâna vekîl
oldığı mezbûretânın zâtlarını ma'rifet-i şer'iyye ile 'ârifân olup
mahalle-i mezbûrede sâkin Hasan Ağa ibn Abdullah ve Dülgerzâde

Mahallesi'nde sâkin el-Hâc Osman bin Ali nâm kimesneler şehâdetleriyle mahzar-ı hasm-ı câhid-i şer'ide şer'an sâbit olan fahrü'l-akrân Mustafa ibn el-Hâc Rıdvan nâm kimesne meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde Pelik veled-i Hazer nâm Ermeni muvâcehesinde bi'l-vekâle üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüp Medîne-i Münevvere Vakfından olup Boğazkesen Hisarı kurbünde vâki' müvekkilelerimin icâreteyn ile taht-ı tasarruflarında ve lede'l-ahâlî ve'l-cîrân ma'lûmü'l-hudûd bir kıt'a bostanı senesi sekiz bin akçeye olmak üzre bin doksan yedi Kasım'ından bin yüz senesi rûz-ı Kasım'ına değin dört [?] senede otuz iki bin akçeye müvekkilelerim mezbûretân Rabia ve Fatıma mezbûre Pelik'e îcâr ol dahi ber-vech-i muharrer istîcâr ve kabûl itmekle ücret-i merkûmeden bi'l-vekâle mezbûr Pelik yedinde bi'd-defe'ât yirmi bir bin altı yüz akçesini ahz ve bâkîsi olan on bin dört yüz akçeyi taleb eylediğimde edâdan imtinâ' ider hâlen suâl olunup meblağ-ı mezbûr bana alıvirilmek matlûbumdur didikde gıbbe's-suâl ve akîbü'l-ikrâr alâ mûceb-i i'tirâfihî meblağ-ı mezbûr bâkî on bin dört yüz akçeyi vekîl-i mezbûr Mustafa Ağa'ya edâ ve teslîme mezbûr Pelik'e tenbîh birle mâ-hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sâbi' 'aşer min şehri Rebî'ilevvel li-sene ihdâ ve mi'e ve elf

Şühûdü'l-hâl

Yusuf Efendi ibn Abdürrahman, İbrahim Çelebi ibn el-Hâc Mehmed, Ömer Beşe ibn Abdullah, el-Hâc Abdullah Beşe ibn Abdullah, Fazlullah Beşe ibn Abdullah, Hamza Beşe ibn Abdül-gani, Cafer bin Hasan.

1338 - 1689 (1101) Galata 145: 111b/6 Tescil işlemi / *Registration*

Bostancı Pelik adlı Ermeni, Rabia ve Fatma'nın vekili Mustafa'yla birlikte mahkemeye çıkar. Pelik, Rabia ve Fatma'nın vakfa ait olan bostanı kendisine kiraladıklarını, ancak anlaşmayı artık fesh ettiklerini söyler. Pelik, kalan borcu olan 10.400 akçeyi, geri verdiği bostanda kalan ürünlere karşılık olarak takas ettiklerini de sözlerine ekler. Mahkeme, bu işlemleri onaylar.

The vegetable gardener Pelik, an Armenian, goes to court with Mustafa, the legal agent of Rabia and Fatma. Pelik states that Rabia and Fatma had rented him a vegetable garden that belongs to the waqf. The parties have annulled the agreement. Pelik adds that his 10,400 akçe rent debt has been counted against the vegetables in the garden that he has now returned. The court registers the transactions among the parties.

Bostancı tâifesinden Pelik veled-i Hazer nâm Ermeni meclis-i şer‘-i hatîr-i lâzımü’t-tevkîrde Mahmiye-i İstanbul’da Kalenderhâne Mahallesi’nde sâkinelerinden Rabia ve Fatma binteyn-i el-Hâc Mehmed Ağa nâm hâtunlar taraflarından husûs-ı âti’l-beyânı tasdîka vekil olduğu zât-ı mezbûreyi ma‘rifet-i şer‘iyye ile ‘ârifân olup mahmiyye-i mezbûrede yine Kalenderhâne Mahallesi’nde sâkin Hasan Ağa ibn Abdullah ve Dülgerzâde Mahallesi’nde sâkin el-Hâc Osman ibn Ali nâm kimesneler şehâdetleriyle mahzar-ı hasm-ı câhid-i şer‘iden şer‘an sâbit olan râfi‘-i hâze’l-kitâb fahrü’l-akrân Mustafa Ağa ibn el-Hâc Rıdvan nâm kimesne mahzarında bi-tav‘ihî ikrâr ve takrîr-i kelâm idüp Medine-i Münevvere Evkâfı’ndan olup Boğazkesen Kal‘ası kurbünde Kayalar nâm mahallede vâki‘ lede’l-ahâlî ve’l-cîrân ma‘lûmü’l-hudûd [bostan] müvekkiletân-ı mezbûretân zikr olunan bostanı be-her sene sekizer bin akçeye olmak üzre bin doksan yedi senesi rûz-ı Kasım’ından bin yüz bir Kasım’ına değin otuz iki bin akçeye bana îcâr ben dahi ber-vech-i muharrer isticâr ve kabûl ve ücret-i merkûmeden bi’d-defe‘ât vekîl-i mezbûr yirmi bir bin altı yüz akçesini teslîm bâkî zimmetimde on bin dört yüz akçe kalmışidi el-hâletü hâzihî akd-i ifâde-i mezbûreyi hâlâ fesh idüp zikr olunan bostanı müvekkiletân-ı mezbûretâna ba‘de’t-teslîm zikr olunan bostanda kendi mâlîm ile [silik] ekdiğim yüz aded fidân ve elli kantar samanı bin [...] lahana ve yüz elli aded kabak müvekkiletân-ı mezbûretân yedlerinde kalmağın eşyâ-yı merkûme ile zikr olunan arsasından kendüm açdığım beş [silik] arsa ücreti on bin dört yüz akçeye takvîm-i sahîh ile takvîm olundukda meblağ-ı merkûm mezbûr

müvekkiletân-ı mezbûretâna deynim olan on bin dört yüz akçe-ye takas eylediğimde vekîl-i mezbûr dahi bi'l-vekâle mukâsa ve kabûl itmekle eşyâ-yı merkûme müvekkiletân-ı mezbûretânın mülk ve hakk-ı sarfları olup benüm min ba'd [silik] kalmayup [silik] zimmetleri berî olup husûs-ı mezbûra müte'allika 'âmm-e-i da'vâdan her birimiz âharın zimmetini ibrâ'-i 'âmm-ı kâtı'u'n-nizâ'la ibrâ' ve iskât eyledik didikde gibbe't-tasdîku's-şer'î mâ-hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundı fi'l-yevmi's-sâbi' 'aşer min şehri Rebî'ilevvel li-sene ihdâ ve mi'e ve elf

Şühûdü'l-hâl

Yusuf Efendi ibn Abdullah, İbrahim Çelebi ibn el-Hâc Mehmed, Ömer Beşe ibn Abdullah, el-Hâc Abdullah bin Abdullah, Fazlullah Beşe ibn Abdullah, Hamza Beşe ibn Abdülgani, Cafer bin Hasan.

1339 - 1690 (1101) Galata 145: 114b/2 Tescil işlemi / *Registration*

Ayşe, Firuz Ağa Mahallesi'nin avarız vergisi için vakfedilmiş paranın mütevellisi Hüseyin'le birlikte mahkemeye gelir. Ayşe, sahip olduğu evi Hüseyin'e 100 kuruşa istiglal yoluyla sattığını belirtir. Ayşe, yine aynı evi Hüseyin'den bir yıllığına 15 kuruş ücret karşılığında kiralamıştır. Söz konusu işleme mahalleden iki kişinin kefil olmasından sonra, mahkeme işlemi onaylar.

Ayşe goes to court with Hüseyin, the mutawallî of an endowment established to pay a neighborhood's extraordinary tax (avarız). Ayşe states that she sold her house to Hüseyin through mortgage (istiglal) for 100 kuruş. She then rents the same house for 15 kuruş for a year. Two residents of the neighborhood agree to serve as sureties for the transaction. The court registers the transaction.

Mahrûsa-i Galata muzâfâtından Kasaba-i Tophane'de Firuz Ağa Mahallesi'nde sâkine Ayişe bint-i Mehmed nâm

hâtun meclis-i şer‘-i şerîf-i lâzımü’t-tevkîrde mahalle-i mezbûre avârizına mevkûfe nukûdun bi’l-fi’l mütevellîsi olan işbu sâhibü’l-kitâb Hüseyin Bey ibn Abdülcilil nâm kimesne mahzarında bi’t-tav‘ihâ ikrâr ve takrîr-i kelâm idüp ‘akd-i âti’z-zikrin sudûrına değin silk-i mülk-i sahîhimde muntazam olup kasaba-i merkûmede sâbıkâ Başî Mahallesi’nde vâki‘ bir taraftan Bektaşoğlu mülki ve bir taraftan Siyavuş Paşa mülki ve bir taraftan Topcibaşı Hüseyin Ağa mülki ve bir taraftan tarîk-ı ‘âmm ile mahdûd olup iki bâb tahtânî oda ve iki sofa ve bi’r-i mâ ve kenîfi eşcâr-ı müsmire ve gayr-ı müsmireyi müştemil mülk menzilimi bi-cümleti’t-tevâbi‘ ve’l-levâhık ve kâffeti’l-hukûk ve’l-murâfık mütevellî-i merkûm Hüseyin Bey’e yüz esedî guruşa bi-tarîki’l-istiglâl bey‘ ve teslîm idüp ol dahi mâl-ı vakf-ı mezbûr ile bi’t-tevliye iştirâ ve tesellüm ve kabûl [ve] kabz eylediğimden semeni olan meblağ-ı mezbûr yüz esedî guruş mütevellî-i merkûm yedinden bi’t-tamâm alup kabz eylediğimden sonra mütevellî-i merkûm menzil-i mahdûd-ı mezkûrî gıbbe’t-tahliyeti’ş-şer‘iyye ve’t-tekâbuzi’l-mer‘î târih-i kitâbdan bir sene tamâmına değin on beş guruş ücret ile bana îcâr ve teslîm ben dahi ber-vech-i muharrer istîcâr ve tesellüm ve kabûl eyledüm didikde gıbbe’t-tasdîku’l-mu‘teber menzil-i mahdûd-ı mezkûrun derkine ve ücret-i lâzîmesine ve asl-ı mâl-ı vakf-ı mezbûra mahalle-i mezbûre sâkinlerinden Mustafa Çelebi ibn Mehmed ve Ahmed ibn Mehmed nâm kimesneler tarafeynden emr ve kabûli hâviye kefâlet-i sahîha-i şer‘iyye ile her biri kefiller olmağın mâ-hüve’l-vâki‘ bi’l-ibtigâ ketb olundu fi’l-yevmi’r-râbi‘ ve’l-ışrîn min şehri Rebî‘ilevvel li-sene ihdâ ve mi’e ve elf

Şühûdü’l-hâl

Mehmed Ağa ibn Ağa, el-Hâc Ali ibn Musa, Ahmed Efendi ibn Mehmed Efendi, el-Hâc Hasan ibn Abdullah, İbrahim Beşe ibn Musa, el-Hâc Hasan ibn Abdülkerim, Osman Efendi ibn el-Hâc Yusuf, Ahmed Bölük ibn Mustafa, Hamza Beşe ibn Abdülgani, ve gayruhum.

1340 - 1689 (1101) Galata 145: 117a/4 Dava / *Adjudication*

Tophane Kasabası'nda oturan Şaban Efendi, Yusuf Beşe ve el-Hac Ali Ağa, müteveli Mehmet Ağa karşısında mahkemeye çıkarlar. Davacılar, Mehmet Ağa'nın genel yol üzerindeki arsanın vakfa ait olduğunu ileri sürerek üzerine kasap dükkânı yapmak istediğini söylerler. Mehmet Ağa ise arsaya el koyduğunu doğrulamakla birlikte arsanın genel yol üzerinde olduğunu reddeder. Davacılar, mahkemeye çağırdıkları şahitlerle davayı kazanırlar. Böylece vakfın kasap dükkânı yaptırması engellenmiş olur.

Three residents of Tophane, Şaban Efendi, Yusuf Beşe, and el-Hac Ali Ağa sue mutawalli Mehmet Ağa. According to the plaintiffs, Mehmet Ağa wants to build a butchery on a common road, claiming that the road is waqf property. Questioned by the court, Mehmet Ağa verifies that he confiscated the land. By the same token, he rejects that it is on the common road. The plaintiffs win the case through witness testimony. Thus, the waqf is prevented from establishing a store.

Husûs-ı âti'z-zikrin mahallinde istimâ' ve faslı bâbında vârid olan fermân-ı âliye binâ'en taraf-ı şer'-i kavîmden Mevlana Abdül-baki Efendi ibn Yusuf ber-vech-i muharrer kaziyye-i câi'z-zikrin mahallinde istimâ' ve faslı içün irsâl olunup ol dahi Mahrûsa-i Galata hısnı ebvâbindan Tophane Kapısı hâricinde vâki' zikri âti' arsanın üzerine varup zeyl-i kitâbda mestûru'l-esâmî müslimîn huzûrlarında akd-i meclis-i şer'-i kavîm eyledikde Kasaba-i Tophane sükkânından Şaban Efendi ibn Mustafa ve Yusuf Beşe ibn Abdullah ve el-Hâc Ali Ağa ibn İbrahim nâm kimesneler meclis-i ma'kûd-ı mersûmda Dergâh-ı Âlî Topcıları Evkafı mütevellisi olup câi'z-zikr arsaya vakf-ı mezbûrdan olmak za'mıyla vâzi'u'l-yed olan Mehmed Ağa ibn Bali nâm kimesne mahzarında her biri takrîr-i da'vâ idüp mezbûr Mehmed Ağa işbu müşâhede olunan Tophane Kapısı hâricinde tarîk-ı 'âmmdan olup tûlen beş zirâ' ve arzan üç zirâ' bi-hesâb-ı terbî'î on beş zirâ' arsayı ber-vech-i

muharrer bi-gayr-ı hak zabt idüp kassâb dükkânı binâ ve ihdâsı murâd itmeğin hâlen suâl olunup arsa-i merkûmeden kasr-ı yedine tenbîh olunmak matlûbumuzdur didiklerinde gıbbe’s-suâl mezbûr Mehmed Ağa cevâbında arsa-i merkûmeye ber-vech-i muharrer vaz’-ı yedini ikrâr ve lâkin arsa-i merkûme tarîk-ı âmmıdan olduğunu münkir olıcak müdde’iyyûn-ı mezbûrûndan da’vâlarına mutâbika beyyine taleb olundukda kasaba-i mezbûre ahâlisinden Mehmed Efendi ibn Abdullah ve Ahmed Efendi ibn Abdullah ve el-Hâc Mahmud bin Mustafa ve Mehmed Çelebi ibn el-Hâc Mustafa ve el-Hâc Abdullah ibn Ali ve el-Hâc İbrahim ibn Osman ve Mahmud bin Mehmed ve Üstad Mustafa bin Mehmed ve Cafer bin Mehmed ve el-Hâc Mustafa bin Rüstem ve Mehmed Bey ibn Memi ve el-Hâc Yusuf ibn Abdullah ve Mehmed bin Mustafa ve Abdülkadir Çelebi ibn Himmet nâm kimesneler li-ecli’ş-şehâde meclis-i ma’kûd-ı mezbûra hâzırân olup istişhâd olunduklarında fi’l-vâki’ arsa-i merkûme kadîmü’l-eyyâmdan tarîk-ı ‘âmm olup ebnâ-i sebîl mürûr idegelmişlerdir biz bu husûsa bu vech üzre şâhidleriz şehâdet dahi ideriz deyü her biri edâ-i şehâdet-i şer’iyye itdiklerinde ba’de ri’âyeti şerâyiti’l-kabûl şehâdetleri makbûle olmağın mücebiyle mevlânâ-yı mezbûr merkûm Mehmed Ağa’yı arsa-i mezbûre üzerine bi-gayr-ı hak binâ ihdâsından ba’de’l-men’ vâki’ hâli ma’an ba’s olunan İsmail bin Abdullah ile mahfil-i şer’a gelüp alâ vukû’ihî inhâ ve takrîr itmeğin mâ-hüve’l-vâki’ bi’t-taleb ketb olundu fi’l-yevmi’s-sâmin min şehri Rebî’ilâhir li-sene ihdâ ve mi’e ve elf

Şühûdü’l-hâl

İbrahim Ağa ibn Mehmed, Derviş bin Ramazan, Ahmed bin Cafer, Osman bin Mehmed, Ali Çelebi ibn Mehmed, Veli ibn Halil, ve gayruhum mine’l-huzzâr.

1341 - 1689 (1100) Galata 145: 118a/1 Resmi yazışma / *Official correspondence*

Mahpeyker Valide Sultan Vakfı, darüssaade ağasının gözetimindeki vakıflardan biridir. Söz konusu vakfa ait olan Ağriboz San-



Guer'in 18. yüzyıl ortalarında çizdiği İstanbul panoramasının Üsküdar bölümünde Mahpeyker Valide Sultan Camisi (Çinili Cami), muhtemelen en sağdaki.

Mahpeyker Valide Sultan Mosque (probably the rightmost mosque), from the Üsküdar section of Grelot's mid-eighteenth century panorama of Istanbul.

cağı'ndaki bazı köylerin reayalarından bir kısmı İstanbul, Üsküdar, Galata ve Haslar'da yaşamaktadırlar. Darüssaade ağası söz konusu kişilerin isimlerinin defterlere yazılmadığı ve kayıtlarının güncellenmediği gerekçesiyle padişaha bir dilekçe (arzuhal) verir. Bu arzuhale karşılık olarak yazılan ferman ve emr-i şerif gereğince kayıtların isimlere göre tahrir defterlerine yazıldığı bildiriliyor.

The Mahpeyker Valide Sultan Waqf is one of the waqfs under the watch of the chief eunuch of the palace (darüssaade ağası). The subjects of some of the villages in Ağriboz Sancak, which belong to the waqf, live in İstanbul, Üsküdar, Galata, and Haslar. The chief eunuch of the palace sends a petition to the palace stating that the names of these people are not being entered in the books and the records are not up to date. Notice that the records have been entered in the survey of the province

(tahrir defteri) according to names, as ordered by the imperial decree and Sultanic Order (emr-i şerif) written in response to the above-mentioned petition.

Hatt-ı Şerif

Defter mücebince düstûru'l-'amel olup hilâfına kat'â cevâz gösterilmeye

Dâru's-sa'âdeti's-seniyye ağası hazretlerinin sâye-i nezâretlerinde olan evkâfdan cennet-mekân ve firdevs-âşiyân merhûm ve mağfûrûn-lehâ Mahpeyker Valide Sultan tâbet serâhâ hazretlerinin Üsküdar'da vâki' câmi'-i şerîf ve mahmiyye-i İstanbul'da vâki' imâret-i âmirelerine vakf eylediği Ağriboz Sancağı'nda Liva-diyye ve tevâbi'i karyeleri re'âyâlarından mahmiyye-i İstanbul'da ve Üsküdar'da ve Galata'da ve Haslar'da sâkin olan perâkende re'âyâlar mürûr-ı eyyâm ile tahrîr olunmadığından defteri muhtel ve müşevveş ve ba'zısı dahi mürd olup evlâdlarının isimleri defterde kayd olunmayup nâzır-ı müşârûn-ileyh hazretlerinin arzları mücebince sâdır olan emr-i 'âlîye ve fermân-ı cihân-mutâ'a imtisâlen vakf-ı mezbûrun re'âyâlarıyla ve evlâdlarının ale'l-esâmî tahrîr defteridir ki vech-i âtî üzre tahrîr olundu

Hurrire fi'l-yevmi'l-'işrîn min Recebi'l-ferd li-sene mi'e ve elf

1342 - 1689 (1100) Galata 145: 118a/2 Resmi yazışma / *Official correspondence*

Mahpeyker Valide Sultan Vakfı'na ait olan Ağriboz Sancağı'ndaki bazı köylerin reayalarının bir bölümü İstanbul, Üsküdar, Galata ve Haslar'da yaşamaktadırlar. Bu reyalardan toplanan çeşitli vergiler söz konusu vakfa aktarılmaktadır. Bu yüzden diğer vergi toplayıcılarının reayadan vergi istememeleri gerektiği fermanla bildirilmiştir. Yine fermana göre, Vakıf Müfettişi Ali Efendi'nin isteği üzerine reayanın ve çocuklarının isimlerinin yeniden defterlere kaydedilmesi gerekmektedir. İsimler deftere yeniden kaydedilerek kaydın bir örneği vakıf mütevellisine verilir.

Certain subjects of the villages in Ağriboz Sancağ that belong to the Mahpeyker Valide Sultan Waqf live in İstanbul, Üsküdar, Galata, and Haslar. Various taxes collected from these people are regularly transferred to the waqf. In view of this pattern, an imperial decree has ordered other tax collectors to refrain from re-taxing these subjects. Based on the waqf inspector Ali Efendi's request, the imperial decree has also ordered that the names of the subjects and their children be entered in the books. This entry records that the names are now registered and that a copy of the document is being presented to the waqf mutawalli.

Cennet-mekân ve firdevs-âşiyân merhûme ve mağfûrûn-lehâ Mahpeyker Valide Sultan tâbet serâhâ hazretlerinin mahrûsa-i Üsküdar'da vâki' câmi'-i şerîf ve mahmiyye-i İstanbul'da vâki' imâret-i âmirelerine vakf eylediği Ağriboz Sancağı'nda vâki' Livadiyye ve karyeleri re'âyâlarından mahmiyye-i İstanbul ve Galata ve Haslar ve Üsküdar kazâlarında sâkin olan perâkende re'âyâların cizye ve ispençe ve masdariyye ve resm-i hamr ve bitürme ve beytü'l-mâl-i 'âmme ve hâssa ve resm-i cizye-i civârî ve sâir cüz'î ve küllî resm-i hukûk merhûme müşârûn-ileyhâ hazretlerinin vakfına 'âid olup min küllî'l-vücûh tekâlîf-i 'örfiyyeden mu'âf ve müsellemler olup subaşı ve asesbaşılar ve beytü'l-mâl-i 'âmme ve hâssa emînleri ve balık emînleri ve câmi'-i cizye olanlar ve bu ihrâccıları re'âyâ-yı mezkûrûnı ve evlâdlarına cizye talebiyle ve hamr emînleri geçid akçesi talebiyle müdâhale itmemek üzere ve evkâf mütevellîleri ve havâss-ı sâire voyvodaları ve kereste ve kazma ve kürek ve kürekci ve otluk ve çayır emînleri ve nüzûl ve sürsât ve avârız emînleri ve sâyir tekâlîf-i 'örfiyye ve şakka [?] havâleleri ve mübâşirleri eğer aylık ve eğer haftalık nâmıyla vechen mine'l-vücûh dahl ve ta'arruz eylemîyeler deyü tahrîren fermân olunmağın ber-müceb-i fermân-ı âlî re'âyâ-yı mezbûrûn re'âyâlarıyla ve evlâdlarının ale'l-esâmî tahrîr olup müfettiş-i evkâf olan fazîletlü mevlânâ Ali Efendi Hazretlerinin tarafından düstûrû'l-'âmel olmak üzere müceddeden defter olup arz olundukda mahalline kayd olup sûret virile deyü fermân-ı

şerîf sâdır olmağın işbu sûret-i defterdir ki ale'l-esâmî tahrîr ve mütevellî-i vakfın yedine nakl olundu

Tahrîren fî gurrei Şa'bânî'l-mu'azzam li-sene mi'e ve elf

1343 - 1667 (1077) Galata 145: 118b/1 Resmi yazışma / *Official correspondence*

Galata Kazası'na bağlı olup Şehzade Mehmet Vakfı'na ait Mir Ali (İmralı) Nahiyesi'nin halkı padişaha bir arzuhal göndermiştir. Buna göre, Marmara, Kapıdağı ve Mir Ali Nahiyesi eşit miktarda vergi ödemektedir. Ancak bu kez Mir Ali Nahiyesi halkından diğerlerine oranla daha fazla vergi alınmıştır. Şimdi, Mir Ali halkı bu dağılımın eşit bir şekilde yapılmasını istemektedir. Fermanla, cizye defterlerine bakıldığı ve daha önce söz konusu nahielerin vergilerine karşılık, her birinden eşit miktarda, saray mutfağında kullanılmak üzere odun alındığının cizye defterlerinden belirlendiği bildirilmektedir. Sonuç olarak Mir Ali Nahiyesi'nden de diğerleriyle eşit miktarda odun alınması emrediliyor.

The people of the Mir Ali (İmralı) district of Galata, which belongs to the Şehzade Mehmet Waqf, send a petition to the Sultan. The petition states that Marmara, Kapıdağı, and Mir Ali districts are supposed to pay equal taxes. However, this time the Mir Ali district subjects have paid more than the others. The people of Mir Ali ask for an egalitarian tax distribution. An imperial decree states that, through examination of the capitation tax (cizye) books, it has become clear that each district has paid its tax equally in terms of wood, to be used in the palace kitchen. The decree orders that Mir Ali should provide the same amount of wood as the other districts.

Mefâhirü'n-nüvvâb ve'l-müşerri'in cezâire-i Marmara ve Mîr Ali ve Kapıdağı nâhiyeleri kadıları zîde ilmuhum tevki'i

refî-i hümayûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki İstanbul'da vâki' merhûm ve mağfûrûn-leh Şehzade Sultan Mehmed Han tâbe serâhu evkâfından Galata ve kazâsına tâbi' cezîre-i Mir Ali re'âyâsı Dersaadet'e arzihâl gönderüp Kapudağı ve Marmara ve Mir Ali cezîreleri ber-vakıf ve ber-defter olup vâki' olan görenceleri [?] ale's-seviyye herkesin amellerine göre tevzî' ve tahmîl olunmak kânûn-ı kadîm iken Mir Ali Ceziresi'ne tâbi' alınmış ziyâde cizye-i hânesi ve on iki avâriz hânesi olan Arnavud Karyesi re'âyâsı bi'l-cümle perâkende ve perîşân olmalarıyla görencesin zıkr olunan Marmara ve Kapudağı Kasabaları çekilmeyüp yalnız Mir Ali re'âyâsına tahmîl olunmak küllî gadr ve ta'addî olmuşdur ale's-seviyye herkesin amellerine göre tevzî' ve tahmîl itdirilüp hilâf-ı şer' ve kânûn ta'allül itmemek bâbında emr-i şerîf virilmek ricâ iderüz deyü bildirdikleri ecilden hazîne-i âmiremde mahfûz olan ziyâde-i cizye defterlerine nazar olundukda vech-i meşrûh üzre Galata Kazâsına tâbi' Marmara ve Kapudağı ve Mir Ali Nâhiyeleri re'âyâsı merkûm Şehzâde Sultan Mehmed Han Evkâfı'ndan bir vakıf olup Mir Ali Nahiyesi'ne tâbi Arnavud nâm karyenin alınmış ziyâde-i cizye-i hâneleri olup her sene matbah-ı âmireye ber-vech-i ocaklık dört yüz çeki odunları ziyâde-i cizye ve avâriz ve [...] mukâbelesinde İstanbul ağalarına teslim eylemek üzre ta'yîn olunduğı mestûr ve mukayyed bulunmağın imdi şer'îyye ve kânûn üzre 'amel olunmak fermânım olmuşdur buyurdum ki hükm-i şerîfimle vardıkda bu bâbda sâdır olan emrim üzre amel idüp dahi göresiz fi'l-hakîka karye-i mezbûre re'âyâsı bi'l-küllîye perâkende ve perîşân olup hayf-ı görence olmuşdur ise ol takdîrce vâki' olan görencelerin ma'rifet-i şer'le hesâb ve ber-defter olan ve Marmara ve Kapudağı ve Mir Ali Nâhiyeleri re'âyâsına ale's-seviyye herkesin amellerine göre tevzî' ve tahmîl itdirilüp hilâf-ı şer' ve kânûn kimesneye ta'allül ve muhâlefet ve bir ferde özr itdirmiyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe itimâd kılasız tahrîren fi'l-yevmi's-sânî ve'l-işrîn şehri Ramazânî'l-mübârek sene seb'a ve seb'îne ve elf

Be-makâm-ı Kostantiniyye

1344 - 1689 (1100) Galata 145: 120a/1 Resmi yazışma / *Official correspondence*

Galata Kadısı'na gönderilen fermanla, padişah vakıflarının nazırı tarafından orduya bir arzuhal gönderildiği belirtilmektedir. Buna göre, Şehzade Mehmet Vakfı'na ait olan Kapıdağı Nahiyesi halkı, vergi yükümlülüklerine karşılık olarak her yıl saray mutfağına odun göndermektedir. Ancak halkın bir bölümünün çeşitli yerlere dağılmış olması, geride kalanların söz konusu miktarı ödemelerini güçleştirmiştir. Zor durumda olan halk elindeki odunların bir bölümünü başka yerlere götürüp satmak istemektedir. Bu satışlara da devlet görevlilerinin karışmaması istenmektedir. Sonuç olarak, halkın devlete vermesi gereken odunu verdikten ve vakfa ödemesi gereken vergisini ödedikten sonra başka bölgelerde yapacağı satışlara devlet görevlilerinin karışmaması emrediliyor.

An imperial decree issued to the Galata Judge states that the minister of the Sultan's waqfs has sent a petition to the military. According to this petition, each year the subjects of Kapıdağı district, which belong to the Şehzade Mehmet Waqf, pay their taxes in terms of wood to be used in the palace kitchen. However, some of the subjects have moved out, making it harder for the rest to pay the determined amount. Financially strained, the remaining subjects want to take their wood to other markets and sell it there. They also want state officials to refrain from blocking their sales. The Sultan hereby decrees that, provided the subjects give wood to the state and pay their taxes to the waqf, state officials should not interfere with their wood sales in other regions.

Akzâ-yı kuzâti'l-müslimîn evlâ-yı vülâti'l-muvahhidîn ma'denü'l-fazl ve'l-yakîn vâris-i ulûmî'l-enbiyâ' ve'l-mürselîn hüccetü'l-hakk ale'l-halk ecma'în el-muhtass bi-mezîdi'l-'inâyeti'l-meliki'l-mu'în mevlânâ Galata Kadısı zîde fazluhû ve kîdvetü'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'denü'l-fezâili ve'l-keîâm mevlânâ [boş] kâdısı zîde fazluhum tevkî-i refî-i hümayûn vâsıl olıcak ma'lûm

ola ki iftihârü'l-havâss ve'l-mukarrebîn ma'denü'l-mülûk ve's-selâtîn [silik]-sa'âdetim ağası olup Evkâf-ı Selâtîn nâzırı olan el-Hâc Mustafa Ağa dâme uluvvuhû ordu-yı hümâyunuma arz idüp İstanbul'da vâki' merhûm ve mağfûrûn-leh Şehzade Sultan Mehmed Han tâbe serâhu evkâfından Kapudağı Nahiyesi re'âyâsı üzerlerine edâsı lâzım gelen ziyâde cizyeleri ve istimâreleri yeri mukâbelesinde her bir çekisi on dörder akçe ve üç pula olmak üzre her nefer başına on iki çeki odundan matbah-ı âmireye her sene otuz sekiz bin çeki odun virmek üzre üç nahiye ocaklık olup avâriz ve bedel-i nüzulleri ve iktizâ itdiği sürsât ve iştirâları dahi evlâ gelüp lâkin bu âna dek olanları hesâb olunup mâla bağlanmayup nefere taksîm olunduğı ecilden zikr olunan nâhiyelere za'f târî olup ahâlîsi perâkende ve perişan olmağla perâkende olanların odunları ve istimâreleri tamâmen edâya iktidârları olmadığını i'lâm ve izhâr-ı tazallum etmeleriyle hazîne-i âmire defterleri mûcebince Kapudağı Nahiyesi keferesinin avâriz ve bedel-i nüzûl ve ziyâde cizyeleri malı tedârikleriyle ma'an altı yük on dokuz bin yedi yüz doksan sekiz akçe ve Mir Ali Adası keferesinin dahi avâriz ve nüzul ve ziyâdeleri yüz yirmi dokuz bin altı yüz yirmi altı akçe ki bu cümle mezbûrların avâriz ve nüzûl ve ziyâde cizyeleri malı on iki yük altmış dört bin dokuz yüz altmış akçe olup ve yanlarında olan istimâreleri bedeli akçeleri dahi yetmiş altı bin sekiz yüz beş akçe ki cem'an on üç yük kırk bir bin sekiz yüz akçe olup lâkin zikr olunan nâhiyeler ahâlîsi perâkende ve perişân olduklarında hâllerine merhameten mu'ayyen olan otuz sekiz bin çeki odunlarının her çekisi otuzar akçeye olmak üzre hesâb olundukda on bir yük kırk bin akçe olup mâl-i mîrîlerinden aşağı olduktan sonra avâriz ve bedel-i nüzul ve ziyâde cizyeleri mâlından teslîm-i cizye itdikleriyçün iki yük bin sekiz yüz otuz sekiz akçe olup ve bin doksan dokuz senesi Muharrem'inin ikinci gününde vâki' yalnız on beş bin dokuz yüz elli beş cülûs-ı hümâyûnları akçeleri ki cem'an iki yük on yedi bin yedi yüz doksan iki akçe olup meblağ-ı mezbûr her sene mütevellîleri vakıf[?] tarafından cânib-i mîrîye edâ ve teslîm idüp avâriz ve bedel-i nüzul ve ziyâde cizyelerinin vech-i ma'âşları dahi navl-ı

sefinelerine bedel ta'yîn olunup ve her sene odunları istimâre bedeli ağalarına teslim eylediklerinde mu'tâd üzre kirâsı ve resminde vezn-i tâm ile kendüler götürüp teslim eylediklerinden sonra min ba'd hilâf-ı kânûn ve defter İstanbul ağaları tarafından muharrer celb-i mâl için rûz-ı Kâsımda bî-vakit âdem ta'yîn olundu kantar-ı kebîr rencide olunmamak üzre mahalline kayd olunup fî-mâ ba'd birbirlerine muhâlefet ve bir tarikle nizâ' ve ta'allül olunmamak üzre üç nâhiye ve Erdek Karyesi keferesi hüccet-i şer'iyye mücebince ta'ahhüd itdikleri kırk iki bin çeki odunları tamâmen her sene vakt ve zamânıyla teslim eylediklerinden sonra zikr olunan nâhiyelerin birinin odunu noksan oldukda sâyir nâhiyelerimiz maktû'ımız başkadır deyü iddi'â itmeyüp kendüleri ale's-seviyye edâ itmek şartıyla mahalline kayd ve vech-i meşrûh üzre amel olunmak bâbında yedlerinde emr-i âlî-şânları olup ve her biri virdikleri istimârelerinden gayrı resm-i hamr ve 'arak ve dönüm bağları kadîmden vakıf tarafından alınıp ber-vech-i dahl-i [...] îcâb itmiş iken hâlen [silik] rencideden hâlî olmayup re'âyâ perâkende ve perişân ve vakf-ı şerîfe gadr olmağla furuht için âhar kazâya ve âhar iskeleye götürdüğünce yerlerinde istimâre talebiyle rencide itdirmeyüp vech-i meşrûh üzre odunları teslim ve teslimine temessük olup ve irsâl olan cülûs-ı hümayûn akçesi iki yük on yedi bin yedi yüz doksan üç akçe cânib-i vakıfdan mütevellîleri yediyle mîrîye teslim eylediklerinden sonra min ba'd odun götüren re'âyâsı sebt olmağla hamr emînlerine istimâre talebiyle ve istimâre bedeli ağası tarafından ve anbârcı ve meydancı ve çavuş ve yeniçeri çorbacıları ve okçı ve kapucuları kethüdası sefinelerine bir akçe ve bir odunların aldirmamak bâbında arz ve i'lâm itmeğin imdi mücebince minvâl-i meşrûh üzre amel olunmak fermânım olmuşdur buyurdum ki hük-m-i şerîfimle vardıkda bu bâbda sâdır olan fermân-ı celîlü'l-ahdim üzre amel idüp dahi vech-i meşrûh üzre furuht için âhar kazâ ve âhar iskelelere götürdüğünce sebt olup odun götüren re'âyâ-yı mezkûrûndan hamr [silik] celîle rencide itdirmeyüp ta'yîn olunan odunları bu hüccet-i şer'iyye mücebince İstanbul Ağalarına vezn-i tâm ile ve irsâliye akçeleri cülûs-ı hümayûn akçesiyle ma'an mütevellîleri

yediyle cânib-i vakfa edâya eylediklerinden sonra hilâf-ı kânûn ve defter İstanbul Ağası tarafından ve anbârcı ve meydancı ve çavuş ve yeniçeri şer' ve kânûn ve deftere mugâyir bir akçelerin ve bir odunların aldirmayasın şöyle bilesin ve ba'de'n-nazar bu hükm-i hümayûnumı nevâhiye-i mezkûr ve karye-i merkûm re'âyâsı yedlerinde ibkâ idesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız tahrîren fi'l-yevmi's-sâlis min Şevvâli'l-mükerrem sene 1100

Be-Sahrâ-yı Sofya

1345 - 1689 (1100) Galata 145: 126a/1 Resmi yazışma / *Official correspondence*

Vakıf mütevellilerinin, her altı ayda bir devlete ödemeleri gereken bir kesinti vardır. Galata Kadılığı'na bağlı vakıfların mütevellilerinden kimileri 1689 (H. 1100) yılına ilişkin, altı aylık ödemesini yapmamıştır. Galata kadısına gönderilen emr-i şerifle, bu konuda daha önce birkaç defa ferman gönderildiği vurgulanarak ödemenin yapılmaması durumunda mütevellilerin görevden alınacağı belirtiliyor.

Mutawallis of waqfs are obligated to pay a certain fee to the state once every six months. Some of the mutawallis under the supervision of the Galata Court have failed to make their payments for the year 1689 (AH 1100). A Sultanîc order (emr-i şerîf) sent to the judge of Galata emphasizes that several other imperial decrees (ferman) had been issued previously. It notes also that any mutawalli who fails to make the payment will be removed from his post.

Galata Kâdısı faziletlü efendi hazretleri

Taht-ı nezâretinizde olan evkâf mütevellîlerinden ba'zıları bin yüz senesine mahsûb olmak üzere mütevellîlerden tahsîli fermân olunan altışar aylık mürtezika evkâf vazîfelerin mahalline edâ ve teslîm eylemeleriçün birkaç def'a fermân-ı âlî vârid olmağın bu

âna deġin avk ve te’hîr ve teslîm eylemedikleri i’lâm olunmaġla imdi sâdır olan emr-i şerîf-i âlî-şân mücebince te’hîr ve tevakkuf itmeyip sene-i sâbıkada gördükleri muhâsebe defterleriyle bâb-ı hümayûna götürdüp kabzına me’mûr olan tersâne emîni izzetlü Mustafa Efendi’ye bi’t-tamâm edâ ve teslîmlerine temessük alup bundan sonra ihmâl ve müsâmaha iderler ise tevliyetleri âhara virildikten gayrı zarar ve nedâmet çekmeleri mukarrer olduġı gereġi kendülere tefhîm ve tenbîh ve te’kîd eyliyesiz deyü
Şevvâl sene 1100

1346 - 1689 (1100) Galata 145: 133a/2 Resmi yazışma / *Official correspondence*

Beşiktaş’ta Sinan Paşa Vakfı’na ait ekmek fırını kiralayan Abdullah’ın varisi Dürri, padişaha bir arzuhal yazar. Dürri, Abdullah’ın vakıf fırını kendi parasıyla onardığını, ancak parasını almadan öldüğünü, daha sonra da fırının oğlu Abdurrahman’a kaldığını, o da öldükten sonra kendisinin tek varis olduğunu belirtir. Dürri, söz konusu fırının kendi hakkı olmasına karşın başka birine kiralandığını sözlerine ekler. Galata kadısı ve vakıf mütevellisine gönderilen fermanla, mütevellinin fırını başkasına kiralarak vakfa ve Dürri’ye zarar verdiği ileri sürülür. Ferman, Dürri’nin şeyhülislamdan savını destekleyen bir de fetva aldığını belirterek, fetvanın da göz önünde bulundurularak duruşmanın yeniden gerçekleştirilmesini ister.

Dürri, the inheritor of Abdullah, had rented a bakery in Beşiktaş that belonged to the Sinan Paşa Waqf. He writes a petition to the Sultan. In his petition, Dürri claims that Abdullah repaired the bakery out of his own pocket, then died without receiving this money. Subsequently, Abdullah’s son Abdurrahman inherited the bakery, and, after Abdurrahman’s death, Dürri became the only heir. Dürri adds that the bakery was rented to a third party despite his rights. An imperial decree sent to the judge of

Galata and to the mutawalli of the waqf states that the mutawalli had inflicted damage both on the waqf and Dürri by renting the bakery to a third party. The decree also mentions that Dürri had received from the SheikhuIslam a fatwa supporting his claim. It orders that the case be heard again in light of the fatwa.

Akzâ-yı kuzâtî'l-müslimîn evlâ-yı vülâti'l-muvahhidîn ma'denü'l-fazl ve'l-yakîn hüccetü'l-hakk ale'l-halk ecma'în vâris-i ulûmî'l-enbiyâ ve'l-mürselîn el-muhtass bi-mezîdî'l-'inâyeti'l-meliki'l-mu'în mevlânâ Galata Kadısı zîde fezâilehû ve kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Beşiktaş'da vâki' müteveffâ Sinan Paşa Evkâfı mütevellîsi [boş] zîde kadruhû tevkî'-i refî'-i hümayûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki müteveffâ Minkarizâde Abdullah'ın ümm-i veledi olan Dürri nâm hâtun ordû-yı hümayûnuma arzihâl idüp mezkûr Abdullah vakf-ı merkûme akârâtından Beşiktaş'da vâki' icâre-i mu'accele ve mü'eccele ile etmekci furunı izn-i mütevellî ve kendi mâlıyla ta'mîr ve ihyâ idüp masrûfî istifâ itmedin fevt olmağla ol furun oğlu Abdurrahman'a intikâl idüp bin yüz senesinde mezbûr Abdurrahman dahi müteveffîyen bilâ-veled fevt olup ol furun vakfa intikâl etmekle müteveffâ-yı mezkûrun ol furunun ta'mîrine küllî masrûfî olup ve mezbûrun şer'an verâseti mezbûreye intikâl itmeğin her vechile vakfa nef'i olmak üzere ol furun cânib-i vakfdan ecr-i misli ile isticâr etmek istedikde senin müteveffâ-yı merkûm sen ol furun mezbûreye virmeyüp noksân ile âhara icâr etmekle vakfa ve mezbûreye küllî ta'addî olunduğı ve bu bâbda da'vâsına muvâfık şeyhülislâmdan fetvâ-yı şerîfe virildüğü bildürüp mücebince şer'le görölüp icrâ-yı hak olunmak bâbında hatt-ı hümayûnum ricâ eyledüğü ecilden sen ki mütevellî-i mezkûrsun yedinde olan fetvâ-yı şerîfeler mücebince âhara virdüğünde ziyâde virmek şartıyla vakfa enfa' olmak üzere temessüki merkûme hâtûna virilmek emrim olmuşdur buyurdum ki vüsûl buldukda bu bâbda sâdır olan emrim üzere amel dahi mukaddemâ bir def'a şer'le görölüp fasl olunmayan husûsın tamâm hak üzere mukayyed fetvâ-yı şerîfesine nazar idüp göresin i'lâm olunduğı üzere ise ol bâbda muktezâ-yı şer'î kavîmle amel idüp dahi her vechile vakfa

enfa' olmak üzere ber-mûceb-i fetvâ-yı şerîfe icrâ-yı hak eyleyüp
min ba'd şer'-i şerîfe ve fetvâ-yı münîfe ve emr-i hümayûnuma
muhalîf kimesneye iş itdirmeyüp husûs-ı mezbûriçün tekrâr
emrim varmalu eylemiyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd
kılâsız tahrîren fî evâsıtı şehri Recebi'l-mürecceb sene 1100

Sahrâ-yı Edirne

1347 - 1689 (1100) Galata 145: 133b/1 Resmi yazışma / *Official correspondence*

Abdullah, Ortaköy'de Hasan Kethüda Vakfı'na ait bir ekmek fırınıyla bir değirmen kiralamıştır. Abdullah'ın varisi Dürri, padişaha bir arzuhal yazar. Dürri, Abdullah'ın fırın ve değirmeni peşin kiradan kesilmek üzere 80.000 akçeye onardığını, bu paranın ölümünden sonra oğlu Abdurrahman'a, onun ölümünden sonra da kendisine kaldığını söyler. Ancak Abdurrahman'ın ölümünden sonra vakıf, fırın ve değirmeni Bakizade adlı kişiye 330.600 akçeye kiralamıştır. Daha sonra da söz konusu fırın ve değirmen, Dürri'ye 10.000 akçe fazlasıyla, 340.600 peşin ve günlük 7 akçeye kiralanmıştır. Galata Kadısı'na gönderilen buyuruldu ile, mütevellinin Dürri'ye verdiği temessük gereğince fırın ve değirmene başkasının karışmaması emredilir.

Abdullah had rented a bakery and a mill in Ortaköy, which belonged to the Hasan Kethüda Waqf. Abdullah's inheritor Dürri writes a petition to the Sultan. He claims in this petition that Abdullah repaired the bakery and the mill out of his own pocket for 80,000 akçe, deductible from the rent. This debt passed to his son Abdurrahman after Abdullah's death, and it was then inherited by Dürri upon Abdurrahman's death. After Abdurrahman's death, the waqf rented the bakery and the mill to Bakizade for 330,600 akçe. Then, Dürri rented the bakery and mill for an advance payment of 340,600 akçe and a daily rent of 7 akçe. An order sent to the judge of Galata states that based on the promis-

sory note (temessük) issued by the mutawalli, Dürri is granted exclusive rights on the mill and the bakery.

Akzâ-yı kuzâtî'l-müslimîn evlâ-yı vülâti'l-muvahhidîn ma'denü'l-fazli ve'l-yakîn hüccetü'l-hakk ale'l-halk ecma'în vâris-i ulûmî'l-enbiyâ ve'l-mürselîn el-muhtass bi-mezîd-i 'inâyeti'l-meliki'l-mu'în mevlânâ Galata Kadısı zîde fezâilehû tevkî-i refî-i hümayûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki Dürri nâm hâtun ordû-yı hümayunuma arzihâl idüp mahrûsa-i İstanbul'da müteveffâ Hasan Kethüdâ Evkâfı'ndan Galata Kazâsına tâbi' Orta Köy nâm karyede vâki' bir tarafı hammâm külhânı ve bir tarafı tarîk-ı âmm ve bir tarafı Abraham Yahudi menzili ve bir tarafı yine merkûm Yahudi bâğçesi ile mahdûd fevkânî dört bâb oda ve iki sofa ve sâyir müştemilâtı beyne'l-ahâlî ve'l-cîrân olan etmekci furun ve değirmeni bundan akdem icâre-i mu'accele ve be-her yevm yedi akçe mü'eccel ile müteveffâ Minkarizâde Abdullah Efendi tasarrufunda iken fevt oldukda bi-hasbî'l-kânûn sağîr oğlu Abdurrahman'a intikâl idüp ba'dehû mezbûr Abdurrahman dahi fevt olup zikr olunan furun ve zikr olunan taraf-ı vakfa âyid olmağla cânib-i vakıfıdan Bakizâde nâm kimesneye üç yük otuz bin altı yüz akçe icâre-i mu'accele ile icâr olunup müteveffâ-yı mezbûr Abdullah zikr olunan furun ve değirmenin ta'mîrine icâre-i mu'accesine mahsûb olmak üzere kendü mâlından sarf eyledüğü seksen bin akçe istifâ [silik] mezbûre hâtuna intikâl itmekle mezbûre hâtun dahi meblağ-ı mezbûr seksen bin akçeyi taraf-ı [silik] şer'î ve âharın virdüğünden vakfa enfa' olmak üzere on bin akçe izdiyâdı ile üç yük kırk bin altı yüz akçe icâre-i mu'accele ve be-her yevm yedi akçe icâre-i mü'eccele ile mezbûre hâtûna icâr olunup zabtiyçün evkâf-ı mezbûrun mütevellîsi olan kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Mehmed Bey zîde kadruhû tarafından memhûr zabt temessüki virilmekle temessük mücebince zabt itdirilmek bâbında emr-i şerîfim ricâ eyledüğü ecilden temessüki mücebince zabt itdirilmek emrim olmuşdur buyurdum ki vusûl buldukda bu bâbda sâdır olan emrim üzere amel idüp dahi zikr olunan furun ve değirmeni yedinde olan mütevellî temessüki mücebince mezbûre hâtûna

zabt itdirüp min ba’d şer‘-i şerîfe ve kânûna ve memhûr mütevellî
temessükine ve emr-i hümayûnuma muhâlif âharı dahl ve ta‘arruz
itdirmiyessin şöyle bilesin alâmet-i şerîfe i’timâd kılasın tahrîren fi
evâyili şehri Recebi’l-mürecceb sene 1100

Buyuruldı-yı Hümayun Edirne

1348 - 1696 (1107) İstanbul 22: 1b/2 Dava / *Adjudication*

Mustafa Beşe’nin evi ile Rum Kasandre’nin Şeyh Hasan Paşa Vakfı’ndan kiraladığı evi komşudur. Mustafa Beşe, evinin yıkılan bir odasını yeniden yaptırırken odanın Kasandre’nin evinin harem odasına bakan tarafına bir pencere açmak istemiştir. Mustafa Beşe karşısında mahkemeye çıkan Kasandre, geleneklere aykırı (kadîme mugâyir) olarak kendi odasına bakan tarafa pencere yaptırılmak istendiğini söyler. Mahkeme, söz konusu evlerde keşif yapılmasını ister. Keşif işlemi sonucunda, Mustafa Beşe’nin tutumunun gerçekten geleneklere aykırı olduğu saptanır. Bunun üzerine mahkeme, Mustafa Beşe’den, vakıf mütevellisinin vekili İbrahim Çelebi ve Kasandre huzurunda, söz konusu pencereyi yaptırmayacağına söz vermesini ister. Mustafa Beşe de mahkemenin isteği doğrultusunda söz verir. Sonuçta davacı Kasandre davayı kazanır.

Mustafa Beşe’s house lies next to a house that Kasandre, who is Greek, rented from the Şeyh Hasan Paşa Waqf. A room in Mustafa Beşe’s house has fallen apart. While rebuilding the room, Mustafa Beşe decides to open a window facing the harem room of Kasandre’s house. Kasandre then sues Mustafa Beşe on the ground that this is in violation of tradition (kadîme mugâyir). The court orders an investigation, which reveals that Mustafa Beşe’s act does indeed go against tradition. The court instructs Mustafa Beşe to promise before İbrahim Çelebi, the legal agent of the waqf mutawalli, and Kasandre that he will refrain from opening a new window. The defendant Mustafa Beşe promises as the court ordered. In conclusion, the plaintiff Kasandre wins the case.

Husûs-ı âti'z-zikrin mahallinde keşf ü tahrîri bâbında buyuruldu-i şerîf vârid olmağın imtisâlen-leh kibel-i şer' den keşf nâibimiz Abdullah Efendi bin Ali irsâl olunup ol dahi hâssa mimârlardan Dede Mehmed Halife bin Abdullah ve Ahmed Halife ibn Mustafa ile mahmiyye-i İstanbul'da Ali Paşa-yı Atîk Mahallesi'nde sâkine Kasandre bint-i Yorgi nâm nasrâniyyenin menziline varup zeyl-i vesîkada muharrerü'l-esâmî müslimîn mahzarlarında akd-i meclis-i şer'-i şerîf eyledikde mezbûre Kasandre'nin câr-ı mülâhıkı olup Merhum Mesih Hasan Paşa Evkâfı'ndan icâreteyn-i ma'lûmeteyn ile bir bâb menzile mutasarrıf olan Mumcî Mustafa Beşe ibn Hüseyin nâm kimesne meclis-i ma'kûd-ı mezbûra işbu bâ'isetü's-sifr mezbûre Kasandre muvâcehesinde evkâf-ı mezbûre mütevellîsi Hasan Ağa nâm kimesne tarafından husûs-ı âti'z-zikre vekil-i şer'îsi olan evkâf-ı mezkûre mu'temedi İbrahim Çelebi ibn Ahmed hâzır olduğu halde ikrâr ve takrîr-i kelâm idüp ber-vech-i mübeyyen benim taht-ı tasarrufımda olan menzilin mezbûre Kasandre'nin işbu harem odası önünde vâki' bâğçesine muttasıl mimârân-ı mezbûrân mesâha eyledikleri tûlen on zirâ' ve kadden beş zirâ' ana divarı münhedim olup cânib-i vakf-ı mezbûrdan el-ân müceddeden binâsına mübâşeret olunmağın mezbûre Kasandre'nin zikr olunan bâğçesi tarafına bir pencere ihdâs murâd eylediğimde mezbûre Kasandre kadîme mugâyir benim menzirim cânibine pencere ihdâs eyleme deyü mûmâna'at ve münâza'a itmekle ben dahi mezbûre Kasandre'nin menzili ve bâğçesi tarafıma kadîme mugâyir pencere vaz' ve ihdâs itmemek üzre ta'ahhüd eyledim didikde gibbe't-tasdikî's-şer'î vâki' hâli mevlânâ-yı mezbûr Abdullah Efendi mahallinde tahrîr ve ma'an ba's olunan Mehmed Çelebi ibn İbrahim ve Ahmed bin Receb ile meclis-i şer'a gelüp alâ vuku'ihî inhâ ve takrîr itmeğın mâ-hüve'l-vâki bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sânî 'aşer min Cumâdelâhire li-sene seb'a ve mi'e ve elf

Şühûd

Mustafa Efendi el-imam, Ali Efendi bin Mustafa, Mustafa Çelebi bin Receb, İbrahim Çelebi bin İslam, Abdurrahman bin Süleyman, Mehmed bin Hasan, İsmail bin Abdi ve gayruhum.

1349 - 1696 (1107) İstanbul 22: 2a/1 Dava / Adjudication

Fransız tüccarlarından Loronçe, Fransa elçiliği tercümanı Fedotini aracılığıyla mahkemede Hüseyin Çelebi’den davacı olur. Loronçe’nin savına göre, Hüseyin Loronçe’den kâğıt satın alarak ona 800 kuruş borçlanmıştır. Hüseyin, bu borç karşılığında arsasını el-Hac Mahmut Vakfı’ndan yıllık 740 akçeye kiralamış olduğu ve üzerindeki binasını da eşi Ayşe Hatun ile ortaklaşa kullandıkları evlerini geri alabilme koşuluyla (bey’-i bi’l-vefâ) 800 kuruşa Loronçe’ye satmış ve evin arsasını da müteveli vekilinin izniyle Loronçe’ye devretmiştir (tefviz). Loronçe, Hüseyin’e ödemesi gereken 800 kuruşu, alacağı olan 800 kuruşa takas etmiştir. Davacı Loronçe, elinde bu işlemleri belgeleyen bir hüccet ve bir temessük olmasına karşın, Hüseyin’in evin kullanımını kendisine devretmediğini ileri sürer. Görüşü sorulan davalı Hüseyin, hem Loronçe’den kâğıt satın aldığını reddeder, hem de evi geri alabilme koşuluyla sattığı yolundaki ifadesinin yalan olduğunu belirtir. Bunun üzerine mahkeme davacı Loronçe’den yemin etmesini ister. O da yemin ederek davayı kazanır.

Loronçe, a French merchant, sues Hüseyin Çelebi with the help of Fedotini, the dragoman of the French ambassador. The plaintiff claims that Hüseyin owed him 800 kuruş for some paper. In return for the debt, he says, Hüseyin sold to Loronçe a house that he has been using together with his wife Ayşe Hatun and that he built on a plot rented from the el-Hac Mahmut Waqf for 740 akçe per annum, with the option to buy it back (bey’-i bi’l-vefâ). He also transferred (tefviz) the plot of the house to Loronçe with the permission of the legal agent of the mutawalli. Loronçe counted the 800 kuruş sale price towards Hüseyin’s 800 kuruş debt. Now, claims the plaintiff Loronçe, although he has a hujjet and a promissory note (temessük) documenting these transactions, Hüseyin is preventing him from using the house. Questioned by the court, Hüseyin denies that he bought paper from Loronçe. He also admits to lying in the court about selling his house to

Loronçe with a buy-back option. The court then asks the plaintiff Loronçe to prove his account by taking an oath. He does so and wins the case.

France tüccârından olup mahrûsa-i Galata'da Bereketzâde Mahallesi'nde sâkin bâ'is-i hâze'l-kitâb Loronçe veled-i Civan nâm müste'men hâlen France ilçisinin baş tercümanı olan Fedoniti veled-i Çan Batista hâzir iken meclis-i şer'-i şerîf-i enverde mahmiyye-i İstanbul'da Yavuz Erzan Sinan Bey Mahallesi sükkânından Hüseyin Çelebi ibn Abdullah nâm kimesne mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüp bundan akdem mezbûr Hüseyin Çelebi zimmetinde yedinden iştirâ ve ahz ü kabz ve istihlâk eylediği 'adedi beynimizde ma'lûm bâliye ta'bîr olunur kâğıd bahâsından ba'de külli'l-hesâb sekiz yüz gurus hakkım olup hattâ bin yüz altı senesi Cumâdelâhiresinin yedinci günü mahmiyye-i mezbûrede nâ'ibü's-şer'-i şerîf olan 'umdetü'l-müderrişini'l-kirâm Mehmed Efendi ibn Eyüb Efendi tarafından bi'l-iltimâs husûs-ı âti'z-zikri tecrîde me'zûnen irsâl olan Mustafa Efendi ibn Ömer'in mahalle-i mezbûrede merkûm Hüseyin Çelebi'nin sâkin olduğu menzilde sikân-ı makbûleti'l-kelimât huzûrlarında 'akd eylediği meclis-i şer'de vech-i mezkûr üzre yedinden iştirâ ve ahz ü kabz ve istihlâk eylediği bâliye ta'bîr olunur kâğıd bahâsından zimmetinde bana edâsı lâzım sekiz yüz gurus deyni olduğunu mezbûr Hüseyin 'alâ ru'usi'l-istişhâd ikrâr ve i'tirâf ve istişhâd dahi eyledikten sonra 'arsası merhûm el-Hâc Mahmud Vakfı'ndan senede yedi yüz kırk akçe mukâta'a ile zevcesi Âişe Hatun ibnet-i el-Hâc Mehmed ile 'ale'l-iştirâk taht-ı tasarruflarında ve ebniyesi kezâlik mezbûr ile iştirâken silk-i mülklerine münselik olup zikr olunan Yavuz Erzah Sinan Bey Mahallesi'nde vâki' bir tarafı Odabaşı tasarrufunda olan unci değirmeni ve bir taraftan es-Seyyid İsmail Çelebi tasarrufunda olan vakf menzil ve bir tarafı vakf odalar ve bir tarafı tarîk-i 'âmm ile mahdût büyût-ı 'adîdeyi müştamil menzilin ebniyesini mezbûr Âişe Hatun'ın izn ve ma'rifeti ile târih-i mezbûrdan bir sene temâmına değin bey'-i bi'l-vefâ vechi üzre mezbûr Hüseyin

Çelebi sekiz yüz guruşa bana bey' ve teslim ben dahi iştirâ ve tesellüm idüp semen-i mezbûr sekiz yüz guruşı deyn-i merkûm sekiz yüz guruşa takâs ben dahi mukâsa ve kabûl itmeğin husûs-ı mezbûrı mevlânâ-yı mezbûr Mustafa Efendi mahallinde tahrîr ba'dehû ma'an ba's olunan Mahmud bin Ahmed ve Hasan bin Ali ile meclis-i şer'a varup ba'de'l-inhâ işbu hüccet-i şer'iyeye bi't-taleb tahrîr olundıktan sonra menzil-i mezbûrın 'arsasını dahi mezbûr Hüseyin Çelebi zevcesi merkûme Âişe Hatun vakf-ı mezbûra bi'l-fi'l mütevellî olan işbu sâhib-i bi'l-meclis Abdullah Efendi ibn Mustafa'nın müvekkilesi Havvâ Hatun'ın izn ve ma'rifeti ile bana ferâğ ve tefvîz ben dahi tefevvüz ve kabûl ve işbu mütevellî temessükünün kenarına tahrîr olunmuşidi hâlen müddet-i mezbûre tamâm olmağla [menzil-i] mezbûrı merkûm Hüseyin Çelebi'den talep eylediğimde edâdan imtinâ' ve menzil-i mezbûrda fuzûlen sâkin olup vaz'ıyyet üzre tasarrufa mâni' olur suâl olunup alıvrılması matlûbumdur deyü her birinin mazmûnı min külli'l-vücûh takrîr-i meşrûhına mutâbık hüccet-i şer'iyeye ve mütevellî temessüki ibrâz itmeğin gıbbe's-suâl mezbûr Hüseyin Çelebi cevâbında ben müdde'î-i mezbûrdan kat'â kâğıd iştirâ ve kabz itmeyüp cihet-i mezkûreden kendüye aslâ deynüm yoğiken yedinden iştirâ ve kabz eylediği bâliye ta'bîr olunur kâğıd bahâsından müdde'î-i mezbûr Loronçe'ye zimmetimde edâsı lâzım sekiz yüz guruş deynim vardır deyü târih-i mezbûrda meclis-i mezkûrda tâyi'an ikrâr ve i'tirâf idüp ve zevcem mezbûrenin izn ve ma'rifeti ile menzil-i mezbûrın ebniyesini ber-vech-i meşrûh târih-i mezbûrdan bir sene temâmına değin sekiz yüz guruşa müdde'î-i mezbûr Loronçe'ye vefâ'en bey' ve teslim ve semen-i mezbûrı deyn-i merkûma takâs 'arsasını dahi mütevellî-i mezbûrenin izn ve ma'rifetiyle ferâğ ve tefvîz itmişidim lâkin ikrâr-ı mezkûremde kâzibim deyücek fi'l-hakîka mezkûr Hüseyin Çelebi ikrâr-ı mezkûrında kâzib ve kendi da'vâ-yı meşrûhasında [...] olmadığına müdde'î-i mezbûr Loronçe'ye bi't-taleb yemîn teklîf olundıkda ol dahi hasbe'l-mes'ûl yemîn-i bi'llâhi'l-lezî enzele'l-İncîl 'alâ İsa 'aleyhi's-selâm itmeğin menzil-i mezbûr vakf 'arsa ile meşğûl olmağla rehn-i mezbûr rehîn-i fâsid olup ve rehîn-i fâsidin hükmi rehn-i sahîh

hükmi gibi olmağla edâ-i deyn idinceye değin mürtehin için hakk-ı habs olmağın mücebiyle menzil-i mezbûrı rehniyyet üzre müdde'î-i mezbûra ba'de't-teslîm meblağ-ı mezbûr sekiz yüz guruşu edâ ile fekk-i rehne mezkûr Hüseyin Çelebi'ye tenbîh olunup mâ-hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi'l-hâdi 'aşer min Cumâdelâhire li-sene seb'a ve mi'e ve elf

Şühûdü'l-hâl

A'lemü'l-'ulemâi'l-'izâm ebu'l-mekârim 'umdetü'l-müvellâi'l-izâm Ali Efendi bin es-Seyyid Mehmed el-kâdi-i [...]zâde Mehmed Efendi el-kâdi-i [...] sâbık, 'umdetü'l-müderrisîni'l-kirâm Tefsir-zâde, 'umdetü'l-a'yân Mustafa Ağa kethüdâ-yı hazret-i şeyhülislâm-ı sâbık Sâdık Efendi, Çiçekci Solakzâde Halil Ağa bin [boş], Abdullah Efendi el-imâm mahalle-i mezbûre, es-Seyyid İbrahim Efendi bin Abdülfettâh, Mehmed Çelebi bin Hüseyin, müezzin Hasan bin Mehmed, Mehmed Çavuş bin Abdullah, el-Hâc Mehmed bin Mustafa ve gayruhum.

1350 - 1696 (1107) İstanbul 22: 2b/1 Tescil işlemi / Registration

Merhum Pir Ahmet, İstanbul'un Aksaray semtinde, Hacı Bayram Mahallesi'nde bulunan bir evini bir ilim adamının oturması koşuluyla vakfetmiştir. Vakfiye koşullarına uygun olarak bu evde oturan Abdurrahim Efendi, kardeşi Abdurrahman Efendi ile birlikte mahkemeye gelir. Abdurrahim Efendi, kullanmakta olduğu evin 1693 (H. 1105) yılında çıkan yangında yandığını ve kendisinin de evin enkazını kardeşi Abdurrahman Efendi'ye 40 kuruşa sattığını ve arsadan da el çektiğini söyler. Sonuçta mahkeme, vakfiye koşulları gereğince arsanın kullanım haklarını da Abdurrahman Efendi'ye verir.

The late Pir Ahmet had endowed a house in the Hacı Bayram neighborhood in Aksaray for use by a scholar. Abdurrahim Efendi, residing in the house in accordance with the waqf deed (vakfiye), appears in court with his brother Abdurrahman Efendi.

The former states that the house was destroyed in the 1693 (AH 1105) fire. For 40 kuruş, he adds, he sold the ruins of the house to his brother Abdurrahman Efendi, thus giving up his rights over its plot. In accordance with the waqf deed, the court transfers the plot's usufruct rights to Abdurrahman Efendi.

Mahmiye-i İstanbul'da Aksaray kurbünde el-Hâc Bayram Mahallesi'nde vaki bir tarafı Bezzâz Yusuf Çelebi menzili ve bir tarafı Çorbacı Hüseyin Ağa menzili ve bir tarafı Monla Mehmed ve Abdurrahman Çelebi menzilleri ve bir tarafı tarîk-i ânım ile mahdûd ve mukaddemâ büyü'tü adîdeyi müştemil menzilin ebniyesi mülk ve arsası Merhum Pîr Ahmed nâm sâhibü'l-hayrın süknâsı ulemâdan bir recüle meşrûd vakfı olup ebniye-i mezbûrenin mâliki ve arsa-i mevkûfenin tevcih-i hâkimü's-şer'le mutasarrıfı olan Abdurrahim Efendi ibn Hasan nâm kimesne meclis-i şer'-i şerîf-i enverde li-ebeveyn karındaşı işbu râfi'ü'l-kitâb Abdurrahman Efendi mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüp menzil-i mezbûr ber-vech-i meşrûh taht-ı tasarrufımda iken bin yüz beş senesi Muharremü'l-harâmında vâki' harikde muhterik olup arsa sırfa ve içinde enkâz-ı ma'lûmesi kalmağın hâlen arsa-i mezbûrede mevcûd olan enkâzı karındaşı mezbûr Abdurrahman Efendi'ye kırk guruşa bey' ve temlik ve teslîm ol dahi iştirâ ve kabûl ve temellük ve tesellüm eyledikten sonra semen-i mezbûr kırk guruşu yedinden tamâmen ahz ü kabz idüp enkâz-ı mezbûre mezkûr Abdurrahman Efendi'nin mülk-i müşterâsı olup arsa-i mezbûreden dahi kasr-ı yed eyledim didikde gıbbe't-tasdikî's-şer'î işbu kitâb-ı müşkîn-nikâb tevki'-i refi'-i müstetâbı ile şeref-yâb olan hâkim-i ma'delet-nisâb tûbâ-lehû ve hüsne me'âb hazretleri dahi arsa-i mevkûfe-i mezbûreyi ber müceb-i şart-ı vâkıf kıbel-i şer'den mezkûr Abdurrahman Efendi'ye tevcih idüp tasarrufiycün işbu vesika bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sânî 'aşer min Cumâdelâhire li-sene seb'a ve mi'e ve elf

Şühûd

Mustafa Bey, Koca İbrahim Bey, İbrahim Çelebi ibn Ahmed, Müezzîn İbrahim Çelebi, Hasan Efendi müezzîn-i Gül Cami'i, Taşçı Ali, el-Hâc Yahya el-attâr, Yusuf Beşe bin Abdullah.

1351 - 1696 (1107) İstanbul 22: 3a/1 Tescil işlemi / *Registration*

Kamer Hatun ölmeden önce bir arsasını, Kur'an okuması koşuluyla bir ilim adamının kullanması için vakfetmiştir. Vakfiye koşullarına uygun olarak arsanın kullanım haklarını elinde bulunduran Ali Efendi'nin ölümü üzerine, vakıf arsası ve üzerindeki mülk evi eşi Ümmügülsüm Hatun ile oğlu Mustafa Çelebi'ye miras kalmıştır. Ardından Mustafa Çelebi'nin de ölümüyle ev ile arsanın kullanım hakları annesi Ümmügülsüm Hatun ile kardeşi Mehmet'e kalmıştır. Daha sonra bu vakıf arsası mahkeme tarafından Seyyit Ali Efendi'ye verilir. Ancak Seyyit Ali Efendi, Ümmügülsüm Hatun ile Mehmet'in evdeki hisselerini satın alamadığı için evi yalnız başına kullanamaz ve arsadan elini çeker. Ardından Mehmet de vefat eder ve söz konusu ev Mehmet'in babası Halil'e kalır. Sonuçta mahkeme, evin arsasının da kullanım haklarını Halil'e verir.

The late Kamer Hatun had endowed one of his plots for the use of a scholar on condition that he would read the Quran. Upon the death of Ali Efendi, who held the usufruct rights of the plot in accordance with the waqf deed (vakfiye), as his inheritance, the waqf plot and the house on it fell to his wife Ümmügülsüm Hatun and son Mustafa Çelebi. Then, upon Mustafa Çelebi's death, the usufruct rights of the plot and the house fell to his mother Ümmügülsüm Hatun and her brother Mehmet. Later, the court transferred the plot to Seyyit Ali Efendi. However, unable to buy out Ümmügülsüm Hatun and Mehmet's rights over the house, Seyyit Ali could not use the house on his own. Consequently, he gave up his rights over the plot. Upon Mehmet's death, the house in question falls to his father Halil. In conclusion, the court transfers the usufruct rights of the house to Halil.

Merhume Kamer Hatun ibnet-i Abdullah nâm sâhibetü'l-hayrın süknâsı küllü yevm altı ihlâs-ı şerîf tilâvet itmek üzre bir recüle meşrûta vakfı olup mahmiyye-i İstanbul'da Nevbethane

Mahallesi’nde vaki bir taraftan Merhum Musahib Mustafa Paşa veresei mülkleri ve bir taraftan hadîka-i hâssa imâmına meşrûta vakf menzili ve bir taraftan Mehmed Çelebi mülki ve bir taraftan tarîk-i ‘âmm ile mahdûd dahiliyyede iki fevkânî oda ve sofa ve kenîf ve hâriciyyede bir bâb fevkânî oda ve sofa ve kenîfi müştemil menzile mukaddemâ tevcîh-i hâkimü’ş-şer’le mutasarrıf olan Ali Efendi bin Mustafa menzil-i mezbûrın ebniye-i mevcûdesini izn-i mütevellî ve mâlıyla mülki olmak üzere ba’d-e’l-bînâ mezbûr Ali Efendi fevt olup verâseti zevcesi Ümmügülsüm bint-i Abdullah nâm hâtun ile sulbî oğlu Mustafa Çelebi’ye münhasıra olmağla ebniye-i mezbûre merkûmâna irsen isâbet ve arsa-i mevkûfe-i mezkûre mezbûr Mustafa Çelebi’ye kîbel-i şer’den tevcîh olundıktan sonra mezbûr Mustafa Çelebi dahi fevt olup verâseti vâlidesi mezbûre Ümmügülsüm ile li-ümm er karındaşı Mehmed bin Halil’e münhasıra olmağla ebniye-i memlûke-i mezbûrede olan hisse-i şâyi’ası vâlidesi mezbûre ile karındaşı merkûm Mehmed’e irsen isâbet idüp ve arsa-i mevkûfe-i mezbûre kîbel-i şer’den es-Seyyid Ali Efendi ibn Mustafa nâm kimesneye tevcîh olundıkda mezbûrânın ebniye-i memlûkelerinin kıymetlerini bir vechile edâya iktidârı olmayup ve arsa-i mevkûfe-i mezbûrenin müstakillen tasarrufı mümkün olmamağla mezbûr es-Seyyid Ali Efendi dahi arsa-i mezbûreden kasr-ı yed itmekle süknâ-yı arsa-i mevkûfe-i mezbûre mahlûle olmağın bundan akdem mezbûr Mehmed her vechile müstahikk olmağla arsa-i mezbûrenin süknâsı ber-mûceb-i şart-ı vâkıfe mezbûr Mehmed’e tevcîh olunmağın mezbûr Mehmed ber-vech-i muharrer mutasarrıf iken fevt olmağla süknâ-yı arsa-i mezbûre işbu bâ’isü’l-kitâb mezbûr Mehmed’in babası mezbûr Halil bin Derviş her vechile mahall ve müstahikk olduğunu zeyl-i kitâbda muharrerü’l-esâmî müslimîn ihbâr itmeleriyle arsa-i mezbûrenin süknâsı ber mûceb-i şart-ı vâkıfe kîbel-i şer’den mezbûr Halil’e tevcîh olunup tasarrufiye işbu vesîka bi’t-taleb ketb olundu fi’l-yevmi’s-sâdis ‘aşer min Cumâdelâhire li-sene seb’a ve mi’e ve elf

Şühûd

İmam Abdullah Efendi ibn Osman, Osman Ağa ibn İlyas, Hüseyin Ağa ibn İbrahim, Hasan Çelebi ibn Mustafa, Mehmed Çelebi ibn Mustafa, Seyfi Çelebi ibn Abdullah, Şaban Çelebi ibn Mehmed, Mehmed Efendi ibn İbrahim el-müezzın, İbrahim Çelebi ibn Ahmed, Mehmed Çelebi ibn İdris ve gayruhum.

1352 - 1696 (1107) İstanbul 22: 3b/2 Tescil işlemi / Registration

Ölen el-Hac İsmail'in vakfetmiş olduğu paranın mütevellisi el-Hac Mehmet Çelebi, öğretmen (müderriş) Seyyit Mehmet Emin Efendi ile birlikte mahkemeye gelir. El-Hac İsmail yaşamında, Mehmet Emin Efendi'ye bir hüccet vermiştir. Bu hüccete göre, el-Hac İsmail'in bir grup insandan alacağı olan toplam 1658 kuruş, ölümünden sonra terekesine vasi tayin edilen Seyyit Mehmet Emin Efendi tarafından toplanacak, çeşitli giderler düşüldükten sonra kalan para vakfedilerek her 10 akçesi 11 akçe karşılığında faizle (istirbâh ve istiglal) işletilecek ve geliri yoksullara dağıtılacaktır. Müteveli el-Hac Mehmet, Mehmet Emin Efendi'den vakfa ait olan 40.000 akçeyi teslim aldığını ve vakfın kendisinden alacağı kalmadığını belirtir. Mahkeme de mütevellinin ifadesini sicile kaydeder.

El-Hac Mehmet Çelebi, mutawalli of funds endowed by the late el-Hac İsmail, is in court with Seyyit Mehmet Emin Efendi, a teacher (müderriş). The decedent had given Mehmet Emin Efendi a hujjet stating that el-Hac İsmail's 1658 kuruş receivable from several persons be collected by Seyyit Mehmet Emin Efendi, who was appointed as executor of his estate after his death. After the deduction of various expenses, the money is to be endowed and operated at an 11 for 10 interest (istirbâh and istiglal) and the revenue spent on the poor. Mutawalli el-Hac Mehmet states that he has received from Mehmet Emin Efendi the waqf's 40,000 akçe, adding that no issues remain between him and the waqf. The court registers the mutawalli's testimony.

Mahmiye-i İstanbul’da Aşık Paşa Mahallesi’nde sâkin iken bundan akdem vefât iden el-Hâc İsmail bin el-Hâc Rıdvân nâm sâhibü’l-hayrın ber vech-i âtî nûkûdına bi’l-fi’l mütevellî olan el-Hâc Mehmed Çelebi ibn Mahmud meclis-i şer-i şerîf-i enverde fahrü’l-müderrişin es-Seyyid Mehmed Emin Efendi bin el-merhum es-Seyyid Haşim Mehmed Efendi mahzarında bi’t-tevliye ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm müteveffâ-yı mezbûr el-Hâc İsmail hâl-i huyûtında ve kemâl-i akl-i sıhhatinde işbu mezbûr es-Seyyid Mehmed Emin Efendi’nin yedine virdiği hüccet-i şer’iyye nâtika olduğu üzre zimem-i nâsda olan min haysi’l-mecmû’ bin altı yüz elli sekiz gurus hakkım bi-emri’llâhi Te’âlâ fevt olduğumda ahz ü kabz olunup meblağ-ı mezbûrdan evvelen yüz gurus techîz ve tekfinim ve sünnet-i seniyye üzre sâyir levâzım defnime harc u sarf olunup mâ’adâdan on beş gurus düyûn-ı müteferrika ashâbına virile ve meblağ-ı bâkîden pâre üç akçe hesâbı üzre kırk bin sâğ akçe ifrâz olunup işbu hâzır bi’l-meclis umdetü’l-ulemâ’i’l-izâm efdalü’l-fudalâi’l-fihâm sa’âdetlü Lalîzâde eş-Şeyh Mehmed Efendi hazretlerinin re’y buyurdıkları vech üzre meblağ-ı merkûm vakf u habs olundıktan sonra meblağ-ı mezbûr yed-i mütevellî ile sâl-be-sâl alâ vechi’l-helâl onı onbir hesâbı üzre istirbâh ve istiglâl olunup hâsıl olan nemâsından be-her sene kapamalar iştirâ ve fukarâya iksâ oluna deyü vasiyet idüp tenfizine mezbûr es-Seyyid Mehmed Emin Efendi’yi tarafından vasî-yi muhtâr nasb [silik] ol dahi ber vech-i muharrer vesâyet-i mezbûreyi ba’d-e’l-kabûl mezbûr el-Hâc İsmail muahharan fevt olduğından sonra meblağ-ı mezbûr ber vech-i muharrer işbu yedimde olan vakfiye nâtık olduğu üzre müşârün-ileyh hazretlerinin re’yleri üzre vakf olunup mezbûr es-Seyyid Mehmed Emin Efendi yedinde kalmış idi el-hâletü hâzihî meblağ-ı mezbûr kırk bin sâğ akçeyi mezbûr es-Seyyid Mehmed Emin Efendi bana bi’t-tamâm def’ ve teslîm ben dahi bi’t-tevliye yedinden ahz ü kabz eyledim meblağ-ı mezbûrdan mezbûrın yedinde bir akçe kalmadı didikde gibbe’t-tasdikî’ş-şer’î mâ-hüve’l-vâki’ bi’t-taleb ketb olundu fi’l-yevmi’l-‘işrîn min Cumâdelâhire li-sene seb’a ve mi’e ve elf

Şühûd

Muhzırlar kethüdası el-Hâc Mustafa Efendi, İbrahim Çelebi ibn Ahmed Tahtacı, Küçük İbrahim Çelebi bin Ahmed, Mustafa bin Süleyman, Receb bin Süleyman, Ahmed bin Ahmed, Ali Çelebi bin Bali, Mehmed Çelebi bin Ahmed.

1353 - 1696 (1107) İstanbul 22: 4a/2 Tescil işlemi / *Registration*

Solak Mahmut Çelebi, İstanbul'un Çavuş Mescidi Mahallesi'nde bulunan bir evini, kira geliri Sadi Çelebi Mahallesi'nin avarız vergisini karşılamak üzere vakfetmiştir. El-Hac İbrahim bu evi vakıftan kiralamış, ancak daha sonra ortaya çıkan bir yangında ev yanmıştır. Vakıf mütevellisi Mehmet Çelebi, masrafını kiradan düşmek koşuluyla el-Hac İbrahim'e evi yeniden yapması için izin verir. Evi yeniden yaptıran İbrahim, mahkemeden keşif yapılmasını ve masrafını belgeleyen hüccetin kendisine verilmesini ister. Bilirkişilerce yapılan keşif işlemi sonucunda, evin 38.080 akçe harcanarak yapılmış olduğu ve yanan evin enkazının da 2200 akçe değerinde olduğu saptanır. Sonuçta mahkeme, yapmış olduğu harcamanın kira borcundan düşüleceğini belgeleyen hüccetin bir örneğini el-Hac İbrahim'e verir.

Solak Mahmut Çelebi endows his house in İstanbul's Çavuş Mescidi neighborhood on condition that the rent revenue be used to pay of the avarız (extraordinary) taxes of the Sadi Çelebi neighborhood. Alas, the waqf house is destroyed in a fire while rented by el-Hac İbrahim. The waqf mutawalli Mehmet Çelebi allows el-Hac İbrahim to rebuild the house, with the expenses to be deducted from the rent. Having rebuilt the house, el-Hac İbrahim wants the court to conduct an investigation to determine the expenses and issue a hujjet documenting the findings. Experts determine that the house should have cost 38,080 akçe to rebuild and that the ruins of the house are worth 2200 akçe. In conclusion, the court issues a hujjet stating that the construction expenses will be deducted from the rent. El-Hac İbrahim receives a copy of the hujjet.

Husûs-ı âti'z-zikrin mahallinde keşf ü tahrîri iltimâs olunmağın savb-ı şer'-i mutahhardan keşif nâibi olan fahrü'l-müderresînî'l-kirâm Abdullah Efendi ibn Ali irsâl olunup ol dahi hâssa mimârlardan Dede Mehmed Halife ibn İsmail ve Ahmed Halife ibn Mustafa ile mahmiyye-i İstanbul'da Çavuş Mescidi Mahallesi'nde vâki merhum Solak Mahmud Çelebi nâm kimesnenin vakfı ve gallesi mahmiyye-i mezbûrede Sadi Çelebi Mahallesi avârızına mevkûfe olup bir taraftan ba'zan Rabia Hatun ve ba'zan Sanadik nâm kimesne ve ba'zan Silahşör zevcesi menzilleri ve bir taraftan yine vâkıf-ı mezbûrın âhar vakfı ve bir taraftan tarîk-i âmm ile mahdûd menzile varup zeyl-i vesîkada muharrerü'l-esâmî ve ebniye ve sükûf ahvâline ittılâ'-ı tâmmı olan bî-garaz müslimîn mahzarlarında akd-i meclis-i şer'-i mübîn eylediğinde menzil-i mezbûre ancak icâre-i mü'eccele-i ma'lûme ile mutasarrıf olan işbu bâ'isü'l-kitâb el-Hâc İbrahim bin Abdullah nâm kimesne meclis-i ma'kûd-ı mezbûrede menzil-i mezbûrın meşrûtiyet üzere mütevellisi olan Mehmed Çelebi ibn Abdullah mahzarında takrîr-i kelâm ve bast-ı merâm idüp menzil-i mahdûd-ı mezbûr ber vech-i mübeyyen icâre-i mü'eccele-i ma'lûme ile tasarrufımda iken bin yüz beş senesinde vâki harîkde ebniyesi muhterika olup cânib-i vakıfda müceddeden binâya müsâ'ade olmamağın kendi mâlım ile binâ ve masrûfım olan meblağı yine menzil-i mezbûrın icâresinden istîfâ itmek üzere mütevellî-i mezbûr bana izn virmekle ben dahi enkâz-ı mevcûdesin kıbel-i şer'den keşf ve hüccet olundıktan sonra işbu bir bâb fevkânî oda ve bir sofa ve bir dehlîz ve bir bâb tahtânî oda ve bir kenîf binâ itmişidim hâlen keşf ve masrûfım tahmîn ve hüccet olunmak matlûbumdur didikde gıbbe't-tasdikî'ş-şer'î mimârân-ı mezbûrân menzil-i mezbûrî bi'l-muvâcehe keşf ve mesâha eylediklerinde tûlen on üç buçuk ve arzan on bi-hesâb-ı şatrancî otuz beş zirâ' sakf zirâ'ı altışar akçeden altı bin yedi yüz elli akçe ve yine tûlen on iki ve arzan altı buçuk bi-hesâb-ı mezbûr yetmiş sekiz zirâ' çam tahtası tavan zirâ'ı on [silik] üç yüz kırk akçe ve bi-hesâb-ı mezbûr seksen dört zirâ' ağa tahtası döşeme zirâ'ı otuz beşer akçeden iki bin dokuz yüz kırk akçe ve bi-hesâb-ı mezbûr yüz on iki zirâ' tarafeyni sıvalı

dolama divar zirâ'ı kırkar akçeden dört bin dört yüz seksen akçe ve bi-hesâb-ı mezbûr kırk sekiz zirâ' tahta perde zirâ'ı yirmi beşer akçeden bin iki yüz akçe ve dehlîzde vâki sekiz aded dolab direği her biri otuzar akçeden iki yüz kırk akçe ve bir geçme yük yeri ma'a dolab sekiz yüz akçe ve bir ocak beş yüz akçe ve kadden bir zirâ' yedi aded cam divar [...] her biri yetmişer akçeden dört yüz doksan akçe ve üç aded sandık dolab her biri ikişer yüz ellişer akçeden yedi yüz elli akçe ve dört aded ağaç demürlü pencere yüz ellişer akçeden altı yüz akçe ve bir kebîr tutaç direk ma'a başlık üç yüz akçe ve bir oda kapusu iki yüz akçe ve on bir basamak bir nerdüban üç yüz elli akçe ve tahtânîde vâki bi-hesâb-ı mezbûr otuz bir zirâ' tahta perde zirâ'ı yirmi beşer akçeden yedi yüz yetmiş beş akçe ve bir ocak üç yüz akçe bi-hesâb-ı mezbûr kırk dokuz zirâ' dolama divar zirâ'ı kırkar akçeden bin dokuz yüz altmış akçe ve iki sağîr cam divar yüz akçe ve bir ağa demürlü pencere iki yüz elli akçe ve dört aded raf seksen akçe ve bi-hesâb-ı mezbûr yirmi iki zirâ' tahta döşeme zirâ'ı otuzar akçeden altı yüz akçe ve bir oda kapusu yüz elli akçe ve bi-hesâb-ı mezbûr doksan üç zirâ' taş divar zirâ'ı yetmiş akçeden altı bin beş yüz on akçe ve bi-hesâb-ı mezbûr yirmi beş zirâ' kerpiç divar zirâ'ı altmışar akçeden bin beş yüz akçe ve bi-hesâb-ı mezbûr on beş zirâ' sakf divar zirâ'ı yirmi beşer akçeden üç yüz yetmiş beş akçe ve bir tahta kenîf ma'a sakf sekiz yüz akçe ve bi-hesâb-ı mezbûr otuz bir zirâ' sed divarı zirâ'ı ellişer akçeden bin beş yüz elli akçe ve bir garbî zukak kapusu ma'a kebîr frengî kilid bin iki yüz akçe ki min haysi'l-mecmû' otuz sekiz bin seksen akçe ile ancak olur noksan ile olmak mümkün değildir deyü mimârân-ı mezbûrân ma'a'l-müslimîni'l-mezkûrîn icmâ' ve ittifâk eylediklerinden sonra ber müceb-i hüccet-i keşf menzil-i mezbûrın enkâz-ı mevcûdesinin kıymet-i şer'îyesi olan iki bin iki yüz akçe ile menzil-i mezbûrın kable'l-harîk mezbûr el-Hâc İbrahim zimmetinde müctemi' ve deyn olan on bin akçe ki min haysi'l-mecmû' on iki bin iki yüz akçe meblağ-ı mezbûr otuz sekiz bin seksen akçeden ihrâc olundıkda mezbûr el-Hâc İbrahim'in masrûfı ancak yirmi beş bin sekiz yüz seksen akçe bâkî kaldığını mevlânâ-yı mezbûr mahallinde tahrîr ve ma'an irsâl olunan Ali

Efendi ibn Mustafa ve İbrahim bin Ahmed ile meclis-i şer'a gelüp alâ vukû'ihî inhâ ve takrîr itmeğin mâ-hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi't-tâsi' 'aşer min Cumâdelâhire li-sene seb'a ve mi'e ve elf

Şühûd

el-Hâc Fazlullah Çelebi ibn Hasan, Hamza Beşe bin Mehmed, İbrahim Çelebi bin Mehmed, Hüseyin Odabaşı ibn Mehmed, İvaz Beşe bin Abdullah, Mustafa Çelebi bin Mehmed, Hüseyin Beşe bin Abdullah.

1354 - 1696 (1107) İstanbul 22: 4b/1 Tescil işlemi / *Registration*

Bali Efendi'nin, gelirini İstanbul'un Kazgani Sadi Mahallesi Camisinin müezzine vakfetmiş olduğu evin kiracıları Ayşe ve Belkıs kardeşlerin vekilleri Hüseyin Çelebi, vakfın mütevellisi müezzın İbrahim Çelebi ile birlikte mahkemeye gelir. Söz konusu ev 1693 (H. 1105) yılında çıkan yangında yanmış, vakfın evi yeniden yaptıracak parası olmadığı için arsa bir süre boş kalmıştır. Daha sonra vakfın önceki mütevellisi İsmail Çelebi, arsa üzerine kendi paralarıyla yaptıracakları evin kendi mülkleri olması koşuluyla Ayşe ve Belkıs'a bir izin temessükü vermiş, onlar da söz konusu arsa üzerine bir ev yaptırmışlardır. Vekil Hüseyin Çelebi, mahkemeden evde keşif yaptırılmasını ve harcanan paranın belirlenmesini ister. Bilirkişiler, evin yapımına 49.370 akçe harcanmış olduğunu mahkemeye bildirirler. Mahkeme de bilirkişilerin ifadelerini sicile kaydeder.

Bali Efendi endowed a house, reserving its rental revenue for the prayer caller (muezzin) of İstanbul's Kazgani Sadi neighborhood. Hüseyin Çelebi, legal agent of Ayşe and Belkıs, two sisters and tenants of the waqf house, is in court with prayer caller İbrahim Çelebi, the waqf's mutawalli. The house was destroyed in the 1693 (AH 1105) fire. Because the waqf lacked the funds to rebuild the house, the plot stayed vacant for some time. İsmail

Çelebi, former mutawalli of the waqf, gave Ayşe and Belkıs a promissory note (temessük) to build a house on the plot with their own funds, on condition that it would be their property. The sisters proceeded to construct a house on the plot. The legal agent Hüseyin Çelebi wants the court to conduct an investigation to determine construction expenses. The experts report to the court that the construction should have cost 49,370 akçe. The court registers the experts' testimony.

Zikr-i âti menzilin mahallinde keşf ü tahrîri bâbında buyurıldı-i şerîf vârid olmağın imtisâlen savb-ı şer' den keşif nâ'ibimiz olan fahrü'l-müderrisîni'l-kirâm Abdullah Efendi ibn Ali irsâl olunup ol dahi hâssa mi'mârlardan Dede Mehmed Halife ibn İsmail ve Ahmed Halife ibn Mustafa ile mahmiyye-i İstanbul'da Kazgânî Sadi Mahallesinde vâki gallesi yine mahalle-i mezbûre mü'ezzinine mevkûfe Bali Efendi nâm kimesnenin vakfı olup bir taraftan Mustafa Çelebi ibn Hasan ve bir taraftan Abdulatif Efendi ve bir taraftan el-Hâc Mehmed menzilleri ve bir taraftan tarîk-i âmm ile mahdûd menzile varup zeyl-i vesîkada muharrerü'l-esâmî ve ebniye ve sukûf ahvâlîne ittılâ'-ı tâmmı olan bî-garaz müslimîn mahzarlarında akd-i meclis-i şer'-i şerîf eylediğinde menzil-i mezbûrın bi'l-icâreteyni'l-ma'lûmeteyn muatasarrıfları olan işbu bâ'isü'l-kitâb Ayşe bint-i Abdullah ve Belkıs bint-i Abdullah nam hâtûnlar taraflarından husûs-ı âti'z-zikre vekîl-i şer'îleri olan Hüseyin Çelebi bin Abdullah nâm kimesne meclis-i ma'kûd-ı mezbûrda menzil-i mezbûrın bi'l-fi'l mütevellîsi olan Mü'ezzin İbrahim Çelebi ibn el-Hâc Mehmed mahzarında bi'l-vekâle takrîr-i kelâm idüp menzil-i mahdûd-ı mezbûrın ebniyesi bin yüz beş senesinde vâki harîkde bi'l-küllîye muhterika olup arsa-i sırfa kalmağın cânib-i vakf-ı mezbûrda binâya müsâ'ade olmayup ve mü'eccelesine mahsûb olmak üzre binâya kimesne dahi rağbet etmeyüp şöyle hâlî ve mu'attal kalmağın bundan akdem menzil-i mezbûrın mütevellîsi olan İsmail Çelebi nâm kimesne ihdâs eyleyecekleri ebniye kendi mülkleri olmak üzre müvekkiletân-ı mezbûretân izn ve yedlerine ber vech-i

mübeyyen temessük virmekle anlar dahi kendi mâllarıyla iki bâb fevkânî oda ve bir sofa ve bir dehlîz ve bir kenif ve tahtânî bir sofa oda ve bir kenif ve divarları binâ etmeleriyle hâlen ebniye-i mezkûreleri keşf ve masrûfları tahmîn-i sahîh ve takvîm olunmak bi'l-vekâle matlûbumdur didikde gıbbe't-tasdîki's-şer'î mi'mârân-ı mezbûrân menzil-i mezbûrî bi'l-müvâcehe keşf ve misâha eylediklerinde tûlen on buçuk ve arzan on bi-hesâb-ı terbi'î yüz yetmiş beş zirâ' sakf zirâ'ı ellişer akçeden sekiz bin yedi yüz elli akçe ve bi-hesâb-ı mezbûr yüz otuz iki zirâ' câm tahtası tavân zirâ' otuz beşer akçeden dört bin altı yüz yirmi akçe ve bi-hesâb-ı mezbûr yüz otuz iki zirâ' tahta döşeme zirâ' otuz beşer akçeden dört bin altı yüz yirmi akçe ve bi-hesâb-ı mezbûr iki yüz sekiz zirâ' dolma divar zirâ'ı kırkar akçeden sekiz bin üç yüz yirmi [silik] biri bin altı yüz akçe ve iki kemer kapu dört yüz akçe ve iki ocak bin akçe dört aded sandık dolab her biri ikişer yüz ellişer akçeden bin akçe ve üç aded ağaç demürlü pencere her biri yüz ellişer akçeden dört yüz elli akçe ve altı aded cam dîvâr her biri seksener akçeden dört yüz seksen akçe ve beş aded kilidi yüz elli akçe ve beş aded tahta raf yüz akçe ve üç aded İznikmid direği yüz seksen akçe ve bi-hesâb-ı mezbûr yirmi zirâ' tahta perde zirâ'ı yirmi beşer akçeden beş yüz akçe ve on üç basamak reçine nerdübân ma'a sahn bin dört yüz akçe ve sekiz aded kebîr İznikmid direği ma'a bâşlık ve kürsi taşı her biri ikişer yüz akçeden bin altı yüz akçe ve bir fevkânî kenîf bin iki yüz akçe ve tahtânî odada vâki bi-hesâb-ı mezbûr kırk zirâ' dolma divar zirâ'ı kırkar akçeden bin altı yüz akçe ve iki ağaç dîvârlı pencere üç yüz akçe ve bir kebîr ocak sekiz yüz akçe ve bir kenîf altı yüz akçe ve tûlen on iki ve kadden dört buçuk bi-hesâb-ı mezbûr elli dört zirâ' tâş dîvâr zirâ'ı yetmiş akçeden üç bin yedi yüz seksen akçe ve bi-hesâb-ı mezbûr kırk zirâ' kerpîc bâğçe dîvârı zirâ'ı ellişer akçeden iki bin akçe ve bi-hesâb-ı mezbûr yirmi zirâ' taş sedd dîvârı zirâ'ı otuz akçeden altı yüz akçe ve yirmi zirâ' parmaklık zirâ'ı yirmişer akçeden dört yüz ekçe ve bir kümes üç yüz akçe ve altı zirâ' havâle perdesi zirâ'ı yirmişer akçeden yüz yirmi akçe ve bi-hesâb-ı mezbûr altmış zirâ' sakf divar zirâ'ı yirmi beşer akçeden bin beş yüz akçe ve bir Arabî

zükâk kapusu ma'a firengî kilid bin akçe ki min-haysi'l-mecmû' kırk dokuz bin üç yüz yetmiş akçe ile ancak olur noksân ile mümkün değildir deyü mi'mârân-ı mezbûrân ile müslimûn-ı mezbûrûn icmâ' ve ittifâk itmeğin vâki' hâli mevlânâ-yı mezbûr mahallinde tahrîr ve ma'an ba's olunan Mehmed Çelebi ibn İbrahim ve İbrahim bin Ahmed ile meclis-i şer'a gelüp alâ vukû'ihî inhâ ve takrîr etmeğin mâ-hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sâmin 'aşer min Cumâdelâhire sene seb'a ve mi'e ve elf

Şühûd

el-Hâc Fazlı bin Hasan, Hamza Beşe bin Mehmed, Hüseyin Odabaşı bin Abdullah, İvaz Beşe bin Abdullah, Mustafa Çelebi bin Mehmed

1355 - 1696 (1107) İstanbul 22: 5a/1 Tescil işlemi / Registration

Hasan Ağa Vakfı'nın mütevellisi el-Hac Süleyman Çelebi mahkemeye gelerek vakfa ait olup Balat'ın Karabaş Mahallesi'nde bulunan bir Yahudi hanenin onarımı için izin ister. Bilirkişiler, keşif yaparak onarımın gerekli olduğunu belirlerler. Bunun üzerine mahkeme, mütevelliyeye onarım izni verir.

El-Hac Süleyman Çelebi, mutawalli of the Hasan Ağa Waqf, appears in court to ask for permission to restore the waqf's Jewish quarters in Balat's Karabaş neighborhood. Conducting an investigation, experts determine that a restoration is indeed necessary. The court then authorizes the mutawalli to carry out the restoration.

Husûs-ı âti'z-zikrin mahallinde ketb ve tahrîri bâbında buyurıldı-yı şerîf vârid olmağın imtisâlen-leh savb-ı şer'-i mutahardan keşf nâ'ibimiz olan fahrü'l-müderrisîni'l-kirâm Abdullah Efendi ibn Ali irsâl olunub ol dahi hâssa mi'mârlardan Dede Mehmed Halife ibn İsmail ve Ahmed Halife ibn Mustafa ile mahmiyye-i İstanbul'da vâki' merhûm Bîzebân Hasan Ağa vakfı

müstakillâtından olup mahmiyye-i mezbûre hısnı ebvâbından Balat kapısı hâricinde Karabâş Mahallesi'nde vâki' lede'l-ahâlî ma'lûme'l-hudûd yahudihâne ta'bîr olunur menzile varup zeyl-i vesîkada muharrerü'l-esâmî ve ebniye ve sukûf ahvâline ittîlâ'-ı tâmmı olan bî-garaz müslimîn mahzarlarında akd-i meclis-i şer'-i şerîf eylediğinde vakf-ı mezbûrın bi'l-fi'l mütevellî kâim-makâmı olan işbu râfi'ü'l-kitâb el-Hâc Süleyman Çelebi bin Hasan meclis-i ma'kûd-ı mezbûrda takrîr-i kelâm ve bast-ı merâm idüp vakf-ı mezbûr musakkafâtından olup büyût-ı adîdeyi müştemil işbu yahudihâne mürûr-ı eyyâm ile harâbe-müşrif olup deryâ tarafında vâki' odaları bir vechile kâbil-i süknâ olmayup eşedd-i ihtiyâc ile ta'mîre muhtâc olmağın hâlen keşf ve nazar olunub mâl-ı vakf-ı mezbûr ile ta'mîre kıbel-i şer'-den bana izin virilmek matlûbumdır didikde mi'mârân-ı mezbûrân ma'a'l-müslimîni'l-mezbûr zikri sebk iden yahudihâneyi nazar ve keşf eylediklerinde sakfı ve divarları ve döşemeleri ve direkleri ve sâ'ir nice mevâzi'i müşrif-i harâb olduğundan mâ'adâ deryâ tarafında tûlen on dokuz zirâ' mahalli sol tarafına bir zirâ' mâ'il olup bir vechile kâbil-i süknâ olmayup eşedd-i ihtiyâc ile ta'mîr ve termîme muhtâc olduğu lede's-şer' zahîr ve nümâyân olup bir müddet dahi ta'mîr olunmaz ise bi'l-küllîye münhedim olması emr ve mukarrer ve vakf-ı mezbûra küllî zarar lâzım gelür deyü her biri icmâ' ve ittifâk ve ihbâr eylediklerinde vâki' hâli mevlânâ-yı mezbûr mahallinde tahrîr ve ma'an ba's olunan Ali Çelebi ibn Mustafa ve Mehmed Çelebi bin İbrahim ile meclis-i şer'a gelüp alâ' vukû'ihî inhâ ve takrîr itmeğın mârû'z-zikr yahudihânenin mevâzi'-ı mezkûresini ve sâ'ir cüz'î ve küllî lâzım gelen imâret ve meremmetini mâl-ı vakf-ı mezbûr ile görmeğe ve lede'l-iktizâ istidâneye ve inde'z-zafer vakfa rücû'a kâim-makâm mezbûr el-Hâc Süleyman Çelebi'ye kıbel-i şer'-den izin virilmeğın mâ-hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sânî 'aşer min Cumâdelâhire li-sene seb'a ve mi'e ve elf

Şühûd

Abdülkadir Efendi el-imâm, Ahmed Efendi bin Musli, el-Hâc Ahmed bin Ali, el-Hâc Ali Efendi bin Mustafa, Hasan Çelebi mahbûb.

1356 - 1696 (1107) İstanbul 22: 5b/1 Tescil işlemi / Registration

Şeyh Şemseddin Efendi Vakfı'na ait olup İstanbul'un el-Hac Hasan Mahallesi'nde bulunan mescit 1692 (H. 1104) yılında çıkan yangında yanmıştır. Vakfın mütevellisi el-Hac Mehmet, vakfın parası olmadığından mescidi kendi parasıyla yaptırdığını belirterek harcamasının saptanması için mahkemeden keşif yapılmasını ister. Bilirkişiler, mescitin yeniden yapımına 13.760 akçe harcanmış olduğunu mahkemeye bildirirler. Mahkeme de bilirkişilerin ifadelerini sicile kaydeder.

A small mosque (mescit) located in İstanbul's el-Hac Hasan neighborhood and belonging to the Şeyh Şemseddin Efendi Waqf was destroyed in the 1692 (AH 1104) fire. The waqf lacked sufficient funds to reconstruct the mosque, so the mutawalli el-Hac Mehmet had it rebuilt out of his own funds. He now wants the court to conduct an investigation to determine his expenses. The experts report to the court that the construction should have cost 13,760 akçe. The court registers the experts' testimony.

Husûs-ı âti'z-zikrin mahallinde keşf ü tahrîri iltimâs olunmağın savb-ı şer'-i mutahihardan keşif nâ'ibimiz olan fahrü'l-müderresini'l-kirâm Abdullah Efendi ibn Ali irsâl olunup ol dahi hâssa mi'mârlardan Ahmed Halife bin Abdullah ile mahmiyye-i İstanbul'da el-Hâc Hasan Mahallesinde vâki' merhûm eş-Şeyh Şemseddin Efendi vakfı olup bin yüz dört senesi Şevvâli'l-mükerreminde vâki' harîkda ebniyesi muhterika olan mescid-i şerîf arsası üzerine varup zeyl-i vesîkada muharrerü'l-esâmî ve ebniye ve sukûf ahvâline ıtlîlâ'-ı tâmmı olan bî-garaz müslimîn mahzarlarında akd-i meclis-i şer'-i şerîf eylediğinde vakf-ı mezbûrın bi'l-fi'l mütevellîsi olan işbu bâ'isü'l-kitâb el-Hâc Mehmed bin Musa nâm kimesne meclis-i ma'kûd-ı mezbûrda takrîr-i kelâm idüp vakf-ı mezbûrın nukûdı olmayup işbu mescid-i şerîfi bir vechile binâyâ taraf-ı vakıfda müsâ'ade olmamağla şöyle mu'attal kalmağın nukz-ı mevcûdı olan taşları dağılıp cânib-i vakfa bi'l-

küllîye zarar müterettib olması emr-i mukarrer olmağın masrûfım olan meblâğı vakf-ı merkûma rucû' etmek üzere kendi mâlım ile işbu müşâhede olunan divarları mevcûd olunan taş ile binâ ve mescid-i mezbûr kadîmden fevkânî olmağla tahtında olup yine vakf-ı mezbûr müstakillâtından olan işbu sağır attâr dükkânını dahi binâ eyledim hâlen keşf ve nazar olunup masrûfım tahmîn ve takvîm olunmak matlûbumdur didikde mi'mâr-ı mezbûr evvelâ divar-ı mezbûrî bi'l-müvâcehe misâha eyledikde tûlen kırk yedi buçuk ve kadden üç buçuk zirâ' bi-hesâb-ı terbî'i yüz altmış altı zirâ' taş divar zirâ'ı yirmi beşer akçeden dört bin yüz elli akçe divâr-ı mezbûr üzerinde vâki bi-hesâb-ı mezbûr doksan zirâ' sakf zirâ'ı otuz akçeden iki bin yedi yüz akçe ve çıkırıkcı işi pencere seksen akçe ve bir zukâk kapısı ma'a çarçûbe ve [...] altıyüz akçe ve parmaklık için elli aded ve sağır Rumili her biri dokuz akçeden dört yüz elli akçe ve dükkân-ı mezbûr üzerinde tûlen altı buçuk ve arzan altı bi-hesâb-ı mezbûr otuz dokuz zirâ' sakf dahi bin beş yüz altmış akçe ve zirâ'ı kırkar akçeden otuz akçe bir şile tabanı otuz akçe ve üç aded İznikmid direği her biri kırkar akçeden yüz yirmi akçe ve bi-hesâb-ı mezbûr yirmi dört zirâ' kalkan tahta perde zirâ'ı yirmi beşer akçeden altı yüz akçe ve bi-hesâb-ı mezbûr yirmi dört zirâ' dolma divâr zirâ'ı otuzar akçeden yedi yüz yirmi akçe ve bi-hesâb-ı mezbûr kırk beş zirâ' beyâz sıva zirâ'ı onar akçeden dört yüz elli akçe ve bir İznikmid direği kırk akçe dükkân-ı mezbûr içinde bi-hesâb-ı mezbûr on altı zirâ' tahta döşeme zirâ'ı otuzar akçeden dört yüz seksen akçe ve sekiz aded ağa tahtası raf her biri yirmi beşer akçeden yüz altmış akçe ve bi-hesâb-ı mezbûr sekiz zirâ' cam tahtası tavân dahi yirmi beşer akçeden iki yüz akçe ve bi-hesâb-ı mezbûr on zirâ' teneke kepenk zirâ'ı kırkar akçeden dört yüz akçe ve bir yama direği yirmi akçe ve dolma için hâzır olan toprak kalburlaması bin akçe ki min haysi'l-mecmû' on üç bin yedi yüz altmış akçe ile ancak olur noksân ile olmak mümkün değildir deyü mi'mârân-ı mezbûrân ve müslimûn-ı mezbûrûn icmâ' ve ittifâk eyledüklerinde vâki' hâli mevlânâ-yı mezbûr mahallinde tahrîr ve ma'an ba's olunan Ali Efendi ibn Mustafa ve Mehmed Çelebi bin İbrahim ile meclis-i

şer'a gelüp alâ vukû'ihî inhâ ve takrîr etmeğîn mâ-hüve'l-vâki'
bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sâmin 'aşer min Cumâdelâhire
li-sene seb'a ve mi'e ve elf

Şühûd

İbrahim Efendi bin Receb el-müezzin, eş-Şeyh Mustafa Efendi
bin eş-Şeyh Mehmed, Mehmed Bey bin Hasan, Eyyüb Efendi bin
Ali, Mustafa Çelebi bin Osman

1357 - 1696 (1107) İstanbul 22: 6a/2 Tescil işlemi / *Registration*

Ölen Meyrem adlı Ermeni kadının mirası, akrabaları Asvador ve Karabet'e kalmıştır. Karabet, kendisine Meyrem'den miras kalan eve el koydukları gerekçesiyle daha önce Aksabrit ve Hori adlı Ermeni kadınlardan davacı olmuştur. Davalılar da, söz konusu evi Meyrem'in hayatta iken vakfettiğini ve kullanım haklarının kendilerine verildiğini belgeleyen hücceti mahkemeye sunmuşlardır. Şimdi Aksabrit ve Hori ile birlikte mahkemeye gelen Karabet ve Asvador, bu davadan vazgeçtiklerini mahkemeye bildirirler. Mahkeme de tarafların ifadelerini sicile kaydeder.

The estate of the late Meyrem, an Armenian woman, fell to Asvador and Karabet, her relatives. Earlier, Karabet sued Aksabrit and Hori, two Armenian women, claiming that they confiscated a house he inherited. The defendants claim that Meyrem endowed the house before her death, giving them its usufruct rights. They substantiate their claim with a hujjet. Appearing in court with Aksabrit and Hori, Karabet and Asvador now state that they are dropping their charges against the defendants. The court registers the testimonies of the parties.

Mahmiye-i İstanbul'da Şeyh Ferhad Mahallesi sâkinelerinden iken bundan akdem hâlike olan Meyrem bint-i Sanan nâm Ermeniyyenin verâseti babası mezbûrın li-evebeyn karındaşı oğulları olup hîn-i helâkinde sağîrler olmağla hâlâ kebîr olan

Asvador ve Karabet veled-i Sanan nâm Ermenilere münhasıra olduğu şer'an zâhir ve müte'ayyin olduktan sonra mezbûr Karabet meclis-i şer'-i şerîf-i enverde zikri âtî menzile vâzi'atü'l-yed olan işbu râfi'ü'l-kitâb Aksabrit bint-i Bali Hori bint-i Sanan nâm Ermeniyyeler muvâcehelerinde ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüp mahalle-i mezbûrede vâki' bir taraftan Kundakçı Mehmed Çelebi ve Aşcıbaşı mülkleri ve bir taraftan Azel mülki ve bir taraftan tarîk-i hâss ile mahdûd büyût-ı 'adîde ve 'arsa-i hâliyye ve su kuyusını müştamil menzil hâlike-i mezbûre Meyrem'in ile'l-helâk mülki olup ba'de'l-helâk benimle karındaşım mezbûr Asvador'a irsen isâbet itmişiken menzil-i mezbûrın zukak kapısı tarafından mezbûr Aşcıbaşı mülki ve tarîk-i hâss ve menzil-i mezbûrın 'arsası taraflarında vâki' bir bâb fevkânî ve bir bâb tahtânî odalar ve tûlen ve 'arzan dört zirâ' 'arsa ve bir bâb mahzenin fevkine merkûme Aksabrit ve mezkûr Azel ve Kundakçı Mehmed Çelebi taraflarından vâki' tûlen on üç buçuk ve 'arzan sekiz buçuk zirâ' 'arsa ile su kuyusu ve zukak kapusuna mürûr idicek tûlen yedi ve 'arzan iki zirâ' 'arsaya merkûm Hori bi-gayr-ı hakk vâzi'atü'l-yed olmuştur deyü menzil-i mezbûrın zikr olunan ebniye ve 'arsasını merkûmetândan taleb ve da'vâ eylediğimden anlar dahi cevâblarında hâlike-i mezbûre Meyrem bin seksen yedi senesi Saferü'l-hayrının evâyilinde marîze olduğu halde helâkimden sonra cemî' malın sülûsi ihrâc olunup on bin akçesi techîz ve tekfînine ba'de's-sarf bâkisinde cümleden mukaddem menzil-i mahdûd-ı mezbûr sadaka-i mevkûfe olup zikr olunan mahallerinde biz sâkine ve mutasarrıfa ve mâ'adâsında Şemsi bint-i Abdullah ve Mülâyim bint-i Abdullah sâkine olmak üzere vasiyyet ve tenfizine Bali veled-i Sanan nâm Ermeniye vasî-yi muhtâr nasb ve ta'yîn idüp musırraten hâlike oldukda terekesinin sülûsi menzil-i mezbûrın kıymet-i şer'iyyesi olan otuz altı bin akçeye müsâ'id olmağla menzil-i mezbûr ber-vech-i muharrer vakf ve mahall-i mezbûrların süknâsı bize meşrûta olmağla meşrûtiyyet üzere vaz'-ı yed ideriz hattâ bin seksen sekiz senesi şehri Rebî'ülâhîrinin on beşinci günü bâlâda tafsîl olunan vech üzere menzil-i mezbûr hâlike-i mezbûrenin vasiyyetine binâ'en vakfiyyet üzere huzûr-ı

hâkimü'ş-şer'de da'vâ ve müdde'âmızı şühûd-ı 'udülle vasî-yi mezbûr muvâcehesinde şer'an isbât idüp menzil-i mezbûrın şürût-ı mezkûre birle vakfiyetine hükm-i hâkimü'ş-şer' lâhık ve işbu hüccet-i şer'iyye tahrîr olunmışıdi deyü mazmûnını müsbıt hüccet-i şer'iyye ibrâz itmeleriyle beynimizde münâza'ât-ı kesîre cereyân itmışıdi el-hâletü hâzihî menzil-i mezbûra müte'allık 'âmm-e-i da'vâdan merkûmetân Aksabrit ve Hori'nin zimmetlerini ibrâ'-i 'âmm-ı kâtı'u'n-nizâ'la ibrâ' ve iskât eyledim min ba'd menzil-i merkûma müte'allık mezbûretân ile da'vâ ve nizâ'ım kalmadı didikde gıbbe't-tasdîki'ş-şer'î mâ-hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundı fi'l-yevmi'l-ışrîn min Cumâdelâhire li-sene seb'a ve mi'e ve elf

Şühûdü'l-hâl

Mehmed Çelebi bin Ahmed, Hasan Çelebi ibn Abdullah, el-Hâc Mehmed bin Mustafa Kethüdâ, İbrahim Çelebi bin Ahmed, el-Hâc Ali Çukadar, Hıdır veled-i Sanan, İsayi veled-i Menan, Andriye veled-i Manol, Bogos veled-i Hıdır.

1358 - 1696 (1107) İstanbul 22: 8a/1 Dava / *Adjudication*

Kürekçibaşı Süleyman Ağa Vakfı'na ait dükkânın kiracısı İbrahim Çelebi, aynı vakfa ait olup bitişiğinde bulunan dükkânın kiracısı Yusuf'a dava açar. İbrahim Çelebi'ye göre, Yusuf'un yaptırdığı dükkân, kendi dükkânının yola doğru kaymasına (eğilmesine) sebep olmuştur. İbrahim Çelebi, bu durumun saptanmasını ve zararın giderilmesini ister. Bilirkişiler, keşif işlemi sonucunda, İbrahim Çelebi'nin savının doğru olduğunu mahkemeye bildirirler. Sonuçta, mahkeme davalı Yusuf'u gereğini yapması konusunda uyarır.

İbrahim Çelebi, tenant of a store belonging to the Kürekçibaşı Süleyman Ağa Waqf, sues Yusuf, tenant of the adjacent store owned by the same waqf. The plaintiff claims that the store that Yusuf built has caused his own store to tilt toward the street.

Requesting an investigation, he demands compensation for the damage. The experts report to the court that İbrahim Çelebi’s claim is correct. The court then instructs Yusuf to do whatever is necessary.

Husûs-ı âti’z-zikrin mahallinde istimâ’ ve tahrîri ve fasl u hasmı bâbında buyurıldı-yı şerîf vârid olmağın imtisâlen-leh savb-ı şer’-i mutahhardan keşf nâ’ibimiz olan fahrü’l-müderresîni’l-kirâm Abdullah Efendi ibn Ali irsâl olunup ol dahi hâssa mi’mârlardan Mustafa Halife bin Abdülmennân ve Ali Halife bin Abdülmennân ile mahmiyye-i İstanbul’da Kumkapu hâricinde vâki merhûm Kürekçibaşı Süleyman Ağa Vakfı musakkafâtından olup bir taraftan yine vakf-ı mezbûrdan Yusuf bin Abdullah tasarru-fında olan pazarcı dükkânı ve bir taraftan vakf kenîfler ve iki taraftan tarîk-i âmm ile mahdûd Pazarcı dükkânına varup zeyl-i vesîkada muharrerü’l-esâmî ve ebniye ve sukûf ahvâline ittîlâ’-ı tâmmı olan bî-garaz müslimîn mahzarlarında akd-i meclis-i şer’-ı şerîf eylediğinde dükkân-ı mahdûd-ı mezbûra icâreteyn-i ma’lûmeteyn ile mutasarrıf olan işbu bâ’isü’l-kitâb İbrahim meclis-i ma’kûd-ı mezbûrda vakf-ı mezbûr mütevellîsi es-Seyyid Ömer Çelebi ibn es-Seyyid Mehmed tarafından vekîl ve kâtib-i vakf-ı mezbûr Abdullah Efendi hâzır olduğu halde mezbûr Yusuf muvâcehesinde üzerine da’vâ ve takrîr-i kelâm idüp mezbûr Yusuf’un işbu dükkânı benim dükkânım üzerine meyl idüp ve ebniyesi dükkânıma dayatmak ile benim dükkânımı tarîk-i âmm cânibine meyl itdirmekle dükkânım inhidâmına bâ’is olup bana zararı olmağın hâlen keşf ve nazar olunup def’ itdirilmek matlûbumdur didikde mi’mârân-ı mezbûrân ile müslimûn-ı mezbûrûn zikr olunan dükkânda bi’l-müvâcehe nazar ve keşf eylediklerinde fi’l-hakîka mezbûr Yusuf’ın dükkânı üzerinde olan odasının ve sakfının müdde’î-i mezbûrın dükkânı tarafın-da müstakil direkleri olmayup müdde’î-i mezbûrın direklerine bağlar urulmayup üzerlerine tabân vaz’ olunmağla müdde’î-i mezbûrın direkleri dükkânı tarîk-i âmm tarafına on sekiz parmak mikdârı meyl idüp zararı olduğu mukarrer ve muhakkak olup

mezbûr Yusuf zikr olunan dükkânın müdde'î-i mezbûr İbrahim Çelebi'nin dükkânı tarafına müceddeden müstakil direkleri vaz' eyleyüp kendi dükkânı tabânlarını ve sakfını kendi direkleri üzerine almak ile zararı mündefi' olur deyü mi'mârân-ı mezbûrân ile müslimûn-ı merkûmûn bi'l-muvâcehe ihbâr ve ittifâk etmeleriyle mezbûr Yusuf ber-vech-i mübeyyen mahall-i mezkûra müstakil direkleri vaz' eyleyüp kendi dükkânı tabânlarını ve sakfın kendi direkleri üzerine almak üzre mezbûr Yusuf'a tenbîh eylediğini mevlânâ-yı mezbûr mahallinde tahrîr ve ma'an ba's olunan Ali Çelebi bin Mustafa ve Mehmed Çelebi bin İbrahim ile meclis-i şer'a gelüp alâ vukû'a inhâ ve takrîr itmeğin mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi't-tâsi' ve'l-'işrîn min Cumâdelâhire sene seb'a ve mi'e ve elf

Şühûdü'l-hâl

Molla Ali bin Ömer, Mustafa Beşe bin Abdullah, Bektaş Beşe bin İbrahim, Ali Çelebi bin Bektaş, el-Hâc İbrahim bin Abdullah, el-Hâc Abdurrahman bin İbrahim

1359 - 1696 (1107) İstanbul 22: 9b/1 Dava / *Adjudication*

Ahmet Ağa, Üsküdârî Mahmud Efendi Vakfı'ndan odalar kiralamıştır. Ahmet Ağa, yıkılmaya yüz tutan bu odaların yıkılıp yeniden yapılması için Macar asıllı birkaç usta ile 250 kuruşa anlaşmıştır. Ustalar, Ahmet Ağa'nın vekili karşısında mahkemeye çıkıp harcamalarının 250 kuruştan fazla olduğunu ileri sürerek durumun saptanması için keşif yapılmasını isterler. Görüşü sorulan Ahmet Ağa'nın vekili, harcamanın 250 kuruşu aştığından haberi olmadığını söyler. Bilirkişilerin gerçekleştirdiği keşif işlemi sonucunda, yapılan harcamanın 63.947 akçe olduğu belirlenir. Sonuçta mahkeme, davalının aradaki farkı ustalara ödemesine karar verir.

Ahmet Ağa has rented several rooms from the Üsküdârî Mahmud Efendi Waqf. For 250 kuruş, he hires Hungarian masters to

restore the dilapidated rooms. The masters sue Ahmet Ağa's legal agent, claiming that their expenses have exceeded 250 kuruş. They want an investigation to determine their expenses. Questioned by the court, Ahmet Ağa's legal agent states that he did not know that the masters' expenses exceeded 250 kuruş. After the investigation, the experts report to the court that the restoration cost is 63,947 akçe. In conclusion, the court instructs the defendant to pay the masters the difference.

Husûs-ı âti'z-zikrin mahallinde ketb ü tahrîri ve fasl u hasmı bâbında buyuruldu-yı şerîf vârid olmağın imtisâlen-leh savb-ı şer'-ı mutahhardan keşif nâ'ibimiz olan fahrü'l-müderrisîni'l-kirâm Abdullah Efendi ibn Ali irsâl olunup ol dahi hâssa mi'mârlardan Ali Halife bin Abdullah ve Osman Halife bin Abdülmennân ile mahmiyye-i İstanbul'da Kumkapu hâricinde vâki merhûm ve mağfûr-un-leh Üsküdârî Mahmud Efendi vakfı müsakkafâtından olup iki taraftan vakf-ı mezbûr ve bir taraftan Nişancı Paşa-yı Cedîd vakfı ve bir taraftan tarîk-i âmm ile mahdûd Ermeni odaları üzerine varup zeyl-i vesîkada muharrerü'l-esâmî ve ebniye ve sukûf ahvâline ittılâ'-ı tâmmı olan bî-garaz müslimîn mahzarlarında akd-i meclis-i şer'-i şerîf eylediğinde neccâr tâ'ifesinden işbu bâ'isü's-sifr Sefer veled-i Karagöz ve küçük Sefer veled-i Arotin nâm zımmîler meclis-i ma'kûd-ı mezbûrda zikr olunan odalar icâreteyn-i ma'lûmeteyn ile taht-ı tasarrufında olan mahmiyye-i mezbûrda Ahmed Ağa Mahallesi'nde sâkin Mustafa Ağa bin Abdullah nâm kimesne tarafından husûs-ı âti'z-zikre vekîl olduğu es-Seyyid Ali Çelebi ibn es-Seyyid Mehmed ve Molla Ali bin Mahmud nâm kimesneler şehâdetleriyle şer'an sâbit olan Ahmed Efendi bin Musa nâm kimesne üzerinde her biri üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüp müvekkile-i mezbûr Mustafa Ağa taht-ı tasarrufında olan işbu mahalde vâki fevkânî ve tahtânî on sekiz bâb oda üç mahzeni murûr-ı eyyâm ile müşrif-harâb olup kâbil-i süknâ olmamağın mecmû'-ı ebniyesin kal' idüp atîk kerestesiyle mahlût neccâriye ve ırgâdiye ve sâ'ir lâzım gelen cedîd keraste ve kirec ve tuğla ve kiremid cümlesi bizim üzerimize olmak üzre işbu

müşâhede olunan zarar üzre yirmi iki bâb fevkânî ve tahtânî oda ve dehlîz ve iki mahzen binâ idivermek üzre iki yüz elli gurûşa bizimle kavl biz dahi kabûl etmekle masârîfının sülüsünü atîk ve sülüsü cedîd işbu yirmi iki bâb oda ve iki mahzenin binâsına mübâşeret eyleyüp cümle sakfı ve döşemelerini ve ba'zı odaların dolma dıvâr ve kara sıva ve ak sıva ve ocak ve masandıra pencere ve kapuların binâ eyleyüp lâkin ziyâde masrûfımız olmağın hâlen ebniye-i mezkûre keşf ve masrûfımız tahmîn-i sahîh ile tahmîn ve takvîm olunup masrûfımız alıvirilmek matlûbımızdır didiklerinde gibbe's-su'âl vekîl-i mezbûr cevâbında kavl-i meşrûhlarını ikrâr lâkin müdde'îyyân-ı mezbûrânın masrûfları kavl olunan meblağ-ı mezbûr iki yüz elli beş gurûşdan ziyâde olduğu ma'lûmım değildir deyücek mi'mârân-ı mezbûrân ebniye-i mezkûreyi bi'l-muvâcehe keşf ve mesâha eylediklerinde tûlen ve arzan bi hesâb terbî'î beş yüz otuz zirâ' ber vech-i meşrûh mahlût sakf zirâ'ı on beşer akçeden yedi bin dokuz yüz elli akçe ve bi-hesâb-ı mezbûr iki yüz altmış zirâ' yassı şişeli câm tahtası tavân zirâ'ı on ikişer akçeden üç bin yüz yirmi akçe ve bi-hesâb-ı mezbûr iki yüz kırk dört zirâ' tahta döşeme zirâ'ı on sekiz akçeden on bin beş yüz doksan iki akçe ve bi-hesâb-ı mezbûr beş yüz yetmiş dokuz zirâ'ı sade dolma dıvâr zirâ'ı yirmi beşer akçeden iki bin sekiz yüz yirmi akçe ve on iki aded davlumbazlı ocak her biri üçer yüz ellişer akçeden dört bin iki yüz akçe ve dokuz aded sade ocak her biri üçer yüz akçeden iki bin yedi yüz akçe ve on iki aded masandıra her biri ikişer yüz ellişer akçeden üç bin akçe ve yirmi dört aded sandık dolab her biri seksen akçeden bin dokuz yüz yirmi akçe ve on dört aded kapu ma'a hâriciyye her biri altmışar akçeden sekiz yüz kırk akçe ve çıkırıkcı işi yirmi iki aded pencere her biri yüzer akçeden iki bin iki yüz akçe ve iki mahzen kapısı altıyüz akçe ve fevkânî üç ve kenîf her biri beşer yüz akçeden bin beş yüz akçe ve defa yirmi zirâ' dolma dıvâr zirâ'ı on beşer akçeden üç yüz akçe ve yirmi iki aded yama [?] direği her biri on beşer akçeden üç yüz otuz akçe ve biri on iki ve biri dokuz basamak iki nirdübân iki yüz akçe ve bi-hesâb-ı mezbûr yüz seksen zirâ' dıvâr-ı mezbûr yüz elli altı zirâ' tahta perde zirâ'ı on beşer akçeden iki bin üç yüz kırk akçe ve on

bir aded İznikmid direği ma'a bâşlık her biri ellişer akçeden beş yüz elli akçe ve on sekiz bâb odanın kal'ı masârifi iki bin dört yüz akçe min haysi'l-mecmû' altmış üç bin dokuz yüz kırk yedi akçe ile ancak olur noksân ile olmak mümkün değildir deyü mi'mârân-ı mezbûrân ile müslimîn-i mezbûrûn icmâ' ve ittifâk etmeleriyle mûcebiyle meblağ-ı mezbûr altmış üç bin dokuz yüz kırk yedi akçeyi müdde'ıyyân-ı mezbûrân müvekkile-i mezbûre edâ ve teslîm etmek üzere vekîl-i mezbûra tenbîh eylediği mevlânâ-yı mezbûr mahallinde tahrîr ve ma'an ba's olunan Ali Çelebi bin Mustafa ve Mehmed Çelebi bin İbrahim ile meclis-i şer'a gelüp alâ vukû'a inhâ ve takrîr etmeğin mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi't-tâsi' ve'l-'işrîn min Cumâdelâhire sene 1107

Şühûd

[silik] Çelebi bin Ahmed [silik], Ali Halife bin el-mü'ezzin, es-Seyyid Halil Çelebi bin es-Seyyid Mehmed, el-Hâc Abdurrahman bin İbrahim, el-Hâc Ahmed bin Süleyman, Ahmed Beşe bin Abdullah, Abdurrahman Beşe bin Mustafa, es-Seyyid Ali Çelebi, Ahmed Bey bin Abdülbâki

1360 - 1696 (1107) İstanbul 22: 10a/2 Dava / *Adjudication*

Ölen Hıristiyan Aci Bedros'un mirası eşi Vasliye, dört oğlu ve bir kızına kalmış, ancak miras bölüştürülmeden önce erkek çocuklarından biri ölmüştür. Miras varisler arasında bölüştürüldükten sonra, Aci Bedros'un erkek çocuklarından Bredodmoz, el-Hac Ali karşısında mahkemeye çıkar. Bredodmoz, arsası İbrahim Çavuş Vakfı'ndan 540 akçeye kiralanmış olan yağhanenin yarı hissesinin ölen babası Aci Bedros'un mülkiyetinde olduğunu, ancak bu mülke el-Hac Ali'nin bütünüyle el koyduğunu ileri sürerek kendi hissesinin verilmesini ister. Görüşü sorulan el-Hac Ali, yağhanenin yarı hissesinin Aci Bedros'ta olduğunu doğrulamakla birlikte, ölümünden sonra Aci Bedros'un 200 kuruş borcu olduğunun belirlendiğini, borcun ödenmesi amacıyla yağhanedeki hissesinin varislerince 200 kuruşa satılmış olduğunu, kendisinin de

bu hisseyi Üsküdarlı Mehmet Ağa'dan 350 kuruşa satın aldığını belirtir. Savını kanıtlaması istenildiğinde el-Hac Ali, mahkemeye kanıt sunamaz. Bredodmoz'dan böyle bir satışın gerçekleşmediğine yemin etmesi istenir, o da İncil üzerine yemin eder. Sonuçta, mahkeme söz konusu yağhanedeki hissesini davacı Bredodmoz'a vermesi için davalı el-Hac Ali'yi uyarır.

The estate of the late Aci Bedros, a Christian, falls to his wife Vasliye, four sons and a daughter. One of his sons dies before the estate is distributed among the heirs. After the distribution, Bredodmoz, one of Aci Bedros' sons, sues el-Hac Ali. The plaintiff claims that his late father owned a half-share of an oil production facility (yağhane) that was rented from the İbrahim Çavuş Waqf for 540 akçe per annum. After his father's death, he says, el-Hac Ali confiscated the whole property. Now Bredodmoz wants his share back. Questioned by the court, el-Hac Ali corroborates that a half-share of the oil facility belonged to Aci Bedros. He also says that after Aci Bedros' death it became clear that the decedent owed 200 kuruş. In order to settle the debt, his heirs sold the share for 200 kuruş. El-Hac Ali then bought the share from Mehmet Ağa of Üsküdar for 350 kuruş. Asked to prove his claim, el-Hac Ali fails to present to court pertinent evidence. The court then asks Bredodmoz to take an oath that such a sale never took place. He takes an oath on the Bible. In conclusion, the court instructs the defendant el-Hac Ali to return to the plaintiff Bredodmoz his share in the oil production facility.

Vilâyet-i Anadolu'da İncesu Kasabası ahâlisinden olup medîne-i Ankara'ya giderken esnâ-i tarîkde bundan akdem hâlik olan Aci Bedros veled-i Kozme veled-i Dedo nâm zimmînin verâseti zevce-i metrûkesi Vasliye bint-i Sava nâm nasrâniyye ile sulbî kebîr oğulları Avrâyil Keşiş ve Cerkiş ile hîn-i helâkinde sağîrlar olup hâlen kebîr olan âhar oğulları Bredodmoz ve Yaryam'a ve sulbiyye kebîre kızı Eyne nâm nasrâniyyeye münhasıra olup kable'l-kısme mezbûr Yaryam dahi hâlik olup verâseti anası mezbûre Vasliye ile

li-ebeveyn er karındaşı merkûm Bredodmoz'a münhasıra olduğu karye-i mezbûre ahâlisinden el-Hâc Mehmed bin Abdullah ve Musa bin el-Hâc Mirez şehâdetleriyle hasm-ı şer'î-i câhid mahzarında şer'an sâbit ve tashîh mes'eleleri bi-tarîki'l-münâsahati's-şer'îyye iki yüz on altı sehmden olup sihâm-ı mezbûreden otuz dört sehmi mezbûre Vasliye'ye ve kırk ikişer sehmi mezbûrân Avrayıl Keşiş ve Cerkiş'den her birine ve yirmi bir sehmi mezbûre Eyne'ye ve yetmiş yedi yedi sehmi mezbûr Bredodmoz'a isâbet eylediği şer'an zâhir ve müte'ayyin olduktan sonra mezbûr Bredodmoz meclis-i şer'-i şerîf-i enverde zikr-i âtî yağ-hâneye el-ân vazı'ü'l-yed olan el-Hâc Ali bin el-Hâc Hasan mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüp 'arsasının Merhûm İbrahim Çavuş vakfına senede beş yüz kırk akçe mukâta'ası olup ebniye-i mevcûdesi mülk-i sarf olan mahmiyye-i İstanbul'da Davud Paşa İskelesi kurbünde Kassâb İlyas Mahallesi'nde vâki' bir taraftan el-Hâc Ali dükkânı ve iki taraftan Küçük Langa bostanı ve bir taraftan tarîk-i 'âmm ile mahdûd yağhâne ebniyesinin ve içinde mevcûd iki şîrugañ değirmeni ve iki bezir değirmeni ve bir menge-ne ve bir kadirga ve iki kovan ve iki kazgan ve biri tahtadan tebsi ve biri zîr-i zemîn iki mahzen ve sekiz küp nısf-ı şâyî'leri babam mezbûr Acı Bedros'un ile'l-helâk mülk ve hakkı olup ba'de'l-helâk mârû'z-zikr nısf hissennin bi-tarîki'l-münâsahati'l-merkûme iki yüz on altı sehmden yetmiş yedi sehmi irsen bana isâbet itmişken mezbûr el-Hâc Ali zikr olunan nısf hissennin mecmû'ına bi-gayr-ı hakk vâzı'ü'l-yed olmağın hâlen suâl olunup hisse-i mezbûremden kasr-ı yed ve bana teslîme mezbûr el-Hâc Ali'ye tenbîh olunmak matlûbumdur didikde gibbe's-suâl mezbûr el-Hâc Ali cevâbında fi'l-hakîka zikr olunan yağhâne ebniyesinin ve âlât-ı mezkûrenin nısf-ı şâyî'leri müdde'î-i mezbûrun babası merkûm Acı Bedros'ın ile'l-helâk mülk ve hakkı olup ba'de'l-helâk verese-i mezbûra irsen isâbet itmişken lâkin hâlik-i mezbûr Acı Bedros'ın iki yüz guruş deyn-i müsbeti olup nükûd-ı menkûle terekesi olmayup deyn-i mezbûrî edâ için zikr olunan nısf hissesi bey' olunmak lâzım gelmeğın mezbûr Avrayıl Keşiş bin doksan sekiz senesi şehri Rebi'ülevveli evâhirinde kasaba-i mezbûrede nâ'ibü's-şer'

olan Süleyman Efendi huzûrunda kendi tarafından asâleten ve müdde'î-i mezbûr Bredodmoz ile merkûm Yaryam sağîrlar olup vasiyeleri olmağla vesâyeten mezbûretân Vasliye ve Eyne asâleten zikr olunan yağhâne ebniyesinin ve âlât-ı mezkûrının nısf-ı şâyi'lerinde olan hisse-i merkûmelerini deyn-i mezbûrı edâ için merkûm Çerkis'e iki yüz guruşa her biri asâleten ve vesâyeten bey' ve teslîm ol dahi iştirâ ve tesellüm ve def'-i semen-i mezbûr idüp ebniye-i mezbûre ile âlât-ı merkûmede olan nısf hissenin mecmû'ı irsen ve şîrâ'en mülk ve hakkı oldukdan sonra merkûm Çerkis dahi sene-i mezbûre şehr-i Ramazanü'l-mübârekinin on yedinci günü zikr olunan nısf hisseyi işbu hâzir-i bi'l-meclis Üsküdarlı Mehmed Ağa bin Abdullah'a üç yüz seksen guruşa bey' ve teslîm ol dahi iştirâ ve tesellüm ve def'-i semen-i mezbûr eyledikten sonra mezbûr Mehmed Ağa dahi bin doksan dokuz senesi Şevvâlü'l-mükerremnin yirminci günü mârû'z-zikr nısf hisseyi üç yüz elli guruşa bana bey' ve teslîm ben dahi iştirâ ve tesellüm ve def'-i semen-i mezbûr idüp ol vechile mülk-i müşterâm olmağla vaz'-ı yed iderim deyü da'vâ def' idicek gıbbe'l-istintâk ve'l-inkâr mezbûr el-Hâc Ali'den def'-i mezbûrunu mübeyyine beyyine taleb olundıkda ityân-ı beyyine için istimhâl itmekle kirâren ve mirâren mehl-i şer'î-yi birle ba'de'l-imhâl ityân-ı beyyineye bir vechile kâdir olmayup izhâr-ı 'ac'z ile istihlâf itmeğin fi'l-hakîka babası merkûm Acı Bedros'ın iki yüz guruş deyn-i müsbeti olup nükûd-ı menkûl terekesi olmayup deyn-i mezbûrı edâ için zikr olunan nısf hisseyi karındaşım merkûm Avrayıl Keşiş vech-i muharrer üzre asâleten ve vesâyeten ve mezkûretân Vasliye ve Eyne asâleten merkûm Çerkis'e bi'l-izni'ş-şer'î iki yüz guruşa bey' ve teslîm eylediklerinde [silik] yemîn teklîf olundıkda ol dahi hasbe'l-mes'ûl yemîn-i bi'llâhi'l-lezî enzele'l-İncîl 'alâ İsa 'aleyhi's-selâm itmeğin mûcebiyle zikr olunan yağhâne ebniyesinin ve âlât-ı mezkûrenin nısf-ı şâyi'lerinde bi-tarîki'l-münâsahati'l-merkûme müdde'î-i mezbûr Bredodmoz'un hisse-i şer'iyyesi olan yetmiş yedi sehm hisse-i şâyi'adan ve müdde'î-i mezbûra teslîme ve merkûm el-Hâc Ali tenbîh olunup mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi'l-âşir min şehri Recebi'l-mürecceb li-sene seb'a ve mi'e ve elf

Şühûdü’l-hâl

Es-Seyyid Mustafa Çavuş el-mübâşir, Mustafa Çelebi bin Abdulkâdir, Musa Beşe bin Abdullah, Abdurrahman Çelebi bin Musallî, İbrahim Çelebi bin Abdullah, Süleyman bin Abdullah, Süleyman Bey bin Mehmed, Mehmed Çelebi bin Mustafa, Ahmed Çelebi bin İbrahim, İbrahim Çelebi bin Ahmed.

1361 - 1696 (1107) İstanbul 22: 13b/1 Tescil işlemi / *Registration*

Mahmut, ölümünden önce, Yedikule’nin Bucakbağı Mahallesi’nde bulunan bir evini kendisi için Kur’an okuyacak bir ilim adamının oturması koşuluyla vakfetmiştir. Mahkeme kararıyla evi kullanmakta olan Ali Efendi, kendi isteğiyle evi boşaltmış olup yerine vakfiye koşullarına uygun olarak Abdullah Efendi geçmiştir. Mahkeme bu değişikliği sicile kaydeder.

The late Mahmut had endowed his house in Yedikule’s Bucakbağı neighborhood for the accommodation of a scholar on condition that he would read the Quran for his soul. Ali Efendi, who had been using the house under a court decision, vacates the house voluntarily. Abdullah Efendi replaces him in accordance with the waqf deed (vakfiye). The court registers the change of accommodation.

Ashâb-ı hayrâtdan merhûm Mahmud bin Abdullah’ın kendi rûhiyçün her Cuma gecesini bir sûre-i mülk tilâvet etmek üzere ulemâdan bir recül-i sâliha meşrûta vakfı olup mahmiyye-i İstanbul’da Yedikule dâhilinde Bucakbağı Mahallesi’nde vâki bir tarafı mahalle-i mezbûre imâmına meşrûta vakf menzil ve iki tarafı cidâr-ı hısn ve bir tarafı tarîk-i hâss ile mahdûd iki bâb tahtânî oda ve bi’r-i mâ’ ve cenîneyi muhtevî menzile tevcîh-i hâkimü’ş-şer’le mutasarrıf olan Ali Efendi ibn Mehmed kendi rızâsıyla kasr-ı yed etmekle süknâ-yı menzil-i mezbûr mahlûl ve işbu bâ’isü’l-kitâb Abdullah Efendi ibn Abdülkadir ulemâdan

olup süknâya muhtâc ve her vechile mahall ve müstahikk olduğu sikât-ı makbûleti'l-kelimât ihbâr itmeleriyle işbu kitâb-ı müşkîn-nikâb tevkî'-i refî'-i müstetâbî ile şeref-yâb olan hâkim-i ma'delet-nisâb tûbâ-lehû ve hüsne me'âb hazretleri dahi süknâ-yı menzil-i mahdûd-ı mezbûrî ber-mûceb-i şart-ı vâkîf kîbel-i şer'den mezkûr Abdullah Efendi'ye tevcih idüp tasarrufiyçün işbu vesîka bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sâlis 'aşer min şehri Recebi'l-ferd sene seb'a ve mi'e ve elf

Şühûd

El-Hâc Mustafa Çelebi ibn el-Hâc Ahmed, İbrahim Çelebi ibn Ahmed, Abdurrahman Efendi kâtib-i muhâsebe, Mehmed Ağa ser-muhzırân, Ali Çelebi ibn Bali

1362 - 1696 (1107) İstanbul 22: 15b/1 Tescil işlemi / *Registration*

El-Hac Hürrem Çelebi, kız kardeşi Havva Hatun ile birlikte mahkemeye gelir. İki kardeşin dedeleri Hürrem Ağa, bir evini çeşitli koşullarla vakfetmiş, babaları Ahmet Ağa vakfiye koşullarına uygun olarak evi kullanırken çıkan bir yangında ev bütünüyle yanmış, sonra da Ahmet Ağa kendi parasıyla evi yeniden yaptırmış ve yine vakfetmiştir. Babalarının ölümünden sonra evin kullanım hakları iki kardeşe geçmiş, onlar da kendi paralarıyla eve birtakım eklemeler yaptırmışlardır. Şimdi iki kardeş mahkemeden bu evin aralarında bölüştürülmesini istemektedirler. Taraflar, bilirkişilerin keşif işlemi sonucunda gerçekleştirdikleri bölüştürmeyi onaylar. Mahkeme de bu işlemi sicile kaydeder.

El-Hac Hürrem Çelebi and his sister Havva Hatun are in court. Their grandfather Hürrem Ağa had endowed his house, making a variety of stipulations. While their father Ahmet Ağa was using it in accordance with the waqf deed (vakfiye), the house was destroyed in a fire. Ahmet Ağa then had the house restored using his own funds and endowed it again. After their father's death, the two siblings inherited the usufruct rights of the

house. Having made some additions to the house, they now want the house to be divided among them. The two parties approve of the division made by a team of experts after an investigation. The court registers the transaction.

Husûs-ı âti’z-zikrin mahallinde ketb ve tahrîri iltimâs olunmağın savb-ı şer’-i mutahhardan keşif nâ’ibimiz olan fahrü’l-müderrisîni’l-kirâm Abdullah Efendi bin Ali irsâl olunup ol dahi hâssa mi’mârlardan Dede Mehmed Halife ibn Süleyman ve Ahmed Halife ibn Mustafa ile mahmiyye-i İstanbul’da Kassâb İlyas Mahallesinde vâki’ bir taraftan cidâr-ı hısn ve bir taraftan ba’zan Manevî Efendi mülki ve ba’zan el-Hâc Ahmed menzili ve bir taraftan ba’zan tarîk-i hâss ve ba’zan el-Hâc Mustafa menzili ve bir taraftan Solak Ahmed Çelebi tasarrufında olan vakıf menzili ve ba’zan Yahya Ağa mülki ile mahdûd dâhilen ve hâricen büyût-i adîdeyi müştemil menzile varup zeyl-i vesîkada muharrerü’l-esâmî müslimîn ve ebniye ve sukûf ahvâline ittîlâ’-ı tâmmı olan bî-garaz kimesneler mahzarlarında akd-i meclis-i şer’-i şerîf eylediğinde menzil-i mahdûd-ı mezbûra zikr-i âtî vech üzre vâzî’u’l-yed olan el-Hâc Hürrem Çelebi ibn Ahmed Ağa ibn Mehmed nâm kimesne meclis-i ma’kûd-ı mezbûrda li-ebeveyn kız karındâşı olup zâtı ma’rifet-i şer’iyye ile ârifân Mustafa Çelebi ibn Mehmed ve el-Hâc Mustafa bin Ahmed ta’rîfleriyle mu’arrefe olan Havva nâm hâtûn muvâcehesinde ikrâr ve takrîr-i kelâm idüp işbu menzil-i mahdûd-ı mezbûrı cedd-i a’lâmız Hürrem Ağa nâm kimesne hayâtında yedinde mülki ve hakkı iken vakf ve habs eyleyüp süknâ ve tevliyeti evvelâ kendi nefesine ba’dehû evlâdına ve evlâd-ı evlâdına ve evlâd-ı evlâd-ı evlâdına ve ba’de’l-inkırâz utekâ ve atîkâtına ve evlâd-ı utekâ ve atîkâtına ve evlâd-ı evlâd-ı utekâ ve atîkâtına neslen ba’de neslin ve ba’de’l-inkırâzi’l-küll Medîne-i Münevvere fukarâsına şart ve ta’yîn ve tescîl-i şer’î ve vakfiye-i ma’mûlün-bihâ tahrîr itdirdiğinden sonra vefât itmekle evlâdından babamız merkûm Ahmed Ağa menzil-i mezbûrı bervech-i mübeyyen tasarruf üzre iken ebniyesi bin yetmiş senesinde vâki’ harîk-i kebîrde bi’l-küllîye muhterik olup arsa sırfa kalma-

ğın babamız merkûm Ahmed Ağa dahi arsa-i mezbûre üzerinde kendi malı ile kemâkân vakf olmak üzere dâhiliyyesinde işbu üç bâb tahtânî oda ve bir sofa ve bir matbah ve hâriciyyesinde dahi fevkânî bir kebîr oda ve bir sağîr oda binâ itdiğinden sonra fevt olup nevbet-i süknâ bize intikâl itmeğın ben dahi yine ke'l-evvel vakf olmak üzere kendi malım ile işbu dâhiliyyede vâkî' sağîr hammâmı ve câmekân odasını binâ itmişidim menzil-i mezbûr kâbil-i kısmet olmağla tevliyetim hasebiyle kız karındâşım mezbûre Havva ile beynimizde mûhâye'e-i bi'l-mekân vechi üzere taksîm olunmak matlûbumuzdır didikde gibbe't-tasdîki'ş-şer'î mi'mârân-ı mezbûrân menzil-i mezbûrî mesâha eylediklerinde tûlen ve arzan bi-hesâb-ı terbî'î beş yüz kırk iki zirâ' binâlı arsa ve üç bin altı yüz yetmiş sekiz zirâ' arsa-i hâlîden mezbûrân el-Hâc Hürrem Çelebi ve Havva'dan her birine ikişer yüz yetmiş birer zirâ' binâlı arsa ve bin sekiz yüz otuz dokuz zirâ' arsa-i hâliyye isâbet itdüğü zâhir ve ta'yîn olmağın dâhiliyyede vâkî' tahtânî üç bâb oda ve sofa ve hammâm ve câmekân odası ve sofanın köşesinde vâkî' direkden cunba üçüncü bir [...] doğru kal'a dıvârı ve dibinde vaz' olunan alâmete muntehî oluncaya değin sağ cânibde vâkî' hadîka mezbûr el-Hâc Hürrem Çelebi'ye hisse ta'yîn olunup ve hâriciyye-i menzil-i mezbûr ma'an arsa-i hâliye ve dâhiliyyede vâkî' matbah ve köşk ve orta kapu ve sol tarafda vâkî' bâkî hadîka mezbûre Havva'ya hisse ta'yîn ve tahsîs olundukda her biri mûhâye'e-i bi'l-mekân vechi üzere kabz ve kabûl itmeğın vâkî' hâli mevlânâ-yı mezbûr mahallinde tahrîr ve ma'an ba's olunan Ali Çelebi ibn Mustafa ve Mehmed Çelebi bin İbrahim ile meclis-i şer'a gelüp alâ vukû'ihî inhâ ve takrîr itmeğın mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sânî min şehri Recebi'l-mürecceb li-sene seb'a ve mi'e ve elf

Şühûd

Abdülhalil Efendi bin Mustafa el-imâm, Mustafa Çelebi bin Mehmed, el-Hâc Ahmed bin Hüseyin, el-Hâc Osman bin Mustafa, el-Hâc Mehmed bin Mehmed, Yahya Efendi, Mehmed Çelebi bin bin Mustafa, el-Hâc Hüseyin bin Mustafa, Mahmud Çelebi bin Mustafa, Abdullah Çelebi, İbrahim Beşe bin Abdullah

1363 - 1696 (1107) İstanbul 22: 16a/2 Dava / *Adjudication*

İmam Ali Mahallesi'nden Kara Hasan Ağa'nın ölümü üzerine mirası eşi, annesi, bir oğlu ve üç kızına kalmıştır. Varislerin de bir bölümü öldükten sonra miras geri kalanlara bölüştürülmüştür. Varisler, bir grup vakıf mütevellisiyle birlikte Kara Hasan Ağa'nın kardeşi Mühürdar Mehmet Ağa karşısında mahkemeye çıkarlar. Kara Hasan Ağa, Hüseyin Çavuş Vakfı'ndan yıllık 300 akçeye, Firdevs Mustafa Vakfı'ndan aylık 30 akçeye ve Haydar Ağa Vakfı'ndan aylık 30 akçeye birer arsa kiraladıktan sonra bu üç arsayı birleştirerek üzerlerine büyük bir ev yaptırmıştır. Davacılar, Mühürdar Mehmet Ağa'nın kimsenin haberi olmadan temessük üzerine kendi yazısıyla notlar ekleyerek Firdevs Mustafa Ağa Vakfı'ndan kiralanan arsanın kullanım hakkını üzerine aldığını ileri sürerek durumun düzeltilmesini isterler. Görüşü sorulan Mühürdar Mehmet Ağa, Kara Hasan Ağa'nın yaşamında arsaların kullanım hakları ile üzerlerindeki binanın mülkiyetini bütünüyle kendisine hibe ettiğini ileri sürer. Ancak mahkeme savunmasını geçersiz bulur. Sonuçta, mahkeme davalı Mühürdar Mehmet Ağa'yı bina ve arsalardan el çekmesi konusunda uyarır.

The estate of the late Kara Hasan Ağa, a resident of the İmam Ali neighborhood, falls to his wife, mother, his son, and three daughters. Upon the deaths of some of the heirs, the estate is distributed among the remaining heirs. The inheritors sue Mühürdar Mehmet Ağa, Kara Hasan Ağa's brother, in the presence of three waqf mutawallis. During his lifetime Kara Hasan Ağa rented three adjacent plots from three different waqfs (one from the Hüseyin Çavuş Waqf for 300 akçe per annum, and one each from Firdevs Mustafa and Haydar Ağa waqfs for 30 akçe per month). Combining these three plots, he built a house on them. The plaintiffs claim that the defendant Mühürdar Mehmet Ağa transferred to himself the usufruct rights of the plot rented from the Firdevs Ağa Waqf without informing anyone and forging the promissory note (temessük). The plaintiffs want the property back. Questio-

ned by the court, Mühürdar Mehmet Ağa claims that, before his death, Kara Hasan Ağa donated to him the usufruct rights of all three plots as well as the house. The court finds his defense inadequate. In conclusion, the court instructs the defendant Mühürdar Mehmet Ağa to release the plots and building.

Mahmiye-i İstanbul'da Na'ıllı Mescid kurbünde İmâm Ali Mahallesi sükkânından olup bundan akdem vefât iden Kara Hasan Ağa bin Uzeh bin Ahmed'in verâseti zevce-i metrûkesi Amine Hâtûn ibnet-i Abdullah ile vâlidresi Fatıma Hâtûn ibnet-i Receb ve hîn-i fevtinde sağır olup hâlen sinn ve cüssesinin bulûğa tahammüli olmağla bulûğın i'tirâf iden sulbî oğlı Mehmed Çelebi'ye ve sulbîye kızları diğr Amine Hâtûn ve Rahime ve diğr Fatıma'ya münhasıra olup kable'l-kısme kızı mezbûre Fatıma dahi fevt olup verâseti vâlidresi Rukiyye Hâtûn ibnet-i Abdullah ile li-ümm karındâşı Zeyneb bint-i Mustafa bin Abdullah ile ve li-ebb er karındâşı mezbûr Mehmed Çelebi'ye ve li-ebb kız karındâşları mezbûretân diğr Amine ve Rahime'ye münhasıra olup kable'l-kısme mezbûre Zeyneb dahi fevt olup verâseti anası mezbûre Rukiye ile babası mezbûr Mustafa'ya münhasıra olup kable'l-kısme mezbûre Rahime dahi fevt olup verâseti zevci Mustafa bin Ali Ağa nâm sağır ile vâlidresi Hadîce bint-i Abdullah ve li-ümm karındâşları Ahmed ve Hasan ibn Hüseyin Çelebi bin Hasan nâm sağırlere münhasıra olup kable'l-kısme sağır-i mezbûr Hasan dahi fevt olup verâseti babası mezbûr Hüseyin Çelebi ile vâlidresi mezbûre Hadîce'ye münhasıra olup kable'l-kısme sağır-i mezbûr Ahmed dahi fevt olup verâseti babası mezbûr Hüseyin Çelebi ile vâlidresi merkûme Hadîce'ye münhasıra ve tashîh mes'eleleri bi-tarîki'l-münâsahati's-şer'iyye on iki bin dokuz yüz yetmiş sehımden olup sihâm-ı mezbûreden bin altı yüz yirmi sehmi zevce-i mezbûre Amine Hâtûn'a ve iki bin yüz altmış sehmi vâlidresi mezbûre Fatıma Hâtûn'a dört bin iki yüz seksen dört sehmi oğlı mezbûr Mehmed Çelebi'ye ve iki bin yüz kırk iki sehmi kızı merkûme Amine'ye dört yüz sekiz sehmi merkûme Rukiye'ye ve iki yüz dört sehmi merkûm Mustafa'ya ve bin yetmiş bir sehmi sağır-i mezbûr Mustafa bin Ali Ağa'ya ve beş yüz doksan beş sehmi

mezbûre Hadîce'ye dört yüz yetmiş altı sehmi merkûm Hüseyin Çelebi'ye isâbet eylediği şer'an zâhir ve müte'ayyin olduktan sonra mezbûrûn Mehmed Çelebi ve Hüseyin Çelebi ve Mustafa ve sağır-i mezbûr Mustafa'nın babası ve velîsi merkûm Ali Ağa zâtlarını ma'rifet-i şer'iyye ile ârifân Mustafa Çelebi bin Abdullah ve Abdullah Çelebi bin Abdurrahman ta'rîfleriyle mu'arrefât olan mezbûrât Amine ve Fatıma ve diğer Amine ve Hadîce ve Rukiye dîvân-ı hazret-i sadr-ı a'zamîde ma'kûd meclis-i şer'-i şerîf-i âlîde mahmiyye-i mezbûrede Avrat Pazarı kurbünde Hobyar Mahallesi'nde vâki' merhûm Hüseyin Çavuş vakfına evlâdiyet ve meşrûtiyet üzre bi'l-fi'l mütevellî olan Mehmed Çelebi bin İsmet ve Haremeyn-i Şerîfeyn evkâfî mülhakâtından olan Firdevs Mustafa Ağa vakfının mütevellîsi olmağla vakf-ı mezbûra kibel-i şer'den mütevellî nasb ve ta'yîn olunan hâlen Haremeynü's-şerîfeyn mütevellîsi el-Hâc Mahmud Ağa bin Hasan ve merhûm [silik] vakfına bi'l-fi'l mütevellî olan Mehmed Ağa bin Salih Efendi hâzırlar iken müteveffâ-yı mezbûrın li-ebeveyn karındâşı Mühürdâr Mehmed Ağa mahzarında her biri üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüp mahmiyye-i mezbûrede Avrat Pazarı kurbünde Hobyar Mahallesinde vâki' bir taraftan merhûm Kemânkeş Ahmed Paşa menzili ve bir taraftan Çorbacı Ahmed Ağa menzili ve bir taraftan mezbûr Mehmed Çelebi bin İsmet tasarrufında olan menzil ve bir taraftan tarîk-i âmm ile mahdûd hâricen ve dâhilen zikri âtî ebniyeyi müştamil menzilin hâriciyyesinde [silik] odaları [silik] deryâ cânibinde vâki' tarîk-i âmmdan mezbûr Ahmed Ağa menziline varınca arsa-i hâliyye mezbûr Hüseyin Çavuş vakfından olup senede üç yüz akçe mukâta'ası olmağla arsa-i mezbûreyi vakf-ı mezbûr mütevellîsi işbu mezbûr Mehmed Çelebi üç yüz gurûş mu'accele ve ber-vech-i muharrer senede üç yüz akçe mukâta'a ile taraf-ı vakıfdan birisi müteveffâ-yı mezbûr Kara Hasan Ağa'ya icâr ve teslîm ol dahi istîcâr ve tesellüm ve mu'accele-i mezbûreyi kendi mâlından mütevellî-i mezbûra def' ve teslîm eyledikten sonra hâriciyye-i mezbûrenin mûmâ-ileyh Kemânkeş Ahmed Paşa menzilinden merkûm Hüseyin Çavuş vakfından olan arsaya ve tarîk-i âmmdan dâhiliyyenin Harem kapusına varınca arsa-i kebîre merhûm mezbûr Firdevs Mustafa Ağa vakfından icâre-i mu'accele

ve be-her yevm otuz akçe mü'eccele ile sâbikan Ayasofya mütevellîsi merhûm İsmail Efendi bin Hasan'ın taht-ı tasarrufında iken bin doksan yedi senesi Saferu'l-hayrında mezbûr İsmail Efendi fevt olmağla arsa-i mezbûre intikâl-i âdî ile sulbî oğlu Süleyman Çelebi'ye intikâl itmekle mezbûr Süleyman Çelebi dahi bin doksan dokuz senesi Cumâdelûlâsında arsa-i muntakile-i mezbûreyi ol târîhde vakf-ı mezbûra mütevellî bulunan Receb Çelebi'nin izn-i ma'rifetiyle bin gurûş bedel mukâbelesinde mûrisimiz müteveffâ-yı mezbûr Kara Hasan Ağa'ya ferâğ ve tefvîz ol dahi tefevvuz ve kabûl ve bedel-i ferâğ olan meblağ-ı merkûm bin gurûş kendi mâlından mezbûr Süleyman Çelebi'ye def' ve teslîm ol dahi ahz ü kabz eyledikden sonra menzil-i merkûmın hâlen dâhiliyyesi olup mûmâ-ileyh Kemânkeş Ahmed Paşa menzilinden mezbûr Hüseyin Çavuş vakfı olan arsaya ve Harem kapusından mezbûr Çorbacı Ahmed Ağa menziline varınca arsa-i kebîre merhûm-ı mezbûr Haydar Ağa vakfından icâre-i mu'accele ve be-her mâh kezâlik otuz akçe mü'eccel ile merhûm Serasker İbrahim Paşa Zâde Mehmed Bey'in taht-ı tasarrufında ve üzerinde mevcûd köhne ebniye ve eşcâr ve envâ'-ı şükûfesi silk-i mülkinde münselik olmağla mûmâ ileyh Mehmed Bey bin doksan sekiz senesi şehri Rabî'ilâhîrinin yirminci günü enkâz-ı mezbûreyi dört yüz gurûşa mûrisimiz mezbûr Hasan Ağa'ya bey' ve arsa-i merkûmeyi vakf-ı mezbûr mütevellîsi İbrahim Çelebi'nin izin ve ma'rifeti ile beş yüz gurûş bedel mukâbelesinde ferâğ ve tefvîz ol dahi iştirâ ve tesellüm ve tefevvüz ve kabûl idüp semen-i mezbûr ile bedel-i merkûm dokuz yüz gurûşu kendi mâlından mûmâ ileyh Mehmed Bey'e def' ve teslîm eyledikden sonra bâlâda zikr olunduğı vech üzre evkâf-ı mezbûreden olan üç kıt'a arsayı birbirine ilhâk ve kendi mâlıyla nefsiyçün mülki olmak üzre zikr olunan Firdevs Mustafa Ağa vakfından olan arsa üzerine bir zîr-i zemîn mahzen ve bir âhûr-ı kebîr ve üzerine beş kıt'a hüddâm odaları ve bir kenif ve bir arpa anbarı ve bir külhan ve üzerlerine üç kıt'a kebîr oda ve bir sofa ve dehlizi hâriciyye olmak üzre ve mârû'z-zikr Haydar Ağa vakfından olan arsa üzerine beş bâb fevkânî oda ve bir sofa ve matbah ve bir hammâm ve bir câmekân odası ve bir kebîr musluğu dâhiliyye olmak üzre binâ ve

ihdâs itmekle mecmû’ı bir kebîr menzil olup mûrisimiz merkûm Kara Hasan Ağa’nın ebniye-i mezbûre silk-i mülkinde münselik ve arsası evkâf-ı mezbûreden taht-ı tasarrufında iken mezbûr Hasan Ağa fevt olup ebniye-i mezkûre bi’l-irsi’s-şer’î verese-i mezbûrûna isâbet ve arsa-i mezkûrlar evlâd-ı merkûmûna intikâl-i âdî ile intikâl itmişken mezbûr Mühürdâr Mehmed Ağa mârû’z-zikr Firdevs Mustafa vakfından olan arsa-i mezbûreyi merkûm Hasan Ağa’nın haber ve âgâhı yoğiken ba’det-ta’arruz kendüye ferâğ ve tefvîz itmek üzere hilâf-ı vâki’ vakf temessükinin kenârına tezvîr ile tahrîr itdirüp ve mârû’l-beyân Haydar Ağa vakfından olan arsa-i mezbûreyi enkâz-ı mezkûresiyle mûmâ ileyh Mehmed Bey’den bi’z-zât kendi tefvîz [silk] itmek üzere [silk] mütevellî temessükinin kenârına kendi hattı ile tezvîru’t-tahrîr itmekle menzil-i mezbûrın ebniye-i [silk] fuzûlen vaz’-ı yed ider su’âl olunup bize teslîme ve mezbûrın kasr-ı yedine tenbîh olmak matlûbımızdır didüklerinde gibbe’s-su’âl mezbûr Mühürdâr Mehmed Ağa cevâbında karındâşım müteveffâ-yı mezbûr Kara Hasan Ağa hâl-i hayâtında menzil-i mahdûd-ı mezbûrda vâki’ ismi zikr olunan Hüseyin Çavuş vakfından olan arsa-i mezbûreyi mütevellîsi mezkûr Mehmed Çelebi’den üç yüz gurûş mu’accele ve be-her sene üç yüz akçe mukâta’a ile isticâr ve teslîm ve mu’accele-i mezbûreyi kendi mâlından def’ ve teslîm eyledükden sonra sâniyen zikr olunan Firdevs Mustafa Ağa vakfından olan arsa-i merkûmeyi mutasarrıfı mezbûr Süleyman Çelebi’den bin gurûş bedel mukâbelesinde ber-vech-i muharrer tefevvuz ve kabûl ve mu’accele-i mezbûreyi yine kendi mâlından def’ ve teslîm eyledikden sonra sâlisen zikr olunan Haydar Ağa vakfından olan arsa-i merkûme üzerinde vâki’ enkâz-ı mezbûreyi mûmâ ileyh Mehmed Bey’den dört yüz gurûşa iştirâ ve arsasını beş yüz gurûş bedel mukâbelesinde bâ-izn-i mütevellî tefevvuz ve kabûl ve semen-i mezbûr ile bedel-i mezkûr cem’an dokuz yüz gurûşu kezâlik kendi mâlından mûmâ-ileyh Mehmed Bey’e def’ ve teslîm eyledikden sonra zikr olunan üç kıt’a arsaları birbirine ilhâk ve kendi mâlıyla nefsiyçün mülki olmak üzere hâlen mevcûd olan ebniye-i mezbûremi binâ ve ihdâs eyledikden sonra menzil-i mahdûd-ı mezbûrın ebniye ve arsalarını bana hîbe ve temlîk idüp ben dahi ittihâb ve kabûl ve

temellük itmekle menzil-i mezbûrın ebniye ve arsaları mülk-i mevhûbım olmağla vaz'-ı yed iderim deyû da'vâ-yı def'a mütesaddî olup lâkin zikr olunan arsalar vech-i mübeyyen üzre vakf olup ve ebniye-i mezbûre vakf arsalar ile meşğûl olmağla hîbe-i mezkûra şer'an sahiha ve müte'ayyin olmağla mezbûr Mühürdâr Mehmed Ağa'nın def'i sahîh olmamağın mücebiyle menzil-i mezbûrın ebniye ve arsalarından kasr-ı yed ve verese-i mezbûrûn def' ve teslim mezbûr Mühürdâr Mehmed Ağa'ya tenbîh olunup mâ hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundı fi'l-yevmi'l-âşir min şehri Recebi'l-ferd li-sene seb'a ve mi'e ve elf

Şühûd

Umdetü erbâbi't-tahrîr ve'l-kalem Mustafa Efendi tezkire-i evvel, zübdetü ashâbi't-tastîr ve'r-rakam Mehmed Efendi tezkîre-i sâni, fahrü'l-emâcid ve'l-a'yân Yusuf Bey Bey ser-çavuşân, fahrü'l-a'yân ve'l-ekfâ muhızır el-Hâc Mehmed Ağa, fahrü'l-akrân Oda-başı Mustafa Ağa, umdetü'l-müderresîn es-Seyyid İbrahim Efendi Uşakcızâde, fahrü'l-kuzât Receb Efendi nâ'ib-i kabbân, Sunullah Efendi bin Mehmed imâm-ı mahalle-i mezbûre, Hüseyin Efendi imâm-ı ağa-yı yeniçeriyân hâlen, Hüseyin Çavuş bin Halil el-mübâşir, Abdüsselâm Ağa sâkin-i menzil-i mezbûre, Ali Bey bin Mehmed sâkin-i menzil-i mezbûre, Mehmed Bey bin Abdullah, Osman bin Yusuf, Hâmza Halife bin Mahmud el-mü'ezzin, el-Hâc Fazlı bin Mahmud, Yusuf Çelebi bin Abdullah, Şahin bin Abdullah, Yusuf bin Abdullah, Osman bin Yusuf

1364 - 1696 (1107) İstanbul 22: 18a/2 Dava / *Adjudication*

Şemsettin Vakfı'ndan bir bakkal dükkânı kiralamış olan I. Mustafa Çelebi, bir nalbant dükkânı kiralamış olan II. Mustafa Çelebi ve yine bir nalbant dükkânı kiralamış olan Abdullah Çelebi, aynı vakıftan üç oda ve iki dükkân kiralamış olan Ümmügülsüm Hatun'un eşi ve vekili Salih Beşe karşısında mahkemeye çıkarlar. Davacılar, Ümmügülsüm Hatun'un kiralamış olduğu odaların yıkılmaya yüz tuttuğunu, kendi dükkânlarına doğru eğildiğini ve

dükkânlarını tehdit ettiğini söyleyerek odalarda keşif yapılmasını isterler. Keşif işlemi sonucunda, odaların dükkânlara doğru eğilmiş olduğu saptanır. Sonuçta, davalı vekili Salih Beşe odaların onarımı konusunda uyarılır.

Mustafa Çelebi I, Mustafa Çelebi II, and Abdullah Çelebi, tenants of a grocer and two farriers (nalbant) belonging to the Şemsettin Waqf, respectively, sue Salih Beşe, husband and legal agent of Ümmügülsüm Hatun, tenant of three rooms and two stores rented from the same waqf. Claiming that Ümmügülsüm Hatun’s rooms are dilapidated and that they causing danger by leaning toward their stores, the plaintiffs request an investigation. The investigation reveals that the rooms are indeed leaning on the plaintiffs’ stores. In conclusion, the court instructs the defendant’s legal agent Salih Beşe to have the rooms repaired.

Husûs-ı âti’z-zikrin mahallinde istimâ’ ve tahrîri bâbında buyurıldı-yı şerîf vârid olmağın imtisâlen-leh savb-ı şer’-i mutahardan keşif nâ’ibimiz olan fahrü’l-müderresini’l-kirâm Abdullah Efendi ibn Ali irsâl olunup ol dahi hâssa mi’mârlardan Mustafa Halife ibn Abdullah ile mahmiyye-i İstanbul’da Sultan Mehmed Câmî-i şerîfi kurbünde Küçük Karaman’da vâki’ merhûm Kakac Şemseddin Vakfı musakkafâtından olan şekerciler odalarına varup zeyl-i vesîkada muharrerü’l-esâmî müslimîn ve ebniye-i sukûf ahvâline ittılâ’-ı tâmmı olan bî-garaz kimesneler mahzarlarında akd-i meclis-i şer’-i şerîf eylediğinde vakf-ı mezbûrdan icâreteyni’l- ma’lûmeteyn ile kepenk bakkâl dükkânına mutasarrıf olan işbu ashâbü’l-kitâb Mustafa Çelebi ibn Sinan ve bir na’lband dükkânına mutasarrıf olan diğer Mustafa Çelebi ibn Sefer’e yine âna muttasıl âhar na’lband dükkânına mutasarrıf olan Abdullah Çelebi ibn Mehmed nâm kimesneler meclis-i ma’kûd-ı mezbûrda yine vakf-ı mezbûrdan kezâlik fevkânî ve tahtânî üç bâb oda ve iki dükkâna mutasarrıf olup mahmiyye-i mezbûrda Kâtib Muslihiddin Mahallesinde sâkine Ümmügülsüm bint-i Mustafa nâm hâtûnın zevci ve tarafından husûs-ı âti’z-zikre vekil [silik] ma’rifet-i şer’iyye

ile ârifân [silik] nâm kimesneler şehâdetleriyle şer'an sâbit olan Salih Beşe bin Abdullah mahzarında vakf-ı mezbûr mütevellîsi Mehmed Ağa ibn Ahmed hâzır olduğu [silik] her biri üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüp müvekkilem mezbûrenin tasarrufında olan işbu odaları murûr-ı eyyâm ile müşrif-harâb olmağın bizim dükkanlarımız üzerlerine meyl ve ebniyesi dükkanlarımıza [silik] ile bizim dükkanlarımız [silik] itdirmekle inhidâma bâ'is olup harbe-bînî olmağla hâlen keşf ve nazar olunup [silik] mi'mâr-ı mezbûr ile müslimûn-ı mezkûrûn zıkr olunan odalara ve dükânlara nazar eylediklerinde fi'l-hakîka müvekkilem mezbûrenin odalarının ebniyesi müdde'ıyyûn-ı mezbûrûn dükkanları üzerine on parmak mikdârı meyl [silik] olduğu takrîr ve muhakkak olup müvekkile-i mezbûrenin ebniye-i mezkûresinin direklerin istikâmet üzerine müceddeden vâz'ı ve ebniyesin ta'mîr ve termîmi [silik] her biri icmâ' ve ittifâk ve haber vermeleriyle müvekkile-i mezbûre Ümmügülsüm ebniye-i mezkûresinin direkleri istikâmet üzerine müceddeden vâz' ve ebniyesin ta'mîr ve termîm etmek üzre vekîl-i mezbûra tenbîh eyledüğün mevlânâ-yı mezbûr mahallinde tahrîr ve ma'an ba's olunan Ali Çelebi bin Mustafa ve Mehmed Çelebi ibn İbrahim ile meclis-i şer'a gelüp alâ vukû'ihî inhâ ve takrîr itmeğın mâ hüve'l-vâkı' bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi't-tâsi' ve'l-ışrîn min Cumâdelâhire sene seb'a ve mi'e ve elf

Şühûd

Mustafa Ağa bin Mehmed, Berber Şaban Beşe bin Mehmed, İsmail bin Ali, Ali bin Ahmed, Mehmed bin Mustafa, Ali Halife bin Abdullah, Mustafa bin Abdullah

1365 - 1696 (1107) İstanbul 22: 19a/1 Tescil işlemi / *Registration*

Nişancı Cafer Çelebi Mahallesi'nden merhume Ümmühani Hatun, ölümünden sonra Kur'an okunması için para vakfetmiştir. Bu vakfın mütevellisi Mehmet Efendi, İbrahim Efendi ile birlikte mahkemeye gelir. Adı geçen mahalle sakinlerinden Abdülkerim Efendi'nin ölümü üzerine miras kalan evine varisi olmadığı

gerekçesiyle hazine (beytülmal) el koymuş, daha sonra mütevellî Mehmet Efendi hazine görevlilerini dava etmiş olup şahitler ile elindeki hüccet yardımıyla evin istiglal (ipotek, rehin) yoluyla 500 kuruşa vakıf tarafından satın alınmış olduğunu kanıtlamış ve evi geri almıştır. Mütevellî Mehmet Efendi, mahkeme izniyle söz konusu evi açık artırma yoluyla satışa çıkardığını ve en yüksek fiyatı öneren İbrahim Efendi’ye 250 kuruşa satarak parayı aldığını söyler. Mahkeme de bu satış işlemini onaylar.

The late Ümmühani Hatun, a resident of the Nişancı Cafer Çelebi neighborhood, had endowed some money for Quran reading after her death. Mehmet Efendi, mutawalli of her waqf, is in court with İbrahim Efendi. Upon the death of Abdülkerim Efendi, another resident of the same neighborhood, the treasury (beytülmal) confiscated his house on the ground that he had no heirs. Mutawalli Mehmet Efendi took back the house, proving in court through a hujjet and witness accounts that the waqf had bought the house (istiglal) for 500 kuruş. Now Mehmet Efendi states that he auctioned off the house with the court’s permission, then sold it for 250 kuruş to İbrahim Efendi, the highest bidder, and collected payment. The court registers the sale.

Mahmiye-i İstanbul’da Nişancı Cafer Çelebi Mahallesinde sâkin bundan akdem vefât iden Kaliçecizâde Abdurrahman Efendi’nin kızı Ümmühani Hâtûn nâm sâhib[et]lü’l-hayrın eczâ’-i şerîfe tilâveti içün mevkûf nukûdına bi’l-fi’l mütevellî olan Mehmed Efendi ibn Fazlullah Efendi nâm kimesne meclis-i şer’-i şerîf-i enverde işbu râfi’ü’l-kitâb İbrahim Efendi ibn Mehmed mahzarında bi’t-tevliye ikrâr ve takrîr-i kelâm idüp mahalle-i mezbûre ahâlîsinden iken bundan akdem bilâ-vâris fevt olmağla terekesi cânib-i beytü’l-mâla âyide olan kuzâtdan Abdülkerim Efendi ibn Cafer bin Abdurrahman nâm kimesnenin mahalle-i mezbûrede vâki‘ bir tarafdán Halil Çelebi mülki ve bir tarafdán İbrahim Bey mülki ve bir tarafdán Çavuş veresesî mülki ve bir tarafdán tarîk-i âmm ile mahdûd büyüti adideyi müştemil mülk menzili işbu

yedimde olan hükm-i hüccet nâtika olduğu üzre vakf-ı mezbûrdan beş yüz gurûşa bi-tarîki'l-istiglâl rehîn olduğu bundan akdem tevliyetim hasebiyle menzil-i mezbûr beytü'l-mâl olmak üzre vaz'-ı yed iderin beytü'l-mâl emîni Mustafa Ağa bin Abdülmennân'ın vekîl-i müsecceli olan işbu Mehmed Çelebi bin Mustafa muvâcehesinde meclis-i şer' de da'vâ ve müdde'âmı şühûd-ı udûl ile isbât idüp hükm-i hâkim lâhık olmağla yedime hüccet-i şer' iyye virilmişidi el-hâletü hâzihî menzil-i mahdûd-ı mezkûr işbu Yusuf bin Abdullah nâm münâdî ile altmış günden mütecâviz sûk-ı sultânîde nidâ ve müzâyede olunup ve ba'de inkitâ'u'r-rağbe semen-i misli olan ihbâr-ı sikât ile mütehakkık olan iki yüz elli bir gurûşa merkûm İbrahim Efendi'ye bey'-ı kat'î ile bey' ve temlik ve teslîm ol dahi ber vech-i muharrer iştirâ ve temellük ve kabz idüp ve semen-i mezbûr iki yüz elli gurûşı bana edâ ve teslîm ben dahi yedinden bi't-tevliye vakf-ı mezbûr içün ahz ü kabz eyledim ba'de'l-yevm menzil-i mahdûd-ı mezkûr merkûm İbrahim Efendi'nin mülk-i müştêrâsı ve hakk-ı sarfı olmuştur keyfe-mâ-yeşâ ve yahtâr mutasarrıf olsun didikde gibbe't-tasdîki's-şer'î mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sâlis min şehri Recebi'l-ferd sene seb'a ve mi'e ve elf

Şühûd

el-Hâc Mustafa Çelebi kethüdâ-yı muhzırân, Abdurrahman Efendi kâtib-i muhâsebe, Mustafa Çelebi muhzır-ı muhâsebe, Mustafa Çelebi bin İsmail

1366 - 1696 (1107) İstanbul 22: 19a/2 Dava / *Adjudication*

İstanbul'un Nişancı Cafer Çelebi Mahallesi'nde vefat eden Abdurrahman'ın kızı Ümmühanî'nin, Kur'an okunması için vakfettiği paranın mütevellisi Mehmet Efendi, beytülmal emini Mustafa Ağa'nın vekili Mehmet Çelebi karşısında mahkemeye çıkar. Mehmet Çelebi, ölen kadı Abdülkerim Efendi'den miras kalan bir eve varisi olmadığı gerekçesiyle el koymuştur. Mehmet Efendi, Abdülkerim Efendi'nin söz konusu evi ölümünden önce

istiglal (ipotek, rehin) yoluyla 500 kuruşa vakfa sattığını söyleyerek satışı belgeleyen hücceti mahkemeye sunar. Davacı Mehmet Efendi, evin vakfa geri verilmesini istemektedir. Görüşü sorulan davalı Mehmet Çelebi, bu ifadeyi reddeder. Bunun üzerine, davacı Mehmet Efendi mahkemeye şahitlerini çağırır. Şahitler, davacı Mehmet Efendi'nin görüşlerine ve hüccetin içeriğine şahit olduklarını bildirirler. Sonuçta, davacı mütevellî Mehmet Efendi davayı kazanır.

Ümmühani Hatun, daughter of the late Abdurahman, a resident of İstanbul's Nişancı Cafer Çelebi neighborhood, had endowed some money for Quran reading. Mehmet Efendi, mutawalli of her waqf, is in court with Mehmet Çelebi, legal agent of Mustafa Ağa, a treasury officer (beytülmal emini). Mehmet Çelebi has confiscated a house of the late judge Abdülkerim Efendi on the ground that he had no heirs. For his part, the plaintiff Mehmet Efendi states that before his death Abdülkerim Efendi took out a 500 kuruş mortgage (istiglal) on the house from the waqf. Presenting to court a hujjet documenting the transaction, he requests that the house be returned to the waqf. Questioned by the court, the defendant Mehmet Çelebi rejects his testimony. Mehmet Efendi then calls to court witnesses. They testify to the veracity of Mehmet Efendi's testimony and the contents of the hujjet. In conclusion, the plaintiff Mehmet Efendi wins the case.

Mahmiye-i İstanbul'da Nişancı Cafer Çelebi Mahallesinde sâkin iken bundan akdem vefât iden Nalçacızâde Abdurrahman Efendi'nin kızı Ümmühani Hâtûn nâm sâhibetü'l-hayrın eczâ'-i şerîf tilâveti içün mevkûf nükûdına bi'l-fi'l mütevellî olan Mehmed Efendi ibn Fazlullah Efendi nâm kimesne meclis-i şer'î şerîf-i enverde mahmiyye-i mezbûrede beytül-mâl hâssa emîni Mustafa Ağa bin Abdülmennân'ın vekîl-i müsecceli olmağla zikri âti menzile beytül-mâla ait olmak za'mıyla vaz'-ı yed iden Mehmed Çelebi bin Mustafa mahzarında bi't-tevliye üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüp mahalle-i mezbûre ahâlîsinden iken

bundan esbak bilâ-vâris fevt olan kuzâtdan Abdülkerim Efendi ibn Cafer bin Abdurrahman nâm kimesne hâl-i hayâtında işbu yedimde olan istiglâl hücceti nâtika olduğu üzre yedinde mülki olup mahalle-i mezbûrede vâki' bir taraftan Halil Çelebi mülki ve bir taraftan İbrahim Bey mülki ve bir taraftan Çavuş veresi mülki ve bir taraftan tarîk-i âmm ile mahdûd büyü-t-i adideyi müştemil mülk menziline bin doksan sekiz senesi Saferü'l-hayrı evâsıtında vakf-ı mezbûra mütevellî iken fevt olan Hasan Ağa bin Mustafa'ya hayâtında beş yüz gurûşa bi tarîki'l-istiglâl bey' ve teslim ve meblağ-ı mezbûrı mâl-ı vakf-ı mezbûrdan olmak üzre mütevellî-i merkûm Hasan Ağa yedinden ahz ü kabz idüp kable'l-fekk merkûm Abdülkerim Efendi vefât itmekle menzil-i mahdûd-ı mezkûr ber vech-i meşrûh vakf-ı mezbûra rehîn iken bundan akdem emîn-i mezbûr-ı merkûm Abdülkerim Efendi bilâ-vâris fevt olmağla menzil-i mezkûrı bi-gayr-i hakk vaz'-ı yed idüp hattâ bey'a arz etmişdir [silik] su'âl [silik] ve menzil-i mezbûrı bana teslim itmek üzre tenbîh olunmak bi't-tevliye matlûbumdır deyû mazmûnı min külli'l-vücûh takrîrine mutâbık ve târîh-i mezbûr ile müverrah ve mahmiyye-i mezbûrede muhâsib-i evkâf olan Abdullah Efendi'nin hatt ve hatemini hâviye bir kıt'a istiglâl hücceti ibrâz idüp merkûm Mehmed Çelebi muvâcehesinde feth ve kırâ'et ve istintâk olundukda merkûm Mehmed Çelebi cevâbında menzil-i mahdûd-ı mezkûra ber-vech-i muharrer vaz'-ı yed [silik] inkâr idicek mütevellî-i mezbûr Mehmed Efendi'den mazmûn-ı hüccet-i mezkûreye beyyine taleb olundukda udûl-i müsliminden olup mahmiyye-i mezbûrede Karagümrük kurbünde vâki' [silik] Hatun Mahallesi ahâlîsinden el-Hac [silik] Efendi ibn Receb ve el-Hâc İsmail Çelebi bin el-Hâc Murad nâm kimesneler li eclî's-şehâde meclis-i şer'a hâzırân olup iştihâd olundukları fi'l-hakîka bin doksan sekiz senesi Saferü'l-hayrı evâsıtında merkûm Abdülkerim Efendi bin Cafer bin Abdurrahman hayâtında mülki olan menzil-i mahdûd-ı mezkûrı vakf-ı mezbûr-ı mütevellî [silik] Mustafa'ya beş yüz gurûşa bi-tarîki'l-istiglâl bizim önümüzde bey' ve teslim ve meblağ-ı mezbûrı mâl-ı vakf-ı mezbûrdan olmak üzre [silik] Ağa yedinden ahz ü kabz idüp ve hüccet-i mezbûreyi

mûmâ-ileyh Abdullah Efendi'ye tahrîr itdirüp kable'l-fekk merkûm Abdülkerim Efendi vefât etmişidi biz mazmûn-ı hüccet-i mezkûreye bu vech üzre şâhidleriz şehâdet dahi ideriz deyü her biri edâ-yı şehâdet-i şer'iyye itdiklerinde ba'de't-ta'dîl ve't-tezkiye şehâdetleri makbûl olmağın mücebince ba'de'l-hükmi's-şer'î emîn-i mezbûrın menzil-i mahdûd-ı mezkûrdan kasr-ı yedine ve mütevellî-i mezbûr Mehmed Efendi'ye teslîm itmek üzre vekîl-i mezbûr Mehmed Çelebi'ye tenbîh olunup mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sânî min Recebi'l-ferd li-sene seb'a ve mi'e ve elf

Şühûd

El-Hâc Mustafa Çelebi Kethüdâ-yı Muhzırân, Mustafa Çelebi bin el-Hâc İsmail, İbrahim Çelebi bin Ahmed, Mustafa Çelebi bin Şaban, Ahmed bin Mahmud

1367 - 1696 (1107) İstanbul 22: 20b/1 Dava / *Adjudication*

Silivri'nin bir köyündeki timarı berat belgesi ile işleten Hüseyin Bey, Hoca Sinan Paşa Vakfı'nın mütevellisi Seyyit Ömer Çelebi karşısında mahkemededir. Hüseyin Bey'e göre, timarına ait bazı tarla ve otlak arazilerin timarlı sipahilere teslim ettiği aşar ve diğer vergi gelirlerine Ömer Çelebi el koymaktadır. Mahkeme Ömer'e görüşünü sorar. O da söz konusu toprakların vakfa ait olduğunu, dolayısıyla vergi gelirlerine el koyduğunu söyler. Mahkeme Hüseyin'den delil ister. Hüseyin de söz konusu bölgeden birçok şahit getirir ve şahitlerin kendi tezini destekleyen sözleriyle davayı kazanır.

Hüseyin Bey who holds the tenure over a fief in Silivri sues Seyyit Ömer Çelebi, the mutawalli of the Hoca Sinan Paşa waqf. Some meadows and fields belong to Hüseyin's fief. He collects their tithe (aşar) and other taxes and hands them over to the fief holder (timarli sipahi). However, Ömer has been seizing these tithes and taxes. Upon investigation, Ömer claims that the fields

and meadows in question belong to the waqf. At the court's request, Hüseyin calls witnesses from the neighborhood, who confirm his account. The plaintiff Hüseyin thus wins the case.

Husûs-ı âti'z-zikrin mahallinde istimâ' ve tahrîr ve fasl-ı hase-mi içün kıbel-i şer'den bir nâ'ib [silik] bu fakîre hitâben fermân-ı cihân-mutâ' sâdır olmağla imtisâlen-leh kıbel-i şer'den me'zûnen ba's olunan sâbıkan Kestel [?] kâdısı umdet-i kuzât[il-müslimîn] Abdullah Efendi ibn Ahmed Havâss-ı Aliyye Kazâsı muzâfâtından Silivri nâhiyesine tâbî' Büyük Hanbekci [?] nâm karye kur-bünde vâki' zikr-i âti arâzînin üzerlerine varup zeyl-i kitâbda muharrerü'l-esâmî müslimîn huzûrlarında akd-i meclis-i şer'-i hatîr eyledikde zikr olunan Hanbekci nâm karye ve gayri timâra berât-ı şerîf-i âlî ile mutasarrıf olan Hüseyin Bey ibn Kurd nâm kimesne meclis-i ma'kûd-ı mezbûrda merhûm Hoca Sinan Paşa vakfına bi'l-fi'l mütevellî olmağla vakf-ı mezbûrdan olan Gelüri [?] nâm karye arâzîsinden olmak üzre zikr-i âti tarla ve mişelik ve otlağ ve mahsûlâtına vâzı'u'l-yed olan es-Seyyid Ömer Çelebi ibn Receb mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüp benim timârım karyelerinden olan sâlifü'z-zikr Hanbekci nâm karyenin cânib-i şer'iyesinde vâki' etrâf-ı erba'ası devletlû sa'âdetlû Hadîce Sultân hâssı ve timâr-ı mezbûrdan olan arâzî ve mârû'z-zikr Hoca Sinan Paşa vakfından olan arâzî ve Gelüri nâm karyeye giden tarikdan nehir başına ândan Gölüngeç pınârına ândan dere sıra oluklar başına ândan hark-ı kebîr cirâsından kavâk değirmenine ve yine hark-ı mezbûrdan [...] değirmenine ve hark kenârından Ramazan değirmenine ve yine hark-ı mezbûr cirâsından Köstemir karyesine müntehî tahmînen yüz elli keyl tohum istî'âb ider tar-lalar ve mişelik ve otlak feth-i hâkânîden beri benim mutasarrıf olduğım timâr-ı mezbûr arâzîsinden olup be-her sene hâsıl olan a'şâr-ı şer'îyye ve sâ'ir rûsûmâtını timâr-ı mezkûr sipâhîleri kabz eyleye gelmişken hâlen mütevellî-i mezbûr es-Seyyid Ömer Çelebi zikr olunan tarla ve mişelik ve otlağı vakf-ı merkûm karyesi toprağından olmak üzre zabt ve hâsıl olan a'şâr-ı şer'îyye ve sâ'ir rûsûmâtına bi-gayr-ı hak vaz'-ı yed ider su'âl olunup kasr-ı yedine

tenbîh olunmak matlûbumdur didikde gibbe's-su'âl mütevellî-i mezbûr Ömer Çelebi cevâbında zikr olunan arâzî vakf-ı mezbûr toprağından olmak üzre zabt ve mahsûlâtına bi't-tevliye vaz'-ı yedini ikrâr lâkin müdde'î-i mezbûrın ber-vech-i meşrûh timâr karyelerinden olup be-her sene a'şar-ı şer'iyeye ve sâ'ir rusûmâtını timâr-ı mezbûr zâbitleri tarafından kabz oluna geldiğini inkâr idicek müdde'î-i mezbûrdan sıdk-ı makâline beyyine taleb olundukda udûl-i ikrâr-ı ricâl-i müslimînden olup Köstemir nâm karye ahâlîsinden Receb Çelebi bin Piri Bey ve mü'ezzin Ahmed Halife bin Bayezid ve Mustafa bin Ali Kapucı ve diğer Mustafa Çelebi bin Ali ve İbrahim bin Şaban ve Ali bin Mehmed ve İmam Osman Efendi ibn Bayram ve Halil bin Mahmud ve diğer Halil bin İbrahim ve Mustafa bin Ahmed ve Veli bin Duran ve Kara nâm karye ahâlîsinden Hüseyin bin Mahmud ve Ahmed bin Mehmed ve Mehmed bin Baltacı Hüseyin ve Ahmed Çelebi bin el-Hâc Duran ve diğer Ahmed Çelebi ibn el-Hâc [...] ve Beğceler nâm karyeden Mehmed Bey ve Mustafa Bey bin Abdullah ve Ahmed Çelebi bin Hüseyin ve Mehmed Kethüdâ ibn Ahmed ve Ahmed Beşe bin Hamza ve Derviş Beşe bin Ali ve Kılıccı (?) nâm karyeden Mehmed bin Hasan ve Kara Ali bin Veli ve Mehmed Ağa bin Ali ve Abdullah Çelebi bin Abdullah ve Mustafa Beşe ibn Ivaz Bey ibn Abdullah ve Hasan Beşe bin Ali ve Mustafa Çelebi ibn Ömer Ağa nâm kimesneler li-ecli's-şehâde meclis-i mezbûra hâzırûn olup isrû'l-iştihâd ve fi'l-hakîka işbu mârû'z-zikr Hanbekci nâm karyenin cânib-i şer'iyyesinden vâki' etrâf-ı erba'ası müşârun-ileyhâ Hadîce Sultân hâssı ve timâr-ı mezbûrdan olan tarlalar ve Hoca Sinan Paşa vakfından olan arâzî ve Gelüri nâm karyeye giden tarîkdan nehir başına ândan Gülengeç pınârına ândan dere sıra oluklar başına ândan hark-ı kebîr cirâsından Kavak değirmenine ve yine hark-ı mezbûrdan tabaka değirmenine hark-ı mezbûr kenârından Ramazan değirmenine ve hark-ı mezbûr cirâsından Köstemir karyesine şehri müntehî tahmînen yüz elli keyl tohum istî'âb ider işbu tarlâlar ve mişelik ve otlak [silik] biri müdde'î-i mezbûr Hüseyin Bey'in tasarrufında olan timâr-ı merkûm arâzîsinden olup be-her sene hâsıl olan a'şar-ı şer'iyeye

ve sâ'ir rusûmâtı timâr-ı merkûm sipâhîler tarafından kabz oluna gelmişdir [silik] bu vech üzre şâhidleriz şehâdet dahi ıderiz deyü her biri edâ-i şehâdet-i şer'ıyye eylediklerinde gıbbe't-ta'dîl ve't-tezkiye şehâdetleri makbûle olmağın mücebince ba'de hükm arâzî-i mezbûreden mütevellî-i mezbûrın kasr-ı yedine tenbîh ve vâki' hâli mevlânâ-yı mezbûr [silik] Efendi mahallinde tahrîr ba'dehu ma'an ba's olunan Musa Çelebi bin Musa ve diğêr Musa [silik] meclis-i şer'a gelüp mütevellî-i mezbûr muvâcehesinde alâ vukû'ihî inhâ ve takrîr-i kelâm [silik] mâ-hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi'l-hâdî 'aşer min Recebi'l-ferd li-sene seb'a ve mi'e ve elf

Şühûd

İsmail Bey Kethüdâ [silik]

1368 - 1696(1107) İstanbul 22: 23b/1 Tescil işlemi / Registration

Mehmet Ağa, yeniçerilere ait bir vakfa mütevellî olan Yusuf Çelebi ile birlikte mahkemeye gelir. Bu vakfa ait dokuz oda yan-ğında yanmıştır. Söz konusu odalarda kiracı olan Mehmet Ağa, harabeye dönüşmüş olan odaların arsasını kendi bahçesinin arsa-sıyla birleştirmek ister. Mehmet Ağa, bu konuda mütevelliden izin aldığını belirterek mahkemeden arsalarda keşif yapılmasını, işle-min sicile kaydedilmesini ve hüccetin bir örneğinin de kendisine verilmesini ister. Bilirkişilerce yapılan keşif işleminin sonucu sicile kaydedilir ve hüccetin bir örneği Mehmet Ağa'ya verilir.

Mehmet Ağa is in court with Yusuf Çelebi, mutawalli of a waqf belonging to the janissaries. Nine rooms of the waqf have been destroyed in a fire. Mehmet Ağa, tenant of the rooms in question, wants to combine the plot on which these rooms are located with his garden. Stating that he has the mutawalli's per-mission for this transaction, he wants experts to determine the plot's characteristics, the transaction registered and a copy of the hujjet documenting it. The experts conduct an investigation. The

court registers the outcome of the investigation and gives Mehmet Ağa a copy of the pertinent hujjet.

Husûs-ı âti'l-beyânın mahallinde ketb ü tahrîri iltimâs olunmağın kibel-i şer'-i şerîf-i enverden keşif nâibimiz olan Abdullah Efendi ibn Ali irsâl olunup ol dahi hâssa mimârlarından Ali Halife bin Abdullah ve Osman Halife bin Abdümennan ile mahmiyye-i İstanbul'da Davud Paşa-yı Cedîd kurbünde [silik] Mahallesi'nde vâki dergâh-ı âlî yeniçerileri odalarından yetmiş birinci sansuncılarına odanın vakfı musakkafâtından ebniyesi bin yüz beş Muharremü'l-harâmında vâki' harîkde muhterika olan dokuz bâb odanın iki kıt'a arsaları üzerine varup zeyl-i vesîkada muharrerü'l-esâmî müslimîn mahzarlarında akd-i meclis-i şer'-i şerîf eylediğinde fahrü'l-eşbâh ve'l-ekfâ bi'l-fi'l zağarcıbaşı olan işbu bâisü'l-vesîka Mehmed Ağa bin Abdullah meclis-i ma'kûd-ı mezbûrda vakf-ı mezbûra bi'l-fi'l mütevellî olan Yusuf Çelebi ibn Abdullah muvâcehesinde üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüp iki taraftan kendi mülkim olan [silik] ve mahzen ve hammâm ve bir taraftan tarîk-i âmm ile mahdûd işbu arsa ve yine vakf-ı mezbûrdan olup bir taraftan Şerife Hatun tasarrufında olan arsa ve bir taraftan Medîne-i Münevvere Vakfı olan arsa ve bir taraftan sâlifü'z-zikr tarîk-i hâs ile mahdûde işbu arsalar icâreteyn-i ma'lûmeteyn ile benim tasarrufımda olup bâğçe-i mezkûreme zamm ve ilhâka mütevellî-i mezbûr dahi izn virmekle mikdârları malûm olmak için mesâha ve tahrîr ve hüccet olunmak matlûbumdır didikde gibbe't-tasdikî's-şer'î mimârân-ı mezbûrân evvelâ tahdîd olunan arsa-i mezkûreyi bi'l-muvâcehe mesâha eylediklerinde tûlen otuz yedi buçuk ve arzan yirmi bi-hesâb-ı terbi'i yedi yüz elli zirâ' ve sâniyen tahdîd olunan arsa-i mezkûreyi dahi mesâha eylediklerinde tûlen yirmi iki ve arzan on dört bi-hesâb-ı mezbûr üç yüz sekiz zirâ' min haysi'l-mecmû' bin elli sekiz zirâ' arsa olduğu lede's-şer' zâhir ve nümâyân olmağın vâki' hâli mevlânâ-yı mezbûr mahallinde ketb ü tahrîr ve ma'an ba's olunan Mehmed Çelebi ibn İbrahim ve Ömer bin Ahmed ile meclis-i şer'a gelüp alâ vukû'ihî inhâ ve takrîr itmeğın mâ-vaka'a

bi't-taleb ketb olundı fi'l-yevmi's-sâbi' 'aşer min Recebi'l-ferd
li-sene seb'a ve mi'e ve elf

Şühûd

Hüseyin Efendi bin Osman, Mehmed Odabaşı bin el-Hâc
Mehmed, diğer Mehmed Odabaşı bin Ahmed, İbrahim Çelebi bin
Hasan, el-Hâc Hüseyin bin Mustafa.

1369 - 1696 (1107) İstanbul 22: 24a/1 Dava / *Adjudication*

Kadırga Limanı yakınlarında bulunan Kâtip Sinan Mahallesi'nden el-Hac Mahmut, aynı mahalleden Mahmut Bey karşısında mahkemeye çıkar. Kâtip Sinan Vakfı mütevellisi Mehmet Ağa da mahkemede bulunmaktadır. El-Hac Mahmut, Mahmut Bey'den 90 kuruşu faiz (riba) olmak üzere toplam 500 kuruş borç almıştır. Borcuna karşılık olarak adı geçen vakıftan aylık 136 akçeye kiralamış olduğu evi Mahmut Bey'e göstermelik olarak devretmiş, Mahmut Bey de evi babasının üzerine kaydettirmiştir. El-Hac Mahmut, borcunun 90 kuruşunun faiz olduğu gerekçesiyle, Mahmut Bey'e yalnızca ana para olan 410 kuruşu ödeyerek evi geri almak ister. Görüşü sorulan Mahmut Bey, göstermelik devir işlemini doğrulamakla birlikte 500 kuruşluk alacağının 90 kuruşunun faiz olduğunu reddeder. Davacı el-Hac Mahmut, mahkemeye savını destekleyecek kanıt sunamaz. Mahkeme, davalı Mahmut Bey'den alacağının 90 kuruşunun faiz olmayıp ana paraya dahil olduğuna yemin etmesini ister. O da yemin edemez. Sonuçta, mahkeme davacı el-Hac Mahmut'un Mahmut Bey'e 410 kuruş ödemesine ve Mahmut Bey'in de evi el-Hac Mahmut'a geri vermesine karar verir.

El-Hac Mahmut, a resident of the Kâtip Sinan neighborhood near the Kadırga port, sues Mahmut Bey, another resident of the same neighborhood. Mehmet Ağa, mutawalli of the Kâtip Sinan Waqf, is also present in court. El-Hac Mahmut took a 500 kuruş loan from Mahmut Bey, of which 90 kuruş represents interest



İstanbul 22 numaralı sicil defterinde
24a/1 kodlu hüküm.

Facsimile of case 24a/1, Istanbul
court register 22.

(riba). In exchange for the debt, he ostensibly transferred to Mahmut Bey a house he rented from the waqf in question for 136 akçe per month; Mahmut Bey then registered the house in his father's name. Claiming that 90 kuruş of the total debt is interest, el-Hac Mahmut wants to get his house back by paying only the 410 kuruş principal. Questioned by the court, the defendant Mahmut Bey confirms the ostensible transaction. By the same token, he denies that 90 kuruş of the 500 kuruş debt constitutes interest. The plaintiff el-Hac Mahmut fails to present any evidence to support his claim. The court then asks the defendant Mahmut Bey to state under oath that the 90 kuruş is not interest but part of the principal. He fails to do so. In conclusion, the court decides that the plaintiff el-Hac Mahmut should pay Mahmut Bey 410 kuruş to settle the debt and that the latter should return the house.

Mahmiye-i İstanbul'da Kadirga Limanı kurbünde Katib Sinan Mahallesi'nde işbu râfi'ü'l-kitâb el-Hâc Mahmud bin [silik] meclis-i şer'î şerîf-i enverde zikr olunan Katib Sinan Vakfı'na hâlen mütevellî olan Mehmed Ağa ibn Ali Efendi hâzır iken mahalle-i mezbûre sükkânından Mahmud Bey ibn [silik] nâm kimesne mahzarında üzerine dava ve takrîr-i kelâm idüp târih-i kitâbdan iki buçuk sene mukâddem mezbûr Mahmud Bey dört yüz on guruşını bana idâne ve teslim ben dahi istidâne ve kabz idüp meblağ-ı mezbûr dört yüz on guruş ve devr-i şer'î ile üzere ilzâm olunmadık ribâ-i sarf olan doksan guruş ki cem'an beş yüz guruş mezbûr Mahmud Bey'e zimmetimde deynim olmak üzere ikrâr eylediğimden sonra zikr olunan Katib Sinan Vakfı'ndan icâre-i mu'accele ve be-her mâh yüz otuz altı akçe ücret-i mü'eccele ile taht-ı tasarrufımda olup mahalle-i mezbûrede vâki bir tarafdandan ba'zan Serrâc menzili ve ba'zan Attâr Hasan Çelebi menzili ve üç tarafdandan tarîk-i âmm ile mahdûd dahiliyyede üç bâb fevkânî oda ve bir sofa ve havlu ve hâriciyyede bir bâb oda ve tarîk-i âmm tarafında vâki üç bâb dükkânı müstemil vakf menzirim târih-i mezbûrda zâhiren kat'î olup hakikatde tasarrufımda bâkî olmak üzere meblağ-ı mezbûr mukâbelesinde mezbûr

Mahmud Bey'e ben muvâza'a ile ferâğ ve tefvîz ol dahi ber vech-i muharrer tefevvüz ve kabûl ve muvâza'aten babası mezbûr Şaban üzerine ol târihde mütevellî bulunan Zekânî Mustafa Efendi'ye kayd u tahrîr ittirmişidi lâkin mezbûr Mahmud Bey'den istidâne eylediğim dört yüz on guruşdan mâ'adâ doksan guruş ber vech-i meşrûh ribâ ve mahz olup ve ferâğ-ı mezkûr ferâğ-ı kat'î olmayup muvâza'a olmağın hâlen suâl olunup ber vech-i muharrer kendüden istidâne eylediğim meblağ-ı mezbûr dört yüz on guruşı yedimden ahz ve menzil-i mezbûrdan kasr-ı yed ve bana teslîme tenbîh olunmak matlûbumdır didikde gibbe's-suâl mezbûr Mahmud Bey cevâbında fi'l-hakîka müdde'î-i mezbûr el-Hâc Mahmud menzil-i mahdûd-ı mezbûrî târih-i mezbûrda zâhiren kat'î olup hakîkatde kendi tasarrufında bâkî olmak üzre muvâza'a ile kendüye ferâğ ve tefvîz kendi dahi tefevvüz ve babası merhûm Şaban üzerine muvâza'a kayd ve tahrîr ittirdüğünü tav'an ikrâr ve i'tiraf idüp lâkin meblağ-ı mezbûr beş yüz guruşın dört yüz on guruşdan ziyâdesi olan doksan guruş ber vech-i muharrer ribâ ve sarf olduğunu inkâr idicek müdde'î-i mezbûrdan müdde'âsına beyyine taleb olundıkda ityân-ı beyyineden izhâr-ı acz ile istihlâf itmeğın fi'l-hakîka meblağ-ı mezbûr beş yüz guruşın dört yüz on guruşdan ziyâdesi olan doksan guruş ribâ-i sarf olmayup ol vechile meblağ-ı mezbûr doksan guruş mutâlebesinden müdde'î-i mezkûr el-Hâc Mahmud'ın zimmetini berî olmadığına Mahmud Bey'e bi'd-defe'ât yemîn teklîf olundıkda ol dahi yemînden nükûl itmeğın mücebiyle meblağ-ı mezbûr dört yüz on guruşı müdde'î-i mezbûrdan kabz ve menzil-i mahdûd-ı mezbûrdan kasr-ı yed ve müdde'î-i mezbûr el-Hâc Mahmud'a edâ ve teslîme tenbîh ve ziyâde-i mezkûre doksan guruş mutâlebesiyeçün bî-vech mu'arazadan mezbûr Mahmud Bey men' olunup mâ-hüve'l-vâki bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sâmin ve'l-ışrîn min şehri Recebi'l-ferd li-sene seb'a ve mi'e ve elf Şühûd

Nurullah Efendi imâm-ı Koca Mustafa Paşa, Ömer Çavuş bin Süleyman, Mustafa bin Şaban, el-Hâc Hasan bin Mehmed, el-Hâc Mehmed bin İbrahim, İbrahim Çelebi bin Ahmed gayruhum mine'l-huzzâr.

1370 - 1696 (1107) İstanbul 22: 26a/2 Tescil işlemi / Registration

Emine Hatun Vakfı'na ait evde kiracı olan imam Mehmet Efendi, mahkemeye gelerek evin harabeye dönüştüğünü ve onarımını kendisinin yapacağını söyler. Mehmet, eve yapılacak olası harcamanın saptanmasını ve hüccetin bir örneğinin kendisine verilmesini ister. Keşif işlemi sonucunda, onarımın 3795 akçeye gerçekleşebileceği mahkemeye bildirilir. Mahkeme, işlemi sicile kaydettikten sonra hüccetin bir örneğini Mehmet'e verir.

Mehmet Efendi, a prayer leader (imam) and tenant of a house belonging to the Emine Hatun Waqf, appears in court stating that the house is in disrepair and that he will have it repaired. Calling for an investigation to determine the cost of repairs, he requests a copy of the hujjet documenting the outcome. Experts report to court that the repairs would cost 3795 akçe. Registering the transaction, the court gives Mehmet a copy of the pertinent hujjet.

Husûs-ı âti'z-zikrin mahallinde ketb ü tahrîr bâbında fermân-ı âlî vârid olmağın imtisâlen-leh savb-ı şer' den keşf nâibimiz olan Abdullah Efendi ibn Ali irsâl olunup ol dahi hâssa mimârlardan Ali Halife ibn Abdullah ve Ahmed Halife ibn Abdülmennân [ile] mahmiyye-i İstanbul'da Seydî Ömer Mahallesi'nde vâki galesi ve navlonını yine Seydî Ömer Mescid-i Şerîfi'nde imam olanlara meşrûta merhûme Âmine nâm hâtun vakfı olup bir taraftan Mustafa Çavuş ibn Veli tasarrufında medîne-i mezbûre vakfı olan menzil ve iki taraftan Hüsameddin Efendi Vakfı ve bir taraftan tarîk-i âmm ile mahdûd menzile varup zeyl-i vesîkada muharrerü'l-esâmî ve ebniye ve sükûf ahvâline ıtlâ'-ı tâmmı olan bî-garaz müslimîn mahzarlarında akd-i meclis-i şer'-i şerîf eylediğinde işbu bâ'isü'l-kitâb merkûm Mustafa Çavuş meclis-i ma'kûd-ı mezbûrda menzil-i mezbûrın ber-vech-i mübeyyen mütevellisi olan mescid-i mezbûr imamı olan Mehmed Efendi ibn Mehmed mahzarında takrîr-i kelâm idüp icâreteyn-i ma'lûmeteyn ile taht-ı tasarrufında olan işbu menzil-i mahdûd-ı mezbûr mürûr-ı eyyâm ve kürûr-ı

a'vâm ile müşrif-harâb olup kâbil-i süknâ olmamağın cânib-i vakf-ı mezbûrdan dahi binâya müsâ'ade olmayup hâlî ve mu'attal kalmağın kendi malım ile ihdâs ideceğim ebniye mülkim olmak üzere mütevellî-i mezbûr bana izn virmekle hükm-i enkâzda olan işbu köhne ebniyesi keşf ve mesâha ve takvîm olunup hüccet olunmak matlûbumdur didikde gibbe't-tasdîki's-şer'î mimârân-ı mezbûrân menzil-i mezbûrî bi'l-muvâcehe mesâha eylediklerinde tûlen ve arzan bi-hesâb-ı terbî'î yüz beş zirâ' sakf zirâ'ı on beşer akçeden bin beş yüz yetmiş beş akçe ve bi-hesâb-ı mezbûr altmış zirâ' taş divar zirâ'ı otuz ikişer akçeden bin dokuz yüz yirmi akçe ve bi-hesâb-ı mezbûr otuz zirâ' tahta perde zirâ'ı onar akçeden üç yüz akçe ki ebniye-i mezkûrenin el-yevm kıymet-i şer'îyesi min haysi'l-mecmû' ancak üç bin yedi yüz doksan beş akçedir ziyâde değildir deyü mimârân-ı mezbûrân müslimûn-ı mezbûrûn ile icmâ' ve ittifâk ve her biri haber virmeğın vâki' hâlî mevlânâ-yı mezbûr mahallinde tahrîr ve ma'an ba's olunan Mehmed Çelebi bin İbrahim ve İbrahim bin Mustafa ile meclis-i şer'a gelüp alâ vuku'ihî inhâ ve takrîr itmeğın mâ-hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sânî ve'l-ışrîn min Recebi'l-ferd li-sene seb'a ve mi'e ve elf

Şühûd

[silik] Ahmed Efendi bin Osman el-imam, Receb bin el-Hâc İbrahim, Mustafa bin Süleyman, Mustafa bin Muharrem, Derviş bin el-Hâc Hasan, [silik].

1371 - 1696 (1107) İstanbul 22: 26b/1 Tescil işlemi / *Registration*

Bir vakıf evinde kiracı olarak oturan Mustafa Efendi, mütevellî Abdurrahman Çelebi ile mahkemeye gelir. Mustafa Efendi, oturduğu evin harabe olduğunu ve mütevelliden izin alarak kendi parasıyla evi onardığını belirterek mahkemeden keşif yapılarak harcamasının saptanmasını ister. Keşif işlemi sonucunda, onarımın 11.156 akçeye gerçekleşmiş olduğu saptanır. Bilirkişilerin ifadeleri sicile kaydedildikten sonra, hüccetin bir örneği Mustafa'ya verilir.

Mustafa Efendi, tenant of a waqf-owned house, appears in court with mutawalli Abdurrahman Çelebi. He states that the house was dilapidated and he had it repaired, with the permission of the mutawalli. Now he wants the court to conduct an investigation to determine the cost of the repairs. The experts report to court that the repairs should have cost 11,156 akçe. The court registers the experts' testimony and gives Mustafa a copy of the pertinent hujjet.

Husûs-ı âti'z-zikrin mahallinde ketb ü tahrîri bâbında fermân-ı âlî vârid olmağın imtisâlen-leh savb-ı şer'-i enverden keşf nâibimiz olan fahrü'l-müderresini'l-kirâm Abdullah Efendi ibn Ali irsâl olunup ol dahi hâssa mimârlardan Ali Halife bin Mustafa ile mahmiyye-i İstanbul'da el-Hâc Timur Mahallesi'nde vâki' zikri câ'î menzile varup zeyl-i vesîkada muharrerü'l-esâmî ve ebniye ve sükûf ahvâline ıtlâ'-ı tâmmı olan bî-garaz kimesneler mahzarlarında akd-i meclis-i şer'-i şerîf eylediklerinde mahalle-i mezbûrede mescid-i şerîf imamı olan işbu râfi'ü'l-kitâb Mustafa Efendi ibn Hasan meclis-i ma'kûd-ı mezbûrda süknâsı mescid-i mezbûrda imam olanlara meşrûta olup bir taraftan Kânîzade Ahmed Bey menzili ve bir taraftan Hasan Paşa odaları ve bir taraftan süknâsı mescid-i mezbûra müezzin olanlara meşrûta olan menzil ve bir taraftan ba'zan yine menzil-i mezbûr ve ba'zan tarîk-i hâs ile mahdûd menzilin hasbî mütevellîsi olan Abdurrahman Çelebi ibn Ahmed mahzarında takrîr-i kelâm ve bast-ı merâm idüp işbu menzil-i mahdûd-ı mezbûr mürûr-ı eyyâm ve kürûr-ı a'vâm ile müşrif-harâb olmağla kâbil-i süknâ olmayup eşedd-i ihtiyâc ile tamire ve termîme muhtâc olup ve tamir ve termîmi içün dahi mevkûf bir nesne olmamağın masrûfım olan meblağı lede'z-zafer vakfa rücû' itmek üzre kendi malım ile tamîr ve termîme mütevellî-i mezbûr bana izn virmeğın ben dahi vech-i muharrer üzre kendi malım ile işbu sağîr oda [silik] ve kebîr odayı dahi ta'mîr ve termîm itmeğe hâlen kîbel-i şer'-i mutahhardan keşf olunup masrûfım tahmîn-i sahîh ile tahmîn ve hüccet olunmak matlûbumdır [silik] gıbbe't-tasdîki's-

şer'î mimâr-ı mezbûr menzil-i mezbûrın ebniye-i cedîdesin ve meremmât olunan mevâzi'ini bi'l-muvâcehe mesâha eyledikde [silik] bi-hesâb-ı terbî'î seksen sekiz zirâ' iki tarafı beyaz sıvalı dolama duvar zirâ'ı otuzar akçeden [silik] bir buçuk ve arzan bir zirâ' dört aded billur cam her biri seksener akçeden üç yüz akçe ve [silik] cam tahtası üç aded cedîd pencere her biri yüz yirmişer akçeden üç yüz altmış akçe ve bir cedîd sandık [silik] yirmi akçe ve bir cedîd masândıra sekiz yüz akçe ve bi-hesâb-ı mezbûr kırk sekiz zirâ' yassı şişeli cam tahtası tavan zirâ'ı yirmi ikişer akçeden bin elli akçe ve bi-hesâb-ı mezbûr doksan zirâ' tahta döşeme zirâ'ı yirmişer akçeden bin sekiz yüz akçe ve bir ocak [...] ma'a döşeme kırk akçe ve ağa tahtası raf seksen akçe ve diğer odada yük yeri ma'a mağsel altı yüz akçe ve dehlizde vâki' cedîd direk ve taban üç yüz akçe ve kapu ta'mîri ve tathîri bin beş yüz akçe ve meremmât-ı sakf üç yüz akçe ve bi-hesâb-ı mezbûr on iki zirâ' taş duvar zirâ'ı kırkar akçeden dört yüz seksen akçe ve bir cedîd orta kapu ma'a çârçûbe üç yüz altmış akçe ve bir cedîd zukak kapısı dört yüz akçe ki min haysi'l-mecmû' on bir bin yüz elli altı akçe ile ancak olur noksân ile olmak mümkün değildir deyü mimâr-ı mezbûr ile müslimûn-ı mezbûrûn icmâ' ve ittifâk itmeğin vâki' hâli mevlânâ-yı mezbûr mahallinde tahrîr ve ma'an ba's olunan Mehmed Çelebi bin İbrahim ve Ömer bin Ahmed ile meclis-i şer'a gelüp alâ vuku'ihî inhâ ve takrîr itmeğin mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi'l-hâmis 'aşer min Recebi'l-ferd li-sene seb'a ve mi'e ve elf

Şühûd

Mehmed Efendi ibn Ahmed el-imam-ı mescid-i Seydi Ömer, Mehmed Çelebi bin Halil, Mehmed Bey bin Yusuf, Mustafa Çelebi bin Ali, Ahmed Bey bin Ali.

1372 - 1696 (1107) İstanbul 22: 27a/1 Dava / *Adjudication*

Şeyh Abdullah Efendi'nin vekili Osman Efendi, Şeyh Abdullah Efendi'nin vakfının mütevellisi Süleyman Efendi karşısında

mahkemeye çıkar. Şeyh Abdullah Efendi, bir evini yaşadığı sürece kendisi, ölümünden sonra da iki kızı ve sırasıyla soylarından gelenler kullanmak koşuluyla vakfetmiştir. Vakfiye koşullarına göre, soyu tükendikten sonra evi mahallenin imamı kullanacak, vakfiye koşulları ortadan kalktığında evin kullanım hakları yoksul Müslümanlara kalacaktır. Bu koşulların kaydedilmesinden sonra vekil Osman Efendi, bir İslam hukukçusunun görüşüne dayanarak vakfiyenin geçersiz olduğunu ileri sürer. Görüşü sorulan müteveli Süleyman Efendi ise bir başka İslam hukukçusunun görüşüne dayanarak vakfiyenin bozulamayacağını belirtir. Sonuçta, mahkeme mütevellinin görüşünü benimseyerek vakfiyenin bozulamayacağına karar verir.

Osman Efendi, legal agent of Şeyh Abdullah Efendi, sues Süleyman Efendi, mutawalli of the Şeyh Abdullah Efendi Waqf. Şeyh Abdullah Efendi endowed a house to be used by himself for the rest of his life, and to be followed by his two daughters and his line. According to the waqf deed (vakfiye), after the end of his line, the prayer leader (imam) of the neighborhood will use the house, and when the waqf deed conditions can no longer satisfied, the usufruct rights of the house will pass on to Muslims in need. After the registration of these conditions, based on the views of an Islamic jurist, the legal agent Osman Efendi claims that the waqf deed is invalid. For his part, mutawalli Süleyman Efendi replies the waqf cannot be annulled, based on views of another Islamic jurist. Agreeing with the mutawalli, the court decides that the waqf deed cannot be annulled.

Elhamdü li'llâhi'l-vâkifu alâ külli hâl el-muttali' alâ mâ-câl fi'l-bâl âlimü'l-gayb ve'-ş-şehâde el-kebîru'l-müte'âl ve's-salâtü ve's-selâmü alâ seyyidi erbâbi'l-kemâl Muhammed el-mevsûf bi-mekârimi'l-ahlâk ve ekârimü'l-hisâl ve alâ âlihî ve sahbihî hayru sıhab ve âl ve ba'd işbu kitâb-ı müşkîn-nikâbın tahrîrine bâis ve bâdî ve bu hitâb-ı sıhhat-nisâbın tastîrine sebeb ve dâ'î oldur ki mahmiyye-i İstanbul'da Bağcı el-Hâc Mahmud

Mahallesi'nde sâkin mefharü'l-meşâyihî'l-kirâm eş-Şeyh Abdullah Efendi ibn Murad hazretleri taraf-ı bâhirü'ş-şereflerinden vakf-ı âti'l-beyânı ikrâra ba'dehû da'vâ-yı rücû' ve istirdâda vekîl olduğu İbrahim Çelebi bin Ahmed ve Mahmud Çelebi bin Mehmed nâm kimesneler şehâdetleriyle sâbit olan Osman Efendi bin Abbas nâm kimesne meclis-i şer'-i şerîf-i enver ve mahfil-i dîn-i münîf-i enverde vakf-ı câi'z-zikri li-eclî't-tescîl mütevellî nasb olunan Süleyman Efendi ibn Abdullah mahzarında bi'l-vekâle ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüp müvekkil-i mûmâ-ileyh eş-Şeyh Abdullah Efendi vakf-ı âti sudûrına değin silk-i mülkinde münse-lik olup mahalle-i mezbûrede vâki bir taraftan Nevbahar Mahallesi avârızına meşrûta vakf menzil ve bir taraftan Abdullah nâm kimesne vakfı olan menzil ve iki taraftan tarîk-i âmm ile mahdûd dâhiliyyesi tahtânî iki bâb oda ve bir sofa ve hammâm ve bi'r-i mâ' ve bâğçe ve hâriciyyesi iki bâb fevkânî oda ve kenîf altında âhûrî müşt Emil menzili hasbeten li'llâhi'l-meliki's-samed ve taleben li-merzâtî'r-rabbi'l-ahad vakf-ı sahîh-i muhalled ve habs-i sarîh-i mü'eyyed ile vakf ve habs idüp mü'eyyide şart eyledi ki mâdâm lâbis-i libâs-ı huyût ola menzil-i mezkûra kendi mutasarrıf olup dilerse sâkin ve dilerse âhara îcâr eyleye ve ba'de vefâtihî evlâdı ve ümm-i veledleri Hamide ve Kamile iştirâk-ı sevî üzere mutasarrıflar olup dilerlerse sâkinler olup ve dilerlerse âhara îcâr idüp gallesine mutasarrıf olalar ve mezbûretân Kamile ve Hamide'nin fevtlerinden sonra menzil-i mezkûra vech-i meşrûh üzere yine kendi evlâdı ve evlâd-ı evlâdı ve evlâd-ı evlâd-ı evlâdı ile'l-inkırâz mutasarrıf olalar ve ba'de'l-inkırâz mahalle-i merkûme imâmına [silik] meşrûta ola ve vakf-ı mezbûrun tebdîl ve tağyîri merraten ba'de uhrâ yedinde ola ve mürûr eyyâm ile şart-ı mezkûreye ri'âyet müte'azzire olursa galle-i vakf-ı mezbûr mutlaka fukarâ-i müslimîne sarf oluna deyü ta'yîn-i şurût ve ta'yîn-i kuyûd idüp bundan akdem mütevellî-i merkûma teslim ol dahi vakfiyet üzere [silik] mütevellîlerin sâir evkafda tasarrufları gibi tasarruf eyleye didikde gıbbe't-tasdîki'l-mer'î vekîl-i mezbûr inân kelâmını cânib-i vifâkdan cânib-i şikâka atf idüp vakf-ı akâr İmâm-ı A'zam ve hümâm-ı efham Ebu Hanife el-Kûfî cûziye

hayru'l-cezâ ve kûfiye [silik] İmâm Rabbânî Hasan eş-Şeybanî
 hazretleri katında [10 satır silik] min ba'd vakf-ı mezbûr sahîh
 ve lâzım olup naks ve nakza mecâl muhâl oldu ve ibtâl ve ta'tîli
 adîmü'l-ihtimâl oldu cerâ zâlik ve hurrîre fî gurrei Şa'bânî'l-
 mu'azzam li-sene seb'a ve mi'e ve elf

Şühûd

Osman Efendi bin Abbas, Mahmud bin Ömer, İbrahim bin
 Ahmed, Mehmed Efendi bin Mehmed el-katib ve gayruhum.

1373 - 1696 (1107) İstanbul 22: 27b/1 Tescil işlemi / *Registration*

Vefat eden el-Hac Halil Ağa'nın mirası eşi Fatma Hatun ile
 yeğeni Yunus Bey'e kalır. Daha sonra Fatma Hatun da vefat eder
 ve mirası kardeşleri Mehmet, Mustafa, Abdullah ve Afife'ye kalır.
 Varislerin bir bölümü kendi adlarına, bir bölümü de vasi ve vekil-
 leri aracılığıyla İshak Efendi ile birlikte mahkemededirler. Varisler,
 el-Hac Halil Ağa'dan miras kalan evi açık artırma yoluyla satışa
 çıkardıklarında 1450 kuruşla en yüksek peyi veren İshak Efendi
 evin sahibi olmuştur. Evin vakfa ait olan arsası da mütevellî izniyle
 İshak Efendi'ye devredilmiştir. Varisler, İshak Efendi'den paralarını
 bütünüyle aldıklarını belirtirler. Mahkeme de bu işlemi sicile kay-
 deder.

*The estate of the late el-Hac Halil Ağa falls to his wife Fatma
 Hatun and nephew Yunus Bey. Upon Fatma Hatun's death, her
 inheritance falls to her siblings Mehmet, Mustafa, Abdullah and
 Afife. Some of the inheritors are in court in their own name, and
 others through their guardian and agent İshak Efendi. The inhe-
 ritors auction off the house inherited from el-Hac Halil. Submit-
 ting the highest bid of 1450 kuruş, İshak Efendi buys the house.
 The waqf-owned plot of the house is transferred to İshak Efendi,
 with the permission of the mutawalli. The inheritors state that
 they have received payment in full from İshak Efendi. The court
 registers the transactions.*

Mahmiye-i İstanbul'da Üskûbi Mahallesi sükkânından olup vilâyet-i Rumili'nde Bergos Kazâsı'na tâbi [silik] vefât iden el-Hâc Halil Ağa ibn Turak bin Abdurrahman'ın verâseti zevce-i metrûkesi Fatıma Hatun ibnet-i Hasan Usta bin Abdullah ile li-ebeveyn ammi oğlının oğlu Yunus Bey ibn Nurullah'a münhasıra olup kable'l-kısme mezbûre Fatıma Hatun fevt olup verâseti li-ebeveyn er karındaşları Mehmed ve Mustafa ve Abdullah ve li-ebeveyn kız karındaşı Afife nâm hâtuna münhasıra ve tashîh meseleleri bi-tarîki'l-münâsahati's-şer'îyye yirmi sekiz sehinden olup sihâm-ı mezbûreden yirmi bir sehmi mezkûr Yunus Bey'e ve ikişer sehmi mezbûrûn Mehmed ve Mustafa ve Abdullah'dan her birine ve bir sehmi merkûme Afife Hatuna isâbet eylediği şer'an zâhir ve müte'ayyin oldukdan sonra mezbûrûn Yunus Bey ve Mehmed ve Mustafa ve Abdullah asâleten ve mezkûre Afife Hatun tarafından husûs-ı âti'z-zikre vekîl olduğu zâtını ma'rifet-i şer'îye ile ârifân mezbûrân Abdullah ve Mustafa şehâdetleriyle şer'an sâbit olan umdetü'l-kuzât Hüseyin Efendi ibn Hasan Efendi vekâleten ve müteveffâ-yı evvel-i mezbûr huyûtında mâ-ba'di mevtine izâfet ile sülûs-i malını utekâ ve atîkâtına vasiyet idüp musırran fevt olmağla tenfize vasî-yi şer'îsi olan Abdullah Efendi ibn Muslihiddin vesâyeten meclis-i şer'-i şerîf-i enverde bâ'is-i hâze'l-kitâb fahrü'l-müderresini'l-kirâm zübdetü'l-muhakkıkîni'l-fihâm İshak Efendi ibn Ali mahzarında her biri ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüp mahalle-i mezbûrede vâki bir taraftan ba'zan Mehmed Bey mülki ve ba'zan mahalle-i mezbûre müezzinine meşrûta vakf menzil ve bir taraftan ba'zan Mahmud bin Abdullah ve ba'zan el-Hâc Hüseyin mülki ve iki taraftan tarîk-i âmm ile mahdûd hâriciyyesinin tabaka-i ulyâsında beş bâb oda ve iki sofa ve bir orta sofa ve kenîf ve tabaka-i vustâda dört bâb oda ve tahtında âhûr ve su kuyusu ve musluk ve havlu ve dâhiliyyesinin tabaka-i ulyâsında bir kubbeli oda ve bir dolabî oda ve bir bâb âhar oda ve bir yan odası ve bir orta sofa ve bir tahta-bend ve kenîf ve tabaka-i vustâda bir bâb oda ve bir sofa ve bir kilâr ve bir matbah ve kenîf ve tahtânî bir matbah ve bir musluk ve havluyu müştemil mülk

menzil müteveffâ-yı mezbûrın ile'l-vefât yedinde mülk ve hakkı olup ba'de'l-vefât irsen vereseşi mezbûrûna isâbet idüp lâkin merhum-ı mezbûr el-Hâc Halil Ağa huyûtında ber-vech-i muhar-rer mâ-ba'di mevtine izâfet ile sülûs-i mâlını utekâ ve atîkâtına vasiyet idüp musır-ran fevt olmağla [boş] kırk iki sehmi-den itibâr olunup sihâm-ı mezbûreden sülûsü olan on dört sehmi vasiyet-i mezbûreye ve sülûsânı olan yirmi sekiz sehmi bâlâda zikr olunan vech üzre bi-tarîki'l-münâsahati's-şer'îyye bize ve müvekkil-i mezbûre Afife Hatun'a irsen isâbet idüp kâbil-i kısmet olma-yup safka-i vâhîde ile bey' olunmak enfa' ve evlâ olmağla biz dahi menzil-i mezbûrî sûk-ı sultânîde nidâ ve müzâyede ittürüp ragabât [silik] oldukda mûmâ-ileyh İshak Efendi üzerinde bin [silik] gurusda karâr idüp ziyâde ile tâlib-i âhar olmayup ve meblağ-ı mezbûrın menzil-i mezbûrın semen-i misli idüğü sikât-ı makbûleti'l-kelimât ihbârlarıyla zâhir ve müte'ayyin olmağla biz dahi menzil-i mahdûd-ı mezbûrın mecmû'ını bi-cümleti't-tevâbi' ve'l-levâhık ve kâffeti'l-mürâfık tarafeynden îcâb ve kabûli hâvî bey'-i bât-ı sahîh-i şer'î ile mûmâ-ileyh İshak Efendi'ye semen-i misli olan bin dörtyüz elli gurusâ asâleten ve vekâleten ve vesâyeten bey' ve temlik ve teslim idüp ol dahi iştirâ ve kabûl ve temellük ve tesellüm eyledikden sonra semen-i mezbûrın bin dört yüz elli gurusın sülûsü olan dört yüz seksen üç gurus [silik] vech-i muhar-rer üzre vasiyet-i merkûm için vesâyeten [silik] olan dokuz yüz altmış altı gurus ve iki sülûsü [silik] merkûme üzre her birimiz asâleten ve vekâleten mûmâ-ileyh İshak Efen-di yedinden ahz ü kabz ittük fî-mâ ba'd menzil-i mahdûd-ı mezbûr mûmâ-ileyh İshak Efendi'nin mülk-i müşterâsı olmuştır keyfe-mâ-yeşâ mutasarrıf olsun didikde gıbbe't-tasdîki's-şer'î yine Yunus Bey meclis-i şer'de mûmâ-ileyh İshak [silik] ikrâr ve i'tiraf idüp merhûm [silik] müstakillen taht ve tasarrufında olup menzil-i mezkûr [silik] hâvî tûlen on dokuz zirâ' ve arzan on sekiz zirâ'[silik] arsayı bâ-izn-i mütevellî mûmâ-ileyh İshak Efendi'ye yüz elli gurus bedel mukâbelesinde [bey' ve tefvîz] ol dahi tefevvüz ve kabûl idüp bedel-i ferâğ olan meblağ-ı mezbûr yüz elli gurusı yedinden ahz ü kabz eyledim min ba'd

arsa-i mezbûre mûmâ-ileyhin dâhil-i havza-i tasarrufı olmuşdır benim alâkam kalmadı didikde gibbe't-tasdîki'l-mu'teberi'l-vicâhî mâ-hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundı fî gurrei Şa'bâni'l-mu'azzam li-sene seb'a ve mi'e ve elf

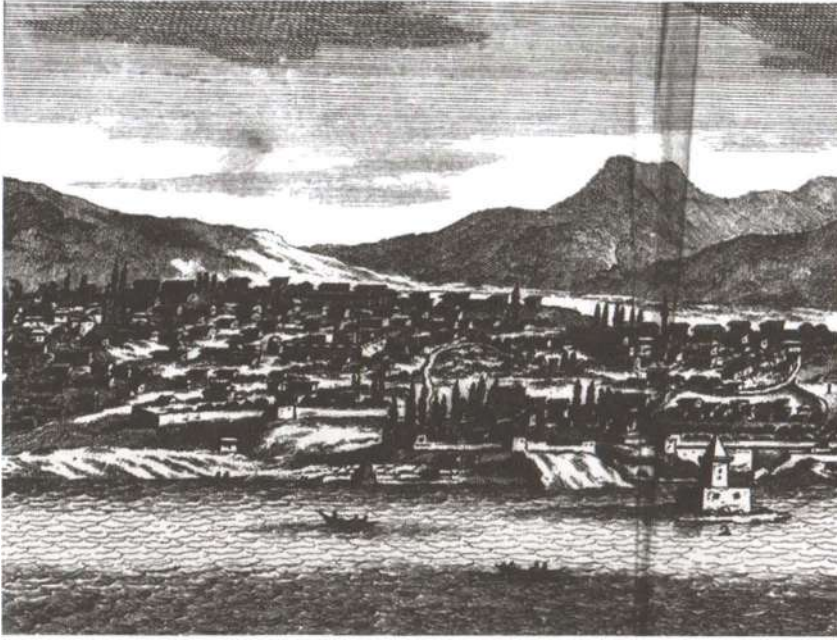
Şühûd

Umdetü'l-müderrişin Abdullah Efendi ibn Resül, Receb Efendi bin Mehmed el-kâdı, Mustafa Efendi bin Ahmed, Hamza Efendi sâkin-i [...] Hamza, umdetü'l-müderrişin Yahya Efendi Hüsamzâde, Hidayetullah Efendi bin [...], Süleyman Efendi bin Osman, Receb Efendi nâib-i kassâm.

1374 - 1696 (1107) İstanbul 22: 33a/2 Tescil işlemi / Registration

Salacak İskeleyi yakınlarında oturan ve daha önce Yalakabad Kazası'ndaki Rüstem Paşa Vakfı'nın mütevellî vekili olan el-Hac Ömer Ağa, mühtediye Rukiye ile birlikte mahkemeye gelir. El-Hac Ömer Ağa, mütevellî vekili olarak Yalakabad Kazası'nda bulunduğu bir sırada Rukiye'den bir ev ve bir bahçesini 4500 akçeye satın almış ve bu işlemi mahkemeye tescil ettirerek hüccetin bir örneğini almıştır. El-Hac Ömer Ağa, şimdi mahkemede bu işlem ve hüccetinin bütünüyle düzmece olduğunu söyleyerek söz konusu taşınmazların hâlâ Rukiye'ye ait olduğunu söyler. Mahkeme, el-Hac Ömer Ağa'nın ifadesini sicile kaydeder.

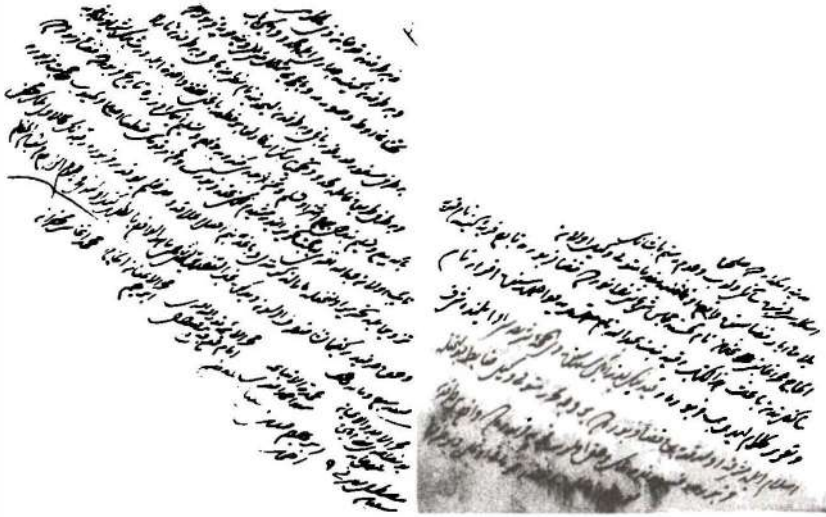
El-Hac Ömer Ağa, who resides near the Salacak quay, and who is the former legal agent of the mutawalli of the Rüstem Paşa Waqf in the Yalakabad district, is in court with convert (mühtediye) Rukiye. While serving in Yalakabad as the legal agent of the mutawalli, the former bought from Rukiye a house and a garden for 4500 akçe, had the court register the sale, and received its hujjet. Now el-Hac Ömer Ağa states that the transaction was phony and that the hujjet was forged, implying that the properties still belong to Rukiye. The court registers el-Hac Ömer Ağa's testimony.



Cornelius de Bruyn'un 1698 baskısı İstanbul panoramasından Salacak ve civarı.

Salacak and its vicinities from the panorama of Istanbul by Cornelius de Bruyn, 1698.

Medîne-i Üsküdar'da Salacak İskelesi kurbünde sâkin olup Merhûm Rüstem Paşa'nın Yalakâbad Kazâsı'nda vâki' evkâfında mukaddemâ mütevellî vekîli olan el-Hâc Ömer Ağa bin Osman nâm kimesne meclis-i şer'-i şerîf-i enverde kazâ-i mezbûra tâbi Karye-i Kenîse nâm karye sâkinlerinden bâ'is-i hâze'l-kitâb Rukiyye bint-i Abdullah nâm mühtediye muvâcehesinde ikrâr-ı râm ve takrîr-i kelâm idüp mezbûre Rukiye'nin yüz iki senesinde Zilhicce-i şerîfesi evâyilinde şeref-i İslâm ile müşerref oldukda ben kazâ-i mezbûrede ber vech-i muharrer mütevellî-i vekîl-i zâbit bulunmağla mezbûre Rukiye yedinde mülk ve hakkı olup karye-i mezbûrede vâki' bir taraftan [silik] ve bir taraftan Karamanî oğlu ve bir taraftan Koçan zimmî mülkleri ve bir taraftan kenîse cidârı ile mahdûd ve iki bâb tahtânî oda ve sundurma ve bâğçeyi müştemil menziline ve yine karye-i mezbûrede bir tarafı mesfûr Mederğor bağı ve bir taraftan Limotya nâm nasrâniyye



İstanbul 22 numaralı sicil defterinde 33a/2 kodlu hüküm.

Facsimile of case 33a/2, Istanbul court register 22.

bağı ve bir taraftan tarla ve bir taraftan tarîk-i âmmıla mahdûd tahmînen sekiz ırgadlık bir kıt'a bağını safka-i vâhide ile dört bin beş yüz akçeye bana bey' ve teslîm ben dahi iştirâ ve tesellüm ve semen-i mezbûrî kendüye def' ve teslîm itmek üzre târîh-i mezbûrda kazâ-i mezbûrede nâib olan Abdullah Efendi'ye hüccet tahrîr itdirmişidim lâkin akd-i mezbûrın ve semen-i merkûmın kat'â aslı olmayup hüccet-i mezbûre tezvîr ile tahrîr olunmağla mârû'z-zikr menzil ve bâğçede benim aslâ alâka ve medhalim yokdur mezbûre Rukiye'nin ke'l-evvel mülk-i muhıkki ve hakk-ı sarfıdır keyfe-mâ-yeşâ mutasarrıf olsun didikde gıbbe't-tasdîki'ş-şer'î mâ-hüve'l-vâki bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi'r-râbi' min Şa'bânî'l-mu'azzam li-sene seb'a ve mi'e ve elf

Şühûd

fahrü'l-emâcid ve'l-a'yân Yusuf Efendi ibn Şemsi Hâce, umdetü'l-etibbâ' Seyyid Ahmed Efendi, fahrü'l-e'imme Nurullah Efendi imam-ı Koca Mustafa Paşa, fahrü'l-a'yân el-Hâc İbrahim, Mehmed Ağa ser-muhzırân, Mustafa bin Şaban, İbrahim Çelebi bin Ahmed.

1375 - 1696 (1107) İstanbul 22: 33b/1 Tescil işlemi / *Registration*

Defterdar Halil Efendi'nin vekili Ebubekir Ağa, Marziye Hatun'un vekili Mustafa Efendi ile birlikte mahkemeye gelir. Edirne'de ölen vezir Ali Paşa'nın devlete olan borçlarının tahsil edilmesi için miras bıraktığı taşınmazlarının satılmasını emreden bir ferman yazılmıştır. Defterdar vekili Ebubekir Ağa, vezir Ali Paşa'nın yaşamında arsalarını çeşitli vakıflardan kiralayarak üzerine yaptırmış olduğu binaları, mütevellilerin izniyle ve açık artırma yoluyla satışa çıkarır. En yüksek pey olan 6000 kuruşu veren Marziye Hatun bu taşınmazların sahibi olur. Marziye Hatun'un vekili Mustafa Efendi, 6000 kuruşu bütünüyle Ebubekir Ağa'ya teslim eder. Mahkeme de bu işlemleri sicile kaydeder.

Ebubekir Ağa, legal agent of Minister of Finance (defterdar) Halil Efendi, is in court with Mustafa Efendi, legal agent of Marziye Hatun. An imperial decree (ferman) is issued ordering the sale of the estate of vizier Ali Paşa, who died in Edirne, for the settlement of his debt to the state. The legal agent Ebubekir Ağa auctions off the buildings that Ali Paşa had erected on plots rented from various waqfs, with the permission of waqf mutawallis. Making the highest offer, Marziye Hatun buys the properties for 6,000 kuruş. Her legal agent Mustafa Efendi makes payment to Ebubekir Ağa in full. The court registers the transactions.

Bi'l-fi'l şikk-ı evvel defterdârı olan câmi'u'l-emvâli's-sultâniyye hâfızu'l-hazâyini'l-Osmâniyye zü'l-kadri'r-râsih ve's-şerefi's-şâmih izzetlü Halil Efendi tarafından husûs-ı âti'z-zikri ikrâra vekil olduğu İslam Ağa ibn Ali ve Siyavuş Bey ibn Abdullah şehâdetleriyle şer'an sâbit olan fahrü'l-a'yân Ebûbekir Ağa ibn Ahmed meclis-i şer'î şerîf-i enver ve mahfil-i dîn-i münîf-i ezherde mahmiyye-i İstanbul'da Hâcepaşa kurbünde Elvanzâde Mahallesi sâkinlerinden râfi'atü hâze'l-kitâb umdetü'l-muhadderât Marziye Hatun ibnet-i el-Hâc Osman Ağa tarafından husûs-ı âti'z-zikre vekil-i müsecceli olan Mustafa Efendi ibn Abdullah mahza-

rında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüp bundan akdem vezîr-i a'zam olduktan sonra bin yüz altı senesinde medîne-i Edirne'de vedâ'-ı âlem-i fenâ iden merhum Ali Paşa'nın cânib-i mîrîye olan düyûnı için akârâtı bey' ve semenleri taraf-ı mîrîden kabz olunmak bâbında fermân-ı cihan-mutâ' sâdır olmağla mahmiyye-i mezbûrede Kırkçeşme mukâbilinde Sekbanbaşı İbrahim Ağa Mahallesi'nde vâki' Kırkçeşme Fırını demekle meşhûr ma'rûf olmağla tecdîd ve tavsîfden müstağnî kârgir habbâz fırınının tûlen ve arzan bi-hesâb-ı terbî'i iki yüz doksan iki zirâ' arsası Koca Sinan Vakfı'ndan senede iki bin beş yüz yirmi akçe mukâta'a ile ve tûlen ve arzan bi-hesâb-ı mezbûr iki yüz kırk zirâ' arsası Tîre Çavuş Vakfı'ndan senede üç yüz altmış akçe mukâta'a ile ve yine bi-hesâb-ı mezkûr üç yüz yedi zirâ' arsası Sirevî Ayşe Hatun Vakfı'ndan senede altı yüz akçe mukâta'a ile ve kezâlik bi-hesâb-ı mezbûr beş yüz yetmiş zirâ' arsası [...] Ali Ağa Vakfı'ndan senede iki bin sekiz yüz seksen akçe mukâta'a ile merhûm mûmâ-ileyh Ali Paşa'nın taht-ı tasarrufında ve hâlen üzerinde mevcûd olan kârgîr dıvar ve sakf ve döşeme ve harc ve sâir ebniyesi evkâf-ı mezbûre mütevellîleri izn ve ma'rifetleriyle ve kendi malıyla nefsiyçün binâ olunmağla silk-i mülkine münselik olmağın müvekkilim mûmâ-ileyh Halil Efendi ebniye-i mezbûreyi kirâren ve mirâren sûk-ı sultânîde nidâ ve müzâyede ittürüp rağebât-ı nâs mûnkatı'a oldukda mûmâ-ileyhâ Marziye Hatun üzerinde altı bin guruşa karâr idüp ziyâde ile tâlib-i âhar olmayup ve meblağ-ı mezbûr ebniye-i mezbûrenin el-ân semen-i misli idüğü vukûfı olan sıkât-ı makbûleti'l-kelimât ihbârlarıyla müte'ayyin olmağın müvekkilim mûmâ-ileyh Halil Efendi fırın-ı mezkûr ebniyesini bi-cümleti't-tevâbi' ve'l-levâhık ve kâffeti'l-hukûk ve'l-mürâfık semen-i misli olan meblağ-ı merkûm altı bin guruşa merhûm mûmâ-ileyhin deyni için bâ-fermân-ı âlî mûmâ-ileyhâ Marziye Hatun'a bey' ve teslîm ol dahi iştirâ ve kabûl ve tesellüm eyledikten sonra semen-i merkûm altı bin guruşı yedine verilen işbu sûret-i rûznâmçe-i hümayûna nâtık olduğu üzre vekîl-i mezbûr Mustafa Efendi yediyle cânib-i mîrîye tamâmen teslîm itmeğın ba'de'l-yevm ebniye-i mezbûre bi-cümleti't-tevâbi' ve'l-levâhık

mûmâ-ileyhâ Marziye Hatun'ın mülk-i müşterâsı olmuştur didikde gibbe't-tasdîki's-şer'î mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi'r-râbi' min Şa'bânî'l-mu'azzam li-sene seb'a ve mi'e ve elf Şühûd

Umdetü'l-emâcid ve'l-a'yân Mehmed Efendi emîn-i Matbâh-ı Âmire, umdet-i erbâbü't-tahrîr ve'l-kalem Hüseyin Efendi emîn-i şehîr, zübdet-i ashâbü't-tastîr ve'r-rakam Yusuf Efendi nâzır-ı Tophâne, fahrü'l-eşbâh ve'l-a'yân Yusuf Efendi emîn-i Tersâne, fahrü'l-emâcid ve'l-a'yân Kapan Çelebi bin Mehmed Efendi, fahrü'l-erbâb Mektûbî Mehmed Efendi, maden halîfesi İbrahim Efendi, fahrü'l-eşbâh İbrahim Ağa ser-gulâm-ı bâkî, fahrü'l-akrân el-Hâc Mahmud Ağa mütevellî-i Haremeynü's-şerîfeyn, umdetü'l-a'yân Mehmed Ağa vekîl-i emîn-i matbah, fahrü'l-eşbâh kethüdâ Mustafa Efendi, fahrü'l-akrân Ahmed Bey bin [boş] ve gayruhum mine'l-huzzâr.

1376 - 1696 (1107) İstanbul 22: 36a/1 Tescil işlemi / *Registration*

Ali Ağa'nın vakfettiği evin mütevellisi Ahmet Ağa'nın ölmesi üzerine boşalan mütevellilik görevine Süleyman Halife tayin edilir.

Upon the death of the mutawalli Ahmet Ağa for the house endowed by Ali Ağa, Süleyman Halife is appointed as the mutawalli.

Mahmiye-i İstanbul'da Balat Kapısı dâhilinde el-Hâc İsa Mahallesi'nde vâki Ali Ağa bin el-Hâc Hüseyin'in vakf eylediği menzilin mütevellisi olan Ahmed Ağa fevt olmağın yeri hâlî ve hıdmeti mu'attal olup işbu sâhibü'l-kitâb Süleyman Halife bin Ali tevliyet-i mezbûre uhdesinden gelmeğe her vechile kâdir ve mahall ve müstahikk olduğunu sikât-ı makbûleti'l-kelimât ihbâr itmeleriyle mezbûr Süleyman Halife müteveffâ-yı mezbûrın yerine hasbî mütevellî nasb ve ta'yîn olundıkda ol dahi tevliyet-i mezbûreyi kabûl ve hıdmet-i lâzimesin edâya ta'ahhüd itmeğın mâ-vaka'a fî 12 min Şa'bân sene [1]107

Şühûd

Umdetü’l-vâ’izîn zübdetü’l-vâsılîn eş-Şeyh es-Seyyid Vasfi Efendi, Yahya Efendi bin Hasan, Ahmed Efendi bin Hüseyin, eş-Şeyh Osman Efendi bin Ali, Yusuf Çelebi bin Mehmed, Rüşdi Efendi bin İbrahim, Salih Çelebi bin Mehmed.

1377 - 1696 (1107) İstanbul 22: 36b/1 Tescil işlemi / *Registration*

El-Hac Cafer, Haraççı Muhittin Mahallesi’nde bulunan bir evini, geliri Sultan Mehmet Camisi’ne aktarılmak üzere vakfetmiştir. Adı geçen mahalle sakinlerinden Sefer ile kardeşi Şaban Çelebi, vakfın mütevellisi İsmail Çelebi ile birlikte mahkemeye gelirler. İki kardeş, babalarının söz konusu evi vakıftan kiralamış olduğunu ve ölümünden sonra da evin kullanım haklarının kendilerine miras kaldığını belirterek evi aralarında bölüştürmenin vakfa da yarar sağlayacağı gerekçesiyle evde keşif yapılmasını isterler. Keşif işlemi sonucunda kardeşler, kendi paylarına düşen bölümleri onayladıklarını mahkemeye bildirirler. Mahkeme de bu işlemi sicile kaydeder.

El-Hac Cafer endowed his house in the Haraççı Muhittin neighborhood on condition that its revenue will be used for the Sultan Mehmet Mosque. Sefer and Şaban Çelebi, two brothers and residents of the same neighborhood, are in court with İsmail Çelebi, mutawalli of the waqf. According to the two brothers, their late father had rented the house from the waqf, and after his death they inherited its usufruct rights. Requesting an investigation for the house to be divided among the two, they add that the division will benefit the waqf as well. The brothers approve their shares at the end of the investigation. The court registers the transaction.

Husûs-ı âti’z-zikrin mahallinde ketb ü tahrîri iltimâs olunmağın savb-ı şer’-i mutahhardan keşf nâibimiz olan Abdullah

Efendi ibn Ali irsâl olunup ol dahi hâssa mimarlardan Dede Mehmed Halife ibn Süleyman ve Ali Halife ibn Abdülmennan ile mahmiyye-i İstanbul'da Sultan Mehmed Cami-i şerîfi kurbünde Haraccı Muhyiddin Mahallesi'nde vâki gallesi câmi-i şerîf-i mezbûr müezzinlerine meşrûta el-Hâc Cafer nâm kimesne vakfı olup bir taraftan fahrû'l-müderresini'l-kirâm Şaban Efendi menzili ve bir taraftan Tesbihçi Seyyid İbrahim veresesi menzilleri ve iki taraftan tarîk-i 'âmm ile mahdûd üç bâb tahtânî oda ve bir sağır oda ve bir bi'r-i mâ ve bir kenîf ve arsa-i hâliyeyi müşte-mil menzile varup zeyl-i vesîkada muharrerü'l-esâmî ve ebniye ve sükûf ve ahvâline ittılâ'-ı tâmmı olan bî-garaz kimesneler mahzarlarında akd-i meclis-i şer'-i şerîf eylediklerinde mahalle-i mezbûre sükkânından Sefer bin Musalli nâm kimesne li-ebeveyn er karındaşı Şaban Çelebi nâm kimesne muvâcehesinde vakf-ı mezbûra hasbî mütevellî olan İsmail Çelebi ibn Ali hâzır olduğu halde ikrâr ve takrîr-i kelâm idüp işbu menzil-i mahdûd-ı mezbûr icâreteyn-i ma'lûmeteyn ile babamız mezbûr Musalli'nin ile'l-vefât taht-ı tasarrufında olup ba'de vefâtihî intikâl-i âdî ile mezbûr Şaban Çelebi ile bana intikal eyleyüp kâbil-i kısmet olmağın beynimizde taksîm olunmak her vechile vakfa enfa' ve evlâ olmağla mütevellî-i mezbûr dahi taksîme izn virmeğın mimârân-ı mezbûrân mesâha ve vaz'-ı alâmet eyledükleri üzere Sultan Mehmed tetimmeleri semtinde olan tarîk-i 'âmm tarafında vâki birbirine muttasıl iki bâb tahtânî oda ile kapu köşesinden sofanın direkleri yüzünden köşe direğe ve andan cenûb-ı divara vaz' olunan alâmete değin bi-hesâb-ı mezbûr otuz yedi zirâ' arsa-i hâliye-i mahdûd zukak kapısı açup ve zikr olunan kenîf kârîzine kârîz ilhâk itmek üzere bana hisse ta'yîni olup ve bâkî bir bâb tahtânî oda ve bir sofa ve bi'r-i mâ ve kenîf ve yüz beş zirâ' arsa-i hâliye ve zukak kapısı mezbûr Şaban Çelebi'ye hisse ta'yîn ve tahsîs olundıktan sonra mezbûr Şaban Çelebi bana hisse ta'yîn olunan iki bâb oda ve arsa-i hâliyede olan nısf hisse-i şâyi'asının hakk-ı tasarrufını işbu mütevellî-i mezbûr ma'rifetiyle meccânen bana ferâğ ve tefvîz idüp ve ben dahi mezbûr Şaban Çelebi'ye hisse ta'yîn olunan bir bâb oda ve sofa ve bi'r-i mâ

ve kenîf ve arsa-i hâliyede olan nısf hisse-i şâyi'amın hakk-ı tasarrufını kezâlik mütevellî-i mezbûr ma'rifetiyle mezbûr Şaban Çelebi'ye meccânen ferâğ ve tefvîz eylediğimde her birimiz ber vech-i muharrer tefevvûz ve kabûl eyleyüp ba'de'l-yevm zikr olunan birbirine muttasıl iki bâb oda ve önlerinde vâki otuz yedi zirâ' arsa-i hâliye benim taht-ı tasarrufımda olup ve bâkî bir bâb tahtânî oda ve sofa ve kenîf ve yüz beş zirâ' arsa-i hâliye mezbûr Şaban Çelebi'nin taht-ı tasarrufında olup her birimizin âhara ta'yîn olunan ebniye ve arsada alâka ve medhalimiz yokdır didikde gibbe't-tasdikî's-şer'î vâki' hâli mevlânâ-yı mezbûr mahallinde tahrîr ve ma'an ba's olunan Ali Çelebi ibn Mustafa ve Mehmed Çelebi ibn Ali ile meclis-i şer'a gelüp alâ vuku'ihî inhâ ve takrîr itmeğîn mâ-hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sânî ve'l-işrîn min Recebi'l-mürecceb li-sene seb'a ve mi'e ve elf

Şühûd

el-Hâc Hüseyin bin İbrahim, el-Hâc Mehmed bin el-Hâc Hüseyin, Mehmed Çelebi bin Abdülbaki, Mehmed Çelebi ibn Resûl.

1378 - 1696 (1107) İstanbul 22: 37a/1 Tescil işlemi / *Registration*

El-Hac Rıdvan'ın vakfetmiş olduğu paranın mütevellisi olan Mehmet Efendi'nin ölmesi üzerine yerine müezzin Salih Efendi mütevellî tayin edilir.

Upon Mehmet Efendi's death, who was the mutawalli for the cash waqf endowed by el-Hac Rıdvan, the prayer caller (muezzin) Salih Efendi is appointed to the same position.

Mahmiye-i İstanbul'da Debbağ el-Hâc Rıdvan nâm sâhibü'l-hayrın nükûd-ı mevkûfesine bir akçe vazîfe ile mütevellî olan Mehmed Efendi fevt olup tevliyet-i mezbûre ol vechile mahlûle ve işbu râfi'ü'l-kitâb mahmiyye-i mezbûrede Dülbendci Hüsam Mescid-i Şerîfi müezzini Salih Efendi ibn Ahmed tevliyet-i mezbûre uhdesinden gelmeğe kâdir ve bir vechile mahal ve

müstahikk olduğunu sıkât-ı makbûleti'l-kelimât ihbâr itmele-riyle hâkim-i mevki'-i sadr-ı kitâb tûbâ-lehû ve hüsne me'âb hazretleri mezbûr Salih Efendi'yi ber vech-i muharrer umûr-ı vakfı görmeğe vazîfe-i mersûmesiyle mütevellî nasb ve ta'yîn eyledikde ol dahi ber vech-i muharrer tevliyet-i mezbûreyi kabûl ve merâsimini edâya ta'ahhüd itmeğin mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi'l-hâmis min Şa'bânî'l-mu'azzam li-sene seb'a ve mi'e ve elf

Şühûd

Mehmed Ağa bin Şaban, İmam Mustafa Efendi ibn Mehmed, Ivaz Beşe ibn Abdullah, Kayyim Mehmed, İbrahim Çelebi ibn Ahmed, Ahmed Ağa bin Osman ve gayruhum.

1379 – 1696 (1107) İstanbul 22: 37b/1 Tescil işlemi / *Registration*

Molla Fenari Mahallesi'nde bulunan ve el-Hac Bayram Kaftanî Vakfı'na ait olan evin kiracısı Hüseyin Ağa'nın ölümü üzerine, evin kullanım hakları iki kızına kalmıştır. Hüseyin Ağa'nın kızları Emine ve Emetullah Hatun, vakfın mütevellisi Mehmet Efendi ile birlikte mahkemeye gelerek evde keşif yapılmasını ve evin aralarında bölüştürülmesini isterler. Keşif işlemi sonucunda, ev iki kardeşe bölüştürülür. Kız kardeşler, birbirlerinden davacı olmadıklarını mahkemeye bildirirler. Mahkeme de bu işlemleri sicile kaydeder.

Hüseyin Ağa is a tenant of a house in the Molla Fenari neighborhood belonging to the el-Hac Bayram Kaftanî Waqf. Upon his death, the usufruct rights of the house fall to his two daughters Emine and Emetullah Hatun. Appearing in court with the waqf mutawalli Mehmet Efendi, the two sisters request an investigation to determine the appropriate division between the two. As a result of the investigation, the house is divided among the sisters. They state that no issues remain between them. The court registers the transaction.

Husûs-ı âti’z-zikrin mahallinde ketb ü tahrîri bâbında fermân-ı âlî vârid olmağın imtisâlen-leh savb-ı şer’-i mutahhar-dan keşf nâibimiz olan Abdullah Efendi ibn Ali irsâl ol dahi hâssa mimârlardan Ali Halife ibn Abdullah ve Osman Halife ibn Abdülmennan ile mahmiyye-i İstanbul’da Vâlîde Camisi kurbünde Monla Fenârî Mahallesi’nde vâki Merhum el-Hâc Bayram Kaftanî Vakfı olup bir taraftan Köse Sinan odaları ve bir taraftan Belkıs Hatun menzili ve bir taraftan sâbıkan Rumi-li Kadiaskeri olan a’lemü’l-ulemâi’l-izâm zübdetü’l-fudalâi’l-fihâm Yahya Efendi mülki ve ba’zan yine vakf-ı mezbûrdan Köprülüzâde Numan Bey tasarrufında olan arsa ve bir taraftan tarîk-i âmm ile mahdûd dâhilen ve hâricen büyü-tü adideyi ve zîr-i zemîn ve dört aded dükkânı müştemil menzile varup zeyl-i vesıkada muharrerü’l-esâmî ve ebniye ve sükûf ahvâline ittılâ’-ı tâmmı olan bî-garaz müslimîn mahzarlarında akd-i meclis-i şer’-i şerîf eylediğinde menzil-i mezbûr icâreteyn-i ma’lûmeteyn ile taht-ı tasarrufında iken bundan akdem vefât iden Hüseyin Ağa ibn Abdullah nâm kimesnenin sulbiye kebîre kızı ve zâtını ma’rifet-i şer’iyye ile ârifân övgi babası Bali Çelebi ibn Ali ve li-ümm er karındaşı Hasan Çelebi ibn el-mezbûr Bali Çelebi tarifleriyle mu’arrefe olan Emine nâm hâtun meclis-i ma’kûd-ı mezbûrede li-ebeveyn kız karındaşı olup zâtı yine mu’arrafân-ı mezbûrân tarifleriyle mu’arrefe olan Emetullah Hatun muvâcehesinde vakf-ı mezbûrın bi’l-fi’l mütevellisi olan Mehmed Efendi ibn Mehmed tarafından zikri âti husûsa vekîl-i şer’îsi olan câbî-i vakf-ı mezbûr Hüseyin Çelebi ibn Hasan hâzır olduğu halde takrir-i kelâm ve bast-ı merâm idüp işbu menzil-i mahdûd-ı mezbûr babamız müteveffâ-yı mezbûrın ber vech-i mübeyyen tasarrufunda iken fevt oldukda intikâl-ı âdî ile bize intikal ve kâbil-i taksîm olup bir vechile taksîm olunmak vakfa enfa’ ve evlâ olduğu zâhir ve mütehakkık olmağın müteveli-i vakf-ı mezbûr dahi beynimizde taksîme izn ve birbirimizin yedine müstakil temessük virmekle hâlen beynimizde taksîm olunmak matlûbımızdır didikde gıbbe’t-tasdîki’ş-şer’î mimârân-ı mezbûrân menzil-i mezbûrı bi’l-muvâcehe mesâha eyledikle-

rinde tûlen ve arzan bi-hesâb-ı terbî'î üç yüz doksan sekiz zirâ' binâ ma'a'l-arsa ve yüz on zirâ' arsa-i hâliyeden mezbûretânın her birine bi-hesâb-ı mezbûr yüz doksan dokuz zirâ' binâ ma'a'l-arsa ve elli beşer zirâ' arsa-i hâliye isabet eylediği zâhir ve ayân olmağın zikr olunan Köse Sinan odaları cânibinde vâki hâriciyyede bir bâb fevkânî kebîr oda ve altında iki dükkân ve zukak kapusu ve bi-hesâb-ı mezbûr yirmi sekiz zirâ' sofa ve dehlîz ve dâhiliyyede vâki yine oda-i mezbûra muttasıl fevkânî bir sağır oda ve bir sağır sofa ve dehlîz ve kilâr ve bir mağsel ve bir kenîf ve tahtânî bir matbah ve âhûrî müştemil olup yüz doksan dokuz zirâ' binâ ma'a'l-arsa ve önlerinde vaki elli beş zirâ' arsa-i hâliye mezbûre Emetullah'ın nısf hissesinde ta'yîn ve tahsîs olunup ve Numan Bey arsası tarafında vaki bir bâb fevkânî hâriciyye oda ve altında iki [...] ve nerdüban başı beraberinden sofa ve dehlîze ve nerdüban ve bir kenîf ve dâhiliyyede vâki bir bâb fevkânî oda ve üzerinde vâki cihân-nümâ ve bir sofa ve dehlîz ve tahta-pûş ve bir kenîf ve bir [...] kapuyı muhtevî olup kezâlik yüz doksan dokuz zirâ' binâ ma'a'l-arsa ve önlerinde vâki elli beş zirâ' arsa-i hâliye ve bi'r-i mâ mezbûre Emine'nin dahi nısf hissesine ta'yîn ve tahsîs olunup ve beynlerinde vâki sâlifü'z-zikr zîr-i zemîn yine kemâ-kân beynlerinde müşterek olmak üze beyrilerine alâmet-i fâsıla vaz' olundıkda her biri bi't-terâzî kabz ve kabûl ve âhara ta'yîn olunan ebniye ve arsaya müte'allika 'âmme-i de'âvî ve mutâlebâtıdan her biri âharın zimmetini ibrâ'-i âmm-ı râfi'i'l-hısâm ile ibrâ' ve iskât itmeğın vâki hâli mevlânâ-yı mezbûr mahallinde tahrîr ve ma'an ba's olunan Ali Çelebi ibn Mustafa ve Hamid Çelebi bin İbrahim ile meclis-i şer'a ba'dehû alâ vuku'ihî inhâ ve takrîr itmeğın mâ-hüve'l-vâki bi't-taleb ketb olundu fî 24 min Cumâdelâhire sene (1)107

Şühûd

el-Hâc Mehmed Odabaşı ibn Mehmed, Ali Efendi bin Mustafa, Hasan Çelebi bin Hüseyin, Ahmed bin Receb, Bali Çelebi bin Ali, Hasan Çelebi bin Bali.

1380 - 1696 (1107) İstanbul 22: 38a/1 Tescil işlemi / *Registration*

Merhume Kâmile'nin vakfettiği evde oturan Mustafa Efendi'nin vefat etmesi üzerine, söz konusu ev vakfiye şartı gereğince yine ilim adamlarından olan Hafız Abdullah Efendi'ye oturması için verilir.

Upon Mustafa Efendi's death, who lived in the house endowed by the late Kâmile, the house is given in accordance with the waqf charter to Hafız Abdullah Efendi, a scholar, for his accommodation.

Merhume Kâmile nam sâhibetü'l-hayrın süknâsı kendüden sonra ile'l-inkırâz evlâdına ba'dehû küllü yevm rûhiyçün üçer ihlâs-ı şerîf kırâ'et itmek üzre bir recül-i fâzıla veya bir recül-i sâliha meşrûta vakfı olup mahmiyye-i İstanbul'da Merhum Sancakdâr Hayreddin Mahallesi'nde vâki lede'l-ahâlî ve'l-cîrân ma'lûmü'l-hudûd menzil meşrûtun-lehüm münkariz olmağla şart-ı vâkıfe üzre âhara tevcîh olunmak lâzım gelüp ve ulemâdan süknâ-yı menzil-i mezbûra tevcîh-i hâkimü'ş-şer' ile Mustafa Efendi nâm kimesneye tevcîh olunmağla mutasarrıf iken mezbûr Mustafa Efendi fevt olup süknâ-yı menzil-i mezbûr mahlûle işbu bâ'isü'l-kitâb ulemâdan Hafız Abdullah Efendi bin Abdülkadir nâm kimesne süknâya muhtâc ve mahal ve müstahikk olmağın süknâ-yı menzil-i mezkûr şart-ı vâkıfe üzre mûmâ-ileyh Abdullah Efendi'ye kıbel-i şer'den tevcîh olunup tasarrufiyçün işbu vesîka ketb ü terkîm olundu fi'l-yevmi's-sâmin 'aşer min Şa'bâni'l-mu'azzam sene 1107

Şühûd

İbrahim Çelebi bin Ahmed ve diğer İbrahim Çelebi bin Mehmed, Mustafa Çelebi bin Şaban, Ali Çelebi bin Bali, Ahmed bin Ahmed.

1381 - 1696 (1107) İstanbul 22: 39a/2 Tescil işlemi / *Registration*

Gureba Hüseyin Ağa Mahallesi'nde bulunup Hüseyin Ağa Vakfı'na ait olan bir öğretmenevi (muallimhane) 1693 (H. 1105)

yılında çıkan yangında hasar görmüştür. Vakfın müteveli vekili İmamzade Mustafa Çelebi, mahkemede söz konusu binayı kendi parasıyla onardığını belirterek yapmış olduğu harcamanın saptanmasını ve hüccetin bir örneğinin kendisine verilmesini ister. Bilirkişiler, binada yaptıkları keşif sonucunda söz konusu binanın en az 26.500 akçeye onarılmış olduğunu mahkemeye bildirirler. Mahkeme, bilirkişilerin ifadelerini sicile kaydederek hüccetin bir örneğini İmamzade Mustafa Çelebi'ye verir.

A teachers' house (muallimhane) located in the Gureba Hüseyin Ağa neighborhood and belonging to the Hüseyin Ağa Waqf was destroyed in the 1693 (AH 1105) fire. Stating that he financed the repairs through his own resources, İmamzade Mustafa Çelebi, legal agent of the waqf mutawalli, requests an investigation to determine his expenses and a hujjet documenting the finding. The experts report to court that the renovation should have cost at least 26,500 akçe. The court registers the experts' testimony and gives İmamzade Mustafa Çelebi a copy of the pertinent hujjet.

Husûs-ı âti'z-zikrin mahallinde ketb ü tahrîri bâbında fermân-ı âlî vârid olmağın imtisâlen-leh savb-ı şer'-i mutahhardan keşf nâibimiz olan fahrü'l-müderresini'l-kirâm Abdullah Efendi ibn Ali irsâl olunup ol dahi hâssa mimârlardan Ali Halife ibn Abdullah ve Ahmed Halife ibn Abdülmennân ile mahmiyye-i İstanbul'da Gurebâ Hüseyin Ağa Mahallesi'nde vâki merhûm kul kethüdâsı Hüseyin Ağa Vakfı olan muallim-hâneye varup zeyl-i vesîkada muharrerü'l-esâmî ve ebniye ve sükûf ahvâline ittılâ'-ı tâmmı olan fahrü'l-eşbâh İbrahim Ağa ibn el-hac Hüseyin Ağa tarafından kâyim-makâm-ı müteveli olan işbu bâ'isü'l-kitâb İmamzâde Mustafa Çelebi ibn Mehmed meclis-i ma'kûd-ı mezbûrda takrîr-i kelâm ve bast-ı merâm idüp zikr olunan işbu muallim-hânenin ebniyesi bin yüz beş senesi Muharremü'l-harâmında vâki harîkde bi'l-küllîye muhterika olup cânib-i vakf-ı mezbûrdan binâya müsâ'ade dahi olmamağın masrûfım olan meblağı vakfa rücû'

itmek üzere kibel-i şer' den izn virilmeğin kendi malım ile işbu müşâhede olunan tarz üzere müceddeden binâ itmekle hâlen keşf ve masrûfım tahmîn-i sahîh ile tahmîn ve takvîm olunup hüccet olunmak matlûbumdır didikde mimâran-ı mezbûrân muallim-hâne-i mezkûrî bi'l-muvâcehe mesâha eylediklerinde tûlen ve arzan bi-hesâb-ı terbî'i yetmiş iki zirâ' sakf zirâ'ı kırkar akçeden iki bin sekiz yüz seksen akçe ve bi-hesâb-ı mezbûr kırk iki zirâ' sundırma zirâ'ı otuzar akçeden bin iki yüz altmış akçe ve bi-hesâb-ı mezbûr kırk dokuz zirâ' yassı şişeli cam tahtası tavan zirâ'ı kırkar akçeden bin dokuz yüz altmış akçe ve bi-hesâb-ı mezbûr kırk dokuz zirâ' kirişlemesi yüklük tabân ağa tahtası döşeme zirâ'ı ellışer akçeden iki bin dört yüz elli akçe ve bi-hesâb-ı mezbûr yüz on iki zirâ' iki tarafı beyâz sulı dolama divar zirâ'ı kırk sekiz akçeden beş bin üç yüz yetmiş altı akçe ve yedi aded billur cam divâr her biri yüzer akçeden yedi yüz akçe ve beş aded çıkırıkcı işi pencere ma'a çarçûbe her biri beşer yüz akçeden iki bin beş yüz akçe ve iki aded sanduk dolab dörder yüz akçeden sekiz yüz akçe ve bi-hesâb-ı mezbûr yirmi üç zirâ' [...] zirâ'ı onar akçeden iki yüz otuz akçe ve bir ocak ma'a davlumbâz altı yüz akçe ve bi-hesâb-ı mezbûr yirmi altı zirâ' çam tahtası zâr zirâ'ı yirmi beşer akçeden beş yüz yirmi akçe ve bir sâde kemer kapu yüz elli akçe ve bir arabî kanâdlı kapu üç yüz akçe ve beş aded ayaklık tahta her biri sekizer akçeden kırk akçe ve altı basamak cenûba nerdüban ma'a sahan dört yüz akçe ve def'a dokuz basamak bir nerdübân beş yüz akçe ve bi-hesâb-ı mezbûr yetmiş bir zirâ' kavkarya (?) tahtası zâr zirâ'ı yirmi beşer akçeden bin yedi yüz yetmiş beş akçe ve bir sâde zukâk kapısı üç yüz akçe ve on aded İznikmid topacı direk ma'a kursî taşı her biri yüz ellışer akçeden bin beş yüz akçe ve sekiz aded şile direği her biri yirmışer akçeden yüz altmış akçe ve on aded virge tabanı her biri on beşer akçeden yüz elli akçe ve bi-hesâb-ı mezbûr on altı zirâ' çam tahtası pişkin zirâ'ı yirmi beşer akçeden üç yüz yirmi akçe ve bi-hesâb-ı mezbûr on sekiz zirâ' def'a dolama divar zirâ'ı kırk sekizer akçeden sekiz yüz altmış dört akçe ve beş aded nerdübân korkuluğu uhlamur tabanı her biri yirmi beşer akçeden yüz akçe

ve bi-hesâb-ı mezbûr dört zirâ' kârîz dıvarı zirâ'ı altmış akçeden iki yüz kırk akçe ki min haysi'l-mecmû' yirmi altı bin yetmiş beş akçe ile ancak olur noksân ile olmak mümkün değildir deyü mimârân-ı mezbûrân müslimûn-ı mezkûrûn ile icmâ' ve ittifâk eylediklerini mevlânâ-yı mezbûr mahallinde tahrîr ve ma'an ba's olunan Mehmed Çelebi ibn İbrahim ve Ömer bin Ahmed ile meclis-i şer'a gelüp alâ vuku'ihî inhâ ve takrîr itmeğin mâ-hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sâmin 'aşer min Recebi'l-ferd li-sene seb'a ve mi'e ve elf

Şühûd

Mehmed Efendi ibn Hasan, diğer Mehmed Efendi ibn Abdülhak, el-Hâc Mehmed Ağa ibn Ali, Ahmed Çelebi ibn İsmail, Sefer Çelebi bin Ahmed, Ahmed bin Mehmed, Mehmed Çelebi bin Bayezid, Abdi Çelebi bin Halil, [silik].

1382 - 1695 (1107) İstanbul 22: 45b/1 Dava / *Adjudication*

Rumeli Vilayeti'ne bağlı Yenişehir Nahiyesi'nin Kirasu Köyü'nden 1. Trandafilo, 1. Yani, 2. Yani, Nikola, 3. Yani, 2. Trandafilo, Penapot, Dimitri ve Panot adlı kişiler, İstanbul Kasımpaşa'da oturan Yorgaki'nin köken olarak Kirasu Köyü'nden olmasına karşın bu köyün 1677 (H. 1088) yılına ait 5000 kuruş tutarındaki vergisinden kendi payına düşen 350 kuruşu ödemediği gerekçesiyle Yorgaki'den davacı olurlar. Görüşü sorulan Yorgaki, 40 yıl önce söz konusu köyden göç edip Galata'ya yerleştiğini ve buradaki Sultan Ahmet Han Vakfı'na bağlı olduğu için vergilerini düzenli olarak bu vakfa ödediğini, adı geçen köyde emlak veya arazisi kalmadığını, üstelik 19 yıldır kimsenin konuya ilişkin olarak kendisinden davacı olmadığını ileri sürerek vergi borcunu reddeder. Yorgaki söylediklerini desteklemek için Sultan Ahmet Han Vakfı defterindeki bir derkenarı mahkemeye sunar. Yeniden görüşü sorulan davacılar, Yorgaki'yi doğrularlar. Bunun üzerine mahkeme, davayı reddeder. Sonuçta, davalı Yorgaki davayı kazanır.

Trandafilo I, Yani I, Yani II, Nikola, Yani III, Trandafilo II, Penapot, Dimitri and Panot sue Yorgaki from the Kasımpaşa district. They state that the inhabitants of the district owe 5000 kuruş in taxes. Since Yorgaki is originally from the district, they demand 350 kuruş from Yorgaki as his contribution to the tax. Yorgaki responds that he has been paying his tax to the Sultan Ahmet Han waqf. The inhabitants of his original district have not complained about this for 19 years. He presents a document (derkenar) to support his claims. The plaintiffs admit that the defendant has been registered to the waqf. They also admit that he has been paying his taxes to the waqf, that the defendant owns nothing in his original neighborhood, and that they have not been demanding any payment for 19 years. The court instructs the plaintiffs to drop their charges. In conclusion, the defendant Yorgaki wins the case.

Vilâyet-i Rumili'nde medîne-i Yenişehir nevâhiyesinden Kühistan (?) Nâhiyesi'ne tâbi' Kirasu nâm karye ahâlîsinden Trandafilo veled-i Yorgi ve Yani veled-i Yorgi ve Yani veled-i Todori ve Nikola veled-i Laberno ve Yani veled-i İskoli ve diğer Trandafilo veled-i Todori ve Penapot veled-i Şilo ve Dimitri veled-i İspano ve Panot veled-i Yani nâm zimmîler divân-ı hazret-i sadr-ı a'zamîde ma'kûd-ı meclis-i şer'-i 'âliyede mahrûsa-i Galata kazâsına tâbi' kasaba-i Kâsımpaşa'da Tahta Kadı Mahallesi sükkânından işbu râfi'ül-vesîka Yorgaki veled-i Yani nâm zimmî muvâcehesinde her biri üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüp bin seksen sekiz senesinde karye-i mezbûre ahâlîsinin tekâliflerinden beş bin guruş deynleri olup merkûm Yorgaki fi'l-asl [silik] ahâlîsinden olmağla meblağ-ı mezbûrdan merkûm Yorgaki'nin hissesine üç yüz elli guruş isâbet itmekle [silik] merkûm Yorgaki'den taleb ıderiz suâl olunsun didikde gibbe's-suâl mezbûr Yorgaki cevâbında ben kırk [silik] karye-i mezbûreden kalkup yedimde olan işbu derkenâr mûcebince Galata Kazâsı'nda olan cennet-mekân-ı firdevs [silik] merhûm ve mağfûrûn-leh Sultan Ahmed Han-ı Evvel tâbe serâhu hazretlerine ra'ıyyet kayd olunmağla târih-i mezbûrdan beri

be-her sene üzerime [silik] vakf-ı mezbûr re'âyâsıyla ma'an edâ idüp karye-i mezbûrede emlâk ve arâzîden kat'â bir [silik] karye-i mezbûre ahâlîsi her senede mahmiyye-i İstanbul'a gelüp benimle her bâr mülâkî oluriken bin [silik] senesinden beri meblağ-ı mezbûra müte'allik benden bir nesne da'vâ itmeyüp on dokuz senede bilâ- 'özü-i şer'î sükût itmişlerdir deyü mazmûnı min külli'l-vücûh takrîr-i meşrûhına muvâfık defter-i evkâfdan mahrec sâlifü'z-zikr derkenârı ibrâz itmekle gıbbe'l-istintâk müdde'ûn-ı mezbûrûn cevâblarında fi'l-hakîka mezbûr Yorgaki kırk sene mukaddem karye-i mezbûreden kalkup merhûm-ı müşârûn-ileyhin vakfına ra'ıyyet kayd olunup her bir sene üzerine edâsı lâzım gelen tekâlifî vakf-ı mezbûr re'âyâsıyla ma'an edâ idüp karye-i mezbûrede emlâk ve arâzîden kat'â bir nesnesi olmayup ve kendiler be-her senede mahmiyye-i İstanbul'a gelüp mezbûr Yorgaki ile her bâr mülâkî olurlar iken bin seksen sekiz senesinden beri meblağ-ı mezbûra müte'allika bir nesne da'vâ itmeyüp on dokuz seneden beri bilâ-özü-i şer'î sükût itmişlerdir deyü kaziyye vech-i mübeyyen üzre olduğu her biri tâyi'an ikrâr ve itirâf itmeğin mücebince müdde'ûn-ı mezbûrûn bî-vech mu'ârazadan men' olunup mâ-hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sâlis ve'l-ışrîn min Şa'bânî'l-mu'azzam li-sene seb'a ve mi'e ve elf Şühûdü'l-hâl

Umdetu erbâbü't-tahrîr ve'l-kalem Mustafa Efendi tezkire-i evvel, zübde-i ashâbü't-tastîr ve'l-kalem Mehmed Efendi tezkire-i sâni, fahrü'l-eşbâh ve'l-a'yân Muhzır Mehmed Ağa, fahrü'l-akrân Yusuf Bey bin Çavuşân, 'umdetü'l-a'yân Odabaşı Mustafa Ağa, el-Hâc Mehmed Çavuş, İbrahim Çavuş, Mehmed Ağa ibn Ali, el-Hâc Ali bin Sinan.

1383 - 1696 (1107) İstanbul 22: 45b/2 Dava / *Adjudication*

İstanbul'un Esirci Kemal Mahallesi'nden Mahmut Ağa'nın ölümü üzerine mirası eşi Hatice ve oğulları ile kızlarına kalır. Mahmut Ağa'nın kızlarından Ayşe'nin vekili Ali Çelebi, el-Hac

Hüseyin Ağa karşısında mahkemeye çıkar. El-Hac Yakup Vakfı’nın mütevellisi Hasan Ağa da mahkemededir. Mahmut Ağa ölümünden önce adı geçen mahallede bulunup el-Hac Yakup Vakfı’na ait olan bir evi eşi Hatice Hatun ile ortaklaşa peşin kira ve aylık 50 akçeye kiralamış, ölümünden sonra da varisler bu evi arsasıyla birlikte açık artırma yoluyla ve müteveli izniyle 860 kuruşa el-Hac Hüseyin Ağa’ya satmışlardır. Vekil Ali Çelebi, Mahmut Ağa’nın evin bir bölümüne yaptırmış olduğu ek binalardan Ayşe’nin payına düşen hisseyi el-Hac Hüseyin Ağa’dan ister. Ancak mahkeme, davacı Ayşe’nin devir işlemi sırasında söz konusu ek binaların da mülkiyetinin vakfa ait olduğunu onayladığını belirterek davalı el-Hac Hüseyin Ağa’nın görüşünü sorma gereği bile duymadan davayı reddeder.

The estate of the late Mahmut Ağa of İstanbul’s Esirci Kemal neighborhood falls to his wife Hatice and his sons and daughters. Ali Çelebi, the legal agent of Mahmut Ağa’s daughter Ayşe, sues el-Hac Hüseyin Ağa. The mutawalli of el-Hac Yakup waqf, Hasan Ağa, is in court, too. Before his death, Mahmut Ağa rented jointly with his wife Hatice Hatun a house belonging to el-Hac Yakup Waqf for an advance payment plus rent of 50 akçe per month. After Mahmut Ağa’s death, the inheritors auction off the house and its property for 860 kuruş, and the highest bidder, el-Hac Hüseyin Ağa, buys them with the mutawalli’s permission. The legal agent Ali Çelebi states that Mahmut Ağa had added a storage facility, two rooms, and a kiosk to the property at his own expense and demands Ayşe’s share from el-Hac Hüseyin Ağa. However, the court emphasizes that Ayşe already stated during the transfer transaction that the storage facility, rooms and kiosk in question belonged to the waqf. Hence, the case is dropped without bringing el-Hac Hüseyin Ağa into the investigation.

Mahmiye-i İstanbul’da Esirci Kemal Mahallesi’nde sakin iken bundan akdem vefât iden Mahmud Ağa ibn Mehmed’in verâseti zevce-i metrûkesi Hadice bint-i Abdullah ile sulbî kebîr

oğlu Ahmed ve sulbiye kebîre kızları Fatıma ve Aîşe ve Rabia ve Emine'ye münhasıra olduğu şer'an zâhir ve müte'ayyin olduktan sonra mezbûre Aîşe tarafından husûs-ı âti'l-beyâna vekîl olduğu mezbûrenin zâtını ma'rifet-i şer'îye ile ârifân Mehmed Çelebi ibn Ali ve Ali bin Mahmud nâm kimesneler şehâdetleriyle şer'an sâbit olan Ali Çelebi ibn Murtaza meclis-i şer'-i şerîf-i enverde Merhûm el-Hâc Yakub Vakfı'na bi'l-fi'l mütevellî olan Hasan Ağa ibn Abdullah hâzır olduğu halde el-Hâc Hüseyin Ağa ibn Ali mahzarında bi'l-vekâle üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüp mahalle-i mezbûrede vâki bir taraftan Çadırcı Ahmed Vakfı ve iki taraftan vakf-ı mezbûr odaları ve bir taraftan tarîk-i âmm ile mahdûd hâriciyye ve dâhiliyyede fevkânî iki bâb oda ve iki bâb taş oda ve bir kârgîr mahzen ve bir köşk ve bâğçe ve kenîf ve havluyı müstemil menzilin ebniye ve arsası vakf-ı mezbûrdan icâre-i mu'accele ve be-her mâh elli akçe ücret-i mü'eccele ile müteveffâ-yı mezbûr Mahmud Ağa'nın zevcesi mezbûre Hadîce ile Hüseyin vefâtına değin ale'l-iştirâki's-seviyy taht-ı tasarruflarında olup ba'de'l-vefât mezbûr Mahmud Ağa'nın nısf hissesi evlâdı mezbûrûna intikâl-ı âdî ile intikâl itdiğinden sonra mezbûrûn Ahmed ve Emine ve Rabia bilâ-veled fevt olmağla menzil-i mezbûrın on sehimden itibârıyla hisseleri olan üç sehm-i şâyî'i taraf-ı vakfa aid olmağla mezbûre Hadîce Hâtun zikr olunan üç sehm-i şâyî'i dahi ba'de'l-müzâyede mu'accele-i misliyesi ile mütevellî-i mezbûrdan isticâr ve kabûl itmekle menzil-i mezbûrın sekiz sehmi mezbûre Hadîce'nin ve bir sehmi müvekkilem mezbûre ile karındaşı mezbûre Fatıma'nın taht-ı tasarrufında olmağla târih-i kitâbdan on sene mukaddem mezbûrât Hadîce ve Aîşe ve Fatıma menzil-i mezbûrî sûk-i sultânîde ba'de'l-müzâyede bedel-i misli olan sekiz yüz altmış gurus mukâbelesinde bi-safka-i vâhîde kezâlik mütevellî-i mezbûrın izn ve ma'rifetiyle arsa ve binası vakf olmak üzere mezbûr el-Hâc Hüseyin Ağa'ya ferâğ ve tefvîz mezbûr dahi kabz u kabûl itmişidi lâkin müteveffâ-yı mezbûr Mahmud Ağa huyûtında menzil-i merkûmda olan mârû'z-zikr mahzen ve iki taş oda ve bir köşki kendi malıyla nefsiyçün mülki olmak üzere binâ ve ihdâs itmişidi hâlen zikr olunan mahzen ve taş oda ve köşkin-

den müvekkilem hisse-i şâyi'asını mülkiyet üzre mezbûr el-Hâc Hüseyin Ağa'dan bi'l-vekâle taleb iderim suâl olunsun didikde lâkin mezbûrın takrîr-i meşrûhı üzre hîn-i ferâğda müvekkilesi mezbûre Aîşe zikr olunan mahzen ve taş oda ve köşkün ebniyesi vakf-ı mezbûrdan olmak üzre ber vech-i muharrer ikrâr ve i'tiraf ve mezbûr el-Hâc Hüseyin Ağa'ya ferâğ ve tefvîz itmekle hâlen mülkiyet da'vâsı tenâkus olup meşrû'a olmamağla mezbûr el-Hâc Hüseyin Ağa'ya suâl dahi tevcîh itmeyüp vekîl-i mezbûr bî-vech mu'ârazadan men' birle mâ-hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi'l-hâmis min Şa'bânî'l-mu'azzam sene 1107

Şühûd

Sâbıkan Selanik Kadısı olan umdetü'l-mevâlî Seyfizâde Efendi, Mustafa Efendi bin Mehmed, Mustafa bin Şaban, el-Hâc Mehmed Efendi, İbrahim Çelebi bin Ahmed, Ali bin Bali, Receb bin Süleyman, Ahmed bin Ahmed.

1384 - 1696 (1107) İstanbul 22: 46a/1 Dava / *Adjudication*

Belgrad'ta vefat eden 57. Ağa Bölüğü'nden Menemenli Mustafa'nın mirası eşi Fatma, kızı Ayşe ve kardeşi Ümmühan'a kalır. Mirasçılardan vekili Seyyit Ahmet, yeniçerilerin beytûlmalcısı olup Mustafa'nın terekesine el koyan Recep'i dava eder. Mustafa'nın ölümünden sonra miras bırakmış olduğu 265.800 akçe, Rusçuk kadısı Seyyit İsmail imza ve mührüyle imzalı müfredat defterine kaydedildikten sonra, Rusçuk serdarı Hüseyin'le İstanbul'a gönderilmiştir. Mirasçılardan İstanbul'da olmaması nedeniyle yeniçeri beytûlmalcısı Recep, Mustafa'nın varisi olmadığı gerekçesiyle söz konusu paraya el koymuştur. Davacıların vekili Seyyit Ahmet mahkemede bu parayı ister. Davalı Recep ise, Mustafa'nın 57. Ağa Bölüğü'nün para vakfına, İstanbul'dan bazı kişilere ve Rusçuk'tan İsmail Yazıcı'ya borcu olduğunu söyler. Alacaklıların açtıkları davalar sonucunda, Mustafa'nın miras bıraktığı paranın toplam borcu karşılamadığı anlaşılmıştır. Bunun üzerine miras kalan para, alacaklılar arasında alacaklarının ora-

nına göre bölüştürülmüş ve tereke görevlisinin gurema defterine kaydedilmiştir. Recep bu alacaklıların davalarına ilişkin altı hücceti ve tereke görevlisinin tuttuğu gurema defterini mahkemeye sunar. Mahkeme hüccetleri ve defteri inceler ve Seyyit Ahmet'in davası düşer. Sonuçta, davalı beytülmal görevlisi Recep davayı kazanır.

Mustafa, originally from Menemen and a janissary of the 57th janissary division, dies in Belgrade. His inheritance falls to his wife Fatma, daughter Ayşe and sister Ümmühan. Seyyit Ahmet, legal agent of the inheritors, sues Recep, treasurer (beytûlmacı) of the janissaries who confiscated Mustafa's estate. Upon Mustafa's death, his 265,800 akçe estate was registered in the signed inventory book (imzalı müfredat defteri) under the signature and seal of Seyyit İsmail, judge of Rusçuk. Then the inventory book was sent to İstanbul with Hüseyin, commander (serdar) of Rusçuk. The janissary treasurer Recep confiscated the estate on the ground that the decedent had no heirs in İstanbul. The legal agent Seyyit Ahmet now wants the money back. The defendant Recep states that Mustafa owed some money to the cash waqf of the 57th janissary division, certain persons in İstanbul, and İsmail Yazıcı, a resident of Rusçuk. As a result of charges pressed by the creditors, it became apparent that Mustafa's total estate was insufficient to settle the debts, says Recep. The unpaid amount was thus deducted proportionally from each creditor's due and registered in the credit book (gurema defteri) of the inheritance officer. Recep presents to court the six hujjets regarding the cases filed by the creditors, along with the credit book. Examining the documents, the court drops the plaintiff Seyyit Ahmet's case. In conclusion, the defendant treasury officer Recep wins the case.

Fi'l-asl vilâyet-i Anadolu'da kasaba-i Menemen mahallâtından Menemenli Mahallesi ahâlisinden olup dergâh-ı âlî yeniçerilerinin Elli yedinci Ağa Bölüğü'ne mahsûs oda çavuşlarından olmağla mahrûsa-i Belgrad'da maktûlen fevt olan Mustafa Çavuş bin Meh-

med bin Mustafa'nın verâseti kasaba-i mezbûrede sâkine zevce-i metrûkesi Fatıma Hatun ibnet-i el-Hâc Ali ile sulbiye kızı Aîşe nam bîkr-i bâliğaya ve li-ebeveyn kız karındaşı Ümmühan nâm hâtuna münhasıra olduğu ve mezbûrât Fatıma Hatun ve Aîşe ve Ümmühanı taraflarından husûs-ı âti'z-zikre vekîl olduğu kasaba-i mezbûre sükkânından zât-ı mezbûrâtı ma'rifet-i şer'îye ile ârifân el-Hâc Ali bin Osman ve Ali Çelebi bin el-Hâc Musa şehâdetleriyle hasm-ı şer'î-yi câhid mahzarında şer'an sâbit ve sübût ve rast ve vekâletine hükm-i şer'î lâhık olan es-Seyyid Ahmed Efendi bin Mehmed bin Mahmud meclis-i şer'î şerîf-i enverde bi'l-fi'l dergâh-ı âlî-i yeniçerileri beytül-mâl emîni olmağla müteveffâ-yı mezbûrın zikri âti terekesine bi'l-emâne vâzı'u'l-yed olan işbu bâ'isü'l-kitâb Receb Ağa ibn Halil mahzarında bi'l-vekâle üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüp müteveffâ-yı mezbûr Mustafa Çavuş ber-vech-i muharrer fevt oldukda medîne-i Ruscuk'da mevcûd olan terekesi Ruscuk kâdısı olan es-Seyyid İsmail Efendi'nin mümzâ ve mahtûm müfredât defteri mücebince her bir esedî yüz yirmi akçe hesâbınca iki yük altmış beş bin sekiz yüz akçe olmak üzre iki bin iki yüz on beş guruşa bâliğ ve meblağ-ı mezbûr Ruscuk serdârı olan Hüseyin Beşe yediyle Âsitâne-i Sa'âdet'e geldikde müvekkilât-ı mezbûrât kasaba-i merkûmede mevcûde bulunmalarıyla müteveffâ-yı mezbûrın ber-vech-i muharrer zâhirde vârisi ma'rûf ve ma'rûfesi olmamak za'mıyla emîn-i mezbûr Receb Ağa meblağ-ı mezbûr bi'l-emâne ahz ü kabz itmişidi hâlen meblağ-ı mezbûr emîn-i mezbûrdan taleb iderim suâl olunsun didikde gıbbe's-suâl mezbûr Receb Ağa cevâbında fi'l-hakîka tereke-i müteveffâ-yı mezbûrdan meblağ-ı mezbûr iki bin iki yüz on beş guruş serdâr-ı mezbûr Hüseyin Beşe yediyle Âsitâne-i Sa'âdet'e geldikde bi'l-emâne ahz ü kabz eylediğimden sonra dergâh-ı âlî yeniçerilerinin elli yedinci Ağa Bölüğü'ne mahsûs oda ahâlisinin mühimmâtlarına mevkûfe nükûda bi'l-fi'l mütevellî olan Ahmed Çelebi bin Mustafa asl-ı mâl-ı vakf-ı mezbûrdan sekiz yüz yetmiş guruş ve sâbıkan turnacıbaşı olan izzetlü İsmail Ağa bin Mehmed cihet-i karzdan sekiz yüz guruş deyni mukaddemâ turnacıbaşı olup fevt olan Osman Ağa bin Abdullah'ın sulbî

kebîr oğlu olup kendi tarafından asil ve sağır oğulları Ali Ağa ve Mustafa Ağa'nın vasîleri olan Mehmed [silik] Aişe Hatun ibnet-i Abdurrahman ile [silik] [silik] olan Hüseyin Efendi bin Hasan vekâleten [silik] müteveffâ-yı mezbûrın cihet-i karz-ı şer'iden yedi yüz elli gurusı deyni kasaba-i mezbûre sükkânından Şaban Ağa bin Abdullah tarafından vekîl-i müsecceli olan Hasan Beşe bin Musalli müvekkil-i mezbûr Şaban Ağa'nın cihet-i deyn-i şer'iden yüz yetmiş gurusı ve onuncu bölüğün odabaşısı Mehmed Beşe bin Mustafa cihet-i deyn-i şer'iden yüz gurusı hakları oldukları târih-i kitâb senesi şehri Recebi'l-ferdi gurrelerinde mahmiyye-i İstanbul'da kassâmü'l-askeri olan umdetü'l-müderrişin Mehmed Efendi kıbellerinden istimâ'-ı tahrîre me'zûn olan Abdullah Efendi bin Mustafa'nın mahmiyye-i mezbûrede Süleymaniye kurbünde vâki' Ağa Kapısı'nda Beytü'l-mâl emînlerine mahsûs odada udûl-i müslimîn huzûrlarında akd eylediği meclis-i şer' de tereke-i müteveffâ-yı mezbûrdan olmak üzere [silik] [silik] mezbûr Ahmed Çelebi müdde'âsını Mustafa Beşe ibn Ahmed ve Yusuf Beşe ibn Abdullah [silik] [silik] Mustafa Beşe ibn Osman ve Ahmed Beşe ibn Veli şehâdetleriyle ve müteveffâ-yı mezbûr [silik] [silik] Hüseyin Efendi dahi müdde'âlarını yeniçerileri ocağında başçavuş olan fahrü'l-akrân Hüseyin Ağa ibn Osman ve Hasan [silik] şehâdetleriyle ve mezbûr Şaban Ağa'nın vekîli merkûm Hasan Beşe müdde'âsını mûmâ-ileyh Başçavuş Hüseyin Ağa ibn Osman ve İsmail Beşe ibn Mustafa şehâdetleriyle ve mezbûr Odabaşı Mehmed Beşe dahi müdde'âsını İbrahim Beşe bin Mehmed ve Abdullah bin Mustafa şehâdetleriyle muvâcehemde her biri ba'de'l-ısbât ve't-tahlîf ve zikr olunan meblağları tereke-i müteveffâ-yı mezbûrdan edâ itmek üzere mevlânâ-yı merkûm Abdullah Efendi'ye tenbîh eyledikten sonra kasaba-i Ruscuk sâkinlerinden İsmail Yazıcı ibn Mustafa ve min ciheti'l-karzdan müteveffâ-yı mezbûr Mustafa Çavuş zimmetinde yedi yüz gurusı hakkım vardır kable'l-edâ fevt olduktan sonra terekesin serdâr-ı mezbûr Hüseyin Beşe kabz eyledikde târih-i kitâb senesi Cumâdelülânın yirmi beşinci günü Ruscuk Kâdisı olan Esad Efendi huzûrunda da'vâ ve müdde'âmı Ali Çelebi ibn Ahmed ve el-Hâc Veli ibn Mustafa

ve Halil Çelebi ibn Ahmed şehâdetleriyle isbât ve ba'de't-tahlîf tereke-i müteveffâ-yı mezbûrdan edâsına hükm-i hâkimü's-şer' lâhık ve işbu hüccet tahrîr olunmuşidi deyü da'vâ ve müdde'âsını şühûd-ı udülle yine ba'de'l-isbât ânın dahi şer'an edâsına tenbîh olundukdan sonra zikr olunan meblağların mecmu'ı üç bin üç yüz doksan guruşa bâliğ olup müteveffâ-yı mezbûrın terekesi olan meblağ-ı mezbûr iki bin iki yüz on beş guruş tamâmen vefâ itmemekle kassâm-ı mûmâ-ileyhin imzâsıyla mûmzâ ve hatemiyle mahtûm işbu guremâ defteri nâtik olduğu üzere iki bin iki yüz on beş guruş garîmleri mezbûrûn mâbeynlerinde taksîm olundukda zikr olunan elli yedi bölüğün orta malından isbât olunup edâsına hükm-i şer'î lâhık olan yedi yüz elli guruşa elli sekiz bin yedi yüz yetmiş akçe ve mezbûr İsmail Yazıcı'nın isbât idüp hükm-i şer'î lâhık olan yedi yüz guruşa elli dört bin sekiz yüz elli iki akçe ve mezbûr Şaban Ağa'nın vekîli mezbûr Hasan Beşe'nin isbât idüp edâsına hükm-i şer'î lâhık olan yüz yetmiş guruşa on üç bin üç yüz yirmi bir akçe ve mezbûr Mehmed Odabaşı'nın isbât idüp edâsına hükm-i şer'î lâhık olan yüz guruşa yedi bin sekiz yüz otuz altı akçe isâbet itmekle her biri kendüye isâbet iden sâlifü'z-zikr meblağları tamâmen ahz ü kabz ve tereke-i mezbûra müte'allika da'vâdan zimmetini ibrâ' ve iskât idüp mevlânâ-yı mezbûr Abdullah Efendi vâki hâli mahallinde tahrîr ve ma'an irsâl olunan İbrahim Beşe ibn Ahmed ve Ali Beşe ibn Veli meclis-i şer'a varup alâ vuku'ihî ba'de'l-inhâ işbu altı kıt'a hüccet-i şer'îye tahrîr olunmuşidi deyü da'vâyı [...] ve kassâm-ı mezbûr Mehmed Efendi'nin her biri imzâsıyla mûmzâ ve hatemiyle mahtûme târih-i mezbûr ile müverraha ve mazmûnı min külli'l-vücûh takrîr-i meşrûhına muvâfık altı kıt'a hüccet-i şer'îye ve bir kıt'a guremâ defteri ibrâz itmeğin ba'de'l-istintâk [silik] mezbûr es-Seyyid Mehmed Efendi zikr olunan altı kıt'a hüccet-i şer'îye ve bir kıt'a guremâ defterinden her birinin mazmûnını tâyi'an ikrâr ve i'tiraf itmeğin mücebiyle müdde'î-i mezbûr es-Seyyid Ahmed Efendi bî-vech mu'ârazadan men' olunup mâ-hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi'l-işrîn min Şa'bânî'l-mu'azzam li-sene seb'a ve mi'e ve elf

Şühûd

Fahrü'l-akrân Nâzır Hüseyn Ağa, [silik] Efendi ibn [silik], Mehmed Efendi ibn Şaban, Abdurrahman Halife muhasebe, el-Hâc Süleyman ibn Ahmed, Ahmed Beşe bin Mustafa ve gayruhum.

1385 - 1696 (1107) İstanbul 22: 48b/1 Tescil işlemi / *Registration*

Divane Ali Mahallesi'nden el-Hac Hasan Efendi, vezir Mehmet Paşa'nın vekili el-Hac Mehmet Ağa ile birlikte mahkemeye gelir. El-Hac Hasan Efendi, adı geçen mahallede bulunup arsa ve üzerindeki binasının bir bölümü kendi mülkü, bir bölümünü de Çalık Ahmet Ağa, Memi Bey ve Salih Ağa vakıflarından kiralamış olduğu evinin kendi mülkü olan bölümünü 6500 kuruşa Mehmet Paşa'ya satmış, vakfa ait olan bölümlerini de mütevellilerin izniyle toplam 1000 kuruşa Mehmet Paşa'ya devretmiştir. El-Hac Hasan Efendi, toplam 7500 kuruşu vekil el-Hac Mehmet Ağa'dan bütünüyle aldığını belirtir. El-Hac Mehmet Ağa, el-Hac Hasan Efendi'nin ifadesini doğrular. Mahkeme de bu işlemleri sicile kaydeder.

El-Hac Hasan Efendi, a resident of the Divane Ali neighborhood, is in court with el-Hac Mehmet Ağa, legal agent of vizier Mehmet Paşa. The former lives in portions of a house in the above-mentioned neighborhood. Certain portions of that same house belong to the Çalık Ahmet Ağa, Memi Bey and Salih Ağa waqfs. He sells the part of the house belonging to himself to Mehmet Paşa for 6500 kuruş, and transfers the waqf-owned parts and the plot to him for 1000 kuruş, with the permission of the mutawallis. El-Hac Hasan Efendi states that he has collected in full the 7500 kuruş from the legal agent el-Hac Mehmet Ağa. The legal agent corroborates his testimony. The court registers the transactions.

ve Halil Çelebi ibn Ahmed şehâdetleriyle isbât ve ba'de't-tahlîf tereke-i müteveffâ-yı mezbûrdan edâsına hükm-i hâkimü'ş-şer' lâhik ve işbu hüccet tahrîr olunmuşidi deyü da'vâ ve müdde'âsını şühûd-ı udülle yine ba'de'l-isbât ânın dahi şer'an edâsına tenbîh olundukdan sonra zikr olunan meblağların mecmu'ı üç bin üç yüz doksan guruşa bâliğ olup müteveffâ-yı mezbûrın terekesi olan meblağ-ı mezbûr iki bin iki yüz on beş guruş tamâmen vefâ itmemekle kassâm-ı mûmâ-ileyhin imzâsıyla mûmzâ ve hatemiyle mahtûm işbu guremâ defteri nâtik olduğu üzere iki bin iki yüz on beş guruş garîmleri mezbûrûn mâbeynlerinde taksîm olundukda zikr olunan elli yedi bölüğün orta malından isbât olunup edâsına hükm-i şer'î lâhik olan yedi yüz elli guruşa elli sekiz bin yedi yüz yetmiş akçe ve mezbûr İsmail Yazıcı'nın isbât idüp hükm-i şer'î lâhik olan yedi yüz guruşa elli dört bin sekiz yüz elli iki akçe ve mezbûr Şaban Ağa'nın vekîli mezbûr Hasan Beşe'nin isbât idüp edâsına hükm-i şer'î lâhik olan yüz yetmiş guruşa on üç bin üç yüz yirmi bir akçe ve mezbûr Mehmed Odabaşı'nın isbât idüp edâsına hükm-i şer'î lâhik olan yüz guruşa yedi bin sekiz yüz otuz altı akçe isâbet itmekle her biri kendüye isâbet iden sâlifü'z-zikr meblağları tamâmen ahz ü kabz ve tereke-i mezbûra müte'allika da'vâdan zimmetini ibrâ' ve iskât idüp mevlânâ-yı mezbûr Abdullah Efendi vâki hâli mahallinde tahrîr ve ma'an irsâl olunan İbrahim Beşe ibn Ahmed ve Ali Beşe ibn Veli meclis-i şer'a varup alâ vuku'ihî ba'de'l-inhâ işbu altı kıt'a hüccet-i şer'îye tahrîr olunmuşidi deyü da'vâyı [...] ve kassâm-ı mezbûr Mehmed Efendi'nin her biri imzâsıyla mûmzâ ve hatemiyle mahtûme târih-i mezbûr ile müverraha ve mazmûnı min külli'l-vücûh takrîr-i meşrûhına muvâfık altı kıt'a hüccet-i şer'îye ve bir kıt'a guremâ defteri ibrâz itmeğin ba'de'l-istintâk [silik] mezbûr es-Seyyid Mehmed Efendi zikr olunan altı kıt'a hüccet-i şer'îye ve bir kıt'a guremâ defterinden her birinin mazmûnını tâyi'an ikrâr ve itiraf itmeğin mücebiyle müdde'î-i mezbûr es-Seyyid Ahmed Efendi bî-vech mu'ârazadan men' olunup mâ-hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi'l-işrîn min Şa'bânî'l-mu'azzam li-sene seb'a ve mi'e ve elf

Şühûd

Fahrü'l-akrân Nâzır Hüseyin Ağa, [silik] Efendi ibn [silik], Mehmed Efendi ibn Şaban, Abdurrahman Halife muhasebe, el-Hâc Süleyman ibn Ahmed, Ahmed Beşe bin Mustafa ve gay-ruhum.

1385 - 1696 (1107) İstanbul 22: 48b/1 Tescil işlemi / *Registration*

Divane Ali Mahallesi'nden el-Hac Hasan Efendi, vezir Mehmet Paşa'nın vekili el-Hac Mehmet Ağa ile birlikte mahkemeye gelir. El-Hac Hasan Efendi, adı geçen mahallede bulunup arsa ve üzerindeki binasının bir bölümü kendi mülkü, bir bölümünü de Çalık Ahmet Ağa, Memi Bey ve Salih Ağa vakıflarından kiralamış olduğu evinin kendi mülkü olan bölümünü 6500 kuruşa Mehmet Paşa'ya satmış, vakfa ait olan bölümlerini de mütevellilerin izniyle toplam 1000 kuruşa Mehmet Paşa'ya devretmiştir. El-Hac Hasan Efendi, toplam 7500 kuruşu vekil el-Hac Mehmet Ağa'dan bütünüyle aldığını belirtir. El-Hac Mehmet Ağa, el-Hac Hasan Efendi'nin ifadesini doğrular. Mahkeme de bu işlemleri sicile kaydeder.

El-Hac Hasan Efendi, a resident of the Divane Ali neighborhood, is in court with el-Hac Mehmet Ağa, legal agent of vizier Mehmet Paşa. The former lives in portions of a house in the above-mentioned neighborhood. Certain portions of that same house belong to the Çalık Ahmet Ağa, Memi Bey and Salih Ağa waqfs. He sells the part of the house belonging to himself to Mehmet Paşa for 6500 kuruş, and transfers the waqf-owned parts and the plot to him for 1000 kuruş, with the permission of the mutawallis. El-Hac Hasan Efendi states that he has collected in full the 7500 kuruş from the legal agent el-Hac Mehmet Ağa. The legal agent corroborates his testimony. The court registers the transactions.

Mahmiye-i İstanbul’da Emin Sinan Mahallesi kurbünde Divâne Ali Mahallesi’nde sâkin umdetü’l-erbâbi’t-tahrîr ve’l-kalem el-Hâc Hasan Efendi bin Hüseyin meclis-i şer’-i şerîf-i enverde hazret-i vezîr-i a’zam ve ekrem [silik] nazzâm-ı ahvâlî’l-ümem vekîlî’d-devleti’l-aliyyeti’l-Osmaniyye kefilî’l-ma’deleti’l-bâhireti’l-hâkâniyye yemîni’l-hilâfeti’l-uzmâ [...] Mehmed Paşa veffakahu’llâhi te’âlâ [silik] mâ-yeşâ hazretleri taraf-ı bâhirü’ş-şereflerinden husûs-ı âti’l-beyâna vekîl-i müseccelleri olduğu zât-ı müşârün-ileyhi ma’rifet-i şer’iyye ile ârifân Ali Efendi ibn İbrahim ve İbrahim Ağa ibn Abdullah nâm kimesneler şehâdetleriyle şer’an sâbit olan el-Hâc Mehmed Ağa bin Ali mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüp arsa ve binâsının bir mikdârı mülk ve bir mikdârı mukâta’a-i malûme ve bir mikdârı kapu ağası Çalık Ahmed Ağa ve Memi Bey ve Salih Ağa Evkâflarından icâreteyn-i malûmeteyn ile taht-ı tasarrufımda olup zikri mürûr iden Emin Sinan Mahallesi’ne muttasıl Divâne Ali Mahallesi’nde vâki etrâf-ı erba’ası ba’zan Laz Mahmud menzili ve ba’zan tarîk-i hâs ve ba’zan Hasan Beşe menzili ve ba’zan merhûm İshak Efendi zevcesi [boş] nâm hâtun menzili ve ba’zan İsmail Ağa menzili ve ba’zan Hürrem Kapısı cânibine yine tarîk-i hâs ve ba’zan Hâciye Hatun menzili ve ba’zan Hasan Paşa muallim-hânesi [silik] meşrûta menzil ve ba’zan kezâlik Ahmed Paşa imâmına meşrûta menzil ve ba’zan Halil Efendi menzili ve ba’zan defterdâr-ı sâbık merhûm Ramazan Efendi veresesinin mülk hammâm arsası ve ba’zan arsa-i hâliye ve tarîk-i âmm ile mahdûd hâriciyyesi dört bâb fevkânî oda ve iki sofa ve iki bâb tahtânî oda ve bir kilâr ve kârgîr mahzen ve bâğçe ve bâğçe içinde bir köşk ve havlı ve dâhiliyyesi üç tabaka olup tabaka-i ulyâda iki kebîr oda ve iki kebîr taş oda ve bir cenebe oda ve iki kış odası ve bir matbah ve sofa ve zü’l-vecheyn bir hammâm ve tabaka-i vustâda iki oda ve yine bir taş oda ve sofa ve tabaka-i süflâda bir kârgîr mahzen ve bir kebîr bâğçe ve tahtında vâki ibekci bedremi [?] demekle ma’rûf başka kapulı bir kebîr zîr-i zemîn kârgîr mahzen mülki ve kanevât-ı [...] ile muharrez mâ-i cârî ve havluyı müştemil menzil ile hudûd-ı mezkûr dâhilinde mevcut olup menzil-i mezkûra muttasıl başka kapulı bir sağır binayı mülk menzil ve beş bâb mülk müte’ehhilîn odaları ile mukâta’alı olan arsa üzerinde mevcut olan mülk ebniye-i malûmesi bi-cümleti’t-

tevâbi' ve'l-levâhık ve kâffeti'l-hukûk ve'l-mürâfık tarafeynden îcâb ve kabûli hâvi bey'-i kat'î ile müşârün-ileyh Mehmed Paşa'ya altı bin beş yüz guruşa bey' ve temlîk ve teslîm ve mukâta'alı olan arsasını dahi bâ-izn-i mütevellî yine müşârün-ileyhe meccânen ferâğ ve tefvîz itdikden sonra zikri mürûr iden Çalık Ahmed Ağa ve Memi Bey ve Salih Ağa vakıflarından icâreteyn-i malûmeteyn ile taht-ı tasarrufımda olan arsa ile üzerlerinde mevcude olan ebniye-i malûmesi dahi evkâf-ı mezbûre mütevellîleri ma'rifetleriyle yine müşârün-ileyh Mehmed Paşa'ya bin guruş bedel mukâbelesinde ferâğ ve tefvîz idüp müşârün-ileyh dahi ber vech-i muharrer iştirâ ve temellük ve tefevvûz ve kabûl itdükden sonra semen-i mezkûr altı bin beş yüz guruş ile bedel-i ferâğ olan bin guruş ki cem'an yedi bin beş yüz guruş vekîl-i mezbûr el-Hâc Mehmed Ağa yedinden bi't-tamâm ve'l-kemâl ahz ü kabz eyledim ba'de'l-yevm menzil-i mahdûd-ı mezkûrın mülki olan arsa ve binâsı müşârün-ileyhin mülk-i müşterâsı ve vakf olan arsa ve ebniyesi dâhil-i havza-i tasarrufları olup benim kat'â alâka ve medhalim kalmadı keyfe-mâ-yeşâ ve yahtâr mutasarrıf olsunlar didikde gıbbe't-tasdîki's-şer'î mâ-hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundı fi'l-yevmi'l-hâmis min şehri Ramazâni'l-mübârek li-sene seb'a ve mi'e ve elf

Şühûd

Abdurrahman Efendi bin el-Merhum Mehmed Efendi, fahrü'l-eşbâh İbrahim Efendi kâtib-i Sultan Selim, fahrü'l-eşbâh Mehmed Efendi bin Abdurrahman, el-Hâc İbrahim Ağa müteveli-i Ali Paşa, İbrahim Ağa, İbrahim Çelebi bin Ahmed, İbrahim Çelebi bin Mehmed, Osman Çelebi bin Ömer, Receb Çelebi bin Süleyman, Ali Çelebi bin Bali, Veli bin Bali, Mustafa Çelebi ibn Abdurrahman, Ahmed bin Ahmed, Mehmed bin Üveys, Ali bin Bali.

1386 - 1696 (1107) İstanbul 22: 50a/2 Tescil işlemi / *Registration*

Merhum Ahmet Ağa'nın vakfettiği ev yangında yanar. Dolayısıyla bu evde oturan Seyyit Ahmet evi boşaltır. Mahkeme söz konusu evi, vakfiye koşulları gereğince, kullanması için Seyyit Mahmut adlı ilim adamına verir.

The house endowed by the deceased Ahmet Ağa burned down in a fire. Consequently, the resident Seyyit Ahmet moves out. In accordance with the waqf chart (vakfiye), the court assigns the tenure of the house to the scholar Seyyit Mahmut.

Merhum Ahmed Ağa'nın süknâsı kendiden sonra evlâdına ba'dehû rûhiyçün üç İhlâs-ı Şerîf ve senede bir hatm-i şerîf tilâvet itmek üzere ulemâdan meskene muhtâc bir recül-i sâliha meşrûta vakfı olup mahmiyye-i İstanbul'da Timurhan Mahallesi'nde vâki bir taraftan Hacı Receb menzili ve bir taraftan Hadîce Hanım odaları ve bir taraftan Tevsîdî Mehmed Efendi kızı menzili ve bir taraftan tarîk-i âmm ile mahdûd menzile tevcîh-i hâkimü'ş-şer'le mutasarrıf olan es-Seyyid Ahmed Efendi bin es-Seyyid Halil menzil-i mezkûr muhterik olmağla arsasından kasr-ı yed itmeğin arsa-i menzil-i mezkûr mahlûle ve işbu râfi'ül-kitâb es-Seyyid Mahmud Efendi bin es-Seyyid Halil ulemâdan olup meskene muhtâc olmağla arsa-i menzil-i mezkûr kibel-i şer'den mezbûr es-Seyyid Mahmud Efendi'ye şürût-ı vâkîf üzere tevcîh olunup tasarrufiyçün işbu vesika-i enîka ketb ü terkîm olunup yedine def' ve i'tâ olundu fi'l-yevmi's-sâlis ve'l-işrîn min Şa'bânî'l-mu'azzam li-sene seb'a ve mi'e ve elf

Şühûd

Ahmed Efendi bin Mustafa, eş-Şeyh Mehmed Efendi ibn İbrahim, İbrahim Efendi el-müezzîn, el-Hâc Mahmud, [silik], Camcı Ahmed Çelebi bin Ali ve gayruhum.

1387 - 1696 (1107) İstanbul 22: 50b/1 Tescil işlemi / Registration

Şeyhülislam Mehmet Efendi, vekili Osman Efendi aracılığıyla kitaplarını ve kimi mülklerini doğum yeri olan Ladik'te vakfetmek ister. Dolayısıyla vekil Osman, Mehmet Efendi'nin onlarca kitabını, dışarıya verilmemeleri koşuluyla, Ladik'te yine Mehmet Efendi'ye ait vakıf medresesindeki hoca ve öğrencilere okumaları ve yazarak çoğaltmaları (istinsah) için vakfeder. Osman Efendi

ayrıca söz konusu kasabada bulunan ve Mehmet Efendi'ye ait olan değirmeni de vakfeder. Bu değirmen kiraya verilecek ve elde edilen gelirle medresedeki hocaların maaşına eski vakfiyedeki miktar üzerinden zam yapılacaktır, medreseye yeni sınıflar eklenecek ve öğrencilere harçlık olarak dağıtılacaktır.

The Şeyhülislam Mehmet Efendi, through his legal agent Osman Efendi, wants to endow some of his books and property in his place of birth, Ladik. Osman Efendi endows the books to the madrasa, also endowed by Mehmet Efendi, to be read and copied (istinsah) by scholars and students, with the stipulation that they be circulated only within the madrasa. Besides these, Osman also endows a mill that belongs to Mehmet Efendi in the same vicinity. The rent exacted from the mill will be used to raise the scholars' salaries, provide student stipends, and add new classrooms.

[Orijinal metin kötü durumda olduğundan yayınlanmadı. / *The original text is omitted because of its poor condition.*]

1388 - 1696 (1107) İstanbul 22: 54b/1 Tescil işlemi / Registration

Ölen Ümmühani Hanım'ın mirası eşi İsmail Bey'e, kardeşi Süleyman Bey'e ve kızları Ayşe Hanım ile Zeynep Hanım'a kalır. Daha sonra İsmail Bey de vefat eder. Ümmühani Hanım'ın yaşamında vakfettiği ev harabeye dönmüş olup onarılması gerekmektedir. Ayşe ile Zeynep Hanımların vasileri mahkemede, varislerin bu vakfedilen binanın onarımına harcanacak kadar paraları olmadığını belirterek Ayşe ile Zeynep Hanımların hisselerini devredip elde edilen parasını faizle işletmek için izin isterler. Mahkeme durumu soruşturmak için evin bulunduğu bölgenin Müslüman halkından bilgi alır. Onlar da durumu onaylar. Böylece mahkeme Ayşe ve Zeynep Hanımların vakıf mülkünde olan hisselerini müteveli izni ile satıp gelirini faizle işletmesi için vasi Dürri Mehmet ve Muhasebeci Mehmet'e izin verir.

The deceased Ümmühani Hanım's inheritance devolved upon her husband İsmail Bey, her brother Süleyman Bey and her daughters Ayşe Hanım and Zeynep Hanım. Afterwards İsmail Bey also dies. The house endowed by Ümmühani Hanım in her lifetime is dilapidated and in need of restoration. The guardian of Ayşe Hanım and Zeynep Hanım states that the inheritors have no money for the restoration. Accordingly, they ask for authorization to transfer their shares and lend the proceeds at interest. The court conducts an investigation among the Muslim inhabitants of the neighborhood. The court allows Dürri Mehmet and accountant Mehmet, the guardians of Ayşe Hanım and Zeynep Hanım to sell their shares with the permission of the mutawalli and then lend the proceeds at interest.

Dârü'l-hilâfeti'l-aliyye-i Kostantiniyyeti'l-mahmiyyede darbhâne kurbünde vâki Sekbanbaşı Yakub Ağa Mahallesi sâkinelerinden iken bundan akdem vedâ-yı âlem-i fânî iden Ümmühani Hanım ibnetü'l-merhûm vezîr-i a'zâm Kara İbrahim Paşa'nın verâseti zevc-i metrûkı İsmail Bey bin Yakub Ağa ile sadriye kızı Ayşe Hanım nam sağîreye ve li-ebb er karındaşı umdetü'l-emâcid ve'l-ekârim Süleyman Bey ve mahlûtatü'l-akl olup rüşdi olmayan li-ebb kız karındaşı Zeyneb Hanım'a münhasıra olup tashîh meselesi on iki sehinden olup sihâm-ı mezbûreden üç sehmi mezbûr İsmail Bey'e ve altı sehmi sağîre-i mezbûre Ayşe Hanım'a ve iki sehmi mûmâ-ileyh Süleyman Bey'e ve bir sehmi mûmâ-ileyh Zeyneb Hanım'a isâbet eylediği şer'an zâhir ve müte'ayyin oldukdan sonra sağîre-i mezbûre Ayşe Hanım'ın babası mezbûr İsmail Bey [...] olup âhar diyârda olmağla [...] vasî-yi muhtârı olan umdetü'l-müderrisîni'l-kirâm zübdetü'l-muhakikkîni'l-fihâm Dürri Mehmed Efendi ibn İlyas Efendi ve ber vech-i meşrûh mahlûtatü'l-akl olan mezbûre Zeyneb Hanım'ın vasî-yi şer'isi olan hâlen umdetü erbâbi't-tahrîr ve'l-kalem zübdetü ashâbi't-tastîr ve'r-rakam Mehmed Efendi ibn Sefer Ağa'dan her biri meclis-i şer'-i şerîf-i şâmihü'l-imâd ve mahfil-i dîn-i münîf-i râsihü'l-evtâdda bi'l-vesâye takrîr-i

kelâm ve ta'bîr-i anî'l-merâm idüp zikri mürûr iden Sekbanbaşı Yakub Ağa Mahallesi'nde vâki bir taraftan Medîne-i Münevvere şerrefallâhü te'âlâ vakfı'ndan olup merhûm gümrük emîni Hüseyn Paşa veresei tasarruflarında olan menzil ve bir taraftan tarîk-i hâss ve bir taraftan Büyük [silik] Vakfı'ndan olan odalar ve bir taraftan tarîk-i ânım ile mahdûd menzilin tûlen ve arzan bi-hesâb-ı terbî'i beş bin sekiz yüz üç zirâ' mülk arsası ve üzerinde mebnî ve dâhilen ve hâricen büyü-tü adîde ve matbah ve hammâm ve câmekanı ve külhanı ve fevkânî ve tahtânî bâğçe ve köşk ve [...] ve tarîk-i ânım tarafından birbirine muttasıl on iki kebenk on bâb dükkânı ve kanevât-ı memlûke ile cârî [...] mecrâsından gayrı iki mâsûn mâ-i lezîzi müştemil mahalli merkûme mezbûre Ümmühani Hanım'ın ile'l-vefât silk-i mülkinde münselik olup ve menzil-i mezbûrın dâhiliyyesinde vâki [15 satır silk] mevâzi'i müşrif-i harâb ve mâyl-i türâb olmağla kıymet-i şer'iyeleri ile [silik] ve ücret-i mezkûrelerinden müctemi be-her yevm yirmi yedişer akçe evkâf-ı mezbûreye mâl-ı sağîreden [silik] itmeyüp ve mezbûretânın hisse-i mezkûreleri birkaç eyyâm hâlî üzre meks olunsa bi'l-küllîye münhedim ve [silik] olup zarar-ı küllî olmak muhakkak olmağın hâlen mezbûretân Ayşe Hanım ve Zeyneb Hanım'ın menzil-i mezbûrın mülki olan mahall-i merkûmında vâki hisse-i mezkûreleri semen-i misilleri ile bey' ve mezbûre Ayşe Hanım'ın evkâf-ı mezbûreden olan hisse-i mezbûreleri bedel-i misli ve ma'rifet-i mütevelliler ile ferâğ ve semen ve bedelleri istirbâh ve istiglâl olunmak mezbûretân Ayşe Hanım ve Zeyneb Hanım hisselerinde min külli'l-vücûh evlâ ve enfa' olmağın hakikat-i hâle vukûf-ı tâmmı olan bî-garaz müslimînden ihbâr olunup haberleri tahrîr ve vech-i meşrûh üzre mezbûretânın hisseleri semen-i misilleri ve bedel-i mu'âdilleri ve evkâf-ı mezbûre mütevellileri izn ve ma'rifetleriyle bey' ve ferâğa kibel-i şer'den bize izn virilmek matlûbımızdır didüklerinde hakikat-i hâle vukûf-ı tâmmı olan udûl-i müslimîn ve sikât-ı muvahhidînden olup meclis-i şer'a hâzirûn olan cemmü'l-gafîr ve cemî'-i kesîrden istifsâr ve istihbâr olundıkda fi'l-hakîka kaziyye bâlâda tafsîl ve beyân olunan vech üzre olup mûmâ-ileyh İsmail Bey menzil-i mahdûd-ı mezbûrın

mülk-i sarf olan mahall-i mezkûrında vâki iki sehm hissesini bey' murâd itmekle mezbûretân Ayşe Hanım ve Zeyneb Hanım'ın bâlâda tafsîl olunan mülk ve vakf hisseleri ifrâz ve her biri müstakillen tasarruf mümkün olmayup müntefi' baha olmadıklarından mâ'adâ mürûr-ı eyyâm ve şühûr ile menzil-i mezbûrın civâr-ı erba'ası ve sakf ve döşeme ve dolama divarları ve sâyir mevâzi'i müşrif-harâb ve mâyil-i türâb olmağla kıymet-i şer'iyeleri ile bedel-i misillerine noksân-ı küllî terettüb itmek mukarrer olup ve ücret-i mezkûrelerinden müctemi' be-her yevm yirmi yedişer akçe evkâf-ı mezbûreye mâl-i sağîreden edâ olunmağla dahli ve harcına vefâ itmeyüp ve mezbûretânın hisse-i mezkûreleri bir kaç eyyâm hâli üzre meks olursa ve bi'l-külliye münhedim ve harâb olup zarar-ı küllî olmak muhakkak olmağın halen mezbûretân Ayşe Hanım ve Zeyneb Hanım'ın menzil-i mezbûrın mülk olan mahall-i merkûmında vâki hisse-i mezkûreleri semen-i misilleri ile bey' ve mezbûre Ayşe Hanım'ın evkâf-ı mezbûreden olan hisse-i mezbûreler bedel-i misli ve ma'rifet-i mütevellîler ile ferâğ ve semen ve bedelleri istirbâh ve istiglâl olunmak mezbûretân Ayşe Hanım ve Zeyneb Hanım'ın haklarında min küllî'l-vücûh evlâ ve enfa'dır deyü her biri alâ tarîki'ş-şehâde haber virmeğın mücebiyle mezbûretân Ayşe Hanım ve Zeyneb Hanım'ın menzil-i mezbûrın mülk olan mahall-i merkûmında vâki on iki sehimden yedi sehm hisselerini semen-i misilleri ile bey'ine mezbûre Ayşe Hanımın evkâf-ı mezbûreden olan arsa-i müntakile-i mezbûrelerini bedel-i misli ve mütevellîleri ma'rifetiyle ferâğa vasiyyân-ı mezbûrân Dürri Mehmed Efendi ve Muhasebeci Mehmed Efendi'ye kibel-i şer'den izn virilüp işbu vesîka bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sânî min Recebi'l-ferd sene 1107

Şühûd

Fahrü'l-emâcid el-Hâc Mehmed Ağa bin İbrahim Çelebi, Mehmed Efendi bin Ahmed el-imam, el-Hâc Ali bin Sinan, el-Hâc Halil Efendi bin Mehmed, el-Hâc Ebubekir Beşe, Mehmed Efendi el-imam, el-Hâc Mustafa Efendi bin Eyüb, el-Hâc Mehmed Efendi bin Hüseyin, Ömer Ağa bin Osman, İbrahim Çelebi bin Ahmed, Abdurrahman Efendi [silik].

1389 - 1696 (1107) İstanbul 22: 59b/2 Tescil işlemi / Registration

Kadırga Limanı yakınlarındaki Şehsuvar Mahallesi'nden Şamizade Mustafa Efendi, Minkarizade Abdullah Efendi'nin para vakfına müteveli olan Ahmet Efendi ile birlikte mahkemeye gelir. Mustafa Efendi, adı geçen mahallede bulunan bir evini beş yıl önce istiglal (ipotek, rehin) yoluyla dönemin mütevellisi Mehmet Efendi'ye 3500 kuruşa satmış, sonra da aynı evi yıllık 350 kuruştan vakıftan kiralamıştır. Evi beş yıl kullanan Mustafa Efendi, bu süreçte vakfa yalnızca 350 kuruş ödemiştir. Dolayısıyla Mustafa Efendi'nin vakfa dört yıllık kira borcuyla birlikte toplam 4900 kuruş borcu vardır. Mustafa Efendi, bu borcu şimdi ödeyemeyeceğini belirterek mütevelliden borcun ertelenmesini ister. Müteveli Ahmet Efendi, borcu bir yıl ertelemeyi kabul eder. Mustafa Efendi, borcun ödenmesine mahkemede bulunan el-Hac İbrahim'i vekil tayin ettiğini bildirir. O da vekâleti kabul eder. Mahkeme, bu işlemleri sicile kaydeder.

Şamizade Mustafa Efendi, a resident of the Şehsuvar neighborhood near the Kadırga (galley) port, is in court with Ahmet Efendi, mutawalli of the Minkarizade Abdullah Efendi's cash waqf. Five years earlier, Mustafa Efendi took out a 3500 kuruş mortgage (istiglal) on his house in the same neighborhood from the mutawalli of the period. He then rented the same house from the waqf for 350 kuruş per annum. During the five years that he used the house, Mustafa Efendi paid only 350 kuruş to the waqf. Thus, he owes the waqf a total of 4900 kuruş, 3500 kuruş for the initial loan plus 1400 kuruş for four years' rent. Noting that he is unable to settle the debt at the moment, Mustafa Efendi wants the mutawalli to postpone the payment. The mutawalli agrees to postpone the debt payment period by one year. Mustafa Efendi appoints el-Hac İbrahim, who is present in court, as his legal agent to settle the debt. El-Hac İbrahim accepts legal agency. The court registers the transactions.

Mahmiye-i İstanbul'da Kadirga Limanı kurbünde Şehsuvar Mahallesi'nde sâkin Şâmizâde Mustafa Efendi bin Mehmed Efendi meclis-i şer'-i şerîf-i enverde merhûm Minkarizade Abdullah Efendi'nin nûkûd-ı mevkûfına evlâdiyet ve meşrûtiyet üzere mütevellî olan umdetü'l-müderresini'l-kirâm Ahmed Efendi ibn el-merhum Mustafa Efendi mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüp silk-i mülkimde münselik olup mahmiyye-i mezbûrede vâki iki taraftan İbrahim Hanzâde mülki ve bir taraftan ba'zan benim mülkim ve ba'zan Mehmed Çelebi mülki ve bir taraftan kal'a divarı mahdûd hâricen ve dâhilen büyü-tü adide ve hammâm ve mâ'-i câriyi müştemil menzilimi târih-i kitâbdan beş sene mukaddem vakf-ı mezbûra kâim-makâm-ı mütevellî olan gâyib anî'l-meclis Mehmed Efendi'ye üç bin beş yüz guruşa bi-tarîki'l-istiglâl bey' ve teslîm ol dahi ber-vech-i muharrer iştirâ ve tesellüm ve semeni olan meblağ-ı mezbûr üç bin beş yüz guruşu yedinde olan mâl-ı vakf-ı mezbûrdan bana def' ve teslîm ben dahi bi't-tamâm ahz ü kabz itdükden sonra mütevellî-i mezbûr Mehmed Efendi menzil-i mezbûr ba'de't-tahliyeti's-şer'îye ve't-tekâbuzi'l-mer'î târih-i kitâbdan bir sene tamâmına değin üç yüz elli guruşa icâr ve teslîm ben dahi isticâr ve kabûl ittiğimden sonra menzil-i mezbûrda beş sene sâkin olmağla asl-ı mâl mezbûr üç bin beş yüz guruş ile ücret-i mezkûr üç yüz elli guruş ve dört sene tecdîd-i istiglâl olmadın sâkin olmağla ecr-i mislisi olan bin dört yüz guruş ki cem'an taraf-ı vakfa beş bin iki yüz elli guruş deynim olmağla meblağ-ı mezbûrın bundan akdem üç yüz elli guruşını mütevellî-i mezbûra teslîm idüp zimmetimde ancak dört bin dokuz yüz guruş taraf-ı vakfa vâcibü'l-edâ deynim olup acâleten edâya iktidârım olmamağla mütevellî-i mezbûrdan te'cile tâlib olduğumda ol dahi târih-i kitâbdan bir sene tamâmına değin edâ itmek üzere te'cîl eyledikde ben dahi ber-vech-i muharrer te'cîl-i mezbûr kabûl eyledim didikde gibbe't-tasdîki's-şer'î mezbûr Mustafa Efendi meclis-i şer'de iade-i kelâm idüp eğer ben ecl-i mezbûr hulûlünde meblağ-ı mezbûr dokuz yüz elli guruşu edâdan âciz olursam menzil-i mezbûrı semen-i misliyle âhara bey' ve kabz-ı semene ve semeninden meblağ-ı mezbûrı edâya ve fazla kalursa bana îsâle ve

kabz-ı îsâle mütevakkıf olduğu umûrın küllîsine azl ve in'izâlden masûne vekâlet-i devriyye ile işbu hâzır bi'l-meclis el-Hâc İbrahim bin Ahmed'i tarafımdan vekîl ve nâib-i menâb ta'yîn eyledim didikde ol dahi ber-vech-i muharrer vekâlet-i mezbûreyi kabûl ve merâsimini edâya ta'ahhüd itmeğın mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi'l-hâmis 'aşer min şehri Ramazânî'l-mübârek sene 1107

Şühûd

Hasan Efendi bin Hüseyin, Halil Efendi tâbi'-i müşârün-ileyh, Katib Ebubekir Efendi, Mehmed Çelebi bin Veli, Çukadar el-Hâc Ebubekir, [...] Hüseyin Ağa, Hasan Çavuş bin Hüseyin, İsmali Efendi kâtib-i bâb, Abdülcélil Efendi kâtib-i bâb.

1390 - 1696 (1107) İstanbul 22: 66a/3 Tescil işlemi / *Registration*

Mukabeleci Mehmet Efendi'nin vakfettiği kitapların sorumlusu (hafız-ı kütübü) olan Ali Efendi, bu kitaplarla ilgilenme görevini Şeyh Yusuf'a devreder. Hükümde bu kitapların isimleri de yazılmıştır.

Ali Efendi, who is responsible for the books endowed by Mehmet Efendi, a reciter of the Quran, transfers his responsibility to Şeyh Yusuf. The record provides a list of the books.

Husûs-ı âti'z-zikri mahallinde tahrîr ve defter içün bi'l-iltimâs savb-ı şer'-i enverden Murtaza Efendi irsâl olunup ol dahi mahmiyye-i İstanbul'da Şehzade Sultan Cami'-i Şerîfi'ne varup zeyl-i defterde muharrerü'l-esâmî olan müslimîn huzûrlarında meclis-i şer' eyledikde merhûm Mukâbelecî Mehmed Efendi nâm sâhibü'l-hayrın vakfı olup câmi'-i mezbûrda vaz' eylediği bir mukaffâ dolab içinde mevzû'a kütüb-i mevkûfesinin hâfız-ı kütübi olan Ali Efendi ibn Mehmed nâm kimesne kütüb-i mezbûrenin muhâfaza hizmetini işbu Şeyh Yusuf Efendi ibn Mustafa'ya hüsn-i ihtiyârıyla kasr-ı yed idüp fâriğ olmağla dolab-ı mezbûrede

hâlen mevcûde olup merkûm Yusuf Efendi'ye teslîmi lazım gelen kütüb-i mevkûfe-i mezkûreyi tarafeynin ma'rifetleri ile bi'l-muvâcehe ale'l-esâmî-i tahrîr merkûm Yusuf Efendi'ye teslîm ol dahi kabz ve tesellüm eylediği kütüb-i mevkûfe-i mezbûre defter-i [silik] üzre zikr olunur fi'l-yevmi'l-[silik] min şehri [silik] li-sene seb'a ve mi'e ve elf

Tefsîr-i Kebîr-i [...] Evvel Kıt'a 1

Tefsîr-i Nişâburî cild 1

Tefsîr-i Fahr-i Râzî cild 1

Tefsîr-i İbn Nehhas cild 1

Tefsîr-i Mealim-i Tenzil cild 1

Haşiye-i Şeyh Davud alâ Tefsîr-i Kâdî kıt'a 31

Zübdetü'd-Dirâye Şerh-i Hidaye kıt'a 8

Müşkât-i Mesâbih cild 1

Câmi'u's-Sahîh li-Alkamî cild 3

Ahter-i Kebîr cild 1

Şerh-i Kenz li-Zeyla'î cild 3

Şerh-i Kenz li-Makdisi cild-i evvel

Sahîhu'l-Buhârî Şerhu'l-Buhârî li-İbnü'l-Hacer cild 11

Şîfa-i Kâdî İyaz cild-i tamâm 1

Kitâb-ı Mesâbih cild-i tamâm 1

Kitâbü'l-Hidâye fî Usûli'd-Dîn cild-i tamâm

[...] Şerh-i Ferah cild 1

İlâhiyât-ı Şerh-i Makâsîd ma'a İlâhiyât-ı Şerh-i Mevâkîf

Muhtasar Şerh-i Buhari [...] cild 3

Tıbb-ı Nebevî cild 1

Bedâyi' cild 5

Haşiye Şerh-i Akâyid cild 1

Şerh-i Hidaye ma'a Tavalî cild 1

Haşiye-i Ahi Çelebi alâ Sadrü's-Şerî'a cild 1

Kitâb-ı Mesabih cild 1

Şerh-i [...] cild 1

Cevâhir-i Fıkıh cild 1

Şevâhid-i Aynî cild 1

Temrînü't-Tullâb li'l-Ezherî cild 1

- Şerh-i Müşkilâtî'l-Hadîs cild 1
 Hâşiye-i Tefsîr-i Kâdî li-Monla Hüsrev cild 1
 Şevahid cild 1
 Menâru İbn Melek nâkıs cild 1
 Şerh-i Kâfiye li-Hacı Baba cild 1
 Tevzîh-i Usûl cild 1
 Keşf-i Keşşâf cild 1
 Fetevâ-yı Zahîriyye cild 1
 Mazharu'l-Luga cild 1
 Şerh-i Muciz li'n-Nesefî cild 1
 Ravdu'l-Ünf cild 2
 Hâşiye-i Süyûtî ale'l-Kâdî cild 1
 [...]
- Şerh-i Vikâye cild 1
 Hâşiye-i Müşkilât cild 1
 Tevzîh-i İbn Hişâm cild 1
 İttisâf-ı Muhtasarı'l-Keşşâf cild 1
 Hâşiye-i Mevâkif li-Hasan Çelebi cild 1
 Envâr-ı Efkâr cild 1
 Miftâh cild 1
 Mecâlis-i Rum cild 1
 Şerh-i Taval [?] cild 1
 Şerh-i ale's-Şâfiye cild 1
 Şerh-i Emvâc cild 1
 Hâşiye-i Tilimsânî ale'l-Kâdî cild 1
 [...]
- Târîh-i Hulefâ cild 1
 Şerh-i Akâyid li-Nesefî cild 1
 [...] Usûl cild 1
 Erba'în Fahr-i Râzî cild 1
 Hâşiye-i Islâh-ı İzâh cild 1
 Mir'ât-ı Mirkât li-Monla Hüsrev cild 1
 Şerh-i Menâr cild 1
 [...] Mes'ûd cild 1
 Kitâb-ı Sanevber cild 1

[...]
 Şerh-i Mufasssal li’n-Nahv cild 1
 Hâşiye-i Sa’dî li-Beydavî cild 5
 Tefsîr-i Kâdî kıt’a 4
 Assâm [?] li-Sûre-i Nebe’ kıt’a 1
 Hâşiye-i Câmi li-Kınalızâde cild 1
 [...] Maşrık cild 1
 Sadrü’ş-Şerî’a cild 1
 Muhtasar Müsned-i Buhârî cild 1
 [...] Muhtâr cild 1
 Kudûrî cild 1
 Kenzü’d-Dekâyik cild 1
 Hâşiye-i Sadrü’ş-Şerî’a cild 1
 Ni‘metü’z-Zerî’a cild 1
 Şühûd

Mehmed Efendi ibn Mustafa, el-Hâc Musa ibn Süleyman, Ali Efendi ibn Mehmed, Ahmed Efendi ibn Hızır, İbrahim Çelebi ibn Halil, İsmail Çelebi ibn Mustafa, Ebu’l-Kâsım Efendi ibn Musa Efendi, el-Hâc Ahmed Yorgânî, Mehmed Çelebi ibn İsmail, Hasan Çelebi el-hayyât ve gayruhum mine’l-huzzâr.

1391 - 1696 (1107) İstanbul 22: 68a/1 Tescil işlemi / *Registration*

Emin Bey Mahallesi sakinlerinden Abdurrahman Efendi’nin ölümü üzerine mirası dayısı doktor (tabip) Süleyman Çelebi’ye kalmıştır. Süleyman Çelebi, adı geçen mahallede yaşayan Emine Hatun’un vekili Ömer Ağa ile birlikte mahkemeye gelir. Süleyman Çelebi, Abdurrahman Efendi’nin arsasını Emin Bey Vakfı’ndan yıllık 120 akçeye kiralamış olduğu evin kendisine ait yarı hissesini 18.000 akçeye Emine Hatun’a sattığını ve arsasını da mütevellinin izniyle ona devrettiğini (tefviz) belirtir. Vekil Ömer Ağa, Süleyman Çelebi’nin ifadesini doğrular. Mahkeme de bu işlemleri sicile kaydeder.

The estate of the late Abdurrahman Efendi, a resident of the Emin Bey neighborhood, falls to his uncle Süleyman Çelebi, a physician. Süleyman Çelebi appears in court with Ömer Ağa, legal agent of Emine Hatun, a resident of the same neighborhood. The former states that for 18,000 akçe he sold to Emine Hatun a half-share of a house that Abdurrahman Efendi had rented from the Emin Bey Waqf at 120 akçe per annum, and transferred (tefviz) its plot with the permission of the mutawalli. The legal agent Ömer Ağa corroborates Süleyman Çelebi's testimony. The court registers the transactions.

Mahmiye-i İstanbul'da Emin Bey Mahallesi'nde sâkin iken bundan akdem vefât iden Abdurrahman Efendi ibn Mehmed'in li-ebeveyn hâli ve zî-rahm cihetinden hasren vârisi olan Süleyman Çelebi ibn el-Hâc Ahmed nâm tabib mahfil-i kazâda mahalle-i merkûmede sâkine rafi'atü hâze'l-kitâb Amine bint-i el-Hâc Halil nâm hâtun tarafından husûs-ı âti'l-beyâna vekîl olduğu Yusuf Efendi ibn Mehmed ve Ahmed Ağa ibn Mehmed nâm kimesneler şehâdetleriyle sâbit olan Ömer Ağa ibn Ahmed nâm kimesne mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm idüp arsasının senede mezbûr Emin Bey Vakfı'na yüz yirmi akçe mukâta'ası ve ebniyesi mülk olup mahalle-i merkûmede vâki iki taraftan Paşakarlı Süleyman Ağa veresesi mülki ve bir taraftan ba'zan Cemalzâde Tabibbaşı menzili demekle ma'rûf menzil ve ba'zan el-Hâc Mahmud odaları ve taraf-ı râbî'i ba'zan el-Hâc Ömer menzili ve ba'zan müteveffâyı mezbûrın huyûtında tasarrufında olan vakıf menzili ve ba'zan tarîk-i hâsla mahdûd fevkânî bir oda ve tahtânî iki oda ve matbah ve kenîf ve bâğçe ve kuyu ve havluyu müstemil ebniyesinin sekiz sehminden dört sehmi benim mülk-i mevrism ve dört sehmi dahi irsen ve vasiyeten mezbûre Amine'nin mülki olmağa hâlen benim mülk-i mevrism olan dört sehmi şâyî'i mezbûre Amine hatuna tarafeynden icâb ve kabûli hâvî bey'-i kat'î ile on sekiz bin akçeye bey' ve teslîm ol dahi ber vech-i muharrer iştirâ ve tesellüm eyledikten sonra semeni olan meblağ-ı merkûm on sekiz bin akçeye mezbûre Amine Hatun'dan tamâmen ahz ü kabz eyledim

ba'de'l-yevm mülk-i müşterâsıdır keyfe-mâ [teşâ'] ve yahtâr muta-sarrıf olsun ve arsasını dahi bâ-izn-i mütevellî meccânen ferâğ ve tefvîz ol dahi tefevvüz ve kabûl eyledi didikde gıbbe't-tasdîki'l-mer'î mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi'r-râbi' aşer min Şevvâli'l-mükerrrem li-sene seb'a ve mi'e ve elf

Şühûd

Fahrü'l-müderrisîn Ağazâde es-Seyyid Mehmed Efendi, Mehmed Ağa ibn Ali, Mustafa Efendi imam-ı Câmi-i Sultan Bayezid, Mehmed Efendi, el-Hâc Süleyman ibn [boş], Ali Ağa ibn el-Hâc Mehmed, Mehmed Çelebi ibn [boş] Ahmed bin Ali, İbrahim Çelebi ibn [boş].

1392 - 1696 (1107) İstanbul 22: 68a/2 Tescil işlemi / *Registration*

İstanbul'un Muhtesib İskender Mahallesi'nden Seyyit Abdüllatif Efendi'nin oğlu ve vekili Seyyit Abdullah Efendi, Sipahi Mustafa Efendi'nin kurduğu para vakfının mütevellisi Ahmet Efendi ile birlikte mahkemeye gelir. Seyyit Abdüllatif Efendi, adı geçen mahallede bulunan bir evini istiglal (ipotek, rehin) yoluyla 200 esedi kuruşa vakfa satar, sonra da aynı evi yıllık 30 kuruşa üç yıllığına kiralar. Mahkeme de bu işlemleri onaylar.

Seyyit Abdullah Efendi, legal agent and son of Seyyit Abdüllatif Efendi, a resident of İstanbul's Muhtesib İskender neighborhood, is in court with Ahmet Efendi, mutawalli of Sipahi Mustafa Efendi's cash waqf. The former takes out a 200 esedi kuruş mortgage (istiglal) on his house from the waqf. He then rents the same house from the waqf for three years at 30 kuruş per annum. The court registers these transactions.

Mahmiye-i İstanbul'da Muhtesib İskender Mahallesi'nde sâkin es-Seyyid Abdüllatif Efendi ibn Ahmed ibn es-Seyyid Ali tarafından husûs-ı âti'l-beyânı ikrâra vekîli olduğu Mehmed bin Mustafa nâm kimesneler şehâdetleriyle şer'an sâbit olan sulbî kebîr oğlu

es-Seyyid Abdullah Efendi nâm kimesne meclis-i şer‘-i şerîf-i hatîr-i lâzımü’t-tevkîrde Sipahi Mustafa Efendi nâm sâhibü’l-hayrın nükûd-ı mevkûfesinin bi’l-fi’l mütevellisi olan işbu râfi‘ü’l-kitâb Ahmed Efendi ibn Hüseyin nâm kimesne mahzarında bi’l-vekâle ikrâr ve takrîr-i kelâm idüp babam müvekkil-i mezbûr silk-i mülk-i sahîhinde münselik olup mahalle-i mezbûrede vâki bir taraftan Mehmed Bey nâm kimesne mülki ve iki taraftan İsmail Efendi nâm kimesnenin menzil ve bâğçesi ve bir taraftan tarîk-i âmm ile mahdûd dâhilen ve hâricen büyût-ı adîde ve eşcâr-ı müsmire ve gayrı müsmireyi müstemil bir mikdâr bâğçeyi müstemil menzilin bi-cümleti’t-tevâbi‘ ve’l-levâhık ve kâffeti’l-hukûk ve’l-mürâfık mütevellî-i merkûm Ahmed Efendi’ye bi-tarîki’l-istiglâl iki yüz esedî guruşa bey‘ ve teslîm ol dahi ber vech-i muharrer mâl-ı vakf-ı mezbûr ile bi’t-tevliye iştirâ ve tesellüm ve kabz u kabûl eylediğinden sonra semeni olan meblağ-ı mezbûr iki yüz esedî guruşa babam müvekkil-i mezbûr es-Seyyid Abdullatif Efendi mütevellî-i merkûm Ahmed Efendi yedinden tamamen ahz ü kabz eylediğinden sonra mezbûr ba‘de’t-tahliyeti’ş-şer‘î ve’t-tekâbuzi’l-mer‘î be-her sene otuzar guruşa olmak üzre târih-i kitâbdan üç sene tamâmına değin doksan guruşa babam müvekkil-i mezbûra icâr ve teslîm ol dahi vech-i muharrer üzre isticâr ve kabûl eyledi didikde gıbbe’t-tasdîki’ş-şer‘î mâ-vaka‘a bi’t-taleb ketb olundu fi’l-yevmi’s-sâmin ‘aşer min Şevvâli’l-mükerrem li-sene seb‘a ve mi’e ve elf

Şühûd

Monla Mustafa bin Sadık, Monla Hasan bin Âhmed, Monla Musa bin Hüseyin, İbrahim Çelebi bin Ahmed, diğer İbrahim Çelebi bin Mehmed, Ali bin Şaban.

1393 - 1696 (1107) İstanbul 22: 68b/1 Tescil işlemi / *Registration*

İstanbul’un Hacı Rüstem Mahallesi sakinlerinden, eski Filibe kadısı Abdurrahman Efendi, Molla Fenari Mahallesi’ndeki bir cami için kurulan para vakfının mütevellisi Şeyh Ahmet Efendi ile

birlikte mahkemeye gelir. Abdurrahman Efendi, adı geçen mahallede bulunan bir evini istiglal (ipotek, rehin) yoluyla 500 kuruşa vakfa satar, sonra da aynı evi bir yıllığına 75 kuruşa vakıftan kiralar. Mahkeme de bu işlemleri sicile kaydeder.

Abdurrahman Efendi, former judge of Plovdiv (Filibe) and a resident of İstanbul's Hâce Rüstem neighborhood, is in court with Şeyh Ahmet Efendi, mutawalli of a cash waqf established to support a mosque in the Molla Fenari neighborhood. The former takes out a 500 kuruş mortgage (istiglal) on his house in the same neighborhood from the waqf. He then rents the same house from the waqf for 75 kuruş for one year. The court registers these transactions.

Mahmiye-i İstanbul'da Hâce Rüstem Mahallesi'nde sâkin sâbikan Filibe kâdısı olan umdetü'l-mevâlîyi'l-izâm kıdvetü'l-e'âlîyi'l-fihâm Abdurrahman Efendi ibn Mehmed meclis-i şer'î şerîf-i enverde mahmiyye-i mezbûrede Molla Fenârî Mahallesi'nde vâki câmi'-i şerîfin nükûd-ı mevkûfesine hâlen müteveli olan eş-Şeyh Ahmed Efendi ibn Hüseyin mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüp mahalle-i mezbûrede vâki bir taraftan merhum Hüseyin Efendi veresei mülkleri ve bir taraftan ba'zan Hasan Çelebi Vakfı ve ba'zan merhum Hüseyin Paşa mülkine ve bir taraftan ba'zan Hâce Hatun menzili ve ba'zan Hâce Rüstem Vakfı ve bir taraftan tarîk-i âmm ile mahdûd büyü-tü adîdeyi müştamil mülk menzilimi müteveli-i mezbûra bi-tarîki'l-istiglal beş yüz guruşa bey' ve teslîm ol dahi yedinde olan mâl-ı vakf-ı mezbûr ile ber vech-i muharrer iştirâ ve tesellüm ve kabûl ve semeni olan meblağ-ı mezbûr beş yüz guruş yedinden tamâmen ahz ü kabz itdiğimden sonra müteveli-i mezbûr menzil-i mahdûd-ı mezbûr ba'de't-tahliyeti's-şer'iyye ve't-tekâbuzi'l-mer'î târih-i kitâbdan bir sene tamâmına değin yetmiş beş guruşa bana icâr ve teslîm ben dahi istîcâr ve tesellüm ve kabûl eyledim didikde gibbe't-tasdîki's-şer'î mâ-hüve'l-vâki bi't-taleb ketb olundı fi'l-yevmi's-sâmin 'aşer min Şevvâlî'l-mükerrem li-sene seb'a ve mi'e ve elf

Şühûd

Umdetü'l-vâ'izîn İsa Efendi, Mehmed Efendi ibn Hasan, el-Hâc İbrahim Efendi ibn Ahmed, Mustafa Çelebi ibn İsmail, Mehmed Çelebi ibn el-mezbûr, İbrahim Çelebi ibn Ahmed, Hafız Mehmed Efendi ibn Sefer.

1394 – 1696 (1107) İstanbul 22: 69a/2 Tescil işlemi / *Registration*

Kerestecilerin vakfettiği paranın mütevellisi olan el-Hac Mehmet'in ölmesi üzerine yerine el-Hac Hüseyin Çelebi müteveli tayin edilir.

El-Hac Mehmet, the mutawalli for the money endowed by timber sellers, dies. El-Hac Hüseyin Çelebi is appointed as the new mutawalli.

Dârü'l-hilâfeti'l-aliyye-i Kostantiniyyeti'l-mahmiyyede Odun Kapusu'nda vâki keresteciler mühimmâtına mevkûfe nükûda müteveli el-Hâc Mehmed fevt olmağla tevliyet-i mezbûre mahlûle ve kerestecilerden işbu râfi'ü'l-kitâb el-Hâc Hüseyin Çelebi ibn Hasan nâm kimesne her vechile tevliyete ehil ve hîrfetinin muhtârı olduğu yine kerestecilerden zeyl-i kitâbda muharrerü'l-esâmî olan müslimîn ihbârlarıyla mütehakkık olmağın mezbûr Hüseyin vakf-ı mezbûra kıbel-i şer'den hasbî müteveli nasb ve ta'yîn olundıkda ol dahi tevliyet-i merkûmeyi kabûl ve merâsimini edâya ta'ahhüd ve iltizâm itmeğın mâ-vaka'a bî't-taleb ketb olundı fi'l-yevmi's-sâdis ve'l-ışrîn min şehri Şevvâli'l-mükerrrem li-sene 1107

Şühûd

Mehmed Efendi bin Mehmed, Ahmed Çelebi ibn İsmail kethüdâ-yı keresteciyan, Mehmed bin Hüsrev, Mustafa Çelebi ibn Mehmed, el-Hâc Mustafa bin Hüseyin, ve gayruhum mine'l-huzzâr.

1395 – 1696 (1107) İstanbul 22: 69a/4 Tescil işlemi / Registration

Mustafa Ağa kendisine ait çiftliğini, Seyyit Yunus Efendi para vakfının mütevellisi olan Mustafa Efendi'ye istiglal (ipotek, rehin) yoluyla 444 kuruşa satar, daha sonra aynı çiftliği müteveli Mustafa Efendi'den bir yıllığına 66,5 kuruşa kiralar. Yıl sonunda Mustafa Ağa vakıftan aldığı parayı ödeyemezse bu çiftliğin satılıp parasının vakfa verilmesi için Mustafa Efendi'yi vekil tayin eder. Şaban Ağa da bu işleme kefil olur.

Mustafa Ağa sells his farm to Mustafa Efendi, the mutawalli of the Seyyit Yunus Efendi cash waqf, for 444 kuruş through mortgage. Afterwards, he rents it back from the mutawalli for 66,5 kuruş per year. He also appoints the mutawalli his legal agent for selling the farm and applying the proceeds to the satisfaction of his debt in case he is unable to pay it at the end of the year. Şaban Ağa is appointed surety for the transaction.

Mahmiye-i İstanbul'da Müfti Ali Çelebi Mahallesi'nde sâkin Mustafa Ağa ibn Ali nâm kimesne meclis-i şer'-i şerîf-i enverde mahmiyye-i mezbûrede mersûm es-Seyyid Yunus Efendi vakfı olan nûkûdun bi'l-fi'l mütevellisi olan işbu râfi'ü'l-kitâb Mustafa Efendi ibn Mehmed mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm [idüp] akd-i âti'z-zikrin sudûrına değin yedimde mülküm ve hakkım olup Havâss-ı Aliyye Kazâsı'na tâbi' Kus Nâhiyesi'nde İkitelli nâm karyede vâki' bir taraftan Ayşe Hatun çayırı ve bir taraftan Saraylı mülki ve bir taraftan Osman Çelebi mülki ve bir taraftan tarîk-i âmm ile dâhiliyyesi fevkânî iki bâb oda ve iki sofa ve dehlîz ve bir bâb tahtânî oda ve bir matbah ve bir kilâr ve bir anbar ve iki fırın ve hâriciyyesi fevkânî bir bâb oda ve altında bir oda ve bir kenîf âhûr [silik] ve bir samanlık ve bi'r-i mâ' [silik] eşcâr-ı müsmire ve gayrı müsmireli bâğçe ve iki kıt'a bağı müşte-mil çiftlik tabir olunur mülk menzilimi âmme-i hukûkî ve kâffe-i mürâfıkî ile ve içinde mevcûde olup beynimizde ma'lûm âlât-ı hırâsetimi safka-i vâhide ile dört yüz kırk dört guruşa mütevellî-i mezbûr Mustafa Efendi'ye bi-tarîki'l-istiglal bey' ve teslim ol

dahi yedinde olan mâl-ı vakf-ı mezbûr ile ber vech-i muharrer iştirâ ve tesellüm ve kabûl idüp semeni olan meblağ-ı mezbûr dört yüz kırk dört gurusı mütevellî-i mezbûr yedinden tamâmen ahz ü kabz itdiğinden sonra mütevellî-i mezbûr Mustafa Efendi menzil-i mahdûd-ı mezbûr ile zikrleri sebk iden bâğçe ve bağları ve âlât-ı mezkûreyi ba'de't-tahliyeti's-şer'iyye ve't-tekâbüzi'l-mer'î târih-i kitâbdan bir sene tamâmına değin altmış altı buçuk gurusı bana îcâr ve teslîm ben dahi ber vech-i muharrer istîcâr ve tesellüm ve kabz ve kabûl eyledim didikde gıbbe't-tasdîki's-şer'î mezbûr Mustafa Ağa i'âde-i kelâm idüp eğer müddet-i mezbûre tamâmında meblağ-ı mezbûr dört yüz kırk dört gurusı ile ücret-i mezkûre altmış altı buçuk gurusı mütevellî-i mezbûra edâ ve teslîm müyesser olmaz ise çiftlik-i mezbûrî ve âlât-ı mezkûreyi ve bâğçe ve bağları semen-i misilleri ile âhar bey' ve kabz-ı semen ve semenlerinden meblağayn-i mezbûreteyni istîfâya ve bunlar müte-vakkıf olduğu umûrın küllisine azl ve in'izâlden masûn vekâlet-i devriye ile tarafımdan mezbûr Mustafa Efendi'yi vekîl ve nâib-i menâb nasb ve ta'yîn eyledim didikde ol dahi vekâlet-i mezbûreyi ber vech-i muharrer ba'de'l-kabûl mahmiyye-i mezbûrede Aşık Paşa Mahallesi'nde sâkin Şaban Ağa ibn Ahmed nâm kimesne mezbûrda ikrâr ve takrîr-i kelâm idüp meblağ-ı mezbûr dört yüz kırk dört gurusı ile ücret-i mezkûre altmış altı buçuk gurusı tarafeynden emr ü kabûli hâviye kefâlet-i sahîha-i şer'iye ile ben kefil oldım didikde gıbbe't-tasdîki's-şer'î mâ-hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi'r-râbi' ve'l-ışrîn min Şevvâli'l-mükerrem li-sene seb'a ve mi'e ve elf

Şühûd

Bayram Ağa ibn Murad, el-Hâc İbrahim Efendi ibn Ali Efendi, İbrahim Efendi müezzin-i Aşık Paşa, Mehmed Ağa ibn Pîrî [...], Ahmed Ağa ibn Mehmed Ağa ve gayruhum.

1396 - 1696 (1107) İstanbul 22: 70a/2 Tescil işlemi / *Registration*

İstanbul'un Molla Hüsrev Mahallesi'nden Ahmet Çelebi, Mehmet Efendi ile birlikte mahkemeye gelerek arsasını Mustafa

Paşa Vakfı'ndan yıllık 10 akçeye kiralamış olduğu evini Mehmet Efendi'ye 130 kuruşa sattığını ve parasını aldığını söyler. Mehmet Efendi, Ahmet Çelebi'nin ifadesini doğrular. Mahkeme de bu satış işlemini sicile kaydeder.

Ahmet Çelebi, a resident of İstanbul's Molla Hüsrev neighborhood, is in court with Mehmet Çelebi. The former states that for 130 kuruş he sold to Mehmet Çelebi his house built on a plot rented from the Mustafa Paşa Waqf at 10 akçe per annum. He adds that he has received payment in full. Mehmet Efendi corroborates Ahmet Çelebi's testimony. The court registers the sale.

Mahmiye-i İstanbul'da Molla Hüsrev Mahallesi sâkinlerinden Ahmed Çelebi ibn Mehmed Efendi nâm kimesne meclis-i şer'î şerîf-i enverde ve mahfil-i dîn-i münîf-i ezherde bâ'is-i hâze'l-kitâb Mehmed Efendi ibn Mehmed Bey nâm kimesne mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm idüp akd-i âti'z-zikrin sudûrına değin yedimde mülk ve hakkım olup arsasının senede merhûm Mustafa Paşa Vakfı'na on akçe mukâta'a-i kadîmden olan mahalle-i mezbûrede vâki bir taraftan yine benim âhar mülkim ve bir taraftan avratlar hammâmı ve bir taraftan hammâm-ı mezkûre hazînesi ve bir taraftan tarîk-i âmm ile mahdûd fevkânî bir bâb oda ve bir sofa ve tahtânî bir bâb oda ve bir kenîf ve havluyı müştemil mülk menzilimi cümle tevâbi' ve levâhıkı ve kâffe-i hukûk ve mürâfî' ile mezbûr Mehmed Efendi'ye tarafeynden îcâb ve kabûlî hâvî şürût-ı müfsideden ârî bey'-i bât-ı sahîh-i şer'î ile yüz otuz gurusâ bey' ve temlik ve teslîm ol dahi ber vech-i muharrer iştirâ ve temellük ve tesellüm ve kabz ve kabûl ittiğinden sonra semeni olan meblağ-ı mezbûr yüz otuz gurusı mezbûr Mehmed Efendi yedinden tamâmen ahz ü kabz eyledim menzil-i mahdûd-ı mezkûr mezbûr Mehmed Efendi'nin mülk-i müşterâsı ve hakk-ı sarfı olsun keyfe-mâ-yeşâ ve yahtâr mutasarrıf olsun didikde gibbe't-tasdîki's-şer'î mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sâlis ve'l-'işrîn min Şevvâli'l-mükerrem li-sene seb'a ve mi'e ve elf Şühûd

İmam Mehmed Efendi ibn Mehmed Efendi, İmam Mustafa Efendi ibn Ramazan, Ömer Beşe ibn Ali, el-Hâc Halil ibn Halil, Mustafa Efendi ibn İbrahim, el-Hâc Ali bin Mustafa, Ahmed Efendi ibn Osman, Ahmed Efendi ibn Ramazan, Usta Mustafa ibn Ramazan ve gayruhum mine'l-huzzâr.

1397 - 1696 (1107) İstanbul 22: 70b/2 Tescil işlemi / Registration

Molla Hüsrev Mahallesi'nden Ahmet Çelebi, Seyyit Abdülbaki Efendi ile birlikte mahkemeye gelerek arsasını Mustafa Paşa Vakfı'ndan 10 akçeye kiralamış olduğu evini 95 kuruşa Seyyit Abdülbaki Efendi'ye sattığını ve parasını bütünüyle aldığını belirtir. Mahkeme de bu satış işlemi sicile kaydeder.

Ahmet Çelebi, a resident of İstanbul's Molla Hüsrev neighborhood, is in court with Seyyit Abdülbaki Efendi. The former states that for 95 kuruş he has sold to Seyyit Abdülbaki Efendi his house built on a plot rented from the Mustafa Paşa Waqf at 10 akçe per annum. He adds that he has been paid in full. Mehmet Efendi corroborates Ahmet Çelebi's testimony. The court registers the sale.

Mahmiye-i İstanbul'da Molla Hüsrev Mahallesi sâkinlerinden Ahmed Çelebi ibn Mehmed Efendi nâm kimesne meclis-i şerîf-i Ahmedîde ve mahfil-i dîn-i münîf-i Muhammedîde bâ'is-i hâze'l-Kitâb es-Seyyid Abdülbaki Efendi ibn İbrahim nâm kimesne mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm idüp akd-i âti'z-zikrin sudûrına değin yedimde hakkım olup arsasının senede Merhum Mustafa Paşa Vakfı'na on akçe mukâta'a-i kadîmesi olan mahalle-i mezbûrede vâki bir taraftan Mehmed Efendi mülki ve bir taraftan Dellak Hüseyin Beşe mülki ve bir taraftan hammâm hazînesi ve bir taraftan tarîk-i âmm ile mahdûd tabaka-i ulyâda bir bâb oda ve bir sofa ve vustâda bir bâb oda ve süflâda bir mıhtıb ve bir kenîfi müştemil mülk menzilimi bi-cümleti't-tevâbi' ve levâhık

ve kâffe-i hukûk ve mürâfıkı ile mezbûr es-Seyyid Abdûlbaki Efendi’ye tarafeynden îcâb ve kabûli hâvî şürût-ı müfsideden ârî bey’-i bât-ı sahîh-i şer’î ile doksan beş guruşa bey’ ve temlîk ve teslîm ol dahi ber vech-i muharrer iştirâ ve tesellüm ve temellük ve kabz ve kabûl ittiğinden sonra semeni olan meblağ-ı mezbûr doksan beş guruş mezbûr es-Seyyid Abdûlbaki Efendi yedinden tamâmen ahz ü kabz eyledim ba’de’l-yevm menzil-i mahdûd-ı mezkûr mezbûr es-Seyyid Abdûlbaki Efendi’nin mülk-i müşterâsı ve hakk-ı sarfı olmuştur keyfe-mâ-yeşâ ve yahtâr mutasarrıf olsun didikde gibbe’t-tasdîki’ş-şer’î mâ-vaka’a bi’t-taleb ketb olundu fi’l-yevmi’s-sâlis ve’l-ışrîn min Şevvâli’l-mükerrem li-sene seb’a ve mi’e ve elf

Şühûd

İmam Mehmed Efendi ibn Mehmed Efendi, İmam Mustafa Efendi ibn Ramazan.

1398 - 1696 (1107) İstanbul 22: 71a/1 Tescil işlemi / *Registration*

İstanbul’un Seferikoz Mahallesi’nde ölmüş olan Mihayil’in mirası oğlu Yorgi ile kızları Zefir ve Kostantine’ye kalır. Kızların vekili Yamandi, Yorgi ile birlikte mahkemeye gelerek Mihayil’in mirası olup arsası Ayasofya Vakfı’ndan yıllık 200 akçeye kiralanmış olan evin kızlara ait hisselerini 250 kuruşa Yorgi’ye sattığını ve parasını bütünüyle aldığını belirtir. Yorgi, vekil Yamandi’nin ifadesini doğrular. Mahkeme de bu satış işlemini sicile kaydeder.

The estate of the late Mihayil, a resident of İstanbul’s Seferikoz neighborhood, falls to his son Yorgi and daughters Zefir and Kostantine. Yamandi, legal agent of the daughters, appears in court with Yorgi, stating that for 250 kuruş he sold to Yorgi the daughters’ shares in a house inherited from Mihayil, which was built on a plot rented from the Ayasofya (Hagia Sophia) Waqf at 200 akçe per annum. He adds that he has received payment in

full. Yorgi corroborates the legal agent Yamandi's testimony. The court registers the sale.

Mahmiye-i İstanbul'da Seferikoz Mahallesi'nde sâkin iken bundan akdem hâlik olan Mihayıl veled-i Yorgi nâm zimmînin verâseti sulbî kebîr oğlu Yorgi ve sulbiyye kebîre kızları Zefir ve Kostantine veled-i Kasandre nâm Nasrâniyyelere münhasıra olduğu şer'an zâhir ve müte'ayyin oldukdan sonra mezbûrât Zefir ve Kostantine veled-i Kasandre taraflarından husûs-ı âti'l-beyâna vekîl olduğu mezbûrâtın zâtlarını ma'rifet-i şer'iyye ile 'ârifân Yako veled-i Yani ve Yamandi veled-i Kostantin nâm zimmîler şehâdetleriyle şer'an sâbit olan Yamandi veled-i Toma meclis-i şer'-i şerîf-i enverde mezbûr Yorgi mahzarında bi'l-vekâle ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüp hâlik-i mezbûrın ile'l-helâk yedinden mülki olup ba'de'l-helâk verese-i mezbûrûna isâbet ve intikâl iden mahmiyye-i mezbûrede Cebe Ali Kapısı hâricinde Seferikoz Mahallesi'nde vâki' bir taraftan mezbûrûnun âhar mülkleri ve bir taraftan Ali Bey mülki ve bir tarafı bahr ve bir tarafı tarîk-i 'âmm ile mahdûd 'arsanın Ayasofya Vakfı'na senede iki yüz akçe mukâta'ası olan üç bâb tahtânî oda ve iki bâb fevkânî oda ve bir matbah ve sofa ve deryâ tarafında tahtânî iki oda ve matbah ve fevkânî iki oda ve matbâh ve sofayı müştemil mülk menzilde olan hisse-i şâyi'alarını mezbûrât Zefir ve Kostantine veled-i Kasandre tarafından îcâb ve kabûli hâvî bey'-i kat'î ile ve cemî' tevâbi'leriyle bi-safka-i vâhide iki yüz elli guruşa mezbûr Yorgi'ye bey' ve temlik ve teslim ve ol dahi ber-vech-i muharrer iştirâ ve temellük ve kabûl ve semeni olan iki yüz elli guruş yedinden bi't-temâm kabz idüp menzil-i mezbûrda olan hisse-i şâyi'alarında kat'â 'alâkaları kalmayup mezbûr Yorgi'nin mülk-i müşterâsı olmuştur keyfe-mâ-yeşâ ve yahtâr mutasarrıf olsun didikde gibbe't-tasdik mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sâdis 'aşer min Şevvâli'l-mükerrem sene [1]107

Şühûdü'l-hâl

Ahmed Efendi bin el-muhzır, Hasan Efendi bin Ali, İbrahim Çelebi bin Ahmed, İbrahim Çelebi bin Mehmed.

1399 - 1696 (1107) İstanbul 22: 71a/2 Tescil işlemi / *Registration*

El-Hac Mehmet Ağa ve el-Hac İbrahim Ağa ortak oldukları çiftliklerini içerisindeki hayvan ve aletlerle birlikte 60.000 akçeye Mustafa Ağa’ya satarlar. Yine El-Hac Mehmet Ağa ve el-Hac İbrahim Ağa, mülkiyeti Sultan Bayezit Han Vakfı’na ait olup ortak olarak kullandıkları tarlaları Mustafa Ağa’ya mütevellî izni ile 40.000 akçeye devrederler.

El-Hac Mehmet Ağa and el-Hac İbrahim Ağa sell their jointly owned farm together with its animals and tools, to Mustafa Ağa for 60,000 akçe. Then, with the permission of the mutawalli, they also transfer the usufruct rights of the waqf fields to Mustafa Ağa for 40,000 akçe.

Mahmiye-i İstanbul’da Soğan Ağa Mahallesi’nde sâkin el-Hâc Mehmed Ağa ve el-Hâc İbrahim Ağa ibn el-Hâc Ahmed meclis-i şer’-i şerîf-i enverde umdetü’l-eşbâh ve’l-ekfâ Mustafa Ağa ibn Ahmed Efendi mahzarında bi’t-tav’îs-sâf her biri ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüp Havâs-ı Aliyye muzâfâtından Büyük Çekmece Kasabası’nda vâki bir taraftan ağıl ve üç taraftan tarîk-i ânım ile mahdûd dâhiliyyesinde iki bâb fevkânî oda ve sofa ve dehlîz ve kenîf ve tahtânî iki bâb oda ve bir havuz ve matbah ve fırın ve iki âhûr ve havlu ve hâriciyyesinde iki bâb tahtânî oda ve sofa ve âhûr ve havuz ve bir kebîr mermer tekne ve bi’r-i mâ ve samanlık ve anbar ve kenîf ve bağçe ve havluyu müştemil ale’l-iştirâki’s-seviyy çiftlik tabir olunur mülk menzil ve talyan-ı mâhî ve menzil-i mezkûr içinde mevcûd iki su sığırı mandası ve iki kara sığır öküzü ve bir çift kara sığır ineği ve bir çift def’a kara sığır öküzü ve def’a üç reis kara sığır ineği ve iki buzağı ve iki dana ve üç reis tosun ve bir bakır tencere ve bir bakraç ve iki sahan ve bir minder ve bir yastık ve yine lede’l-ahâlî ve’l-cîrân ma’lûmü’l-hudûd kürûmı mülk bağçemizi ve elli beş keyl buğday ve kırk dokuz keyl alef ve yirmi dört keyl arpa ve üç buçuk keyl burçak ve bir keyl keten tohumu ve üç balta ve üç çapa ve iki bil

ve mükemmel iki sapan ve üç sağır mükemmel sapan demüri ve dört dingil ve beş kaz ve elli tavuk ve otuz güvercin ve üç düğen ve üç urgan ve bir yatak ve sâyir âlât-ı lâzımemizi bi-safka-i vâhide mezbûr Mustafa Ağa tarafeynden îcâb ve kabûlî hâvî bey'-i kat'î ile altmış bin akçeye bey' ve temlik ve yine zıkr olunan çiftlik ile zirâ'at olunup merhûm Sultan Bayezid Han aleyhi'r-rahme ve'l-gufrân Evkâfı arâzîsinden olup kasaba-i mezbûre kurbünde vâki' lede'l-ahâlî ve'l-cîrân ma'lûmü'l-hudûd dört yüz elli keyl tohm isti'âb ider taht-ı tasarrufımızda olan tarlalarımız dahi bâ-izn-i sâhib-i arz kırk bin akçe bedel mukâbelesinde ferâğ ve tefvîz ol dahi ber-vech-i muharrer iştirâ ve temellük ve tesellüm ve tefevvüz ve kabûl ve her birini mahallerinde kabza taslît ettiğimizden sonra semen-i mezkûr altmış bin akçe ile bedel-i ferâğ olan kırk bin akçe ki cem'an yüz bin sağ akçeyi mezbûr Mustafa Ağa yedinden bi't-tamam ahz ü kabz ve istifâ eyledik ba'de'l-yevm zıkr olunan çiftlik tabir olunan menzil ve içinde mevcûd olan eşyâ-i muharrere-i mezkûre ve arâzîde bizim kat'â alâkamız yokdur mezbûrın mülk-i müşterâsı ve hakk-ı müfevvezi olmuştur keyfe-mâ-yeşâ ve yahtâr mutasarrıf olsun didikde gibbe't-tasdîki's-şer'î mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu fî gurrei Ramazânî'l-mübârek li-sene seb'a ve mi'e ve elf

Şühûd

Abdulmuti Çelebi, İbrahim Efendi ibn Hüseyin, Ahmed Çelebi Tavukcı, Ebubekir Ağa Kethüda, Mustafa Çavuş bin Abdullah, İbrahim Çelebi ibn Ahmed, Ali Beşe Hancı, el-Hâc Abdurrahman Çelebi ibn Şükr, Abdurrahman Efendi ibn Mehmed Efendi, İbrahim Çelebi ibn Ahmed, Ali Çelebi ibn Şaban.

1400 - 1696 (1107) İstanbul 22: 71b/3 Tescil işlemi / *Registration*

İstanbul'un Hacı Hamza Mahallesi'nden Ömer Efendi, el-Hacı İsmail Ağa ile birlikte mahkemeye gelir. Ömer Efendi, Papaszade Mustafa Çelebi Vakfı'ndan günlük 1 akçeye kiralamış olduğu arsa ile Paşabola Hatun Vakfı'ndan günlük 2 akçeye kiralamış

olduğu arsayı mütevellilerinin izniyle toplam 224 kuruşa el-Hac İsmail Ağa'ya devrettiğini söyler. El-Hac İsmail Ağa, Ömer Efendi'nin ifadesini doğrular. Mahkeme de bu devir işlemlerini sicile kaydeder.

Ömer Efendi, a resident of İstanbul's Hâce Hamza neighborhood, is in court with el-Hac İsmail Ağa. The former states that, for a total of 224 kuruş, he has transferred to el-Hac İsmail two plots rented from the Papaszade Mustafa Çelebi and Paşabola Hatun waqfs for 1 akçe and 2 akçe per day, respectively. The transfers were done, he adds, with the permission of the mutawallis. El-Hac İsmail corroborates Ömer Çelebi's testimony. The court registers the transfers.

Mahmiye-i İstanbul'da Hâce Hamza Mahallesi sükkânından çardak kâtibi Ömer Efendi ibn Osman nâm kimesne meclis-i şer'-i şerîf-i enverde işbu râfi'ül-kitâb el-Hâc İsmail Ağa ibn el-Hâc Ömer ibn el-Hâc İbrahim mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm idüp ferâğ-ı âti'z-zikre değin taht-ı tasarrufımda olup mahalle-i mezbûrede vâki bir taraftan tarîk-i âmm ve bir taraftan el-Hâc Abdullah menziline ve bir taraftan mezbûr el-Hâc İsmail Ağa mülki ve bir taraftan zevcem Fatıma Hatun tasarrufında olan menzil ile mahdûd tûlen ve arzan bi-hesâb-ı terbî'î iki yüz altmış zirâ' arsanın yüz kırk üç zirâ' arsasının Papaszâde Mustafa Çelebi Vakfı'na yevmî bir akçe icâre ve yüz on yedi zirâ' arsasının yevmî iki akçe icâre Paşabola nâm hâtun Vakfı'na cem'an iki yüz altmış zirâ' arsamı cemî'-i müştemilâtıyla zikr olunan vakıfların mütevellileri izn-i ma'rifetleriyle mezbûr el-Hâc İsmail Ağa'ya cem'an iki yüz yirmi dört guruş bedel mukâbelesinde ferâğ ve tefvîz ol dahi ber vech-i muharrer tefevvüz ve kabûl ve bedel-i mezbûr bana bi't-tamam def' ve teslîm ben dahi ahz ü kabz eylediğimden sonra mezbûr el-Hâc İsmail Ağa bedel-i mezkûr iki yüz yirmi dört guruş müte'allika âmme-i da'vâdan benim zimmetimi ibrâ' ve iskât idüp ben dahi arsateyn-i mezbûreteyn da'vâsından mezbûr el-Hâc İsmail Ağa'nın zimmetini ibrâ'-i âmm-ı râfi'ül-hisâm ile ibrâ' ve

iskât eyledim didikde mukırr-ı mezbûrın kelimât-ı meşrûhasında
el-mukarrün lehü'l-mezbûr vicâhen tasdîk ve şifâhen tahkîk itme-
ğin mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundı fi'l-yevmi's-sâlis ve'l-'işrîn
min şehri Şevvâli'l-mükerrem li-sene seb'a ve mi'e ve elf

Şühûd

es-Seyyid Abdulkerim Çelebi el-Arabî, el-Hâc Derviş Ağa,
el-Hâc Halil Ağa [...], el-Hâc İbrahim Ağa, el-Hâc Veli el-Hamîdî,
Ali Efendi tâbi'-i Hacı Veli, el-Hâc Ali Çelebi, Ahmed Paşa ve
gayruhum.

1401 - 1696 (1107) İstanbul 22: 73a/2 Tescil işlemi / *Registration*

Fatma Hatun Kıbrıs'taki bahçesini, Nimetullah Hatun Vakfı'na daha önce istiglal (ipotek, rehin) yoluyla 45 kuruşa satmış, ardından aynı bahçeyi adı geçen vakıftan bir yıllığına 6,75 kuruşa kiralamıştır. Şimdi Fatma Hatun vakfa olan borcunu ödeyemeyecek durumdadır. Bu nedenle, elindeki hücceti göstererek Fatma Hatun'un vekili olduğunu söyleyen Yusuf Çelebi, söz konusu bahçeyi açık artırma yoluyla Mehmet Çelebi'ye 45 kuruşa satar ve bu parayla Fatma'nın vakfa olan borcunu öder.

Fatma Hatun sold her garden in Cyprus to the Nimetullah Hatun Waqf for 45 kuruş through mortgage. Afterwards, she rented it back for a year in exchange for 6,75 kuruş. Now Fatma Hatun is unable to pay her debt. Therefore, relying on the hujjet in her possession, Fatma Hatun's legal agent Yusuf Çelebi sells the garden to Mehmet Çelebi for 45 kuruş. The proceeds are applied to the satisfaction of Fatma Hatun's debt.

Mahmiye-i İstanbul'da Nişancı Cafer Çelebi Mahallesi sâkinlerinden Yusuf Çelebi ibn Ali nâm kimesne meclis-i şer'-i şerif-i enverde merhûme Nimetullah Hatun Vakfı'na kâyim-makâmı olan Ahmed Çelebi ibn Mehmed hâzır olduğu halde işbu râfi'ü'l-kitâb Mehmed Çelebi ibn İsa Efendi mahzarında ikrâr-ı

tâm ve takrîr-i kelâm idüp fi'l-asl mahalle-i mezbûre sâkinlerinden olup hâlen Cezîre-i Kıbrıs'da Grine Kazâsı'nda mütemekkin olan Fatıma bint-i Mehmed nâm hâtun bin yüz dört senesi Şevvâlinin yirminci gününde yedimde mülki olup mahalle-i mezbûrede vâki bir taraftan Yusuf Çelebi tasarrufında olan vakf bâğçe ve bir taraftan Hüseyin Ağazade Mehmed Ağa tasarrufında Medîne-i Münevvere Vakfı olan menzil ve iki taraftan tarîk-i âmm ile mahdûd mülk bâğçesini mütevellîye-i mezbûre Nimetullah Hatun'a kırk beş guruşa bi-tarîkî'l-istiglâl bey' ve teslîm ol dahi mâl-ı vakf-ı mezbûr ile ba'de'l-iştirâ ve'l-kabûl meblağ-ı merkûmı mezbûre Fatıma Hatun ahz ü kabz ve mütevellîye-i mezbûra bâğçe-i mezbûrei vech-i şer'î üzre târîh-i mezkûrdan bir seneye değin altı guruş ile üç rub' guruşa mezbûre Fatıma'ya îcâr ve teslîm ol dahi istîcâr ve kabûl itmîşidi el-hâletü hâzihî mezbûre Fatıma Hatun meblağayn-i mezkûreteyni edâdan âcize olup ve işbu yedimde olan hükm hücceti nâtika olduğu üzre ben dahi mezbûrenin tarafından vekâlet-i devriye ile vekîl olduğuma binâ'en bâğçe-i mezbûreyi bundan akdem deyn-i mezbûr için sûk-ı sultânîde ba'de'l-müzâyede ve'l-kat'-ı ragabât-ı nâss kırk beş guruşda merkûm Mehmed Çelebi üzerinde kırk beş guruşda karâr idüp ziyâde ile tâlib-i âhar zuhûr itmeyüp ve semen-i mezbûr bâğçe-i mezbûrenin hîn-i akidde semen-i misli olduğu müte'ayyin olmağın ben dahi bi'l-vekâle bâğçe-i mahdûda-i mezbûreyi bi-cümleti't-tevâbi' ve'l-levâhık bey'-i kat'î ile meblağ-ı mezbûr kırk beş guruşa merkûm Mehmed Çelebi'ye bey' ve temlîk ol dahi ber vech-i muharrer iştirâ ve temellük ve kabz ve semen-i mezbûrî bana edâ ve teslîm ben dahi yedinden ba'de'l-ahz ve'l-kabz meblağ-ı mezbûr kırk beş guruş gâibe-i mezbûre Fatıma Hatun'ın vakf-ı mezbûra ol mikdâr deyni için merkûm Ahmed Çelebi'ye def' ve teslîm ol dahi ber vech-i muharrer yedimden ahz ü kabz eyledi didikde gibbe't-tasdîki's-şer'î mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olun-
dı fî 12 Şevvâl sene 1107

Şühûd

Fahrü'l-müderrisîn Abdurrahman Efendi ibn Mustafa, zahrü'l-kuzât Ali Efendi ibn Osman, Nebi Efendi ibn Ali, İsmail Efendi el-imam.

1402 - 1696 (1107) İstanbul 22: 73b/2 Tescil işlemi / *Registration*

İsmail Çelebi, mülkiyeti Hayrettin Paşa Vakfı'na ait evi daha önce mütevellî izniyle 60 kuruşa Ayşe Hatun'a devretmiştir. Söz konusu ev, mahallede çıkan genel yangında yanar. Ayşe İsmail Çelebi'den, verdiği parayı isteyerek davacı olmuştur. Şimdi İsmail Çelebi söz konusu miktarın yarısı olan 30 kuruşu Ayşe Hatun'a vermiş, Ayşe Hatun da davasından vazgeçerek sulh yapmıştır.

Previously, İsmail Çelebi transferred the tenure of a house belonging to Hayrettin Paşa waqf to Ayşe Hatun for 60 kuruş. Later, the house was destroyed in a neighborhood fire. Ayşe Hatun sued İsmail Çelebi demanding her money back. Now İsmail Çelebi returns half of the proceeds to Ayşe Hatun. In turn, Ayşe Hatun drops her charges, and the parties reach an amicable settlement.

Mahmiye-i İstanbul'da Çıkırcı Kemal Mahallesi sâkinlerinden olup zâtı ma'rifet-i şer'îye ile ârifân Mehmed ve Ali ibn Yusuf ta'rifleriyle mu'arrefe olan Ayşe bint-i Hızır nâm hâtun meclis-i şer'-i şerîf-i enverde işbu bâ'isü'l-kitâb İsmail Çelebi ibn el-Hâc Mehmed mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm idüp mezbûr İsmail Çelebi merhûm Hayreddin Paşa nâm sâhibü'l-hayrın vakfından icâreteyn-i ma'lûmeteyn ile taht-ı tasarrufında olup mahrûsa-i Galata'da Kürekçi Kapısı dâhilinde vâki' ma'lûmü'l-hudûd vakf menzil târih-i kitâbdan yedi ay mukaddem altmış guruş bedel makbûzı mukâbelesinde bâ-ma'rifet-i mütevellî bana ferâğ ve tefvîz ben dahi vech-i muharrer üzre tefevvüz ve kabûl eylediğimden sonra menzil-i mezbûr târih-i kitâb şehrinin ikinci günü mahrûsa-i mezbûrede vâki olan harîkde muhterik olmağın ben dahi bedel-i mezbûr altmış guruşın istifâ itdiğim mikdâr bedeli mezbûr İsmail Çelebi'den taleb ve da'vâ itmişidim el-hâletü hâzihî mezbûr İsmail Çelebi bedel-i mezkûrın otuz guruşını bi-tarîki's-sulh bana def' ve teslîm ben dahi ahz ü kabz ve arsa-i hâliye-i mezbûreyi yine kendüye bâ-izn-i mütevellî ferâğ ve tefvîz ve bâkî

kalan otuz guruş da'vâsından mezbûr İsmail Çelebi'nin zimmetini ibrâ' ve iskât idüp mezbûr İsmail Çelebi dahi bana medfû'ı olan meblağ-ı mezbûr otuz guruşa müte'allika da'vâdan benim zimmetimi ibrâ' ve iskât eyledi didikde gıbbe't-tasdîki'ş-şer'î mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu fî 29 Şevvâl sene 1107

Şühûd

Abdullah Çelebi ibn Abdullah, Ali Çelebi ibn Abdurrahman, el-Hâc Hüseyin bin Abdullah, el-Hâc Ali Çelebi, İbrahim Çelebi ibn Ahmed, Mahmud bin Hasan, Mehmed bin Hasan ve gayruhum mine'l-huzzâr.

1403 - 1696 (1107) İstanbul 22: 74a/2 Tescil işlemi / *Registration*

Haraççı Muhittin Mahallesi'nden Lütfi Mustafa Efendi'nin vekili Seyyit Şeyh Hasan, ölen İsa Efendi'nin kurduğu para vakfının mütevellisi Mehmet Çelebi ile birlikte mahkemeye gelir. Lütfi Mustafa Efendi, adı geçen mahallede bulunan bir evini daha önce istiglal (ipotek, rehin) yoluyla 540 kuruşa vakfa satmış, sonra da aynı evi vakıftan kiralamıştır. Vekil Seyyit Şeyh Hasan, elindeki hücceti mahkemeye sunarak kira süresi dolduğundan mütevellî ile yıllık 80 kuruşa yeniden anlaşma yaptıklarını belirtir. Vekil Seyyit Şeyh Hasan, müvekkili Lütfi Mustafa Efendi'nin borcunu ödeyememesi durumunda, borcun vakfa ödenmesi için evin satılmasına ve artan paranın kendisine ulaştırılmasına mahkemede bulunan Ali Çelebi'yi vekil tayin ettiğini söyler. Ali Çelebi, vekâleti üstlenmediğini belirtir. Mahkeme de bu işlemleri sicile kaydeder.

Seyyit Şeyh Hasan, legal agent of Mütî Mustafa Efendi, a resident of the Haraççı Muhittin neighborhood, is in court with Mehmet Çelebi, mutawalli of the late İsa Efendi's cash waqf. Lütî Mustafa Efendi took out a 540 kuruş mortgage (istiglal) on his house in the above-stated neighborhood from the waqf. He then rented the same house from the waqf. Presenting to court a hujjet, the legal agent Seyyit Şeyh Hasan says that because the

rent period is over, he and the mutawalli have renewed the rent contract at 80 kuruş per annum. Seyyit Şeyh Hasan states that he appoints Ali Çelebi, who is present in court, as his legal agent to sell the house for the restitution of the debt to the waqf, and to bring him the residual, in the event his client Lütî Mustafa Efendi fails to settle the debt. Ali Çelebi accepts agency. The court registers these transactions.

Mahmiye-i İstanbul'da Haraccı Muhyiddin Mahallesi sükkânından fahrü'l-eşbâh Lütî Mustafa Efendi ibn Mehmed bin Abdullah tarafından husûs-ı âti'l-beyâna vekîl olduğu mûmâ-ileyhin etibbâsından Ahmed Bey ibn Abdullah ve Mehmed Bey ibn Mustafa şehâdetleriyle şer'an sâbit olan es-Seyyid eş-Şeyh Hasan bin es-Seyyid Ramazan meclis-i şer'-i şerîf-i Ahmedîde ve mahfil-i dîn-i münîf-i Muhammedîde merhûm İsa Efendi nâm sâhibü'l-hayrın nûkûd-ı mevkûfesine bi'l-fi'l mütevellî olan işbu râfi'ül-vesîka Mehmed Çelebi ibn Abdi mahzarında bi'l-vekâle ikrâr ve takrîr-i kelâm idüp müvekkilim mezbûrın silk-i mülkinde münselik olup mahalle-i mezbûrede vâki iki taraftan tarîk-i âmm ve bir taraftan İbrahim Efendi mülki ve bir taraftan merhûm es-Seyyid İbrahim Çelebi vereseleri mülki ile mahdûd dâhiliyye ve hâriciyyede büyût-ı adîdeyi müstemil mülk menzilin bundan akdem yedinde olan istiglâl hücceti nâtık olduğu üzre beş yüz kırk guruşa bi-tarîki'l-istiglâl bey' ve teslim ol dahi mâl-ı vakf-ı mezbûr ile bi't-tevliye iştirâ ve tesellüm idüp meblağ-ı mezkûr mütevellî-i mezbûrdan mukaddema ahz ü kabz idüp hâlen zimmetinde vâcibü'l-edâ deyni olup [silik] mezbûr menzil-i mezbûr hüccet-i mezbûra nâtık olduğu üzre mukaddemâ ba'de't-tahliye ve't-tekâbuz müddet-i ma'lûme tamamına değin beynlerinde ma'lûm ücret-i makbûza ile icâr idüp el-ân müddet-i icâre tamam olup tecdîd-i akd-i icâriye muhtâc olmağın mütevellî-i mezbûr menzil-i merkûmı târih-i kitâb senesi Rebi'ül-ûlâsı guresinden bir sene tamâmına değin müvekkilim mezkûr Mustafa Efendi'ye seksen guruş ücretle icâre-i cedîde ile icâr ol dahi isticâr ve kabûl eyledi didikde gibbe't-tasdîki's-şer'î vekîl-i mezbûr iâde-i

kelâm idüp eğer müvekkilim müşârün-ileyh Mustafa Efendi ecl-i mezbûr hulûlünde meblağayn-i mezbûreteyn cem'an altı yüz yirmi bir guruşını mütevellî-i mezbûra edâda âciz olur ise menzil-i mahdûd-ı mezbûrî semen-i misli ile âhara bey' ve kabz-ı semene ve semeninden deyn-i mezbûrî mütevellî-i mezkûra edâya ve fazla kalur ise müvekkil-i mezkûr îsâle ve bunlar mütevakkıf olduğu umûrın küllîsine azl ve in'izâlden masûne vekâlet-i devriye ile tarafından işbu Ali Çelebi ibn Nebi nâm kimesneyi vekîl ve nâib-i menâb nasb ve ta'yîn idüp ol dahi vekâlet-i mezbûreyi kabûl ve merâsimini edâya ta'ahhüd ve iltizâm eyledi didikde mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu fî 26 Şevvâl sene 1107

Şühûd

İmam Ahmed Efendi ibn Receb, Abdullah Çelebi ibn Mehmed, Hasan Çelebi ibn Abdullah, Mustafa Çelebi ibn [boş], Mustafa Çelebi ibn Ömer, Abdurrahman Efendi ibn Ahmed el-kayyim, İbrahim Çelebi ibn Ahmed.

1404 - 1696 (1107) İstanbul 22: 75a/1 Tescil işlemi / *Registration*

Yakup Ağa Mahallesi'ndeki Papaszade Mustafa Çelebi Vakfı'nın mütevellisi Mahmut Bey mahkemeye gelerek vakfın adı geçen mahallede bulunup Halvetiye tarikatı şeyhlerine vakfedilmiş olan tekkenin 1660 (H. 1070) yılındaki yangında bütünüyle yandığını söyler. Mütevellî Mahmut Bey, padişahın tekkenin yeniden yapılmasını emretmesi üzerine mahkemeden izin alarak tekkeyi kendi parasıyla yeniden yaptırdığını belirterek harcamasının belirlenmesi için mahkemeden keşif yapılmasını ister. Bilirkişiler, söz konusu binanın en az 186.897 akçeye yaptırılabilceğini mahkemeye bildirirler. Mahkeme de bilirkişilerin ifadelerini sicile kaydeder.

Mahmut Bey, mutawalli of the Papaszade Mustafa Çelebi Waqf, which is located in the Yakup Ağa neighborhood, states in court that a dervish lodge (tekke) in the same neighborhood endowed to the sheiks of the Halvetiye sect completely burned

down in the fire of 1660 (AH 1070). Noting that the Sultan ordered the rebuilding of the dervish lodge, mutawalli Mahmut Bey states that he had it constructed out of his own pocket, with the permission of the court. Now he demands an investigation to determine his expenses. Experts report to the court that the construction should have cost at least 186,897 akçe. The court registers the experts' testimony.

Mahmiye-i İstanbul'da Darbhâne kurbünde Sekbanbaşı Yakub Ağa Mahallesi'nde vâki merhûm Papaszâde Mustafa Çelebi Vakfı'na bi'l-fi'l mütevellî olan râfi'-i hâze'l-kitâb fahrûl-emâcid ve'l-a'yân Mahmud Bey ibn el-merhûm Ahmed Paşa mahfil-i kazâda bi't-tevliye ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüp vakf-ı mezbûrdan olup mahalle-i merkûmede vâki lede'l-ahâlî ve'l-cîrân ma'lûmû'l-hudûd Halvetiye şeyhine mevkûfe tekye bin yetmiş senesinde vâki harîkde muhterik olmağla arsa sırfa kalup binâya vakıfıdan müsâ'ade olmamağla bu âna değin binâ olunmayup lâkin taraf-ı saltanat-ı aliyyeden mârû'z-zikr tekye binâ olunmak üzre tenbîh olunmağla ben dahi izn-i şer'le tekye-i merkûmeyi müceddeden binâ itdiğim ecilden hâlen kıbel-i şer'den üzerine varılup masrûfım olan ba'de'l-keşf tahmîn-i sahîh ile tahmîn ve takvîm ve hüccet olunmak bi't-tevliye matlûbumdur didikde savb-ı şer'den muhâsebe kâtibi Mevlana Abdurrahman Efendi ibn Mehmed irsâl olunup ol dahi hâssa mimârlardan Mehmed Halife ibn Abdullah ve Ali Halife ibn Abdurrahman ve Salih Halife ibn Ali ve zeyl-i kitâbda muharrerü'l-esâmî olan müslimîn ile mârû'z-zikr tekyenin üzerine varup mârû'z-zikr mimârlar mütevellî-i merkûm ve müslimîn-i mezkûrîn muvâcehelerinde keşf ve mesâha eylediklerinde tekye-i merkûme mescid-i şerîfin tûlen ve arzan bi-hesâb-ı terbî'î iki yüz altı zirâ' sakfının zirâ'ı yetmişer akçeden on altı bin iki yüz kırk akçe ve bi-hesâb-ı mezbûr yüz yetmiş sekiz zirâ' polat şişeli ve selûgen (?) boyalı çam tahtası tavanın zirâ'ı kırkar akçeden yedi bin yüz yirmi akçe ve tekye-i merkûmenin tûlen on zirâ' ve arzan on zirâ' bi-hesâb-ı mezkûr yüz zirâ' ceviz ağacından tahta döşemenin zirâ'ı sekiz akçeden sekiz bin akçe ve bi-hesâb-ı

mezkûr kırk sekiz zirâ' mahfil döşemesinin zirâ'ı altmışar akçeden iki bin sekiz yüz seksen akçe ve beş zirâ' selûgen boyalı kafesin zirâ'ı sekiz akçeden dört yüz akçe ve bi-hesâb-ı mezkûr yirmi zirâ' selûgen boyalı trabazanın zirâ'ı ellişer akçeden bin akçe ve yedi buçuk zirâ' tahta perde zirâ'ı otuzar akçeden iki yüz yirmi beş akçe ve rengâmîz bâdemî astarlı beş çift cam her biri altışar yüz akçeden üç bin akçe ve çerçeveli sekiz aded billur cam her biri yüz yirmişer akçeden dokuz yüz altmış akçe ve sekiz ağaç parmaklı pencereler her biri yüz ellişer akçeden bin iki yüz akçe ve azmî kanatlı yedi aded timur pencere her biri beşer yüz akçeden üç bin beş yüz akçe ve arzan bir kadden iki zirâ' yedi aded billur cam her biri ikişer yüz yirmişer akçeden bin beş yüz kırk akçe ve etrâfı tahta kaplama bir aded nerdüban ber vech-i tahmîn yedi yüz akçe ve mahfil altında selûkin boyalı otuz zirâ' tavanın zirâ'ı otuzar akçeden dokuz yüz akçe ve mukarnas mihrâb ber vech-i tahmîn bin iki yüz akçe ve tavan ortasından vâki dört aded zincir her biri altışar akçeden iki yüz kırk akçe ve dört kapu her biri yüz yirmişer akçeden dört yüz seksen akçe ve tûlen otuz yedi ve kadden altı bi-hesâb-ı mezkûr iki yüz yirmi iki zirâ' dolma dıvarın zirâ'ı kırkar akçeden sekiz bin sekiz yüz seksen akçe ve bi-hesâb-ı mezkûr dört yüz kırk dört zirâ' kireç sıvanın zirâ'ı sekizer akçeden üç bin beş yüz elli iki akçe ve dıvâr-ı mezkûrın tûlen ve kadden bi-hesâb-ı mezkûr yüz on zirâ' taş temelinin zirâ'ı altmışar akçeden altı bin altı yüz akçe ve bir mükemmel azlî kapu ber vech-i tahmîn sekiz yüz akçe ve kufegi taşından on bir ayak bir nerdüban seksen akçeden sekiz yüz akçeden sekiz yüz seksen akçe ve göngi taşından üç buçuk zirâ' sahanın zirâ'ı sekiz akçeden iki yüz seksen akçe ve iki aded İznikmid tobacî direk ma'a boya ve astâriye yüz altmış akçe ve bir değirmen eğrisi direk yüz akçe ve üzerinde dâbânı ikiyüz elli akçe ve bir sâde trabazan yüz yirmi akçe ve bir tekne-i merkûmede tûlen ve arzan bi-hesâb-ı mezkûr üç yüz otuz zirâ' arsa üzerine müceddeden binâ olunan yirmi bâb odaların selûgen boyalı yassı şişe cam tahtası tavanlı dolab ve ocakla pencere ve dehlîz ve kapular ile her bir oda üçer bin akçeden altmış bin akçe ve bir mağsel ber-vech-i tahmîn iki bin beş yüz akçe ve bi-hesâb-ı

mezkûr iki yüz on zirâ' kaldırımın zirâ'ı onar akçeden iki bin yüz akçe ve musluk üzerinde bi-hesâb-ı mezkûr on beş zirâ' sakf ma'a tavan dokuz yüz akçe ve küfeği taşından bir musluk sekiz yüz akçe ve üç aded [...] lüle her biri otuzar akçeden doksan akçe ve beş kulaç cedîd kıkırlı kulacı üçer yüz ellişer akçeden bin yedi yüz elli akçe ve altı kulaç ber cedîd dolama yedi yüz akçe ve bi-hesâb-ı mezkûr yüz otuz zirâ' kireç deriyle taş divar zirâ'ı yetmişer akçeden dokuz bin yüz akçe ve hareminde vâki tûlen ve arzan bi-hesâb-ı merkûm yetmiş zirâ' arsa üzerinde mebnî selûgen boyalı cam tahtası tavanları fevkânî bir kebîr oda ma'a matbah ve tahta-pûş ve dehlîz ve tahtânî bir oda ve taş divarlı bodrum ve pencere ve kapu ile zirâ'ı dört yüz ellişer akçeden otuz bir bin beş yüz akçe bi-hesâb-ı merkûm yetmiş beş zirâ' taş divarın zirâ'ı altmışar akçeden dört bin beş yüz akçe ve mükemmel bir sokak kapısı ma'a kilid ber-vech-i tahmîn yedi yüz akçe ve kapu arasında bi-hesâb-ı merkûm dokuz yüz dokuz zirâ' sed taş divarın zirâ'ı ellişer akçeden dört yüz elli akçe ve bi-hesâb-ı merkûm on zirâ' ağaç parmaklık zirâ'ı otuzar akçeden üç yüz akçe ve tarîk-i âmm tarafında vâki mükemmel bir harem kapısı ber-vech-i tahmîn üç yüz akçe ki min haysi'l-mecmû' işbu müceddeden binâ olunan ebniye-i meşrûha yüz seksen altı bin sekiz yüz doksan yedi akçe ile ancak olup bündan noksân ile olmaz deyü sâlifü'z-zikr mimarlar ve müslimîn-i mezbûrîn icmâ' ve ittifâk itmeleriyle vâki' hâli mevlânâ-yı mezbûr mahallinde tahrîr ba'dehû cânib-i şer'den ma'an irsâl olunan Mustafa bin Hasan ve Mehmed bin İbrahim ile meclis-i şer'a gelüp alâ vuku'ihî inhâ ve takrîr itmeğin mâ-vaka'a bi't-taleb ve'l-ibtigâ ketb ve imlâ olundu fi'l-yevmi'l-îşrîn min Şa'bânî'l-mu'azzam li-sene seb'a ve mi'e ve elf

Şühûd

es-Seyyid Ahmed Efendi ibn Abdülkadir şeyh-i zâviye, Ahmed Dede ibn Mehmed sâkin-i hucre, Hacı Mehmed Dede sâkin-i hucre, Mehmed Efendi sâkin-i hucre, Mesûd Mehmed Efendi sâkin-i hucre, Hüseyin Ağa ibn Abdullah, Ali Ağa ibn Abdi, Mahmud Çelebi ibn Hacı Derviş, Ahmed Çelebi, Mustafa Çelebi ibn-i Yusuf, Derviş Çelebi ibn Mustafa, Salih Çelebi ibn Hasan.

1405 - 1696 (1107) İstanbul 22: 76a/1 Tescil işlemi / *Registration*

Eski Rumeli kazaskeri Mirza Mustafa Efendi, Mahmut Efendi Vakfı'ndan İstanbul'un Kovacı Dede Mahallesi'nde bulunan altı odayı aylık 30 akçeye kiralamıştır. Mirza Mustafa Efendi, adı geçen vakfın mütevellisi Osman Efendi ile birlikte mahkemeye gelerek söz konusu odaların zamanla yıkılmaya yüz tuttuklarını belirtir. Mirza Mustafa Efendi, mahkemeden odalarda keşif yapılmasını ve odaların onarım giderlerinin saptanmasını istemektedir. Keşif işlemi sonucunda bilirkişiler, onarım işleminin en az 53.040 akçeye gerçekleşebileceğini mahkemeye bildirirler. Mahkeme de bilirkişilerin ifadelerini sicile kaydeder.

Mirza Mustafa Efendi, former chief military judge (kazasker) of Rumeli, rented from the Mahmut Efendi Waqf six rooms in İstanbul's Kovacı Dede neighborhood for 30 akçe per month. Appearing in court with Osman Efendi, mutawalli of the above-mentioned waqf, he states that the rooms are in disrepair. Mirza Mustafa Efendi demands an investigation to determine the cost of repairing the rooms. At the end of the investigation, the experts report to the court that the restoration would cost at least 53,040 akçe. The court registers the experts' testimony.

Husûs-ı âti'z-zikrin mahallinde keşf ü tahrîri iltimâs olunmağın sâbıkan Rumeli kâdiaskeri olan a'lemü'l-'ulemâi'l-'izâm efdalü'l-fudalâi'l-fihâm hallâlü'l-müşkilâtı'd-dîniyye keşşâfü'l-mufasssalâtı'l-yakîniyye yenbû'u'l-fezâil ve'l-me'âlî metbû'u'l-efâzıl ve'l-e'âlî alemü'l-'ilm ve'l-hüdâ menârü'l-fazl ve't-takiy faziletlü Mîrza Mustafa Efendi hazretlerinin mahmiyye-i İstanbul'da Koğacı Dede Mahallesi'nde vâki' ashâb-ı hayrâtdan merhûm Beyzâde Mahmud Efendi Vakfı'ndan icâre-i mu'accele ve be-her mâlı otuzar akçe mü'eccele ile taht-ı tasarrufında olup bir taraftan Çukur Bostan ve bir taraftan merhûm Osman Paşa hemşîresi Sultan Hatun tasarrufında olan vakf menzil ve

bir taraftan müşârün-ileyh hazretleri menzili ve bir taraftan tarîk-i hâss ile mahdûd fevkânî ve tahtânî ikişer bâb odaları müştamil olan altı bâb müte'ehhilîn odalarının üzerlerine hâssa mimârlardan es-Seyyid Mustafa Halife ibn Eyüb ve Mehmed Halife ibn Abdullah ve zeyl-i kitâbda muharrerü'l-esâmî ile varup akd-i meclis-i şer'-i nebevî olundıkda müşârün-ileyh hazretleri meclis-i ma'kûd-ı mezbûrda vakf-ı mezbûra mütevellî olan Osman Efendi ibn Muzaffer mahzarında takrîr-i kelâm ve tabîr-i merâm idüp vakf-ı mezbûrdan işbu tasarrufımda olan altı bâb müte'ehhilîn odaları mürûr-ı eyyâm ile müşrif-harâb olmağ-la tefahhus-ı mevcûdları ba'de'l-keşf ve'l-mu'âyene kıymet-i şer'iyeleri tahmîn ve taraf-ı vakfa deynim olmak matlûbumdır didikde husûs-ı mezbûr vakf-ı mezbûr hakkında min külli'l-vücûh evlâ ve enfa' oldığını sikât-ı makbûleti'l-kelimât dahi ihbâr itmeleriyle mimârân-ı mezbûrân cümle muvâcehelerinde evvela zikr olunan odaların arsalarını mesâha itdiklerinde tûlen ve arzan bi-hesâb-ı terbî' yalnız dört yüz sekiz zirâ' arsaları ve üç yüz kırk zirâ' köhne ebniye divar otuz altı zirâ' taş divarları oldığını lede's-şer'i'l-enver müte'ayyin olduktan sonra mimârân-ı mezbûrân zikr olunan enkâzı tahmîn itdiklerinde üç yüz kırk zirâ' köhne binânın zirâ'ı yüz kırkar akçeden kırk yedi bin altı yüz akçe divar otuz altı zirâ' taş divarın zirâ'ı kırkar akçeden beş bin dört yüz kırk akçe ki cem'an elli üç bin kırk akçeye bâliğ olup ebniye-i mezbûrenin el-yevm meblağ-ı mezbûrdan ziyâdeye tahammüli bu kadar deyü sâir ebniye ve sukûf ahvâline ittılâ'-ı tâmmı olan müslimîn ile icmâ' ve ittifâk itmeğin mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sâmin min Şevvâli'l-mükerrem li-sene seb'a ve mi'e ve elf

Şühûd

Sâbıkan Tokat kâdısı olan fazîletlü Mustafa Efendi, umdetü'l-müderrişini'l-kirâm fazîletlü eş-Şeyh Mehmed Efendi, fahrü'l-müderrişini'l-kirâm es-Seyyid Abdullah Efendi, İmamzâde Mehmed Efendi ibn Ahmed Efendi, Süleyman Efendi ibn Hasan, Hasan Efendi ibn Mehmed, Mustafa Efendi ibn el-Hâc Mustafa, Ebubekir Efendi ibn Abdülkerim.

1406 - 1696 (1107) İstanbul 22: 77a/1 Dava / *Adjudication*

Hüseyin Beşe ile eşi Safiye Hatun, vakfettikleri iki adet bahçenin mütevellisi olan Mahmut Efendi ile mahkemeye gelirler. Hüseyin Beşe eşiyle beraber bu evi önce kendileri, vefat etmelerinin ardından evlatları, soylarının tükenmesinden sonra da hür edilen köleleri Hasan’ın kullanması ve vakfın mütevellilik (tevlîyet) görevini de sahiplerinin yürütmesi şartıyla vakfetmişlerdir. Bu koşulların kaydedilmesinden sonra Hüseyin Beşe ile Safiye Hatun yaptıkları vakfiyeden vazgeçtiklerini ve bahçelerin tekrar kendilerine geri verilmesini istediklerini, bu konuda İmam Mehmet’in görüşünün kendilerini desteklediğini söylerler. Müteveli Mahmut Efendi ise “İmam Ebu Yusuf’a göre vakfiye artık geçerli olmuştur ve bozulamaz” görüşünü öne sürer. Sonuçta, mahkeme mütevellîyi haklı bulur ve vakfiyenin bozulamaz olduğuna karar verir.

Hüseyin Beşe and his wife Safiye Hatun appear in court together with Mahmut Efendi, the mutawalli for the two gardens endowed by them. The couple endowed the house with the stipulation that upon their death their off-spring and upon the extinction of their off-spring, their manumitted slave Hasan will use the endowment and act as the mutawallis. After the recording of these stipulations, they say that they have changed their minds regarding the endowment and want their gardens back. They cite İmam Mehmet’s opinion in support of the demand’s legality. For his part, the mutawalli cites İmam Ebu Yusuf’s opinion that the endowment is legal and cannot be annulled. Agreeing with the mutawalli, the court refuses to annul the waqf charter.

El-hamdü li’llâhi’l-lezî ce‘ale’l-vâkıfu seben li’n-nizâm ve me‘âşen li’l-fukarâ’ ve’l-eytâm ve’s-salâtü ve’s-selâm alâ Muhammed el-meb‘ûs ilâ kâffeti’l-enâm ve alâ âlihi’l-ekrem ve ashâbihi’l-‘izâm ve ba‘dehû işbu sahîfe-i sahîha-i şer‘iyyenin tahrîrine ve bu [...] ref‘a-i mer‘iyyenin tastîrine bâ’is ve bâdî oldur ki vilâyet-i Anadolu’da Gerede Kazâsı’na tâbî‘ Câyviran nâm

karye ahâlisinden olup mahmiyye-i İstanbul'da Mahmud Paşa Mahallesi'nde sâkinler olan sâhibeyi'l-hayrât ve'l-hasenât ve râğibeyi's-sadakât ve'l-müberrât Hüseyin Beşe ibn Ferhad ile zevcesi Safiye bint-i Abdullah nâm hâtun ba'de't-ta'rîfi's-şer'î meclis-i şer'-i şerîf-i enverde zikri âtî vakıflarına li-eclî't-tescîl ve'l-itmâm-ı emrû'l-cezîl mütevellî nasb olunan Mahmud Efendi ibn Mehmed mahzarında her biri ikrâr-ı sahîh-i şer'î ve i'tirâf-ı sarîh-i mer'î idüp zikri câî vakfın sudûrına değin ale'l-iştirâk yedimizde mülk ve hakkımız olup karye-i mezbûrede vâki bir taraftan Mehmed Çelebi mülki ve etrâf-ı selâsesi tarîk-i âmm ile mahdûd iki bâb oda anbarı müstemil ve hudûd-ı mezkûr dâhilinde bir hammâm ve eşcâr-ı müsmire ve gayr-ı müsmireyi muhtevî iki kıt'a bâğçeyi bi-cümleti't-tevâbi' ve'l-levâhık vakf-ı sahîh ile vakf u habs idüp şöyle şart eyledi ki menzil-i mezbûr ile zikr olunan hammâm ve bâğçeleri huyûtda oldukça biz mutasarrıf olup bizim vefâtımızdan sonra mu'takımız Hasan bin Abdullah mutasarrıf olup dilerse sâkin dilerse âhara îcâr idüp gallesine mutasarrıf ola ba'de vefâtihi evlâdı ve evlâd-ı evlâd-ı evlâdı ve evlâd-ı evlâd-ı evlâd-ı evlâd-ı evlâdı batnen ba'de batnin zükûr-ı inâsa ale's-seviyye vech-i meşrûh üzre mutasarrıf olalar ve ba'de inkırâzi'l-küll karye-i mezbûrede binâ eylediğimiz câmi'-i şerîfde imam olanlar kezâlik mutasarrıf olsunlar ve hayâtta oldukça tevliyeti bize meşrûta ola ve bizden sonra mezbûr Hasan'a meşrûta ola ve şurût-ı mezbûremiz merraten ba'de uhrâ tebdîl ve tağyîri yedimizde ola deyü zikr olunan menzil ve hammâm ve bâğçeleri fârigan ani's-şevâgil mütevellî-i mezbûr bundan akdem mahallinde teslim ol dahi vakfiyet üzre teslîm eyledi didiklerinde gıbbe't-tasdîki's-şer'î vâkîfân-ı mezbûrân kelâm-ı vifâkdan savb-ı hilâfa atf-ı zebânî idüp vakf-ı akâr inde'l-İmâmî'l-A'zam gayr-ı lâzım olduğundan mâ'adâ vâkîf menfa'at-ı vakfı nefsine şart itmekle İmam Muhammed bin Hasan eş-Şeybânî katında bâtıl-ı siyyemâ imam-ı mûmâ-ileyh katında vakfa [...] sıhhatinde bâtıl olmağ-la bizim için emlâk-ı mezbûreyi mülkimize redd murâd ideriz mütevellî-i mezbûr emlâk-ı mezbûreden kasr-ı yed ve mahallinde bize teslîm eylesün didüklerinde mütevellî-i şeyyid cevâb-ı

bâ-savâba tesaddî idüp eğerçi hâl bast olunan minvâl üzredir lâkin İmam Ebu Yusuf katında vâkîf mücerred vakaftü dimekle vakf şart-ı mezkûra dahi mukârin olur ise sahîh olup sıhhat ise imam-ı müşârün-ileyh hazretleri katında lâ-siyyemâ ba'de't-teslîm ile'l-mütevellî lüzûmından mufârik olmayup ve vakf [...] misdâkınca câiz olduğu kütüb-i mu'teberede mestûr olmağın alâ kavli men yerâhu vakf-ı mezbûrın sıhhat-i lüzûmına hükm [silik] iderim deyü teslîmden imtinâ' [silik] idüp hâkim-i mevki' savb-ı kitâb-ı tûbâ-lehû ve hüsne me'âb hazretleri huzûrunda vâkîfân-ı mezbûrân ile müterâfi'ân ve her biri mübteğâsınca fasl u hasma tâlibûn olduklarında hâkim-i müşârün-ileyh esbağa'llâhü te'âlâ kemâli eltâfuhû aleyh hazretleri dahi tarafeynin kelâmını [...] hayrı evlâ görüp alâ kavli men yerâhu vakf-ı mezbûrun sıhhat ve lüzûmına hükm-i sahîh-i mer'î itmeğın min ba'd vakf-ı mezbûr sahîh ve lâzım olup nakz ve nuksına mecâl muhâl ve ibtâl ve ta'tili adîmü'l-ihimâl oldu cerâ zâlik ve hurrîre fi'l-yevmi'l-hâmis min şehri Ramazânî'l-mübârek li-sene seb'a ve mi'e ve elf

Şühûd

Ahmed Efendi ibn Mehmed, el-Hâc Ali bin Receb, Abdullah Çelebi ibn Mustafa, Muharrem Beşe ibn Ercüvan, Hüseyin Beşe ibn Mustafa, Hüseyin Beşe ibn Osman, Musa ibn Süleyman, Mahmud bin Abdurrahman, İsa bin Musa, Mustafa bin Mehmed, İbrahim Çelebi ibn Ahmed, İbrahim Çelebi ibn Mehmed ve gayruhum mine'l-huzzâr.

1407 - 1696 (1107) İstanbul 22: 78a/3 Tescil işlemi / *Registration*

İstanbul'un Kâtip Kasım Mahallesi'nde bulunan ve mülkiyeti Belkis Hatun Vakfı'na ait olan kömür deposunun kiracısı İbrahim Ağa, vakfın mütevellisi İbrahim Çelebi ile birlikte mahkemeye gelir. İbrahim Ağa, deponun zamanla yıkılmaya yüz tuttuğunu ve yeniden yapılması gerektiğini belirterek arsa üzerine kendi parasıyla yaptıracığı binanın kendi mülkü olması koşuluyla mütevellî ile anlaştıklarını söyler. İbrahim Ağa, mahkemeden keşif yapıla-

rak binanın yeniden yapımı için gerekli harcamanın saptanmasını ve hüccetin bir örneğinin kendisine verilmesini ister. Keşif işlemi sonucunda bilirkişiler, söz konusu binanın en az 12.000 akçeye yapılabileceğini mahkemeye bildirirler. Mahkeme de bilirkişilerin ifadelerini sicile kaydeder.

İbrahim Ağa, tenant of a coal depot in İstanbul's Kâtip Kasım neighborhood, which belongs to the Belkıs Hatun Waqf, is in court with İbrahim Çelebi, mutawalli of the same waqf. Noting that the depot is in disrepair, İbrahim Çelebi says that he and the mutawalli have agreed that a new building constructed on the plot at his own expense would be his own property. He demands an investigation to determine construction expenses and a copy of the hujjet documenting the outcome of the investigation. Experts report to the court that construction of the building in question would cost at least 12,000 akçe. The court registers the experts' testimony.

Husûs-ı âti'z-zikrin mahallinde ketb ü tahrîri bâbında fermân-ı âlî vârid olmağın imtisâlen-leh savb-ı şer'-i mutahhardan keşif nâibimiz olan Abdullah Efendi ibn Ali irsâl olunup ol dahi hâssa mimârlardan Dede Halife ibn Abdullah ve Osman Halife ibn Abdullah ile mahmiyye-i İstanbul'da Katib Kasım Mahallesi'nde vâki merhûm Belkıs Hatun Vakfı musakkafâtından olup bir taraftan İsmail Çelebi ibn Yusuf Çavuş mülki ve bir taraftan yine vakf-ı mezbûrdan [...] tasarrufında olan bâğçe ve bir taraftan Ömer nâm kimesne mülki ve bir taraftan tarîk-i âmm ile mahdûd kömür mahzeni üzerine varup zeyl-i vesîkada muharrerü'l-esâmî ve ebniye ve sükûf ahvâline ittılâ'-ı tâmı olan bî-garaz müslimîn mahzarlarında akd-i meclis-i şer'-i şerîf eylediğinde mahzen-i mezbûra icâre-i mu'accele-i ma'lûmdan ve be-her şehîr [silik] akçe icâre-i mü'eccele ile mutasarrıf olan işbu bâisü'l-kitâb İbrahim Ağa ibn Ali nâm kimesne meclis-i ma'kûd-ı mezbûrda vakf-ı mezbûrın bi'l-fi'l mütevellîsi olan İbrahim Çelebi ibn Mustafa mahzarında takrîr-i kelâm ve bast-ı merâm idüp mahzen-i mezbûr

mürûr-ı eyyâm ve kürûr-ı a'vâm ile müşrif-i harâb olmağla müceddeden binâyâ muhtâc olup cânib-i vakf-ı mezbûrdan binâyâ dahi müsâ'ade olmamağın [silik] mâlım ile ihdâs ideceğim ebniye mülkim olmak üzre ve icâre-i mü'eccelesi olan be-her şeh'r otuzar akçe üzerine on akçe dahi zamm idüp be-her şeh'r cem'an kırkar akçe olmak üzre mütevellî-i mezbûr bana izn ve yedime ber vech-i mübeyyen müceddeden temessük virmekle hükm-i enkâzında olan işbu köhne ebniyesi keşf ve tahmîn-i sahîh ile tahmîn ve hüccet olunmak matlûbumdır didikde gıbbe't-tasdîki's-şer'î mimârân-ı mezbûrân mahzen-i mezbûrî bi'l-muvâcehe mesâha eylediklerinde tûlen ve arzan bi-hesâb-ı terbî'i beş yüz yirmi beş zirâ' sakfın zirâ'ı on sekizer akçeden dokuz bin dört yüz elli akçe ve bi-hesâb-ı mezbûr otuz altı zirâ' tahta perde zirâ'ı on beşer akçeden beş yüz kırk akçe ve bi-hesâb-ı merkûm on beş zirâ' tahta döşeme zirâ'ı on sekiz akçeden iki yüz yetmiş akçe ve bi-hesâb-ı mezbûr yetmiş beş zirâ' taş divarı zirâ'ı yirmi ikişer akçeden bin altı yüz elli akçe ve bir zukak kapısı doksan akçe ki ebniye-i mezkûrenin el-yevm kıymet-i şer'iyeleri min haysi'l-mecmû' on iki bin akçedir ziyâde değildir deyü mimârân-ı mezbûrânla müslimûn-ı mezbûrûn icmâ' ve ittifâk eylediklerinde vâki' hâli mevlânâ-yı mezbûr mahallinde tahrîr ve ma'an ba's olunan Mehmed Çelebi ibn İbrahim ve Hasan bin Abdullah ile meclis-i şer'a gelüp alâ vuku'ihî inhâ ve takrîr itmeğın mâ-hüve'l-vâki bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi'l-işrîn min şa'bânî'l-mu'azzam li-sene seb'a ve mi'e ve elf

Şühûd

Mehmed Efendi ibn Hüseyin, Hüseyin Çelebi ibn Abdülkadir, Hasan Çelebi ibn Osman, Şaban Beşe bin Ali, es-Seyyid Yahya Çelebi ibn Ahmed, el-Hâc Ahmed Ağa ibn Ali

1408 - 1696 (1107) İstanbul 22: 79a/2 Tescil işlemi / *Registration*

İstanbul'un Ahmet Ağa Mahallesi'nden Seyyit Abdullah Çelebi'nin vekili Yusuf Efendi, aynı mahalleden Seyyit Ahmet Çelebi ile birlikte mahkemeye gelir. Seyyit Abdullah Çelebi, Safiye

Sultan'ın peygamber soyundan gelen (seyyit) ihtiyaç sahiplerinin kullanmaları için vakfetmiş olduğu arsanın kullanım haklarını elinde bulundurmaktadır. Seyyit Abdullah Çelebi, bu arsanın üzerine yaptırmış olduğu evi 330 kuruşa Seyyit Ahmet Çelebi'ye satar; arsasını da mahkemenin izniyle ücretsiz ona devreder. Vekil Yusuf Efendi, Seyyit Ahmet Çelebi'den evin parasını bütünüyle aldığını söyler. Mahkeme de bu işlemleri sicile kaydeder.

Yusuf Efendi, legal agent of Seyyit Abdullah Çelebi, a resident of İstanbul's Ahmet Ağa neighborhood, is in court Seyyit Ahmet Çelebi, another resident of the same neighborhood. Seyyit Abdullah Çelebi holds the usufruct rights of a plot endowed by Safiye Sultan for the use of needy descendants of the Prophet (seyyit). For 330 kuruş he sells to Seyyit Ahmet Çelebi the house that he had built on the plot. He transfers the plot to him free of charge, with the permission of the court. The legal agent Yusuf Efendi states that he has collected payment from Seyyit Ahmet Çelebi in full. The court registers these transactions.

Mahmiye-i İstanbul'da Laleli Çeşme kurbünde Ahmed Ağa Mahallesi'nde sâkin es-Seyyid Abdullah Çelebi ibn es-Seyyid Fazlullah nâm kimesne tarâfından husûs-ı âti'l-beyâna yedinde mazmûnı bâ'is hüccet mücebince vekîl-i şer'îsi olan Yusuf Efendi ibn Salih meclis-i şer'-i şerîf-i enverde işbu bâisü'l-kitâb yine mahalle-i mezbûre sükkânından es-Seyyid Ahmed Çelebi ibn es-Seyyid İbrahim mahzarında bi'l-vekâle ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüp arsanın tevliyet ve süknâsı ashâb-ı hayrâtdan merhûme Safiye Sultan'ın sâdât-ı kirâmdan meskene muhtâc olan bir kimesneye meşrûta vakfı olmağla müceb-i şart-ı vâkıfe müvekkilim mezbûr es-Seyyid Abdullah Çelebi'nin taht-ı tasarrufında olup ebniyesi silk-i mülkimde münselik olan mahalle-i mezbûrede vâki' bir taraftan tarîk-i âmm ve bir taraftan Yorgânî İsmail Çelebi menzili ve bir taraftan Mehmed Ağa menzili ve bir taraftan Mehmed Çavuş menzili ile mahdûd tabaka-i ulyâda bir kebîr oda ve bir sağîr oda ve sofa ve dehlîz ve vustâda iki bâb oda ve sofa ve

dehlîz ve süflâda camcı dükkânı ve matbah ve iki kenîf ve havlu ve müşterek su kuyusunu müştamil menzilin ebniye-i memlûkesin bi-cümleti’t-tevâbi’ ve’l-levâhık ve kâffeti’l-hukûk ve’l-mürâfık tarafeynden îcâb ve kabûli hâvî bey’-i kat’î ile bi’l-vekâle mezbûr es-Seyyid Mehmed [Ahmed] Çelebi’ye üç yüz otuz guruşa bey’ ve temlik ve teslîm ol dahi ber vech-i muharrer iştirâ ve temellük ve tesellüm ve kabûl ve arsasını dahi bi’l-vekâle mezbûr es-Seyyid Ahmed Çelebi’ye bi’l-izni’ş-şer’î meccânen ferâğ ve tefvîz ol dahi tefevvüz ve kabûl itdiğinden sonra semeni olan meblağ-ı mezbûr üç yüz otuz guruş mezbûr es-Seyyid Ahmed Çelebi yedinden ahz ü kabz eyledim ba’de’l-yevm menzil-i mahdûd-ı mezkûrın arsa ve binâsında müvekkilim mezbûrın alâkası kalmayup mezbûr es-Seyyid Ahmed Çelebi’nin mülk-i müştêrâsıdır ve hakk-ı müfevvezi olmuşdur keyfe-mâ-yeşâ ve yahtâr mutasarrıf olsun didikde gıbbe’t-tasdikî’ş-şer’î mâ-hüve’l-vâki bi’t-taleb ketb olundu fi’l-yevmi’l-hâmis ve’l-‘işrîn min şehri Ramazânî’l-mübârek li-sene seb’a ve mi’e ve elf

Şühûd

Davud Paşa vâizi Süleyman Efendi ibn Receb, Birâderi Ahmed Efendi ibn Receb, Mesih Paşa müezzini Osman Efendi, umdetü’l-vâ’izin eş-Şeyh Abdülvehhâb Efendi, el-Hâc Veli, Müezzin Mustafa Efendi ibn İbrahim, Süleyman Çelebi ibn Mehmed, Mustafa Çelebi ibn el-Hâc İbrahim, el-Hâc Mustafa Çelebi ibn Mahmud Dülbendci, Abdülkerim Efendi ibn Abdurrahman.

1409 - 1696 (1107) İstanbul 22: 80b/2 Dava / *Adjudication*

Kırk üçüncü yeniçeri ağa bölüğünün giderlerini karşılamak amacıyla vakfedilmiş olan paranın mütevellisi Ahmet Odabaşı, Eyüp’ün Şah Sultan Mahallesi’nden söz konusu vakfın eski mütevellisi Abdullah Ağa karşısında mahkemeye çıkar. Ahmet Odabaşı, Abdullah Ağa’nın görevden alınmasından (azil) sonra, mütevellilik görevine kendisinin getirildiğini ve vakıf muhasebesinde yaptığı inceleme sonucunda Abdullah Ağa’nın vakfın 820,5

kuruşunu kişisel giderlerine harcadığını ve 682,5 kuruşunu da vakfiye koşullarına aykırı olarak kefil ve rehin almadan borç verdiğini ileri sürerek vakfın toplam 1503 kuruşunu geri ister. Görüşü sorulan davalı Abdullah Ağa, davacının savını doğrular. Sonuçta, mahkeme davalı Abdullah Ağa'yı vakfa olan borcunu ödemesi yolunda uyarır.

Ahmet Odabaşı, mutawalli of funds endowed for the 43rd janissary squad, sues Abdullah Ağa, former mutawalli of the same waqf and a resident of Eyüp's Şah Sultan neighborhood. The plaintiff states that when he was appointed as the mutawalli after the dismissal (azil) of Abdullah Ağa, he examined the waqf accounts and found that Abdullah Ağa used 820.5 kuruş belonging to the waqf on his personal expenses. In addition, contrary to the waqf deed (vakfiye), he loaned 682.5 kuruş without surety or pawn. Now he wants back the 1503 kuruş belonging to the waqf. Questioned by the court, the defendant Abdullah Ağa corroborates the plaintiff's claim. In conclusion, the court instructs Abdullah Ağa to pay his debt to the waqf.

Husûs-ı âti'l-beyânın mahallinde istimâ'ı ve tahrîri iltimâs olunmağın savb-ı şer'-i 'enverden Mevlana Mehmed Efendi ibn Hüseyin me'zûnen irsâl olunup ol dahi mahmiyye-i İstanbul'da Eski Odalar'da vaki' dergâh-ı 'âlî dâme mahfûzen bi'l-me'âlî yeniçerilerinin Kırküçüncü Ağa Bölüğü'ne mahsûs odaya varup zeyl-i vesîkada muharrerü'l-esâmî müslimîn mahzarlarında 'akd-i meclis-i şer'-i kavîm eyledükde oda-i mezbûr neferâtı mühimmâtına mevkûfe nukûdun bi'l-fi'l mütevellîsi olan râfi'ü'l-kitâb Ahmed Odabaşı ibn Abdullah nâm kimesne meclis-i ma'kûd-ı mezbûrda medîne-i Ebâ Eyyüb el-Ensârî aleyhi rahmeti'l-bârî mahallâtından Şah Sultan Mahallesi'nde sâkin olup nukûd-ı mevkûfe-i mezkûrenin bundan akdem mütevellîsi olan Abdullah Ağa ibn İsmail nâm kimesne mahzarında bi't-tevliye üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüp mezbûr Abdullah Ağa tevliyet-i merkûmeden 'azl olunup yerine mütevellî olmağla

mezbûrun işbu meclis-i şer' de oda-i merkûme ahâlisi mahzarlarında bin yüz üç senesi Muharrem'i gurreinde târîh-i kitâba gelince muhâsebesini gördüğimde mezbûr Abdullah Ağa sinîn-i mezkûreden zimem-i nâsda asl-ı mâl olan beş bin beş yüz kırk iki guruşun içinden yedi yüz doksan guruşu bi't-tevliye ahz ü kabz idüp makbûz olan meblağ-ı mezbûr yedi yüz doksan guruşa oda-i mezbûr ahâlisinin mühimmâtlarına vefâ itmemekle asl-ı mâldan ba'de'l-harc nemâsından tekmîl olunmak üzere meblağ-ı mezbûr yedi yüz doksan guruş ve asl-ı mâldan dahi beş yüz yirmi iki guruş ki cem'an bin üç yüz guruşa dört senedir oda-i mezbûre ahâlisinin mühimmâtına ihtiyârlarımız ma'rifetiyle harc ve sarf idüp ve zimem-i nâsdan bin beş yüz üç guruşu dahi kabz ve meblağ-ı merkûmun sekiz yüz yirmi buçuk guruşını kendi masârifine sarfla ve altı yüz seksen iki buçuk guruşunu dahi hilâf-ı şart-ı vâkîf bilâ-rehin ve lâ-kefil âhara idâne ve teslîm idüp ol vechile istihlâk itmekle hâlen su'âl olunup asl-ı mâl-ı vakf-ı mezbûrdan kendi masârifine sarfla istihlâk eylediği meblağ-ı mezbûr sekiz yüz yirmi iki buçuk guruş ile hilâf-ı şart-ı vâkîf bilâ-rehin ve-lâ kefil âhara idâne ile istihlâk eylediği meblağ-ı mezbûr altı yüz seksen iki buçuk guruş ki cem'an bin beş yüz üç guruşu bana edâya tenbîh olunmak matlûbumdur didikde gıbbe's-su'âl mezbûr Abdullah Ağa cevâbında fi'l-hakîka kaziyeye-i bâlâda tafsîli mürûr itdiği vech üzere olup asl-ı mâl vakf-ı mezbûrun zimeminden bin beş yüz üç guruş ahz ü kabz ve meblağ-ı mezbûrun sekiz yüz yirmi buçuk guruşını kendi masârifine sarfla ve altı yüz seksen iki buçuk guruşını dahi hilâf-ı şart-ı vâkîf bilâ-rehin ve-lâ kefil âhara idâne ile istihlâkine mezbûr Abdullah Ağa bi-tav'ihî ikrâr ve i'tirâf itmeğin 'alâ müceb-i i'tirâfihî meblağ-ı mezbûr bin beş yüz üç guruş vakf-ı mezbûr için mütevellî-i mezbûr Ahmed Odabaşı'na edâ ve teslîm merkûm Abdullah Ağa'ya ba'de't-tenbîh vâkî' hâli mevlânâ-yı merkûm mahallinde ketb ve tahrîr ve ba'dehû ma'an ba's olunan muhâsebe kâtiblerinden Hammâmîzâde Mehmed Çelebi ve Ahmed Çelebi ibn Mehmed ile meclis-i şer'a gelüp 'alâ vukû'ihî inhâ ve takrîr itmeğin mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sâlis 'aşer min Şevvâli'l-mükerrrem li-sene seb'a ve mi'e ve elf

Şühûdü'l-hâl

Hasan Odabaşı ibn Receb, Ali Çelebi ibn Ali, İbrahim Beşe ibn Yakub, Ali Ağa ibn Abdullah, Ivaz Ağa ibn Abdullah, diğer Hasan Odabaşı ibn Osman, Mehmed Çelebi ibn Osman, Ali Odabaşı ibn Aşur, Mustafa Beşe ibn Hasan Çavuş aşcı, Mustafa Beşe ibn Abdullah, İbrahim Beşe ibn Mustafa Bosnevî, Receb Beşe ibn Mehmed, Hüseyin Beşe ibn Mehmed.

1410 – 1696 (1107) İstanbul 22: 83b/1 Tescil işlemi / *Registration*

İstanbul'un Aksaray semtindeki Murat Paşa Mahallesi sakinlerinden Safiye Hatun, Murat Paşa Vakfı'nın mütevellisi Yusuf Ağa'nın vekili Ahmet Ağa ile birlikte mahkemeye gelir. Safiye, vakfın adı geçen mahallede bulunan bir arsası üzerine, kendi mülkü olmak koşuluyla, kendi parasıyla bir ev yaptırdığını belirterek mahkemeden keşif yapılarak yaptığı harcamanın sicile kaydedilmesini ister. Bilirkişiler, evin 10.024 akçeye yaptırılmış olduğunu bildirirler. Mahkeme de bilirkişilerin ifadelerini sicile kaydeder.

Safiye Hatun, a resident of the Murat Paşa neighborhood in Aksaray, İstanbul, is in court with Ahmet Ağa, legal agent of Yusuf Ağa, mutawalli of the Murat Paşa Waqf. Safiye states that she had a house built on a waqf-owned plot in the above-stated neighborhood using her own funds, on condition that she would own the house. She requests an investigation to determine her expenses and she also wants the expenses to be registered. The experts report to the court that the house should have cost 10,024 akçe. The court registers the experts' testimony.

Husûs-ı âti'l-beyânın mahallinde keşif ve tahrîri için sâdır olan fermân-ı 'âlîye imtisâlen savb-ı şer'-i 'âlıden irsâl olunan keşif nâibimiz fahrü'l-müdirrisîn mevlânâ Abdullah Efendi ibn Ali hâssa mi'mârlarından Üstâd Ali Halife ibn Mustafa ve diğer Ali Halife ibn Abdullah ile mahmiyye-i İstanbul'da Aksaray

kurbünde Murad Paşa-yı 'Atîk Mahallesi'nde vâki' merhûm-ı mezbûr Murad Paşa Vakfı'ndan icâreteyn-i ma'lûmeteyn ile bâ'isetü hâze'l-kitâb Safiye bint-i Abdullah nâm hâtun taht-ı tasarrufunda olan zikri âtî menzile varup ebniye ve sukûf ahvâline ittılâ'-ı tâmmı olup zeyl-i kitâbda muharrerü'l-esâmî müslimîn mahzarlarında 'akd-i meclis-i şer'î mübîn eyledikde mezbûre Safiye Hâtun meclis-i ma'kûd-ı mezkûrda bi'l-fi'l vakf-ı mezbûr mütevellîsi olan fahrü'l-akrân Yusuf Ağa ibn Abdurrahman'ın vekîl-i müsecceli ve vakf-ı mezbûr nâzırı olan Ahmed Ağa ibn el-Hâc Mustafa hâzır olduğı hâlde takrîr-i kelâm ve bast-ı merâm idüp ber-vech-i meşrûh mutasarrıf olduğı bir taraftan yine vakf-ı mezbûrdan İmam Mehmed Efendi tasarrufunda olan vakıf menzil ve bir taraftan nâzır Fatıma Hâtun tasarrufunda olan menzil ve bir taraftan Dolabî el-Hâc Ahmed tasarrufunda olan 'arsa ve bir taraftan tarîk-ı 'âmm ile mahdûd tûlen on bir buçuk ve 'arzan dokuz ki bi-hesâb-ı terbî'î yüz dört buçuk zirâ' 'arsa-i hâliye üzerine nefsim için mülküm olmak üzre mütevellî-i mezbûr Yusuf Ağa izniyle mâlîmla müceddeden binâ ihdâs eylediğı işbu sakf-ı vâhid tahtânî bir bâb oda ve bir sofa ve bir kenîf keşf ve mesâha ve mertebe-i tahammüli kıymeti tahmîn-i sahîh ile tahmîn ve takvîm olunmak matlûbumdur didikde gibbe't-tasdîki'l-mer'î mi'mârân-ı mezbûrân vekîl-i mezbûr muvâcehesinde müstemilât-ı merkûmenin ebniye-i mezkûresini mesâha ve tahmîn eylediklerinde tûlen ve 'arzan bi-hesâb-ı terbî'î seksen zirâ'ı cedîd sakf zirâ'ı otuzar akçeden iki bin dört yüz akçe ve bi-hesâb-ı mezbûr kırk iki zirâ'ı yassı şişeli çam tahtasından tavan zirâ'ı yirmişer akçeden sekiz yüz kırk akçe ve iki 'aded sandûk dolab her biri seksener akçeden yüz altmış akçe ve bir masandıra ve ber-vech-i tahmîn beş yüz akçe ve iki 'aded çıkırıkçı işi pencerenin her biri yüzer akçeden iki yüz akçe ve çam tahtasından bir 'aded kapu ma'a çerçeve ber-vech-i tahmîn yüz ve bir 'aded ocak ber-vech-i tahmîn iki yüz akçe ve bi-hesâb-ı mezbûr kırk zirâ' ağa tahtasından döşemenin zirâ'ı yirmi beş akçeden sekiz yüz akçe ve bi-hesâb-ı mezbûr otuz altı zirâ' tahta perdenin zirâ'ı on sekizer akçeden altı yüz kırk sekiz akçe ve bi-hesâb-ı mezbûr yetmiş iki zirâ' taş

zirâ'ın[?] zirâ'ı on sekizer akçeden bin iki yüz doksan altı akçe ve bi-hesâb-ı mezbûr kırk dört zirâ' iki tarafı dolma divârın zirâ'ı yirmişer akçeden sekiz yüz seksen akçe ve iki 'aded sağır câm ber-vech-i tahmîn seksen akçe ve bir 'aded mükemmel zokak kapısı ma'a kilid ber-vech-i tahmîn beş yüz akçe ve çam tahtasından kapu ağızlığı ber-vech-i tahmîn üç yüz akçe ve bi-hesâb-ı mezbûr altmış zirâ' sıvanın on ikişer akçeden yedi yüz yirmi akçe ve bir 'aded kenîf ber-vech-i tahmîn dört yüz akçe ki min haysi'l-mecmû' ebniye-i meşrûhamı on bin yirmi dört akçeye tahmîn ve takvîm ve müslimûn-ı mezkûrdan bu kavîl üzer icmâ' ve ittifâk ve ihbâr itdiklerini mevlâ-yı mezbûr mahallinde ketb ve tahrîr ve cânib-i şer'den ma'an irsâl olunan Mehmed Çelebi ibn İbrahim ile meclis-i şer'a gelüp 'alâ vukû'ihî inhâ ve takrîr itmeğin mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi'l-hâdî ve'l-'işrîn min Şa'bâni'l-mu'azzam li-sene seb'a ve mi'e ve elf

Şühûdü'l-hâl

Mehmed Efendi ibn Mehmed el-imâm, Ahmed Efendi ibn Mehmed, Mehmed Çelebi ibn Hasan el-kayyım, İbrahim Çelebi ibn Mehmed, Mustafa Çelebi ibn Abdullah el-kayyım, Ahmed Çelebi ibn Ali, Abdullah bin Mehmed.

1411 - 1696 (1107) İstanbul 22: 85b/1 Dava / *Adjudication*

Haydar Paşa Vakfı'na ait bir evin kiracısı olan el-Hac Mehmet, el-Hac İsmail ve el-Hac Ali adındaki kardeşlerin yangından sonra yaptıkları pencerelerinin, kendi evinin kadınlara ait bölümüne baktığı gerekçesiyle yıktırılmasını ister. Yapılan keşif sonucunda el-Hac Mehmet'in iddialarının doğru olduğu saptanır. El-Hac İsmail ve el-Hac Ali'ye söz konusu pencereleri yıktırmaları tembih edilir.

El-Hac Mehmet rents a house belonging to the Haydar Paşa Waqf. He demands that the window opened by el-Hac İsmail and el-Hac Ali brothers after the fire be demolished since it faces

the women's quarters of his house. An investigation corroborates el-Hac Mehmet's claim. The court instructs el-Hac İsmail and el-Hac Ali to demolish the windows.

Husûs-ı âti'z-zikrin mahallinde istimâ' ve tahrîri bâbında fermân-ı 'âlî vârid olmağın imtisâlen-leh savb-ı şer'-i mutahhar-dan fahrü'l-müderresini'l-kirâm Abdullah Efendi ibn Ali irsâl olunup ol dahi hâssa mi'mârlardan Mehmed Halife ibn İshak ve Ali Halife ibn Abdullah ile mahmiyye-i İstanbul'da Haydar Paşa Mahallesi'nde yine Haydar Paşa Vakfı'ndan icâreteyn-i ma'lûmeteyn ile el-Hâc Mehmed bin Musa nâm kimesnenin tasarrufunda olan menzile varup zeyl-i vesîkada muharrerü'l-esâmî ve ebniye ve sukûf ahvâline ittılâ'-ı tâmmı olan bî-garaz kimesneler mahzarlarında 'akd-i meclis-i şer'-i şerîf eylediğinde işbu bâ'isü'l-kitâb mezbûr el-Hâc Mehmed meclis-i ma'kûd-ı mezbûra mahalle-i mezbûre sükkânından el-Hâc İsmail ve el-Hâc Ali ibn el-Hâc Mehmed nâm karındaşlar mahzarlarında üzerlerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüp mezbûrân el-Hâc İsmail ve el-Hâc Ali işbu menzirim mukâbilinde vâki' kadîmî tahtânî olan menzili ba'de'l-harîk müceddeden binâ ve ihdâs eyledikleri işbu üç tabaka menzillerinin on 'aded pencerelerinin benüm menzimin makarr-ı nisvân olan mevâzi'ine havâlesi olmağla hâlen nazar olunup men' ve def' itdirilmek matlûbumdur didikde gıbbe's-su'âl mezbûrân el-Hâc İsmail ve el-Hâc Ali cevâblarında menzil-i mezkûrları kadîmde tahtânî olduğunu her biri ba'de'l-ikrâr mi'mârân-ı mezbûrân ve müslimûn-ı mezbûrûn ile münâza'un fihâ olan mevâzi'ine nazar eylediklerinde fi'l-hakîka mezbûrân el-Hâc İsmail ve el-Hâc Ali'nin on 'aded muhaddes pencerelerinin müdde'i-i mezbûr el-Hâc Mehmed'in menzilin makarr-ı nisvân olan mevâzi'ine havâlesi olduğu zâhir ve mütehakkık olmağın mücebiyle mezbûrân el-Hâc İsmail ve el-Hâc Ali'yi zikr olunan on 'aded pencerelerinin havâlelerini def'a tenbîh eylediğini mevlânâyı mezbûr mahallinde ketb ve tahrîr ve ma'an ba's olunan el-Hâc Ali bin Mustafa ve Mehmed Çelebi ibn İbrahim ile meclis-i şer'a gelüp 'alâ vukû'ihî inhâ ve takrîr itmeğın mâ-vaka'a bi't-taleb

ketb olundi fi'l-yevmi's-sâlis 'aşer min Şa'bâni'l-mu'azzam li-sene
seb'a ve mi'e ve elf

Şühûdü'l-hâl

Mehmed Efendi ibn Abdülatif, Mesud Efendi ibn Ali Efendi,
Osman Ağa ibn Abdullah, Mustafa Çelebi ibn Müstecâb, el-Hâc
İsmail ibn Abdullah, Murad ibn Abdullah.

1412 - 1696 (1107) İstanbul 22: 86b/1 Tescil işlemi / *Registration*

İstanbul'un Toklu Dede Mahallesi'nde bulunan Emir Buha-
ri Zaviyesi'nden Şeyh Osman Efendi, Şeyh Mustafa Efendi
Vakfı'nın mütevellisi ve zaviyenin müezzini Mehmet Çelebi'nin
vekili Seyyit Ahmet Çelebi ile birlikte mahkemeye gelir. Şeyh
Osman Efendi, adı geçen vakfın bir evini vakfiye koşullarına
uygun olarak kendisinin kullanmakta olduğunu ve yine vakfiye
koşulları gereğince evin bitişiğinde bulunan bahçenin mahkemece
eve eklenmesi gerektiğini söyleyerek evde keşif yapılmasını iste-
mektedir. Mahkeme, vakfiyeyi müteveli vekili ile vakfın nazırına
gösterir. Onlar da yapılacak işlemin vakfiyeye uygun olduğunu
belirtirler. Mahkeme, bilirkişilere söz konusu evde ve bahçede
keşif yaptırır. Sonuçta, Şeyh Osman Efendi'nin isteğine uygun
olarak bahçe vakıf eviyle birleştirilir.

*Şeyh Osman Efendi of the Emir Buhari dervish lodge (zaviye)
in İstanbul's Toklu Dede neighborhood, is in court with Seyyit
Ahmet Çelebi, mutawalli of the Şeyh Mustafa Efendi Waqf and
legal agent of Mehmet Çelebi, prayer caller (müezzin) of the der-
vish lodge. Şeyh Osman Efendi states that he has been using a
waqf-owned house in accordance with the waqf deed (vakfiye).
Noting that the waqf deed requires the assignment of an adjacent
garden to the house, he requests a court investigation. The court
shows the waqf deed to the legal agent of the mutawalli and the
waqf minister. They agree that an investigation would conform to
the deed. Court-appointed experts conduct an investigation at the*

house and garden. In conclusion, the court merges the garden and the waqf-house as requested by Şeyh Osman Efendi.

Husûs-ı âti'z-zikrin mahallinde ketb ü tahriri bâbında fermân-ı 'âlî vârid olmağın imtisâlen leh savb-ı şer'-i mutahhardan keşif nâ'ibimiz olan fahrü'l-müderrisîni'l-kirâm Abdullah Efendi ibn Ali irsâl olunup ol dahi hâssa mi'mârlardan Ali Halife ibn Mustafa ile mahmiyye-i İstanbul'da hısnı ebvâbında Eğri Kapu dâhilinde Toklu Dede Mahallesi'nde vâki' merhûm eş-Şeyh Mustafa Efendi nâm sâhibü'l-hayrın vakfı olup bir taraftan İmam Ali Efendi menzili ve iki taraftan yine vakf-ı mezbûr ve bir taraftan cidâr-ı hısn ile mahdûd hadîka üzerine varup zeyl-i vesîkada muharrerü'l-esâmî müslimîn mahzarlarında 'akd-i meclis-i şer'-i şerîf eylediğinde mahalle-i mezbûrede vâki' merhûm ve mağfûr Hazret-i Emir Buharî 'aleyhi rahmeti'l-Bârî zâviyesinde hâlâ şeyh olan zahru's-sâlikîn bâ'isi hâze'l-kitâb eş-Şeyh Osman Efendi ibn İsmail nâm kimesne meclis-i ma'kûd-ı mezbûrda vakf-ı mezbûra meşrûtiyet üzre bi'l-fi'l mütevellî olup zâviye-i mezbûre mescid-i şerifinde mü'ezzin olan Mehmed Çelebi ibn Şaban nâm sağır cânibinden umûr-ı vakf-ı mezkûrı görmeği kibel-i şer'den kâyım-makâm-ı mütevellî nasb olunan es-Seyyid Ahmed Çelebi ibn es-Seyyid Resul muvâcehesinde vakf-ı mezbûra ber-vech-i meşrûtiyet nâzır olan 'umdetü's-sâlikîn zübdetü'l-vâsılîn eş-Şeyh Fazlullah Efendi hâzır olduğu hâlde takrîr-i kelâm ve bast-ı merâm idüp vâkıf-ı mûmâ-ileyhin vakfiye-i ma'mûlün-bihâsında ta'yîn ve tasrîh olundığı üzre mahalle-i mezbûrede vâki' lede'l-ahâlî ve'l-cîrân ma'lûmü'l-hudûd ve nevbet-i tasarrufı hâlen bana müntakile işbu menzilin süknâsını vâkıf-ı mezbûr huyûtda oldukça evvelâ kendi nefsine ba'dehû zevcesi Canfeda Hâtun'a ba'dehâ evlâdına ve evlâd-ı evlâdına ve ba'de'l-inkırâz zâviye-i mezkûrede Şeyh olan kimesneye şart ve ta'yîn ve işbu hadîka-i mezkûrede tülen otuz iki ve 'arzan on yedi bi-hesâb-ı terbi'î beş yüz kırk dört zirâ' hadîka menzil-i mezkûra zamm ve ilhâk olunup ma'an zabt ve tasarruf oluna deyü şart ve ta'yîn eyleyüp ve meşrûtun-lehüm bi'l-küllîye münkariz olup ve nevbet-i tasarruf hâlen benüm olmağın

zıkr olunan işbu hadîkadan ber-vech-i mübeyyen beş yüz kırk dört zirâ' mikdârı hadîka mesâha ve ifrâz ve 'alâmât-ı fâsıla vaz' olunmak matlûbumdur deyü mazmûnı takrîr-i meşrûhına mutâbık vakfiye-i ma'mûlün-bihâ ibrâz idüp ba'de'n-nazar kâ'im-makâm-ı mezbûr ve nâzır-ı müşârün-ileyhden her biri istintâk olunduklarında her biri cevâblarında mazmûn-ı vakfiye-i mezbûreyi ba'de'l-ikrâr mi'mâr-ı mezbûr hadîka-i mezkûreyi bi'l-müvâcehe misâha ve menzil-i mezkûrun fevkânî odasının köşe direğinden doğru erik ağacına ve ândan sed divârına ve ândan kal'a divârına vaz' olunan 'alâmete değin bi-hesâb-ı mezbûr beş yüz kırk dört zirâ' hadîka ifrâz ve mezbûr eş-Şeyh Osman Efendi tasarrufunda olan menzil-i mezbûra zamm ve ilhâk olunup beynlerine 'alâmât-ı fâsıla vaz' olunduktan sonra vâki' hâli mevlânâ-yı mezbûr mahallinde tahrîr ve ma'an ba's olunan Ali Çelebi ibn Mustafa ve Mehmed Çelebi ibn İbrahim ile meclis-i şer'a gelüp 'alâ vukû'ihî inhâ ve takrîr itmeğın mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi 25 min Şevvâli'l-mükerrem li-sene 1107

Şühûdü'l-hâl

Ahmed Efendi ibn Nebi Efendi, el-Hâc Receb ibn Abdullah, Ahmed Çelebi ibn Abdullah, Mehmed Ağa ibn Mustafa, Osman Çelebi ibn Receb ve gayruhum mine'l-huzzâr.

1413 - 1696 (1107) İstanbul 22: 87b/1 Tescil işlemi / *Registration*

İstanbul'un Mimar Sinan Mahallesi'nden Afife Hatun'un vekili Ali Çelebi, Karabaş Mahallesi'nden Mehmet Ağa ile birlikte mahkemeye gelir. Afife Hatun, daha önce babasından kendisine miras kalan evin satışına ve vakıf taşınmazlarının kullanım haklarının devrine Mehmet Ağa'yı vekil tayin etmiştir. Mehmet Ağa, miras kalan taşınmazların satış ve devirlerinden toplam 3150 kuruş elde etmiş, Afife Hatun'a 1847 kuruş vermiş, ancak geri kalan 1308 kuruş için mahkemelik olmuşlardır. Mahkemede, davalı Mehmet Ağa borcunu itiraf etmiş, daha sonra aracılardan birinin yardımıyla taraflar 1000 kuruş üzerine sulh yapmışlardır. Şimdi

vekil Ali Çelebi, sulh bedeli olan 1000 kuruşu Mehmet Ağa'dan bütünüyle aldığını belirtir. Mehmet Ağa, Ali Çelebi'nin ifadesini doğrular. Mahkeme de bu sulh işlemini sicile kaydeder. (Hesapta küçük bir sapma vardır: $1847+1308 = 3155$)

Ali Çelebi, legal agent of Afife Hatun, a resident of İstanbul's Mimar Sinan neighborhood, is in court with Mehmet Ağa, a resident of the Karabaş neighborhood. Earlier Afife Hatun appointed Mehmet Ağa as her legal agent to deal with the sale of a house she inherited from her father and transfer of the usufruct rights of the waqf properties. Mehmet Ağa made 3150 kuruş from the sale and transfer of the properties. He gave 1847 kuruş to Afife Hatun and a dispute over the remaining 1308 kuruş ended up in court. The defendant Mehmet admitted his debt in court. Upon mediation, the two sides reached an amicable settlement for 1000 kuruş. Now the legal agent Ali Çelebi states that he has received from Mehmet Ağa the 1000 kuruş settlement amount in full. Mehmet Ağa corroborates Ali Çelebi's testimony. The court registers the settlement. (The calculation is slightly off: $1847+1308=3155$)

Mahmiye-i İstanbul'da Mimar Sinan Mahallesi'nde sâkin fahrü'l-muhadderât Afife Hâtun ibnet-i el-merhûm Yusuf Efendi tarafından husûs-ı âti'l-beyâna vekîl olduğu zât-ı mezbûreyi ma'rifet-i şer'iyye ile 'ârifân li-ebeveyn er karındaşı fahrü'l-eşbâh Ahmed Ağa ve el-Hâc Süleyman Çelebi ibn Abdullah nâm kimesneler şehâdetleriyle şer'an sâbit ve sübût-ı vekâletine hükm-i şer'î lâhik olan Haffâf Ali Çelebi ibn Abdurrahman meclis-i şer'-i şerîf-i enverde mahmiyye-i mezbûrede Karabaş Mahallesi'nde sâkin Mehmed Ağa ibn el-Hâc Hüseyin mahzarında bi'l-vekâle ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüp müvekkilem mezbûre Afife Hâtun bin yüz dört senesi Şevvâli'l-mükerrem'inin on ikinci günü babası müteveffâ-yı mezbûrdan kendüye isâbet ve intikâl iden ber-vech-i âtî silk-i mülkünde münselik olan menzili ile taht-ı tasarrufunda olan vakıf dükkânlarını semen-i misilleriyle âhara bey' ve ferâğı ve kabz-ı semene ve semeninden ba'zı düyûnını

edâya ve fazlasını kendüye îsâle ve kabz-ı îsâle mütevakkıf olduğu umûrun küllisine mezbûr Mehmed Ağa'yı tarafından vekîl ve nâib-i menâb nasb ve ta'yîn itdiğinde ol dahi ber-vech-i [muharrer] vekâlet-i mezbûreyi ba'de'l-kabûl bi'l-vekâle müvek-kilem mezbûrenin Ayasofya Vakfı'ndan be-her mâh yirmi beş akçe icâre ile taht-ı tasarrufunda olup Bezzâzistân-ı Cedîd'de vâki' bir dolabını yedi yüz guruş bedel mukâbelesinde âhara bâ-izn-i mütevellî ferâğ ve tefvîz ve yine mahmiyye-i mezbûrda Hâce Paşa kurbünde Maktûl Mustafa Paşa Hanı'nda be-her mâh altmış akçe icâre-i mü'eccele ile tasarrufunda olan bir bâb odayı ber-vech-i muharrer yüz on guruşa âhara ferâğ ve tefvîz ve yine Ayasofya Vakfı'ndan be-her mâh yirmişer akçe ile Bezzâzistan kurbünde vâki' bir bâb garâr dükkânına ber-vech-i muharrer iki yüz guruş bedel mukâbelesinde âhara ferâğ ve tefvîz ve yine Cebecibaşı Vakfı'ndan be-her mâh otuzar akçe mü'eccele mahmiyye-i mezbûrede Tüfenkhâne kurbünde vâki' ma'lûmü'l-hudûd yahudihânesi iki yüz doksan guruşa ve yine mahrûsa-i Galata'da Karaköy kurbünde merhûm Bekdaş Efendi Vakfı'ndan be-her mâh üç yüz altmış akçe icâre ile tasarrufunda olan ma'lûmü'l-hudûd odalar ve dekâkîn ve mahzeni beş yüz guruş bedel mukâbelesinde ve yine Azebler Kapısı hâricinde merhûm Ruznâmçeci İbrahim Efendi Vakfı'ndan be-her mâh kırk akçe icârelü bir bâb şerbetci dükkânını kırk beş guruş bedel mukâbelesinde ve yine be-her mâh on beş akçe icârelü Eyyüb Ensârî'de olan bir bâb haffâf dükkânını ber-vech-i muharrer kırk guruş bedel mukâbelesinde ve yine medîne-i Üsküdar muzâfâtından Kuzguncuk nâm karyede vâki' merhûm Rüstem Paşa Vakfı'na senede bin altı yüz akçe icâresi olan bostanını beş yüz elli guruş bedel mukâbelesinde ve yine Has Köy'de vâki' kiremidhâne olan mülk hisse-i mu'ayyenesi yüz on beş guruş ve diğer kiremidhânede olan hissesi seksen beş guruş ve Topcılar'da vâki' bâğçe hissesini altmış guruşa bi'l-vekâle âhara ber-vech-i muharrer bey' ve ferâğ ve temlîk ve tefvîz itdiğinden sonra bedel ve semenleri olan iki bin yedi yüz seksen guruş ve Abdullah Bey yedinden dahi yetmiş beş guruş ve mahmiyye-i mezbûrede

yaylak kurbünde ma'lûmü'l-hudûd mülk bir bâb menzili ve börekci fırını ve bakkâl dükkânı semenlerinden üç yüz guruş ki min haysi'l-mecmû' üç bin yüz elli guruş ahz ü kabz itdiğinden sonra makbûz olan meblağ-ı mezkûrun târîh-i kitâba gelince bin sekiz yüz kırk yedi guruşunu bi'd-defe'ât müvekkilem mezbûreye def' ve teslîm bâkî zimmetinde bin üç yüz sekiz guruş kalmağla târîh-i kitâbdan dört gün mukaddem meblağ-ı bâkî-i mezbûr müvekkilem mezbûre mezbûr Mehmed Ağa'dan taleb ve da'vâ itdiğinde ol dahi ber-vech-i muharrer meblağ-ı bâkî-i mezbûr bin üç yüz sekiz guruş bi'l-vekâle ahz ve kendi masârifine sarfla istihlâk itmekle zimmetinde deyni olduğunu huzûr-ı müsliminde ikrâr idüp edâda ta'allül itmekle beynlerinde nizâ'-ı küllî vukû'undan sonra muslihûn tavassut idüp müdde'âsı olan meblağ-ı bâkî-i mezbûrdan mezbûr Mehmed Ağa müvekkilem mezbûr ile bin guruş üzerine sulh oldukda ol dahi sulh-i mezbûrî kabûl ve bedel-i sulh olan meblağ-ı mezbûr bin guruş mezbûr Mehmed Ağa yedinden bi't-tamâm ahz ü kabz idüp ba'de'l-yevm ziyâde müdde'âsı olan meblağ-ı bâkî-i mezbûr üç yüz sekiz guruş ve târîh-i kitâba gelince ber-vech-i muharrer beynlerinde cereyân iden husûslara müte'allika 'âmme-i da'vâdan müvekkilem mezbûre mezbûr Mehmed Ağa'nın zimmetini ibrâ'-i 'âmm-ı kâtî'u'n-nizâ'la ibrâ' ve iskât idüp mezbûr Mehmed Ağa dahi bedel-i sulh olmak üzre medfû'ı olan bin guruşa ve târîh-i kitâba gelince beynlerinde cereyân sâ'ir husûsa müte'allika 'âmme-i da'vâdan müvekkilem mezbûrenin zimmetini ibrâ'-i 'âmm-ı kâtî'u'n-nizâ'la ibrâ' ve iskât eyledi didikde gibbe't-tasdîki's-şer'î mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi'l-hâmis ve'l-ışrîn min Şevvâli'l-mükerrem li-sene seb'a ve mi'e ve elf

Şühûdü'l-hâl

Abdülhalik Efendi ibn Abdurrahman imâm-ı mahalle, Şehbâz Paşazâde ibn Ahmed Bey, Ivaz Beşe ibn Abdullah, Haydar Beşe ibn Abdullah, Ömer Çelebi ibn Ahmed, el-Hâc Fazlullah Çelebi ibn Ahmed, İbrahim Çelebi ibn Ahmed, Abdurrahman Efendi ibn Mehmed Efendi, el-Hâc Salih Efendi, İbrahim Çelebi ibn Mehmed.

1414 - 1696 (1107) İstanbul 22: 90b/1 Tescil işlemi / *Registration*

Ölen Aci Bedros'un varislerinden Bredodmoz, Vasliye ve Eyne'nin vekili, miras kalan vakıf arsası üzerine kurulmuş olan yağhane ve içindeki eşyaların yarım hissesine el-Hac Ali'nin el koymuş olduğunu iddia eder. Vekil, el-Hac Ali'nin daha önceki bir duruşmada söz konusu hisseleri üçüncü bir şahıstan almış olduğunu söylediğini ancak bunu ispat edemediğini ekler. Bu sefer, varisler sahip oldukları hisseleri 115 kuruşa el-Hac Ali'ye sattıklarını ve paralarını aldıklarını söylerler. Mahkeme de satışı onaylar.

The legal agent of the deceased Aci Bedros's inheritors Bredodmoz, Vasliye and Eyne claims that el-Hac Ali took possession of an oil production plant built on a waqf land and half of the belongings inside. These had been inherited by the plaintiffs. The legal agent adds that in a previous court hearing el-Hac Ali claimed that he received his shares from a third party. However, he could not substantiate his statement. This time the inheritors state that they have sold their shares to el-Hac Ali for 115 kuruş and have been paid. The court registers the sale.

Vilâyet-i Anadolu'da İncesu Kasabası ahâlisinden olup medîne-i Ankara'ya giderken esnâ-i tarîkde bundan akdem hâlik olan Aci Bedros veled-i Kozma veled-i Dedo nâm zimmînin verâseti zevce-i metrûkesi Vasiliye bint-i Sava nâm nasrâniyye ile sulbî kebîr oğulları Avrayıl Keşiş ve Çerkis ve hîn-i helâkinde sağîrlar olup hâlen kebîr olan oğulları Bredodmoz ve Yaryam'a ve sulbiyye kebîre kızı Eyne nâm Nasrâniyyeye münhasıra olup kable'l-kısme mezbûr Yaryam dahi hâlik olup verâseti anası mezbûre Vasliye ile li-ebeveyn er karındaşı merkûm Bredodmoz'a münhasıra ve tashîh mes'eleleri bi-tarîki'l-münâsahati's-şer'iyye iki yüz on altı sehmden olup sihâm-ı mezbûreden otuz dört sehmi merkûme Vasliye'ye ve kırk ikişer sehmi mezbûrân Avrayıl Keşiş ve Çerkis'den her birine ve yirmi bir sehmi mezbûre Eyne'ye ve

yetmiş yedi sehmi mezbûr Bredodmoz'a isâbet eylediği şer'an zâhir ve müte'ayyin olduktan sonra mezbûr Bredodmoz asâleten ve mezbûretân Vasliye ve Eyne taraflarından husûs-ı âti'z-zikrde vekîl olduğu zâtlarını ma'rifet-i şer'iyye ile 'ârifân kasaba-i mezbûre ahâlîsinden Hüseyin bin el-Hâc Osman ve Hüseyin Halife ibn Halil şehâdetleriyle şer'an sâbit olan Hıdır veled-i Kosta nâm zimmî vekâleten meclis-i şer'-i şerîf-i enverde işbu râfi'ü'l-kitâb el-Hâc Ali bin el-Hâc Hasan mahzarında her biri ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüp 'arsasının Merhum İbrahim Çavuş Vakfı'na senede beş yüz kırk akçe mukâta'ası olup ebniye-i mevcûdesi mülk-i sarf olan mahmiyye-i İstanbul'da Davud Paşa İskelesi kurbünde Kassâb İlyas Mahallesi'nde vâki' bir taraftan el-Hâc Ali dükkânı ve iki taraftan Küçük Lanka bostanı ve bir taraftan tarîk-i 'âmm ile mahdûd yağhâne ebniyesinin ve içinde mevcûd iki şîrûgan değirmeni ve iki bezîr değirmeni ve bir mengene ve bir kadirga ve iki ferlâ (?) ve iki kazgan ve biri tahtadan mebnî ve biri zîr-i zemîn iki mahzen ve sekiz küplerin nısf-ı şâyî'leri hâlik-i mezbûr Acı Bedros'ın ile'l-helâk mülk ve hakkı olup ba'de'l-helâk münâsaha-i merkûme üzerine veresesi mezbûrûna irsen isâbet itmişiken mezbûr el-Hâc Ali zikr olunan nısf hissenin mecmû'ına vâzi'u'l-yed olmağla târih-i kitâbdan iki ay zikr olunan nısf hisseyi mezbûr el-Hâc Ali'den hâkim-i mevki'-i sadr-ı kitâb tûbâ lehû ve hüsne me'âb hazretleri hazretleri huzûrunda taleb ve da'vâ eylediğimizde ol dahi cevâbında hâlik-i mezbûr Acı Bedros'un iki yüz guruşı deyn-i müsbeti olup nûkûd ve menkûl-i terekesi olmayup deyn-i mezbûrî edâ için zikr olunan nısf hissenin bey'i lâzım gelmekle mezbûr Avrayıl Keşiş'e bin doksan sekiz senesi şehri Rebî'ülevveli evâhirinde kasaba-i mezbûrede nâ'ibü's-şer' olan Süleyman Efendi huzûrunda kendi tarafından asîl ve mezbûr Bredodmoz ile merkûm Yaryam sağîrlar olup vasîleri olmağla vesâyeten ve mezbûretân Vasliye ve Eyne asâleten zikr olunan nısf hissede olan hisse-i merkûmelerini deyn-i mezbûrî edâ için merkûm Çerkis'e iki yüz guruşa her biri asâleten ve vesâyeten bey' ol dahi ba'de'l-iştirâ ve def'ü's-semen zikr olunan nısf hissenin mecmû'ı irsen ve şirâ'en mülk ve hakkı olduktan sonra

mezbûr Çerkis dahi zikr olunan nısf hisseyi Üsküdarlı Mehmed Ağa'ya üç yüz seksen guruşa bey' ve teslîm ol dahi ba'de'l-iştirâ ve't-tesellüm üç yüz elli guruşa semen-i makbûza bana bey' ve teslîm ben dahi iştirâ ve tesellüm itmişidim deyü da'vâ-yı def' idüp lâkin def'-i mezbûr isbât idememekle ba'de't-tahlîf zikr olunan nısf hisseyi bize teslîme hükm-i hâkimü'ş-şer' lâhık olmuşıdi hâlen mezbûr Bredodmoz emlak-i mezbûrenin nısf-ı şâyi'inde olan iki yüz on altı sehminde hisse-i irsiyem olan yetmiş yedi sehm hisse-i şer'iiyemi bi-cümleti't-tevâbi' ve'l-levâhık mezbûr el-Hâc Ali'ye yüz on beş guruşa bey' ve temlik ve teslîm idüp ol dahi iştirâ ve kabûl ve temellük ve tesellüm eyledikten sonra semen-i mezbûr yüz on beş guruşı yedinden temâmen ahz ü kabz eyledim ve vekîl-i mezbûr Hıdır dahi müvekkilelerim mezbûretân Vasliye ve Eyne'nin kezâlik emlak-i mezbûrede olan cem'an elli beş sehm hisse-i şer'iiyelerini yine mezbûr el-Hâc Ali'ye kırk guruşa bey' ve temlik ve teslîm ol dahi ba'de'l-iştirâ ve't-tesellüm semen-i mezbûr kırk guruşı yedinden bi'l-vekâle ahz ü kabz ve tesellüm eyledim fî-mâ ba'd zikr olunan yağhâne ebniyesi ve âlât-ı mezkûrenin nısf-ı şâyi'lerinde benim ve müvekkiletân-ı mezbûretânın hisseleri olan cem'an yüz otuz iki sehm hisse-i şâyi'amız mezbûr el-Hâc Ali'nin mülk-i müşterâsı olmuşıdır keyfe-mâ-yeşâ ve yahtâr mutasarrıf olsun didiklerinde mukırrân-ı mezbûrânın vech-i meşrûh üzre asâleten ve vekâleten cârî ve sâdır olan cemî' kelimâtını el-mukarrün-lehü'l-mezbûr el-Hâc Ali vicâhen tasdik ve şifâhen tahkîk itmeğin mâ-hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi'l-'işrin min Şevvâli'l-mükerrem li-sene seb'a ve mi'e ve elf

Şühûdü'l-hâl

El-Hac Ahmed ibn el-Hâc Hasan, ve Mustafa bin Abdullah, Abdülkadir bin Ahmed, Na'lbend Musa bin Mehmed, Attar Abdullah bin Mustafa, Mustafa Beşe ibn Veli el-hammâl, es-Seyyid İbrahim bin es-Seyyid Yakub, Bektaş Reis ibn İbrahim, Halil Çelebi ibn [boş], Hüseyin Efendi ibn [boş], el-Hâc Osman bin [boş], el-Hâc Halil ibn Mehmed, Mehmed Efendi ibn Hüseyin, İbrahim Çelebi ibn Ahmed, Ali Beşe ibn [boş].

1415 - 1696 (1107) İstanbul 22: 93a/1 Tescil işlemi / *Registration*

İstanbul’un Çeraği Hamza Mahallesi’nde ölen Bosnevi Köse İbrahim Ağa’nın mirası eşi Ayşe Hatun ile amcası Hüseyin Ağa’ya kalır. İbrahim Ağa’nın yaşamında vakfetmiş olduğu parasının mütevellisi Hasan Ağa, varislerden Hüseyin Ağa ile birlikte mahkemeye gelir. Hasan Ağa’ya göre, İbrahim Ağa 3000 kuruşunu çeşitli koşullarla vakfetmiş, sonra da kendisini vakfa müteveli tayin etmiştir. İbrahim Ağa’nın ölümünden sonra, Hüseyin Ağa’nın da Boğdan’da bulunduğu bir sırada yalancılığıyla bilinen Abdullah adında bir imam kendisinin İbrahim Ağa’nın varisi ve vasisi olduğunu öne sürerek mahkemeye çıkmış ve beraberindeki yalancı şahitlerin desteğiyle vakfiye koşullarını bütünüyle değiştirmiştir. Şimdi Hasan Ağa ile Hüseyin Ağa, beraberlerindeki şahitlerle söz konusu sahte vakfiyenin geçersiz olduğunu kanıtlayarak vakfiyeyi aslına uygun olarak yeniden tescil ettirirler.

The inheritance of the late Bosnevi Köse İbrahim Ağa, who passed away in İstanbul’s Çeraği Hamza neighborhood, falls to his wife Ayşe Hatun and his uncle Hüseyin Ağa. Hasan Ağa, mutawalli of the decedent’s cash waqf, appears in court with Hüseyin Ağa. According to Hasan Ağa, İbrahim Ağa endowed 3000 kuruş on certain conditions and appointed him as the mutawalli of his waqf. After İbrahim Ağa’s death, during a period when Hüseyin Ağa was in Moldavia, Abdullah, a prayer leader (imam) known to be a liar, went to court claiming that he was İbrahim Ağa’s heir and executor. With the support of testimonies provided by false witnesses, he changed the waqf deed (vakfiye) completely. Appearing in court with the witnesses, Hasan Ağa and Hüseyin Ağa now prove that waqf deed in question is false. They also have the original deed re-registered.

Mahmiye-i İstanbul’da Çerağî Hamza Mahallesi’nde sâkin bundan akdem vedâ’-ı ‘âlem-i fânî iden ashâb-ı hayrâtdan merhûm Bosnevî Köse İbrahim Ağa bin Ali bin Ahmed nâm

sâhibü'l-hayrın verâseti zevce-i metrûkesi Ayişe bint-i Abdullah ile li-ebeveyn 'ammi Hüseyin Ağa ibn Ahmed'e münhasıra olduğu zâhir ve müte'ayyin olduktan sonra mezbûr Hüseyin Ağa meclis-i şer'-i hatîr-i lâzîmü't-tevkîrde müteveffâ-yı mezbûrun ber-vech-i âtî nukûd-ı mevkûfesine kıbel-i şer'den mansûb mütevellî olan Hasan Ağa ibn Mehmed mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüp vâkîf-ı mezbûr İbrahim Ağa bin seksen dokuz senesi Muharremü'l-harâmı gurrasinde kendi mâlından üç bin gurusunu ifrâz ve hasbeten li'llâhi te'âlâ vakf ve habs idüp meblağ-ı mezbûr üç bin gurusu senede her onı on bir buçuk hesâbı üzre istirbâh ve istiglâl olunur hâsıl olan rub' ve gılâlınden yevmî beş akçe cihet-i tevliyet ve yevmî iki akçe cihet-i tevliyet ve yevmî iki akçe cihet-i nezâret ve yevmî dört akçe cihet-i kitâbet ve yevmî iki akçe cihet-i cibâyet ola ve zikr olunan Çerağî Hamza Mescid-i şerîfinde 'umdetü's-sâlikîn eş-Şeyh İslam Efendi'nin izn-i sultânî ile vaz' eylediği minberde hatîb olan kimesne yevmî altı akçe cihet-i hitâbete mutasarrıf ola ve bir kimesne bir akçe vazîfe ile hâdim-i minber ve bir akçe vazîfe ile ferrâş ola ve dört nefer kimesne her birisi yevmî ikişer akçe vazîfe ile yevm-i cum'ada câmi' mezbûrda devr-hân ola ve câmi'-i mezbûrda iki nefer mü'ezzin yevm-i cum'ada her biri ikişer akçe vazîfe ile mü'ezzin-i salâ ola ve bir kimesne yevmî iki akçe vazîfe ile mu'arrif ola ve câmi'-i mezbûrda evkât-ı hamse edâ olunup imâmı olan kimesne terakkî-i imâmet için yevmî üç akçe vazîfeye ve mü'ezzini yevmî iki akçe vazîfeye mutasarrıf ola ve yirmi dört nefer kimesne ba'de edâ-i salâti'l-fecr câmi'-i mezbûrda müctemi'in oldukları hâlde her biri Kur'ân-ı 'azîmü's-şândan bir cüz'-i şerîf tilâvet idüp her biri yevmî ikişer akçe vazîfeye mutasarrıf ola ve zikr olunan yirmi dört nefer kimesneden biri yevmî bir akçe nokta-zen ve bir kimesne dahi yevmî bir akçe ile sandûkî olup eczâ-i şerîfeyi ba'de'l-kırâ'et cem' ve sandûka vaz' ve hıfz eyleye ve bir kimesne yevmî iki akçe vazîfe ile câmi'-i mezbûrda âb-keş olup be-her yevm kifâyet mikdârı kuyudan su çeküp musluka vaz' eyleye ve mezbûr İslam Efendi yevmî sekiz akçe vazîfe ile câmi'-i mezbûrda vâ'iz olup yevm-i cum'ada ba'de edâ-i salâti'l-cum'a hâzırûn olan müslimîne va'z ü

nasihat eyleye ve mahmiyye-i mezbûrede bi’l-fi’l mesned-nişîn-i şerî’at-ı garrâ olan İstanbul Kâdısı vakf-ı mezbûra hasbî nâzır olup ‘inâyetleriyle nezâret buyurular deyü şart ve ta’yîn ve tescîl-i şer’î ve teslîm-i ile’l-mütevellî idüp meblağ-ı mezbûr üç bin kuruş ber-vech-i muharrer vakf-ı sahîh ile vakf ve habs olundukdan sonra vakf-ı mezbûra ben mütevellî nasb ve ta’yîn olunmağla meblağ-ı mezbûr üç bin gurus bi’t-tevliye ahz ü kabz itmeğın ben Boğdan diyârında sâkin olup haber [silik] olmayup ve tarafımdan vekîlim dahi yoğiken mahmiyye-i mezbûrede Serv Mahallesi İmamı olup tezvîr-i meslek ile ma’rûf ve meşhûr olan işbu hâzır bi’l-meclis İmam Abdullah bin Mustafa mûrisim merhûm İbrahim Ağa’nın vakf-ı mezbûrını ibtâl ve ta’tîl kasdıyla mücerred ekl ve bel’ tard idüp bin doksan senesi Cumadelûlâ’sının üçüncü günü mahmiyye-i mezbûrede Ahi Çelebi Mahkemesi’nde nâ’ib olan müteveffâ Ali Efendi sene-i mükemmel aldı huzûrına kat’â aslı yoğiken benüm yerime bir şahsı götürüp ben merhûm-ı mezbûr İbrahim Ağa’nın hasran vârisi ve vasî-yi muhtârıyım müteveffâ-yı mezbûr İbrahim Ağa maraz-ı mevtinde ben fevt olduğımdaya cemî’-i terekemin sülüsini ifrâz ve vücûh-ı hayrâta sarf oluna deyü vasiyet idüp [silik] beni vasî-yi muhtâr ben dahi ba’de’l-kabûl mezbûrun sülüs-i mâlından üç bin gurusı ifrâz ve vakf ve habs idüp meblağ-ı mezbûr senede on on bir hesâbınca ziyâde olmamak üzre istirbâh ve istiglâl olunup hâsıl olan rub’undan mezbûr eş-şeyh İslam Efendi’ye yevmî altı akçe vazîfe virilüp ber-vech-i muharrer câmi’-i mezbûrda ba’de salâti’l-cum’a kürsiye çıkup hâzır olan müslimîne va’z u nasihat eyleye ve câmi’-i mezbûrda imâm olan kimesne hatîb olup yevmî altı açe vazîfe virile ve ziyâde imâmet için iki akçe virile ve mü’ezzin olan kimesne yevm-i cum’ada salâ mü’ezzini olup ezân ve ikâmet idüp yevmî üç akçe virile ve iki nefer kimesne devr-hân olup yevmî ikişer akçe virile ve câmi’-i mezbûrda âb-keş olan kimesneye yevmî iki akçe virile ve câmi’-i mezbûrda vaz’ eyledikleri on eczâ-i şerîfenin her birini kendüm huyûtda oldukça Kur’ân ehli olan kimesnelere vasiyyet idüp her birine ikişer akçe virilüp ba’de salâti’l-fecr kırâ’et ideler ve câmi’-i mezbûrda mü’ezzin olanlara ba’de kırâ’eti’l-eczâ İhlâs-ı Şerîf oku-

yup ve nokta-zen ve sandûkî olup yevmî ikişer akçe vazîfe virile ve vazîfe-i tevliyet yevmî beş akçe ola ve vakf-ı mezbûra ben huyûtda oldukça mütevellî olup benden sonra evlâdım ve evlâd-ı evlâdım mütevellî ve akrabâmdan Şaban Ağa yevmî iki akçe ile vakf-ı mezbûra nâzır mezbûr İmam Abdullah yevmî iki akçe ile kâtib ola ve vakf-ı mezbûrun ribhinden fazla kalursa huyûtda olduğımca kendümin ola benden sonra evlâdımın ola tebdîl ve tağyîri merraten ba'de uhrâ yedimde olup benden sonra tebdîl ve tağyîr olunmaya deyü telbîs ve tezvîr ile şart ve ta'yîn ve nâ'ib-i mezbûr bir kıt'a müzevver vakfiye tahrîr itdirdiğinden sonra imâm-ı mezkûr Abdullah bin doksan dokuz senesi şehri Recebi'l-ferdinin on altıncı günü umûr-ı 'askerî istimâ'ına me'mûr olup Haleb kâdısı olan 'umdetü'l-mevâliyi'l-'izâm Abdülhalim Efendi huzûrına benüm yerime kezâlik bir şahıs götürüp ve vakfiye-i müzevvere tahrîr olunan vech üzre şurût-ı merkûmenin tebdîl ve tağyîri yedinde olmak üzre şurût-ı mezkûrenin ba'zısına tağyîr idüp zıkr olunan on 'aded eczâ-i şerîfe mârû'z-zıkr Çerâğî Hamza Mescid-i şerîfinde tilâvet olunmakdan ve yine mescid-i mezbûrda vaz' eylediği kürsî ve âb-keş şurûtundan rücû' idüp zıkr olunan on 'aded eczâ-i şerîfe vilâyet-i Rumili'nden Gabele Kazâsı'na tâbi' Sümcük nâm karyede vâki' mescid-i şerîfde ber-vech-i muharrer ba'de salâti'l-fecr on nefer kimesneler Kur'ân-ı 'azîmü's-şândan on 'aded eczâ-i şerîfe tilâvet idüp her biri yevmî ikişer akçe vazîfeye [silik] ola ve kürsiye şart ve ta'yîn eylediği altı akçe âb-keş vazîfesi olan iki akçe vazîfe ki cem'an sekiz akçe vazîfe yerine karye-i mezbûrede binâ olunan mu'allim-hânede mu'allim olan ta'yîn ve şart eyledüm ve mu'allim-i mezbûr vazîfe-i mezbûreye mutasarrıf ola ve vakf-ı mezbûrun tebdîl ve tağyîri merraten ba'de uhrâ yedimde ola ve bâkî şurût ile 'amel oluna deyü vakfiye-i müzevvere-i mezkûre kenârına tezvîr ve telbîs ile tahrîr itdirüp bu vech üzre vâkîf-ı mezkûr İbrahim Ağa'nın ta'yîn itdiği şurût-ı mezkûreyi ibtâl ve ta'tîline bâ'is ve bâdi ve bu minvâl üzre telbîs 'arzihâl virüp defter-i hazîne-i 'âmiyeye kayd itdirüp tahrîr itdirdiği tezâkiri ihrâk-ı bi'n-nâr itmişidi hâlen zıkr olunan vakfiye-i mezbûrenin ve içinde mûnderic olan şurût kat'â aslı

olmayup ve bâlâda tafsîl olunan vech üzre meblağ-ı mezbûr üç bin guruş merhûm İbrahim Ağa'nın şurût-ı mezkûre üzre vakfıdır ve vakf-ı mezbûrda benüm vechen mine'l-vücûh 'alâka ve medhalim olmayup makbûzum olan asl-ı mâl-ı mezkûr üç bin guruş kendi masârifime sarfla istihlâk itmekle zimmetimde edâsı lâzım deynümdür ba'de'l-yevm mûrisim merkûm İbrahim Ağa'nın bâlâda tahrîr olunan şurût-ı mezkûresiyle vakfı olmağla medlûliyle 'amel olunup ma'mûlün-'aleyhâ olmak üzre hüccet-i şer'iyeye tahrîr olunsun deyü bi't-tav'î's-sâf ikrâr ve i'tirâf eylediğinden sonra mahalle-i mezbûre ahâlîsinden olup merhûm-ı mezbûr İbrahim Ağa'nın vakf ve vasiyyet eylediği meclisde hâzırûn olmağla husûs-ı mezbûra vukûf-ı tâmmı olan sikât-ı makbûleti'l-kelimât 'umdetü'l-'ulemâi'l-'izâm beyler Mustafa Efendi ve cennet-mekân firdevs-âşiyân merhûm ve mağfûrûn-leh Sultan Selim Han Cami'-i Şerîfi'nde imâm olan Abdülbaki Efendi ibn Mehmed ve fahrü'l-e'imme Hâfız Nasuh Efendi ibn Mehmed ve Ahmed Çelebi ibn Ferhad ve İsmail Çelebi ibn Musa ve Musa Efendi Efendi ibn Mehmed ve Mehmed Efendi ibn Ahmed ve Mustafa Çelebi ibn Durak ve Ahmed Çelebi ibn Mehmed Efendi ve el-Hâc Mehmed Efendi ibn el-Hâc Abdullah ve Mehmed Çelebi ibn Şaban ve Mehmed Çelebi ibn Receb ve sâ'ir cemm-i gafîr ve cemm-i kesîr meclis-i şer'a hâzırûn olup fi'l-hakîka hâl bâlâda tafsîl ve beyân ve meşrûh ve 'ayân olunan minvâl üzre olup meblağ-ı mezbûr üç bin guruş merhûm-ı mezbûr Köse İbrahim Ağa ibn Ahmed'in vakf-ı sahîh-i şer'î ile vakf ve hats ve tescîl ve teslîm-i ile'l-mütevellî olunmuş şurût-ı muharrere-i mezbûre üzre vakfıdır deyü her biri 'alâ tarîki's-şehâde haber virmeğın mücebiyle meblağ-ı mezbûr üç bin guruş merhûm-ı mezbûr İbrahim Ağa'nın şurût-ı mezkûresi ile vakfı olduğu zâhir ve nümâyân olup şurût-ı muharrere-i mezbûre ile 'amel olunmak üzre mâ-vaka'a bi't-taleb ketb ve tahrîr olundu fi'l-yevmi'l-'işrîn min Şevvâli'l-mükerrem li-sene seb'a ve mi'e ve elf min hicre men lehü'l-izzü ve'l-mecd [silik]

Şühûdü'l-hâl

fahrü'l-kudât Mustafa Efendi nâib-i recül, fahrü'l-akrân Mus-

tafa Ağa muhtesib-i Âsitâne, fahrü'l-akrân Mehmed Ağa çorbacı-yı kayıkçıyân, fahrü'l-kudât Receb Efendi nâib-i kapan, fahrü'l-müderrisîni'l-kirâm Mehmed Efendi ibn Abdurrahman Efendi, 'Umdetü'l-müderrisîni'l-kirâm Mehmed Efendi ibn Eyyüb Efendi, 'Umdetü'l-müderrisîni'l-fihâm Mustafa Efendi ibn Mehmed Efendi, Abdülkadir Efendi ibn Mehmed Efendi, el-Hâc Mustafa Efendi ibn İbrahim Efendi, el-Hâc Mehmed Çelebi ibn İbrahim, Mustafa Efendi [silik] Yeni 'İmaret, Abdülkadir Efendi ibn Ahmed İmâm-ı Kömürçi Paşa, Mehmed Efendi ibn Hüseyin, Abdullah Efendi ibn Yakub, Hasan Efendi ibn Osman, Abdurrahman Efendi kâtib-i meclis, Salih Efendi huddâm-ı muhâsebe, el-Hâc Mustafa ibn Ahmed, ve gayruhum mine'l-huzzâr.

1416 - 1696 (1107) İstanbul 22: 94b/1 Tescil işlemi / Registration

İstanbul Rum cemaatinin patriği Kalinkos, Çeraği Hamza Mahallesi'ndeki Köse İbrahim Ağa Vakfı'nın mütevellisi Hasan Çelebi ile birlikte mahkemeye gelir. Kalinkos'un Köse İbrahim Ağa'nın amcası ve varisi olan Hüseyin Ağa'ya, yapmış oldukları sulh anlaşmasından kaynaklanan 3000 kuruş borcu vardır. Patrik Kalinkos, borcunu ödeyecek gücü olmadığını belirterek mütevellî Hasan Çelebi'den bir yıllığına 300 kuruşu faiz ("çuka bahası" olarak ifade ediliyor) olmak üzere toplam 3300 kuruş borç aldığını söyler. Mahkemede bulunan bir grup metropolit, Kalinkos'un borcuna kefil olduklarını bildirirler. Mahkeme de bu işlemi sicile kaydeder.

Kalinkos, the patriarch of the Greek community in İstanbul, is in court with Hasan Çelebi, mutawalli of the Köse İbrahim Ağa Waqf in the Çeraği Hamza neighborhood. The former owed Hüseyin Ağa, uncle and heir of Köse İbrahim Ağa, 3000 kuruş from a settlement. Patriarch Kalinkos states that, being unable to settle his debt, he took out a 3300 kuruş loan from mutawalli Hasan Çelebi, of which 300 kuruş represents interest (mentioned

as the price of broad cloth). The metropolitans in the court agree to serve as sureties for Kalinkos' debt. The court registers the transaction.

Mahmiye-i İstanbul'da hâlen Rum Batriki olan Kalinkos veled-i Rafayil meclis-i şer'-i şerîf-i enverde mahmiyye-i mezbûrda Çerâğî Hamza Mahallesi'nde vâki' Merhûm Köse İbrahim Ağa ibn Ali Vakfı'na bi'l-fi'l mütevellî olan işbu râfi'ül-kitâb Hasan Çelebi ibn Mehmed nâm kimesne mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüp merhûm-ı mezbûr Köse İbrahim Ağa'nın 'ammi ve vârisi olan işbu hâzır bi'l-meclis Hüseyin Ağa ibn Ahmed'le beynimizde ma'lûm bedel-i sulhdan zimmetimde üç bin guruş deynim olup bir vechile hâlen edâya iktidârım olmamağla deyn-i mezbûr edâ için âhardan istidâne iktizâ itmekle mütevellî-i mezbûr Hasan Çelebi yedinden asl-ı mâl-i vakf-ı mezbûrdan üç bin guruş istidâne ve kabz idüp asl-ı mâl-i vakf-ı mezbûr üç bin guruşa ve semene târîh-i kitâbdan bir sene tamâmına değin mü'eccel ve mev'ûden ve zirâ'ı beynimizde ma'lûm mütevellî-i merkûm yedinde müşterâ ve makbûz çuka bahâsından dahi üç yüz guruş ki cem'an üç bin üç yüz guruş taraf-ı vakf-ı mezbûra zimmetimde mü'eccel ve mev'ûden edâsı lâzım deynimdir didikde gibbe't-tasdikî's-şer'î ve t-tahkîkî'l-mer'î hâlen Mağnisa Metrapolidi olan Tofan ve Erikli Metrapolidi olan Toftoz ve Kapudağı Metrapolidi Kiryoloz ve İznikmid Metrapolidi olan Pirtanyos ve Kadıköy Metrapolidi olan Avzil ve Burusa Metrapolidi olan Kostantiyoz ve Terkos Metrapolidi olan Nikodimos nâm ruhbân kendi taraflarından asıl ve Kaysariyye Metrapolidi olan Karyanos ve Edirne Metrapolidi olan Atanşiyoz ve Filibe Metrapolidi olan Tevaftiyos ve Selanik Metrapolidi olan İgnadyos ve İznik Metrapolidi olan Mayatyos ve Siroz Metrapolidi olan İntimos ve Yenişehir Metrapolidi olan Pertinyos ve Yanya Metrapolidi olan Kayim ve Narda Metrapolidi olan Melatyos ve Girid Metrapolidi olan Atanyos ve Molova Metrapolidi olan İntimos ve İzmir Metrapolidi olan Argoryos ve Silistre Metrapolidi olan Atanyos ve Ohpoli [?] Metrapolidi olan Tanyel ve Sofya Metrapolidi olan

Gargaryos ve Tarnoy Metrapolidi olan Todoşyos ve Mesuri Metrapolidi olan Hiristagirlos ve Edirne Metrapolidi olan Londriyos ve Dimetoka Metrapolidi olan İsermid ve Rize (?) Metrapolidi olan Palatyoz ve Vize Metrapolidi olan Zaharya nâm ruhbân taraflarından husûs-ı âti'z-zikre ikrâra sâbitü'l-vekâle vekilleri olmağla vekâlete meclis-i şer' de mütevellî-i mezbûr Hasan Çelebi mahzarında her biri asâleten ve vekâleten ikrâr ve takrîr-i kelâm idüp batrîk-i mezbûrun taraf-ı vakf-ı mezbûra ber-vech-i muhar-rer zimmetinde edâsı lâzım deyni olan meblağ-ı mezbûr üç bin üç yüz guruşa biz ve müvekkilûn-ı mezbûrûndan her birimiz 'alâ ciddetin emr ve kabûlî hâviye kefâlet-i sahîha-i şer'iyye ile kefil ve dâmin olduk didiklerinde gûbbe't-tasdîki'l-mu'teberi'l-vicâhî mâ-hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi'l-hâmis 'aşer min Şevvâli'l-mükerrrem li-sene seb'a ve mi'e ve elf

Şühûdü'l-hâl

Arzihâlcî Mustafa Çavuş, eş-Şeyh İslam Efendi ibn Mehmed, Mehmed Efendi ibn Mehmed, Musa Çelebi ibn Mehmed, Şaban Ağa ibn Mehmed, Mehmed Efendi ibn Mustafa, Nasuh Efendi ibn Mehmed, İbrahim Çelebi ibn Zülfikar, Ömer Efendi ibn Abdüsse-lam, Derviş Çelebi ibn Ivaz, Mehmed bin Şaban, Süleyman Efendi ibn Abdullah el-imâm, Hüseyin Çelebi ibn Hasan el-mü'ezzin, İsmail Çelebi ibn Mehmed, Hasan Efendi ibn Osman, Mustafa Ağa ibn Ali, el-Hâc Süleyman bin Receb, Ahmed Çelebi ibn Hüseyin, Receb bin Mehmed, Hüseyin bin Mehmed, İbrahim bin Mehmed.

1417 - 1696 (1107) İstanbul 22: 95a/1 Tescil işlemi / *Registration*

Rabia Hatun, Haçadur ve Kati adlı Hiristiyan tüccarlar ile birlikte mahkemeye gelir. Bir evini Mustafa Çavuş ve Ahmet Çelebi vakıflarına istiglal (ipotek, rehin) yoluyla 700 kuruşa satmış olan Rabia Hatun, iki vakfa olan borçlarını ödeyemediğini belirterek mütevellinin izniyle evinin bir bölümünü adı geçen Hiristiyanlara 1170 kuruşa sattığını söyler. Rabia Hatun, paranın 150 kuruşunu peşin aldığını ve kalan ödemeyi taksitlere böldüğünü belirtir.

Haçadur ve Kati, Rabia Hatun'un ifadesini doğrular. Mahkeme de bu satış işlemini sicile kaydeder.

Rabia Hatun is in court with Haçadur and Kati, two Christian merchants. The former took out a 700 kuruş mortgage (istiglâl) on her house from the Mustafa Çavuş and Ahmet Çelebi waqfs. Stating that she is unable to pay her debt to the waqf, Rabia Hatun sells to the above-mentioned Christians a portion of her house for 1170 kuruş. She does so with the permission of the mutawalli. Rabia Hatun adds that, having collected 150 kuruş, she has agreed to receive the remainder of the payment in installments. Haçadur and Kati corroborate Rabia Hatun's testimony. The court registers the sale.

Mahmiye-i İstanbul'da Çerağî Hasan Mahallesi sâkinelerinden olup zâtını ma'rifet-i şer'iyye ile 'ârifân Zülfikâr Ağa ibn Abdullah ve Mehmed Ağa ibn Mustafa ta'rîfleriyle mu'arrefe olan Rabi'a Hâtun ibnet-i Ahmed Ağa meclis-i şer'-i şerîfde tüccâr tâifesinden işbu sâhibül-vesîka Haçadur veled-i İgya ve Kati veled-i Kaya nâm zimmîler muvâcehelerinde ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüp silk-i mülkünde münselik olup mahalle-i mezbûrede vâki' bir taraftan âhar mülküm ve bir taraftan Mataracı Ahmed Ağa mülki ve iki taraftan tarîk-ı 'âmm ile mahdûd hâricen ve dâhilen büyût-ı 'adîde ve bâğçeyi müştamil mülk menzîlim merhûmân Kapu Emîni Mustafa Çavuş ve Ahmed Çelebi Vakıfları'nın asl-ı mâllarından mukaddemâ istidâne ve kabz eylediğim yedi yüz guruş mukâbelesinde hâlen bi-tarîki'l-istiglâl rehni olup lâkin asl-ı mâl-i mezbûr yedi yüz guruş ile menzîl-i mezbûrun ücret-i ma'lûmesini edâya bir vecihle iktidârım olmamağla menzîl-i mezbûrun bir mikdârı âhara bey' ve semeni ile deyn-i merkûm edâ olunmak vakfeyn-i merkûmeyn haklarında her vechile evlâ ve enfa' olmağla ben dahi menzîl-i mahdûd-ı mezbûrun ancak dâhiliyyesinin ebniyesine kendülere alız ü kabz itmek üzere vakfeyn-i mezbûreynin hâlen mütevellîleri olan işbu Mehmed Ağa ibn Mustafa'nın izin ve ma'rifeti ile mezbûrân Haçadur ve Kati'ye

bin yüz yetmiş guruşa bey' ve teslim ânlar dahi iştirâ ve tesellüm ve ber-vech-i muharrer hedm ve âhara bey'a ta'ahhüd eyleyüp ancak menzil-i mahdûd-ı mezbûrun dâhiliyyesinin ebniyesi mülk-i müşterâsı olup semen-i mezbûr bin yüz yetmiş guruşun yüz elli guruşunu peşin yedinden ahz ü kabz idüp mâ'adâsı olan bin yirmi guruşun üç yüz elli guruşunu târîh-i kitâb senesi Zilhiccesi guresine değin te'cîl ve bâkî altı yüz yetmiş guruşdan her otuz gün tamâmında bana ellişer guruş virüp gurrei mezbûreden dört yüz iki gün tamâmına değin bi't-taleb te'cîl ve taksît eylediğimde ol dahi kabûl ve ber-vech-i muharrer mukassat edâya ta'ahhüd ve iltizâm eyledi didikde gıbbe't-tasdîki's-şer'î mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu fî 5 min Zilka'de sene 107

Şühûdü'l-hâl

Zülfikar Ali Ağa ibn Abdullah, Mehmed Ağa ibn Mustafa, Mustafa Ağa ibn Mehmed, Abdullah bin Abdurrahman, Ahmed Efendi ibn Mehmed, İbrahim Efendi ibn Mehmed, Balımcâde Abdullah, Hamza Çelebi ibn el-Hâc Mehmed, İbrahim Çelebi el-Câbî, Mehmed Çelebi ibn Mustafa.

1418 - 1696 (1107) İstanbul 22: 95a/2 Tescil işlemi / *Registration*

El-Hac Davud Vakfı'nın mütevellisi el-Hac Hüseyin Çelebi mahkemeye gelir. Vakfın bir mahzenini peşin kira ve aylık 60 akçeye kiralamış olan Osman ölmüş, Osman'ın varisi olmadığı gerekçesiyle vakfa kalan mahzeni, vakfın önceki mütevellisi Mehmet 4120 akçeye Mehmet Reis adlı kişiye kiralamıştır. Müteveli el-Hac Hüseyin Çelebi, söz konusu kira bedelinin aşırı derecede düşük olduğunu, bu fiyatın vakfı zarara uğrattığını söyleyerek gerçek kira değerinin 15.500 akçe olduğu gerekçesiyle mahzeni açık artırma yoluyla yeniden kiralamak için mahkemeden izin ister. Mahkeme de müteveli el-Hac Hüseyin'e istediği izni verir.

El-Hac Hüseyin Çelebi, mutawalli of the El-Hac Davud Waqf, appears in court. Osman had been the tenant of a waqf-owned

cellar for an advance payment and a rent of 60 akçe per month. Upon his death, Mehmet, former mutawalli of the waqf, rented the cellar to Mehmet Reis for 4120 akçe, on the ground that Osman had no heirs. Stating that the rent is extremely low and is causing losses to the waqf, mutawalli el-Hac Hüseyin Çelebi suggests that in an open market it would rent for 15,500 akçe. The mutawalli thus demands the court's permission to re-rent the cellar through an auction. The court grants mutawalli el-Hac Hüseyin's request.

Mahmiye-i İstanbul'da hısnı ebvâbından Ayazma Kapısı hâricinde vâki' merhûm el-Hâc Davud Vakfı'na bi'l-fi'l mütevellî olan el-Hâc Hüseyin Çelebi ibn Sinan nâm kimesne meclis-i şer'-i şerîf-i enverde takrîr-i kelâm ve ta'bîr-i 'anî'l-merâm idüp zikr olunan Ayazma Kapısı hâricinde vâki' lede'l-ahâlî ve'l-cirân ma'lûmü'l-hudûd bir bâb mahzen vakf-ı mezbûrdan icâre-i mu'accele ve be-her mâh altmış akçe ücret-i mü'eccele ile Osman bin Ebubekir nâm kimesnenin taht-ı tasarrufunda iken merkûm Osman bilâ-veled fevt olup mahzen-i mezbûr taraf-ı vakf-ı mezkûra 'âyid olmağla işbu bin yüz yedi senesi Cumâdelûlâ'sında vakf-ı mezbûra mütevellî olan Mehmed bin Hüseyin nâm kimesne zikr olunan mahzenin hîn-i icârda icâre-i mu'accele-i misliyesi on beş bin beş yüz sağ akçe iken nâzır-ı vakf olan Kemerçi Halil ma'rifetiyle zikr olunan mahzeni icâre-i mu'accele-i misliyesinden noksan-ı fâhiş olan dört bin yüz yirmi akçeye hâlâ diyâr-ı âhârda olan Mehmed Reis nâm kimesneye bi't-tévliye icâr ve teslim itmekle meblağ-ı mezbûr dört bin yüz yirmi akçe mahzen-i mezbûrun ber-vech-i muharrer icâre-i mu'accele-i misliyesinden noksan-ı fâhiş olmağla vakf-ı mezbûra gadr ve zarar olup ve ecri mislini tekmi'l için müste'cir-i mezbûr diyâr-ı âhârda bulunmayup vakf-ı mezbûrun zarûreti dahi olmağla zikr olunan mahzeni sûk-ı sultânîde müzâyede ve nidâ itdirüp ragabât-ı nâs münkâtı'a oldukda ol dahi ecri misli ile âhara icâr kıbel-i şer'den bana izin virilmek matlûbumdur didikde kaziyye mütevellî-i mezbûrun takrîr-i meşrûhı üzre olup mahzen-i mezbûr mütevellî-i sâbık

mezkûr Mehmed icâre-i mu'accele-i misliyesinden noksan-ı fâhiş ile icâr idüp vakf-ı mezbûra gadr ve zarar olduğunu mürtezika-i vakf ve zeyl-i kitâbda muharrerü'l-esâmî olan müslimîn ihbâr itmeleriyle mütevellî-i mezbûrun icâr-ı merkûmı şer'an sahîh ve mu'teber olmağla mahzen-i mezbûrî sûk-ı sultânîde nidâ ve müzâyede itdirüp ragabât-ı nâs münkatı'a oldukda ecr-i misli ile âhara icâre mütevellî-i mezbûr el-Hâc Hüseyin'e kibel-i şer'den ba'de'l-izn mâ-hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundu fî 5 Şevvâl sene [1]107

Şühûdü'l-hâl

Abdullah Efendi el-imâm, Halil Efendi ibn [boş], Hacı Mustafa İmâm, Hoca Halil, İsmail Efendi ibn Mustafa Nâzır, Abdurrahman Efendi halîfe-i muhâsebe.

1419 - 1696 (1107) İstanbul 22: 96b/2 Tescil işlemi / *Registration*

Ölen Şeyh Mustafa Efendi'nin oğlu ve vakfının mütevellisi olan Şeyh Mehmet Efendi, elindeki temessûke dayanarak, babasının ölmeden önce sınırları belli olan arsaları iki vakıftan devraldığını ve üzerindeki şahıs binalarını da satın alıp kendi vakfına kattığını söyler. Şeyh Mehmet Efendi, söz konusu arsalar üzerindeki binaların onarılması ve vakıf adına kiraya verilmesi için izin ister. Yapılan keşif sonucunda, Şeyh Mehmet Efendi'nin isteği doğrultusunda izin verilir.

Referring to a promissory note (temessük) in his possession, Şeyh Mehmet Efendi, son of the deceased Şeyh Mustafa Efendi and the mutawalli of his waqf, states that before his death his late father bought some properties from two waqfs as well as the buildings on the property, adding them to the his own waqf. Şeyh Mehmet Efendi asks the court for permission to repair the buildings and then rent them in the waqf's name. Following an investigation, the court grants Şeyh Mehmet Efendi the requested authorization.

Mahmiye-i İstanbul'da Şeyh Hasan Paşa Mahallesi'nde sâkin iken bundan akdem vefât iden merhûm ders-i 'âmm eş-Şeyh Mustafa Efendi ibn Yusuf'un oğlu evkâfına meşrûtiyet üzre bi'l-fi'l mütevellî olan işbu râfi'ü'l-kitâb eş-Şeyh Mehmed Efendi nâm kimesne meclis-i şer'î şerîf-i enverde bi't-tevliye takrîr-i kelâm ve bast-ı 'anî'l-merâm idüp yedimde olan işbu iki kıt'a temessük nâtika olduğu üzre mahmiyye-i mezbûrede Mimar Sinan Mahallesi'nde vâki' bir taraftan tarîk-ı hâs ve bir taraftan Monla Ahi Vakfı'ndan olup Kerime nâm hâtun tasarrufunda olan menzil ve bir taraftan Hadice Hânım ibnet-i Ali Ağa tasarrufunda olan mukâta'alu vakıf bağçe ve bir taraftan tarîk-ı 'âmm ile mahdûd 'arsasının senede İsmail Ağa ve Monla Ahi vakıflarına vech-i âtî üzre cem'an dokuz yüz kırk akçe mukâta'ası olup ve üzerinde olan sekiz bâb mücerredîn odaları ve bir bakkâl dükkânı ve bir berber dükkânı ve bir kürkci dükkânı ve bir âhur mezbûre Hadice Hânım'ın mülki olmağla mezbûre Hadice Hânım ebniye-i mezkûreyi babam müteveffâ-yı mezbûra huyûtunda hüccet-i mezkûre nâtık olduğu üzre bin esedî gurus semen-i makbûza bey' ve teslîm ve 'arsalarını dahî mütevellîleri izinleriyle meccânen ferâğ ve tefvîz ol dahi ber-vech-i muharrer ba'de'l-iştirâ ve t-tesellüm yine hüccet-i mezkûre nâtika olduğu üzre vakfeyn-i mezkûreyi birbirinden imtiyâz olunup mârû'z-zikr İsmail Ağa Vakfı'ndan olan 'arsa bi-hesâb-ı terbî'î üç yüz otuz yedi buçuk zirâ' ve üzerinde olan mülk ebniye fevkânî dört bâb oda ve tahtları âhur ve berber dükkânı olup ve Monla Ahi Vakfı olan 'arsa bi-hesâb-ı mezkûr üç yüz yirmi zirâ' olup ve üzerinde olan mülk ebniye kezâlik fevkânî dört bâb oda ve tahtlarında bir bakkâl dükkânı ve bir kürkci dükkânı ve bir kenîfi müştemil olduğu müte'ayyin olduktan sonra müteveffâ-yı mûmâ-ileyh eş-Şeyh Mustafa Efendi'nin mülk-i müşterâsı olan ebniye-i mezkûrenin cümlesine vakf ve sâir evkâfına ilhâk itmişidi lâkin ebniye-i mezkûre murûr-ı eyyâm ile müşrif-harâb ve mâil-i türâb olup kâbil-i süknâ olmamağla kimesne istîcâr itmeyüp niçe zamân zikr olunan odalar hâliye ve mu'attala kalup kimesne rağbet

itmemele hâlen ‘arsa mütevellîleri olan işbu hâzırân-ı bi’l-meclis Mehmed Ağa ibn Abdullah ve diğer Mehmed Bey ibn Süleyman ile ma‘an üzerlerine varılup nukaz hükmünde olan köhne ebniyenin kıymetleri muvâcehelerinde keşf olunup ke’l-evvel nukâz-ı mevcûdesi ve mâl-i vakf-ı mezbûr ile ‘arsateyn-i merkûmeteyn üzerlerine yedi bâb fevkânî müte’ehhilîn odaları binâ olunup vakfa nâfi’ olmağla zikr olunan odalardan her birini icâreteyn-i ma’lûmeteyn ile âhara bi’t-tevliye icâra bana izin virilmek matlûbumdur didikde gıbbe’t-tasdîki’l-mer’î kibel-i şer‘den mevlânâ Abdülcelil Efendi ibn İsmail irsâl olunup ol dahi hâssa mi‘mârlardan Üstad Mustafa Halife ibn Abdullah ve zeyl-i kitâbda muharrerü’l-esâmî olan müslimîn ile ebniye-i mezkûrenin üzerlerine varup mütevellîleri olan mezbûrân Mehmed Ağa ve diğer Mehmed Bey muvâcehelerinde keşf ve nazar eylediklerinde fi’l-hakîka mârû’z-zikr odalar harâbe-müşrif olup kâbil-i süknâ olmadığına mu‘âyene ve müşâhede eylediklerinden sonra mi‘mârân-ı mezbûrân mesâha eylediklerinde mecmû’-ı ebniye-i mezkûrenin tûlen ve ‘arzan bi-hesâb-ı terbi’î beş yüz kırk altı zirâ‘ sakf dîvârının el-yevm kırk beş akçeden kıymeti cem‘an yirmi dört bin beş yüz yetmiş akçedir deyü mi‘mârân-ı mezkûrân ve müslimîn-i mezkûrîn icmâ‘ ve ittifâk eylediklerini mevlânâ-yı mezbûr mahallinde tahrîr ba‘dehû ma‘an ba’s olunan muhzır Mehmed bin İbrahim ve müslimîn-i mezkûrîn bâ-cem‘ihim meclis-i şer‘a gelüp ‘alâ vukû’ihî her biri ihbâr itmeğîn mütevellî-i mezbûra ber-vech-i muharrer kibel-i şer‘den izn virilüp mâ-vaka’a bi’t-taleb ketb olundu fi’l-yevmi’l-hâmis min Zilka‘deti’ş-şerîfe li-sene seb’a ve mi’e ve elf

Şühûdü’l-hâl

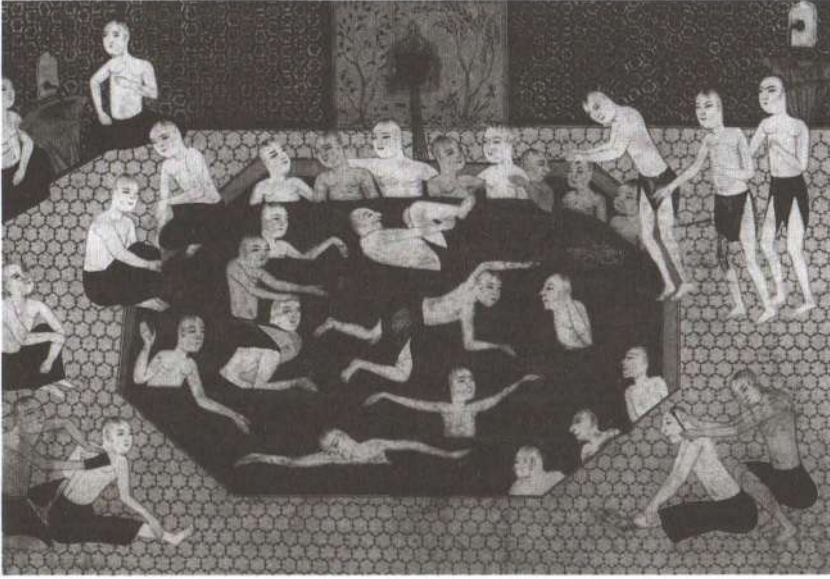
fahrü’l-kudât Bağçevânzâde Mehmed Efendi ibn Ömer, Ali Bey ibn Abdurrahman el-yesârî, Mahmud Çelebi ibn Mehmed, Hasan Çelebi ibn Halil, el-Hâc Mehmed bin Hüseyin, Mehmed Efendi câb-i vakf-ı mezbûr, Mehmed Efendi el-mü’ezzin-i Sultan Mehmed, Mehmed Emin Efendi ibn Mehmed Efendi, Molla Mustafa ibn Muharrem.

1420 - 1696 (1107) İstanbul 22: 98a/2 Tescil işlemi / *Registration*

İstanbul'un el-Hac Hüseyin Mahallesi'nde bulunan Şahbaz Hatun Vakfı'nın mütevellisi Abdullah Efendi, Fatma Hatun ile birlikte mahkemeye gelir. Fatma Hatun'un eşi ve vakfın önceki mütevellisi el-Hac Mustafa, müteveli olduğu dönemde vakfın adı geçen mahallede bulunan bir hamamını yasalara aykırı olarak kendi kiralamış ve ölümünden önce eşi Fatma Hatun'a devretmiştir. Ardından müteveli olan Abdullah Efendi, hamamın kullanım haklarının vakfa geri verilmesi için Fatma Hatun'a dava açmış, ancak Fatma Hatun hamamın onarımına kendi cebinden 67.150 akçe harcadığı gerekçesiyle devir işlemine karşı çıkmıştır. Müteveli Abdullah Efendi, aracılardan yardımıyla hamamı 200 kuruş peşin ve günlük 12 akçeye Fatma Hatun'a kiralarak sulh yaptıklarını söyler. Fatma Hatun, müteveli Abdullah Efendi'nin ifadesini doğrular. Mahkeme de bu sulh işlemini sicile kaydeder.

Abdullah Efendi, mutawalli of the Şahbaz Hatun Waqf in İstanbul's el-Hac Hüseyin neighborhood, is in court with Fatma Hatun. El-Hac Mustafa, Fatma Hatun's husband and former mutawalli of the waqf, illicitly rented to himself a waqf-owned bathhouse in the same neighborhood and transferred it to his wife Fatma Hatun before his death. Abdullah Efendi, the succeeding mutawalli, sued Fatma Hatun to retrieve the usufruct rights of the bathhouse. However, she rejected the transfer on the ground that she spent 67,150 akçe on the restoration of the bathhouse. Now mutawalli Abdullah Efendi states that through mediation he and Fatma Hatun have reached an amicable settlement. Accordingly, Fatma Hatun rented the bathhouse from the waqf for 200 kuruş advance payment plus rent of 12 akçe per day. Fatma Hatun corroborates the mutawalli's testimony. The court registers the settlement.

Mahmiye-i İstanbul'da el-Hâc Hüseyin Mahallesi'nde vâki' merhûm Şahbaz Hâtun Vakfı'na mütevellî olan Abdullah Efendi



I. Ahmed Albümü'nden erkekler hamamı, 17. yüzyıl başları
(Topkapı Sarayı Müzesi Kütüphanesi, B 408).

*A bathhouse for men, from the Album of Ahmed I, early seventeenth century
(Topkapı Palace Museum Library, B 408).*

ibn Ahmed nâm kimesne meclis-i şer'-i şerîf-i enverde mahalle-i mezbûre sâkinelerinden olup zâtını ma'rifet-i şer'iyye ile 'ârifân Salih Efendi ibn Receb ve İmam Resul Efendi ibn Ahmed ta'rîfleriyle mu'arrefe olan işbu râfi'atü'l-kitâb Fatıma Hâtun ibnet-i Abdullah mahzarında bi't-tevliye ikrâr ve takrîr-i kelâm idüp mezbûre Fatıma Hâtun'un zevci olup bundan mukaddem vakf-ı mezbûra mütevellî iken fevt olan el-Hâc Mustafa ibn Ahmed nâm kimesne zamân-ı tevliyetinde vakf-ı mezbûr müstakillâtından mahalle-i mezbûrede vâki' zuhriyye hammâmı'nı taraf-ı vakıfıdan isticâr itmek üzre hilâf-ı şer' müddet-i ma'lûme kendi tasarruf eyledikden sonra hâl-i hayâtında maraz-ı mevtinde zevcesi mezbûre Fatıma Hâtun'a muvâza'aten ferâğ ve tefvîz ve kendi fevt oldukça yerine ben mütevellî olmağla ferâğ-ı mezbûrun 'adem-i sıhhatine binâ'en hammâm-ı mezbûrî âhara îcâr için merkûme Fatıma Hâtun'dan bi't-tevliye taleb ve da'vâ eylediğimde ol dahi kazıyye-i muharrer üzre olduğunu ikrâr ve i'tirâf idüp lâkin hammâm-ı

mezbûrun meremmet-i lâzîmesine izn-i mütevellî ile vakf-ı mezbûra bi-şarti'r-rücû' mâlîmîdan altmış yedi bin yüz elli akçe harc ve sarf itmişidim deyü meblağ-ı mezbûrı taraf-ı vakıfdan taleb ve da'vâ itmekle beynimizde münâza'ât-ı kesîre cereyân itmişidi el-hâletü hâzihî beynimize muslihîn tavassut idüp mezbûre Fatıma Hâtun müdde'âsı olan meblağ-ı mezkûra müte'allika 'âmm-e-i da'vâdan taraf-ı vakf-ı mezbûrı ibrâ'-i 'âmm-ı kâtı'u'n-nizâ'la ibrâ' ve iskât itmekle ben dahi hammâm-ı mezbûrı el-ân icâre-i misliyyesi idiği vukûf-ı tâmmı olan sikât-ı sahîhatü'l-kelimât ihbârlarıyla müte'ayyin olan iki yüz guruş mu'accele ve yevmî on ikişer akçe mü'eccele ile bi'l-izni'ş-şer'î mezbûre Fatıma Hâtun taraf-ı vakf-ı mezbûrdan bi't-tevliye icâr ve teslîm ol dahi istîcâr ve tesellüm ve kabûl eyledi didikde gıbbe't-tasdikî'ş-şer'î mâ-hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundu fî gurrei Zilka'deti'ş-şerîfe li-sene seb'a ve mi'e ve elf

Şühûdü'l-hâl

Mehmed Efendi halîfe-i muhâsebe, Abdurrahman Efendi halîfe-i muhâsebe, Mustafa Efendi ibn Hasan, el-Hâc İsmail ibn Murad, el-Hâc Salih Efendi ibn Receb, İslam Efendi, Resul Efendi el-imâm, el-Hâc Mustafa ibn el-Hâc Ahmed, İbrahim Çelebi ibn Ahmed.

1421 - 1696 (1107) İstanbul 22: 98a/3 Dava / *Adjudication*

İstanbul'daki Şeyh Ebü'l-Vefa Vakfı'nın mütevellisi el-Hac Mehmet Ağa, Vefa Mahallesi sakinlerinden Belkıs Hatun'un vekili Mehmet Efendi karşısında mahkemeye çıkar. Mütevellî el-Hac Mehmet Ağa, Belkıs'ın eşi Mustafa Efendi'nin ölmeden önce mirasının dörtte üçünü vakfa vasiyet etmiş olmasına karşın Belkıs'ın mirasın tamamına el koyduğunu ileri sürer. Görüş sorulan vekil Mehmet Efendi, Belkıs'ın vasiyete uygun olarak evin bütününe el koyduğunu söyler. Mahkeme davalı vekilinden savını kanıtlamasını ister. O da mahkemeye şahitlerini çağırır. Şahitler davalı vekilinin ifadesi doğrultusunda görüş bildirir. Sonuçta, davalı Belkıs'ın vekili Mehmet Efendi davayı kazanır.

El-Hac Mehmet Ağa, the mutawalli of the Şeyh Ebü'l-Vefa waqf, sues Mehmet Efendi, the legal agent of Belkıs Hatun of Vefa neighborhood. The mutawalli Mehmet Ağa states that although Belkıs's husband Mustafa Efendi left three-quarters of his estate to the waqf, Belkıs has kept the entire estate. Questioned by the court, the legal agent Mehmet Efendi calls witnesses, who confirm his statement that Belkıs's husband left all his inheritance to her. He wins the case.

Mahmiye-i İstanbul'da merhûm ve mağfûrûn-leh eş-Şeyh Ebü'l-Vefa Evkâfı'na hâlen mütevellî olan el-Hâc Mehmed Ağa ibn Mustafa nâm kimesne meclis-i şer'-i şerîf-i enverde mârû'z-zikr eş-Şeyh Ebü'l-Vefa Mahallesi'nde sâkin Belkıs bint-i Abdullah nâm hâtun tarafından husûs-ı âti'l-beyâna vekîl-i müsecceli olan Mehmed Efendi ibn Mustafa mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüp müvekkilesi mezbûre Belkıs'ın zevci olup mahalle-i mezbûrede sâkin iken bundan akdem vefât iden Mustafa Efendi ibn Mehmed bin Abdurrahman'ın mezbûre Belkıs Hâtun'dan gayrı zâhirde vârisi olmamağla terekesinin rub'ı bi-hasbî'l-irsi's-şer'î mezbûre Belkıs'a isâbet ve intikâl idüp sülûs-i erbâ'ı ve taraf-ı vakf-ı mezbûra 'âyid ve râci' olmuşiken mezbûre Belkıs Hâtun müteveffâ-yı mezbûrun terekesinin mecmû'una bi-gayr-ı hak vaz'-ı yed ider su'âl olunup tereke-i müteveffâ-yı mezbûrdan taraf-ı vakf-ı mezbûra 'âyid olan hisse-i ma'lûmemi bana teslîme vekîl-i mezbûra tenbîh olunmak matlûbumdur didikde gibbe's-suâl vekîl-i mezbûr cevâbında müvekkilesi mezbûrenin ber-vech-i muharrer tereke-i müteveffâ-yı mezbûra vaz'-ı yedini ikrâr lâkin müvekkilem mezbûrenin zevci müteveffâ-yı mezbûr Mustafa Efendi hâl-i marazında mevtinden beş gün mukaddem mahalle-i mezbûrede vâki' sâkin olduğım menzilim dâhilinde nukûd ve [silik] ve esâs-ı beyt ve evânî-i nuhâsiyye ve gayr-ı nuhâsiyye ve bi'l-cümle ism-i mâl itlâk olunur eşyânın cümlesin müvekkilem mezbûre Belkıs nefsiyçün ahz ü kabz ve keyfe-mâ-teşâ mutasarrıfa olsun deyü muhzır müslimîne vasiyet idüp musıraran 'alâ îsâ'ihî fevt olmağla vaz'-ı yed ider deyücek gibbe'l-istintâk ve'l-

inkâr ber-vech-i muharrer vasiyet-i mezbûre şer'an câiz olmağla vekîl-i mezbûrdan ber-vech-i muharrer vasiyet-i mezbûre şer'an câiz olmağla vekîl-i mezbûrdan ber-vech-i muharrer müdde'âsını mübeyyine beyyine taleb olundukda 'udûl-i müslimînden olup mahalle-i mezbûre sükkânından el-Hâc Mehmed Çelebi ibn Receb ve mü'ezzin Mustafa Efendi ibn Ömer nâm kimesneler li-ecli's-şehâde meclis-i şer'a hâzırân olup istişhâd olunduklarında fi'l-hakîka müteveffâ-yı mezbûr Mustafa Efendi ibn Mehmed bin Abdurrahman hâl-i marazında mevtinden beş gün mukaddem ber-vech-i muharrer mahalle-i mezbûrda vâki' sâkin olduğum menzilim dâhilinde nukûd ve arûz ve evânî-ni nuhâsiyye ve gayr-ı nuhâsiyye ve bi'l-cümle ism-i mâl itlâk olunur eşyâmı nefsiyçün ber-vech-i muharrer ahz ü kabz ve keyfe-mâ-teşâ mutasarrıfa olsun deyü bizim huzûrımızda vasiyet idüp ve musırrian 'âlâ îsâ'ihî vefât eyledi biz bu husûsa bu vech üzre şâhidleriz şehâdet dahi iderüz deyü her biri edâ-i şehâdet-i şer'iyye eylediklerinde ba'de't-ta'dîl ve't-tezkiye şehâdetleri makbûle olmağın mücebiyle ba'de'l-hükm mütevellî-i mezbûr bî-vech mu'ârazadan men' birle mâ-hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sâlis 'aşer min Şevvâli'l-mükerrem li-sene seb'a ve mi'e ve elf

Şühûdü'l-hâl

İsmail Efendi ibn Mustafa, Mehmed Efendi ibn Ahmed, Mustafa Efendi ibn Ahmed, Ahmed Efendi ibn Şaban, el-Hâc Mehmed Çelebi ibn Halil, Ahmed Çelebi ibn Mehmed, Mehmed Ağa ibn Ahmed Ağa, Hüseyin Çelebi ibn Mustafa, Musa Efendi ibn Mehmed, el-Hâc Mehmed bin Ali, Cemâlzâde Abdullah ibn Mustafa, İbrahim Çelebi ibn Ahmed.

1422 - 1696 (1107) İstanbul 22: 100a/2 Tescil işlemi / *Registration*

İstanbul'un Zeyrek Mahallesi'nden 1. Ali Ağa, eşi Emine Hanım'ın vekili 2. Ali Ağa ile birlikte mahkemeye gelir. 1. Ali Ağa, eşi Emine Hanım'a İzmir'in çeşitli bölgelerinde bulunup mülkü olan Yahudihane, dükkân ve zeytin ağaçlarını 10.000 kuruşa

satmış; yine İzmir'de bulunup Kaptan Mustafa Paşa Vakfı'ndan kiralamış olduğu 20 mahzeni arsalarıyla birlikte, mütevellî izniyle 2500 kuruşa ona devretmiştir. 1. Ali Ağa, eşi Emine Hanım'dan bu alım satım ve devir işlemlerine ilişkin herhangi bir alacağı bulunmadığını söyler. 2. Ali Ağa, bu ifadeleri doğrular. Mahkeme de bu işlemleri sicile kaydeder.

Ali Ağa I, a resident of İstanbul's Zeyrek neighborhood, is in court with Ali Ağa II, legal agent of his wife Emine Hanım. The former sold to his wife Emine Hatun a building complex for Jews (Yahudihane), several stores and olive trees in various parts of İzmir for 1000 kuruş. For 2500 kuruş and with the permission of the mutawalli, he also transferred to her 20 cellars rented from the Kaptan Mustafa Paşa Waqf, along with their plots. Ali Ağa I states that he has no further issues with Emine Hanım regarding the sale and transfer of the properties. Ali Ağa II corroborates his testimony. The court registers the transactions.

Husûs-ı âti'z-zikrin mahallinde ketb ve tahrîri iltimâs olunmağın savb-ı şer'den irsâl olunan fahrü'l-müderrişin İbrahim Efendi ibn Mehmed el-Hamidî irsâl olup mahmiyye-i İstanbul'da Zeyrek Mahallesi'nde vâki' 'umdetü'l-emâcid ve'l-ekârim câmi'u'l-mehâmid ve'l-mekârim Haleb muhassılı olan Ali Ağa ibn Abdurrahman'ın menziline varup zeyl-i kitâbda muharrerü'l-esâmî müslimîn huzûrlarında 'akd-i meclis-i şer'-i nebevî eyledükde mûmâ-ileyh Ali Ağa meclis-i ma'kûd-ı mezbûrda zevce-i menkûhası fahrü'l-muhadderât Âmine Hânım ibnet-i el-merhûm Mehmed Paşa tarafından husûs-ı âti'l-beyâna vekîl-i şer'isi olan sâbıkan İzmir Gümrükcisi olan Ali Ağa ibn Ahmed mahzarında ikrâr-ı tâmm ve takrîr-i kelâm idüp 'akd-i âti sudûruna değin silk-i mülkümde münselik olup medîne-i İzmir'de Câmi'-i Atîk Mahallesi'nde vâki' iki taraftan tarîk-ı 'ânım ve bir taraftan Yenişehirli Yusuf Bey mülki ve bir taraftan mekâbir-i müslimîn ile mahdûd büyü't-ı 'adîdeyi müştemil menzili ve yine yedimde mülk ve hakkım olup zikr

olunan Câmi'-i Atîk Mahallesi'nde vâki' lede'l-ahâlî ve'l-cîrân ma'lûmü'l-hudûd ve yahûdihâne ve on bâb kantârcı ve şerbetci ve fesci dükkânlarımı ve yine medîne-i mezbûre muzâfâtından Balçık ve Kızılca ve Kirizman ve Ayasefid nâm karyelerden ve Handek ta'bîr olunur mevzi'de lede'l-ahâlî ve'l-cîrân ma'lûmü'l-hudûd ve'l-kıta' taht-ı tasarrufumda olan tarlalarda vâki' cem'an iki bin altı yüz elli iki dip zeytun eşcârlarımı ve yine Karye-i Kızılca'da vâki' lede'l-ahâlî ve'l-cîrân ma'lûmü'l-hudûd bir buçuk mülk göz zeyt yağı değirmenimi ve yine Varoş nâm mevzi'de vâki' bir bâb mülk zeyt yağı değirmenimi cemî'-i tevâbi' ve levâhıklarıyla tarafeynden îcâb ve kabûlî hâvî bey'-i kat'î ile safakaten vâhideten on bin guruşa zevcim mezbûre Âmine Hânım'a bey' ve temlik ve yine medîne-i mezbûrede zikr olunan Câmi'-i Atîk Mahallesi'nde vâki' merhûm Kaplân Kapudân Mustafa Paşa Evkâfı'ndan icâre-i mu'accele ve her biri yevmî ikişer akçe mü'eccele ile taht-ı tasarrufumda olan lede'l-ahâlî ve'l-cîrân ma'lûmü'l-hudûd yirmi bâb yemiş mahzenlerimi ve zikr olunan arâzîyi dahi bâ-izn-i mütevellî ve sâhib-i arâzî iki bin beş yüz guruş bedel mukâbelesinde mezbûr Âmine Hânım'a ferâğ ve tefvîz ol dahi vech-i meşrûh üzre iştirâ ve temellük ve tefevvüz ve kabûl ve her birlerini mahallelerinde kabza taslît itdiğimden sonra semenlerî olan meblağ-ı mezbûr on bin guruş ile bedel-i ferâğ olan iki bin beş yüz guruş ki cem'an on iki bin beş yüz guruş mutâlebesinden zevcem mezbûre Âmine Hânım'ın zimmetini ibrâ'-i 'âmm-ı kâtı'u'n-nizâ'la ibrâ' ve iskât eyledüm ba'de'l-yevm eşyâ-i muharrere-i mezkûrede kat'â 'alâkam kal-mayup zevcem mezbûre Âmine Hânım'ın mülk-i müştêrâsı ve hakk-ı müfevvezi olmuşdur keyfe-mâ-yeşâ ve yahtâr mutasar-rıfa olsun didikde gıbbe't-tasdîki's-şer'î vâki' hâlî mevlânâ-yı mezbûr mahallinde ketb ve tahrîr ma'an irsâl olunan Mehmed bin Mehmed ve Mustafa bin Şaban ile meclis-i şer'a gelüp 'alâ vukû'ihî inhâ ve takrîr itmeğin mâ-vaka'a bi't-taleb sebt olundu fi'l-yevmî'l-'işrîn min Zilka'deti's-şerîfe li-sene seb'a ve mi'e ve elf

Şühûdü'l-hâl

‘Umdetü’l-eşbâh ve’l-ekfâ İbrahim Ağa ibn Mahmud, Küçük Emir dimekle şehîr es-Seyyid Ahmed Çelebi, fahrü’l-eşbâh es-Seyyid Ali Efendi ibn Mustafa, Diğer İbrahim Ağa ibn Musalli, fahrü’l-eşbâh Hazînedâr Ali Ağa, Ömer Çelebi ibn Ali tâbi’-i mûmâ ileyh, Hüseyin Beşe ibn Mehmed tâbi’-i mûmâ-ileyh, Mehmed Ağa ibn Ali.

1423 - 1696 (1107) İstanbul 22: 100b/1 Tescil işlemi / *Registration*

İstanbul’un Zeyrek Mahallesi’nden 1. Ali Ağa, eski İzmir gümrükçüsü 2. Ali Ağa ile birlikte mahkemeye gelir. 1. Ali Ağa, 2. Ali Ağa’ya Mihaliç’te bulunan bir çiftliğini içindeki araç gereçlerle birlikte 500 kuruşa satmış; yine aynı bölgede bulunup vakıf ya da timar toprağı olan tarlalarını da mütevellî ya da timarlı sipahi izniyle 1000 kuruşa devretmiştir. 1. Ali Ağa, toplam 1500 kuruşu 2. Ali Ağa’dan bütünüyle teslim aldığını söyler. 2. Ali Ağa, bu ifadeyi doğrular. Mahkeme de bu işlemleri sicile kaydeder.

Ali Ağa I, a resident of İstanbul’s Zeyrek neighborhood, is in court with Ali Ağa II, the former customs officer (gümrükçü) of İzmir. The former sold to the latter a farm house in Mihaliç, including its equipment, for 500 kuruş. With the permission of the fief holder or the mutawalli, he also transferred the usufruct rights of fief or waqf land in the same region for 1000 kuruş. Ali Ağa I states that he has collected the 1500 kuruş in full from Ali Ağa II. Ali Ağa II corroborates his testimony. The court registers the transactions.

Husûs-ı âti’z-zikrin mahallinde ketb ve tahrîri iltimâs olunmağın savb-ı şer’den fahrul’l-müderrisîn İbrahim Efendi ibn Mehmed el-Hamîdî irsâl olunup ol dahi mahmiyye-i İstanbul’da Zeyrek Mahallesi’nde vâki’ ‘umdetü’l-emâcid ve’l-ekârim câmi’u’l-mehâmid ve’l-mekârim Haleb muhassılı olan Ali Ağa ibn Abdurrahman’ın menziline varup zeyl-i kitâbda muharrerü’l-

esâmî müslimîn huzûrlarında ‘akd-i meclis-i şer’-i nebevî eyledik-
de mûmâ-ileyh Ali Ağa meclis-i ma’kûd-ı mezbûrda hazînedârı
olup sâbıkâ Medîne-i İzmir Gümrükçisi olan fahrû’l-eşbâh ve’l-
ekfâ Ali Ağa ibn Ahmed mahzarında ikrâr-ı tâmm ve takrîr-i
kelâm idüp silk-i mülkümde münselik olup vilâyet-i Anadolu’da
Mihaliç Kazâsı’na tâbî Kızıllar nâm karyede vâkî Kızıllar
dimekle ma’rûf lede’l-ahâlî ve’l-cîrân ma’lûmü’l-hudûd hâriciyye
ve dâhiliyyede büyût-ı ‘adîde ve anbâr ve âhur ve dâhiliyyede bir
kıt’a bâğı ve kenîf ve havlûyî müştemil çiftlik ta’bîr olunur men-
zilimi ve yedine virdiğim defter mücebince içinde mevcûd çiftlik
âlâtını cemî’-i tevâbî’ ve levâhıkı ile tarafeynden îcâb ve kabûlî
hâvî bey’-i kat’î ile mezbûr Ali Ağa’ya beş yüz guruşa bey’ ve
temlik ve teslîm ve yine çiftlik-i mezbûr ile zirâ’at olunan taht-ı
tasarrufunda olan tahmînen bin kile tohum istî’âb ider lede’l-
ahâlî ve’l-cîrân ma’lûmü’l-hudûd ve’l-kıta’ tarlalarımı bâ-izn-i
sâhibi’l-arz bin gurus bedel mukâbelesinde ferâğ ve tefvîz ol
dahi ber-vech-i muharrer iştirâ ve temellük ve tefevvûz ve kabûl
ve her birini mahallerinde kabza taslît itdiğimden sonra semeni
olan meblağ-ı mezbûr beş yüz gurus ile bedel-i ferâğ olan bin
guruşun cem’an mezbûr Ali Ağa yedinde bi’t-tamâm ve’l-kemâl
ahz ü kabz eyledüm ba’de’l-yevm çiftlik-i mezbûrda ve arâzî-i
mezkûrda kat’â ‘alâkam kâlmayup mezbûr Ali Ağa’nın mülk-i
müşterâsı ve hakk-ı mufevvezi olmuştur keyfe-mâ yeşâ muta-
sarrıf olsun didikde gıbbe’t-tasdîki’s-şer’î vâkî hâli mevlânâ-yı
mezbûr mahallinde ketb ve tahrîr ba’dehû ma’an irsâl olunan
Mehmed bin Mehmed ve Mustafa bin Şaban ile meclis-i şer’a
gelüp ‘alâ vukû’ihî inhâ ve takrîr itmeğin mâ-vaka’a bi’t-taleb
ketb olundu fi’l-yevmi’l-‘işrîn min Zilka’deti’s-şerîfe li-sene seb’a
ve mi’e ve elf

Şühûdü’l-hâl

Fahrû’l-eşbâh İbrahim Ağa ibn Musalli, diğer İbrahim Ağa
ibn Mahmud, Küçük Emir dimekle ma’rûf es-Seyyid Ahmed
Çelebi, Ömer Çelebi bin Ebubekir, Hazinedâr Ali Ağa, Hüseyin
Beşe ibn Mehmed, Mehmed Ağa ibn Ali, es-Seyyid Ali Efendi
ibn Mustafa.

1424 - 1696 (1107) İstanbul 22: 100b/2 Tescil işlemi / *Registration*

İstanbul'un Zeyrek Mahallesi'nden 1. Ali Ağa, 2. Ali Ağa ile birlikte mahkemeye gelerek arsasını Büyük Ayasofya Vakfı'ndan yıllık 700 akçeye kiralamış olduğu evini 25.000 kuruşa 2. Ali Ağa'ya sattığını ve bu evin arsasını da müteveli izniyle ücretsiz olarak devrettiğini söyler. 2. Ali Ağa bu ifadeyi doğrular. Mahkeme de bu satış ve devir işlemlerini sicile kaydeder.

Ali Ağa I, a resident of İstanbul's Zeyrek neighborhood, is in court with Ali Ağa II. The former states that for 25,000 kuruş he has sold to the latter his house rented from the Büyük Ayasofya Waqf for 700 akçe per annum. He has transferred the land on which the house rests for free, with the permission of the mutawalli. Ali Ağa II corroborates his testimony. The court registers the sale and transfer.

Husûs-ı âti'z-zikrin mahallinde ketb ü tahrîri iltimâs olunmağın savb-ı şer'den irsâl olunan fahrü'l-müderrişin İbrahim Efendi ibn Mehmed el-Hamîdî mahmiyye-i İstanbul'da Zeyrek Mahallesi'nde vâki' Haleb Muhassılı olan 'umdetü'l-emâcid ve'l-ekârim câmi'u'l-mehâmid ve'l-mekârim Ali Ağa ibn Abdurrahman nâm kimesnenin menziline varup zeyl-i kitâbda muharrerü'l-esâmî müslimîn mahzarlarında 'akd-i meclis-i şer'-i nebevî eyledikde mûmâ-ileyh Ali Ağa meclis-i ma'kûd-ı mezbûrda hazînedârı olup sâbıkâ medîne-i İzmir Gümrükçisi olan fahrü'l-eşbâh ve'l-ekfâ Ali Ağa ibn Ahmed mahzarında ikrâr-ı tâmm ve takrîr-i kelâm idüp 'arsasının senede Ayasofya-i Kebîr Evkâfı'na yedi yüz akçe mukâta'a-i kadîmesi olup binâsı silk-i mülkümde münselik olan mahalle-i mezbûrede vâki' hudûd-ı erba'asında bir tarafı selâmın kapûsundan harem kapûsuna varınca zâviye ve câmi'-i şerîf ve bir tarafı ba'zan Hâce Hâtun menzili ve ba'zan Pirî Paşa menzili ve bir tarafı Timurhân Mahallesi'nde tarîk-ı 'âmm ve ba'zan Mahmud Çelebi menzili ve ba'zan Ivaz Reis menzili ve Mehmed Beşe menzili ve Pirî Paşa Mescid-i şerîfi çeşmeleri ve mü'ezzin ve kağıdıcı

Abdurrahman ve Dülger Hasan ve el-Hâc Ahmed ve Pehlivân ve Canbaz Mirza menzili ve dükkanları ve ba'zan Fazlı Beşe menzili ve dükkânı ve mahalle-i mezbûre Parmak Kapusu ve tarîk-ı 'âmm ile mahdûd ve mümtâz hâriciyyede sağîr ve kebîr tahtânî on bâb cedîd oda ve divân-hâne ve kahve odası ve kilâr ve eşcâr-ı müsmire ve gayr-ı müsmireli iki kebîr bâğçe ve mahzen ve fevkânî altı bâb oda ve bir kebîr dehliz ve âhûr-ı kebîr ve sofa ve dört bâb kenîf ve kapucu odası ve havlû-yı kebîr ve kanât-ı musennât ile muhrez mâ-i cârî ve matbah-ı kebîr ve mıhtıb ve su kuyusu ve câmi'-i şerîfe muttasıl harem kapusına varınca taş divâr ve sundurma sakf-ı dâhiliyyede münakkaş ve müzehheb fevkânî beş bâb oda ve kebîr sofa ve bir çeşme ve bir kâşlı kebîr oda ve üç halveti bir câm ve kenîf ve fevkânî külhanı ve iki bâb kebîr taş oda ve kayganlı bir sofa ve vustâda altı bâb oda ve tahtânî beş bâb oda ve bir taş oda ve bir mahzen ve bir kebîr matbah ve bir fırın ve iki musluk ve bir sağîr matbah ve üç kenîf bir su kuyusu ve bâğçe ve def'a bir su kuyusu ve iki köşk ve üç tekneli câmşûy-hâne ve meydân ve havlu ve hâriciyye ve dâhiliyyede vâki' yedi buçuk masure mâ-i lezîz-i câriyi müstemil menzilimi cemî'-i tevâbi' ve levâhıkı ve kâffe-i hukûk ve murâfıkı ile tarafeynden îcâb ve kabûli hâvî bey'-i kat'î ile mezbûr Ali Ağa'ya yirmi beş bin guruşa bey' ve temlik ol dahi ber-vech-i muharrer iştirâ ve temellük ve tesellüm ve kabûl ve 'arsasını dahî bâ-izn-i mütevellî meccânen ferâğ ve tefvîz ol dahi tefevvüz ve kabûl itdiğinden sonra semeni olan meblağ-ı mezbûr yirmi beş bin guruşa mezbûr Ali Ağa yedinde bi't-tamâm ahz ü kabz eyledüm ba'de'l-yevm menzil-i mahdûd-ı mezbûrda benüm 'alâkam kalmayup mezbûr mülk-i müşterâsı ve hakk-ı müfevvezi olmuşdur keyfe-mâ-yeşâ ve yahtâr mutasarrıf olsun didikde gibbe't-tasdîki's-şer'î vâki' hâli mevlânâ-yı mezbûr İbrahim Efendi mahallinde ketb ve tahrîr ba'dehû ma'an irsâl olunan Mehmed bin Mehmed ve Mustafa bin Şaban ile meclis-i şer'a gelüp 'alâ vukû'ihî inhâ ve takrîr itmeğin mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi'l-'işrîn min Zilka'deti's-şerîfe li-sene seb'a ve mi'e ve elf Şühûdü'l-hâl

Küçük Eyyüb dimekle şehîr es-Seyyid Ahmed Çelebi, Telhîsî

İbrahim Ağa ibn Mahmud, Diğer İbrahim Ağa ibn Musalli, fahrü'l-eşbâh es-Seyyid Ali Efendi ibn Mustafa, Ömer Çelebi ibn Ebubekir, Hüseyin Beşe ibn Mehmed, Mehmed Ağa ibn Ali, Hâlâ mûmâ-ileyh Ali Ağa'nın Hazînedârı fahrü'l-eşbâh Ali Ağa.

1425 - 1696 (1107) İstanbul 22: 101a/1 Tescil işlemi / Registration

İstanbul'un Zeyrek Mahallesi'nden 1. Ali Ağa, eşi Emine Hanım'ın vekili 2. Ali Ağa ile birlikte mahkemeye gelir. 1. Ali Ağa, eşi Emine Hanım'a Manisa'da bulunan çiftlik evini içindeki hayvanlar ve eşyalarla birlikte 1500 kuruşa satmış ve yine aynı bölgede bulunup vakıf ya da timar toprağı olan tarlasını da mütevellî ya da timarlı sipahi izniyle 2000 kuruşa devretmiştir. 1. Ali Ağa, bu satış ve devir işlemlerine ilişkin olarak eşi Emine Hanım'dan alacağı kalmadığını belirtir. Vekil 2. Ali Ağa bu ifadeyi doğrular. Mahkeme de bu işlemleri sicile kaydeder.

Ali Ağa I, a resident of İstanbul's Zeyrek neighborhood, is in court with Ali Ağa II, legal agent of his wife Emine Hanım. The former sold his wife Emine Hatun a farm house in Manisa for 1000 kuruş, along with the furnishings and animals in it. He also transferred the usufruct rights of fief or waqf land in the same region for 2000 kuruş, with the permission of the fief holder or the mutawalli. Ali Ağa I states that he has no further issues with Emine Hanım regarding the sale and transfer of the properties. The legal agent Ali Ağa II corroborates his testimony. The court registers these transactions.

Husûs-ı âti'z-zikrin mahallinde ketb ve tahrîri iltimâs olunmağın savb-ı şer'den irsâl olunan İbrahim Efendi ibn Mehmed el-cündî mahmiyye-i İstanbul'da Zeyrek Mahallesi'nde vâki' umdetü'l-emâcid ve'l-ekârim câmi'u'l-mehâmid ve'l-mekârim Haleb muhassılı olan Ali Ağa ibn Abdurrahman'ın menziline varup zeyl-i kitâbda muharrerü'l-esâmî müslimîn mahzarla-



Melchior Lorichs'in çizgileriyle bir deve (16. yy.)

A camel by Melchior Lorichs, mid-sixteenth century.

rında akd-i meclis-i şer'î şerîf eyledikde mûmâ-ileyh Ali Ağa meclis-i ma'kûd-ı mezbûrda hâlen zevce-i menkûhası fahrü'l-muhadderât Amine Hânım ibnet-i el-merhûm Mehmed Paşa tarafından husûs-ı âti'l-beyâna vekîl-i şer'îsi olan sâbıkan İzmir gümrükçisi olan fahrü'l-eşbâh Ali Ağa ibn Ahmed mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüp akd-i âti sudûrına değin silk-i mülkimde münselik olup medîne-i Mağnisa muzâfâtından Palamut Nâhiyesi'ne tâbi' Haratlı nâm karyede vâki' lede'l-ahâlî ve'l-cîrân ma'lûmü'l-hudûd dâhiliyye ve hâriciyyede büyût-ı adîde ve anbâr ve dolu âhûrî müştemil çiftlik ta'bîr olunur menzilim ve içinde mevcûd on iki re's lük ve tülü (?) develerimi ve yüz elli aded koyun ve kuzı ve kırk re's kara sığır ve su sığırı ve kebîr bâğçe ve âlât-ı lâzımeme bi-cümleti't-tevâbi' ve'l-levâhık ve kâffeti'l-hukûk ve'l-murâfık tarafeynden icâb ve kabûli hâvî bey'-i kat'î ile bi-safkatın vâhidetin bin beş yüz guruşa zevcim mezbûre Amine Hânım'a bey' ve temlîk ve yine karye-i mezbûre sunûrî dâhilinde lede'l-ahâlî ve'l-cîrân ma'lûmü'l-hudûd ve'l-kıta' bin keyl tohum istî'âb ider tarlalarımı dahi iki bin guruş bedel mukâbelesinde bi-izn-i sâhib-i arz mezbûre Amine Hânım'a ferâğ ve tefvîz ol dahi ber-vech-i muharrer iştirâ ve temellük ve tefevvüz ve kabûl ve mahallerinde kabza taslît itdiğimden sonra semenleri olan bin beş yüz guruş ile bedel-i mezkûr iki bin guruşun cem'an üç bin beş yüz mutâlebesinden mezbûre Amine'nin zimmetini ibrâ'-i 'âmm-ı kâtı'u'n-nizâ'la ibrâ' ve iskât eyledim ba'de'l-yevm eşyâ-i muharrere-i mezbûrede kat'â alâkam kalmayup mezbûrenin mülk-i müşterâsı ve hakk-ı mufevvezi olmuşdur keyfe-mâ-teşâ mutasarrıfa olsun didikde gıbbe't-tasdîki's-şer'î vâki' hâli mevlânâ-yı mezbûr mahallinde ketb ve tahrîr ba'dehû ma'an irsâl olunan Mehmed bin Mehmed ve Mustafa bin Şaban ile meclis-i şer'a gelüp alâ vukû'ihî inhâ ve takrîr itmeğın mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi'l-işrîn min Zilka'deti's-şerîfe li-sene seb'a ve mi'e ve elf

Şühûdü'l-hâl

İbrahim Ağa ibn Mahmud, Diğer İbrahim Ağa ibn Musalli, Küçük Emir dimekle ma'rûf es-Seyyid Ahmed Çelebi, fahrü'l-

eşbâh es-Seyyid Ali Çelebi ibn Mustafa, Ömer Çelebi ibn Ebubekir, Hüseyin Beşe bin Mehmed, Mehmed Ağa ibn Ali, Hazinedar Ali.

1426 - 1696 (1107) İstanbul 22: 101a/2 Tescil işlemi / Registration

İstanbul'daki Emin Nurettin Mescidi'nin müezzini Ali Halife'nin vekili Hüseyin Halife, Emin Nurettin Vakfı'nın mütevellisi el-Hac Abdurrahim Ağa'nın vekili Ahmet Çelebi ve vakfın nazırı Seyyit Mehmet Efendi ile birlikte mahkemeye gelir. Müezzin Ali Halife, adı geçen caminin müezzinlerinin kullanması için vakfedilmiş olan vakıf evini vakfiye koşullarına uygun olarak kullanırken bir yangın çıkmış ve evin büyük hasar görmesi üzerine Ali Halife elindeki hüccete ve müteveli iznine dayanarak evi yeniden kendi parasıyla yaptırmıştır. Vekil Hüseyin Halife, mahkemeden söz konusu evde keşif yapılmasını ve harcamasının belirlenerek sicile kaydedilmesini ister. Keşif işlemi sonucunda bilirkişiler, evin en az 50.485 akçeye yaptırılmış olduğunu mahkemeye bildirirler. Mahkeme bilirkişilerin ifadelerini sicile kaydeder.

Hüseyin Halife, legal agent of Ali Halife, prayer caller (muezzin) of the Emin Nurettin Mosque in İstanbul, appears in court with Ahmet Çelebi, legal agent of el-Hac Abdurrahim Ağa, who is mutawalli of the Emin Nurettin Waqf, and waqf minister (nazır) Seyyit Mehmet Efendi. In accordance with the waqf deed (vakfiye), prayer caller Ali Halife lived in a house endowed for the use of the prayer callers of the above-stated mosque. The house was destroyed in a fire and, on the basis of a hujjet and the permission of the mutawalli, Ali Halife had it rebuilt out of his own pocket. The legal agent Hüseyin Halife wants the court to conduct an investigation to determine and register the repair expenses. The experts report to the court that the reconstruction should have cost at least 50,485 akçe. The court registers the experts' testimony.

Husûs-ı âti'l-beyânın mahallinde ketb ve tahrîri için sâdır olan fermân-ı 'âlîye imtisâlen savb-ı şer'-i 'âlîden keşif nâ'ibimiz olan fahrü'l-müderrişin mevlânâ Abdullah Efendi ibn Ali irsâl olunup ol dahi hâssa mi'mârlardan Üstâd Dede Mehmed Halife ibn İshak ve Ali Halife ibn Abdullah ile mahmiyye-i İstanbul'da merhûm ve mağfûrûn-leh Şehzâde Sultan Mehmed Hân Câmi'-i Şerîfi kurbünde Emin Nureddin Mahallesi'nde vâki' zikri âti menzile varup zeyl-i kitâbda muharrerü'l-esâmî müslimîn mahzarlarında 'akd-i meclis-i şer'-i mübîn eyledikde merhûm-ı mezbûr Emin Nureddin Mescid-i şerîfinde mü'ezzin olan Ali Halife ibn Mustafa nâm kimesnenin kâyim-makâmı ve vekîl-i müsecceli olan Hüseyin Halife ibn Ali nâm kimesne meclis-i ma'kûd-ı mezbûrda merhûm-ı mezbûr Emin Nureddin Vakfı'nın bi'l-fi'l mütevellîsi olan el-Hâc Abdurrahim Ağa ibn Abdullah'ın kezâlik vekîl-i müsecceli Ahmed Çelebi ibn Mehmed ile vakf-ı mezbûrun nâzırı olan es-Seyyid Mehmed Efendi ibn Ahmed Efendi hâzır oldukları hâlde takrîr-i kelâm ve ta'bîr-i merâm idüp merhûm-ı mezbûrun mescid-i şerîfinde mü'ezzin olanlara meşrûta vakfı olup işbu bir taraftan kezâlik merhûm-ı mezbûrun imâma meşrûta vakfı olan menzil ve bir taraftan Abdurrahman Bey menzili ve bir taraftan Rukıyye nâm hâtun tasarrufunda olan menzil ve bir taraftan tarîk-ı hâss ile mahdûd menzili bin yüz beş senesi Muharrem'inde vâki olan harîkde bi'l-küllîye muhterik olup arsa-i sırfa kalup [silik] vakf-ı mezbûrda müceddeden binâ ve 'imâretine müsâ'ade olanlar vakf-ı mezbûrun masârif-i mühimme-i lâzıme ve vezâyif-i [silik] merkûma bi-şarti'r-rucû' kendi mâlîmdan izn-i mütevellî-i mezbûr ve yedimde olan hüccet nâtika olduğu üzre 'arsa-i mahdûde-i mezkûre üzerine bundan akdem bi'l-izni'ş-şer'î iki bâb fevkânî oda ve tahtânî bir kiler ve bir matbah binâ ve ihdâs itmişimdir hâlen keşf ve mesâha olunup mertebe-i tahammül-i kıymeti tahmîn-i sahîh ile tahmîn ve takvîm olunmak matlûbumdur didikde gibbe't-tasdîku'l-mu'teber mi'mârân-ı mezbûrân mütevellî vekîli mezbûr Mehmed Çelebi ve nâzır-ı merkûm muvâcehelerinde müştemilât-ı merkûmenin ebniye-i meşrûtasını mesâha ve tahmîn eylediklerinde tûlen ve 'arzan bi-hesâb-ı terbî'î yüz seksen yedi

zirâ' cedîd sakf zirâ'ı kırk akçeden yedi bin dört yüz seksen akçe ve bi-hesâb-ı mezbûr yüz iki zirâ' çam tahtasından beyaz kovan zirâ'ı otuzar akçeden üç bin altmış akçe ve bi-hesâb-ı mezbûr yüz iki zirâ' tahta döşeme zirâ'ı otuzar akçeden üç bin beş yüz yetmiş akçe ve Arabî kanatlı iki 'aded zemîn masandıranın her biri sekiz yüz akçeden bin altı yüz akçe ve Arabî kanatlı beş 'aded dolabın her bir üçer yüz akçeden bin beş yüz akçe ve Arabî kanatlı sekiz aded pencerenin her biri ikişer yüz elli akçeden iki bin akçe ve bi-hesâb-ı mezbûr seksen dört zirâ' iki kat sıvalı dolma divâr zirâ'ı otuzar akçeden beş bin beş yüz yirmi akçe ve beş buçuk çift câm divârın her biri yüz ellişer akçeden sekiz yüz yirmi beş akçe ve bir 'aded ocak ber-vech-i tahmîn altı yüz akçe ve on beş 'aded [...] her biri kırk akçeden altı yüz akçe ve Arabî kanatlı iki 'aded kemer kapunun her biri üçer yüz akçeden altı yüz akçe ve bir aded Medine Dolabı ber-vech-i tahmîn yüz akçe ve trabazanlı usta kaplama on beş basamak bir 'aded cunba nerdübân ber-vech-i tahmîn bin akçe ve bi-hesâb-ı mezbûr elli zirâ' tahta perdenin zirâ'ı yirmişer akçeden bin akçe ve bir aded dehliz direği altmış akçe ve bir 'aded tannân altmış akçe ve tahtânîde bir aded yüz yeri ber-vech-i tahmîn üç yüz akçe ve bi-hesâb-ı mezbûr otuz zirâ' tahta döşemenin zirâ'ı otuzar akçeden dokuz yüz akçe ve iki aded sağîr timur pencere ma'a câm her biri yüz ellişer akçeden altı yüz akçe ve iki aded sâde kapunun her biri yüz ellişer akçeden üç yüz akçe ve bir 'aded kömürlü matbah ocağı ber-vech-i tahmîn sekiz yüz akçe ve bi-hesâb-ı mezbûr yüz yirmi bir zirâ' dolma divârın zirâ'ı otuzar akçeden üç bin altı yüz otuz akçe ve tahtânîde bir 'aded tobac direk ma'a başlık [...] iki yüz akçeye ve bir 'aded taban ber-vech-i tahmîn iki yüz akçe ve bir kenîf ma'a kârîz ber-vech-i tahmîn dört yüz akçe ve bi-hesâb-ı mezbûr altmış zirâ' taş divârın zirâ'ı yetmiş akçeden on bir bin iki yüz akçe ve bi-hesâb-ı mezbûr kırk zirâ' sakf divâr zirâ'ı yirmişer akçeden sekiz yüz akçe ve Arabî kanatlı mükemmel bir aded zokak kapısı bin akçe ki min haysî'l-mecmû' ebniye-i meşrûha elli bin dört yüz seksen beş akçe ile ancak olur bundan noksan ile olmak mümkün değildir deyü mi'mârân-ı mezbûran ile sâ'ir müslimîn-i mezkûrîn icmâ' ve ittifâk ve bu kavl

üzerine ittihâd ve vifâk itdiklerinden sonra meblağ-ı mecmû'-ı mezbûrdan hüccet-i keşf-i sâbık nâtık olduğu üzre iki bin akçe kıymet nakzı ihrâc olunduktan sonra mezbûr Hüseyin Halife'nin menzil-i mezbûr kırk sekiz bin dört yüz seksen beş akçe masrûfı olduğu zâhir ve müte'ayyin olmağın vâki' hâli mevlânâ-yı mezbûr mahallinde ketb ü tahrîr ba'dehû ma'an ba's olunan Mustafa Efendi ibn Ömer ve Mehmed Çelebi ibn İbrahim ile meclis-i şer'a gelüp 'alâ vukû'ihî inhâ ve takrîr itmeğın mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi't-tâsi' min Ramazânî'l-mübârek li-sene seb'a ve mi'e ve elf

Şühûdü'l-hâl

Ahmed Efendi ibn Hamza el-imâm, Ali Çelebi ibn Mehmed, Mustafa Efendi ibn Ali câbi-i vakf, Hasan Çelebi ibn Ahmed, Ali Çelebi ibn Mehmed, İsa Dede ibn Musa, Ömer Çelebi ibn Ali, Ali Çelebi ibn Mahmud, Abdurrahman Çelebi ibn Mehmed, Ali Çelebi ibn Kayyımân, Mehmed Çelebi ibn İbrahim, Ahmed Çelebi ibn Ali, Mehmed bin Osman.

1427 - 1696 (1107) İstanbul 22: 102b/1 Dava / *Adjudication*

Koca Mustafa Paşa Mahallesi sakinlerinden Şam Kadısı Ahmet Yeseri Efendi'nin ölümünden sonra mirası, eski eşi Şerife Hafsa, oğlu Yahya ve kızı Şerife Afife'ye kalır. Davacı Ayşe Hatun, varislerin vekili Mehmet Efendi karşısında mahkemeye çıkarak aşağıda değineceği ve Cambaziye Mahallesi'nde bulunan eve varislerin haksız yere el koyduklarını ileri sürer. Ayşe Hatun, teyzesi Fatma Hatun'un, ölmeden önce bir evini ve 2500 kuruşunu vakfettiğini, müteveli olarak atadığı kişilerin sonuncusunun teyzesinin kızı olarak kendisinin olduğunu ve elinde kanıt olarak vakfiye bulunduğunu iddia eder. Ona göre, vakfiyede adı geçen bütün müteveli adayları ölmüş olduğundan mütevellilik sırası ve evin kullanım yetkisi kendisindedir. Buna karşın, yukarıda adı geçen Ahmet Yeseri Efendi'nin mirasçılarları söz konusu evde hak iddia etmektedir. Görüşü sorulan vekil Mehmet Efendi, söz konu-

su evin, Ayşe Hatun'un müteveli olduğu iddia ettiği tarihten 16 ay önce teyzesi Fatma Hatun tarafından babası Evliya Mehmet Çelebi'ye hibe edildiğini, onun ölümünden sonra da varislerin evi Ahmet Yeseri Efendi'ye 1000 kuruşa sattığını ve Ayşe Hatun'un elindeki vakfiyenin düzmece olduğunu iddia eder. Vekil Mehmet Efendi, savını desteklemek üzere mahkemeye şahitlerini çağırır. Şahitler, davalı vekili Mehmet Efendi'nin ifadesini tekrarlarlar. Mahkeme, şahitlerin güvenilirliğini sorgulamak üzere söz konusu mahalleye mahkeme görevlisi el-Hac Halil Efendi'yi gönderir. El-Hac Halil Efendi, şahitleri nasıl bildiklerini bir grup mahalleliye sorar. Olumlu görüşler alan el-Hac Halil Efendi, bunları mahkemeye iletir. Sonuçta, Ahmet Yeseri'nin varisleri olan davalılar mahkemeyi kazanırlar.

Upon the death of Ahmet Yeseri Efendi, the judge of Damascus and a resident of the Koca Mustafa Paşa neighborhood, his inheritance falls to his ex-wife Şerife Hafsa, his son Yahya, and his daughter Şerife Afife. The plaintiff Ayşe Hatun sues Mehmet Efendi, legal agent of the inheritors, on the ground that they unlawfully confiscated a house in the Cambaziye neighborhood. According to Ayşe Hatun, before her death her aunt Fatma Hatun endowed a house and 2500 kuruş. She is the last person in the list of appointed mutawallis as Fatma Hatun's niece, and the waqf deed (vakfiye) in her possession proves it. She states that as the sole survivor in the list of potential mutawallis she should have the mutawalli post as well as the usufruct rights of the house. However, she complains, the inheritors of Ahmet Yeseri Efendi are also claiming ownership of the house. Questioned by the court, the legal agent Mehmet Efendi claims that Fatma Hatun donated the house in question to her father Evliya Mehmet Çelebi 16 months before Ayşe Hatun's alleged appointment as the mutawalli; then, after his death, his inheritors sold it to Ahmet Yeseri Efendi for 1000 kuruş. In addition, the agent Mehmet claims that the waqf deed in Ayşe Hatun's possession is fraudulent. Mehmet Efendi calls to court witnesses, who corroborate his account. The

court sends court officer el-Hac Halil Efendi to the above-stated neighborhood to question the reliability of the witnesses. Questioning a group of neighborhood residents, el-Hac Halil Efendi reports affirmatively to the court. In conclusion, the heirs of Ahmet Yeseri Efendi, the defendants, win the case.

Mahmiye-i İstanbul'da Kumkapu kurbünde Cerrahbaşı İshak Bey Mahallesi sâkinelerinden olup zâtını ma'rifet-i şer'iyye ile 'ârifân Hasan Çelebi ibn Resul ve Ali Ağa ibn Mehmed ta'rifleriyle mu'arrafe olan Âyişe Hâtun ibnet-i Yahya meclis-i şer'-i şerîf-i enverde mahmiye-i mezbûrede Koca Mustafa Paşa-yı 'Atîk Mahallesi ahâlîsinden olup bundan akdem Şam-ı Şerîf kadısı iken vefât iden merhûm Ahmed Yeserî Efendi ibn Mustafa bin Hüseyin'in verâseti zevce-i metrûkesi Şerife Hafsa Hâtun ibnet-i el-merhûm es-Seyyid Ahmed Efendi ile sulbî kebîr oğlu es-Seyyid Yahya Çelebi'ye ve sulbiye kebîre kızı Şerife Afife'ye münhasıra olduğu şer'an zâhir ve müte'ayyin olduktan sonra tereke-i merhûm-ı mezbûrdan olmak üzere zikri âtî menzile vaz'-ı yedleri sâbit ve zâhir olan işbu ashâbü'l-kitâb mezbûrûn es-Seyyid Yahya Çelebi ve Şerife Hafsa ve Şerife Afife taraflarından husûs-ı âti'z-zikre vekîl olduğu mezbûretânın zâtlarını ma'rifet-i şer'iyye ile 'ârifân Mustafa Çelebi ibn Abdülfettah ve Ahmed Ağa ibn Mehmed şehâdetleriyle şer'an sâbit olan Mehmed Efendi ibn Abdurrahman mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüp zikr olunan Mustafa Paşa-yı Atîk Câmî-i Şerîfi kurbünde Canbaziye Mahallesi sâkinelerinden olup bin doksan bir senesinde tarîk-i hacc-ı şerîfde vefât iden Fatîma Hâtun ibnet-i Evliya Mehmed Çelebi ibn Ahmed hâl-i hayâtında bin doksan senesi Cumâdelûlâsının yirminci günü Mahmud Paşa Mahallesi'nde nâibü's-şer'-i şerîf olup hâlen Halebü's-Şehbâ Kazâsı'ndan münfasıl olan 'umdetü'l-mevâlîyi'l-'izâm Tatar Abdülhalim Efendi huzûrunda zikr olunan Canbaziye Mahallesi'nde vâki' Abdullah Efendi Bağçesi demekle ma'rûf olan bir tarafı ba'zan mahalle-i mezbûre imâmına meşrûta vakıf menzil ve ba'zan tarîk-ı 'âmm ve bir tarafı ba'zan Baba Nakkaş Vakfı ve ba'zan mü'ezzine meşrûta vakıf menzil ve ba'zan

Fatıma Hâtun menzili ve ba'zan tarîk-ı 'âmm ve bir tarafı sûfiyyûna meşrûta vakıf menzil ve bir tarafı Mehmed Ağa verese-si mülkleri ile mahdûd dâhilen ve hâricen büyü-tü 'adîde ve kiler ve câmekân ve bi'r-i mâ ve köşk ve kebîr bâğçe ve yedi bâb dükkânları müştemil müştemil mülk menziline ve mahmiyye-i mezbûrede Kadırğa Limanı kurbünde [silik] Mahallesi'nde vâki' bir taraftan Behram Çavuş Câmi'-i Şerîfi ve bir taraftan Çadırcı Mehmed Ağa mülki ve bir taraftan mîrî bostan ve bir taraftan mirâhor menzili ve ba'zan tarîk-ı 'âmm ile mahdûd büyü-tü 'adîdeyi müştemil mülk menziline ve nakd iki bin beş yüz gurusını vakf ve habs idüp galle ve tasarruf ve tevliyetlerini evvelâ kendüye ba'dehâ babası mezbûr Evliye Mehmed Çelebi'ye ba'dehû anası Âmine Hâtun'a ba'dehâ kız karındaşı Ümmühâni Hâtun'a ba'dehâ mezbûre Ümmühâni Hâtun'un oğlu Ömer'e ba'dehû mezbûr Ömer'in evlâdına ve evlâd-ı evlâdına ba'de'l-inkırâz teyzesi kızı olmağla bana şart ve ta'yîn idüp mûmâ-ileyh Abdülhalim Efendi dahi husûs-ı mezbûrî nâtika bir kıt'a ve vakfiye tahrîr eyledikten sonra bin doksan senesinde tarîk-i hacc-ı şerîfde evvelâ mezbûre Fatıma ba'dehâ mezbûrün Evliya Mehmed Çelebi ve Âmine ve Ümmühâni ve Ömer ve merkûm Ömer'in evlâdı müte'âkiben fevt olup benden gayrı meşrûtun-lehüm bi'l-küllîye münkarizler olup ancak nevbet-i tevliyet ve tasarruf benüm iken zikr olunan Canbaziye Mahallesi'nde vâki' Abdullah Efendi Bağ-çesi demekle ma'rûf olan menzil-i mahdûd-ı mezbûra merhûm-ı mezbûr Ahmed Yaserî Efendi'nin terekesinden olmak üzre verese-si müvekkilûn-ı mezbûrûn bi-gayr-ı hak vâzî'u'l-yed olmağın hâlen su'âl olunup müvekkilleri mezbûrûn menzil-i mahdûd-ı mezbûrdan kasr-ı yed ve vakfiyet üzre bana teslîme vekîl-i mezbûr Mehmed Efendi'ye tenbîh olunmak matlûbumdur didikde gıbbe's-su'âl vekîl-i merkûm Mehmed Efendi cevâbında menzileyn-i mahdûdeteyn-i mezbûreyn merkûme Fatıma Hâtun ibnet-i Evliya Mehmed Çelebi ibn Ahmed'in mukaddemâ mülk ve hakkı olup lâkin mezbûre Fatıma Hâtun bin seksen dokuz senesi Saferu'l-hayrın gurreesindeki müdde'îyye-i mezbûrenin vakfiyet iddi'â eyle-diği târihden on altı ay mukaddem mahmiyye-i mezbûrede Davud

Paşa Mahallesi'nde nâibü's-şer' olup hâlâ Bağdad Bihiştâbâd kâdısı olan 'umdetü'l-mevâlîyi'l-'izâm Mustafa Efendi ibn Ali kıbelinden zikri âtî hibe hücceti tahrîre me'zûnen irsâl olunan Mahmud Efendi ibn Abdullah'ın menzil-i mahdûd-ı mezbûrda 'udûl-i müslimîn mahzarlarında 'akd eylediği meclis-i şer' de cemî' mâlik olduğu eşyâ-i ma'lûmesini ve nakd meblağ-ı mezbûrun iki bin beş yüz gurusunu ve menzileyn-i mahdûdeteyn-i mezbûreyn ba'de't-tahliyeti's-şer' iyye yedinde mülk ve hakkı olduğu husûs-ı mezbûrî ketb ve tahrîr ba'dehû ma'an ba's olunan Mustafa bin Ahmed ve Mehmed bin Ahmed ile meclis-i şer'a varup inhâ ve takrîr itmekle işbu hibe hücceti tahrîr olunup eşyâ-i ma'lûme-i mezbûre ve nakd meblağ-ı mezbûr iki bin beş yüz gurusu ve menzileyn-i mahdûdeteyn-i mezbûreteyn-i merkûm Evliya Mehmed Çelebi'nin emlâk-i mevhûbesi olup yedinde iken mezbûr Evliyâ Mehmed Çelebi dahi fevt idüp verâseti zevce-i metrûkesi Âmine Hâtun ibnet-i Süleyman ile sulbiye kebîre kızı mezbûre Ümmühâni Hâtuna münhasıra olup kable'l-kısme mezbûre Âmine fevt olup verâseti sadriye kebîre kızı merkûme Ümmühâni'ye münhasıra olmağla menzileyn-i mezbûreyni irsen merkûme Ümmühâni'ye isâbet ve intikâl eyledikten sonra bin yüz iki sene-si Zilka'deti's-şerîfesinin yedinci günü yine Davud Paşa Mahkemesi'nde nâibü's-şer' olan 'umdetü'l-müderrişin Yusuf Efendi kıbelinden kezâlik tahrîre me'zûnen irsâl olunan Mehmed Efendi'nin mûmâ-ileyh Ahmed Yaserî Efendi menziline 'udûl-i müslimîn huzûrlarında 'akd eylediği meclis-i şer'-i şerîfde mezbûre Ümmühâni zikr olunan Canbaziye Mahallesi'nde vâki' Abdullah Efendi Bağçesi demekle ma'rûf olan menzil-i mahdûd-ı merkûmı yedinde mülk-i müverresi olduğu hâlde mûmâ-ileyh Ahmed Yaserî Efendi hâl-i hayâtlarında bin kıt'a esedî gurusu ile ol târihde beyne'n-nâs râyic olan yirmi dört bin nukûda bey' ve teslîm mûmâ-ileyh Ahmed Yaserî Efendi dahi iştirâ ve tesellüm ve def'-i semen-i mezbûr eylediğine mezbûr Mehmed Efendi mahallinde tahrîr ba'dehû ma'an ba's olunan Siyavuş ibn Abdullah ile meclis-i şer'a varup haber virmekle işbu bey' hüccete tahrîr olunur hattâ mezbûre Fatîma Hâtun ber-vech-i muharrer tarîk-ı

hacc-ı şerîfde fevt olmağla verâseti zevc-i metrûki es-Seyyid Ali ile babası merkûm Evliya Mehmed Çelebi ve vâlidesi mezbûre Âmine bint-i Süleyman'a münhasıra olduktan sonra mezbûre es-Seyyid Mahmud Efendi bin yüz üç senesi Cumâdelâhiresinin on altıncı günü zikr olunan Davud Paşa Mahkemesi'nde nâibü's-şer'i's-şerîf olan Mehmed Efendi ibn Abdullah huzûrunda mezbûre Ümmühâni Hâtun muvâcehesinde menzileyn-i mezbûreyn merkûme Fatıma'nın ile'l-vefât mülk ve hakkı olup ba'de'l-vefât nısf-ı şâyi'leri bana ve nısf-ı şâyi'-i âharları babası mezbûr Evliya Mehmed Çelebi ve vâlidesi merkûme Âmine Hâtun'a isâbet itmişiken mezbûre Ümmühâni evvelâ tecdîd olunan menzil-i mezbûrî mûmâ-ileyh Ahmed Yeseri Efendi'ye bin guruş ile yirmi dört bin nukûda fuzûlen bey' ve teslîm ve zikr olunan [silik] Ahmed Mahallesi'nde vâki' menzil-i merkûma müstakillen vaz'-ı yed ider ben bey'-i mezbûrî hüccetimiz olup semen-i mezbûrın nısfı ile sâniyen tahdîd olunan menzilin nısf-ı şâyi'ini mezbûre Ümmühâni Hâtun'dan taleb iderüm deyü da'vâ eyledikde ol dahi âhara cevâbında kız karındaşım mezbûre Fatıma Hatun menzileyn-i mezbûreyni ber-vech-i muharrer bin seksen dokuz senesi Saferü'l-hayrının gurrasinde babası mezbûr Evliya Mehmed Çelebi'ye hibe-i sahiha-i şer'iyye ile ba'de't-tahliye hibe ve temlîk ve teslîm idüp ol dahi meclis-i hibede ittihâb ve kabûl ve kabz eyledikten sonra evvela babam mezbûr Evliya Mehmed Çelebi fevt olup menzileyn-i mezbûreyn hasran vârisleri olan zevcesi mezbûre Âmine Hâtun ile şulbiye kebîre kızı olduğına binâ'en bana isâbet idüp ba'dehû vâlidem mezbûre Âmine dahi fevt olup verâseti ancak bana münhasıra olmağla hisse-i irsiyesi irsen bana isâbet itmiştir deyü da'vâ-yı def' ve ref'-i mezbûreynimi[?] 'udûl-i müslimînden ve mahalle-i mezbûre ahâlîsinden el-Hâc Abdurrahman Efendi ibn Receb ve Ömer Çelebi ibn Murad şehâdetleriyle şer'an isbât itmekle mezbûr es-Seyyid Mehmed Efendi bî-vech mu'ârazadan men' olunup işbu hüccet-i şer'iyye dahi tahrîr olunduktan sonra mezbûr Ahmed Yeseri Efendi dahi fevt olmağla meblağ-ı mezbûr veresesi mezbûrûna şer'an isâbet itmekle [silik] müvekkillerim [silik] emlâk-i mezbûrenin mecmû'u bâlâda tafsîl

Paşa Mahallesi'nde nâibü's-şer' olup hâlâ Bağdad Bihiştâbâd kâdısı olan 'umdetü'l-mevâlîyi'l-'izâm Mustafa Efendi ibn Ali kıbelinden zikri âtî hibe hücceti tahrîre me'zûnen irsâl olunan Mahmud Efendi ibn Abdullah'ın menzil-i mahdûd-ı mezbûrda 'udûl-i müslimîn mahzarlarında 'akd eylediği meclis-i şer' de cemî' mâlik olduğu eşyâ-i ma'lûmesini ve nakd meblağ-ı mezbûrun iki bin beş yüz gurusunu ve menzileyn-i mahdûdeteyn-i mezbûreyn ba'de't-tahliyeti's-şer' iyye yedinde mülk ve hakkı olduğu husûs-ı mezbûr ketb ve tahrîr ba'dehû ma'an ba's olunan Mustafa bin Ahmed ve Mehmed bin Ahmed ile meclis-i şer'a varup inhâ ve takrîr itmekle işbu hibe hücceti tahrîr olunup eşyâ-i ma'lûme-i mezbûre ve nakd meblağ-ı mezbûr iki bin beş yüz gurusu ve menzileyn-i mahdûdeteyn-i mezbûreteyn-i merkûm Evliya Mehmed Çelebi'nin emlâk-i mevhûbesi olup yedinde iken mezbûr Evliyâ Mehmed Çelebi dahi fevt idüp verâseti zevce-i metrûkesi Âmine Hâtun ibnet-i Süleyman ile sulbiye kebîre kızı mezbûre Ümmühâni Hâtuna münhasıra olup kable'l-kısme mezbûre Âmine fevt olup verâseti sadriye kebîre kızı merkûme Ümmühâni'ye münhasıra olmağla menzileyn-i mezbûreyni irsen merkûme Ümmühâni'ye isâbet ve intikâl eyledikten sonra bin yüz iki senesi Zilka'deti's-şerîfesinin yedinci günü yine Davud Paşa Mahkemesi'nde nâibü's-şer' olan 'umdetü'l-müderrişin Yusuf Efendi kıbelinden kezâlik tahrîre me'zûnen irsâl olunan Mehmed Efendi'nin mûmâ-ileyh Ahmed Yaserî Efendi menziline 'udûl-i müslimîn huzûrlarında 'akd eylediği meclis-i şer'-i şerîfde mezbûre Ümmühâni zikr olunan Canbaziye Mahallesi'nde vâki' Abdullah Efendi Bağçesi demekle ma'rûf olan menzil-i mahdûd-ı merkûmı yedinde mülk-i müverresi olduğu hâlde mûmâ-ileyh Ahmed Yaserî Efendi hâl-i hayâtlarında bin kıt'a esedî gurusu ile ol târihde beyne'n-nâs râyic olan yirmi dört bin nukûda bey' ve teslîm mûmâ-ileyh Ahmed Yaserî Efendi dahi iştirâ ve tesellüm ve def'-i semen-i mezbûr eylediğine mezbûr Mehmed Efendi mahallinde tahrîr ba'dehû ma'an ba's olunan Siyavuş ibn Abdullah ile meclis-i şer'a varup haber virmekle işbu bey' hüccete tahrîr olunur hattâ mezbûre Fatîma Hâtun ber-vech-i muharrer tarîk-ı

hacc-ı şerîfde fevt olmağla verâseti zevc-i metrûki es-Seyyid Ali ile babası merkûm Evliya Mehmed Çelebi ve vâlidesi mezbûre Âmine bint-i Süleyman'a münhasıra olduktan sonra mezbûre es-Seyyid Mahmud Efendi bin yüz üç senesi Cumâdelâhiresinin on altıncı günü zikr olunan Davud Paşa Mahkemesi'nde nâibü's-şer'i's-şerîf olan Mehmed Efendi ibn Abdullah huzûrunda mezbûre Ümmühâni Hâtun muvâcehesinde menzileyn-i mezbûreyn merkûme Fatıma'nın ile'l-vefât mülk ve hakkı olup ba'de'l-vefât nısf-ı şâyi'leri bana ve nısf-ı şâyi'-i âharları babası mezbûr Evliya Mehmed Çelebi ve vâlidesi merkûme Âmine Hâtun'a isâbet itmişiken mezbûre Ümmühâni evvelâ tecdîd olunan menzil-i mezbûrî mûmâ-ileyh Ahmed Yeseri Efendi'ye bin guruş ile yirmi dört bin nukûda fuzûlen bey' ve teslîm ve zikr olunan [silik] Ahmed Mahallesi'nde vâki' menzil-i merkûma müstakillen vaz'-ı yed ider ben bey'-i mezbûrî hüccetimiz olup semen-i mezbûrın nısfı ile sâniyen tahdîd olunan menzilin nısf-ı şâyi'ini mezbûre Ümmühâni Hâtun'dan taleb iderüm deyü da'vâ eyledikde ol dahi âhara cevâbında kız karındaşım mezbûre Fatıma Hatun menzileyn-i mezbûreyni ber-vech-i muharrer bin seksen dokuz senesi Saferü'l-hayrının gurresinde babası mezbûr Evliya Mehmed Çelebi'ye hibe-i sahiha-i şer'iyye ile ba'de't-tahliye hibe ve temlîk ve teslîm idüp ol dahi meclis-i hibede ittihâb ve kabûl ve kabz eyledikten sonra evvela babam mezbûr Evliya Mehmed Çelebi fevt olup menzileyn-i mezbûreyn hasran vârisleri olan zevcesi mezbûre Âmine Hâtun ile şulbiye kebîre kızı olduğına binâ'en bana isâbet idüp ba'dehû vâlidem mezbûre Âmine dahi fevt olup verâseti ancak bana münhasıra olmağla hisse-i irsiyesi irsen bana isâbet itmiştir deyü da'vâ-yı def' ve ref'-i mezbûreynimi[?] 'udûl-i müslimînden ve mahalle-i mezbûre ahâlîsinden el-Hâc Abdurrahman Efendi ibn Receb ve Ömer Çelebi ibn Murad şehâdetleriyle şer'an isbât itmekle mezbûr es-Seyyid Mehmed Efendi bî-vech mu'ârazadan men' olunup işbu hüccet-i şer'iyye dahi tahrîr olunduktan sonra mezbûr Ahmed Yeseri Efendi dahi fevt olmağla meblağ-ı mezbûr veresesi mezbûrûna şer'an isâbet itmekle [silik] müvekkillerim [silik] emlâk-i mezbûrenin mecmû'ı bâlâda tafsîl

olunan vech üzre bi-tarîki'l-hibe mezbûre Fatıma Hâtun'un yedinden ihrâc ve mülkünden nez' olmuşiken on altı ay sonra vakfiye-i mezbûre tezvîr ile tahrîr olunup [...] Âsitâne-i Sa'âdetde mukaddemâ sadâret-'uzmâ ve vekâlet-kübrâ kâyim-makâmı olan merhûm Ömer Paşa zamânında vakfiye-i mezkûre ber-vech-i muharrer tezvîr ile tahrîr olunduğı dîvân-ı 'âlîde huzûr-ı hâkimü's-şer'de şühûd-ı 'udûlle sâbit ve zâhir olmağla şakk olunup medlûliyle 'amel ve sûreti sicill-i mahfûzdan ihrâc olmak üzre fermân-ı 'âlî sâdir olmuşidi deyü her biri zikr olunan tevârih ile muverraha ve nüvvâb-ı mezbûrûnun imzâlarıyla müzmât ve hatemleriyle mahtûme ve mazmûnları min külli'l-vücûh takrîr-i meşrûhuna muvâfık üç kıt'a hüccet-i şer'iyye ibrâz idüp müdde'iyye-i mezbûrenin vakfiyet iddi'â eylediğı târihden on altı ay mukaddem iddi'â-yı hibe ile da'vâ-yı vakf idicek gibbe'l-istintâk ve'l-inkâr mezbûr Mehmed Efendi'den def'-i mezbûreyi mübeyyine beyyine taleb olundukda 'udûl-ı müslimînden ve mahalle-i mezbûre ahâlîsinden olup müteveffâ-yı mezbûrenin huyûtunda zâtını 'ârifûn ve zeyl-i hücec-i mezkûrede isimleri mestûr olan şühûddan Mehmed Ağa ibn Ahmed ve Ömer Çelebi ibn Murad ve hâlâ imâm olan Abdurrahman Efendi ibn Receb ve Koca Mustafa Paşa Mahallesi İmâmı Nurullah Efendi ibn Abdurrahman Efendi nâm kimesneler li-ecli's-şehâde meclis-i şer'a hâzırûn olup isrû'l-istîşâd fi'l-hakîka bin doksan bir senesinde tarîk-ı hacc-ı şerîfde vefât iden mezbûre Fatıma Hâtun ibnet-i Evliya Mehmed Çelebi ibn Ahmed hâl-i hayâtında bin seksen dokuz senesi Saferü'l-hayrı guresindeki işbu müdde'iyye-i mezbûrenin vakfiyet iddi'â eylediğı târihden on altı ay mukaddem mahmiyye-i mezbûrede Davud Paşa Mahallesi'nde nâibü's-şer'i's-şerîf olup hâlâ Bağdad Behîştâbâd kadısı olan 'umdetü'l-mevâlîyi'l-'izâm Mustafa Efendi ibn Ali kibelinden hibe-i mezkûreyi tahrîre me'zûnen irsâl olunan Mahmud Efendi ibn Abdullah'ın menzil-i mahdûd-ı mezbûrda 'udûl-ı müslimîn mahzarlarında 'akd eylediğı meclis-i şer'de cemî'i mâlik olduğı eşyâ-i ma'lûmesini ve nakd meblağ-ı mezbûr iki bin beş yüz guruşuna ve mahmiyye-i mezbûrede zikr olunan Canbaziye Mahallesi'nde vâki' Abdullah

Efendi Bağçesi demekle ma'rûf olup bir tarafı ba'zan mahalle-i mezbûre imâmına meşrût vakıf menzil ve ba'zan tarîk-ı 'âmm ve bir tarafı ba'zan Baba Nakkâş Vakfı ve ba'zan müezzine meşrûta vakıf menzil ve ba'zan Fâtıma Hâtun menzili ve ba'zan tarîk-ı 'âmm ve bir tarafı sûfiyyûna meşrûta vakıf menzil ve bir tarafı Mehmed Ağa vereseşi mülkleri ile mahdûd ve dâhilen ve hâricen büyü-ü 'adîde ve kiler ve câmekân ve bi'r-i mâ ve köşk ve kebîr bâğçe ve yedi bâb dükkânları müstemil mülk menziline ve mahmiyye-i mezbûrede Kadırga Limânı kurbünde Çadırcı Ahmed Mahallesi'nde vâki' bir taraftan Behram Çavuş Câmî-i şerîfi ve bir taraftan Çadırcı Mehmed Ağa mülki ve bir taraftan mîrî bostan ve bir ba'zan mîrâhûr menzili ve ba'zan tarîk-ı 'âmm ile mahdûd büyü-ü 'adîdeyi muhtevî mülk menziline ba'de't-tahliyeti's-şer'iyye yedinde mülk ve hakkı olduğu hâlde babası mezbûr Evliya Mehmed Çelebi'ye hibe-i sahiha-i şer'iyye ile bizim huzûrımızda hibe ve temlik ve teslim idüp mezbûr Evliya Mehmed Çelebi dahi bilâ-mânî-i meclis hibede ittihâb ve kabûl ve kabz ve temlik eyledikten sonra mezbûr Mahmud Efendi husûs-ı mezbûrî ketb ve tahrîr ba'dehû ma'an ba's olunan Mustafa Çelebi ibn Ahmed ve Mehmed bin Ahmed ile meclis-i şer'a varup inhâ ve takrîr itmekle işbu hibe hücceti tahrîr olunup eşyâ-i ma'lûme-i mezbûre ve meblağ-ı merkûm ve menzileyn-i mahdûdeteyn-i mezbûreyn mezkûr Evliya Mehmed Çelebi'nin emlak-i mevhûbesi olup yedinde mülk ve hakkı iken mezbûr Evliya Mehmed Çelebi dahi fevt olup verâseti zevce-i metrûkesi Âmine Hâtun ibnet-i Süleyman ile sulbiye-i kebîre kızı mezbûre Ümmühânî'ye münhasıra olup kable'l-kısme mezbûre Âmine dahi fevt olup verâseti sadriye kebîre kızı merkûme Ümmühânî'ye münhasıra olmağla menzileyn-i mahdûdeteyn-i mezbûreyn irsen merkûme Ümmühânî'ye isâbet ve intikâl eyledikten sonra bin yüz iki senesi Zilkâ'deti's-şerîfesinin yedinci günü yine Davud Paşa Mahkemesi'nde nâibü's-şer'i's-şerîf olan 'umdetü'l-müderresini'l-kirâm Yusuf Efendi kibelinden kezâlik tahrîre me'zûnen irsâl olunan Mehmed Efendi'nin mûmâ-ileyh Ahmed Yaserî Efendi ibn Mustafa bin Hüseyin'in menziliinde 'udûl-i müslimînden

huzûrlarında 'akd eylediği meclis-i şer' de mezbûre Ümmühânî Hâtun zikr olunan Canbaziye Mahallesi'nde vâki Abdullah Efendi Bâğçesi demekle ma'rûf olan menzil-i mahdûd-ı mezbûr yedinde mülk mevrisi olduğu hâlde mûmâ-ileyh Ahmed Yeseri Efendi'ye hâl-i hayâtlarında bin kît'a esedî gurus ile ol târihte beyne'n-nâs râyic olan yirmi dört bin nukûda bizim huzûrımızda bey' ve temlik ve teslim ol dahi iştirâ ve temellük ve tesellüm ve def'-i semen-i mezbûr idüp işbu hüccet-i şer'iyye tahrîr olunmuş idi bu vech üzre müdde'iyye-i mezbûrenin vakfiyet iddi'â eylediği târihten on altı ay mukaddem menzil-i mahdûd-ı mezbûr mezkûre Fatıma Hâtun babası mezbûr Evliya Mehmed Çelebi ibn Ahmed'e hibe ve temlikine ba'dehû mezbûrân Evliyâ Mehmed Çelebi ve Âmine'nin fevtlerinden sonra merkûme Ümmühânî'nin mezbûr Ahmed Yeseri Efendi'ye bey' ve teslimen şâhidlerüz şehâdet dahi iderüz deyü her biri edâ-i şehâdet-i şer'iyye eylediklerinde şühûd-ı mezbûrûnun keyfiyet-i hâllerini su'âl için kıbel-i şer'den irsâl olunan el-Hâc Halil Efendi ibn Mehmed mahalle-i mezbûreye varup ahâlîsinden Ahmed Bey ibn el-Merhûm Fazlı Paşa ve Abdurrahman ibn el-Hâc Mehmed ve Ahmed Ağa ibn Sadreddin ve Abdurrahman Efendi ibn Mustafa ve es-Seyyid Abdullah ibn Ahmed Efendi ve abdûlbaki Efendi ibn Hüseyin ve Fethullah ibn Fazlullah ve Süleyman Bey ibn el-Hâc Hamza ve el-Hâc Ahmed bin Abdüllatif ve Mustafa Çelebi ibn Halil ve Hasan Efendi ibn Mehmed ve İsmail ibn Ahmed ve İsmail Çelebi ibn Ramazan ve es-Seyyid Şerefüddin ibn es-Seyyid Mehmed Efendi ve Abdullah Çelebi ibn Ahmed ve Mustafa Efendi ibn el-Hâc Mehmed ve el-Hâc Hasan bin Osman ve Şaban Çelebi ibn Ali ve İsmail Efendi ibn Mustafa ve Hasan Ağa ibn Abdür-rauf ve Mehmed Çelebi ibn Receb ve Mehmed Çelebi ibn Halil ve Mustafa Çelebi ibn Mehmed ve Mustafa Ağa ibn Mehmed ve Ali Çelebi ibn Hüseyin ve Ali Efendi ibn Şaban ve Şahin Beşe ibn Abdullah ve Mehmed Çelebi ibn Abdurrahman ve Hasan Çelebi ibn Ali ve el-Hâc Ömer bin el-Hâc Ramazan ve es-Seyyid Ahmed bin es-Seyyid Mustafa ve Nuri Mehmed Efendi ibn ahmed ve Ali Ağa ibn Abdülkadir ve sairlerinden şühûd-ı mezbûrûnun keyfiyet-i

hâllerini suâl eyledükde anlar dahi şühûd-ı mezbûrundan her bir 'adl olup velev 'aleynâ makbûleti's-şehâdelerdir deyü haber verdiklerini mezbûr Halil Efendi mahallinde tahrîr ba'dehû ma'an ba's olunan Mehmed bin İbrahim ve Ahmed bin Mehmed ile meclis-i şer'a gelüp cümle muvâcehesinde 'alâ vukû'ihî inhâ ve takrîr itmeğin şühûd-ı mezbûrdan sirran ve 'alenen ta'dîl ve tezkiye olunup şehâdetleri makbûle olmağın mücebiyle müdde'yye-i mezbûre bî-vech mu'ârazadan men' olunup mâ-hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundu fî'l-yevmi's-sâdis 'aşer min şehri Şevvâli'l-mükerrem li-sene seb'a ve mi'e ve elf

Şühûdü'l-hâl

'Umdetü'l-müderresini'l-kirâm Burûsîzâde Mehmed Efendi, fahrü'l-müderresini'l-fihâm Mustafa Efendi ibn Hasan, Receb Efendi ibn na'ib-i Kapan, el-Hâc Mustafa ibn Eyyub, Abdullah Efendi nâib-i keşf, Yusuf Efendi ibn Ahmed el-imâm, Hasan bin Resul, el-Hâc Mustafa ibn [boş], Çadırcı Mehmed Ağa ibn [boş].

1428 - 1696 (1107) İstanbul 22: 104a/1 Tescil işlemi / *Registration*

Molla Hüsrev Mahallesi'nden Hasan Çelebi ile eşi Lalgun Hatun, Kara Ali Vakfı'nın mütevellisi Ayni Hatun ile birlikte mahkemeye gelirler. Adı geçen çift, vakfın Molla Hüsrev Mahallesi'nde bulunan bir evinin kiracılarıdır. 1693 (H. 1105) yılında çıkan yangında söz konusu evin bütünüyle yanması üzerine kiracılar, mülkiyetlerine geçmek koşuluyla evi yeniden kendi paralarıyla yaptırmak için mütevelliden izin istemişlerdir. Mütevelliden aldıkları izin temessüküyle evi yeniden yaptıran çift, şimdi mahkemeden keşif yapılmasını ve harcamalarının belirlenerek sicile kaydedilmesini isterler. Bilirkişiler, evin en az 12.040 akçeye yaptırılmış olduğunu mahkemeye bildirirler. Mahkeme de bilirkişilerin ifadelerini sicile kaydeder.

Hasan Çelebi and his wife Lalgun Hatun, residents of the Molla Hüsrev neighborhood, are in court with Ayni Hatun,

mutawalli of the Kara Ali Waqf. The couple are tenants of a house owned by this waqf and situated in the above-mentioned neighborhood. When the 1693 (AH 1105) fire destroyed the house, the tenants sought the mutawalli's permission to have it rebuilt on the condition that it would be their property. Based on the mutawalli's authorization through a formal permit (izin temessükü), they had the house reconstructed. Now they want the court to conduct an investigation in order to determine and register their expenses. A team of experts report to the court that the house should have cost at least 12,040 akçe to rebuild. The court registers the experts' testimony.

Husûs-ı âti'l-beyânın mahallinde ketb ve tahrîri içün fermân-ı 'âlî-şânım sâdır olmağın savb-ı şer'-i şerîfden fahrü'l-müderresini'l-kirâm keşif nâ'ibimiz Abdullah Efendi ibn Ali irsâl olunup ol dahi hâssa mi'mârlarından Mustafa Halife ibn Abdullah ve Ali Halife ibn Abdülmennân ile mahmiyye-i İstanbul'da Monla Hüseyin Mahallesi'nde vâki' merhûm Kara Ali Vakfı'ndan olup bir taraftan vakf-ı mezbûrdan Hasan nâm kimesne tasarrufunda olan oda ve bir taraftan Kemalî Mehmed Ağa hâtunı mülki ve bir taraftan yine vakf-ı mezbûrdan Hüseyin Beşe tasarrufunda olan oda ve bir taraftan tarîk-ı hâs ile mahdûd menzile varup zeyl-i vesîkada muharrerü'l-esâmî ve ebniye ve sukûf ahvâline ıtlâ'-ı tâmmı olan bî-garaz müslimîn mahzarlarında 'akd-i meclis-i şer'-i mübîn eyledikte menzil-i mahdûd-ı mezbûr icâreteyn-i ma'lûmeteyn ile yedlerinde ve taht-ı tasarruflarında olan işbu râfi'ü'l-kitâb Hasan Çelebi ibn Abdullah ve zevcesi Lalgûn Hâtun ibnet-i Abdullah meclis-i ma'kûd-ı mezkûrda vakf-ı mezbûra meşrûtiyet üzre bi'l-fi'l mütevellî olup zâtı Mehmed Efendi ibn Derviş ve İbrahim Efendi ibn Halil ta'rîfleriyle mu'arrefe olan Ayni Hâtun ibnet-i Mehmed muvâcehesinde takrîr-i kelâm ve bast-ı merâm idüp menzil-i mezbûrun ebniyesi bin yüz beş senesinde vâki' harîk-ı kebîrde bi'l-külliye muhterik olup cânib-i vakf-ı mezbûrdan bir vechile binâyâ müsâ'ade olmamağla kendi mâlımız ile ihdâs ideceğimiz ebniye mülkümüz olmak üzre mütevellî-i mezbûr müceddeden binâyâ

izin ve yedimizde ber-vech-i muharrer izin temessüki virmekle biz dahi menzil-i mezbûrî kendi mâlımız ile mülkümüz olmak üzre binâ itmişdik hâlâ masrûfumuz keşf ve hüccet olunmak matlûbumuzdur didüklerinde gibbe't-tasdîki's-şer'î mi'mârân-ı mezbûrân menzil-i mezkûrî bi'l-muvâcehe mesâha eylediklerinde tûlen ve 'arzan bi-hesâb-ı terbî'î yetmiş yedi zirâ' sakf kırk akçeden üç bin seksen akçe ve bi-hesâb-ı mezbûr kırk beş zirâ' yassı şişeli çam tahtası tavan zirâ'ı otuzar akçeden bin üç yüz elli akçe ve bi-hesâb-ı mezbûr kırk beş zirâ' ağa tahtası döşeme zirâ'ı otuzar akçeden kezâlik bin üç yüz elli akçeye bi-hesâb-ı mezbûr seksen dört zirâ' beyaz sıvalı dolma divâr zirâ'ı otuzar akçeden iki bin beş yüz yirmi akçe ve bir sâde masa yüz yirmi akçe ve çıkırıkcı işi çam tahtası kapaklı dört 'aded pencere her biri yüz ellişer akçeden altı yüz akçe ve bir sâde masandıra dört yüz akçe ve bir sâde ocak ma'a tavlunbâz üç yüz akçe ve bi-hesâb-ı mezbûr dehlizde vâki' altı zirâ' tahta bir de zirâ'ı yirmi beş akçeden yüz yirmi akçe ve on ayak nerdübân ma'a sahn üç yüz akçe ve ağa tahtasında bir zokak kapısı üç yüz akçe ve sekiz yama direği her biri kırkar akçeden üç yüz yirmi akçe ve iki destinin kırkar akçe ve bir kenîf ma'a kapu iki yüz elli akçe ve tahtânîde vâki' bi-hesâb-ı mezbûr altı zirâ' taş mahlût divâr zirâ'ı yirmi beş akçeden altı yüz akçe ve yine tahtânîde vâki' bi-hesâb-ı mezbûr altı zirâ' dolma divâr zirâ'ı on beş akçeden doksan akçe ve kalkan perde yüz elli akçe ve bir oda kapısı yüz elli akçe ki min haysi'l-mecmû' on iki bin kırk akçe ile ancak olup noksan ile olmak mümkün değildir deyü icmâ' ve ittifâk ve ihbâr itdiklerinde vâki' hâli mevlânâ-yı mezbûr mahallinde ketb ve tahrîr ve ba'dehû ma'an irsâl olunan Mehmed Çelebi ibn İbrahim ve Yusuf bin Abdullah ile meclis-i şer'a gelüp 'alâ vukû'ihî inhâ ve takrîr itmeğin mâ-vaka'a bi't-taleb ketb ve tahrîr olundu fi'l-yevmi'l-hâdî 'aşer min Zilka'deti's-şerîfe li-sene seb'a ve mi'e ve elf Şühûdü'l-hâl

İbrahim Efendi ibn Halil, Mustafa Efendi ibn Mehmed, Mehmed bin Ahmed, Mehmed Ağa ibn Derviş, Ali bin Mehmed, Mustafa bin Musa, Abdurrahman ibn Hasan, Hasan bin Mehmed, Ali bin Receb.

1429 - 1696 (1107) İstanbul 22: 105a/1 Tescil işlemi / *Registration*

Merhume Safiye'nin ulemanın oturması için vakfettiği evde oturan Abdülbaki Efendi'nin ölümü üzerine, yerine vakfiyeye uygun olarak Mustafa Efendi yerleştirilir. Mahkeme yapılan işlemi tescil eder.

Upon the death of Abdülbaki Efendi, who used to inhabit the house endowed by the deceased Safiye for religious scholars (ulema), Mustafa Efendi is appointed as the next inhabitant. The court registers the assignment.

Merhûme Safiye nâm sâhibetü'l-hayrın 'ulemâya meşrûta vakfı olup mahmiyye-i İstanbul'da Karabaş Mahallesi'nde vâki' ma'lûmü'l-hudûd iki bâb tahtânî oda ve su kuyusu ve zât-ı eşcâr-ı müsmire-i hadîkayı müstemil menzilin ber-mûceb-i şart-ı vâkıfe teveccüh-i hâkimü'ş-şer'le mutasarrıfı Abdülbaki Efendi fevt olup süknâ-yı menzil-i mezbûr mahlûle olmağın hâkim-i mevki'-i sadr-ı kitâb tûbâ-lehû ve hüsne me'âb hazretleri süknâ-yı menzil-i mezbûrî işbu sâhibü'l-kitâb her vechile süknâyâ muhtâc ve mahall ve müstahikk olan Mustafa Efendi ibn Mehmed'e ber-mûceb-i şart-ı vâkıfe tevcih idüp tasarrufıyçûn işbu vesîka-i anîka ketb olundı fi'l-yevmi'r-râbi' ve'l-'işrîn min Zilka'deti'ş-şerîfe li-sene seb'a ve mi'e ve elf

Şühûdü'l-hâl

Fahrü'l-kuzât Receb Efendi nâib-i sâni, Abdurrahman el-imâm, fahrü's-sâdât es-Seyyid Ali Çavuş ibn Mehmed, Abdurrahman Efendi kâtib-i muhâsebe, Sâmi Mustafa Çelebi ibn Hızır, İbrahim bin Ahmed.

1430 - 1696 (1107) İstanbul 22: 106a/1 Tescil işlemi / *Registration*

İstanbul'un Kızıldaş Mahallesi'nden Ahmet Efendi'nin ölümü üzerine mirası eşi Ayşe Hatun ile kardeşi Ali Efendi'ye kalmıştır.

Ayşe Hatun ile Ali Efendi, Hüseyin Efendi ile birlikte mahkemeye gelirler. Ahmet Efendi, adı geçen mahallede bulunup arsasını Müstedamzade Mustafa Efendi Vakfı'ndan kiralamış olduğu bir evi miras bırakmıştır. Müstedamzade Mustafa Efendi, söz konusu arsayı ulemadan bir kişinin kullanımı için vakfetmiştir. Mahkeme ise, bu arsayı son olarak Hüseyin Efendi'nin kullanımına tahsis etmiştir. Ayşe Hatun ile Ali Efendi arsa üzerinde bulunup kendilerine miras kalan bu evdeki hisselerini toplam 35 kuruşa Hüseyin Efendi'ye sattıklarını ve paralarını aldıklarını belirtirler. Mahkeme de bu satış işlemini sicile kaydeder.

The estate of the late Ahmet Efendi, a resident of İstanbul's Kızıltaş neighborhood, falls to his wife Ayşe Hatun and his brother Ali Efendi. Ayşe Hatun and Ali Efendi are in court with Hüseyin Efendi. Ahmet Efendi bequeathed a house located in the same neighborhood and built on a plot rented from the Müstemzade Mustafa Efendi Waqf. Müstemzade Mustafa Efendi had endowed the house for the use of scholars. The court allocates the house to Hüseyin Efendi. Ayşe Hatun and Ali Efendi state that they have sold their shares in the house to Hüseyin Efendi for 35 kuruş. They add that they have been paid. The court registers the sale.

Mahmiye-i İstanbul'da Kızıltaş Mahallesi sükkânından iken bundan akdem fevt olan Ahmed Efendi ibn Mehmed'in verâseti zevce-i metrûkesi Âyişe Hâtun ibnet-i Mehmed ile li-ebeveyn er karındaşı Ali Efendi'ye münhasıra olduğu şer'an zâhîr ve müte'ayyin oldukdan sonra mezbûr Ali Efendi ve zâtını ma'rifet-i şer'iyye ile 'ârifân Abdullah Efendi ibn Mehmed ve İbrahim Çelebi ibn Ahmed ta'rifleriyle mu'arrefe olan Âyişe Hâtun meclis-i şer'-i şerîf-i enverde işbu râfi'ü'l-kitâb Hüseyin Efendi ibn Üveys nâm kimesne mahzarında takrîr-i kelâm idüp mahalle-i mezbûrede vâki' bir taraftan Ahmed Çelebi mülki ve bir taraftan Fatıma Hâtun tasarrufunda olan vakıf menzil ve bir taraftan Oğlu nâm zimmî mülki ve bir taraftan tarîk-ı 'âmm ile mahdûd fevkânî üç bâb oda ve bir sundurma ve dehlizi müştemil menzilin ancak 'arsa-

sı merhûm Müstedâmzâde Mustafa Efendi nâm sâhibü’l-hayrın ‘ulemâya meşrûta vakfı ve ebniye-i mezkûresi mülki olmağla ‘arsa-i mezbûre tevcîh-i hâkimü’ş-şer’le mûrisimiz mezkûr Ahmed Efendi’nin ile’l-vefât taht-ı tasarrufunda ve ebniye-i merkûme silk-i mülkünde münselik olup ba’d-e’l-vefât ‘arsa-i merkûme mahlûle olmağla kibel-i şer’den mezkûr Hüseyin Efendi’ye tevcîh ve ebniye-i mezbûre bi’l-irsi’ş-şer’î bize isâbet ve intikâl itmişidi hâlâ mezbûr Ali Efendi ebniye-i mezkûreden bana isâbet iden sülüs-i erbâ’ı hisse-i şer’iyyesi bi-cümleti’t-tevâbi’ ve’l-levâhık mezkûr Hüseyin Efendi’ye on guruşa bey’ ve temlik ve teslîm ol dahi ba’d-e’l-iştirâ ve’t-tesellüm semen-i mezbûr on guruşı yedinden ahz ü kabz eyledüm ve mezkûre Âyişe Hâtun’dan yine ebniye-i merkûmede olan rub’ hisse-i şer’iyyemi cemî’-i tevâbi’ ve levâhıkı ile yine mezkûr Hüseyin Efendi’ye yirmi beş guruşa bey’ ve temlik ve teslîm ol dahi iştirâ ve kabûl ve temellük ve tesellüm eyledikten sonra semen-i mezkûr yirmi[beş guruş] yedinden tamâmen ahz ü kabz eyledüm fî-mâ ba’d ebniye-i merkûme mezkûr Hüseyin Efendi’nin mülk-i müştêrâsı olmuştur bizim ‘alâka ve medhalimiz kalmadı keyfe-mâ yeşâ mutasarrıf olsun didikde gibbe’t-tasdîki’ş-şer’î mâ-vaka’a bi’t-taleb olundu fi’l-yevmi’s-sâbi’ ve’l-işrîn min Zilka’deti’ş-şerîfe li-sene seb’a ve mie elf

[Şühûdü’l-hâl]

Mustafa Ağa [...], Ahmed Bey ibn Veli, İbrahim Çelebi ibn Ahmed, İmam Abdullah Efendi, Yiğitbaşı Mustafa Çelebi, Ahmed Çelebi ibn Mehmed, Ali Çelebi ibn Bali, el-Hâc Ali Çukadâr, Receb bin Ali.

1431 - 1696 (1107) İstanbul 22: 107a/2 Dava / *Adjudication*

100 kuruşunu faizle işletilmek üzere (ona on bir buçuk hesabı) vakfeden Mustafa Efendi, mahkemeye gelerek müteveli Hasan Efendi karşısında bu parayı tescil ettirir. Ancak Mustafa Efendi, daha sonra parayı vakfetmekten vazgeçtiğini söyleyerek, müteveli Hasan Efendi’den parasını geri ister. Müteveli Hasan Efendi,

bir İslam hukukçusunun görüşüne dayanarak söz konusu para vakfının bozulamayacağını ileri sürer. Bunun üzerine Mustafa Efendi, başka İslam hukukçularının görüşlerine dayanarak vakfiyenin bozulması ve parasının kendisine geri verilmesi gerektiğini ileri sürer. Sonuç olarak mahkeme, mütevellinin görüşünü benimseyerek vakfiyenin bozulamaz olduğuna karar verir.

Mustafa Efendi endows 100 kuruş to be loaned at interest (eleven for ten). He then has the court register this in the presence of Hasan Efendi, the mutawalli of the established waqf. However, later Mustafa Efendi changes his mind and demands his money back from the mutawalli. Relying on a Muslim jurist, the mutawalli Hasan Efendi claims that the cash endowment cannot be annulled. Relying on the opinions of other Muslims jurists, Mustafa Efendi, in turn, demands that the waqf charter be annulled and the endowed sum be returned to him. However, the court turns down Mustafa Efendi's demand. Agreeing with the mutawalli, it refuses to annul the waqf charter.

El-hamdü li'llâhillezî erşede ibâdihi'l-mü'minîn ve'l-mü'minât ilâ a'mâlî's-sâlihât ve işâra ile'l-müslimîn ve'l-müslimât bi-ef'âli'l-hayrât haysü kâle inne'l-hasenât yüzhibne's-seyyiât ve's-salâtu ve's-selâm alâ resûlihî Muhammed eşrefü cemî'i'l-mahlûkât ve alâ âlihî ve ashâbihi'l-lezîne hümm hüdâtü'l-halk ilâ sebîli'l-hasenât emmâ ba'd işbu kitâb-ı sıhhat-nisâbın tahrîrine bâ'is ve bâdî oldur ki mahmiyye-i İstanbul'da Sunullah Efendi Mahallesi'nde sâkin sâbika Kuds-i Şerîf kâdısı olan 'umdetü'l-ulemâi'l-'izâm efdalu'l-fudalâi'l-fihâm Mustafa Efendi ibn el-Hâc Mehmed Efendi meclis-i şer'-i şerîf-i enverde ve mahfil-i dîn-i münîf-i ezherde vakf-ı âti'l-beyâna li-eclî't-tescîl mütevellî nasb ve ta'yîn edediği Hasan Efendi ibn Hüseyin mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüp tayyib-i mâlımdan yüz guruşımı ba'de'l-ifrâz hasbeten li'llâhi te'âlâ ve haseneten li-rûhi Resûlihî'l-me'âlî vakf-ı sahîh ile vakf ve habs idüp şöyle şart ve ta'yîn eylerim ki meblağ-ı mezbûre yed-i mütevellî ile onı on bir buçuk hesâbı üzre rehn-i

kavî ve keffî-i melî veya ikisinden biri ile irbâh ve istirbâh olunup ribhinden Vilâyet-i Anadolu'da mahrûsa-i Malatya'da sâkin Mustafa Efendi ibn Ali nâm kimesne şehirde sâkin olduğu eyyâmda şehri mezbûrede vâki' câmi'-i kebîrde ve İsburnı nâm mevzi'de sâkin olduğu eyyâmda mevzi'-i mezkûrda vâki' merhûm bâbü's-sa'âde ağası binâ eylediği câmi'-i şerîfde haftada iki gün şeyhü'l-kurrâ olup ba'de salâti'z-zuhr müctemi' olan tâlibîne tecvîd ile ta'lim-i Kur'ân-ı 'azîmü's-şân itdiğinden sonra yevmî dört akçe vazîfeye mutasarrıf ola ve ba'de vefâtihî 'ilm-i tecvîdde mâhir ve ta'lim-i Kur'ân-ı 'azîmü's-şâna kâdir bir kimesne şeyhü'l-kurrâ ola ve yine vakf-ı mezbûra Süleyman Ağa ibn Ahmed Ağa yevmî bir akçe vazîfe ile mütevellî olup ba'de vefâtihî şeyhü'l-kurrâ olanların ma'rifetleriyle vakf-ı mezbûra bir mütevellî nasb oluna ve birâderzâde fahrü'l-müderresîn İbrahim Efendi ibn Hidâyetullah Ağa vakf-ı mezbûra hasbî nâzır ola ve masârif-i mezkûreden fazla kalursa meblağ-ı mezbûr zamm oluna ve mürûr-ı eyyâm ile ri'âyet-i şurût-ı mezkûre müte'azzire olursa mutlaka fukarâya sarf oluna deyü meblağ-ı mezbûr mütevellî-i mezbûra teslîm ol dahi kabz ve evkâf için mütevellîler tasarruf eyledikleri gibi tasarruf eyledi didikde gıbbe't-tasdîki's-şer'î vâkıf-ı mûmâ-ileyh semt-i vifâkdan cânib-i şikâka 'âzim olup vakıf nukûd 'inde'l-e'immeti's-selâse mefkûd olmağın vakfımdan rücû' eyledüm meblağ-ı mezbûr mütevellî-i mezbûrdan istirdâd iderüm didikde mütevellî-i mezbûr cevâba mütesaddî olup eğer ki vakıf nukûd 'inde'l-e'immeti's-selâse mefkûddur lâkin hazret-i İmâm Züfer'de İmâm Ensârî rivâyeti üzre sahîh ve câiz olduğına binâ'en meblağ-ı mezbûr redd ve teslîmden imtinâ' idüp hâkim-i mevki'-i sadr-ı kitâb tûbâ le-hû ve hüsne me'âb hazretleri huzûrunda müterâfi'ân ve her biri fasl ü hasma tâlibân olduklarında hâkim-i müşârün-ileyh tarafeynin kelâmından fikr-i rakîk ve te'emmül-i anîk idüp cânib-i vakfa nazar ve mubattal hayr olmakdan hazer idüp imâm-ı müşârün-ileyh hazretlerinin re'y-i münîrleri üzre vakıf nukûdun sıhhatine hükm idicek vâkıf-ı mezbûr semt-i âhardan nizâ' idüp eğerçe hükm-i mezbûr ile vakıf sahîh oldu lâkin İmâm-ı A'zam ve hüâm-ı akdem Ebu Hanife el-Kûfî

cûziye hayru'l-cezâ ve kûfiye katında sıhhat müstelzim-i lüzûm olmamak benüm için bâb-ı rücû' meftûh olmağın vakfımdan rücû' eyledüm meblağ-ı mezbûrî mütevellî-i mezbûrdan taleb iderüm didikde mütevellî-i mezbûr tekrâr cevâb virüp eğerce imâm-ı müşârün-ileyh katında sıhhat müstelzim-i lüzûm değildir lâkin 'inde'l-imâmeyni'l-hümâmeyn siyyemâ ba'de't-teslîmi ile'l-mütevellî sıhhat-müstelzim-i lüzûm olmağın meblağ-ı mezbûrî redd ve teslîmden imtinâ' iderin deyü tekrâr hâkim-i müşârün-ileyh huzûrunda müterâfi'ân olunduklarında hâkim-i müşârün-ileyh hazretleri dahi tarafeynin kelâmında fikr-i rakîk idüp 'âlimen li-hilâfi'l-cârî beyne'l-e'immeti'l-eslâf vakf-ı mezbûrun lüzûmuna ve dahi hükm-i şer'î ve kazâ-i mer'î itmeğın vakıf sahîh ve lâzım olup min ba'd nakz ve nukazına mecâl muhâl oldu fe-men beddelehû ba'de-mâ semî'ahû fe-innemâ ismuhû 'ale'l-lezîne yübeddilûneh inne'llâhe semî'un 'alîm ve icra'l-vâkıfu 'ale'l-hayyi'l-cevvâdi'l-kerîm cerâ zâlik ve hurrîre fi'l-yevmi's-sâbi' min Zilhicceti's-şerîfe li-sene seb'a ve mi'e ve elf

Şühûdü'l-hâl

Fahrü'l-müderresini'l-kirâm [silik] ibn Hüseyin, fahrü'l-kuzât Mehmed Emin Efendi ibn Hüseyin, fahrü'l-kuzât Bayram Efendi ibn Osman, fahrü'l-a'yân Mehmed Efendi ibn [silik], Ömer Efendi ibn Abdünnebi, Osman Ağa ibn Mehmed, el-Hâc Mehmed Ağa ibn Ali, Muharrem Çelebi ibn Ebubekir Efendi, Abdurrahman Efendi ibn Mehmed Efendi, İbrahim Efendi ibn Mehmed, el-Hâc Mustafa Efendi ibn el-Hâc Ahmed, İbrahim Çelebi ibn Ahmed, Ebubekir Çelebi ibn Hüseyin, Mehmed Çelebi ibn İdris, Ahmed Çelebi ibn Ahmed Muhzır, Receb bin Süleyman, Ali bin Bali, Mehmed Çelebi ibn Mehmed.

1432 - 1696 (1107) **İstanbul 22: 107b/1** Tescil işlemi / *Registration*

Afife Hatun ile Emine, her biri merhume Alime Hatun Vakfı'ndan üçte bir hisse ile kiraladıkları ev için müteveli imam Musa Efendi ile birlikte mahkemeye gelirler. Her biri, belirli

zaman dilimlerinde, dönüşümlü olarak evi kullanacakları konusunda anlaşmaya vardıklarını söylerler. Mahkeme de bu anlaşmayı onaylar.

Afife Hatun and Emine approach the court together with Musa Efendi, the mutawalli of the late Alime Hatun Waqf, regarding the lease of the one third of a waqf house. They state that they have agreed among themselves on when each will use it. The court registers their agreement.

Husûs-ı âti'l-beyânın mahallinde ketb ve tahrîri bâbında fermân-ı 'âlî vârid olmağın imtisâlen-lehû savb-ı şer'-i mutahardan keşif nâibimiz fahrü'l-müderresini'l-kirâm Abdullah bin İsmail irsâl olunup ol dahi hâssa mi'mârlardan Ali Halife ibn Abdullah ve Osman Halife ibn Abdülmennân ile mahmiyye-i İstanbul'da Emin Bey Mahallesi'nde vâki' gallesi mahalle-i mezbûre imâmı olanlara meşrûta merhûme Alime Hâtun Vakfı olup iki taraftan yine vakf-ı mezbûr ve bir taraftan Abdullah Çelebi menzili ve bir taraftan tarîk-ı 'âmm ile mahdûd menzile varup zeyl-i vesikada muharrerü'l-esâmî ve ebniye ve sukûf ahvâline ittılâ'-ı tâmmı olan bî-garaz kimesneler mahzarlarında 'akd-i meclis-i şer'-i şerîf eylediğinde icâreteyn-i ma'lûmeteyn ile menzil-i mezbûrun sülûse-i erbâ'-ı şâyî'ine mutasarrıf olan işbu bâ'isetü'l-kitâb Afife Hâtun ibnet-i Pir Mehmed meclis-i ma'kûd-ı mezbûrda menzil-i mezbûrun ber-vech-i muharrer sülûs-i şâyî'ine mutasarrıfa olup zâtı ma'rifet-i şer'iyye ile 'ârifân Mehmed Beşe ibn Ahmed ve Hasan Çelebi ibn Mehmed nâm kimesneler ta'rîfleriyle mu'arrefe olan Emine bint-i Ahmed nâm hâtun muvâcehesinde vakf-ı mezbûr mütevellîsi olan mahalle-i mezbûre imâmı Musa Efendi ibn Davud hâzır olduğu hâlde takrîr-i kelâm ve bast-ı merâm idüp menzil-i mezbûrun ber-vech-i mübeyyen sülûse-i erbâ'-ı şâyî'i benüm ve sülûse-i şâyî'i mezbûre Âmine'nin taht-ı tasarrufumuzda olup lâkin mezbûre Âmine menzil-i mezbûrun mecmû'undan müstakillen sâkine ve mutasarrıfa olmak ile mühâyen bi'l-mekân vechi üzre

ben dahi sâkine olmak mümkün olmamağın her birimiz hisse-i şâyi‘amıza mühâyen bi’z-zamân vechi üzre zabt ve tasarruf itmek lâzım gelmeğın mezbûre Âmine rub‘ hissesiyçün menzil-i mezbûrun mecmû‘unda târih-i kitâbdan üç ay tamâmına değın mühâyen bi’z-zamân vechi üzre sâkine ve mutasarrıfa olup ba‘dehâ mezbûre Âmine çıkup bana teslîm ben dahi sülûse-i erbâ‘ı hissem mukâbelesinde menzil-i mezbûrun mecmû‘undan dokuz ay sâkine ve mutasarrıfa olmak üzre terâzî ve’l-mürâfık ve bu vech üzre kavl ve ittifâk eyledük didikde gibbe’t-tasdîki’ş-şer‘î vâki‘ hâli mevlânâ-yı mezbûr mahallinde tahrîr ba‘dehû ma‘an ba’s olunan Ali Çelebi ibn Mustafa ve Mehmed Çelebi ibn İbrahim ile meclis-i şerîfe gelüp ‘alâ vukû‘ihî inhâ ve takrîr itmeğın mâ-hüve’l-vâki‘ bi’t-taleb ketb olundı fi’l-yevmi’s-sâmin ‘aşer min Şevvâli’l-mükerrem li-sene seb’a ve mi’e ve elf

Şühûdü’l-hâl

Hüseyin Efendi ibn Mehmed, el-Hâc Ali Çelebi ibn Mustafa, Mehmed Beşe ibn Ahmed, Hasan Beşe ibn Mehmed, Hasan Çelebi ibn Abdullah, Ali bin Abdullah.

1433 - 1696 (1107) İstanbul 22: 107b/2 Tescil işlemi / Registration

Mustafa’nın yaşamında vakıftan kiraladığı ev, ölümünden sonra oğlu Ahmet Çelebi ve kızı Ümmühani Hatun’a kalır. Ahmet Çelebi ve Ümmühani Hatun, vakfa daha yararlı olacağı gerekçeyle evin bölünmesini isterler. Mütevellinin de izniyle, söz konusu ev, bilirkişilerce taraflar arasında bölünür ve işlem mahkemece onaylanır.

A waqf house that was rented by the deceased Mustafa devolves upon his son Ahmet Çelebi and his daughter Ümmühani Hatun. Ahmet Çelebi and Ümmühani Hatun demand that the house be divided into two, claiming that the division will benefit the waqf. With the mutawalli's permission the house is divided between the parties. The court registers the process.

Husûs-ı âti'l-beyânın mahallinde mahallinde ketb ve tahrîri bâbında fermân-ı 'âli vârid olmağın imtisâlen-lehû savb-ı şer'-i mutahhardan keşif nâibimiz fahrü'l-müderrişini'l-kirâm Abdullah Efendi ibn Ali irsâl olunup ol dahi hâssa mi'mârlardan Ali Halife ibn Abdullah ve Mehmed Halife ibn Abdülmennan ile mahmiyye-i İstanbul'da Balaban Ağa Mahallesi'nde vâki' gallesi mahalle-i mezbûre mescid-i şerîfine imâm olanlara meşrûta vakıf olup iki taraftan Salih Çelebi menzili ve bir taraftan merhûm Ali Efendi bâğçesi ve bir taraftan tarîk-ı 'âmm ile mahdûd menzile varup zeyl-i vesîkada muharrerü'l-esâmî ve ebniye ve sukûf ahvâline ittılâ'-ı tâmmı olan bî-garaz kimesneler mahzarlarında 'akd-i meclis-i şer'-i şerîf eylediğinde menzil-i mahdûd-ı mezbûr icâreteyn-i ma'lûmeteyn ile taht-ı tasarrufunda iken bundan [akdem] fevt olan Mustafa bin Mehmed nâm kimesnenin sulbiye kebîr oğlu Ahmed Çelebi nâm kimesne meclis-i ma'kûd-ı mezbûrda li-ebeveyn kız karındaşı olup zâtı ma'rifet-i şer'iyye ile 'ârifân Mustafa bin Ahmed ve el-Hâc Ömer bin Muharrem nâm kimesneler ta'rîfleriyle mu'arrefe olan Ümmühani nâm hâtun muvâcehesinde menzil-i mezbûrun ber-vech-i meşrûtiyet mütevellîsi olan mescid-i mezbûr imamı Mehmed Efendi ibn Hüseyin hâzır olduğu hâlde takrîr-i kelâm ve bast-ı merâm idüp menzil-i mezbûr ber-vech-i mübeyyen icâreteyn-i ma'lûmeteyn ile babamız müteveffâ-yı mezbûrun ile'l-vefât taht-ı tasarrufunda olup ba'de vefâtihî intikâl-i 'âdî ile bana ve kız karındaşım Ümmühani'ye intikâl eyleyüp ve kâbil-i kısmet olup kısmet olunmak her vechile vakfa enfa' ve evlâ ve mütevellî-i vakf-ı mezbûra dahi izin virmeğe beynimizde taksîm olunmak matlûbumuzdur didikde gibbe't-tasdîki's-şer'î mi'mârân-ı mezbûrân menzil-i mezbûrî bi'l-muvâcehe mesâha eylediklerinde tûlen on dokuz ve 'arzan on beş bi-hesâb-ı terbi'î iki yüz seksen beş zirâ binâ ma'a'l-'arsadan mezbûrânın her birine yüz kırk ikişer buçuk zirâ binâ ma'a'l-'arsa isâbet eylediği mütehakkık olmağın Ali Efendi bâğçesi tarafında vâki' fevkânî bir oda ve önünde vâki' bir dehliz ve yanında bir kiler ve bir sağîr oda ve tahtânîde bir matbah ve bir kenîf ve zokak kapusu mezbûre Ümmühani'nin nısıf hissesine

ta'yîn ve tahsîs olunup ve Salih Çelebi tarafında vâki' fevkânî bir oda ve bir mikdâr sofa ve bir mikdâr dehlîz ve bir mikdâr cenîne ve bir bi'r-i mâ mezbûr Ahmed Çelebi'nin nısıf hissesine ta'yîn ve tahsîs ve beynlerine 'alâmât-ı fâsıla vaz' olundukda her birisini bi't-terâzî kabz ve kabûl itmeğin vâki' hâlî mevlânâ-yı mezbûr mahallinde tahrîr ba'dehû ma'an ba's olunan Mehmed Çelebi ibn İbrahim ve Yusuf [silik] ile meclis-i şer'a gelüp 'alâ vukû'ihî inhâ ve takrîr itmeğin mâ-hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sâmin min Zilka'deti's-şerîfe li-sene seb'a ve mi'e ve elf Şühûdü'l-hâl

Mehmed bin Mustafa, Attar Ali Beşe ibn [boş], Veli Beşe ibn [boş], Ahmed bin Mustafa, Mustafa bin Musa, Salih Çelebi.

1434 - 1696 (1107) İstanbul 22: 108a/1 Dava / *Adjudication*

İstanbul'un Çeraği Hasan Mahallesi sakinlerinden Mardiros'un ölümü üzerine mirası eşi, dört çocuğu ve kız kardeşine kalmıştır. Kız kardeşinin de ölümü üzerine miras, anneleri ile iki erkek kardeşine kalmıştır. Erkek kardeşlerden biri olan Ariton, Ferhat Paşa Vakfı'nın mütevellisi Mustafa Efendi karşısında mahkemeye çıkarak kendilerine miras kalan eve mütevellinin haksız yere el koyduğunu ileri sürer. Görüşü sorulan müteveli Mustafa Efendi, Mardiros'un borçlu öldüğünü, borçlarının ödenmesi ve çocuklarının nafakası için evin varisler tarafından kendisinden önceki müteveli Osman Efendi'nin döneminde 400 esedi kuruşa vakfa satıldığını söyler. Mahkeme, mütevelliden görüşünü kanıtlamasını ister. O da mahkemeye şahitlerini çağırır. Şahitler, mütevellinin ifadesi doğrultusunda görüş bildirirler. Sonuçta, davalı müteveli Mustafa Efendi davayı kazanır.

Upon the death of Mardiros, a resident of İstanbul's Çeraği Hasan neighborhood, his estate falls to his wife, his four children, and his sister. Subsequently his sister dies, and her estate falls to her mother and two brothers. Ariton, one of these brothers, sues

Mustafa Efendi, mutawalli of the Ferhat Paşa Waqf, claiming that he unlawfully confiscated a house they inherited. Questioned by the court, mutawalli Mustafa Efendi states that Mardiros died in debt and that his heirs then sold the house to the waqf in order to settle his debt and cover the alimony of his children. They received 400 esedi kuruş from the waqf during the office of the former mutawalli Osman Efendi, he explains. The court asks the mutawalli to prove his account. He calls to court witnesses, who corroborate his account. In conclusion, the defending mutawalli Mustafa Efendi wins the case.

Mahmiye-i İstanbul'da Çerâğî Hasan Mahallesi'nde sâkin iken bundan akdem hâlik olan Mardiros veled-i Bağdes nâm Ermeni-nin verâseti zevce-i metrûkesi Menke bint-i Eyvaz nâm nasrâniyye ile sulbî kebîr oğulları Ariton ve Bağdes ve Kirkor'a ve sağîre kızı Elmas'a ve li-ebeveyn kız karındaşı merkûme Elmas'a münhasıra olup ba'dehû merkûme Elmas dahi hâlike olup verâseti vâlidesi merkûme Menke'ye ve li-ebeveyn er karındaşları merkûmân Ariton ve Kirkor'a münhasıra olduğu şer'an zâhir ve mütehakkık olduğdan sonra merkûm Ariton mahfil-i kazâda merhûm Ferhad Paşa Vakfı'na bi'l-fi'l mütevellî olan işbu râfi'ül-kitâb Mustafa Efendi ibn Receb nâm kimesne mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüp mahalle-i mezbûrede vâki' iki taraftan Marko nâm Ermeni mülki ve bir taraftan Tore nâm Ermeni mülki ve bir taraftan tarîk-i 'âmm ile mahdûd fevkânî ve tahtânî büyût-ı 'adîdeyi ve sandalcı kârhanesini müşt Emil mülk menzil babam hâlik-i mezbûrın ile'l-helâk mülk ve hakkı olup ba'de'l-helâk bana ve mezbûre Menke'ye ve merkûm Kirkor'a irsen isâbet ve intikâl itmişken hâlen mütevellî-i mezbûr menzil-i mahdûd-ı mezkûra bi-gayr-ı hakk vaz'-ı yed itmekle suâl olunup menzil-i mezkûrda olan hisse-i şâyi' amdan kasr-ı yed ve bana teslîme tenbîh olunmak matlûbumdur didikde gibbe's-suâl mütevellî-i mezbûr cevâbında fi'l-hakîka menzil-i merkûm hâlik-i merkûmın muhallelâtından olmağla ba'de helâk sekiz sehminden bir sehmi zevcesi mezbûre Menke'ye ve ikişer sehmi oğulları mezbûrûn Ariton ve Bağdes

ve Kirkor'dan her birine ve bir sehmi kızı mezbûre Elmas'a irsen isâbet ve intikâl eyledikde mezbûr Mardiros medyûnen hâlik olup ve menzil-i mezkûrdan gayrı terekesi olmadığından mâ'adâ mezbûrân Bağdes ve Elmas'ın nafakaya ihtiyâcları olmağla hâlik-i merkûmın zevcesi merkûme Menke'ye işbu hüccet nâtika olduğu üzre zarûret-i deyn ve nafaka için menzil-i merkûmdan mezkûr Kirkor'un hissesinden mâ'adâ ancak kendüye isâbet iden hisse-i şer'iiyesini asâleten ve sağîrân-ı merkûmân Bağdes ve Elmas'ın huyûtlarında hisse-i şer'iiyelerini dahi izn-i şer'le vesâyeten merkûm Ariton'a beş yüz guruş semen-i makbûza bin doksan beş Zilka'deti's-şerîfesinin beşinci günü bey' ve teslim ol dahi iştirâ ve tesellüm itmekle menzil-i mezbûrın hesâb-ı merkûm üzre sekiz sehminden altı sehmi irsen ve şîrâ'en merkûm Ariton'un mülk-i mahzı oldukdan sonra sağîr-i merkûm Kirkor'un ber-vech-i muharrer iki sehmi hisse-i irsiyyesinden mâ'adâ merkûm Ariton menzil-i mezbûra irsen ve şîrâ'en hisse-i şer'iiyesi olan cem'an altı sehmi-î şâyî'ini bin doksan altı senesi Şevvâli'l-mükerrerminin yirmi üçüncü günü benden mukaddem vakf-ı mezbûra mütevellî olan Osman Efendi ibn Yusuf'a dört yüz esedî guruşa bey' ve teslim idüp ol dahi nûkûd-ı vakf-ı mezbûrın izdiyâd-ı deyn-i 'akâra tebdîl itmeğe me'zûn olmağla izdiyâd-ı vakf ile bi't-tevliye vakf için iştirâ ve tesellüm ve meblağ-ı merkûm dört yüz guruş müdde'î-i merkûm Ariton'a edâ ve teslim ol dahi yedinden ahz ü kabz itmekle müdde'î-i merkûm Ariton'un menzil-i mezkûrda olan hisse-i merkûme mutâlebesinden taraf-ı vakf-ı mezbûr berî olmuşdur deyü def'le mukâbele idicek gıbbe'l-istintâk ve'l-inkâr mütevellî-i mezbûrdan def'î mezkûrını mübeyyine beyyine taleb olundıkda 'udûl-i müslimînden olup mahmiyye-i mezbûrede Demirkapu kurbünde Dâye Hatun Mahallesi sükkânından Ahmed Ağa ibn Hüseyin ve Nasuh Çelebi ibn Receb nâm kimesneler li-eclî's-şehâde meclis-i şer'a hâzirân olup isrû'l-istişhâd fi'l-hakîka mezbûr Mardiros veled-i Bağdes veled-i Asvador medyûnen hâlik olup menzil-i mezbûrdan gayrı terekesi olmadığından mâ'adâ mezbûrân Bağdes ve Elmas'ın nafakaya eşedd-i ihtiyâcları olmağla hâlik-i merkûmın zevcesi merkûme Menke bint-i Eyvaz nâm

nasrâniyye hüccet-i mezbûre nâtika olduğu üzre zarûret-i deyn ve nafaka için menzil-i merkûmdan mezkûr Kirkor’un hissesinden mâ’adâ ancak kendüye isâbet iden hisse-i şer’iyyesini asâleten ve mezbûrân Bağdes ve Elmas’ın huyûtlarında hisse-i şer’iyelerini dahi izn-i şer’le vesâyeten mezbûr Ariton’a beş yüz guruş semen-i makbûza bin doksan beş senesi Zilka’desinin beşinci günü bey’ ve teslîm ol dahi iştirâ ve tesellüm itmekle menzil-i mezbûrın hesâb-ı merkûm üzre sekiz sehminden altı sehmi irsen ve şîrâ’en merkûm Ariton’un mülk-i mahzı olduktan sonra sağîr-i merkûm Kirkor’un ber-vech-i muharrer iki sehmi hisse-i irsiyyesinden mâ’adâ merkûm Ariton menzil-i mezbûra irsen ve şîrâ’en hisse-i şer’iyyesi olan cem’an altı sehmi-i şâyi’ini bin doksan altı senesi Şevvâlül-mükerreminin yirmi üçüncü günü bundan akdem vakf-ı merkûma mütevellî olan mezbûr Osman Efendi ibn-i Yusuf’a dört yüz esedî guruşa bizim huzûrımızda bey’ ve teslîm idüp ol dahi ber-vech-i muharrer izdiyâd-ı mâl-ı vakf-ı mezbûr ile bi’t-tevliye vakf için ba’de’l-iştirâ ve’t-teslîm meblağ-ı merkûmı müdde’î-i merkûm Ariton’a edâ ve teslîm ol dahi yedinden ahz ü kabz ve tesellüm itmişidi biz bu husûsa bu vech üzre şâhidleriz şehâdet dahi ideriz deyü her biri edâ-i şehâdet-i şer’iyye eylediklerinde ba’de’t-ta’dîl ve’t-tezkiye şehâdetleri makbûle olmağın mücebiyle mezbûr Kirkor’un hissesinden mâ’adâ müdde’î-i merkûm Ariton bî-vech mu’ârazadan men’ olunup mâ-vaka’a bi’t-taleb ketb olundu fi’l-yevmi’s-sâlis min Şevvâli’l-mükerrem li-sene seb’a ve mi’e ve elf

Şühûdü’l-hâl

İbrahim Çelebi ibn [silik], Mustafa Çelebi ibn Şaban, Ahmed bin Mehmed, İbrahim Çelebi ibn Mehmed, Ali Çelebi ibn [silik], Hüseyin bin Mustafa.

1435 - 1696 (1107) İstanbul 22: 109a/2 Dava / *Adjudication*

Çoban Çavuş Vakfı’na ait olan Ermeni odalarında oturan Sara adlı kadın, yine Ermeni odalarında oturan ve komşusu olan

Ovanos'tan mütevellî Mehmet Çelebi'nin yanında şikâyetçi olur. Sara, komşusu Ovanos'un mütevellînin izni olmadan bir kömürlük inşa ettirdiğini, bundan kendisinin zarar gördüğünü ve dolayısıyla kaldırılmasını istediğini söyler. Ovanos'a sorulduğunda o da iddiaları kabul eder. Bilirkişilerin ve şahitlerin görüşleri de aynı doğrultuda olunca Ovanos, kömürlüğü kaldırması konusunda uyarılır.

Sara, who lives in the Armenian quarters of the Çoban Çavuş waqf, sues another inhabitant of the quarters, her neighbor Ovanos, in the presence of Mehmet Çelebi, the waqf mutawalli. Sara states that her neighbor Ovanos built a coal storage unit without the mutawalli's permission, causing damage to her. She demands the removal of the storage facility. Following an investigation, Ovanos accepts the account. The experts and witnesses also confirm the plaintiff's account. The court instructs Ovanos to tear down the storage facility.

Husûs-ı âti'z-zikrin mahallinde istimâ ve fasl ve [...] bâbında fermân-ı âlî vârid olmağın imtisâlen-lehû savb-ı şer'-i mutahardan keşif nâibimiz olan Abdullah Efendi ibn Ali irsâl olunup ol dahi hâssa mimârlardan Ali Halife ibn Abdullah ve Mustafa Halife ibn Abdülmennân ile mahmiyye-i İstanbul'da Samatya Kapısı dâhilinde el-Hâc Hüseyin Mahallesi'nde vâki' merhûm Çoban Çavuş Evkâfı'ndan olup lede'l-ahâlî ve'l-cîrân ma'lûmü'l-hudûd Ermeni odalarına varup zeyl-i vesîkada muhârrerü'l-esâmî ve ebniye ve sukûf ahvâline ıttılâ'-ı tâmmı olan bî-garaz kimesneler mahzarlarında 'akd-i meclis-i şer'-i şerîf eylediğinde zikr olunan odalarda sâkine işbu bâ'isetü's-sifr Sara bint-i Agop nâm nasrâniyye meclis-i ma'kûd-ı mezbûrda vakf-ı mezbûrun evlâdiyet ve meşrûtiyet üzere bi'l-fi'l mütevellîsi olan Mehmed Çelebi ibn Osman hâzır olduğu hâlde câr-ı mülâhıkı Ovanos veled-i Bikler nâm zimmî muvâcehesinde üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüp mezbûr Ovanos işbu odalar kapısı arasında tarîk-ı hâssın sol cânibinde mi'mârân-ı mezbûrân mesâhaları üzere tûlen dört ve

'arzan iki bi-hesâb-ı terbî'î sekizer zirâ' kömürlük ihdâs itmekle nazar olunup zikr olunan kömürlüğün zarar-bîni olmağla kal' ve ref' itdirilmek matlûbumdur didikde gibbe's-su'âl mezbûr Ovanos cevâbında zikr olunan kömürlük kadîme muhâlif sonradan ihdâs eyleyüp ve izn-i mütevellî dahi olmayup fuzûlen binâ eylediğini ikrâr ve itirâf itmeğin mi'mârân-ı mezbûrân ve müslimûn-ı mezbûrûn zikr olunan kömürlüğe ba'de'n-nazar zarar-bîni olup ve kal'inde dahi cânib-i vakfa kat'â zararı yokdur deyü her biri icmâ' ve ittifâk ve 'alâ tarîki's-şehâde haber virmeleriyle zikr olunan kömürlük kal' ve ref' itmek üzre mezbûr Ovanos'ı tenbîh eylediğini mevlânâ-yı mezbûr mahallinde tahrîr ve ma'an irsâl olunan Ali Çelebi ibn Mustafa ve Hasan bin Abdullah ile meclis-i şer'a gelüp 'alâ vukû'ihî inhâ ve takrîr itmeğin mâ-hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sânî min Şa'bânî'l-mu'azzam li-sene seb'a ve mi'e ve elf

Şühûdü'l-hâl

Süleyman Çelebi ibn Abdullah, Abdullah Çelebi ibn Ahmed, Musa Efendi ibn Hasan, Ahmed Efendi el-imâm, Mustafa Çelebi ibn İbrahim, Mehmed Halife ibn İbrahim.

1436 - 1696 (1107) İstanbul 22: 112b/2 Tescil işlemi / *Registration*

Kamer Hatun Vakfı'na ait olup dürüst bir kişinin oturması koşuluyla vakfedilen ve İstanbul'un Ahmet Ağa Mahallesi'nde bulunan evde oturan Kahveci Abdülvehhab Efendi ölmüştür. Mahkeme, boş kalan evi vakfiye koşullarına uygun olarak Altuncıade Şeyh Mustafa Efendi'ye devreder.

A house situated in İstanbul's Ahmet Ağa neighborhood and belonging to the Kamer Hatun Waqf was endowed with the stipulation that it would be occupied by an honest person. Upon the death of its current resident, Kahveci Abdülvehhab Efendi, the court transfers the vacant house to Altuncıade Şeyh Mustafa Efendi, in accordance with the waqf deed (vakfiye).

Ashâb-ı hayrâtdan merhûme Kamer Hâtun'un süknâsını 'ulemâdan bir recül-i sâliha meşrûta vakfı olup mahmiyye-i İstanbul'da Ahmed Ağa Mahallesi'nde vâki' bir tarafı Camcızâde Mehmed Çelebi mülki ve bir tarafı Ahmed Ağa Vakfı ve bir tarafı mahalle-i mezbûre imâmına mevkûfe menzil ve bir tarafı tarîk-i hâss ile mahdûd menzilin ber-mûceb-i şart-ı vâkife tevcîh-i hâkimü's-şer'le mutasarrıf olan Kahveci Abdülvehhab Efendi ibn Veliyüddin fevt olup süknâ-yı menzil-i mahdûd-ı mezbûr mahlûle ve [silik] bâisü'l-kitâb Altuncızâde eş-Şeyh Mustafa Efendi ibn Nimetullah süknâya muhtâc ve her vechile mahall ve müstahikk olduğu sikât-ı makbûleti'l-kelimât işbu kitâb-ı müşkîn-nikâb-ı tevkî'-i refî'-i müstetâbî ile şeref-yâb olan hâkim-i ma'delet-nisâb lehû ve hüsne me'âb hazretleri dahi süknâ-yı menzil-i mezkûr ber-mûceb-i şart-ı vâkife kibel-i şer'den mûmâ-ileyh eş-Şeyh Mustafa Efendi'ye tevcîh buyurup tasarrufı için işbu vesîka bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sâlis 'aşer min Zilhiccetî's-şerîfe sene [1]107

Şühûdü'l-hâl

'Umdetü'l-'ulemâi'l-izâm Rıfkı Mehmed Emin el-kâdî bi-Kostantiniyye sâbıkâ, 'umdetü'l-mevâliyi'l-fihâm Seyfzâde es-Seyyid İbrahim Efendi el-kâdî bi-medîneti Selanik sâbıkâ, 'umdetü'l-vâ'izin eş-Şeyh Abdi Efendi vâiz-i merhûm Sultan Selim Han, 'umdetü'l-meşâyih eş-Şeyh Manevi Efendi, 'umdetü'l-müderresîni'l-kirâm Abdullah Efendi, Mustafa Efendi ibn Mehmed, fahrü'l-akrân Ebubekir Ağa ibn [silik].

1437 - 1696 (1107) İstanbul 22: 113b/1 Dava / *Adjudication*

İstanbul'un Sarrac İshak Mahallesi sakinlerinden Mehmet Efendi'nin ölümü üzerine mirası eşi Hanife Hatun ile kızları Fatma ve Emetullah Hatunlara kalmıştır. Adı geçen mahalle sakinlerinden olup ölen Mehmet Efendi'nin damadı ve vasisi olduğunu ileri süren el-Hac Ahmet, adı geçen kadınların vekili İbrahim Çelebi karşısında mahkemeye çıkar. El-Hac Ahmet, ölen Mehmet Efendi'nin mirasının 1290 kuruşuyla bir para vakfının

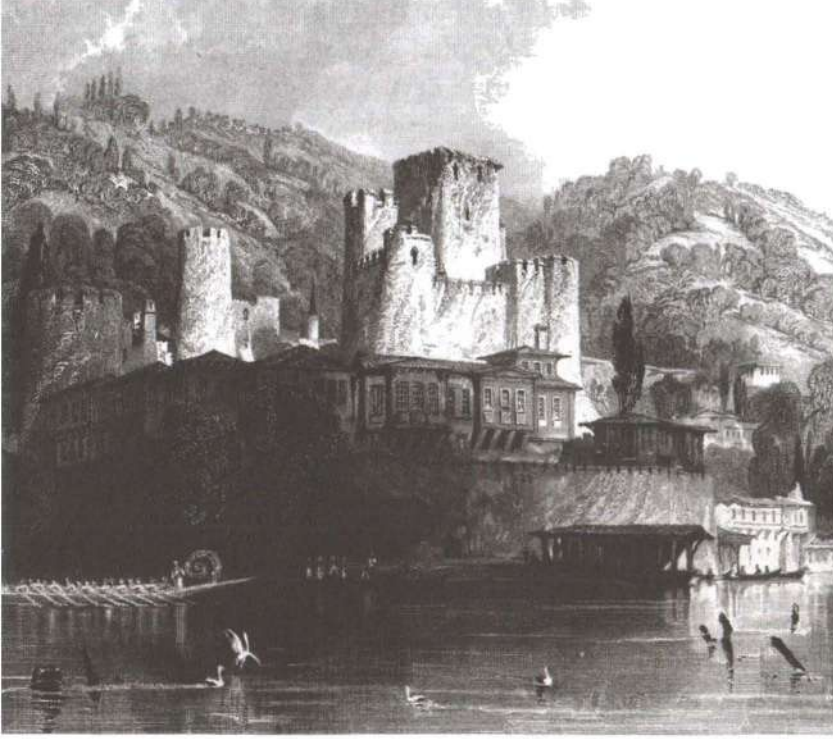
kurulmasını, paranın faizle işletilmesini, gelirinin çeşitli hayır işlerinde kullanılmasını ve bu işlerin kendisi tarafından yürütülmesini vasiyet etmiş olmasına karşın varislerinin bu parayı kendisine teslim etmediğini ileri sürerek varislerden davacı olur. Görüşü sorulan varislerin vekili İbrahim Çelebi, el-Hac Ahmet'in vasi olmadığını öne sürer. Mahkeme, davacı el-Hac Ahmet'ten savını kanıtlamasını ister. O da mahkemeye şahitlerini çağırır. Şahitler, el-Hac Ahmet'in görüşü doğrultusunda görüş bildirirler. Sonuçta, davacı el-Hac Ahmet davayı kazanır.

The estate of the late Mehmet Efendi of İstanbul's Sarrac İshak neighborhood falls to his wife Hanife Hatun and daughters Fatma Hatun and Emetullah Hatun. El-Hac Ahmet, who claims to be the late Mehmet Efendi's son-in-law and guardian, sues İbrahim Çelebi, legal agent of the female inheritors. El-Hac Ahmet claims that Mehmet Efendi willed the establishment of a cash waqf in the amount of 1290 kuruş from his inheritance. The proceeds were to be lent at interest and the revenue used for charity. Even though he was appointed by Mehmet Efendi to execute the cash waqf, el-Hac Ahmet adds, the inheritors did not give him the sum. Questioned by the court, İbrahim Çelebi, the legal agent of the inheritors, rejects el-Hac Ahmet's guardianship. The court asks el-Hac Ahmet to prove his claim. El-Hac Ahmet calls witnesses who confirm his account. Accordingly, the plaintiff el-Hac Ahmet wins the case.

Dârü'l-hilâfeti'l-'aliyye-i Kostantiniyyeti'l-mahmiyyede Sarrâc İshak Mahallesi sükkânından iken bundan akdem vefât iden ashâb-ı hayrâtdan merhûm Mehmed Efendi ibn Sefer bin Abdullah'ın verâseti zevce-i metrûkesi Hanife Hâtun ibnet-i Mehmed ile sulbiye kebîre kızları Fatıma Hâtun ve Emetullah Hâtun'a münhasıra olduğu şer'an zâhir ve müte'ayyin olduktan sonra mahalle-i mezbûre sükkânından olup merhûm-ı mezbûrun vech-i âtî üzre vasî-yi muhtârı olduğunu iddi'â iden el-Hâc Ahmed bin Abdülatif meclis-i şer'î şerîf-i Ahmedî ve mahfil-i din-i münîf-i

Muhammedî'de tereke-i merhûm-ı mezbûra vâzî'âtü'l-yed olan mezbûrât Hanife Hâtun ve Fatıma Hâtun ve Emetullah Hâtun taraflarından husûs-ı âti'z-zikre vekîl olduğu zât-ı mezbûr ma'rifet-i şer'îyye ile 'ârifân Süleyman Bey ibn Nasuh ve Ali Çelebi ibn Abdullah şehâdetleriyle şer'an sâbit olan İbrahim Çelebi ibn el-Hâc Ahmed mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüp merhûm-ı mezbûr Mehmed Efendi hâl-i hayâtında bu dünyâ-yı denîyi tefekkür ve kendi hâlini tezekkür idüp küllü nefsin zâ'ikatü'l-mevt ve küllü hayyin yülâkihi'l-fevt ve lâ-şekk inne'l-emr kezâlik ve inne cemî'i [silik] mâ-siva'llâh fe-hüve hâlik misdâk ve muktezâsınca emr-i yezdânî ve fermân-ı câvidânî ile melekü'l-mevt [...] hayâtımı çâk ve cism-i nâtüvânımın menzilgeh-i hâk idüp sem'-i rûh-ı revânımı yâ eyyetühe'n-nefsi'l-mutmainne irci'î ilâ rabbike râziyeten marziyye nidâsını gûş ve dest-i sâmi-i ecelden câm-ı fenâ-encâmını nûş ve kâr-bâr-ı 'âlemi bi'l-küllîye ferâmûş eylediğimde cemî'-i mâlımın sülüsünden ancak bin iki yüz doksan guruş ifrâz ve imtiyâz-ı tâmm ile mümtâz kılınup meblağ-ı mezbûrun dört yüz altmış guruşundan dört bin akçe techîz ve tekfînim ve masârif-i defnime sarf olunup ve bin bir akçesi iskât-ı salâtım için bir sâlih âdem ma'rifetiyle üç nefer fukarâya virile ve yedi bin akçesi ile eyyâm-ı ma'hûdede tabh-ı ta'âm ve it'âm-ı fukarâ ve müslimîn ve müslimât oluna ve fevtim günü 'amel-mânde fukurâdan on nefer sâlihîn ve on nefer sâlihâtıdan her birine birer guruş ve mu'takalarım aşçı Gülbûy ve Meknun ve Vildan ve Belkıs ve Kamer'den her birine yirmişer guruş virile ve mahalle-i mezbûre sâkinelerinden Âmine ve Hadice ve Fatıma [silik] Rukiyye ve İsmihan ve Saliha nâm beş nefer bıkların her birine cihâzlarıyçün yirmişer guruşluk [silik] iştirâ ve teslîm oluna ve zevcemin hemşiresi Hadice Hâtun'a bin sekiz yüz sağ akçe virile ve oğlu Ali'ye altı yüz akçe ve Mahmud Efendi'ye ve oğlu Abdullah'dan her birine altışar yüz akçe virile ve mahalle-i mezbûrede vâki' mu'allim-hânede olan sıbyândan muhtâc olan on 'aded sıbyânın her birine üçer buçuk guruş olmak üzre on 'aded mushaf-ı şerîf alına teslîm oluna ve bizim Ahmed Beşe ve Cılız Aişe ve Belkıs zevci Hüseyin ve Abdullah Efendi her birine

altı yüz akçe virile ve Emetullah Hâtun'a bin sekiz yüz akçe virilüp dört yüz altmış gurusu bu vech üzre tamâmen sarf olundukdan sonra mâ'adâsı [silik] otuz gurusu iki yüz gurusu ba'de'l-ıfrâz hasbeten li'llâhi te'âlâ vakf [silik] olunup yed-i mütevellî ve sene-de her onı on bir buçuk hesâbı üzre 'ale'l-vech [silik] istirbâh ve istiglâl olunup seksen gurusunun ribhi mahalle-i mezbûre kurbünde Seyyid [...] Kemal mescid-i şerîfi'nin revgan ve şem' ve hasırına sarf oluna ve iki yüz gurusu ribhi ile be-her sene şehri Ramazanü'l-mübârekte 'ıyd-i şerîfe karîb eyyâmda mescid-i merkûm mukâbilinde mu'allim-hânede ta'lîm iden sıbyândan on beş nefer sıbyânın her birine birer kapama ve birer pabuc iştirâ ve iltibâs oluna ve fazla kalursa hasırına sarf oluna ve meblağ-ı mevkûf-ı mezbûr iki yüz seksen gurusu mahalle-i mezbûre sükkânından [...] el-Hâc Mehmed huyûtında oldukça hasbî mütevellî ve dâmâdım İbrahim Çelebi hasbî nâzır ola ve mütevellî-i mezbûr el-Hâc Mehmed'in fevtinden sonra tevliyet-i mezbûra ahâli-i mahalle-i mezbûre ma'rifetiyle müstakîm ve dindâr bir kimesneye tevcih oluna ve yine sülüs-i mezbûrdan iki yüz gurusu dahi ifrâz ve vakf-ı sahîh ile vakf ve ber-vech-i muharrer istirbâh ve istiglâl olunup hâsıl olan ribh ve nemâsından mahalle-i mezbûre kurbünde İbrahim Paşa Mahallesi'nde vâki' Sultan Hâtun Mu'allimhânesi'nde kezâlik ta'allüm iden sıbyândan yirmi nefer sıbyâna vârinca her birine be-her sene birer kapama ve birer kuşak iştirâ ve ilbâs oluna ve mu'allim-hâne-i mezbûreye be-her sene kifâyet mikdârı Mihaliç hasırı ve ikişer yüz akçelik kömür iştirâ oluna ve meblağ-ı mevkûf-ı mezbûr iki yüz gurusu damadım mezkûr İbrahim Çelebi hayâtında oldukça hasbî mütevellî ola ve kezâlik sülüs-i mezkûrdan elli gurusu dahi ifrâz ve vakf ve ber-vech-i mübeyyen istirbâh ve istiglâl olundukdan sonra hâsıl olan gallesi mahmiyye-i mezbûrede hisâr divârı kurbünde Cerrâhbaşı İshak Bey Mescid-i Şerîfi'nin revgan ve şem' ve hasırına sarf oluna ve yine sülüs-i mezbûrdan iki def'a ellişer gurusu olmak üzre yüz gurusu dahi ifrâz ve vakf ve ber-vech-i meşrûh istirbâh ve istiglâl olundukdan sonra elli gurusunun ribhi zikr olunan Serrâc İshak Mescid-i şerîfi mukâbilinde vâki' çeşmenin su yollarına sarf oluna



Thomas Allom'un çizgileriyle Anadolu Hisarı ve burçlarının arasından gözüken minaresiyle Sinan Efendi (Muhaşşi Sinan) Mescidi.

Castle of Asia (Anadolu Hisarı) with the minaret of the Sinan Efendi (Muhaşşi Sinan) Mosque seen between towers, by Thomas Allom.

ve elli guruşun ribhi mârû'z-zikr Serrâc İshak Mahallesi 'avârizına virile ve sülûs-i mezkûrdan bâkî iki yüz guruş kezâlik vakf-ı sahîh-i şer'î ile vakf ve yed-i mütevellî ile ber-vech-i muharrer istirbâh ve istiglâl olunup hâsıl olan gallesinden Yoros Kazâsı'na tâbî 'Anadolu Hisarı'nda yukaruda vâkî 'Muhaşşî Sinan Efendi Mescid-i Şerîfi kurbünde vâkî' mu'allim-hânedâ ta'lîm iden sıbyândan on beş nefer sıbyânın be-her sene her birine birer kapama ve birer kuşak ve birer 'arakiye ve birer pabuç ve mu'allim-i sıbyân olan kimesneye anacak birer kapama ve birer pabuç iştirâ oluna ve kifâyet mikdârı Mihaliç hasırı iştirâ oluna ve vakf-ı mezbûrîma dahi damadım mezkûr ibrahim Çelebi hasbî mütevellî

ola ve bu cümle evkâfıma mahmiyye-i mezbûrede bi'l-fi'l mesned-nişîn-i şer'-i mübîn olan İstanbul kâdıları hasbî nâzır olup 'ayn-i inâyetleriyle nezâret buyurula deyü vasiyet ve ta'yîn ve vesâyâ-yı mezkûresini tenfize beni vasîy-i muhtâr nasb ve ta'yîn idüp ben dahi vesâyet-i mezbûreyi kabul ve merâsimini edâya ta'ahhüd eylediğimden sonra mezbûr Mehmed Efendi musırınan fevt olup sülüs-i mâli meblağ-ı mecmû'-ı mezbûr bin iki yüz doksan gurusı müsâ'ade olmağla meblağ-ı mecmû'-ı mezbûrun bin iki yüz doksan gurusı verese-i mezbûrâtdan taleb ittiğimde bana teslîmden imtinâ' ider hâlâ su'âl olunup meblağ-ı mezbûr bin iki yüz doksan gurusı tereke-i müteveffâ-yı mezbûrdan bana teslîme vekîl-i mezbûra tenbîh olunmak matlûbumdur didikde gıbbe's-suâl vekîl-i mezbûr İbrahim Çelebi cevâbında merhûm-ı mezbûr Mehmed Efendi'nin terekesinin sülüsü meblağ-ı mezbûr bin iki yüz doksan gurusı müsâ'ade olup müvekkileleri mezbûrâtın vaz'-ı yedlerini ikrâr lâkin merhûm-ı mezbûr Mehmed Efendi'nin bervech-i meşrûh vasiyeti inkâr idicek müdde'î-i mezbûrdan müdde'âsına mutâbika beyyine taleb olundukda 'udûl-i ahrâr-i ricâl-i müslimînden olup mahalle-i mezbûre sükkânından olan İmâm Mehmed Efendi ibn Hasan ve el-Hâc İbrahim Ağa ibn Hamza ve Mahmud Efendi ibn Mehmed ve Mehmed Çelebi ibn Davud ve Süleyman Çelebi ibn İsmail ve Ali Ağa ibn Ahmed nâm kimesneler li-eclî's-şehâde meclis-i şer'a hâzırûn olup istişhâd olunduklarında fi'l-hakîka merhûm-ı mezbûr Mehmed Efendi ibn Sefer bin Abdullah hâl-i hayâtında bi-emri'llâhi te'alâ fevt olduğumda cemî'-i mâlîmın semeninden ancak bin iki yüz doksan gurusı ifrâz ve imtiyâz-ı tâm ile mümtâz kılınup meblağ-ı mezbûrun dört yüz altmış gurusundan dört bin akçesi techîz ve tekfînîm ve masârif-i defnime sarf olunup ve bin bir akçesi iskât-ı salâtım için bir sâlih âdem ma'rifetiyle üç nefer fukarâya virile ve yedi bin akçesi ile eyyâm-ı ma'hûdede tabh-ı ta'âm ve it'âm-ı fukarâ-i müslimîn ve müslimât oluna ve fevtim günü 'amel-mânde fukurâdan on nefer sâlihîn ve on nefer sâlihâtıdan her birine birer gurusı virile ve mu'tekalarım aşçı Gülbûy ve Meknûn ve Vildân ve Belkıs ve Kamer'den her birine beşer gurusı virile ve mahalle-i

mezbûre sâkinelerinden Âmine ve Hadice ve Fatıma kızı Rukıyye ve Semihan ve Saliha nâm beş nefer bıkrlerin her birine cihâzlarıyçûn yirmişer guruşluk [silik] iştirâ ve teslîm oluna ve zevcemin hemşîresi Hadice Hâtun'a bin sekiz yüz sağ akçe virile ve oğlu Ali'ye altı yüz akçe virile ve Mahmud Efendi'ye ve oğlu Abdullah'dan her birine altışaryüz sağ akçe virile ve mahalle-i mezbûrede vâki' mu'allim-hânede olan sıbyândan muhtâc olan on 'aded sıbyânın her birine üçer buçuk guruşa olmak üzre on 'aded mushaf-ı şerîf alınup teslîm oluna ve bizim Ahmed Beşe ve Cılız Aişe ve Belkis zevci Hüseyin ve Abdullah Efendi'den her birine altışar yüz akçe virile ve Emetullah Hâtun'a bin sekiz yüz akçe virilüp zikr olunan dört yüz altmış guruş bu vech üzre tamâmen sarf olundukdan sonra ma'adâsı olan sekiz yüz otuz guruşun iki yüz sekiz guruş ba'de'l-ıfrâz hasbeten li'llâhi te'âlâ vakf ve habs olunup yed-i mütevellî ve senede her onı on bir buçuk hesâbı üzre 'ale'l-vechi'l-helâli's-şer'î istirbâh ve istiglâl olunup seksen guruşunun ribhi mahalle-i mezbûre kurbünde vâki Esir Kemâl Mescid-i Şerîfi'nin revgan-ı şem' ve hasırına sarf oluna ve iki yüz guruşunun ribhi ile be-her sene şehri Ramazanü'l-mübârekte 'ıyd-i şerîfe karîb eyyâmda mescid-i mezbûr mukâbilinde vâki' muallim-hânede ta'lîm iden sıbyândan on beş nefer sıbyânın her birine birer kapama ve bir pabuc iştirâ ve ilbâs oluna ve fazla kalursa hasırına sarf oluna ve meblağ-ı mevkûf-ı mezbûr iki yüz seksen guruş mahalle-i mezbûre sükkânından [...] el-Hâc Mehmed hayâtında oldukça hasbî mütevellî ve damadım İbrahim Çelebi hasbîn nâzır ola mütevellî-i mezbûr el-Hâc Mehmed'in fevtinden sonra tevliyet-i mezbûra ahâlî-i mahalle-i mezbûre ma'rifetleriyle bir müstakîm ve dindâr kimesneye tevcih oluna ve yine sülüs-i mezbûrdan iki yüz guruş dahi ifrâz ve vakf-ı sahîh ile vakf ve ber-vech-i muharrer istirbâh ve istiglâl olunup hâsıl olan rub' ve nemâsından mahalle-i mezbûre kurbünde İbrahim Paşa Mahallesi'nde vâki' Sultan Hâtun Mu'allimhânesi'nde kezâlik ta'lîm iden sıbyândan yirmi nefer sıbyâna varınca her birine be-her sene birer kapama ve birer kuşak iştirâ ve ilbâs oluna ve mu'allim-hâne-i mezbûreye be-her sene kifâyet mikdârı

Mihalic hasırı ve ikişer yüz akçelik kömür iştirâ oluna ve meblağ-ı mevkûf-ı mezbûr iki yüz guruşa damadım mezkûr İbrahim Çelebi hayâtında oldukça hasbî mütevellî ola ve kezâlik sülûs-i mezkûrdan elli guruş dahi ifrâz ve vakf ve ber vech-i mübeyyen istirbâh ve istiglâl olundukdan sonra hâsıl olan gallesi mahmiyye-i mezbûrede hisâr divârı kurbünde Cerrahbaşı İshak Bey Mescid-i Şerîfi'nin revgan ve şem' ve hasırına sarf oluna ve sülûs-i mezbûrî iki def'a ellişer guruş olmak üzere yüz guruş dahi ifrâz ve vakf ve ber-vech-i meşrûh istirbâh ve istiglâl olundukdan sonra elli gurusunun ribhi zikr olunan Serrâc İshak Mescid-i şerîfi mukâbilinde vâki' Çeşmenin su yollarına sarf oluna ve elli gurusunun ribhi mârû'z-zikr Serrac İshak Mahallesi 'avârızına virile ve sülûs-i mezbûrdan bâkî iki yüz guruş kezâlik vakf-ı sahîh-i şer'î ile vakf ve yed-i mütevellî ber-vech-i mübeyyen istirbâh ve istiglâl olunup hâsıl olan gallesinden Yoros Kazâsına tâbî Anadolu Hisârı'nda yukarıda vâki' Muhaşî Sinan Efendi Mescid-i Şerîfi kurbünde vâki' mu'allim-hânede ta'lîm iden sıbyândan on beş nefer sıbyânın be-her sene her birine birer kapama ve birer kuşak ve birer 'arakiye ve birer pabuc ve mu'allim olan kimesneye ancak birer kapama ve birer pabuc iştirâ oluna ve kifâyet mikdârı Mihalic hasırı iştirâ oluna ve vakf-ı mezbûrîma dahi damadım mezbûr İbrahim hasbî mütevellî ola ve bu cümle evkâfıma mahmiyye-i mezbûrede bi'l-fi'l mesned-nişîn-i şer'î'at olan İstanbul kâdıları hazerâtı hasbî nâzır olup 'ayn-i 'inâyetleriyle nezâret buyuralar deyü bizim huzûrımızda vasiyet ve ta'yîn ve vesâyâ-yı mezkûresini tenfize işbu müdde'î-i mezbûr el-Hâc Ahmed ve vasî-yi muhtâr nasb ve ta'yîn idüp mezbûr el-Hâc Ahmed dahi vesâyet-i mezbûreyi kabûl ve merâsimini edâya ta'ahhüd ve iltizâm eyledikten sonra merhûm-ı mezbûr Mehmed Efendi ibn Sefer bin Abdullah musırzan fevt olmuşidi merhûm-ı mezbûr Mehmed Efendi'nin sülûs-i mâlî meblağ-ı mezbûr bin iki yüz doksan guruşa ma'adâ olmağla meblağ-ı mezbûrun dört yüz altmış gurusunu masârif-i mezkûreye sarf ve sekiz yüz otuz guruş şurût-ı mezkûre üzere vakf-ı sahîh ile vakf olmağıçün verese-i mezbûrâtdan müdde'î-i mezbûr el-Hâc Ahmed için bi'l-vesâyâ hakk-ı taleb ve

ahz vardır biz bu husûsa bu vech üzre şâhidlerüz şehâdet dahi iderüz deyü her biri edâ-i şehâdet-i şer'îyye eylediklerinde şühûd-ı mezkûrûn mahalleleri ahâlîlerinden sirran ve 'alenen ta'dîl ve tezkiye olundukda şehâdetleri makbûle olmağın mücebiyle meblağ-ı mezbûrun ber-vech-i muharrer dört yüz altmış guruşunu masârif-i mezbûreye sarf ve sekiz yüz otuz guruş şurût-ı mezbûr ile vakf olmak üzre müteveffâ-yı mezbûrun vasiyet-i mezkûresi tenfize ba'de'l-hükm ve't-tenbîh mâ-hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi'l-hâmis 'aşer min Şa'bânî'l-mu'azzam li-sene seb'a ve mi'e ve elf

Şühûdü'l-hâl

Abdullah Efendi ibn Ahmed İmâm Kürkcibaşı, Mehmed Efendi ibn Receb el-Hâcî, es-Seyyid İsmail Efendi ibn imâm-ı İbrahim Paşa, Hasan Efendi ibn Abdurrahman, Abdülkadir Ağa ibn Abdurrahim, Mustafa Çelebi ibn Nebi, Mustafa Çelebi ibn el-Hâc Ahmed, Mustafa Çelebi ibn Abdullah müezzîn-i Nişancı, es-Seyyid Mehmed Çelebi ibn müezzîn-i İbrahim Paşa, Ahmed Çelebi ibn Ömer el-müezzîn, Mustafa Çelebi ibn Hasan, el-Hâc İsmail ibn Murad, el-Hâc Salih ibn Receb, Mustafa Çelebi ibn el-Hâc İsmail.

1438 - 1696 (1107) İstanbul 22: 115a/1 Tescil işlemi / *Registration*

Avanos, Aksabete ile kardeştir. Vakfa ait olup, icare yoluyla ortak oldukları evdeki hissesini kardeşi Aksabete'ye devretmek isteyen Avanos, mütevellinin de iznini alarak bu hisseyi 360 kuruş karşılığında devretmiştir. Avanos, Aksabete'ye devri kanıtlayan bir temessük verdikten sonra, devir mahkemece onaylanmıştır.

Avanos and Aksabete are siblings. With the permission of the mutawalli, Avanos transfers his share in a jointly held tenure over a waqf house to his brother and co-tenant Aksabete for 360 kuruş. Avanos gives Aksabete a promissory note (temessük) regarding the transfer. The court then registers the transfer.

Husûs-ı âti’l-beyânın mahallinde ketb ve tahrîri için savb-ı şer’-i ‘âliden bi’l-iltimâs keşif nâibimiz Abdullah Efendi ibn Ali irsâl olunup ol dahi mahmiyye-i İstanbul’da Kâtib Kasım Mahallesi’nde vâki’ Şeyh el-merhûm es-Seyyid Mehmed Efendi nâm sâhibü’l-hayrın vakfından zikri âtî menzile varup zeyl-i kitâbda muharrerü’l-esâmî müslimîn huzûrlarında ‘akd-i meclis-i şer’-i şerîf eyledikde mahalle-i mezbûre sükkânından Papa Avanos veled-i Asvador nâm zimmî vakf-ı mezbûrun bi’l-fi’l mütevellisi olan Hüseyin Çelebi ibn Mehmed hâzır olduğu hâlde meclis-i ma’kûd-ı mezkûrda li-ebeveyn kız karındaşı olup zâtı zevci Avanos veled-i Vartan ve Haçador veled-i Arton nâm zimmîler ta’rifleriyle mu’arrefe olan bâ’iseti hâze’l-vesîka Aksabete bint-i Asvador nâm nasrâniyye muvâcehesinde bi-tav’ihî ikrâr ve takrîr-i kelâm idüp işbu bir taraftan merhûm Abdülbâki Efendi Vakfı olan menzil ve bir taraftan ba’zan Güher bint-i Asvador ve ba’zan Taracızâde zevcesi Hursîmâ bint-i Asvador nâm nasrâniyyeler mülkleri ve bir taraftan Kürkci zevcesi Maryola bint-i İstemat nâm nasrâniyye mülki ve bir taraftan tarîk-ı ‘âmm ile mahdûd tabakât-ı erba’ayı muhtevî olup tabaka-i ‘ulyâsında iki bâb oda ve bir sofa ve dehlîz ve kenîf ve tabaka-i sâniyesinde iki bâb oda ve bir matbah ve iki sofa ve dehlîz ve kenîf ve tabaka-i sâlisesinde üç bâb oda ve bir sofa ve dehlîz ve kenîf ve tahtânî bir [...] kârhanesi ve bir harâbe zîr-i zemîn ve zokak kapusını müştamil olup ‘akd-i meclis-i şer’ olunan menzile icâre-i mu’accele-i ma’lûme ve ayda yüz ellîşer akçe ücret-i mü’eccele ile altı sehimden bir sehmine işbu hâzıran bi’l-meclis Huri bint-i Avraham nâm nasrâniyye ve bir sehmi-şây’ine kız karındaşım işbu mezbûre Aksabete ve dört sehmine mukaddemâ ben mutasarrıf olup menzil-i mezkûrdan vech-i mübeyyen üzre mutasarrıf olduğım dört sehim hisse-i şây’âmı târîh-i kitâb senesi Saferü’l-hayrının yirmi üçüncü günü üç yüz altmış gurus bedel mukâbelesinde vakf-ı mezbûr mütevellisi işbu hâzır bi’l-meclis mezbûr Hüseyin Çelebi izn ve ma’rifetiyle kız karındaşım işbu mezbûre Aksabete’ye ferâğ ve tefvîz ve teslîm ol dahi ber-vech-i muharrer ba’det-tefevvüz ve’l-kabûl ve’t-teslîm ferâğımız hâmiş-i temessük ve atika mütevellî-i mezbûra kayd

ve imzâ ve hatem itdirüp temessük-i mezkûrî mezbûreye def‘ ve teslîm itdiğimden sonra bedel-i ferâğ olan meblağ-ı mezbûr üç yüz altmış guruşı kız karındaşım mezbûre Aksabete yedinden tamâmen ahz ve kabz itmişidim menzil-i mezkûrun bir sehmi mukaddemâ ve dört sehmini târîh-i mezkûrda benden tefevvüz itmekle ber-vech-i muharrer cem‘an beş sehmi-î şâyî‘i kız karındaşım mezbûre Aksabete’nin dâhil-i havza-i tasarruf[u] olmuşdur benüm kat‘â ‘alâka ve medhalim kalmadı emsâlî gibi mutasarrıfa olsun didikde gıbbe’t-tesâduki’l-vicâhî vâki‘ hâli mevlânâ-yı mezbûr mahallinde ba‘de’t-tahrîr ma‘an irsâl olunan Mustafa Efendi ibn Ömer ve Mehmed Çelebi ibn İbrahim ile meclis-i şer‘a gelüp ‘alâ vukû‘ihî inhâ ve takrîr itmeğın mâ-vaka‘a bi’t-taleb ve’l-ibtigâ ketb ve imlâ olundu fi’l-yevmi’l-hâmis ve’l-ışrîn min Zilka‘deti’ş-şerîfe li-sene seb‘a ve mi’e ve elf

Şühûdü’l-hâl

Mehmed Efendi ibn Hüseyin el-imâm, İbrahim Çelebi ibn Abdullah, Ali Çelebi ibn Abdullah, Hasan Çelebi ibn Osman, Mehmed Çelebi ibn İbrahim, Osman Çelebi ibn Abdullah.

1439 - 1696 (1107) İstanbul 22: 115a/2 Tescil işlemi / Registration

Huri, 1. Avanos’un eşidir. Aksabete, 1. Avanos’un kardeşi ve II. Avanos’un eşidir. Vakıftan kiralanan evin bir hissesini elinde bulunduran Huri, kalan beş hissesini elinde bulunduran Aksabete’nin kocası 2. Avanos’a, mütevellinin de iznini alarak 130 kuruş karşılığında devreder. Huri, 2. Avanos’a bu konuda bir temessük de verdiğini söyledikten sonra devir işlemi mahkemece onaylanır.

Huri is Avanos I’s wife. Aksabete is Avanos I’s sister and Avanos II’s wife. With the permission of the mutawalli, Huri, who holds one share of the tenure over a waqf house, sells her share to Aksabete’s husband Avanos II, who holds five shares of the tenure, for 130 kuruş. Huri gives Avanos II a promissory note (temessük). The transaction is registered by the court.

Husûs-ı âti’l-beyânın mahallinde ketb ve tahrîri için savb-ı şer’-i münîrden bâ-fermân-ı ‘âlî keşif nâ’ibimiz fahrü’l-müderresini’l-kirâm Abdullah Efendi ibn Ali irsâl olunup ol dahi hâssa mi’mârlardan Üstad Ali Halife ibn Abdullah ve Osman Halife ibn Abdullah ile mahmiyye-i İstanbul’da Langa kurbünde Kâtib Kasım Mahallesi’nde şeyhu’l-harem merhûm es-Seyyid Mehmed Efendi nâm sâhibü’l-hayrın vakfından icâre-i mu’accele-i ma’lûme ve ayda yüz ellişer akçe ücret-i mü’eccele ile altı sehmi den bir sehmi Huri bint-i Avraham ve beş sehmi Aksabete bint-i Asvador nâm nasrâniyyelerin taht-ı tasarruflarında olup zikri âti vakıf menzile varup zeyl-i rakîmde muharrerü’l-esâmî müslimîn huzûrlarında ‘akd-i meclis-i şer’-i şerîf eyledikde mezbûre Huri zâtını ma’rifet-i şer’iyye ile ‘ârifân zevci Papa Avanos veled-i Asvador ve diğer Avanos veled-i Parik nâm zimmîler ta’rifleriyle mu’arrefe olduktan sonra vakf-ı mezbûrun bi’l-fi’l mütevellîsi olan Hüseyin Çelebi ibn Mehmed hâzır olduğu hâlde meclis-i ma’kûd-ı mezkûrda mezbûre Aksabete’nin zevci olan bâ’is-i hâze’l-vesîka Avanos veled-i Vartan nâm zimmî muvâcehesinde bi’t-tav’îs-sâf ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüp işbu bir taraftan merhûm Abdülbaki Efendi Vakfı olan menzil ve bir taraftan ba’zan Güher bint-i Asvador ve ba’zan Tarakcı zevcesi Hursîmâ bint-i Asvador nâm nasrâniyye mülkleri ve bir taraftan Kürkci zevcesi Maryola bint-i İstemat nâm nasrâniyye mülki ve bir taraftan tarîk-ı ‘ânım ile mahdûd olup tabakât-ı erba’ayı muhtevî olup tabaka-i ‘ulyâsında iki bâb oda ve bir sofa ve dehlîz ve kenîf ve tabaka-i sâniyesinde iki bâb oda ve bir matbah ve iki sofa ve dehliz ve kenîf ve tabaka-i sâlisinde üç bâb oda ve bir sofa ve dehliz ve kenîf ve tahtânî bir horosancı kârhânesi ve bir [silik] zîr-i zemîni ve havlûyı ve zokak kapusını müştemil olup işbu ‘akd-i meclis-i şer’î [silik] vakıf menzilin icâreteyn-i mezkûreteyn ile altı sehminden bir sehmi-î şâyî’i benüm ve beş sehmi mezbûr Avanos’un zevcesi işbu hâzîretün bi’l-meclis Aksabete bint-i Asvador nâm nasrâniyyenin taht-ı tasarrufumuzda olup ve kâbil-i kısmet olmağla mütevellî-i mezbûrun izniyle ber-vech-i muharrer mutasarrıfa olduğım bir sehmi-î şâyî’imi

tarîk-i mûhâyâtü şer'îyye vechi üzre işbu mezbûre Aksabete'nin mutasarrıfa olduğu hissesinden ifrâz ve ta'yîn olunmak murâd eylediğimizde işbu mi'mârân-ı mezbûrân menzil-i mezkûrî cümle muvâcehelerinde mesâha ve tahmîn eyledikleri tarz-ı me'lûf üzre menzil-i mezkûrun binâ-yı 'arsası tûlen bi-hesâb-ı terbî'î üç yüz elli dört zirâ' olup 'arsa-i mezkûrede elli dokuz zirâ'ı ber-vech-i meşrûh benüm bir sehm hisseme isâbet eylediği ve ifrâz olduğu takdîrce menzil-i mezkûrun vaz'-ı kadîmi tağyîr ve gallesine noksan terettüb itmesi emr-i mukarrer olduğu mi'mârân-ı mezbûran ve sâ'ir müslimîn-i mezkûrînin ihbârlarıyla lede's-şer'îl-enver zâhir ve müte'ayyin olmağın ben dahi bi't-tav'î's-sâf menzil-i mezkûrda vech-i mübeyyen üzre mutasarrıf olduğım bir sehm hisse-i şâyi'amı yüz otuz gurus bedel mukâbelesinde vakf-ı mezbûr mütevellîsi olan işbu hâzır bi'l-meclis mezbûr Hüseyin Çelebi izin ve ma'rifetiyle mezbûre Aksabete'nin zevci işbu mezbûr Avanos ferâğ ve tefvîz ve teslîm idüp ol dahi ber-vech-i muharrer ba'de't-tefevvüz ve'l-kabûl ve't-tesellüm ferâğımı işbu 'atîk temessük kenârına mütevellî-i mezbûra kayd ve imzâ ve hatem itdirüp temessük-i mezkûrî dahi merkûm Avanos'a def' ve teslîm itdiğimden sonra bedel-i ferâğ olan meblağ-ı mezbûr yüz otuz gurusâ târîh-i kitâbdan altmış bir gün tamâmına değin te'cîl idüp ol dahi te'cîl-i mezkûrî kabûl ve ecl-i mezkûr hulûlünde bedel-i mezkûrî tamâmen bana edâ ve teslîme ta'ahhüd eyledi fî-mâ ba'd menzil-i mahdûd-ı mezkûrun ber-vech-i meşrûh altı sehmde bir sehm-i şâyi'i mezbûr Avanos'un dâhil-i havza-i mutasarrıfı olmuşdur emsâli gibi mutasarrıf olsun didikde gibbe't-tesâduki'l-vicâhî vâki' hâli mevlânâ-yı mezbûr mahallinde ba'de't-tahrîr ma'an irsâl olunan Mustafa Efendi ibn Ömer ve Mehmed Çelebi ibn İbrahim ile meclis-i şer'a gelüp 'alâ-vukû'ihî inhâ ve takrîr itmeğın mâ-hüve'l-vâki' bi't-taleb ve'l-ibtigâ ketb ü imlâ olundu fî 25 min Zilka'de sene [1]107

Şühûdü'l-hâl

Mehmed Efendi ibn Hüseyin el-imâm İbrahim Çelebi ibn Abdullah, Hasan Çelebi ibn Osman, Mehmed Çelebi ibn Abdullah, Ali Çelebi ibn Abdullah.

1440 - 1696 (1107) İstanbul 22: 115b/1 Tescil işlemi / *Registration*

İstanbul'un Kâtip Muslihittin Mahallesi'nden Fatma Hatun, Mehmet Emin Efendi ile birlikte mahkemeye gelir. Fatma Hatun, Fethiye Camisi yakınlarında bulunup arsasını Sultan Murat Han Türbesi Vakfı'ndan yıllık 120 akçeye kiralamış olduğu mülk evini 1200 altına Mehmet Emin Efendi'ye sattığını ve evin arsasını da mütevellî izniyle ücretsiz devrettiğini söyler. Fatma Hatun, Mehmet Emin Efendi'den 880 altın aldığını, kalan 320 altını da daha önce Mehmet Emin Efendi'den satın almış olduğu evin parasıyla takas ettiğini söyler. Mehmet Emin Efendi, Fatma Hatun'un ifadesini doğrular. Mahkeme de bu işlemleri sicile kaydeder.

Fatma Hatun, a resident of İstanbul's Kâtip Muslihittin neighborhood, appears in court with Mehmet Emin Efendi. The former states that for 1200 golden coins she sold Mehmet Emin Efendi her house near the Fethiye Mosque, which was built on a plot rented from the Sultan Murat Han Tomb Waqf, for 120 akçe per annum. With the permission of the mutawalli, she also transfers the usufruct rights of the plot itself to Mehmet Emin Efendi free of charge. Fatma Hatun adds that she has collected from Mehmet Emin Efendi 880 golden coins and counted the sale price of a house that she had bought from Mehmet Emin Efendi toward the remaining 320 golden coins. Mehmet Emin Efendi corroborates her testimony. The court registers these transactions.

Hilâl-i sutûrda mestûr olan husûsun mahallinde ketb ve tahrîri için bi'l-iltimâs irsâl olunan mevlânâ el-Hâc Ahmed Efendi ibn Mustafa dârü'l-hilâfeti'l-'aliyye-i Kostantiniyyeti'l-mahmiyyede Fethiye Cami'-i Şerîfi kurbünde Katib Muslihiddin Mahallesi'nde sâkin fahrü'l-müderrisîni'l-kirâm Mehmed Emin Efendi ibnü'l-merhûm Mehmed Efendi'nin menziline varup zeyl-i vesîkada muharrerü'l-esâmî müslimîn huzûrlarında 'akd-i meclis-i şer'-i mübîn eyledikde zikr olunan câmi-i şerîf kurbünde sâkine olup zâtını ma'rifet-i şer'iyye ile 'ârifân zevci Ali Ağa ibn Murtazâ

ve es-Seyyid Abdülaziz Efendi ibn es-Seyyid Mehmed Efendi el-imâm ta'rîfleriyle mu'arrefe olan Fatıma Hâtun ibnet-i Hezarfen Hüseyin Efendi meclis-i ma'kûd-ı merkûmda işbu kitâbın sâhibi mûmâ-ileyh Mehmed Emin Efendi mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm idüp 'arsası merhûm Sultan Murad Hân tâbe serâhu türbesi vakfından senede yüz yirmi akçe mukâta'a ile taht-ı tasarrufumda olup ebniyesi 'akd-i âti'z-zikrin sudûruna değin yedimde mülküm ve hakkım olan mârû'z-zikr câmi-i şerîf kurbünde vâki' bir taraftan ba'zan Hamza Efendi Bağçesi ve ba'zan tarîk-ı 'âmm ve iki taraftan mârû'l-beyân Fethiye Cami'-i şerîfi haremi ve bir taraftan cami-i şerîf-i mezbûr haremi ve ba'zan Ömer Efendi tasarrufunda olan vakıf menzil ile mahdûd dâhiliyye ve hâriciyyesinde büyût-ı 'adîde ve hammâm ve mahzeni ve tarîk-ı 'âmm ile tarîk-ı hâs taraflarından ikişer divârı müştemil menzilin ebniye-i mezkûresine bi-cümleti't-tevâbi' ve'l-levâhık ve kâffeti'l-hukûk ve'l-murâfık tarafeynden îcâb ve kabûli hâvî şurût-ı müfsideden 'ârî bey'-i bât-ı sahîh-i şer'î ile bin iki yüz yaldız altununa mûmâ-ileyh Mehmed Emin Efendi'ye bey' ve temlik ve teslîm ve 'arsasının hakk-ı tasarrufunu dahi mütevellî-i vakf-ı mezbûr ma'rifetiyle mûmâ-ileyhe meccânen ferâğ ve tefvîz ol dahi iştirâ ve temellük ve tefevvüz ve kabûl ve tesellüm eyledikten sonra semeni olan meblağ-ı mezbûrun sekiz yüz seksen altununu bana nakd edâ ve teslîm ben dahi yedinden ahz ü kabz idüp ve üç yüz yirmi altununu dahi ebniyesini yedlerinden [silik] ve hakları olup bana bey' ve teslîm ben dahi iştirâ ve kabz eylediğim mârû'z-zikr Katib Muslihiddin Mahallesi'nde vâki' ma'lûmü'l-hudûd ve'l-müştemilât menzil semeninden kezâlik deynim olan üç yüz yirmi yaldız altununa takas ol dahi mukâsa ve kabûl eyledüm min ba'd menzil-i mahdûd-ı mezkûrun ebniyesi mûmâ-ileyh Mehmed Efendi'nin mülk-i müşterâsı ve hakk ve müfevvezi olup benüm kat'â 'alâk ve medhalim kalmamışdır keyfe-mâ-yeşâ ve haysü mâ-yahtâr mutasarrıf olsunlar didüklerinde gibbe't-tasdîki's-şer'î husûs-ı mezkûrı mevlânâ-yı mezbûr mahallinde tahrîr ve ma'an irsâl olunan Mehmed bin Ali ve Mustafa bin Şaban ile meclis-i şer'a gelüp 'alâ vukû'ihî inhâ ve takrîr itmeğin mâ-hüve'l-vâki'

bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi'r-râbi' min Zilhicceti's-şerife
li-sene seb'a ve mi'e ve elf

Şühûdü'l-hâl

Umdetü'l-müdirrisîni'l-kirâm Şaban Efendi, fahrü'l-müdirrisîni'l-kirâm Hadizâde Feyzullah Efendi, Mehmed Efendi imâm-ı mahalle-i Derviş Ali, Mehmed Efendi ibn Yakub, Mustafa Ağa ibn Ahmed, Mustafa Efendi ibn Mehmed, İbrahim Efendi ibn Halil, Mahmud Çelebi ibn Mehmed Bezzâzistanî, Mehmed Efendi ibn Mahmud, Hasan bin Hüseyin, Mehmed Efendi ibn Habib el-müdirris, es-Seyyid Mustafa Efendi ibn Abdülkerim, Ahmed bin Süleyman, Vefalı Mahmud Çavuş bin Sefer.

1441 - 1696 (1107) İstanbul 22: 116a/1 Tescil işlemi / *Registration*

İstanbul'un Kâtip Muslihittin Mahallesi'nden Mehmet Emin Efendi, Fatma Hatun ile birlikte mahkemeye gelir. Mehmet Emin Efendi, adı geçen mahallede bulunup arsasını Gazi Sinan Paşa Vakfı'ndan yıllık 100 akçeye kiralamış olduğu evini 320 altına Fatma Hatun'a sattığını ve arsasını da mütevellî izniyle ücretsiz olarak Fatma Hatun'a devrettiğini söyler. Mehmet Emin Efendi, 320 altını daha önce Fatma Hatun'dan satın aldığı evin parasının bir bölümü ile takas ettiğini söyler. Fatma Hatun, Mehmet Emin Efendi'nin ifadesini doğrular. Mahkeme de bu işlemleri sicile kaydeder.

Mehmet Emin Efendi, a resident of İstanbul's Kâtip Muslihittin neighborhood, appears in court with Fatma Hatun. The former states that for 320 golden coins he sold to Fatma Hatun his house in the above-stated neighborhood, which was built on a plot rented from the Gazi Sinan Paşa Waqf, for 100 akçe per annum. He also transfers the usufruct rights of the plot itself to Fatma Hatun free of charge, with the permission of the mutawalli. Mehmet Emin Efendi states that the 320 golden coins cover a portion of the price of a house he himself bought from Fatma

Hatun. Fatma Hatun corroborates his testimony. The court registers these transactions.

Husûs-ı âti'l-beyânın mahallinde tahrîri içün bi'l-iltimâs savb-ı şer'-i şerîf-i enverden irsâl olunan mevlânâ el-Hâc Ahmed Efendi ibn Mustafa mahmiyye-i İstanbul'da Fethiye Cami'-i Şerifi kurbünde Kâtib Muslihiddin Mahallesi'nde sâkin 'umdetü'l-müderrişini'l-kirâm Mehmed Emin Efendi ibn merhûm Mehmed Efendi'nin menziline varup zeyl-i vesîkada muharrerü'l-esâmî olan müslimîn huzûrlarında 'akd-i meclis-i şer'-i mübîn eyledikde mûmâ-ileyh Mehmed Emin Efendi meclis-i ma'kûd-ı merkûmda işbu sâhibetü'l-kitâb Fatıma Hâtun ibnet-i Hezarfen Hüseyin Efendi mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm idüp 'arsası Fatih-i Yemen merhûm Gazi Sinan Paşa Vakfı'na senede yüz akçe mukâta'a ile taht-ı tasarrufumda olup ebniyesi 'akd-i âti sudûruna değin yedimde mülküm olan mahalle-i mezbûrede vâki' iki taraftan tarîk-ı 'âmm ve bir taraftan Fethiye Cami'-i Şerifi haremi ve bir taraftan merhûm Vefalı Mehmed Efendi Vakfı olan odalar ile mahdûd dâhiliyye ve hâriciyyesinde büyût-ı 'adîde ve bi'r-rî mâ ve eşcâr-ı müsmire ve gayr-ı müsmire ve tarîk-ı 'âmm taraflarında taş divarı müstemil menzilimin ebniye-i mezkûresine bi-cümleti't-tevâbi' ve'l-levâhık tarafeynden îcâb ve kabûli hâvî bey'-i bât-ı sahîh-i şer'î ile üç yüz yirmi yaldız altununa mezbûre Fatıma Hâtun'a bey' ve teslîm ve 'arsasının hakk-ı tasarrufunu dahi vakf-ı mezbûr mütevellîsi ma'rifetiyle mezbûre Fatıma Hâtun'a meccânen ferâğ ve tefvîz ol dahi ber-vech-i muharrer iştirâ ve tesellüm ve tefevvüz ve kabûl eylediğinden sonra semeni olan meblağ-ı mezbûr üç yüz yirmi altunımı yedinden iştirâ ve kabz eylediğim menzil semeninden kendüye deynim olan üç yüz yirmi yaldız altununa takâs ben dahi mukâsa va kabûl eyledüm min ba'd menzil-i mahdûd-ı mezbûrun ebniyesi mezbûre Fatıma Hâtun'un mülk-i müşterâsı ve 'arsası ve hakk-ı müfevvezi olmuşdur keyfe-mâ-teşâ mutasarrıfa olsun didikde gibbe't-tasdikî's-şer'î husûs-ı mezkûr mevlânâ-yı mezbûr mahallinde tahrîr ve ma'an irsâl olunan Mehmed bin Ali ve Mustafa bin Şaban ile meclis-i

şer'a gelüp 'alâ vukû'ihî inhâ ve takrîr itmeğin mâ-vaka'a bi't-
 taleb ketb olundu fi'l-yevmi'r-râbi' 'aşer min Zilhiccetî'ş-şerîfe
 li-sene seb'a ve mi'e ve elf
 Eş-şâhidûn es-sâbıkûn

1442 - 1696 (1107) İstanbul 22: 116a/2 Tescil işlemi / *Registration*

İstanbul'daki Hatice Hatun Vakfı'nın mütevellisi el-Hac Hasan Ağa, vakfın önceki mütevellisi merhum Mehmet Efendi'nin varislerinin vekili el-Hac Ahmet ile birlikte mahkemeye gelir. Mütevellî el-Hac Hasan Ağa, ölen mütevellî Mehmet Efendi'nin vakıf adına borç olarak dağıttığı 146 kuruş ile elinde bulunan vakfın 354 kuruşunu bütünüyle varislerden almıştır. Mütevellî el-Hac Hasan Ağa, vakfın toplam 500 kuruşunu bütünüyle teslim aldığını söyler. Vekil el-Hac Ahmet, mütevellinin ifadesini doğrular. Mahkeme de tarafların ifadelerini sicile kaydeder.

El-Hac Hasan Ağa, mutawalli of the Hatice Hatun Waqf in İstanbul, is in court with el-Hac Ahmet, legal agent of the heirs of Mehmet Efendi, former mutawalli of the waqf. Mutawalli el-Hac Hasan Ağa has collected from the heirs 146 kuruş, which the decedent had loaned on behalf of the waqf, along with another 354 kuruş belonging to the waqf. He states that he has collected in full a total of 500 kuruş belonging to the waqf. The legal agent el-Hac Ahmet corroborates the mutawalli's testimony. The court registers the testimonies of the two parties.

Mahmiye-i İstanbul'da merhûm Hadice Hâtun Vakfı'na bi'l-fi'l mütevellî olan el-Hâc Hasan Ağa ibn Maden nâm kimesne meclis-i şer'i şerîf-i enverde vakf-ı mezbûra mukaddemâ mütevellî iken fevt [olan] Mehmed Efendi ibn Sefer ibn Abdullah nâm kimesnenin verâseti zevce-i metrûkesi Hanife Hâtun ibnet-i Mehmed ile sulbiye kebîre kızları Fatıma Hâtun ve Emetullah Hâtun'a münhasıra olduğu şer'an zâhir ve müte'ayyin oldukdan

sonra mezbûretân Hanife Hâtun ve Fatıma Hâtun taraflarından husûs-ı âti'z-zikre vekîl-i müsecceli olan el-Hâc Ahmed bin Abdül-latif ve merkûme Emetullah Hâtun'un zevci ve tarafından kezâlik husûs-ı câi'z-zikre vekîl-i müsecceli olan mezbûr el-Hâc Ahmed'in oğlu İbrahim Çelebi mahzarlarında bi't-tevliye ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüp mezbûr Mehmed Efendi vakf-ı mezbûra ber-vech-i muharrer mütevellî iken fevt olmağla ber-mûceb-i defter-i muhâsebe vakf-ı mezbûrun asl-ı mâl olan beş yüz guruşun seksen guruşu Kâtib Mustafa zimmetinde ve on guruşu Cerrâh Mehmed Çelebi zimmetinde ve on üç guruşu Hammâmî Siyavuş Bey zimmetinde ve yirmi beş guruşu Kapucı Mehmed zevcesi zimmetinde ve on sekiz guruşu Musallı Bey zimmetinde ki cem'an asl-ı mâl-i mezbûrun yüz kırk altı guruşunu merkûm Mehmed Efendi hâl-i hayâtında mezkûrûna bi't-tevliye idâne ve teslîm itmekle el-ân zimem-i mezkûr yedinde olup mâ'adası olan üç yüz elli dört guruşu yedinde der-kîse ve mevcûd iken müsinnen fevt olmağla verese-i mezbûrât Hanife Hâtun ve Fatıma Hâtun ve Emetullah Hâtun ben müteveffâ-yı mezbûrun yerine vakf-ı merkûma mütevellî olduğuma binâ'en meblağ-ı mezbûr yüz kırk altı guruşu [silik] cümlemiz meclisde iken erbâb-ı zimem-i mezkûrîn üzerlerine havâle-i sahîha-i şer'iyye ile havâle ve rihân-ı makbûzalarını bi-a'yânihâ bana teslîm ben dahi bi't-tévliye havâle-i mezbûreteyi kabûl ve rihân-ı merkûmeyi ba'de'l-kabz mâ'adâsı olup yedinde der-kîse ve mevcûd olan meblağ-ı mezbûr üç yüz elli dört guruşu işbu meclisde bana teslîm ben dahi bi't-tevliye ahz ü kabz eyledüm fî-mâ ba'd asl-ı mâl vakf-ı mezbûr ile nemâsından verese-i mezbûrât yedlerinde ve zimmetlerinde bir akçe ve bir habbe bâkî kalmadı didikde gıbbe't-tasdîki's-şer'î mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu fî evâhiri Şa'bânî'l-mu'azzam li-sene seb'a ve mi'e ve elf

Şühûdü'l-hâl

Mehmed Efendi ibn Hasan el-imâm, Mehmed Çelebi ibn Davud, Abdullah Çelebi ibn Mehmed, Süleyman Bey ibn Nasuh, Ali Çelebi ibn Abdullah, el-Hâc İbrahim, el-Hâc Hamza Ağa, Abdurrahman Efendi halife-i muhâsebe, Mehmed Efendi halife-i muhâsebe, Salih Efendi.

1443 - 1696 (1107) İstanbul 22: 116b/1 Tescil işlemi / *Registration*

İstanbul'daki Nişancı Mahmut Vakfı'nın mütevellisi Hasan Ağa, kendinden önceki mütevellî Mehmet Efendi'nin varisleri olan üç kadının vekili el-Hac Ahmet ile birlikte mahkemeye gelir. Mütevellî Hasan Ağa, vakfın muhasebê defterlerinde kayıtlı olup eski mütevellinin faizli ve faizsiz olarak (merbuh ve gayr-ı merbuh) borç verdiği toplam 858 kuruşu varislerden bütünüyle teslim aldığını söyler. Vekil el-Hac Ahmet, mütevellinin ifadesini doğrular. Mahkeme de tarafların ifadelerini sicile kaydeder.

Hasan Ağa, mutawalli of the Nişancı Mahmut Waqf in İstanbul, appears in court with el-Hac Ahmet, legal agent of three women, all heirs of Mehmet Efendi, the former mutawalli. Mutawalli Hasan Ağa states that he has collected from the inheritors 858 kuruş, which, according to the waqf's accounting books, the former mutawalli loaned with or without interest (merbuh ve gayr-ı merbuh). Legal agent el-Hac Ahmet corroborates the mutawalli's testimony. The court registers the testimonies of the parties.

Mahmiye-i İstanbul'da merhûm Nişancı Mahmud Vakfı'na hâlâ mütevellî olan Hasan Ağa ibn Maden nâm kimesne meclis-i şer'-i şerîfde vakf-ı mezbûra kendiden mukaddem mütevellî iken fevt olan Mehmed bin Sefer bin Abdullah nâm kimesnenin verâseti zevce-i metrûkesi Hanife Hâtun ibnet-i Mehmed ile sulbiye kebîre kızları Fatıma Hâtun ve Emetullah Hâtun'a münhasıra olduğu şer'an zâhir ve müte'ayyin olduktan sonra mezbûretân Hanife Hâtun ve Fatıma Hâtun taraflarından husûs-ı âti'z-zikre vekîl-i müsecceli olan el-Hâc Ahmed bin Abdülatif ve merkûme Emetullah Hâtun'un zevci ve tarafından kezâlik husûs-ı câi'z-zikre vekîl-i müsecceli olan mezbûr el-Hâc Ahmed'in oğlu İbrahim Çelebi mahzarlarında bi't-tevliye ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idûp mezbûr Mehmed Efendi ber-vech-i muharrer vakf-ı

mezbûra mütevellî iken nemâ ve galleden hâsıl olup asl-ı mâl vakf-ı mezbûr[a] olmak üzre bin üç yüz kırk gurusu cem' olup meblağ-ı mezbûr mezkûr Mehmed Efendi zamân-ı tevliyetinde ahz ve kabz eyledikten sonra mürtezika-i vakfın ihbârları üzre meblağ-ı mezbûrun yüz altmış beş gurusuna yine zamân-ı tevliyetinde mürtezika-i vakfın vazîfelerine teslim idüp bin yüz yetmiş beş gurusu bâkî kalmağla meblağ-ı mezbûr yirmi beş gurusunu Nişancıpaşa imamı Mehmed Efendi'ye ve on gurusunu mezbûr Mehmed'in vâlidesine ve on bir buçuk gurusunu sandalcı eş-Şeyh Mehmed Efendi'ye ki cem'an kırk altı buçuk gurusunu merbûh olmak üzre zimem-i mezkûrüne idâne ve teslim idüp ve kırk dört gurusu Yusuf Bey zimmetinde ve on gurusu Sarây-ı Atîk teberdârı Hasan Bey zimmetinde ve elli gurusu Avadik zimmetinde ve yirmi gurusu Vartan nâm zimmî zimmetinde ve on sekiz gurusu Hursima nâm nasrâniyye zimmetinde ve on sekiz gurusu Mardiros zimmetinde ve yüz on buçuk gurusu Ahmed Efendi zimmetinde ki cem'an iki yüz yetmiş buçuk gurusu gayr-ı merbûh mütevellî-i sâbık zamânında zimem olup mâ'adâsı olan sekiz yüz elli sekiz gurusu nakd yedinde der-kîse ve mevcûd iken mezbûr Mehmed Efendi ber-vech-i muharrer mübeyyenen fevt olup yerine ben mütevellî olduğım da verese-i mezbûrât ber-mûceb-i defter-i muhâsebe mâl-i mezbûrdan merbûh ve gayr-ı merbûh zimem-i mezkûründe olan üzerlerine havâle-i sahîha-i şer'îyye ile havâle ve rihân makbûzalarını bana def' ve teslim ben dahi bi't-tevliye havâle-i mezkûreyi kabûl ve rihân-ı merkûmeyi ba'de'l-kabz yedinde der-kîse ve mevcûd olan meblağ-ı mezbûr sekiz yüz elli sekiz gurusu işbu meclisde bana def' ve teslim ben dahi bi't-tevliye yedlerinden ahz ü kabz ve tesellüm eyledüm fî-mâ ba'd asl-ı mâl ve nemâdan verese-i mezbûrât Hanife Hâtun ve Fatıma Hâtun ve Emetullah Hâtun yedlerinde zimmetlerinde bir akçe ve bir habbe bâkî kalmadı didikde gıbbe't-tasdîki's-şer'î mâ-hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundu fî evâhiri Şa'bânî'l-mu'azzam sene seb'a ve mi'e ve elf

Şühûdü'l-hâl

Eş-şâhidûn es-sâbıkûn

1444 - 1696 (1107) İstanbul 22: 116b/2 Dava / Adjudication

Ömer Paşa Vakfı'nın mütevellisi Mehmet Bey, Mehmet Ağa'nın, arsası vakfa ait olan 52 odalı bir hanı sekiz yıldır kullanmakta olduğunu belirterek bu süreçte vakfa toplam 4400 akçe kira borcu birikmesine karşın davalının bu parayı ödemediğini ileri sürer. Görüşü sorulan Mehmet Ağa, el-Hac Mahmut adında bir kişinin elindeki hüccete dayanarak söz konusu arsayı kullandığını, ölümünden sonra arsanın onun çocuklarına miras kaldığını ve kendisinin de arsayı çocuklarından 590 kuruşa satın aldığını söyler. Davalı Mehmet Ağa'nın mahkemeye çağırdığı şahitler de arsanın vakıf malı olmadığı yönünde görüş bildirirler. Davacı Mehmet Bey'den savını destekleyecek kanıt istenir. O da mahkemenin kendisine ek süre verilmesini ister. Sonuçta, mahkeme davacı Mehmet Bey'e kanıt sunması için ek süre tanır.

Mehmet Bey, mutawalli of the Ömer Paşa Waqf, appears in court stating that for the last eight years Mehmet Ağa has been using a 52-room inn situated on a plot rented from the waqf. Over this period, he claims, the defendant has fallen behind in rent payments and now owes a total of 4400 akçe, which Mehmet Ağa refuses to pay. Questioned by the court, Mehmet Ağa states that el-Hac Mahmut had the usufruct rights of the plot, based on a hujjet in his possession. After the latter's death, he adds, his children inherited the plot, and he then bought it from the inheritors for 590 kuruş. Witnesses called to court by the defendant Mehmet Ağa suggest that the plot is not waqf property. The court then asks the plaintiff Mehmet Bey to prove his claim. He requests an extension to do so. The court grants the request.

Medine-i Trabzon'da vâki' merhûm Ömer Paşa Vakfı'na bi'l-fi'l mütevellî olan Mehmed Bey ibn Ahmed dîvân-ı kâim-makâm-ı hazret-i sadr-ı a'zamîde ma'kûd meclis-i şer'-i şerîf-i enverde zikri âtî hana şirâ'-i mâlikâne vâzî'ül-yed olduğu sâbit ve zâhir olan işbu râfi'ül-kitâb Mehmed Ağa ibn el-Hâc İbrahim

mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüp Kasaba-i Rize'de vâki' bize intimâ ile tahdîd ve tavsîfden müstağnî elli iki odayı muhtevî hânın arsası icâre-i mu'accele ve yevmî altı akçe ücret-i mü'eccele ile mütevellîsi olduğım merhûm-ı mezbûr Ömer Paşa Vakfı'ndan iken mezbûr Mehmed Ağa ücret-i mezkûremi sekiz seneden beri taraf-ı vakfa edâ itmeyüp hân-ı mezbûrun 'arsa ve binâsına mâlikâne mutasarrıf olmağın ücret-i mezkûreden sinîn-i mezbûrede müctemi' olan dört bin dört yüz akçeyi mezbûr Mehmed Ağa'dan taleb iderüm su'âl olunsun didikde gibbe's-su'âl mezbûr Mehmed Ağa cevâbında arsa-i mezkûreyi bundan akdem medîne-i mezbûre sükkânından el-Hâc Mahmud bin Mustafa nâm kimesne hüccet-i şer'îye mücebince [silik] mâlikâne tasarrufundan sonra mezbûr Mahmud fevt olup arsa-i mezbûre sulbiye oğulları ve hasran vârisleri olan Hüseyin Çelebi ve Mustafa Çelebi nâm kimesnelere bi'l-irsi's-şer'î isâbet itmekle mezbûrân Hüseyin Çelebi ve Mustafa Çelebi dahi altı[?] sene mâlikâne tasarruflarından sonra târîh-i kitâbdan sekiz sene mukaddem 'arsa-i mezbûreyi hâlâ mevcûd olan ebniyesiyle ma'an beş yüz doksan guruş semen-i makbûza bana bey' ve temlik ve teslim ben dahi iştirâ ve temellük ve tesellüm idüp bu ana gelince taraf-ı vakıfıdan ücret nâmına bir nesne taleb ve ahz olunmayup kırk bir seneden beri mâlikâne mutasarrıf oluna gelmiştir deyü 'arsa-i mezbûreye ber-vech-i muharrer mülkiyet üzre vaz'-ı yedini ikrâr lâkin vakfiyetini bi'l-küllîye inkâr idicek hân-ı mezbûra kırk bir seneden beri ber-vech-i muharrer mülkiyet üzre tasarruf oluna geldikde medîne-i mezbûre sükkânından Ahmed Çelebi ibn Ali ve Hasan Çelebi ibn Mustafa nâm kimesneler müdde'î-i mezbûrun muvâcehesinde 'alâ tarîki's-şehâde haber vormeleriyle müdde'î-i mezbûrdan arsa-i mezbûrenin vâkıf-ı mezbûr Ömer Paşa yedinde mülk ve hakkı olduğu hâlde vakf-ı sahîh-i şer'î ile vakf ve habs ve tescîl-i şer'î itdirdiğine mübeyyine beyyine taleb olundukda ityân-ı beyyine için istimhâl itmekle mehl-i şer'î ile ba'de'l-imhâl mâ-hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sâmin min Zilka'deti's-şerîfe sene [1]107

Şühûdü'l-hâl

Umdet-i erbâbi’t-tahrîr ve’l-kalem tezkire-i evvel Yusuf Efendi, zübdet-i ashâbi’t-tastîr ve’r-rakam tezkire-i sâni Hâfız Efendi, umdetü’l-emâcid ve’l-a’yân Çavuşbaşı Mehmed Ağa, fahrü’l-a’yân Muhzır Mehmed bin Mehmed Ağa, Mustafa Efendi naib-i recül, Receb Efendi naib-i Kapan, Mehmed Efendi ibn Hüseyin, el-Hâc Halil Efendi ibn Mehmed.

1445 - 1696 (1107) İstanbul 22: 117b/1 Dava / *Adjudication*

Ölen İsnaki’nin karısı Seltane, kocasının ölümünden sonra kendisine miras kalan eve haksız yere el koydukları gerekçeyle Süleyman Paşa Vakfı’nın mütevellisi İbrahim Ağa ile evi vakıftan kiralayan Pavlo adlı Yahudi kadından davacı olur. Görüşü sorulan müteveli İbrahim Ağa, kasap Todoraki’ye vakıf parasından 150 kuruşu faiz (“kürk bahası” olarak ifade ediliyor) olmak üzere toplam 1150 kuruş borç verdiğini, bu borca İsnaki’nin kefil olduğunu, Todoraki’nin borcunu ödemesi üzerine rehin aldığı değerli taşları satarak borcun 600 kuruşunu tahsil ettiğini söyler. Davalı müteveli İbrahim Ağa, kefil İsnaki’nin de ölümü üzerine vakfın alacağı olan 550 kuruşu tahsil etmek için Seltane’den davacı olmuş, savını şahitlerle kanıtlayarak davayı kazanmış ve mahkemeden durumu belgeleyen bir hüccet almıştır. Seltane vakfa olan borcu ödemek için evi açık artırma yoluyla satışa çıkarmış, en yüksek peyi veren müteveli İbrahim Ağa 550 kuruşa evi satın almış ve evin parasını vakfın alacağına takas etmiştir. Davalı müteveli İbrahim Ağa, vakfa gelir sağlamak için evi 250 kuruş peşin kira ve günlük 2,5 akçeye Pavlo’ya kiraladığını söyler. Pavlo, mütevellinin ifadesini bütünüyle doğrular. Seltane ise, davalıların ifadelerini reddeder. Mahkeme, davalılardan savlarını kanıtlamalarını ister. Müteveli İbrahim Ağa, mahkemeye şahitlerini çağırır. Şahitler, İbrahim Ağa’nın ifadesini bütünüyle doğrular. Sonuçta, davalı müteveli İbrahim Ağa ve Pavlo davayı kazanan taraf olurlar.

Seltane, wife of the late İsnaki, sues İbrahim Ağa, mutawalli of the Süleyman Paşa Waqf for unlawfully confiscating a house she inherited from her husband, and Pavlo, a Jewish woman who has rented that house from the waqf. Questioned by the court, mutawalli İbrahim Ağa states that the waqf lent the butcher Todoraki a total of 1150 kuruş, of which 150 kuruş represents interest [mentioned as the price of fur (kürk bahası)], and that İsnaki served as Todoraki's surety for the debt. When Todoraki failed to settle the debt, the mutawalli raised 600 kuruş by liquidating some precious gems under pawn. Upon the death of surety İsnaki, the defendant mutawalli İbrahim Bey sued Seltane for the remaining 550 kuruş. Substantiating his claim through witness accounts, he won the case and received a hujjet documenting the situation. Seltane then auctioned off the house and paid back the debt with the proceeds. Mutawalli İbrahim Ağa submitted the highest bid and bought the house for 550 kuruş. The amount was counted towards Seltane's debt to the waqf. Finally, to provide income to the waqf, the defendant İbrahim Ağa rented the house to Pavlo for a 250 kuruş advance payment and rent of 2,5 akçe per day. Pavlo corroborates the mutawalli's testimony. For her part, Seltane rejects the defendants' testimonies. The court then asks the defendants to prove their claim. Mutawalli İbrahim Ağa calls to court witnesses, who confirm his testimony. In conclusion, the two defendants, mutawalli İbrahim Ağa and Pavlo, win the case.

Mahmiye-i İstanbul'da Fener Kapısı dâhilinde Tahta Minare Mahallesi sükkânından iken bundan akdem hâlik olan İsnaki veled-i Kostantin veled-i Andriye nâm zimminin verâseti zevce-i metrukesi Seltane bint-i İskoli nâm nasrâniyye ile sulbiye kebîre kızı Elince nâm nasrâniyyeye münhasıra olduğu şer'an zâhir ve müte'ayyin olduktan sonra zâtını ma'rifet-i şer'iyye ile 'ârifân Abdülkadir Çelebi ibn Şaban ve İsmail Efendi ibn Halil ta'rîfleriyle mu'arrefe olan mezbûre Seltane meclis-i şer'-i şerîf-i enverde mahmiyye-i mezbûrede merhûm Kul Kethüdası Süleyman Paşa

Vakfı'na bi'l-fi'l mütevellî olmağla zikri âti menzile ber-vech-i âti vâzı'ü'l-yed olan İbrahim Ağa ibn Mehmed ile mahalle-i mezbûre sâkinelerinden Pavlo bint-i Abiye [?] nâm Yahudiye muvâcehelerinde üzerlerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüp mahalle-i mezbûrede vâki' bir tarafı hayyât Sitodoli menzili ve bir tarafı da Safina menzili ve bir tarafı Plaşe mülki ve bir tarafı tarîk-i 'âmm ile mahdûd büyü't-ı 'adîdeyi müstemil mülk menzil zevcim hâlik-i mezbûr İsnaki'nin ile'l-helâk mülk ve hakkı olup ba'de'l-helâk semeni bana ve seb'a-i esmânımızı mezbûre Elince'ye irsen isâbet eyledikten sonra mezbûre Elince tereke-i uhrâdan hissesini ahz ve istîfâ idüp menzil-i mezbûrun mecmû'ı benüm hisseme ta'yîn ve tahsîs olunmağla menzil-i mezbûrun mecmû'ı mülk ve hakkım iken mütevellî-i mezbûr menzil-i merkûm vakf-ı merkûm müstakillâtından olmak üzre bi-gayr-ı hak vâzı'ü'l-yed olup mezbûre Pavlo'ya taraf-ı vakıfdan icâr itmeğın hâlâ su'âl olunup menzil-i mezbûrdan mezbûrânın kasr-ı yedlerine tenbîh olunmak matlûbumdur didikde gıbbe's-su'âl mütevellî-i mezbûr İbrahim Ağa cevâbında meydân kassâblarından gâib anı'l-meclis Todoraki veled-i Kostantin veled-i İsnaki nâm zimmî bin yüz beş senesi şehri Ramazanü'l-mübârekinin yirmi ikinci günü nükûd-ı mevkûf-ı mezbûreden benim yedimde bin guruş istidâne ve kabz itmekle meblağ-ı mezbûr bin guruş ve semeni târîh-i mezbûrdan bir sene tamâmına değin mü'eccel ve mev'ûd yedimde müştêrâ ve makbûz kürk bahâsından dahi yüz elli guruş ki cem'an mezbûr Todoraki'nin taraf-ı vakf-ı mezbûr zimmetinde edâsı lâzım bin yüz elli guruş deyni olmağla deyn-i mezbûr mukâbelesinde iki bin on altı kırat çıplak delikli zümrüd taşlarını bana rehn vaz' ve teslîm idüp mezbûr İsnaki dahi târîh-i mezbûrda hâl-i huyûtında meblağ-ı mezbûr bin yüz elli guruşa mezbûr Todoraki'nin emriyle kefâlet-i sahîha-i şer'iyye ile kefil olduktan sonra medyûn-ı mezbûr Todoraki deyn-i mezbûr ba'de tamâmî'l-ecil cânib-i vakfa edâ itmekle ber-vech-i muharrer rehin olan sâlifü'z-zikr zümrüd taşları semen-i misli ile bey' ve semeninden deyn-i mezbûrî edâya vekâlet-i devriye ile vekîl olan işbu hâzır bi'l-meclis Mehmed Efendi ibn İbrahim zikr olunan taşları ba'de'l-müzâyede semeni

misli olan altı yüz guruşa bi'l-izni's-şer'î âhara bey' ve kabz-ı semen ve semen-i mezbûrî deyn-i mezbûrun ol mikdârına mahsûben bana def' ve teslîm idüp deyn-i mezbûrdan beş yüz elli guruş bâkî kalmağla meblağ-ı bâkî-i mezbûr beş yüz elli guruş medyûn-ı mezbûr ile kefîl-i merkûm İsnaki'den her biri kable'l-edâ zimmetlerinde iken mezbûr İsnaki hâlik olup menzil-i mezbûrdan gayrı nesnesi kalmamağla deyn-i mezbûr şer'an mîrâsdan mukaddem olmağla müdde'îyye-i mezbûrenin hissesine ta'yîn ve tahsîs i'tibâr olunmayup mezbûre Seltane mahrûsa-i Galata'da sâkine olmağla târîh-i kitâb senesi şehri Ramazanü'l-mübârekinin dördüncü günü mahrûsa-i mezbûrede nâibü's-şer'î's-şerîf olan 'umdetü'l-müderrişini'l-kirâm Mustafa Efendi huzûrunda meblağ-ı mezbûrî taleb ve da'vâya vekîlim olan işbu hâzır bi'l-meclis Makbul Efendi ibn eş-Şeyh Ahmed vekâletini Mehmed Efendi ibn İbrahim ve Veli Efendi ibn Kemal şehâdetleriyle ba'de'l-isbât meblağ-ı bâkî-i mezbûr beş yüz elli guruş bi-hükmi'l-kefâleti'l-mezkûre tereke-i hâlik-i mezbûra vâzî'ül-yed olan mezbûre Seltane'den taleb ve da'vâ ol dahi tereke-i hâlik-i mezbûra vaz'-ı yedini ikrâr ve deyn-i mezbûrî inkâr itmekle mezbûr Makbul Efendi dahi müdde'âsını 'udûl-i müslimînden ve mahmiyye-i mezbûrede Çıkrıkçı Kemal Mahallesi sükkânından Mehmed Efendi ibn Mehmed ve diğer Mehmed Efendi ibn Musa şehâdetleriyle mezbûre Seltane muvâcehesinde şer'an isbât idüp ve ben ba'de't-tahlîfi's-şer'î meblağ-ı bâkî-i mezbûr beş yüz elli guruş tereke-i hâlik-i mezbûrdan cânib-i vakfa edâ itmek üzere mezbûre Seltane üzerine hükmi hâkimü's-şer'î lâhik olup işbu hüccet-i şer'îyye tahrîr olunduktan sonra mezbûre Seltane menzil-i mezbûrdan bi'l-külliye kasr-ı yed itmeğe menzil-i mezbûrî semen-i misli ile âhara bey' ve semeninden deyn-i mezbûrî edâ için işbu hâzır bi'l-meclis Mehmed Efendi ibn İbrahim kıbel-i şer'den vasî nasb ve ta'yîn olunmakla mezbûr Mehmed Efendi dahi menzil-i mezbûrî elli beş gün mikdârı hâssa münâdîlerden Ahmed nâm münâdî yediyle câr-ı mülâhıklarına 'arz ve mahalle-i mezbûrede ve Sûk-ı Sultani'de ve mecma'-ı nâs olan mahallerde kirâren ve mirâren nidâ ve müzâyede itdirüp rağabât-ı nâs bi'l-

küllîye münkatı'a oldukda benim üzerimde beş yüz elli guruşda karâr idüp ziyâde ile tâlib-i âhar olmayup ve meblağ-ı mezbûr menzil-i mezbûrun yevm-i 'akidde semen-i misli olmağla vasî-yi mezbûr Mehmed Efendi menzil-i merkûmı semen-i misli olan meblağ-ı mezbûr beş yüz elli guruş bana bey' ve teslîm ben dahi nûkûd-ı mevkûfe-i mezbûre ile vakf-ı mezbûra 'akâr olmak üzre tevliyetim hasebiyle bi'l-izni'ş-şer'î iştirâ ve tesellüm eyledikten sonra semen-i mezbûr beş yüz elli guruş hâlik-i mezbûr İsnaki'nin bi-hükmi'l-kefâleti'l-mezkûre cânib-i vakf-ı mezbûra zimmetinde edâsı lâzım deyni olan beş yüz elli guruş takas ben dahi mukâsa ve kabûl idüp menzil-i mezbûr ol vechile vakf-ı mezbûr müstakillâtından oldukdan sonra taraf-ı vakıfdan ecr-i misli ile âhara icârı lâzım gelmekle tâlibîne 'arz olundukda işbu mezbûr Pavlo üzerinde iki yüz elli guruş mu'accele ve yevmî iki buçuk akçe ücret-i mü'eccelede karâr idüp ziyâde ile tâlib-i âhar olmayup ve meblağayn-i mezbûreyn menzil-i mezbûrun ecr-i misli idiği sikât-ı makbûleti'l-kelimât ihbârlarıyla müte'ayyin olmağla ben dahi menzil-i mezkûr mu'accele-i misliyesi olan iki yüz elli guruş ve ücret-i mü'eccele-i misliyesi olan yevmî ikişer buçuk akçeye mezbûre Pavlo'ya bi't-tevliye icâr ve teslîm ol dahi istîcâr ve kabûl ve tesellüm itmişidi deyü da'vâ-yı def' idicek müste'cire-i mezbûre Pavlo mütevellî-i mezbûr kelimât-ı meşrûhasında ba'de't-tasdik müdde'yye-i mezbûr Seltane istintâk olundukda husûs-ı mezbûr bi'l-küllîye inkâr idicek mütevellî-i mezbûrdan def'-ı mezbûrına mutâlebeten beyyine taleb olundukda 'udûl-i müslimînden ve zât-ı mezbûreyi ma'rîfet-i şer'yye ile 'ârifûn olup zikr olunan Çıkrıkçı Kemal Mahallesi'nde sâkinler olan Veli Efendi ibn Mehmed ve Hasan Efendi ibn Hüseyin ve Mustafa Beşe ibn Muharrem nâm kimesneler li-ecli'ş-şehâde meclis-i şer'a hâzırûn olup isrû'l-istişhâd fi'l-hakîka meydân kassâblarından gâib 'anî'l-meclis Todoraki veled-i Kostantin veled-i İsnaki nâm zimmînin yüz beş senesi şehri Ramazanü'l-mübârekinin yirmi ikinci günü zikr olunan Süleyman Paşa nûkûd-ı mevkûfesinden işbu mütevellî-i mezbûr İbrahim Ağa yedinde bin guruş istidâne ve kabz itmekle meblağ-ı mezbûr bin guruş ve semeni târîh-i mezbûrdan bir sene

tamâmına değin mü'eccel ve mev'ûdına mütevellî-i mezbûr yedin-
de müşterâ ve makbûz kezâlik bahâsından dahi yüz elli guruş ki
cem'an mezbûr Todoraki'nin taraf-ı vakf-ı mezbûre zimmetinde
edâsı lâzım bin yüz elli esedî guruş deyni olmağla deyn-i mezbûr
mukâbelesinde iki bin on altı kırat çıplak delikli zümrüd taşlarını
mütevellî-i mezbûra rehin vaz' ve teslîm idüp müdde'iyeye-i
mezbûrenin zevci hâlik-i mezbûr İsnaki veled-i Kostantin veled-i
andriye dahi târîh-i mezbûrda hâl-i hayâtında meblağ-ı merkûm
bin yüz elli guruş mezkûr Todoraki'nin emriyle kefâlet-i sahiha-i
şer'iyeye ile kefil oldukdan sonra medyûn-ı mezbûr Todorik deyn-i
mezbûrî ba'de tamâmi'l-ecil cânib-i vakf-ı mezbûra edâ itmekle
ber-vech-i muharrer rihen olan sâlifü'z-zikr zümrüd taşları
semen-i misli ile bey' ve semeninden deyn-i mezbûrî edâya
vekâlet-i devriyye ile vekîl olan işbu Mehmed Efendi ibn İbrahim
zikr olunan taşları ba'de'l-müzâyede semen-i misli olan altı yüz
guruş bi'l-izni'ş-şer'î bey' ve kabz ve semen-i mezbûrî deyn-i
mezbûrun ol mikdârına mahsûben mütevellî-i mezbûr İbrahim
Ağa'ya def' ve teslîm idüp deyn-i mezbûrdan beş yüz elli guruş
bâkî kalmağla bâkî-i mezbûr beş yüz elli guruşa mezkûr Todoraki
ile kefil-i merkûm İsnaki'den her biri kable'l-edâ zimmetlerinde
iken mezbûr İsnaki hâlik olup menzil-i mezbûrdan gayrı bir nes-
nesi kalmamağla deyn-i mezbûr şer'an mirasdan mukaddem oldu-
ğuna binâ'en müdde'iyeye-i mezbûrenin hissesine ta'yîn ve tahsîs
i'tibâr olunmayup mezbûre Seltane mahrûsa-i Galata'da sâkine
olmağla târîh-i kitâb senesi şehri Ramazanü'l-mübârekinin dör-
düncü günü mahrûsa-i mezbûrede nâibü'ş-şer'î'ş-şerîf olan
'umdetü'l-müderrişini'l-kirâm Mustafa Efendi huzûrunda
mütevellî-i mezbûr İbrahim Ağa tarafından meblağ-ı mezbûrî
taleb ve da'vâ ve ahz ü kabza vekîl olduğu Mehmed Efendi ibn
İbrahim ve Veli Efendi ibn Kemaleddin şehâdetleriyle şer'an sâbit
olan işbu Makbul Efendi ibn eş-Şeyh Ahmed meblağ-ı bâkî-i
mezbûr beş yüz elli guruş bi-hükmi'l-kefâleti'l-mezkûre tereke-i
hâlik-i mezbûra vâzi'atü'l-yed olan mezbûre Seltane'den taleb ve
da'vâ eyledikde ol dahi tereke-i hâlik-i mezbûra vaz'-ı yedini ikrâr
ve deyn-i mezkûrî inkâr itmekle mezbûr Makbul Efendi dahi

müdde'âsını 'udûl-i müslimînden ve mahmiyye-i mezbûrede Çık-
 rıkçı Kemal Mahallesi sükkânından mezbûran Mehmed Efendi
 ibn Mehmed ve diğer Mehmed Efendi ibn Musa şehâdetleriyle
 mezbûre Seltane muvâcehesinde şer'an isbât idüp mütevellî-i
 mezbûr İbrahim Ağa ba'de't-tahlifi'ş-şer'î meblağ-ı bâkî-i mezbûr
 beş yüz elli guruş terek-i hâlik-i mezbûrdan cânib-i vakfa edâ
 itmek üzere işbu mezbûre Seltane üzerinde bizim huzûrımızda
 hükm-i hâkimü'ş-şer'î lâhik olup işbu hüccet-i şer'îyye tahrîr
 olunduktan sonra mezbûre Seltane menzil-i mezbûrdan bi'l-
 külliye kasr-ı yed itmekle menzil-i mezbûr semen-i misli ile bey' ve
 semeninden deyn-i mezbûrî edâ için Mehmed Efendi ibn İbrahim
 kîbel-i şer'den vasî nasb ve ta'yîn olunup mezbûr Mehmed Efendi
 dahi menzil-i mezbûrî elli beş gün mikdârı hâssa münâdîlerinden
 Ahmed nâm münâdî yediyle câr-ı mülâhıklarına 'arz ve mahalle-i
 mezbûrede ve Sûk-ı Sultani'de ve mecma'-ı nâs olan mahallelerde
 kirâren ve mirâren nidâ ve müzâyede itdirüp ragebât-ı nâs bi'l-
 külliye münkâtı'a oldukda mütevellî-i mezbûr İbrahim Ağa üze-
 rinde beş yüz elli guruşda karâr idüp ziyâde ile tâlib-i âhar olma-
 yup ve meblağ-ı mezbûr menzil-i mezbûrun yevm-i 'akidde
 semen-i misli olmağla vasî-yi mezbûr Mehmed Efendi menzil-i
 merkûmı mütevellî-i mezbûr İbrahim Ağa'ya semen-i misli olan
 meblağ-ı mezbûr beş yüz elli guruş bey' ve teslîm ol dahi nukûd-ı
 mevkûf-ı mezbûre ile vakf-ı mezbûra 'akâr olmak üzere tevliyeti
 hasebiyle bi'l-izni'ş-şer'î iştirâ ve tesellüm eyledikten sonra
 semen-i mezbûr beş yüz elli guruş hâlik-i mezbûr İsnaki'nin
 bi-hükmi'l-kefâleti'l-mezkûre cânib-i vakf-ı merkûme zimmetinde
 edâsı lâzım deyni olan beş yüz elli guruş takas ol dahi mukâsa ve
 kabûl idüp ol vechile menzil-i merkûm vakf-ı mezbûr
 müstakillâtından oldukdan sonra taraf-ı vakıfdan ecr-i misli ile
 âhara icârı lâzım gelmekle tâlibîne arz oldukda işbu mezbûre
 Pavlo üzerinde iki yüz elli guruş mu'accele ve yevmî iki buçuk
 akçe mü'eccelede ikrâr idüp ziyâde ile tâlib-i âhar olmayup ve
 meblağayn-i mezbûreyn menzil-i mezbûrun ecr-i misli idüğü sikât-ı
 makbûleti'l-kelimât ihbârlarıyla müte'ayyin olmağla mütevellî-i
 mezbûr İbrahim Ağa dahi menzil-i mezkûr mu'accele-i misliyesi

olan iki yüz elli guruş ve ücret-i mü'eccele-i misliyesi olan yevmi ikişer buçuk akçeye mezbûre Pavloya bi't-tevliye îcâr ve teslîm ol dahi istîcâr ve tesellüm itmişidi biz bu husûsa bu vech üzre şâhidlerüz şehâdet dahi iderüz deyü her bir edâ-i şehâdet-i şer'îyye eylediklerinde gibbe't-ta'dîl ve't-tezkiye şehâdetleri makbûle olmağın mûcebiyle müdde'îyye-i mezbûre Seltane bî-vech mu'ârazadan men' olunup mâ-hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundu fî gurrei Zilhiceti'ş-şerîfe li-sene seb'a ve mi'e ve elf

Şühûdü'l-hâl

Ali Odabaşı ibn Mehmed, Abdülkadir Efendi ibn Yusuf el-müezzîn, Osman bin Ali, Mehmed Çelebi ibn Yakub, Osman bin Ali, Mehmed Çelebi ibn Yakub, Attâr Osman Beşe ibn Ali, Mehmed Çelebi ibn Ali, Hasan Beşe ibn Mehmed, Yanyalı Hasan Çavuş el-mübaşir, Ahmed Efendi Kâtib-i Kassâm, Ahmed el-muhzır, el-Hâc Mehmed bin İbrahim, Ali Beşe Çukadâr, İbrahim Çelebi ibn Ahmed, ve gayruhum mine'l-huzzâr.

1446 - 1696 (1107) İstanbul 22: 118b/1 Tescil işlemi / Registration

İstanbul'un Molla Hüsrev Mahallesi'nde bulunan Revani Çelebi Camisi Vakfı'nın mütevellisi olan Hüseyin Ağa, yangında büyük zarar gören vakıf camisini masraflarını kendi cebinden harcayarak yeniden yaptırdığını belirterek mahkemeden harcamasının saptanmasını ister. Bilirkişilerce yapılan keşif işlemi sonucunda, caminin yeniden yapımına en az 86.595 akçe harcanmış olduğu belirlenir. Mahkeme, bilirkişilerin ifadelerini sicile kaydeder.

Hüseyin Ağa, mutawalli of the Revani Çelebi Mosque Waqf in İstanbul's Molla Hüsrev neighborhood, appears in court. He states that after the waqf mosque was destroyed in a fire, he had it repaired out of his own pocket. He requests an investigation to determine his expenses. Experts report to the court that the repairs must have cost at least 86,595 akçe. The court registers the experts' testimony.

Husûs-ı âti'z-zikrin mahallinde ketb ve tahrîri bâbında fermân-ı 'âlî vârid olmağın imtisâlen-lehû savb-ı şer'-i mutahhardan keşif nâibimiz olan Abdullah Efendi ibn Ali irsâl olunup ol dahi hâssa mi'mârlardan Mehmed Halife ibn Mustafa ve Mustafa Halife ibn Abdullah ile mahmiyye-i İstanbul'da Kırkçeşme kurbünde Molla Hüsrev Mahallesi'nde vâki' merhûm Revanî Çelebi Cami'-i Şerîfi'ne varup zeyl-i vesîkada muharrerü'l-esâmî ve ebniye ve sukûf ahvâline ıttılâ'-ı tâmmı olan bî-garaz müslimîn mahzarlarında 'akd-i meclis-i şer'-i nebevî eylediğinde câmi'-i şerîf-i mezbûr evkâfına bi'l-fi'l mütevellî olan işbu bâ'isü'l-kitâb Hüseyin Ağa ibn Musa nâm kimesne meclis-i ma'kûd-ı mezbûrda takrîr-i kelâm ve bast-ı merâm idüp mütevellîsi oldığım işbu câmi'-i şerîf-i mezbûrun ebniyesi bin yüz beş senesinde vâki' harîkde bi'l-küllîye muhterik olup ancak cidârân-ı erba'ası bâkî kalmış idi masrûfum olan meblağ vakfa rücû' itmek üzere izn-i hâkimü's-şer'le câmi'-i şerîf-i mezbûrî işbu tarz-ı müşâhed üzere binâ itmiş idim hâlâ kıbel-i şer'den keşf ve masrûfum tahmîn-i sahîh ile tahmîn ve takvîm olunup hüccet olunmak matlûbumdur didikde mi'mârân-ı mezbûrân câmi'-i şerîf-i mezbûrun ebniye-i cedîdesini bi'l-muvâcehe mesâha eylediklerinde tûlen ve 'arzan bi-hesâb-ı terbî'î dört yüz yirmi altı zirâ' sakf zirâ'ı elli beşer akçeden yirmi üç bin dört yüz otuz akçe ve bi-hesâb-ı mezbûr iki yüz üç zirâ' devr şişeli ve seksen boyalı çâm tahtası tavan zirâ'ı ellişer akçeden on bin yüz elli akçe ve mahfilde vâki' bi-hesâb-ı mezbûr yirmi iki zirâ' çâm tahtası tavan zirâ'ı kırk akçeden sekiz yüz seksen akçe ve yine mahfil-i mezbûrda vâki' bi-hesâb-ı mezbûr yirmi iki zirâ' ağa tahtası döşeme zirâ'ı yirmi beş akçeden beş yüz elli akçe ve tûlen on ve kadden bir zirâ' silkî trabazan üç yüz akçe ve on ayak basamaklı bir mahfil nerdübân üç yüz akçe ve kadden on iki zirâ' ve kalınlığı sekiz parmak üç 'aded [...] direği ve her biri yedişer yüz akçeden iki bin yüz akçe ve bir İnebolı tabanı yüz akçe ve Arabî kanadlı sekiz 'aded pencerenin her biri üçer yüz akçeden iki bin dört yüz akçe ve direkden geçme sekiz 'aded sâde çârçûbe ma'a meremmât demür bin akçe ve Arabî kanadlı iki 'aded sandık dolab yedi yüz yirmi akçe ve altı 'aded billur çâm ve divânı [?]

ve altı ‘aded bâdemî câm astar her biri yüz seksen bir akçeden iki bin yüz altmış akçe ve mahfilde vâki’ çam tahtası kanadlı bir sağîr pencere ma’a köprilme ve tavân iki yüz akçe ve bi-hesâb-ı mezbûr dört zirâ’ Kûfeli taş kapusu ki yedi bin iki yüz akçe ve bi-hesâb-ı mezbûr yedi yüz elli altı zirâ’ kara sıva yerine kireç ma’a horasan ve yüzi beyaz sıva zirâ’ı on ikişer akçeden dokuz bin yetmiş akçe ve kadden üç ve ‘arzan bir buçuk zirâ’ mükemmel Arabî câmi’ kapusu ma’a kebîr kilid altı yüz akçe ve divâr içinde vâki’ çifte İnebolı tabandan iki yüz yirmi zirâ’ hatlar zirâ’ı yirmişer akçeden dört bin dört yüz akçe ve kapu üzerinde vâki’ çam tahtası tavan ma’a köprilme iki yüz akçe ve tavanda merkûz yirmi ‘aded halka her biri on ikişer akçeden iki yüz kırk akçe ve sekiz ‘aded pence-
renin üzerleri kârgîr rıhtım ve Samsun direğinden köprilme bin dört yüz akçe ve taş derzleri iki yüz akçe ve mihrâb kitâbesi ve nakşa ve frenk-pesend zincire ve kapu üzerinde tâc nakşe beş yüz akçe ve sofada vâki’ kadden on iki zirâ’ ve kalınlığı sekiz parmak beş ‘aded [...] direği her biri yedişer yüz akçeden üç bin beş yüz akçe ve Samsun direğinden sekiz ‘aded destek ma’a taban üç yüz akçe ve bi-hesâb-ı merkûm elli zirâ’ meyelân tahtasından boyalı parmaklık zirâ’ı otuzar akçeden bin beş yüz akçe ve çam tahtasından bir orta kapu ma’a kilid dört yüz akçe ve zokak kapusu üzerinde vâki’ nîm-şişeli ve silkin boyalı altı zirâ’ çam tahtası tavan iki yüz kırk akçe ve yine kapu-yı mezbûr üzerinde vâki’ bi-hesâb-ı mezbûr dokuz zirâ’ musakkaf zirâ’ı otuzar akçeden yüz yirmi akçe ve çınar tahtasından bir mükemmel zokak kapusu ma’a kilid beş yüz akçe ve kapû-yı mezbûr üzerinde vâki’ altı ‘aded köprilme bâ-direği yirmişer akçeden yüz yirmi akçe ve câmi’-i şerîf-i mezbûrun iki tarafından vâki’ bi-hesâb-ı mezbûr kırk iki zirâ’ tahtası perde zirâ’ ağa tahtası perde zirâ’ı yirmişer akçeden sekiz yüz kırk akçe ve taş mevcûd altı zirâ’ taş divâr zirâ’ı otuzar akçeden yüz seksen akçe ve def’â sekiz zirâ’ taş divâr zirâ’ı kezâlik otuzar akçeden iki yüz kırk akçe ve bi-hesâb-ı mezbûr kezâlik taş mevcûd kırk iki zirâ’ bâğçe divârı zirâ’ı otuzar akçeden bin iki yüz altmış akçe ve mekâbir tarafında vâki’ sed divârı meremmâtı yüz seksen akçe ve çârçûbesi topac direk üzerinde dokuz zirâ’ sakf [...]

tahtasından bir mükemmel mahalle kapûsı bin akçe ve bi-hesâb-ı mezbûr on beş zirâ‘ taş mevcûd kenîf divârı zirâ‘ı otuzar akçeden dört yüz elli akçe ve kenîf-i mezbûrda bi-hesâb-ı sâlif otazar zirâ‘ tahta perde zirâ‘ı yirmişer akçeden altı yüz akçe ve dört zirâ‘ tahta kenîf döşemesi seksen akçe ve kenîf-i mezbûr üzerinde vâki‘ bi-hesâb-ı merkûm on üç zirâ‘ sakf zirâ‘ı otuzar akçeden üç yüz doksan akçe ve bi-hesâb-ı mezbûr seksen zirâ‘ minâre külâhı ma‘a şerefe ve iskelesi harcı iki bin dört yüz akçe ve bir minâre ‘alemi ma‘a dört yüz yirmi akçe ve ‘atık kurşun ve üstâdiyesi dört yüz beş akçe ve seksen yedi buçuk vakıyye cedîd kurşun be-her vakıyyesi yirmi dörder akçeden iki bin yüz akçe ve kârsız meremmâtı bin beş yüz akçe ve ihrâc-ı mezbele bin akçe ve ücret mu‘temed ve kâtib ve kalemiye dört bin akçe ve ‘atık mismâr meremmâtı iki yüz akçe ki min haysi’l-mecmû‘ seksen altı bin beş yüz doksan beş akçe ile ancak olur noksan ile olmak mümkün değildir deyü mi‘mârân-ı mezbûrân ve müslimûn-ı mezbûrûn icmâ‘ ve ittifâk itmeğin vâki‘ hâli mevlânâ-yı mezbûr ve mahallinde tahrîr ve ma‘an irsâl olunan Mehmed Çelebi bin İbrahim ve Yusuf ibn Mehmed ile meclis-i şer‘a gelüp ‘alâ vukû‘ihî inhâ ve takrîr itmeğin mâ-vaka‘a bi’t-taleb ketb olundu fi’l-yevmi’t-tâsi‘ min Şevvâli’l-mükerrem li-sene seb‘a ve mi’e ve elf

Şühûdü’l-hâl

Eş-Şeyh Ahmed Efendi ibn Hamza el-vâ‘iz, Süleyman Efendi ibn Hızır el-hatîb, Ahmed Ağa ibn Musa, el-Hâc Ahmed ibn Hasan, Ali Çelebi ibn İbrahim el-müezzîn, İbrahim Çelebi ibn İslâm, Mustafa Çelebi ibn Şaban, İbrahim Çelebi ibn Mehmed, el-Hâc Ahmed bin Mustafa, Mahmud Çelebi ibn İsmail, Mehmed Çelebi ibn Rıdvân, Abdullah Efendi ibn Mustafa, Ali Efendi ibn Mustafa, Osman Çelebi ibn Abdullah

1447 - 1696 (1107) İstanbul 22: 120b/2 Tescil işlemi / *Registration*

İstanbul’daki Sofular Camisi’nde imamlık yapanların yararına vakfedilmiş evi kiralayan Mehmet, söz konusu vakfın mütevellisi

Abdüllatif Efendi ile birlikte mahkemeye gelir. Mehmet, evin yangından zarar gördüğünü kaydederek mütevellinin izniyle binası kendi mülkü olmak koşuluyla vakıf arsası üzerine evi yeniden yaptırdığını söyler. Mehmet mahkemeden yaptığı harcamanın belirlenmesini istemektedir. Yapılan keşif sonucunda bilirkişiler, evin en az 8045 akçeye yaptırılmış olduğunu mahkemeye bildirirler. Mahkeme, bilirkişilerin ifadelerini sicile kaydeder.

Mehmet, tenant of a waqf-house endowed for the benefit of the prayer leaders (imam) of the Sofular Mosque in İstanbul, appears in court with Abdüllatif Efendi, mutawalli of the waqf. The former states that the house was destroyed in a fire. The mutawalli Abdüllatif Efendi agreed to rebuild the house on the waqf-plot provided it would be treated as his own property. Now Mehmet wants the court to determine his construction expenses. Court-appointed experts report that the house should have cost at least 8045 akçe. The court registers the experts' testimony.

Husûs-ı âti'l-beyânın mahallinde ketb ve tahrîri bâbında fermân-ı 'âli sâdir olmağın imtisâlen-lehû kibel-i şer'-i mutahhar-dan keşif nâibimiz olan Abdullah Efendi ibn Ali irsâl olunup ol dahi hâssa mi'mârlardan Ali Halife ibn Abdullah ve Osman Halife ibn Abdülmennân ile mahmiyye-i İstanbul'da Seyyid [silik] Ağa Mahallesi'nde vâki' tevliyet ve gallesi Sofılar Câmî-i Şerîfi'nde imâm olanlara meşrûta olup bir taraftan Halil Çelebi mülki ve bir taraftan tarîk-ı hâs ve bir taraftan tarîk-ı 'âmî ile mahdûd vakıf menzile varup zeyl-i vesîkada muharrerü'l-esâmî ve ebniye ve sukûf ahvâline ıtlîlâ'-ı tâmmı olan bî-garaz müslimîn mahzarlarında 'akd-i meclis-i şer'-i şerîf eyledikde menzil-i mezbûra icâreteyn-i ma'lûmeteyn ile mutasarrıf olan işbu râfi'ü'l-kitâb Mehmed bin Yusuf nâm kimesne meclis-i ma'kûd-ı mezbûrda hâlâ câmî-i şerîf-i mezkûrda imâm olan Abdüllatif bin Halil nâm kimesne muvâcehesinde takrîr-i kelâm ve bast-ı merâm idüp menzil-i mezbûrun ebniyesi bin yüz beş senesinde vâki' harîkde muhterika olup arsası sırfa kalmağın cânib-i vakf-ı mezbûrdan

dahi binâya müsâ’ade olmamağla kendi mâlîmla ihdâs idicek ebniye mülküm olmak üzre mütevellî-i mezbûr Abdüllatif Efendi bana izin virmekle ben dahi ber-vech-i mübeyyen arsa-i mahdûde-i mezkûre üzerine kendi mâlîmla mülküm olmak üzre bir bâb oda binâ itmişidim hâlâ kibel-i şer’den keşf olunup masrûfum tahmîn-i sahîh tahmîn ve hüccet olunmak matlûbumdur didikde gıbbe’t-tasdik mi’mârân-ı mezbûrân menzil-i mezbûrun ebniyesini bi’l-muvâcehe mesâha eylediklerinde tûlen on iki ve ‘arzan yedi bi-hesâb-ı terbi’î seksen dört zirâ’ sakfın zirâ’ı kırkar akçeden üç bin üç yüz altmış akçe ve bi-hesâb-ı mezbûr elli bir zirâ’ dolma divâr zirâ’ı otuz beş akçeden bin yedi yüz seksen beş akçe ve çıkırıkcı işi çam tahtası kapaklı beş aded [silik] her biri yüz ellışer akçeden yedi yüz elli akçe ve bir masandıra dört yüz akçe ve sekiz zirâ’ raf seksen akçe ve bi-hesâb-ı mezbûr yirmi beş zirâ’ ağa tahtası [silik] zirâ’ı kırk akçeden bin akçe ve bir sâde oda kapısı yüz elli akçe ve bir zokak kapısı beş yüz akçe ki min haysi’l-mecmû’ sekiz bin kırk beş akçe ile ancak olur noksan ile olmak mümkün değildir deyü mi’mârân-ı mezbûrân ile müslimûn-ı mezbûrân icmâ ve ittifâk itmeğın vâki’ hâl mevlânâ-yı mezbûr mahallinde tahrîr ma’an ba’s olunan Mehmed bin İbrahim ve Ömer bin Ahmed ile meclis-i şer’a gelüp ‘alâ vukû’ihî inhâ ve takrîr itmeğın mâ-hüve’l-vâki’ bi’t-taleb ketb olundu fî 20 min Recebi’l-mürecceb li-sene [1]107

Şühûdü’l-hâl

Mehmed Efendi ibn Abdülhak, Mustafa Efendi ibn Mehmed el-imâm, Mehmed Bey ibn Abdüllatif, Osman bin Süleyman, Mehmed bin Piri.

1448 - 1696 (1107) İstanbul 22: 122b/1 Tescil işlemi / *Registration*

İzmir’de yaşayan Portekizli Yahudi İzak ve ortağı olan 1. Abraham adlı diğer bir yabancı (müstemen) Yahudi’nin vekili Fransız Koço, Eyüp’e bağlı Hasköy’ün Keçeci Mahallesi sakinlerinden İsak ve 2. Abraham adlı iki Yahudi ortak ile birlikte mahkemeye

gelir. Vekil Koço, müvekkillerinin adı geçen ortaklardan kumaş ve benzeri ürünlerin satışından 6225 kuruş alacakları kaldığını kaydederek bu borç için iki ortağın birbirlerine kefil olduklarını söyler. Borçlu ortaklardan 2. Abraham, Hresa adındaki Yahudi ile ortaklaşa olarak adı geçen mahallede bulunan ve Hasan Paşa Vakfı'ndan kiralamış oldukları Yahudihanedeki hisselerini, borçlarının 800 kuruşuna karşılık olarak devretmiştir. Alacaklı vekili Koço, daha sonra kalan 5425 kuruş için dava açmışsa da bu dava sonuçsuz kalmıştır. Vekil Koço, daha sonra aracılardan yardımıyla borçlulardan çeşitli değerli eşya ve kumaşlar alarak sulh yaptıklarını belirtir. Borçlular, Koço'nun ifadesini doğrular. Mahkeme de bu sulh işlemini sicile kaydeder.

The French Koço, legal agent of İzak and Abraham I, two protected Portuguese Jews (müstemen) residing in İzmir, appear in court with İzak and Abraham II, Jewish partners residing in the Keçeci neighborhood in Hasköy, Eyüp. The legal agent Koço states that his clients are owed 6225 kuruş by the above-stated partners for fabric and the like that they sold. The defendants have served as each other's surety for the debt, he adds. To cover 800 kuruş of the debt, Abraham II transferred the usufruct rights of his shares in a Jewish quarter (Yahudihane) of the same neighborhood that he and his Jewish partner Hresa had rented from the Hasan Paşa Waqf. Koço, the legal agent of the creditors, sued them for the remaining 5425 kuruş, and the case was inconclusive. Koço now states that, upon mediation, the two sides have reached an amicable settlement involving the transfer of some valuable goods and fabric. The debtors corroborate his testimony. The court registers the settlement.

France'ye tâbi' Portekiz keferesi tüccârından olup hâlen medîne-i İzmir'de sâkin İzak Fernandes veled-i David ve şerîki Abraham Atiyes veled-i Musa nâm müste'menler taraflarından husûs-ı âti'z-zikre vekil olduğu France ilçisinin baş tercümânı olan Corci veled-i Fonibtan [?] ve tüccârdan Safabeta veled-i İlya

şehâdetleriyle şer’an sâbit olan France müste’menlerinden Fransız Koço veled-i Civan nâm müste’meni meclis-i şer’-i şerîf-i enverde Havâs-ı Aliyye Kazâsı muzâfâtından kasaba-i Hasköy’de Keçeci Mahallesi’nde sâkin işbu râfi’ü’l-vesîka İsak veled-i Yako ve şerîki Abraham veled-i David nâm Yahudiler muvâcehelerinde bi’l-vekâle ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüp müvekkillerim mezbûrân İzak Fernandes ve Abraham Atiyes’in yedlerinden müşterâ ve makbûz her birinin levn ve zirâ’ı beynlerinde ma’lûm çuka ve kumaş ve hâre ve bürüncek bahâlarından işbu mezbûrân İsak ve Abraham zimmetlerinde ba’d küll-i hesâb altı bin iki yüz yirmi beş gurus hakları olup meblağ-ı mezbûrdan her biri âharın zimmetine lâzım gelen mikdâr meblağı emr ve kabûli hâviyye kefâlet-i sahîha-i şer’iyye ile kefil olmuşlar idi hâlen mezbûr Abraham gâ’ib ‘anî’l-meclis Hresa [?] nâm yahudî ile merkûm Hasan Paşa Vakfı’ndan icâre-i mu’accele ve mü’eccele ile gıbbe’l-iştirâki’s-seviy taht-ı tasarruflarında olup zikr olunan Keçeci Mahallesi’nde vâki’ bir taraftan yehûd Simavni ve bir taraftan el-Hâc Kaya odaları ve bir taraftan sâhil-i bahr ile mahdûd büyü’l-ı ‘adîde ve kayıkhâne’yi müştemil yahudihâne[de] olan nısf hisse-i şâyi’asını bâ-izn-i mütevellî sekiz yüz gurus bedel mukâbelesinde bana ferâğ ve tefvîz ben dahi müvekkillerim mezbûrân için bi’l-vekâle tefevvûz ve kabûl eylediğimden sonra bedel-i ferâğ olan meblağ-ı mezbûr deyn-i mezkûrın sekiz yüz gurusına takâs ben dahi ba’d’l-mukâsa ve’l-kabûl deyn-i mezbûrun mâ’adâsı olan beş bin dört yüz yirmi beş gurusı mezbûrândan taleb ve da’vâ eylediğimden beynimizde ba’d’l-münâza’a muslihûn tavassut idüp da’vâ-yı mezbûremden merkûmân ile dört yüz zirâ’ sâde hâre ve iki yüz zirâ’ elvân çuka ve yüz elli zirâ’ hatâyî ve incü askarıyla bir çift zümrüd küpe ve beş ‘aded yüzük üzerlerine beynimizde ‘akd-i musâleha olundıkda ben dahi sulh-i mezbûrî kabûl ve bedel-i sulh olan eşyâ-i mezkûreleri yedinden bi’t-tamâm ahz ü kabz idüp meblağ-ı mezbûr ve târih-i kitâba gelince beynimizde cereyân iden sâir ahz u i’tâyâ müte’allika ‘âmme-i da’vâdan mezbûrân İsak ve Abraham’ın zimmetlerini ibrâ’-i ‘âmm-ı kâtı’u’n-nizâ’la ibrâ’ ve iskât eyledim min ba’d mezbûrân ile vechen mine’l-vücûh da’vâ

ve nizâ'ım kalmadı didikde gibbe't-tasdîki's-şer'î mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu fî gurrei Zilka'de sene [1]107

Şühûdü'l-hâl

Mustafa Bey ibn Mehmed, Yakub Bey bin çukadâr-ı müşârün-ileyh, Hüseyin Bey ibn Sâdık tâbi'-i müşârün-ileyh, İbrahim Çelebi ibn Ahmed, Halil Efendi ibn Mehmed, Ali Beşe bin Çukadar, Mustafa bin Şaban.

1449 - 1696 (1107) İstanbul 22: 125b/1 Tescil işlemi / *Registration*

İstanbul'un Fethiye Mahallesi'nde bulunup arsası vakfa, mülkiyeti ise ölen Mustafa Efendi'ye ait olan evin varislerinden Safiye kendi adına ve kardeşinin vekili olarak diğer varislerle birlikte mahkemeye gelir. Safiye söz konusu evin mütevellinin izniyle aralarında bölüştürülmesi için, mahkemeden keşif yapılmasını ister. Keşif işlemi sonucunda ev ve arsa hisseleri varislere bölüştürülür ve diğer varislerin Safiye'ye 40 kuruş ödemeleri gerektiğine karar verilir. Gerekli ödeme yapıldıktan sonra bölüşüm mahkemece onaylanır.

Safiye, in her own name and as legal agent her sister, approaches the court with other inheritors of the deceased Mustafa Efendi, who owned a house on a waqf property in İstanbul's Fethiye neighborhood. Having secured the permission of the mutawalli, Safiye wants the court to conduct an investigation to divide the house among themselves. Upon an investigation by experts, it is decided that Yahya, Ümmühani and Saliha must pay Safiye 40 kuruş. Upon payment, the court registers the division of the house.

Husûs-ı âti'z-zikrin mahallinde ketb ve tahrîri için savb-ı şer'-i münîrden bâ-fermân-ı 'âlî keşif nâibimiz fahrü'l-müderresini'l-kirâm Abdullah Efendi ibn Ali irsâl olup ol dahi hâssa mi'mârlardan üstâd Dede Mehmed Halife ibn İshak ve Ali Halife ibn Abdullah ile mahmiyye-i İstanbul'da Fethiye kurbünde Kâtib

Muslihiddin Mahallesi'nde vâki' arsası merhûme Rukıyye nâm sâhibü'l-hayrın vakfı senede mahalle-i mezbûre mescid-i şerîfinin imâm ve mü'ezzinine kırk akçe mukâta'a-i kadîmesi olup ve ebniyesi bundan akdem vefât iden Derzizâde Mustafa Efendi ibn Ali'nin ile'l-vefât mülk ve ba'de vefâtihî hasran vârisleri zevce-i metrûkesi Ümmühâni bint-i Ali ile sulbî kebîr oğulları Yahya Çelebi ve Ahmed Çelebi'nin ve kebîre kızları Amine ve Saliha ve Safiye'ye intikâl idüp sekiz sehimden bir sehim zevcesi mezbûre Ümmühani hâtunun ve ikişer sehim oğulları mezbûrân Yahya Çelebi ve Ahmed Çelebi'nin ve birer sehim kızları mezbûrân Emine ve Saliha ve Safiye'nin mülk-i mevrûsları olup bir taraftan Kara Çelebi tasarrufunda olan vakıf menzil ve bir taraftan Hasan Paşa Bağçesi ve bir taraftan vakıf odalar ve bir taraftan tarîk-ı 'âmm ile mahdûd hâriciyyesi fevkânî nîm sofalı bir bâb kebîr oda ve sofa ve bir dehliz ve tahtânî bir kebîr oda ve sofa bir nerdübân ve zokak kapusu ve dâhiliyyesi bir bâb fevkânî oda ve bir bâb tahtânî oda ve bir kiler ve bi'r-i mâyı müştemil olan menzilin üzerine varup zeyl-i rakîmde muharrerü'l-esâmî olan müslimîn mahzarlarında 'akd-i meclis-i şer'î şerîf eyledikde zâtını ma'rifet-i şer'iyye ile 'ârifân İsmail Çelebi bin Osman ve Mehmed Çelebi ibn Veli ta'rîfleriyle mu'arrefe olan mezbûre Safiye Hâtun asâleten ve kendi néfsinden asıl ve kız karındaşı mezbûre Amine tarafından husûs-ı âti'l-beyâna vekîl olduğu zât-ı mezbûreyi ma'rifet-i şer'iyye ile 'ârifân Ahmed Bey ibn Abdullah ve Mehmed bin İshak şehâdetleriyle şer'an sâbit olan mezbûr Ahmed Çelebi meclis-i ma'kûd-ı mezbûrda mezbûr Yahya Çelebi ile kezâlik zâtları mezbûrân İsmail Çelebi ve Mehmed Çelebi ta'rîfleriyle mu'arrefetân olan mezbûretân Ümmühani ve Saliha mahzarlarında her biri bi'l-asâle ve bi'l-vekâle ikrâr ve takrîr-i kelâm idüp menzil-i mezkûrun ebniye-i meşrûhası ber-vech-i meşrûh mülk-i müverresimiz ve kâbil-i kısmet olup ve arsası dahi bi't-teb' kısmet olunmak min külli'l-vücûh vakfa enfa' ve mahalle-i mezbûre imamı olup arsa-i mezkûrenin bi'l-fi'l mütevellîsi olan Hasan Efendi ibn Abdülvehhab dahi bize izin virmekle biz dahi cümlemizin rızâsıyla işbu mi'mârân-ı mezbûrân tahmîn ve mesâha

eyledikleri tûlen ve 'arzan bi-hesâb-ı terbî'î yüz kırk zirâ' arsa üzerinde binâ-i fevkânî nîm sofalı bir bâb kebîr oda ve önünde bir sofa ve dehlîz ve tahtânî bir bâb kebîr oda ve cenben bir nerdübân ve zokak kapusını müştemil olan mecmû' hâriciyye-i meşrûha menzil-i mezkûrda cem'an dört sehim hisseleriyçün mezbûr Yahya Çelebi ile mezbûretân Ümmühâni ve Saliha'ya tahsîs ve ta'yîn ve bir bâb fevkânî ve bir bâb tahtânî oda ve bir kiler ve cenîneyi müştemil olan mecmû' dâhiliyye-i meşrûha ile kayd olmak üzere işbu odalar tarafında vâki' tarîk-ı 'âmma müntehî tûlen on dört zirâ' ve 'arzan bir zirâ' on sekiz parmak arsa üçümüzün menzil-i mezkûrda cem'an dört sehim hisselerimiz içün tahsîs ve ta'yîn ve 'alâmât-ı fâsıla vaz'ı ile beynleri temeyyüz ve tebeyyün olunduktan sonra işbu mezbûr Yahya Çelebi ile mezbûretân Ümmühani ve Saliha'ya ta'yîn olunan hâriciyye-i mezkûrenin ebniyesi cedîd ve min ciheti'l-kıyme [...] olup mi'mârân-ı mezbûrân ve müslimîn-i mezkûrînin takvîm ve ihbârları üzre hisselerinden ziyâde olup bize reddi lâzım gelen kırk guruş mezbûr Yahya Çelebi ile mezbûretân Ümmühani ve Saliha Hâtun bize redd ve teslîm idüp biz dahi bi'l-asâle ve bi'l-vekâle yedlerinden tamâmen ahz ü kabz itdiğimizden sonra bi'r-i mâ ve menzil-i mezkûrun kârını beynimizde müsterek olmak üzere her birimiz vech-i meşrûh üzre hisse-i mukarrere-i mu'ayyenemizi kabûl ve kabz eyledük didüklerinde gıbbe't-tasdîki's-şer'î vâki' hâli mevlânâ-yı mezbûr mahallinde ba'de't-tahrîr ma'an irsâl olunan Mustafa Efendi ibn Ömer ve İbrahim Çelebi ibn Mehmed ile meclis-i şer'a gelüp 'alâ vukû'ihî inhâ ve takrîr itmeğin mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi'l-hâdî 'aşer min şa'bânî'l-mu'azzam sene [1]107

Şühûdü'l-hâl

Mustafa Efendi ibn Rıdvan, Abdullah Efendi ibn Ramazan, Mustafa Çelebi ibn Mehmed, Mustafa Çelebi ibn Yusuf, İsmail Çelebi ibn Osman, es-Seyyid Mustafa ibn es-Seyyid Yahya, Ahmed Çelebi ibn Lütfullah, Abdullah bin Derviş, Mehmed Çelebi ibn Mehmed, Arslan Beşe, Süleyman Beşe, Attâr Mustafa Çelebi, Ömer Beşe, Süleyman Çelebi ibn Çelebzâde, Abdülkadir bin el-Hâc Abdurrahman, İbrahim Çelebi muhzır.

1450 - 1696 (1107) İstanbul 22: 128a/1 Tescil işlemi / Registration

İstanbul'daki Hoca Şemsettin Ahmet Vakfı'nın mütevellisi Seyyit Mehmet Çelebi'nin annesi ve vekili olan Şerife Hatun mahkemeye gelerek, vakfın Dülgerzade Mahallesi'nde bulunan bir camisinin yangında kül olduğunu, caminin yangından önce kurşun olan tavanını eskisi gibi yaptırmaya vakfın bütçesi yeterli olmadığı için tavanı önce kiremit ile yaptırdığını söyler. Şerife Hatun, daha sonra vakfın Uzun Çarşı'da bulunan bir dükkânını kiraya vererek, kira geliriyle çatıyı eskiden olduğu gibi kurşundan yaptırdığını ve onarılması gereken diğer bölümlerini de onardığını belirtir. Şerife Hatun, yapmış olduğu işleri belgeleyen buyuruldu-yu mahkemeye sunarak söz konusu camide keşif yapılmasını ve harcamasının sicile kaydedilmesini ister. Bilirkişiler, keşif işlemi sonucunda Şerife Hatun'un harcamasının en az 346.126 akçe olduğunu mahkemeye bildirirler. Mahkeme de bilirkişilerin ifadelerini sicile kaydeder.

Şerife Hatun, mother and legal agent of Seyyit Mehmet Çelebi, mutawalli of the Hoca Şemsettin Ahmet Waqf in İstanbul, appears in court, stating that a waqf-owned mosque in the Dülgerzade neighborhood was destroyed in a fire. Because the waqf lacked funds, she says, she had the roof covered with tiles, even though it had been lead before the fire. Later she rented out a waqf store in the Uzun Çarşı and used the revenue to cover the roof with lead and repair other parts of the mosque that were in disrepair. Presenting to court a buyuruldu documenting the work, she wants the court to conduct an investigation to determine and register her expenses. The experts report to the court that Şerife Hatun's expenses must have been at least 346,126 akçe. The court registers the experts' testimony.

Mahmiye-i İstanbul'da merhûm Hoca Şemseddin Ahmed bin Mahmud'un Vakfı'na evlâdiyet ve meşrûtiyet üzere mütevellî olan es-Seyyid Mehmed Çelebi ibn İbrahim Bey tarafından

kâim-makâm-ı mütevellî olan vâlidesi Şerife Ümmühani bint-i [boş] nâm hâtun meclis-i şer'-i şerîf-i enverde bi't-tevliye takrîr-i kelâm ve ta'bîr-i 'anî'l-merâm idüp vâkıf-ı mezbûrun mahmiyye-i mezbûrede Haffâflar Suku'nda Dülgerzâde Mahallesi'nde vâki' lede'l-ahâlî ve'l-cîrân ma'lûmü'l-hudûd câmi'-i şerîfi bin yüz beşe senesinde vâki' harîkde muhterik olup câmi'-i mezbûrun kapısı üzerinde vâki' kebîr sundurma sakfı kable'l-harîk kurşun örtülü olup taraf-ı vakıfıdan vaz'-ı kadîmi üzre binâya müsâ'ade olmamağla sakf-ı mezbûr binâ olundukda kurşun yerine kiremid vaz' olunup ba'de'l-binâ vâkıf-ı mezbûrun vakfı mülhakâtından olup mahmiyye-i mezbûrede Uzun Çarşı Suku'nda vâki' Uşşâkî dükkânının mutasarrıfı Uşşâkîzâde el-Hâc Mehmed bilâ-veled fevt olup dükkân-ı mezbûr taraf-ı vakıfıdan icâre-i mu'accele ile âhara icâr olunup mu'accelinden hâsıl meblağdan câmi'-i mezbûrun mukaddemâ kiremid ile binâ olunan sakf-ı mezbûrî kal' ve yerine sakf-ı mezbûr ke'l-evvel ve kurşun ile binâ olduğu minvâl üzre binâ ve 'imâret ve meremmete muhtâc olan mevzi'leri 'imâret ve meremmet olunmak üzre kıbel-i şer'den me'zûn olduğuma binâ-i yedimde olan vakf-ı mezbûr mâlıyla sakf-ı mezbûrî ba'del-kal' ber-vech-i muharrer müceddeden binâ ve ba'zı mevzi'leri 'imâret ve meremmet itdirmişimdir hâlâ kıbel-i şer'den câmi'-i mezbûrun üzerine varılup masrûfum keşf ve tahmîn-i sahîh ile tahmîn ve takvîm olunmak matlûbumdur deyüp mazmûnı min külli'l-vücûh takrîr-i meşrûhına muvâfık buyuruldu-ı şerîf ibrâz itmeğin imtisâlen lehû savb-ı şer'den me'zûnen Abdurrahman Efendi ibn Mehmed Efendi irsâl olunup ol dahi ser-mi'mârân-ı hâssa fahrü'l-eşbâh el-Hâc Hasan Ağa ve hâssa mi'mârlardan Dede Mehmed Halife ve es-Seyyid Mustafa Halife ve zeyl-i kitâbda muharrerü'l-esâmî müslimîn ile câmi'-i mezbûrun üzerine varup ba'de'l-mu'âyene ve'l-müşâhede vech-i minvâl-i muharrer üzre olduğu mütehakkık olduktan sonra mi'mârân-ı mezbûrân cümle muvâcehelerinde mütevellî-i mezbûr hâzır olduğu hâlde keşif ve mesâha itdiklerinde câmi'-i mezbûrun derûnunda tûlen ve 'arzan bi-hesâb-ı terbî'î otuz iki zirâ' ağa tahtasından döşemenin zirâ'ı otuz beş akçeden bin yüz yirmi akçe ve yine mahall-i mezbûrda

on basamaklı müceddeden bir nerdübân sekiz yüz akçe ve sekiz zirâ' müceddeden boyalı trabazan dört yüz akçe ve yine mahall-i mezbûrda aşî boyalı dolab yüz elli akçe ve yine câmi'-i mezbûrun sekiz adet pencere timurlarının [...] boyası ber-vech-i tahmîn üç yüz altmış akçe ve yine be-heri yirmişer câmlı sekiz 'aded pencere üçer yüz akçeden iki bin dört yüz akçe ve yine câmi'-i mezbûrun taşra ve sofasında [...] İnebolı tabanı ve kuşakları İznikmid çubuğu ve makasları [...] kurşun altında tûlen ve 'arzan bi-hesâb-ı mezbûr beş yüz on zirâ' meşe ağa tahtasından döşemenin zirâ'ı yüz yirmişer akçeden altmış bir[?] bin iki yüz akçe ve yine çam tahtasından [silik] ve çengâr boyalı ve [...] şişeli dört yüz yirmi iki buçuk zirâ' tavanın zirâ'ı altmış beş akçeden yirmi yedi bin dört yüz altmış iki akçe ve yine sofa-i mezbûrda kırk dört zirâ' meremmet ve beyâz sıvanın zirâ'ı onar akçeden dört yüz kırk akçe ve sofa-i mezbûrda kadden yedi ve 'arzan on parmak on 'aded sûtûn çepe ma'a başlık yedi bin beş yüz akçeden on beş bin akçe ve yine beş 'aded kürsî taş be-heri yüz ellişer akçeden yedi yüz elli akçe ve yine mahall-i mezbûrda aşî boyalı on 'aded ve topacı kebîr be-heri üçer yüz akçeden üç bin akçe ve yine taban için aşî boyalı beş 'aded sûtûn ve [...] dörder yüz akçeden iki bin akçe ve yine mahall-i mezbûrda aşî boyalı yüz on iki zirâ' biçme direkden parmaklık kırk akçeden dört bin dört yüz seksen akçe ve yine hucerât üzerinde iki tarafı sıvalı taş mevcûd yirmi yedi zirâ' taş divârın zirâ'ı yüzer akçeden iki bin yedi yüz akçe ve divâr-ı mezbûr üzerinde sefine tahtasından yirmi yedi zirâ' döşeme ma'a pervazın zirâ'ı ellişer akçeden bin üç yüz elli akçe ve yine câmi'-i mezbûrun sofasında üç yüz altmış zirâ' sofanın zirâ'ı on ikişer akçeden dört bin üç yüz yirmi akçe ve yine haffâflar tarafında vâki' kapu kurbünde taşı mevcûd kırk iki zirâ' taş divârın zirâ'ı kırkar akçeden bin altı yüz seksen akçe ve yine taşı mevcûd zirâ' divâr iki yüz akçe ve yine taşı mevcûd yetmiş iki zirâ' taş divâr iki bin sekiz yüz seksen akçe ve divâr-ı mezbûr üzerinde otuz altı zirâ' kırkar akçeden bin dört yüz kırk akçe ve iki 'aded mükemmel ağa tahtasında zokak kapısı beş yüz akçe ve câmi'-i mezbûr önünden kırk zirâ' taş mevcûd divâr ma'a [...] ellişer akçe iki bin akçe ve câmi'-i mezbûrun önünde

bi-hesâb-ı mezbûr taş mevçûd iki yüz dört zirâ’ bağçe ve hucerât ön divârının zirâ’ı kırkar akçeden dokuz bin üç yüz altmış akçe ve mahall-i mezbûrda yüz altmış zirâ’ dört zirâ’ı sekizer akçeden bin iki yüz seksen akçe ve yine hucerât-ı mezkûrede altı ‘aded ağa tahtasından kapu ma’a çârçûbe dokuz yüz akçe ve altı ‘aded pencere ma’a kanat ve parmaklık dört yüz seksen akçe ve altı ‘aded odalarda yüz yirmi zirâ’ ağa tahtasından döşeme zirâ’ı otuz beş akçeden dört bin iki yüz akçe ve odalarda yedi yüz yirmi zirâ’ sıva onar akçeden yedi bin iki yüz akçe ve on zirâ’ taşı mevçûd divâr altı yüz akçe ve iki ‘aded kapu tathîri altı yüz akçe ve hucerâtta sâde korkuluk iki yüz akçe meremmât-ı nerdübân iki yüz akçe ve yine yedi zirâ’ kârgîr musallâ divârı yedi yüz akçe ve yine câmi’-i mezbûrun hâricinde mü’ezzin ve kayyım menzillerinin etrâfında bi-hesâb-ı mezbûr yüz seksen zirâ’ taşı mevçûd divârın zirâ’ı kırkar akçeden yedi bin iki yüz akçe ve câmi’-i mezbûrun bi’l-cümle sofa ve dehliz ve sâir mevzi’lerine altı bin altı yüz doksan dört vakıyye cedîd kurşun vakıyyesi yirmi birer akçeden yüz kırk bin beş yüz yetmiş dört akçe ve yine câmi’-i mezbûrun imâmı için iki bâb oda ve bir oda ve sofa müezzin için ve kayyım için dahi bir oda ve sofa ki cem’an dört bâb oda ve iki sofa müceddeden binâ olunmağla ber-vech-i tahmîn otuz altı bin akçe ki min haysi’l-mecmû’ üç yük kırk altı bin yüz yirmi altı akçeye bâliğ olup meblağ-ı mezbûrdan nukaz için on beş bin akçesi ihrâc olunduktan sonra sahîhu’l-bâkî üç yük otuz bir bin yüz yirmi altı sağ akçe kalup ebniye-i mezbûre meblağ-ı mezbûrdan noksan ile vücûda gelmek mümkün değildir deyü mi’mârdan mezbûrûn ile sâir ebniye ve sukûf ahvâline ittilâ’-ı tâmmı olan bî-garaz müslimîn icmâ ve ittifâk itmeğîn vâki’ hâli mevlânâ-yı mezbûr mahallinde tahrîr ba’delhû ma’an ba’s olunan Mustafa bin Hasan ve Mehmed bin İsmail ile meclis-i şer’a gelüp ‘alâ vukû’ihî inhâ ve takrîr itmeğîn mâ-vaka’a bi’t-taleb ketb olundu fi’l-yevmi’l-hâmis ve’l-‘işrîn min Zilhicce li-sene [1]107

Şühûdü’l-hâl

Mustafa Efendi ibn Musa, Mahmud Efendi ibn Mehmed el-imâm-ı câmi’-i mezbûr, Abdullah Çelebi ibn Ali, Ömer Efendi

ibn Ali imâm-ı Balipaşa, Nasuh Çelebi ibn Yusuf, Ali Odabaşı ibn Murad, Ali Çelebi ibn Receb, İshak Çelebi ibn Mehmed, el-Hâc Şaban Çelebi ibn Mehmed, el-Hâc İbrahim bin el-Hâc Mehmed, es-Seyyid Mustafa Çelebi ibn Süleyman, Mehmed Çelebi ibn Hasan, Mehmed Çelebi ibn Ahmed, el-Hâc Şaban Ağa, İbrahim Efendi ibn Hasan, İbrahim Çelebi ibn Ahmed.

1451 - 1696 (1107) İstanbul 22: 129b/2 Tescil işlemi / Registration

İsmihan Hatun'un ulemanın oturması için vakfettiği evde oturan Şeyh Hasan, söz konusu evden ayrılır. Yine ulemadan olan Osman Efendi'nin vakfiye koşullarına uygun olarak eve yerleştirilmesi için güvenilir insanlar mahkemeye başvururlar. Sonuç olarak kadı, evi Osman Efendi'ye verir.

Şeyh Hasan vacates the house endowed by İsmihan Hatun for the accomodation of scholars. Reliable people apply to the court for the assignment of the scholar Osman Efendi to the premises, in accordance with the waqf deed (vakfiye). The court grants his accomodation.

Ashâb-ı hayrâtdan merhûme İsmihan Hâtun'un süknâsı 'ulemâdan bir recül-i sâliha meşrûta vakfı olup mahmiyye-i İstanbul'da Altımermer kurbünde Arabacı Bayezid Mahallesi'nde vâki' iki taraftan Karabaş Mustafa Efendi vereseşi mülkleri ve bir taraftan koca Mustafa Paşa Cami'-i Şerîfi'nde vâki' musluğa galesi meşrûta vakıf menzil ve bir taraftan tarîk-ı hâss ile mahdûd menzilin tevcih-i hâkimü's-ser'le mutasarrıfı olan eş-Şeyh Hasan Efendi ibn Veliyyüddin kendi rızasıyla menzil-i mezbûrdan kasr-ı yed itmekle süknâsı menzil-i merkûm-ı mahlûl işbu râfi'ül-kitâb Osman Efendi ibn İsmail 'ulemâdan olup süknâya muhtâc ve her vechile mahall ve müstahikk olduğu sikât-ı makbûleti'l-kelimât ihbâr itmeleriyle işbu kitâb-ı müşekkire lakâb-ı tevkî'-i refî'-i müstetâbî ile şeref-yâb olan hâkim-i ma'delet-nisâb-ı tûbâ lehû ve

hüsne me'âb hazretleri dahi süknâ-yı menzil-i mahdûd-ı mezbûrı
ber-mûceb-i şart-ı vâkife kibel-i şer' den mezkûr Osman Efendi'ye
tevcîh buyurup tasarrufiyçün işbu vesîka bi't-taleb ketb olundı fî
28 min Zilhicce sene [1]107

Şühûdü'l-hâl

Ahmed Efendi ibn Halil el-imâm, Mehmed Çelebi ibn Mustafa
el-müezzin, Mehmed Çelebi ibn İbrahim, Ahmed Çelebi ibn Meh-
med, Hasan Çelebi ibn Mustafa, Mahmud Efendi ibn İbrahim,
Mehmed Çelebi ibn Halil, Mehmed Çelebi ibn Hasan.

1452 - 1696 (1107) İstanbul 22: 131b/2 Dava / *Adjudication*

Ölen Solak Ahmet Beşe'nin çocuklarının annesi ve vasisi Ayşe Hatun elindeki istiglal (ipotek, rehin) hüccetiyle, İstanbul'da gümrük emini olan Mehmet Ağa karşısında mahkemeye çıkar. Ayşe Hatun, çocukların parasından kardeşi Mehmet Çelebi'ye 290 kuruş borç vermiş, Mehmet Çelebi de arsasını Medine-i Münevvere Vakfı'ndan yıllık 510 akçeye kiralamış olduğu evini kendisine rehin (istiglal) vermiştir. Ayşe Hatun, daha sonra aynı evi kardeşi Mehmet Çelebi'ye bir yıllığına 43 kuruşa kiralamış, ancak Mehmet Çelebi'nin borcunu ödememesi üzerine Ayşe Hatun evi açık artırmaya çıkarmış ve en yüksek pey olan 71.000 akçeyi veren Mehmet Ağa'ya evi satmış, arsasını da müteveli izniyle 57.000 akçeye yine Mehmet Ağa'ya devretmiştir. Ayşe Hatun, şimdi mahkemede Mehmet Ağa'nın ödemesi gereken toplam 128.000 akçeyi ödemediği gerekçesiyle davacı olur. Görüşü sorulan Mehmet Ağa ise, söz konusu istiglal hüccetinin içeriğini ve dolayısıyla Ayşe Hatun'un Mehmet Çelebi'nin vekili olduğunu reddeder. Mahkeme, Ayşe Hatun'dan savını kanıtlamasını ister. O da mahkemeye şahitlerini çağırır. Şahitler, hüccetin içeriğine ve Ayşe Hatun'un kardeşi Mehmet Çelebi'nin vekili olduğuna şahitlik ederler. Mahkeme, davalı Mehmet Ağa'yı evin ve arsanın parasını ödemesi yolunda uyarır. Sonuçta, davacı Ayşe Hatun davayı kazanır.

Ayşe Hatun, mother and guardian of the late Solak Ahmet Beşe's children, sues Mehmet Ağa, customs officer in İstanbul, based on a mortgage (istiglal) hujjet in her possession. She gave her brother Mehmet Çelebi a 290 kuruş loan out of the children's funds. In exchange, Mehmet Çelebi pawned her a house built on a plot rented from the Medine-i Münevvere Waqf at 510 akçe per annum. Ayşe Hatun then rented the same house to her brother for 43 kuruş for one year. When her brother failed to pay the debt, Ayşe Hatun auctioned off the house. For 71,000 akçe she sold it to Mehmet Ağa, who made the highest offer, and transferred to him the plot for 57,000 akçe, with the permission of the mutawalli. Now she sues Mehmet Ağa on the ground that he has failed to settle the 128,000 akçe bill. Questioned by the court, Mehmet Ağa rejects the mortgage hujjet as inauthentic, and also that Ayşe Hatun is Mehmet Çelebi's legal agent. The court then asks Ayşe Hatun to prove her claims. Ayşe Hatun calls to court witnesses, who corroborate the authenticity of the hujjet as well as Ayşe Hatun's legal agency. The court instructs the defendant Mehmet Efendi to pay for the house and plot. In conclusion, the plaintiff Ayşe Hatun wins the case.

Mahmiye-i İstanbul'da Deniz[?] Abdal Mahallesi sükkânından iken bundan akdem vefât iden Solak Ahmed Beşe ibn Mehmed'in sulbî sağır oğulları İbrahim ve İsmail'in vâlideleri ve tesviye-i ümurlarına kibel-i şer'den mansûbe vasîleri olan Ayişe bint-i Ahmed nâm hâtun ba'de't-ta'rîfi's-şer'î meclis-i şer'de mahmiyye-i mezbûrede bi'l-fi'l gümrük emini olan 'umdetü'l-emâcid ve'l-ekârim Mehmed Ağa ibn Mustafa mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüp yedimde olan işbu istiglâl hücceti nâtika olduğu üzre bin yüz beş senesi şehri Recebi'l-ferdinin on ikinci günü vasîleri olduğım sağırân-ı mezbûrân mâllarından karındaşım gâ'ib 'ani'l-meclis Mehmed Çelebi bin Ahmed bin Mustafa'ya ayda iki yüz doksan guruş idâne ve teslîm ol dahi istidâne ve kabz ve mukâbelesinde mahmiyye-i mezbûrede Sarı Musa Mahallesi'nde vâki' hâlen bir tarafdandan ba'zan mûmâ-ileyh Mehmed Ağa mülki

ve ba'zan Ebezâde Mehmed Çelebi mülki ve iki taraftan küllen yine mûmâ-ileyh Mehmed Ağa mülki ve bir taraftan tarîk-ı 'âmî ile mahdûd fevkânî iki oda ve tahtânî bir sağır oda ve hammâm ve âhûrî müstemil 'arsası Medine-i Münevvere şerrefeha'llâhü te'âlâ Vakfı'ndan senede beş yüz on akçe mukâta'a-i kadîme ile taht-ı tasarrufunda ve ebniyesi silk-i mülkünde münselik olan menziline bi-tarîki'l-istiglâl rehin vaz' ve teslîm ben dahi irtihân ve tesellüm itdiğimden sonra menzil-i mezbûrî ba'de't-tahliyeti's-şer'îyye ve't-tekâbuzî'l-mer'î târîh-i mezbûrdan bir sene tamâmına değin kırk üç buçuk guruşa yine karındaşım mezbûr Mehmed Çelebi'ye îcâr ve teslîm ol dahi istîcâr ve kabz asl-ı mâl-i mezbûr iki yüz doksan guruş ile ücret-i mezbûre kırk üç buçuk guruş ki cem'an üç yüz otuz üç buçuk guruş mezbûr Mehmed Çelebi târîh-i mezbûrdan bir sene tamâmına bana itmiş menzil-i mezbûrun ebniyesini semen-i misli ile âhara bey' ve kabz-ı semene ve arsasını bâ-izn-i mütevellî bedel-i misli ile âhara ferâğ ve semen ve bedelinden deyn-i mezbûrî ahz ve istîfâ ve fazlasını kendi için hıfz ve 'azil ve in'izâlden masûne vekâlet-i devriye ile tarafından beni vekîl nasb ve ta'yîn idüp ben dahi vekâlet-i mezbûremi kabûl ve merâsimini edâya ta'ahhüd eylediğimden sonra merkûm Mehmed Çelebi deyn-i mezbûrî bana edâ ile fekk-i rehin itmeyüp ve ecl-i mezkûr hulûl itdükde ben dahi menzil-i mezbûrî ber-vech-i muharrer bey' ve ferâğ için hâssa münâdîlerden işbu hâzır bi'l-meclis el-Hâc Mustafa bin Abdullah yediyle bi'l-izni's-şer'î mahalle-i mezbûrede ve Sûk-ı Sultânî'de ve mecma'-ı nâs olan mevâzi'de kirâren ve mirâren nidâ ve müzâyede itdirüp ragebât-ı nâs münkatî'a oldukda pâre dörder akçe hesabı üzre menzil-i mezbûrun 'arsa ve binâsı mûmâ-ileyh gümrük emini Mehmed Ağa üzerinde yetmiş bir bin akçede karâr idüp ziyâde ile tâlib-i âhar olmayup ve meblağ-ı mezbûr menzil-i mezbûrun semen ve bedel-i misilleri idiği sikât-ı makbûleti'l-kelimât ihbârlarıyla müte'ayyin olmağın lâkin menzil-i mezbûrî mûmâ-ileyh Mehmed Ağa'nın menziline muttasıl olup her vechile kendüye elzem olmağla menzil-i mezbûrun ancak ebniye-i memlûkesini meblağ-ı mezbûr yetmiş bir bin akçeye vekâletim hasebiyle bey' ve temlik

ve arsasını elli yedi bin akçe bedel mukâbelesinde bâ-izn-i mütevellî bi'l-vekâle ferâğ ve tefvîz idüp mûmâ[-ileyh] Mehmed Ağa dahi iştirâ ve temellük ve tefevvüz ve kabûl itmekle semen-i mezbûr ile bedel-i merkûm cem'an yüz yirmi sekiz bin akçe ki bi-hesâb-ı esedî sekiz yüz gurusı yedinden ahz ü kabz idüp lâkin mezbûr semeni teslîm murâd itdiğimde kabzından imtinâ' ider hâlen su'âl olunup menzil-i mezbûr yedinden kabz itmek üzre tenbîh olunmak matlûbumdur didikde gıbbe's-suâl mûmâ-ileyh Mehmed Ağa cevâbında fi'l-hakîka menzil-i mezbûrun ebniye-i memlûkesini müdde'iyye-i mezbûreden yetmiş bir bin akçeye iştirâ ve temellük ve arsasını elli yedi akçe mukâbelesinde bâ-izn-i mütevellî tefevvüz ve kabûl idüp semen-i mezbûr ile menzil-i merkûm cem'an yüz yirmi sekiz bin akçe ki bi-hesâb-ı esedî sekiz yüz gurusı müdde'iyye-i mezbûreye def' ve teslîm itmişidim lâkin havf iderim ki mezbûr Mehmed Çelebi tevkîlini münkir olup ben isbâta kâdir olmamağla ba'de't-tahlîf menzil-i mezbûr yedimde iken münhedim olup yahud bir tarîk ile kıymet ve bedeline noksan terettüb itmekle benden tazmîn ve alız itmemek içün müdde'iyye-i mezbûre izn-i vekâletini vech-i şer'î üzre isbât eylesün ba'dehû menzil-i mezbûr kabz ideyim deyücek müdde'iyye-i mezbûreden ber-vech-i muharrer vekâletini mübeyyene beyyine taleb olundukda 'udûl-i müsîmînden ve müdde'iyye-i mezbûrenin zâtını 'ârifân olup mahmiyye-i mezbûrede Aydın Kethüdâ Mahallesi sükkânından İbrahim Çelebi ibn Abdurrahman ve İsmail Çelebi ibn İbrahim nâm kimesneler li-ecli's-şehâde meclis-i şer'a hâzırân olup istişhâd olunduklarında fi'l-vâkı' bin yüz beş senesi şehri Recebi'l-ferdi'nin on ikinci günü işbu istiglâl hücceti nâtık olduğu üzre müdde'iyye-i mezbûre Ayişe Hâtun vasîleri olduğu sağîrân-ı mezbûrân mallarından karındaşı mezbûr Mehmed Çelebi ibn Mustafa'ya ayda iki yüz doksan gurusı idâne ve teslîm ol dahi istidâne ve kabz ve mukâbelesinde zikr olunan Sarı Musa Mahallesi'nde vâkı' bir taraftan mûmâ-ileyh Mehmed Ağa mülki ve ba'zan Ebezâde Mehmed Çelebi mülkleri ve iki taraftan küllen mûmâ-ileyh Musa ibn Mehmed Ağa mülki ve ba'zan bir taraftan tarîk-ı 'âmm ile mahdûd fevkânî iki oda ve tahtânî bir sağîr oda

ve bir hammâm ve âhûrî müştemil arsası Medine-i Münevvere Vakfı'ndan senede beş yüz akçe mukâta'a-i kadîme ile taht-ı tasarrufumda ve ebniyesi yedinde mülk ve hakkı olan menzil-i mezbûrî bi-tarîk'l-istiglâl rehin vaz' ve teslîm idüp mezbûre Ayişe dahi ba'de'l-irtihân menzil-i mezbûrî gibbe't-tahliye ve't-takâs târîh-i mezbûrda bir sene tamâmına değin kırk üç buçuk guruşa mezbûr Mehmed Çelebi îcâr ve teslîm ol dahi ba'de'l-istîcâr asl-ı mâl-i mezbûr iki yüz doksan guruş ile ücret-i merkûme kırk üç buçuk guruş târîh-i mezbûrdan bir sene tamâmına değin edâ itmesi menzil-i mezbûrun ebniyesini sehmini misli ile âhara bey' ve kabz-ı semen ve 'arsasını izn-i mütevellî ve bedel-i misli ile ferâğ ve kabz-ı bedele ve semen ve bedelinden deyn-i mezbûrî ahz ve istîfâya ve fazlasını kendü için hıfz 'azil-i in'izâlden masûne vekâlet-i devriye ile mezbûr Mehmed Çelebi ibn Ahmed ibn Mustafa işbu müdde'yye-i mezbûre Ayişe Hatun'ı bizim huzûrımızda vekîl nasb ve ta'yîn idüp mezbûre Ayişe Hatun dahi vekâlet-i mezbûreyi kabûl ve merâsimini edâya ta'ahhüd itmişidi biz bu husûsa bu vech üze şâhidlerüz şehâdet dahi iderüz deyü her biri edâ-i şehâdet-i şer'yye eylediklerinde gibbe't-ta'dîl ve't-tezkiye şehâdetleri makbûle olmağın mücebiyle ba'dehû hükm ve't-tenbîh mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundı fî 28 min Zilhicce sene [1]107

Şühûdü'l-hâl

Fahrü'l-akrân el-Hâc Halil ağa-yı Bezzâzistân, Mehmed Efendi ibn Ahmed el-imâm, Süleyman Çelebi ibn Mustafa Çelebi, Mustafa Çelebi ibn Süleyman, Ahmed Çelebi ibn Mustafa, el-Hâc Resul bin Mahmud, Mehmed Çelebi ibn Hasan, Mehmed Çelebi ibn Fazlı, Mehmed Çelebi ibn Abdullah, Hasan Çelebi ibn Mustafa, Mehmed Ağa ibn Mahmud, Ahmed Efendi ibn Hamza, el-Hâc Mehmed Çelebi ibn İbrahim.

1453 - 1696 (1107) İstanbul 22: 134b/2 Tescil işlemi / *Registration*

Küçük Ayasofya yakınlarındaki Hüseyin Ağa Mahallesi'nden Şahbaz Hatun adlı kadın, Latife Hatun'un ulemadan güvenilir

bir kişinin oturması için vakfetmiş olduğu evin mütevellisi Şeyh Aşur Efendi ile birlikte mahkemeye gelir. Şahbaz Hatun'un ölen eşi Mahmut Dede, yaşamında söz konusu evin bir bölümünü vakıftan kiralamış, sonra da müteveli izniyle evi Şahbaz Hatun'a devretmiştir. Ardından müteveli Şeyh Aşur Efendi, evin Latife Hatun tarafından ulemadan güvenilir bir kişinin oturması koşuluyla vakfedilmiş olduğu ve dolayısıyla kiralama işleminin yasal olmadığı gerekçesiyle Şahbaz Hatun'u dava ederek evin ilgili bölümünü ondan geri almıştır. Şahbaz Hatun, daha sonra söz konusu evin onarımı için 50 kuruş harcadığı gerekçesiyle vakıftan davacı olduğunu, müteveli Şeyh Aşur Efendi'nin de davadan vazgeçmesi koşuluyla kendi cebinden hediye olarak (teberru'an) 20 kuruş ödemeyi önerdiğini, kendisinin de bu öneriyi kabul ederek parayı aldığını ve vakıftan başka alacağı kalmadığını söyler. Müteveli Şeyh Aşur Efendi, Şahbaz Hatun'un ifadesini doğrular. Mahkeme de bu sulh işlemini sicile kaydeder.

Şahbaz Hatun, a woman residing in the Hüseyin Ağa neighborhood near Küçük Ayasofya, appears in court with Şeyh Aşur Efendi, mutawalli of a house endowed by Latife Hatun for the accommodation of a trustworthy scholar. Şahbaz Hatun's late husband Mahmut Efendi had rented a portion of the house from the waqf. He then transferred the usufruct rights of the house to Şahbaz Hatun, with the permission of the mutawalli. Later, mutawalli Şeyh Aşur Efendi sued Şahbaz Hatun on the ground that, because the house was endowed for the accommodation of a scholar, the rent transaction was illicit. Winning the case, he got back from Şahbaz Hatun the rented portion of the house. Şahbaz Hatun then sued the waqf to retrieve 50 kuruş that she spent on renovating the house. She now states that the mutawalli offered to pay her 20 kuruş out of his own pocket as a gift (teberru'an) in return for her dropping the claim. Accepting the offer, she took the money. She has no more issues with the waqf, Şahbaz Hatun adds. Mutawalli Şeyh Aşur Efendi corroborates her testimony. The court registers the settlement.

Husûs-ı âti'z-zikrin mahallinde ketb ve tahrîr için savb-ı şer'den bi't-taleb irsâl olunan Ebubekir Efendi el-Hâc Abdülkerim mahmiyye-i İstanbul'da Küçük Ayasofya kurbünde Hüseyin Ağa Mahallesi'nde vâki' zikri âti menzilin üzerine varup zeyl-i kitâbda muharrerü'l-esâmî müslimîn huzûrlarında 'akd-i meclis-i şer'-i hatîr eyledikde menzil-i mezbûrda sâkine olup zâtını ma'rifet-i şer'iyye ile 'ârifân el-Hâc Mustafa bin Abdülkadir ve Ahmed Ağa ibn Hasan ta'rîfleriyle mu'arrefe olan Şahbaz bint-i Abdullah nâm hâtun meclis-i ma'kûd-ı mezbûrda merhûme Latife Hâtun ibnet-i Cafer nâm sâhibetü'l-hayrın süknâsı 'ulemâdan bir recül-i salih meşrûta vakfı olan menzilin tevcîh-i hâkimü's-şer'le mutasarrıfı ve kıbel-i şer'den mansûb mütevellîsi olan işbu bâ'isü'l-kitâb eş-Şeyh Aşur Efendi ibn Abdurrahim mahzarında bi't-tav'i's-sâf ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüp işbu bir tarafdand Bevvâb Ahmed Ağa menzili ve bir tarafdand Kurıbalıkzâde menzili ve bir tarafdand vakf-ı mezbûrdand olup mezbûr eş-Şeyh Aşur Efendi tasarrufunda olan mâriü'z-zikr 'ulemâya meşrûta menzil ve bir tarafdand tarîk-i 'âmm ile mahdûd bir bâb fevkânî ve bir bâb tahtânî odaları müştemil menzil merhûme-i mezbûre Latife Hâtun Vakfı'ndan icâreteyn-i ma'lûmeteyn ile zevcim olup bundand akdem vefât iden Mahmud Dede bin Resul'ün taht-ı tasarrufunda iken mezbûr Mahmud Dede târîh-i kitâbdand yirmi sene mukaddem hâl-i hayâtında menzil-i mezbûr bâ-izn-i mütevellî bana ferâğ ve tefvîz idüp ben dahi tefevvüz ve kabûl ve târîh-i kitâba gelince ber-vech-i muharrer mutasarrıf olmağın lâkin menzil-i mahdûd-ı mezbûr merhûme-i mezkûre Latife Hâtun'un süknâsı 'ulemâdan bir recül-i Saliha meşrûta olan menzilin hudûdı dâhilinde olup müştemilâtından iken mukaddemâ bilâ-vech-i şer'î menzil-i mevkûf-ı mezbûrdand ifrâz ve âhara icâr olunmuş deyü mütevellî-i mezbûr menzil-i mahdûd-ı mezkûr vakıf için benden huzûr-ı hâkimü's-şer'de taleb ve da'vâ eyledikde kazıyye vech-i muharrer üzre olup menzil-i mahdûd-ı merkûm merhûme-i mezbûrenin süknâsı 'ulemâdan bir recül-i Saliha meşrûta vakfı olan menzilin hudûdı dâhilinde olup müştemilâtından olmağla süknâsı 'ulemâya meşrûta oldığı benim dahi ma'lûmum olmağla menzil-i mezbûrdand

kendi rızâm ile kasr-ı yed ve mütevellî-i mezbûra vakıf için teslim ol dahi kabz ve menzil-i mevkûf-ı mezbûr ile ke'l-evvel tasarruf olmağ için bi't-tevliye tesellüm ve menzil-i mevkûf-ı mezbûra zamm ve ilhâk eyledikten sonra menzil-i mezbûrun mukaddemâ tarîk-ı 'âmm tarafında vâki' divârı ve tahta döşemeleri münhedim oldukda ben bâ-izn-i mütevellî mu'acceleten mahsûben kendi mâlımla ta'mîr ve termîm ve elli gurusu harc ve sarf eylediğimden sonra masrûfı istîfâ itmeyüp taraf-ı vakıfda bâkî kalmışdır deyü taleb ve da'vâ eyledikde mütevellî-i mezbûr dahi kendi mâlından müteberri'an bana yirmi gurusu def ve teslim ben dahi işbu meclisde alız ve kabz idüp masrûfıma ve zevcim müteveffâ-yı mezbûrun masrûfına ve bi'l-cümle menzil-i mezbûrun arsa ve binâsına ve târîh-i kitâba gelince sâyir hukûka müte'allika 'âmm-i da'vâdan ben taraf-ı vakfı ve mütevellî-i mezbûrî ibrâ'-i 'âmm-ı kâtı'u'n-nizâ'la ibrâ' ve iskât idüp ol dahi bana medfû'ı olan yirmi gurusu ve sâire müte'allika da'vâdan benüm zimmetimi ibrâ' ve iskât eyledi min ba'd târîh-i kitâba gelince vechen mine'l-vücûh da'vâ ve nizâ'ım kalmadı didikde gıbbe't-tasdîki's-şer'î vâki'-i hâl mevlânâ-yı mezbûr mahallinde ketb ve tahrîr idüp ba'dehû ma'an ba's olunan Mehmed bin Ahmed ve Receb bin Süleyman ile meclis-i şer'a gelüp 'alâ vukû'ihî inhâ ve takrîr itmeğın mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sâdis min Zilhicceti's-şerîfe li-sene seb'a ve mi'e ve elf

Şühûdü'l-hâl

Osman Çavuş ibn Mustafa, Ali Efendi ibn Mustafa, Ahmed Ağa ibn Hasan, el-Hâc Mustafa ibn Abdülkadir, Receb Çelebi ibn Süleyman el-muhzır, Burgânî [?] Mehmed bin Ahmed ve gayruhum.

1454 - 1696 (1107) İstanbul 22: 137a/1 Tescil işlemi / *Registration*

İstanbul'da Hacı Hamza Mahallesi'nden Fatma Hatun ile eşi Ömer Efendi, aynı mahalleden tüccar el-Hac İsmail Ağa ile birlikte mahkemeye gelirler. Fatma Hatun, Paşabole Vakfı'ndan aylık

15 akçeye bir ev kiralamış, eşi Ömer Efendi de aynı evin bahçesini Papaszade Mustafa Çelebi Vakfı’ndan aylık 30 akçeye kiralamıştır. Ömer Efendi, bahçenin arsasını mütevellinin izniyle belirtilmeyen bir ücret karşılığında el-Hac İsmail Ağa’ya devretmiş, Fatma Hatun da evi müteveli vekilinin izniyle 800 kuruşa yine el-Hac İsmail Ağa’ya devretmiştir. Fatma Hatun, el-Hac İsmail Ağa’dan parasını bütünüyle aldığını ve artık alacağı bulunmadığını söyler. Ömer Efendi de daha önce el-Hac İsmail Ağa’dan davacı olduğunu, ancak şimdi aralarında sorun kalmadığını söyler. El-Hac İsmail Ağa bu ifadeleri doğrular. Mahkeme de bu işlemleri sicile kaydeder.

Fatma Hatun and her husband Ömer Efendi, residents of İstanbul’s Hâce Hamza neighborhood, appear in court with el-Hac İsmail Ağa, a merchant residing in the same neighborhood. Fatma Hatun rented a house from the Paşabole Waqf for 15 akçe per month, and her husband Ömer Efendi rented the garden of the same house from the Papaszade Waqf for 30 akçe per month. Ömer Efendi transferred the usufruct rights of the garden to el-Hac İsmail Ağa for an unspecified amount, with the permission of the mutawalli. Fatma Hatun did the same with the house for 800 kuruş, again with the mutawalli’s permission. Fatma Hatun states that she has collected the transfer price from el-Hac İsmail in full, and that she has no further issues with him. For his part, Ömer Efendi states that although he has sued el-Hac İsmail in the past now he, too, has no remaining issues. El-Hac İsmail corroborates the couple’s testimony. The court registers the transactions.

Mahmiye-i İstanbul’da Hâce Hamza Mahallesi sâkinelerinden olup zât-ı ma’rifet-i şer’iyye ile ârifân umdetü’l-müderrisîni’l-kirâm Mustafa Efendi bin Ali ve Mehmed Çavuş bin Abdurrahman ta’rifleriyle mu’arrefe olan Fâtıma Hâtun ibnet-i Abdullah meclis-i şer’-i şerîf-i enverde mahalle-i mezbûre sükkânından işbu râfi’ü’l-kitâb tüccârdan el-Hâc İsmail Ağa bin el-Hâc Hamza

mahzarında takrîr-i kelâm idüp mahalle-i mezbûrede vâki' bir tarafdán İbrahim Ağa bāğçesi ve iki tarafı mezbûr el-Hâc İsmail Ağa tasarrufunda olan bāğçe ve bir tarafı tarîk-i âmmle mahdûd ulyâda üç bâb oda ve bir sofa ve bir dehliz ve bir kenîf ve vustâda bir oda ve bir sofa ve dehliz ve tahtânî bir kâgîr mahzen ve matbah ve [...] ve havlıyı müştemil menzil merhûm Hâce Hamza Vakfı mülhakâtından Paşabole nâm sâhibetü'l-hayr vakfından icâre-i mu'accele ve be-her mâhı on beş akçe ücret-i mü'eccele ile taht-ı tasarrufumda olup ve menzil-i mezbûrun bāğçesi olup tarafında vâki' merhûm Papaszâde Mustafa Çelebi Vakfı'ndan icâre-i mu'accele ve be-her mâh otuzar akçe ücret-i mü'eccele ile zevcim işbu hâzır bi'l-meclis Ömer Efendi bin Hamza'nın taht-ı tasarrufunda iken mezbûr Ömer Efendi bāğçe-i mezbûre arsasını merkûm el-Hâc İsmail Ağa'ya bâ-izn-i mütevellî bedel-i ma'lûm mukâbelesinde ferâğ ve tefvîz itmişidi hâlâ ben dahi menzil-i mahdûd-ı mezbûrî bi-cümleti't-tevâbi' ve'l-levâhık mezbûr İsmail Ağa'ya sekiz yüz gurus bedel mukâbelesinde vakf-ı mezbûrun kâ'im-makâm-ı mütevellîsi olan işbu hâzır bi'l-meclis Mustafa Çelebi'nin izn ve ma'rifetiyle ferâğ ve tefvîz ol dahi tefevvüz ve kabûl ve bedel-i ferâğ olan meblâğ-ı merkûm sekiz yüz gurusu işbu mecliste yedinden ahz ve kabz idüp fîmâ-ba'd menzil-i mahdûd-ı merkûm el-Hâc İsmail Ağa'nın dâhil-i sûret-i tasarrufı olmuşdur benim aslâ alâka ve medhalim kalmadı menzil-i mezbûre ve bedeline ve bi'l-cümle târih-i kitâba gelince beynimizde cereyân iden sâ'ir ahz ü i'tâ mu'âmelât-ı şettâyâ müte'allika âmme-i da'vâdan mezbûr el-Hâc İsmail Ağa'nın zimmetini ol dahi benim zimmetimi ibrâ'i âmm-ı kâtı'u'n-nizâ'la ibrâ' ve iskât eyledik didikde gibbe't-tasdîki's-şer'î mezbûr Ömer Efendi dahi meclis-i şer'de mezbûr el-Hâc İsmail Ağa mahzarında ikrâr ve i'tirâf idüp zikr olunan bāğçe arsasına mezbûr el-Hâc İsmail Ağa'ya takrîr-i bedel-i mislinden noksân-ı fâhiş ile ferâğ ve tefvîz itmişidim deyü da'vâya mütesaddî oldum el-hâletü hâzihi da'vâ-yı mezbûremden fâriğ olup husûs-ı mezbûr ve bi'l-cümle târih-i kitâba gelince beynimizde cereyân iden ahz u i'tâ ve hukûk-ı ma'lûme ve mechûle müte'allika âmme-i da'vâdan mezbûr el-Hâc İsmail Ağa'nın ol

dahi benim zimmetimi ibrâ'-i âmm-ı kâtı'ü'n-nizâ'la ibrâ' ve iskât eyledik didikde gıbbe't-tasdîki'ş-şer'î mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu fî 24 Zilhicce sene [1]107

Şühûdü'l-hâl

El-Hâc Derviş Ağa, el-Hâc Osman bin Mustafa, el-Hâc Mustafa bin İsmail, Hamza Beşe bin Mehmed, el-Hâc İbrahim Ağa bin el-Hâc Veli, Mehmed Ağa bin Mustafa, el-Hâc Hasan Ağa el-Âdî, el-Hâc Hüseyin Müstedâm [?], el-Hâc Receb bin Abdurrahman el-Mecîdî [?] [...] Çelebi bin Yahya, es-Seyyid Mustafa bin Mehmed, Ali Efendi bin Abdurrahman, Mustafa Fakih el-imâm.

1455 - 1696 (1107) İstanbul 22: 137a/2 Tescil işlemi / *Registration*

Zekeriya Efendi Vakfı'na ait olup İstanbul'un Seferikoz Mahallesi'nde bulunan bir evin kiracıları Abdülkadir ve el-Hac Hasan adlı kardeşler ile Yahudi David, vakfın müteveli vekili Mustafa Efendi ile birlikte mahkemeye gelirler. Kiracılar, söz konusu evin üç odasının yıkılmaya yüz tuttuğunu, yıkılması durumunda vakfın zarara uğrayacağını ve mütevelinin odaların kerestelerinin sökölüp vakıf adına saklanması için kendilerine izin verdiğini belirterek evde keşif yapılmasını ve söküm işleminin maliyetinin belirlenmesini isterler. Bilirkişiler, keşif işlemi sonucunda maliyetin 2100 akçe olduğunu mahkemeye bildirirler. Mahkeme de bilirkişilerin ifadelerini sicile kaydeder.

Abdülkadir and el-Hac Hasan, two brothers holding the usufruct rights of a house in İstanbul's Seferikoz neighborhood belonging to the Zekeriya Efendi Waqf, and David, a Jewish tenant of the house, appear in court with Mustafa Efendi, legal agent of the waqf mutawalli. The tenants state that three rooms of the house are dilapidated. Since their collapse will harm the waqf, they say, the mutawalli has authorized them to remove the timber of the rooms for storage on behalf of the waqf. They now request an investigation to determine the cost of this removal. The experts

report to the court that the removal of the timber would cost 2100 akçe. The court registers the experts' testimony.

Husûs-ı âti'l-beyânın mahallinde ketb ü tahrîri bâbında fermân-ı 'âlî vârid olmağın imtisâlen lehu savb-ı şer'-i enverden keşif nâ'ibi olan fahrü'l-müderrişini'l-kirâm Abdullah Efendi bin Ali irsâl olunup ol dahi hâssa mi'mârlarından es-Seyyid Mustafa Halife ibn Eyüb ve Dede Mehmed Halife ibn İshak ile merhum Zekeriya Efendi Vakfı musakkafâtından olup mahmiyye-i İstanbul'da Seferikoz Mahallesi'nde vâki' bir taraftan Şekerci Aslan nâm Yahudi mülki ve bir taraftan deryâ ve bir taraftan Cafer Ağa Vakfı'ndan olup Halil Beşe ve Yusuf Çavuş tasarruflarında olan menzil ve bir taraftan tarîk-i 'ânım ile mahdûd menzile varup zeyl-i vesîkada muharrerü'l-esâmî ve ebniye ve sukûf ahvâline ittılâ'-ı tâmmı olan bî-garaz müslimîn mahzarlarında 'akd-i meclis-i şer'-i mübîn eyledikde yine mahalle-i mezbûre sâkinlerinden olup menzil-i mahdûd-ı mezbûra icâreteyn-i ma'lûmeteyn ile mutasarrıf olan işbu râfi'ü'l-kitâb Abdülkadir ibn Yusuf ve birâderi el-Hâc Hasan nâm kimesneler ve David veled-i Avraham nâm Yahudi meclis-i ma'kûd-ı mezbûrda vakf-ı mezbûra kâ'im-makâm-ı mütevellî olan Mustafa Efendi ibn Mehmed muvâcehesinde takrîr-i kelâm idüp işbu menzil-i mahdûd-ı mezkûr gâ'ibân 'ani'l-meclis el-Hâc Osman ve Yusuf ve Ali bin Veli nâm sağır icâreteyn-i ma'lûmeteyn ile müştereken taht-ı tasarruflarında olup tarîk-i 'ânım tarafından zukak kapısı üzerinde vâki' üç tabaka odalarının tabaka-i 'ulyâsında vâki' bir bâb oda kâbil-i süknâ olmayup müşrif-i harâb olup inhidâma meyl idüp ve inhidâmının taraf-ı vakfa zarûriyeti olmağla mütevellî-i mezbûr dahi oda-i mezkûr kal' olunup mevcûde olan kerestesi hıfz olmak için bize izn virmekle oda-i mezkûrın sakf ve tavan ve sâir hükm-i enkâzında olan ebniyesine nazar ve tahmîn-i sahîh ile tahmîn ve hüccet olunmak matlûbımızdır didiklerinde nazar olunup oda-yı mezkûrın ber-vech-i muharrer müşrif-i harâb olup kâbil-i süknâ olmayup inhidâma meyl itdiği mu'âyene ve müşâhede olundıktan sonra mi'mârân-ı mezbûrân ancak

tabaka-i ‘ulyâda vâki’ sâbıkü’z-zikr odanın hükm-i enkâzında olan ebniye-i mezkûresini mesâha eylediklerinde tûlen ve ‘arzan yedi bi-hesâb-ı terbî’i yetmiş zirâ’ ebniyenin be-her zirâ’ı otuzar akçeden iki bin yüz akçeden ziyâde değildir deyü mi‘mârân-ı mezbûrân müslimîn-i mezkûrîn ile ictimâ’ ve ittifâk idüp ve her biri haber virmeğin vâki’ hâli mevlânâ-yı mezbûr mahallinde ketb ü tahrîr ve ma’an ba’s olan Ali bin Mehmed ve Hamza bin Hüseyin ile meclis-i şer’a gelüp ‘alâ vuku’ihî inhâ ve takrîr eyledi mâ-vaka’a bi’t-taleb ketb olundu 12 min Zilhicce sene [1]107

Şühûdü’l-hâl

Zahrü’l-emsâl Hüseyin Efendi kethüdâ, Mehmed Efendi kethüdâ-yı Hâmid Efendiyü’l-merhûm, Yusuf Çavuş ibn Şaban, Halil Beşe bin Şaban, Ahmed Çavuş ibn [boş], el-Hâc İbrahim bin [boş], Mustafa Çelebi bin Abdullah, Yusuf bin Abdülmennân.

1456 - 1696 (1107) İstanbul 22: 137b/1 Dava / *Adjudication*

İstanbul’da bulunan Trabzonlu Hasan Ağa, ölen Mustafa Efendi’nin varisi Emetullah Hatun’un eşi ve vekili olan Mustafa Ağa karşısında mahkemeye çıkar. Hasan Ağa, Trabzon’daki Hatuniye Vakfı’nın mütevellisi olduğu dönemde Mustafa Efendi’ye vakıf parasından toplam 4500 kuruşu emanet olarak verdiğini, ancak bu parayı geri alamadığı için vakfa kendi cebinden ödeme yaptığını ileri sürerek bu paranın Mustafa Efendi’nin mirasından tahsil edilmesini ister. Görüşü sorulan davalı vekili Mustafa Ağa, beş gün önce çıkmış oldukları mahkemede Hasan Ağa’nın 4500 kuruşu rüşvet olarak Mustafa Efendi’ye verdiğini söylediğini, ayrıca Hasan Ağa’nın davalı tarafla yirmi yıldır görüşmekte olduğunu ve bu süreçte ne Mustafa Efendi’den ne de varislerinden davacı olmadığını, dolayısıyla savının çelişkili olduğunu belirterek savı bütünüyle reddeder. Yeniden görüşü sorulan Hasan Ağa, davalı vekilinin ifadesini doğrular. Mahkeme, hem 15 yıl boyunca mazeretsiz açılmayan bir davanın ancak emr-i şerifle görülebileceği ilkesini hem de Hasan Ağa’nın ifadesindeki çeliş-

kileri gerekçe göstererek davayı reddeder. Sonuçta, davalı taraf davayı kazanır.

Hasan Ağa, originally from Trabzon and now residing in İstanbul, sues Mustafa Ağa, husband and legal agent of Emetullah Hatun, heir of the late Mustafa Efendi. The plaintiff claims that while he was the mutawalli of the Hatuniye Waqf in Trabzon, he entrusted Mustafa Efendi with 4500 kuruş of the waqf's money. Because the money was never returned, he adds, he had to repay the waqf out of his own pocket. He now wants 4500 kuruş paid from Mustafa Efendi's estate. Questioned by the court, the legal agent of the defendant Mustafa Ağa states that at a court hearing five days earlier, Hasan Ağa acknowledged that his 4500 kuruş payment to Mustafa Efendi was a bribe. Besides, the legal agent says, the plaintiff socialized with the defendants for twenty years without filing a case against Mustafa Efendi or his heirs. Pointing to these contradictions, he rejects the plaintiff's testimony. Questioned again, Hasan Ağa corroborates the defendant's testimony. The court invokes a rule according to which a person who neglects to sue for 15 years without a legitimate excuse loses the right to file a lawsuit, except through a Sultanic order (emr-i şerif). For this reason and because of contradictions in Hasan Ağa's testimony, the court rejects his lawsuit. In conclusion, the defendant wins the case.

Mahmiye-i İstanbul'da medîne-i Trabzon'da Ekşünce Mahallesi ahâlisinden olup mahmiyye-i İstanbul'da bi-tarîki'l-müsâferet sâkin olan Hasan Ağa bin Mehmed nâm kimesne dîvân-ı kâ'im-makâm-ı hazret-i sadr-ı a'zamda ma'kûd meclis-i şer'î şerîf-i enverde merhûm vezîr-i a'zam Kara Mustafa Paşa'nın mukaddemâ mektûbcısı ve hîn-i fevtinde reisülküttâb olup bundan akdem medîne-i Edirne'de [...] fevt olan Mustafa Efendi ibn Hüseyin Ağa bin Hamza'nın verâseti sulbî sağîr oğlu Abdullah Çelebi'ye münhasıra olup ba'dehu sağîr-i mezbûr Abdullah Çelebi dahi fevt olup verâseti vâlidesi Emetullah Hâtun ibnet-i

Abdullah ibnet-i Abdurrahman'a münhasıra olduğu şer'an zâhir ve müte'ayyin olduktan sonra mezbûre Emetullah Hâtun tarafından husûs-ı âti'z-zikre vekîl-i müsecceli olan zevci Mustafa Ağa ibn Mehmed mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüp medîne-i mezbûrede vâki' İmâret-i Hâtûniyye Evkâfı'nın tevliyeti üç sene ber-tahvîl ile üzerime tevcih itdirüp ve berât ve sâ'ir kapu harcına sarf ve zikr olunan üç senenin harc-ı muhâsebe virmek için emâneten ben kendi malımdan mezbûr reis Mustafa Efendi'ye hayâtında bin seksen yedi senesinde bin beş yüz guruş ve bin seksen sekiz senesinde üç bin guruş ki cem'an dört bin beş yüz guruş def' ve teslîm ol dahi ahz ü kabz ve kendi masârifine sarfla istihlâk eyledikde mezbûr Mustafa Efendi zikr olunan masârif-i mezbûreye bir habbe virmeyüp ben tekrâr kendi malımdan edâ itmemle meblâğ-ı mezbûr dört bin beş yüz guruş mezbûr Mustafa Efendi zimmetinde bâkî kalup kable'l-edâ ve evvelâ kendi ba'dehu oğlu merkûm Abdullah Çelebi fevt olmağla hâlen su'âl olunup meblâğ-ı mezbûr tereke-i müteveffâ-yı mezbûrdan bana edâya vekîl-i mezbûr Mustafa Ağa'ya tenbîh olunmak matlûbumdur didikde gıbbe's-su'âl vekîl-i mezbûr Mustafa Ağa cevâbında husûs-ı mezbûr bi'l-küllîye inkâr iylediğinden mâ'adâ müdde'î-i mezbûr Hasan Ağa târih-i kitâbdan beş gün mukaddem huzûr-ı hâkimü's-şer'de zikr olunan berât ve kapu harcı ve harc-ı muhâsebeye müte'allika bir nesne iddi'â itmeyüp hâlen müdde'âsı olan meblâğ-ı mezbûr dört bin beş yüz guruş merhûm-ı mezbûra mutlak rüşvet olmak üzre def' ve teslîm itmişidim deyü iddi'â idüp ol vechile müdde'î-i mezbûrun da'vâsı münâkız olduğundan gayrı müdde'î-i mezbûr Hasan Ağa sağîr-i mezbûr Abdullah Çelebi'nin hayâtında vasîsi olan Ahmed Ağa ile Gümüşhâne'ye giderken menziline altı ay meks idüp ekser-i eyyâmda mahmiyye-i mezbûreye gelüp merhûm-ı mezbûr Mustafa Efendi ile hayâtında ve ba'dehu vasî-yi mezbûr ile müvekkile-i merkûme Emetullah Hâtun ile her bâr mülâkî olup husûs-ı mezbûra müte'allika aslen bir nesne da'vâ itmeyüp yirmi seneden beri bilâ-özr-i şer'î sükût itmiştir deyücek gıbbe'l-istintâk müdde'î-i merkûm Hasan Ağa cevâbında fi'l-hakîka târih-i kitâbdan beş gün mukaddem huzûr-ı

hâkimü'ş-şer'de hâlen müdde'âsı olan meblâğ-ı mezbûr dört bin beş yüz guruşa merhûm-ı mezbûra mutlak rüşvet olmak üzere def' ve teslim itmişidim deyü iddi'â eylediğine ve ber-vech-i muharrer vasî-yi mezbûr Ahmed Ağa ile Gümüşhâne'ye giderken menzilin-de altı ay meks idüp ve ekser-i eyyâmda mahmiyye-i mezbûreye gelüp merhûm-ı mezbûr Mustafa Efendi ile hayâtında ba'de'l-vefât vasî-yi mezbûr ile ve müvekkile-i merkûme Emetullah Hâtun ile her bâr mülâkî olup husûs-ı mezbûra müte'allika aslâ bir nesne da'vâ itmeyüp yirmi seneden berü bilâ-özü-i şer'î sükût eylediğine tâyi'an ikrâr ve i'tirâf itmeğin mücebiyle on beş sene bilâ-özü-i şer'î terk olunan da'vânın bilâ-emr-i şerîf istimâ'ı memnû' olduğundan mâ'adâ müdde'î-i mezbûr Hasan Ağa meblâğ-ı mezbûr merhûm-ı mezbûra gâh rüşvet olmak üzere def' ve teslim eyledim ve gâh berât ve kapu harcına sarf ve harc-ı muhâsebeye virmek üzere emânete virmişidim deyü iddi'â itmekle da'vâsı tenâkuz olup müdde'î-i mezbûr Hasan Ağa ber-vech-i muharrer bî-vech mu'ârazadan men' olunup mâ-hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundu fi 6 min Zilhicce sene [1]107

Şühûdü'l-hâl

Tezkire-i evvel Yusuf Efendi, tezkire-i sâni Hâfız Efendi, Mehmed Ağa-yı çavuşân, Muhzır Mehmed Ağa, Mustafa Efendi nâ'ib-i Recül mahmiyye-i İstanbul'da, Receb Efendi nâ'ib-i Kapan, el-Hâc Halil Efendi bin Mehmed, Hüseyin Efendi bin Mehmed.

1457 - 1696 (1108) İstanbul 22: 138a/1 Dava / *Adjudication*

Karabaş Mahallesi'nden bir grup Yahudi ile Hançerli Sultan Vakfı'nın mütevellisi Seyyit Sunullah Efendi'nin vekili Mehmet Çelebi, Yusuf Efendi Vakfı'nın mütevellisi Ahmet Ağa karşısında mahkemeye çıkarlar. Karabaş Mahallesi sakinleri, Yusuf Efendi Vakfı'na ait bir hamamın atık sularının İsak adlı Yahudinin atık yoluna set örmesiyle yön değiştirdiğini ve kapılarının önünden ve ana yollardan aktığını bildirerek giderin eski haline dönüştürül-

mesini isterler. Davacıların ellerinde, lağımın eski yolunda akması gerektiğini emreden bir ferman da bulunmaktadır. Mahkeme, durumu saptamak için keşif yaptırarak lağımın söylendiği gibi mahalle halkına zarar verdiğini belirler. Görüşü sorulan davalı mütevellî Ahmet Ağa, mahalle sakinlerinin savını reddeder. Mahkeme, davacılardan savlarını kanıtlamalarını ister. Onlar da mahkemeye mahalleden şahitler çağırırlar. Şahitler, davacıların ifadeleri doğrultusunda görüş bildirirler. Sonuçta, mahkeme davalı mütevellî Ahmet Ağa'yı atık su giderini eskiden aktığı yöne çevirmesi yolunda uyarır.

Some Jewish residents of the Karabaş neighborhood and Mehmet Çelebi, legal agent of Seyyit Sunullah Efendi, mutawalli of the Hançerli Sultan Waqf, sue Ahmet Ağa, mutawalli of the Yusuf Efendi Waqf. The residents of the Karabaş neighborhood state that the sewage of a bathhouse belonging to the Yusuf Efendi Waqf changed course as a result of a wall built by İsak, a Jew. Stating that the sewage now passes by the entrances of their houses and main roads, the residents want its channel to be redirected to its former position. The plaintiffs hold an imperial order (ferman) instructing that the sewage should flow as before. Through an investigation the court determines that the drainage is indeed damaging the neighborhood residents. Questioned by the court, the defendant mutawalli Ahmet Ağa rejects the residents' testimony. The court then asks the plaintiffs to prove their claim. They call witnesses from the neighborhood. The witnesses corroborate the plaintiffs' account. In conclusion, the court instructs the defendant Ahmet Ağa to make the sewage flow as before.

Mahmiye-i İstanbul'da hısnı ebvâbından Ebâ Eyyûb Ensârî Ahırkapusu haricinde Karabaş Mahallesi ahâlisinden işbu râfi'ü'l-kitâb Yasef veled-i Salamon ve Kerson veled-i Mamiya ve Salta veled-i Yasef ve İsak veled-i Yasef ve Salamon veled-i Haym nâm yahûdiler ile mahmiyye-i mezbûrede Avcıbey Mahallesi'nde vâki' merhûme Hançerli Sultan Vakfı mütevellîsi olan es-Seyyid

Sunullah Efendi ibn Kâsım Efendi ibn Şeyh Mehmed Efendi tarafından husûs-ı âti'l-beyâna vekîl olduğu Veli Ağa ibn Bayram ve Mustafa Çelebi ibn Mûsâ nâm kimesneler şehâdetleriyle şer'an sâbit olan Mehmed Çelebi ibn Ali nâm kimesneler meclis-i şer'-i hatîr-i lâzîmü't-tevkîrde merhûm Yusuf Efendi Vakfı'na meşrûtiyet üzere bi'l-fi'l mütevellî olan vâkıf-ı mezbûrun sulbî oğlu Ahmed Ağa mahzarında her biri takrîr-i kelâm ve bast-ı merâm idüp vakf-ı mezbûr musakkafâtından olup zikr olunan Avcıbey Mahallesi'nde vâkı' hammâmın kârîzi kadîmü'l-eyyâmdan el-Hâc Osman nâm kimesnenin mârû'z-zikr Karabaş Mahallesi'nde vâkı' yahûdihânesinde ve tarîk-i âmmda ağaç köprü altında mürûr idüp andan sâlifü'z-zikr Yusuf Efendi Vakfı musakkafâtından olup mahalle-i mezbûrede vâkı' bir taraftan Ahmed Ağa nâm kimesnenin arsası ve bir taraftan tarîk-i âmm ve bir taraftan deryâ ve bir taraftan Mûsâ nâm yahûdi menzili ile mahdûd yahûdihânenin tarîk-i âmm tarafında vâkı' divarının altından ve arsasından ve deryâ tarafından kâriz yeri müşâhede olunan mahalden mürûr iden deryâya cereyân idüp bundan akdem zikr olunan yahûdihâneye mülkiyet üzere mutasarrıf olan İsak nâm yahûdi kârîz-i mezkûra [...]merkûmesine fuzûlî sedd itmekle kârîz-i mezkûr tarîk-i âmm ve bizim kapularımız önüne cereyân idüp bize ve mürûr ve ubûr iden ibâdullaha zarariyeti olmağla kıbel-i şer'den üzerine varılup ba'de'l-keşf ve'l-mu'âyene mecrâ-yı kadîmine icrâya mâni' olmamak üzere tenbîh olunmak matlûbumuzdur deyü husûs-ı mezbûr içün fermân-ı şerîf dahi ibrâz eylemeleriyle savb-ı şer'-i enverde keşf nâ'ibi olan fahrü'l-müderresîni'l-kirâm Abdullah Efendi ibn Ali irsâl olunup ol dahi hâssa mi'mârlardan Mehmed Halîfe ibn İshak ve Mustafa Halîfe ibn Abdullah ve zeyl-i vesîkada muharrerü'l-esâmî olan bî-garaz müslimîn ile kârîz-i mezkûrun üzerine varup vech-i meşrûh üzere zikr olunan tarîk-i âmma müdde'ûn-ı mezbûrûnun kapuları önüne cereyân idüp müdde'ûn-ı mezbûrûn ve mürûr ve ubûr iden ibâdullaha zarariyeti olduğunu mi'mârân-ı mezbûrân ve müslimîn-i mezkûrîn ile mevlânâ-yı mezbûr mu'âyene ve müşâhede eylediklerinden sonra bi-cem'ihim meclis-i şer'-i şerîfe gelüp haber virme-

ğin vekîl-i mezbûr Mehmed Çelebi ve Komun Yasef ve Kerson ve sulbi ve İsak ve Salamon mütevellî-i mezbûr Ahmed Ağa mahzarında her biri da'vâ ve takrîr-i kelâm idüp mi'mârân-ı mezbûrân ve müslimîn-i mezkûrîn ve mevlânâ-yı mûmâ-ileyh mu'âyene ve müşâhede eyledikleri vech üzre kâriz-i mezkûr mezbûr el-Hâc Osman'ın sâbıkü'z-zikr yahûdîhânesinden mürûr idüp üzerinde ağaç köprüsi olup Yusuf Efendi Vakfı'ndan olan yahûdîhâne-i mahdûde-i mezkûrenin tarîk-i âmm tarafında vâki' divarının altında ve arsasında ve deryâ tarafında hâlâ kârizi müşâhede olunan Mahallesi deryâya cereyân idüp bundan akdem mesfûr İsak fuzûlî sedd itmekle tarîk-i âmma bizim kapularımız önüne cereyân idüp bize ve mürûr ve ubûr iden ibâdullahâ zarariyeti olup mütevellî-i mezbûr Ahmed Ağa mecrâ-yı kadîmine icrâya mâni' olmağla su'âl olunup mecrâ-yı kadîmine mâni' olmamak üzre tenbîh olunmak matlûbumuzdur didiklerinde gibbe's-su'âl ve akîbü'l-inkâr müdde'ûn-ı mezbûrûndan müdde'âlarını mübey-yine beyyine taleb olundukda udûl-i müslimînden mahalle-i mezbûrûn etrâfında olan mahallât sükkânından Ali Efendi ibn Mehmed ve İbrahim bin Şabân ve Ahmed Ağa ibn Mehmed ve Bayram bin Musa ve Hasan bin Mehmed ve Osman bin Mustafa ve Mehmed bin Hasan ve Musa Beşe bin Abdullah ve Receb bin Sefer nâm kimesneler li-ecli's-şehâde meclis-i şer'a gelüp istişhâd olunduklarında fi'l-hakîka Hançerli Sultân Vakfı hammâmının kârizi ber-vech-i muharrer kadîmü'l-eyyâmdan mezbûr el-Hâc mezbûr el-Hâc Osman'ın yahûdîhânesinden mürûr idüp üzerinde ağaç köprüsi olup andan Yusuf Efendi Vakfı'ndan olan yahûdîhâne-i mahdûde-i mezkûrenin tarîk-i âmm tarafında vâki' divarının altında ve arsasında ve deryâ tarafında hâlâ kârizi müşâhede olunan mahalden mürûr idüp deryâya cereyân idegelmiş idi biz bu vech üzre şahidleriz şehâdet dahi ideriz deyü her biri edâ-i şehâdet-i şer'îye eylediklerinde ba'de't-ta'dîl ve't-tezkiye şehâdetleri hayyiz-i kabûlde vâki' olmağın mütevellî-i mezbûr Ahmed Ağa kâriz-i mezkûrun mecrâ-yı kadîmine cereyânına mâni' olmamak üzre ba'de't-tenbih mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi'l-hâmis min Muharremi'l-harâm li-sene [1]108

Şühûdü'l-hâl

El-Hâc Ahmed Baltacı, Ahmed Çelebi bin Ali Efendi, Ömer bin Ahmed, Ahmed bin Abdullah, Ahmed bin Mehmed, Bayram bin Mehmed, Sinan bin Ali, Ali bin Ömer, Mehmed bin Receb, Mustafa bin Cafer, Ali bin Ahmed, es-Seyyid Ahmed ibn es-Seyyid Mehmed, Yusuf bin Abdullah.

1458 - 1696 (1107) İstanbul 22: 140b/1 Dava / *Adjudication*

İstanbul'un Tahtaminare Mahallesi'nden Ahmet Bey, Mimar Davut Vakfı'nın mütevellisi Osman Efendi'nin vekili Mehmet Efendi karşısında mahkemeye çıkar. Ahmet Bey'e göre, eşi Timurhan adı geçen vakıftan aylık 90 akçeye bir yağhane kiralamış, sonra müteveli izniyle bu yağhaneyi 200 kuruşa kendisine devretmiş, ardından Timurhan ölmüş ve yağhanenin kullanım hakları kızı Fatma'ya kalmıştır; Fatma'nın da ölümünden sonra çocuğu olmadığı gerekçesiyle müteveli Osman Efendi yağhanenin yarısını kendisine ve diğer yarısını da el-Hac Ali'ye kiralamak istediğini söylemiştir. Ahmet Bey mütevellinin yağhaneden el çekmesini istemektedir. Görüşü sorulan davalı müteveli Mehmet Efendi'nin vekili, Ahmet Bey'in ifadesini bütünüyle reddederek Timurhan'ın ölünceye dek yağhanenin kullanım haklarını elinde tuttuğunu, ölümünden sonra kızı Fatma'ya miras bıraktığını, onun da ölümünden sonra varisi olmadığı gerekçesiyle yağhaneyi vakıf adına açık artırma yoluyla satışa çıkardığını, en yüksek pey olan 500 kuruş peşin kira ve aylık 90 akçe ile davacı Ahmet Bey'in yağhaneyi devraldığını ve sonra da kendi isteği ve müteveli izniyle yağhanenin yarısını el-Hac Ali'ye devrettiğini söyler. Görüşü sorulan davacı Ahmet Bey, müteveli vekilinin ifadesini doğrular. Sonuçta mahkeme, hem davalı müteveli vekilinin ifadesini doğrulaması hem de ifadelerindeki çelişkiler nedeniyle davacı Ahmet Bey'in davasını düşürür. Böylelikle, davalı müteveli vekili Mehmet Efendi davayı kazanır.

Ahmet Bey, a resident of İstanbul's Tahtaminare neighborhood, sues Mehmet Efendi, legal agent of Osman Efendi, mutawalli of the Mimar Davut Waqf. The plaintiff claims that his wife Timurhan rented an oil production plant (yağhane) from the waqf for 90 akçe per month. Then, with the authorization of the mutawalli, she transferred the plant to Ahmet Bey for 200 kuruş. Timurhan then passed away and her daughter Fatma inherited the plant's usufruct rights. Upon Fatma's death, on the ground that she had no children, mutawalli Osman Efendi opted to rent half of the oil production plant to Ahmet Bey and the other half to el-Hac Ali, Ahmet Bey claims. He now wants the mutawalli to release the oil production plant. Questioned by the court, the legal agent of the mutawalli rejects Ahmet Bey's testimony in its totality, stating that Timurhan, who held the usufruct rights of the plant until her death, bequeathed them to her daughter Fatma. After Fatma died without legal heirs, the legal agent says, the waqf auctioned off the plant and rented it to Ahmet Bey, the highest bidder, for a 500 kuruş advance payment and a rent of 90 akçe per month. Voluntarily and with the authorization of the mutawalli, Ahmet Bey then transferred half to el-Hac Ali. Questioned by the court, the plaintiff Ahmet Bey corroborates the testimony of the mutawalli's legal agent. In conclusion, the court makes Ahmet Bey drop his case, both because he has corroborated the defendant's testimony and because his own testimony was contradictory. Thus, the legal agent of the mutawalli, the defendant, wins the case.

Mahmiye-i İstanbul'da Fener Kapısı dâhilinde Tahtaminâre Mahallesi'nde sâkin Ahmed Bey ibn Veli nâm kimesne meclis-i şer'-i şerîf-i enverde mahmiyye-i mezbûrede vâki' Mimar Davud Vakfı'na meşrûtiyet üzre bi'l-fi'l mütevellî olan Osman Efendi ibn Mehmed ibn Abdurrahman tarafından husûs-ı âti'l-beyâna vekîl olduğu Mehmed Efendi ibn Yusuf ve Ali Bey ibn Mehmed şehâdetleriyle şer'an sâbit olan Mehmed Efendi ibn Halil mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüp vakf-ı mezbûr

musakkafâtından olup mahmiyye-i mezbûrede Cibâli Kapısı hâricinde vâki' bir taraftan Yani nâm zimmî mülküne ve bir taraftan Penaki nâm zimmî mülküne ve bir taraftan cidâr-ı hısna ve bir taraftan tarîk-i âmma müntehî bir bâb yağhâneye icâre-i mu'accele-i ma'lûme ve ayda doksan akçe icâre-i mü'eccele ile zevcem Timurhan bint-i Abdullah nâm hâtun mutasarrıfe iken hakk-ı tasarrufunu bin doksan sekiz senesi Saferü'l-hayrının evâsıtında iki yüz guruş bedel-i makbûz mu'âmelesinde vakf-ı mezbûr mütevellîsi olan müvekkil-i mezbûr Osman Efendi ma'rifetiyle bana ferâğ ve tefvîz ben dahi tefevvûz ve kabûl idüp hakk-ı müfevvezim olmuşiken mezbûre Timurhan vefât idüp yağhâne-i mezbûre sadriye kızı Fâtıma'ya intikâl eyleyüp ba'dehu mezbûre Fâtıma'dan bilâ-veled fevt oldu deyü mütevellî-i merkûm zikr olunan yağhâne mahlûl olup cânib-i vakfa 'âid olmak za'mıyla nısfını bana bedel-i ma'lûm mukâbelesinde îcâr ve nısf-ı âharını hâzır bi'l-meclis el-Hâc Ali nâm kimesneye îcâr murâd ider su'âl olunup kasr-ı yedine tenbîh olunmak matlûbumdur didikde gıbbe's-su'âl vekîl-i merkûm cevâbında fi'l-vâki' zikr olunan yağhâneye müteveffât-ı mezbûre Timurhan mutasarrıfe iken fevt olup sadriye kızı Fâtıma'ya intikâl-i âdi ile intikâl idüp ba'dehâ mezbûre Fâtıma bilâ-veled fevt olmağla cânib-i vakfa 'âid olup sûk-ı sultânîde müzâyede olundukda zikr olunan yağhânenin mecmû'ı doksan akçe icâre-i mü'eccele ve beş yüz guruş icâre-i mu'accele ile mezbûr Ahmed Bey üzerinde karâr itdikden sonra müvekkilim mütevellî-i mezbûr zikr olunan yağhânenin nısfını mezbûr Ahmed Bey ve nısf-ı âharını mezbûr Ahmed Bey'in izn ve rızâsıyla muvâcehesinde mezbûr el-Hâc Ali üzerine icâreteyn-i ma'lûmeteyn ile îcâr ve tefvîz itdikde anlar dahi tefevvûz ve istîcâr eylemiştir deyücek gıbbe'l-istintâk müdde'î-i mezbûr Ahmed Bey cevâbında fi'l-hakîka kaziyye vekîl-i mezbûrun tafsîl ve beyân ve şerh ve îyân eylediği vech üzre olup kızı mezbûre Fâtıma bilâ-veled fevt olup tasarrufunda olan yağhâne-i mezkûre cânib-i vakfa 'âid olmağla sûk-ı sultânîde ba'del-müzâyede zikr olunan yağhânenin nısfı taraf-ı vakfdan kendüye ve nısf-ı âharını şerîki mezbûr el-Hâc Ali'ye îcâr eylediğini ikrâr ve i'tirâf itmeğin müdde'î-i mezbûrun

vech-i muharrer üzre zikr olunan yağhânenin nısfını taraf-ı vakfdan mahlûl olmak üzre bedel-i ma'lûma istîcârını mukırr ve mu'terif oldukdan sonra zevcem mezbûre Timurhan hayâtında bana mecmû'ı yağhâne [izn-i] mütevellî ile ferâğ ve tefvîz itmişidi deyü da'vâsı tenâkuz olup meşrûhı olmamağın mûcebince müdde'î-i mezbûr vech-i muharrer [üzre] bî-vech mu'ârazadan men olunup mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sâmin 'aşer min şehri Ramazânî'l-mübârek li-sene seb'a ve mi'e ve elf
Şühûdü'l-hâl

İbrahim Çelebi bin Ahmed, Mustafa Çelebi bin Şabân, Ali Beşe bin Bali, İbrahim Çelebi bin Mehmed, Ahmed bin Ahmed.

1459 - 1696 (1108) İstanbul 22: 140b/2 Tescil işlemi / *Registration*

Şeyh Ebülvefa Vakfı'nın mütevellisi el-Hac Mehmet Ağa, mahkemeye gelerek vakfın Ebülvefa Camisi yakınlarında bulunup yangında bütünüyle yanmış olan bir imarethanesini kendi parasıyla yeniden yaptırdığını belirtir ve keşif yapıp yapmış olduğu harcamanın saptanmasını ister. Bilirkişiler, keşif işlemi sonucunda binanın yeniden yapımına en az 58.288 akçe harcanmış olduğunu mahkemeye bildirirler. Mahkeme de bilirkişilerin ifadelerini sicile kaydeder.

El-Hac Mehmet Ağa, mutawalli of the Şeyh Ebülvefa Waqf, is in court. He states that he used his own funds to rebuild a burnt down soup kitchen of the waqf near the Ebülvefa Mosque. Now he demands an investigation to determine his expenses. The experts report to the court that the construction of the building must have cost at least 58,288 akçe. The court registers the experts' testimony.

Dârü'l-hilâfeti'l-'aliyye-i Kostantiniyyeti'l-mahmiyyede vâki eş-Şeyh Ebü'l-Vefâ Evkâfı'na bi'l-fi'l mütevellî olan işbu râfi'ül-kitâb fahrü'l-akrân el-Hâc Mehmed Ağa ibn Mustafa nâm

kimesne meclis-i şer‘-i şerîf-i enverde bi’t-tevliye takrîr-i kelâm ve ta‘bîr anîl-merâm idüp vâkîf-ı müşârün-ileyh hazretlerinin câmi‘-i şerîfi kurbünde vâkî‘ ma‘lûmü’l-hudûd bir bâb imâreti bundan akdem vâkî‘ olan harîkde muhterik olmağla mukaddemâ izn-i şer‘le divarları ta‘mîr olundukdan sonra hâlâ imâret-i mezkûrenin matbah ve buğday ve pirinç anbârları müceddeden binâ olunup sûkumuzu ve sâ‘ir mevâzi‘i ta‘mîr olunmağla kıbel-i şer‘den üzerine varılup masrûfum tahmîn-i sahîh ile tahmîn ve takvîm olunmak matlûbumdur didikde savb-ı şer‘den mevlânâ Abdurrahman Efendi ibn Mehmed irsâl olunup ol dahi hâssa mi‘mârları es-Seyyid Mustafa Çelebi ibn Eyyûb ve Ali Halîfe ibn Abdullah ve zeyl-i vesîkada muharrerü’l-esâmî müslimîn ile imâret-i mezkûrenin üzerine varup mi‘mârân-ı mezkûrân mütevellî-i mezkûr ve müslimîn-i mezkûrîn muvâcehelerinde keşf ve mesâha eylediklerinde imâret-i mezbûrede vâkî‘ matbah ve anbâr üzerlerinde olan mertekleri çifte çubuk direk tabanı ve battâl rum ile mahlût [silik] yerine kestâne tahtasıyla döşenmiş tûlen ve arzan bi-hesâb-ı terbî‘î iki yüz seksen dokuz zirâ‘ sakfın zirâ‘ı sekiz akçeden yirmi üç bin üç yüz yirmi akçe ve kiriş için bir [...] sütunu dört yüz akçe imâret-i mezkûrenin tûlen ve arzan ve kadden bi-hesâb-ı mezkûr seksen dört zirâ‘ ocağ temeli ve ıskarasının zirâ‘ı kırkar akçeden üç bin üç yüz altmış akçe bir zirâ‘ kârgir taş divarın zirâ‘ı altmış akçeden iki bin dört yüz doksan akçe ve ocağ-ı mezkûrun altı zirâ‘ kârgir kemerinin zirâ‘ı yüz yirmişer akçeden yedi yüz yirmi akçe ve tûlen ve kadden bi-hesâb-ı mezkûr on dört zirâ‘ depesi kârgir ve tuğla ve kaygan ile mahlût ocağın zirâ‘ı yüz altmış akçeden iki bin yüz kırk akçe ve yanında bir sanduk dolab üç yüz akçe ve bi-hesâb-ı mezbûr kireç ile sıvalı ve badanalı yüz otuz zirâ‘ dolma divarın zirâ‘ı elli ikişer akçeden altı bin yedi yüz altmış akçe ve ağaç parmaklı çârçûbe ve kanâdlarıyla beş pencere ikişer yüz akçeden bin akçe ve divarda bâdemî billûr câmlı on pencere yüz ellişer akçeden bin beş yüz akçe ve ağa tahtasından bir kapu yüz elli akçe ve mahall-i mezkûrda sekiz zirâ‘ tahta perdenin zirâ‘ı otuzar akçeden iki yüz kırk akçe ve on bir zirâ‘ oturak tahtası yirmişer akçeden iki yüz

yirmi akçe ve ocak taşı ta'mîrine kırk akçe ve tûlen ve kadden bi-hesâb-ı mezkûr yirmi dört zirâ' müceddeden ağa tahtasından mebnâ buğday ve pirinç anbârının zirâ'ı otuzar akçeden yedi yüz yirmi akçe ve bi-hesâb-ı merkûm kırk dört zirâ' ağa tahtasından döşemenin direk tabanı deniz [...] ma'an zirâ'ı kırkar akçeden bin yedi yüz altmış akçe ve ağa tahtasından on sekiz zirâ' bölmenin zirâ'ı yirmişer akçeden dört yüz elli akçe ve rum direk ile mahlût yirmi altı zirâ' parmaklık zirâ'ı yirmi dörder akçeden beş yüz yirmi dört akçe ve ağa tahtasından bir kapu ma'a çârçûbe ber-vech-i tahmîn yüz elli akçe ve verâ-yı matbahda vâki' sağır odanın çâm tahtasından nîm şişeli terbî'i otuz [...] beyâz tavanın zirâ'ı kırkar akçeden bin iki yüz akçe ve oda altında ve taşrasında ve su mahzeni tarafında taşları eski bi-hesâb-ı terbî'i kırk yedi zirâ' taş divarın zirâ'ı kırkar akçeden bin sekiz yüz seksen akçe ve divar-ı mezkûrun bi-hesâb-ı mezkûr yirmi yedi zirâ' kiremitli sakfının zirâ'ı yirmi beş akçeden altı yüz yetmiş beş akçe ve pencere kanadı elli akçe ve matbah-ı mezkûrun elli zirâ' tuğla ve kireç ile kirişinin zirâ'ı otuzar akçeden bin beş yüz akçe ve su mahzeni üzerinde on zirâ' müceddeden sundurmanın zirâ'ı otuzar akçeden üç yüz akçe ve üç zirâ' tahta kaplamanın zirâ'ı yirmi beş akçeden yetmiş beş akçe ve bi-hesâb-ı terbî'i on bir zirâ' kârgir su mahzeninin zirâ'ı altmış akçeden altı yüz altmış akçe ve su mahzeninin müceddeden otuz sekiz zirâ' [...] ve sıvasının zirâ'ı kırkar akçeden bin beş yüz yirmi akçe ve taş mevcûd elli dört zirâ' kaldırımın zirâ'ı üzer akçeden yüz altmış iki akçe ve müceddeden yedi zirâ' kenif sakfının zirâ'ı otuzar akçeden iki yüz on akçe ve etrâfı tahta kaplama on sekiz zirâ' mişe tahtası döşemenin zirâ'ı otuzar akçeden beş yüz kırk akçe ve dört üzerine olan iki kurşun borunun dânesi ikişer yüz kırkar akçeden iki bin sekiz yüz seksen akçe ki işbu vech-i meşrûh üzre olan binâ ve ta'mîr min-haysi'l-mecmû' elli sekiz bin 288 akçe ile ancak olur deyü mi'mârân-ı mezkûrân ve müslimîn-i mezbûrîn icma' ve ittifâk eylediklerinde vâki' hâl mevlânâ-yı mezbûr mahallinde tahrîr ba'de ma'an ba's olunan Hâc Sâlih bin Receb ve Mustafa bin Hasan ile meclis-i şer'a gelüp alâ vukû'ihî inhâ ve takrîr itmeğin mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu fî 6 min Muharrem li-sene [1]108

Fahrü'l-akrân el-Hâc Mahmud, Abdurrahman Efendi ibn Ahmed, Mustafa Efendi ibn Ömer, Ahmed Efendi ibn Mirza, Mustafa Efendi ibn Mehmed, Mehmed Efendi ibn Abdullah, el-Hâc Mustafa bin Bektâş, el-Hâc Ömer Ağa ibn Osman, Mehmed Çelebi ibn Resûl, Ali Çelebi ibn [silik].

1460 - 1696 (1107) İstanbul 22: 141b/1 Dava / *Adjudication*

İstanbul'un Emin Bey Mahallesi'nde ölmüş olan Yazıcızade el-Hac Ahmet'in mirası karısı Raziye Hatun ve oğlu Mehmet'e kalır. Mehmet aynı mahallede yaşayan el-Hac Mehmet Ağa karşısında mahkemeye çıkar. Mehmet'e göre, arsası Ahmet Çavuş Vakfı'ndan yıllık 960 akçeye kiralanmış olan evin mülkiyeti babasından kendilerine miras kalmış olup bu evdeki kendi hissesini, kendisi henüz küçük bir çocukken vasisi olan Ahmet Efendi 158.375 akçeye el-Hac Mehmet Ağa'ya satmıştır. Daha sonra el-Hac Mehmet Ağa, Mehmet'in vasisine ödemiş olduğu parayı, evin gerçekte başkasına ait olduğu gerekçesiyle geri almıştır. Mehmet, şimdi parasını geri almak için el-Hac Mehmet Ağa'dan davacı olur. Görüşü sorulan el-Hac Mehmet Ağa, evin aslında Mehmet'e miras kalmadığını, bir bölümünün el-Hac Yusuf'a ve diğer bir bölümünün de Ahmet Çavuş Vakfı'na ait olduğunu ve el-Hac Yusuf ile Ahmet Çavuş Vakfı mütevellisi karşısında çıktığı davaları kaybettiği için, parasını geri almak üzere Mehmet'e dava açtığını ve mahkemeyi kazanarak söz konusu 158.375 akçesini geri aldığını söyler. Davalı el-Hac Mehmet Ağa, davacıların evin gerçek sahipleri el-Hac Yusuf ve Ahmet Çavuş Vakfı karşısında çıkmış olduğu mahkemeleri kaybettiğini belgeleyen hüccetleri mahkemeye sunar. Görüşü sorulan davacı Mehmet, hüccetlerin içeriğini reddeder. Bunun üzerine mahkeme, el-Hac Mehmet Ağa'dan hüccetlerin içeriğini kanıtlamasını ister. O da mahkemeye şahitlerini çağırır. Şahitler, gerek davalı el-Hac Mehmet Ağa'nın savını gerekse hüccetlerin içeriğini doğrularlar. Sonuçta, davalı el-Hac Mehmet Ağa davayı kazanır.

The estate of the late Yazıcızade el-Hac Ahmet, who died in İstanbul's Emin Bey neighborhood, falls to his wife Raziye Hatun and his son Mehmet. Mehmet sues el-Hac Mehmet Ağa, a resident of the same neighborhood. He claims that he and his mother inherited the usufruct rights of a house rented from the Ahmet Çavuş Waqf for 960 akçe per annum. According to Mehmet, when he was a minor his guardian Ahmet Efendi sold his share in the house to el-Hac Mehmet Ağa for 158,375 akçe. Later el-Hac Mehmet Ağa reclaimed the proceeds on the ground that the house belonged to someone else. Now Mehmet sues el-Hac Mehmet Ağa to have the money returned. Questioned by the court, el-Hac Mehmet Ağa states that Mehmet did not inherit the house. A portion of it belonged to el-Hac Yusuf, he says, and another portion to the Ahmet Çavuş Waqf. The plaintiff lost the title case against el-Hac Yusuf and the mutawalli of the Ahmet Çavuş Waqf. Subsequently, the defendant sued Mehmet to retrieve the money he paid for the property, won the case, and got back his 158,375 akçe. The defendant el-Hac Mehmet presents to court the hujjets documenting that the plaintiff lost the cases against the real owners of the house. Questioned by the court, the plaintiff Mehmet challenges the authenticity of the hujjets. The court then asks el-Hac Mehmet Ağa to prove the authenticity of the two documents. The defendant calls to court witnesses, who confirm both el-Hac Mehmet's testimony and the authenticity of the hujjets. In conclusion, the defendant el-Hac Mehmet wins the case.

Mahmiye-i İstanbul'da Emin Bey Mahallesi sükkânından iken bundan akdem vefât iden Yazıcızâde el-Hâc Ahmed bin İbrahim ibn Ahmed nam kimesnenin verâseti zevce-i metrûkesi Râziye Hâtun ibnet-i Hüseyin bin Abdullah ile hîn-i fevtinde sağır olup hâlâ sinn ve cüssesinin bulûğa tahammüli olmağla bulûğınî i'tirâf iden sulbî oğlu Mehmed'e münhasıra ve tashîh mes'elesi sekiz sehmden olup sihâm-ı mezbûrede bir sehmi merkûme Râziye Hâtun'a ve yedi sehmi mezbûr Mehmed'e isâbet eylediği şer'an

zâhir ve müte'ayyin oldukdan sonra mezbûr Mehmed meclis-i şer'-i şerîf-i enverde mahalle-i mezbûre sükkânından işbu râfi'ül-kitâb el-Hâc Mehmed Ağa ibn el-Hâc İsmail mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüp mahalle-i mezbûrede vâki' bir tarafı Baba Nakkâş Vakfı'ndan olan menzil ve bir tarafı Ali bin Mehmed mülki ve bir tarafı tarîk-i hâss ve bir tarafı tarîk-i âmm ile mahdûd hâricen ve dâhilen büyü-tü adîdeyi müstemil menzil arsası Ahmed Çavuş Vakfından senede 960 dokuz yüz altmış akçe mukâta'a ile mukaddemâ fevt olan pazârbaşı-yı sâbık Kurt Hasan Ağa ibn Yusuf bin Hüsâmeddin'in ile'l-vefât taht-ı tasarrufunda ve ebniyesi silk-i mülkümde münselik olup ba'de'l-vefât ebniye-i mezbûre merkûm Kurt Hasan Ağa'nın zevcesi Fâtîma Hâtun ibnet-i Mustafa ile sulbîye kızları Râbia ve Zeyneb binteyn-i Receb'e irsen isâbet eylediğinden sonra mezbûrân Fâtîma Hâtun ve Râbia ve Zeyneb menzil-i mezbûrî bin yüz senesi şehri Recebi'l-ferdinin yirmi dördüncü günü babam mezbûr el-Hâc Ahmed'e hayâtında semen-i ma'lûm ve makbûza her biri bey' ve teslim babam mezbûr dahi iştirâ ve tesellüm idüp yedinde iken fevt oldukda menzil-i mezbûrun semen-i zevcesi mezbûre Râziye'ye ve seb'a-i esmânı irsen bana isâbet eyledikten sonra bin yüz bir senesi şehri Rebîülevvelinin yirmi beşinci günü mahmiyye-i mezbûrede kassâmü'l-askerî olan Yusuf Efendi huzûrunda mezbûre Râziye menzil-i mezbûrdan olan semen-i hisse-i şâyi'asını mezbûr el-Hâc Mehmed Ağa'ya yirmi iki bin altı yüz yirmi beş akçe semen-i makbûza bey' ve teslim itmekle benim seb'a-i esmâna hisse-i şer'iiyem ifrâz mümkün olmayup müntefi'un-bihâ olmadığından mâ'adâ gayrı ânen fe-ânen müşrif-i harâb olmağla semen-i misli ile bey' ve semenine benim için istirbâh olunmak evlâ ve enfâ' olduğına binâ'en târîh-i mezbûrede ben sağîr bulunmağla vasî-yi muhtârım olan Ahmed Efendi ibn Hasan menzil-i mezbûrda olan yedi sehm hisse-i şer'iyemi mezbûr el-Hâc Mehmed Ağa'ya yüz elli sekiz bin üç yüz yetmiş beş akçeye bi'l-vesâye bey' ve teslim ve semenini ba'de'l-kabz sâ'ir mâl-i menkûlüm ile bir âsitân-ı atîka vaz' ve hıfz eyledikten sonra vasî-yi mezbûr Ahmed Efendi [...] azl ve yerine ügey babam işbu hâzır bi'l-meclis es-Seyyid Mustafa

Efendi ibn el-Hâc Resûl vasî nasb olundukda ben mezbûr es-Seyyid Mustafa Efendi ile medîne-i Ankara'ya gitdiğimde menzil-i mezbûr bi'l-istihkâk yedimde nez' olunmuşdur deyü Ahmed Ağa ibn Sâlih nâm kimesneyi bir tarîk ile zamm-ı vasî itdirüp mâl-i mezbûrumdan semen-i mezbûr yüz elli sekiz bin üç yüz yetmiş beş akçeyi bilâ-vech-i şer'î istirdâd ve kabz itmişdir hâlâ su'âl olunup alıvırılması matlûbumdur didikde gıbbe's-su'âl el-Hâc Mehmed Ağa ibn el-Hâc İsmail cevâbında fi'l-hakîka menzil-i mezbûr ber-vech-i mufassal yedimde mülk-i müşterâm iken fi'l-asl İbradı kazâsına tâbî' Başlı nâm karye ahâlisinden olup mahmiyye-i mezbûrede Balabân Ağa Mahallesi'nde mütemekkin el-Hâc Yusuf bin Mehmed bin Husâmeddin bin yüz dört senesi şehri Rebûlâhiresinin yedinci günü müteveffâ-yı evvel mezbûr Kurd Hasan Ağa'nın li-ebeveyn ammi oğlu olup kızı kızlarından mukaddem min-ciheti'l-usûbeti'n-nesebiyye vârisi olduğunu medîne-i Üsküdar'da Bâb Mahkemesi'nde sicill-i mahfûzdan mahrec işbu hüccet-i şer'iyye nâtik olduğu üzre huzûr-ı hâkimü's-şer' de merkûm Hasan Ağa'nın zevcesi mezbûre Fâtıma Hâtun muvâcehesinde da'vâ ve müdde'âsına Mehmed Çelebi ibn el-Hâc Mustafa ibn Ahmed ve Ahmed Efendi ibn Hasan ibn el-Hâc Ali şehâdetleriyle şer'an isbât itmekle mezbûr el-Hâc Yusuf'un verâsetine hükm-i hâkimü's-şer' lâhik olduktan sonra bin yüz beş Saferü'l-hayrının sekizinci günü mahmiyye-i mezbûrede Mahmud Paşa Mahkemesi'nde nâ'ibü's-şer'i's-şerîf olup hâlâ Selânik Kazâsı'ndan münfasıl olan umdetü'l-mevâlîyi'l-izâm İbrahim Efendi ibn Süleyman huzûrunda menzil-i mezbûrun ebniye ve eşcârı müverris-i mezbûr Kurd Hasan Ağa'nın hayâtında mülk ve hakkı olup ba'de'l-vefât zevcesi mezbûre Fâtıma Hâtun ile kendüye irsen isâbet eylediğine benden da'vâ ve müdde'âsına Ali Çelebi ibn Mehmed ve Hasan bin Abdullah ve Mehmed Çelebi ibn Hüseyin şehâdetleriyle muvâcehemde şer'an isbât ve ba'de't-tahlíf hükm-i hâkimü's-şer' lâhik ve işbu hüccet-i şer'iyye tahrîr olunmağla zikr olunan ebniye ve eşcârın selâse-i erbâ'ını benden hükm-i hâkimü's-şer'le bi'l-istihkâk meccânen ahz ve kabz eyledikten sonra bin iki yüz beş senesi şehri Rebûlâhiresinin on ikinci

günü müdde'î-i mezbûr Mehmed ile vasîsi işbu mezbûr es-Seyyid Mustafa Efendi ber-vech-i muharrer medîne-i Ankara'da bulunmalarıyla mahmiyye-i mezbûrede kassâmü'l-askerî olan umdetü'l-müderrişini'l-kirâm Kevâkibîzâde Veliyüddin Efendi mezbûr Ahmed Ağa ibn Sâlih'i kibel-i şer' den bâ-fermân-ı âlî zamm-ı vasî nasb ve ta'yîn itmekle ben dahi ber-vech-i muharrer semeni olmak üzere merfû'um olan meblâğ-ı mezbûr yüz elli sekiz bin üç yüz yetmiş beş akçeyi mâl-i sağîrden olmak üzere vasî-yi mezbûr Ahmed Ağa'dan taleb ve da'vâ eylediğimde ol dahi inkâr itmekle ben dahi ber-vech-i muharrer menzil-i mezbûrun selâse-i erbâ'ını mezbûr el-Hâc Yusuf hükm-i hâkimü's-şer'le yedimden bi'l-istihkâk meccânen ahz ve kabz eylediğine udûl-i müslimînden ve mahalle-i mezbûre sükkânından Ali Çelebi ibn Veli ve Ömer Çelebi ibn Ahmed ve İbrahim Bey ibn Ali şehâdetleriyle şer'an isbât itmekle semen-i mezbûrun mâl-i mezbûrdan bana redd ve teslimine hükm-i hâkimü's-şer' lâhik olmağla meblâğ-ı mezbûr yüz elli sekiz bin üç yüz yetmiş beş akçeyi mâl-i mezbûrdan hükm-i hâkimü's-şer'le bi'l-mürâca'a ahz ve kabz eylediğimden sonra menzil-i mezbûrun ebniye ve eşcârının rub'ı benim yedimde ve selâse-i erbâ'ı mezbûr el-Hâc Yusuf'un yedinde iken mezbûr el-Hâc Yusuf bir tarîk ile Tersâne-i Âmire zindanına habs olundukda zikr olunan Ahmed Çavuş Vakfı dârû's-sa'âdeti's-seniyye ağası hazretlerinin sâye-i nezâretlerinde olan evkâfdan olmağla icâreteyn-i ma'lûmeteyn ile taht-ı tasarrufunda iken mezbûr Kurd Hasan Ağa binâ itmek murâd itdikde ihdâs ideceğim ebniyemi mu'accesine mahsûb olmak üzere binâ iderim deyü huzûr-ı müslimînde kirâren ve mirâren ikrâr ve i'tirâf idüp ebniye-i merkûmeyi ber-vech-i [muharrer] mu'accesine mahsûben binâ itdirdikden sonra nısfını vakfiyet üzere zevcesi mezbûre Fâtîma Hâtun'a bâ-izn-i mütevellî ferâğ ve tefvîz idüp nısf-ı âharının arsa ve binâsı vakfiyet üzere yedinde iken bilâ-veled fevt olmağla taraf-ı vakfa 'âid olmuştur deyü yine bin yüz beş senesi Cumâdelulâsının yirmi üçüncü günü Haremeynü's-şerîfeyn müfettiş vekîli olan Acemzâde Hâce dimekle şehîr umdetü'l-müderrişini'l-kirâm Mustafa Efendi Tersâne-i Âmire'de Kapudân Paşa hazretlerine mahsûs

odada ol târihde bi'l-fi'l kapudân olan vezîr-i rûşen-zamîr sa'âdetlü Yusuf Paşa hazretleri ile udûl-i müslimîn huzûrlarında akd eylediği meclis-i şer' de mezbûr el-Hâc Yusuf'dan vakf için bi't-tevliye da'vâ ve müdde'âsını udûl-i müslimînden ve mahalle-i mezbûre sükkânından Ali Çelebi ibn Mahmud ve İbrahim Çelebi ibn Sunullah ve el-Hâc Süleyman bin Yusuf şehâdetleriyle ebniye ve eşcâra vâzi'ü'l-yed olan mezbûr el-Hâc Yusuf muvâcehesinde şer'an isbât itmekle menzil-i mezbûrun bi'l-cümle ebniye ve eşcârının vakfiyetine hükm-i hâkimü's-şer' lâhik olmağa mütevellî-i mûmâ-ileyh İbrahim Bey menzil-i mezbûrun ebniye ve eşcârını taraf-ı vakfdan hükm-i hâkim ile zabt itmekle mâ'adâ rub' hisse dahi bu vech üzre yedimde şer'an nez' olunmuşıdi deyü da'vâ-yı def' de zikr olunan sicill-i mahfûzdan mahrec sûret-i hüccet-i şer'iyye ile mûmâ-ileyhimâ İbrahim Efendi'nin ve Kevâkibîzâde Veliyüddin Efendi'nin imzâlarıyla mûmzât ve hatemleriyle mahtûme ve zikr olunan târihler ile müverraha iki kıt'a hüccet-i şer'iyye ve Haremeyn-i Şerîfeyn müfettişi sicill-i mahfûzdan mahrec bir kıt'a sûret-i hüccet-i şer'iyye ibrâz idüp feth ve kırâ'et olundukda her birinin mazmûnı min külli'l-vücûh takrîr-i meşrûhuna muvâfık bulunmağın gibbe'l-istintâk müdde'î-i mezbûr Mehmed zikr olunan hüccet-i şer'iyyelerin mazmûnlarını inkâr idicek mezbûr el-Hâc Mehmed Ağa'dan zikr olunan hüccet-i şer'iyyelerin mazmûnlarını mübeyyine beyyine taleb olundukda udûl-i müslimînden mahmiyye-i mezbûrede Mesih Paşa Mahallesi sükkânından Ali Çavuş ibn Ahmed ve İbrahim Ağa ibn Ali ve Ömer Beşe ibn Bayrâm nâm kimesneler li-ecli's-şehâde meclis-i şer'a hâzırûn olup isrûl-istişhâd fi'l-hakîka zikr olunan Emin Bey Mahallesi'nde vâki' bir taraftan Baba Nakkâş Vakfı'ndan olan menzil ve bir taraftan Ali bin Mehmed mülki ve bir taraftan tarîk-i hâss ve bir taraftan tarîk-i âmm ile mahdûd hâricen ve dâhilen büyût-ı âdîdeyi müştamil olan sâlifü'z-zikr menzil ber-vech-i mufasssal mezbûr el-Hâc Mehmed Ağa'nın yedinde iken fi'l-asl İbradı Kazâsı'na tâbi' Başlı nâm karye ahâlisinden olup mahmiyye-i mezbûrede Balabanağa Mahallesi'nde mütemekkin mezbûr el-Hâc Yusuf bin Mehmed bin Hüsâmeddin bin yüz dört

senesi şehri Rebûlâhîrinin yedinci günü müteveffâ-yı evvel mezbûr Kurd Hasan Ağa'nın li-ebeveyn ammi oğlu olup kızı kızlarından mukaddem min-ciheti'l-usûbeti'n-nesebiyye vârisi olduğu medîne-i Üsküdar'da Bâb Mahkemesi'nde sicill-i mahfûzdan mahrec işbu hüccet-i şer'iyye nâtika olduğu üzre huzûr-ı hükm-i hâkimü's-şer'de merkûm Hasan Ağa'nın zevcesi mezbûre Fâtıma Hâtun muvâcehesinde da'vâ ve müdde'âsını Mehmed Çelebi ibn el-Hâc Mustafa ibn Ahmed ve Ahmed Efendi ibn Hasan bin el-Hâc Ali şehâdetleriyle şer'ân isbât itmekle mezbûr el-Hâc Yusuf'un verâsetine hükm-i hâkimü's-şer' lâhik olduktan sonra bin yüz beş senesi Saferü'l-hayrının sekizinci günü mahmiyye-i mezbûre de Mahmud Paşa Mahkemesinde nâ'ibü's-şer'i's-şerîf olup hâlâ Selânik Kazâsı'ndan münfasıl olan mûmâ-ileyh İbrahim Efendi ibn Süleyman huzûrunda menzil-i mezbûrun ebniye ve eşcârî müverris-i mezbûr Kurd Hasan Ağa'nın hayâtında mülki ve hakkı olup ba'de'l-vefât zevcesi mezbûre Fâtıma Hâtun ile kendüye irsen isâbet eylediğini işbu mezkûr el-Hâc Mehmed Ağa'dan da'vâ ve müdde'âsını Ali Çelebi ibn Mehmed ve Hasan bin Abdullah ve Mehmed Çelebi ibn Hüseyin şehâdetleriyle mezbûrun muvâcehesinde şer'an isbât ve ba'de't-tahlîf zikr olunan ebniye ve eşcâr selâse-i erbâ'ını mezbûr el-Hâc Yusuf'a redd ve teslîme bizim huzûrumuzda hükm-i hâkimü's-şer' lâhik ve işbu hüccet-i şer'iyye tahrîr olunmağla mârû'z-zikr ebniye ve eşcârın selâse-i erbâ'ını mezbûr el-Hâc Mehmed Ağa'dan hükm-i hâkimü's-şer'le bi'l-istihkâk meccânen ahz ve kabz eyledikten sonra yine bin yüz beş senesi şehri Rebûlâhîrinin on ikinci günü müdde'î-i mezbûr Mehmed ile vasîsi işbu mezbûr es-Seyyid Mustafa Efendi ber-vech-i muharrer medîne-i Ankara'da bulunmağla mahmiyye-i mezbûrede kassâmü'l-askerî olan Kevâkibîzâde mûmâ-ileyh Veli-yüddin Efendi mezbûr Ahmed Ağa ibn Sâlih kıbel-i şer'den bâ-fermân-ı âlî zamm-ı vasî nasb ve ta'yîn itmekle mezbûr el-Hâc Mehmed Ağa dahi ber-vech-i muharrer semeni olmak üzre medfû'ı olan meblâğ-ı mezbûr yüz elli sekiz bin üç yüz yetmiş beş akçeyi mâl-i sağîrden olmak üzre vasî-yi mezbûr Ahmed Ağa'dan taleb ve da'vâ eylediğinden ol dahi inkâr itmekle mezbûr el-Hâc

Mehmed Ağa dahi ber-vech-i muharrer menzil-i mezbûrun selâse-i erbâ'ını mezbûr el-Hâc Yusuf hükm-i hâkimü's-şer'le yedinden bi'l-istihkâk meccânen ahz ve kabz eylediğine udûl-i müslimînden ve mahalle-i mezbûre sükkânından Ali Çelebi ibn Veli ve Ömer Çelebi ibn Ahmed ve İbrahim Bey ibn Ali şehâdetleriyle şer'an isbât itmekle semen-i mezbûrun mâl-i mezbûrdan merkûm el-Hâc Mehmed Ağa'ya redd ve teslîmine hükm-i hâkimü's-şer' lâhik olmağla meblâğ-ı mezbûr yüz elli sekiz bin üç yüz yetmiş beş akçeyi mâl-i mezbûrdan hükm-i hâkimü's-şer'le bi'l-mürâca'a ahz ve kabz eylediğinden sonra menzil-i mezbûrun ebniye ve eşcârının rub'ı mezbûr el-Hâc Mehmed Ağa yedinde ve selâse-i erbâ'ı mezbûr el-Hâc Yusuf'un yedinde iken mezbûr el-Hâc Yusuf bir tarîk ile Tersâne-i Âmire zindanına habs olundukda zikr olunan Ahmed Çavuş Vakfı dârü's-sa'âdeti's-seniyye ağası hazretlerinin sâye-i nezâretlerinde olan evkâfdan olmağla vakf-ı mezbûra bi'l-fi'l mütevellî olan mûmâ-ileyh İbrahim Bey ibn Süleyman menzil-i mezbûrun arsa-i sarfası merkûm Kurd Hasan Ağa'nın vakf-ı mezbûrdan icâreteyn-i ma'lûmeteyn ile taht-ı tasarrufunda iken mezbûr Hasan Ağa binâ itmek murâd eyledikde ihdâs ideceğim ebniyeyi mu'accele mahsûb olmak üzere binâ eyledim deyü huzûr-ı müslimînde kirâren ve mirâren ikrâr ve i'tirâf idüp ebniye-i merkûmeyi ber-vech-i muharrer mu'accesine mahsûben binâ itdirdikden sonra nısfı vakfiyet üzere zevcesi mezbûre Fâtıma Hâtun'a bâ-izn-i mütevellî ferâğ ve tefvîz idüp nısf-ı âharının arsa ve binâsı vakfiyet üzere yedinde iken bilâ-veled fevt olmağla taraf-ı vakfa 'âid olmuşdur deyü yine bin yüz beş senesi Cumâdelûlâsının yirmi üçüncü günü Haremeynü's-şerîfeyn müfettiş vekîli olan Acemzâde Hâce demekle şehîr mûmâ-ileyh Mustafa Efendi'nin Tersâne-i Âmire'de Kapudân Paşa hazretlerine mahsûs odada kapudân-ı müşârün-ileyh Yusuf Paşa hazretleriyle udûl-i müslimîn huzûrlarında akd eylediği meclis-i şer'de mezbûr el-Hâc Yusuf'dan vakf için bi't-tevliye da'vâ ve müdde'âsına udûl-i müslimînden ve mahalle-i mezbûre sükkânından Ali Çelebi ibn Mahmud ve İbrahim Çelebi ibn Sunullah ve el-Hâc Süleyman bin Yusuf şehâdetleriyle ebniye ve eşcâra vâzi'ül-yed olan mezbûr el-Hâc

Yusuf muvâcehesinde şer'an isbât itmekle menzil-i mezbûrun bi'l-cümle ebniyesinin vakfiyetine kezâlik huzûrumuzda hükm-i hâkimü'ş-şer' lâhik olmağla mütevellî-i mûmâ-ileyh İbrahim Bey menzil-i mezbûrun ebniye ve eşcârını taraf-ı vakfdan hükm-i hâkimü'ş-şer'le zabt itmekle zıkr olunan rub' hisse dahi bu vech üzre yedinden şer'an nez' olunmuşıdi biz zıkr olunan hücec-i şer'iyyelerin mazmûnlarına bu vech üzre şâhidleriz şehâdet dahi ideriz deyü her biri edâ-i şehâdet-i şer'iyye eylediklerinde gıbbe't-ta'dîl ve't-tezkiye şehâdetleri makbûle olmağın mücebiyle müdde'î-i mezbûr Mehmed bî-vech mu'ârazadan men' olunmağın mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundı fî 20 min Zilhicce li-sene [1]107

Şühûdü'l-hâl

Mehmed Efendi ibn Hüseyin, Mustafa Çelebi ibn Fazlı el-kassâb, Mehmed Efendi ibn Remz el-mü'ezzin, İbrahim Bey ibn Ali, Ali bin İbrahim, el-Hâc Mehmed bin İbrahim, Mehmed Ağa ser-muhzırân, İbrahim Çelebi ibn Ahmed, Mustafa Çelebi ibn Şaban.

1461 - 1696 (1108) İstanbul 22: 143a/1 Dava / *Adjudication*

İstanbul'un Sinanağa Mahallesi'nde bulunan bir evini vakfetmiş olan el-Hac Mehmet'in torunu olduğunu ileri süren Ebubekir, adı geçen mahallenin imamı olup söz konusu vakfın da mütevellisi olan Ahmet Efendi karşısında mahkemeye çıkar. Ebubekir, elindeki vakfiye belgesini mahkemeye sunarak vakfiye koşullarına göre evin kullanım sırasının kendisinde olmasına karşın mütevellî Ahmet Efendi'nin eve haksız yere el koyduğunu ileri sürer. Görüşü sorulan davalı Ahmet Efendi, vakfiye belgesini kabul etmekle birlikte davacı Ebubekir'in el-Hac Mehmet'in torunu olduğunu reddeder. Davacı Ebubekir'den savını kanıtlaması istenir. O da mahkemeye şahitlerini çağırır. Şahitler, Ebubekir'in el-Hac Mehmet'in torunu olduğuna ve evin kullanım sırasının da Ebubekir'de olduğuna şahit olduklarını mahkemeye bildirirler. Sonuçta, davacı Ebubekir davayı kazanır.

Ebubekir, ostensibly the grandson of el-Hac Mehmet, who had endowed a house in İstanbul's Sinanağa neighborhood, sues Ahmet Efendi, prayer leader (imam) of the same neighborhood and mutawalli of the waqf. Presenting to court the waqf deed (vakfiye), Ebubekir claims that although it is his turn to use the house, Ahmet Efendi has unlawfully laid claim to it. Questioned by the court, the defendant Ahmet Efendi accepts the waqf deed. By the same token, he rejects that Ebubekir is el-Hac Mehmet's grandson. The plaintiff Ebubekir is asked to prove his claims. He calls to court witnesses, who testify that he is indeed el-Hac Mehmet's grandson and that it is his turn to use the house. In conclusion, the plaintiff Ebubekir wins the case.

Fi'l-asl vilâyet-i Anadolu'da Hamîd Sancağı'nda Yolhisar Kazâsı'nda tâbi' Bingös nâm karye ahâlisinden olup mahmiyye-i İstanbul'da Ahurkapu kurbünde Kabasakal Sinan Ağa Mahallesi'nde vâki' merhûm el-Hâc Mehmed bin Behrâm nâm sâhibü'l-hayrın evlâd-ı evlâdından zikri âtî menzilin meşrûtün-lehâ olduğunu iddî'â iden işbu râfi'ü'l-kitâb Ebûbekir bin Mehmed bin Emîr Bey nâm kimesne meclis-i şer'î-i şerîf-i enverde mahalle-i mezbûrede hâlâ imâm olup zikri âtî menzile tevliyet ve tasarruf kendinin olmak üzere vaz'-ı yedi sâbit ve zâhir olan İmâm Ahmed Efendi ibn Mehmed mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüp Hüseyin Ağa Mahallesi'nde vâki' bir tarafı Celeb Mehmed Ağa menzili ve bir tarafı tarîk-i hâss ve iki tarafı tarîk-i âmm ile mahdûd fevkânî üç bâb oda ve tahtânî iki bâb oda ve bi'r-i mâ' ve âhûr ve havluyı müştemil menzil bin altı senesi Recebü'l-ferdi evâhîrinde İstanbul kâdısı olan merhûm ve mağfûrûn-leh Ebussuudzâde Mustafa Efendi imzâsıyla mümzât ve hatemiyle mahtûm ve târih-i mezkûr ile müverraha işbu vakfiye ma'mûlûn-bihâ nâtika olduğu üzere vâkîf-ı mezbûr el-Hâc Mehmed bin Behrâm'ın tasarrufu kendiden sonra evlâdına ve evlâd-ı evlâdına ve evlâd-ı evlâd-ı evlâdına batnen ba'de batnin ile'l-inkırâz ve ba'de'l-inkırâz mahalle-i mezbûre imâm ve mü'ezzinine meşrûta vakfı olup ben vâkîf-ı mezbûr el-Hâc Mehmed'in sulbî oğlu

Şabân'ın sulbiye kızı Fâtıma'nın sadriye kızı Raziye bint Yusuf'un sadrî oğlu olup menzil-i mevkûf-ı mezbûrun tasarrufı ber-mûceb-i şart-ı vâkîf hakk-ı meşrûtum olup ben karye-i mezbûrede iken derecede benden mukaddem olan ceddem mezbûre Fâtıma'nın âhar kızı Emine nâm hâtun mutasarrıfe olup ba'de'l-vefât mezbûre Emine'nin kızı Râbia nâm hâtun ba'de'l-vefât mezbûre Râbia'nın oğlu Ömer mutasarrıflar olup hâlâ mezbûr Ömer fevt olup nevbet-i tasarruf benim iken imâm-ı mezbûr vâkîf-ı mezbûrun evlâdı münkariz olup nevbet-i tasarruf kendinin olmak üzere menzil-i mezbûra vâzi'ü'l-yed olmağın su'âl olunup menzil-i mezbûrdan kasr-ı yed ve bana teslîme mezbûr İmâm Ahmed Efendi'ye tenbîh olunmak matlûbumdur deyü mûmâ-ileyh Ebussuudzâde Mustafa Efendi'nin imzâsıyla mümzât ve hatemiyle mahtûme ve târih-i mezkûr ile müverraha ve mazmûnı min külli'l-vücûh takrîr-i meşrûhuna muvâfık bir kıt'a vakfiye ibrâz itmeğın gıbbe's-su'âl imâm-ı mezbûr Ahmed Efendi cevâbında mazmûn-ı vakfiye-i mezbûreyi ve vâkîf-ı mezbûrun evlâd-ı evlâdı münkarizler olup nevbet-i tasarruf kendinin olmak üzere menzil-i mezbûra ber-vech-i mübeyyen vâzi'ü'l-yed olduğunu ikrâr lâkin müdde'î-i mezbûrun ber-vech-i mufassal vâkîf-ı mezbûrun evlâd-ı evlâdından olduğunu inkâr idicek müdde'î-i mezbûrdan müdde'âsını mübeyyine beyyine taleb olundukda udûl-i müslimînden fi'l-asl karye-i mezbûre ahâlisinden olup hâlâ mahmiyye-i mezbûrede Üskübî Mahallesi'nde sâkinler olan Sefer Bey ibn Mahmud ve Harâccı Ömer bin Ahmed ve el-Hâc Mustafa ibn el-Hâc Mahmud nâm kimesneler li-ecli's-şehâde meclis-i şer'a hâzırûn olup istîşhâd olunduklarında fi'l-hakîka işbu müdde'î-i mezbûr Ebûbekir vâkîf-ı mezkûr el-Hâc Mehmed bin Behram'ın sulbî oğlu Şaban'ın sulbî kızı Fâtıma'nın sadriye kızı Raziye bint-i Yusuf'un sadrî oğludur menzil-i mevkûf-ı mezbûrun nevbet-i tasarrufı hâlâ müdde'î-i mezbûr Ebûbekir'in ber-mûceb-i şart-ı vâkîf hakk-ı meşrûtıdır biz bu husûsa bu vech üzere şahidleriz şehâdet dahi ideriz deyü her biri edâ-i şehâdet-i şer'iyeye eylediklerinde gıbbe't-ta'dîl ve't-tezkiye şehâdetleri makbûle olmağın mücebiyle ba'de'l-hükm menzil-i mezbûrdan kasr-ı yed ve müdde'î-i mezbûra

teslîme imâm-ı mezbûra ba'de't-tenbîh vaka'a bi't-taleb ketb
olundu fi'l-yevm 12 min Muharremi'l-harâm sene [1]108

Şühûdü'l-hâl

İbrahim Efendi bin Süleyman, İbrahim Efendi bin Oruc,
Abdülkerîm ibn Ömer, Yusuf Çelebi bin Ahmed, Ömer Çelebi bin
Süleyman, el-Hâc Halil Efendi bin Mehmed.

1462 - 1696 (1108) İstanbul 22: 143b/2 Tescil işlemi / *Registration*

Ölen Abdülbaki Çelebi'nin İstanbul'un Mimar Sinan Mahallesi'nde bulunup ulemadan bir kişinin kullanması koşuluyla vakfettiği evi kullanmakta olan Mehmet'in evi boşalttığı mahalle sakinleri tarafından mahkemeye bildirilmiştir. Mahkeme, vakfiye koşullarına uygun olarak evi Muhsin Efendi'ye vererek işlemi sicile kaydeder.

The residents of İstanbul's Mimar Sinan neighborhood report to the court that a house in the same neighborhood which was endowed by the late Abdülbaki Çelebi for the accommodation of a scholar, and has been occupied by Mehmet, is now vacant. The court assigns the house to Muhsin Efendi, in accordance with the waqf deed (vakfiye). It then registers the assignment.

Merhûm Abdülbâki Çelebi nâm sâhibü'l-hayrın süknâsı fukarâdan bir recül-i sâliha meşrût vakfı olup mahmiyye-i İstanbul'da Mimâr Sinan Mahallesi'nde vâki' bir taraftan tarîk-i âmm ve bir taraftan tarîk-i hâss ve bir taraftan Medîne-i Münevvere Evkâfı'ndan olan menzil ve bir taraftan [silik] mahalle-i mezbûre çeşmesine mevkûf menzil ile mahdûd bir bâb tahtânî oda ve zât-ı eşcâr-ı cenîneyi müştemil menzilin ber-mûceb-i şart-ı vâkıf mutasarrıfı olan Mehmed bin Abdullah nâm kimesne süknâsı menzil-i mezbûrdan kasr-ı yed eylediği mahalle-i mezbûre sükkânından Abdurrahman bin Ahmed ve İsmail Çelebi ibn Mustafa ve Ahmed Çelebi ibn İbrahim nâm kimesneler ihbârı ile

müte'ayyin oldukdan sonra süknâ-yı menzil-i mezbûr ulemâdan olup süknâyı eşedd-i ihtiyâc ile muhtâc olan işbu râfi'ü'l-vesîka Muhsin Efendi ibn Hüseyin nâm kimesneye taraf-ı şer'den [ta'yîn] olunup tasarrufiçün bu vesîka-i enîka ketb ve terkîm olunup yedine vaz' olundu fi'l-yevmi'l-'işrîn mine'l-Muharremi'l-[harâm sene 1108]

Şühûdü'l-hâl

Abdurrahman Efendi bin Ahmed el-müezzin, Köse Mehmed bin Mustafa, Mahmud bin Hasan, Abdülkerim bin Ali, [silik], İsmail Çelebi ibn Mustafa, Ahmed Çelebi bin İbrahim ve gayrühüm mine'l-huzzâr.

1463 - 1696 (1108) İstanbul 22: 146a/1 Tescil işlemi / Registration

İstanbul'un Kazgani Sadi Mahallesi'nde bulunup el-Hac Ahmet'in çeşitli koşullarla vakfetmiş olduğu bir evi kullanmakta olan el-Hac Mehmet, vakfın mütevellisi Hamza Ağa ile birlikte mahkemeye gelerek evin yangında harap olduğunu ve kendisinin müteveli izniyle evi kendi mülkü olmak koşuluyla yeniden yaptırdığını söyler. El-Hac Mehmet, şimdi mahkemeden keşif yapılarak harcamasının belirlenmesini ve sicile kaydedilmesini istemektedir. Bilirkişiler, evin 104.915 akçeden daha düşük bir fiyata yaptırılmayacağını bildirirler. Mahkeme de bilirkişilerin ifadelerini sicile kaydeder.

El-Hac Mehmet has been residing in a waqf-owned house located in İstanbul's Kazgani Sadi neighborhood and endowed by el-Hac Ahmet. He appears in court with Hamza Ağa, mutawalli of the waqf, stating that the house was destroyed in a fire. With the authorization of the mutawalli, el-Hac Mehmet rebuilds the house on the condition that it will be his property. He now demands an investigation to determine and register his expenses. The experts report to court that the construction must have cost at least 104,915 akçe. The court registers the experts' testimony.

Husûs-ı âti’z-zikrin mahallinde keşf ve tahrîri için fermân-ı âlî sâdır olmağın imtisâlen lehû savb-ı şer’den keşf nâ’ibi fahrû’l-müderrişini’l-kirâm Abdullah Efendi ibn Ali irsâl olunup ol dahi hâssa mi’mârlardan Dede Mehmed Halîfe ibn İshak ve Ali Halîfe ibn Abdülmennân ile mahmiyye-i İstanbul’da Kazgânî Sadi Mahallesi’nde vâki’ arsası merhûm el-Hâc Ahmed nâm sâhibü’l-hayrın kendüden sonra ile’l-inkırâz evlâdına ve ba’de’l-inkırâz huzûrunda günde bir kerre sûre-i Yâsin-i Şerîf tilâvet idüp kereminden sevâbını rûhuma ihdâ itmek üze Yâsin-i Şerîf tilâvetine kâdir bir kimesneye meşrûta vakfı olan zikri âtî menzile varup zeyl-i kitâbda esâmîsi terkîm olunup ebniye ve sukûf ahvâline vukûf ve şu’ûrı olup bî-garaz müslimîn huzûrlarında akd-i meclis-i şer’-i mübîn eyledikde ber-mûceb-i şart-ı vâkıf tevcih-i hâkimü’ş-şer’le menzil-i mezbûrun mutasarrıfı olan bâ’is-i hâze’l-kitâb el-Hâc Mehmed bin Yahya nâm kimesne meclis-i ma’kûd-ı mezkûrda kibel-i şer’den menzil-i mezbûra hasbeten mütevellî nasb olunan Hamza Ağa ibn Mehmed hâzır olduğu hâlde takrîr-i kelâm idüp ber-mûceb-i meşrût-ı vâkıf tevcih-i hâkimü’ş-şer’le mutasarrıf olduğım işbu bir taraftan mahalle-i mezbûre mü’ezzinine meşrûta vakf menzil ve bir taraftan Abdüllatîf Efendi menzili ve bir taraftan benim mülk menzirim ve bir taraftan tarîk-i âmm ile mahdûd büyüti hâvî vakf menzili bin yüz beş senesi vâki’ olan harîkde bi’l-küllîye muhterik olmağla arsa sırfa kalup ve vakfdan binâyâ müsâ’ade olmamağla ben dahi bundan akdem arsa-i mevkûfe-i mezbûre üzerine hasbeten mütevellîsi olan işbu mezbûr Hamza Ağa izn-i ma’rifet-i şer’le nefsim için mülküm olmak üze malımla hâricen ve dâhilen fevkânî iki bâb oda ve iki sofa ve iki dehliz ve bir nerdübân ve tahtânî bir bâb oda ve âhûr ve bir kenif müceddeden binâ ve ihdâs itmişidim hâlâ keşf ve mesâha olunup masrûfum olan tahmîn-i sahîh ile tahmîn ve takvîm olunmak matlûbumdur deyücek hâl bâlâda beyân olunan minvâl üze olduğu müte’ayyin ve mütehakkik olduğu üze mi’mârân-ı mezbûrân mütevellî-i mezbûr muvâcehesinde [...]i merkûmenin ebniye-i mezbûresine mesâha ve tahmîn eyledikde tûlen ve arzan bi-hesâb-ı terbî’î iki yüz altı zirâ’ cedîd sakfının zirâ’ı altmışar akçeden on iki bin üç yüz altmış akçe ve bi-hesâb-ı

mezbûr leyl boyalı şatrancî şişe-hâne yüz otuz üç zirâ' tavanın zirâ'ı ellişer akçeden altı bin altı yüz elli akçe ve bi-hesâb-ı mezbûr yü[z] altmış sekiz zirâ' kirişleme tahta döşemenin zirâ'ı altmış akçeden on bin seksen akçe ve on çift reng-âmîz şatrancî astarlı cam divar-ı billûrun her biri üçer yüz otuzar akçeden üç bin üç yüz akçe ve arabî kanâtlu sekiz aded timür pencere ma'a çârçûbe her biri dörder yüz akçeden üç bin iki yüz akçe ve arabî kanâtlu münakkaş dört aded sanduk dolab beşer yüz akçeden iki bin akçe ve arabî kanâtlu bir aded münakkaş yük yeri ber-vech-i tahmîn bin iki yüz akçe ve üzerinde vâki' bi-hesâb-ı mezbûr dokuz zirâ' mühr ile münakkaş tahta perdenin zirâ'ı seksener akçeden yedi yüz yirmi akçe ve bir aded medîneli dolab iki yüz akçe ve on pulı nakışlı zâr tahtasıyla on beş aded kilidi bin beş yüz akçe ve iki aded münakkaş çift bin iki yüz akçe bi-hesâb-ı mezbûr yüz beş zirâ' iki kat sıvalı dolama divarın zirâ'ı kırk beşer akçeden yedi bin sekiz yüz yetmiş beş akçe ve bir aded mükemmel ocak ber-vech-i tahmîn yedi yüz akçe ve arabî kanâtlu üç aded kemer kapu dokuz yüz akçe ve fevkânîde vâki' on iki aded dehlizden kemer ma'a-taban bin sekiz yüz akçe ve bi-hesâb-ı mezbûr on beş zirâ' boyalı havâle kafesinin zirâ'ı ellişer akçeden yedi yüz elli akçe ve bi-hesâb-ı mezbûr yirmi yedi zirâ' boyalı tahta perdenin zirâ'ı otuzar akçeden beş yüz on akçe ve etrâfı trabazanlı üste kapaklama iki aded cunba nerdubân ma'a-korkuluk ve bir aded arpa anbarı altı yüz akçe ve bir aded harem kapısı ber-vech-i tahmîn altı yüz akçe ve bi-hesâb-ı mezbûr küfekî taşdan dokuz zirâ' sundurma sakfının zirâ'ı kırkar akçeden iki bin altı yüz kırk akçe ve bi-hesâb-ı mezbûr altmış sekiz zirâ' hâriciyyede vâki' tahtânî oda sakfının zirâ'ı kezâlik kırkar akçeden iki bin yedi yüz yirmi akçe ve bi-hesâb-ı mezbûr otuz zirâ' tahtânî odada tavanının zirâ'ı otuzar akçeden dokuz yüz akçe ve bi-hesâb-ı mezbûr otuz zira' tahta döşemenin zirâ'ı otuzar akçeden dokuz yüz akçe ve bi-hesâb-ı mezbûr otuz altı zirâ' dolama divarın zirâ'ı kırkar akçeden bin dört yüz kırk akçe ve üç aded pencere ma'a-çârçûbe her biri yüz ellişer akçeden dört yüz elli akçe ve dört aded [...] tahtası seksen akçe ve bir aded yük yeri ma'a-dolab ber-vech-i

tahmîn altı yüz akçe ve bir sâde kapu yüz elli akçe ve tahtânîde vâki' sekiz aded direk ma'a [...] taşı ve taban her biri üçer yüz ellişer akçeden iki bin sekiz yüz akçe ve bi-hesâb-ı mezbûr on beş zirâ' âhûrda kerevetin zirâ'ı kırkar akçeden altı yüz akçe ve beş zirâ' yemliğin zirâ'ı altmış akçeden üç yüz akçe ve on iki zirâ' tahta perde zirâ'ı otuzar akçeden üç yüz altmış akçe ve iki tarafı lüleli bir aded musluk ma'a timür kapak bin iki yüz akçe ve bir aded kapu ağızlığı dört yüz akçe ve bir aded kenif ma'a çukur ber-vech-i tahmîn bin akçe ve bi-hesâb-ı mezbûr otuz altı zirâ' bâğçede tahta perde zirâ'ı otuzar akçeden bin seksen akçe ve üç basamak taş neredubân üç yüz akçe ve bi-hesâb-ı mezbûr on beş zirâ' sed divarının zirâ'ı kırkar akçeden altı yüz akçe ve fevkânîde sofada vâki' iki trabazan ber-vech-i tahmîn üç yüz akçe ve bi-hesâb-ı mezbûr dört yüz elli zirâ' etrâfda vâki' taş divarın zirâ'ı altmış akçeden yirmi yedi bin akçe ve bi-hesâb-ı mezbûr iki yüz zirâ' kaldırımın zirâ'ı on ikişer akçeden iki bin dört yüz akçe ve kapu kurbünde bir aded oturak tahtası iki yüz akçe ve arabî kanâtlu mükemmel bir aded zokak kapısı üzerinde vâki' timur penceresiyle ber-vech-i tahmîn bin boş yüz akçe ki min haysi'l-mecmû' yüz on bin dokuz yüz on beş akçeye bâliğ olup meblâğ-ı mezbûrdan nukz için altı bin akçesi ihrâc olunduktan sonra sahu'l-bâkî yüz dört bin dokuz yüz on beş akçe kalup ebniye-i mezkûre meblâğ-ı mezbûrdan noksân ile vücûda gelmek mümkün değildir deyü mi'mârân-ı mezbûrân sâ'ir ebniye ve sukûf ahvâline ittîlâ'-ı tâmmı olan müslimûn-ı mezkûrûn icmâ' ve ittifâk ve bu kavîl üzerine ittifâk ve ittihâd ve vifâk ve ihbâr itdiklerinden sonra vâki' hâli mevlânâ-yı mezbûr mahallinde tahrîr ba'dehu cânib-i şer'den ma'an irsâl olunan Mustafa Efendi ibn Ömer ve Mehmed Çelebi ibn İbrahim ile meclis-i şer'a gelüp alâ-vukû'ihî inhâ ve takrîr itmeğin mâ-hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sânî ve'l-ışrîn min Zilhiccetî's-şerîfe sene [1]108

Şühûdü'l-hâl

Yusuf Efendi el-imâm, İbrahim Çelebi ibn Mehmed el-mü'ezzin, el-Hâc İbrahim bin Mustafa, Mustafa Çelebi ibn Mehmed, Kavukcu Mustafa Çelebi ibn Mehmed, Mustafa Çelebi bin Him-

met, Sefed Çelebi bin Mahmud, Hüseyin Odabaşı bin Abdullah, Mustafa Çelebi bin İbrahim, Hüseyin Çelebi bin Abdullah, Süleyman Çelebi bin Abdullah, İbrahim Çelebi bin İsa, Mehmed Çelebi bin İbrahim, Ali Çelebi bin Abdullah.

1464 - 1696 (1107) İstanbul 22: 147a/1 Dava / Adjudication

İstanbul'un Ferhat Ağa Mahallesi'nde bulunup Ferhat Ağa Vakfı'na ait evin kimi bölümleri yıkılınca eve komşu olan Abdi Çelebi, yıkılan yerleri kendi mülküymüş gibi onararak kullanmaya başlamıştır. Vakıf mütevellisi Mahmut Çavuş, Abdi Çelebi karşısında mahkemeye çıkarak evin söz konusu bölümlerinin bütünüyle vakfa ait olduğunu söyler ve mahkemeye savını belgeleyen bir ferman sunar. Bunun üzerine mahkeme keşif yaptırır ve evin ilgili bölümlerinin vakfa ait olduğu saptanır. Görüşü sorulan davalı Abdi Çelebi, mütevellinin savını reddeder. Mahkeme, müteveli Mahmut Çavuş'tan savını kanıtlamasını ister. O da mahkemeye şahitlerini çağırır. Şahitler mütevellinin ifadesi doğrultusunda görüş bildirirler. Sonuçta, davacı müteveli Mahmut Çavuş davayı kazanır.

Some parts of a house in İstanbul's Ferhat Ağa neighborhood belonging to the Ferhat Ağa Waqf were in ruin. Abdi Çelebi, the neighbor of the house, renovated those parts and began to use them as though they belonged to him. Mahmut Çavuş, mutawalli of the waqf, sues Abdi Çelebi on the ground that the house belongs to the waqf in its totality. He presents to court an imperial order (ferman) supporting his claim. The court conducts an investigation and determines that the structures in dispute belong to the waqf. Questioned by the court, the defendant Abdi Çelebi rejects the mutawalli's claim. The court then asks mutawalli Mahmut Çavuş to prove his claim. The plaintiff calls to court witnesses, who corroborate his testimony. In conclusion, the plaintiff mutawalli Mahmut Çavuş wins the case.

Mahmiye-i İstanbul'da Ferhâd Ağa Mahallesi'nde vâki' merhûm ve mezbûr Ferhâd Ağa Mescid-i Şerîfi Evkâfının mütevellîsi olan işbu râfi'ü'l-kitâb Mahmud Çavuş ibn Sefer nâm kimesne meclis-i şer' de mahalle-i mezbûre sâkinlerinden Abdi Çelebi bin Hızır nâm kimesne muvâcehesinde takrîr-i kelâm ve bast-ı merâm idüp mahalle-i mezbûrede vâki' bir taraftan mescid-i mezbûr ve bir taraftan Mehmed Efendi nâm kimesne tasarrufunda olan hadîka ve bir taraftan mezbûr Ali Çelebi mülki ve bir taraftan benim tasarrufumda olan arsa ile mahdûd vakf-ı mezbûrdan olup süknâsı mescid-i mezbûrda imâm ve hatîb olanlara meşrûta menzilin mezbûr Abdi Çelebi tarafında vâki' kârgîr ile muhtelit tûlen kırk dört zirâ' taş dıvar menzil-i mahdûd-ı mezkûrun müştemilâtından olup kadîmü'l-eyyâmdan taraf-ı vakf-dan tasarruf oluna-gelmiş iken ba'zı mevâzi'i münhedim olmağla hâlâ mezbûr Abdi Çelebi kendi mülk menziline müştemilâtından olmak üzere münhedim olan mevâzi-i mezkûresini ta'mîr ve termîme şurû' ve fuzûlî vaz'-ı yed itmekle kıbel-i şer'-i şerîfden üzerine varılıp ba'de'l-keşf ve'l-mu'âyene kasr-ı yedine tenbîh olunmak murâdıdır deyü mazmûnı min külli'l-vücûh takrîr-i meşrûhlarına mutâbık fermân-ı âlî ibrâz itmeğin savb-ı şer'den keşf nâ'ibi olan fahrü'l-müderresini'l-kirâm Abdullah Efendi ibn Ali irsâl olunup ol dahi hâssa mi'mârlardan Dede Mehmed Halife ibn İshak ve Mustafa Halife bin Abdülmennân ve zeyl-i vesîkada muharrerü'l-esâmî olan bî-garaz müslimîn ile üzerine varup zikr olunan kârgîr ile muhtelit tûlen kırk dört zirâ' dıvarın ba'zı mevâzi'i münhedim olmağla mezbûr Abdi Çelebi mevâzi-i mezkûresini ta'mîr ve termîmine şurû' idüp fuzûlî vaz'-ı yed eylediğini mi'mârân-ı mezbûrân ve müslimîn-i mezkûrîn ile mevlânâ-yı mûmâ-ileyh mahallinde mu'âyene ve müşâhede eylediklerinden sonra bâ-cem'ihim meclis-i şer'-i şerîfe gelüp haber virdiklerinde mütevellî-i mezbûr Mahmud Çavuş mezbûr Abdi Çelebi mahzarında da'vâ ve takrîr-i kelâm idüp mi'mârân-ı mezbûrân ve müslimîn-i mezkûrîn ve mevlânâ-yı mûmâ-ileyh mu'âyene ve müşâhede eyledikleri vech üzere dıvar-ı mezkûr kadîmü'l-eyyâmdan menzil-i mevkûf-ı mahdûd-ı mezkûrun müştemilâtından olup taraf-ı vakf-

dan tasarruf oluna-gelmiş iken ba‘zı mevâzi‘ münhedim olmağla hâlâ mezbûr Abdi Çelebi kendi mülk menzilinın müştemilâtından olmak üzere münhedim olan mevâzi‘-i mezkûresini ta‘mîr ve termîme şurû‘ ve fuzûlî vaz‘-ı yed itmekle su‘âl olunup kasr-ı yedine tenbîh olunmak matlûbumdur didikde gıbbe’s-su‘âl ve akîbü’l-inkâr müdde‘î-i mezbûrdan müdde‘âsını mübeyyine beyyine taleb olundukda udûl-i müslimîn ve sıkât-ı muvahhidînden mahalle-i mezbûre ve etrâfında olan mahallât ahâlîsinden Sâlih Efendi bin el-Hâc Mehmed ve Cafer Çelebi bin Abdullah ve el-Hâc Mehmed bin Mahmud ve Ali Efendi bin Mehmed ve Ahmed Efendi bin Abdurrahman ve el-Hâc Yusuf bin Abdullah ve el-Hâc Mahmud bin Mehmed nâm kimesneler li-ecli’ş-şehâde meclis-i şer‘a hâzırûn olup istişhâd olunduklarında zikr olunan divar vech-i meşrûh üzere mahalle-i mezbûrede vâki‘ sükânası merhûm-ı mezbûr Ferhâd Ağa Mescid-i Şerîfinde imâm olanlara meşrûta ve bir tarafdıan Mehmed Efendi tasarrufunda olan hadîka ve bir tarafdıan mezbûr Abdi Çelebi mülki ve bir tarafdıan mütevellî-i mezbûr Mahmud Çavuş tasarrufunda olan arsa ile mahdûd mârû‘z-zikr menzilin müştemilâtından olup kadîmü’l-eyyâmdan taraf-ı vakfdan tasarruf oluna gelmiştir biz bu husûsa bu vech üzere şâhidleriz şehâdet dahi ideriz deyü her biri edâ-i şehâdet-i şer‘iyye eylediklerinde ba‘de’t-ta‘dîl ve’t-tezkiye şehâdetleri makbûle olmağın mezbûr Abdi Çelebi’nin divar-ı mezbûrdan kasr-ı yedine tenbîh-i birle mâ-hüve’l-vâki‘ bi’t-taleb ketb olundı fi’l-yevmi’s-sâmin ‘aşer min Zilhicce li-sene [1]107

Şühûdü’l-hâl

El-Hâc Ali bin Abdullah, el-Hâc Abdullah ibn Mehmed, Ahmed Efendi ibn Habib, es-Seyyid Receb bin es-Seyyid Mehmed, Mehmed bin İbrahim, Yusuf bin Abdullah ve gayruhum.

1465 - 1696 (1108) İstanbul 22: 149b/2 Dava / *Adjudication*

İstanbul’un Suhte Sinan Mahallesi’nden Süleyman Ağa, esirci el-Hac İbrahim karşısında mahkemeye çıkar. Süleyman Ağa,

el-Hac İbrahim'den 310 kuruşa Fatma adlı cariyeyi satın almış, ancak daha sonra Fatma özgür olduğu gerekçesiyle Süleyman Ağa'ya dava açmış ve savını şahitlerle destekleyerek davayı kazanmıştır. Bunun üzerine Süleyman Ağa, el-Hac İbrahim'den parasını geri istemiş, o da borcunun bir bölümünü Süleyman Ağa'ya İstanbul'un Ağačkakan Mahallesi'nde bulunup Şah Sultan Vakfı'ndan aylık 26 akçeye kiralamış olduğu evi mütevellî izniyle 40 kuruşa devrederek karşılamıştır. El-Hac İbrahim, Süleyman Ağa'ya ayrıca 60 kuruş değerinde bir cariyeye ve 80 kuruş para vermiştir. Süleyman Ağa, şimdi el-Hac İbrahim'den alacağının kalan 130 kuruşunu istemektedir. Görüşü sorulan el-Hac İbrahim, Süleyman Ağa'ya çeşitli yöntemlerle ödemiş olduğu toplam 180 kuruşu sulh çerçevesinde verdiğini, dolayısıyla Süleyman Ağa'nın kalan 130 kuruştan vazgeçtiğini söyler. Yeniden görüşü sorulan Süleyman Ağa bu ifadeyi reddeder. Davalı el-Hac İbrahim'den savını kanıtlaması istenir. O da mahkemeye şahitlerini çağırır. Şahitler, davalı el-Hac İbrahim'in ifadesi doğrultusunda görüş bildirirler. Sonuçta, davalı el-Hac İbrahim davayı kazanır.

Süleyman Ağa, a resident of İstanbul's Suhte Sinan neighborhood, sues el-Hac İbrahim, a slave merchant. For 310 kuruş, the former bought from el-Hac İbrahim a concubine named Fatma. However, Fatma sued Süleyman Ağa on the ground that she is a free woman, and won the case through witness testimonies. Süleyman Ağa then demanded reimbursement from el-Hac İbrahim, who, with the mutawallî's permission, transferred to Süleyman Ağa a house in İstanbul's Ağačkakan neighborhood, which was rented from the Şah Sultan Waqf for 26 akçe per month, to be counted towards 40 kuruş of the debt. He also gave Süleyman Ağa another concubine worth 60 kuruş along with 80 kuruş in cash. The plaintiff now wants the remaining 130 kuruş. Questioned by the court, el-Hac İbrahim claims that the 180 kuruş he paid to Süleyman Ağa through different means amounted to a peaceful settlement, and that Süleyman Ağa agreed to forego the remaining 130 kuruş. Questioned again, Süleyman Ağa rejects

the defendant's testimony. The court then asks el-Hac İbrahim to prove his claim. He calls to court witnesses, who confirm his testimony. In conclusion, the defendant el-Hac İbrahim wins the case.

Mahmiye-i İstanbul'da Suhte Sinan Mahallesi sükkânından Süleyman Ağa bin İsmail nâm kimesne meclis-i şer'-i şerîf-i enverde esirci tâ'ifesinden el-Hâc İbrahim ibn Ali nâm kimesne mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüp bin yüz üç senesinde mezbûr el-Hâc İbrahim açık kaşlı ala gözli orta boyalı Fatıma ibnet-i Mehmed nâm hâtunı yedinde câriye-i memlûkesi olup rakîka olmak üzre üç yüz on guruşa bana bey' ve teslîm ben dahi iştirâ ve tesellüm ve semen-i mezbûrı kendüye def' ve teslîm eyledikten sonra mevsûfe-i mezbûre Fâtıma yedimde iken mahmiyye-i mezbûrede Koca Mustafa Paşa Mahallesi'nde sâkin hurrü'l-asl olan Mü'ezzin Mehmed nâm kimesnenin firâşından hâsıla ve zevce-i menkûhası olup hurretü'l-asl olan Âişe nâm hâtundan mütevellide sulbiye kızı olup hurretü'l-asl olduğunu bin yüz beş senesi Şevvâlü'l-mükerremnin on beşinci günü Dâvud Paşa Mahkemesi'nde nâ'ibü's-şer' olan Mehmed Emîn Efendi'nin mahalle-i mezbûrede benim sâkin olduğım menzilde udûl-i müslimîn huzûrlarında akd eylediği meclis-i şer'de benden da'vâ idüp ben dahi inkâr eylediğimde mevsûfe-i mezbûre Fâtıma dahi ber-vech-i muharrer hürriyetini udûl-i müslimînden olup zikr olunan Koca Mustafa Paşa Mahallesi imâmı olan Nûrullah Efendi ibn Abdurrahman Efendi ve Mehmed Çelebi ibn Nasuh ve İbrahim Çelebi ibn Müstedam şehâdetleriyle benim muvâcehemde şer'an isbât itmekle mevsûfe-i mezbûrenin hürriyetine hükmi hâkimü's-şer' lâhik ve sebîli tahliye olunup işbu hüccet-i şer'îye tahrîr olunduktan sonra ben dahi mezbûr el-Hâc İbrahim'e mürâca'at idüp semen deyü medfû'um olan meblâğ-ı mezbûr üç yüz on guruş taleb ve da'vâ eylediğimde ol dahi merhûme Şâh Sultân Vakfı'ndan icâre-i mu'accele ve be-her mâh yirmi altı akçe ücret-i mü'eccele ile taht-ı tasarrufunda olup Ağaçekan Mahallesi'nde vâki' bir bâb menziline bâ-izn-i mütevellî kırk guruş bedel mukâbelesinde bana ferâğ ve tefvîz ben dahi tefevvüz

ve kabûl idüp bedel-i mezkûrî semen-i mezbûrun kırk gurusuna takâs ben dahi mukâsa ve kabûl ve altmış gurusı mukâbelesinde Gürciyyetü'l-asl bir re's câriye ve nakd seksen gurusı bana def' ve teslîm ben dahi ahz ve kabz ve semen-i mezbûrun yüz seksen gurusunu bu vech üzere istifâ idüp yüz otuz gurusı hakkım bâkî kalmağın hâlâ su'âl olunup meblâğ-ı bâkî-i mezbûr yüz otuz gurusı dahi bana edâya mezbûr el-Hâc İbrahim'e tenbîh olunmak matlûbumdur didikde gibbe's-su'âl mezbûr el-Hâc İbrahim cevâbında fi'l-hakîka mevsûfe-i mezbûreyi rakîka olmak üzere müdde'â-i mezbûre üç yüz on gurusı bey' ve teslîm ve kabz-ı semen eylediğini ba'dehu mevsûfe-i mezbûre Fâtîma hüccet-i merkûme nâtika olduğu üzere ber-vech-i meşrûh hürriyetini da'vâ ve müdde'âsını şühûd-ı mezbûrûn şehâdetleriyle nâ'ib-i mûmâ-ileyh huzûrunda müdde'î-i mezbûr muvâcehesinde şer'an isbât itmekle mezbûre Fâtîma'nın hürriyetine hükm-i hâkimü's-şer' lâhik olup sebîli tahliye olunduğunu ikrâr lâkin müdde'î-i mezbûr Süleyman semen-i mezbûrun ber-vech-i mufassal yüz seksen gurusunu yedimden ba'de'l-istifâ mâ'adâsı olan yüz otuz gurusı da'vâsından benim zimmetimi ibrâ'-i âmm [ve] kâtî'u'n-nizâ'la ibrâ' ve iskât eyledi deyü da'vâyı def' idicek gibbe'l-istintâk ve'l-inkâr mezbûr el-Hâc İbrahim'den def'-i mezbûrını mübeyyine beyyine taleb olundukda udûl-i müsliminden olup mahmiyye-i mezbûrede Mahmud Paşa Mahallesi'nde sâkinler olan Ali Çelebi ibn Mehmed ve Ömer Çelebi bin Mehmed nâm kimesneler li-eclî's-şehâde meclis-i şer'a hâzırân olup isrû'l-istişhâd fi'l-vâki' müdde'î-i mezbûr Süleyman Ağa zikr olunan vakf menzili kırk gurusı bedel mukâbelesinde ba'de't-tefevvüz bedel-i mezkûr kırk gurusı mezbûre Fâtîma'nın semeni olmak üzere medfû' olup ba'dehu reddi lâzım gelen meblâğ-ı mezbûr üç yüz on gurusun kırk gurusuna takâss ve altmış gurusı mukâbelesinde Gürciyyetü'l-asl bir re's câriye ve seksen gurusı mezbûr el-Hâc İbrahim'den ahz ve kabz idüp semen-i mezbûr üç yüz on gurusun yüz seksen gurusunu bu vech üzere istifâ idüp mâ'adâsı olan yüz otuz gurusı da'vâsından müdde'î-i mezbûr Süleyman Ağa işbu mezbûr el-Hâc İbrahim'in zimmetini ibrâ'-i âmm ve kâtî'u'n-nizâ'la ibrâ' ve iskât eyledi biz bu husûsa bu vech üzere şâhidleriz şehâdet dahi ideriz deyü her

biri edâ-i şehâdet-i şer'îyye eylediklerinde gıbbe't-ta'dîl ve't-tezkiye şehâdetleri makbûle olmağın mûcebiyle müdde'î-i mezbûr Süleyman Ağa bî-vech mu'ârazadan men' olunup mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu fî 25 mine'l-Muharremi'l-harâm sene [1]108

Şühûdü'l-hâl

Mustafa Beşe bin Mehmed, el-Hâc Mustafa bin Mehmed, el-Hâc İbrahim bin Mehmed, Ali Beşe bin Mehmed, Ebûbekir bin Sinan.

1466 - 1696 (1108) İstanbul 22: 150b/1 Tescil işlemi / *Registration*

Ölen el-Hac Sadık, İstanbul'un Mercan Ağa Mahallesi'nde bulunan bir evini çeşitli koşullarla vakfetmiştir. El-Hac Sadık'ın kızı Fatma Hatun, yine el-Hac Sadık'ın kızı olup akıl hastası olan Güher'in kızı, vasisi ve aynı zamanda el-Hac Sadık Vakfı'nın mütevellisi olan Rasiye Hatun'un vekili ve eşi Mehmet Çelebi ile birlikte mahkemeye gelir. Vakfiye koşullarına göre, Fatma Hatun ile Güher söz konusu evin gelirine eşit oranlarla ortak-tırlar. Fatma Hatun'un elinde bu durumu belgeleyen bir hüccet vardır. Yine vakfa ait olan üç dükkândan birinin kullanım haklarını elinde bulunduran Hatice Hanım'ın ölümü üzerine, Mehmet Çelebi dükkânı Karabet adlı Ermeni'ye 440 kuruşa devretmiştir. Ardından Fatma Hatun bu satıştan kendi hissesine düşen 220 kuruşu vermediği gerekçesiyle Mehmet Çelebi'ye dava açtığında, Mehmet Çelebi kendisinin vakıftan 35.191 akçe alacağı olduğu gerekçesiyle karşı çıkmış, daha sonra taraflar aracılardan yardımıyla 120 kuruş üzerine sulh yapmışlardır. Fatma Hatun, Mehmet Çelebi'den 120 kuruşu bütünüyle aldığını ve artık Mehmet Çelebi, Güher Hatun ve Rasiye Hatun'dan alacağı kalmadığını belirtir. Mehmet Çelebi, Fatma Hatun'dan alacağı olmadığını söyler. Mahkeme de bu sulh işlemini sicile kaydeder.

The late el-Hac Sadık had endowed a house in İstanbul's Mercan Ağa neighborhood with certain stipulations. Fatma Hatun,

one of the decedent's daughters, appears in court with Mehmet Çelebi, husband and legal agent of Rasiye Hatun, mutawalli of the el-Hac Sadık Waqf and daughter and guardian of the decedent's mentally ill other daughter Güher. According to the waqf deed (vakfiye), Fatma and Güher are the co-beneficiaries of the house's revenue, as documented by a hujjet in Fatma Hatun's possession. Upon the death of Hatice Hatun, who held the usufruct rights of one of the three waqf-owned stores, Mehmet Çelebi rented the store to Karabet, an Armenian, for 440 kuruş. Following the transfer, Fatma Hatun sued Mehmet Çelebi for neglecting to pay her 220 kuruş share from the transaction. Mehmet Çelebi rejected her claim on the ground that he was owed 35,191 akçe by the waqf. The sides then reached an amicable settlement for 120 kuruş. Now Fatma Hatun states that she has collected from Mehmet Çelebi the 120 kuruş and that she has no remaining issues with him, Güher Hatun or Rasiye Hatun. Mehmet Çelebi corroborates her testimony. The court registers the settlement.

Mahmiye-i İstanbul'da Mercan Ağa Mahallesi'nde vâki' merhûm el-Hâc Sâdık nâm sâhibü'l-hayrın ber-vech-i âti evlâd-ı evlâdından olup zâtını ma'rifet-i şer'iyye ile ârifûn Mustafa bin Şabân ve Derviş Mehmed Çelebi bin el-Hâc Mustafa ve el-Hâc İsmail bin Murad ta'rîfleriyle mu'arrefe olan Fâtıma Hâtun ibnet-i Salih Efendi meclis-i şer'-i şerîf-i enverde vâkîf-ı mezbûrun evlâd-ı evlâdından olup cünûn-ı tıbk ile mecnûne olan Güher bint-i Ali nâm hâtunun sadrî kızı ve tesviye-i umûrına vasî-yi şer'isi ve vakf-ı âti'z-zikre kıbel-i şer'den mansûbe mütevellîsi olan Rasiye Hâtun ibnet-i Mehmed Çavuş tarafından husûs-ı âti'l-beyâna vekîl olduğu zât-ı mezbûreyi ma'rifet-i şer'îye ile ârifûn el-Hâc İsmail bin Murad ve Mustafa bin el-Hâc İsmail ve el-Hâc Sâlih bin Receb şehâdetleriyle şer'an sâbit olan zevci Mehmed Çelebi bin Ali mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüp mahalle-i mezbûrede vâki' iki tarafı Arabacıbaşı Vakfı ve iki tarafı tarîk-i âmm ile mahdûd büyütlü adide ve üç bâb dükkânı müşte-mil menzil vâkîf-ı mezbûr el-Hâc Sâdık'ın vakfiye-i ma'mûlün-

bihâsında ta'yîn ve tasrîh olunduğı vech üzre evlâdına ve evlâd-ı evlâdına ve evlâd-ı evlâd-ı evlâdına ile'l-inkırâz batnen ba'de batnin ve tevliyeti sulbî oğlu Ahmed'e ba'dehu eslah-ı evlâdına meşrûta vakfı olup ve ben vâkîf-ı mezbûr el-Hâc Sâdık'ın oğlu Mahmud'un sulbiye kızı Âişe'nin sadrî oğlu Sâlih Efendi'nin sulbiye kızı ve merkûme Güher yine vâkîf-ı mezbûrun âhar oğlu Ali'nin sulbiye oğlu Ahmed'in sulbiye kızı Fâtıma'nın sadriye kızı olmağ-la benimle derecede müsâvî ve menzil-i mezbûrdan hâsıla olan galleye mezbûr Güher ile ale'l-iştirâki's-seviyy müstahikka olup hattâ ber-vech-i muharrer evlâd-ı vâkîfdan ve merkûme Güher ile derecede müsâvî olup menzil-i mezbûrdan hâsıla olan galleye ale'l-iştirâki's-seviyy müstahikka olduğım yedimde olan işbu hücec-i şer'iyye nâtıka olduğü üzre huzûr-ı hâkimü's-şer'de şühûd-ı udülle sâbit ve zâhir iken vakf-ı mezbûrdan olan sâlifü'z-zikr üç bâb dükkânın sülüs hissesine mutasarrife olan Hadice Hanım ibnet-i Zülfikâr Paşa bilâ-veled fevt olup mutasarrife olduğü sülüs hissesi taraf-ı vakfa 'âid olmağla vekîl-i mezbûr Mehmed Çelebi mârû'z-zikr sülüs hisseyi taraf-ı vakfdan dört yüz kırk guruşa Karabet veled-i Bedros nâm Ermeniye îcâr ve teslîm ve meblâğ-ı mezbûr dört yüz kırk guruş ahz ve kabz ve nısfı olup benim hisseme 'âid olan iki yüz yirmi guruş kendi masârifine sarfla istihlâk itmekle meblâğ-ı mezbûr iki yüz yirmi guruş mezbûr Mehmed Çelebi'den taleb ve da'vâ eylediğimde ol dahi cevâbında kaziiyye bâlâda tafsîl ve beyân olunan vech üzre olduğünü ikrâr lâkin benim kendi malımdan taraf-ı vakfdan otuz beş bin yüz doksan bir akçe hakkım vardır deyü iddi'â itmekle beynimizde münâza'ât-ı kesîre cereyânından sonra muslihûn tavassut idüp da'vâ-yı mezbûremden mezbûr Mehmed Çelebi ile beynimizde yüz yirmi guruş üzerine akd-i sulh olundukda ben dahi sulh-ı mezbûrî kabûl ve bedel-i sulh-i mezbûr yüz yirmi guruş işbu meclisde yedinden tamâmen ahz ve kabz idüp ben mâ'adâsına ve târih-i kitâba gelince sâ'ir hukûka müte'allika âmme-i da'vâdan mezbûr Mehmed Çelebi ile mezbûretân Güher Hâtun ve Rasiye Hâtun'un zimmetlerini ibrâ'-i âmm [ve] kâtı'u'n-nizâ'la ibrâ' ve iskât idüp mezbûr Mehmed Çelebi dahi bana medfû'ı olan meblâğ-ı mezbûr yüz

yirmi guruş müdde’âsı olan otuz beş bin yüz doksan bir akçeye ve târih-i kitâba gelince beynimizde cereyân iden sâ’ir müte’allika âmmе da’vâdan benim zimmetimi ve taraf-ı vakf-ı mezbûrı ibrâ’-i âmm [ve] kâtı’u’n-nizâ’la asâleten ve vekâleten ibrâ’ ve iskât eyledi min-ba’d birbirimiz ile vechen mine’l-vücûh da’vâ ve nizâ’ımız kalmadı didikde gibbe’t-tasdîki’s-şer’î mâ-hüve’l-vâki’ bi’t-taleb ketb olundu fi’l-yevmi’l-hâmis ve’l-‘işrîn mine’l-Muharremi’l-harâm li-sene [1]108

Nurullah Efendi imâm-ı Koca Mustafa Paşa, Mustafa Efendi vekîl-i harc-ı Koca Mustafa Paşa, el-Hâc Mehmed bin Osman işâret [silik], Abdurrahman Efendi halîfe-i muhâsebe, Sâlih Efendi ibn Receb hüddâm-ı muhâsebe, el-Hâc İsmail hüddâm-ı muhâsebe, Derviş Mehmed Ali bin el-Hâc Mustafa, es-Seyyid Ömer Çelebi bin Receb, İbrahim Çelebi bin Ahmed, Mustafa Çelebi bin el-Hâc Ahmed, Mustafa Çelebi bin el-Hâc İsmail, Mustafa Çelebi bin Hasan ve gayrühüm.

1467 - 1696 (1108) İstanbul 22: 151(1)b/1 Tescil işlemi /
Registration

İstanbul’un Kâtip Hüsrev Mahallesi’nden tüccar el-Hac Mustafa, Hacı Paşa Mahallesi’nden tüccar el-Hac Ahmet ile birlikte mahkemeye gelir. El-Hac Mustafa, Hasan Paşa Vakfı’ndan Kahire’de bulunan bir arsayı 100 kuruş peşin ve günlük birer para karşılığında kiralamış, sonra da bu arsayı mütevellî izniyle ücretsiz olarak el-Hac Ahmet’e devretmiştir. El-Hac Mustafa, arsa üzerinde bulunan mülk binalarını ise, 2060 kuruşa el-Hac Ahmet’e satmıştır. El-Hac Mustafa, el-Hac Ahmet’ten parasını bütünüyle aldığını söyler. El-Hac Ahmet bu ifadeyi doğrular. Mahkeme de bu devir ve satış işlemlerini sicile kaydeder.

El-Hac Mustafa, a merchant who lives in İstanbul’s Kâtip Hüsrev neighborhood, appears in court with el-Hac Ahmet, another merchant who lives in the Hacı Paşa neighborhood. The former

rented a plot in Cairo from the Hasan Paşa Waqf for a 100 kuruş advance payment and rent of 1 akçe per day. He then transferred the plot to el-Hac Ahmet free of charge, with the permission of the mutawalli. He also sold to el-Hac Ahmet the buildings on the plot for 2060 kuruş. El-Hac Mustafa states that he has received payment in full. El-Hac Ahmet corroborates his testimony. The court registers the transfer and sale.

Mahmiye-i İstanbul'da Kâtib Hüsrev Mahallesi'nde sâkin tüccârdan el-Hâc Mustafa ibn el-Hâc Selim nâm kimesne meclis-i şer'-i şerîf-i enverde mahmiyye-i mezbûrede Hocapaşa Mahallesi'nde sâkin yine tüccâr-ı zü'l-iktidârdan işbu râfi'ü'l-kitâb el-Hâc Ahmed bin el-Hâc Yunus nâm kimesne mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüp mahrûsa-i Mısır-ı Kâhire muzâfâtından kasaba-i Bulaksur'da vâki' bir taraftan Abdurrahim Çelebi arsası ve bir taraftan el-Hâc Ahmed arsası ve iki taraftan tarîk-i âmm ile mahdûd birbirine müttasıl tahtânî yedi bâb mahzen ve yine tahtânî iki bâb oda ve fevkânî iki bâb oda ve dehliz ve tahtında matbah ve bi'r-i mâ' ve havluyı müştamil menzilin arsası merhûm Hasan Paşa Vakfı'ndan olmağla arsa-i mezbûreyi vakf-ı mezbûr mütevellîsi olan Abdurrahim Çelebi nâm kimesneden bundan akdem yüz guruş icâre-i mu'accele ve be-her yevm birer para mü'eccele ile ba'de'l-istîcâr ve't-tesellüm hâlâ üzerinde mevcûd olan ebniye-i mezkûreyi bi-cümleti't-tevâbi' ve'l-levahık ve kâffeti'l-hukûk ve'l-mürâfık tarafeynden îcâb ve kabûli hâvî bey'-i bât-ı sahîh-i şer'î ile mezbûr el-Hâc Ahmed'e iki bin altmış altı guruşa bey' ve temlîk ve arsasını bâ-izn-i mütevellî meccânen ferâğ ve tefvîz idüp ol dahi iştirâ ve temellük ve tefevvüz ve kabûl eyledikten sonra semeni olan meblâğ-ı mezbûr iki bin altmış altı guruş mezbûr el-Hâc Ahmed yedinden bi't-tamâm ahz ve kabz ve tesellüm idüp bey'-i mezbûr mahallinde kabz ve tasarrufa tarafımdan mezbûr el-Hâc Ahmed'i taslît eyledim fî-mâ-ba'd menzil-i mahdûd-ı mezbûrun ebniyesi mezbûr el-Hâc Ahmed'in mülk-i müştêrâsı ve arsası dâhil-i hafra tasarrufı olmuşdur benim aslâ alâka ve medhalim kalmadı keyfe-mâ yeşâ' mutasarrıf olsun

didikde mukırr-ı mezbûr el-Hâc Mustafa'nın ber-vech-i muharrer cârî ve sâdır olan kelimâtını el-mukarrün-lehü'l-mezbûr el-Hâc Ahmed vicahen tasdîk ve şifâhen tahkîk itmeğın mâ-hüve'l-vâkı' bi't-taleb ketb olundı fi'l-yevmi'r-râbi' min Saferi'l-hayr sene [1]108

Şühûdü'l-hâl

El-Hâc Mehmed Ağa bin Sinan, Mehmed Çelebi bin Sâlih, Emrullah Çelebi bin el-Hâc Cafer, el-Hâc Ömer bin el-Hâc İbrahim, Mehmed Çelebi bin el-Hâc Selim, el-Hâc Abdullah bin Nâzır, Hüseyin Çelebi bin Ali, Kuşadalı el-Hâc Ali, Kürkçi Ali bin Ahmed, el-Hâc İbrahim bin Veli, el-Hâc Halil Efendi bin [boş], el-Hâc Mehmed bin İbrahim, el-Hâc Ali Beşe çukadâr, İbrahim bin Ahmed, Müzellef el-Hâc [silik] Ahmed [silik].

1468 - 1696 (1108) İstanbul 22: 155a/2 Tescil işlemi / *Registration*

İstanbul'un Fatih yöresindeki Kovacıade Mahallesi'nde yaşayan eski Rumeli kazaskeri Mirza Mustafa Efendi, Beyzade Mahmut Efendi Vakfı'ndan peşin kiraya (miktar belirsiz) ek olarak günlük 2 akçeye bir ev kiralamıştır. Mirza Mustafa Efendi, vakfın mütevellisi Osman Efendi ile birlikte mahkemeye gelerek, evin yıkılmaya yüz tuttuğunu belirtir ve mahkemeden keşif yapılarak evin arsası ile birlikte toplam değerinin belirlenmesini ister. Keşif işlemi sonucunda bilirkişiler, evin arsa ile birlikte toplam değerinin 46.400 akçe olduğunu mahkemeye bildirirler. Mahkeme de bilirkişilerin ifadelerini sicile kaydeder.

Mirza Mustafa Efendi, the former military judge (kazasker) of Rumelia and a resident of İstanbul's Kovacıade neighborhood in the city's Fatih area, has rented a house from the Beyzade Mahmut Efendi Waqf for an advance payment (amount not specified) and a rent of 2 akçe per day. He appears in court with the waqf mutawalli Osman Efendi, stating that the house is in disrepair. Mustafa Efendi requests an investigation to determine the value

of the house, including the land. Upon investigation, the experts report to the court that the house and the plot are worth 46,400 akçe. The court registers the experts' testimony.

Husûs-ı âti'z-zikrin mahallinde ketb ve tahrîri içün sâdır olan fermân-ı şerîfe imtisâlen savb-ı şer' den irsâl olunan İbrahim Efendi ibn Mehmed ol dahi hâssa mi'mârlardan es-Seyyid Mustafa Halîfe ibn Eyyûb ve zeyl-i kitâbda muharrerü'l-esâmî ile mahmiyye-i İstanbul'da Koğacızâde Mahallesi'nde vâki' sâbıkâ Rum Kazaskeri olan a'lemü'l-ulemâ'i'l-izâm sa'âdetlü Mirza Mustafa Efendi hazretlerinin sa'âdet-hânelerine varup akd-i meclis-i şer'-i nebevî eyledikde müşârün-ileyh hazretleri meclis-i ma'kûd-ı mezbûrda mahalle-i mezbûrede vâki' merhûm Beyzâde Mahmud Efendi Vakfı'na hâlâ meşrûtiyet üzre mütevellî olan Osman Efendi ibn Muzaffer mahzarında takrîr-i kelâm ve ta'bîr anî'l-merâm idüp mütevellî-i mezbûr Osman Efendi'nin mütevellîsi olduğu vâkıf-ı mezbûrun evkâfı mülhakâtından icâre-i mu'accele ve yevmî ikişer akçe mü'eccele ile taht-i tasarrufumda olup mahalle-i mezbûrede vâki' bir taraftan tarîk-i hâss ve iki taraftan benim âhar menzirim arsası ve matbahı ve bir taraftan tarîk-i âmm ile mahdûd hâriciyye ve dâhiliyye köhne fevkânî beş baş oda ve iki sofa ve âhûr ve mağsel ve kenif ve matbah ve havluyı müştemil menzil mürûr-ı eyyâm ile müşrif-i harâb olmağla mütevellî-i mezbûrun muvâcehesinde arsasının keşf ve üzerinde olan köhne ebniyesi tahmîn-i sahîh ile tahmîn ve takvîm olunmak matlûbumdur didikde gıbbe't-tasdîki's-şer'î kazîye minvâl-i muharrer üzre olduğu ba'de'l-mu'âyene ve'l-müşâhede mi'mâr-ı mezbûr muvâcehelerinde menzil-i mezbûrun arsasını mesâha itdikde tûlen ve arzan bi-hesâb-ı terbî'î iki yüz yetmiş zirâ' arsası olduğu müte'ayyin oldukdan sonra zikr olunan arsa üzerinde vâki' köhne ebniyesi sâniyen mesâha olundukda bi-hesâb-ı terbî'î iki yüz otuz zirâ' köhne ebniyesi olup be-her zirâ'ı yüz altmışar akçeden otuz altı bin sekiz yüz akçe ve yine bi-hesâb-ı terbî'î iki yüz kırk zirâ' köhne taş dıvarın kırkar akçeden dokuz bin altı yüz akçe ki min-haysi'l-mecmû' kırk altı bin dört yüz akçeye bâliğ

olub ebniye-i mezbûrenin el-yevm meblâğ-ı mezbûrdan ziyâde tahammüli yokdur deyü mi'mâr-ı mezbûr ve sâ'ir ebniye ve sukûf ahvâline ittılâ'-ı tâmmı olan bî-garaz müslimîn icmâ' ve ittifâk itdiklerini mevlânâ-yı mezbûr mahallinde ketb ve tahrîr ba'dehu ma'an irsâl olunan Ali bin Bali ve Mustafa bin Şaban ile meclis-i şer'a gelüp alâ-vukû'ihî inhâ ve tahrîr itmeğîn mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu fî 13 min Saferi'l-hayr sene [1]108

Şühûdü'l-hâl

Hasan Efendi bin Mustafa, Mehmed Efendi bin İbrahim, Nasûh Efendi bin Mehmed, İsmail Efendi bin Abdüsselâm, Çukadâr el-Hâc Süleyman bin Abdullah, el-Hâc Abdullah Beşe bin Mehmed, Mehmed Çelebi bin Mehmed, Mustafa Efendi Kethüdâ bin Mustafa, fahrü'l-müderrişin es-Seyyid Ömer Efendi, İbrahim Çelebi bin Ahmed, Ali bin Bali, Hasan bin Hüseyin.

1469 - 1696 (1108) İstanbul 22: 156a/1 Tescil işlemi / *Registration*

İstanbul'un Şeyh Muhyittin Koçevi Mahallesi'nden Rabia Hatun'un eşi ve vekili Mustafa Çelebi mahkemeye gelir. Cafer Bey'in gelirinin Müftü Ali Çelebi Mahallesi imamı ile Gül Camisi imamına aktarılması koşuluyla vakfettiği, Müftü Ali Çelebi Mahallesi'nde bulunan bir evi, Rabia Hatun'un babası Hacı Hüseyin vakıftan kiralamıştır. Hacı Hüseyin'in ölümünden sonra ev, üç çocuğu arasında paylaştırılmış, çocuklardan Yakup'un da çocuksuz olarak ölmesiyle hissesi vakfa kalmıştır. Vekil Mustafa Çelebi, şimdi mahkemeden keşif yapılmasını ve Rabia Hatun'un evdeki hissesinin ayrıştırılmasını isteyerek isteğini destekleyen bir fermanı da mahkemeye sunar. Bilirkişilerin yaptıkları keşif sonucunda ortaklar, yapılan paylaşımı kabul eder. Mahkeme de bu işlemi sicile kaydeder.

Mustafa Çelebi, husband and legal agent of Rabia Hatun, a resident of İstanbul's Şeyh Muhyittin Koçevi neighborhood, appears in court. Rabia Hatun's late father Hacı Hüseyin had rented

a house in the Müftü Ali Çelebi neighborhood endowed by Cafer Bey with the stipulation that its rent revenue would be used for the prayer leader (imam) of the same neighborhood and that of the Gül Mosque. Upon Hacı Hüseyin's death, the usufruct rights of the house were divided among his three children. After Yakup, one of his children, died with no heirs, his share fell to the waqf. Now the legal agent Mustafa Çelebi, presenting an imperial document (ferman), demands an investigation to determine Rabia Hatun's share in the house. Experts conduct an investigation, after which the heirs accept the proposed shares. The court registers the transaction.

Mahmiye-i İstanbul'da Şeyh Muhyiddin Koçevî Mahallesi sâkinlerinden Râbia bint el-Hâc Hasan nâm hâtun tarafından husûs-ı âti'z-zikre vekîl olduğu zât-ı mezbûreyi ma'rifet-i şer'îye ile ârifân olan mahalle-i mezbûre sükkânından Mustafa Çelebi bin Hüseyin ve Mustafa Halife ibn Halil şehâdetleriyle şer'an sâbit olan zevc-i mutallakı Mustafa Çelebi bin Mehmed nâm kimesne meclis-i şer'-i şerîfde bi'l-vekâle takrîr-i kelâm ve ta'bîr-i anî'l-merâm idüp ashâb-ı hayrâtıdan Cafer Bey nâm sâhibü'l-hayrın gallesi mahmiyye-i mahkiyede Müfti Ali Çelebi Mahallesi imâmı ile Gül Câmî'i imâmına meşrûta vakfı olup zikr olunan Müfti Ali Çelebi Mahallesi'nde vâki' iki taraftan el-Hâc Nasuh mülki ve bir taraftan imâma meşrût vakf menzil tarîk-i âmm ile mahdûr hâriciyye ve dâhiliyye büyü-tü adîde ve mahzen ve bâğçeyi muhtevî vakf menzil müvekkilem mezbûre Râbia Hâtun'un babası merkûm Hacı Hüseyin'in icâreteyn-i ma'lûmeteyn ile taht-ı tasarrufunda olup ba'de vefâtihî oğulları Mehmed ve Yakub ve kızı mezbûre Râbia'ya intikâl-i âdî ile intikâl eyledikten sonra mezbûr Yakub dahi bilâ-veled fevt olup hissesi taraf-ı vakfa 'âid ve menzil-i mezbûr kâbil-i taksîm olmamağla savb-ı şer'den üzerine varılup ba'de'l-keşf ve'n-nazar müvekkilem mezbûre Râbia Hâtun'a menzil-i mezbûrdan isâbet iden sülûs hissesini ta'yîn ve ifrâz ve alâmât-ı fâsıla vaz'ı ile imtiyâz olunmasın bi'l-vekâle taleb iderim deyü husûs-ı mezbûrî nâtık fermân-ı şerîf dahi ibrâz itmeğîn

kıbel-i şer‘-i enverden keşf nâ‘ibimiz fahrü‘l-müderresini‘l-kirâm Abdullah Efendi ibn Ali irsâl olunup ol dahi hâssa mi‘mârlardan üstâd Mustafa Halîfe ibn Eyyûb ve ahvâl-i binâya vukûfları olup zeyl-i vesîkada muharrerü‘l-esâmî müslimîn ile menzil-i mezbûrun üzerine varup ba‘de‘n-nazar menzil-i mezbûrun kâbil-i taksîm olduğu müşâhede olundukdan sonra vakf-ı mezbûra bermûceb-i şart-ı vâkıf mütevellî olan imâm Mehmed Efendi ibn Sâlih ve müvekkile-i mezbûrenin karındaşı merkûm Mehmed huzûrlarında mi‘mâr-ı merkûm menzil-i mezbûrî mesâha eyledikde tûlen ve arzan bi-hesâb-ı terbî‘î üç yüz seksen iki zirâ‘ ebniyesi ve bi-hesâb-ı merkûm yüz on altı zirâ‘ arsası olduğu zâhir ve müte‘ayyin oldukdan sonra zikr olunan tarîk-i âmm tarafında vâki‘ hâriciyye ta‘bîr olunur fevkânî bir oda ve vustâda bir sağîr oda ve bir sağîr mâbeyn odası mesâha ve kısmet cihetlerinden müvekkile-i mezbûre Râbia’nın sülüs hissesine mu‘âdil olmağa mütevellî-i merkûm ve mezbûr Mehmed’in rızâlarıyla mezbûre Râbia’nın sülüs hissesiçün hâriciyye-i merkûme ta‘yîn ve alâmât-ı fâsıla vaz‘ olunup ve dâhiliyyede vâki‘ fevkânî üç oda ve dört sofayı ve bâğçe ve su kuyusu vakfa ‘âid olan hisse ile mezbûr Mehmed’in hissesine ta‘yîn olunup ve her biri vech-i meşrûh üzre hisselerini kabûl ve kabz eylediklerini mûmâ-ileyh Abdullah Efendi mahallinde tahrîr ba‘dehu ma‘an ba‘s olunan Mehmed bin İbrahim ve Yusuf bin Abdullah ile meclis-i şer‘a gelüp alâ-vukû‘ihî inhâ ve takrîr itmeğin mâ-vaka‘a bi’t-taleb ketb olundu fî 4 min-Saferi‘l-hayr li-sene [1]108

Şühûdü‘l-hâl

El-Hâc Mustafa bin Süleyman, Osman Çelebi bin Abdullah, Mehmed Çelebi bin Ahmed, Osman Çelebi bin Mehmed, Hasan Beşe bin Yusuf, Ahmed Çelebi bin İdris.

1470 - 1696 (1108) İstanbul 22: 156b/1 Tescil işlemi / *Registration*

İstanbul’un Karabaş Mahallesi’nde bulunan Recep Çorbacı Vakfı’nın mütevellisi el-Hac Mehmet, Emir Buhari Mahallesi’nden

Ömer Çelebi ile birlikte mahkemeye gelir. Mütevellî el-Hac Mehmet, ölen babası Recep Çorbacı'nın vakfetmiş olduğu paradan Ömer Çelebi'ye 200 kuruş borç vermiş, Ömer Çelebi de karşılığında aynı mahallede bulunan el-Hac Ebubekir Vakfı'ndan aylık 15 akçeye kiralamış olduğu evi mütevellî izniyle, geri alabilme koşuluyla (ferâğ-ı bi'l-vefâ) kendisine devretmiştir. Ömer Çelebi, mütevellî el-Hac Mehmet'e yıllık 30 kuruştan 13 yılda toplam 390 kuruş ödemiş, ardından fazladan ödemiş olduğu 190 kuruş ile evin kullanım hakkını geri istediğinde aralarında anlaşmazlık çıkmıştır. Mütevellî el-Hac Mehmet, şimdi söz konusu evin kullanım haklarını, yine mütevellî izniyle Ömer Çelebi'ye devrederek sulh yaptıklarını ve Ömer Çelebi'nin de fazladan ödemiş olduğu 190 kuruştan vazgeçtiğini söyler. Ömer Çelebi, mütevellî el-Hac Mehmet'in ifadesini doğrular. Mahkeme de bu sulh işlemini sicile kaydeder.

El-Hac Mehmet, mutawalli of the Recep Çorbacı Waqf in İstanbul's Karabaş neighborhood, is in court with Ömer Çelebi, a resident of the Emir Buhari neighborhood. Mutawalli el-Hac Mehmet gave Ömer Çelebi a 200 kuruş loan out of funds endowed by his late father Recep Çorbacı. In exchange for the loan, Ömer Çelebi transferred to el-Hac Mehmet a house in the same neighborhood, which was rented from the el-Hac Ebubekir waqf for 15 akçe per month, with the permission of the waqf mutawalli and with a buy-back option (ferâğ-ı bi'l-vefâ). Ömer Çelebi has paid the mutawalli el-Hac Mehmet a total of 390 kuruş at 30 kuruş per annum for 13 years. Then, the two parties had a dispute when Ömer Çelebi requested the return of the excess 190 kuruş that he paid as well as the usufruct rights of the house. Mutawalli el-Hac Mehmet now states that he and Ömer Çelebi have reached an amicable settlement according to which he has returned the usufruct rights of the house to Ömer Çelebi, again with the permission of the mutawalli, and Ömer Çelebi has given up his demand for the return of his excess payment of 190 kuruş. Ömer Çelebi corroborates his testimony. The court registers the settlement.

Mahmiye-i İstanbul'da Karabaş Mahallesi'nde vâki' merhûm Receb Çorbacı Vakfı'na evlâdiyet ve meşrûtiyet üzere bi'l-fi'l mütevellî olan el-Hâc Mehmed nâm kimesne meclis-i şer'-i şerîf-i enverde mahmiye-i mezbûrede Emir Buhârî Mahallesi'nde sâkin işbu râfi'ü'l-kitâb Ömer Çelebi ibn Osman nâm kimesne mahzarında bi't-tevliye ikrâr ve takrîr-i kelâm idüp târih-i kitâbdan on dört sene mukaddem mütevellîsi olduğım babamız mezbûr Receb Çorbacı nukûd-ı mevkûfesinden mezkûr Ömer Çelebi'ye iki yüz guruş ikrâz ve teslîm ol dahi istikrâz ve kabz idüp zikr olunan Emir Buhârî Mahallesi'nde vâki' merhûm el-Hâc Ebûbekir Vakfı'ndan icâre-i mu'accele ve be-her mâh on beşer akçe ücret-i mü'eccele ile taht-ı tasarrufunda olan ma'lûme'l-hudûd menziline meblâğ-ı mezbûr iki yüz guruş mukâbelesinde ferâğ-ı bi'l-vefâ ile bâ-izn-i mütevellî bana ferâğ ve tefvîz eyledikten sonra bilâ-devr-i şer'î deyn-i mezbûra mahsûben mezbûr Ömer Çelebi be-her sene otuz guruşdan on üç senede bana üç yüz doksan guruş def' ve teslîm ben dahi ahz ve kabz itmişidim hâlâ mezbûr Ömer Çelebi ber-vech-i muharrer on üç senede bana medfû'ı olan üç yüz doksan guruşun iki yüz guruşunu asl-ı mâl-ı mezbûra takâss ve mâ'adâsı olan yüz doksan guruş ile menzil-i mezbûrî benden taleb ve da'vâ itmekle beynimizde münâza'ât-ı kesîre cereyân itmişidi el-hâletü hâzihi asl-ı mâl-ı mezbûr iki yüz guruş cânib-i vakfa ben dâmin olmak üzere makbûzum olan meblâğ-ı mezbûr üç yüz doksan guruşun iki yüz guruşunu ber-vech-i mübeyyen kendüye ikrâz eylediğim iki yüz guruşa takâs ve menzil-i mezbûrî bâ-izn-i mütevellî yine merkûm Ömer Çelebi'ye ferâğ ve tefvîz idüp mezbûr Ömer Çelebi dahi mukâsa ve tefevvüz ve kabûl ve mâ'adâsı medfû'ı olan yüz doksan guruşa müte'allik âmm-ei da'vâdan taraf-ı vakfı ve benim zimmetimi ibrâ'-i âmm-ı [ve] kâtî'u'n-nizâ'la ibrâ' ve iskât eyledi didikde gibbe't-tasdîki's-şer'î mâ-hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sâmin aşer min-Saferi'l-hayr sene [1]108

Şühûdü'l-hâl

Abdullah Efendi ibn Mehmed Efendi, Mehmed Efendi bin Receb, Abdurrahman Beşe ibn Sun[ullah], es-Seyyid Mehmed

Efendi ibn Receb, İsmail Çelebi ibn el-Hâc Sefer, Hüseyin ibn Abdullah, Muharrem Efendi ibn Ali, Hüseyin Çavuş ibn Sinan, Ahmed Bey ibn Mehmed, Ahmed Çelebi ibn Hüseyin.

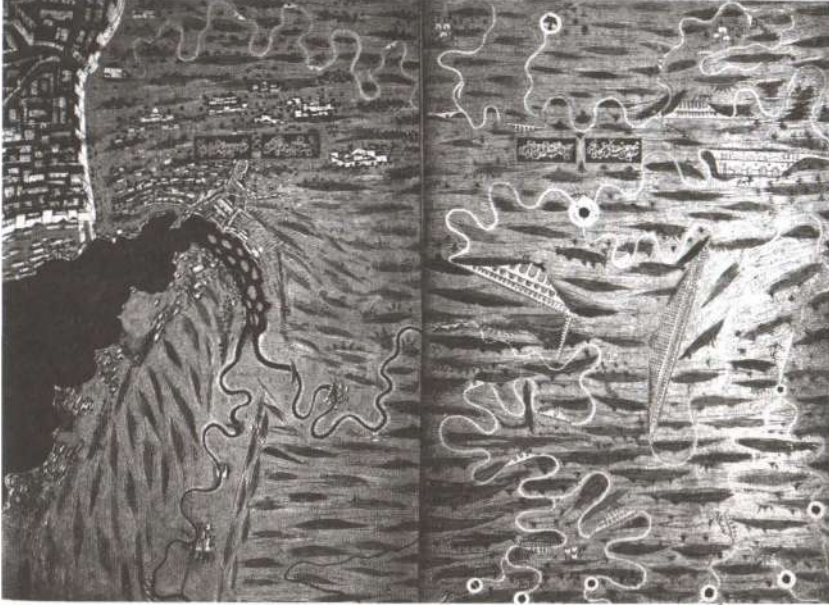
1471 - 1696 (1108) İstanbul 22: 159b/1 Tescil işlemi / Registration

Koca Hacı Sofu Mehmet Paşa Vakfı mütevellisinin vekili (kaymakamı) Mustafa Efendi, eski gümrük emini Mehmet Ağa ile birlikte mahkemeye gelir. Vakfın Davutpaşa yakınlarında bulunup çeşmelere bağlı olan üç su yolundan su geçişi olmadığından bu yolların onarılması gerekmektedir. Bundan dolayı su yollarından dört kanadın vakıf tarafından kiraya verilmesi ve bu kira geliri ile bozuk olanlarının tamir edilmesi gündemdedir. Müteveli, bu konudaki izni içeren hücceti mahkemeye sunar. Bunun üzerine keşif yapılır ve fiyat tespit edilir. Mehmet Ağa kendisinin yaptırdığı bir başka çeşmeye su getirmek üzere bu su yolu kanatlarını açık artırmada en yüksek peyi vererek 1000 kuruşa kiralar. Mahkeme de bu işlemi sicile kaydeder.

Mustafa Efendi, deputy mutawalli (kaymakam) of the Koca Hacı Sofu Mehmet Paşa Waqf, appears in court with Mehmet Ağa, the former customs officer (gümrük emini). Three waqf-owned water canals near Davutpaşa are out of order and in need of repair. The waqf thus wants to rent out four other water canal wings, with the aim of using the rent revenue for repairing the other three. The mutawalli presents to court a hujjet authorizing the transactions. The court conducts an investigation and determines the expenses. Mehmet Ağa, the highest bidder, rents these water canal wings for 1000 kuruş in order to carry water to another fountain he had built. The court registers the transaction.

Husûs-ı âti'l-beyânın mahallinde ketb ve tahrîri iltimâs olunmağın savb-ı şer'-i enverden bi't-taleb irsâl olunan Ebûbekir Efendi bin el-Hâc Abdülkerim bi'l-fi'l gümrük emîni olan umdetül-

emâcid ve'l-ekârim Mehmed Ağa ibn Mustafa'nın mahmiyye-i İstanbul'da Sarı Musâ Mahallesi'nde sâkin olduğu menzile varup bi'l-fi'l su nâzırı olan umdetü'l-eşbâh ve'l-a'yân Osman Ağa ibn Ali sâbıkâ su nâzırı olup şehremîni kâtibi olan umdetü'l-erbâbi't-tahrîr ve'l-kalem Mehmed Efendi ve râh-ı âbîlerde sarây-ı cedîd ve atîk-i sultânî bölükbaşı el-Hâc Hüseyin bin Ömer ve mevzi'-i âtîde vâki' Turunçluk suyu huddâmından Ramazân bin Abdullah ve Mustafa bin Receb ve merhûm Dâvud Paşa su yolcusı ve usta Mahmud bin Abdullah ve merhûm ve mağfûrûn-leh Ebulfeth Sultân Mehmed Hân bölükbaşı usta Mehmed bin Abdullah ve râh-ı âbîlerde kâtib el-Hâc Abdullah ve Usta Yahya bin Abdullah ve sâ'ir zeyl-i kitâbda muharrerü'l-esâmî müslimîn huzûrlarında akd-i meclis-i şer'-i hatîr eyledikde bi'l-fi'l İstanbul kâdılarının nezâret-i aliyyelerinde olan evkâfdan merhûm Koca Hacı Sofî Mehmed Paşa Vakfı'na evlâdiyet ve meşrûtiyet üzre bi'l-fi'l mütevellî olan Abdullah Bey bin Mustafa tarafından kâ'im-makâm-ı mütevellî olan Mustafa Efendi ibn el-merhûm Fazlullah Efendi meclis-i ma'kûd-ı mezbûrda mûmâ-ileyh Mehmed Ağa ibn Mustafa mahzarında bi't-tevliye ikrâr-ı tâmm ve takrîr-i kelâm idüp vâkıf-ı mezbûrun mahmiyye-i İstanbul'da hısnı ebvâbından Topkapusu hâricinde hadâyık-ı sultânîyede Dâvud Paşa bağçesi kurbünde merhûm Sultân Ahmed Hân kubbesi yanında Timur-kapu demekle ma'rûf mevzi'de vâki' dört aded yapılı bacalarından cem' olup yine bâb-ı mezbûr hâricinde vâki' Fazlı Paşa bağçesi ardında hafr itdirdiği bacalara cereyân idüp andan dahi hâsıl olan su ile ba'de'l-cem' mahmiyye-i mezbûrede Mevlevîhâne Yenikapusu dâhilinde vâki' üç aded çeşmelere cereyân iden suyun yolları mürûr-ı eyyâm ve şühûr ile bi'l-küllîye harâb olup zikr olunan üç aded çeşmelere kat'â su cereyânı mümkün olmayup ve ta'mîr ve termîme vakf-ı mezbûrdan bir vechile kadr ve vüs'at dahi olmayup cümlesi zâyî' ve telef olmak mukarrer olup ve mârû'z-zikr Timur-kapu nâm mevzi'de olan bacalar ve kanadât mahmiyye-i mezbûreye ba'îd ve Fazlı Paşa Bağçesi ardında olan baca ve kanadât karîb olmağla mârû'l-beyân Timur-kapu nâm mevzi'de vâki' dört aded bacalardan cem' olan suyun kanadâtına



Tarih-i Sultan Süleyman'da Kırkçeşme su yollarını gösteren harita (16. yy. sonu).

Map of the Kırkçeşme water supply system from Tarih-i Sultan Süleyman, late sixteenth century.

ve müte'ayyin olmağla vâkıf-ı mezkûrun ancak sâlifü'z-zikr Timur-kapu nâm mevzi'de olan dört aded baca ve kanadâtını taraf-ı vakfdan bi'l-izni's-şer'î mu'accele-i misliyesi olan meblâğ-ı mezbûr bin guruşa mûmâ-ileyh Mehmed Ağa'ya îcâr ve teslîm ol dahi mâ-i mezkûr mahall-i mezbûrdan bir münâsib suya ilhâk andan mahmiyye-i mezbûrede Avret Pazarı'nda kendi sâkin olduğu işbu menzilde mücerred binâ eylediği çeşmeye icrâ için istîcâr ve kabûl eyledikten sonra mu'accele-i mezbûre bin guruşa vâkıf-ı mezbûrun mârû'z-zikr Fazlı Paşa Bağçesi ardında vâkı' baca ve su yollarını ta'mîr ve termîm için bi't-tevliye ahz ü kabz ve tesellüm eyledim fîmâ-ba'd sâlifü'z-zikr Timur-kapuda vâkı' kanadât-ı muharrere-i mezbûra mûmâ-ileyh es-Seyyid Mehmed Ağa'nın dâhil-i [...] tasarrufı olmuştur didikde gıbbe't-tasdîki's-şer'î vâkı' hâli mevlânâ-yı mezbûr Ebûbekir Efendi mahallinde ketb ve terkîm ba'dehu ma'an ba's olunan Abdurrahman Efendi

bin Mehmed ve Mustafa Çelebi bin İsmail ile meclis-i şer'a gelüp
alâ-vukû'ihî inhâ ve takrîr itmeğin mâ-hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb
olundu fi'l-yevmi's-salis min-Saferi'l-hayr li-sene semâne ve mi'e
ve elf

Şühûdü'l-hâl

Mehmed Efendi nâzır-ı sâbık, el-Hâc Abdurrahman Ağa ibn
el-Hâc Mehmed Diyârbekirî, el-Hâc Halil Ağa ibn Mehmed
el-bezzazistânî, es-Seyyid İbrahim Çelebi en-nakkâş, el-Hâc Mus-
tafa bin Yusuf, Mustafa câbî-i vakf, İbrahim Ağa bin Osman,
Pirî Çelebi bin Mehmed, Yahya Ağa bin Ömer, Mehmed Ağa bin
Musallî, Mustafa Çelebi bin Veli, Ahmed Çelebi bin Abdullah,
Ali Ağa bin Sinan, Derviş Mehmed Çelebi bin Süleyman, Abdul-
lah Bey bin Abdullah, Mehmed Bey bin Mustafa, Ali Bey bin
Abdullah, el-Hâc İbrahim bin el-Hâc Halil, Abdülbâkî bin Ali,
Abdullah Efendi imâm-ı Câmi'-i Dârüssa'âde, İsmail Efendi bin
Abdullah, Süleyman Halife el-mü'ezzin, Mustafa bin Süleyman,
Mehmed Çelebi bin Mahmud el-mühürdâr.

1472 - 1696 (1108) İstanbul 22: 162b/1 Dava / *Adjudication*

Mehmet Geylânî Vakfı'na ait mahzenin giriş kapısı yine vakfa
ait zaviye tarafındadır. Bu mahzenin kullanım haklarını elinde
bulunduran Halil Ağa bu kapıyı kullanmaktadır. Mahzen yangın-
da yanmış ve kapısı yine aynı yere yapılmıştır. Halil Ağa, vakfın
mütevellisi karşısında mahkemeye çıkarak mütevellinin bu kapıyı
eskiden olduğu gibi kullanmasına engel olduğunu ileri sürer.
Görüşü sorulan müteveli, Halil Ağa'nın zaviye tarafından giriş
hakkı olduğunu kabul eder. Sonuçta, davacı Halil Ağa davayı
kazanır.

*The entrance of a storage cellar belonging to the Mehmet
Geylani Waqf faces the dervish lodge (zaviye) of the same waqf.
Halil Ağa, who holds the usufruct rights of the cellar, uses that
particular entrance. After the cellar was destroyed in a fire, the*

entrance was built in the same place. Halil Ağa sues the mutawalli, claiming that the latter is now preventing him from using the entrance. Questioned by the court, the mutawalli admits that Halil Ağa is entitled to use the entrance facing the dervish lodge. In conclusion, the plaintiff Halil Ağa wins the case.

Husûs-ı âti'l-beyânın mahallinde ketb ve tahrîri iltimâs olunmağın savb-ı şer'-i hatîrden keşf nâ'ibimiz olan fahrû'l-müderresini'l-kirâm Abdullah Efendi bin Ali irsâl olunup ol dahi mahmiyye-i İstanbul hısnı ebvâbından Bağçekapısı hâricinde vâki' merhûm eş-Şeyh Mehmed Geylânî Vakfı'ndan olup bir taraftan ba'zan arabacı [silik] berber dükkânları ve bir taraftan vakf-ı mezbûr mütevellîsine meşrûta menzil ve bir taraftan damlalık ve bir taraftan [vakf-ı] mezbûrun zâviyesi ile mahdûd mahzenin üzerine varup zeyl-i vesîkada muharrerü'l-esâmî müslimîn huzûrlarında akd-i meclis-i şer' eyledikde mahzen-i mahdûd-ı mezkûra icâreteyn-i ma'lûmeteyn ile mutasarrıf olan işbu [râfi'ü'l-vesîka] Halil ağa bin Hasan meclis-i ma'kûd-ı mezbûrda vakf-ı mezbûra meşrûtiyet üzre mütevellî olan [silik] ibn Sâdık mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüp işbu mahzen-i mahdûd-ı mezkûrun kadîm [silik] kapısı zâviye-i mezkûre tarafında olup ve zâviye-i mezkûre arsasından hakk-ı mürûrum [silik] bin yüz yedi senesinde vâki' harîkde muhterik olmağın müceddeden kârgîr binâ idüp vaz'-ı kadîm [üzre] işbu kapuyı zâviye-i mezkûre tarafına vaz' idüp zâviye-i mezkûre arsasından kemâ fi'l-evvel [silik] eylediğimde mütevellî-i mezbûr bi-gâyr-i vech zikr olunan kapuyı sedd eyle deyü mürûrdan mâni' olmağla [silik] olunup vaz'-ı kadîmi üzre mürûra mâni' olmamak içün tenbîh olunmak matlûbumdur didikde gıbbe's-su'âl mütevellî-i mezbûr cevâbında fi'l-vâki' ber-vech-i muharrer mahzen-i mahdûd-ı mezkûr[un zikr] olunan kapısı kadîmden zâviye-i mezkûre tarafında olup ve arsa-i merkûme hakk-ı mürûr [silik] olduğunu bi't-tav'îs-sâf ikrâr ve itirâf itmeğın mücebiyle müdde'î-i mezbûr Halil Ağa'nın mürûruna mâni' olmamak üzre mütevellî-i mezbûra tenbîh eylediğini mevlânâ-yı mezbûr mahallinde ketb ve

tahrîr ve [ma'an] ba's olunan Mehmed bin İbrahim ve Yusuf bin Abdurrahim ile meclis-i şer'a gelüp alâ [vukû'ihî] inhâ ve takrîr itmeğin mâ-hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sadis min-Saferi'l-hayr sene [1]108

Şühûdü'l-hâl

El-Hâc Ali bin Hüseyin, Abdullah Çelebi bin Ahmed, Mehmed Çelebi bin Halil, Hasan bin İbrahim, Halil bin, Süleyman Çelebi bin Bilal, Kabasakal bin Hüseyin.

1473 - 1696 (1108) İstanbul 22: 163b/1 Tescil işlemi / *Registration*

İstanbul'un Tokludedde Mahallesi'nde bulunup Şeyh Mustafa Efendi Vakfı'na ait bir evin kiracısı olan Şeyh Yahya, vakfın mütevellisi Seyyit Ahmet Çelebi ile birlikte mahkemeye gelir. Şeyh Yahya, söz konusu vakıf evinin yıkılmaya yüz tutması üzerine, mütevelliden izin alarak evi kendi mülkü olmak koşuluyla yenisinden yaptırdığını belirterek mahkemeden keşif yapılmasını ve eve yaptığı harcamanın belirlenmesini ister. Keşif işlemi sonucunda evin yapımına 2680 akçe harcanmış olduğu bilirkişilerce saptanır. Mahkeme de bilirkişilerin ifadelerini sicile kaydeder.

Şeyh Yahya, tenant of a house in İstanbul's Tokludedde neighborhood belonging to the Şeyh Mustafa Efendi Waqf, appears in court with Seyyit Ahmet Çelebi, mutawalli of the waqf. The former states that the house was about to collapse. With the permission of the mutawalli, he adds, he had it rebuilt on condition that it would be his own property. He now requests an investigation to determine his expenses. Following the investigation, the experts report to the court that the house should have cost 2680 akçe. The court registers the experts' testimony.

Husûs-ı âti'l-beyânın mahallinde ketb ve tahrîri bâbında fermân-ı âlî vârid olmağın imtisâlen-leh savb-ı şer'-i enverden keşf nâ'ibimiz olan fahrü'l-müderrisîni'l-kirâm Abdullah Efendi

ibn Ali irsâl olunup ol dahi hâssa mi'mârlardan Dede Mehmed Halîfe ibn İshak ve Mustafa Halîfe ibn Abdullah ile mahmiyye-i İstanbul'da Toklu Dede Mahallesi'nde vâki' merhûm eş-Şeyh Mustafa Efendi Vakfı müsakkafâtından olup bir taraftan mahalle-i mezbûre imâmı Ali Efendi menzili ve bir taraftan kal'a divarı ve bir taraftan yine vakf-ı mezbûrdan olup gallesi vücûh-ı hayrâta mevkûfe menzil ve bir tarafı tarîk-i âmm ile mahdûd menzile varup zeyl-i vesîkada muharrerü'l-esâmî ve ebniye ve sukûf ahvâline ittılâ'-ı tâmmı olan bi-garaz müslimîn mahzarında akd-i meclis-i şer'-i nebevî eylediğinde menzil-i mahdûd-ı mezkûra icâreteyn-i ma'lûmeteyn ile mutasarrıf olan işbu râfi'ü'l-kitâb umdetü'l-meşâyih eş-Şeyh Yahya Efendi bin eş-Şeyh Ahmed Çelebi bin Ömer muvâcehesinde takrîr-i kelâm ve ta'bîr anî'l-merâm idüp işbu menzil-i mahdûd-ı mezkûr ber-vech-i muharrer icâreteyn-i ma'lûmeteyn ile taht-ı tasarrufumda olup müşrif-i harâb olmağla kâbil-i süknâ olmayup vakıfda dahi müceddeden binâyâ müsâ'ade olmamağla kendi malımla ihdâs eylediğim ebniye mülküm olmak üzere mezbûr es-Seyyid Ahmed Çelebi bana izn virmekle nazar olunup hükm-i enkâzda olan ebniyesi keşf ve mesâha ve tahmîn-i sahîh ile tahmîn ve takvîm olunmak matlûbumdur didikde ba'de'n-nazar hâlâ minvâl-i meşrûh üzere olduğu zâhir ve nümâyân oldukdan sonra mi'mârân-ı mezbûrân menzil-i mahdûd-ı mezkûrun hükm-i enkâzda olan ebniyesini keşf ve mesâha ve tahmîn-i sahîh ile tahmîn ve takvîm eylediklerinde tûlen ve arzan bi-hesâb-ı terbî'î altmış beş zirâ' bir bâb fevkânî oda ve bir sofa ve bir dehliz sakf ve tavanlarının be-her zirâ'ı kırkar akçeden iki bin altı yüz seksen akçe olup ziyâdeye tahammülü olmadığını mi'mârân-ı mezbûrân ile müslimîn-i mezkûrân icmâ' ve ittifâk idüp her biri haber virmeğin vâki' hâli mevlânâ-yı mezbûr mahallinde ketb ve tahrîr idüp ba'dehu ma'an ba's olunan Mehmed Çelebi bin İbrahim ve Yusuf bin Abdurrahim ile meclis-i şer'a gelüp alâ vukû'ihî inhâ ve takrîr itmeğin mâ-hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundu fî 23 min-Muharremi'l-harâm sene [1]108

Şühûdü'l-hâl

Ali Efendi bin Mehmed, Mehmed Efendi bin Ömer, eş-Şeyh Osman Efendi bin İsmail, Ali Ağa bin Ahmed, el-Hâc Osman bin, Ahmed Efendi bin Ali el-imâm, Ahmed Çelebi bin Mehmed, Abdülganî bin Hüseyin, Ömer Efendi [silik].

1474 - 1696 (1107) İstanbul 22: A2a/3 Resmi yazışma / *Official correspondence*

Haremeyn-i Muhteremeyn Vakfı'nın nazırı el-Hac Ali Ağa saraya bir dilekçe göndermiştir. Dilekçeye göre, Rumeli'den İstanbul'a gelen yiyecek vs. geleneksel olarak (kadîmden berü) Ayasofya-i Kebir Camisi Vakfı'na ait Balkapanı Hanı'na gelmekte ve buradan İstanbul kadısı aracılığıyla saray mutfağına teslim edilmektedir. Ancak, beylikçiler birlik olup iskelelerdeki bu malzemelerin bir miktarını saray mutfağına, kalanını da bakkallara ve matarabazlara satmaya başlamışlardır. Aynı şekilde Yahudiler de iskeleye gelen bazı ürünleri kendi mallarıymış gibi çeşitli yerlere satmaktadırlar. Bu nedenle devletin vergi geliri eksildiği gibi malzemeler kendine ait olan kapana girmediği için Haremeyn-i Muhteremeyn Vakfı zarar görmektedir. İskeleye gelen malların, Balkapanı Hanı'nda tutulup istenildiğinde saray mutfağına verilmesi ve gerek iskelede gerekse etrafında beylikçi ve pazarbaşıl原因 bulunmaması gerekmektedir. Bu konuda daha önce verilmiş olan emr-i şerif Haremeyn-i Şerife'nin muhasebesine kayıtlıdır. Padişah, İstanbul kadısına gönderdiği emr-i şerif ile bu konuda daha önce yazılmış olan emri şerife uygun davranılmasını emrediyor.

El-Hac Ali Ağa, minister (nazır) of the Haremeyn-i Muhteremeyn Waqf, has petitioned the palace, stating that customarily (kadîmden berü) the food brought to İstanbul from Rumeli arrives at the Balkapanı Inn, which belongs to the Ayasofya-i Kebir Mosque Waqf, and is then delivered to the palace kitchen via the judge of İstanbul. However, the chancery officers (beylikçi) have conspired to sell a portion of the supplies at the quays to the

palace kitchen, and the remainder to grocers and shady dealers (matarabaz). Likewise, Jews have been selling some of the products arriving at the quays as if they themselves owned them. The state's tax revenue is affected adversely. Also, the Haremeyn-i Muhteremeyn Waqf suffers when the goods bypass its scales at Balkapanı. Supplies are supposed to be kept in the Balkapanı Inn and sent to the palace kitchen upon request. Chancery officers and market supervisors (pazarbaşı) have no business at the quays or their vicinity. An earlier Sultanic order (emr-i şerif) regarding the same issue is registered in the account books of Haremeyn-i Şerifeyn. The Sultan hereby sends to the judge of İstanbul another Sultanic order calling on all parties to obey the previous Sultanic order on this matter.

A'lemü'l-ulemâ'i'l-mütebahhirîn efdalü'l-fudalâ'i'l-müteverri'in yenbû'u'l-fazl ve'l-yakîn keşşâfû'l-müşkilâtî'd-dîniyye hallâlû'l-mufasssalatî'l-yakîniyye el-muhtass bi-mezîd-i inâyeti'l-meliki'l-mu'in mevlânâ Anadolu kâdı'askeri pâyesiyle İstanbul kâdısı olan mevlânâ [boş] edâma'llâhü te'âlâ fezâilehu tevkî'-i refî'-i hümayûn vâsıl olıcak malûm ola ki iftihârü'l-havâs ve'l-mukarrebîn muhtârü'l-'izz ve't-temkîn mefharü'l-mülûk ve's-selâtîn bi'l-fi'l dârû's-sâ'âdetim ağası olup hâlen Haremeyn-i Muhteremeyn Evkâfı nâzırı olan el-Hâc Ali Ağa dâme uluvvühû divân-ı hümayûnıma arz gönderüp merhûm ve mağfûrûn-leh ebû'l-feth Gazi Sultan Mehmed Han tâbe serâhunun Ayasofya-i Kebîr Câmî-i Şerîfi'ne vakf eyledüğü Balkapanı dimekle ma'rûf olan han kadîmden berü gelen bal ve Rumeli tarafından gelen yağ ve don yağı ve zeytun yağı ve yine keten ve şeker ve kahve ve Trablus [silik] ve Haleb ve İzmir sabunu ve pastırma ve peynir ve fındık ve [...] taşı ve Eflak tuzu ve sâir eşyâ ve revâc olan zehâyir kapan-ı mezbûrda zabt olmayup matbah-ı âmireye lâzım oldıkça İstanbul kâdısı olanlar ma'rifetiyle teslim olunur iken hâlen revâc olan beğlikçiler mahzan kendü ittifaklariyçün mîrî nâmiyla iskelelerde olan mahzenlerde zabt idüp bir miktarı matbah-ı âmireye ve mâ'adâsını mârde ile bakkallara ve

mâtrabâzlara furuht idüp kapân-ı mezbûra gelmemeğle resm-i mîrîye kesr ve noksân ve vakf-ı mezbûra küllî gadr olunmağla zıkr olunan eşyâ ve zehâyir kadîmü'l-eyyâmdan olıgeldüğü vech üzre tüccâr tâifesi kapân-ı mezbûra getirüp matbah-ı âmireye lâzım oldukça olıgeldüğü üzre kapân'dan virilüp iskelelerde beğlikçiler ve pazarbaşılar tevzî' iderler ise men' ve def' olunup ve Yahudi tâifesi peynir ve sâir eşyâları gelüp bu bizim metâ'ımızdır deyü sâir yerlerde tevzî' itmeleriyle cânib-i mîrîye ve vakf-ı şerîfe gadr-ı küllî terettüb itdirilmekle zıkr olunan zehâir geldikde kadîmden Balkapanı'na gelüp hân-ı mezbûrda tevzî' olup âhar yerlerde tevzî' olunmayup cânib-i mîrîye ve vakf-ı mezbûra gadr itdirilmemek üzre emr-i şerîf virüldüğü haremeynü'-şerîfeyn muhâsebesinde mestûr ve mukayyed olup mücebince amel olunmak emrim iken hâlen bâzârbaşı ve eşya sâhibi [silik] olduklarından [silik] âhar yerlerde vezn ve tevzî' itmeleriyle resm-i vezne ve taraf-ı mîrîye gadr olunmağla mukaddemâ sâdır olan emr dahi [boş] ve mücebince amel olunup zıkr olunan zehâyir mutlaka hân-ı mezbûrda mu'tâd ve kadîm üzre vezn ve taksîm olunursa [?] olup bazarbaşılar ve eşya sahibi ve kantarcı hilâf-ı fermân-ı şerîfe olagelmış muhâlefet ve mu'âraza ittirilmemek bâbında müceddeden emr-i şerîf-i âlî-şânım sâdır olmuştur buyurdumki hükm-i şerîfim vardıkda bu bâbda sâdır olan emrim üzre amel idüp dahi mukaddemâ hâlen vârid olan evâmir-i şerîfemin mazmûn-ı mesfûrına mugâyir kimesneye tard ve türlü def' ve tecâvüz ittirmeyesin şöyle bilesin alâmet-i şerîfime i'timâd kılasın.

1475 - 1696 (1107) İstanbul 22: A4b/1 Resmi yazışma / *Official correspondence*

Cenabi Bey Medresesi Vakfı'nın zamanla yok olması üzerine, padişah fermanıyla medresedeki müderrislere İstanbul ihtisabı mukataasından günlük 40'ar akçe verilmesi emredilmiştir. Padişah gönderdiği bu fermanla, öğretmenlerin, söz konusu

mukataayı elinde bulunduranlardan yıllık ücretlerini almalarını emrediyor.

The Cenabi Bey Medrese Waqf's endowment shrank over time. An imperial order (ferman) has stipulated that the teachers (müderris) of the Cenabi Bey Medrese should each be paid 40 akçe per diem out of İstanbul's market supervision farm (ihtisab mukataası). The Sultan hereby issues another imperial order instructing the teachers to collect their annual payment from the tax farmers.

Cenabî Bey Medresesi bir bakiyye-i kadîme olup mürûr-ı ezmine ile evkâfı zâyî' olmağın medrese-i mezbûr müderrisleri mutasarrıf olmak üzere İstanbul ihtisâbı mukâta'ası kaleminden be-her sene tamâmıyla ve pâre üçer akçeye olmak üzere yevmî kırk akçe vazîfe tevcih ve berât-ı âlî-şânım virilmek fermân olmağın bin yüz yedi senesi Şabanü'l-mu'azzamının guresi günü târihiyle müverrah virilen berât-ı hümayunım mücebince mukâta'a-i mezbûre malından be-her sene tamâmıyla bir pâre üçer akçeye ve medrese-i mezbûre müderrisleri mutasarrıf olmak üzere tevcih idüp deyü berât-ı hümayûn-ı sa'âdet-makrûnı virdüm ve buyurdum ki medrese-i mezbûre müderrisîni olanlar varup vech-i meşrûh üzere ta'yin olunan yevmî kırk akçe vazîfesin İstanbul ihtisâbı mukâta'ası malından emîn olanlar yedinden be-her sene tamâmıyla ve pâre üçer akçe olmak üzere alup mutasarrıf olalar ol bâbda hiç ferd dahl ve tasarruf kılmayalar şöyle bileler alâmet-i şerîfeme itimâd [kılalar]

Sene seb'a ve mi'e ve elf

Be-makâm-ı Kostantiniyye

Cenabî Bey Medresesi bir bakiyye-i kadîme olup mürûr-ı ezmine ile evkâfı zâyî' olmağın medrese-i mezbûre müderrisleri mutasarrıf olmak üzere İstanbul ihtisâbı mukâta'ası malından be-her sene tamâmıyla ve pâre üçer akçe olmak üzere kırk akçe tevcih olunmak bâbında bin yüz yedi senesi Şa'bânının guresi günü târih ile müverrah rûşen-i hümayûn sâdır olmağın vech-i meşrûh üzere berât-ı şerîf virilmek için işbu tezkire virildi.

1476 - 1696 (1107) İstanbul 22: A4b/2 Resmi yazışma / Official correspondence

Sultan Süleyman Han Vakfı'na bağlı bazı bostan ve bahçelerin bostancı ve bahçıvanları saraya dilekçe göndermişlerdir. Bu bostan ve bahçelerin kiracıları, söz konusu bostancı ve bahçıvanların dolap atlarını habersiz alıp, onlarla ücretsiz olarak yük taşıtmaktadırlar. İstanbul kadısına bu durumun araştırılıp gerekenin yapılması için yazılmış emr-i şerif.

Some gardeners working at the gardens and fruit gardens of the Sultan Süleyman waqf have petitioned the palace. The tenants of the gardens in question are taking the horses of the gardeners without notice and loading them with freight without making the requisite payment. The kadi of Istanbul is ordered to investigate the matter and take all necessary measures.

Akzâ-yı kuzâtî'l-müslimîn evlâ-yı vülâtî'l-muvahhidîn ma'denü'l-fazl ve'l-yakîn râfi' a'lâmü'ş-şerî'a ve'd-dîn vâris-i ulûmü'l-enbiyâ ve'l-mürselîn el-muhtass bi-mezîd-i inâyeti'l-meliki'l-mu'în mevlânâ İstanbul Kâdısı zîdet fezâilehû tevkî-i refî-i hümayûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki mahrûsa-i İstanbul'da vâki' merhûm ve mağfûrûn-leh Sultan Süleyman Han tâbe serâhu Evkâfı'ndan Lanka-i Kebîr ve Yenibağçe ve Yedikule'de olan bostan ve bâğçelerin bostancı ve bâğçıvanları südde-i sa'âdetime arzihâl idüp bunlar vakf-ı merkûmın bâğçe ve bostanının müste'cirleri olup vakfa ait olanı edâ idüp bir vechile dahl olunmak îcâb itmiş iken bazıları dolab bârgirlerin fuzûlen alız ve bilâ-ücret cebren mezîde taşıdıp te'addî itmeleriyle bu makûle bid'at ref' olunmak üzere bundan akdem emr-i şerîf virilmeğın yine vech-i meşrûh üzere te'addî olunduğın [silik] ol bâbda hükm-i hümayûnım recâ eyledikleri ecilden ahkâm kaydına mürâca'at olundıkda vech-i meşrûh üzere emr-i şerîf virildüğü mestûr ve mukayyed bulunmağın bilâ-ücret mezbûrların bârgirleri istihdâm olunmamak emrim olmuşdur buyurdum ki vusûl buldukda bu

bâbda sâdır olan emrim üzre amel idüp dahi bir def'a şer'le görilüp fasl olunmayan husûsı tamâm-ı tekayyüd idüp göresin i'lâm olundığı üzre ise ol bâbda muktezâ-yı şer'-i kadîmle amel idüp dahi mezbûrların bârgirleri bilâ-ücret istihdâm olunmayup şer'-i şerîfe ve mukaddemâ ve hâlen virilen evâmîr-i hümayûnıma muhâlif kimesneye iş ittürmeyesin şöyle bilesin alâmet-i şerîfe i'timâd kılasın tahrîren fî evâsıtı şehri Recebi'l-ferd li-sene seb'a ve mi'e ve elf

Be-makâm-ı Kostantiniyye el-mahrûsa.

1477 - 1696 (1107) İstanbul 22: A6a/1 Resmi yazışma / *Official correspondence*

Bahçekapı'da bulunan ve Valide Sultan Vakfı'na ait olan Balık Pazarı'nın içinde, darüssaade ağası Ali Ağa'nın denetiminde işleyen bir ekmek fırını vardır. Ali Ağa, saraya gönderdiği bir mektupla, kendi denetimindeki bu fırının karşısına geleneğe aykırı olarak (kadîme muhâlif) başka fırınların tezgâh kurup ekmek sattıklarını bildirerek bu tezgâhların kapatılması için emr-i şerif ister. Gerekli araştırma yapılarak söz konusu tezgâhların oradan kaldırılması ve geleneğe aykırı davranılmasının engellenmesi konusunda İstanbul kadısına yazılmış emr-i şerif.

Ali Ağa, the chief eunuch (darüssade ağası), petitions the court regarding a bakery under his control in the Fish Market (Balık Pazarı) in Bahçekapı. The bakery belongs to the Valide Sultan Waqf. Ali Ağa states that in violation of the tradition (kadîme muhâlif) other bakeries have been selling bread from booths set up in the square across from the bakery. He demands a Sultanic order (emr-i şerif) commanding the removal of those booths. This is the Sultanic order sent to the judge of İstanbul demanding an investigation, the removal of the sales booths, and enforcement of the tradition.

Düstûr-ı mükerrem müşîr-i mufahham nizâmü'l-âlem müdebbir-i umûri'l-cumhûr bi'l-fikri's-sâkıb mütemmim-i mehâmî'l-enâm bi'r-re'yi's-sâ'ib mümeħhid-i bünyâdi'd-devletive'l-ikbâl müşeyyid-i erkânî's-sa'âdetive'l-iclâl el-mahfûf bi-sunûfi'l-'avâtîfi'l-meliki'l-a'lâ âsitâne-i sa'âdetimde sadâret-i uzma ve vekâlet-i kübrâ kâyim-makâmı olan vezîrim [boş] paşa edâma'llâhü te'âlâ iclâlehû ve akzâ-yı kuzâtî'l-müslimîn evlâ-yı vülâti'l-muvahhidîn ma'denü'l-fazl ve'l-yakîn râfi'-i a'lâmi's-şerî'ati ve'd-dîn vâris-i ulûmî'l-enbiyâ ve'l-mürselîn el-muhtass bi-mezîd-i inâyeti'l-meliki'l-mu'în mevlânâ İstanbul kâdısı zîdet fezâilehû tevkî'-i refî'-i hümayûn vâsıl olıcak malûm ola ki bi'l-fi'l dârûs-sa'âdetim ağası olan iftîhârü'l-havâs ve'l-mukarrebîn mu'temedü'l-mülûk ve's-selâtîn el-Hâc Ali Ağa dâme uluvvuhû südde-i sa'âdetime mektub gönderüp taht-ı nezâretinde olup mahrûsa-i İstanbul'da Bağçekapı kurbünde vâki merhûme ve mağfûrûn-lehâ Vâlide Sultân tâbe serâhânın câmi'-i şerîfi evkâfından Balık Pazarı Kapısı dâhilinde olan etmekçi furununun karşusunda yine câmi'-i merkûm kurbünde olan meydân [...] nâs ve zihâm-ı kesîr olup usret çekdiklerinden mâ'adâ mahall-i mezbûre ve sâir furunların tezgâh yeri olmayup tekneleri konıla gelmiş değil iken hâliyâ sâir furunların müste'cirleri tekneler ile etmek getürüp zikr olunan meydanda bey' iderüz deyü nizâ' itmeleriyle kesrine bâ'is olmalarıyla zikr olunan mahalde sâir furunların tekne ile etmekleri gelmeyüp vakf-ı merkûm furunun kesrine ve mürûr ve ubûr idenlerin müzâhamesine bâ'is olmayup men' ve def' olunmak bâbında emr-i şerîfim virilmeğin ricâsına arz itmeğin vech-i meşrûh üzre amel olunmak emrim olmuştur buyurdum ki hükmi-i şerîfim vusûl buldukda bu bâbda sâdır olan emrim [üzre] amel dahi husûs-ı mezbûra tamâm mukayyed olup göresin nizâ' olunan mahalde kadîmü'l-eyyâmdan berü sâir furunların tekneleriyle etmekleri bey' oluna gelmiş değil iken mezbûrlar fuzûlî tekneler ile etmek getürüp bey' itmeleriyle kadîme muhâlif zikr olunan furunların kesrine ve nâsın müzâhamesine bâ'is olup ta'addî oldığı vâki' ise men' ve def' idüp min ba'd şer'-i şerîfe

ve kadîme ve emr-i hümayûnuma muhâlif kimesneye iş itdir-
meyesin şöyle [bilesin] alâmet-i şerîfe i'timâd kılasın tahrîren
evâsıtı Şa'bân li-sene seb'a ve mi'e ve elf

Be-makâm-ı Kostantiniyye el-mahmiyye

1478 - 1696 (1107) İstanbul 22: A17b/2 Resmi yazışma /
Official correspondence

Boşalacak ilk vakıf evinin Şeyh Mustafa'ya verilmesi konusun-
da İstanbul kadısına yazılmış buyruldu.

*An imperial order (buyruldu) to the kadi of Istanbul specifying
that the first vacated waqf house is to be given to Şeyh Mustafa.*

İstanbul kâdısı fazîletlü izzetlü efendi hazretleri sulehâya
meşrûta olan süknâdan ibtidâ düşen mahlûl süknâyı sâhib-i
arzihâl Şeyh Mustafa Efendi'ye viresin deyü buyruldu.

1479 - 1696 (1107) İstanbul 22: A17b/3 Resmi yazışma /
Official correspondence

Şeyh Mustafa, eğer bir vakıf evi boşalırsa kendisine verilmesi
konusunda ferman gereği sadaret tarafından daha önce kadıya
bir mektup gönderildiğini ve geçici olarak medresede kaldığını
belirterek kalacak yere gereksinim duyduğundan bu mektubun
yeniden yazılmasını ister.

*Şeyh Mustafa states that, in accordance with an order of the
Grand Vizierate to the kadi of Istanbul, the next available waqf
house is to be assigned to his accomodation. Noting that he is
still currently staying in the medrese, he says that he now needs
a permanent accomodation. He asks that the order be sent one
more time.*

Devletlü sa'âdetlü Sultânım hazretleri sâğ olsun geçen sene bu du'âcıları için İstanbul kâdısı efendi hazretlerine fermân-ı hümayûn mücebince mektûb-ı şerîf ihsân buyurulmuş idi ki sulehâya meşrûta süknâ düşdükde ihsân olunmak üzre bi-emri'llâhi te'âlâ eseri zuhûr eyledi süknâya kudretim olmamağla el-ân medresede olurum eltâf-ı keremlerinden mercûdur hâlîme merhamet olunup kâdî efendi hazretlerine ve kâ'im-makâm paşa hazretlerine mü'ekked mektûb-ı şerîf sadaka ve ihsân buyurıla sulehâya meşrûta süknâ düşer ise bir imâmet mahlûl oldukda bu dâ'îlerine sadaka ve ihsân olunmak ile ihyâ buyururlar bâkî fermân sultânım hazretlerindir

Ed-dâ'î eş-Şeyh Mustafa.

1480 - 1696 (1107) İstanbul 22: A18b/1 Resmi yazışma / *Official correspondence*

Hacı Derviş'in vakfetmiş olduğu ev yangında bütünüyle yanmıştır. Evin onarımı ya da yeniden yapımı için vakfın parası yoktur. Evin arsasını da kimse kiralamaz. Bunun üzerine, vakfa berat ile müteveli olan Mustafa arsanın takas edilmesini önerir. Hüseyin adlı kişi kendi mülk arsası ile bu vakıf arsasını değiştirmek ister. Keşif işlemi sonucunda, vakıf arsasının değeri 255.900 akçe olarak saptanır. Padişaha yazılan dilekçe ile, bu takasın vakfın yararına olduğu bildirilir. Padişah da İstanbul kadısına gönderdiği fermanla, taraflara hüccet verilerek takas yapılmasını emrediyor.

The house endowed by Hacı Derviş got destroyed in a fire. For lack of funds, the waqf cannot rebuild the house. Nor does anyone want to rent the plot. Mustafa, mutawalli of the waqf appointed by an imperial authorization (berat), proposes an exchange of property. Hüseyin wants to exchange his plot with that of the waqf. Upon investigation, the value of the waqf plot is determined as 255,900 akçe. A petition sent to the Sultan states that the exchange would benefit the waqf. The Sultan thus sends

an imperial decree (ferman) to the judge of İstanbul instructing that the exchange be performed in accordance with a hujjet given to the two parties.

A'lemü'l-ulemâ'i'l-mütebahhirîn efdalü'l-fudalâi'l-müteverri'în yenbû'u'l-fezâil ve'l-yakîn keşşâfü'l-müşkilâti'd-dîniyye hallâlül'mufassalâti'l-yakîniyye miftâh-ı künûzü'l-hakâyık misbâh-ı rumûzü'd-dekâyık el-muhtass bi-sunûf-ı avâtıfı'l-meliki'l-a'lâ Anadolu kâdî'askerliği pâyesi olup halâ İstanbul kâdısı olan mevlânâ Abdullah edâmallahü te'âlâ fezâilehü tevkî-i refî-i hümayûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki südde-i sa'âdetime mektûb gönderüp mahmiyye-i İstanbul'da merhûm el-Hâc Derviş nâm sâhibü'l-hayrın süknâsı evvelâ kendi nefsine ba'dehu evlâdına ve evlâd-ı evlâdına ve ba'de'l-inkırâz utekâsına ve ba'de'l-inkırâz mahalle-i Kızıtaş Mescidi'ne gallesi meşrûta olup mahalle-i mezbûrede vâki' etrâf-ı erba'ası bir tarafından Ömer Efendi mülki ve bir tarafından Hüseyin Ağa Medresesi ve bir tarafından tarîk-i hâss ve bir tarafdand tarîk-i âmm ile mahdûd vakf menzilin berât-ı şerîfimle mütevellîsi olan Mustafa bin Mehmed meclis-i şer'-i şerîfe varup mütevellîsi oldığı vakf menzil-i mezbûr bin yetmiş senesinde vâki' harîkde muhterik olup arsa sırfa kalmağla bu âna değin hâlî ve mu'attal ve imâret ve meremmetine mevkûfe taraf-ı vakıfda bir akçe olmadığından mâ'adâ arsa-i mezbûreyi kimesne isticâra tâlib olmamağın tâlib Hüseyin zîde mecduhûnun yine mahalle-i mezbûr mahallâtından Mustafa Ağa Mahallesi'nde vâki' mülk arsasıyla istibdâl itmek cânib-i vakfa enfa' olup istibdâli murâd itmeleriyle kıbel-i şer'den keşf nâ'ibi mevlânâ Abdullah ve hâssa mi'mârdan Mustafa Halîfe ve Ali Halîfe ve ebniye ve sukûf ahvâline vukûf-ı tânımı olan bî-garaz ile evvelen vakf arsanın üzerine varılup mesâha eylediklerinde tûlen ve arzan bi-hesâb-ı terbi'î üç yüz zirâ' taş divarı muhtevî bin yüz elli iki zirâ' arsanın bir zirâ'ı yüzer akçeden yüz on beş bin iki yüz akçe taş divarın be-her zirâ'ı kırkar akçeden on iki bin akçesi cem'an yüz yirmi yedi bin iki yüz akçe olup ve sâniyen mülk olan arsanın üzerine varılup mesâha eylediklerinde bi-hesâb-ı mezbûr bin

sekiz yüz zirâ' arsa ve be-her zirâ' yüz yirmişer akçeden iki yüz on altı bin akçe ve müştemilâtı olan kârgir hammâm ve mahzen divarların kıymetleri otuz dokuz bin dokuz yüz akçe ki cem'an iki yüz elli beş bin dokuz yüz akçe olduğu müte'ayyin olduktan sonra rağbet ve kıymete mülk olan arsa vakf olan arsadan ekser ve evfer olup istibdâli fi-küllî'l-vücûh vakfa enfa' ve evlâ olduğın ihbâr eylediklerin bildirüp ol bâbda izn-i hümâyûnum virilmek recâsına arz eylediğın ecilden mesâğ-ı şer'î olduğı üzre istibdâl olunmak emrim olmuşdur buyurdum ki hükmi-i şerîfimle vusûl buldukda bu bâbda sâdır olan emrim üzre amel dahi husûs-ı mezbûre tamâmen hakk ve adl üzre tekayyüd idüp göresin i'lâm olunduğı üzre zikr olunan mülk arsa kıymet ve rağbet cihetlerinde vakf arsadan evfer ve ekser olup istibdâli her vechile vakfa evlâ ve enfa' deyü istibdâli tecvîz eyliyen fukahâ-yı zü'l-ibtihâcın kavilleri üzre vakf arsa mülk ve mülk olan arsa vakf olup vakf-ı evlânın meşrûti vakf-ı sâinde icrâ olunmak üzre istibdâl eyleyüp tarafeyne hüccet viresin şöyle bilesin alâmet-i şerîfeme i'timâd kılasın

Tahrîren fî evâ'ili Şevvâli'l-mükerrerem li-sene seb'a ve mi'e ve elf

1481 - 1696 (1107) İstanbul 22: A18b/2 Dava / *Adjudication*

Abdûlbaki Paşa ve Mahmut Efendi adlı kardeşler, Papaz-zâde Mustafa Çelebi, Kürekçibaşı Şemsettin Ahmet Bey, Harem Çavuş, Hâce Dursun ve Gazanfer Ağa vakıflarının gelirlerine ortaklırlar. Abdûlbaki Paşa, Kürekçibaşı Şemsettin Ahmet Bey Vakfı'nın gelirden kendi payına düşen 2500 akçeye vakfın mütevellisi olan kardeşi Mahmut Efendi'nin el koyduğu gerekçesiyle davacı olur. Görüşü sorulan mütevellî Mahmut Efendi, kardeşinin aynı konuda daha önce de kendisine dava açtığını ve o davada 500 kuruş üzerine sulh yaptıklarını belirterek savını destekleyen hücceti mahkemeye sunar. Davacı Abdûlbaki Paşa, bu ifadeyi reddeder. Bunun üzerine davalı Mahmut Efendi, mahkemeye şahitlerini çağırır. Şahitler, Mahmut Efendi'nin sunduğu hüccetin içeriğini doğrularlar. Sonuçta, davalı Mahmut Efendi davayı kazanır.

Abdûlbaki Paşa and Mahmud Efendi, two brothers, are partners in the revenues of Papaz-zâde Mustafa Çelebi, Kürekçibaşı Şemsettin Ahmet Bey, Harem Çavuşı, Hâce Dursun and Gazanfer Ağa waqfs. Abdûlbaki Paşa sues his brother Mahmut on the ground that as the mutawalli of the waqf, he has withheld his 2500 akçe share of the Kürekçibaşı Şemsettin Ahmet Bey Waqf's revenue. Questioned by the court, mutawalli Mahmut responds that his brother has already sued him on the matter. "We reached an amicable settlement for 500 kuruş" he says. The defendant then presents to court a hujjet to that effect. The plaintiff Abdûlbaki Paşa rejects the testimony. The defendant then calls to court witnesses, who corroborate the hujjet. In conclusion, the defendant Mahmut Efendi wins the case.

Medîne-i Ebâ Eyyûb el-Ensârî'de Kızılmesjid Mahallesi sükkânından olup sâbıkâ Mağrib Vâlisi olan fahrû'l-emâcid ve'l-ekârim Abdûlbâkî Paşa ibn el-merhûm Ahmed Paşa meclis-i şer'-i şerîf-i enverde karındaşı olup zikrleri âtî evkâfa evlâdiyet ve meşrûtiyet üzre bi'l-fi'l mütevellî olan umdetü'l-eşbâh ve'l-a'yân el-Hâc Mahmud Bey mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüp mahmiyye-i İstanbul'da vâki' merhûmûn Papaszâde Mustafa Çelebi ve Kürekçibaşı Şemseddin Ahmed Bey ve Harem Çavuşı ve Hâce Tursun ve Gazanfer Ağa Evkâfı gallâtının izdiyâdı evlâdlarına ve evlâd-ı evlâdlarına batnen ba'de batnin meşrûta olup ve ben ve karındaşım mûmâ-ileyh Mahmud Bey ve efendi-i mezbûrûnun batn-ı evvelde olan evlâdından olmağla mûmâ-ileyh el-Hâc Mahmud Bey evkâf-ı mezbûreye ber-mûceb-i şart-ı vâkıfûn mütevellî olmağla mârû'z-zikr Kürekçibaşı Şemseddin Ahmed Bey vakf gallesinin izdiyâdından târih-i kitâb senesi şehri Recebi'l-ferdi guresine gelince müctemi' olan meblâğdan benim hisseme 'âid olan iki bin beş yüz guruş kabz ve kendi masârifine sarfla istihlâk itmişdir hâlâ su'âl olunup zikr olunan Kürekçibaşı Şemseddin Ahmed Bey Vakfı gallesinin izdiyâdından hisse-i mezkûremi bana edâya mûmâ-ileyh el-Hâc Mahmud Bey'e tenbîh olunmak matlûbumdur didikde gibbe's-su'âl mûmâ-ileyh el-Hâc Mahmud

Bey'e cevâbında ben evkâf-ı mezbûreye mütevellî olmağla evkâf-ı mezbûrenin nâzırı ve mürtezikası huzûrlarında lede's-şer'î'l-enver muhâsebem görölüp izdiyâd-ı mezbûreden ancak sekiz bin elli altı akçe zuhûr itmişiken müdde'î-i mezbûr Abdülbâkî Paşa evkâf-ı mezbûreden mahmiyye-i mezbûrede merhûm-ı merkûm Papazzâde Mustafa Çelebi'nin Dârü'l-Hadîs'i kurbünde vâki' bir bâb menzil-i kebîri bin beş yüz guruşa taraf-ı vakfdan âhara îcâr ve ücret-i mezkûreyi ba'de'l-kabz benim hisseme 'âid meblâğı kendi masârifine sarfla istihlâk eyledin deyü bundan akdem Rumili Kazaskeri olan a'lemü'l-'ulemâi'l-mütebahhirîn sa'âdetlü Mirza Mustafa Efendi hazretleri huzûrunda benden ba'de'd-da'vâ ve'l-münâza'ât şehri mezbûrun ikinci gün müşârün-ileyh Mirza Mustafa Efendi kibelinden husûs-ı âti'z-zikri tahrîre me'zûnen irsâl olunan Ahmed Efendi ibn Ali'nin mahrûsa-i Galata kazâsında kasaba-i Tophâne'de Salı Pazarı kurbünde sâkin olduğım menzilde udûl-i müslimîn mahzarında akd eylediği meclis-i şer'de müdde'î-i mezbûr Abdülbâkî Paşa'yı da'vâ-yı mezbûresinden benimle beş yüz gurusu üzerine akd-i musâleha eylediklerinde ol dahi sulh-i mezbûrî kabûl ve bedel-i sulh-i mezbûr beş yüz gurusu yedimden ahz ve kabz idüp mâ'adâsına ve sâlifü'z-zikr Hâce Tursun ve Hürrem Çavuş ve Kürekçi başı Şemseddin Ahmed Bey vakfları galâlından târih-i mezkûra gelince benim ahz ve kabz ve istihlâk eylediğim meblâğdan hissesine ve babamız merhûm-ı mezbûr Ahmed Paşa'dan müntakıl olup hisârda vâki' ma'lûme'l-hudûd vakf bâğçe gallesinden kabz ve istihlâk eylediğim meblâğdan hissesine ve târih-i mezbûra gelince beynimizde cereyân iden ahz u i'tâ ve vedî'a ve havâle ve mîrâs ve hibeye ve ikrâz ve iktirâz ve bey' ü şirâ' ve sâ'ir hukûk-ı ma'lûme ve mechûleye müte'allika âmme-i da'vâlardan ve kâffe-i mütâlebâtıdan mûmâ-ileyh Abdülbâkî Paşa benim zimmetimi ibrâ' ve iskât idüp mezbûr Ahmed Efendi dahi mûmâ-ileyhin ikrârını mahallinde tahrîr ba'dehu ma'an irsâl olunan Mustafa Çelebi ibn Şabân ve Ahmed Çelebi ibn Mehmed ile meclis-i şer'a varup alâ-vukû'ihî inhâ ve takrîr itmekle müşârün-ileyh Mirza Mustafa Efendi dahi ba'de't-tahrîr işbu hüccet-i şer'iyeyi

virüp ol vechile târih-i mezkûra gelince cemî-i da'vâdan zimmetim berî olmuşdur deyü da'vâyı def' ve müşârün-ileyh Mirza Mustafa Efendi'nin imzâsıyla mûmzât ve hatemiyle mahtûme ve târih-i mezkûr ile müverraha ve mazmûnı min-küllî'l-vücûh takrîr-i meşrûhuna muvâfık bir kıt'a hüccet-i şer'îye ibrâz itmeğin gibbe'l-istintâk ve'l-inkâr mûmâ-ileyh Mahmud Bey'den mazmûn-ı hüccet-i mezbûreyi mübeyyine beyyine taleb olundukda udûl-i ahrâr-ı ricâl-i müslimînden ve zeyl-i hüccet-i mezkûrede mestûrî'l-esâmî olan şühûddan olup kasaba-i mezbûrede Süheyl Bey Mahallesi sükkânından Ahmed Beşe ibn İsmail ve Sâlih Çelebi ibn Hüseyin ve Hüseyin Çelebi ibn Abdullah ve Mustafa Çelebi ibn Yusuf nâm kimesneler li-ecli's-şehâde meclis-i şer'a hâzırûn olup isrû'l-istişhâd fi'l-hakîka müdde'î-i mûmâ-ileyh Abdülbâkî Paşa evkâf-ı mezbûreden mahmiyye-i mezbûrede mezbûr merhûm Papaszâde Mustafa Çelebi'nin Dârü'l-Hadîs'i kurbünde vâki' menzil-i kebîri iki bin beş yüz guruşa taraf-ı vakf-dan âhara îcâr ve ücret-i mezkûreyi ba'de'l-kabz benim hisseme 'âid meblâğı kendi masârifine sarfla istihlâk eyledin deyü bundan akdem Rumeli Kazaskeri olan müşârün-ileyh Mirza Mustafa Efendi hazretleri huzûrunda ba'de'd-da'vâ ve'l-münâza'a şehri mezbûrun ikinci günü müşârün-ileyh Mirza Mustafa Efendi kibelinden husûs-ı mezbûrî tahrîre me'zûnen irsâl olunan Ahmed Efendi ibn Ali'nin mahrûsa-i Galata kazâsına tâbî' kasaba-i Tophâne'de Salıpazarı kurbünde işbu mûmâ-ileyh el-Hâc Mahmud Bey'in sâkin olduğu menzilde udûl-i müslimîn mahzarlarında akd eylediği meclis-i şer'de müdde'î-i mûmâ-ileyh Abdülbâkî Paşa da'vâ-yı mezbûresinden beynlerinde beş yüz gurusı üzerine akd-i musâleha olundukda ol dahi sulh-i mezbûrî kabûl ve bedel-i sulh-i mezbûr beş yüz gurusı yedinden ahz ve kabz idüp mâ'adâsına ve mârû'z-zıkr Hâce Tursun ve Hürrem Çavuş ve hâlâ münâzi'un-fih Kürekçi başı Şemseddin Ahmed Bey vakfları galâlından târih-i mezkûra gelince mûmâ-ileyh el-Hâc Mahmud Bey'in ahz ü kabz ve istihlâk eylediği meblâğdan hissesine ve babalarından müntakıl hisârda vâki' bâğçe gallesinden kabz ve istihlâk eylediği meblâğdan hissesine ve târih-i mezkûra gelince

beynlerinde cereyân iden ahz u i'tâ ve vedî'a ve havâle ve mîrâs ve hibe ve ikrâz ü iktirâz ve bey' ü şîrâ' ve sâ'ir hukûk-ı ma'lûme ve mechûleye müte'allika âimme-i de'âvî ve kâffe-i mütâlebâtıdan mûmâ-ileyh Abdülbâkî Paşa karındaşı mûmâ-ileyh el-Hâc Mahmud Bey'in zimmetini bizim huzurumuzda ibrâ' ve iskât idüp mezbûr Ahmed Efendi dahi mûmâ-ileyhin ikrârını mahallinde ketb idüp işbu hüccet-i şer'îyye tahrîr olunmuşıdi biz bu vech üzre mazmûn-ı hüccet-i mezkûreye şâhidleriz şehâdet dahi ideriz deyü her biri edâ-i şehâdet-i şer'îyye eylediklerinde gıbbe't-ta'dîl ve't-tezkiye şehâdetleri makbûle olmağın mücebiyle müdde'î-i mûmâ-ileyh Abdülbâkî Paşa bî-vech mu'ârazadan men' olunup mâ-hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sâmin min şehri Şevvâli'l-mükerrem li-sene seb'a ve mi'e ve elf

Şühûdü'l-hâl

Umdetü'l-vâ'izîn Ahmed Efendi vâ'iz-i Mahmud Paşa, umdetü's-sâlikîn eş-Şeyh Yahya Efendi, umdetü'l-e'imme Ebûbekir Efendi imâm-ı Kalenderhâne, Ahmed Efendi ibn Şerefeddin, İsmail Efendi ibn Ali, Derviş Ali Çelebi ibn el-Hâc Mustafa, Abdi Çelebi sâkin-i Yenikapı, Durmuş Kethüdâ, Mustafa Çelebi ibn Ali Ağa, Abdurrahman Efendi halîfe-i muhâsebe, el-Hâc Sâlih Efendi hüddâm-ı muhâsebe, Mustafa Çelebi ibn Hasan, İsmail bin Murad, Abdullah Efendi el-imâm ve gayrühüm mine'l-huzzâr.

1482 - 1696 (1107) İstanbul 22: A23a/2 Resmi yazışma / *Official correspondence*

Haremeyn Vakfı Nazırı olan Ali Ağa, padişaha yazdığı dilekçe ile aynı zamanda nazırı olduğu Üsküdar Atık Valide Vakfı'na ait Kocaeli'nde bulunan mandıralarda üretilen peynirlerin İstanbul'a getirildiğinde vergilendirilmemesi gerektiği yolunda daha önce emr-i şerif yazıldığını, ancak bu emr-i şerifin yenilenmesi gerektiğini bildirmiştir. Padişah, İstanbul kadısına gönderdiği yeni emr-i şerif ile bu konuda daha önce yazılmış olan emr-i şerife uyulmasını emrediyor.

Ali Ağa, minister (nazır) of the Haremeyn Waqf and the Atik Valide Waqf in Üsküdar, petitions the Sultan, stating that he holds a Sultanic order (emr-i şerif) instructing that the cheese produced in the dairy farms in Kocaeli and belonging to the Atik Valide Waqf should not be taxed upon arrival in İstanbul. He requests that the Sultanic order be reissued. The Sultan thus sends a new Sultanic order to the judge of İstanbul, instructing enforcement of the previous Sultanic order.

Düstûr-ı mükerrem müşîr-i mufahham nizâmü'l-âlem müdebbir-i umûri'l-cumhûr bi'l-fikri's-sâkıb mütemmimü'l-mehâmmi'l-enâm bi'r-re'yi's-sâ'ib müşeyyid-i erkânî'd-devlet ve'l-ikbâl müşeyyid-i erkânî's-sa'âdet ve'l-iclâl el-mahfûfun bi-sunûf-i 'avâtifi'l-meliki'l-a'lâ Asitâne-i Sa'âdet'imde sadâret-i 'uzmâ ve vekâlet-i kübrâ kâyım-makâmı olan vezirîm paşa edâma'llâhü iclâlehû ve akzâ-yı kuzâtî'l-müslimîn ve evlâ-yı vülâtî'l-muvahhidîn kıdvetü'l-fezâil ve'l-yakîn râfî'i a'lâmi's-şerî'at ve'd-dîn vâris-i 'ulûmi'l-enbiyâ ve'l-mürselîn el-muhtass bi-mezîd-i inâyeti'l-meliki'l-mu'in mevlânâ İstanbul kâdısı zîdet fezâilehû tevkî-i refî-i hümayun vâsıl olıcak ma'lûm ola ki iftihârü'l-havâs ve'l-mukarrebîn mu'temedü'l-mülûk ve's-selâtîn muhtârü'l-'izz ve't-temkîn bi'l-fi'l dârû's-sa'âdetim ağası olup Haremeyn-i Muhteremeyn Evkâfı nâzırı olan el-Hâc Ali Ağa dâme 'uluvvuhû dîvân-ı hümayunuma arzihâl gönderüp taht-ı nezâretinde olup Üsküdar'da vâkî merkûme ve mağfûrûn-lehâ Atik Valide Sultan Evkâfından Kocaeli Sancağı'nda olup yaylakda vakfın mandırasında olan ağnâmın südlerinden hâsıl olan peynir gerek kaşkol ve gerek tulum peynirleridir İstanbul'a geldikde gümrük emini olanlar resm-i gümrük nâmıyla bir akçe ve bir habbe taleb itmeyüp ve bâc-ı pazar ve kapu akçesi talebiyle rencîde ve Üsküdar ve İstanbul pazarbaşıları ve dîdebânları ve kolcıları ve yasakçıları ve vakfın mandıralarına hıdmet iden iki nefer Yahudi ve vakfın hıdmetkârları müdâhale ve rencîde olunmaya deyü mukaddemâ virilen emr-i şerîf tecdîd olunmak ricâsını i'lâm

itmeğin imdi mazmûnı mesfûr üzre mukaddemâ virilen hükm-i
hümâyûnum mücebince ‘amel idüp hilâfına kat‘â rızâ ve
cevâz göstermeyesin şöyle bilesin ve ba‘de’n-nazar bu hükm-i
hümâyûnumı yedlerinde ibkâ idüp ‘alâmet-i şerîfe i’timâd kıla-
sın tahrîren fi’l-yevmi’l-‘âşir min şehri Zilka‘deti’ş-şerîfe li-sene
seb‘a ve mi’e ve elf

Sahrâ-i Edirne

1483 - 1696 (1108) İstanbul 23: 1a/1 Dava / *Adjudication*

İstanbul’un Çeragi Mehmet Mahallesi’nde yaşayan Rumeli kazaskeri Ahmet Efendi, vakfına müteveli tayin ettiği el-Hac Sinan karşısında mahkemeye çıkar. Ahmet Efendi, 1000 kuruş parasını faizle işletilmesi ve gelirinin çeşitli hayır işlerinde kullanılması koşuluyla vakfettikten sonra el-Hac Sinan’ı vakfına müteveli tayin eder. Bu koşulların kaydedilmesinden sonra Ahmet Efendi, bir İslam hukukçusunun görüşüne göre vakfın geçersiz olduğu gerekçesiyle parasını geri almak ister. Görüşü sorulan müteveli el-Hac Sinan, bir başka İslam hukukçusunun görüşüne dayanarak vakfın geçerli olduğunu ileri sürer. Sonuçta, mahkeme mütevellinin görüşünü benimseyerek vakfiyenin bozulamayacağına karar verir.

Ahmet Efendi, military judge (kazasker) of Rumelia and a resident of İstanbul’s Çeragi Mehmet neighborhood, sues el-Hac Sinan, mutawalli of his waqf. Ahmet Efendi endowed 1000 kuruş on condition that it would be operated at interest and the revenue used for charity. He then appointed el-Hac Sinan as the mutawalli of the waqf. Now, citing the opinion of an Islamic jurist, he claims that the waqf is invalid and wants his money returned. Questioned by the court, mutawalli el-Hac Sinan claims the waqf is valid, based on the account of another Islamic jurist. In conclusion, agreeing with the mutawalli, the court decides that the waqf deed (vakfiye) cannot be annulled.

El-Hamdü li'llâhi'l-lezî erşede ibâdühe'l-mü'minîne ve'l-mü'minât ilâ a'mâli's-sâlihât ve işâra ile'l-müslimîn ve'l-müslimât bi-ef'âli'l-hayrât haysü kâle inne'l-hasenât yüzhibne's-seyyiât ve's-salâtu ve's-selâmü alâ resûlihî Muhammed eşrefü cemî'i'l-mahlûkât ve alâ âlihî ve ashâbihi'l-lezîne hüm hüdâtü'l-halk ilâ sebîli'l-hasenât emmâ ba'd işbu kitâb-ı sıhhat-nisâbın tahrîrine bâ'is ve bâdî budur ki mahmiyye-i İstanbul'da Sultan Selim Cami'-i Şerîfi kurbünde Çerâgî Mehmed Mahallesi'nde sâkin Rumili kadı'askeri olan a'lemü'l-ulemâi'l-'izâm efdalü'l-fudalâi'l-fihâm hallâlü'l-müşkilâti'd-dîniyye keşşâfû'l-mufasssalâti'l-yakîniyye yenbû'u'l-fezâil ve'l-me'âlî metbû'u'l-efâzıl ve'l-e'âlî Ahmed Efendi ibnû'l-merhûm Mustafa Efendi meclis-i şer'-i şerîf-i enverde vakf-ı âti'l-beyâna li-ecli't-tescîl mütevellî nasb ve ta'yîn eylediği el-Hâc Sinan ibn Mehmed mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüp etyab-ı emvâl ve ahsen-i menâlimden bin gurus ifrâz ve sâ'ir emlâkimden mümtâz kılup vakf-ı sahîh-i mü'eyyed ve habs-i sarîh-i muhalled ile hasbeten li'llâhi'l-vâhid ve taleben li-merzâti'r-rabbî'r-rahîm vakf ve habs idüp şöyle şart eyledim ki meblağ-ı mezbûr yed-i mütevellî ile senede onı on bir buçuk hesâbı üzre rehn-i kavî ve kefil-i [melî] ve lede'l-ihtiyâc ikisinden biri ile alâ vechi'l-helâl istirbâh olunup bi-fazli'llâhi te'âlâ hâsıl olan ribh ve nemâsından yevmî üç akçesi cihet-i tevliyet ola ve iki akçesi cihet-i cibâyet ola ve üç akçesi cihet-i nezâret ola ve zikr olunan Sultan Selim Hân aleyhi'r-rahmeti ve'l-gufrân Câmi'-i Şerîfi'nde ba'de edâ-i salâtü'z-zuhr on nefer kimesne müctemi'in oldukları hâlde Kurân-ı Azîm ve Furkân-ı Kerîm'den her biri bir cüz'-i şerîf tilâvet idüp sevâbını cemî'-i ervâh-ı mü'minîne ihdâ eyleyüp yevmî ikişer akçe vazîfeye mutasarrîf olalar ve zikr olunan on neferden birisine yevmî bir akçe ile sandukcî ola ve birisi bir akçe vazîfe ile ser-mahfil-i eczâ' ola ve masârif-i mezkûreden sarfla kalursa meblağ-ı mezbûra zamm oluna ve vakf-ı mezbûrun tebdîl ve tağyîri merraten ba'de uhrâ [silik] yedinde ola ve kürûr-ı a'vâm ile ri'âyet-i şurût-ı mezkûre müte'azzir olursa mutlaka fukarâya sarf oluna deyü meblağ-ı mezbûr mütevellî-i mezbûra teslîm ol dahi ber-vech-i muharrer

kabz ve evkâfda mütevellîler tasarruf eyledikleri gibi tasarruf eyledi didikde gibbe't-tasdikî's-şer'î vâkıf-ı müşârün-ileyh semt-i vifâkdan cânib-i şikâka âzim olup vakf-ı nukûd inde'l-e'immeti's-selâse mefkûd olmağın vakfımdan rücû' eyledim meblağ-ı mezbûrı mütevellî-i mezbûrdan istirdâd iderim didikde mütevellî-i mezbûr cevâba mutasaddî olup [silik] vakf-ı nukûd inde'l-e'immeti's-selâse mefkûddur lâkin hazret-i imâm Züfer'den imâm Ensârî [silik] üzre sahîh ve câiz olduğına binâ'en meblağ-ı mezbûrı redd ve teslimden imtinâ' idüp hâkim-i mevki'-i sadr-ı kitâb tûbâ-lehû ve hüsne me'âb hazretleri huzûrlarında mukırr olan ve her biri fasl ve hasma tâlibân olduklarında hâkim-i müşârün-ileyh tarafeynin kelâmını fikr-i dakîk ve te'emmül-i enîk idüp cânib-i vakfa nazar ve mübtıl-ı hayr olmakdan hazer idüp imâm-ı müşârün-ileyh hazretlerinin re'y-i münîrleri üzre vakf-ı nukûdun sıhhatine hükm idicek vâkıf-ı müşârün-ileyh semt-i âhardan nizâ' idüp eğerçi hükm-i mezbûr ile vakf sahîl oldı lâkin imâm-ı a'zam ve hümâm-ı akdem Ebu Hanife el-Kûfi cûziye hayru'l-cezâ [silik] katında sıhhat müstelzim-i lüzûm olmayup benim için bâb-ı rücû' meftûh olmağın vakfımdan rücû' eyledüm meblağ-ı mezbûrı mütevellî-i mezbûrdan taleb iderüm didikde mütevellî-i mezbûr tekrâr-ı cevâb virüp eğerçi imâm-ı müşârün-ileyh katında sıhhat müstelzim-i lüzûm değildir lâkin inde'l-imâmeyni'l-hümâmeyn [...] ba'de't-teslîm ile'l-mütevellî sıhhat müstelzim-i lüzûm olmağın meblağ-ı mezbûrı redd ve teslimden imtinâ' iderim deyü tekrâr hâkim-i müşârün-ileyh huzûrunda mürâfa'a olduklarında hâkim-i müşârün-ileyh hazretleri dahi tarafeynin kelâmında fikr-i dakîk idüp âlimen bi'l-hilâf el-cârî beyne'l-e'immeti'l-eslâf vakf-ı mezbûrun lüzûmuna dahi hükm-i şerîf ve kazâ-i mer'î itmeğın vakf sahîh olup naks ve nakzına mecâl muhâl oldı fe-men beddelehû ba'de mâ-semi'ahû fe-innemâ ismuhû ale'l-lezîne yübeddilühne inne'llâhe semî'un alîm icra'l-vâkıfu ale'l-hayyi'l-cevvâdi'l-kerîm cerâ zâlik ve hurrîre fi'l-yevmi's-sânî ve'l-ışrîn min Cumâdelûlâ li-sene semâne ve mi'e ve elf

Şühûdü'l-hâl

Kıdvetü'l-müderrişini'l-kirâm Mehmed Said Efendi ibn Mehmed Efendi, fahrü'l-müderrişini'l-kirâm eş-Şeyh Mehmed Efendi

bin Ahmed Efendi, fahrü'l-müderrişini'l-kirâm Yahya Efendi, fahrü'l-müderrişin Mehmed Efendi, fahrü'l-müderrişin Ahmed Efendi, [silik], el-Hâc İbrahim, Yusuf Çelebi bin İsa, [silik].

1484 - 1696 (1108) İstanbul 23: 2b/3 Tescil işlemi / *Registration*

Kasımpaşa Mahallesi'nden Seyyit Mahmut Çelebi'nin ölümü üzerine mirası altı çocuğuna kalmıştır. Çocukların en büyüğü Seyyit Ahmet Çelebi, kardeşlerinin vasisi olarak mahkemeye gelir. Seyyit Mahmut Çelebi, ölümünden önce Piri Paşa Vakfı'ndan peşin kira ve aylık 40 akçeye bir oda kiralamış ve ölümünden sonra bu odanın kullanım hakkı çocuklarına miras kalmıştır. Vasi Seyyit Ahmet Çelebi, çocukların aylık kirayı ödeyecek güçleri olmadığı ve nafakaya gereksinimleri olduğu gerekçesiyle odayı bir başkasına devretmek için mahkemeden izin ister. Devir işleminden elde edilecek para faizle (istirbah olunmak) işletilecek ve geliriyle çocukların nafakaları karşılanacaktır. Şahit olarak mahkemede bulunan kişilere çocukların durumu sorulur. Onlar da vasinin ifadesi doğrultusunda görüş bildirirler. Sonuçta, mahkeme odayı bir başkasına devretmesi için vasi Seyyit Ahmet Çelebi'ye izin verir.

Upon the death of Seyyit Mahmut Çelebi, a resident of the Kasımpaşa neighborhood, his estate falls to his six children. Seyyit Ahmet Çelebi, the eldest of the six, appears in court as the guardian of his siblings. During his lifetime, Seyyit Mahmut Çelebi had rented a room from the Piri Paşa Waqf for an advance payment and a rent of 40 akçe per month. After his death, his children inherited the usufruct rights of the room. On the ground that the minor heirs cannot afford the rent and that they need alimony, the guardian Seyyit Ahmet Çelebi seeks the court's permission to transfer the room to someone else. The transfer revenue is to be operated at interest (istirbah) and used for the children's alimony. Witnesses questioned about the condition of the children corroborate the guardian's testimony. In conclusion,

the court authorizes Seyyit Ahmet Çelebi to transfer the room to some other person.

Mahmiye-i İstanbul’da Kasımpaşa Mahallesi’nde sâkin iken bundan akdem vefât iden es-Seyyid Mahmud Çelebi bin el-Hâc Mehmed bin Nasreddin’in evlâd-ı sığârı es-Seyyid Yahya ve Şerife Ayişe ve Şerife Zeyneb ve Şerife Rabia ve Şerife Abide’nin tesviye-i umûrlarına vasî-yi şer’îleri olan sulbî kebîr oğlu işbu râfi’ü’l-kitâb es-Seyyid Ahmed Çelebi meclis-i şer’-i hatîr-i lâzımü’t-tevkîrde bi’l-vesâye takrîr-i kelâm idüp mahmiyye-i mezbûrede Piri Paşa Evkâfı’ndan olup Piri Paşa Hanı demekle ma’rûf hânda bir bâb tahtânî oda babam müteveffâ-yı mezbûr es-Seyyid Mahmud Çelebi’nin hayâtında ücret-i mu’accele-i ma’lûme ve be-her şehir kırkar akçe icâre-i mü’eccele ile ile’l-vefât taht-ı tasarrufunda olup ba’de vefâtihî sulbî kebîr oğlu es-Seyyid Hüseyin Çelebi’ye ve bana zikr olunan sağîrlere intikâl-i âdî ile intikâl idüp lâkin zikr olunan sağîrlerin oda-i mezkûrda olan hisseleri müntefi’un-bihâ olmadığından mâ’ada icâre-i mü’eccelesin cânib-i vakfa edâya iktidârları olmayup ve nafaka ve kisveye ihtiyaçları dahi olmağın vakf-ı mezbûr mütevellîsi ma’rifeti ve bedel-i misli ile âhara ferâğ ve tefvîz olunup bedel-i ifrâğ istirbâh olunmak sağîrler hakkında enfa’ olmağın husûs-ı mezbûra vukûf-ı tâmmı olup zeyl-i kitâbda isimleri mestûr olan bî-garaz udûl-i müslimînden ba’de’l-istihbâr zikr olunan sağîrlerin hisse-i mersûmelerini bi’l-vesâye vech-i meşrûh üzre ferâğ ve tefvîze izin taleb iderim didikde müslimîn-i mezkûrinden istihbâr olundukda fi’l-vâki’ vasî-yi mezbûr Ahmed Çelebi’nin bi’l-vesâye takrîr-i meşrûhı vâkı’a ve mutâbıkdır deyü her biri alâ tarîki’ş-şehâde haber virdiklerinden sonra hâkim-i mevki’-i sadr-ı kitâb tûbâ-lehû ve hüsne me’âb hazretleri dahi zikr olunan sağîrlerin hisse-i mersûmelerini vech-i meşrûh üzre âhara ferâğ ve tefvîze vasî-yi mezbûr es-Seyyid Ahmed Çelebi’ye izin virmeğın mâ-hüve’l-vâki’ bi’t-taleb ketb olundu fî 14 Cumâdelûlâ sene 1108

Şühûdü’l-hâl

Es-Seyyid Abdülkerim Çelebi bin el-Hâc Salahaddin, es-Seyyid Ömer Çelebi bin Mehmed, el-Hâc Abdülkadir Ağa bin el-Hâc

Mehmed, Mahmud Çelebi bin Salih, el-Hâc Dilaver bin Abdi, el-Hâc Sinan bin Abdülmennan.

1485 - 1696 (1108) İstanbul 23: 3b/1 Tescil işlemi / *Registration*

Keçi Hatun'un, kendisiyle aynı adı taşıyan mescidinde imam olanların yararına vakfetmiş olduğu evi vakfiye koşullarına uygun olarak kullanan vakfın mütevellisi Mehmet Efendi, mahkemeye gelir. Müteveli Mehmet Efendi, söz konusu vakıf evinin çıkan bir yangında bütünüyle yandığını, vakfın evi yeniden yapacak parası olmadığını, ancak kendisinin de evsiz olduğunu belirterek evi kendi mülkü olması koşuluyla kendi parasıyla yeniden yapmak için vakıftan izin ister. Mehmet Efendi, vakfın ekonomik durumu düzelince yapacağı evin mülkiyetini vakfa devredecektir. Mahkeme, durumu bir grup Müslümana sorar. Onlar da Mehmet Efendi'nin ifadesini doğrularlar. Sonuçta, mahkeme Mehmet Efendi'ye istediği izni verir.

Keçi Hatun endowed a house for the use of the prayer leaders (imam) of a mosque named after her. Mehmet Efendi, mutawalli of the waqf, who has been residing in the house in accordance with the waqf deed (vakfiye), appears in court. He states that the house was destroyed in a fire, and the waqf lacks funds to rebuild it. Adding that he is currently homeless, he seeks the waqf's permission to reconstruct the house out of his own funds, on condition that he will own the new structure. When the waqf becomes financially stable, he says, he will transfer the ownership of the house back to the waqf. The court consults some Muslims about the issue. They corroborate Mehmet Efendi's testimony. In conclusion, the court grants Mehmet Efendi the requested permission.

Husûs-ı âti'l-beyânın mahallinde ketb ve tahrîri iltimâs olmağın savb-ı şer' den keşif nâ'ibimiz olan fahrü'l-müderrişin Abdulah Efendi bin Ali irsâl olunup ol dahi mahmiyye-i İstanbul'da

merhûm Keçi Hâtun Mescid-i Şerîfi imâmına meşrûta olup bundan akdem muhterik olan vakıf menzil arsası üzerine varup zeyl-i vesîkada muharrerü'l-esâmî müslimîn huzûrlarında akd-i meclis-i şer'-i nebevî eylediğinde mescid-i mezbûrun hâlen imâm ve arsa-i mezbûreye ber-mûceb-i şart-ı vâkıfe mütevellî olan Mehmed Efendi bin Hasan meclis-i ma'kûd-ı mezbûrda takrîr-i kelâm ve ta'bîri anî'l-merâm işbu müşâhede olan arsa üzerine mukaddemâ mebnâ menzilin süknâsı benim meşrûtam olup bi'l-küllîye muhterik ve ben dahi süknâya ihtiyâcım olup lâkin vakıfdan ta'mîre müsâ'ade olmamağla hâlen ben arsa-i mezbûre vakfından müsâ'ade zuhûr itdikde rücû' itmek üzre kendi mâlımla kefâlet mikdârı menzil binâ itmeğe savb-ı şer'den izin taleb iderim didikde fi'l-vâki' mezbûr Mehmed Efendi'nin süknâya ihtiyâcı olduğunu zeyl-i vesîkada muharrerü'l-esâmî müslimîn ihbârlarıyla müte'ayyin olmağla vakfa müsâ'ade geldikde rücû' itmek üzre kendüye mâlıyla kefâlet mikdârı arsa-i mezbûre üzerine bir menzil binâ itmeğe mezbûr Mehmed'e izin virdiğini mûmâ-ileyh Abdullah Efendi ba'dehû ma'an irsâl olunan Mehmed bin İbrahim ve Yusuf bin Abdurrahim ile meclis-i şer'a gelüp alâ vukû'ihî inhâ ve takrîr itmekle mûcebiyle ba'de't-tenfiz mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu fî 15 min Rebî'ilevvel sene 1108

Şühûdü'l-hâl

Mehmed Efendi bin Osman, Abdullah Efendi ibn Üveys el-müezzîn, Hacı Hasan bin Abdülfettah, Ahmed Çelebi bin Yusuf, Durmuş Mehmed bin Abdullah.

1486 - 1696 (1108) İstanbul 23: 4a/1 Tescil işlemi / *Registration*

Kazganibaşı Hamza Ağa Vakfı'nın mütevellisi Salih Çelebi, mahkemeye gelerek vakfın Hacı Hayrettin Mahallesi'nde bulunan bir evinin 1693 (H. 1105) yılındaki yangında bütünüyle yandığını, kendisinin vakıf parasıyla boş kalan arsa üzerine yeniden bir ev yaptırdığını ve evin yolunu da onardığını belirterek mahkemen keşif yapılarak yapmış olduğu harcamanın saptanmasını

ister. Bilirkişilerce yapılan keşif işlemi sonucunda, evin yeniden yapımına ve yolunun onarılmasına en az 25.500 akçe harcanmış olduğu belirlenir. Mahkeme de bilirkişilerin ifadelerini sicile kaydeder.

Salih Çelebi, mutawalli of the Kazganibaşı Hamza Ağa Waqf, is in court, stating that a waqf house in the Hacı Hayrettin neighborhood was destroyed in the 1693 (AH 1105) fire. Using the waqf's funds, he says, he had a new house built on the vacant plot and had the road repaired. Now he wants the court to conduct an investigation to determine the expenses. Following the investigation, the experts report to the court that the construction of the house and repair of the road must have cost at least 25,500 akçe. The court registers the experts' testimony.

Husûs-ı âti'l-beyânın mahallinde ketb ve tahrîri bâbında fermân-ı âlî vârid olmağın savb-ı şer'-i enverden keşif nâ'ibimiz olan fahrü'l-müderrişini'l-kirâm Abdullah Efendi bin Ali irsâl olunup ol dahi hâssa mi'mârlardan Hasan Halife bin Mustafa ve Ali Halife bin Abdullah ile mahmiyye-i İstanbul'da Kazgânîler kur-bünde Hacı Hayreddin Mahallesi'nde vâki' merhûm Kazgânibaşı Hamza Ağa Vakfı'ndan olup bir taraftan el-Hâc Süleyman nâm kimesne ve dükkânı ve bir taraftan Kassâb nâm kimesne menzili ve iki taraftan tarîk-i ânım ile mahdûd menzilin üzerine varup zeyl-i vesîkada muharrerü'l-esâmî ve ebniye ve sukûf ahvâline ıttılâ'-ı tâmmı olan bî-garaz müslimîn mahzarlarında akd-i meclis-i şer'-i hatîr eylediğinde vakf-ı mezbûra bi'l-fi'l mütevellî olan Salih Çelebi bin Mehmed nâm kimesne meclis-i ma'kûd-ı mezkûrda takrîr-i kelâm ve ta'bîr-i anî'l-merâm idüp menzil-i mahdûd-ı mezkûr bundan akdem yüz beş senesinde vâki' harîkde bi'l-küllîye muhterik olup arsa sırfa kalmağla izn-i şer'le yedimde olan mâl-ı vakıf dan işbu müşâhede olunan tarz üze müceddeden iki bâb tahtânî oda binâ ve merhûm-ı mezbûrun işbu sebîlini ta'mîr ve termîm itmemle keşf ü nazar olunup masrûfum olan tahmîn-i sahîh ile tahmîni ve takvîm ve hüccet olunmak matlûbumdur

didikde ba'de'l-keşf ve'l-mu'âyene mi'mârân-ı mezbûrân menzil-i mezkûrî mütevellî-i mezbûr muvâcehesinde mesâha ve tahmîn ve takvîm eylediklerinde tûlen ve arzan bi-hesâb-ı terbî'î seksen yedi buçuk zirâ' cedîd sakfının be-her zirâ'ı kırk beşer akçeden üç bin dokuz yüz otuz beş akçe ve bi-hesâb-ı mezbûr altmış yedi buçuk zirâ' cedîd dolma divâr ma'a kara sıva ve beyâz sıvanın be-her zirâ'ı ellîşer akçeden üç bin iki yüz otuz beş akçe ve iki cedîd ocak ma'a [...] ber-vech-i tahmîn üç yüz akçeden altı yüz akçe ve bi-hesâb-ı mezbûr kırk beşer zirâ' taş merkûm nısıf taş divâr ma'a beyâz sıvanın be-her zirâ'ı yirmişer akçeden dokuz yüz akçe ve câm tahtası kanatlı çıkırcı işi dört aded mükemmel pencerenin ber-vech-i tahmîn be-her dânesi yüz ellîşer akçeden altı yüz akçe iki aded cam tahtasından oda kapusunun be-her dânesi ber-vech-i tahmîn yüz ellîşer akçeden üç yüz akçe ve bir aded sağîr yük yeri ma'a dolab ber-vech-i tahmîn iki yüz akçe ve bi-hesâb-ı mezbûr ağac tahtasından kırk dört zirâ' döşemenin be-her zirâ'ı otuz beşer akçeden bin beş yüz akçe ve dört sağîr cam divârı ber-vech-i tahmîn be-her dânesi altmış akçeden iki yüz kırk akçe ve bir aded çatma dolab ber-vech-i tahmîn yüz elli akçe ve bi-hesâb-ı mezbûr on iki zirâ' rafın be-her zirâ'ı onar akçeden yüz yirmi akçe ve bi-hesâb-ı mezbûr kırk iki buçuk zirâ' cem tahtasından tavanın be-her zirâ'ı yirmişer akçe dokuz yüz altmış akçe ve çınar tahtasından zokak kapûsı ma'a kilid ve kol demiri ber-vech-i tahmîn sekiz yüz akçe ve taşı mevcûd otuz üç zirâ' taş divârın be-her zirâ'ı otuzar akçeden dokuz yüz doksan akçe ve bi-hesâb-ı mezbûr def'a taş mevcûd elli iki zirâ' taş divârın be-her zirâ'ı otuzar akçeden bin beş yüz altmış akçe ve bi-hesâb-ı mezbûr kapu tarafında def'a taş mevcûd yirmi beş zirâ' taş divârın be-her zirâ'ı otuzar akçeden yedi yüz elli akçe ve divâr-ı mezkûr üzerinde bi-hesâb-ı mezbûr on beş zirâ' sâde kireç ma'a beyâz sıva be-her zirâ'ı kırkar akçeden altı yüz akçe ve bi-hesâb-ı mezbûr sebîl-i mezkûrda yirmi beş zirâ' tahta cedîd sakfın be-her zirâ'ı ellîşer akçeden bin iki yüz elli akçe ve bi-hesâb-ı mezbûr sebîl-i mezkûrda çam tahtasından silkin boyalı dört şişeli sekiz zirâ' tavanın be-her zirâ'ı kırkar akçeden üç yüz yirmi akçe ve sebîl-i mezkûrda bir aded

dolab ber-vech-i tahmîn iki yüz akçe ve yine sebîl-i mezkûrda uhlamur [?] tahtasından sâde kapu ber-vech-i tahmîn iki yüz akçe ve yine sebîl-i mezkûrda beş aded pencerelerine ve [silik] silkin boya ber-vech-i tahmîn iki yüz akçe ve ihrâc-ı mezbele bin akçe ki min haysi'l-mecmû' zıkr olunan menzil ve sebîlin binâ ve imâreti yirmi beş bin beş yüz akçe ile ancak olup noksanı ile olmaz deyü mi'mârân-ı mezbûrân ve müslimûn-ı mezkûrûn icmâ' ve ittifâk ve bu kavl üze ittihâd ve vifâk ve ihbâr itdiklerini mevlânâ-yı mezbûr mahallinde ketb ve tahrîr ba'dehû ma'an ba's olunan Receb bin Musa ve Mehmed bin Şaban ile meclis-i şer'a gelüp alâ vukû'ihî inhâ ve takrîr itmeğin mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi'l-hâmis min Cumâdelûlâ sene 1108

Şühûdü'l-hâl

El-Hâc Süleyman bin Davud ser-kazgâniyân, Usta Mehmed bin Hüseyin, Mehmed Halife bin Mustafa, Yusuf Çelebi bin Şaban, Mustafa Beşe bin Hüseyin, Mehmed Beşe bin Hüseyin, Halil Çelebi bin Ahmed, Hüseyin Beşe bin Ahmed, Mehmed bin Veli, Mustafa Çelebi bin Mehmed Keresteci, Ahmed Beşe bin İsmail, Hüseyin bin İbrahim, İbrahim bin Osman.

1487 - 1696 (1108) İstanbul 23: 4b/1 Dava / *Adjudication*

Süleymaniye yakınlarındaki Hacı Hamza Mahallesi'nde bulunan Siyavuş Paşa Vakfı'na ait bir evin kiracısı el-Hac Ahmet ile vakfın mütevellisi Mehmet Bey, adı geçen mahallenin imamı Mustafa Efendi ile müezzini Mehmet Çelebi karşısında mahkemeye çıkarlar. Davacılar, söz konusu vakıf evinin altındaki su kanalının geleneksel (kadîmü'l-eyyâmdan berü) akış yönünü değiştirdikleri gerekçesiyle Mustafa Efendi ile Mehmet Çelebi'nin uyarılmasını isterler. Mahkemenin bilirkişi olarak belirlediği mimarlar ve su yolcular kethüdası, su kanalında inceleme yaparlar. Keşif sonucunda, su yolunun geleneksel akış yönünün engellendiği (kadîmden cereyânına mümâna'at) belirlenir. Sonuçta, mahkeme davalıları su kanalının geleneksel akışını engellememeleri yönünde uyarır.

El-Hac Ahmet is a tenant of a house in the Hacı Hamza neighborhood near Süleymaniye. The house belongs to the Siyavuş Paşa Waqf. He and Mehmet Bey, mutawalli of the same waqf, sue Mustafa Efendi and Mehmet Çelebi, the prayer leader (imam) and prayer caller (muezzin) of the neighborhood mosque, respectively. The plaintiffs want Mustafa Efendi and Mehmet Çelebi to be warned for changing the customary (kadîmü'l-eyyâmdan berü) direction of a water canal under the waqf-owned house. The court-appointed architects and the steward (kethüda) of aqueduct builders (su yolcular) investigate the canal. They decide that the customary direction of the water has indeed been obstructed (kadîmden cereyânına mümâna'at). In conclusion, the court instructs the defendants to refrain from obstructing the customary direction of the canal.

Husûs-ı âti'l-beyânın mahallinde ketb ve tahrîri bâbında fermân âlî vârid olmağın imtisâlen-leh savb-ı şer'î âlîden keşif nâ'ibimiz olan fahrü'l-müderrisîni'l-kirâm Abdullah Efendi bin Ali irsâl olunup ol dahi hâssa mi'mârlardan Ali Halife bin Mustafa ve diğer Ali Halife bin Abdullah ve su yolcular kethüdâsı olan el-Hâc Mehmed bin Ömer ile mahmiyye-i İstanbul'da Süleymaniye kurbünde Hacı Hamza Mahallesi'nde vâki' merhûm Siyavuş Paşa Vakfı'ndan olup bir taraftan Süleyman Çelebi nâm kimesne menzili ve bir taraftan Mehmed Ağa nâm kimesne menzili ve bir taraftan Hüseyin Ağa nâm kimesne menzili ve bir taraftan tarîk-i âmm ile mahdûd menzilin kârizin üzerine varup zeyl-i vesîkada muharrerü'l-esâmî bî-garaz müslimîn mahzarlarında akd-i meclis-i şer'î mübîn eylediğinde menzil-i mahdûd-ı mezkûra icâreteyn-i ma'lûmeteyn ile mutasarrıf olan işbu râfi'ü'l-kitâb el-Hâc Ahmed bin Muharrem ve bi'l-fi'l vakf-ı mezbûr mütevellîsi olan Mehmed Bey bin Fazlullah nâm kimesneler meclis-i ma'kûd-ı mezkûrda mahalle-i mezbûre imâmı Mustafa Efendi bin Ahmed ve mü'ezzini Mehmed Çelebi bin Abdullah'ın müvâcehelerinde da'vâ ve takrîr-i kelâm idüp menzil-i mahdûd-ı mezkûrun işbu kârizi kadîmü'l-eyyâmdan beru tarîk-i 'âmmda vâki' kaldırımın altından mürûr idüp merhûm ve mağfûrûn-leh Sultan Süleyman

Hân aleyhi'r-rahmeti ve'r-ırdvân hammâmı kârîzine cereyân iderken mezbûrân Mustafa Efendi ve Mehmed Çelebi mahalle-i mezbûre kurbünde vâki' Divoğlu Çeşmesi'nin mecrâsı dahi zikr olunan tarîk-i 'âmmda vâki' olup çeşme-i mezkûrdan bizim dahi hakk-ı şer'îmiz olmağla zarar-ı mübeyyen vardır deyü mecrâ-yı kadîmine cereyâna mûmâna'at itmeleriyle keşif ve nazar ve kârîz-i mezkûr ile çeşme-i mezbûrun umkan ve ba'den beynleri mesâha olunup kârîz-i mezkûrun mecrâ-yı kadîmine cereyâna mûmâna'at itmemek üzre mezbûrân Mustafa Efendi ve Mehmed Çelebi'ye tenbîh olunmak matlûbumdur didikde mi'mârân-ı mezbûrân ve su yolcular kethüdâsı mezbûr el-Hâc Mehmed keşif ve nazar ve zikr olunan Divoğlu Çeşmesi'nin mecrâsı ile kârîz-i mezkûrun umkan ve ba'den beynleri mesâha eylediklerinde kârîz-i mezkûrdan mârû'z-zikr Divoğlu Çeşmesi'nin mecrâsının altı zirâ' umkı ve iki zirâ' ba'di olduğu lede's-şer'i'l-enver zâhir ve müte'ay-yin olduktan sonra mi'mârân-ı mezbûrân ve su yolcular kethüdâsı mezbûr el-Hâc Mehmed ve müslimîn-i mezkûrîn icmâ' ve ittifâk idüp kârîz-i mezkûrun zikr olunan Divoğlu Çeşmesi'nin mecrâsına zarar-ı mübeyyeni yokdur deyü her biri haber virdiklerine kârîz-i mezkûrun mecrâsı kadîmden cereyânına mûmâna'at itmemek üzre mezbûrân Mustafa Efendi ve Mehmed Çelebi'ye tenbîh eylediğin mevlânâ-yı mezbûr mâhallinde ketb ve tahrîr idüp ba'dehû ma'an ba's olunan Receb Çelebi bin Musa ve Mehmed bin Şaban ile meclis-i şer'a gelüp inhâ ve takrîr itmeğin ba'de't-tenfîz mâ-hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundu fî 24 Cumâdelûlâ sene 1108 Şühûdü'l-hâl

Ahmed Bey bin Mehmed, Hasan bin Hızır, Mehmed Ağa bin Mustafa, Halil Çelebi bin Şaban, Osman bin Abdi, Yusuf bin Abdi, Mehmed bin Şaban, Halil Efendi bin Mehmed.

1488 - 1696 (1108) İstanbul 23: 5a/3 Tescil işlemi / *Registration*

İstanbul'daki Valide Hanı sakinlerinden Hasan Bey'in ölümü üzerine mirası oğulları Mehmet Bey ile Ahmet Bey'e kalmıştır.

Mehmet Bey, kendi adına ve kardeşinin vekili olarak İstanbul’un Tabak Yunus Mahallesi’nde bulunan bir vakıf muallimhanesinin mütevellisi Halime Hatun’un vekili el-Hac Mahmut ile birlikte mahkemeye gelir. Hasan Bey’den önce ölen eşi Rukiye, Beşiktaş’taki bir evini Hasan Bey’e ve iki oğluna miras bırakmıştır. Ölen Hasan Bey’in adı geçen vakfa ev kirası ve nakit borcu olarak toplam 2000 kuruş borcu kalmış ve bu borca oğulları kefil olmuştur. Vakfın daha önce açmış olduğu davada Mehmet ve Ahmet Beyler bu borcu ödemeye mahkûm edilmiş olup müteveli vekilinin elinde bu alacağı belgeleyen bir hüccet vardır. Mehmet Bey, babalarından miras kalan evi 2000 kuruşa vakfa sattıklarını ve bu parayla vakfa olan borçlarını takas ettiklerini söyler. Müteveli vekili, bu ifadeyi doğrular. Mahkeme de bu işlemleri sicile kaydeder.

Upon the death of Hasan Bey, a resident of the Valide Inn in İstanbul, his estate falls to his sons Mehmet Bey and Ahmet Bey. Mehmet Bey, representing himself and as his brother’s legal agent, appears in court with el-Hac Mahmut, legal agent of Halime Hatun, mutawalli of a waqf-owned school for teachers (muallimhane) in İstanbul’s Tabak Yunus neighborhood. The late Rukiye, Hasan Bey’s wife who passed away before him, bequeathed a house in Beşiktaş to her husband and two sons. The late Hasan Bey owed 2000 kuruş to the above-stated waqf for accrued rent and in cash loan. His sons served as sureties for the debt. In a previous case that the waqf filed against Mehmet Bey and Ahmet Bey, the defendants were instructed to settle the debt, as documented by a hujjet in the legal agent’s possession. Mehmet Bey states that they sold the inherited house to the waqf for 2000 kuruş and counted their proceeds against their debt. The legal agent of the mutawalli corroborates his testimony. The court registers the transactions.

Fi’l-asl mahmiyye-i İstanbul’da Valide Hanı kurbünde sâkin ve bi’l-fi’l kuyumcibaşı oldukdan sonra diyâr-ı Mısr-ı Kahire’den [...]

olup mahmiyye-i İstanbul'a giderken Eskişehir kurbünde fevt olan Hasan Bey bin Abdullah bin Abdurrahman'ın verâseti sulbî kebîr oğulları Mehmed Bey ve Ahmed Bey'e münhasıra olduğu lede'-şer'î'-şerîf zâhir ve müte'ayyin oldukdan sonra mezbûr Ahmed Bey tarafından bey'-i âti'l-beyâna vekîl olup vekâleti Ahmed bin Abdullah ve Mustafa bin Ali şehâdetleriyle sâbite oldukdan sonra vekâleten meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde mahmiyye-i İstanbul'da Debbağ Yunus Mahallesi'nde vâki' mu'allim-hânenin meşrûtiyet üzre bi'l-fi'l mütevelliyesi olan Halime Hâtun ibneti el-Hâc Mehmed Efendi bin el-Hâc Ali'nin tarafından nakl-i şer'î ile kezâlik menzil-i âti'l-beyânı iştirâ idüp vekîl olup vekâletine hükm-i şer'î lâhik olan el-Hâc Mahmud bin Ahmed mahzarında bi'l-asâle ve bi'l-vekâle ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüp mahrûsa-i Galata [silik] Kasaba-i Beşiktaş [silik] vâki' bir tarafı tarîk-i hâs ve iki tarafı Ebubekir Bey mülki ve bir tarafı tarîk-i âmm ile mahdûd büyü-t adîdeyi müştemil mülk menzili babam müteveffâ-yı mezbûr Hasan Bey'in zevce-i menkûhası olup babam mezbûrdan mukaddem fevt olan Rukiye Hâtun ibnet-i Abdülkadir Bey'in terekesinden olup ba'de vefâtihâ babam müteveffâ-yı mezbûr ile bana ve karındaşım müvekkil-i mezbûr Mehmed Bey'e isâbet ve intikâl itmekle menzil-i mahdûd-ı mezbûr müvekkil-i müşârün-ileyh Mahmud Beşe'ye [?] asâlet ve vekâlet hasebiyle tarafından îcâb ve kabûli hâvî bey'-i bât-ı sahîh-i şer'î ile iki bin esedî guruşa bey' ve teslîm eylediğimde ol dahi vekâleten iştirâ ve kabûl eylediğimden sonra semeni olan meblağ-ı mezbûr babam müteveffâ-yı mezbûrun asl-ı mâl-i vakf-ı mezbûrdan alız eylediği bin sekiz yüz guruş ile menzil icâresinden müctemî' olan iki yüz guruş ki cem'an iki bin guruş babam müteveffâ-yı mezbûrun vakf-ı merkûma deyni olup ve meblağ-ı mezbûra müvekkil-i mezbûr Mehmed Bey ile ben dahi emr ve kabûli hâviye kefâlet-i sahîha-i şer'î ile kefil olup babam mezbûr Hasan Bey meblağ-ı mezbûr vakf-ı mezbûra kable't-teslîm ve'r-redd fevt olup verâseti bana ve karındaşım müvekkil-i mezbûr Mehmed Bey'e münhasıra olmağla meblağ-ı bâkî-i mezbûr iki bin esedî guruşa taleb ve da'vâ ve alız ü kabza mütevelliyeye-i mezbûre Halime Hâtun tarafından

nakl-i şer'î ile vekîl olan mezbûr Mahmud yedinde olan hüccet-i şer'îyesine huzûr-ı hâkimü's-şer'de asâlet ve vekâlet hasebiyle muvâcehemde isbât ve teslîme hükm-i şer'î lâhik olmakla menzil-i mahdûd-ı mezbûrun semeni olan meblağ-ı mezbûr iki bin guruşa meblağ-ı mahkûmün-bih olan iki bin guruş asâleten ve vekâletim hasebiyle takas eylediğimde ol dahi bi'l-vekâle mukâsa ve kabûl eylediğinden sonra menzil-i mahdûd-ı mezbûr mahallinde kabza müvekkile-i mezbûreyi taslît eyledüm didikde gibbe't-tasdîki's-şer'î mâ-vaka'a bi't-taleb ketb ve tahrîr olundu hurrire fî evâhiri Rebî'ilevvel sene semâne ve mi'e ve elf

Şühûdü'l-hâl

Fahrü'l-a'yân Eyüp Çelebi Çukadâr [...], Fahrü't-tüccâr el-Hâc İbrahim el-ma'rûf bi-Balıkçı, el-Hâc Mustafa Çelebi bin Ahmed, el-Hâc Mustafa bin Ahmed, fahrü'l-a'yânî'l-kirâm el-Hâc Ali Ağa-yı İstanbul.

1489 - 1696 (1108) İstanbul 23: 5b/2 Tescil işlemi / *Registration*

Süleyman Efendi, kendi adına ve kardeşlerinin vekili olarak Mustafa Bey Vakfı'na ait odaların kiracısı Mustafa Efendi ile birlikte mahkemeye gelir. Vakfın mütevellisi Salim Efendi de mahkemededir. Süleyman Efendi, kendi ortak mülkleriyle vakıf mülkleri arasında bulunan bir boş arsaya vakfın kiracısı Mustafa Efendi'nin haksız yere el koyduğu gerekçesiyle davacı olacakken, sözüne güvenilir kişilerin kendisine bu arsanın geleneksel olarak (kadîmü'l-eyyâmdan) Mustafa Bey Vakfı tarafından kullanıldığını bildirmeleri üzerine dava açmaktan vazgeçtiğini söyler. Mahkeme, Süleyman Efendi'nin ifadesini sicile kaydeder.

Süleyman Efendi, representing himself and as the legal agent of his siblings, appears in court with Mustafa Efendi, tenant of rooms belonging to the Mustafa Bey Waqf. Also present is the mutawalli of the waqf, Salim Efendi. Süleyman Efendi states that he was about to sue Mustafa Efendi for unlawfully confiscating

a vacant plot of land between his property and that of the waqf. Then some trustworthy persons informed him that customarily (kadîmü'l-eyyâmdan) the Mustafa Bey Waqf used the plot. Accordingly, he dropped the charges. The court registers Süleyman Efendi's testimony.

Mahmiye-i İstanbul'da Zikr Abdal [?] Mahallesi sâkinlerinden olup li-eb karındaşı Hasan Efendi ve Abdurrahman Efendi nâm kimesneler ve kız karındaşı Hadice nâm hâtun taraflarından ikrâr-ı âti'z-zikre vekîl olduğu şer'an sâbit olan fahrü'l-müderrişini'l-kirâm Süleyman Efendi bin Ali meclis-i şer'-i hatîr-i lâzîmü't-tevkîrde mahmiyye-i mezbûrede vâki' Mustafa Bey Vakfı musakkafâtından olup bezzâzistân-ı atîk kurbünde vâki' bir tarafından Şişeci Mehmed Efendi Vakfı'ndan olan odalar ve bir taraftan İmam Ali Vakfı'ndan olan odalar ve bir çukur arsa-i hâliye ve bir taraftan tarîk-i âmm ile mahdûd İncirli Odaları demekle ma'rûf odaları icâreteyn-i ma'lûmeteyn ile mutasarrıf olan işbu râfi'ü'l-kitâb Mustafa Efendi bin Mehmed nâm kimesne muvâcehesinde vakf-ı mezbûra bi'l-fi'l mütevellî olan Salim Efendi bin Mustafa hâzır olduğu hâlde bi'l-asâle ve bi'l-vekâle ikrâr ve takrîr-i kelâm idüp zikr olunan İncirli Odaları'nın vasatında vâki' bi-hesâb-ı terbi'î seksen zirâ' arsa-i hâliye benim ve müvekkillerim mezbûrünün taht-ı tasarruflarımızda olmak za'mıyla taleb ve da'vâ sadedinde olmuşiken arsa-i mezkûre kadîmü'l-eyyâmdan berü zikr olunan Mustafa Bey Vakfı tarafından tasarruf oluna gelüp bu âna gelince taraf-ı âhardan kimesne müdâhale eylememişdir deyü zeyl-i vesîkada muharrerü'l-esâmî olan sikât-ı makbûleti'l-kelimât bana ve müvekkillerim mezbûrûna haber vermeleriyle ben ve müvekkillerim mezbûrûn da'vâ-yı mezkûrdan fâriğ olduk ba'de'l-yevm vakf-ı mezbûr ile arsa-i mezkûreye müte'allik da'vâ ve nizâ'ım yokdur didikde gibbe't-tasdikî's-şer'î mâ-hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundu fî 10 Cumâdelûlâ sene 1108 Şühûdü'l-hâl

Abdurrahman Efendi kâtib-i mahkeme, Hasan Çelebi bin Hüseyin, Yusuf Beşe bin Ahmed, Abdurrahman Çelebi bin Halil, Halil

Çelebi bin Eyüp, Ahmed Beşe bin Osman, Ali bin Abdullah, Osman bin Osman, Receb bin Sefer, Mehmed bin Şaban ve gayruhum.

1490 - 1696 (1108) İstanbul 23: 6b/1 Dava / *Adjudication*

Galata’daki İngiliz elçisinin baş tercümanı Antonaki, Fatma Hanım karşısında mahkemeye çıkar. Fatma Hanım, İstanbul’un Pirinççi Sinan Mahallesi’nde bulunup Hasan Paşa Vakfı’ndan kiralamış olduğu bir evi, daha önce müteveli izniyle 3000 kuruşa Antonaki’ye devrederek kendisine bu işlemi belgeleyen bir temessük vermiştir. Fatma Hanım’ın eşi Ahmet Ağa’nın da mahkemede bulunan iki İngiliz yabancı (müstemen) tüccara, kefalet nedeniyle 22.150 kuruş borcu vardır. İngilizlerin elinde kefinden alacaklarını belgeleyen bir hüccet bulunmaktadır. Davacı Antonaki, devir ücreti olan 3000 kuruşu Fatma Hanım’ın emriyle kocasının borcu olarak söz konusu yabancılara ödediğini, ancak Fatma Hanım’ın evden el çekmediğini ileri sürer. Görüşü sorulan Fatma Hanım, Antonaki’nin ifadesini doğrular. Sonuçta, mahkeme davalı Fatma Hanım’ı evden el çekmesi yolunda uyarır.

Antonaki, the head dragoman of the English ambassador in Galata, sues Fatma Hanım. Earlier, Fatma Hanım transferred to Antonaki a house in İstanbul’s Pirinççi Sinan neighborhood, which had been rented from the Hasan Paşa Waqf, for 3000 kuruş and with the permission of the mutawalli. She gave Antonaki a promissory note (temessük) documenting the transfer. Ahmet Ağa, Fatma Hanım’s husband, owes 22,150 kuruş to two protected English merchants for a debt that he had guaranteed. The Englishmen hold a hujjet documenting their right to collect the debt from the surety. The plaintiff Antonaki claims that, upon Fatma’s order, he paid the 3000 kuruş transfer price to the protected Englishmen in question to cover for her husband’s debt. Nevertheless, he says, she did not turn over the house. Questioned by the court, Fatma Hanım corroborates Antonaki’s

testimony. In conclusion, the court instructs the defendant Fatma Hanım to turn over the house to the plaintiff Antonaki.

Mahrûsa-i Galata'da İngiltere ilçisinin baş tercümanı Antonaki veled-i İstefan dîvân-ı kâ'im-makâm-ı hazret-i sadr-ı a'zamîde ma'kûd meclis-i şer'î şerîf-i enverde fahrû'l-muhadderât Fatıma Hanım ibnetü'l-merhûm Ahmed Paşa nâm hâtûn mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüp mezbûre Fatıma Hânım merhûm ve mağfûrûn-leh Hasan Paşa nâm sâhibü'l-hayrın evkâfından icâre-i mu'accele ve yevmî iki akçe mü'eccele ile taht-ı tasarrufunda olup mahmiye-i İstanbul'da Pirincci Sinan Mahallesi'nde vâkî bir taraftan Hammâmî Kızı demekle ma'rûfe hâtun mülki ve bir taraftan ba'zan Hafız Paşa Vakfı olan odalar ve ba'zan Abdurrahman vereseşi mülkleri ve iki taraftan tarîk-i âmm ile mahdûd hâriciyyesinde fevkânî altı bâb oda ve köşk ve iki sofa ve kenîf ve âhûr ve bir hıdmetkâr odası ve kanevât-sitân ile mahzeni ve bi'r-i mâ [...] mâ'-i lezîz ve bir dolab kuyusu ve havuz ve tahmînen dört bin zirâ' eşcâr-ı müsmire ve gayr-ı müsmire bâğçe ve dâhiliyyesi tabaka-i ulyâda dokuz bâb oda ve iki sofa ve kenîf ve üç halvetli bir hammâm ve fevkânî ve tahtânî kârgîr mahzen ve vustâda iki bâb oda ve altında bir oda ve bi'r-i mâ ve matbah ve fırın ve kileri müştamil olan menzilinî cemî'-i tevâbi' ve levâhıkı ile bin yüz yedi senesi Rebî'ulevvel'inin beşinci günü yedimde olan temessûki nâtık olduğu üzre vakf-ı mezbûrun kâ'im-makâmı mütevellîsi olan işbu hâzır bi'l-meclis Mehmed Çelebi bin Abdurrahman'ın izin ve ma'rifetiyle üç bin guruş bedel mukâbelesinde bana ferâğ-ı kat'î ile ferâğ ve tefvîz ben dahi ber-vech-i muharrer tefevvüz ve kabûl ve târîh-i mezkûrda ber-vech-i muharrer ferâğatini mütevellî mezbûra bi-zâtihâ temessük-i mezkûrun kenârına tahrîr itdirdiğinden sonra ve mezbûre Fatıma Hânım'ın zevci gâ'ib anî'l-meclis Ahmed Ağa bin eş-Şeyh Mehmed Efendi'nin İngiltere tüccârından işbu hâzırûn bi'l-meclis Odar veled-i İstafert ve Cerat ve Sater nâm müste'menlere işbu yedlerinde olan hüccet-i şer'iyeleri nâtık olduğu üzre yirmi iki bin yüz elli guruş cihet-i kefâletden zimmetinde deyni olmağla bedel-i ferâğ olan üç bin guruş mezbûre Fatıma Hânım'ın emriyle

mezbûrûn müste’menlere dahi mezbûrun deyni için bi’t-tamâm edâ ve teslîm eyledüm mezbûre Fatıma Hanım’a su’âl olunup menzil-i mezbûrdan kasr-ı yed ve bana ba’de’t-tahliye teslîme tenbîh olunmak matlûbumdur didikde gibbe’s-su’âl mezbûre Fatıma Hânım cevâbında fi’l-hakîka ber-vech-i muharrer taht-ı tasarrufunda olan menzil-i mahdûd-ı mezbûrı cemî’-i müştemilâtı ile târîh-i mezkûrda mütevellî-i mezbûrun izin ve ma’rifetiyle mezbûr tercümân Antonaki’ye üç bin guruş bedel mukâbelesinde ferâğ-ı kat’î ile ferâğ ve tefvîz ol dahi ber-vech-i muharrer tefvîz ve kabûl ve bedel-i ferâğ olan üç bin guruş kendi emrimle zevc-i mezbûrun cihet-i kefâletinden müste’men-i mezbûrûna deyni için mezbûr Antonaki’nin teslîmini bi’t-tav’î’s-sâf ikrâr ve i’tirâf itmeğin alâ müceb-i i’tirâfihâ menzil-i mahdûd-ı mezbûrdan kasr-ı yed ve merkûm Antonaki’ye teslîme mezbûre Fatıma Hânım’a tenbîh birle mâ-vaka’a bi’t-taleb ketb olundu fî 3 Cumâdelâhire sene 1108

Şühûdü’l-hâl

Umdet-i erbâbi’t-tahrîr ve’l-kalem tezkîre-i sâni Hafız Efendi, fahrü’l-eşbâh İbrahim Çavuş bin Abdurrahman, fahrü’l-eşbâh Mehmed Çavuş bin Abdullah, Halil Efendi tâbi’-i müşârûn-ileyh, Mehmed Çelebi bin Abdullah, İbrahim Çelebi bin Ahmed, Mehmed Çelebi bin Ahmed.

1491 - 1696 (1108) İstanbul 23: 9a/3 Dava / *Adjudication*

İstanbul’un Mimar Sinan Mahallesi’nde bulunup Fatma Hatun Vakfı’na ait odaların kiracılarından el-Hac Yusuf, aynı odaların birinde kalmakta olan Abdülmümin karşısında mahkemeye çıkar. El-Hac Yusuf, elindeki temessüke ve vakfiye koşullarına göre söz konusu odaların kapıcı odaları olduğunu belirterek yıkılmaya yüz tutan odaları onarmasını Abdülmümin’in engellediğini ileri sürer. Görüşü sorulan Abdülmümin, el-Hac Yusuf’un ifadesini bütünüyle reddeder. Bunun üzerine mahkeme, davacı el-Hac Yusuf’tan savını kanıtlamasını ister. O da mahkemeye şahitlerini çağırır. Şahitler, el-Hac Yusuf’un ifadesi doğrultusunda görüş bildirirler.

Sonuçta mahkeme, davalı Abdülmümin'i el-Hac Yusuf'un yapacağı onarımı engellememesi yolunda uyarır.

El-Hac Yusuf, tenant of one of several rooms in İstanbul's Mimar Sinan neighborhood that belong to the Fatma Hatun Waqf, sues Abdülmümin, tenant of another room of the same waqf. The plaintiff states that according to a promissory note (temessük) and the waqf deed (vakfiye) in his possession, these rooms are gate keeper (kapıcı) rooms. Although the rooms are in disrepair, Abdülmümin is preventing him from repairing them, he says. Questioned by the court, Abdülmümin rejects el-Hac Yusuf's testimony. The court then asks el-Hac Yusuf to prove his claim. The plaintiff calls to court witnesses, who corroborate his testimony. In conclusion, the court instructs the defendant Abdülmümin not to prevent el-Hac Yusuf's repairs.

Husûs-ı âti'l-beyânın mahallinde ketb ve tahrîri bâbında fermân-ı âlî vârid olmağın imtisâlen-leh savb-ı şer'den keşif nâ'ibimiz olan fahrü'l-müderresini'l-kirâm Abdullah Efendi bin Ali irsâl olunup ol dahi hâssa mi'mârlardan Ali Halife bin Abdullah ve İsmail Halife bin Ahmed ile mahmiyye-i İstanbul'da Mimar Sinan Mahallesi'ndé vâki' merhûme Fatıma Hatun Vakfı musakkafâtından olan odaların kapusu üzerine vâki' bir taraftan İbrahim nâm kimesne tasarrufunda olan oda ve bir taraftan Mehmed nâm kimesne tasarrufunda olan oda ve bir taraftan el-Hâc Mehmed nâm kimesne tasarrufunda olan oda ve bir taraftan el-Hâc Mehmed nâm kimesne menzili ile mahdûd odanın [silik] zeyl-i vesîkada muharrerü'l-esâmî müslimîn mahzarlarında akd-i meclis-i şer'-i mübîn eylediğinde [silik] icâreteyn-i ma'lûmeteyn ile mutasarrıfı olan işbu râfi'ü'l-kitâb el-Hâc Yusuf bin Sinan nâm kimesne meclis-i ma'kûd-ı mezkûrda zikr olunan odalar sâkinlerinden Abdülmümin bin Hasan nâm kimesne muvâcehesinde ve vakf-ı mezbûr mütevellisi olan el-Hâc Ahmed bin Mehmed hâzır olduğu hâlde üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüp mârû'z-zikr odalar kapusu üzerinde olan işbu oda-i

mahdûde-i mezkûr işbu yedimde olan temessük nâtık olduğu üzre ber-mûceb-i şart-ı vâkıf kadîmü'l-eyyâmdan berü zıkr olunan odaların kapucu odası olup ve harâbe müşrif olup kâbil-i süknâ olmamağla vaz'-ı kadîm üzre binâ ve ta'mîr itmek murâd eylediğimde mezbûr Abdülmümin binâ ve ta'mîrine mûmâna'at itmeğin su'âl olunup binâ ve ta'mîrine mûmâna'at itmemek üzre tenbîh olunmak matlûbumdur deyücek gıbbe's-su'âl ve akîbü'l-inkâr müdde'î-i mezbûr el-Hâc Yusuf'dan müdde'âsını mübeyyine beyyine taleb olundukda udûl-i ricâl-i müsliminden olup zıkr olunan odalar sâkinlerinden Süleyman bin İbrahim ve el-Hâc Ömer bin Mehmed ve es-Seyyid Mehmed Çelebi bin Ahmed ve Receb bin Ömer nâm kimesne li-ecli's-şehâde meclis-i şer'a hâzırân olup istişhâd olunduklarında fi'l-hakîka oda-i mahdûde-i mezkûre müdde'î-i mezbûrun yedinde olan temessük nâtık olduğu üzre kadîmü'l-eyyâmdan berü zıkr olunan odaların kapucu odası olup binâ ve ta'mîre muhtâc olmağla müdde'î-i mezbûr binâ ve ta'mîr itdikde merkûm Abdülmümin mûmâna'at ider biz bu husûsa bu vech üzre şâhidleriz şehâdet dahi ideriz deyü her biri edâ-i şehâdet-i şer'îye eylediklerinde gıbbe't-ta'dîl ve't-tezkiye şehâdetleri makbûle olmağın mûcebince müdde'î-i mezbûrun vech-i meşrûh üzre binâ ve ta'mîrine mâni' olmamak üzre merkûm Abdülmümin'e tenbîh eylediğin mevlânâ-yı mezbûr mahallinde ketb ve tahrîr ba'dehû ma'an ba's olunan Receb Çelebi bin Süleyman ve Mehmed bin Şaban ile meclis-i şer'a gelüp alâ vukû'ihî inhâ ve takrîr itmeğin ba'de't-tenfîz mâ-hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundı fî 17 Cumâdelûlâ sene 1108

Şühûdü'l-hâl

Ali Efendi el-imâm, Solak Süleyman Çelebi, Ali Çelebi Belgirâdî, Yusuf bin Ali.

1492 - 1696 (1108) İstanbul 23: 11a/1 Dava / *Adjudication*

İstanbul'un Muhtesib Karagöz Mahallesi'nden İbrahim Efendi'nin ölümü üzerine mirası, annesi Saliha, büyük oğlu

Mehmet, küçük oğulları İsmail Çelebi ve Mustafa Çelebi ile kızı Afife'ye kalmıştır. Söz konusu miras 42 hisse olup İbrahim Efendi'nin annesi Saliha'ya 7 hisse, kızı Afife'ye 5 hisse ve erkek çocuklarına 10'ar hisse verilmiştir. İbrahim Efendi'nin annesi ve iki küçük çocuğunun vasisi Saliha, Süleymaniye Vakfı'nın eski mütevellisi Hasan Ağa karşısında mahkemeye çıkar. Daha önce Hasan Ağa, iki küçük çocuğun Saliha'dan önceki vasileri Seyyit Osman Efendi karşısında mahkemeye çıkarak ölen İbrahim Efendi'ye 162.525 akçe değerinde bezir yağı sattığı ve parasını alamadığı gerekçesiyle dava açmak üzereyken vasi ile küçük çocukların borcu için 1000 kuruş üzerine sulh yapmıştır. Vasi Saliha şimdi, çocukların hissesinden sulh bedeli olarak alınan 1000 kuruşun fazla olduğu gerekçesiyle bu paradan 478 kuruş ile 68 akçenin kendisine iade edilmesini istemektedir. Görüşü sorulan davalı Hasan Ağa, davacının ifadesini doğrular. Mahkeme, davalı Hasan Ağa'yı davacı Saliha'ya 478 kuruş ile 68 akçeyi ödemesi yolunda uyarır. Saliha, bu parayı Hasan Ağa'dan bütünüyle teslim aldığını mahkemeye bildirir. Mahkeme de Saliha'nın ifadesini sicile kaydeder.

Upon the death of İbrahim Efendi, a resident of İstanbul's Muhtesib Karagöz neighborhood, his estate falls to his mother Saliha, his elder son Mehmet, his younger sons İsmail Çelebi and Mustafa Çelebi, and his daughter Afife. The estate comprises 42 shares, with the decedent's mother getting 7 shares, his daughter 5 shares, and his sons 10 shares each. Saliha, İbrahim Efendi's mother and the guardian of his two younger sons, sues Hasan Ağa, the former mutawalli of the Süleymaniye Waqf. Earlier Hasan Ağa had been to court with Seyyit Osman Efendi, the former guardian of the two children, on the ground that he had sold the decedent flaxseed oil worth 162,525 akçe and was not paid. He then reached an amicable settlement with the guardian for 1000 kuruş. Claiming that the 1000 kuruş deducted from the children's share was exorbitant, Saliha, the current guardian, wants 478 kuruş and 68 akçe be returned. Questioned by the

court, the defendant Hasan Ağa corroborates the plaintiff Saliha's testimony. The court then instructs the defendant Hasan Ağa to pay 478 kuruş and 68 akçe to the plaintiff Saliha. Saliha reports to the court that she has been paid in full. Finally, the court registers Saliha's testimony.

Mahmiye-i İstanbul'da Muhtesib Karagöz Mahallesi sükkânından iken bundan akdem vefât iden İbrahim Efendi ibn Yusuf'un verâseti vâlideyi Saliha bint-i Hasan nâm hâtûn ile sulbiye kebîr oğlu Mehmed Çelebi ve kebîr kızı Afife ve sağîr oğulları İsmail Çelebi ve Mustafa Çelebi'ye münhasıra ve tashîh mes'elesi kırk iki sehîmden olup sihâm-ı mezkûreden yedi sehîm vâlideyi mezbûre Saliha'ya ve onar sehîmi oğulları mezbûrûndan her birine ve beş sehîmi kızı mezbûreye isâbet ve intikâl eylediği şer'an zâhir ve mütehakkık oldukdan sonra sağîrân-ı mezbûrânın ceddeleri ve kıbel-i şer'-i enverden mansûbe vasîleri olan işbu sâhibetü'l-kitâb mezbûre Saliha meclis-i şer'-i şerîf-i enverde sâbikan Süleymaniye mütevellisi olan Hasan Ağa bin Ali mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüp mezbûr Hasan Ağa sizin müverrisiniz müteveffâ-yı mezbûr İbrahim Efendi bin Yusuf huyûtunda her vakıyyesi on beş akçeye olmak üzere on bin sekiz yüz otuz beş vakıyye revgan-ı bezîrimi yüz altmış iki bin beş yüz yirmi beş akçeye bey' ve teslîm ve temlîk ol dahi iştirâ ve temellük ve tesellüm itdiğinden sonra semeni olan meblağ-ı mezbûr yüz altmış iki bin beş yüz yirmi beş akçemi kable'l-edâ mezbûr İbrahim Efendi vefât itmişdir deyü sağîrân-ı mezbûrânın benden mukaddem kıbel-i şer'-den mansûbe vasîleri olmağla tereke-i müteveffâ-yı mezbûra vâzı'u'l-yed olan es-Seyyid Osman Efendi ibn es-Seyyid Mehmed'den taleb ve da'vâ ve isbât sadedinde iken meblağ-ı mezbûrdan bin guruş üzerine vasî-yi mezbûr ile sulh olup bedel-i sulh olan meblağ-ı mezbûr bin guruş tereke-i müteveffâ-yı mezbûrdan ahz ü kabz idüp lâkin sulh-i mezbûr sağîrân-ı mezbûrân haklarında sahîh olmamağla hâlen mezbûr Hasan Ağa'ya su'âl olunup bedel-i sulh olmak üzere ahz ü kabz eylediği meblağ-ı mezbûr bin guruşdan sağîrân-ı mezbûrânın his-

selerine isâbet iden cem'an dört yüz yetmiş altı [?] gurusı ile altmış sekiz akçemi bi'l-vesâye bana redd ve teslimine tenbîh olunmak matlûbumdur didikde gıbbe's-su'âl mezbûr Hasan Ağa cevâbında fi'l-vâki' kaziye minvâl-i meşrûh üzre olup bedel-i sulh olmak üzre vasî-yi mezbûr es-Seyyid Osman Efendi yedinden tereke-i müteveffâ-yı mezbûrdan bin gurusı alız ü kabz eylediğini bi't-tav'îs-sâf ikrâr ve i'tirâf itmeğin alâ mûcebi i'tirâfihi meblağ-ı mezbûr bin gurusıdan sağîrân-ı mezbûrânın hisselerine isâbet iden dört yüz yetmiş sekiz gurusı ile altmış sekiz akçeyi vasiyye-i mezbûreye redd ve teslimi merkûm Hasan Ağa'ya ba'de't-tenbîh vasiyye-i mezbûre Salîha meclis-i şer' de mezbûr Hasan Ağa mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm idüp ânifen edâsına hükmi-i şer'î lâhık olan meblağ-ı mezbûr dört yüz yetmiş sekiz gurusı ile altmış sekiz akçeyi mezbûr Hasan Ağa bana edâ' ve teslim ben dahi bi'l-vesâye yedinden alız ü kabz eyledüm didikde gıbbe't-tasdîki's-şer'î mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundı fî 27 Cumâdelülâ sene 1108 Şühûdü'l-hâl

Mehmed Çelebi bin Abdullah, Mehmed Çelebi bin İbrahim, el-Hâc Ebubekir Beşe, İbrahim Çelebi bin el-Hâc Ahmed, Mustafa Çelebi bin Şaban.

1493 - 1696 (1108) İstanbul 23: 11a/2 Tescil işlemi / *Registration*

Cebeciler ocağının eski kethüdası Ramazan Ağa, Sakız Adası'nın eski muhafızlarından merhum Abdurrahman Paşa'nın kızı Zeynep Hanım ile birlikte mahkemeye gelir. Zeynep Hanım ile ölen kardeşi Ayşe Hanım, Beykoz'a bağlı Gökusu'da bulunup kullanım haklarını ellerinde bulundurdukları ve babaları Abdurrahman Paşa'nın kurduğu bu vakfa ait bostan, tarla ve çayırılarını mütevellinin iznini almadan 800 kuruşa Ramazan Ağa'ya devretmişlerdir. Zeynep Hanım ile Ayşe Hanım, yine aynı bölgede bulunan bir mülk evlerini de geri alabilme koşuluyla (bey'-i bi'l-vefâ) bir yıllığına 400 kuruşa Ramazan Ağa'ya satmışlar ve mahkemeden bu işlemleri belgeleyen hüccet almışlardır. Bir yıl sonra

Zeynep Hanım, söz konusu taşınmazların vakıf mülkü olduğunu belgeleyen bir vakfiyeye dayanarak her iki işlemin geçersiz olduğu gerekçesiyle Ramazan Ağa'yı dava etmek üzereyken, Ramazan Ağa'yla taşınmazları geri vermesi koşuluyla 1100 kuruş ödeyerek sulh yapmıştır. Ramazan Ağa, 1100 kuruşu Zeynep Hanım'dan bütünüyle aldığını ve taşınmazlardan el çektiğini söyler. Zeynep Hanım, Ramazan Ağa'nın ifadesini doğrular. Mahkeme de bu sulh işlemini sicile kaydeder.

Ramazan Ağa, former steward (kethüda) of the armourers (cebeciler ocağı), appears in court with Zeynep Hanım, daughter of the late Abdurrahman Paşa, former guard of Sakız (Chios) Island. For 800 kuruş Zeynep Hanım and her late sister Ayşe Hanım had transferred to Ramazan Ağa the usufruct rights of a vegetable garden, a field, and a meadow in Göksu, Beykoz, all of which belonged to their father Abdurrahman Paşa's waqf. They did so without the permission of the mutawalli. They also sold to Ramazan Ağa a house in the same region for 400 kuruş, with a one-year buy-back option (bey'-i bi'l-vefâ). They had these transactions registered by court and received their hujjets. One year later, based on a waqf deed (vakfiye) documenting that the properties are waqf-owned, Zeynep Hanım decided to sue Ramazan Ağa for an annulment of the transactions. However, before a lawsuit was filed she and Ramazan Ağa reached an amicable settlement for 1100 kuruş, with the stipulation that Ramazan Ağa return the properties. Ramazan Ağa states that he has received from Zeynep Hanım a 1100 kuruş payment and that he has released the properties. Zeynep Hanım corroborates his testimony. The court registers the settlement.

Dergâh-ı âlî cebecileri ocağından sâbikan kethüdâ beyi olan umdetü'l-emâcîd ve'l-ekârim Ramazan Ağa bin Ahmed meclis-i şer'-i şerîf-i enverde Sakız muhâfızı oldukdan sonra bundan akdem vedâ'-ı âlem-i fânî iden merhûm Abdurrahman Paşa'nın sulbiye kebîre kızları fahrü'l-muhadderât Zeyneb Hânım mah-

zarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüp işbu yedimde olan hüccet nâtika olduğu üzre yüz beş senesi şehri Zilhiccesinin yirmi ikinci günü mezbûre Zeyneb Hânım ve kız karındaşı olup bundan akdem vefât iden Ayiše Hânım huyûtunda ale'l-iştirâki's-seviy taht-ı tasarruflarında olup Beykoz Kasabası'na tâbi Kanlıcak mukâbelesi etbâ'ından Anadolu Hisarı kurbünde Göksu dimekle ma'rûf mevzi'de vâki' bir taraftan Salih Efendi bağçesi ve bir taraftan cebel ve bir taraftan küçük dere ve bir taraftan tarîk-i âmm ile mahdûd eşcâr-ı müsmireyi tahmînen beş dönüm bostan yerini ve yine iki taraftan beylik çayırı ve bir taraftan mezbûretânın tasarruflarında olan âhar tarla ve bir taraftan tarîk-i âmm ile mahdûd tahmînen beş dönüm tarla ve yine bir taraftan mârû'z-zikr bostan ve bir taraftan cebel ve iki taraftan tarîk-i âmm ile mahdûd doksan iki dip eşcâr-ı müsmireyi hâvî ve yine gül bağçesi ta'bîr olunan tahmînen yedi dönüm çayır ve yine bir taraftan mîrî çayır ve bir taraftan vâdi ve bir taraftan cebel ve bir taraftan defterdâr bağçesi ve ba'zan Mahmud Efendi çayırı ile mahdûd yirmi dönüm çayırı ve yine mahall-i mezbûrdan cebel üzerinde vâki' ma'lûmü'l-hudûd yirmi keyl tohum istî'âb ider dört kıt'a tarlayı bilâ-izn-i sâhib-i arz sekiz yüz guruş bedel mukâbelesinde bana ferâğ ve tefvîz ben dahi tefevvûz ve kabûl idüp ve yine mezbûretânın mülkleri olup mahall-i mezbûrda hudûd-ı mezkûr dâhilinde vâki' fevkânî ve tahtânî [silik] ve kebîr havuz ve kenîf ve mârû'z-zikr bostanlarda üç aded dolab kuyusu ve kanevât-ı hasenât ile muhazzer bir masûne mâ-i cârî ve eşcâr-ı müsmire ve gayr-ı müsmireli hadîkayı müştemil menzillerin târîh-i mezkûrdan bir sene tamâmına değin mü'eccel olmak üzre bey'-i bi'l-vefâ tarîki üzre dört yüz guruşa bey' ben dahi ber-vech-i muharrer iştirâ ve semenleri olan bin iki yüz guruş yedimden alız ü kabz itdiklerinden sonra ecl-i mezkûr hulûl itmekle medfû olan meblağ-ı mezbûrî alız eylediğini ikrâr lâkin babam müteveffâ-yı müşârün-ileyh Abdurrahman Paşa hâl-i huyûtunda ve kemâl-i akl-i sıhhatinde işbu yedimde olan sene selâse ve tis'îne ve elf şehri Rebî'ilâhîrinin yirmi altıncı günü târîhiyle muverraha mûmzâ ve mahtûm vakfiye-i ma'mûlün-bihâsı nâtık oldukları üzre zikr

olunan bostanları ve menâzilleri vakf-ı sahîh ile vakf ve habs idüp şöyle şart eyledi ki akârât-ı mezkûre yed-i mütevellî ile îcâr olunup hâsıl olan ribhden ber-mûceb-i vakfiye vezâyif virildikten sonra fazla kalan gallât huyûtda oldukça kendüleri mutasarrıf ola ba’de vefâtihî evlâd-ı emcâdlarının ve evlâd-ı evlâdlarının ve evlâd-ı evlâd-ı evlâd-ı evlâdlarının zükûrünün ekber ve aslah ve erşedi neslen ba’de neslin ve fer’an an asıl mütevellî olup sâyirler cümle nâzırlar olalar ve fazla kalan gallât-ı mezkûre evlâdlarının zükûr ve inâsı beyninde ale’s-seviyye taksîm olunup mütevellî olan gallât-ı mezkûreden iki hisseye mutasarrıf ola deyü şart ve taksîm itmekle ber-vech-i muharrer ferâğ ve bey’imiz şer’an câyiz değildir deyü zikr olunan bostanları ve menâzil-i mezkûreyi benden talep ve da’vâ sadedinde olduğında ber-vech-i meşrûh vakf olduğunda lede’ş-şer’ zâhir olmağla medfû’um olan meblağ-ı mezbûr bin iki yüz guruş da’vâsından ba’de’n-nizâ‘ mezbûre Zeyneb benimle bin yüz guruş üzerine sulh oldukda ben dahi sulh-i mezbûr kabûl ve bedel-i sulh olan bin yüz guruş bi’t-tamâm yedinden ahz ü kabz idüp ba’de’l-yevm zikr olunan bostânlardan ve menâzilden kasr-ı yed idüp ziyâde müdde’âm olan yüz guruş da’vâsından dahi mezbûre Zeyneb Hânım’ın zimmetini ibrâ’-i âmm ile ibrâ’ ve iskât eyledim didikde gibbe’t-tasdîki’ş-şer’î mâ-vaka’a bi’t-taleb ketb olundu fi’l-yevmi’s-sânî min Cumâdelâhire sene 1108

Şühûdü’l-hâl

İmam Mehmed Efendi bin Ahmed, Müezzîn Mustafa bin Mustafa, Abdülkerim Efendi kâtib-i re’is, İsmail Ağa bin Mustafa, Mustafa Ağa el-kâtib.

1494 - 1696 (1108) İstanbul 23: 15a/1 Dava / *Adjudication*

Üsküdar’a bağlı Kuzguncuk Köyü sakinlerinden Yahudi Harun, İstanbul’un Elvanzade Mahallesi’nden Ahmet Bey karşısında mahkemeye çıkar. Hasan Şerif Vakfı’nın mütevellisi İbrahim Ağa da mahkemededir. Ahmet Bey, Galata’nın Sultan Bayezit Han Mahallesi’nde bulunup adı geçen vakıftan peşin kiraya ek olarak

günlük 2 akçeye kiralamış olduğu evi mütevellî izniyle 65.400 akçeye Harun'a devretmiş olup parasını eksiksiz teslim almıştır. Harun evi 1224 gün kullanmış, bu süreçte günlük 2 akçelik kirayı vakfa ödemiş, ancak 1695 (H. 1107) yılında meydana gelen yangında ev kül olmuştur. Harun'a göre, evin günlük kullanım değeri yangından önce bilirkişilerce 30 akçe olarak belirlenmiş olup oturmuş olduğu sürenin bedeli günlük 2 akçelik kira ödemeleri de düşüldüğünde 34.272 akçedir. Harun, Ahmet Bey'e peşin kira bedeli olarak 65.400 akçe ödediğini, dolayısıyla 31.128 akçe alacaklı olduğunu ileri sürer. Görüşü sorulan Ahmet Bey, Harun'un ifadesini bütünüyle doğrulayarak borçlu olduğunu kabul eder. Sonuçta mahkeme, davalı Ahmet Bey'i davacı Harun'a 31.128 akçe ödemesi yolunda uyarır.

Harun, a Jewish resident of Üsküdar's Kuzguncuk village, sues Ahmet Bey, a resident of İstanbul's Elvanzade neighborhood. İbrahim Ağa, mutawalli of the Hasan Şerif Waqf, attends the court as well. For a 65,400 akçe advance payment, Ahmet Bey had transferred to Harun a house in Galata's Sultan Bayezit Han neighborhood, which he had rented from the above-stated waqf for an advance payment and a rent of 2 akçe per day. The transaction was conducted with the permission of the mutawalli, and Ahmet Bey received payment in full. Harun used the house for 1224 days. In the meantime, he regularly paid the 2 akçe daily rent to the waqf. However, the house was destroyed in the 1695 (AH 1107) fire. The plaintiff Harun states that, before the fire, experts determined the daily usufruct value of the house as 30 akçe. Thus, deducting the 2 akçe daily rent for 1,224 days, the total rent of the house during the period of use is 34,272 akçe $[(30 \times 1,224) - (2 \times 1,224)]$. Adding that he had made a payment of 65,400 akçe in advance, the plaintiff Harun states that Ahmet Bey owes him the 31,128 akçe difference. Questioned by the court, Ahmet Bey corroborates Harun's testimony and admits the debt. In conclusion, the court instructs the defendant Ahmet Bey to pay 31,128 akçe to the plaintiff Harun.

Medîne-i Üsküdar kazâsına tâbî' Kuzguncuk nâm karye sükkânından işbu râfi'ü'l-vesîka Harun veled-i Yasef nâm Yahudi meclis-i şer'-i şerîf-i enverde mahmiyye-i İstanbul'da Elvanza-de Mahallesi'nde sâkin Ahmed Bey bin Musalli nâm kimesne mahzarında merhûm Ali Ağa binâ eylediği Hasan Şerîf Vakfı'na bi'l-fi'l mütevellî olan İbrahim Ağa bin Abdullah hâzır iken üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüp mezbûr Ahmed Bey vakf-ı mezbûrede icâre-i mu'accele ve be-her yevm ikişer akçe ücret-i mü'eccele ile taht-ı tasarrufunda olup mahrûsa-i Galata'da Sultan Bayezid Hân Mahallesi'nde vâki' üç tarafı yine vakf-ı mezbûrdan olan mahzen ve Kostantin ve Yani tasarruflarında olan menâzil ve bir taraftan tarîk-i ânım ile mahdûd büyût-ı adîdeyi müştemil menziline bin yüz dört senesi Cumâdelülâsının onuncu günü bâ-izn-i mütevellî pâre üç akçe hesâbı üzerine altmış beş bin dört yüz akçe mukâbelesinde bana ferâğ ve tefvîz ben dahi tefevvüz ve kabûl ve bedel-i mezkûr altmış beş bin dört yüz akçemi kendüye def' ve teslîm idüp târîh-i mezbûrdan bin yüz yedi senesi Şevvâli'l-mükerreminin dördüncü gününe gelince bin iki yüz yirmi dört gün menzil-i mezbûrı zabt ve tasarruf ve ücret-i mü'eccelesi olan yevmî ikişer akçemi cânib-i vakf-ı mezbûra edâ ve teslîm idüp menzil-i mezbûr mârû'z-zikr yüz yedi Şevvâlinin dördüncü günü harîkde bi'l-küllîye muhterik olup arsa sırfa kalmağla kable'l-harîk ecr-i misli vukûf-ı tâmmı olan bî-garaz müslimînden istifsâr olundukda be-her yevm otuzar akçe olduğu şer'an zâhir ve müte'ayyin olmağla ecr-i mislinden cânib-i vakfa edâ eylediğim yevmî ikişer akçesi ihrâc olunup mâ'ada yirmi sekizer akçeden ber-vech-i muharrer tasarrufumda olan bin iki yüz yirmi dört günde müctemi' otuz dört bin iki yüz yetmiş iki akçesi bedel-i mezkûr altmış beş bin dört yüz akçeden istîfâ idüp otuz bir bin yüz yirmi sekiz akçesin kable'l-istîfâ menzil-i mezbûr ber-vech-i muharrer muhterik olup arsa sırfa kalmağın hâlen ben arsa-i mezbûre ve enkâz-ı mevcûdesinden kasr-ı yed idüp istîfâ eylediğim meblağ-ı mezbûr otuz bir bin yüz yirmi sekiz akçemi mezbûr Ahmed Bey'den taleb eylediğimde bana edâdan imtinâ' ider hâlen su'âl olunup alıvrılması matlûbumdur didikde gibbe's-su'âl

mezbûr Ahmed Bey cevâbında fi'l-hakîka kaziyye bâlâda tafsîl ve beyân ve şerh ve ayân olunan vech üzre olup menzil-i mezbûrî bin yüz dört Cumâdelûlâsının onuncu günü pâre üç akçe hesâbı üzre altmış beş bin dört yüz akçe bedel mukâbelesinde müdde'î-i mezbûra ferâğ ve tefvîz ve kabz ve kabûl eylediğini ve menzil-i mezbûrun kable'l-harîk ecr-i misli yevmî otuzar akçe olduğunu ve müdde'î-i mezbûr bedel-i mezkûrun eyyâm-ı mezbûrda ecr-i mislinden istîfâ eylediği otuz dört bin iki yüz yetmiş iki akçeden mâ'ada otuz bir bin yüz yirmi sekiz akçesini istîfâ itmemekle el-ân müdde'î-i mezbûr zimmetinde edâsı lâzım deyn idüğünü bi't-tav'îs-sâf ikrâr ve i'tirâf itmeğın mücebince bedel-i mezkûrdan istîfâ olunmayan meblağ-ı mezbûr otuz bir bin yüz yirmi sekiz akçeyi müdde'î-i mezbûr Harun'a edâ ve teslîme merkûm Ahmed Bey'e tenbîh olunup mâ-hüve'l-vâkı' bi't-taleb ketb olundu fî 10 Cumâdelâhire sene 1108

Şühûdü'l-hâl

Mehmed Bey bin Ahmed el-mübâşir, Hasan Bey bin Musa, el-Hâc İsmail bin Murad, el-Hâc Salih bin Receb, Abdurrahman Halife muhâsebe.

1495 - 1696 (1108) İstanbul 23: 16a/1 Dava / *Adjudication*

Arec Ayşe Hatun Vakfı'nın eski mütevellisi Mustafa Ağa, Rum cemaatinin patriki Kalinikos karşısında mahkemeye çıkar. Mustafa Ağa, vakfın mütevellisi olduğu dönemde vakfın giderlerini karşılamak amacıyla kendi cebinden 33.000 akçe ödediğini, ancak parasını geri alamadan görevden alındığını ve yerine Kaşıkçızade Mehmet Çelebi'nin mütevellî tayin edildiğini söyler. Mustafa Ağa, Mehmet Çelebi'nin vakfın 33.000 akçelik borcunu, vakfa borçlu olan dönemin Rum patriki Diyonyos'a havale ettiğini, kendisinin de bu havaleyi kabul ettiğini sözlerine ekler. Mustafa Ağa, parasını alamadan Diyonyos da görevden alınmış olup yerine Kalinikos patrikliğe getirilmiştir. Davacı Mustafa Ağa, şimdi parasını Diyonyos'un yerine patrik olan Kalinikos'tan ister. Mahkeme,

Kalinikos'un kendisinden önceki patrik Diyonyos'un borcunu ödemek zorunda olmadığını bildirerek, Kalinikos'un görüşünü almadan yasal dayanağı olmadığı gerekçesiyle davayı reddeder. Sonuçta, davalı patrik Kalinikos davayı kazanan taraf olur.

Mustafa Ağa, former mutawalli of the Arec Ayşe Hatun Waqf, sues Kalinikos, patriarch of the Greek community. The plaintiff states that while in office, he financed the waqf's 33,000 akçe worth of expenses through his own resources. Before being reimbursed, he was recalled and replaced as mutawalli by Kaşıkçızade Mehmet Çelebi. Mehmet Çelebi transferred the 33,000 akçe debt to Diyonyos, the Greek patriarch of the period, who was indebted to the waqf. Diyonyos accepted the transfer, claims Mustafa Ağa. Alas, Diyonyos' tenure ended and Kalinikos took his place before payment was made. Now Mustafa Ağa wants Kalinikos to settle the debt. Stating that Kalinikos is not obliged to pay his predecessor's debt, the court throws out the case without even questioning Kalinikos. In conclusion, the defendant Kalinikos wins the case.

Mahmiye-i İstanbul'da vâki' merhûme A'rec Ayşe Hâtun Vakfı'na sâbikan mütevellî olan Mustafa Ağa bin Yusuf ve dîvân-ı kâyim-makâm-ı hazret-i sadr-ı a'zamîde ma'kûd meclis-i şer'-i şerîf-i enverde hâlen Rum patriki olan işbu râfi'ü'l-vesîka Kalinikos veled-i Rafail nâm râhib muvâcehesinde takrîr-i da'vâ idüp bundan akdem ben vakf-ı mezbûra mütevellî olduğım eyyâmda vakf-ı mezbûra bi-şarti'r-rücû' ben kendi mâlîmdan mürtezika-i vakfın vazîfelerine otuz üç bin akçe def' ve teslîm eylediğimden sonra kable'l-istifâ tevliyet-i mezbûreden azl ve yerime Kaşıkçı-zade Mehmed Çelebi nâm kimesne mütevellî olmağla mezbûr Mehmed Çelebi meblağ-ı mezbûr otuz üç bin akçe ile vakf-ı mezbûrun medyûnı olup ol târihde Rum patriki olan Diyonyos nâm râhib üzerine havâle idüp her birimiz ba'de'l-kabûl meblağ-ı mezbûrî bana kable'l-edâ mezbûr Diyonyos'dan azl ve yerine işbu merkûm Kalinikos patrik olmağla meblağ-ı mezbûr otuz üç

bin akçeyi taleb eylediğimde bana edâdan imtinâ' ider su'âl olunup meblağ-ı merkûm otuz üç bin akçeyi patrik olduğu hasebiyle bana edâya mezbûr Kalinikos'a tenbîh olunmak matlûbumdur didikde müdde'î-i mezbûr Mustafa Ağa'nın takrîr-i meşrûhı üzere patrik-i sâbık-ı mezbûrdan işbu merkûm Kalinikos üzerine ben dahi havâleye [silik] iddi'â itmeyüp mutlak patrik olmağa âharın deynini edâ lâzım gelmemekle müdde'î-i mezbûrun da'vâsı meşrû' olmayup [...] olmağa mezbûr Kalanikos'a su'âl tevcîh itmeyüp mezbûr Mustafa Ağa bî-vech mu'ârazadan men' olunup mâ-hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb fi 10 Cumâdelâhire sene 1108

Şühûdü'l-hâl

Umdetü'l-eşbâh Mehmed Ağa ser-çâvuşân, umdetü erbâbi't-tahrîr Abdullah Efendi tezkire, el-Hâc Mehmed Çavuş ibn Abdullah, Mustafa Efendi nâ'ib-i Sefer, Monla Halil bin Mehmed, el-Hâc Ali Beşe çukadâr, el-Hâc Ebubekir Beşe bin Şaban, Hasköylü Mehmed ibn Şirmerd.

1496 - 1696 (1108) İstanbul 23: 18a/2 Tescil işlemi / *Registration*

İstanbul'un Daye Hatun Mahallesi'nde bulunup bir bilim adamının oturması koşuluyla vakfedilmiş olan evin kullanım haklarını mahkeme kararıyla elinde bulunduran ve Kahire'de yaşayan Mustafa Efendi, evden ve evin arsasından elini çekmiştir. Boş kalan evin kullanım hakkı, yine mahkeme kararıyla vakfiye koşullarına uygun olarak mahalle sakinlerinden Ahmet Efendi'ye verilmiştir. Mustafa Efendi, Ahmet Efendi ile birlikte mahkemeye gelerek söz konusu vakıf arsası üzerine, vakfa ait eve ek olarak kendi parasıyla yaptırmış olduğu binaları 300 kuruşa Ahmet Efendi'ye sattığını ve parasını bütünüyle aldığını söyler. Ahmet Efendi, Mustafa Efendi'yi doğrular. Mahkeme de bu işlemleri sicile kaydeder.

A house in İstanbul's Daye Hatun neighborhood was endowed for the accommodation of a religious scholar. Mustafa Efendi, a

Cairo resident, who has been holding the usufruct rights of the house through a court order, vacates the house and its plot. The court transfers the usufruct rights of the vacant house to Ahmet Efendi, a neighborhood resident who fulfills the requirements of the waqf deed (vakfiye). Mustafa Efendi appears in court with Ahmet Efendi, stating that for 300 kuruş, he has sold to Ahmet Efendi the structures he erected on the waqf plot using his own funds and that he has received payment. Ahmet Efendi corroborates his testimony. The court registers the transactions.

Mahmiye-i İstanbul'da Nevbethâne kurbünde Daye Hâtun Mahallesî'nde vâki' bir taraftan mahalle-i mezbûre mescid-i şerîfi ve bir taraftan imâma meşrûta menzil ve bir taraftan Mustafa Efendi menzili ve bir taraftan tarîk-i âmm ile mahdûd büyü-tü adîdeyi müştamil olup süknâsı ulemâyâ meşrûta vakıf menzile tevcîh-i hâkimü's-şer'le mutasarrıf olan hâlen Mısır-ı Kahire'de sâkin Mustafa Efendi ibn Ahmed Efendi menzil-i mezkûrun arsasından kasr-ı yed itmekle süknâ-yı menzil-i mezbûr mahlûle ve mahalle-i mezbûre sükkânından olup ulemâdan mahal ve müstahikk olan bâ'isi hâze'l-kitâb Ahmed Efendi ibn Ali bin Ahmed'in süknâyâ ihtiyâcı olmağla süknâ-yı menzil-i mezbûr Ahmed Efendi'ye tevcîh olunduktan sonra mezbûr Mustafa Efendi meclis-i şer'de mezbûr Ahmed Efendi mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm idüp yedimde olan keşif hüccetleri nâtika olduğu üzere menzil-i mezkûrda vâki' ebniye-i memlûke-i ma'lûmemi dahi mezbûr Ahmed Efendi'ye tarafeynden îcâb ve kabûli hâvî bey'-i kat'î ile üç yüz guruşa bey' ve temlik ve teslim ol dahi ber-vech-i muharrer iştirâ ve temellük ve tesellüm itdiğinden sonra semeni olan meblağ-ı mezbûr üç yüz üç yüz guruşu bi't-tamâm ahz ü kabz eyledüm ba'de'l-yevm ebniye-i merkûme mülk-i müştêrâsıdır didikde gibbe't-tasdîki's-şer'î mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu fî 8 Recebi'l-ferd sene 1108

Şühûdü'l-hâl

Mehmed Efendi ibn Mehmed, Mustafa Efendi bin Mehmed, Mehmed bin Abdi, İbrahim Çelebi bin Ahmed, Receb bin Süleyman.

1497 - 1696 (1108) İstanbul 23: 18b/1 Dava / Adjudication

İstanbul'daki Mustafa Ağa Vakfı'nın mütevellisi Abdullah Efendi yaşlı ve hasta olduğu için vekili olarak oğlu Mehmet Ağa mahkemeye gelir. Vakfın ölen kâtibi el-Hac Mehmet Efendi'nin görünürde varisi olmadığı gerekçesiyle mirasına beytülmal görevlisi olarak el-Hac Hüseyin Efendi el koymuştur. Mehmet Ağa, el-Hac Hüseyin Efendi'nin vekili İbrahim Ağa karşısında mahkemeye çıkar. Davacı vekili Mehmet Ağa'ya göre, vakfa ait bir mukataa devredilirken mukataanın iki yıllık gelirlerinden 750 akçe ve 250 kuruşu vakfın o dönemde kâtibi olan el-Hac Mehmet Efendi alıp kendi harcamaları için kullanmıştır. Mehmet Ağa, el-Hac Mehmet Efendi'nin ölüm döşeginde müteveli Abdullah Efendi'ye şahitler huzurunda vakfa borçlu olduğunu itiraf ettiği gerekçesiyle vakfın alacağını mirasından tahsil edilmesini ister. Görüşü sorulan vekil İbrahim Ağa, beytülmalin el-Hac Mehmet Efendi'nin mirasına el koyduğunu doğrulamakla birlikte söz konusu borcu reddeder. Mahkeme, davacı vekilinden savını kanıtlamasını ister. O da mahkemeye şahitlerini çağırır. Şahitler, el-Hac Mehmet Efendi'nin kendilerinin yanında vakfa borçlu olduğunu mütevellie itiraf ettiğini ve mütevellinin de bu parayı almadığına yemin ettiğini söylerler. Sonuçta, davacı vekili Mehmet Ağa, davayı kazanır.

Mehmet Ağa appears in court as the legal agent of his old and sick father Abdullah Efendi, mutawalli of the Mustafa Ağa Waqf in İstanbul. Treasury officer (beytülmal emini) el-Hac Hüseyin Efendi has confiscated the estate of el-Hac Mehmet Efendi, the deceased secretary (kâtip) of the waqf, on the ground that he has no legal heirs. Mehmet Ağa sues İbrahim Ağa, legal agent of el-Hac Hüseyin Efendi. Mehmet Ağa, the legal agent of the plaintiff, claims that during the transfer of a waqf-owned tax farm, el-Hac Mehmet Efendi, the secretary of the period, spent on himself 750 akçe and 250 kuruş out of the tax farm's two-year revenues. Stating that el-Hac Mehmet Efendi confessed the

resulting debt to the mutawalli Abdullah Efendi in his death-bed before witnesses, the plaintiff wants the money paid from his estate. Questioned by the court, İbrahim Ağa, the legal agent of the defendant, admits that the treasury confiscated the estate in question. By the same token, he rejects the debt. The court then asks the legal agent of the plaintiff to prove his claim. The legal agent calls to court witnesses, who testify that el-Hac Mehmet Efendi admitted his debt to the waqf in their presence and that the mutawalli stated under oath that he was not paid. In conclusion, Mehmet Ağa, the legal agent of the plaintiff, wins the case.

Husûs-ı âti'z-zikrin istimâ' ve tahrîri bâbında bu fakîre hitâben emr-i âlî vârid olmağla imtisâlen-leh mahmiyye-i İstanbul'da vâki' merhûm dârüssa'âde ağası Mustafa Ağa Vakfı'na meşrûtiyet üzre bi'l-fi'l mütevellî olan Abdullah Efendi ibn Süleyman bin Mehmed pîr ve ihtiyâr ve alîlü'l-mizâc olup meclis-i şer'a bi'z-zât huzûrî müte'azzir olmağla oğlu ve tarafından husûs-ı âti'z-zikre vekîl olduğu es-Seyyid Mustafa Efendi ibn ve Murtaza Ağa ibn Abdullah şehâdetleriyle şer'an sâbit olan Mehmed Ağa nâm kimesne meclis-i şer'-i şerîf-i enverde vakf-ı mezbûrun kâtibi iken bundan akdem vefât iden müteveffâ el-Hâc Mehmed Efendi ibn Muzaffer bin Abdullah'ın zâhirde vâris-i ma'rûfı olmayup terekisi cânib-i beytü'l-mâla 'âid olmak üzre müteveffâ-yı mezbûrun tereke-i vâfiyesine bi'l-emâne vâzi'u'l-yed olan şikk-ı evvel defterdârı vekîli umdetü'l-emâcid ve'l-ekârim el-Hâc Hüseyin Efendi ibn el-Hâc Mahmud Ağa tarafından husûs-ı âti'z-zikre vekîl-i müsecceli olan baş [...] vekîli İbrahim Ağa ibn Yunus mahzarında bi'l-vekâle üzere da'vâ ve takrîr-i kelâm idüp vakf-ı mezbûr mukâta'âtından Argalaştı mukâta'asını bin yüz yedi ve yüz sekiz senelerinde âhara der'uhde olundukda mezbûr müteveffâ el-Hâc Mehmed Efendi vakf-ı mezbûrun kâtibi olmağla kıstu'l-yevm hesâbı üzre bin yüz yedi senesinin üç aylık yedi bin beş yüz sağ akçe ve işbu bin yüz sekiz senesinde iki yüz elli guruş kalemiyyesini ber-vech-i peşîn babam müvekkil-i mezbûr Abdullah Efendi'den ahz ü kabz idüp kendi masârifine sarfla istihlâk itmekle babam müvekkil-i

mezbûr Abdullah Efendi yedinden ber-vech-i peşîn meblağayn-i mezbûreyni ahz ü kabz ve kendi masârifine sarfla istihlâk itmekle zimmetinde reddi lâzım deyni idüğünü mezbûr müteveffâ el-Hâc Mehmed Efendi hâl-i maraz-ı mevtinde alâ ru'ûsi'l-işhâd ikrâr ve i'tirâf işhâd eylediğinden sonra kable'l-edâ zimmetinde iken fevt olmuştur hâlen terekesinden taleb iderim su'âl olunsun didikde gıbbe's-su'âl mezbûr İbrahim Ağa cevâbında fi'l-hakîka müvekkil-i mûmâ-ileyh el-Hâc Hüseyin Efendi'nin tereke-i vâfiyesi müteveffâ-yı mezbûra bi'l-emâne vaz'-ı yedini ikrâr lâkin deyn-i mezbûrî inkâr idicek müdde'î-i mezbûrdan müdde'âsına beyyine taleb olundukda udûl-i müslimînden ve müteveffâ-yı mezbûrun huyûtunda etbâ'ından olup hâlen mahmiyye-i mezbûrede Harâcî Muhyiddin Mahallesi'nde sâkinler olan el-Hâc Ahmed bin Abdullah ve Receb Çelebi ibn Hasan ve Hasan bin Abdullah nâm kimesneler li-ecli'ş-şehâde meclis-i şer'a hâzırûn olup isrû'l-istişhâd fi'l-hakîka müteveffâ-yı mezbûr müteveffâ el-Hâc Mehmed Efendi ibn Muzaffer bin Abdullah vakf-ı mezbûrdan olan Argalaştı mukâta'asının kalemiyyesiychün kıstu'l-yevm hesâbı üzre bin yüz yedi senesinin üç aylık yedi bin beş yüz sağ akçe ve yüz sekiz senesi için iki yüz elli guruş mütevellî-i mezbûr Abdullah Efendi bin Süleyman ibn Abdullah ber-vechi peşîn ahz ü kabz ve kendi masârifine sarfla istihlâk eyledüm zimmetimde lâzımü'l-edâ deynimdir deyü hâl-i maraz-ı mevtinde bizim huzûrımızda ikrâr ve i'tirâf idüp bizi işhâd itmişidi biz bu husûsa bu vech üzre şahidleriz şehâdet dahi ideriz deyü her biri şehâdet-i şer'iyye eylediklerinde gıbbe't-ta'dîl ve't-tezkiye şehâdetleri makbûle oldukdan sonra müvekkil-i mezbûr Abdullah Efendi'yi şer'an tahlîf için kibel-i şer'den irsâl olunan el-Hâc Halil Efendi bin Mehmed mezbûr Abdullah Efendi'nin el-Hâc Timur Mahallesi'nde sâkin olduğu menziline varup zeyl-i kitâbda muharrerü'l-esâmî müslimîn huzûrlarında akd-i meclis-i şer'-i hatîr eyledikde meblağayn-i mezbûreyn yedi bin beş yüz sağ akçe ile iki yüz elli guruş müteveffâ-yı mezbûrdan huyûtunda küllen ve ba'zan ahz ü kabz veya hibe veya âhara havâle itmeyüp ve'l-hâsıl taraf-ı şer'den bir tarîk ile müteveffâ-yı mezbûrun zimmetini ibrâ'

ve iskât eylemediğine vekîl-i mezbûr İbrahim Ağa muvâcehesinde mezbûr Abdullah Efendi'ye yemîn teklîf eyledikde ol dahi hasbe'l-mes'ûl yemîn bi'llâhi te'âlâ eylediğin mezbûr el-Hâc Halil Efendi mahallinde tahrîr ba'dehû ma'an ba's olunan Mustafa bin Ahmed ve Şaban bin Mehmed ile meclis-i şer'a gelüp alâ vukû'ihî inhâ ve takrîr itmeğin mücebiyle ba'de'l-hükm ve't-tescîl mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundı fi'l-yevmi's-sâdis min şehri Recebi'l-ferd li-sene semâne ve mi'e ve elf

Şühûdü'l-hâl

El-Hâc Hasan bin Mehmed, Müezzîn Mehmed Çelebi ibn Süleyman, Abdurrahman bin Süleyman, Şaban Bey ibn Mehmed, Ali Çelebi ibn Ali, Mustafa bin Ahmed.

1498 - 1696 (1107) İstanbul 23: 22b/1 Dava / *Adjudication*

İstanbul'daki Yavuzselim Camisi'nin yakınlarında bulunan Ekserci Mahallesi sakinlerinden Şaban Efendi, kurduğu para vakfına mütevellî tayin ettiği Hüseyin Çelebi karşısında mahkemeye çıkar. Şaban Efendi, 5000 kuruşunu çeşitli koşullarla vakfetmiştir. Vakfiye koşullarına göre, Şaban Efendi yaşadığı sürece vakfın mütevellisi olacak, ölümünden sonra soyundan gelenler, sonra kardeşlerinin ve kölelerinin soyundan gelenler, sonra da İstanbul kadıları mütevellî olacaktır. Vakfedilen para, vakfa faiz geliri (istirbah ve istiglal) sağlamak amacıyla işletilecek, bu geliri yaşadığı sürece Şaban Efendi kullanacak ve vakfın giderleri bu gelirden karşılanacak, ayrıca bu gelirle çeşitli hayır işleri (Kur'an okutulacak, her yıl bir çocuk doyurulacak, imamlara para verilecek, kaldırım ve çeşme giderleri karşılanacak ve akraba çocuklarına para verilecek) gerçekleştirilecektir. Şaban Efendi, vakfiye koşullarını sıraladıktan ve 5000 kuruşunu vakfına mütevellî tayin ettiği Hüseyin Çelebi'ye teslim ettikten sonra, bir İslam hukukçusunun görüşüne dayanarak vakfının geçersiz olduğunu ileri sürer ve vakfetmiş olduğu 5000 kuruşunu ve mütevellîye iki aylık görevi süresince ödenen parayı geri ister. Davalı mütevellî Hüseyin Çelebi ise,

bir başka İslam hukukçusunun görüşüne dayanarak vakfiyenin geçerli olduğunu ve bozulamayacağını ileri sürer. Sonuçta mahkeme, davalı mütevellî Hüseyin Çelebi'nin görüşünü benimseyerek vakfiyenin bozulamaz olduğuna ve mütevellî Hüseyin Çelebi'nin davacı Şaban Efendi'ye borcu olmadığına karar verir.

Şaban Efendi, a resident of İstanbul's Ekserci neighborhood near the Yavuzselim Mosque, sues Hüseyin Çelebi, the mutawalli he appointed to his cash waqf. Şaban Efendi endowed 5000 kuruş with certain stipulations. Accordingly, Şaban Efendi will serve as the mutawalli during his lifetime, to be followed by his line, his siblings' and slaves' line, and finally the judges of İstanbul. The endowed money will be operated at interest (istirbah ve istiglal) to provide revenue for the waqf. In addition to Şaban Efendi, who will use the revenue throughout his lifetime, the expenses of the waqf will also be covered from the revenue, and certain charities (Quran reading, feeding a child each year, supporting prayer leaders (imams), maintaining sidewalks and fountains, giving money to relatives' children) will be supported as well. After the recording of the waqf deed (vakfiye) and handing over the 5000 kuruş to mutawalli Hüseyin Çelebi, Şaban Efendi claims that the waqf is invalid, based on the views of an Islamic jurist. He demands that the 5000 kuruş be returned, along with the mutawalli's salary for the two months he has been in office. For his part, the defendant mutawalli Hüseyin Çelebi claims that the waqf is valid and cannot be annulled, based on the views of another Islamic jurist. Agreeing with the mutawalli, the court rules that the waqf deed cannot be annulled and that mutawalli Hüseyin Çelebi owes nothing to Şaban Efendi.

Hamd-i nâ-mahdûd ve şükr-i gayr-ı ma'dûd ol ma'bûd-ı vâcibü'l-vücûd ve müfizü'l-hayr ve'l-cûd vâkif-ı ahvâl ve dâna-yı mâ-fi'l-bâl hazretlerinin dergâh-ı akdes ve bâr-gâh-ı mukaddeslerine münhasıra ve maksûddur ki ebnâ-i âdemi ketm-i ademden kazâ-yı vücûda getirüp eltâf-ı mâ-lâ nihâye ve in'âm-ı bî-gâyetesine

mazhar kılınduğundan mâ'adâ mücerred fazl ve kereminden yevm-i mî'âd için iddihâr-ı zâd ile sebep-i necât olacak tarîk-i sedâd ve sübûl-i reşâdda hidâyet ve irşâd eyledi ve teslîmât-ı bî-gâyete ve tahîyyât-ı bî-nihâyeye ol sultân-ı kevneyn resûlî's-sakaleyn bâ'isü îcâd-ı âlem seyyid-i benî âdem hâbib-i mükerrerem resûl-i ekrem sallâllâhu te'âlâ aleyhi ve sellem hazretlerinin ravza-i mutahhara ve merkad-i münevverelerine mahsûsdur ki vücûd-ı şerîfleri âleme feyz-reşân ve mahcûr-ı [...] küfre ve dalâl olanlara nûr-efşân olup ve tâbî' olanlar hayr-ı ümmet ve mazhar-ı hidâyet oldılar ve dahi âl-i athâr ve ashâb-ı ahyârları üzerlerine olsun ki her biri vâkîfu esrâr-ı şer'-i mübîn ve kâşifü astâr-ı dîn-i metîn olmağla bi-eyyihim iktedeytüm ihtedeytüm mazmûn-ı münîfine mâ-sadak olup tarîk-i hayrâta hâdî ve sebîl-i müberrâta münâdîlerdir rıdvânü'llâhi te'âlâ aleyhim ecma'in emmâ ba'd her lebîb ü âkil ve her reşîd-i kâmile hafî değildir ki bu dâr-ı dünyâ medâr-ı bevâr olup binâsı nâ-üstüvâr ve mukîmi mazhar-ı irtihâl ve na'îmi muhakkaku'z-zevâl bünyânın âkıbeti harâb ve menâlinin [...] hesâb ve dirhemnin sonu hemm ve dînârının özi nâr ve [...] ve ekdâr ve gınâsı sûret-i inâdda ve ribhî renc ile hem-renk ve teve'ümdür fe-lâ cerem her âkıla lâzım [...] ve her lebîbe mühim ve vâcibdir mecrâ-yı umûrunda tefekkür ve tefâsul-i ahvâlinde tedebbür idüp atâyâ-yı ilâhîyyeden kendüye cereyân iden ihsân ve ni'am ve feyezân iden [silik] ve keremden ba'de't-tasarruf ile'z-zarûriyyât fazlasını sebîl-i müberrâta îsâr ve gıbbe'l-harc ile'l-mühimmât-ı ziyâdesinden vücûh-ı hayrâtı ihtiyâr idüp ed-dünyâ mezra'atü'l-âhire misdâkınca tohm-ı hayrâtı zirâ'at ve bezr-i infâk fî sebîlillâh hırâset idüp hazret-i resûl-i ekrem sallâllâhu te'âlâ aleyhi ve sellem hazretlerinden sâdır olan izâ mâte'l-insân inkata'a ameluhû illâ min selâs sadakatin câriyetin ev ilmin yentefi'un bih ev veledin sâlih yed'û lehû hadîs-i şerîfinin [...] münîfi üzre emvâlinden havâyic-i lâzîmesinden ziyâdesini hissât-ı mahsûs ve masrûf ve emvâl ve akvâlini a'mâl-i [...] tâ'ate mahsûr ve mevkûf eyleye binâ'en alâ zâlik dârü'l-hilâfeti'l-aliyye-i Kostantiniyyeti'l-mahmiyye hamiyet ani'l-âfât ve'l-beliyyede Sultan Selim Hân aleyhi'r-rahmeti ve'l-gufrân câmi-i şerîfi kurbünde Ekserci

Mahallesi'nde sâkin sâhibü'l-hayrât ve'l-hasenât ve râgibu's-sadakât ve'l-müberrât Şaban Efendi ibn Mürsel âmelehu'llâhü te'âlâ fi'd-dâreyn bi-fazlihi'l-eczel mahfil-i şer'-i şerîf ve mahfil-i dîn-i münîf-i râsihu'l-erkânda vakf-ı câi'l-beyâna li-ecli't-tescîl ve'l-itmâm emru'l-cezîl mütevellî nasb ve ta'yîn eyledüğü Hüseyin Çelebi ibn İsmail mahzarında bi't-tav'îs-sâf ikrâr-ı sahîh-i şer'î ve i'tirâf-ı sarîh-i mer'î eyleyüp etyab-ı emvâl ve etyab-ı menâlinde tamâmü'l-vezn ve sahîhu'l-'ayâr beş bin kıt'a guruşu ifrâz ve kemâl-i imtiyâz ile mümtâz kılub hasbeten li'llâhi te'âlâ el-'azîm ve taleben li-merzâti'r-rabi'r-rahîm ve haseneten li-rûhi resûlihi'l-kerîm vakf-ı sahîh-i mü'eyyed ve habs-i sarîh-i muhalled ile vakf ve habs idüp şöyle şart eyledim ki vakf-ı mezbûruma hayâtda olduğumca kendim mütevellî olam vefâtımdan sonra evlâdım ve evlâd-ı evlâd-ı evlâdım batnen ba'de batnin ve fer'an gibbe aslin mutasarrıf olalar ba'dehüm karındaşlarım oğulları ve kızları ve 'utekâ ve 'utekâtımın aslahı ba'dehüm batnen alâ batnin evlâd-ı mütevellî olalar ba'de'l-inkırâz iyâzü bi'llâhi'l-meliki'l-gayyâz emr-i tevliyet İstanbul'da seccâde-nişîn olan fazîletli İstanbul efendisi hazretleri hasbî vakfa nâzır olalar ânların re'y-i rezîn-i isâbet-karînlerin müfevvez ola şöyle şart eyledim ki meblağ-ı mezbûr nukûd-ı mevkûfe her sene yed-i mütevellî ile onı on bir ve bir pul hesabı üzre ziyâde olmamak şartı ile istirbâh ve istiglâl oluna rehn-i kavî ve kefil-i melî ve yâhud ikisinden biri ile lâkin âmil ve mültezim ve medyûn ve iflâsı zâhir olanlara virilmeye bi-fazlihî te'âlâ hâsıl olan nemâsının kayd-ı huyûtda oldukça ben mutasarrıf ve yevmî on akçe tevliyet ve yevmî üç akçe kitâbet ve yevmî beş akçe cibâyet ve yevmî on beş akçe [...] Havva Hâtun'a şart itdüm huyûtda oldukça mutasarrıfa ola ve rûhum için senede üç hatm-i şerîf tilâvet idüp sevâbını rûhuma hibe ideler ve ba'de vefâtihî yedi nefer kimesne huzûrunda yevmî ikişer akçe vazîfe ile birer cüz'-i şerîf tilâvet ide birinin sevâbını Hak te'âlâ hazretlerinin rızasına ve birinin sevâbını Hazret-i Muhammed sallâllâhu te'âlâ aleyhi ve sellem hazretlerinin rûh-ı şerîflerine ve birinin sevâbını vâlideynimin rûhlarına ve birinin sevâbını merhûm Salih Efendi rûhuna ve birinin sevâbını merhûme Afitab Hâtun rûhuna ve

birinin sevâbını merhûm Rukiye Hanım rûhuna ve birinin sevâbını kendi rûhuna ve dahi her sene başında bir sağîre ta'âm için yevmî on akçe vazîfe şart itdim muhâsebemi görelere ve cümle mahallede olanları hâzır ideler hasbî cümlesi nâzır olalar ve ta'âmı ekl idüp bir hatm-i şerîf okudup sevâbını rûhuma hibe ideler ve yevmî üç akçe muhâsebeyi görüp vakfım zâyî' olmaya kemâl-i tekayyüd üzre rehinleri göre ve yevmî beşer akçe dahi vilâyetde Samako Kazâsı'nda Küçükbaşvıran nâm karyede merhûm İsmail Ağa'nın binâ itdüğü mescidde imâm olanlara şart itdüm ve beşer akçe dahi kendüm yapdurduğum kaldurum ve su yoluna şart itdüm ki her kim meremmât iderse mutasarrıf ola ve yevmî iki akçe dahi mahalle imâmına ve yevmî iki akçe mahalle mü'ezzinine birer cüz'-i şerîf tilâvet ideler sevâbını rûhuma hibe ideler ve yevmî iki akçe merhûm Yusuf Efendi yapduğı çeşmenin su yoluna meremmât için şart itdüm mütevelliden alınıp su yoluna sarf oluna vakf-ı mezbûruma imâm efendi mü'ezzin efendi ve cümle ahâlî-i mahalle hasbî nâzır olalar ve yevmî bir akçe isneteyn gicesi ve cum'a gicesi bir Sûre-i Yâsîn-i şerîf ve bir akçe ile isneteyn gicesi ve cum'a gicesi Sûre-i Mülk tilâvet oluna huyûtda oldukça birâderim oğlu Ahmed tilâvet ide sevâbını resûlullâh aleyhi's-selâm rûhuna ve kâffe-i ehl-i îmân rûhlarına ve benim rûhuma hibe ideler ve yevmî üç akçe dayımız kızı Saliha'ya virile bunlardan mâ'ada kalan [ve] nemâsının mâ'adâsının fazlasını ale's-seviyye birâder el-Hâc Abdurrahman oğulları ve kızları ve İsmail Ağa merhûmun oğulları ve Mehmed'in ve oğlu Ahmed ve utekâ ve utekâtımın her birleri ale's-seviyye taksîm ideler ve vakf-ı mezbûrumun tebdîl ve tağyîri ve taklîl ve teksîri ve erbâb-ı cihâtının azl ve nasbı hayâtda olduğumca merraten ba'de uhrâ yedimde ve meşîyyetimde ola ve eğer mürûr-ı eyyâm ve kürûr-ı a'vâm ile şürût-ı mezkûreme ri'âyet müte'azzire olur ise mutlaka fukarâ-i müslimîne vakf ola deyü meblağ-ı mezbûrî bi't-tamâm ve'l-kemâl fârigaten ani's-şevâgil târîh-i kitâbdan iki ay mukaddem mütevellî-i mezbûra teslim ol dahi vakfiyet üzre karz ve tesellüm eyleyüp sâ'ir mütevellîler evkâfda tasarruf eyledikleri gibi tasarruf eyledi didikde mütevellî-i merkûm vâkıf-ı mûmâ-

ileyh ahsena'llâhu te'âlâ fi'd-dâreyn ileyh kelimâtında şifâhen ve vicâhen tahkîk eyledikten sonra vâkîfu ârif sehhe'llâhü te'âlâ aleyhi'l-mevâkîf inân kelâmını semt-i âhara sârif olup çün vakf-ı derâhim ve denânîr lede'l-i'immeti's-selâse [...] aleyhim rahmeti'l-meliki'l-habîr bâtil ve menfa'at-i vakfı kendi nefesine şart eylese tilmîz-i sâni imâm-ı sâlis-i rabbânî İmâm Muhammed bin Hasan eş-Şeybânî mezheb-i şerîfinde vakıf câ'iz olmamağın vakf-ı mezkûrundan rücû' eyledim meblağ-ı mezbûr ke'l-evvel mülküme red ve mütevellî-i mezbûr vazîfe-i tevliyet deyü iki ayda alduğı altı yüz akçenin ecr-i misli iki yüz akçesinden ziyâde olan dört yüz akçeyi bana teslîm-i cânib-i şer'-i nebevîden tenbîh olunmak matlûbumdur didikde mütevellî-i reşîd cevâb-ı sedîde mutasaddî olup vakf-ı nukûd imâm-ı zî-nazar hazret-i İmam Züfer'den tilmîzi hâsı İmâm Muhammed Ensârî aleyhimâ rahmeti'l-bârî rivâyeti üzre sahîh idüğü ganî ani't-tasrîhdir ve vâkîf menfa'at-i vakfı kendi nefesine şartı ile bile tilmîz-i sâlis-i mûmâ-ileyh rahmetu'llâhi te'âlâ aleyhi hazretleri katında teslîm-i ile'l-mütevellî bulunmağla ve tilmîz-i evvel İmâm-ı Sâni hazret-i İmam Ebu Yusuf Yakub ibn İbrahim aleyhi rahmeti'l-meliki'l-kerîm katında vâkîf mücerred vakf eyledüm dimesiyle vakıf sahîh olmağın rivâyet-i mezkûre ve imâameyn-i mûmâ-ileyhimâ rahmeti'llâhi te'âlâ aleyhimâ kavli-i şerîfleri üzre meblağ-ı mezkûrun sıhhat-i vakfiyetine hüküm taleb iderim deyü hâkim-i mevki'-i sadr-ı kitâb bi-tevkî'ihî ş-şerîfi'l-müstetâb tûbâ-lehû ve hüsne me'âb hazretlerinin huzûr-ı fâizu'n-nûrlarında müterâfi'ân ve her biri mübteğâsınca fasl ve hasma tâlibân olduklarında hâkim-i müşârün-ileyh efâza'llâhü te'âlâ mecâli efdâluhü fi'd-dâreyn hazretleri tarafından sâdıra olan kelimâta [...] cânib-i vakfa evlâ ve uhrâ görüp mes'ûlun fi'l-hükm olup şerâyet-i hükmî mürâ'î olduğu hâlde vâkîf-ı mûmâ-ileyh ahsena'llâhu te'âlâ fi'd-dâreyn ileyh mahzarında rivâyet-i mezkûre ve imâameyn-i mûmâ-ileyhimâ [silik] mezheb-i münîfleri üzre meblağ-ı mezkûrun sıhhat-i vakfiyetine hüküm-i sahîh-i şer'î ve vakf-ı sarîh-i mer'î eyledikten sonra vâkîf-ı mûmâ-ileyh en'ama'llâhü te'âlâ fi'd-dâreyn aleyh tekrâr nizâ'a şürû' ve bast-ı mukaddimâna rücû' idüp eğerçi vakf-ı

mezbûr hükm-i mezkûr ile sıhhat buldı lâkin imâm-ı a'zam rahmetu'llâhi te'âlâ aleyh hazretleri katında sıhhat-ı lüzûmı müstelzime olmamağın benim için vakf-ı mezbûrdan rücû'a kudret ve fesh ve ibtâline miknet olmağla vakf-ı mezbûrdan bu vech üzre rücû' eyledüm deyü da'vâyı istirdâd itmeğın mütevellî-i mezbûr cevâb-ı bâ-savâba tasaddî idüp eğerçi imâm-ı a'zam-ı mûmâ-ileyh rahmetullâhi te'âlâ aleyh hazretleri kavlı şerîflerinde sıhhat-i lüzûmı müstelzim değildir lâkin imâmeyn-i mûmâ-ileyhimâ rahmetullâhi te'âlâ aleyhimâ katlarında müstelzimdir deyü tekrâr mürâfa'a ve def'aten uhrâ müdâfa'a idüp kazâ-i sâbıkı ihkâm ve emr-i vakfı ibrâm ve lüzûm-ı vakf-ı mezbûrda dahi kazâ ve ber-vech-i muharrer vazîfe-i tevliyet aldugı altı yüz akçeden zimmetini ibrâ ve ricâ idicek hâkim-i mûmâ-ileyh lâ-zâlet el-ahkâm nâfize beyne yedeyhi hazretleri dahi iltimâs-ı mütevellî-i mezkûr kabûl ve vakf-ı mezbûrun lüzûmuna ve mütevellî-i mezkûrun vazîfe-i tevliyet deyü aldugı meblağ-ı mestûrdan berâ'et-i zimmetine kazâ-i sahîh-i şer'î ve hükm-i sarîh-i mer'î eylemeğın min ba'd vakf-ı mezbûr hükm-i mezkûr ile sahîh ve lâzım ve devâm-ı te'bîdi müstelzim olup kat'â naks ve nakzına mecâl muhâl ve ibtâl ve ta'tîli adîmü'l-ihtimâl oldu fe-men beddelehû ba'de mâ-semî'ahû fe-innemâ ismuhû ale'l-lezîne yübeddilûneh vallâhü semî'un alîm el-âye ve icra'l-vâkıfu ale'l-hayyî'l-cevvâdî'l-kerîm cerâ zâlik ve hurrire ve vaka'a'l-işhâd aleyh ve kefâ bi'llâhi şehîden fî gurrei şehri Ramazani's-şerîfî'l-mübârek li-sene seb'a ve mi'e ve elf

1499 - 1696 (1108) İstanbul 23: 24a/3 Tescil işlemi / Registration

Aksaray yakınlarındaki Atik Murat Paşa Mahallesi'nde bulunup Hattat Ömer Efendi'nin dürüst bir ilim adamının kullanması koşuluyla vakfetmiş olduğu arsanın mütevellisi yoktur. Bir grup güvenilir kişinin İbrahim Ağa'nın mütevellilik görevini yerine getirebileceğini mahkemeye bildirmesi üzerine, mahkeme İbrahim Ağa'yı mütevellî tayin eder. İbrahim Ağa, bu görevi üstlendiğini bildirir. Mahkeme de bu tayin işlemini sicile kaydeder.

Hattat Ömer Efendi has endowed a plot in Aksaray's Atik Murat Paşa neighborhood for the use of an honest scholar. The plot currently lacks a mutawalli. Upon the recommendation of a group of trustworthy persons, the court appoints İbrahim Ağa as the mutawalli of the waqf. İbrahim Ağa accepts the post. The court registers the appointment.

Mahmiye-i İstanbul'da Aksaray kurbünde Murad Paşa-yı Atîk Mahallesi'nde vâki' bir taraftan Kılarî el-Hâc Ahmed mülki ve bir tarafı Rüstem Paşa vakfı olan odalar ve bir tarafı Şem'dân Ahmed Ağa veresesi mülkleri ve bir tarafı tarîk-i âmm ile mahdûd süknâsı Hattât Ömer Efendi bin Muharrem Efendi'nin ulemâdan bir recul-i sâliha meşrûta vakıfları olup birbirine muttasıl ve mülhak olmağla menzil-i vâhid olan arsanın mütevellîsi olmayup kıbel-i şer'den bir mütevellî nasb ve ta'yîn olunmak lâzım ve mühim ve işbu bâ'isü'l-kitâb İbrahim Ağa bin Hasan emânet ile ma'rûf ve diyânet ile mevsûf ve her vechile tevliyet uhdesinden gelmeğe kâdir olduğunu zeyl-i kitâbda muharrerü'l-esâmî olan sikât-ı makbûleti'l-kelimât ihbâr itmele-riyle işbu kitâb-ı müşkîn-nikâb tevkî'-i refî'-i müstetâbî ile şeref-yâb olan hâkim-i ma'delet-nikâb tûbâ-lehû ve hüsne me'âb hazretleri dahi mezbûr İbrahim Ağa'yı vakfeyn-i mezbûreyne kıbel-i şer'-i enverden ber-vech-i hasbî mütevellî nasb ve ta'yîn buyurduklarında ol dahi tevliyet-i mezbûreyi kabûl ve merâsimini edâya müte'ahhid ve iltizâm itmeğin mâ-hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundu fî 21 Cumâdelâhire sene 1108

Şühûdü'l-hâl

Mahmud Ağa, Yusuf Ağa, Kayyım Mehmed Halife, İmam Mehmed Efendi, Ahmed Efendi.

1500 - 1696 (1108) İstanbul 23: 25a/1 Tescil işlemi / Registration

Gazi Hüseyin Paşa'nın oğlu ve kendi adını taşıyan vakfın mütevellîsi Mehmet Bey'in vekili İbrahim Çelebi, eski vali

Musapaşazade Mehmet Paşa ile Saraylızade Mustafa Ağa adlı ortakların vekili Kasım Çelebi ile birlikte mahkemeye gelir. Gazi Hüseyin Paşa Vakfı'nın Girit'te bulunan köylerinin iki yıllık mukataası daha önce toplam 4100 kuruşa Mustafa Bey adlı bir imama verilmiştir. İbrahim Çelebi, mütevellî Mehmet Bey'in bu anlaşmanın bağlayıcılığı olmadığı ve Musapaşazade Mehmet Paşa ile Saraylızade Mustafa Ağa'nın söz konusu mukataaya 5000 kuruş önermeleri gerekçesiyle Mustafa Bey'le yapılan anlaşmanın feshedildiğini ve mukataanın adları geçen iki ortağa verildiğini söyler. İbrahim Çelebi, mütevellî Mehmet Bey'in 5000 kuruşu ortaklardan bütünüyle teslim aldığını söyler. Musapaşazade Mehmet Paşa ve Saraylızade Mustafa Ağa'nın vekili Kasım Çelebi, bu ifadeyi doğrular. Mahkeme de bu işlemleri sicile kaydeder.

İbrahim Çelebi, legal agent of Mehmet Bey, son of Gazi Hüseyin Paşa and the mutawalli of his father's waqf, is in court with Kasım Çelebi, legal agent of Mustafa Çelebi and Saraylızade Mustafa Ağa, who are legal agents of the former governor Musapaşazade Mehmet Paşa. Earlier, the Gazi Hüseyin Paşa Waqf sold to Mustafa Bey, a prayer leader (imam), the two-year tax farming rights of two waqf-owned villages in Girit (Crete) for 4100 kuruş. İbrahim Çelebi now states that mutawalli Mehmet Bey has annulled the sale, on the ground that it was non-binding, and sold the tax farm to Musapaşazade Mehmet Paşa and Saraylızade Mustafa Ağa, two partners who offered 5000 kuruş for it. He adds that the partners paid mutawalli Mehmet Bey the 5000 kuruş in full. Kasım Çelebi, legal agent of Musapaşazade Mehmet Paşa and Saraylızade Mustafa Ağa, corroborates his testimony. The court registers the transactions.

Merhûm ve mağfûrûn-leh Gâzî Hüseyin Paşa Vakfı'na meşrûtiyet üzre bi'l-fi'l mütevellî olan sulbî kebîr oğlu umdetül-emâcid ve'l-ekârim Mehmed Bey tarafından husûs-ı âti'z-zikri ikrâra vekîl oldığı Hüseyin Bey bin İsmail ve Ali Bey bin Meh-

med şehâdetleriyle şer'an sâbit olan İbrahim Çelebi bin Abdullah meclis-i şer'-i şerîf-i enverde mukaddemâ Resmo vâlîsi olan emîrû'l-ümerâ Musapaşazâde Mehmed Paşa tarafından husûs-ı âti'l-beyâna vekîl-i müsecceli olan Mustafa Çelebi bin Osman ve Saraylızâde Mustafa Ağa bin Mehmed tarafından husûs-ı câi'z-zikre vekîl-i müsecceli olan Kasım Çelebi bin Yusuf mahzarlarında ikrâr ve takrîr-i kelâm idüp vâkîf-ı mezbûrun Cezîre-i Girid'de Hanya ve Retmo'da vâki' vakıf kurâları işbu bin yüz sekiz senesinde vâki' Mart ibtidâsından bin yüz on senesinde vâki' Mart ibtidâsına varınca be-her senesi ikişer bin ellışer guruşdan iki sene tamâmına değin dört bin yüz guruşa müvekkilim mütevellî-i mezbûr Mehmed Bey gâ'ibi anî'l-meclis imâm Mustafa Bey nâm kimesneye der-'uhde ve ilzâm itmişidi lâkin husûs-ı merkûm akd-i lâzım olmadığından mâ'ada müvekkilân-ı mezbûrân Ahmed Paşa ve Saraylızâde Mustafa Ağa kurâ-i mezbûreyi dört yüz ellışer guruşdan iki seneyi dokuz yüz guruş izdiyâd ile iltizâma tâlib olmalarıyla husûs-ı merkûm vakf-ı merkûm hakkında her vechile evlâ ve enfa' olmağla mezbûr imâm Mustafa Bey'i ref' idüp zikr olunan vakıf kurâları ber-vech-i muharrer bin yüz sekiz senesinde vâki' Mart ibtidâsından bin yüz on senesinde vâki' Mart ibtidâsına varınca zabt ve taraf-ı vakfa âyid olan mahsûlâtını kabz itmek üzre müvekkil-i mûmâ-ileyh Mehmed Bey mezkûrân Ahmed Paşa ve Saraylızâde Mustafa Ağa'ya be-her senesi ikişer bin beşer yüz guruşdan iki sene tamâmına değin beş bin guruşa der-'uhde ve ilzâm ânlar dahi ta'ahhüd ve iltizâm itdiklerinden sonra bedel-i iltizâm olan meblağ-ı mezbûr beş bin guruş yedlerinden ber-vech-i peşîn tamâmen ahz ü kabz eyledi didikde gıbbe't-tasdîki'ş-şer'î mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundı fî 17 min Recebi'l-ferd sene 1108

Şühûdü'l-hâl

Bayrakdâr Ali Beşe, Çorbacı Mustafa Ağa, Arnavudzâde Mehmed Ağa, İbrahim Beşe, Yusuf Beşe, Mehmed Beşe, Hüseyin Reis, Abdülkerim Ağa, Mehmed odabaşı-yı sekbânân, Mehmed Çelebi bin Abdi, Ahmed Çelebi bin İbrahim.

1501 - 1696 (1108) İstanbul 23: 25b/2 Tescil işlemi / *Registration*

İstanbul'da Ayasofya Camisi yakınlarında bulunan Üskübi Mahallesi sakinlerinden ve eski Mekke kadısı Ali Efendi, Ömer Ağa ile birlikte mahkemeye gelir. Ali Efendi, İstanbul'un Kaba-sakal Sinan Ağa Mahallesi'nde bulunan 1880 hisseli evinin 1214 hissesini 1437,5 kuruşa Ömer Ağa'ya satmış ve aynı evin bitişi-ğinde bulunup Çerkes Mehmet Ağa Vakfı'ndan kiralamış olduğu 4 hisseli evin 1,5 hissesini müteveli izniyle 562,5 kuruşa Ömer Ağa'ya devretmiştir. Ali Efendi, Ömer Ağa'dan toplam 2000 kuruşu teslim aldığını söyler. Ömer Ağa, Ali Efendi'yi doğrular. Mahkeme de bu satış ve devir işlemlerini sicile kaydeder.

Ali Efendi, a resident of İstanbul's Üskübi neighborhood near the Ayasofya (St. Sophia) Mosque and the former judge of Mecca, is in court with Ömer Ağa. The former sold to Ömer Ağa 1214 shares of his 1880-share house in İstanbul's Kabasakal Sinan Ağa neighborhood for 1,437.5 kuruş. He also transferred to him 1.5 shares of the adjacent four-share house rented from the Çerkes Mehmed Ağa Waqf for 562.5 kuruş, with the permission of the mutawalli. Ali Efendi states that Ömer Ağa has paid a total of 2000 kuruş in full. Ömer Ağa corroborates his testimony. The court registers the sale and transfer.

Husûs-ı âti'z-zikrin mahallinde ketb ve tahrîri iltimâs olun-mağın savb-ı şer' den irsâl olunan Abdurrahman Efendi ibn Meh-med Efendi mahmiyye-i İstanbul'da Ayasofya-i Kebîr kurbünde Üskübî Mahallesi'nde vâki' sâbikan Mekke-i Mükerrreme kâdısı olan a'lemü'l-'ulemâi'l-'izâm efdalü'l-fudalâi'l-fihâm yenbû'u'l-fezâil ve'l-me'âlî metbû'u'l-efâzıl ve'l-e'âlî Ali Efendi bin Hüseyin Efendi'nin menziline varup zeyl-i kitâbda muharrerü'l-esâmî olan müslimîn huzûrlarında akd-i meclis-i şer'-i nebevî eyledikde müşârün-ileyh Ali Efendi hazretleri meclis-i ma'kûd-ı mezbûrda fahrü'l-eşbâh ve'l-ekfâ Ömer Ağa ibn İsmail nâm kimesne mah-zarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüp işbu yedlerinde olan

hüccet-i şer'îyye nâtıka olduğu üzre silk-i mülkümde münselik olup mahmiyye-i mezbûrede Kabasakal Sinan Ağa Mahallesi'nde vâki' bir taraftan umdetü'l-muhadderât zübdetü'l-muvakkarât Hadice Hânım menzili ve bir taraftan sâbıkan mîrâhûr-ı evvel umdetü'l-eşbâh Ömer Ağa menzili ve bir taraftan Çerkes Mehmed Ağa tasarrufunda olan menzil ve bir taraftan tarîk-i âmm ile mahdûd hâriciyye ve dâhiliyyede fevkânî ve tahtânî büyü-tü adîde ve hammâm ve bâğçe ve kenîf ve sofa ve köşk ve fıskiye ve kanevât-ı sitân [?] ile muharrez mâ'-i cârî ve havlûyî müştemil mülk menzil bi-tarîki'l-münâsahati's-şer'îyye ile bin sekiz yüz seksen sehim i'tibâr olunup sihâm-ı mezbûrdan bin iki yüz on dört sehm-i şâyî'î hâlen şîrâ' benim mülküm olmağla sâlifü'z-zikr bin iki yüz on dört sehm-i şâyî'im bi-cümleti't-tevâbi' ve'l-levâhik ve kâffeti'l-hukûk ve murâfık tarafeynden icâb ve kabûli hâvî bey'-i kat'î ile mezbûr Ömer Ağa'ya bin dört yüz otuz yedi buçuk guruşa bey' ve temlîk ve teslîm ve yine icâreteyn-i ma'lûmeteyn ile merhûm kapu ağası Çerkes Mehmed Ağa Vakfı'ndan olup menzil-i mezbûra muttasıl ma'lûmü'l-hudûd ve'l-müştemilât menzilin dört sehimden bir buçuk sehim taht-ı tasarrufumda olan hisse-i şâyî'amı cemî'i tevâbi'iyle mezbûr Ömer Ağa'ya bâ-izn-i mütevellî beş yüz altmış iki buçuk guruşa ferâğ ve tefvîz ol dahi ber-vech-i muharrer iştirâ ve temellük ve tesellüm ve tefevvüz ve kabûl itdiğinden sonra semen-i mezbûr bin dört yüz otuz yedi buçuk guruş ile bedel-i ferâğ olan beş yüz altmış iki buçuk guruş ki cem'an iki bin guruşu mezbûr Ömer Ağa yedinden bi't-tamâm ahz ü kabz eyledüm ba'de'l-yevm menzil-i mezkûrda mülk olan bin iki yüz on dört sehm-i şâyî'amda ve vakf olan bir buçuk sehimde kat'â alâkam kalmayup mezbûr Ömer Ağa'nın mülk-i müşterâsı ve hakk-ı müfevvezi olmuşdur keyfe-mâ-yeşâ ve yahtâr mutasarrıf olsun didikde gıbbe't-tasdikî's-şer'î vâki' hâli mezbûr Abdurrahman Efendi mahallinde ketb ve tahrîr ba'dehû ma'an irsâl olunan Mustafa bin el-Hâc İsmail ve Mehmed bin Ahmed ile meclis-i şer'a gelüp alâ vukû'ihî inhâ ve takrîr itmeğîn mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sâmin aşer min şehri Recebi'l-ferd sene semâne ve mi'e ve elf

Şühûdü'l-hâl

Fahrü'l-müderrişîn Mehmed Efendi ibn Davud, Abdülbaki Efendi ibn Üveys, Yusuf Ağa ibn Abdullah, el-Hâc Veli Ağa ibn Ali, İsmail Usta ibn Abdullah, İbrahim Çelebi ibn Mustafa, Mehmed Çelebi ibn İbrahim, Mehmed Efendi ibn Ahmed, İsmail Ağa ibn Abdurrahman.

1502 - 1696 (1108) İstanbul 23: 26a/1 Tescil işlemi / *Registration*

İstanbul'un Mesih Hasan Paşa Mahallesi'nden Mustafa Efendi'nin ölümünden sonra, büyük oğlu ve kurmuş olduğu vakfın mütevellisi olan Şeyh Mehmet Efendi mahkemeye gelir. Şeyh Mehmet Efendi, babasının vakfına ait olup Mimar Sinan Mahallesi'nde bulunan oda, dükkân ve ahırlardan oluşan binaların yıkılmaya yüz tutarak kullanılamaz duruma gelmeleri üzerine bunları yeniden yaptırmak için mahkemeye başvurduğunu söyler. Şeyh Mehmet Efendi, mahkemeden söz konusu binaları yıkmaya, vakıf parasıyla yeniden yaptırmaya ve vakıf yararına kiraya vermeye izin aldığını belirterek ifadesini belgeleyen hücceti mahkemeye sunar. Şeyh Mehmet Efendi, şimdi mahkemeden yeniden yaptırmış olduğu binalarda keşif yapılmasını ve yapmış olduğu harcamanın sicile kaydedilmesini ister. Bilirkişiler, söz konusu binaların en az 197.030 akçeye yaptırılmış olacağını mahkemeye bildirirler. Sonuçta, mahkeme de bilirkişilerin ifadelerini sicile kaydeder.

Following the death of Mustafa Efendi, a resident of İstanbul's Mesih Hasan Paşa neighborhood, his son Şeyh Mehmet Efendi, who is the mutawalli of his waqf, appears in court. Stating that waqf-owned rooms, stores and stables in the Mimar Sinan neighborhood are in disrepair, he seeks the court's permission to have them rebuilt. Şeyh Mehmet Efendi says that the court has authorized him to demolish the buildings, have them rebuilt using the waqf's funds, and rent them out on behalf of the waqf. He also

presents to court a hüjjet to that effect. Şeyh Mehmet Efendi now requests that the court conduct an investigation to determine and register the expenses. Experts report that the construction must have cost at least 197,030 akçe. The court registers the experts' testimony.

Mahmiye-i İstanbul'da Mesih Hasan Paşa Mahallesi'nde sâkin iken bundan akdem vedâ'-ı âlem-i fânî iden merhûm ders-i âmm Mustafa Efendi ibn Yusuf nâm sâhibü'l-hayrın evkâfına evlâdiyet ve meşrûtiyet üzere bi'l-fi'l mütevellî olan sulbî kebîr oğlu eş-Şeyh Mehmed Efendi meclis-i şer'-i şerîf-i enverde bi't-tevliye takrîr-i kelâm ve ta'bîri anî'l-merâm idüp babam vâkıf-ı mezbûrun evkâfı mülhakâtından olup mahmiyye-i mezbûrede Mimar Sinan-ı Atîk Mahallesi'nde vâkı' bir taraftan Mellahi Vakfı'ndan Kerime Hâtun tasarrufunda olan menzil ve bir taraftan Hadice Hâtun tasarrufunda olan vakıf bâğçe ve iki taraftan tarîk-i âmm ile mahdûd on sekiz bâb müte'ehhilîn odaları ile bir bâb bakkâl ve bir bâb kürkci dükkânları ve bir âhûr mürûr-ı eyyâm ve kürûr-ı a'vâm ile müşrif-i harâb ve mâ'il-i türâb olup kâbil-i süknâ olma- mağla kimesne isticâra tâlib olmayup nice eyyâm zikr olunan odalar hâliye ve mu'attala kalup kimesne rağbet itmemele işbu yedimde olan hüccet nâtik olduğu üzere izn-i şer'le üzerlerinde olan enkâz-ı mevcûdeleri keşf ve tahmîn-i sahîh ile tahmîn olunduk- da zikr olunan odalar ba'de'l-hedm yedimde olan mâl-i vakf-ı mezbûr ile müceddeden müte'ehhilîn odaları binâ olunup vakfa enfa' olmağla her biri icâreteyn-i ma'lûmeteyn ile âhara bi't- tevliye icâra bana izin virilmekle ben dahi ba'de'l-izn yedimde olan mâl-i vakf-ı mezbûr ile müceddeden fevkânî ve tahtânî altı bâb müte'ehhilîn odaları ve bir berber dükkânı binâ ve ihdâs itdir- mişimdir hâlen kibel-i şer'den üzerlerine varılıp masrûfum keşf ve tahmîn-i sahîh ile tahmîn ve takvîm olunmak matlûbumdur deyü mazmûnı min külli'l-vücûh takrîr-i meşrûhuna muvâfık fermân-ı şerîf ibrâz itmeğin imtisâlen-leh kibel-i şer'den Abdur- rahman Efendi ibn Mehmed Efendi irsâl olunup ol dahi hâssa mi'mârlardan es-Seyyid Mustafa Halife bin Eyyub ve Mehmed

bin Mehmed ve zeyl-i kitâbda muharrerü'l-esâmî müslimîn ile zikr olunan odaların üzerlerine varılup ba'de'l-mu'âyene ve'l-müşâhede kazıyye minvâl-i muharrer üzre olduğu lede's-şer'i'l-enver mütehakkık olduktan sonra mi'mârân-ı mezbûrân cümle muvâcehelerinde keşf ve mesâha itdiklerinde tarîk-i âmm tarafında vâki' tûlen ve arzan bi-hesâb-ı terbi'î yüz yetmiş dört zirâ' taş divârın be-her zirâ'ı altmış akçeden on bin dört yüz yirmi akçe ve altı aded çârçûbesiyle mükemmel kapu be-heri yedişer yüz akçeden dört bin iki yüz akçe ve yine tarîk-i âmm tarafında vâki' garbî kanatlı ma'a çârçûbe ve boyalı yirmi aded pencere üç yüz akçeden altı bin akçe ve yine mahall-i mezbûrda on dokuz aded câm divâr billûr ma'a asdâr her biri üçer yüz akçeden beş bin yedi yüz akçe ve yine tarîk-i mezbûrda bi-hesâb-ı mezbûr iki yüz zirâ' sıvalı dökmelek divârın zirâ'ı elli beşer akçeden on bir bin akçe ve yine bi-hesâb-ı mezbûr zikr olunan odaların altı yüz yetmiş beş zirâ' cedîd sakfın zirâ'ı altışar akçeden kırk yedi bin iki yüz elli akçe ve yine Kerime nâm Hâtun tarafında vâki' bi-hesâb-ı mezbûr altmış sekiz zirâ' taş divârın zirâ'ı altmış akçeden dört bin seksen akçe ve yine Arslan nâm Hâtun tarafında vâki' bi-hesâb-ı mezbûr iki yüz on zirâ' taş divârın zirâ'ı altmış akçeden on iki bin altı yüz akçe ve divâr-ı mezbûr üzerinde doksan altı zirâ' cedîd sakfın zirâ'ı otuzar akçeden iki bin sekiz yüz seksen akçe ve avlu tarafında vâki' birer dükkânında cedîd on zirâ' kepenk zirâ'ı ellişer akçeden beş yüz akçe ve yine dükkân-ı ezbûrun iki tarafı sıvalı zirâ' dolma divârın zirâ'ı altışar akçeden beş yüz akçe ve yine mahall-i mezbûrda sülki [...] boyalı otuz beş zirâ' tahta perdenin zirâ'ı ellişer akçeden bin yedi yüz elli akçe ve on zirâ' tahta döşeme otuzar akçeden üç yüz akçe ve yirmi beşer zirâ' tuğla döşemenin zirâ'ı kırkar akçeden bin yedi yüz elli akçe ve on zirâ' tahta döşeme otuzar akçeden üç yüz akçe ve yirmi beşer zirâ' tuğla döşemenin zirâ'ı kırkar akçeden bin akçe ve iki aded oturak tahtası iki yüz akçe ve bir sâde kapu iki yüz akçe ve yine zikr olunan taş divâr üzerlerinde kireç ve horasân ve tuğladan doksan altı zirâ' havâle divârı zirâ'ı altmış akçeden beş bin yedi yüz altmış akçe ve yine zikr olunan odalarda iki tarafı beyâz sıvalı mezbûr beş yüz yetmiş

altı zirâ' dolma divârın zirâ'ı elli beşer akçeden otuz bir bin altı yüz seksen akçe ve yine zikr olunan odalarda otuz altı aded garbî kanatlı mükemmel dolabın be-heri ikişer yüz akçeden yedi bin iki yüz akçe ve otuz altı zirâ' sülki boyalı masandra zirâ'ı kırkar akçeden bin dört yüz kırk akçe ve on iki aded ocak depesi ma'a davulbaz beşer yüz akçeden altı bin akçe ve yine ocaklar içinde on iki tuğla döşeme dört yüz seksen akçe ve yine odalarda [silik] dört yüz yirmi zirâ' olup zirâ'ı kırkar akçeden on altı bin sekiz yüz akçe ve yine doksan zirâ' tahta perdenin zirâ'ı otuzar akçeden iki bin yedi yüz akçe ve yine otuz zirâ' tahta perde ma'a kapu zirâ'ı ellişer akçeden bin beş yüz akçe ve yine sülki boyalı [...] şişeli dört yüz on zirâ' tavânın zirâ'ı ellişer akçeden yirmi bin beş yüz akçe ve yine sülki boyalı yüz seksen altı zirâ' [...] zirâ'ı on beş akçeden iki bin beyi yüz doksan akçe ve yine tahtânî odalı yirmi dört aded pencere ma'a ağaç parmak yüz ellişer akçeden üç bin altı yüz akçe ve yirmi dört aded câm divâr billur yüz ellişer akçeden üç bin altı yüz akçe ve yine zikr olunan odaların nerdübânları başlarında otuz beş zirâ' tahta döşeme zirâ'ı otuzar akçeden bin elli akçe ve yine bi-hesâb-ı mezbûr yüz yirmi zirâ' câm tahtasından beyâz tavanın zirâ'ı otuzar akçeden bin elli akçe ve yine bi-hesâb-ı mezbûr yüz yirmi zirâ' câm tahtasından beyâz tavanın zirâ'ı otuzar akçeden üç bin altı yüz akçe ve yine oda-i mezbûrlarda vâki' kenîflerde yüz sekiz zirâ' tahta perdenin zirâ'ı kırkar akçeden dört bin üç yüz yirmi akçe ki min haysi'l-mecmû' iki yük yirmi bir bin altı yüz akçeye bâliğ olup meblağ-ı mezbûrdan nukz-ı atîk için yirmi dört bin beş yüz yetmiş akçe ihrâc oldukdan sonra sahhu'l-bâkî bir yük doksan yedi bin otuz akçe kalup ebniye-i mezbûre meblağ-ı mezbûrdan noksân ile vücûda gelmek mümkün değildir deyü mi'mârân-ı mezbûrân ve ebniye ve sukûf ahvâline ittilâ'ı tâmmı olan bî-garaz müslimîn icmâ' ve ittifâk ve bu minvâl üzere vifâk ve ittihâd itdiklerini mevlânâ-yı mezbûr mahallinde ketb ve tahrîr ba'dehû ma'an irsâl olunan Mehmed Çelebi bin İbrahim ve Mustafa bin el-Hâc İsmail ile meclis-i şer'a gelüp alâ vukû'ihî inhâ ve takrîr itmeğîn mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu fî 26 Recebi'l-ferd sene 1108

Şühûdü'l-hâl

Fahrü'l-kuzât Mehmed Efendi ibn Ömer Bağcivânzâde, Mustafa Efendi bin Muharrem, el-Hâc Osman Çelebi bin Mustafa Molla Mustafa bin Mahmud, Hasan Çelebi bin Bilal, Mustafa Çelebi bin Hasan, Salih Çelebi bin Receb, el-Hâc İsmail bin Murad, İbrahim Çelebi bin Ahmed, Mehmed Çelebi bin Abdi, el-Hâc Şaban bin Ebubekir.

1503 - 1696 (1108) İstanbul 23: 26b/1 Dava / *Adjudication*

İstanbul'un Molla Kestel Mahallesi sakinlerinden Hüseyin Çelebi, Fatma Hatun karşısında mahkemeye çıkar. Rıdvan Halife Vakfı'nın mütevellisi Ayşe Hatun'un vekili Osman Çelebi de mahkemede bulunmaktadır. Hüseyin Çelebi'ye göre, kardeşi Ömer, Nişancı Paşa Mahallesi'nde bulunup Rıdvan Halife Vakfı'ndan peşin kira ve aylık 45 akçeye bir ev kiralamış, sonra da kardeşi bu evi müteveli Ayşe Hatun'un izniyle 120 kuruşa kendisine devretmiş ve parasını da kardeşine olan borcuna takas etmiştir. Davacı Hüseyin Çelebi, Fatma Hatun'un bu eve haksız yere el koyduğunu ileri sürerek kendisinin evden el çekmesini ister. Görüşü sorulan Fatma Hatun, evin kullanım haklarının daha önce Hüseyin Çelebi'nin kardeşi Ömer'de olduğunu, Ömer'in ölümünden sonra çocuğu olmadığı gerekçesiyle vakfın evi açık artırma yoluyla satışa çıkardığını, açık artırma sonucunda evi peşin 55 kuruş ve aylık 45 akçeye vakıftan kiraladığını söyler. Mahkeme, davacı Hüseyin Çelebi'den savını kanıtlamasını ister. Davacı Hüseyin Çelebi, kendisine tanınan sürede mahkemeye kanıt sunamaz. Sonuçta, davalı Fatma Hatun davayı kazanır.

Hüseyin Çelebi, a resident of İstanbul's Molla Kestel neighborhood, sues Fatma Hatun. Osman Çelebi, legal agent of Ayşe Hatun, the mutawalli of the Rıdvan Halife Waqf, is also present in court. Hüseyin Çelebi claims that his brother Ömer rented from the Rıdvan Halife Waqf a house in the Nişancı Paşa

neighborhood for an advance payment and a rent of 45 akçe per month. He then transferred the house to Hüseyin Çelebi for 120 kuruş, with the permission of the mutawalli Ayşe Hatun. Ömer used his return from the transfer to extinguish his debt to Hüseyin Çelebi. Claiming that Fatma Hatun unlawfully confiscated the house, the plaintiff Hüseyin Çelebi now wants her to release it. Questioned by the court, the defendant Fatma Hatun states that Hüseyin Çelebi's brother Ömer used to hold the usufruct rights of the house. Upon his death, on the ground that he had no children, the waqf auctioned off the house; and Fatma Hatun then rented it for a 55 kuruş advance payment and rent of 45 akçe per month. The court asks the plaintiff Hüseyin Çelebi to prove his claim. He fails to provide evidence in the allotted time. In conclusion, the defendant Fatma Hatun wins the case.

Mahmiye-i İstanbul'da Molla Kestel Mahallesi sükkânından Hüseyin Çelebi ibn İsmail nâm kimesne dîvân-ı kâyim-makâm-ı hazret-i sadr-ı a'zamîde ma'kûd meclis-i şer'-i şerîf-i ilmîde mahmiyye-i mezbûrede merhûm Rıdvan Halife Vakfı'na evlâdiyet ve meşrûtiyet üzre bi'l-fi'l mütevellî olan Ayşe Hâtun ibnet-i Mustafa tarafından husûs-ı âti'z-zikre vekîl olan Osman Çelebi bin Mehmed hâzır iken Fatıma Hâtun ibnet-i Mehmed muvâcehesinde üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüp mahmiyye-i mezbûrede Nişancı Paşa-yı Atîk Mahallesi'nde vâki' bir taraftan Hüseyin ve Sefer tasarruflarında olan menzil ve bir taraftan Kapucıbaşı Hüseyin Ağa menzili ve bir taraftan tarîk-i hâs ve bir taraftan tarîk-i âmm ile mahdûd menzil zikr olunan Rıdvan Halife Vakfı'ndan icâre-i mu'accele ve be-her mâh kırk beşer akçe mü'eccele ile karındaşım neccâr Ömer bin İsmail'in taht-ı tasarrufunda olmağla mezbûr Ömer menzil-i mezbûr bin doksan beş senesinde mütevellî-i mezbûr Ayşe Hâtun'un izin ve ma'rifetiyle bana yüz yirmi guruş bedel mukâbelesinde ferâğ ve tefvîz ben dahi tefevvüz ve kabûl ve bedel-i mezbûr cihet-i deyn-i şer'îden zimmetinde hakkım olan yüz yirmi guruşa takâs ben dahi mukâsa ve kabûl idüp menzil-i mezbûr ol vechile hakk-ı müfevvezim iken mezbûre Fatıma Hâtun

bilâ-vech tasarruf ider su'âl olunup kasr-ı yedine tenbîh olunmak matlûbumdur didikde gıbbe's-su'âl mezbûre Fatıma cevâbında menzil-i mezkûr mukaddemâ müdde'î-i mezbûrun karındaşı mezkûr Ömer'in taht-ı tasarrufunda olmağla mezbûr Ömer bilâ-veled fevt olup taraf-ı vakfa âyid olup âharın îcâresi lâzım gelmekle sûk-ı sultânîde ba'de'n-nidâ ve'l-müzâyede ragabât-ı nâs münkatı'a oldukda be-her mâh kırk beşer akçe icâre-i mü'eccele ve elli beş gurus mu'accelede benim üzerimde karâr idüp ziyâde ile tâlib-i âhar olmayup ve meblağ-ı mezbûr ecr-i misli olmağla menzil-i mezbûrî taraf-ı vakıfıdan ber-vech-i muharrer be-her mâh kırk beşer akçe mü'eccele ve elli beş gurus mu'accele ile bana îcâr ve teslîm ben dahi istîcâr ve tesellüm ve mu'accele-i mezbûremi mütevellî-i mezbûreye def' ve teslîm idüp ol vechile menzil-i mezbûr dâhil-i havza-i tasarrufum olmağla vaz'-ı yed iderim deyü müteveffâ-yı mezbûr Ömer hâl-i huyûtunda ber-vech-i muharrer menzil-i mezbûrî karındaşım müdde'î-i mezbûra bâ-izn-i mütevellî ferâğ ve tefvîz eylediğini bi'l-küllîye inkâr idicek müdde'î-i mezbûrdan müdde'âsına mutâbık beyyine taleb olundukda ityân-ı beyyine için istimhâl itmekle kirâren ve mirâren mehl-i şer'î birle isrû'l-imhâl ityân-ı beyyineden izhâr-ı acz idüp tahlîfe dahi tâlib olmamağın mûcebiyle müdde'î-i mezbûr bilâ-beyyine bî-vech mu'ârazadan men' olundu fî 3 min Receb sene 1108

Şühûdü'l-hâl

Umdetü'l-emâcid ve'l-a'yân Mehmed Ağa ser-çâvûşân, umdetü erbâbi't-tahrîr ve'l-kalem Abdullah Efendi tezkire-i evvel, zübdetü ashâbi't-tastîr ve'r-rakam Hafız Efendi tezkire-i sâni, fahrü'l-akrân el-Hâc Mehmed Çavuş, el-Hâc Ali Beşe bin Mehmed, Mustafa Efendi nâ'ib-i recül, el-Hâc Halil Efendi bin [boş], Ali Çelebi bin Mehmed.

1504 - 1696 (1108) İstanbul 23: 27a/1 Dava / *Adjudication*

Balat sakinlerinden Hristiyan Manas'ın ölümü üzerine mirası, oğulları Mihail ve Papa Manas ile üç kızına kalmıştır. Mihail'in

oğlu Avram, amcası Papa Manas karşısında mahkemeye çıkar. Mimar Acem Vakfı'nın mütevellisi Mehmet de mahkemede bulunmaktadır. Avram, dedesi Manas'ın Mimar Acem Vakfı'ndan Balat'ta bulunan bir evi aylık 55 akçeye kiraladığını, ölümünden sonra bu evin 5 hissesinden 1 hissesinin babası Mihail'e miras kaldığını, babasının ölümünden sonra ise amcası Papa Manas'ın bu hisseye haksız yere el koyduğunu ileri sürer. Görüşü sorulan Papa Manas, kardeşi Mihail'in ölümünden önce müteveli izniyle evdeki hissesini kız kardeşlerine devrettiğini, daha sonra kız kardeşlerinin de yine müteveli izniyle bu hisseyi kendisine devrettiklerini ve aradan 30 yıl geçmesine karşın sürekli karşılaştığı yeğeni Avram'ın kendisinden ilk kez davacı olduğunu ileri sürerek Avram'ın savını reddeder. Yeniden görüşü sorulan davacı Avram, amcasının ifadesini bütünüyle doğrular. Mahkeme, hem on yıl boyunca açılmayan vakıf davasının ancak padişah emriyle görüşülebileceği ilkesine dayanarak hem de Avram'ın itirafını göz önünde bulundurarak davayı reddeder. Sonuçta, davalı Papa Manas davayı kazanır.

Upon the death of Manas, a Christian resident of Balat, his inheritance falls to his sons Mihail and Papa Manas, and his three daughters. Mihail's son Avram sues his uncle Papa Manas. Mehmet, mutawalli of the Mimar Acem Waqf, is in court as well. Avram states that his grandfather Manas had rented from the Mimar Acem Waqf a house in Balat at 55 akçe per month. After Manas' death, his father Mihail inherited one of the five shares of the house. However, he claims, after the death of his father, his uncle Papa Manas unlawfully confiscated the share. Questioned by the court, the defendant Papa Manas states that, before his death, his brother Mihail transferred his share to their sisters, with the permission of the mutawalli. His sisters then transferred the share back to him, again with the mutawalli's permission. Although 30 years have gone by since the transfer and they have been in touch in the meanwhile, Papa Manas says, this is the first time that his nephew Avram has sued him. Accordingly, he rejects

the claim. Questioned again by the court, the plaintiff Avram corroborates his uncle's testimony. On the ground that a case not filed within 10 years can be heard only if the Sultan issues an order, and also in view of Avram's testimony, the court rejects the case. In conclusion, the defendant Papa Manas wins the lawsuit.

Mahmiye-i İstanbul'da Balat Kapısı kurbünde sâkin iken bundan akdem hâlik olan Manas veled-i Mihail nâm zimmînin verâseti sulbî kebîr oğlu Mihail ve Papa Manas ve sulbiye kebîre kızları Halge ve Dorohi ve Nari'ye münhasıra olduğu şer'an zâhir ve müte'ayyin oldukdan sonra mezbûr Mihail'in sulbî kebîr oğlu Avram nâm zimmî dîvân-ı kâ'im-makâm-ı sadr-ı a'zamîde ma'kûd meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde mezbûr Papa Manas mahzarında Mi'mâr Acem Vakfı'nın mütevellîsi olan Mehmed hâzır olduğu hâlde üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüp vakf-ı mezbûrdan be-her mâh elli beşer akçe icâre-i mü'eccele ile ceddim Manas'ın mahalle-i mezbûrede vâki' bir taraftan Arakil ve bir taraftan Foti nâm zimmîler mülkleri ve iki taraftan tarîk-i 'âmm ile mahdûd bir menzil ile'l-helâk taht-ı tasarrufunda olup ba'de helâkihi menzil-i mezbûr intikâl-i 'âdî ile mezbûrât Halge ve Dorohi ve Narli'ye ve mezbûr Papa Manas ve babam mezbûr Mihail'e intikâl itmeğin menzil-i mezbûrun beş sehimden bir sehim hisse-i şâyi'asına babam mezbûr Mihail mutasarrıf iken hâlik olup ve zikr olunan bir sehm hisse-i mezbûre intikâl-i 'âdî ile bana intikâl itmekle mezbûr Papa Manas bi-gayr-i hakk vaz'-ı yed ider su'âl olunup takrîrine tenbîh olunmak matlûbumdur didikde gibbe's-su'âl mezbûr Papa Manas cevâbında fi'l-hakîka hâl minvâl-i muharrer üzre olup lâkin müdde'î-i mezbûr Avram'ın babası hâlik-i mezbûr Mihail menzil-i mezkûrda olan beş sehimden bir sehm hissesi izn-i mütevellî ile hayâtında târih-i kitâbdan otuz sene mukaddem kız karındaşlarım mezbûrân Halge ve Dorohi ve Narliye 'ale'l-iştirâki's-seviyy bedel-i ma'lûme ferâğ ve tefvîz ânlar dahi tefevvüz ve kabûl eylediklerinden sonra mezbûrât Halge ve Dorohi ve Nazli dahi izn-i mütevellî ile bedel-i ma'lûm-ı makbûza bana ferâğ ve tefvîz ben dahi tefevvüz ve kabûl eyledikten sonra

ben ve kız karındaşlarını mezbûrât menzil-i mezbûrda mezkûr Avram'ın müdde'âsı olan bir sehm hisse-i şâyi'î otuz seneden beri mezbûrun muvâcehesinde bilâ-nizâ' zabt ve tasarruf idüp dâ'imâ birbirimize mülâkî olur iken husûs-ı mezbûra müte'allika mezbûr Avram bir sene da'vâ itmeyüp otuz seneden beri bilâ-özü-i şer'î sükût itmiştir deyücek gibbe'l-istintâk mezbûr Avram cevâbında kaziyye-i bâlâda zikri mürûr itdiği vech üzre olup husûs-ı mezbûra da'vâ sadedinde olmayup otuz seneden beri bilâ-özü-i şer'î sükût eylediğini ikrâr ve i'tirâf itmeğin ikrâr-ı mücebince bilâ-özü-i şer'î on sene mürûr iden vakf da'vâsının bilâ-emr-i sultânî istimâ'ı memnû' olmağın bî-vech mu'ârazadan men'-i birle mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu fî 15 Cumâdelâhire sene 1108

Şühûdü'l-hâl

Umdetü erbâbü't-takrîr ve'r-rakam tezkire-i evvel Abdullah Efendi, zübde-i ashâbü't-tastîr ve'r-rakam tezkire-i sâni Hâfız Efendi, el-Hâc Mehmed Efendi bin Hüseyin, el-Hâc Ali Beşe Çukadâr, Abraham veled-i Kirkor, Mardoros veled-i Estepanos, Serkiz veled-i Markar, Kirkor veled-i İsrail.

1505 - 1696 (1108) **İstanbul 23: 27a/2** Tescil işlemi / *Registration*

İstanbul'daki Pertev Paşa Vakfı'nın mütevellisi el-Hac Ali, İstanbul'un Mirahor Mahallesi sakinlerinden Kostantin ile birlikte mahkemeye gelir. Adı geçen mahallenin eski sakinlerinden Hıristiyan İlyazer, aynı mahallede bulunan bir evini Pertev Paşa Vakfı'na istiglal (ipotek, rehin) yoluyla 150 kuruşa satmış, ancak borcunu ödeyip ev üstündeki rehini kaldıramadan ölmüştür. Daha sonra İlyazer'in oğlu ve varisi Yasef, vakfa olan borcu ödemedi ve kanunsuz olarak evi Kostantin'e satmıştır. Müteveli el-Hac Ali, daha önce Kostantin karşısında mahkemeye çıkarak eve haksız yere el koyduğunu kanıtlamış ve evin yeniden vakfın mülkiyetine geçmesini sağlamıştır. Müteveli el-Hac Ali, evi daha sonra açık artırma yoluyla satışa çıkardığında en yüksek peyi 80 kuruşla Kostantin'in verdiği, bunun üzerine kendisinin evin yıkılma-

ya yüz tuttuğunu gerekçe göstererek şahitlerin de yardımıyla Kostantin'in önerdiği paranın normal (semen-i misil) olduğunu mahkemeye tescil ettirdiğini ve evi 80 kuruşa Kostantin'e sattığını söyler. Müteveli el-Hac Ali, 80 kuruşu bütünüyle Kostantin'den aldığını sözlerine ekler. Kostantin, vakıftan herhangi bir alacağı bulunmadığını belirtir. Mahkeme de bu işlemleri sicile kaydeder.

El-Hac Ali, mutawalli of the Pertev Paşa Waqf in İstanbul, appears in court with Kostantin, a Christian resident of İstanbul's Mirahor neighborhood. İlyazer, a Christian resident of the same neighborhood, had taken out a 150 kuruş mortgage (istiglal) on his house in the same neighborhood from the Pertev Paşa Waqf. He then passed away without settling his debt to the waqf and removing the pawn on the house. Later, his son and heir Yasef unlawfully sold the house to Kostantin without paying back his father's debt to the waqf. Earlier mutawalli el-Hac Ali sued Yasef for confiscating the house and reclaimed its ownership on behalf of the waqf. Then he auctioned off the house and the highest bid of 80 kuruş came from Kostantin. El-Hac Ali had the court register that Kostantin's offer was reasonable (semen-i misil), based on witness testimonies as well as the poor condition of the house. He then sold the house to Kostantin for 80 kuruş. Mutawalli el-Hac Ali adds that Kostantin has paid for the house in full. Kostantin states that he has no remaining issues with the waqf. The court registers the transactions.

Husûs-ı âti'z-zikrin istimâ' ve tahrîri bâbında bu fakîre hitâben sâdır olan fermân-ı âliye imtisâlen mahmiyye-i İstanbul'da vâki' merhûm Pertev Paşa Vakfı'na hâlen mütevellî olan el-Hâc Ali ibn Ali nâm kimesne dîvân-ı kâ'im-makâm-ı hazret-i sadr-ı a'zamîde ma'kûd meclis-i şer'î şerîf-i enverde mahmiyye-i mezbûrede Mirahor Mahallesi sükkânından Kostantin veled-i Yanaki nâm zimmî muvâcehesinde bi't-tevliye ikrâr ve takrîr-i kelâm idüp mahalle-i mezbûrede vâki' bir taraftan Kayak veled-i Makdis nâm zimmî menzili ve üç taraftan tarîk-i âmm ile mahdûd mülk

menzil bundan akdem İlyazer veled-i Dökenci nâm zimmînin yedinde mülk ve hakkı olduğu hâlde mezbûr İlyazer menzil-i mezbûrî bin altmış dokuz senesinde vakf-ı mezbûra mütevellî olan Mehmed Ağa ibn Mehmed'e yüz elli kıt'a riyâlî guruşa bi-tarîki'l-istiglâl bey' ve teslîm ol dahi iştirâ ve tesellüm ve zikr olunan mezbûr elli kıt'a riyâlî gurusı mâl-i vakf-ı mezbûrdan merkûm İlayzer'e def' ve teslîm idüp menzil-i mezbûr ol vechile meblağ-ı merkûm mukâbelesinde taraf-ı vakfda bi-tarîki'l-istiglâl rehin iken mezbûr İlyazer meblağ-ı mezbûrî edâ ile fekk-i rehin itmeksizin hâlik oldukda oğlu Yasef nâm zimmî deyni kable'l-edâ menzil-i merkûmun mülk-i mevrûsı olmak üzere bilâ-vech-i şer'î işbu mezbûr Kostantin'e semen-i ma'lûm ve makbûza bey' idüp merkûm Kostantin dahi menzil-i mezbûra bi-gayr-ı hak vaz'-ı yed itmekle bundan akdem menzil-i mezbûrî merkûm Kostantin'den yine dîvân-ı âlîde ma'kûd meclis-i şer'-i şerîfde bi't-tevliye tâlib-i da'vâ ve kazıyye vech-i muharrer üzere olduğu şühûd-ı udülle sâbit ve zâhir olmağla menzil-i mezbûrî taraf-ı vakf-ı mezbûrdan zabt ve semen-i misli ile âhara bey' ve kibel-i şer'den bana izin ve mezbûr Kostantin'in kasr-ı yedine şer'an tenbîh olundukdan sonra ben dahi menzil-i mezbûrî cânib-i vakıfdan zabt ve hâssa münâdîlerden İbrahim Çelebi yediyle kırk gün mikdârı sûk-ı sultânîde ve mecma'-ı nâs olan mahallerde nidâ ve müzâyede itdürüp ragabât-ı nâs münkatı'a oldukda yine mezbûr Kostantin üzerinde seksen guruşda karâr idüp ziyâde ile tâlib-i âhar olmayup ve menzil-i mezbûr el-ân müşrif-harâb olmağla meblağ-ı mezbûr semen-i misli olduğunu zeyl-i kitâbda muharrerü'l-esâmî müslimîn ihbârlarıyla müte'ayyin olmağla ben dahi menzil-i mezbûrî ber-vech-i muharrer semen-i misli olan meblağ-ı mezbûr seksen guruşa merkûm Kostantin'e bey' ve temlîk ve teslîm ol dahi iştirâ ve temellük ve ve tesellüm eyledikten sonra semen-i mezbûr seksen gurusı vakf için merkûm Kostantin yedinden tamâmen ahz ü kabz eyledüm fî-mâ ba'd menzil-i mezbûr merkûm Kostantin'in mülk-i müşterâsı olmuşdur vakf-ı mezbûrun kat'â alâka ve med-hali kalmadı keyfe-mâ-yeşâ mutasarrıf olsun didikde gibbe't-tasdîki's-şer'î mezbûr Kostantin meclis-i mezbûrda merkûm

el-Hâc Ali mahzarında ikrâr ve i'tirâf idüp mütevellî-i mezbûra semeni deyü medfû'um olan meblağ-ı mezbûr seksen guruşa ve sâ'ir müte'allika âmm-e-i da'vâdan taraf-ı vakfı ve mütevellî-i mezbûrâ ibrâ'-i âmm-ı râfi'ül-hisâmla ibrâ' ve iskât eyledüm didikde gibbe't-tasdîki's-şer'î mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu fî gurrei Recebi'l-ferd sene 1108

Şühûdü'l-hâl

Umdetü'l-eşbâh Mehmed Ağa ser-çâvuşân, umdet-i erbâbi't-tahrîr Abdullah Efendi tezkire-i evvel, zübdet-i ashâbi't-tastîr Hafız Efendi tezkire-i sâni, fahrü'l-akrân Odabaşı İbrahim Ağa, Ali Efendi kâtib-i [silik], Mahmud Bey evlâd-ı vâkıf, el-Hâc Ömer câbi-i vakf, Ahmed Efendi, Mehmed Ağa vekil-i Ferruh.

1506 - 1696 (1108) İstanbul 23: 32b/1 Dava / *Adjudication*

İstanbul'dan Mustafa, Koca Mustafa Paşa Vakfı'nın mütevellisi Hasan Ağa karşısında mahkemeye çıkar. Davacı Mustafa'ya göre, vakfiye koşulları gereğince mütevellilik görevi sırasıyla vakıf sahibinin soyundan gelenler, daha sonra da özgür bıraktığı kölelerinin soyundan gelenler tarafından yürütülmeli ve kendisi de ikinci gruptan olduğuna göre bu görev kendisine verilmelidir. Mustafa, daha önce Koca Mustafa Paşa Hankahı'nda şeyh olan Seyyit Alaeddin Efendi'nin şahitliğiyle mütevellilik görevinin kendisine verildiğini, ardından başka bir memlekete gitmesi üzerine vakfın nazırı olan İstanbul kadısı Yahya Efendi'nin saraya bir dilekçe yazmasıyla Karahasanzade İbrahim Bey'in padişah beratıyla müteveli atandığını, ondan sonra da birkaç kişinin bu göreve getirildiğini ve nihayet davalı Hasan Ağa'nın yine padişah beratıyla bu göreve geldiğini belirtir. Davacı Mustafa, Hasan Ağa'nın görevden alınmasını ve vakfiye koşullarına uygun olarak kendisinin müteveli tayin edilmesini ister. Görüşü sorulan davalı Hasan Ağa'ya göre, vakfın eski mütevellilerinden Mustafa Ağa vakıf mukataalarını başkalarına devrederek elde ettiklerini bütünüyle vakfa gelir olarak kaydettirirken, Şeyh Seyyit Alaeddin Efendi

mütevelliden bu gelirlerin yarısının kendisine verilmesini istemiş, müteveli Mustafa Ağa'nın buna karşı çıkması üzerine Şeyh Seyyit Alaeddin Efendi gerçeğe aykırı olarak davacı Mustafa'nın müteveli olması gerektiği yönünde mahkemeye görüş bildirerek mütevellilik görevinin el değiştirmesini sağlamıştır. Davalı Hasan Ağa, davacı Mustafa'nın kesinlikle vakıf sahibinin özgür bıraktığı kölelerinin soyundan gelmediğini, köken olarak yabancı (ecnebi) olduğunu, sürekli içki içen bir kişi olduğunu ve mütevellilik görevini de yerine getiremediğini, üstelik vakıf parasını kişisel harcamaları doğrultusunda kullandıktan sonra vakfa borçlu duruma düştüğü için başka bir ülkeye kaçtığını söyler. Yeniden görüşü sorulan davacı Mustafa, ne soyu hakkında ayrıntılı bilgi verebilmiş ne de mahkemeye savını destekleyen bir kanıt sunabilmiştir. Bunun üzerine, davalı Hasan Ağa vakfa bağlı olarak çeşitli görevlerde bulunan kişileri mahkemeye şahit olarak çağırır. Şahitlerin davalı Hasan Ağa'nın ifadesi doğrultusunda görüş bildirmeleri üzerine mahkeme, Mustafa'yı mütevellilik görevini üstlenmekten men eder. Sonuçta, davalı müteveli Hasan Ağa davayı kazanır.

Mustafa, a resident of İstanbul, sues Hasan Ağa, mutawalli of the Koca Mustafa Paşa Waqf. The plaintiff Mustafa claims that, according to the waqf deed (vakfiye), the mutawalli post is to be filled by someone in the line of the waqf founder, to be followed by people in the line of his manumitted slaves. Since he belongs to the second line, he says, he should be appointed as the mutawalli. Earlier Mustafa was appointed mutawalli through the testimony of Seyyit Alaeddin Efendi, a sheikh in the Koca Mustafa Paşa Dervish Monastery (hankah). He then went abroad and Yahya Efendi, waqf minister (nazır) and judge of İstanbul, petitioned the palace to have Karahasanzade İbrahim Bey imperially appointed (berat) as the mutawalli. Since then several others were imperially appointed as the mutawalli, the defendant Hasan Ağa being the last. The plaintiff Mustafa now wants Hasan Ağa to be recalled and asks to be appointed as the mutawalli in his place, in accordance with the waqf deed. Questioned by the court, the defen-



Melchior Lorichs'in çizgileriyle Hristiyan bir köle (16. yy.)
A Christian slave in the sixteenth century, by Melchior Lorichs.

dant Hasan Ağa states that Mustafa Ağa, a former mutawalli of the waqf, used to register all the money made from transferring waqf-owned tax farms as waqf revenue. Şeyh Seyyit Alaeddin Efendi then asked him to give half of the revenue to himself. When Mustafa Ağa objected, Şeyh Seyyit Alaeddin Efendi testified falsely in court that the plaintiff Mustafa was entitled to being the mutawalli and secured him this appointment. The defendant Hasan Ağa claims that the plaintiff Mustafa is not from the line of the waqf founder's manumitted slaves and that he actually is a foreigner (ecnebi) and also a perpetual drinker. He did not fulfill the requirements of the post, used the waqf money on himself and had to flee abroad because of his debt, he adds. Questioned again, the plaintiff Mustafa fails to prove his lineage or provide evidence in support of his claim. The defendant Hasan Ağa then calls to court several waqf officers as witnesses, who corroborate his testimony. Upon hearing witness testimonials, the court forbids Mustafa from serving as mutawalli. In conclusion, the defendant Hasan Ağa wins the case.

Mahmiye-i İstanbul'da [boş] Mahallesi'nde sâkin Mustafa ibn Ali nâm kimesne dîvân-ı kâim-makâm-ı hazret-i sadr-ı a'zamîde ma'kûd meclis-i şer'î şerîf-i enverde mahmiyye-i mezbûrede merhûm Koca Mustafa Paşa Vakfı'na berât-ı şerîf-i âlî-şân ile bi'l-fi'l mütevellî olan Hasan Ağa ibn Abdullah mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüp zikr olunan Koca Mustafa Paşa Vakfı'nın tevliyeti işbu vakfiye-i ma'mûlün-bihâ nâtika olduğu üzre evlâd-ı evlâd-ı evlâdının ve utekâsının inkırâzından sonra aslah-ı evlâd-ı utekâya ve aslah-ı evlâd-ı evlâd-ı utekâya ve aslah-ı evlâd-ı evlâd-ı evlâd-ı utekâya meşrûta vakfı olup ve biz vâkîf-ı mezbûrun evlâd-ı evlâd-ı evlâd-ı utekâsından olmağla tevliyet-i mezbûre vazîfe-i mu'ayyenesiyle hakk-ı meşrûhum olup hattâ bin seksen sekiz senesinde vâkîf-ı mezbûrun hânkâhında şeyh olan es-Seyyid Alaeddin Efendi ber-vech-i muharrer evlâd-ı utekâdan olduğımı i'lâm itmekle tevliyet-i mezbûreyi bir müddet zabt idüp bin doksan beş senesinde diyâr-ı âhara gitdiğimde

ref' olunup tevliyet-i mezbûre târîh-i mezbûrda İstanbul kâdîsı olup nâzır-ı vakf olan a'lemü'l-ulemâi'l-mütebahhirîn sa'âdetlü Yahya Efendi'nin arzı mücebince Karahasanzâde İbrahim Bey'e ânın ref'inden el-Hâc Hüseyin'e ânın ref'inden Ali Ağa'ya ânın fevtinden oğlu Mehmed Ağa'ya ânın fevtinden mezbûr Hasan Ağa'ya tevcîh olunmuşidi mezbûr Hasan Ağa tevliyet-i mezbûreyi yedinde olan berât-ı âlî-şân mücebince zabt itmeğin su'âl olunup tevliyet-i mezbûreden kasr-ı yed ve bana teslîme mezbûr Hasan Ağa'ya tenbîh olunmak matlûbumdur didikde gıbbe's-su'âl mezbûr Hasan Ağa cevâbında bin seksen sekiz senesinde yevmî on dört akçe ulûfesi mukâbelesinde vakf-ı mezbûra berât-ı şerîf-i âlî-şân ile mütevellî olan Mustafa Ağa vakıf mukâta'âtını âhara der-'uhde ve ilzâm eyledikde bedel-i iltizâmın cümlesini vakf-ı mezbûra îrâd kayd itmekle bedel-i iltizâmın nısfını bana virmezsın deyü şeyh-i hânkâh olan mezbûr es-Seyyid Alaeddin Efendi mütevellî-i mezbûr Mustafa Ağa'ya garaz idüp mücerred tama' hânından nâşî celb-i mâl için müdde'î-i mezbûr Mustafa aslâ evlâd-ı utekâdan olmayup ecnebî malız ve dâ'imâ şâribü'l-hamr ve envâ'un minhâyı mürtekib fussâkdan iken aslah evlâd-ı utekâdan deyü hilâf-ı vâki' i'lâm itmekle mezbûra tevcîh olundukda müdde'î-i mezbûr Mustafa tevliyet-i mezbûre uhdesinden gelmek bir vecihle kâdir olmayup mâl-i vakf-ı mezbûrı ekl ve itlâf idüp zamânında vakf-ı mezbûr medyûn olmağla diyâr-ı âhara gaybet ve firâr eyledikde mûmâ-ileyh Yahya Efendi hazretleri dahi vâki' hâli der-i devlet-medâra arz ve i'lâm eyledikde tevliyet-i mezbûre merkûm İbrahim Bey'e ânın ref'inden mezbûr el-Hâc Hüseyin'e ânın ref'inden Ali Ağa'ya ânın fevtinden oğlu Mehmed Ağa'ya ânın fevtinden ulûfem mukâbelesinde [?] bana tevcîh olunmuşidi deyü tevliyet-i mezbûreye vaz'-ı yedini ikrâr lâkin müdde'î-i mezbûrun ber-vech-i muharrer aslah-ı evlâd-ı evlâd-ı evlâd-ı utekâdan olduğunu inkâr idicek müdde'î-i mezbûr Mustafa nesebini ale't-tafsîl beyâna kâdir olmadığından mâ'ada ityân-ı beyyineden bi'l-küllîye izhâr-ı acz eyledikde hakikat-i hâl mürtezika-i vakıfdan olup meclis-i ma'kûd-ı mezbûra hâzırûn olan bi'l-fi'l şeyh-i hânkâh mümehhidetü'l-vâ'izîn zübdetü'l-vâsılîn eş-Şeyh

Nureddin Efendi ve eş-Şeyh Mehmed Efendi bin Alaeddin Efendi ve Hatib es-Seyyid Mustafa Efendi ve İmam Nurullah Efendi ibn Abdurrahman Efendi ve es-Seyyid Abdülkerim Efendi ibn eş-Şeyh Nureddin Efendi ve kâtib-i vakf-ı sâni Yıldızâde Mehmed Efendi ve kâtib-i müşâhede Abdurrahman Efendi ve mü'ezzin-i evvel Mehmed Efendi bin Mustafa ve Mü'ezzin Ali Efendi ibn Süleyman ve mü'ezzin-i sâlis Mehmed Efendi ibn İbrahim ve Maruf Efendi ibn Ali ve ser-mahfil Mehmed Efendi ibn Ahmed ve vekîl-i harc Mustafa Çelebi ibn Abdülfettah ve mu'temed Ahmed Çelebi ibn Sadreddin ve câbî-i süvârî Yakub Çelebi ibn Hüseyin ve imâret-i Şeyh Ahmed Efendi ve Mehmed Efendi bin Hüseyin ve Mahmud Dede bin Ahmed ve Ahmed bin Ali ve Mahmud Dede bin Abdullah ve sâ'irlerinden su'âl olundukda fi'l-hakîka bin seksen sekiz senesinde yevmî on dört akçe ulûfesi mukâbelesinde vakf-ı mezbûra berât-ı şerîf-i âlî-şân ile mütevellî olan Mustafa Ağa vakf-ı mezbûr mukâta'âtını âhara der-'uhde ve ilzâm eyledikde bedel-i iltizâmının cümlesini vakf-ı mezbûra îrâd kayd itmekle bedel-i iltizâmının nısfını bana virmezsin deyü mezbûr eş-Şeyh Alaeddin Efendi mütevellî-i mezbûr Mustafa Ağa'ya garaz idüp mücerred tama' hâmından nâşî celb-i mâl için müdde'î-i mezbûr Mustafa aslâ evlâd-ı utekâdan olmayup ecnebî mahz ve dâ'imâ şâribü'l-hamr ve envâ'un minhâyı mürtekib füssâkdan iken aslah-ı evlâd-ı utekâdandır deyü hilâf inhâ i'lâm itmekle mezbûra tevcîh olundukda müdde'î-i mezbûrdan tevliyet-i mezbûre uhdesinden gelmekle bir vechile kâdir olmayup mâl-i vakf-ı mezbûrî ekl ve itlâf idüp zamânında vakf-ı mezbûr medyûn olmağla diyâr-ı âhara gaybet ve firâr eyledikde mûmâ-ileyh Yahya Efendi hazretleri dahi vâkî' hâli der-i devlet-medâra arz ve i'lâm eyledikde mezbûr Mustafa ref'-i tevliyet-i mezbûra merkûm İbrahim Bey'e ânın ref'inden el-Hâc Hüseyin'e ânın ref'inden Ali Ağa'ya ânın fevtinden oğlu Mehmed Ağa'ya ânın fevtinden ulûfesi mukâbelesinde mezkûr Hasan Ağa'ya tevcîh olunmuşıdi mezbûr Mustafa ecnebî mahz ve müflis ve mukaddem ve ber-vech-i muharrer şâribü'l-hamr ve envâ'un minhâyı mürtekib ve mezkûr Hasan Ağa a'lâ ve dîndâr ve [...] olup her vechile tevliyet-i mezbûre uhdesinden

gelmeğe kâdirdir deyü her biri mezbûr Mustafa'nın sû'-i hâlini ve merkûm Hasan Ağa'nın hüsn-i hâlini haber virmeğin mücebiyle mezbûr Mustafa ba'de'l-men' mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundi fi'l-yevmi'l-hâmis aşer min şehri Recebi'l-ferd sene semâne ve mi'e ve elf

Şühûdü'l-hâl

Fahrü'l-eşbâh Mehmed Ağa ser-çâvûşân, umdet-i erbâbi't-tahrîr ve'l-kalem Abdullah Efendi tezkire-i evvel, zübdet-i ashâbi't-tastîr ve'r-rakam Hafız Efendi tezkire-i sâni, Odabaşı İbrahim.

1507 - 1696 (1108) İstanbul 23: 34a/2 Tescil işlemi / *Registration*

İstanbul'un Hacı Timur Mahallesi'nden Şeyh Mustafa Efendi, Çankırı'daki Şeyh Bahaeddin Zaviyesi'nin mütevellilikle birlikte diğer görevlerini yürüten ve kendisi gibi Şeyh Bahaeddin'in torunları olan Şeyh Sadi ve Şeyh Mustafa ile birlikte mahkemeye gelir. Şeyh Mustafa Efendi, 25 yıldır İstanbul'da zaviyenin durumundan habersiz olarak yaşarken Şeyh Mustafa'nın öldüğünü ve Şeyh Sadi'nin de görevlerini terk ettiğini duyduğunda padişaha bir dilekçe yazdığını ve aldığı beratla söz konusu görevleri üstlendiğini, ancak Çankırı'ya gittiğinde iki kardeşi görevleri başında ve işlerini eksiksiz yerine getirirken bulduğunu söyler. Şeyh Mustafa Efendi, Çankırı kadısı Seyyit Mustafa Efendi'ye giderek adı geçen kardeşlerin görevlerini ellerindeki vakfiyeye uygun ve eksiksiz olarak yürüttüklerini belirttiğini, bölgenin güvenilir kişilerinin de mahkemede aynı ifadeleri kullandıklarını, bunun üzerine ilgili görevlerin yeni beratlarla yeniden iki kardeşe devredildiğini ve toplamış olduğu vakıf gelirlerini de kendilerine teslim ettiğini sözlerine ekler. Görüşleri sorulan Şeyh Sadi ve Şeyh Mustafa, Şeyh Mustafa Efendi'nin ifadelerini bütünüyle doğrularlar. Sonuçta mahkeme, tarafların ifadelerini sicile kaydeder.

Şeyh Mustafa Efendi, a resident of İstanbul's Hacı Timur neighborhood, appears in court with Şeyh Sadi and Şeyh Mustafa,

mutawallis of the Şeyh Bahaeddin Dervish Lodge (zaviye) in Çankırı, who also fill other administrative posts. Like Şeyh Mustafa Efendi, they are grandchildren of Şeyh Bahaeddin. Şeyh Mustafa Efendi states that after spending 25 years in İstanbul without any information about the condition of the dervish lodge, he heard that Şeyh Mustafa had died and that Şeyh Said left his posts. In response, he petitioned the Sultan and assumed the posts through an imperial appointment (berat). When he arrived in Çankırı, he found the two brothers doing their job. Şeyh Mustafa Efendi then went to Seyyit Mustafa Efendi, judge of Çankırı, to state that the brothers were successfully fulfilling their duties in accordance with the waqf deed (vakfiye). Certain trustworthy persons of the region corroborated his testimony. The brothers were then re-assigned to their posts through new imperial appointments. Şeyh Mustafa Efendi adds that he then gave the two brothers the revenues that he had received on behalf of the waqf. Questioned by the court, Şeyh Sadi and Şeyh Mustafa corroborate Şeyh Mustafa Efendi's testimony. The court registers the testimonies of the two parties.

Mahmiye-i İstanbul'da el-Hâc Timur Mahallesi'nde sâkin eş-Şeyh Mustafa Efendi ibn [boş] nâm kimesne meclis-i şer'î hatîrde Vilâyet-i Anadolu'da Kankırı Kazâsı'nda vâkı'a merhûm eş-Şeyh Bahaeddin kuddise sirruhu'l-azîz zâviyesinin evlâdiyet ve meşrûtiyet üzre berât-ı âlî-şân ile bi'l-fi'l zâviyedâr ve mütevellî ve nâzırı olan işbu bâ'isü'l-kitâb eş-Şeyh Sadi ve eş-Şeyh Mustafa ibney-i eş-Şeyh Şeyhi nâm kimesne mahzarlarında takrîr-i kelâm ve ta'bîri anî'l-merâm idüp ben fi'l-asl kazâ-i mezkûr ahâlîsinden olup târîh-i kitâbdan yirmi beş seneden mütecâviz zamân mahmiyye-i mezbûreye gelüp tavattun idüp zâviye-i mezkûrenin tafsîl-i ahvâlî ma'lûmum olmamağla mezkûrân eş-Şeyh Sadi ve eş-Şeyh Mustafa merhûm-ı mûmâ-ileyh Bahaeddin'in evlâd-ı evlâdından olup zâviye-i mezkûrenin zâviyedârlık ve meşîhat ve tevliyet ve nezâreti hakk-ı meşrûtları olmayup mücerred berât-ı şerîf ile mutasarrıflar iken mezbûr eş-Şeyh Mustafa fevt olup ve

mezbûr eş-Şeyh Sadi kendi hevâ ve hevesine tâbî' olmağla diyâr-ı âhara gidüp terk-i hıdmet itmek za'mıyla kendim evlâd-ı vâkıfıdan olmak üzere arzihâl ve bin yüz yedi şehri Ramazanü'l-mübârekinin on beşinci günü ile muverrah işbu berât-ı âlî-şân nâtık olduğu üzere mezbûrânı ref' ve kendi üzerime berât itdirüp zabtiyçün kazâ-i mezbûra vardığımda mezbûr eş-Şeyh Mustafa fevt olmayup sağ bulup ve merkûm eş-Şeyh Sadi kendi hâlinde ve ber-mûceb-i şart-ı vâkıf edâ-i hıdmetde olduğundan mâ'ada mezbûrân eş-Şeyh Sadi ve eş-Şeyh Mustafa ber-vech-i meşrûh kendüler vâkıf-ı mûmâ-ileyhin evlâd-ı evlâd-ı evlâdından olduklarını kazâ-i mezkûr ahâlîsinden sikât-ı makbûleti'l-kelimâtıdan cemm-i gafir ve cem'-i kesir kazâ-i mezbûr kâdîsı es-Seyyid Mustafa Efendi huzûrına varup mezbûrânın yedlerinde olan işbu vakfiye-i ma'mûlün-bihâ nâtıka olduğu üzere zâviye-i mezkûrenin zâviyedârlık ve tevliyet ve nezâret ve meşîhati vâkıf-ı müşârün-ileyhin evlâdına ve evlâd-ı evlâdına ve evlâd-ı evlâd-ı evlâdına batnen ba'de batnin ve fer'an isri aslin meşrûta olup selâtîn-i mâziye zamânından bu âna gelince mezbûrân eş-Şeyh Sadi ve eş-Şeyh Mustafa'nın âbâ ve ecdâdları evlâdiyet ve meşrûtiyet üzere mutasarrıflar olup ba'dehüm mezbûrân eş-Şeyh Sadi ve eş-Şeyh Mustafa kezâlik evlâdiyet ve meşrûtiyet üzere ile'l-ân mutasarrıflar olup şart-ı vâkıf üzere hıdmetlerinde bir vechile kusûrları olmayup mezbûrânın evlâd-ı evlâd-ı evlâd-ı vâkıfıdan olup zâviye-i mezkûrenin zâviyedârlık ve tevliyet ve nezâret ve meşîhati hakk-ı meşrûtları idüğü cümlemizin ma'lûmumuzdur deyüş şehâdet ve ihbâr ve kâdî-i mûmâ-ileyh es-Seyyid Mustafa Efendi dahi şehâdet-i mezbûre üzredir devlete garaz ve ahâlî-i vilâyetin ulemâ ve sulehâsı muhzır eylemeleriyle mûcebince bin yüz sekiz senesi şehri Rebî'ulâhîrinin beşinci günü zâviye-i mezkûrenin zâviyedârlık ve tevliyet ve nezâret ve meşîhati benim ref'imden mezbûrâna kemâ-kân ibkâ ve mukarrer ve yedlerine tuğrâ-yı garrâ-yı sultânî ile mücellâ berât-ı âlî-şân sadaka ve ihsân olunup vakfiye-i kadîme-i ma'mûlün-bihâ nâtıka olduğu tafsîl-i meşrûh üzere zâviye-i mezkûrenin zâviyedârlık ve tevliyet ve nezâret ve meşîhati batnen ba'de batnin neslen gıbbe neslin vâkıf-ı müşârün-ileyhin evlâdına ve evlâd-ı evlâdına ve evlâd-ı evlâd-ı

evlâd-ı evlâdına meşrûta olup ve selâtîn-i mâziye zamânından bu âna gelince mezbûrân eş-Şeyh Sadi ve eş-Şeyh Mustafa'nın âbâ ve ecdâdları mutasarrıflar olup ba'dehum mezbûrân eş-Şeyh Sadi ve eş-Şeyh Mustafa kezâlik evlâdiyet ve meşrûtiyet üzre ile'l-ân mutasarrıflar olup ve mezbûrân evlâd-ı evlâd-ı evlâd-ı vâkıfıdan oldukları ve zikr olunan zâviyedârlık tevliyet ve nezâret ve meşîhat hakk-ı meşrûtları idüğü benim dahi ale't-tafsîli'l-meşrûh ma'lûmum olup benim evlâdiyet ve meşrûtiyetden kat'â alâka ve dahlım kalmayup ancak zâviye-i mezkûre bir hâliye ve mahlûlecihet olmak za'mıyla üzerimde karâr-dâde olmak mülâhazasıyla evlâddanım deyü hilâf-ı vâki' arzıhâl ve berât itdirmişidim hâlen yedimde olan berât-ı âlî-şâna dahi kendi tav' ve rızâmla mezbûrâna teslîm eyledim lâkin mukaddemâ berât itdirüp zabt için vârid ba'dehû hasâd zamânına musâdif olunup ve mezbûrânın hakk-ı meşrûtları idüğü hâkimü'ş-şer'î'ş-şerîf olan mûmâ-ileyh es-Seyyid Mustafa Efendi huzûrunda minvâl-i meşrûh üzre şer'an sâbit ve zâhir olup ve mezbûrân eş-Şeyh Sadi ve eş-Şeyh Mustafa rikâb-ı hümayûna varup gelince mahsûlât-ı zâviye-i mezkûre tarafeynden birine zabt itdirilmeyüp ma'rifet-i şer'le der-anbâr olunmak üzre işbu emr-i şerîf-i cihân-mutâ' sâdır olmağla hâkim-i mûmâ-ileyhin ma'rifetiyle der-anbâr olunup hâlen rikâb-ı hümayûndan mezbûrâna kemâ-kân ibkâ ve mukarrer kılındıkda mahsûlât-ı mezkûreyi mezbûrân eş-Şeyh Sadi ve eş-Şeyh Mustafa izn-i şer'le tamâmen ahz ü kabz idüp benim aslâ vaz'-ı yedim olmamağla mezbûrân eş-Şeyh Sadi ve eş-Şeyh Mustafa zâviye-i mezkûre mahsûlâtına müte'allika âmme-i de'âvî ve mutâlebâtıdan benim zimmetimi ibrâ' ve iskât eylemişlerdir su'âl olunup takrîrleri tahrîr olunsun didikde gıbbe's-su'âl mezbûrân eş-Şeyh Sadi ve eş-Şeyh Mustafa cevâblarında fi'l-hakîka kazıyye tafsîli mürûr iden vech üzre olup zâviye-i mezkûre mahsûlâtı minvâl-i meşrûh üzre ber-müceb-i emr-i âlî ma'rifet-i şer'le der-anbâr olunup hâlen rikâb-ı hümayûndan kendülere ibkâ ve mukarrer olundukda yine izn-i şer'le mahsûlât-ı mezkûreyi kendüler tamâmen ahz ü kabz idüp mûmâ-ileyh eş-Şeyh Mustafa Efendi kat'â ve men'-i yed eylemediğini ve mahsûlât-ı mezkûreye müte'allika âmme-i de'âvî ve

mutâlebâtıdan zimmetini ibrâ' ve iskât eylediklerini bi't-tav'î's-sâf ikrâr ve i'tirâf eylemeleriyle mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu fî evâsıtı Muharremi'l-harâm sene semâne ve mi'e ve elf

Şühûdü'l-hâl

Fahrü'l-kuzât el-Hâc Ömer Efendi, es-Seyyid Mehmed Efendi el-Ankaravî, Said Efendi el-kâdî, Ebubekir Çelebi ibn eş-Şeyh Ali, İsmail Çelebi ibn [boş] el-Kankırivî, el-Hâc Halil Efendi el-Alaşehirî.

1508 - 1696 (1108) İstanbul 23: 35a/2 Dava / *Adjudication*

Büyük Ayasofya Vakfı'nın mülkleri olup Yedikule'de bulunan dükkânlarda dericilik yapan esnafın ileri gelenleri, Arnavutoğlu İsmail karşısında mahkemeye çıkarlar. Dericilere göre, İstanbul'un fethinden beri kesimhanelerde kesilen hayvanların derileri söz konusu vakıf dükkânlarının kiracıları arasında bölüştürülmekte ve dışarıdan kimseye verilmemektedir. Dericiler, bu konuda geçmiş padişahlara ait çok sayıda ferman bulunmasına karşın, İsmail'in kendi payına düşen 1 hisseyle yetinmeyerek paylaşımın dükkânlarda çalışan usta sayısına göre yapılması için geleneklere aykırı olarak (kadîme muhâlif) kendilerine sürekli baskı yaptığını ileri sürerler. Derici esnafına göre, daha önce İsmail'den davacı olduklarında mahkeme İsmail'in loncadan çıkarılması yönünde karar vermiş, bu mahkemeden aldıkları hüccete dayanarak padişaktan da konuya ilişkin bir ferman almışlar, ancak İsmail yine de uslanmamıştır. Bunun üzerine ikinci kez davacı olmuşlar ve yine davayı kazanarak mahkemeden savlarını destekleyen ikinci bir hüccet almışlar, buna karşın İsmail kasaplardan gizlice deri alarak kendi evinde işlemeyi sürdürmüştür. Dericiler savlarını destekleyen bir emr-i şerifi de mahkemeye sunarlar. Görüşü sorulan davalı İsmail, davacıların suçlamalarını bütünüyle kabul eder. Sonuçta mahkeme, davalı İsmail'i geleneklere aykırı (kadîme muhâlif) davranmaması yolunda uyardıktan sonra, İsmail'in loncadan çıkarılmasına karar verir.

The notables of the leather tradesmen working in Yedikule stores belonging to the Büyük Ayasofya Waqf sue Arnavutoğlu İsmail. The plaintiffs state that, since the conquest of İstanbul, the hides of animals brought from the slaughterhouse have customarily been distributed among the tenants of waqf stores and withheld from outsiders. Although several imperial orders (ferman) have been issued to that effect, the leather tradesmen state, İsmail is not satisfied with his one share. He has been pressuring the notables for the hides to be distributed in proportion to the number of masters working in each store, which is in violation of the tradition (kadîme muhâlif). Earlier they sued İsmail and the court decided that he should be expelled from the guild. Based on the hujjet they received from the court, the leather tradesmen also had an imperial order (ferman) issued to the same effect. Nevertheless, İsmail continued to misbehave, and they sued him again. The second case, too, resulted in favor of the plaintiffs. Presenting to court a second hujjet and a Sultanîc Order (emr-i şerîf) supporting their claim, the leather tradesmen state that İsmail kept purchasing hides from butchers secretly and processing them in his house. Questioned by the court, İsmail pleads guilty. In conclusion, the court instructs the defendant İsmail to abide by the tradition. It also expels him from the guild.

Mahmiye-i İstanbul hısnı ebvâbından Yedikule kapûsı hâricinde vâki' Ayasofya-i Kebîr Evkâfı musakkafâtından olan debbâğ dükkânlarının müste'cirleri ve debbâğ tâ'ifesinin ahî babaları el-Hâc Mehmed Ağa ibn el-Hâc Bayram ve kethüdâları Hasan Çelebi ibn Ahmed ve yiğitbaşları İsmail Çelebi ibn Yusuf ve ihtiyârlarından es-Seyyid el-Hâc Mehmed bin Receb ve el-Hâc Mehmed Efendi bin el-Hâc Musa ve Mustafa Ağa ibn el-Hâc Mehmed ve Hüseyin Ağa ibn Mehmed ve Ali Çelebi ibn Mehmed ve sâ'irleri meclis-i şer'î şerîf-i enverde mukaddemâ tâ'ife-i mezbûreden Arnavudoğlu dimekle şehîr İsmail ibn Ahmed mahzarında her biri takrîr-i da'vâ idüp feth-i hâkânîden ilâ hâze'l-ân selh-hânelerde zebh olunan sığır ve keçi ve koyun derileri

dekâkîn-i mezbûre hissesi olmayan debbâğlara virilmüyüp vakf-ı mezbûrdan icâre-i mu'accele ve mü'eccele-i ma'lûme ile tasaruflarında olan dükkâna göre ya'nî bir dükkânı olana bir hisse ve iki dükkânı olana iki hisse ve ziyâde dükkânı olana her bir dükkân başına bir hisse virile gelüp ve zikr olunan selh-hânelerde zebh olunan hayvânât derilerini cem' ve mahall-i mezbûrda lonca ta'bîr olunur mevzi'de aded-i dekâkîn üzre tevzî' ve taksîm ve her biri hissesini kabz ve dükkânında dibâgat idüp tathîrden sonra ulûfesi mîriye müte'allik mühimmât-ı şa'riyeyi edâ' ve sâ'ir ibâdullaha furuht idüp min ba'd hârice bir kıt'a deri virilmemek üzre selâtîn-i mâziyyeden hatt-ı hümayûn ile mu'anven evâmir-i aliyye ile memnû' iken mezbûr İsmail mukaddemâ vakf-ı mezbûrdan bir dükkânı olmağla hissesine düşen bir hissesini kabz iderken kanâ'at itmeyüp debbâğ ustaları kaç nefer ise nefer başına tevzî' olunsun deyü kadîme muhâlif ziyâde hisse da'vâsı ile dâ'imâ bizi ta'cîz ve eziyet ve bi'd-defe'ât ba'zı eşhâsı tahrîk ve ihtilâl ve nizâm hâlinde küllî ihtilâl virmekle bin seksen dört senesinde İstanbul kâdîsı olan merhûm Burusevî Mustafa Efendi huzûrunda merkûm İsmail ile mürâfa'a olduğumuzda mezbûrun fesâd ve şakâveti sâbit ve zâhir olup beynimizden hurûcuna tenbîh ve yedimize hüccet-i şer'iyye ve mücebince fermân-ı âlî virildikten sonra mütenebbih olmayup tekrâr bizi ta'cîz ve nizâm-ı hâlimize ihtilâl virmekle bin doksan dört senesinde İstanbul kâdîsı olan merhûm Şabanzâde Mehmed Efendi huzûrunda mürâfa'a olduğumuzda yine mezbûrun fesâd ve şakâveti zâhir olmağla min ba'd beynimizden ihrâc olunmak üzre tenbîh ve işbu hüccet-i şer'iyye virilmişiken hâlen hilâf-ı evâmir-i aliyye-i hâkânî kassâb tâ'ifesinin zebh itdikleri hayvânât derilerini hafiyeten alup ve kendi menzilinde dibâgat itmekle evkâf-ı mezbûre icârâtına noksân terettüb ve beynimizde ihtilâl-i azîme bâ'is ve bâdî olmağın hattâ bin yüz yedi senesi Şa'bânü'l-mu'azzamı evâyilinde rikâb-ı hümayûna arzihâl eylediğimizde debbâğlık işlemek isteyenler Yedikule hâricinde vakf-ı mezbûr akârâtından işleyüp âhar yerlerde işleyenler men' olunmak bâbında emr-i şerîf-i cihân-mutâ' ihsân olunup bâlâsında emr-i âlî-şânım mücebince amel olunup hilâfından hazer deyü

hatt-ı hümayûn-ı şevket-makrûn ihsân olunmağın hâlen su'âl olunup bâ'is-i ihtilâl olmamak için ber-mûceb-i hatt-ı hümayûn kendi menziline debbâğlık işlemekten men' ve hücec-i şer'iyeye ve fermân-ı âlî mûceblerince beynimizden ihrâc olunmak üzere mezbûr İsmail'e tenbîh olunmak matlûbumuzdur deyü her biri tevârîh-i mezbûre ile muverrah ve mazmûnları min külli'l-vücûh takrîr-i meşrûhlarına mutâbık fermân-ı âlî ve hücec-i şer'iyeye ve hatt-ı hümayûn-ı şevket-makrûn ile muhallâ emr-i şerîf-i cihân-mutâ' ibrâz itmeğın gıbbe's-su'âl mezbûr İsmail cevâbında fi'l-hakîka kazıyye bâlâda tafsîl ve beyân ve şerh ve ayân olunan vech üzere oldıgını bi't-tav'î's-sâf ikrâr ve i'tirâf itmeğın mûcebince kadîme muhâlif kendi menziline dibâgatdan men' ve bâ'is-i ihtilâl olmamak için tâ'ife-i mezbûrenin beynlerinden mezbûr İsmail'in hurûcına ba'de't-tenbîh mâ-hüve'l-vâkı' bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi'l-ısrîn min Cumâdelâhire sene semâne ve mi'e ve elf

Şühûdü'l-hâl

Mehmed Çelebi kethüdâ-i muhzırân, el-Hâc Mehmed Efendi bin İbrahim, Mehmed Çelebi bin Ahmed, el-Hâc Ebubekir bin Sinan, el-Hâc Ali Beşe bin [boş], İbrahim Çelebi bin Ahmed.

1509 - 1696 (1108) İstanbul 23: 35b/1 Tescil işlemi / *Registration*

Büyük Ayasofya Vakfı'na ait olup Yedikule'de bulunan dükkânlarda dericilik yapan esnafın ileri gelenleri, Mustafa ve Mehmet Çelebi ile birlikte mahkemeye gelirler. Dericilere göre, İstanbul'un fethinden beri kesimhanelerde kesilen hayvanların derileri söz konusu vakıf dükkânlarının kiracıları arasında bölüştürülmekte ve dışarıdan kimseye verilmemektedir. Dericiler, daha önce bu geleneğe uymayan Mustafa ve Mehmet Çavuş adlı kişileri ayrı ayrı dava etmişler, her iki davayı kazanarak mahkemen savlarını kanıtlayan iki hüccet almışlar ve sonra da bu hüccetlere dayanarak padişahın emr-i şerifler almışlardır. Derici esnafı, Mustafa ve Mehmet Çelebi'nin geleneklere aykırı olarak

(kadîmden olıgelene muhalif) kasaplardan gizlice deri aldıklarını ve bunları evlerinde işleyerek aralarında karmaşa çıkmasına neden olduklarını belirtirler. Ancak gelenekleri çiğneyen bu iki kişi daha sonra söz konusu vakıf dükkânlarından kiralayarak aralarına katılacaklarına ve dükkân dışında deri işlemeyeceklerine söz vermişlerdir. Derici esnafı, bu iki kişinin ifadelerinin alınmasını ve bunların sicile kaydedilmesini isterler. Görüşleri sorulan Mustafa ve Mehmet Çelebi, derici esnafının ifadelerini bütünüyle doğrularlar. Mahkeme de tarafların ifadelerini sicile kaydeder.

The notables of the leather tradesmen who work in Yedikule stores belonging to the Büyük Ayasofya Waqf appear in court with Mustafa and Mehmet Çelebi. The plaintiffs state that, ever since the conquest of İstanbul, the hides of animals brought from the slaughterhouse have been distributed among the tenants of waqf stores and never given to outsiders. Earlier the tradesmen separately sued Mustafa and Mehmet Çavuş, who violated this tradition. Winning both cases, they received two hujjets proving their claims. Based on the hujjets, they also had a Sultanic Order (emr-i şerif) issued to the same effect. The leather tradesmen state that Mustafa and Mehmet Çelebi have caused chaos by secretly purchasing hides from butchers and processing them at their homes; this is in violation of the tradition (kadîmden olıgelene muhâlif). However, later they promised to rent waqf-owned stores, join the leather tradesmen's guild and refrain from processing leather outside of the store. The tradesmen now want the two tradition-breakers questioned and their testimonies registered. Questioned by the court, Mustafa and Mehmet Çelebi corroborate the leather tradesmen's testimony. The court registers the testimonies of all the parties.

Mahmiye-i İstanbul hısnı ebvâbından Yedikule kapûsı hâricinde vâki' Ayasofya-i kebîr evkâfı musakkafâtından olan debbâğ dükkânlarının müste'cirleri ve debbâğ tâ'ifesinin ahî babaları el-Hâc Mehmed Ağa bin el-Hâc Bayram ve kethüdâları

Hasan Çelebi bin Ahmed ve yiğitbaşları İsmail Çelebi ibn Yusuf ve ihtiyârlarından es-Seyyid el-Hâc Mehmed bin Receb ve el-Hâc Mehmed Efendi Efendi bin el-Hâc Musa ve Mustafa Ağa bin el-Hâc Mehmed ve el-Hâc Hüseyin bin Mehmed ve Mehmed Çelebi bin Mehmed ve Ali Çelebi bin Mehmed ve sâ'irleri meclis-i şer'-i şerîf-i enverde mahmiyye-i mezbûrede Cebe Ali kapûsı kurbünde sâkin Mustafa bin Ramazan ve Yeni Bâğçe kurbünde sâkin Mehmed Çelebi bin Mustafa nâm kimesneler mahzarlarında her biri üzerlerine takrîr-i kelâm idüp feth-i hâkânîden ilâ hâze'l-ân mahmiyye-i mezbûrede vâki' selh-hânelerde zebh olunan sığır ve koyun ve kuzı derilerini cem' ve zikr olunan debbâğhânelerde vâki' lonca ta'bîr olunur mevzi'e götürüp aded-i dekâkîn üzere tevzî' ve taksîm ve her birimiz hissesin kabz ve vakf-ı mezbûrdan icâreteyn-i ma'lûmeteyn ile tasarrufunda olan dükkânında dibâgat ve tathîrden sonra ulûfesini mîrîye müte'allik mühimmât-ı seferiyyeyi edâ' mâ'adâyı sâ'ir ibâdullaha furuht idüp ve turşeci ve güderici tâ'ifeleri dahi kezâlik hissesine düşen derileri zikr olunan Yedikule hâricinde vakf-ı mezbûr dekâkîninde dibâgat ide gelüp mahall-i mezbûrdan gayrı mahallerde debbâğlık san'atı işlenmek men'-i sultânî ile memnû' olup hattâ bin yetmiş iki senesinde zikr olunan Yeni Bâğçe kurbünde sâkin berber Mehmed bin Yusuf bize mahsûs olan yünli ve kanlı derileri alup kendi menzilinde dibâgat ve turşe idüp beynimizde ihtilâle bâ'is olmağla târîh-i mezbûrda İstanbul kâdîsı olan merhûm Damad Abdurrahman Efendi mezbûr berber Mehmed'i husûs-ı mezbûrdan men' idüp işbu hüccet-i şer'iyyeyi tahrîr itmişidi ve bin yetmiş dört senesi güderici tâ'ifesinden Mehmed Çavuş bin Abdullah güderiliğe sâlih tavla ta'bîr olunup tüyi yolunmuş koyun derilerini kendi menzilinde dibâgat ve güderi itmekle târîh-i mezbûrda İstanbul kâdîsı olan merhûm Bosnevî İsa Efendi merkûmı dahi men' idüp işbu hüccet-i şer'iyye tahrîr ve müceblerince müte'addid evâmîr-i aliyye virilüp nizâm-ı hâlimiz bu vech üzere muntazam iken mezbûrân Mustafa ve Mehmed Çelebi kadîmden olıgele- ne muhâlif kassâb tâ'ifesinin zebh itdikleri derileri alup kendi menzillerinde dibâgat ve turşe ve güderi işlemeleriyle beynimizde

ihtilâlê bâdîler olmuşlar idi hâlen mezbûrân Mustafa ve Mehmed Çelebi bâ'is-i ihtilâl olmamak için kadîmden olgeldiği vech üzre ba'de'l-yevm zikr olunan Yedikule'de vakf-ı mezbûr musakkafâtından olan debbâğhânelere çıkup san'atları olan turşe ve güdericiliği ânda bizimle ma'an işleyüp hafiyiyeten kendi menzillerinde dibâgat itmemeğe her biri râzî ve müte'ahhid olmuşlardır hâlen su'âl olunup takrîrleri tahrîr olunmak matlûbumuzdur didiklerinde gıbbe's-su'âl mezbûrân Mustafa ve Mehmed Çelebi cevâblarında fi'l-hakîka kaziyye bâlâda tafsîl ve beyân ve şerh ve 'ayân olunan vech üzre olup ba'de'l-yevm biz Yedikule'de vakf-ı mezbûr musakkafâtından olan debbâğhânelerden çıkup san'atlarımızı mezbûrân ile ma'an işleyüp bâ'is-i ihtilâl olmamak için kendi menzillerimizde dibâgat itmemeğe râzî ve müte'ahhid olduk didiklerinde mâ-vaka'a hıfzan li'l-makâl bi't-taleb ketb olundu fi't-târîhi'l-mezbûr

Şühûd

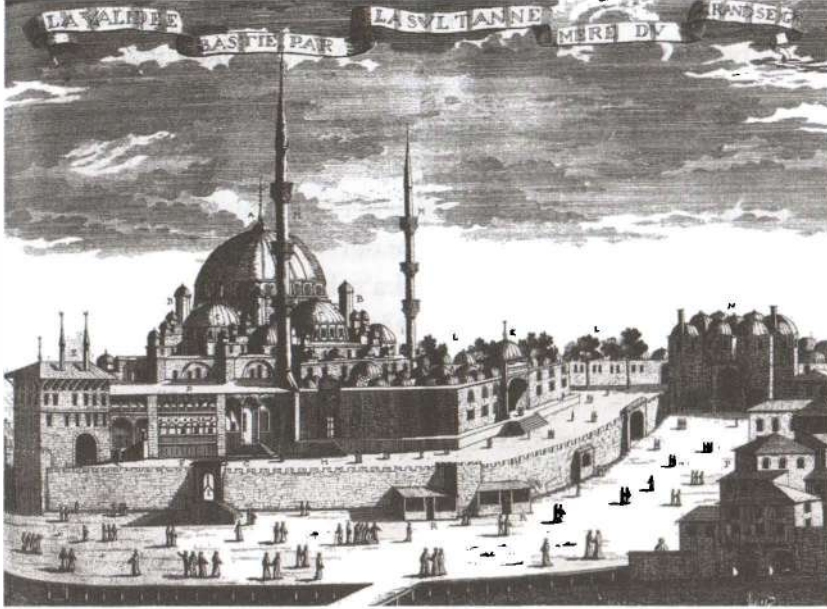
Eş-şâhidûn es-sâbıkûn

1510 - 1696 (1108) İstanbul 23: 36a/1 Dava / *Adjudication*

İstanbul'un Mirahor Mahallesi'nden Hristiyan Berket, el-Hac Recep Beşe karşısında mahkemeye çıkar. El-Hac Recep Beşe, Dimitraşko adlı Hristiyan'ın Valide Sultan Vakfı'ndan kiralamış olduğu ve Yeni Çarşı'da bulunan bir baharatçı dükkânını mütevellî izniyle 1000 kuruşa devralması için Berket'i vekil tayin etmiş, Berket de 1000 kuruş değerinde olan 400 altını vererek dükkânı el-Hac Recep Beşe adına Dimitraşko'dan devralmış ve işlemi belgeleyen bir temessük almıştır. Davacı Berket, el-Hac Recep Beşe'nin daha sonra Dimitraşko'ya ödeme yapmadığı gerekçesiyle kendisinden haksız yere 1000 kuruş aldığını ileri sürer. Görüşü sorulan davalı el-Hac Recep Beşe, Berket'in ifadesini bütünüyle doğrular. Sonuçta mahkeme, davacı Berket'ten haksız yere aldığı 1000 kuruşu geri vermesi yolunda davalı el-Hac Recep Beşe'yi uyarır.

Berket, a Christian resident of İstanbul's Mirahor neighborhood, sues el-Hac Recep Beşe. El-Hac Recep Beşe had appointed Berket as his legal agent to take over from Dimitraşko, another Christian, a spice store in Yeni Çarşı (New Market), which was rented from the Valide Sultan Waqf for 1000 kuruş, with the permission of the mutawalli. Berket paid Dimitraşko 400 golden coins worth 1000 kuruş and bought the store on behalf of el-Hac Recep Beşe. He also received a promissory note (temes-sük) documenting the transfer. The plaintiff Berket claims that el-Hac Recep Beşe collected from him 1000 kuruş unlawfully on the ground that he did not pay Dimitraşko. Questioned by the court, the defendant el-Hac Recep Beşe corroborates Berket's testimony. In conclusion, the court instructs the defendant el-Hac Recep Beşe to return to the plaintiff Berket the 1000 kuruş that he took unlawfully.

Mahmiye-i İstanbul'da Mirahor Mahallesi'nde sâkin Berket veled-i Kurd nâm zimmî meclis-i şer'-i şerîf-i enverde el-Hâc Receb Beşe bin Muharrem mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüp mezbûr el-Hâc Receb Beşe bin yüz Cumâdelûlâ'sının on beşinci günü ticâret vechi üzre Gül Kasabası'na gider oldukda merhûme Vâlide Sultân tâbe serâhâ evkâfından Yeniçarşı'da gâ'ib ani'l-meclis Dimitraşko veled-i Anton veled-i Manol nâm zimmînin icâreteyn-i ma'lûmeteyn ile taht-ı tasarrufunda olan lede'l-ahâlî ve'l-cîrân kârgîr mahzenli bir bâb attâr dükkânını mezbûr Dimitraşko zimmîden bi-izn-i mütevellî bin guruş bedel mukâbelesinde kendüye tefevvüz itmek üzre beni tarafından vekîl ve nâ'ib-i menâb nasb ve ta'yîn ben dahi ber-vech-i muharrer vekâlet-i mezbûreyi ba'de'l-kabûl mezbûr el-Hâc Receb Beşe mâlından bedel-i ferâğ olmak üzre dört yüz yaldız altûnı bana def' ve teslîm ben dahi ahz ü kabz itdiğimden sonra dükkân-ı mezbûr mezbûr Dimitraşko bâ-izn-i mütevellî bin guruş bedel mukâbelesinde müvekkilim mezbûr el-Hâc Receb Beşe'ye ferâğ ve tefvîz ben dahi bi'l-vekâle tefevvüz ve kabûl ve makbûzum olan bin guruş mezbûr Dimitraşko'ya bedel-i ferâğ olmak üzre



Grelot'nun Yeni Cami Külliyesi'nin 1663'te bitirilmesinden az sonra çizdiği resimde Mısır Çarşısı (sağda).

The Spice Bazaar (right) in Grelot's drawing, made soon after the inauguration of the New Mosque (Yeni Cami) Complex in 1663.

def' ve teslîm ol dahi ahz ü kabz idüp mezbûr Dimitraşko'nun dükkân-ı mezbûrede kat'â alâkası kalmayup mezbûr el-Hâc Receb Beşe'nin hakk-ı müfevvezi olmağın mezbûr el-Hâc Receb Beşe kasaba-i mezbûreden mahmiyye-i mezbûreye geldikde ben mezbûr Dimitraşko ile mezbûr el-Hâc Receb Beşe'ye varup dükkân-ı mezbûrî ve işbu yedinde olan ferâğ temessükünü teslîm ol dahi ahz ü kabz ve kabûl ve mezbûr Dimitraşko zimmî bedel-i ferâğ olmak üzre yedinden makbûz olan bin guruş ahzını mezbûr el-Hâc Receb muvâcehesinde ikrâr ve i'tirâf itdiğinden sonra altı ay mürûrundan mezbûr el-Hâc Receb Beşe beni ahz ü habs itdürüp sana bedel-i ferâğ olmak üzre medfû'um olan bin guruş mezbûr Dimitraşko'ya teslîm itmeyüp yedinde kalmışdır deyü benim bi-gayr-ı hak bin guruşum ahz itmekle su'âl olunsun didikde gibbe's-su'âl mezbûr el-Hâc Receb Beşe cevâbında fi'l-hakîka kaziyye bâlâda tahrîr ve beyân olundığı vech üzre mezbûr Berket

zimmîyi ber-vech-i muharrer vekîl itmekle dükkân-ı mezbûrî bin guruş bedel mukâbelesinde mezbûr Dimitraşko'dan kendi içün bi'l-vekâle tefevvüz ve mukaddemâ kendüye medfû'ı olan bin guruş bedel-i ferâğ olmak üzre mezbûr Dimitraşko'ya teslîm itdikden sonra bi-gayr-ı hak mezbûr Berket'in bin guruşını ahz ü kabz itdiğini ikrâr ve i'tirâf itmeğin alâ müceb-i i'tirâfihî meblağ-ı mezbûr bin guruş mezbûr Berket'e def' ve teslîme mezbûr el-Hâc Receb Beşe'ye tenbîh birle mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu fî 3 min Cumâdelâhire sene semâne ve mi'e ve elf

Şühûdü'l-hâl

İbrahim Çelebi bin Ahmed, Mehmed bin İdris, Abdullah Efendi, Mustafa Çelebi bin Şaban, Ahmed bin Abdullah, Ali Çelebi bin Bali, Hasan Çelebi bin Mustafa, Hasan Çelebi bin Abdullah.

1511 - 1696 (1108) İstanbul 23: 36b/1 Tescil işlemi / *Registration*

Hasköy'de bulunup Piri Paşa Vakfı'nın mülkü olan hamamın kiracısı el-Hac İsmail'in ölümünden sonra mirası, eşi Fatma Hatun, annesi İsmihan, erkek çocukları Mehmet ile Ahmet ve kızı Ayşe'ye kalmıştır. Ardından Mehmet ve Ahmet'in de ölmesiyle miras, adı geçen üç kişiyle birlikte çocukların amcaları el-Hac Mehmet ve el-Hac Ali'ye kalmıştır. Fatma'nın babası ve vekili Ali Çelebi ile Ayşe'nin amcası ve vasisi el-Hac Mehmet ve diğer amcası el-Hac Ali, adı geçen vakfın mütevellisi Seyyit Mehmet Bey ile birlikte mahkemeye gelirler. Seyyit Mehmet Bey, bundan önce yıkılmaya yüz tutan söz konusu hamamı vakfın onaracak parası olmadığı gerekçesiyle merhum el-Hac İsmail'e kiralamış, el-Hac İsmail de peşin kira bedeline karşılık olarak hamamı onardıktan sonra ölmüştür. Varisler, merhum el-Hac İsmail'in hamama yaptığı onarım masrafının belirlenmesini ve alacaklarının vakıf tarafından kendilerine verilmesini isterler. Bilirkişiler, varisler ve müteveli huzurunda hamamda keşif yaparlar. Keşif işlemi sonucunda, el-Hac İsmail'in yapmış olduğu onarım masrafı 72.000 akçe olarak belirlenir. Sonuçta, mahkeme bu keşif işlemi sicile kaydeder.

El-Hac İsmail, tenant of a bathhouse in Hasköy belonging to the Piri Paşa Waqf, dies. His estate falls to his wife Fatma Hatun, mother İsmihan, sons Mehmet and Ahmet, and daughter Ayşe. Later Ahmet and Mehmet die, too, and their estate falls to the children's uncles el-Hac Mehmet and el-Hac Ali, in addition to the three initial heirs. Ali Çelebi, father and legal agent of Fatma, el-Hac Mehmet, uncle and guardian of Ayşe, and el-Hac Ali, her other uncle, appear in court with Seyyit Mehmet Bey, mutawalli of the above-stated waqf. Seyyit Mehmet Bey rented out the bathhouse to el-Hac İsmail in a dilapidated condition because the waqf lacked sufficient funds. El-Hac İsmail had the bathhouse repaired, with the expenses to be counted towards advance payment. Then he passed away. The heirs now request an investigation to determine the decedent's expenses for reimbursement by the waqf. Conducting an investigation in the bathhouse before the heirs and the mutawalli, the experts find el-Hac İsmail's expenses to be 72,000 akçe. The court registers the investigation.

Husûs-ı âti'l-beyânın mahallinde ketb ve tahrîri için fermân-ı âlî sâdır olmağın imtisâlen-leh savb-ı şer'-i enverden mevlânâ Abdurrahman Efendi ibn Mehmed irsâl olunup ol dahi hâssa mi'mârlarından Mehmed Hâlife ibn İshak ve Mustafa Halife ibn Abdullah ile merhûm Piri Paşa Vakfı akârâtından olup havâss-ı âliyye kazâsına tâbi' Kasaba-i Hasköy'de [...] hammâmın üzerine varup zeyl-i vesîkada muharrerü'l-esâmî müslimîn huzûrlarında akd-i meclis-i şer'-i mübîn eyledikde hammâm-ı mezkûrun icâreteyn-i ma'lûmeteyn ile müste'ciri iken bundan akdem vefât iden el-Hâc İsmail bin Mehmed bin Abdullah'ın verâseti zevce-i menkûhası Fatıma bint-i Ali ve vâlidesi İsmihan bint-i Mehmed nâm hâtunlara ve sağîr oğulları Mehmed ve Ahmed ve sulbiye sağîre kızı Ayşe'ye münhasıra olup ba'dehû mezbûrân Mehmed ve Ahmed müte'âkiben vefât idüp verâsetleri vâlideleri mezbûre Fatıma Hâtun'a ve kız karındaşları sağîre-i mezbûre Ayşe'ye ve li-ebeveyn 'ammleri el-Hâc Mehmed ve el-Hâc Ali'ye münhasıra olduğu şer'an mütehakkık olduğdan sonra mezbûre Fatıma

Hâtûn'un babası ve tarafeynden husûs-ı âti'z-zikre vekîl-i müsecceli olan mezbûr Ali Çelebi bin Abdullah asâleten ve sağîre-i mezbûrenin tesviye-i emrine kibel-i şer' den mansûb vasîsi olan mezbûr el-Hâc Mehmed vesâyeten ve mezbûr el-Hâc Ali dahi asâleten meclis-i ma'kûd-ı merkûmda vakf-ı mezbûra meşrûtiyet üzere mütevellî olan es-Seyyid Mehmed Bey bin es-Seyyid Abdûlbaki mahzarında her biri takrîr-i kelâm idüp bundan esbak hammâm-ı mezkûrun kubbeleri üzerinde olan kalemleri ve sıva ve mermerleri ve [...] ve câmekân ve sıvaları ve su hazînesi ve sâ'ir mevâzi'i mürûr-ı eyyâm ile harâbe-müşrif olup niçe eyyâm hâlî ve mu'attal kalup binâyâ vakıf dan müsâ'ade olmamağla mütevellî-i mezbûr hammâm-ı mezkûr ızn-i hâkimü's-şer'le icâreteyn-i ma'lûmeteyn ile mûrisimiz müteveffâ-yı mezbûr el-Hâc İsmail'e huyûtunda icâr ve teslîm ol dahi istîcâr ve tesellüm itdiğinden sonra mezbûr el-Hâc İsmail kendi mâlî ile mu'accesine mahsûb olmak üzere hammâm-ı mezkûrun mevâzi'i-i mezkûresini müceddeden imâret ve meremmet idüp fevt oldukda intikâl-i âdî ile sulbî oğulları Mehmed ve Ahmed'e ve sulbiye kızı mezbûre Ayişe'ye intikâl eyleyüp ba'dehû mezbûrân Mehmed ve Ahmed dahi kable'l-istifâ bilâ-veled fevt olduklarında üç sehimden iki sehim hisse-i şâyi'aları vakfa âyid olmağla mütevellî-i mezbûr dahi hisselerini vakf için zabt itmişidi hâlen hammâm-ı mezkûrun ebniyesi keşf ve mesâha olunup tahmîn-i sahîh ile tahmîn ve takvîm olundukdan sonra müteveffâ-yı mezbûrun hammâm-ı mezbûra masrûfı olup istifâ olunmayan mertebesi mütevellî-i mezbûrdan alıvirilmesi matlûbumdur didiklerinde gıbbe't-tasdîki'l-vicâhî mi'mârân-ı mezbûrân hammâm-ı mezkûrun mevâzi'i-i mezkûresini mütevellî-i mezbûr muvâcehesinde mesâha eylediklerinde hammâm-ı mezkûrun iç halvetlerinde ve taşra câmekânında tûlen ve arzan bi-hesâb-ı terbî'î sekiz yüz on bir zirâ' beyâz sıvanın zirâ'ı onar akçeden sekiz bin yüz on akçe ve bi-hesâb-ı mezbûr elli dört zirâ' câmekânda daş mevcûd dîvârın zirâ'ı kırkar akçeden iki bin yüz altmış akçe ve bi-hesâb-ı mezkûr iki yüz on zirâ' câmekân-ı mezbûrun sakfı [...] zirâ'ı üçer akçeden altı yüz otuz beş akçe ve bi-hesâb-ı mezbûr yüz yirmi beş zirâ' câmekânüsti boyasının zirâ'ı

altışar akçeden yedi yüz elli akçe ve bi-hesâb-ı mezkûr iki zirâ' altında kârîz kemeri dört yüz akçe ve bir destgâh meremmâtı ber-vech-i tahmîn beş yüz akçe ve ağa tahtasından üç kapu yüz ellişer akçeden dört yüz akçe ve ve bi-hesâb-ı mezkûr sekiz buçuk zirâ' mermerleri mevcûd kebîr sofa meremmâtı altı yüz seksen akçe ve iki zirâ' sofa-i mezbûrede cedîd [...] mermer üçer yüz akçeden altı yüz akçe ve bi-hesâb-ı mezkûr sekiz zirâ' kapu arasında mermerleri mevcûd kaya nefleri cedîd döşeme meremmâtının be-her zirâ'ı yüzer akçeden sekiz yüz akçe halvetde iki zirâ' havuz ta'mîri üç yüz akçe ve cedîd duğla ile mebnî her biri kadden birer buçuk zirâ' cehennemlikde yirmi aded ayağın her biri yüz ellişer akçeden üç bin akçe ve on ayak meremmâtı beş yüz akçe ve bi-hesâb-ı mezbûr otuz sekiz zirâ' üssi halvetlerde cedîd çiftte su yolu kepeneklerinin zirâ'ı yüz ellişer akçeden beş bin yedi yüz akçe ve yedi zirâ' çeşme yolu künkleri meremmâtı beş yüz yirmi beş akçe ve dört zirâ' su yolu hazînesi ta'mîri dört yüz akçe beş zirâ' savâk künki ta'mîri üç yüz elli akçe ve beş zirâ' savâk hazîneden musluk içine gelince cedîd künk zirâ'ı yetmiş akçeden iki yüz elli akçe ve yedi çift dirsekli kapu meremmâtı iki yüz yetmiş akçe ve bi-hesâb-ı mezkûr on iki zirâ' kapakları mevcûd iki tarafı tuğla horasân ve kireç ile mebnî cedîd kârîzin zirâ'ı ikişer yüz akçeden iki bin dört yüz akçe dört tüfenk delikleri meremmâtı iki yüz kırk akçe külhânî içinde kazgân altında dokuz kürsi taşının her biri yüz ellişer akçeden bin üç yüz elli akçe ve ot taşında külhân içün dört kemer kürsî taşının her biri yüz seksener akçeden yedi yüz yirmi akçe ve iki kebîr pehlû taşı altı yüz akçe ve bi-hesâb-ı mezbûr kırk zirâ' orta kubbelerde kireç ve horasân ile mebnî [...] zirâ'ı seksener akçeden üç bin iki yüz akçe ve bi-hesâb-ı mezbûr yüz otuz bir zirâ' iki kat çarşûbînlik tuğladan mebnî derelerde ve kubbelerde döşeme ve kalemin zirâ'ı yetmişer akçeden dokuz bin yüz yetmiş akçe ve bi-hesâb-ı mezbûr elli iki zirâ' yine kalemin zirâ'ı yetmiş akçeden üç bin altı yüz kırk akçe ve bi-hesâb-ı mezbûr on iki zirâ' dereler içinde kurşun döşemesinin zirâ'ı yetmiş akçeden sekiz yüz akçe ve bi-hesâb-ı mezbûr yirmi altı zirâ' su hazînesinin kireç ve horasân ile mebnî cedîd döşemenin zirâ'ı yüz yirmişer akçeden üç bin yüz

yirmi akçe ve mahall-i mezbûrda seksen zirâ' kalay ve levken ve sıvanın zirâ'ı otuzar akçeden iki bin dört yüz akçe ve dört zirâ' savâk su hazînesinin kalay ve meremmeti yüz yirmi akçe ve bi-hesâb-ı mezkûr dokuz zirâ' mahall-i mezbûrda sakf meremmâtı iki yüz yetmiş akçe ve mahall-i mezbûrda altı zirâ' meremmât dört yüz seksen akçe ve bi-hesâb-ı mezbûr on iki zirâ' kazgân etrâfına [...] zirâ'ı üçer yüz akçeden üç bin altı yüz akçe ve dokuz zirâ' kazgân etrâfına doldurma rıhtımın zirâ'ı yüz ellışer akçeden bin üç yüz elli akçe ve bin yüz elli vakıyye atîk kurşun tebdîl-i üstâdiyyesi birer buçuk akçemiz bin yedi yüz yirmi beş akçe ve yüz elli dört vakıyye cedîd kurşunun vakıyyesi yirmișer akçeden üç bin seksen akçe ve bi-hesâb-ı mezbûr seksen zirâ' kurşun altına çamur sıva dört yüz akçe ve on sekiz zirâ' kapu üzerine tahtadan sakıf altı yüz akçe ve dört İznikmid direği üç yüz yirmi akçe ve yüz elli dâne tepe câmu üstâdiyesiyle iki bin iki yüz elli akçe ve altı zirâ' kemer tahtasından döşeme ve altı dâne payanda direği altı yüz akçe ve bir refteli tekne iki yüz akçe ve iki oluk iki yüz akçe ve çârçûbesiyle bir kapu iki yüz akçe ve bi-hesâb-ı mezkûr yüz elli zirâ' divârlar derzi bin iki yüz akçe ki min haysi'l-mecmû' mevâzi'-i mezkûrenin bervech-i muharrer imâret ve meremmeti pâre üçer akçe hesâbı üzre yetmiş iki bin akçe ile ancak olup bundan noksân ile olmak mümkün değildir deyü mi'mârân-ı mezbûrân ve müslimîn-i mezkûrîn icmâ' ve ittifâk itdiklerinden sonra husûs-ı mezkûrı mevlânâ-yı mezbûr mahallinde tahrîr ve ma'an ba's olunan İsmail Çelebi bin el-Hâc Murad ve Salih Çelebi bin Receb ile meclis-i şer'a gelüp alâ vukû'ihî inhâ ve takrîr itmeğın mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu fî 18 min Cumâdelûlâ sene 1108

Şühûdü'l-hâl

Mehmed Efendi bin İbrahim, Mehmed Efendi el-imâm, İbrahim Çelebi bin Mustafa, Abdülkadir Efendi bin Yusuf, Osman Bey bin Mahmud, Mehmed bin İbrahim, Hasan bin Mustafa, Mustafa bin Murad, Eyüb Ağa bin Cafer, İbrahim Çelebi bin Ömer, Halil Çelebi bin Ömer, Mehmed Çelebi bin Ahmed, İbrahim Çelebi bin [boş], Mehmed bin Ali, Mehmed Çelebi bin Mur-taza, Şaban bin Hüseyin.

1512 - 1697 (1108) İstanbul 23: 41b/1 Tescil işlemi / *Registration*

İstanbul'daki Akşemseddin Vakfı'nın mütevellisi Mehmet Çelebi mahkemeye gelerek vakfın Fatih Camisi yakınlarında bulunan 36 odasının kiracısı Ahmet Ağa'nın ölümü üzerine, 12 odanın vakfa, geri kalan 24 odanın kullanım haklarının da varisleri olan çocuklarına kaldığını söyler. Bu odalar, zamanla yıkılmaya yüz tutmuş olup gerek vakfın gerekse kullanım haklarını ellerinde bulunduran varislerin onarıma ayıracak parası yoktur. Varisler daha sonra, onarıma ayıracak paraları olmadığı gerekçesiyle kullanım hakları ellerinde bulunan 24 odayı vakfa devretmişler ve mütevelliiye devir işlemini belgeleyen bir temessük vermişlerdir. Mütevellii Mehmet Çelebi, şimdi odalardan kullanılamayacak durumda olanların enkazını satarak ve elde edilecek paranın üzerine vakıf gelirinden de ekleyerek odaların temel duvarlarını yeniden yaptırmak için mahkemeden keşif yapılmasını ve kendisine izin verilmesini ister. Bilirkişiler, keşif işlemi sonucunda yıkılmaya yüz tutan odaların enkaz bedelinin 2000 akçe olduğunu mahkemeye bildirirler. Mahkeme de bilirkişilerin ifadelerini sicile kaydederek mütevelliiye onarım iznini verir.

Mehmet Çelebi, mutawalli of the Akşemseddin Waqf in İstanbul, appears in court, stating that upon the death of Ahmet Ağa, tenant of 36 waqf-owned rooms near the Fatih Mosque, his children inherited the usufruct rights of 24 rooms, leaving the remaining 12 rooms for the waqf. The rooms are dilapidated, he says, yet neither the waqf nor the heirs have the funds to carry out the necessary repairs. Under the circumstances, the heirs have transferred the 24 rooms back to the waqf, giving the mutawalli a promissory note (temessük) documenting the transaction. Now, mutawalli Mehmet Çelebi seeks the court's permission and requests an investigation to sell the ruins of the uninhabitable rooms, add the proceeds to waqf funds, and have the foundation walls of the rooms reconstructed. Experts report to the court that the ruins of the uninhabitable rooms are worth 2000 akçe. Registe-

ring the experts' testimony, the court grants the mutawalli the requested permission.

Mahmiye-i İstanbul'da vâki' merhûm Akşemseddin Vakfı'na bi'l-fi'l mütevellî olan işbu râfi'ü'l-kitâb Mehmed Çelebi bin el-Hâc Ahmed nâm kimesne meclis-i şer'-i şerîf-i enverde takrîr-i kelâm idüp vâkıf-ı mezbûrun mahmiyye-i mezbûrede merhûm ve mağfûrûn-leh Sultân Mehmed Hân hazretlerinin câmi'-i şerîfi kurbünde vâki' bir taraftan Efdalzâde Medresesi ve bir taraftan hammâm külhânı ve iki taraftan tarîk-i âmm ile mahdûd şekerçi odaları dimekle ma'rûf fevkânî ve tahtânî otuz altı bâb bekâr odalarına icâreteyn-i ma'lûmeteyn ile bundan akdem mutasarrıf olan sekbânbaşı Burunsuz Ahmed Ağa ibn Abdullah fevt oldukda zikr olunan odalar oğulları Abdullah ve Mustafa ve Mehmed ve Süleyman ve kızları Emetullah ve Neslihan'a intikâl-i âdî ile intikâl idüp ba'dehû mezbûr Mustafa ve mezbûre Emetullah bilâ-veled fevt olduklarında zikr olunan odalardan hisse-i şâyi'aları olan on iki bâb oda cânib-i vakfa intikâl eyleyüp lâkin mârû'l-beyân otuz altı bâb odalar mürûr-ı eyyâm ile harâbe müşrif olup usûlden olan divârları ve ebniyesi köhne olmağla kimesne rağbet itmeyüp hâsılı harcına vefâ itmediğinden nâşî mutasarrıfları olan mezbûrûn Abdullah'a ve Mehmed'e ve Süleyman'a ve mezbûre Neslihan kebîrler olup imâret ve meremmete bir vecihle iktidârları olma- mağla mârû'l-beyân otuz altı bâb odalardan hisselerine kalan yirmi dört bâb odaları kendi rızâlarıyla vakfa kasr-ı yed idüp temessüklerini bundan esbak bana teslîm ben dahi vakf için kabz ve tesellüm itmişidim hâlen taraf-ı şer'-i şerîfden üzerlerine varılup ba'de'l-mu'âyene ve'l-müşâhede zikr olunan odaların nukzunu tahmîn ve takvîm olundukdan sonra kifâyet mikdârı galle-i vakıf- dan zamm idüp usûlden olan divârlarını binâyâ bana izin virilmek matlûbumdur didikde savb-ı şer'den mevlânâ Abdurrahman Efendi ibn Mehmed irsâl olunup ol dahi hâssa mi'mârlarından Hasan Halife ibn Mahmud ve Şaban Halife ibn Mahmud ve zeyl-i vesîkada muharrerü'l-esâmî müslimîn ile zikr olunan odalar üzerine varup ba'de'l-mu'âyene fi'l-hakîka odaların usûlden olan

divârları ve odaları bi'l-küllîye harâbe-müşrif olup kâbil-i süknâ olmadığını müşâhede itdiklerinden sonra mi'mârân-ı mezbûrân mecmû'-ı odaların hükm-i nukzda olan ebniyesini mütevellî-i mezbûr Mehmed Çelebi muvâcehesinde keşf ve mesâha ve tahmîn eylediklerinde cümle odaların köhne ebniyesinin kıymeti ancak iki bin akçeye tahammüli vardır ziyâde tahammüli yokdur deyü mi'mârân-ı mezbûrân ve müslimîn-i mezkûrân icmâ' ve ittifâk itdiklerinden sonra vâki' hâli mevlânâ-yı mezbûr mahallinde tahrîr ve ma'an irsâl olunan muhızır Mustafa Çelebi bin Hasan ve Abdi Çelebi ibn Ahmed ile meclis-i şer'a gelüp alâ vukû'ihî inhâ ve takrîr itdiğinden sonra nukz-ı mezbûr ve kifâyet mikdârı [...] vakf ile odaların usûlden olan divârlarını binâya taraf-ı şer'-i şerîfden mütevellî-i mezbûr Mehmed Çelebi'ye izin virilüp mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu fî 8 min Recebi'l-ferd sene 1108 Şühûdü'l-hâl

Es-Seyyid Abdülkadir Efendi ibn es-Seyyid Yahya, Hüseyin Efendi ibn Ömer, Abdi Çelebi bin Mehmed, Mustafa Halife bin Sefer, Yusuf Halife bin Mustafa Ahmed bin Mehmed.

1513 - 1696 (1108) İstanbul 23: 46a/2 Tescil işlemi / *Registration*

Kâtip Şemseddin Vakfı'nın mütevellisi Hüseyin, Süleymaniye bölgesindeki vakfa ait bir mescidin İstanbul'da 1659 (H. 1070) yılında çıkan büyük yangında yıprandığını söyler. Mescidin onarımını vakıf parasıyla gerçekleştirdiğini belirten Hüseyin, mahkemen bilirkişiler eşliğinde onarım için harcanan paranın belirlenmesini ister. Mahkeme, iki mimarı keşif yapması için bölgeye gönderir. Yapılan keşif sonucunda onarım için en az 80.139 akçe harcanması gerektiği anlaşılır. Mahkeme de yapılan keşif işlemini tescil eder.

Hüseyin, mutawalli of the Kâtip Şemseddin Waqf, states that a waqf-owned mosque (mescid) in Süleymaniye was destroyed in the 1659 (AH 1070) great fire of İstanbul. Stating that the mos-

que was repaired using waqf funds, he requests an investigation to determine the expenses. The court sends two architects to the region to conduct an investigation. The experts report that the repairs must have cost at least 80,139 akçe. The court registers the outcome of the investigation.

Husûs-ı âti'l-beyânın mahallinde keşf ve tahrîri için bi't-taleb savb-ı şer'-i şerîf-i enverden Mehmed bin mevlânâ Abdurrahman Efendi ibn Mehmed irsâl olunup ol dahi hâssa mi'mârlarından Ali Halife ibn Abdullah ve Mehmed Hali-fe ibn Abdullah ile merhûm Kâtib Şemseddin Efendi nâm sâhibü'l-hayrın mahmiyye-i İstanbul'da Süleymaniye kurbün-de binâ eylediği mescid-i şerîfin üzerine varup zeyl-i vesîkada muharrerü'l-esâmî müslimîn huzûrlarında akd-i meclis-i şer'-i nebevî eyledikde vakf-ı mezbûra bi'l-fi'l mütevellî olan işbu râfi'ü'l-kitâb Hüseyin Bey ibn Musa nam kimesne meclis-i ma'kûd-ı merkûmda takrîr-i kelâm idüp vâkıf-ı mezbûrın mescid-i şerîfi bin yetmiş senesi Muharremi'nde vâki' harîkde bi'l-küllîye muhterik olmağla bundan akdem yedimde olan mâl-ı vakf-ı mezbûr ile mescid-i mezbûrî imâret ve meremmete taraf-ı şer'-i şerîfden me'zûn olmağla hâlen imâret ve meremmet itmişdir ba'de'n-nazar masrûfım tahmîn-i sahîh ile tahmîn ve takvîm olunmak matlûbımdır didikde mi'mârân-ı mezbûrân mescid-i şerîf-i mezbûrın imâret ve meremmet olunan mevâzi'ini mütevellî-i mezbûr ile ebniye ve sükûf ahvâline ittılâ'-ı tâmmı olan müslimîn huzûrunda mesâha eylediklerinde tûlen on üç ve arzan on üç bi-hesâb-ı terbî'i yüz altmış dokuz zirâ' mık râsları üzerine sekiz ve kuşakları [?] İnebolu ve mürtekesi ve yerin tabanı ve kirişleri İznikmid çubuğundan mescid-i şerîf sakfının be-her zirâ'ı yüzer akçeden on altı bin dokuz yüz akçe ve iki [silik] ortasında direği beş yüz akçe ve bi-hesâb-ı mezbûr yüz beş zirâ' cam tahtasından nîm şişeli sülgeni boyalı tavanın zirâ'ı elli beşer akçeden beş bin yedi yüz yetmiş beş akçe ve bi-hesâb-ı mezbûr yirmi beş zirâ' kirişleri ile mahfil altında döşemenin zirâ'ı kırk beşer akçeden bin yüz yirmi beş akçe ve yine yirmi beş

zirâ' mahfil-i mezbûrda cam tahtasından boyalı tavanın zirâ'ı kırk beşer akçeden bin yedi yüz yirmi beşer akçeye ve beşer tane mescid-i şerîf dehlizlerine çifte sekiz direğinin her biri altışar yüz otuzar akçeden üç bin yüz elli akçe ve bir tane mahfil altına çifte çubuk direği dört yüz altmış akçe ve yine dört dâne makranazlı [?] bağa direği yüz altmış akçe ve dokuz basamaklı bir nerdüban ber vech-i tahmîn beş yüz elli akçe ve bi-hesâb-ı mezkûr otuz iki zirâ' sülgeni ve çengâr boyalı mahfil ve dehlîzde tarâborânın zirâ'ı otuz sekizer akçede bin ikiyüz on altı akçe ve her birinin kadden iki zirâ' ve arzan bir zirâ' altı parmak çarçûbeleri akçe şâr direğinden timurleri atık dokuz tane mescid-i şerîf içerüsünde pencerenin her biri yüz onar akçede dokuz yüz doksan akçe ve dokuz çift boyasıyla garbî kanadlı pencerenin her biri ikişer yüz akçeden bin sekiz yüz akçe ve her biri kadden bir buçuk ve arzan bir zirâ' altı çift rengâmiz ve bâdemî billur dıvar camının her biri beşer yüz akçeden üç bin akçe ve yirmi dört tane mescid-i şerîf içinde boyalı İznikmid direği bin elli iki akçe ve bir sandık dolab dört yüz kırk akçe ve üç tane kiriş taşı üç yüz kırk beş akçe ve bi-hesâb-ı mezbûr iki yüz seksen zirâ' beyaz sıvanın zirâ'ı on ikişer akçeden üç bin üç yüz altmış akçe ve bir minare kapısı yüz elli akçe ve bi-hesâb-ı mezkûr on sekiz zirâ' taş mevcûd dıvarın zirâ'ı otuzar akçeden bin beş yüz kırk akçe ve yine altmış zirâ' taş mevcûd dıvarın zirâ'ı otuzar akçeden bin sekiz yüz akçe ve külliyesi ile bir mükemmel arabî mescid kapısı dokuz yüz kırk akçe ve mihrâbda molla işi meremmâtı ber vech-i tahmîn beş yüz akçe ve tecdîd-i mezbûr kırk sekiz zirâ' kirec ve hurşân [?] ile mebnâ mescid-i şerîf dıvarının zirâ'ı doksan akçeden dört bin üç yüz yirmi akçe ve bi-hesâb-ı mezbûr yirmi beş zirâ' mahfil altında ağa tahtasından döşeme yerinin zirâ'ı kırkar akçeden sekiz bin akçe ve bi-hesâb-ı mezkûr otuz zirâ' tarîk-i âmm tarafında taş mevcûd dıvarın zirâ'ı otuzar akçeden dokuz yüz akçe ve minâresi içerüsünde İznikmid direğinden on sekiz basamak ve [silik] kirec ve horosan ile derzin zirâ'ı otuz beşer akçeden altıyüz otuz akçe ve bi-hesâb-ı mezkûr on beş zirâ' minârenin korkuluğu ve içerisi ve dışarısının sıvası-

nın zirâ'ı yirmi beş akçeden üç yüz yetmiş beş akçe ve minâre-i mezkûrenin tuğla ve kirec ile doldurması ber vech-i tahmîn bin iki yüz akçe ve bi-hesâb-ı mezkûr altmış zirâ' mescid-i şerîfin sofa ve dehlizinin sundırma sakfının zirâ'ı kırkar akçeden iki bin dört yüz akçe ve bi-hesâb-ı mezbûr ile beş zirâ' cam tahtasından boyalı [...] şişeli tavanın zirâ'ı kırk beşer akçeden iki bin dört yüz yirmi beş akçe ve bi-hesab-ı mezbûr elli beş yine sofa sakfının zirâ'ı yüzer akçeden beş bin beş yüz akçe ve bi-hesâb-ı mezbûr seksen iki zirâ' nîm şişeli ve iki tarafı eş boyalı kestâne tahtasından perdenin zirâ'ı otuz sekiz akçeden iki bin beş yüz altmış altı akçe ve bir mükemmel zukak kapısı dört yüz altmış akçe ve dört tane sofa için sakraba [?] direği iki yüz seksen akçe ve bir kebîr dördnar direği bin akçe ve bi-hesâb-ı mezbûr seksen dört zirâ' taş mevcûd mescid-i şerîfin taşra divarlarının zirâ'ı kırkar akçeden üç bin üç yüz doksan akçe ve bi-hesab-ı mezbûr yüz otuz iki zirâ' yine taş mevcûd tarîk-i âmm tarafında sedd divarının zirâ'ı kırkar akçeden beş bin iki yüz seksen akçe ve bi-hesâb-ı mezbûr mescid-i şerîf-i mezbûr yüz yirmi altı zirâ' taşra sofasında sıvanın zirâ'ı on ikişer akçeden bin beş yüz on iki akçe ve mescid-i şerîf-i mezbûr cümle divarları derzi ber-vech-i tahmîn yedi yüz yetmiş akçe ki min haysi'l-mecmû' mescid-i şerîf-i mezbûrın ber vech-i muharrer mevâzi'-i mezkûresinin ebniyesi pâye üç akçe hesâbı üzre seksen bin yüz otuz dokuz akçe ile ancak olur bundan noksan ile olmak mümkün değildir deyü mi'mârân-ı mezbûrân ve müslimîn-i mezkûrîn icmâ' ve ittifâk ve bu kavîl üzerine ittihâd ve vifâk itdiklerinden sonra vâki' hâli mevlânâ-yı mezbûr mahallinde tahrîr ba'dehû ma'an irsâl olunan muhzır Mustafa Çelebi ibn Hasan ve el-Hâc İsmail bin Murad ile meclis-i şer'a gelüp alâ vukû'ihî inhâ ve takrîr itmeğin mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sâmin 'aşer min Cumâdelâhire li-sene semâne ve mi'e ve elf

Şühûd

Hattat İsmali Efendi bin Ali, Abdurrahman Efendi ibn Ahmed kâtib-i vakf, Mehmed Ağa ibn Habib, Hacı Hüseyin ibn Veli sarrâciyân-ı Süleymaniye, Mustafa Çelebi bin el-Hâc Ahmed.

1514 - 1696 (1108) İstanbul 23: 47a/1 Tescil işlemi / Registration

Koca Mustafa Paşa Vakfı'nın mütevellisi Hasan Ağa mahkemeye gelir. Koca Mustafa Paşa Camisi'ndeki abdesthanenin zamanla yıprandığını belirten Hasan Ağa, onarım için izin alarak gereken onarımı yaptırdığını söyler. Mahkemeye konuyla ilgili bir de ferman sunan Hasan Ağa, yaptığı harcamanın bilirkişilerce belirlenmesini ister. Mahkeme keşif yapması için bölgeye iki mimar gönderir. Bilirkişiler eşliğinde yapılan keşif sonucunda, onarımın en az 54.300 akçe ile gerçekleştirilebileceği anlaşılır. Mahkeme yapılan işlemi sicile kaydeder.

Hasan Ağa, mutawalli of the Koca Mustafa Paşa Waqf, is in court. He states that the ablution area of the Koca Mustafa Paşa Mosque was in disrepair. With authorization, he has had it repaired. Presenting to court an imperial order (ferman) documenting the authorization, he requests an investigation to determine the expenses. The court sends two architects to the region. The experts report to the court that the repairs must have cost at least 54,300 akçe. The court registers the outcome of the investigation.

İstanbul'da vâki' merhûm Koca Mustafa Paşa nam sâhibü'l-hayrın Vakfı'na bi'l-fi'l mütevellî olan işbu râfi'ül-kitâb Hasan Ağa ibn Abdurrahman nam kimesne meclis-i şer'-i şerîf-i enverde takrîr-i kelâm ve ta'bîr-i anî'l-merâm idüp medîne-i Ebâ Eyyûb el-Ensârî kapısı dâhilinde binâ eylediği câmi'-i şerîfin âbdesthânesinin su hazînesi ve binâ eylediği çift hamamın kapısı ve üzerinde olan dolabı mürûr-ı eyyâm ile harâbe-müşrif olup imârete ve meremmete taraf-ı şer'den me'zûn olmağla ben dahi imâret ve meremmet itmişimdir hâliyâ üzerlerine varılup ba'de'l-mu'âyene masrûfım tahmîn-i sahîh ile tahmîn ve takvîm olunmak matlûbımdır deyü husûs-ı mezkûr için fermân-ı âlî ibrâz itmeğin imtisâlen-leh savb-ı şer'-i şerîfden mevlânâ Abdurrahman Efendi bin Mehmed irsâl olunup ol dahi hâssa mi'mârlarından Mehmed Halife ibn İshak ve Mustafa Halife ibn Abdullah ve ebniye

ve sukûf ahvâline ıttılâ'-ı tâmmı olup zeyl-i kitâbda mestûrû'l-esâmî müslimîn ile meclis-i mezbûrın üzerine varup mi'mârân-ı mezbûrân evvelâ zıkr olunan âbdest-hâneyi mütevellî-i mezbûr muvâcehesinde mesâha itdiklerinde tûlen ve kadden bi-hesâb-ı terbî'i sekiz zirâ' horosan ve kirec ile mebnâ temelli dıvarın zira'ı yüzer akçeden sekiz yüz akçe ve altına sekiz zirâ' kârgir iskaranın zirâ'ı yüz yirmişer akçeden dokuz yüz altmış akçe ve bi-hesâb-ı mezbur yirmi zirâ' hazine için tuğladan mebnâ dıvarın zirâ'ı yüz ellışer akçeden üç bin akçe ve iki tane kebîr taş yüz akçe ve bi-hesâb-ı merkûm sekiz zirâ' hazîne üzerine kirec ve tuğla ile mebnâ kemerin zirâ'ı yüz ellışer akçeden bin iki yüz akçe ve bi-hesâb-ı mezbûr yirmi altı zirâ' hazîne içinde sıva ma'a [...] zirâ'ı kırkar akçeden bin kırk akçe musluk ma'a kendü kurşun iki yüz akçe ve karşusunda musluğa gelince kaldırım ber-vech-i tahmîn altı yüz akçe ve bi-hesâb-ı mezkûr elli zirâ' musluk üzerinde sakf aktâriyesinin zirâ'ı üçer akçeden yüz elli akçe ve bir cedîd tulunba [?] beş yüz akçe ve sâniyen dolap kapusunın üzerine varup tûlen on beş ve arzan on bir bi-hesâb-ı terbî'i yüz altmış beş zirâ' kuyu üzerinde müceddeden sakfın zirâ'ı ellışer akçeden sekiz bin iki yüz elli akçe ve on dört tane topaç direğinin her biri seksenbeşer akçeden bin yüz yirmi akçe ve beş tane İznikmid çubuğı beş yüz akçe ve sekiz tane pâyendelik için dolap direği dört yüz akçe ve on tane [silik] için dalyan altı yüz akçe ve sekiz tane üzerine mîrî çenberlik tabanın her biri altmışar akçeden dört yüz seksen akçe ve bir tane çarh altına çepe beylik taban yedi yüz akçe ve iki topaç yüz altmış akçe ve bir cedîd [...] bin akçe ve boyunduruk ve pâyendesiyle üç topaç direğinin her biri seksener akçeden iki yüz kırk akçe ve beş tane kapu üzerine kiriş için kebîr çape direğinin her biri yedişer yüz akçeden üç bin beş yüz akçe ve bir çarh-ı kebîr ma'a tekne ve üstâdiye-i mükemmel ber vech-i tahmîn dört bin akçe ve bi-hesâb-ı mezkûr kırk iki zirâ' kemer tahtasından ve meşe ağa tahtasından cedîd döşemenin zirâ'ı otuzar akçeden bin ikiyüz altmış akçe ve bir sağır nerdübân yüz akçe ve kadden on dört ve devren on beş bi-hesâb-ı terbî'i iki yüz on zirâ' taş mahlût iskarasıyla ber vech-i miktaf [?] kuyunun binâsı yirmi beş bin akçe

ki min haysi'l-mecmû' mevâzi'-i mezkûrenin ber vech-i muharrer imâret ve meremmeti pâye üçer akçe hesâbı üzre elli dört bin iki yüz altmış akçe ile ancak olur bundan noksân ile olmak mümkün değildir deyü mi'mârân-ı mezbûrân ve müslimîn-i mezkûrîn icmâ' ve ittifâk ve bu kavl üzerine ittihâd ve vifâk itdiklerinden sonra vâki' hâli mevlânâ-yı mezbûr mahallinde tahrîr ve ma'an ba's olunan Mustafa Çelebi ibn Hasan ve Mehmed bin Ali ile meclis-i şer'a gelüp alâ vukû'ihî inhâ ve takrîr itmeğin mâ-hüve'l-vaki' bi't-taleb ketb ü imlâ olundu fî 15 min şehri Rebî'îlâhir sene 1108 Şühûd

Es-Seyyid Nurullah Efendi ibn es-Seyyid Osman, Nurullah Efendi imâm-ı Koca Mustafa Paşa, Yıldızzâde Mehmed Efendi kâtib-i evvel, Ahmed Çelebi ibn Hayreddin mu'temed-i vakf, el-Hâc Mustafa kilerci, Ali Çelebi câbi-i vakf-ı mezbûr, Mustafa Çelebi ibn Abdülfettâh vekîl-i harc, Abdurrahman Efendi kâtib-i müşâhede, Hasan Çelebi bin Süleyman Hamâmî, Hasan Ağa ibn Mehmed Dede.

1515 - 1697 (1108) İstanbul 23: 48a/1 Tescil işlemi / *Registration*

Kalenderhane Mahallesi sakinlerinden Mehmet Çelebi, mahal-lede bir cami ile bir zaviye yaptırıp sonra bunları vakfeden ve bu kurduğu vakfın mütevellisi olan Şeyh Asaf Efendi ile birlikte mahkemededir. Mehmet Çelebi, vakıf zaviyesinin yanında bulunan boş arsasını vakfa katılmak üzere Asaf Efendi'ye 175 kuruşa satar. Ödemeyi yapan Asaf Efendi, alınan arsayı vakıf mülklerine dahil eder. Mahkeme yapılan işlemi tescil eder.

Mehmet Çelebi, a resident of the Kalenderhane neighborhood, is in court with Şeyh Asaf Efendi, who had a mosque and a dervish lodge (zaviye) built in the neighborhood, then endowed these and appointed himself mutawalli of his own waqf. Mehmet Çelebi sells to Asaf Efendi an empty plot adjacent to the dervish lodge for 175 kuruş with the understanding that the plot will become

waqf property. Paying for the plot, Asaf Efendi has it registered as waqf property. The court registers the transaction.

Medîne-i İstanbul’da Kalenderhâne Mahallesi sükkânından Mehmed Çelebi ibn Mustafa nam kimesne meclis-i şer’-i şerîf-i enverde mahalle-i mezbûrede kendi malıyla müceddeden binâ ve bi-vechi inşâallâhü te’âlâ vakf-ı sahîh-i şer’î ile vakf eylediği câmi’-i şerîf ve zâviye-i latîfin vâkıfı ve mütevellîsi olan umdetü’l-vâsılîn zübdetü’l-kâmilîn keşfü’ş-şeyh Asaf Efendi ibn Ömer mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm idüp akd-i âti’z-zikrin sudûrına değin silk-i mülkimde münselik olup mahalle-i mezbûrede vâki’ bir taraftan el-Hâc Mustafa nam kimesneye meşrûta vakf menzil ve bir taraftan zikri âtî arsadan mağrız mülk-i âharım ve bir taraftan zâviye-i mezbûre ve bir taraftan silahdar kâtibi menzili ile mahdûd bir bi’r-i mâ’ ve eşcâr-ı müsmire ve gayr-ı müsmireyi hâvî tûlen ve arzan bi-hesâb-ı terbî’i yüz seksen beş zirâ’ mülk arsa-i hâliyemi bi-cümleti’t-tevâbi’ ve’l-levâhık ve kâffeti’l-hukûk ve’l-mürâfık tarafeynden îcâb ve kabûli hâvî bey’-i bât-ı sahîh-i şer’î ile mûmâ-ileyh eş-Şeyh Asaf Efendi’ye yüz yetmiş beş guruşa bey’ ve temlîk ve teslîm ol dahi iştirâ ve kabûl ve temellük ve tesellüm ve vakf-ı sahîh-i şer’î ile vakf ve vakf-ı evveline zamm ve ilhâk eyledikten sonra semeni olan meblağ-ı mezbûr yüz yetmiş beş guruşın elli guruşını yedinden ahz ü kabz idüp mâ’adâsı olan yüz yirmi beş guruşu târih-i kitâbdan yüz bir gün tamâmına değin bi’t-taleb te’cîl eyledim fîmâ-ba’d arsa-i mezbûre vakf-ı mezkûr mülhakâtından olup benim vechen mine’l-vücûh alâka ve medhalim kalmadı didikde mukırr-ı mezbûr Mehmed Çelebi’nin ber-vech-i muharrer cârî ve sâdır olan cemî’ kelimâtını el-mukarrûn-lehü’l-mezbûr eş-Şeyh Asaf Efendi vicâhen tasdîk ve şifâhen tahkîk idicek mâ-hüve’l-vâki’ bi’t-taleb ketb olundu fî’l-yevmi’r-râbi’ ve’l-‘işrîn min Şa’bânî’l-mu’azzam li-sene semâne ve mi’e ve elf

Şühûdü’l-hâl

Şeyh İbrahim Efendi bin Yahya, Ebubekir Efendi imâm-ı mahalle-i mezbûr, el-Hâc Mustafa bin Şükrullah, Abdullah Çele-

bi bin İsmail, Sîmkeş Mehmed Dede, Nalband Mustafa Beşe bin [boş], Mehmed Çelebi bin Abdi, [...] Halil bin Mehmed.

1516 - 1697 (1108) İstanbul 23: 48b/1 Dava / *Adjudication*

Antep'in Şehreküstü Mahallesi'nden merhum İsmail Ağa'nın akrabası olup İstanbul'da Nevbethane Mahallesi'nde oturan Hamza Ağa, Mehmet Paşa Vakfı'nın mütevellisi Ali Bey'in vekili Abdülbaki karşısında mahkemededir. Ali Bey'in 1694 (H. 1105) yılında, Payas bölgesinin bir yıllık gelirlerini toplamak için Payas tevliyetini (mütevelliliğini) 16.000 kuruşa bir yıllığına kendisine devrettiğini belirten Hamza Ağa, iltizam temessükünü aldıktan sonra merhum Ömer Ağa aracılığıyla Ali Bey'e 7500 kuruş ödeme yaptığını söyler. Bu sırada Türkmen ağası olan Hamza Ağa, Türkmen bölgesine gideceği için Payas tevliyetinden vazgeçerek iltizam temessükünü Ali Bey'e geri verdiğini, ancak ödediği 7500 kuruşu alamadığını belirtir. Mahkeme Abdülbaki'ye görüşünü sorar. Abdülbaki, Hamza Ağa'nın söz konusu tevliyet için peşin 7500 akçe ödedikten sonra Türkmen ağası olduğu için söz konusu tevliyetten vazgeçtiğini kabul eder. Ancak Hamza Ağa, o zaman sağ olan İsmail Ağa'yı temessükle birlikte göndererek ya 7500 kuruşun İsmail Ağa'ya verilmesini ya da tevliyetin İsmail Ağa'ya devredilmesini istemiştir. Tevliyet İsmail Ağa'ya devredilecekse, Ali Bey'den istenilen 7500 kuruş ile İsmail Ağa'nın ödeyeceği paranın 7500 kuruşu takas edilecektir. İkinci seçeneği kabul eden Ali Bey, iltizamı merhum İsmail Ağa'ya devrederek, yapılan işlemi söz konusu temessükün kenarına yazdırmıştır. Mahkeme Abdülbaki'den tezini kanıtlamasını ister. O da mahkemeye getirdiği şahitler desteğiyle tezini kanıtlar. Son olarak şahitlerin güvenilirliğini araştıran mahkeme, Hamza Ağa'yı tekrar dava açmaması konusunda uyarır.

Hamza Ağa, a resident of İstanbul's Nevbethane neighborhood and a relative of İsmail Ağa from Antep's Şehreküstü neigh-

borhood, sues Abdülbaki, legal agent of Ali Bey, mutawalli of the Mehmet Paşa Waqf. Hamza Ağa states that Ali Bey transferred to him the office of mutawalli (tevliyet) of the Payas region to collect revenues for the year 1694 (AH 1105) for 16,000 kuruş. After receiving the tax farm promissory note (temessük), he says, he paid Ali Bey 7500 kuruş via the late Ömer Ağa. Hamza Ağa, who was also the agha of the Turkomans, decided to give up the office of mutawalli of Payas when it became necessary for him to go to Turkoman lands. He thus returned the tax farm promissory note to Ali Bey. Alas, he could not get back the 7500 kuruş he had paid for the tax farm. Questioned by the court, Abdülbaki admits that after paying 7500 kuruş in advance, Hamza Ağa gave up the office due to his duties as the agha of the Turkomans. However, he claims that Hamza Ağa sent İsmail Ağa along with the promissory note and asked that either the 7500 kuruş or the office of mutawalli be given to İsmail Ağa. If the office were transferred to İsmail Ağa, Ali Bey's 7500 kuruş debt would be counted towards the 7500 kuruş that İsmail Ağa was supposed to pay. Ali Bey chose to transfer the office to the late İsmail Ağa and had the transaction registered on the margins of the promissory note. The court asks Abdülbaki to prove his claim. He does so through witness testimonies. After examining the reliability of the witnesses, the court instructs Hamza Ağa not to file another case on this matter.

Fi'l-asl vilâyet-i Anadolu'da medîne-i Ayıntab'da Şehreküsti Mahallesi ahâlisinden ve mukaddemâ cebecibaşı oldukdan sonra katilen fevt olan İsmail Ağa ibn Yusuf'un mensûbâtından olup hâlen mahmiyye-i İstanbul'da Nevbethâne Mahallesi'nde müsâfîren sâkin Kabasakal oğlu demekle şehîr Hamza Ağa ibn el-Hâc İsmail nam kimesne huzûr-ı kâim-makâm-ı hazret-i sadr-ı a'zam ma'kûd-ı meclis-i şer'-i şerîf-i enverde mukaddemâ vezîr-i a'zam iken şehîden vefât iden merhûm Mehmed Paşa'nın Vakfı'na evlâdiyyet ve meşrûtiyyet üzre bi'l-fi'l mütevellî olan umdetü'l-emâcid ve'l-ekârim İbrahim Hanzâde Ali Bey ibn Ahmed Bey

tarafından husûs-ı âti'z-zikre vekîl olduğu hasm-ı şer'î-yi câhid mahzarında İbrahim Çelebi ibn Osman ve Mustafa Çelebi ibn Ali şehâdetleriyle şer'an sâbit ve sübût-ı vekâletine hükm-i şer'î lâhık olan kethüdâları Abdülbâki Efendi ibn Mustafa mahzarında üzere da'vâ ve takrîr-i kelâm idüp vâkîf-ı mûmâ-ileyhin nefsi Payas ve tevâbi'inde vâki' Payas tevliyetini bin yüz beş senesinde vâki' Mart ibtidâsından bir sene tamâmına değin zabt ve hâsıl olan mahsûlâtını kabz itmek üzere mütevellî-i mûmâ-ileyh Ali Bey on altı bin guruşa bana deruhde ve ilzâm ben dahi ta'ahhüd ve iltizâm idüp iltizâm-ı mezbûrî nâtık ve hatt ü hatemini hâvî işbu müşâhede olunan temessûki yedime virdikde bedel-i iltizâm olan meblağ-ı mezbûr on altı bin guruşın yedi bin beş yüz guruşını bundan akdem vefât iden Ömer Ağa ibn Rıdvan bin Hasan huyûtında benim emrimle bana bi-şarti'r-rücû' kendi malından müvekkil-i mûmâ-ileyh Ali Bey'e def' ve teslîm ol dahi ahz ü kabz eyledikten sonra ben târih-i mezbûrda Türkmen ağası olup Türkmen'e gider olduğımda mûmâ-ileyh Ali Bey'den aldığım iltizâm temessûkını girü redd ve teslîm idüp tevliyet-i mezbûrenin benim için zabtı müyesser olmamağla meblağ-ı mezbûr yedi bin beş yüz guruş mûmâ-ileyh Ali Bey'de bâkî kalmışdır hâlen su'âl olunup meblağ-ı mezbûr yedi bin beş yüz guruş müvekkil-i mûmâ-ileyh Ali Bey bana redd ve teslîm itmek üzere vekîl-i mezbûr Abdülbâki Efendi'ye tenbîh olunmak matlûbımdır didikde gıbbe's-su'âl vekîl-i mezbûr Abdülbâki Efendi'ye tenbîh olunmak matlûbımdır didikde gıbbe's-su'âl vekîl-i mezbûr Abdülbaki Efendi cevâbında fi'l-hakîka târih-i mezbûrda tevliyet-i mezbûreyi müdde'î-i mezbûr Hamza Ağa müvekkilim mûmâ-ileyh Ali Bey'den on altı bin guruşa iltizâm ve kabûl ve bedel-i iltizâm olan meblağ-ı mezbûrın yedi bin beş yüz guruşını müdde'î-i mezbûrın emriyle kendüye bi-şarti'r-rücû' müteveffâ-yı mezbûr Ömer Ağa huyûtında müvekkilim mûmâ-ileyh Ali Bey'e def' ve teslîm itmişdi lâkin müdde'î-i mezbûr Hamza Ağa sene-i mezbûrede medîne-i Edirne'den mahmiyye-i mezbûreye gelüp ben Türkmen ağası olup Türkmen'e gider olmağla tevliyet-i mezbûreden kasr-ı yed eyledim vech-i meşrûh üzere merkûm Ömer Ağa yediyle taraf-ı vakf-ı

mezbûra teslîm eylediğim yedi bin beş yüz gurusı mezbûr İsmail Ağa'dan medîne-i mezbûrede bi't-tamâm ahz ü kabz idüp iltizâm temessükini mezbûr İsmail Ağa'ya teslîm ve meblağ-ı mezbûr yedi bin beş yüz gurusı ile mezbûr İsmail Ağa'yı senin üzerine havâle eyledim mezbûr İsmail Ağa geldikde meblağ-ı mezbûr teslîm eyle yâhud tevliyet-i mezbûreyi mezkûr İsmail Ağa'ya iltizâm idüp meblağ-ı mezbûr merkûm bedel-i iltizâmına takâs eyle deyü işbu mezbûr Hamza Ağa havâle-i mezbûreyi müvekkilim mûmâ-ileyh Ali Bey'e i'lâm ve ber vech-i muharrer teslîm ve iltizâm emr eyledikde müvekkilim mûmâ-ileyh Ali Bey dahi havâle-i mezbûreyi ba'de'l-kabûl mezbûr Hamza Ağa Türkmen'e gitdikden sonra mezbûr İsmail Ağa dahi gelüp müdde'î-i mezbûrın işbu iltizâm temessükini müvekkilim mûmâ-ileyh Ali Bey'e ba'de't-teslîm tevliyet-i mezbûreyi iltizâma tâlib olmağla müvekkilim mûmâ-ileyh Ali Bey dahi tevliyet-i mezbûreyi târih-i mezbûra mahsûben müdde'î-i mezbûrın emriyle mezbûr İsmail Ağa'ya yine on altı bin gurusı deruhde ve ilzâm ve mezbûr İsmail Ağa dahi ta'ahhüd ve iltizâm ve bedel-i iltizâm olan meblağ-ı mezbûrın yedi bin beş yüz gurusını min ciheti'l-havâleti'l-mezbûre taraf-ı vakıfdan reddi lâzım olan meblağ-ı mezbûr yedi bin beş yüz gurusı takâs ol dahi mukâsa ve kabûl ve meblağ-ı mezbûr ber vech-i peşin kabz olunmak üzere müceddeden yedine virilen iltizâm temessükünün derûnına tahrîr olundıktan sonra mezbûr İsmail Ağa dahi tevliyet-i mezbûreyi kendinin vekîl-i şer'îsi olan İbrahim Ağa ibn Mehmed yediyle târih-i mezbûrda zabt ve mahsûlâtından bedel-i iltizâmı bi't-tamâm ahz ü kabz itmeğin ol vechile meblağ-ı mezbûr mutâlebesinden taraf-ı vakf ile müvekkilim mûmâ-ileyh Ali Bey'in zimmeti berî olmuştur deyü da'va-yı def' idicek gıbbe'l-istintâk ve'l-inkâr [silik] mezbûr Abdülbaki Efendi'den def'-i mezbûrını mübeyyene beyyine taleb olundıkda udûl-i ahrâr-i ricâl-i müsliminden olup mahmiyye-i mezbûrede Çadircı Ahmed Mahallesi sükkânından Zülfikar Mehmed Ağa ibn Abdullah ve Çadircı Mehmed Ağa ibn Mustafa ve el-Hâc Mustafa ibn Hüseyin ve Ali Ağa ibn Mustafa nam kimesneler li-ecli's-şehâde meclis-i ma'kûd-ı mezbûra hâzırûn olup isrû'l-istişhâd fi'l-vâkı' işbu müdde'î-i

mezbûr Hamza Ağa bin yüz beş senesinde zıkr olunan Payas tevliyetini [silik] mûmâ-ileyh Ali Bey'den on altı bin guruşa ba'de'l-iltizâm bedel-i ilzâm olan meblağ-ı mezbûrın yedi bin gurusını ber vech-i peşîn mezbûr Ömer Ağa yediyle teslim ve iltizâm temessükünü ba'de'l-ahz medîne-i Edirne'den mahmiyye-i mezbûreye gelüp ben Türkmen ağası oldum Türkmen'e gider olmağla tevliyet-i mezbûreden kasr-ı yed eyledim ber vech-i meşrûh taraf-ı vakfa mezbûr Ömer Ağa yediyle medfû'im olan yedi bin beş yüz guruş cebecibaşı oldukdan sonra katilen fevt olan mezbûr İsmail Ağa ibn Yusuf'dan medîne-i Edirne'de bi't-tamâm ahz ü kabz idüp iltizâm temessükünü mezbûr İsmail Ağa'ya teslim ve meblağ-ı mezbûr yedi bin beş yüz guruş ile mezbûr İsmail Ağa'yı senin üzerine havâle eyledim mezbûr İsmail Ağa geldikte meblağ-ı mezbûrı teslim eyle yahud tevliyet-i mezbûreyi mezkûr İsmail Ağa'ya iltizâm idüp meblağ-ı mezbûrı merkûmın bedel-i iltizâmına takâs eyle deyü işbu mezbûr Hamza Ağa havâle-i mezbûreyi müvekkil-i mûmâ-ileyh İbrahim Hanzâde Ali Bey'e bizim huzûrımızda i'lâm ve ber vech-i muharrer teslim ve iltizâma emr idüp müvekkil-i mûmâ-ileyh Ali Bey dahi havâle-i mezbûreyi ba'de'l-kabûl mezbûr Hamza Ağa Türkmen'e gitdikden sonra mezbûr İsmail Ağa dahi gelüp müdde'î-i mezbûrın iltizâm temessükünü ba'de't-teslîm tevliyet-i mezbûreyi iltizâma râlib olmağla vekîl-i mûmâ-ileyh Ali Bey dahi tevliyet-i mezbûreyi târih-i mezbûra mahsûben mezbûr Hamza Ağa'nın emriyle mezbûr İsmail Ağa'ya kezâlik on altı bin guruşa deruhde ve ilzâm mezbûr İsmail Ağa dahi ta'ahhüd ve iltizâm ve bedel-i iltizâm olan meblağ-ı mezbûrın yedi bin beş yüz gurusını min ciheti'l-havâle mezbûra taraf-ı vakıfdan reddi lâzım olan meblağ-ı mezbûr yedi bin beş yüz guruşa takâs ol dahi mukâsa ve kabûl ve meblağ-ı mezbûr ber vech-i peşîn kabz olunmak üzre müceddeden yedine virilen iltizâm temessükünün derûnına tahrîr olundukdan sonra mezbûr İsmail Ağa dahi tevliyet-i mezbûreyi merkûm İbrahim Ağa ibn Mehmed yediyle târih-i mezbûrda zabt ve mahsûlâtından bedel-i iltizâmı tamâmen ahz ü kabz itmişidi biz bu husûsa bu vech üzre şâhidleriz şehâdet dahi ideriz deyü

her biri edâ-i şehâdet-i şer'îyye eylediklerinde şühûd-ı mezbûrûnın keyfiyet-i halleri su'âl için kıbel-i şer'den irsâl olunan Ebubekir Efendi ibn el-Hâc Abdülkerim şühûd-ı mezbûrûnın sâkin oldukları mârû'z-zikr Çadırcı Ahmed Mahallesi'ne varup ahâlisinden İmam Halil Efendi ibn Ömer ve Müezzîn Yusuf Halife ibn Ahmed ve İmam Mehmed Efendi ibn Osman ve sâbikan teberdârân-ı hâssa kethüdâsı el-Hâc Ahmed Ağa ibn Süleyman ve Abdullah Ağa ibn Abdurrahman ve Hasan Bey ibn Resûl ve Mustafa Çelebi ibn Abdurrahman ve Mustafa Ağa ibn Osman ve Hüseyin Ağa ibn Ali ve İbrahim Bey ibn Hüseyin ve Monla Ömer bin Halil ve Halil Beşe bin Murtaza ve Hasan Beşe ibn Bali ve Berber Salih Çelebi ibn Mehmed ve el-Hâc Mehmed bin Şaban ve Abdullah Çelebi ibn Mehmed ve Ali Çelebi ibn Abdullah ve İbrahim Bey ibn Osman ve Mustafa Bey ibn el-Hâc Ahmed ve Mustafa Çelebi ibn Ali ve Mustafa Bey ibn Osman ve İbrahim Bey ibn Mehmed ve Ali Bey ibn Durhan ve Davud bin Abdürrezak ve Mustafa Ağa ibn Abdünnebi ve Çorbacı Ömer Ağa ibn Ali Dede şühûd-ı mezbûrûnın keyfiyet-i hallerin su'âl eyledikde anlar dahi şühûd-ı mezbûrûndan her biri adl olup velev aleynâ makbûlü'ş-şehâdelerdir deyü haber virdiklerin mezbûr Ebubekir Efendi mahallinde ketb ü tahrîr idüp ba'dehû ma'an ba's olunan Mehmed bin Ahmed ve Şahin bin Abdullah ile meclis-i şer'a gelüp alâ vukû'ihî inhâ ve takrîr itmeğin şühûd-ı mezbûrûn sirran ve alenen ta'dîl ve tezkiye olunup şehâdetleri makbûle olmağın mücebiyle müdde'î-i mezbûr Hamza Ağa bî-vech mu'ârazadan men' olunup mâ-vaka'a bî't-taleb ketb olundu fî'l-yevmi'l-îşrîn min Şa'bânî'l-mu'azzam li-sene semâne ve mi'e ve elf

Şühûd

Fahrü'l-eşbâh Mehmed Ağa ser-çâvuşân, umdetü'l-erbâbî't-tahrîr Abdullah Efendi tezkire-i [boş], zübdet-i ashâbî't-tastîr Hafız Mehmed Efendi tezkire-i [boş], fahrü'l-eşbâh muhızır el-Hâc Veli Ağa, fahrü'l-akrân selamağası Abdullah Ağa, fahrü'l-a'yân kapucılar kethüdâsı Mehmed Ağa, Cafer Ağa ibn Mehmed birâder-i [...] Mustafa ve gayruhum.

1517 - 1697 (1108) İstanbul 23: 51b/1 Dava / *Adjudication*

Debbağ Yunus Mahallesi sakinlerinden Mustafa Çelebi, kurduğu vakfın mütevellisi Hüseyin Efendi karşısında mahkemededir. Mustafa Çelebi 1678 (H. 1089) yılında 2000 kuruşunu rehin ya da kefil karşılığında yüzde 10 kazanç getirecek biçimde faize (istirbah ve istiglal olunup) verilmesi koşuluyla vakfettiğini belirterek vakfiye belgesini mahkemeye sunar. Elde edilen kârla Sultan Bayezit Camisi, Ayşe Hatun Mesciti, Afife Hatun Mesciti ve Debbağ Yunus Mahallesi Mesciti din görevlilerine dua okumaları karşılığında ödeme yapılacaktır. Bu vakfa ek olarak 200 kuruş ile Debbağ Yunus Mahallesi'ndeki bir evini de vakfettiğini belirten Mustafa Çelebi, aynı koşulların kurduğu bu vakıf için de uygulanacağını söyler. Mustafa Çelebi istediği zaman vakfiye koşullarını değiştirebilecektir. Bu koşulların kaydedilmesinden sonra Mustafa Çelebi vakfiyeden döndüğünü belirterek söz konusu 200 kuruş ile evin mütevelliden alınarak kendisine iade edilmesini ister. Mahkeme müteveli Hüseyin'e görüşünü sorar. O da kimi büyük İslam hukukçularına göre yapılan vakfiyenin bozulamayacağını belirtir. Sonuç olarak mütevellinin tezini doğru bulan mahkeme, yapılan vakfiyenin bozulamayacağına karar verir.

Mustafa Çelebi, a resident of the Debbağ Yunus neighborhood, sues Hüseyin Efendi, mutawalli of the waqf that he founded. Presenting to court a waqf deed (vakfiye), the plaintiff states that in 1678 (AH 1089) he endowed 2000 kuruş to be loaned at 10 percent interest (istirbah ve istiglal olunup) provided the borrower pawns an asset or gives surety. With the revenue, the religious staff of the Sultan Bayezit, Ayşe Hatun, Afife Hatun and Debbağ Yunus neighborhood mosques are to be paid for reading the Quran. In addition to this cash waqf, he says, he has also endowed another 200 kuruş and a house in the Debbağ Yunus neighborhood, with the same stipulations. Mustafa Çelebi is to be entitled to change the waqf deed as he wishes. Stating that he now wants to annul the waqf, Mustafa Çelebi asks the mutawalli

to return the house and the 200 kuruş. For his part, based on the views of some prominent Islamic jurists, mutawalli Hüseyin claims that the waqf deed cannot be annulled. In conclusion, agreeing with the mutawalli, the court decides that the waqf deed cannot be annulled.

El-hamdü li'llâhi'l-lezî feteha bi-mefâtih-i inâyetihî ef'ide ashâbü'l-hayrât min nev'î'l-insân ve nûri bi-mesâbihi hidâyetihî kulûbihim feslûkû mesleki's-sadakati ve'l-ihsân ve's-salâtu ve's-selâmü alâ nebiyyi benî bünyânî'l-îmân ve seyyidü şûbeti erkânî'l-îkân ve alâ âlihî'l-ebrâr ve sahibihî'l-ahyâr ve men tebe'ahüm bi-ihsânin ilâ yevmi'l-haşr ve'l-karar emmâ ba'd işbu kitâb-ı belâgat-nisâb ve hitâb-ı fesâhat-intisâbın tahrîr ve imlâsına sebeb ve bâdî ve tasvîr ve inşâsına dâ'î ve nâdî oldur ki mahmiyye-i İstanbul sînet anî'l-ufûl mahallâtından Debbağ Yunus Mahallesi sükkânından sâhibü'l-hayrâtî'l-mevfûre ve râtibü'l-hasenâtî'l-mebrûre Yorgânî Mustafa Çelebi ibn Hüseyin Ağa inşâallâhü te'âlâ fi'd-dâreyn meclis-i şer'-i şerîf-i şâmihü'l-imâd ve mahfil-i dîn-i münîf-i râsihü'l-evtâdda zikri âtî vakfının bi'l-fi'l mütevellîsi olup beyne'l-kuzât emîn ve mu'temed veledi'l-velât-i müstakîm ve mu'tekid olan Hüseyin Efendi ibn Ahmed mahzarında bi't-tav' ve'l-ihtiyâr i'tirâf ve ikrâr idüp bin seksen dokuz senesi şehri Recebi'l-ferdinin on beşinci günü mahmiyye-i merkûmede Mahmud Paşa Mahallesi'nde hâkimü's-şer'-i şerîf huzûrunda yedimde mahfûz olan işbu vakfiyye-i ma'mûlün-bihâ nâtika olduğu üzre etyab-ı mâl ve ahlâs-ı menâlimden hâlis ve gayr-ı mefşûş iki bin kır'a esedî guruş ifrâz idüp ve meblağ-ı merkûmı hasbeten lillâhi'l-meliki's-samed ve haseneten li-rûhi resûlihi'l-emced vakf-ı sahîh-i mü'ebbed ve habs-i sarîh-i muhalled ile vakf ve habs idüp şöyle şart ve ta'yîn eylemiş idim ki meblağ-ı mezbûr rehn-i kavî ve kefil-i melî veyâhud ikisinden biri ile senede onı on bir hesabı üzre ale'l-vechi's-şer'-i'l-helâl istirbâh ve istiglâl olunup hâsıl olan ribh ve gılâl ve mâl helâlinden yevmî onar akçe vazîfe ile Tarikat-ı Halvetiye'den At Bâzârı dimekle şehîr es-Seyyid eş-Şeyh Osman Efendi'ye merhûm Sultan Bayezidhân aleyhi'r-rahmete ve'l-gufrân

câmi'-i şerîfinde her yevm-i isneteynde ba'de salavati'z-zuhur va'aziyye ta'yîn idüp ve cihet-i mezbûreyi şeyh-i mezbûrın fevtinden sonra hulefâsına şart eyledim ve yine mahmiyye-i merkûmede Müfti Hamamı kurbünde vâki' merhûme Âişe Hatun Mescid-i Şerîfi ile Zeyrek kurbünde merhûme Afife Hatun Mescid-i Şerîfi'nde her bir mescid-i şerîfin hademesine yevmî ikişer akçe vazîfe ile beş cüz'-i şerîf ve yevmî birer akçe vazîfe ile mescideyn-i mezbûreynin her birine noktacı ve hâfız-ı eczâ' ta'yîn idüp ve yine merhûme-i merkûme Âişe Hatun Mescid-i Şerîfi imâmına yevmî üç akçe vazîfe ile bir Yâsîn hânlık ve mârû'z-zikr Debbağ Yunus Mahallesi mescid-i şerîfi imâmına yevmî üç akçe vazîfe ile bir sûre-i Mülk tilâveti şart idüp ve cihet-i tevliyyet için yevmî on akçe ve cihet-i nezâret için yevmî on akçe ve cihet-i cibâyet için yevmî üç akçe ve cihet-i kitâbet için yevmî iki akçe vezâyif ta'yîn idüp ve zikr olunan tevliyet ve nezâret ve kitâbet ve cibâyet cihetlerin merhûm-ı mebrûr kâdî'asker Abdülkâdir Efendi evkâfı mütevellîlerine ve nâzırlarına ve kâtiblerine ve câbîlerine ve revcîh-i cihât dahi merhûm-ı mûmâ-ileyh evkâfı nâzırlarına ve vakf-ı mezbûrın ve şürût-ı mezbûrenin tebdîl ve tağyîri min ba'd uhrâ yedimde ola deyü şart ve ta'yîn itmişdim el-hâletü hâzihî şürût-ı merkûmenin cümlesinden rücû' eylediğimden sonra malımdan iki yüz gurus dahi ifrâz idüp meblağ-ı mezbûr iki yüz gurus ve arsası merhûm el-Hâc Yusuf nam sâhibü'l-hayrın vakfına yevmî birer akçeli vakf ve binâsı mülkim olup mârû'z-zikr Debbağ Yunus Mahallesi'nde vâki' bir taraftan el-Hâc Ahmed nam kimesne menzili ve bir taraftan ba'zan el-Hâc Osman nam kimesne ve ba'zan Saliha nam hatun ve ba'zan Ömer Çelebi nam kimesne menzilleri ve taraf-ı sâlisde merhûm ve merkûm el-Hâc Yusuf Vakfı'ndan olup icâre-i mu'tâde ile Timurhan nam hatun tasarrufında olan vakıf menzil ve taraf-ı râbî'den tarîk-i âmm ile mahdûd dâhiliyyesi tabaka-i ulyâda bir bâb oda ve iki sofa ve dehlizi ve tabaka-i vustâda bir kiler ve bir matbah ve kenîf ve âbdest için mevzû' bir kebîr mermer tekne ve tahta-pûş ve dehlizi ve süflâda kârgîr mahzen ve bâğçeyi ve hâriciyyesi tabaka-i ulyâda iki bâb oda ve tabaka-i vustâda bir bab oda ve süflâda kenîfi müştemil

menzilin ebniye-i meşrûhasını dahi vakf eylediğimden sonra vakf-ı sâbık-ı mezbûrıma zamm ve ilhâk idüp şöyle şart eyledim ki vazîfe-i tevliyyet yevmî on beşer akçe olup ve tevliyet-i merkûme ancak mezbûr Hüseyin Efendi’ye meşrûta olup merhûm-ı merkûm Abdülkadir Efendi vakıf tarafından kat’â müdâhale olunmaya ve cibâyet ve kitâbet üslûb-ı sâbık üzere yevmî beş akçe ola ve zikr olunan Yâsîn hânlık yevmî üç akçe ile mezbûr Afife Hatun Mescid-i Şerîfi’nde imam olanlara meşrûta olan ve zikr olunan on cüz’-i şerîf merhûme Afife Hatun Mescid-i Şerîfi’nde vaz’ olunup her bir cüz’-i şerîfin vazîfesi üslûb-ı sâbık üzere yevmî ikişer akçe olup noktacı ve hâfız-ı eczâ vazîfesi ancak yevmî bir akçe ola ve zikr olunan va’aziyye üslûb-ı sâbık üzere yevmî onar akçe olup mârû’z-zikr va’aziyye Fil (?) Yokuşu’nda sâkin arz-ı Rûmî diğer el-meşâyih Osman Efendi’ye meşrûta ola ve yevmî üç akçe vazîfe ile Sûre-i Mülk tilâveti minvâl-i mufasssal üzere mârû’z-zikr Debbağ Yunus Mahallesi Mescidi’nde imâm olanlara meşrûta ola ve galle-i merkûmeden yevmî ikişer akçe vazîfe ile bir kimesne mezbûr Debbağ Yunus Mescid-i Şerîfi’nden kayyim ola ve yevmî birer akçesi dahi menzil-i mezbûrın icâresiyçün merhûm-ı mezbûr el-Hâc Yusuf Vakfı’na edâ oluna ve yevmî bir buçuk akçesi medîne-i Ebâ Eyyüb mahallâtından Süleyman Subaşı Mahallesi mescid-i şerîfinde imam olanlara ve yine yevmî bir buçuk akçesi mescid-i mezbûrda mü’ezzin olanlara meşrûta ola ve menzil-i mezbûrın süknâsı huyûtda oldukca bana meşrûta ola vefâtımdan sonra atîkam Timurhân bint-i Abdullah’a meşrûta ola ve mezbûrenin vefâtından sonra menzil-i mezbûr yed-i mütevellîyle vakfa enfa’ olan icâre ile âhara icâr olunup icâresinden hâsıl olan mâl-ı vakf-ı mezbûr zamm ve ilhâk ve üslûb-ı mezkûr üzere i’âmâl olunup hâsıl olan ribhinden re’y-i hâkim ile ulemâ-i sâlihînden bir kimesne yevmî on akçe vazîfe ile ders-i âmm olup sâkin olduğu menzile karîb cevâmî’ ve mesâcidin birinde eyyâm-ı mu’tâdede tâlibine ulûm-ı nâfi’a ders virüp sevâbını rûhuma ihdâ eyleye ve huyûtda oldukca vakf-ı mezbûra ben hasbî nâzır olup murâd eylediğim kimesnelere tevcih idüp ve her sene mütevellînin muhâsebesin görem vefâtımdan sonra

vakf-ı merkûma mürtezikası bi'l-cümle vakf-ı merkûma hasbî nâzır olup her sene bâ-cem'ihim mütevellinin kemâ yenbağî muhâsebesini görüp ve mecmû'ı muhâsebe defterini imzâ ideler mürtezikadan biri hîn-i muhâsebede mevcûd olmayup veyâhud muhâsebe defterinde imzâsı bulunmadıkça muhâsebe defteri ma'mûlün-bih olmaya ve yine vefâtımdan sonra tevcih-i cihât-ı re'y-i hâkime müfevvez ola ve huyûtda oldıkça her kerre tebdîl ve tağyîr ve taklîl ve teksîr yedimde ola ve mürûr-ı eyyâm ile şerâyit-i mezkûreye ri'âyet-i müte'azzire olursa gille-i vakf-ı mutlak fukarâ-yı müslimîne sarf oluna deyü meblağ-ı mezbûr iki yüz guruş ile menzil-i mahdûd-ı merkûmı fâriğan ani's-şevâğîl mütevellî-i mezbûra teslim eyledim ol dahi sâir mütevellîlerin evkâfda tasarrufları gibi tasarruf eyledi deyü târih-i mezbûr ile müverraha bir kıt'a vakfiyye-i ma'mûlün-bihâ ibrâz idüp nazar olundıkda vakf-ı merkûmın ve şürût-ı mezkûrenin tebdîl ve tağyîri merraten ba'de uhrâ vâkıf-ı mezbûrın yedinde olduğu mestûr bulunmağın gıbbe't-tasdîki's-şer'î ve isrû't-tahkîki'l-mer'î vâkıf-ı meşrûhü'l-evsâf ca'alallâhü mesûbatı hayrâtihî misli [...] cânib-i vifâkdan rücû' ve semt-i şikâka teveccüh ve şürû' idüp eğerçe vakf-ı sâbık sıhhat ve lüzûmına hükm-i hâkim lâhık olmağla rücû'a mecâl 'adîmü'l-ihtimâldir lâkin zamm eylediğim vakf-ı nükûd e'imme-i [...] meşâhir elbesehümü'llâhü te'âlâ fî dâri'l-karâr bi-libâsi harîri hazerâtı katlarında bâtil olup ve arz-ı mevkûfe üzerinde olan ebniyenin cihet-i uhrâya vakfiyeti ba'zı e'imme-i kirâm katlarında vakfı gayr-ı câ'iz husûsen vâkıf-ı menâfi' vakfı nefesine şart eylediği takdîrce âlim-i rabbânî imâm Muhammed bin Hasan eş-Şeybânî hazretleri indinde vakf kezâlik bâtil olmağın meblağ-ı mezbûr iki yüz guruş ile ebniye-i merkûme vakfiyetlerinden rücû' eyledim mütevellî-i mezbûrdan istirdâd olunmak matlûbımdır didikde mütevellî-i merkûm dahi cevâb-ı bâ-savâba rücû' idüp eğerçe hâl bast olunan minvâl üzredir lâkin İmâm Züfer aleyhi rahmeti rabbihi'l-ekberden İmam Ensârî aleyhi rahmeti rabbihi'l-bârî rivâyeti üzre vakf-ı nükûd meşrû' ve câ'iz ve arz-ı mevkûfe üzerinde olan ebniyenin cihet-i uhrâya vakfiyeti ekser-i meşâyih-i kirâm indlerinde sahîh ve nâfizdir deyü

redd ve teslîmden imtinâ’ ve i’lâ-yı kitâbı tevkî-i müstetâbı ile şeref-yâb kılan hâkim-i âlî-cenâb refe’a kadruhû mevlâhü’l-vehhâb [...] hazretleri huzûrunda müterâfi’ân ve her biri fasl ve hasma tâlibân olduklarında hâkim-i müşârün-ileyh esbağallâhü te’âlâ ni’amuhû aleyh hazretleri dahi İmâm Züfer’den İmâm Ensârî hazretleri kavli-i şerîfleri üzre meblağ-ı mezbûrın ve mücevvizîn olan ekser-i meşâyihü’l-kirâm re’y-i şerîfleri üzre ebniye-i merkûmenin sıhhat-i vakfiyetlerine hükm buyurduklarından sonra vâkıf-ı mezbûr i’ade-i kelâm idüp eğerce hükm-i mezbûr ile nükûd-ı mezkûre ile ebniye-i merkûme vakfiyetlerinin sıhhati mukarrereder lâkin İmâm-ı A’zam Numan ibn Sabit ca’ale’llâhü mesûbâtı sa’yuhu ke-adedin-nücûmî’l-mesûbât hazretleri kâtlarında sıhhat-i lüzûmı müstelzime olmamağla benim için bâb-ı rücû’ meftûh olmağın tekrâr meblağ-ı mezbûr ile ebniye-i merkûmeyi istirdâd idicek mütevellî-i suhan-sâz cevâb-ı bâ-savâba tasaddî ve âğâz idüp eğerce kazıyye-i mukarrere keyfiyet-i muharrere üzredir lâkin İmam Ebû Yusuf aleyhi rahmete rabbihi’r-ra’ûf hazretleri mezheb-i şerîflerinde vakf-ı mezkûr şürût-ı merkûma mukârin olursa dahi vâkıf mücerred vakaftü dimekle ve İmam Mehmed aleyhi rahmete rabbihi’s-samed hazretleri katlarında vakaftü deyüp teslîm-i ile’l-mütevellî itmekle vakf sahîh ve lâzım ve binâ’en alâ zâlik sıhhat ve lüzûmı müstelzimedir deyü imâmeyn-i hüâmeyn mezheb-i şerîfleri üzre nükûd merkûme ile ebniye-i mezkûr vakfiyetlerinin lüzûmlarına dahi hükm taleb itmeğın vasf-ı şerîfleri mâr olan hâkim-i âlî [...] ekremehullâhu te’âlâ fî dâri’l-karâr hazretleri dahi kelâm-ı tarafeyni tedebbür ve makâl-i cânibeyni tefekkür idüp cânib-i hayr-ı evlâ ve taraf-ı vakf-ı [...] uhrâ görmeğın imâmeyn-i hüâmeyn kavli-i şerîfleri üzre nükûd-ı mezbûr ile ebniye-i merkûme vakfiyetlerinin lüzûmına dahi hükm itmeğın min ba’d nükûd-ı mezbûr ile ebniye-i merkûme vakf-ı sahîh-i lâzım olup naks ve nakzına mecâl muhâl ve ibtâl ve ihtilâfı mümteni’ü’l-ihtimâl oldı cerâ zâlik fi’l-yevmi’l-hâmis ‘aşer min Şa’bânî’l-mu’azzam li-sene semâne ve mi’e ve elf min hicre men lehü’l-izzü ve’s-şeref

Şühûdü’l-hâl

Umdetü'l-müderrişin Yusuf Efendi ibn Abdür-rauf, Abdülkadir Efendi ibn Yusuf, Süleyman ibn Halil, el-Hâc Mustafa ibn Yusuf, Mustafa Efendi ibn Mahmud, Mehmed Efendi bin Osman, el-Hâc Mustafa ibn Eyüb, Ahmed Efendi ibn Mahmud imâm-ı Debbağ Yunus, Süleyman Efendi ibn Osman müezzîn-i Debbağ Yunus, eş-Şeyh Osman Efendi ibn Ahmed, Kemâleddin Mehmed Efendi ibn Bayram, Ali bin Ivaz, İmam Afife Mustafa ibn Osman, Müezzîn Hüseyin bin Abdurrahman, Kayyim Hüseyin bin Abdurrahman, Salih bin Abdullah, Halife-i evvel mekteb-i Afife, İsmail bin Mehmed, Mehmed bin Ömer, Mustafa bin Şaban, Abdülkadir bin Yusuf.

1518 - 1696 (1108) İstanbul 23: 54b/1 Dava / *Adjudication*

İstanbul'un Hoca Hayrettin Mahallesi sakinlerinden Seyyit Yusuf, kurduğu vakfa mütevellî olarak atadığı Mehmet Efendi karşısında mahkemeye çıkar. Yusuf, 700 kuruşunu şu koşullarla vakfettiğini söyler. Para, mütevellî tarafından yüzde 15 faizle (istirbah ve istiglal olunup) işletilecektir. Elde edilen gelirden vakıf giderleri karşılandıktan sonra Fatih Sultan Mehmet Camisi'ndeki din görevlilerine, kendisi için dua okumaları karşılığında ödeme yapılacaktır. Yusuf, buna ek olarak bir kazanını da şu koşullarla vakfettiğini belirtir. Kazanla Giresun'un Pazarsuyu Köyü'ndeki bir camideki din görevlilerine yemek pişirilecektir. Bunun karşılığında din görevlileri Yusuf için dua okuyacaklardır. Kurulan vakfın mütevellîliği Yusuf'un soyundan gelenlere verilecektir. Onun soyunun tükenmesinden sonra da yoksul olmayan dindar ve güvenilir kişiler mütevellî olacaktır. Vakfın muhasebesi Fatih Camisi'ndeki din görevlilerinin yanında yapılacaktır. Vakıf gelirinden artan para, Yusuf'un soyundan olup paraya ihtiyacı olanlara verilecektir. Eğer Yusuf'un soyundan kimse kalmamışsa para vakıf kasasında kalacaktır. Bu koşulları sıraladıktan sonra Yusuf, kimi İslam hukukçularının görüşlerine göre yapılan vakfiyenin geçersiz olduğu gerekçesiyle söz konusu para ile kazanın kendisi-

ne geri verilmesini ister. Mahkeme müteveli Mehmet'e görüşünü sorar. O da başka İslam hukukçularının görüşlerine dayanarak yapılan vakfiyenin bozulamayacağını öne sürer. Sonuç olarak Mehmet'in tezini doğru bulan mahkeme, söz konusu vakfiyenin bozulamayacağına karar verir.

Seyyit Yusuf, a resident of İstanbul's Hoca Hayrettin neighborhood, sues Mehmet Efendi, mutawalli of the waqf that he founded. Yusuf states that he endowed 700 kuruş with the stipulation that the mutawalli would use it to make loan at a 15 percent interest rate (mentioned as istirbah ve istiglal olunup). The revenue would be used for the waqf's expenses and payment of the religious staff of the Fatih Sultan Mehmet Mosque in exchange for praying for the founder. In addition, Yusuf endows a cauldron with the following stipulations. It will be used to cook food for the religious staff of a mosque in Giresun's Pazarsuyu village. In exchange, the staff is to pray for Yusuf. The mutawalli of the waqf is to be chosen from Yusuf's line. After the end of his line, persons who are not poor and are pious and reliable are to serve as mutawalli. The religious staff of the Fatih Mosque would keep accounts of the waqf. Any excess revenue is to be spent on needy people belonging to Yusuf's line. If no one in his line is in need, then the money will be kept in the waqf safe. After the recording of all these conditions, Yusuf states that the waqf deed (vakfiye) is invalid, based on the views of some Islamic jurists. Accordingly he requests the return of both the money and the cauldron. For his part, based on the views of other Islamic jurists, mutawalli Mehmet claims that the waqf deed cannot be annulled. Agreeing with the mutawalli, the court decides that the waqf deed cannot be annulled.

Nükûd-ı nâ-ma'dûd ve hamd ü sipâs ve şükrü nâ-mahdûd-ı bî-kıyâs ol vâkîf-ı zamâyir ve [...] ve vâsîf-ı evliyâ ve ebrâr olan hazret-i perverdigâr-ı gaffâr celle celâl-i kibriyâ'uhû an ihâtatî'l-efkâr dergâh-ı ehadiyyet-penâha îsâr olunur ve salâtu salavât



Vavassore'nin 1460 dolaylarında çizdiği İstanbul haritasının 1574 Braun-Hogenberg baskısından Fatih Külliyesi ve çevresi.

Fatih Complex and its environs from Vavassore's map of Istanbul (c. 1460), Braun-Hogenberg print of 1574.

ve't-teslîmât-ı teslîmât ve nâmiyât-ı vâsîtatü'l-akd silsile-i enbiyâ ve mürselîn ve muktedâ-yı evvelîn ve âhirîn efdalü efrâdîs şefî'-i rûz-i mahşer habîbü hudâ Muhammed el-Mustafâ sallallâhü te'âlâ aleyhi ve sellem hazretlerine ve cümle âl-i athâr ve zümre-i ashâb-ı ahyârlarına ihdâ olunur rıdvânu'llâhi aleyhim ve alâ men tebe'ahüm ilâ yevmi'l-haşr ve'l-karâr işbu vesîka-i müşkîn-nikâbın tahrîrine bâ'is ve bâdî oldur ki hâlen mahmiyye-i İstanbul'da Hâce Hayreddin Mahallesi'nde sâkin olan işbu sâhibü'l-hayrât ve'l-hasenât es-Seyyid Yusuf Efendi ibn Mustafa bin Yusuf nam kimesne meclis-i şer'-i şerîfde zikri âtî vakfına li-ecli't-tescîl ve'l-itmâm emrû'l-berr ve't-tesbîl mütevellî nasb eylediği Mehmed Efendi mahzarında ikrâr-ı sahîh-i şer'î ve i'tirâf-ı sarîh-i mer'î idüp etyab-ı mâl ve enfes-i menâlimden râyic fi'l-vakt yedi yüz guruşu ifrâz ve kemâl-i imtiyâz ile mümtâz eylediğinden sonra hasbeten lillâhi's-samed vakf-ı sahîh-i mü'ebbed ve habs-i sarîh-i muhalled ile vakf u habs eyleyüp şöyle şart eyledim ki meblağ-ı mezbûr yed-i mütevellî ile onı onbir buçuk

hesâbı üzre ve şühûd mahzarında ale'l-vechî'l-helâl istirbâh ve istiglâl olunup gille ve nemâsından bi-fazlillâhi te'âlâ hâsıl olan meblağdan sulehâ ve huffâz ve müceviddîn olan kimesnelerden on iki nefer kimesnelere ki bir senenin her bir ayında ikişer gurusı virilüp birer hatm-i şerîf tilâvet oluna birinin sevâbını rûh-ı pür-fütûh hazret-i risâlet-penâh aleyhi's-salâtü mâ-hiye ezkâhu cânibine ihdâ oluna ve birinin sevâbını vâlideynim rûhlarına ihdâ oluna bâkî on hatm-i şerîfin sevâblarını ben muhtâc ve fakîrin rûhına ihdâ ideler ve zikr olunan hatm-i şerîfin birinin kırâ'eti mahmiyye-i mezbûrede ebü'l-feth Sultân Mehmed Hân aleyhi'r-rahmete ve'l-gufrân câmi'-i şerîfine imâm-ı kebîr olanlara meşrûta olup ve birinin kırâ'eti câmi'-i mezbûrda kayyimbaşı olanlara tilâvete kâdir olursa âna meşrûta ola ve yine etyab-ı malımdan bir kebîr bakır kazgân vakf idüp şöyle şart eyledim ki zikr olunan kazgan vilâyet-i Anadolu'da Bâzârsuyu Kazâsı'nda merhûm Ali kâdı binâ eylediği câmi'-i şerîfinde hıfz olunup be-her sene îd-i fıtr ve îd-i adhâda nemâ-i meblağ-ı mezbûrdan ikişer buçuk gurusla birer keyl hinta ve yarımşar keyl pirinç ve sâir levâzım iştirâ ve zikr olunan kazgânda tabh olunup câmi'-i şerîf-i mezbûrın hatîb ve mü'ezzin ve firâş ve sâir cemâ'atin ekl idüp ba'dehû hatîb ve mü'ezzin olanlar birer sûre-i Yâsin-i Şerîf tilâvet idüp sevâbını rûhıma ihdâ ideler ve mârû'z-zikr ta'âma sarf olunan meblağ câmi'-i şerîf-i mezbûr kurbünde sâkin Rüstembzâde dimekle ma'rûf kimesneler hayâtda oldukça anların yediyle sarf oluna ve kazgân-ı mersûm dahi anların yedlerinde hıfz oluna ve ba'de vefâtihim re'y-i hâkimü's-şer'le cemâ'at-i mezkûre ihtiyâr eyledikleri bir emîn ve sâlih kimesne yediyle sarf ve hıfz oluna ve zikr olunan câmi'in hatîb ve mü'ezzin ve firâşı ve cemâ'ati hasbî nâzırlar olup her sene nezâret eyleyeler ve yine nemâ-i meblağ-ı mezbûrdan câmi'-i merkûmda hatîb olan kimesneye yevmî bir akçe vazîfe virilüp ol dahi mukâbelesinde ba'de salavâtî'l-[...] birer sûre-i Mülk ve Cum'alarda birer Âmene'r-resûl âyet-i kerîmesin ve üç İhlâs-ı Şerîf tilâvet idüp sevâbını rûhıma ihdâ eyleye ve yine câmi'-i merkûmda mü'ezzin olan kimesneye yevmî nîm akçe vazîfe virilüp ol dahi

mukâbelesinde küllü yevm evkât-ı hamsede üçer İhlâs-ı Şerîf tilâvet idüp sevâbını rûhıma ihdâ eyleye ve bâlâda mezkûr olan Rüstemzâdelerden müstahikk olanlarından biri câmi'-i mezbûrda firâş olup ve câmi'-i şerîf-i mezkûrın ba'zı meremmâtında neccârlık eyleyüp mukâbelesinde yevmî bir akçe vazîfe ta'yîn ve irsâl oluna ve kazgân-ı mersûm mürûr-ı eyyâm ile meremmât iktizâ iderse vakfın murâbahasının izdiyâdından meremmât oluna ve bundan sonra kâbil-i meremmât olmadıkda atîk kazgan mütevellî ma'rifetiyle furuht olunup yerine tecdîd ideler ve mütevellîye cihet-i tevliyet yevmî üç akçe vazîfe virile ve yevmî bir akçe vazîfe ile bir ehil kimesne kâtib ve bir akçe vazîfe ile bir emîn kimesne câbî ola ve tevliyet-i mezbûre ve cihât ben huyûtda oldukça bana meşrûta olup vefâtdan sonra evlâdına ve evlâd-ı evlâdına ve evlâd-ı evlâd-ı evlâdına ile'l-inkırâz batnen ba'de batnin meşrûta olup mezkûrlar sulehâ ve ümenâdan olup meblağ-ı mezbûrî zâyî' ve telef itmek ihtimâlleri olmadıkça tevliyet âhara virilmeye eğer i'mâlinden âciz olurlar ise bir müstakîm ve dindâr kimesne ki fakîr ve muhtâc olmaya bunlar tarafından vekîl nasb olunup âna i'mâl itdirile ve ba'de'l-inkırâz nükûd-ı beliiye min kahrî'l-gayyâz re'y-i hâkim ile dindâr ve müstakîm olup fakîr ve muhtâc olmayan bir kimesne mütevellî ola ve mütevellî olanlar eğer evlâ ve eğer gayrıdır her sene Muharremde muhâsebeleri görölüp mâl-ı vakıfıdan zâyî' olmuş nesne bulunursa tazmîn itdirile ve vakf-ı mezbûrına zikr olan Sultan Mehmed Hân câmi'-i şerîfinde imâm-ı kebîr ve kayyimbaşı olanlar dahi hasbî nâzır olup muhâsebede bile bölüneler ve bâlâda mezkûr olan hatm-i şerîfin her birini başka başka birer kimesneye tilâvet itdirilüp bir senede cümlesini bir âdem tilâvet itmeye ve bundan sonra imâm-ı kebîr-i müşârün-ileyh olan kimesne senede on iki hatm-i şerîfin her birini tilâvet iden kimesneler ma'lûmı olup mezkûr hatm-i şerîfin tilâveti mütevellî yedinde kalmamak içün hasbî nezâret ideler ve hatim du'âları zikr olunan Sultan Mehmed Hân câmi'-i şerîfi'nde ola ve meblağ-ı mezbûr dahi kavî ile virilüp yalnız kefil ile ve temessük ile ve istiglâl ile virilmeye ve murâbahadan izdiyâd kalursa evlâdımın muhtâc olanlarına viri-

lüp ba'de'l-inkırâz izdiyâd-ı mersûm vakfa zamm ve ilhâk oluna zıkr olunan rehinler Sultan Mehmed câmi'-i şerîfinde hıfz olunup müşârün-ileyhe imâm-ı kebîr ve mütevellî ve kâtib ve câbî ma'rifetiyle i'mâl olunup yalnız birinin ma'rifetiyle iktifâ olunmaya ve rehne dahi bunlar hasbî nâzır olalar ve vakfiye-i ma'mûlün-bihâm dahi câmi'-i mezbûrda rihân sanduğında hıfz ve be-her sene muhâsebe görüldükde feth ve kırâ'et olunup mûcebiyle amel oluna ve cümle evkâf-ı mezkûreye bâlâda zıkr olunan kazâda vâkı' câmi'-i şerîfin hatîb ve mü'ezzini ve cemâ'ati dahi hasbî nâzır olalar ve mürûr-ı eyyâm-ı şühûr ve kürûr-ı a'vâm-ı dühûr ile şerâit-i mezkûreye ri'âyet-i müte'azzire olursa gille-i vakf-ı merkûm mutlakan fukarâ-yı müslimîne sarf oluna deyü meblağ-ı mezbûr ve mârû'z-zıkr kazgânı mütevellî-i merkûma teslîm ol dahi vakfiyyet üzre kabz ve tasarruf eyledi didikde gibbe't-tasdîki'ş-şer'î vâkıf-ı mezbûr inân-ı kelâmı semt-i rücû'a sârif olup vakf nükûd ve âna müteferri'a olan şürût ve kuyûd inde'l-e'immeti's-selâse [...] aleyhimü'l-merhame sahîh ve câ'iz olmayup husûsen vâkıf menfa'at-i vakfı nefesine şart idicek tilmîz-i sâni hazret-i Mehmed bin Hasan eş-Şeybânî katında bi'l-küllîye bâtıl ve hilye-i sıhhatde âtıl olup vakf-ı menkûl hazret-i İmâm-ı A'zam ve hüâm-ı akdem ile İmâm Ebu Yusuf hazretleri katında gayr-ı sahîh olmağın vakf-ı mezkûrımdan rücû' idüp meblağ-ı merkûm ile mârû'z-zıkr kazgânı mülkime istirdâd iderim didikde mütevellî-i reşîd cevâb-ı sedîde tasaddî idüp inde'l-e'immeti's-selâseti'l-kibâr aleyhim rahmetillâhi'l-meliki'l-gaffâr vakf-ı nükûddan hâl bast olunan minvâl üzre olup ve vakf-ı menkûl dahi vech-i tahrîr ve mestûr üzredir lâkin hazret-i İmam Züfer aleyhi rahmeten dîni'l-ekberde merhûm İmam Ensârî rivâyeti üzre vakf-ı nükûd ve âna mübeyyene olan şürût kuyûd-ı sahîh ve câ'iz ve şeref-i sıhhati câ'iz olup ve İmam Ebu Yusuf katında şart-ı mezkûra müterânit nâfi'-i sıhhat olmayup ve menkûl-ı müte'ârifî'l-vakfın İmam Mehmed hazretleri katında vakfı sahîh ve câ'izdir deyü redd ve teslîmden imtinâ' idüp hâkim-i mevki'-i sadr-ı kitâb-ı tûbâ lehû ve hüsne me'âb hazretleri huzûrunda müterâfi'an ve her biri müstefâsınca fasl ü hasma

tâlibân olduklarında hâkim-i mûmâ-ileyh esbağallâhü ni‘amehû aleyh tarafeynin kelâmına nazar ve mennâ‘un li‘l-hayr olmakdan hazer idüp âlimen bi‘l-hilâf alâ men yerâhu vakf-ı mezbûrın sıhhatine hükm ve kazâ itdikden sonra vâkîf-ı merkûm ol cihetden ibtâlîne nebl ve vusûl bulmicak cânib-i âhara imâle-i licâm-ı kelâm eyleyüp hazret-i İmâm-ı A‘zam ve hümâm-ı akdem Ebu Hanîfe Kûfî cûziye bi‘l-hayr ve kûfiye katında sıhhat müstelzim ve lüzûm olmamağla benim için yine rücû‘ meşrû‘dır binâ‘en-‘aleyh vakf-ı mezbûrdan rücû‘ eyledim mütevellî-i merkûm meblağ-ı mezbûr ve mârü‘z-zikr kazgânı bana redd ve teslim eylesün deyücek mütevellî-i merkûm tekrâr cevâb-ı sevâba mütesaddî olup fi‘l-vâkî‘ inde‘l-imâmî‘l-müşârün-ileyh rahmetullâhi aleyh kazıyye minvâl-i meşrûh üzredir lâkin imâmeyn-i hümâmeyn katlarında sıhhat müstelzim-i lüzûm olup andan münfekk ve mufârik değildir ve‘l-yevm amel defteri kavli-i mûmâ-ileyh ile olmağla vakf-ı mezbûrın lüzûmına dahi hükm taleb iderim deyü tekrâr hâkim-i mûmâ-ileyh huzûrunda terâfu‘ eylediklerinde hâkim-i müşârün-ileyh hazretleri dahi vakf-ı merkûmın kezâlik lüzûmına hükm ve hükm-i sâbıkını ihkâm ve madde-i nizâ‘ ve cidâle inkisâm virmekle vakf-ı merkûm sahîh ve lâzım olup naks ve nakzına mecal muhal ve tebdîl ve tağyîri ademül‘l-ihitmâl oldu le‘anallâhü men edâ‘a vakf ve tegayyere ve tebeddele ve eb‘adallâhü şefâ‘atı resûlillâhi sallallâhü aleyhi ve sellem fe-men beddelehû ba‘de mâ-semi‘ahû fe-innemâ ismuhû ale‘l-lezîne yübeddilûneh inne‘llâhe semî‘un alîm ve icra‘l-vâkîfu ale‘l-hayyi‘l-cevvâdi‘l-kerîm cerâ zâlik ve hurrîre fi‘l-yevmi‘l-‘işrîn min şehri Rebî‘ilâhîr li-sene semâne ve mi‘e ve elf

Şühûd

Şeyh Seyyid Hüseyin Efendi ibn Seyyid Mahmud Efendi, es-Seyyid Halil Çavuş Ağa bin [boş] Seyyid Ali Çelebi bin Seyyid Hüseyin, es-Seyyid Mehmed Efendi ibn es-Seyyid Hasan, Ahmed Çelebi ibn Ali, Ahmed bin İbrahim, Ömer Çelebi ibn Halil Efendi, Süleyman Çelebi ibn Mehmed Ağa, İsmail Çelebi berber, Mehmed Çelebi ibn İsmail, Hüseyin Çelebi ibn Mehmed Efendi, Mehmed Efendi bin Hasan, Mehmed Ağa ibn Mehmed.

1519 - 1697 (1108) İstanbul 23: 56a/2 Dava / Adjudication

Emetullah Hatun’un vekili Mustafa Ağa, Mustafa Çavuş Vakfı’nın mütevellisi Hamide’nin vekili İmam Halil karşısında mahkemeye çıkar. Mustafa Ağa’ya göre, Hamide vakfa ait boş bir arsayı 1685 (H. 1096) yılında Emetullah Hatun’un merhum eşi Mustafa Efendi’ye aylık 90 akçeden kiraya vermiştir. Buna ek olarak Hamide, Mustafa Efendi’den 1500 kuruş da peşin kira almıştır. Mustafa Ağa yapılan işlemin temessük belgesini mahkemeye sunar. Mustafa Efendi söz konusu arsada 28 ay kiracı kaldıktan sonra ölmüş olup arsa Emetullah Hatun ile merhumun oğlu Abdullah Çelebi’ye kalmıştır. Abdullah Çelebi de aynı arsayı 144 ay kullandıktan sonra ölmüştür. Bunun üzerine arsaya el koyan Hamide, merhumun peşin ödediği 1500 kuruşun 87.720 akçesini varisi olan Emetullah Hatun’a ödemıştır. Şimdi Mustafa Ağa, peşin ödenen paradan geriye kalan 92.280 akçenin Hamide’den alınmasını ister. Mahkeme Halil’e görüşünü sorar. Halil de söylenilenleri doğrular. Sonuç olarak mahkeme, kalan paranın Emetullah Hatun’a ödenmesi konusunda Halil’i uyarır.

Mustafa Ağa, legal agent of Emetullah Hatun, sues İmam (prayer leader) Halil, legal agent of Hamide, mutawalli of the Mustafa Çavuş Waqf. According to Mustafa Ağa, in 1685 (AH 1096) Hamide rented to Emetullah Hatun’s deceased husband Mustafa Efendi a waqf-owned empty plot for 90 akçe per month, in addition to an advance payment of 1500 kuruş. Mustafa Ağa presents to court a promissory note (temessük) documenting the transaction. When Mustafa Efendi died after 28 months of tenancy, the plot fell to Emetullah Hatun and the decedent’s son Abdullah Çelebi. Abdullah Çelebi died, too, after using the plot for 144 months. Hamide then confiscated the plot and returned to Emetullah Hatun 87,720 akçe of the 1500 kuruş advance payment. Now Mustafa Ağa wants Hamide to pay the remaining 92,280 akçe. Questioned by the court, the legal agent of the defendant

Halil corroborates the plaintiff's testimony. In conclusion, the court instructs Halil to pay the remainder of the advance payment to Emetullah Hatun.

Husûs-ı âti'l-beyânın mahallinde ketb ü tahrîri için savb-ı şer' den irsâl olunan mevlânâ Ahmed Efendi ibn Mehmed mahmiyye-i İstanbul'da Süleymaniye Câmi'-i Şerîfi kurbünde Samanviran Mahallesi sükkânından Mustafa Ağa ibn [boş] menziline varup zeyl-i kitâbda muharrerü'l-esâmî müslimîn huzûrunda akd-i meclis-i şer'-i nebevî eyledikde mahalle-i mezbûre sâkinelerinden işbu râfi'atü'l-kitâb Emetullah bint-i Abdullah nam hâtunun zevci ve tarafından husûs-ı âti'l-beyâna vekîl-i müsecceli olan mezbûr Mustafa Ağa bin Mehmed kezâlik meclis-i ma'kûd-ı mezbûrda mezbûr Mustafa Çavuş Vakfı'na meşrûtiyyet üzere mütevellî olan Hamide bint-i Üveys nam hâtun tarafından kezâlik vekîl-i müsecceli olan İmam Halil Efendi ibn Musa mahzarında bi'l-vekâle üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüp mezbûre Hamide Hatun'ın işbu yedimde olan hatt ve hatemini hâvî temessük nâtıka olduğu üzere vakf-ı mezbûrdan olup mahalle-i mezbûrede vâki' bir tarafdandan vakf-ı mezbûrdan olup mezbûre Hamide Hatun tasarrufında olan menzil ve bir tarafdandan Mehmed Ağa menzili ve bir tarafdandan hammâm-ı Gülhânî cidârı ve bir tarafdandan tarîk-i âmm ile mahdûd tûlen ve arzan bi-hesâb-ı terbî'i yedi yüz altmış iki buçuk zirâ' arsa-i hâliyyeyi mezbûre Hamide Hatun bin doksan iki senesi Zilka'desinin altıncı gününde sabıkan re'isü'l-küttâb olan merhûm Mustafa Efendi ibn Hüseyin'e huyûtında bin beş yüz [guruş] icâre-i mu'accele ve ayda doksanar akçe icâre-i mü'eccele ile îcâr ve teslîm ol dahi ber-vech-i muharrer istîcâr ve kabûl ve meblağ-ı mezbûrı vakf için yedinden tamâmen ahz ü kabz itdiğimden sonra müteveffâ-yı mezbûr arsa-i mezbûre üzerine eşcâr aras idüp yirmi sekiz ay tasarruf eyledikten sonra fevt olup arsa-i mahdûde-i mezkûre mezbûrın firâşından hâsıl ve müvekkile-i mezbûre Emetullah'dan mütevellid sulbî oğlu Abdullah Çelebi'ye intikâl-ı âdî ile intikâl idüp ol dahi yüz kırk

dört ay zabt u tasarruf idüp bilâ-veled vefât eyledikde mezbûr Hamide Hatun arsa-i mezkûreyi eşcâr-ı mezkûresiyle vakf için kabz itmekle arsa-i mezbûrenin ecr-i mislinden müteveffiyân-ı mezbûrânın şühûr-ı mezkûr meblağ-ı mezbûr bin beş yüz gurusın seksen yedi bin yedi yüz yirmi akçesini istîfâ idüp doksan iki bin iki yüz seksen akçesi bâkî kalmışdır hâlen meblağ-ı bâkî-yi mezbûr müvekkilem mezbûre Ümmetullâh Hatun'a bi'l-irsi's-şer'î isâbet itmekle mezbûr Halil Efendi'ye su'âl olunup meblağ-ı bâkî-i mezbûr gille-i vakıfıdan bana edâ ve teslîme tenbîh olunmak matlûbıdır didikde gıbbe's-su'âl mezbûr Halil Efendi cevâbında kazıyye minvâl-i muharrer üzre olup mütevellî-i mezbûre Hamide Hatun arsa-i mahdûde-i mezkûreyi târih-i mezkûrda müteveffâ mezbûr Mustafa Efendi'ye bin beş yüz gurusı icâre-i mu'accele ve ayda doksanar akçe icâre-i mü'eccele ile icâr ve teslîm ol dahi istîcâr ve kabûl ve meblağ-ı mezbûrî vakf için yedinden ahz ü kabz itdikden sonra yirmi sekiz ay zabt u tasarruf idüp ba'dehû oğlu mezbûr Abdullah Çelebi dahi arsa-i mezbûreyi yüz kırk dört ay zabt u tasarruf eyleyüp müslimîn-i mezbûrânın tahmîni ve takvîmleri üzre müteveffiyân-ı mezbûrân şühûr-ı mezkûrda meblağ-ı mezbûrın seksen yedi bin yedi yüz yirmi akçesin istîfâ idüp doksan iki bin iki yüz seksen akçesi bâkî kaldığını ikrâr ve i'tirâf itmeğin mücebince istîfâ olunmayan meblağ-ı bâkî-i mezbûr doksan iki bin iki yüz seksen akçeyi gille-i vakf-ı mezbûrdan müdde'î-i mezbûra edâ ve teslîme mezbûr Halil Efendi'ye tenbîh-i birle vâkî' hâli mevlânâ-yı mezbûr mahallinde tahrîr ba'dehû ma'an ba's olunan Süleyman ve Ömer bin Receb ile meclis-i şer'a gelüp alâ vukû'ihî takrîr itmeğin mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu fî 3 min Şa'bânî'l-mu'azzam sene 1108

Şühûd

Mehmed Çelebi ibn Mustafa el-mü'ezzin, Hasan Ağa ibn Mehmed, Abdülkerim Çelebi bin Mahmud, Ahmed Çelebi bin Mehmed, el-Hâc Osman bin Salih, Hacı Abdullah bin Ebubekir, Hacı Şaban bin Abdullah, Mehmed Çelebi bin Mahmud, Ali Halife bin Abdullah, Ahmed bin Yusuf.

1520 - 1697 (1108) İstanbul 23: 58a/1 Tescil işlemi / *Registration*

Ayakkabıcı el-Hac Hüseyin, Ebubekir Efendi ve Derviş Mehmet ile birlikte mahkemeye gelir. El-Hac Hüseyin, Hacı Durmuş Vakfı'na ait iki odada kiracı olan kardeşinin vefat ettiğini, dolayısıyla bu odalara kendisinin talip olduğunu söyler. Odaların peşin kirası için Ebubekir Efendi'ye 44 altın verdiğini belirten Hüseyin, şimdi söz konusu 44 altını Ebubekir Efendi'den alarak, vakıf görevlisi Derviş Mehmet'e vakfın giderlerine harcaması için verdiğini söyler. Ebubekir Efendi ile Derviş Mehmet, el-Hac Hüseyin'in bu sözlerini doğrularlar. Mahkeme yapılan işlemi sicile kaydeder.

El-Hac Hüseyin, a shoemaker, is in court with Ebubekir Efendi and Derviş Mehmet. The former states that his brother, a tenant of two rooms belonging to the Hacı Durmuş Waqf, passed away and that he wants to replace him. He states that he gave Ebubekir Efendi 44 golden coins as advance payment for the rooms. He then reclaimed the money and gave it to Derviş Mehmet, a waqf officer, to be used for the waqf's expenses. Ebubekir Efendi and Derviş Mehmet corroborate el-Hac Hüseyin's testimony. The court registers the transaction.

Mahmiye-i İstanbul'da Bezzazistân-ı Atîk kurbünde vâki' haffâfhânde haffâf olan el-Hâc Hüseyin bin Hasan nam kimesne meclis-i şer'î şerîf-i enverde işbu râfi'ül-kitâb Ebubekir Efendi ibn el-Hâc Abdülkerim ve Derviş Mehmed bin el-Hâc Mustafa mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm idüp mahmiyye-i mezbûrede Parmakkapu kurbünde vâki' merhûm Hâce Durmuş Vakfı'ndan büyût-ı adîdeyi müşt Emil kârgir odalara icâreteyn-i ma'lûmeteyn ile mutasarrıf olan karındaşım [boş] nam bilâ-veled fevt olup zikr olunan odalar taraf-ı vakfa âyid olmağla taraf-ı vakıf dan ben istîcâra tâlib oldukda mu'accesine peşin virilmek için mezbûr Ebubekir Efendi'ye kırk dört şerîfi altunımı bi-tarîki'l-emâne vaz' ve teslîm itmişidim hâlen zikr olunan odaları taraf-ı vakıf dan istîcâr ve tesellüm idüp meblağ-ı mezbûr kırk dört

altunı bi-a’yânihâ mezbûr Ebubekir Efendi bana teslim ben dahi tamâmen ahz ü kabz idüp masârif-i vakfa sarf itmek için teberru’an mezbûr Mehmed Çelebi’ye def‘ ve teslîm ol dahi ahz ü kabz ve emrime binâ’en masârif-i vakfa harc u sarf eyledi min ba’d işbu hatt ve hatemimi hâvî temessük nâtık olduğu üzre meblağ-ı mezbûr da’vâsından mezbûrân Ebubekir Efendi ve Derviş Mehmed Çelebi’nin zimmetleri ve taraf-ı vakf-ı mezbûrî ibrâ’-i âmm-ı kâtî’u’n-nizâ’la ibrâ’ ve iskât eyledim didikde gibbe’t-tasdîki’sher’î mâ-vaka’a bi’t-taleb ketb olundu fî gurrei Şa’bân sene 1108 Şühûd

Mustafa Efendi ibn Mehmed Efendi, Abdurrahman Efendi kâtib-i muhâsebe, el-Hâc Mehmed ibn Hüseyin kethüdâ-yı haffâfân, Mehmed Çelebi bin Abdi kethüdâ-yı muhzırân, Mustafa Çelebi ibn Mehmed, Hüsam Çelebi Haffâf.

1521 - 1697 (1108) İstanbul 23: 61a/1 Dava / *Adjudication*

Kadıköy sakinlerinden olan Hatice’nin kocası ve aynı zamanda vekili olan Mustafa Çelebi, merhum Mesut Efendi’nin eski bir vekili olan Muharrem Çelebi karşısında mahkemeye çıkar. Mustafa Çelebi’ye göre Mesut Efendi, 1692 (H. 1103) yılında Kadıköy’deki bir evini satması için Muharrem Çelebi’yi vekil olarak atar. Mustafa Çelebi de söz konusu evi o zaman Hatice adına davalı Muharrem Çelebi’den 225 kuruşa satın alır ve ödemesini yapar. Mesut Efendi’nin ölümünden sonra Nuh Efendi Vakfı’nın mütevellisi Ömer Ağa, merhumun vakıftan 1689 (H. 1100) yılında 150 kuruş borç aldığını ve karşılığında söz konusu evi istiglal yoluyla ipotek ettiğini belirterek Mustafa Çelebi’den davacı olur. Ömer Ağa’nın şahitlerle davayı kazanıp evi Mustafa Çelebi’den alması üzerine şimdi Mustafa Çelebi, ödediği paranın davalı Muharrem Çelebi’den geri alınmasını ister. Mahkeme Muharrem Çelebi’ye görüşünü sorar. Muharrem Çelebi, söylenilenleri doğrulamakla birlikte satış bedeli olan 225 kuruşu o zaman Mustafa Çelebi’nin emriyle Mesut Efendi’ye verdiği söyler. Onun

bu sözlerini doğrulayan Mustafa Çelebi, merhumun borçlarının terekesinden fazla olduğu için bu parayı Muharrem Çelebi'den istediğini belirtir. Sonuç olarak davalı Muharrem Çelebi'yi haklı bulan mahkeme, tekrar dava açmaması konusunda Mustafa Çelebi'yi uyarır.

Mustafa Çelebi, husband and legal agent of Hatice, a resident of Kadıköy, sues Muharrem Çelebi, former legal agent of the late Mesut Efendi. The plaintiff claims that in 1692 (AH 1103) Mesut Efendi appointed Muharrem Çelebi as his legal agent to sell his house in Kadıköy. On behalf of his wife Hatice, Mustafa Çelebi bought that house from Muharrem Çelebi for 225 kuruş and made the payment. Upon Mesut Efendi's death, Ömer Ağa, mutawalli of the Nuh Efendi Waqf, sued Mustafa Çelebi on the ground that in 1689 (AH 1100) the decedent had taken out a 150 kuruş mortgage (istiglal) from the waqf on the house in question and that he died before making payment. Ömer Ağa proved his claim through witness testimonies and retrieved the house. Now Mustafa Çelebi wants Muharrem Çelebi to return the payment. Questioned by the court, Muharrem Çelebi corroborates Mustafa Çelebi's testimony. He then adds that in accordance with Mustafa Çelebi's order, he handed over the 225 kuruş to Mesut Efendi. Mustafa Çelebi corroborates his testimony, adding that his reason for requesting payment from the legal agent is that the decedent's debt turned out to exceed the value of his estate. Agreeing with the defendant Muharrem Çelebi, the court instructs the plaintiff Mustafa Çelebi not to file another case about the matter.

Medîne-i Üsküdar kazâsına tâbi' Kadıköy nam karye sâkinelerinden Hadîce bint-i Abdullah bin Abdülmennan nam hâtunun zevci ve tarafından husûs-ı âti'z-zikre vekîl-i müsecceli olan Mustafa Çelebi ibn Hüdavirdi nam kimesne meclis-i şer'-i şerîf-i enverde işbu râfi'ü'l-kitâb Muharrem Çelebi ibn Himmet mahzarında bi'l-vekâle üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüp bundan akdem vefât iden Mesûd Efendi ibn Ahmed ibn Mehmed'in

mülki olup karye-i mezbûrede vâki' bir taraftan tarîk-i âmm ile mahdûd mülk menziline âhara bey' ve kabz-ı semene ve semenini ba'de'l-kabz kendüye teslîme mezbûr Muharrem Çelebi mezbûr Mesûd Efendi tarafından huyûtında vekîl-i şer'îsi olmağla bin yüz üç senesi şehri Recebi'l-ferdi gurresinde menzil-i mahdûd-ı mezbûrî iki yüz yirmi beş guruşa bi'l-vekâle bana bey' ve teslîm ben dahi müvekkilem mezbûre için iştirâ ve teslîm ve semen-i mezbûrî götürüp merkûm Mesûd Efendi'ye teslîm için mezbûr Muharrem Çelebi'ye def' ve teslîm eylediğimden sonra menzil-i mezbûr müvekkilem mezbûrenin yedinde iken merhûm Nuh Efendi Vakfı'na bi'l-fi'l mütevellî olan Hamâmî Ömer Ağa ibn Osman menzil-i mezbûrî mezkûr Mesûd Efendi bin yüz senesinde mâl-ı vakf-ı mezbûrdan istidâne eylediği yüz elli guruş mukâbelesinde bi-tarîki'l-istiglâl yedimde rehn-i makbûzdır deyü târih-i kitâbdan dört ay mukaddem divân-ı âlîde hâkim-i mevki'-i sadr-ı kitâb rûbâ-lehû ve hüsne me'âb hazretleri huzûrunda benden da'vâ ve müdde'âsına vech-i şer'î üzere şühûd-ı udûlle ba'de'l-îsbât ve't-tahlîf menzil-i mezbûr hükm-i hâkimü's-şer'le yedimden ahz ü kabz itmişdir hâlen ben dahi mezbûr Muharrem Çelebi'ye medfû'im olan semen-i mezbûrî taleb iderim su'âl olunsun didikde gibbe's-su'âl mezbûr Muharrem Çelebi cevâbında fi'l-hakîka menzil-i mezbûrî bi'l-vekâle müdde'î-i mezbûra iki yüz yirmi beş guruşa bey' ve kabz-ı semen eylediğini ve menzil-i mezbûrî mütevellî-i merkûm Ömer Ağa hükm-i hâkimü's-şer'le bi'l-istihkâk ahz ü kabz eylediğini ikrâr lâkin semen-i mezbûr iki yüz yirmi beş guruş müdde'î-i mezbûrın umûrına binâ'en müteveffâyı mezbûr Mesûd Efendi'ye huyûtında bi-aynihî tamâmen def' ve teslîm idüp meblağ-ı mezbûrdan zimmetim berî olmuştur deyücek gibbe'l-istintâk müdde'î-i mezbûr Mustafa Çelebi fi'l-hakîka semen-i mezbûr iki yüz yirmi beş guruş emrime binâ'en mezbûr Muharrem Çelebi merkûm Mesûd Efendi'ye huyûtında tamâmen def' ve teslîm itmişidi lâkin mezbûr Mesûd Efendi'nin düyûnı terekesinden ezyed olduğu halde vefât itmekle mezbûr Muharrem Çelebi'den taleb iderim deyü merkûm Muharrem Çelebi vech-i mufassal üzere def' ve teslîmini tav'an ikrâr ve i'tirâf

itmeğin mücebiyle müdde'î-i mezbûr bî-vech mu'ârazadan men' olunup mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sâlis 'aşer min Şa'bânî'l-mu'azzam sene semâne ve mi'e ve elf

Şühûd

Salih Çelebi ibn el-Hâc Hüseyin, el-Hâc Hüseyin ibn el-Hâc Nasuh, Hüseyin Efendi tâbi'-i Müfettiş Efendi, Ebubekir Efendi tâbi'-i Müfettiş Efendi, Bevvâb Ali Çelebi ibn Abdullah, Derviş Mustafa ser-oda-i cebeciyân, Hasan Beşe ibn Ali [...] Süleyman bin Abdi, Mehmed Çelebi bin Abdi, el-Hâc Halil Efendi ibn Mehmed.

1522 - 1697 (1108) İstanbul 23: 61a/2 Dava / *Adjudication*

Kapıdağı'nın Meyhaniye Köyü sakinlerinden Astaşnaki, Emine Hanım Vakfı'nın mütevellisi Ahmet Çelebi karşısında mahkemeye çıkar. Astaşnaki'ye göre, Meyhaniye Köyü sakinlerinden Bolicroni, 1686 (H. 1097) yılında evini Ahmet Çelebi'ye istiglal (ipotek, rehin) yoluyla 100 kuruşa satar, ardından da Bolicroni söz konusu evi vakıftan yıllığı 15 kuruşa kiralar. Astaşnaki de Bolicroni'nin vakfa olan 115 kuruş borcuna kefil olur. Aradan geçen 11 yıl boyunca Ahmet Çelebi söz konusu evin kirası için Astaşnaki'den 165 kuruş almıştır. Kefil Astaşnaki, fazladan ödediği 50 kuruşun kendisine iade edilmesini ister. Astaşnaki daha önceki istiglal işlemine ilişkin hücceti de mahkemeye kanıt olarak sunar. Mahkeme davalı Ahmet Çelebi'ye görüşünü sorar. O da söylenenleri ve hücceti doğrular. Sonuç olarak davacı Astaşnaki'nin yalnızca 115 kuruşa kefil olduğunu belirten mahkeme, Ahmet Çelebi'ye fazladan aldığı 50 kuruşu geri ödemesini söyler.

Astaşnaki, a resident of the Meyhaniye village in Kapıdağı, sues Ahmet Çelebi, mutawalli of the Emine Hanım Waqf. Astaşnaki claims that in 1686 (AH 1097) Bolicroni, another resident of the same village, took out a 100 kuruş mortgage (istiglal) on his house from Ahmet Çelebi. He then rented the same house

from the waqf for 15 kuruş per annum. Astaşnaki served as surety for Bolicroni’s 115 kuruş debt to the waqf. Over the 11 years since the transaction, Astaşnaki paid Ahmet Çelebi a total of 165 kuruş as rent. Presenting to court the hujjet of the mortgage, Astaşnaki now states that he served as surety for only 115 kuruş of Bolicroni’s debt, and demands that his excess payment of 50 kuruş be returned. Questioned by the court, the defendant Ahmet Çelebi corroborates Astaşnaki’s testimony and the hujjet. In conclusion, stating that the plaintiff Astaşnaki served as surety for only 115 kuruş, the court instructs Ahmet Çelebi to return the overpayment of 50 kuruş.

Mahrûsa-i Galata kazâsı muzâfâtından Kapudağı Nâhiyesi’ne tâbi’ Meyhâniye nam karye sükkânından Astaşnaki veled-i Drako nam zimmi meclis-i şer’-i şerîf-i enverde mahmiyye-i mezbûrede Âmine Hanım Vakfı’na bi’l-fi’l mütevellî olan Ahmed Çelebi ibn Mustafa mahzarında üzerine da’vâ ve takrîr-i kelâm idüp bin doksan yedi senesi şehri Recebi’l-ferdinin yirmi sekizinci günü karye-i mezbûre sükkânından Bolicroni (?) veled-i Toma veled-i Yani nam zimmi yedinde mülk ve hakkı olup karye-i mezbûrede vâki’ bir taraftan Boyacı Yani nam zimmi menzili ve bir taraftan Preşgara nam zimmi mülki ve iki taraftan tarîk-i âmm ile mahdûd mülk menzilini mütevellî-i mezbûra yüz guruşa bi-tarîki’l-istiglâl bey’ ve teslîm ol dahi mâl-ı vakf-ı mezbûr ile iştirâ ve tesellüm ve semen-i mezbûrî merkûm Bolicroni’ye def’ ve teslîm ol dahi ahz ü kabz eyledikten sonra yine mütevellî-i mezbûr menzil-i mahdûd-ı mezbûrî ba’de’t-tahliyeti’ş-şer’iyye târih-i mezbûrdan bir sene tamâmına değin on beş guruşa mezbûr Bolicroni’ye îcâr ve teslîm ol dahi isticâr ve tesellüm eyledikde mezbûr Bolicroni’nin emriyle kendüye bi-şarti’r-rücû’ ancak asl-ı mâl-ı mezbûr yüz guruş ile menzil-i mezbûrın bir senelik ecr-i müsem mâsı olan on beş guruşa kefâlet-i sahiha-i şer’iyye ile kefil olup asl-ı mâl-ı mezbûr yüz guruş ile bir senelik ücret-i menzil olan on beş guruş ki cem’an yüz on beş guruş zimmetimde taraf-ı vakf-ı mezbûra deynim iken târih-i mezbûrdan târih-i kitâb senesi şehri Recebi’l-ferdinin yirmi

sekizinci gününe gelince mütevellî-i mezbûr Ahmed Çelebi be-her sene on beşer guruşdan on bir senede cem'an yüz altmış beş guruşımı ahz ü kabz itmişdir ol vechile zimmetime bi-hükmi'l-kefâle edâsı lâzım gelen yüz on beş guruşdan mâ'adâ elli guruş hakkım ziyâde geçmeğin hâlen su'âl olunup benden ber-vech-i muharrer makbûzı olan yüz altmış beş guruşın yüz on beş guruşını min ciheti'l-kefâleti'l-mezkûre zimmetime edâsı lâzım gelen yüz on beş guruşa takâs idüp mâ'adâsı olan elli guruşı bana redd ve teslîme mezbûr Ahmed Çelebi'ye tenbîh olunmak matlûbımdır didikde gibbe's-su'âl mezbûr Ahmed Çelebi cevâbında fi'l-hakîka kazıyye bâlâda tafsîl ü beyân olunan vech üzre olup yedinde olan istiglâl hücceti nâtika olduğu üzre müdde'î-i mezbûr Astaşnaki ancak asl-ı mâl-ı mezbûr yüz guruş ile menzil-i mezbûrın bir senelik ücreti olan on beş guruşa kefil olduğunu ve müdde'î-i mezbûr yedinden be-her sene on beşer guruşdan târih-i kitâba gelince on bir senede yüz altmış beş guruş ahz ü kabz tav'an ikrâr ve i'tirâf itmeğin mücebince meblağ-ı mezbûrın yüz on beş guruşını deyn-i mezbûra takâs idüp mâ'adâsı olan elli guruşı müdde'î-i mezbûra redd ü teslîme mütevellî-i mezbûr Ahmed Çelebi'ye tenbîh olunup mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi'l-hâmis ve'l-'işrîn min Şa'bânî'l-mu'azzam li-sene semâne ve mi'e ve elf

Şühûd

Abdullah Efendi ibn Ahmed, Mustafa Çavuş ibn Ahmed, Mehmed Çelebi ibn Abdi Kethüda, Receb bin Osman.

1523 - 1697 (1108) İstanbul 23: 62b/2 Tescil işlemi / *Registration*

Kemankeş Kara Mustafa Paşa Vakfı'nın mütevellisi Siyavuş Ağa, Galata kadısı ve vakıflar müfettişi olan Seyyit Mehmet ile birlikte mahkemeye gelir. 1695 (H. 1107) yılında Galata'da çıkan yangında Kurşunlu Mahzeni yanındaki Kemankeş Kara Mustafa Paşa Camisi zarar görmüştür. Siyavuş Ağa, caminin onarımı için vakfın yeterli parası olmadığından Seyyit Mehmet'ten 2100 kuruş borç almıştır. Bu parayla caminin zarar gören yerleri ile camiye

bağlı olan beş mahzen ve bir bakkal dükkânı onarılmıştır. Onarımdan sonra söz konusu mahzenlerle bakkal dükkânının kiraya verilmesi için açık artırma düzenlenmiştir. Bu açık artırmada en yüksek teklifi, peşin 2100 kuruş ve günlük 6 akçeyle Seyyit Mehmet verir. Daha sonra peşin kira bedeliyle, vakfa borç olarak verilen 2100 kuruşu Seyyit Mehmet'le karşılıklı takas eden Siyavuş Ağa, Seyyit Mehmet'çe mahzenlerin üzerlerine bina yapılmasına izin verdiğini söyler. Mahkeme de yapılan işlemi tescil eder.

Siyavuş Ağa, mutawalli of the Kemankeş Kara Mustafa Paşa Waqf, appears in court with Seyyit Mehmet, judge of Galata and a waqf inspector. The Kemankeş Kara Mustafa Paşa Mosque near the Kurşunlu Cellar was destroyed in the 1695 (AH 1107) Galata fire. Because the waqf lacked funds, Siyavuş Ağa took out a 2100 kuruş loan from Seyyit Mehmet for the repairs. The money was used to repair the destroyed parts of the mosque, its five cellars, and a grocery store. After the repairs, the cellars and the grocery store are auctioned off for rent, and the highest bid comes from Seyyit Mehmet. The latter rents the structures in return for a 2100 kuruş advance payment and rent of 6 akçe per day. The advance payment is treated as repayment for the waqf's 2100 kuruş debt. Siyavuş Ağa authorizes him to construct buildings on top of the cellars. The court registers the transactions.

Husûs-ı âti'z-zikrin mahallinde keşf ü tahrîri için sâdır olan fermân-ı şerîfe imtisâlen savb-ı şer'den fahrû'l-müderriş İbrahim Efendi ibn Mehmed el-Hamîdî irsâl olunup ol dahi mi'mârân-ı hâssa fahrû'l-eşbâh Mehmed Efendi ve Ali Halife ibn Abdullah ve Hasan Halife ile vezîr-i a'zam-ı sâbıkâ merhûm Kemankeş Kara Mustafa Paşa nam sâhibü'l-hayrî vakfından olup mahrûsa-i Galata hısnı dâhilinde Kurşunlu Mahzen'e mutasıl câmi-i şerîfine varup zeyl-i kitâbda muharrerü'l-esâmî müslimîn huzûrlarında akd-i meclis-i şer'-i nebevî eyledikde vâkıf-ı mezbûrın Vakfı'na meşrûtiyyet üzre mütevellî olan Siyâvûş Ağa ibn Abdullah meclis-i ma'kûd-ı mezbûrda Mekke-i

câmi'-i mezbûrın havlusından izn-i şer'le ba'de'l-ifrâz üzerlerine üç bâb kârgir mahzen ma'a bakkal dükkânı binâ idüp cem'an beş bâb kârgir mahzenleri taraf-ı vakıfdan icâre-i mu'accele ve mü'eccele ile âhara îcâr olunmak lâzım olmağla bundan akdem sûk-i sultânîde müzâyede olundıkda rağabât-ı nâs bi'l-küllîye münkatı'a oldukdan sonra zıkr olunan beş bâb kârgir mahzen ve bakkal dükkânı iki bin yüz guruş mu'accel ve yevmî altı akçe mü'eccel ile müşârün-ileyh es-Seyyid Mehmed Efendi üzerinde karâr idüp ziyâde ile tâlib-i âhar zuhûr itmeyüp ve'l-yevm icâreteyn-i mezbûreteyn her birinin ecr-i misilleri olduğu bî-garaz müslimîn ihbârlarıyla lede'sş-şer' zâhir olmağın ben dahi tevliyetim hasebiyle iki bin yüz guruş mu'accel ve yevmî altı akçe mü'eccel ile zıkr olunan mahzenleri ve bakkal dükkânı müşârün-ileyh hazretlerine îcâr ve teslîm anlar dahi ber-vech-i muharrer istîcâr ve tesellüm ve kabûl eylediklerinden sonra mu'accel-i mezkûr iki bin yüz guruş mukaddemâ müşârün-ileyh hazretlerinden istidâne itmekle zimmetimde deynim olan iki bin yüz guruşa takâs ol dahi mukâsa ve kabûl ve minvâl-i muharrer üzre yedlerine mûmzâ ve mahtûm temessük dahi virmişidim ve ba'de'l-yevm zıkr olunan mahzenler üzerine her ne binâ iderse kendi malıyla mülki olmak üzre izn dahi virmişidim ba'de'l-yevm zıkr olunan mü'eccelesin vakfa edâ eyleye tasarrufına kimesne mâni' olmaya didikde gıbbe't-tasdîki'sş-şer'î vâki' hâli mevlânâ-yı mezbûr mahallinde ketb ü tahrîr ba'dehû ma'an irsâl olunan Mehmed bin Ahmed ve Ali bin Bali ile meclis-i şer'a gelüp alâ vukû'ihî inhâ ve takrîr itmeğın mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundı fi'l-yevmî'l-âşir min Şa'bânî'l-mu'azzam li-sene semâne ve mi'e ve elf

Şühûd

Fahrü'l-müderrisîn Süleyman Efendi ibn Mustafa, Hamâmîzâde Mehmed Efendi, el-Hâc Receb ibn İbrahim, Mahmud Efendi ibn Mehmed el-imâm, Ahmed Çelebi ibn Abdullah, Müezzîn İbrahim Halife ibn Ahmed, Kayyim Mustafa ibn Abdullah, Müezzîn Mehmed Halife ibn Süleyman, el-Hâc Ahmed Efendi kâtib-i vakf-ı mezbûr, Abdurrahman Efendi ibn Mehmed Efendi.

1524 - 1697 (1108) İstanbul 23: 63a/1 Tescil işlemi / *Registration*

Kemankeş Kara Mustafa Paşa Vakfı'nın mütevellisi Siyavuş Ağa, Galata kadısı ve vakıflar müfettişi olan Seyyit Mehmet ile birlikte mahkemeye çıkar. 1695 (H. 1107) yılında Galata'da çıkan yangından Kurşunlu Mahzeni yanındaki Kemankeş Kara Mustafa Paşa Camisi zarar görmüştür. Vakfın yeterli parası olmadığından Seyyit Mehmet'ten aldığı borç parayla cami ve çevresindeki mahzenleri onarttığını belirten Siyavuş Ağa, mahkemeden bir keşif yapılarak onarım için yapılan harcamanın belirlenmesini ister. Mahkeme tarafından bölgeye gönderilen mimarlar, güvenilir kişiler huzurunda bir keşif yaparak onarım için yapılan harcamaların detaylarını çıkarırlar. Bu keşif sonucunda, cami ile çevresindeki mahzenlerin onarımının en az 403.585 akçe ile gerçekleştirilmiş olabileceği anlaşılır. Mahkeme de yapılan keşfi sicile kaydeder.

Siyavuş Ağa, mutawalli of the Kemankeş Kara Mustafa Paşa Waqf, appears in court with Seyyit Mehmet, judge of Galata and the waqf inspector. The Kemankeş Kara Mustafa Paşa Mosque located near the Kurşunlu Cellar was destroyed in the 1695 (AH 1107) Galata fire. Siyavuş Ağa states that, because the waqf lacked funds, he borrowed money from Seyyit Mehmet to repair the mosque and the surrounding cellars. He now demands an investigation to determine the expenses. Court-appointed architects conduct an investigation before trustworthy persons. They then report to the court that the repairs should have cost at least 403,585 akçe. The court registers the outcome of the investigation.

Husûs-ı âti'z-zikrin mahallinde keşf ü tahrîri için sâdır olan fermân-ı şerîfe imtisâlen savb-ı şer' den irsâl olunan fahrü'l-müderrişin İbrahim Efendi ibn Mehmed el-Hamîdî ser-mi'mârân-ı hâssa fahrü'l-eşbâh Mehmed Efendi ibn Halil hâssa mi'mârlardan Ali Halife ibn Abdullah ile mahrûsa-i Galata'da Kurşunlu Mahzen kurbünde kal'a dıvarına muttasıl merhûm ve mağfûrûn-leh

Kemankeş Kara Mustafa Paşa nam sâhibü'l-hayrın kendüye intimâ ile tahrîr ve ta'rîf ve tavsîfden müstağnî câmi'-i şerîfine varup hâlen mahrûsa-i mezbûrede seccâde-tebyîn-i şerî'at-ı garra ve müfettiş-i evkâf olan a'lemü'l-ulemâ'i'l-izâmî'l-fihâm yenbû'u'l-fezâil ve'l-me'ânî metbû'u'l-efâzıl ve'l-e'âlî es-Seyyid Mehmed Efendi ibn es-Seyyid Mustafa Efendi ve sükûf ahvâline ıttılâ't-ı tâmmı olan zeyl-i kitâbda muharrerü'l-esâmî bî-garaz müslimîn huzûrlarında akd-i meclis-i şer'-i nebevî eyledikde vâkf-ı mûmâ-ileyhin Vakfı'na hâlen meşrûtiyyet üzere mütevellî olan Siyavuş Ağa ibn Abdullah meclis-i ma'kûd-ı mezbûrda takrîr-i kelâm ve ta'bîr-i anî'l-merâm idüp mütevellîsi olduğım vâkıf-ı mûmâ-ileyhin câmi'-i şerîfe bundan akdem vâkı' olan harîkde bi'l-küllîye muhterik olmağla câmi'-i mezbûrın ba'zı nuks-ı atiki ile binâsına şürû' olunup meblağ-ı mezbûr kifâyet itmeyüp câmi'-i mezbûr fevkânî binâ olunmağla taht-ı câmi'de iki bâb kârgir mahzen ve kezâlik iki bâb kârgir mahzen ve bir bâb kârgir mahzenli bakkal dükkânı ki bir taraftan câmi'-i şerîf havlısı ve bir taraftan Kurşunlu Mahzen ve bir taraftan cidâr hısnı ve bir taraftan tarîk-i âmm ile mahdûd tûlen ve arzan bi-hesâb-ı terbî'i dokuz yüz yirmi yedi zirâ' câmi'-i mezbûrın havlusı arsası ifrâz olunup üzerine izn-i şer'le işbu mahzenlere binâ ve âdet-i ma'rûfe üzere her biri icâre-i mu'accele ve mü'eccele ile âhara icâr olunup mu'accelelerinden hâsıl olan meblağ ile câmi'-i mezbûr ve dekâkîni binâ olunmak cânib-i vakfa enfa' ve evlâ ve uhrâ olduğunı sikât-ı makbûleti'l-kelimât ihbârlarıyla müte'ayyin olmağın bundan akdem vech-i meşrûh üzere binâyâ bana izn dahi virilmiş-i di ben dahi ber-vech-i muharrer kıbel-i şer'den me'zûn olduğuma binâ'en ba'de'l-istidâne işbu câmi'-i mezbûr ve beş bâb dükkânı ba'zı nuks-ı ıtıklarıyla işbu mu'âyene olunan vech üzere nâ-tamâm binâ itdürüp yedimde el-ân istidâne eylediğim meblağdan bir akçe kalmamağla masrûfım keşf ve tahmîn-i sahîh ile tahmîn ve takvîm olunmak matlûbımdır didikde kazıyye bâlâda tafsîl ve beyân olunan vech üzere olduğu ba'de'l-mu'âyene ve'l-müşâhede lede's-şer'î'l-enver zâhir ve müte'ayyin oldukdan sonra mi'mârûn-ı mezbûrûn mütevellî-i mezbûr ve mürtezika-i [?] vakf ve sâyir

müslimîn muvâcehelerinde evvelâ câmi'-i mezbûr tahtında vâki' kal'e dıvarına muttasıl bir bâb kârgir mahzeni keşf ve mesâha itdiklerinde mahzen-i mezbûrın etrâfında vâki' tûlen ve arzan bi-hesâb-ı terbî'i yüz buçuk kârgir dıvarın zirâ'ı doksan akçeden dokuz bin kırk beş akçe ve yine mahzen-i mezbûrın kapusu karşı-sında bi-hesâb-ı mezbûr kırk üç buçuk zirâ' kârgir dıvarın zirâ' kezâlik doksan akçeden üç bin dokuz yüz on akçe ve yine mahzen-i mezbûrın kapusu tarafında bi-hesâb-ı mezbûr otuz altı zirâ' kârgir dıvarın zirâ'ı doksanar akçeden üç bin iki yüz kırk akçe ve yine bi-hesâb-ı mezbûr doksan bir zirâ' toloz ta'bîr olunur kubbenin zirâ'ı yüz otuzar akçeden on bir bin sekiz yüz otuz akçe ve yine söke [?] taşından kadden iki buçuk zirâ' arzan on dört parmak bir kapu ber-vech-i tahmîn bin doksan akçe ve yine timur parmaklı taş çârçubeli iki aded pencere bin dört yüz seksen akçe ki cem'an otuz bin dokuz yüz akçeye bâliğ olup ve yine mahzen-i mezbûra muttasıl kezâlik câmi'-i mezbûr tahtında olan bir bâb mahzeni mesâha itdiklerinde mahzen-i mezbûrın etrâfında vâki' tûlen ve arzan bi-hesâb-ı mezbûr kezâlik doksan bir zirâ' kârgir dıvarın zirâ'ı doksan akçeden sekiz bin yüz doksan akçe ve yine kapusu karşı-sında bi-hesâb-ı mezbûr kırk üç buçuk zirâ' kârgir dıvarın zirâ'ı doksan akçeden üç bin dokuz yüz on beş akçe ve yine mahzen-i mezbûrın kapusu tarafında tozu altı zirâ' kârgir dıvarın zirâ'ı doksan akçeden üç bin iki yüz kırk akçe ve yine bi-hesâb-ı mezbûr toloz ta'bîr olunur doksan bir zirâ' kârgir kubbenin zirâ'ı yüz otuzar akçeden on bir bin sekiz yüz otuz akçe ve yine söke taşından iki buçuk zirâ' bir kapu bin doksan akçe ve timur parmaklı taş çârçûbeyi iki pencere bin dört yüz seksen akçe ki otuz bin kırk beş akçeyi bâliğ olup ve yine cümle muvâcehesinde câmi'-i mezbûr keşf itdiklerinde câmi'-i mezbûrın bi-hesâb-ı mezbûr yüz kırk yedi zirâ' kârgir ve bir kubbesi olup zirâ' ikişer yüz kırkar akçeden otuz beş bin iki yüz seksen akçe ve yine bi-hesâb-ı mezbûr etrâf-ı erba'asında dört yüz yirmi altı zirâ' kârgir dıvarın zirâ'ı yüz kırkar akçeden elli dokuz bin altı yüz kırk akçe ve yine söke taşından çârçubeli sekiz aded timur pencere be-heri dokuzar yüz akçeden yedi bin iki yüz akçe ve yine câmi'-i

mezbûrın etrâfında cam vaz'ı için söke taşından yedi aded taş çârçube beş bin kırk akçe ve yine câmi'-i mezbûrın içinde [...] için sekiz aded taş söke bin kırk akçe ve yine câmi'-i mezbûrın içinde bi-hesâb-ı terbî'i kırk sekiz zirâ' kârgir koltuk kemeri zirâ' yüz ellişer akçeden yedi bin iki yüz akçe ve yine köfke (?) taşından bir mihrâb üç bin altı yüz akçe ve yine câmi'-i mezbûrın etrâf-ı erba'asında yüz yirmi beş zirâ' köpri zirâ'ı altmışar akçeden yedi bin beş yüz akçe ve yine câmi'-i mezbûrın bi-hesâb-ı terbî'i sakfı üzerinde yüz doksan sekiz zirâ' kiremid zirâ'ı kırkar akçeden yedi bin dokuz yüz yirmi akçe ve yine câmi'-i mezbûrın içinde dört aded taş ferş çakma kürsi bin akçe ve yine zikr olunan atîk pencereler ücreti on bir bin akçe ve yine câmi'-i mezbûrın iskele ve kalıpları için ber vech-i tahmîn yirmi beş bin akçe ve yine hammâliye ve harc-ı mavune ve sâyir masraf-ı ma'lûme yirmi beş bin yedi yüz akçe ki cem'an bir yük doksan yedi bin yüz yirmi akçeye bâliğ olup ve yine bâlâda zikr olunan câmi'-i mezbûrın tarîk-i âmm tarafında vâki' havlusu üzerinde binâ olunan üç bâb mahzenlerden mahzen-i evvel keşf ve mesâha itdiklerinde mahzen-i mezbûrın etrâfında bi-hesâb-ı mezbûr yüz doksan sekiz zirâ' kârgir divarı olup zirâ'ı doksanar akçeden on yedi bin sekiz yüz yirmi akçe ve yine mahzen-i mezbûrın kapusu kurbünde ve karşusunda bi-hesâb-ı mezbûr yüz on dört zirâ' kârgir divar zirâ'ı doksan akçeden on bin iki yüz altmış akçe ve yine bi-hesâb-ı mezbûr yüz on iki zirâ' toloz zirâ'ı yüz otuzar akçeden on dört bin beş yüz altmış akçe ve yine mahzen-i mezbûrda sâde bir taş kapu bin doksan akçe ve yine timur parmaklı taş çârçubeli iki aded pencere bin dört yüz seksen akçe ki cem'an kırk beş bin beş yüz on akçeye bâliğ olup ve yine mahzen-i sâniyi mesâha itdiklerinde etrâf-ı erba'asında bi-hesâb-ı mezbûr seksen dört zirâ'ı kârgir divarın zirâ'ı doksan akçeden yedi bin beş yüz altmış akçe ve yine mahzen-i mezbûrın içinde bi-hesâb-ı mezbûr yüz on dört zirâ' doksan akçeden on bin iki yüz altmış akçe ve yine bi-hesâb-ı mezbûr doksan sekiz zirâ' kârgir kubbe tolozu zirâ'ı yüz otuzar akçeden on iki bin yedi yüz kırk akçe ve yine timur parmaklı taş çârçubeli iki pencere bin dört yüz seksen akçe ve yine kanat taş

çârçubeli bir kapu bin doksan akçeye ve yine bi-hesâb-ı mezbûrî zirâ' toloz ta'bîr olunur kubbe zirâ'ı yüz ellîşer akçeden bin ellî akçe ki cem'an otuz dört bin dört yüz seksen akçeye bâliğ olup ve yine mahzen-i sâlisi mesâha itdiklerinde bi-hesâb-ı mezbûr yüz altmış sekiz zirâ'ı kârgir dıvarı olup zirâ' doksan akçeden on beş bin yüz yirmi akçe ve mahzen-i mezbûrın içinde bi-hesâb-ı mezbûr yüz on dört zirâ' taş dıvarın zirâ'ı doksanar akçeden on bin iki yüz altmış akçe ve yine bi-hesâb-ı mezbûr doksan sekiz zirâ' toloz zirâ' yüz otuzar akçeden on iki bin yedi yüz kırk akçe ve yine mahzen-i mezbûr tolozında yedi zirâ' kemer pâye iki bin yüz akçe ve mahzen-i mezbûrın söke taş çârçubeli iki timur pencere bin dört yüz seksen akçe ve yine mahzen-i mezbûrın kanatsız taş kemer çârçubeli bir kapu ber vech-i tahmîn bin doksan akçe ki cem'an kırk üç bin doksan akçeye bâliğ olup ve yine zikr olunan üç aded mahzenlerin üzerine tarîk-i ânımdan içerü ve mahzeninde gidecek tarîk-i hâss üzerinde fûrûş içün vaz' olunan on beş aded köprülük taş be-heri yüz ellîşer akçeden iki bin iki yüz ellî akçe ve altı aded pehlü [?] taşı bin üç yüz yirmi akçe ve yine bi-hesâb-ı terbî'i ellî altıdan zirâ' kârgir toloz kubbesi zirâ'ı yüz otuzar akçeden yedi bin ikiyüz seksen akçe ve yine söke taşdan kemer çârçubeli kanatsız bir kapu bin doksan akçe ve zikr olunan beş aded mahzenin kemerleri içün kalıb ve iskele harcı ber vech-i tahmîn on bin beş yüz akçe ki cem'an tarîk-i âmm tarafında vâki' üç aded mahzen yalnız yüz kırk beş bin beş yüz yirmi akçeye bâliğ olup zikr olunan beş bâb mahzenler ve câmi'-i şerîf min haysî'l-mecmû' pâre üç akçe hesâbı üzre yalnız dört yük üç bin beş yüz seksen beş akçeye bâliğ olup [...] mezbûre meblağ-ı mezbûrî noksânı ile vücûda gelmek mümkün değildir deyü mi'mârûn-ı mezbûrûn ve sâ'ir ebniye ve sükûf ahvâline ittîlâ'-ı tâmmı olan bî-garaz müslimîn icmâ' ve ittifâk ve bu minvâl üzre vifâk ve ittihâd itmeğîn vâki' hâli mevlânâ-yı mezbûr mahallinde ketb ü tahrîr ba'dehû ma'an irsâl olunan Mehmed bin Mehmed ve Ahmed bin İbrahim ile meclis-i şer'a gelüp alâ vukû'ihî inhâ ve takrîr itmeğîn mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi'l-âşir min şa'bânî'l-mu'azzam li-sene semâne ve mi'e ve elf

Şühûd

Fahrü'l-müderrişîn Süleyman Efendi ibn Mustafa, vakf-ı mezbûrın kâtibi Hamâmîzâde fahrü'l-eşbâh Mehmed Efendi, el-Hâcî Receb ibn İbrahim, İmam Mahmud Efendi ibn Mehmed el-imâm, Mehmed Çelebi ibn Mustafa, Ahmed Çelebi ibn Abdullah, Müezzîn İbrahim Halife ibn Ahmed, Müezzîn Mehmed Çelebi ibn Süleyman, Kayyim Mustafa Çelebi ibn Abdullah, el-Hâcî Ahmed Çelebi ibn Mehmed, Mustafa Efendi kâtib-i mi'mâr, Abdurrahman Efendi ibn Mehmed Efendi, Ali ibn Bali, Ahmed Çelebi ibn Süleyman, İbrahim Çelebi ibn Ahmed, Mehmed Çelebi ibn Abdi, Ahmed Efendi kâtib-i evkâf, Mehmed Çelebi ibn Davud, Receb Çelebi ibn Süleyman, Ahmed bin Ahmed.

1525 - 1697 (1108) İstanbul 23: 64b/1 Dava / *Adjudication*

Tophane sakinlerinden eski Konya kadısı Kerimzade Mehmet Efendi, merhum Mesut Efendi'nin oğlu İsmail Çelebi karşısında mahkemededir. Mehmet Efendi, mülkiyeti Kasım Zihgiri Vakfı'na ait olup Büyük Ayasofya Mahallesi'nde bulunan bir evin kullanım hakkını bir yıl önce Mesut Efendi'den devralmıştır. Devir işlemine ilişkin temessük belgesini de mahkemeye sunan Mehmet Efendi, Mesut Efendi'nin ölümünden sonra İsmail Çelebi'nin söz konusu eve el koymasından şikâyetçi olur. Mahkeme İsmail Çelebi'ye görüşünü sorar. İsmail Çelebi, söz konusu evin kendisine miras kaldığını belirterek Mehmet Efendi'nin anlattığı devir işlemini reddeder. Mahkeme Mehmet Efendi'den tezi doğrultusunda kanıt ister. O da ek kanıt için mahkemeden süre isterse de verilen süre içerisinde mahkemeye herhangi bir kanıt sunamaz. Bunun üzerine mahkeme, söz konusu vakfın mütevellisi el-Hac Mustafa'ya yapıldığı öne sürülen devir işlemini sorar. El-Hac Mustafa, merhumun hayattayken bir devir işlemi için kendisinden mühür istediğini ve bu mühürle kendi yazdığı bir kâğıdı mühürlediğini belirterek söz konusu devir işleminden haberi olmadığını söyler. Bunun üzerine Mehmet Efendi'nin sunmuş olduğu temessük incelenir ve evi

devralan kişinin adının yazılması gereken yerin boş bırakıldığı anlaşılır. Sonuç olarak sunulan belgeyi geçersiz sayan mahkeme, davacı Mehmet Efendi'yi elinde kanıtı olmadan dava açmaması konusunda uyarır.

Kerimzade Mehmet Efendi, a resident of Tophane and former judge of Konya, sues İsmail Çelebi, son of the late Mesut Efendi. One year earlier Mehmet Efendi bought from Mesut Efendi the usufruct rights of a house that is situated in the Büyük Ayasofya (Great St. Sophia) neighborhood and belongs to the Kasım Zihgiri Waqf. Presenting to court a promissory note (temessük) documenting the transfer, Mehmet Efendi complains that İsmail Çelebi confiscated the house following his father's death. Questioned by the court, İsmail Çelebi claims that he inherited the house in question and rejects Mehmet Efendi's testimony. The court then asks the plaintiff Mehmet Efendi to prove his claim. Mehmet Efendi requests an extension, but fails to provide evidence in the allotted time. The court then questions the waqf mutawalli el-Hac Mustafa about the claimed transfer. El-Hac Mustafa states that the decedent had requested his seal for a transfer and used it to seal a hand-written document; nevertheless, he says, he knows nothing about an actual transfer. Examining the promissory note presented by Mehmet Efendi, the court observes that the name of the buyer was left blank. Ruling the document invalid, the court instructs Mehmet Efendi not to file another case without sufficient proof.

Sâbikan Konya kâdısı olup hâlen mahrûsa-i Galata Kazâsı'na tâbi' kasaba-i Tophâne'de Ebu'l-fazl Mahmud Efendi Mahallesi'nde sâkin umdetü'l-mevâliyi'l-izâm Kerîmzâde Mehmed Efendi meclis-i şer'î şerîf-i enverde mahmiyye-i İstanbul'da Ayasofya-i Kebîr Mahallesi'nde sâkin iken bundan akdem vefât iden Mesud Efendi ibn Ahmed bin Mehmed'in sulbî kebîr oğlu İsmail Çelebi mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüp müteveffâ-yı mezbûr Mesud Efendi hâl-i huyûtında bin yüz yedi

senesi şehr-i Rebi'ülevvelinin yirmi ikinci günü ashâb-ı hayrâtdan merhûm Kasım Zihgîrî Vakfı'ndan icâre-i mu'accele ve yevmî bir akçe ücret-i mü'eccele ile taht-ı tasarrufında olup zikr olunan Ayasofya-i Kebîr Mahallesi'nde vâki' lede'l-ahâlî ve'l-cîrân ma'lûmü'l-hudûd bir bâb vakf-ı mezbûrın meşrûtiyyet üzre bi'l-fi'l mütevellîsi olan işbu hâzır bi'l-meclis el-Hâc Mustafa ibn el-Hâc Abdullah'ın izn ve ma'rifeti ile bana ferâğ ve tefvîz ben dahi tefevvüz ve kabûl idüp hattâ ferâğ-ı mezbûr temessük-i merkûma tahrîr olundıktan sonra mezbûr Mesud Efendi fevt oldukda mezbûr İsmail Çelebi menzil-i mezbûr babası müteveffâ-yı mezbûrdan kendüye intikâl itmek üzre vâzî'ü'l-yed olmağın su'âl olunup menzil-i mezbûrdan kasr-ı yed ve bana teslîme mezbûr İsmail Çelebi'ye tenbîh olunmak matlûbımdır didikde gıbbe's-su'âl mezbûr İsmail Çelebi cevâbında menzil-i mezbûr babam müteveffâ-yı mezbûr Mesud Efendi'nin ile'l-vefât taht-ı tasarrufında olup ba'de'l-vefât intikâl-i âdî ile ancak bana intikâl itmişdir deyü menzil-i mezbûra vaz'-ı yedini ikrâr lâkin ferâğ-ı mezbûr bi'l-küllîye inkâr idicek müdde'î-i mûmâ-ileyh Mehmed Efendi'den müdde'âsına mutâbika beyyine taleb olundıkda ityân-ı beyyine için istimhâl itmekle kirâren ve mirâren imhâl-i şer'î-yi birle ba'de'l-imhâl ityân-ı beyyineden bi'l-küllîye izhâr-ı acz eyledikde mütevellî-i mezbûr el-Hâc Mustafa'dan hakîkat-i hâl istifsâr olundıkda mezbûr Mesud Efendi huyûtında ferâğ-ı mezbûrdan benim haber ve âğâhım yoğiken derûn-ı temessük ben bir ferâğat yazdım mührini vir mühürleyeyim deyü parmağımdan mührimi alup kendi tahrîr eylediği hatt mühürleyüp menzil-i mezbûr mezbûr Mesud Efendi müdde'î-i mezbûra veyâ âhardan bir kimesneye ferâğat eylediği kat'â ma'lûmım değildir deyücek temessük-i mezbûra dahi nazar olundıkda tefevvüz iden kimesnenin ismi mahkûk olmağla ma'mûlün-bih dahi olmadığından mâ'adâ kazıyye vech-i meşrûh üzre olduğunu sikât-ı makbûleti'l-kelimâtdan cemî'i gafîr ve cemm-i kesîr dahi haber virdiğın mûcebiyle müdde'î-i mezbûr bilâ-beyyine bî-vech mu'ârazadan men' olunup mâ-hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundı fi'l-yevmi's-sâmin min şehri Recebi'l-ferd li-sene semâne ve mi'e ve elf

Şühûd

Mehmed Çelebi ibn Abdi, Mehmed Çelebi ibn İbrahim, Yusuf Efendi emîn-i tersâne, Ali Ağa ibn Mehmed, el-Hâc Halil Efendi ibn Mehmed.

1526 - 1697 (1108) İstanbul 23: 65b/1 Tescil işlemi / *Registration*

Merhume Ayşe, kendi soyundan olanların kullanması amacıyla Toptaşı Mahallesi'nde bir ev vakfetmiştir. Ayşe'nin soyu tükenirse söz konusu ev, eve ihtiyacı olan dindar, ilimle uğraşan bir kişiye verilecektir. Şimdi merhumenin soyunun tükenmesi dolayısıyla söz konusu evi kullanacak kimse kalmamıştır. Mahkeme de söz konusu evi, vakfiye şartı gereği, eve gereksinimi olan mahallenin imamı Mustafa'ya verir.

The late Ayşe had endowed a house in the Toptaşı neighborhood for the use of her line. After the end of her line, the house was to be used by a pious scholar in need. Now that Ayşe's line has ended, in accordance with the waqf deed (vakfiye), the court grants it to Mustafa, the neighborhood's prayer leader (imam), who is need of a residence.

Merhûme Âişe nam hâtunun süknâsı kendinden sonra ile'l-inkırâz evlâdına ba'dehüm ulemâdan süknâyâ muhtâc olan bir recül-i sâliha meşrûta vakfı olup mahmiyye-i İstanbul'da Toptaşı Mahallesi'nde vâki' bir taraftan Abdi Halife nam kimesne mülki ve bir taraftan Hasan Ağa odaları ve bir taraftan Fâtıma Hatun mülki ve bir taraftan tarîk-i hâss ile mahdûd büyût-ı adîdeyi müştamil menzilin evlâd-ı vâkıfeden mutasarrıfları olanlar fevt olup meşrûtün-lehümden kimesne kalmayup münkariz oldukları lede's-şer' zâhir ve müte'ayyin olmağla süknâ-yı menzil-i mezbûr mahlûle ve mahalle-i merkûme imamı işbu râfi'ül-kitâb Mustafa Efendi bin Mustafa eşedd-i ihtiyâc ile süknâyâ muhtâc olup mahal ve müstahikk olmağla süknâ-yı menzil-i mezbûr mezbûr

Mustafa Efendi’ye ber mûceb-i şart-ı vâkife kibel-i şer‘den tevcîh olunup tasarrufiyçün işbu vesîka-i anîka ketb ü terkîm olunup yedine def‘ olundu fi’l-yevmi’s-sâdis ‘aşer min şehri Ramazânî’l-mübârek li-sene semâne ve mi’e ve elf

Şühûd

İbrahim Çelebi bin Ahmed, Mehmed Çelebi bin Abdi, diğer İbrahim bin Mehmed, Ahmed bin Ahmed, Receb bin Süleyman, Ahmed bin Ahmed.

1527 - 1697 (1109) İstanbul 23: 69b/1 Resmi yazışma / *Official correspondence*

Sabiha Hatun Vakfı’nın Haydarhane Mahallesi’ndeki bir arsası, bir yangında zarar gördüğü için uzun zaman boş ve atıl kalmıştır. Vakıf mütevellisi Ahmet, mahkemeye giderek bu arsanın kiraya verilemediğini bildirmiştir. Bunun üzerine İstanbul kadısı Seyyit Osman, aynı mahallede bulunan bir arsasını söz konusu vakıf arsasıyla takas etmek istemiştir. Bilirkişilerle birlikte söz konusu iki arsayı da inceleyen mahkeme, önerilen takasın vakfa faydalı olduğunu bildirerek bu konuda saraydan izin istemektedir. Saraydan İstanbul Kadılığı’na yazılan bu fermenda takas edilmek istenilen arsanın daha büyük ve kira açısından daha elverişli olduğu belirtilerek söz konusu takasın yapılması emrediliyor. Takas işlemi yapılırken eski arsanın vakıf koşulları yeni arsaya aynen uygulanacaktır.

A plot located in the Haydarhane neighborhood and belonging to the Sabiha Hatun Waqf was destroyed in a fire and has since been vacant. Ahmet, mutawalli of the waqf, has reported to the court that the plot cannot be rented out. In response, Seyyit Osman, judge of İstanbul, has proposed to exchange his plot in the same neighborhood with the waqf plot. Experts investigate the two plots. Convinced that the exchange would benefit the waqf, the court seeks permission from the Porte. This is an impe-

rial order (ferman) sent by the Porte to the judge of İstanbul, stating that the proposed plot is both bigger and superior in terms of its rental potential. On these grounds, it indicates that the plots should be exchanged. Following the exchange, the stipulations in the old deed will be applied to the new plot.

Akzâ-yı kuzâtî'l-müslimîn evlâ-yı vülâti'l-muvahhidîn ma'denü'l-fazl ve'l-yakîn râfi'-i a'lâmü'ş-şerîfe ve'd-dîn vâris-i ulûmü'l-enbiyâ ve'l-mürselîn el-muhtass bi-mezîd-i inâyeti'l-meliki'l-mu'în mevlânâ İstanbul kâdısı zîdet fezâilehû tevkî'-i refî'-i hümayûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki südde-i sa'âdetime mektûb gönderüp mahmiyye-i İstanbul'da Haydarhâne Mahallesi'nde müteveffiye Sabiha Hatun Vakfı gurusın bi'l-fi'l mütevellîsi olan Ahmed bin Cafer Çavuş meclis-i şer'-i şerîfe varup mahalle-i mezbûrede vâki' a'lemü'l-ulemâ'i'l-mütebahhirîn bi'l-fi'l nakîbü'ş-şerîfim olan mevlânâ Seyyid Osman edâma'llâhü te'âlâ fezâilehûnun taht-ı icâresinde olan bir tarafı Âmine Hatun Vakfı arsası ve iki taraftan yine mevlânâ-yı müşârün-ileyhin mülki ve bir tarafı tarîk-i ânım ile mahdûd zikr olunan Sabiha Hatun Vakfı arsası muhterika ve nice eyyâm hâlî ve mu'attal ve imâret-i meremmetine mevkûfe taraf-ı vakfa bir akçe olmadığından mâ'adâ kimesne istîcâra tâlib olmamağın hâlen mevlânâ-yı müşârün-ileyhin yine mahalle-i mezbûrede vâki' bir taraftan kendi mülki ve bir taraftan dahi ba'zan kendi mülki ve ba'zan Serrâc kızı Havva Hatun ve iki taraftan tarîk-i âmm ile mahdûd mülk arsa ile istibdâl olunmak murâd olunmağla mevlânâ-yı müşârün-ileyh tarafından kıdvetü'l-ulemâ'i'l-muhakkıkîn-i müderrisînden mevlânâ İbrahim zîde ilmuḥû ve hâssa mi'mârlardan es-Seyyid Mustafa ve es-Seyyid Mehmed halîfeler ve ebniye ve sükûf ahvâline ıttılâ'-ı tâmmı olan bî-garaz müslimîn ile evvelen vakf olan arsanın üzerine varılup mesâha olundıkda tûlen ve arzan bi-hesâb-ı terbî'i beş yüz yetmiş altı zirâ' arsa olup ve zirâ'ı otuzar akçeden on yedi bin iki yüz seksen akçe ve yedi yüz on dört taş dıvar ve zirâ'ı ellişer akçeden otuz dokuz bin iki yüz yetmiş akçe ve sâyir enkâz-ı mevcûdesi

üç bin altı yüz akçe ki cem'an altmış bin yüz on beş akçeye bâliğ olup ve'l-yevm ecr-i misli iki akçe olup ve sâniyen mülk-i arsa üzerine varılup mesâha olundıkda tûlen ve arzan bi-hesâb-ı mezbûr altı yüz yirmi zirâ' arsası olup zirâ'ı yüzer akçeden altmış iki bin akçe ve altı yüz elli sekiz zirâ' cedîd taş divar zirâ'ı altmış akçeden otuz dokuz bin dört yüz seksen akçe ve sâyir enkâzı iki bin akçe ki cem'an yüz üç bin dört yüz seksen akçeye bâliğ ve'l-yevm ecr-i misli yevmî üç akçe olduğu müte'ayyin oldukdan sonra rağbet ve kıymet cihetinden mülk olan arsa vakf arsadan ekser ve evfer ve istibdâli min külli'l-vücûh cânib-i vakfa enfa' ve evlâ-yı olduğu meclis-i şer' de ihbâr olunduğın bildirüp izn-i hümâyunım virilmek bâbında inâyet ricâsına arz itmeğın istibdâl olunmak emrim olmuşdır buyurdum ki şerîfimle vusûl buldukda bu bâbda sâdır olan emrim üzre amel dahi husûs-ı mezbûra tamâm-ı hakk-ı adl üzre tekayyüd idüp göresin zikr olunan mülk arsa rağbet ve kıymet cihetlerinden vakf olan arsadan evfer ve ekser olup istibdâli her vechile vakfa evlâ ve enfa' ise istibdâli tecvîz eyleyen fukahâ-yı zü'l-ibtihâcın kavleri üzre vakf arsa mülk ve mülk olan arsa vakf olup vakf olanın şürûtı vakf-ı sâniye icrâ olunmak üzre istibdâl eyleyüp tarafeyne hüccet viresin şöyle bilesin alâmet-i şerîfe i'timâd kılasın

Tahrîren fî evâsıtı min şehri Muharremi'l-harâm li-sene 1109
Be-makâm-ı Kostantiniyye el-mahrûsa

1528 - 1696 (1108) İstanbul 23: EK-1b/1 Resmi yazışma /
Official correspondence

Mahmut Çavuş, merhum Şevketi Mehmet'in 20 kese akçesinden 13 kesesini vakfettiği gerekçesiyle bu paraya el koymuştur. Saraydan İstanbul Kadılığı'na yazılan bu fermanla, merhumun para vakfedip vakfetmediğinin araştırılması emredilmektedir. Eğer merhum hayattayken para vakfetmişse vakfiye işleminin yapılması, vakfetmemişse söz konusu paranın Mahmut Çavuş'tan alınarak hazineye gönderilmesi bildiriliyor.

Mahmut Çavuş confiscated 13 of the 20 kese (purse) akçes belonging to the late Şevketi Mehmet. He did so on the ground that the decedent had endowed the money. This imperial order (ferman) sent to the judge of İstanbul requests an investigation to determine whether the decedent had endowed any money. If the money was actually endowed, a waqf deed (vakfiye) should be issued. Otherwise, the money should be taken from Mahmut Çavuş and transferred to the treasury.

Düstûr-ı mükerrem müşîr-i müfahham nizâmü'l-âlem müdebbir-i umûri'l-cumhûr bi'l-fikri's-sâkıb mütemmim-i mehâmmi'l-enâm bi'r-re'yi's-sâ'ib mümehtid-i bünyânî'd-devleti ve'l-ikbâl müşeyyid-i erkânî's-sa'âdeti ve'l-iclâl el-mahfûfün bi-sunûf-ı avâtîfî'l-meliki'l-a'lâ âsitâne-i sa'âdetimde sadâret-i uz mâ ve vekâlet-i kübrâ kaymakamı olan vezîrim [boş] Paşa edâma'llâhü te'âlâ iclâlehü ve kıdvetü'l-emâcid ve'l-a'yân Âsitâne-i Sa'âdet'imde baş defterdârım vekîli olan [boş] zîde mecduhü tevkî-i refî'-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki bundan akdem vefât iden Şevketî Mehmed'in Mahmud Çavuş'da olan yirmi kîse akçesinin on üç kîsesini vakf olmak üzere akârât aldım deyü iddi'â idermiş sen ki İstanbul kâdısı mevlânâ Abdullah edâma'llâhü te'âlâ fazluhûsın müteveffâ-yı merkûm hâl-i huyûtında vakf idüp tescil-i şer'î ve teslîm-i mütevellî eylemiş ise vakfiyesin ve hüccet-i şer'iyyesin gönderesin ammâ vefâtından sonra da'vâ ve isbât olunmuş ise beytü'l-mâl-i müslimînin böyle zarûreti vaktinde gadr olmak bu vechile münâsib görülmeyüp ziyâde ihtimâm ve muktezâ-yı şer' üzere tekayyüd eylesesiz şer'an sâbit ve zâhir olursa hâlî üzere ibkâ olunup olmadığı sûretde yirmi kîse akçeyi tahsîl ve ber vech-i ta'cîl irsâl ve teslîm-i hazîne itdiresin deyü fermân-ı âlî-şânım sâdır olmuşdur buyurdum ki şerîfimle vardıkda bu bâbda sâdır olan emrim üzere amel idüp dahi müteveffâ-yı merkûm Şevketî Mehmed'in yirmi kîse akçesinden on üç kîsesine vakf olmak üzere akârât aldım deyü mezbûr Mahmud Çavuş iddi'â itmekle merkûm hâl-i huyûtında vakf idüp tescil-i şer'î ve teslîm-i mütevellî eylemiş ise vakfiyesin ve hüccet-i

şer'îyyesin gönderesin ammâ vefâtından sonra da'vâ ve isbât olunmuş ise beytül-mâl böyle zarûreti vaktinde gadr olmak bu vechile münâsib görölmediğinden ziyâde ihtimâm ve muktezâsı şer' üzre tekayyüd eyleyesiz şer'an sâbit ve zâhir olunmuş ise hâlî üzre ibkâ olup olmadığı sûretde yirmi kîse akçeyi tahsîl ve ber vech-i ta'cîl irsâl ve teslîm-i hazîne itdiyesin şöyle bilesin alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız fi's-sânî ve'l-'işrîn Cumâdelûlâ sene 1108

1529 - 1696 (1108) İstanbul 23: EK-3a/1 Resmi yazışma / *Official correspondence*

Bursa'nın Geyve Nahiyesi'ndeki Katluyoğa (?) ve Taşoluk köylerinin gelirlerini zeamet olarak toplama yetkisi Müteferrika Murtaza'ya verilmiştir. Geyve'deki Elvanbey Vakfı'nın mütevellisi söz konusu köylerin gelirlerinin vakfa ait olduğu gerekçesiyle Murtaza'ya engel olmaktadır. Saraydan yazılan bu ferman, defter emininden alınan bilgilere göre adı geçen köy gelirlerinin vakıfla bir ilgisi bulunmadığını ve bu gelirleri Murtaza'nın toplamaya yetkili olduğunu bildiriyor. Söz konusu mütevellinin Murtaza'yı engellemesi önlenecektir.

Müteferrika Murtaza is authorized to collect the fief revenue of the Katluyoğa (?) and Taşoluk villages in Bursa's Geyve district. On the ground that the revenues of the villages belong to the waqf, the mutawalli of the Elvanbey Waqf in Geyve has been preventing Murtaza from carrying out his duties. This imperial order (ferman) states that, based on the records of the registry officer (defter emini), the revenues of the villages do not belong to the waqf and that Murtaza is authorized to collect them. The mutawalli in question must not be allowed to interfere with Murtaza's work.

Düstûr-ı mükerrerrem müşîr-i mufahham nizâmü'l-âlem müdebbir-i umûrî'l-cumhûr bi'l-fikri's-sâkıb mütemmim-i mehâmmî'l-enâm

bi'r-re'yi's-sâ'ib mümeħhid-i bünyânî'd-devleti ve'l-ikbâl müşeyyid-i erkânî's-sa'âdeti ve'l-iclâl el-mahfûfun bi-sunûf-ı avâtıfı'l-meliki'l-a'lâ Âsitâne-i Sa'âdet'imde sadâret-i uzmâ ve vekâlet-i kübrâ kayim-makamı olan vezîrim İbrahim Paşa edâma'llâhü te'âlâ iclâlehü ve a'lemü'l-ulemâ'i'l-mütebahhirîn efdalü'l-fudalâ'i'l-müteverri'in yenbû'u'l-fazl ve'l-yakîn keşşâfû'l-müşkilâtı'd-dîniyye hallâlû'l-mufasssalâtı'l-yakîniyye miftâh-ı künûzi'l-hakâyık misbâhu rumûzi'd-dekâyık el-muhtass bi-mezîd-i inâyeti'l-meliki'l-a'lâ Anadolu kâdiaskerliği pâyesiyle İstanbul kâdısı olan mevlânâ Abdullah edâma'llâhü te'âlâ fezâilehü tevkî-i refî-i hümayûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki nişân-ı hümayûnım virilen dergâh-ı mu'allâm müteferrikalarından kıdvetü'l-emâcid ve'l-ekârim Müteferrika Murtazâ zîde mecduhü dergâh-ı mu'allâma arz-ı hâl idüp Bolı Sancağı'nda ve nâhiyesinde Gedriğ [?] nam karye ve gayrıda kırk dokuz bin altı yüz doksan bir akçe ze'âmete berât-ı şerîfimle mutasarrıf olup Hüdâvendigâr Sancağı'nda Geyve Nâhiyesi'nde kırk dokuz nefer re'âyâ ve bin beş yüz akçe yazusu olan karye-i Katluyoğa [?] ma'a karye-i Taşoluk ve hâsılıyla tah-tında mezra'a-ı Turgutlu kurâ-yı uhrâyla bir görilüp yirmi bir bin sekiz yüz doksan yedi akçe ber-icmâl olmağla tamâmıyla mûmâ-ileyhin ze'âmet-i mülhakâtından iken yine Geyve Nâhiyesi'nde vâki' Elvan Bey Evkâfı mütevellîsi olan [boş] nam kimesne zikr olunan Katluyoğa ma'a karye-i Taşoluk için vakf-ı merkûmın evkâfındandır deyü hilâf-ı defter müdâhil ve iki seneden berü fuzûlî zabt ve mahsûlün kabz idüp ta'addî itmekle bundan akdem defter emîni arzı mücebince emr-i şerîf virilüp ve mürâfa'a-i şer' olundıklarında vakfın alâkası olmamağla men' olunmuşiken memnû' olmayup yine ol vechile dahl ve ta'arruz eyledüğü bil-dirüp mütevellî-i mezkûr İstanbul'da olmağla ahvâllerini şer'le görilüp ze'âmet-i mülhakâtından olan karyelerine müdâhale olunmayup ve fuzûlî kabz eyledüğü mahsûli alıvirilmek bâbında hükm-i hümayûnım ricâ itmeğin defterhâne-i âmiremde mahfûz olan rûznamçe-i hümayûn ve defter-i icmal ve mufasssal ve defter-i evkâfa mürâca'at olundıkda Geyve Nâhiyesi'nde olmak üzre Katluyoğa ma'a Taşoluk ve hâsılıyla tahtında ma'a mezra'a-i

Turgudlu yirmi dokuz nefer re'âyâ ile beş yüz akçe yazusu olup kurâ-yı uhrâyla bir görölüp yirmi bir bin sekiz yüz doksan yedi akçe ber-icmâl ve icmâl-i mezbûr tamâmıyla mûmâ-ileyh Mûteferrika Murtazâ'nın karye ve berâtına dâhil olup Katluyoğa ma'a karye-i Taşoluk vakfın alâkası yokdır deyü bi'l-fi'l defter emîni olan iftihârü'l-emâcid ve'l-ekârim Mehmed Hâşimîzâde mecduhû arz itmeğin sen ki vezîr-i müşârün-ileyhsin defter emîni arzı mûcebince görmek emrim olmuşdır buyurdum ki emr-i şerîfim vusûl buldukda bu bâbda sâdır olan emrim üzre amel idüp dahi defter emîni arzı mûcebince mûmâ-ileyhin kayd ve berâtına dâhil ze'âmet-i mülhakâtında Katluyoğa ma'a karye-i Taşoluk vakfın alâkası olmamağla mütevellî-i mezkûrî hilâf-ı defter dahl ve ta'arruz itdirmeyesin ve dahl idüp berâtı mûcebince tahvîl-i târihe düşen mahsûlünde kabzen ne mikdâr nesne ahz itmiş ise ba'de's-sübût hükm idüp bî-kusûr alıvirüp min ba'd kânûn ve defter ve mukaddemâ [...] virilen emr-i hümayûna hilâf kimesneye iş itdirmeyüp husûs-ı mezbûr için tekrâr emrim varılmalu eylemeyesin şöyle bilesin alâmet-i şerîfe i'timâd kılasın tahrîren fî evâhiri Cumâdelûlâ sene 1108

Be-makâm-ı [sahrâ-yı] Edirne

1530 - 1696 (1108) İstanbul 23: EK-7b/1 Resmi yazışma / *Official correspondence*

Daha önce vefat eden Şevketî'nin varisi olmadığı için el-Hac Derviş'e emanet bıraktığı 10.500 kuruş hazineye devrolmuştur. Saraydan yazılan bu ferman, söz konusu paranın merhum tarafından 11 yıl önce vakfedildiği mahkeme kayıtlarından anlaşıldığından, bu paranın vakıf mütevellisine verilmesini emrediyor.

The 10,500 kuruş estate of the late Şevketi, which he had entrusted with el-Hac Derviş, was transferred to the treasury because he had no legal heirs. This imperial order (ferman) decrees that, since court records reveal that the decedent endowed

the sum 11 years earlier, the money should be transferred to the waqf mutawalli.

Düstûr-ı mükerrem müşîr-i mufahham nizâmü'l-âlem müdebbir-i umûri'l-cumhûr bi'l-fikri's-sâkıb mütemmim-i mehâmmi'l-enâm bi'r-re'yi's-sâ'ib mümeahhid-i bünyânî'd-devleti ve'l-ikbâl müşeyyid-i erkânî's-sa'âdet ve'l-iclâl el-mahfûfun bi-sunûf-ı avâtıfı'l-meliki'l-a'lâ Âsitâne-i Sa'âdet'imde sadâret-i uzma ve vekâlet-i kübrâ kayim-makamı olan vezîrim paşa edâma'llâhü te'âlâ iclâlehü tevkî-i refî-i hümayûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki bundan akdem bilâ-vâris fevt olan Şevketî'nin terekisinden olmak üzere Validehanı bâzârgânlarından el-Hâc Derviş mahzeninde bulunan yedi kîse akçeyi müteveffâ-yı mezbûr on bir sene mukaddem vakf-ı şer'î ve tescîl-i kâdı idüp vakf olduğu iş'âr ve beyne'n-nâs mütevellisine teslim olunmak üzere hâlen İstanbul kâdısı mevlânâ Abdullah'a edâma'llâhü te'âlâ fezâiluhü i'lâm itmekle imdi on bir sene mukaddem vakf-ı şer'î ve tescîl-i kâdı olmuş Hacı Derviş'de emânet bulunup mîrîden ahz ü kabz olunan üç bin beş yüz gurusu ma'rifet-i şer'le girü mütevellisine redd ve teslim oluna deyü fermân-ı âlî-şânım sâdır olmuştur buyurdum ki hükm-i şerîfimle vardıkda bu bâbda sâdır olan emrim üzere amel idüp dahi sen ki vezîr-i müşârün-ileyhsin vech-i meşrûh üzere on bir sene mukaddem vakf-ı şer'î ve tescîl-i kâdı olmuş Hacı Derviş'de emânet bulunup taraf-ı mîrîden ahz ü kabz olunan meblağ-ı merkûm üç bin beş yüz gurusu ma'rifet-i şer'le girü mütevellisine redd ve teslim eylesin şöyle bilesin âlâmet-i şerîfe i'timâd kılasın tahrîren fi'l-yevmi's-sânî 'aşer min Cumâdelâhire sene 1108

Edirne el-mahrûsa

1531 - 1697 (1108) İstanbul 23: EK-7b/2 Tescil işlemi / *Registration*

Merhum Şevketî el-Hac Mehmet Efendi'nin vakfettiği paranın mütevellisi el-Hac Mahmut, hazine görevlisi el-Hac Hüseyin ile

birlikte mahkemededir. El-Hac Hüseyin, merhumun vefatından sonra varisi olmadığı için Derviş Mehmet Ağa'da emanet olarak kalan 3500 kuruşuna el koymuştur. Daha sonra bu paranın merhum tarafından vakfedilmiş olduğu anlaşılmıştır. Saraydan gelen ferman, söz konusu paranın mütevellîye verilmesini emretmiştir. El-Hac Mahmut, söz konusu parayı el-Hac Hüseyin'den aldığını söyler. El-Hac Hüseyin söylenilenleri onaylar. Mahkeme de yapılan işlemi sicile kaydeder.

El-Hac Mahmut, mutawalli of the cash waqf founded by the late Şevketî El-Hac Mehmet Efendi, is in court with treasury officer el-Hac Hüseyin. The latter has confiscated 3500 kuruş that the decedent had entrusted to Derviş Mehmet Ağa, on the ground that he had no legal heirs. Later, it became apparent that he had endowed the funds. An imperial order (ferman) instructed the transfer of the sum to the waqf mutawalli. El-Hac Mahmut states that he received the money from el-Hac Hüseyin. El-Hac Hüseyin corroborates his testimony. The court registers the transaction.

Husûs-ı âti'z-zikrin mahallinde ketb ü tahrîri için sâdır olan fermân-ı âlîye imtisâlen kibel-i şer' den irsâl olunan el-Hâc Halil Efendi ibn Mehmed mahmiyye-i İstanbul'da hâlen şikk-ı evvel defterdârı vekîli olan umdetü'l-emâcid ve'l-ekârim el-Hâc Hüseyin Efendi ibn el-Hâc Mahmud'ın mahmiyye-i mezbûrede Mahmud Bey Mahallesi'nde sâkin olduğu menziline varup zeyl-i kitâbda muharrerü'l-esâmî müslimîn huzûrlarında akd-i meclis-i şer'-i hatîr eyledikde mahmiyye-i mezbûrede merhûm ve mağfûrûn-leh Ebü'l-feth Sultan Mehmed Hân aleyhi'r-rahmeti ve'r-rıdvân câmi'-i şerîfi kurbünde Haraccı Muh-yiddin Mahallesi'nde vâki' merhûm Şevketî el-Hâc Mehmed Efendi Vakfı'na meşrûtiyet üzre bi'l-fî'l mütevellî olan el-Hâc Mahmud Ağa ibn Sefer meclis-i ma'kûd-ı mezbûrda mûmâ-ileyh Hüseyin Efendi mahzarında bi't-tevliye ikrâr ve takrîr-i kelâm idüp vâkıf-ı mezbûr Şevketî el-Hâc Mehmed Efendi zikr olunan Ebü'l-feth Sultan Mehmed Hân câmi'-i şerîfinde

ba'd [...] otuz aded eczâ-yı şerîfe tilâvetiyçün işbu vakfiyye-i ma'mûlün-bihâ nâtika olduğu üzre vakf ve habs ve tescîl-i şer'î ve teslîmü'l-mütevellî eylediği be-her kîsesi beş yüz guruşdan yedi kîsede mevcûd üç bin beş yüz guruş mahmiyye-i mezbûrede Vâlidehanı'nda tüccârdan el-Hâc Derviş Mehmed Ağa odasında emâneten mahfûz iken mezbûr Şevki el-Hâc Mehmed Efendi fevt oldukda vâris-i ma'rûfı olmayup terekesi cânib-i beytû'l-mâla 'âid olmak üzre sâir terekesiyle meblağ-ı mevkûf-ı mezbûr üç bin beş yüz guruşı mûmâ-ileyh el-Hâc Hüseyin Efendi ahz ü kabz ve bâ-fermân-ı âlî Karadeniz'de Çayağzı nâm mahalde müceddeden binâ olunan kalyonlar masârifini Çukadâr Osman Bey yediyle kabza me'mûr olan dergâh-ı âlî kapucibaşlarından el-Hâc Hüseyin Ağa'ya îsâl ve irsâl ile musarrıf eyledikten sonra meblağ-ı mezbûr üç bin beş yüz guruşı ber-vech-i meşrûh vakfiye-i ma'mûlün-bihâ nâtika olduğu üzre merhûm-ı mezbûr el-Hâc Şevketî Mehmed Efendi'nin eczâ-yı şerîfe tilâvetiyçün vakf olduğu taraf-ı saltanat-ı aliyyeye arz ve i'lâm olundıkda meblağ-ı mevkûf-ı mezbûr üç bin beş yüz guruşı cânib-i mîrîden vakf-ı mezbûr için bana redd ü teslîm olunmak bâbında rikâb-ı hümayûn-ı şevket-makrûndan emr-i şerîf-i cihân-mutâ' ihsân olunmağla imtisâlen-leh mûmâ-ileyh el-Hâc Hüseyin Efendi [...] irsâliyesi malından bâb-ı hümayûn hazînesinde mevcûd olan maldan meblağ-ı mezbûr üç bin beş yüz guruşdan bâ-fermân-ı âlî vakf için bana redd ve teslîm ben dahi tevliyetim hasebiyle yedinden bi't-tamâm ahz ü kabz eyledim didikde gıbbe't-tasdîki'ş-şer'î vâki' hâli mezbûr Halil Efendi mahallinde ketb ü tahrîr idüp ba'dehû ma'an ba's olunan Ali bin Mehmed ve Mehmed bin Ahmed ile meclis-i şer'a gelüp alâ vukû'ihî inhâ ve takrîr eylemeğin mâ-hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundu fî 29 Cumâdelâhire sene 1108

Şühûd

El-Hac Hasan Ağa ser-veznedâr, el-Hâc Mahmud Ağa bin Mahmud, Ömer Ağa bin Hüseyin, Osman Efendi bin Şaban, Osman Bey bin Abdullah, el-Hâc Mahmud Ağa bin Hasan, Ahmed Çelebi bin Derviş, Ahmed Bey bin Abdullah.

1532 - 1697 (1108) İstanbul 23: EK-13b/1 Resmi yazışma /
Official correspondence

Saraydan gelen bir ferman dolayısıyla mahkeme, Yenikapı bölgesinde oturan İran Ermenilerine ait olan Hızır İlyas Kilisesi'nin onarımı için bölgede bilirkişilerle bir keşif yapmıştır. Yapılan bu keşfe göre kilise, İstanbul'da 1660'ta (H. 1070) çıkan Büyük Yangın'da oldukça zarar görmüştür. Ayrıca İstanbul'un fethinden sonra Hristiyanlar tarafından onarılmasına izin verilmeyen kiliselerden olduğu anlaşılan bu kilise ile Aya Nikola Kilisesi'nin arsaları Fatih Sultan Mehmet tarafından Valide Sultan'a hibe edilmiştir. Valide Sultan da o zamanlar bu kiliselerin arsalarını Koca Mustafa Paşa Vakfı'na ait birkaç dükkân ve oda ile takas etmiştir. Şimdi Hızır İlyas Kilisesi'nin arsasının Koca Mustafa Paşa Vakfı tarafından başkalarına kiralandığına ilişkin hüccet ve temessük olduğunu belirten İstanbul Kadılığı, bu nedenle onarımın mümkün olmadığını bildiriyor. Saraya yazılan bu dilekçe, söz konusu durumdan dolayı nasıl hareket edilmesi gerektiğine ilişkin saraydan yanıt beklenildiğini belirtiyor.

In accordance with an imperial order (ferman), the court conducted an investigation with experts concerning the restoration of the Hızır İlyas Church in Yenikapı, which belongs to Iranian Armenians. The investigation revealed that the church was damaged severely in the 1660 (AH 1070) Great Fire of İstanbul. In addition, it was identified as one of the churches that Christians were banned from restoring after the conquest of İstanbul. The plot of this particular church and that of the Aya Nikola Church were donated to Valide Sultan (mother of the Sultan) by Mehmet II (the Conqueror). Valide Sultan exchanged these plots with several rooms and stores belonging to the Koca Mustafa Paşa Waqf. Invoking a hujjet and a promissory note (temessük) proving that the waqf rented out the plot of the Hızır İlyas Church, the court notes that it cannot be restored. This is a petition sent to the palace, requesting guidance on how to proceed, in light of the current situation.

İzzetlü sa'âdetlü karındaşım paşâ-yı celîlü'l-kadr hazretlerinin huzûr-ı izzetlü fevrleri savbına i'zâz ve ikrâm ile dürer-i da'avât sâfiyât-ı muhabbet-nümâ ve arez-teslimât ve âfiyât-ı meveddet-intimâ iltihâkıyla zamîr-i münîr-i mühr-i tenvîrlere inhâ-i muhlisâne budur ki şâh-ı ve'l-câh tarafından te'kîd-i mebânî-i sulh için risâlet ile der-i devlete gelen ebu'l-Ma'sûm Han'ın Erâmine-i Acem için ta'mîrini iltimâs itdiği kenîse husûsı için bundan akdem keyfiyet-i ahvâli sıhhati üzre yoklanup ta'mîrine müşâhede-i şer'îye var mıdır vukû'ı üzre i'lâm oluna deyü fermân gönderilmişidi cenâb-ı şerîfin ve İstanbul kâdısı efendi ve sekbanbaşı ağa ve mi'mârbaşı ve mi'mâr halîfeleri ve sâir ol havâlide vâki' cemâ'at-i müslimînin müsinn ve ihtiyârlarından ve Erâmine tâ'îfesinden cemm-i gafîr ile Yenikapu kurbünde Hızır İlyas Kenîsesi demekle ma'rûf kenîsenin üzerine varılup ve arâzîsi mesâha ve hâlen mevcûd olan binâsı keşf olundukda kenîse âsârından bir eser mevcûd olmadığından gayrı bin yetmiş târihinde vâki' harîk-i kebîrden mukaddem kenîse-i merkûme muhterik oldukdan sonra binâ olunmayup ancak bir kaç sene keçe ve aba tutılup harîk-i kebîrde ol dahi muhterik oldukda kenîse-i merkûme ile Aya Nikola Kenîsesi hîn-i fetihde nasarâ yedinde ibkâ olunan kenâyisden olmayup erâmine tâ'îfesi mezbûr kenîseyi fuzûlî tasarruf itdikleri sâbit olmağla arsarları merhûme Vâlide Sultan râbe serâhâya cennet-mekân merhûm Sultan Mehmed Hân'ın hatt-ı hümayûnlarıyla hîbe ve temlîk olunup sultân-ı müşârün-ileyhâ dahi bâğçe ve kapusu kurbünde olan câmi'-i şerîfi ihyâ buyurdıkları vakitte civârında vâki' Koca Mustafa Paşa Evkâfı'ndan Balık Pazarı kapusu dâhilinde vâki' dekâkîn ve odalar arsarları ile zikr olunan iki kenîse arsarları istibdâl ve ba'dehû Koca Mustafa Paşa Vakfı tarafından âhara mu'accele ve mü'eccele ile icâr olunduğunun hücec ve temessükât sûretleri ile vâki' hâli kâdî-i müşârün-ileyh arz ve bir tarikle kenîse olmak üzre ta'mîrine müsâ'ade-i şer' olmadığı i'lâm eylemeleriyle elçi-i mûmâ-ileyh ebul-Ma'sûm Han iltimâsları üzre kenîse binâsına bir vechile mesâğ-ı şer'î olmadığın ifâde ve bu husûs için tekrâr iltimâs ile sûret-i âhar tevki'inde olmayup tevakkuf eylemeleri bâbında kat'î cevâb viresiz

Fî 7 Şaban sene 1108

DİZİN, Cilt 5-8

(Rakamlar bu dört ciltteki kayıt numaralarıdır)

Kayıt numaralarının ciltlere dağılımı

C. 5: 1-487

C. 6: 488-926

C. 7: 927-1279

C. 8: 1280-1532

Abdi Çelebi Vakfı, 485, 655	Akşemseddin Vakfı, 1512
Abdi Subaşı Mahallesi, 293, 390, 836, 952	Alaca Mescid Mahallesi, 191, 435, 1132, 1134, 1141, 1213, 1227, 1299
Abdullah Ağa Mahallesi, 780	Alaca Mescid Vakfı, 1299, 1336
Abdurrahman Ağa Vakfı, 1291, 1309	Alaman Cemaati, 1204
Abdülbaki Çelebi Vakfı, 946	Ali Ağa Vakfı, 358, 455, 635, 811, 836, 1188, 1225, 1252, 1375
Abdülbaki Efendi Vakfı, 164, 168, 172, 1326, 1439	Ali Bey Vakfı, 10, 879, 1297
Abdülkadir Efendi Vakfı, 344, 1087, 1121, 1517	Ali Çelebi Mescidi Vakfı, 435
Abid Çelebi Mahallesi, 1042	Ali Çelebi Vakfı, 37, 299, 437
Acurkapı, 90	Ali Halife Vakfı, 597, 598
Ağa Kapısı, 881, 1384	Ali Kethüda Vakfı, 713
Ağaçkakan Mahallesi, 1465	Ali Mismâri Vakfı, 562
Ağazade Vakfı, 163	Ali Paşa Camisi, 91, 461, 1292
Ağriboz. Bkz. Eğriboz	Ali Paşa Camisi Vakfı, 91
Ahırkapı, 1457, 1461	Ali Paşa Mahallesi, 50, 918
Ahî Çelebi Mahallesi, 543, 984, 1136	Ali Paşa Vakfı, 25, 167, 366, 618, 991, 1109, 1218, 1274, 1284
Ahî Çelebi Mahkemesi, 287, 1415	Ali Reis Vakfı, 439
Ahî Çelebi Vakfı, 524	Alime Hatun Vakfı, 1432
Ahidname, 212	Altı Boğaca Mahallesi, 1205, 1237, 1238
Ahmed Bey Medresesi, 106, 109	Altı Boğaca Vakfı, 1205
Ahmed Çavuş Mescidi, 532	Altımermer, 503, 888, 898, 901, 911, 917, 938, 1131, 1451
Ahmed Çavuş Vakfı, 305, 1460	Amasya, 813
Ahmed Çelebi Vakfı, 363, 393, 658, 768, 1044, 1078, 1126, 1149, 1150, 1172, 1259, 1417	Anadolu Hisarı, 1437, 1493
Ahmed Kethüda Vakfı, 1333	Ankara, 225, 227, 1360, 1414, 1460, 1507
Ahmed Paşa Vakfı, 574, 751, 900, 902, 907, 985	Antep, 1516
Akbıyık Mahallesi, 858, 1024	Arabacı Bayezid Mahallesi, 1157, 1451
Akkirman, 98, 102, 112, 364, 365, 420	Araççı Musa Mahallesi, 1123
Aksaray, 222, 533, 566, 601, 807, 808, 837, 912, 913, 936, 1011, 1038, 1039, 1120, 1187, 1208, 1209, 1350, 1410, 1499	Arap Çarşısı, 20, 146, 425, 462, 658, 682, 686, 707
Akseki Mahallesi, 552, 1082	Arap Kapısı, 218, 1320
Akşehir, 208, 629	Âri Sinan Paşa Vakfı, 770
Akşemseddin Mahallesi, 800, 1004, 1084	Arnavutköy, 375, 459, 1343
	Arpa Emni Mahallesi, 1020, 1021
	Arzuhal, 103, 105, 110, 111, 112, 114, 208, 212, 215, 216, 217, 219, 364,

- 420, 964, 965, 1053, 1210, 1211, 1279, 1341, 1342, 1343, 1344, 1346, 1347, 1476, 1477, 1480, 1482, 1506, 1507, 1532
- Avarız, 1, 3, 50, 156, 212, 217, 226, 306, 328, 364, 371, 380, 520, 529, 534, 551, 571, 621, 719, 727, 856, 981, 1022, 1030, 1040, 1061, 1082, 1094, 1106, 1120, 1146, 1174, 1251, 1308, 1324, 1339, 1343, 1344
- Arveş Mehmed Efendi Vakfı, 995
- Asam Ahmed Çelebi Vakfı, 363
- Asude Sultan Vakfı, 497
- Aşar, 111, 409, 565, 779, 944, 1367
- Aşçı, 148, 354, 1044, 1200, 1288, 1327, 1357, 1409, 1437
- Aşık Paşa Mahallesi, 591, 592, 1097, 1352, 1395
- At Pazarı, 1517
- Atik Ali Paşa Camisi, 532
- Atik Ali Paşa Mahallesi, 306, 532, 771, 939, 978, 1348
- Atik Ali Paşa Vakfı, 25, 618, 991
- Atik Mahmud Ağa Vakfı, 1159
- Atik Murad Paşa Camisi, 614, 1038, 1039, 1427
- Atik Murad Paşa Mahallesi, 801, 1011, 1171, 1175, 1176, 1179, 1180, 1183, 1184, 1206, 1499
- Atik Murad Paşa Vakfı, 533, 837, 1011, 1039, 1208, 1209
- Atik Valide Sultan Vakfı, 1482
- Attar, 11, 239, 363, 375, 506, 599, 784, 812, 831, 941, 1002, 1020, 1053, 1064, 1107, 1196, 1216, 1239, 1248, 1307, 1350, 1356, 1369, 1414, 1433, 1445, 1449, 1510
- Avcıbey Mahallesi, 226, 328, 1043, 1457
- Avcılar Mescidi, 885
- Avlonya Sancağı, 1267
- Avni Efendi Vakfı, 1056
- Avrat Pazarı, 1003, 1363, 1471
- Aya Nikola Kilisesi, 1532
- Aya Yorgi Mahallesi, 646
- Ayakapısı, 991, 1170
- Ayakkabıcı, 282, 283, 506, 555, 570, 641, 738, 994, 1024, 1166, 1227, 1233, 1242, 1289, 1313, 1413, 1450, 1520
- Ayandiriye Kilisesi Vakfı, 452
- Ayas Subaşı Vakfı, 8, 9
- Ayasofya Camisi, 63, 79, 160, 579, 1104, 1474, 1501
- Ayasofya Vakfı, 8, 67, 142, 149, 197, 240, 467, 468, 474, 476, 478, 560, 706, 707, 709, 769, 790, 844, 883, 915, 928, 984, 1024, 1032, 1036, 1060, 1132, 1398, 1413, 1424, 1508, 1509
- Ayasofya-i Kebîr Mahallesi, 569, 579, 730, 1010, 1105, 1525
- Ayasofya-i Kebîr Vakfı, 142, 149, 197, 240, 242, 243, 467, 468, 560, 707, 790, 844, 928, 984, 1024, 1032, 1036, 1060, 1105, 1115, 1132, 1424, 1508, 1509
- Ayaspaşa Mahallesi, 1309
- Ayazma Kapısı, 1418
- Aydın Kethüda Mahallesi, 1452
- Aydıncık, 106, 107, 109, 111
- Ayıntab. *Bkz.* Antep
- Aynı Hatun Vakfı, 628, 1249
- Ayşe Hatun Vakfı, 34, 124, 125, 203, 204, 417, 421, 482, 578, 688, 784, 799, 1231, 1332, 1375, 1495
- Ayşe Sultan Vakfı, 61, 76, 77, 638, 760
- Azablar Mahallesi, 844
- Azapkapı, 43, 45, 468, 648, 660
- Bâb Mahkemesi, 851, 869, 873, 957, 1104, 1460
- Baba Hamza Vakfı, 874
- Baba Hasan Alemlî Mahallesi, 1162
- Baba Hasan Ali Mahallesi, 1207
- Baba Hasan Mahallesi, 824
- Baba Haydar Mahallesi, 2
- Baba Nakkaş Vakfı, 1427, 1460
- Bafravi Mustafa Efendi Vakfı, 586
- Bahçekapı, 876, 971, 1089, 1472, 1477
- Bakkal, 291, 400, 431, 476, 478, 492, 583, 590, 664, 688, 1011, 1097, 1101, 1115, 1245, 1263, 1296, 1328, 1364, 1413, 1419, 1474, 1502, 1523, 1524
- Baklacı Mahallesi, 1145
- Baklalı Mahallesi, 1202
- Balaban Ağa Mahallesi, 546, 1433, 1460
- Balat, 240, 242, 243, 248, 305, 405, 675, 680, 688, 770, 887, 894, 968, 970, 990, 991, 1087, 1089, 1158, 1161, 1355, 1376, 1504

- Balat Kapısı, 240, 242, 243, 248, 305, 405, 887, 970, 990, 991, 1087, 1089, 1161, 1355, 1376, 1504
- Balık Pazarı, 79, 177, 202, 222, 441, 706, 1219, 1280, 1288, 1293, 1477, 1532
- Balıkçı, 706, 1280
- Bali Ağa Vakfı, 287, 290
- Bali Çavuş Vakfı, 490
- Bali Paşa Mahallesi, 1019, 1128
- Balkapanı, 844, 931, 1474
- Balta Limanı, 733, 1260
- Bandırma, 106, 107, 109, 111, 217
- Bayezid Ağa Mahallesi, 1163
- Bayezid Bey Vakfı, 1170
- Bayram Paşa Vakfı, 881, 1033, 1086
- Bedreddin Bey Vakfı, 80, 81, 82
- Bedreddin Vakfı, 138
- Behram Kethüda Vakfı, 197
- Behram Paşa Vakfı, 977
- Bekce, 106, 107, 109
- Bekir Paşa Camisi, 923
- Bektaş Efendi Vakfı, 141, 175, 737, 1265, 1413
- Belgrad Bahçesi Köyü, 27, 44
- Belgrad, 44, 1384
- Belgradî Mustafa Efendi Vakfı, 752
- Belkıs Hatun Vakfı, 22, 35, 36, 99, 1259, 1407
- Benefşe Adası, 145, 976
- Berat. *Bkz.* Ferman
- Bereketoğlu Mahallesi, 39
- Bereketzade Mahallesi, 37, 39, 40, 117, 157, 190, 291, 1222, 1256, 1268, 1276, 1349
- Bereketzade Vakfı, 693, 734
- Bergos, 779, 799, 1322, 1373
- Beşiktaş, 10, 23, 453, 483, 654, 728, 985, 1056, 1216, 1225, 1226, 1235, 1236, 1245, 1251, 1263, 1266, 1270, 1272, 1274, 1279, 1280, 1318, 1331, 1332, 1335, 1346, 1488
- Beyceğiz Mahallesi, 385, 1063
- Beykoz, 1493
- Beyoğlu Sarayı Mahallesi, 271, 430, 826
- Beyşehir Sancağı, 18
- Beyzade Mahmud Efendi Vakfı, 1405, 1468
- Bezzâz-ı Cedid Mahallesi, 803
- Bezzazistân-ı Atik, 1100, 1489, 1520
- Bıçakçı Alaeddin Mahallesi, 511
- Bıçakçı Mahallesi, 1042
- Bit Pazarı, 535, 541, 615, 810
- Boğazkesen Kalesi. *Bkz.* Rumeli Hisarı
- Bolu, 48, 551, 804, 1001
- Bostancı Ali Ağa Mahallesi, 881
- Bostancıbaşı Ali Ağa Mescidi, 884
- Bozacı, 247, 1248
- Bozahane, 244, 247, 281, 324, 496, 533, 664, 665, 669, 671, 672, 673, 760, 1062, 1118
- Börekçi, 444, 572, 707, 732, 1081, 1203, 1413
- Bucakbağı Mahallesi, 795, 880, 1361
- Burdur, 571
- Bursa, 94, 106, 107, 109, 194, 216, 409, 846, 962, 1334, 1529
- Bursalı Kadı Ali Çelebi Vakfı, 962
- Buyuruldu, 1347, 1450, 1478
- Bülbül Hatun Vakfı, 813
- Büyük Baba Vakfı, 1124
- Büyük Çekmece, 1399
- Büyük Davud Ağa Vakfı, 969
- Büyük Karaman, 555
- Büyük Lanka, 847, 1476
- Büyük Valide Camisi Vakfı, 112
- Büyükdere, 95, 183, 757, 1223, 1321
- Cafer Ağa Mahallesi, 522
- Cafer Ağa Vakfı, 624, 640, 966, 1455
- Cafer Bey Vakfı, 193
- Cafer Çelebi Mahallesi, 1095, 1365, 1366, 1401
- Cafer Çelebi Muallimhanesi Vakfı, 96, 222
- Cafer Çelebi Vakfı, 104, 105, 121, 132, 133, 220
- Cafer Paşa Vakfı, 122, 150, 205
- Cağaloğlu Sarayı, 1080, 1101
- Cami-i Atik Mahallesi, 11, 1001, 1422
- Cami-i Kebir Mahallesi, 1, 5, 12, 31, 55, 63, 67, 116, 119, 146, 439, 462, 645, 658, 693, 699, 713, 722, 828, 1027, 1215, 1221, 1241, 1261, 1276, 1277, 1278, 1300, 1302, 1303, 1307, 1330, 1431
- Canbaz Mustafa Mahallesi, 815
- Canbaziye Mahallesi, 932, 933, 1103, 1427
- Cebecibaşı Mahallesi, 891, 1234

- Cebecibaşı Vakfı, 1413
 Cedit Ali Paşa Vakfı, 550
 Cedit Mesih Paşa Mahallesi, 849
 Cemal Çelebi Vakfı, 825
 Cemal Hayreddin Vakfı, 1176
 Cemşidi Hatun Vakfı, 1096
 Cerrah Mehmed Paşa Camisi, 932, 933
 Cerrahbaşı İshak Bey Mahallesi, 1427
 Cevher Ağa Vakfı, 808
 Cezayir, 65, 71, 72
 Cibali Kapısı, 521, 560, 777, 1105, 1115, 1398, 1458, 1509
 Cihangir Mahallesi, 8, 13, 464, 1224, 1271, 1310, 1327
 Cihannüma Mahallesi, 1235
 Cinane Hatun Vakfı, 513
 Cizye, 38, 94, 98, 101, 102, 210, 211, 215, 216, 364, 365, 368, 387, 420, 647, 779, 1267, 1343, 1344
 Cündbaşı Hürrem Vakfı, 911
 Cündi Hürrem Bey Vakfı, 1131
 Cündi Vakfı, 894

 Çadırcı Ahmed Mahallesi, 954, 1124, 1427, 1516
 Çadırcı Hayreddin Vakfı, 561
 Çadırcı Muhyiddin Vakfı, 773
 Çakır Ağa Mahallesi, 515, 791, 827, 841, 875
 Çakır Ağa Vakfı, 12, 686, 937
 Çalık Ahmed Ağa Vakfı, 1385
 Çalık Osman Vakfı, 994
 Çankırı, 1507
 Çatmamescid Mahallesi, 1240, 1286
 Çavuş Mescidi Mahallesi, 1353
 Çavuşbaşı Mehmed Ağa Vakfı, 611
 Çelebioğlu Mahallesi, 287, 618, 783, 867, 894, 905, 919, 927, 992
 Çengelköy, 65, 172, 1450, 1513
 Çenger. *Bkz.* Çengelköy
 Çerağî Hamza Mahallesi, 1177, 1415, 1416
 Çerağî Hasan Mahallesi, 1417, 1434
 Çerağî Mehmed Mahallesi, 1483
 Çerkez Ağa Vakfı, 389, 617
 Çeşme, 854, 908, 917, 1042, 1139, 1256, 1313, 1332, 1408, 1462, 1487
 Çıkırcı Kemal Mahallesi, 865, 1402, 1445
 Çırakçı Hamza Vakfı, 798

 Çırakçı Mahallesi, 670
 Çırakçı Mehmed Vakfı, 1062
 Çiftlik, 114, 728, 824, 888, 896, 938, 1007, 1068, 1395, 1399, 1423, 1425
 Çoban Çavuş Mahallesi, 951
 Çoban Çavuş Vakfı, 1435
 Çoban Kasım Mahallesi, 1270
 Çorlu, 524
 Çörekçi, 1255, 1282
 Çukacı, 438, 649, 790, 1235
 Çukur Camisi, 461, 670
 Çukur Hamamı Mahallesi, 639
 Çukur Mahallesi, 387, 761, 854

 Davud Ağa Vakfı, 969, 1333
 Davudpaşa İskelesi, 1360, 1414
 Davudpaşa Mahallesi, 842, 1046, 1427
 Davudpaşa Mahkemesi, 554, 1427
 Dâye Hatun Mahallesi, 1434, 1496
 Dâye Hatun Vakfı, 618
 Debbag. *Bkz.* Derici
 Debbag Yunus Mahallesi, 505, 741, 1121, 1173, 1488, 1517
 Debbaghane. *Bkz.* Tabakhane
 Debbagzade Hacı Hasan Mahallesi, 1022, 1023, 1061
 Defterdar Abdüsselam Vakfı, 882
 Defterdar Derviş Efendi Vakfı, 332
 Defterdar Mahmud Efendi Vakfı, 1285
 Defterdar Mehmed Efendi Vakfı, 1199
 Defterdar Mustafa Efendi Vakfı, 950, 1002
 Defterdar Seyfullah Vakfı, 491
 Defteri Mehmed Efendi Vakfı, 401
 Değirmen, 5, 113, 171, 206, 207, 224, 287, 290, 348, 392, 516, 573, 622, 657, 664, 675, 680, 697, 705, 717, 760, 771, 833, 834, 900, 917, 937, 1007, 1064, 1076, 1092, 1138, 1251, 1255, 1283, 1347, 1349, 1360, 1367, 1387, 1404, 1414, 1422
 Dellak Hüseyin Vakfı, 666
 Demirci, 749, 828
 Derbendi Kazası, 30
 Derici, 91, 97, 505, 551, 741, 981, 993, 1022, 1023, 1061, 1121, 1173, 1488, 1508, 1509, 1517
 Derviş Ali Mahallesi, 822, 922, 1114
 Devrek Kazası, 48
 Dimetoka, 207, 1153, 1416

- Dirâye Mahallesi, 661
 Divane Ali Mahallesi, 787, 1385
 Dizzariye Camisi, 1124
 Dizdarzade Mehmed Çelebi Vakfı, 632, 774
 Dizdarzâde Mehmed Efendi Vakfı, 774
 Döndü Hatun Vakfı, 601
 Dragoman Vakfı, 717
 Dülbendci Süleyman Mahallesi, 762
 Dülgerzade Mahallesi, 950, 1002, 1337, 1338, 1450

 Ebu İshak Vakfı, 409
 Ebubekir Ağa Vakfı, 1325
 Ebülfazl Mahmud Efendi Mahallesi, 1525
 Ebülfazl Mahmud Efendi Vakfı, 19, 451, 1004, 1021, 1113, 1194
 Ebülfazl Vakfı, 19, 451
 Eceovası Nahiyesi, 54
 Edhem Paşa Mahallesi, 1198
 Edirne, 96, 104, 105, 121, 132, 133, 222, 565, 934, 1038, 1163, 1375, 1416, 1456, 1516
 Edirnekapi, 228, 274, 275, 291, 381, 627, 631
 Efdalzade Mahallesi, 532, 917
 Efdalzade Vakfı, 203, 204
 Eğin Kazası, 1093
 Eğriboz, 1341, 1342
 Eğrikapi, 859, 1412
 Ekmekçiabaşı Mahallesi, 213, 1218, 1234
 Ekmekçiabaşı Vakfı, 213
 Ekmekçioğlu Mahallesi, 1100
 Ekmekçizade Ahmed Paşa Vakfı, 985
 Ekserci Mahallesi, 1498
 Elhac Abdi Vakfı, 651
 Elhac Ahmed Mahallesi, 1035, 1275, 1437
 Elhac Ahmed Vakfı, 447, 480, 850, 1035
 Elhac Ali Vakfı, 195, 219
 Elhac Ama Mahallesi, 58, 165, 444, 1231, 1284
 Elhac Bayram Kaftani Vakfı, 1379
 Elhac Bayram Mahallesi, 906, 1350
 Elhac Bayram Vakfı, 906
 Elhac Cafer Vakfı, 135
 Elhac Davud Vakfı, 1418
 Elhac Ebubekir Vakfı, 1470
 Elhac Evliya Mahallesi, 1146
 Elhac Ferhad Mahallesi, 583, 1215, 1249
 Elhac Ferruh Vakfı, 722
 Elhac Hakkı Vakfı, 735
 Elhac Hamza Mahallesi, 897, 1400
 Elhac Hamza Vakfı, 85
 Elhac Hasan Mahallesi, 993, 1356
 Elhac Hasan Vakfı, 551, 658, 993
 Elhac Hüseyin Mahallesi, 554, 619, 810, 1420, 1435
 Elhac Hüsvrev Mahallesi, 131, 1308
 Elhac İlyas Mahallesi, 237, 278, 378, 746, 859
 Elhac İlyas Vakfı, 146, 778, 998, 1081
 Elhac İsa Mahallesi, 282, 283, 332, 363, 392, 396, 596, 770, 990, 991, 1376
 Elhac Kasım Vakfı, 441
 Elhac Kemal Mahallesi, 16
 Elhac Küçük Mahallesi, 497
 Elhac Mahmud Vakfı, 1349
 Elhac Mehmed Reis Vakfı, 1330
 Elhac Mehmed Vakfı, 585, 904, 961
 Elhac Memi Mahallesi, 650, 1219, 1313
 Elhac Memi Vakfı, 116, 119, 777
 Elhac Muhyiddin Mahallesi, 303, 368, 637, 1167
 Elhac Mustafa Vakfı, 173, 528
 Elhac Ömer Mahallesi, 1056
 Elhac Ramazan Vakfı, 378
 Elhac Süleyman Vakfı, 551
 Elhac Şaban Mahallesi, 1333
 Elhac Timur Mahallesi, 1371, 1497, 1507
 Elhac Yakub Vakfı, 1383
 Elhac Yusuf Vakfı, 1173, 1517
 Elvan Bey Vakfı, 1529
 Elvanoğlu Mahallesi, 623
 Elvanzade Camisi, 995
 Elvanzade Mahallesi, 604, 642, 769, 878, 907, 930, 1200, 1375, 1494
 Emekyemez Mahallesi, 5, 41, 426, 1123, 1319
 Emin Bey Mahallesi, 575, 884, 1391, 1432, 1460
 Emin Nureddin Vakfı, 1102, 1172, 1426
 Emin Sinan Mahallesi, 1385
 Emine Hanım Vakfı, 1522
 Emine Hatun Vakfı, 123, 930, 1370, 1527
 Emir Ali Mahallesi, 156
 Emir Buhari Tekkesi, 354
 Emir Buhari Vakfı, 891, 1205
 Emir Hayreddin Vakfı, 450, 456

- Emir Sultan Vakfı, 215, 217
 Emir Yorgâni Vakfı, 354, 357
 Emr-i Şerif, 94, 95, 97, 99, 100, 101, 102, 103, 106, 107, 108, 109, 212, 214, 217, 218, 220, 364, 420, 638, 639, 641, 643, 1027, 1341, 1345, 1456, 1474, 1476, 1477, 1482, 1508, 1509
 Erdek, 94, 106, 107, 109, 215, 217, 1344
 Ereğli Mahallesi, 892, 1077, 1078
 Esirci Kemal Mahallesi, 1124, 1295, 1383
 Eski İmaret Mahallesi, 759, 1025
 Eski Saray, 112, 500, 709, 760, 824, 943, 1443
 Eşkiya, 1118
 Et Meydanı, 1148
 Eyne Bey Mahallesi, 847
 Eyne Bey Vakfı, 835
 Eyüp, 2, 11, 100, 103, 112, 236, 244, 269, 282, 314, 315, 324, 363, 377, 567, 638, 742, 828, 835, 877, 888, 896, 938, 976, 999, 1007, 1027, 1035, 1066, 1091, 1197, 1278, 1409, 1413, 1448, 1457, 1481, 1514
 Eyüp Ensari Vakfı, 2, 1027
 Eyüp Sultan Türbesi, 811
 Eyyühüm Efendi Camisi Vakfı, 1217
 Eyyühüm Efendi Mahallesi, 43, 1217, 1232
 Fahri Hatun Vakfı, 1134
 Fani Hatun Vakfı, 182
 Fatih Camisi, 399, 513, 1136, 1260, 1426, 1512, 1518, 1531
 Fatma Hatun Vakfı, 55, 93, 300, 603, 622, 1059, 1491
 Fatma Sultan Vakfı, 1177
 Fener Kapısı, 400, 740, 887, 1070, 1445, 1458
 Fenerbahçe, 388
 Ferhad Ağa Mahallesi, 937, 1464
 Ferhad Ağa Vakfı, 721, 1221, 1464
 Ferhad Çavuş Vakfı, 492
 Ferhad Paşa Vakfı, 803, 970, 1434
 Feridun Bey Vakfı, 115
 Ferman, 46, 94, 96, 98, 104, 105, 110, 111, 112, 113, 195, 207, 208, 209, 210, 215, 216, 217, 219, 220, 364, 480, 483, 485, 486, 487, 569, 577, 644, 649, 654, 802, 876, 883, 920, 960, 964, 965, 1086, 1210, 1211, 1267, 1279, 1341, 1342, 1343, 1344, 1345, 1346, 1367, 1375, 1475, 1479, 1480, 1506, 1507, 1508, 1527, 1528, 1529, 1530
 Ferruh Kethüda Vakfı, 24, 120, 396, 419, 990, 991, 1091, 1161, 1305, 1306
 Fethiye Camisi, 1440, 1441
 Fetva, 209, 213, 486, 647, 1035, 1346
 Feyzullah Efendi Vakfı, 1166
 Fındıklı, 186, 427, 698, 1056, 1088, 1096, 1121, 1214, 1238, 1255
 Fındıklı Zaviyesi, 186
 Fırın, 2, 22, 23, 35, 36, 147, 171, 180, 206, 250, 332, 381, 444, 454, 467, 502, 554, 639, 648, 658, 661, 662, 664, 688, 697, 698, 705, 707, 713, 716, 723, 744, 771, 833, 834, 877, 959, 1068, 1228, 1255, 1282, 1313, 1319, 1346, 1347, 1375, 1395, 1399, 1413, 1424, 1477, 1490
 Filibe, 525, 1393, 1416
 Firuz Ağa Mahallesi, 488, 788, 1006, 1224, 1256, 1324, 1339
 Firuz Ağa Vakfı, 1058, 1330
 Françeşko Mahallesi, 5, 203, 204, 689
 Frenk Kilisesi, 423, 467, 468
 Fundalık, 78, 1236, 1263
 Fütuha Hatun Vakfı, 307
 Galata Sarayı, 1108, 1307
 Galata Zindanı, 1250
 Galatasaray Mahallesi, 159
 Garp Kapısı, 442, 1056, 1227, 1231
 Gazanfer Ağa Medresesi, 889
 Gazanfer Ağa Vakfı, 457, 889, 1008, 1224, 1227, 1481
 Gazi Hüseyin Paşa Vakfı, 1500
 Gazi İbrahim Paşa Vakfı, 714
 Gazi Sinan Paşa Vakfı, 1441
 Gazi Süleyman Paşa Vakfı, 553
 Gebze, 409, 1042
 Gedik Ahmed Paşa Vakfı, 902
 Gelibolu, 54, 103, 106, 107, 109
 Gemlik, 94, 361, 420, 846
 Gereke Kazası, 1406
 Geyve Nahiyesi, 1529
 Girit, 1416, 1500
 Göksu, 884, 1493

- Gönen, 113, 114, 396
 Görice Kazası, 942
 Gureba Hüseyin Ağa Mahallesi, 1381
 Gül Camisi Mahallesi, 516, 872, 904, 1121, 1170, 1469
 Gülbeste Hatun Vakfı, 582
 Gülefruz Hatun Vakfı, 59
 Gülfem Hatun Mahallesi, 1008
 Gülnevaz Hatun Vakfı, 41
 Gültrağna Vakfı, 890
 Gümüşhane, 282, 283, 1456
 Güvercinlik, 207
- Habbaz, 20, 250, 287, 290, 467, 468, 554, 705, 713, 881, 906, 1047, 1054, 1375
 Hacı Ali Mahallesi, 161, 909
 Hacı Durmuş Vakfı, 1520
 Hacı Hamza Mahallesi, 1071, 1400, 1454
 Hacı Hamza Mescidi Vakfı, 831, 832
 Hacı Hatun Vakfı, 619, 1286
 Hacı Rüstem Mahallesi, 1393
 Hacı Ahmed Çelebi Mahallesi, 1172
 Hacı Ahmed Vakfı, 318
 Hacı Bayram Mahallesi, 964, 1350
 Hacı Hasan Vakfı, 433
 Hacı Hüseyin Vakfı, 537, 1469
 Hacı İlyas Kaftani Mescidi Vakfı, 548
 Hacı Mehmed Vakfı, 526
 Hacı Mustafa Vakfı, 528, 538
 Hacı Piri Vakfı, 499
 Hacı Sinan Vakfı, 1162
 Hacı Süleyman Vakfı, 551, 1028
 Hadım Hasan Paşa Vakfı, 177
 Hadım Sinan Paşa Vakfı, 438, 649
 Hadımkapı, 44
 Hadımpınarı, 49
 Haffaf. *Bkz.* Ayakkabıcı
 Haffaflar Çarşısı, 1289, 1450
 Hafız Ahmed Paşa Vakfı, 751
 Hafız Ahmed Vakfı, 64
 Hafız Mustafa Çelebi Mahallesi, 407
 Hafız Mustafa Çelebi Vakfı, 407
 Halil Çelebi Vakfı, 763, 1197
 Halil Hasan Paşa Vakfı, 1232
 Halim Sinan Paşa Vakfı, 649
 Halvetiye Tarikatı, 1404, 1517
 Hamam, 5, 11, 175, 186, 201, 442, 479, 497, 504, 577, 639, 737, 811, 837, 862, 915, 916, 930, 950, 953, 969, 985, 995, 1002, 1025, 1038, 1039, 1097, 1122, 1125, 1135, 1184, 1208, 1209, 1260, 1269, 1274, 1290, 1363, 1420, 1457, 1480, 1511, 1514, 1517, 1519, 1521, 1523, 1524
 Hamamcı, 500, 501, 625, 1008, 1053, 1161, 1196, 1313
 Hamamcı Muhyiddin Mahallesi, 286, 300, 862, 968
 Hamdullah Vakfı, 79
 Hamid Efendi Vakfı, 239, 1268
 Hamid Sancağı, 1461
 Hamza Ağa Vakfı, 423, 1486
 Hamza Çavuş Vakfı, 316
 Hamza Fakih Mahallesi, 840, 1197
 Hamza Paşa Vakfı, 1145
 Hançerli Sultan Vakfı, 1457
 Hanım Hatun Vakfı, 483, 728
 Hani Hatun Vakfı, 69, 268
 Haraç vergisi, 98, 108, 212, 387
 Haraççı Muhyiddin Mahallesi, 1377, 1403, 1497, 1531
 Haraççı Mehmed Mahallesi, 1220
 Haraççıbaşı İshak Bey Mahallesi, 1053
 Haremeyn-i Muhteremeyn Vakfı, 1111, 1474, 1482
 Haremeyn-i Şerifeyn Vakfı, 973, 1104, 1111, 1171, 1310, 1363
 Harik. *Bkz.* yangın
 Hasan Ağa Mahallesi, 859, 867, 877, 882, 948, 1242, 1492, 1514
 Hasan Ağa Vakfı, 40, 51, 154, 196, 199, 209, 379, 382, 385, 397, 817, 1355
 Hasan Efendi Vakfı, 89, 616, 1038
 Hasan Halife Mahallesi, 513, 1085
 Hasan Kethüda Vakfı, 1347
 Hasan Paşa Mahallesi, 983, 1419, 1502
 Hasan Paşa Vakfı, 157, 177, 269, 281, 282, 283, 314, 315, 445, 629, 654, 740, 1348, 1448, 1467, 1490
 Hasan Şerif Vakfı, 1494
 Haseki Sultan Vakfı, 5, 274, 275, 291, 589, 631, 917
 Hasköy, 205, 1035, 1172, 1330, 1448, 1495, 1511
 Hatib Muhyiddin Mahallesi, 517, 1106
 Hatice Hatun Vakfı, 284, 446, 1442
 Hatice Sultan Bahçesi, 1331
 Hatice Sultan Mahallesi, 254, 381, 627

- Hatip Muhyiddin Mahallesi, 517, 1106
 Havâs-ı Refia. *Bkz.* Eyüp
 Havyarcı, 687, 694
 Haydar Ağa Vakfı, 842, 1363
 Haydar Paşa Mahallesi, 1203, 1411
 Haydar Paşa Vakfı, 677, 1411
 Haydarhane Mahallesi, 1121, 1127, 1527
 Haydarpaşa, 388
 Hayrünissa Hatun Vakfı, 1196
 Hayyat Abdullah Vakfı, 934
 Hekim Şirvani Vakfı, 667, 668
 Hekimbaşı Musa Efendi Vakfı, 1244
 Hemdem Çavuş Vakfı, 169
 Hendekbaşı Mahallesi, 723
 Hızır Bey Mahallesi, 409, 577, 743, 1125, 1205
 Hızır Çavuş Mahallesi, 675, 680
 Hızır Çavuş Mescidi, 675, 680
 Hızır İlyas Kilisesi, 1532
 Hızır İlyas Mahallesi, 87
 Hobyar Mahallesi, 233, 559, 626, 1046, 1363
 Hoca Halil Mahallesi, 883
 Hoca Hamza Vakfı, 941, 1454
 Hoca Hayreddin Mahallesi, 234, 509, 848, 874, 947, 1048, 1518
 Hoca Hayreddin Vakfı, 448, 475, 482, 565, 830, 1162
 Hoca Piri Mahallesi, 925
 Hoca Şemseddin Vakfı, 202
 Hoca Üveys Mahallesi, 818, 998, 1143
 Hoca Üveys Vakfı, 584
 Hoca Paşa, 584, 876, 1109, 1375, 1413, 1467
 Hoca Paşa Camisi, 584
 Hoşkadem Mahallesi, 1133, 1135, 1169
 Hristos Mahallesi, 51
 Huban Hatun Vakfı, 793
 Hundi Hatun Vakfı, 1151
 Hücet, 16, 42, 85, 95, 131, 148, 198, 209, 220, 250, 290, 375, 459, 502, 510, 552, 647, 680, 709, 728, 777, 801, 831, 832, 873, 874, 916, 954, 957, 959, 965, 983, 999, 1018, 1022, 1095, 1098, 1110, 1118, 1125, 1127, 1131, 1139, 1157, 1180, 1183, 1184, 1187, 1211, 1251, 1263, 1314, 1316, 1322, 1352, 1353, 1357, 1365, 1368, 1370, 1371, 1374, 1407, 1426, 1444, 1452, 1460, 1465, 1466, 1488, 1490, 1493, 1502, 1507, 1508, 1509, 1532
 Hüma Hatun Vakfı, 549
 Hüzmüş Bey Vakfı, 663
 Hürrem Çavuş Vakfı, 512, 580
 Hüsam Bey Mahallesi, 1261
 Hüsam Efendi Vakfı, 407
 Hüseyin Ağa Camisi, 591, 592
 Hüseyin Ağa Mahallesi, 1130, 1381, 1453, 1461
 Hüseyin Ağa Vakfı, 126, 152, 224, 271, 308, 426, 470, 471, 477, 591, 592, 701, 702, 703, 736, 811, 1016, 1381
 Hüseyin Bey Vakfı, 408, 518
 Hüseyin Çavuş Vakfı, 323, 411, 1046, 1363
 Hüseyin Çelebi Vakfı, 783
 Hüsnâ Hatun Vakfı, 652, 766, 1175, 1179
 Hüsrev Bey Vakfı, 1226
 Hüsrev Çelebi Vakfı, 653
 Hüsrev Kethüda Vakfı, 436, 1122
 Hüsrev Paşa Vakfı, 659
 İvaz Efendi Mahallesi, 269
 İbrahim Ağa Vakfı, 87, 913, 1310, 1416
 İbrahim Çavuş Vakfı, 760, 875, 1360, 1414
 İbrahim Efendi Mahallesi, 1088, 1291, 1424
 İbrahim Efendi Vakfı, 396, 1413
 İbrahim Paşa Camisi, 687, 927, 980, 1302
 İbrahim Paşa Mahallesi, 504, 1116, 1437
 İbrahim Paşa Vakfı, 57, 61, 74, 76, 77, 162, 214, 383, 431, 625, 687, 694, 714, 905, 1328
 İbrahim Yazıcı Mahallesi, 561
 İçki vergisi, 101, 106, 107, 109, 110, 248, 253
 İlyas Çelebi Vakfı, 86, 90, 147, 171, 173
 İlyas Medresesi, 106
 İmamzade Mustafa Efendi Vakfı, 519
 İmrâlı, 101, 217, 1343, 1344
 İncesu Kasabası, 1360, 1414
 İnoç, 103
 İpotek. *Bkz.* İstiglal
 İran Ermenileri, 1532
 İshak Çelebi Vakfı, 453
 İskele, 218, 412, 782, 799, 830, 917, 1051,

- 1105, 1254, 1300, 1320, 1344, 1360,
1374, 1414, 1446, 1474, 1524
İskender Bey Vakfı, 771
İskender Paşa Mescidi Vakfı, 680
İskender Paşa Vakfı, 1300
İskender Vakfı, 127, 1300
İsmail Ağa Vakfı, 1003, 1419
İsmail Çelebi Vakfı, 877
İstanbuli Ali Efendi Vakfı, 843, 845
İstiglal, 4, 8, 10, 15, 21, 24, 26, 29, 33, 39,
40, 41, 51, 53, 56, 59, 62, 63, 64, 65,
67, 68, 69, 74, 77, 80, 81, 82, 84, 86,
89, 90, 93, 120, 122, 123, 127, 129,
130, 131, 134, 135, 136, 138, 152,
154, 159, 163, 166, 167, 168, 169,
172, 173, 174, 178, 181, 182, 185,
190, 200, 205, 221, 223, 235, 238,
255, 258, 259, 260, 261, 262, 263,
264, 265, 266, 267, 270, 271, 276,
277, 278, 279, 280, 288, 289, 296,
297, 299, 302, 303, 304, 305, 306,
308, 309, 310, 311, 312, 313, 316,
317, 319, 320, 321, 322, 323, 327,
328, 330, 331, 334, 335, 336, 337,
338, 339, 340, 341, 342, 343, 345,
346, 347, 349, 350, 351, 352, 353,
355, 358, 359, 360, 362, 363, 369,
370, 372, 373, 374, 376, 377, 378,
379, 380, 382, 383, 384, 389, 391,
393, 394, 395, 397, 398, 401, 402,
403, 404, 405, 406, 408, 410, 411,
413, 414, 415, 416, 417, 419, 421,
422, 424, 426, 427, 436, 445, 449,
450, 451, 456, 457, 466, 469, 470,
471, 473, 477, 481, 493, 508, 511,
513, 514, 519, 521, 525, 526, 528,
530, 538, 544, 562, 581, 588, 594,
599, 600, 603, 604, 605, 607, 612,
617, 624, 630, 635, 659, 666, 677,
683, 684, 685, 689, 692, 695, 696,
701, 702, 703, 708, 712, 718, 720,
721, 724, 726, 728, 730, 745, 754,
755, 758, 763, 765, 766, 767, 786,
791, 796, 798, 799, 800, 822, 829,
836, 847, 850, 853, 860, 879, 888,
891, 893, 896, 903, 928, 938, 948,
979, 981, 988, 989, 994, 1000, 1004,
1020, 1021, 1045, 1059, 1076, 1096,
1107, 1108, 1113, 1120, 1147, 1156,
1172, 1174, 1191, 1192, 1194, 1195,
1216, 1219, 1222, 1224, 1227, 1233,
1236, 1239, 1240, 1242, 1244, 1245,
1248, 1251, 1252, 1253, 1262, 1268,
1271, 1273, 1289, 1290, 1297, 1299,
1324, 1327, 1331, 1334, 1339, 1365,
1366, 1389, 1392, 1393, 1395, 1401,
1403, 1417, 1452, 1505, 1521, 1522
İstinye, 833, 834, 1260, 1264, 1267, 1297,
1300, 1304, 1314, 1321, 1329
İstinye Mahkemesi, 1314
İzmir, 1169, 1323, 1416, 1422, 1423,
1424, 1425, 1448, 1474
İzmit, 12, 782, 830, 882, 1354, 1356,
1359, 1381, 1404, 1416, 1450, 1511,
1513, 1514
İznikmid. *Bkz.* İzmit
Kabakulak Mahallesi, 1143
Kabasakal Mahallesi, 812, 1104
Kabasakal Sinan Ağa Mahallesi, 883,
1461, 1501
Kabasakal Sinan Ağa Vakfı, 883
Kadı Alaeddin Vakfı, 321, 521
Kadı Mehmed Efendi Camisi, 1212
Kadiasker Camisi Mahallesi, 491
Kadıçeşme, 908, 1121
Kadıköy, 388, 934, 1416, 1521
Kadırga Limanı, 609, 851, 869, 873, 884,
960, 965, 1369, 1389, 1427
Kadızade Efendi Vakfı, 351, 593
Kadızade Mehmed Efendi Vakfı, 866
Kadifeci, 1213
Kadri Çelebi Vakfı, 206
Kadri Efendi Vakfı, 1001
Kahvehane, 245, 396, 633, 665, 671, 682
Kakac Şemseddin Vakfı, 1364
Kalafatçı Mahallesi, 118
Kalafatçıbaşı Vakfı, 712
Kalafatlı, 207
Kalamış, 388
Kalavere Cemaati, 867, 919
Kalenderhane Mahallesi, 839, 1153, 1337,
1338, 1515
Kaliçeciler Köşkü Mahallesi, 785, 1144
Kalkancılar Çarşısı, 1294
Kamer Hatun Vakfı, 256, 257, 398, 518,
801, 980, 1132, 1141
Kandıra, 920

- Kapıağası Mahallesi, 1119
 Kapıdağı, 106, 107, 109, 110, 216, 217, 1064, 1343, 1344, 1416, 1522
 Kaptan Sinan Paşa Vakfı, 181, 293
 Kara Ali Vakfı, 1428
 Kara Emin Vakfı, 20, 557
 Kara Kethüda Vakfı, 1321
 Kara Mustafa Vakfı, 32
 Karabaş Mahallesi, 305, 405, 1013, 1079, 1089, 1355, 1413, 1429, 1457, 1470
 Karaçelebi Vakfı, 165
 Karaçelebizade Mahmud Efendi Medresesi Vakfı, 888, 893, 896, 898, 901, 938
 Karaferiye Cemaati, 596
 Karagöz Bey Zaviyesi Vakfı, 944
 Karagümrük, 239, 532, 843, 1366
 Karagümrük Çarşısı, 239
 Karakız Mahallesi, 545, 908
 Karaköy, 22, 35, 36, 47, 52, 53, 141, 147, 167, 171, 173, 175, 178, 180, 197, 198, 206, 440, 456, 457, 467, 480, 484, 649, 661, 690, 717, 737, 828, 1123, 1413
 Karaköy Kapısı, 52, 649, 828, 1123
 Karaman Vilayeti, 601, 629
 Karamürsel, 179, 1313
 Karasi Sancağı, 107
 Karataş Mahallesi, 536
 Kars, 1095, 1446
 Kasap, 97, 112, 146, 197, 275, 291, 405, 429, 463, 480, 602, 851, 893, 970, 1009, 1088, 1096, 1151, 1152, 1158, 1228, 1255, 1323, 1340, 1360, 1362, 1414, 1445, 1460, 1486, 1508, 1509
 Kasap İvaz Mahallesi, 602, 1009, 1152
 Kasap İlyas Mahallesi, 1143, 1151, 1158, 1360, 1362, 1414
 Kasım Ağa Vakfı, 381, 747, 779, 908, 964, 1139
 Kasım Bey Vakfı, 581
 Kasım Göneni Mahallesi, 396
 Kasım Paşa Vakfı, 47, 73, 332, 348, 661, 667, 668, 691, 732, 878, 1276
 Kasım Zihgiri Vakfı, 1525
 Kasımpaşa, 4, 36, 43, 56, 89, 131, 156, 181, 184, 185, 236, 447, 463, 488, 523, 705, 713, 716, 1212, 1215, 1217, 1219, 1229, 1232, 1235, 1237, 1238, 1240, 1241, 1243, 1246, 1247, 1249, 1259, 1275, 1278, 1279, 1281, 1294, 1295, 1298, 1308, 1312, 1333, 1382, 1484
 Kasımpaşa Camisi, 236, 523
 Kasımpaşa Camisi Vakfı, 523
 Kastamonu, 924
 Katalan Cemaati, 907
 Kâtip Bali Mescidi Mahallesi, 520
 Kâtip Bali Mescidi Vakfı, 520
 Kâtip Bali Vakfı, 536, 550
 Kâtip Hüsameddin Vakfı, 507, 508
 Kâtip Hüsrev Mahallesi, 857, 1018, 1076, 1467
 Kâtip Hüsrev Vakfı, 679, 1018
 Kâtip Kasım Mahallesi, 562, 913, 994, 1195, 1270, 1407, 1438, 1439
 Kâtip Mehmed Çelebi Vakfı, 147, 171, 479, 678
 Kâtip Mehmed Efendi Vakfı, 1282
 Kâtip Muslihiddin Mahallesi, 230, 273, 380, 911, 948, 1131, 1185, 1364, 1440, 1441, 1449
 Kâtip Mustafa Çelebi Mahallesi, 59, 1090, 1269
 Kâtip Mustafa Çelebi Vakfı, 8
 Kâtip Sinan Vakfı, 454, 1369
 Kâtip Şemseddin Mahallesi, 582, 587
 Kâtip Şemseddin Vakfı, 1513
 Kavala, 1
 Kayazade Mehmed Çavuş Vakfı, 689
 Kazgancıbaşı Mahallesi, 1273
 Kazganî Sadi Mahallesi, 1354, 1463
 Kazganıbaşı Hamza Ağa Vakfı, 1486
 Kebapçı, 618, 1310
 Keçeci Piri Mahallesi, 821, 956, 972, 981, 1140, 1142, 1143
 Keçeci Piri Mahallesi, 764, 821, 956, 972, 981, 1140, 1142, 1143
 Keçi Hatun Mahallesi, 964
 Kefçe Dede Mahallesi, 1067, 1207
 Kefelü Mahallesi, 344
 Kemal Bey Mahallesi, 912
 Kemal Paşa Mescidi, 572
 Kemankeş Kara Mustafa Paşa Vakfı, 1523, 1524
 Kenan Ağa Vakfı, 569
 Kenise. *Bkz.* kilise
 Kenise-i Kebire Vakfı, 959
 Kerime Hatun Vakfı, 355, 370

- Kestel Vakfı, 620, 953
 Keşiş, 1064, 1070, 1211, 1360, 1414
 Kethüda Hatun Mahallesi, 843, 1193
 Kıbrıs, 820, 1401
 Kılıç Ali Paşa Camisi, 1292
 Kılıç Ali Paşa Vakfı, 1218, 1274
 Kırkçeşme, 916, 975, 1375, 1446
 Kırkkilise Mahallesi, 597
 Kız Ali Ağa Vakfı, 1159
 Kızıl Kilisesi, 452
 Kızıl Mescid Mahallesi, 1193
 Kızıtaş Mahallesi, 534, 550, 733, 738, 802, 827, 1430
 Kızıtaş Mahallesi. *Bkz.* Kızıtaş Mahallesi
 Kibar Ali Paşa Vakfı, 1109
 Kilâri Mehmed Ağa Vakfı, 948
 Kilercibaşı Ahmed Ağa Vakfı, 1290
 Kilise, 26, 37, 48, 157, 180, 228, 371, 390, 423, 429, 452, 467, 468, 488, 876, 883, 930, 959, 968, 992, 1035, 1210, 1374, 1532
 Kilise Camisi Mahallesi, 228, 371, 930
 Kirmastı Kasabası, 813, 955, 962
 Koca Hacı Sofu Mehmed Paşa Vakfı, 1471
 Koca Mustafa Paşa Camisi, 1451, 1514
 Koca Mustafa Paşa Mahallesi, 1033, 1154, 1427, 1465
 Koca Mustafa Paşa Vakfı, 245, 1198, 1506, 1514, 1532
 Koca Sinan Vakfı, 1375
 Kocaeli, 1482
 Koğacı Dede Mahallesi, 566, 797, 809, 924, 1099, 1120, 1405
 Koğacı Dede Vakfı, 566
 Koloğlu Mahallesi, 472, 473
 Korucular Çarşısı, 969
 Koruk Mahmud Mahallesi, 838
 Kudüs, 418, 926, 1210, 1211, 1431
 Kudüs-i Şerif Vakfı, 926
 Kulaksız Mahallesi, 4, 1259
 Kule Kapısı, 1222, 1228, 1242
 Kuloğlu Mahallesi, 1289, 1290, 1317
 Kumkapı, 1053
 Kurşunlu Mahzen, 1523, 1524
 Kurşunlu Türbe Mahallesi, 784
 Kurşunlu Türbesi, 540, 572
 Kurtuluş, 170, 691, 1279
 Kuruçeşme, 182, 878, 1266, 1331
 Kurukavak Mahallesi, 1091
 Kuyumcu, 441, 627, 709, 927, 1245, 1488
 Kuyumcubaşı Mahallesi, 1139
 Kuzguncuk, 1413, 1494
 Küçük Ayasofya Mahallesi, 884, 1164
 Küçük Çekmece, 1066
 Küçük Karaman, 496, 742, 751, 947, 1050, 1364
 Küçük Mustafa Vakfı, 278
 Küçük Piyale Paşa Mahallesi, 1205, 1237, 1238
 Küçükçekmece, 1007, 1066, 1092
 Küçükpazar, 1125
 Kürekçi Kapısı, 1247, 1402
 Kürekçibaşı Süleyman Ağa Vakfı, 1358
 Kürekçibaşı Vakfı, 143
 Kürkcübaşı Şemseddin Bey Vakfı, 535, 790
 Kürkcübaşı Şemsi Bey Vakfı, 790
 Kütahya, 1138
 Laleliçeşme, 1139, 1408
 Lalezar Mehmed Efendi Vakfı, 1192
 Langa, 847, 926, 1360, 1414, 1439, 1476
 Larendi Kasabası, 494, 601
 Latife Hatun Vakfı, 1453
 Lonca Çarşısı, 704
 Lonca Mahallesi, 60, 66, 142, 149, 151, 163, 454, 697, 720, 730
 Macuncu Mahallesi, 1129
 Maçka Kazası, 1049
 Maçoka Mahallesi, 1216
 Maden Ahmed Efendi Vakfı, 1190
 Mahbeşe Hatun Vakfı, 230
 Mahi Hatun Vakfı, 892
 Mahmud Efendi Vakfı, 404, 405, 796, 894, 943, 1021, 1255, 1359, 1405, 1468
 Mahmudpaşa Mahallesi, 958, 1070, 1406, 1427, 1465, 1517
 Mahmudpaşa Mahkemesi, 528, 1460
 Mahmudpaşa Vakfı, 618
 Mahmud Bey Vakfı, 369
 Mahpeyker Valide Sultan Vakfı, 820, 1341, 1342
 Maktul İbrahim Paşa Camisi, 1302
 Maktul İbrahim Paşa Vakfı, 42, 148, 1280
 Malkara Kazası, 553
 Malta Adası, 1247
 Manastır, 390, 657, 1210, 1211
 Manisalı Çelebi Mahallesi, 527, 563, 850,

- 879, 915, 943, 1040, 1060, 1132, 1134, 1141, 1174
 Manyas Kazası, 1234
 Marmara Adası, 108, 217, 657, 1322, 1343
 Medine-i Münevvere Vakfı, 5, 10, 15, 58, 142, 191, 426, 650, 815, 856, 897, 913, 930, 936, 949, 956, 982, 999, 1037, 1094, 1098, 1160, 1200, 1201, 1206, 1244, 1252, 1268, 1337, 1338, 1368, 1388, 1401, 1452, 1462
 Medreseteyn-i Cedideteyn Vakfı, 1216, 1224, 1227, 1236, 1240, 1245, 1248, 1273
 Mehmed Ağa Camisi, 967, 1121
 Mehmed Ağa Vakfı, 185, 342, 349, 611, 646, 731, 756, 871, 948, 1185, 1288, 1501
 Mehmed Bey Vakfı, 128, 137, 237, 294, 297, 330, 337, 338, 340, 341, 343, 345, 347, 413, 414, 543, 1062, 1202, 1215
 Mehmed Çavuş Vakfı, 449
 Mehmed Çelebi Vakfı, 339, 376, 377, 570, 600, 632, 1099
 Mehmed Efendi Vakfı, 415, 517, 551, 1531
 Mehmed Paşa Mahallesi, 974, 1251
 Mehmed Paşa Vakfı, 43, 45, 158, 218, 231, 233, 234, 372, 442, 596, 660, 710, 1516
 Mehmed Ağa Mahallesi, 96
 Mehmed Bey Mahallesi, 373, 394
 Melek Hatun Mahallesi, 979, 989
 Melekşah Vakfı, 612
 Mellâhi Vakfı, 1502
 Mercan Ağa Mahallesi, 811, 818, 870, 871, 1221, 1466
 Mercan Çarşısı, 618, 945, 1058
 Merhum Piyale Vakfı, 68
 Mesih Hasan Paşa Mahallesi, 1502
 Mesih Paşa Camisi, 849
 Mesih Paşa Vakfı, 305, 309, 310, 311, 312, 317, 320, 335, 336, 352, 836
 Metropolit, 1210, 1416
 Mevlevihane Vakfı, 675, 680, 1313
 Meydancık Mahallesi, 959
 Meyhane, 177, 214, 253, 364, 687, 691, 828, 1107, 1288, 1311
 Meyhaneci, 177, 214, 364, 828, 1107, 1288
 Mezistre, 455
 Mısır, 183, 508, 518, 639, 962, 1004, 1028, 1053, 1254, 1313, 1467, 1488, 1496
 Mihaliç, 94, 207, 361, 900, 944, 1423, 1437
 Mihri Hatun Vakfı, 914, 1016, 1041, 1141
 Mihriban Sultan Vakfı, 228
 Mihrimah Sultan Vakfı, 855
 Milas, 188
 Mimar Abbas Vakfı, 1006
 Mimar Acem Vakfı, 957, 1504
 Mimar Ayas Mahallesi, 893, 1026, 1113
 Mimar Davud Vakfı, 1458
 Mimar Murad Vakfı, 545
 Mimar Sinan Mahallesi, 231, 590, 935, 949, 982, 1000, 1031, 1034, 1036, 1057, 1075, 1097, 1128, 1129, 1413, 1419, 1462, 1491, 1502
 Mimar Sinan Vakfı, 231, 590, 738, 1055
 Mir Ali. Bkz. İmralı
 Mir Divane Vakfı, 412
 Mirahor Mahallesi, 551, 752, 1069, 1107, 1110, 1178, 1192, 1427, 1501, 1505, 1510
 Mismari Abdi Vakfı, 495
 Mismari Şüca Mahallesi, 846
 Molla Ahaveyn Mahallesi, 1055
 Molla Ahî Çelebi Mahallesi, 1136, 1194
 Molla Ahî Vakfı, 935, 1419
 Molla Alaeddin el-Fenari Vakfı, 788
 Molla Aşık Mahallesi, 317, 318, 334
 Molla Çelebi Mahallesi, 1257, 1258, 1300
 Molla Çelebi Vakfı, 186
 Molla Fenâri Camisi, 1086
 Molla Fenâri Mahallesi, 1091, 1118, 1144, 1333, 1379, 1393
 Molla Fenâri Vakfı, 289
 Molla Gürâni Vakfı, 500, 501, 504
 Molla Hüsrev Camisi, 634
 Molla Hüsrev Mahallesi, 634, 985, 1028, 1302, 1396, 1397, 1428, 1446
 Molla Hüsrev Vakfı, 541, 615, 810
 Molla Kestel Mahallesi, 1503
 Molla Kestel Vakfı, 953
 Molla Kirmasti Vakfı, 962
 Molla Mehmed Efendi Vakfı, 1025

- Molla Şeref Mahallesi, 1161
 Molla Şeref Vakfı, 785
 Molla Şerefettin Vakfı, 1118
 Molova, 153, 1416
 Muallimhane, 96, 208, 222, 811, 995, 1183, 1381, 1385, 1437, 1488
 Mudanya, 218
 Muhasebeci Ahmed Efendi Vakfı, 887
 Muhsin Efendi Vakfı, 1017
 Muhsine Hatun Mahallesi, 790, 980, 1041, 1225
 Muhsine Hatun Vakfı, 200
 Muhtesib İskender Mahallesi, 606, 1392
 Muhtesib Karagöz Mahallesi, 895, 1004, 1113, 1492
 Muhtesip İskender Mahallesi, 606
 Muhyiddin Halife Mahallesi, 727
 Mumcu, 240, 242, 243, 274, 275, 631, 970, 991
 Mumhane, 291, 970
 Murad Paşa Mahallesi, 633, 936, 1011, 1168, 1410, 1499
 Murad Paşa Vakfı, 633, 936, 1039, 1410
 Murat Paşa Camisi, 807
 Muslihiddin Ağa Vakfı, 826
 Mustafa Ağa Mahallesi, 193, 428, 1316, 1319, 1480
 Mustafa Ağa Vakfı, 26, 326, 363, 466, 559, 723, 725, 729, 762, 1089, 1216, 1319, 1363, 1497
 Mustafa Bey Mahallesi, 903, 1003
 Mustafa Çavuş Vakfı, 23, 53, 63, 67, 302, 333, 530, 933, 1020, 1519
 Mustafa Çelebi Vakfı, 8, 386, 407, 437, 1400, 1404, 1454
 Mustafa Efendi Vakfı, 90, 384, 519, 586, 605, 607, 692, 695, 752, 950, 1002, 1076, 1116, 1412, 1430, 1473
 Mustafa Paşa (Cezayir Beylerbeyi), 65, 71, 72
 Mustafa Paşa Mahallesi, 224, 236, 244, 281, 292, 298, 314, 315, 377, 398, 624, 957, 976, 999, 1033, 1044, 1427, 1465
 Mustafa Paşa Vakfı, 70, 71, 72, 144, 221, 245, 292, 298, 472, 473, 718, 917, 1085, 1198, 1316, 1396, 1397, 1422, 1506, 1514, 1523, 1524, 1532
 Mıytab Şüca Vakfı, 1186
 Müeyyedzade Mahallesi, 41, 123, 448, 475, 479, 678, 719, 1227, 1233, 1242, 1244, 1252, 1286, 1313
 Müezzın Ahmed Çelebi Vakfı, 1044
 Müftü Ali Çelebi Mahallesi, 946, 1081, 1395, 1469
 Müftü Ali Mahallesi, 1012
 Müneccim Sadi Mahallesi, 1174
 Müneccimzade Vakfı, 496
 Müslime Hatun Vakfı, 634
 Müstedam Çavuş Vakfı, 1191, 1195
 Müstesna Ali Çelebi Vakfı, 642, 971, 974
 Müşhid Bali Vakfı, 17
 Nalbend İbrahim Vakfı, 527
 Nasuh Bey Vakfı, 159, 424
 Nasuh Çavuş Vakfı, 954
 Navloncu, 995
 Neslişah Sultan Mahallesi, 331
 Nevbahar Mahallesi, 1372
 Nevbethane Mahallesi, 1075, 1351, 1496, 1516
 Nevrekop, 811
 Nîmetullah Hatun Vakfı, 1401
 Nişancı Abdülkerim Vakfı, 498
 Nişancı Cafer Çelebi Mahallesi, 1365, 1366, 1401
 Nişancı Mahallesi, 1293
 Nişancı Mahmud Vakfı, 1443
 Nişancı Mehmed Paşa Vakfı, 790
 Nişancı Paşa Vakfı, 587
 Nuh Efendi Vakfı, 1521
 Nurcihan Hatun Vakfı, 139, 140
 Nuri Dede Mahallesi, 866, 967
 Nuriye Hatun Vakfı, 739
 Odabaşı Çarşısı, 838
 Odun Kapısı, 910, 937, 1394
 Ohri Cemaati, 367
 Ohri Kilisesi Vakfı, 968
 Ohri Mahallesi, 287, 290
 Okçu Musa Mahallesi, 32, 676, 918, 1239
 Okçu Musa Vakfı, 66, 1222
 Okçubaşı Hayreddin Bey Vakfı, 575
 Opar Kazası, 1050
 Ortaköy, 26, 654, 867, 985, 992, 1122, 1251, 1263, 1347
 Oruç Gazi Mahallesi, 1160
 Osman Ağa Vakfı, 493, 588, 800, 1200, 1201

Osman Paşa Vakfı, 129
Otakcılar Mahallesi, 835, 854

Öksüz Mescidi, 465, 768
Öksüzce Mahallesi, 1126
Ömer Paşa Vakfı, 1444
Ördek Kasap Mahallesi, 860, 1136
Öşür. *Bkz.* aşar

Papasoğlu Vakfı, 594
Papazade Mustafa Çelebi Vakfı, 1400,
1404, 1454
Patrik, 229, 418, 1211, 1416, 1495
Payas, 1516
Perizat Hatun Vakfı, 684, 724, 1214
Pertev Paşa Vakfı, 767, 1505
Pervane Kethüda Vakfı, 33, 131
Perviz Mehmed Efendi Vakfı, 399
Pir Ali Çavuş Vakfı, 1289
Pir Mehmed Paşa Vakfı, 945
Piri Paşa Vakfı, 663, 1484, 1511
Pirincci Sinan Mahallesi, 1490
Piyale Paşa Mahallesi, 1205, 1238, 1295,
1298
Piyale Paşa Vakfı, 56, 180, 440, 443, 484,
573, 662, 696, 1298
Piyalepaşa Sarayı, 1298
Poltak Cemaati, 1087
Portugal Cemaati, 367, 992
Rabia Hatun Vakfı, 428, 857, 895, 1318
Rahip, 418, 1210, 1211, 1495
Raziye Hatun Vakfı, 190, 322, 1006
Receb Ağa Vakfı, 229
Recep Çorbacı Vakfı, 1470
Recep Paşa Vakfı, 1057
Revani Çelebi Camisi Vakfı, 1446
Rıdvan Halife Vakfı, 1503
Rize, 1416, 1444
Rodosçuk. *Bkz.* Tekirdağ
Rum Mehmed Paşa Camisi Vakfı, 939
Rumeli Hisarı, 16, 29, 155, 768, 1260,
1337, 1338
Ruscuk, 1384
Ruznamçeci İbrahim Efendi Vakfı, 1413
Rüstem Ağa Vakfı, 862
Rüstem Bey Vakfı, 189
Rüstem Paşa Vakfı, 149, 151, 202, 460,
554, 958, 1374, 1413, 1499

Sabiha Hatun Vakfı, 1527
Saclı Emir Efendi Vakfı, 1278
Sadi Efendi Vakfı, 992
Sadri Çavuş Vakfı, 745
Safiye Hatun Vakfı, 645, 676
Sahaf Muhyiddin Mahallesi, 1281
Sahaf Muslihiddin Mahallesi, 1232
Sahaf Süleyman Mahallesi, 1080, 1101
Sahili Emirzade Abdülkadir Efendi Vakfı,
344
Sahn Medresesi, 788
Sakız Adası, 662, 1493
Sakine Hatun Mescidi Vakfı, 802
Salacak İskelesi, 1374
Salıpazarı, 1481
Salih Ağa Vakfı, 1385
Samanviran Mahallesi, 744, 1058, 1519
Samanviran Vakfı, 973
Samatya Kapısı, 619, 1270, 1435
Sancakdar Hayreddin Mahallesi, 1047,
1380
Sante Marka Mahallesi, 21, 450, 1216,
1248
Saraçhane, 943, 1127, 1129
Saray-ı Atik. *Bkz.* Eski Saray
Saray-ı Sultani, 1070, 1262, 1271
Sarı Demirci Mahallesi, 488, 749
Sarı Kethüda Vakfı, 1186
Sarı Lütfi Mahallesi, 50
Sarı Lütfi Vakfı, 50
Sarı Musa Mahallesi, 1452, 1471
Sarı Nasuh Mahallesi, 877
Saribaş Mahallesi, 876
Sarica Mehmed Paşa Mahallesi, 971, 974
Sarica Paşa Mahallesi, 971
Sarıyer, 28, 757, 1076, 1297
Sarrac İshak Mahallesi, 1437
Saruhan Sancağı, 107
Sefer Efendi Vakfı, 353, 765
Sefer Kethüda Vakfı, 486, 1237, 1238
Seferikoz Mahallesi, 521, 796, 1115, 1398,
1455
Sekbanbaşı Vakfı, 680, 975
Sekbanbaşı İbrahim Ağa Mahallesi, 1375
Sekbanbaşı Kasım Ağa Vakfı, 964
Sekbanbaşı Yakup Ağa Mahallesi, 889,
1388, 1404
Selami Hamza Vakfı, 839

- Selanik, 390, 887, 925, 1136, 1276, 1383, 1416, 1436, 1460
- Selime Hatun Mahallesi, 1254, 1262, 1285
- Selime Hatun Vakfı, 558
- Selimşah Vakfı, 92
- Selman Ağa Vakfı, 21
- Senet, 72, 91, 92, 114, 147, 203, 356, 357, 365, 366, 566, 583, 649, 678, 694, 744, 751, 762, 770, 793, 827, 885, 916, 945, 971, 993, 1016, 1035, 1124, 1159, 1280, 1304, 1322, 1333, 1347, 1354, 1363, 1428, 1438, 1439, 1510, 1512, 1516, 1525, 1532
- Senyora Cemaati, 931
- Serrac İshak Mahallesi, 528, 1437
- Seydi Bey Mescidi Vakfı, 1045
- Seydi Ömer Mahallesi, 1370
- Seyyid Abdülkadir Efendi Vakfı, 1087
- Seyyid Muharrem Efendi Vakfı, 726
- Seyyid Osman Mahallesi, 184, 686
- Silistre, 649, 1416
- Silivri Kapısı, 927, 1079
- Silivri, 60, 570, 927, 1079, 1367
- Simkeş Hasan Çelebi Vakfı, 1000
- Sinan Ağa Mahallesi, 787, 883, 944, 1461, 1501
- Sinan Ağa Vakfı, 583, 812, 883, 976
- Sinan Bey Vakfı, 2, 374
- Sinan Çavuş Vakfı, 514, 515, 567
- Sinan Çelebi Vakfı, 547
- Sinan Paşa Camisi Mahallesi, 10
- Sinan Paşa Mahallesi, 923, 1226, 1236, 1245, 1270, 1272, 1280
- Sinan Paşa Vakfı, 361, 400, 921, 952, 1128, 1129, 1346, 1367
- Sinan Paşa-yı Kebir Mahallesi, 1280, 1332, 1335
- Sinop, 886
- Sirevi Ayşe Hatun Vakfı, 1375
- Sirkeci Emir Vakfı, 516
- Sirkeci Muslihiddin Vakfı, 174, 463
- Sirkeci Mustafa Vakfı, 161, 178
- Siroz, 494, 1416
- Siyavuşpaşa Sarayı, 916
- Siyavuşpaşa Vakfı, 1090, 1487
- Sofular Camisi, 1447
- Sofular Mahallesi, 356, 793, 827, 888, 896, 898, 901, 938, 1015, 1111, 1112, 1117, 1144, 1149, 1150
- Soğan Ağa Mahallesi, 502, 572, 880, 1399
- Soronosoglu Duka Vakfı, 487
- Sucu Mehmed Paşa Vakfı, 52
- Sucu Piyale Vakfı, 192
- Sûfi Mehmed Paşa Vakfı, 744
- Suhte Sinan Mahallesi, 1154, 1465
- Sultan Ahmed Han Camisi Vakfı, 641, 1250, 1254, 1267, 1279, 1382
- Sultan Bayezid Han Vakfı, 27, 44, 78, 100, 170, 184, 329, 464, 733, 852, 877, 1035, 1037, 1069, 1189, 1260, 1263, 1264, 1270, 1272, 1304, 1307, 1313, 1399
- Sultan Bayezid Mahallesi, 33, 127, 176, 452, 1247, 1282, 1287, 1301, 1305, 1306, 1311, 1324, 1326, 1494
- Sultan Hatun Vakfı, 539
- Sultan Mehmed Han Medresesi, 742
- Sultan Mehmed Han Vakfı, 38, 94, 95, 102, 106, 107, 108, 109, 194, 210, 211, 215, 367, 368, 387, 643, 647, 693, 1197, 1322, 1343
- Sultan Selim Han Çarşısı, 250
- Sultan Selim Han Vakfı, 113, 114, 183, 1110
- Sultan Süleyman Han Vakfı, 792, 1042, 1476
- Sultanhamamı, 950, 1002, 1087
- Sunullah Efendi Mahallesi, 1431
- Süheyl Bey Mahallesi, 1237, 1238, 1254, 1481
- Süheyl Bey Vakfı, 664, 665, 669, 671, 672, 673, 674, 681, 1088
- Süleyman Ağa Mahallesi, 790, 1070
- Süleyman Ağa Vakfı, 84, 134, 136, 502, 683, 1358
- Süleyman Efendi Vakfı, 1075
- Süleyman Paşa Vakfı, 553, 675, 1178, 1445
- Süleyman Subaşı Mahallesi, 1517
- Süleymaniye Camisi, 496, 916, 1519
- Süleymaniye Mahallesi, 495, 1080, 1083, 1101, 1487
- Süruri Mahallesi, 89, 1229
- Sütlüce, 877
- Şah Sultan Mahallesi, 1409
- Şah Sultan Vakfı, 244, 247, 1080, 1083, 1101, 1465

- Şahbaz Hatun Vakfı, 1420
 Şahi Hatun Vakfı, 327
 Şahin Lala Vakfı, 955
 Şahkulu Mahallesi, 776, 1222, 1228, 1230, 1313
 Şamizâde Vakfı, 884, 1030
 Şebinkarahisar, 188, 1190
 Şehabeddin Vakfı, 546
 Şehit Mehmed Paşa Vakfı, 1320
 Şehremeni, 892, 1077, 1471
 Şehsuvar Mahallesi, 12, 869, 960, 1030, 1263, 1323, 1389
 Şehzade Camisi, 1062
 Şehzade Sultan Mehmed Han Vakfı, 102, 110, 111, 215, 216, 217, 643, 1343, 1344
 Şekerci, 149, 151, 162, 570, 714, 1364, 1455, 1512
 Şekerciler Çarşısı, 714
 Şemsipaşa Vakfı, 848
 Şerbetçi, 618, 1063, 1413, 1422
 Şerifezade Vakfı, 303, 304, 325, 748
 Şevketi Mehmed Efendi Vakfı, 1531
 Şeyh Abdülkerim Efendi Vakfı, 39
 Şeyh Âbid Çelebi Vakfı, 753
 Şeyh Alaeddin Vakfı, 1144, 1149, 1150
 Şeyh Bahaeddin Zaviyesi, 1507
 Şeyh Ebül-Vefa Vakfı, 1421, 1459
 Şeyh Ferhad Mahallesi, 926, 929, 1108, 1357
 Şeyh Ferhad Vakfı, 319, 375, 459
 Şeyh Hasan Efendi Vakfı, 616
 Şeyh Hasan Paşa Mahallesi, 1419
 Şeyh Hasan Paşa Vakfı, 1348
 Şeyh Mehmed Geylani Vakfı, 1472
 Şeyh Muhyiddin Koçevi Mahallesi, 1469
 Şeyh Muhyiddin Mahallesi, 794
 Şeyh Mustafa Efendi Vakfı, 1473
 Şeyh Resmi Mahallesi, 545, 576
 Şeyh Resmi Vakfı, 545, 576
 Şeyh Sinan Vakfı, 699
 Şeyh Süleyman Vakfı, 604
 Şeyh Şemseddin Efendi Vakfı, 1356
 Şeyhülislam Kadızade Vakfı, 593
 Şeyhülislam, 95, 196, 199, 213, 486, 488, 593, 682, 698, 790, 925, 985, 1035, 1136, 1310, 1346, 1349, 1387
 Şipsevdi Mehmed Bey Vakfı, 237
 Şirinbola Vakfı, 1151
 Şüca Bey Vakfı, 682
 Şüca Çavuş Vakfı, 503
 Tabak Yunus Mahallesi, 505, 981, 1488
 Tabakhane, 91, 97, 1509
 Tahta Kadı Mahallesi, 1382
 Tahta Minare Mahallesi, 375, 518, 1059, 1148, 1445, 1458
 Tahtakale, 506, 556, 831, 832, 941, 973
 Takyeci İbrahim Çavuş Vakfı, 875
 Takyeci Pervane Bey Vakfı, 787
 Tarsusi Mahallesi, 529
 Taşçı Ömer Vakfı, 285
 Tatavla. *Bkz.* Kurtuluş
 Tavşan Adası, 452
 Tavuk Pazarı, 882, 1033
 Tekfur Sarayı, 622
 Tekirdağ, 103
 Tekke, 354, 1155, 1404
 Temessük. *Bkz.* Senet
 Tenbel Mehmed Mahallesi, 1008
 Tercüman Yunus Vakfı, 75, 198, 223, 350, 359, 360, 391, 403, 422, 754, 755, 1276
 Terkos Nahiyesi, 1068, 1416
 Tersane, 112, 184, 855, 1345, 1375, 1460, 1525
 Tezkire, 42, 71, 218, 268, 354, 361, 365, 400, 626
 Tire Çavuş Vakfı, 1375
 Timar, 18, 28, 30, 48, 49, 54, 145, 153, 188, 805, 806, 816, 819, 824, 1007, 1049, 1050, 1064, 1068, 1092, 1093, 1367, 1423, 1425
 Timur Bey Vakfı, 804
 Timurhan Mahallesi, 781, 1052, 1386
 Timurhan Vakfı, 917
 Toklu Dede Mahallesi, 225, 227, 245, 333, 357, 1412, 1473
 Toklu Dede Tekkesi, 354
 Tomtom Mahallesi, 1292, 1307, 1327
 Tomtom Vakfı, 191, 432, 434
 Tophane Kapısı, 1340
 Tophane, 166, 186, 201, 427, 428, 432, 434, 461, 485, 664, 665, 669, 671, 672, 673, 674, 681, 723, 727, 772, 939, 1096, 1121, 1123, 1218, 1219, 1224, 1234, 1257, 1258, 1271, 1276, 1279, 1285, 1289, 1290, 1291, 1292,

- 1307, 1309, 1310, 1313, 1316, 1317,
1319, 1324, 1327, 1339, 1340, 1375,
1481, 1525
- Topkapı, 574, 760, 802, 902, 1163, 1471
- Toplimanı, 106, 107, 109
- Toptaşı Mahallesi, 1526
- Trablus, 58, 1474
- Trabzon, 420, 830, 1184, 1444, 1456
- Turhan Hatun Vakfı, 630
- Turhan Vakfı, 610
- Tûti Latif Mahallesi, 853, 963
- Tüccar, 153, 532, 637, 1349, 1417, 1448,
1454, 1467, 1474, 1488, 1490, 1531
- Türbe, 108, 488, 540, 572, 590, 784, 811,
839, 911, 1086, 1131, 1149, 1255,
1275, 1279, 1440
- Ulvanzade Vakfı, 626
- Unkapanı Kapısı, 830, 1220
- Unkapanı, 608, 756, 830, 985
- Uskumru Köyü, 1264, 1304
- Uşşaki Hüsameddin Zaviyesi, 595
- Uşşaki Hüsameddin Zaviyesi Vakfı, 1275
- Uzun Çarşı, 783, 1450
- Uzun Şuca Mahallesi, 885, 977
- Uzun Şuca Mahallesi, 568, 977
- Uzun Yusuf Mahallesi, 518
- Üc Menarin Manastırı, 1210
- Üçbaş Mescidi, 532
- Üskübi Mahallesi, 811, 973, 1373, 1461,
1501
- Üsküdar, 38, 65, 94, 101, 112, 172, 179,
194, 200, 215, 217, 253, 364, 409,
420, 490, 491, 638, 667, 867, 894,
920, 939, 944, 978, 1008, 1033, 1067,
1089, 1197, 1207, 1251, 1318, 1331,
1341, 1342, 1359, 1360, 1374, 1413,
1414, 1460, 1482, 1494, 1521
- Üsküdarı Mahmud Efendi Vakfı, 1359
- Üstad Yunus Vakfı, 746
- Vakfiye, 5, 10, 11, 13, 58, 99, 117, 133,
156, 187, 220, 225, 227, 241, 272,
301, 385, 386, 388, 489, 494, 513,
532, 571, 572, 595, 602, 637, 650,
690, 698, 741, 746, 757, 759, 764,
780, 781, 797, 803, 809, 811, 814,
818, 821, 849, 884, 886, 897, 918,
922, 923, 944, 947, 949, 951, 956,
963, 965, 980, 983, 985, 988, 1003,
1009, 1010, 1012, 1013, 1019, 1027,
1030, 1031, 1034, 1043, 1046, 1047,
1048, 1051, 1052, 1055, 1065, 1067,
1070, 1071, 1079, 1094, 1095, 1100,
1103, 1111, 1114, 1117, 1126, 1130,
1133, 1135, 1136, 1137, 1148, 1157,
1163, 1203, 1283, 1292, 1310, 1330,
1350, 1351, 1352, 1361, 1372, 1380,
1386, 1387, 1406, 1412, 1415, 1427,
1429, 1431, 1437, 1451, 1461, 1462,
1466, 1483, 1491, 1493, 1496, 1498,
1507, 1517, 1518, 1526, 1527, 1528
- Valide Sultan Vakfı, 38, 46, 248, 253,
1477, 1510
- Valide-i Atik Zaviyesi, 944
- Vasfi Han Sultan Vakfı, 429
- Vefa Mahallesi, 781, 872, 1276, 1421
- Vize Kazası, 565, 1416
- Yağhane, 1313, 1360, 1414, 1458
- Yağkapanı Çarşısı, 687, 1263
- Yağkapanı, 148, 431, 474, 476, 478, 687,
1263, 1296, 1328
- Yahudi hane, 743, 783, 867, 887, 992,
1017, 1089, 1255, 1355, 1413, 1422,
1448, 1457
- Yahya Efendi Vakfı, 833, 834
- Yahya Kethüda Vakfı, 705, 713, 716, 1312
- Yakub Ağa Mahallesi, 564, 856, 889,
1388, 1404
- Yakub Ağa Vakfı, 564, 572, 750, 856
- Yakup Kethüda Vakfı, 427, 789
- Yalakabad Kazası, 1374
- Yangın, 214, 504, 535, 541, 556, 642,
830, 831, 832, 837, 839, 841, 848,
856, 870, 872, 876, 878, 880, 881,
882, 883, 888, 889, 895, 898, 901,
910, 912, 916, 925, 931, 932, 933,
935, 937, 938, 941, 943, 945, 951,
953, 958, 959, 971, 980, 992, 995,
1003, 1011, 1017, 1026, 1038, 1039,
1041, 1046, 1053, 1070, 1094, 1124,
1125, 1127, 1139, 1145, 1151, 1158,
1180, 1183, 1189, 1208, 1350, 1353,
1354, 1356, 1362, 1368, 1381, 1386,
1402, 1404, 1411, 1426, 1428, 1446,
1447, 1450, 1459, 1463, 1472, 1480,

- 1485, 1486, 1494, 1513, 1523, 1524,
1527, 1532
Yani Vakfı, 452
Yarhisar Mahallesi, 1190
Yavaşca Mehmed Ağa Vakfı, 1185
Yave. *Bkz.* Akkirman
Yavuz Selim Camisi, 1110, 1483, 1498
Yavuzer Mahallesi, 987
Yazıcı Mahallesi, 561, 736
Yedikule Kapısı, 554, 1508, 1509
Yedikule, 554, 752, 795, 880, 1069, 1361,
1476, 1508, 1509
Yemiş İskelesi, 412
Yeni Cami Vakfı, 430, 885
Yenibağçe, 860, 963, 1020, 1021, 1031,
1034, 1057, 1075, 1090, 1109, 1476
Yenice, 217, 616, 804, 816, 819, 823
Yeniçeri Mustafa Bey Vakfı, 768
Yenikapı, 900, 1471, 1481, 1532
Yeniköy, 833, 834, 959, 1267, 1300, 1314
Yeşil İmarat Vakfı, 109
Yıldırım Han Medresesi, 106, 107, 109
Yoğurtçu, 627
Yolcuoğlu Mahallesi, 34, , 710,
Yolcuzade Mahallesi, 1265
Yoros, 574, 898, 1437
Yusuf Ağa Vakfı, 62
Yusuf Paşa Vakfı, 758, 1128, 1129
Yükcüoğlu Mahallesi, 92
Zaviye, 60, 186, 227, 333, 357, 540, 572,
636, 698, 852, 944, 1013, 1136, 1144,
1214, 1275, 1319, 1334, 1404, 1412,
1424, 1472, 1507, 1515
Zeamet, 1529
Zekeriya Efendi Vakfı, 1115, 1455
Zeyni Çelebi Vakfı, 544, 979, 989
Zeyni Hatun Vakfı, 362, 406, 410
Zeyrek Camisi, 249, 644
Zeyrek, 249, 409, 510, 577, 643, 644,
928, 1062, 1422, 1423, 1424, 1425,
1517
Zeytun Mahallesi, 1270
Zindan Kapısı, 412, 1032

INDEX for Volumes 5-8

(Numbers refer to cases in these four volumes)

Distribution of cases by volume

V. 5: 1 - 487
V. 6: 488 - 926
V. 7: 927 - 1279
V. 8: 1280 - 1532

Abdi Çelebi Waqf, 485, 655	Akşemseddin Waqf, 1512
Abdi Subaşı neighborhood, 293, 390, 836, 952	Alaca Mescid neighborhood, 191, 435, 1132, 1134, 1141, 1213, 1227, 1299
Abdullah Ağa neighborhood, 780	Alaca Mescid Waqf, 1299, 1336
Abdurrahman Ağa Waqf, 1291, 1309	Alaman Jewish community, 1204
Abdülbaki Çelebi Waqf, 946	Alcohol tax. <i>See</i> spirit tax (içki vergisi)
Abdülbaki Efendi Waqf, 164, 168, 172, 1326, 1439	Algeria, 65, 71, 72
Abdülkadir Efendi Waqf, 344, 1087, 1121, 1517	Ali Ağa Waqf, 358, 455, 635, 811, 836, 1188, 1225, 1252, 1375
Abid Çelebi neighborhood, 1042	Ali Bey Waqf, 10, 879, 1297
Acurkapı, 90	Ali Çelebi Mescid Waqf, 435
Ağa Kapısı, 881, 1384	Ali Çelebi Waqf, 37, 299, 437
Ağaçkakan neighborhood, 1465	Ali Halife Waqf, 597, 598
Ağazade Waqf, 163	Ali Kethüda Waqf, 713
Ağriboz. <i>See</i> Eğriboz	Ali Mismâri Waqf, 562
Ahırkapı, 1457, 1461	Ali Paşa Mosque Waqf, 91
Ahî Çelebi neighborhood, 543, 984, 1136	Ali Paşa Mosque, 91, 461, 1292
Ahî Çelebi court, 287, 1415	Ali Paşa neighborhood, 50, 918
Ahî Çelebi Waqf, 524	Ali Paşa Waqf, 25, 167, 366, 618, 991, 1109, 1218, 1274, 1284
Ahmed Bey Medrese, 106, 109	Ali Reis Waqf, 439
Ahmed Çavuş Mescid, 532	Alime Hatun Waqf, 1432
Ahmed Çavuş Waqf, 305, 1460	Altı Boğaca neighborhood, 1205, 1237, 1238
Ahmed Çelebi Waqf, 363, 393, 658, 768, 1044, 1078, 1126, 1149, 1150, 1172, 1259, 1417	Altı Boğaca Waqf, 1205
Ahmed Kethüda Waqf, 1333	Altımermer, 503, 888, 898, 901, 911, 917, 938, 1131, 1451
Ahmed Paşa Waqf, 574, 751, 900, 902, 907, 985	Amasya, 813
Akbıyık neighborhood, 858, 1024	Anadolu Hisarı, 1437, 1493
Akkirman, 98, 102, 112, 364, 365, 420	Ankara, 225, 227, 1360, 1414, 1460, 1507
Aksaray, 222, 533, 566, 601, 807, 808, 837, 912, 913, 936, 1011, 1038, 1039, 1120, 1187, 1208, 1209, 1350, 1410, 1499	Antep, 1516
Akseki neighborhood, 552, 1082	Arabacı Bayezid neighborhood, 1157, 1451
Akşehir, 208, 629	Araççı Musa neighborhood, 1123
Akşemseddin neighborhood, 800, 1004, 1084	Arap Çarşısı (Arab Market), 20, 146, 425, 462, 658, 682, 686, 707
	Arap Kapısı (Arab Gate), 218, 1320

- Âri Sinan Paşa Waqf, 770
 Arnavutköy, 375, 459, 1343
 Arpa Emini neighborhood, 1020, 1021
 Arveş Mehmed Efendi Waqf, 995
 Asam Ahmed Çelebi Waqf, 363
 Asude Sultan Waqf, 497
 Aşar (tithe), 111, 409, 565, 779, 944, 1367
 Aşık Paşa neighborhood, 591, 592, 1097, 1352, 1395
 Atik Ali Paşa Mosque, 532
 Atik Ali Paşa neighborhood, 306, 532, 771, 939, 978, 1348
 Atik Ali Paşa Waqf, 25, 618, 991
 Atik Mahmud Ağa Waqf, 1159
 Atik Murad Paşa Mosque, 614, 1038, 1039, 1427
 Atik Murad Paşa neighborhood, 801, 1011, 1171, 1175, 1176, 1179, 1180, 1183, 1184, 1206, 1499
 Atik Murad Paşa Waqf, 533, 837, 1011, 1039, 1208, 1209
 Atik Valide Sultan Waqf, 1482
 Avarız (emergency) tax, 1, 3, 50, 156, 212, 217, 226, 306, 328, 364, 371, 380, 520, 529, 534, 551, 571, 621, 719, 727, 856, 981, 1022, 1030, 1040, 1061, 1082, 1094, 1106, 1120, 1146, 1174, 1251, 1308, 1324, 1339, 1343, 1344
 Avcıbey neighborhood, 226, 328, 1043, 1457
 Avcılar Mescid, 885
 Avlonya district, 1267
 Avni Efendi Waqf, 1056
 Avrat Pazarı (Women's Market), 1003, 1363, 1471
 Aya Nikola church, 1532
 Aya Yorgi neighborhood, 646
 Ayakapısı, 991, 1170
 Ayandiriye Church Waqf, 452
 Ayas Subaşı Waqf, 8, 9
 Ayasofya Mosque, 63, 79, 160, 579, 1104, 1474, 1501
 Ayasofya Waqf, 8, 67, 142, 149, 197, 240, 467, 468, 474, 476, 478, 560, 706, 707, 709, 769, 790, 844, 883, 915, 928, 984, 1024, 1032, 1036, 1060, 1132, 1398, 1413, 1424, 1508, 1509
 Ayasofya-i Kebîr neighborhood, 569, 579, 730, 1010, 1105, 1525
 Ayasofya-i Kebîr Waqf, 142, 149, 197, 240, 242, 243, 467, 468, 560, 707, 790, 844, 928, 984, 1024, 1032, 1036, 1060, 1105, 1115, 1132, 1424, 1508, 1509
 Ayaspaşa neighborhood, 1309
 Ayazma Kapısı, 1418
 Aydın Kethüda neighborhood, 1452
 Aydıncık, 106, 107, 109, 111
 Ayıntab. *See* Antep
 Aynî Hatun Waqf, 628, 1249
 Ayşe Hatun Waqf, 34, 124, 125, 203, 204, 417, 421, 482, 578, 688, 784, 799, 1231, 1332, 1375, 1495
 Ayşe Sultan Waqf, 61, 76, 77, 638, 760
 Azablar neighborhood, 844
 Azapkapı, 43, 45, 468, 648, 660
 Bâb court, 851, 869, 873, 957, 1104, 1460
 Baba Hamza Waqf, 874
 Baba Hasan Alemlî neighborhood, 1162
 Baba Hasan Ali neighborhood, 1207
 Baba Hasan neighborhood, 824
 Baba Haydar neighborhood, 2
 Baba Nakkaş Waqf, 1427, 1460
 Bafravi Mustafa Efendi Waqf, 586
 Bahçekapı, 876, 971, 1089, 1472, 1477
 Bakery, 2, 22, 23, 35, 36, 147, 171, 180, 206, 250, 332, 381, 444, 454, 467, 502, 554, 639, 648, 658, 661, 662, 664, 688, 697, 698, 705, 707, 713, 716, 723, 744, 771, 833, 834, 877, 959, 1068, 1228, 1255, 1282, 1313, 1319, 1346, 1347, 1375, 1395, 1399, 1413, 1424, 1477, 1490
 Baklacı neighborhood, 1145
 Baklalı neighborhood, 1202
 Balaban Ağa neighborhood, 546, 1433, 1460
 Balat, 240, 242, 243, 248, 305, 405, 675, 680, 688, 770, 887, 894, 968, 970, 990, 991, 1087, 1089, 1158, 1161, 1355, 1376, 1504
 Balat Kapısı (Balat Gate), 240, 242, 243, 248, 305, 405, 887, 970, 990, 991, 1087, 1089, 1161, 1355, 1376, 1504
 Bali Ağa Waqf, 287, 290
 Bali Çavuş Waqf, 490

- Bali Paşa neighborhood, 1019, 1128
 Balkapanı, 844, 931, 1474
 Balta Limanı, 733, 1260
 Bandırma, 106, 107, 109, 111, 217
 Bandits (eşkiya), 1118
 Bathhouse (hamam), 5, 11, 175, 186, 201, 442, 479, 497, 504, 577, 639, 737, 811, 837, 862, 915, 916, 930, 950, 953, 969, 985, 995, 1002, 1025, 1038, 1039, 1097, 1122, 1125, 1135, 1184, 1208, 1209, 1260, 1269, 1274, 1290, 1363, 1420, 1457, 1480, 1511, 1514, 1517, 1519, 1521, 1523, 1524
 Bathhouse owner (hamamcı), 500, 501, 625, 1008, 1053, 1161, 1196, 1313
 Bayezid Ağa neighborhood, 1163
 Bayezid Bey Waqf, 1170
 Bayram Paşa Waqf, 881, 1033, 1086
 Bedreddin Bey Waqf, 80, 81, 82
 Bedreddin Waqf, 138
 Behram Kethüda Waqf, 197
 Behram Paşa Waqf, 977
 Bekce, 106, 107, 109
 Bekir Paşa Mosque, 923
 Bektaş Efendi Waqf, 141, 175, 737, 1265, 1413
 Belgrad Bahçesi (Belgrade Garden) village, 27, 44
 Belgrade, 44, 1384
 Belgradi Mustafa Efendi Waqf, 752
 Belkis Hatun Waqf, 22, 35, 36, 99, 1259, 1407
 Benefşe Island, 145, 976
 Berat. *See* Ferman
 Bereketoğlu neighborhood, 39
 Bereketzade neighborhood, 37, 39, 40, 117, 157, 190, 291, 1222, 1256, 1268, 1276, 1349
 Bereketzade Waqf, 693, 734
 Bergos, 779, 799, 1322, 1373
 Beşiktaş, 10, 23, 453, 483, 654, 728, 985, 1056, 1216, 1225, 1226, 1235, 1236, 1245, 1251, 1263, 1266, 1270, 1272, 1274, 1279, 1280, 1318, 1331, 1332, 1335, 1346, 1488
 Beyceğiz neighborhood, 385, 1063
 Beykoz, 1493
 Beyoğlu Sarayı neighborhood, 271, 430, 826
 Beyşehir district, 18
 Beyzade Mahmud Efendi Waqf, 1405, 1468
 Bezzâz-ı Cedid neighborhood, 803
 Bezzazistân-ı Atik, 1100, 1489, 1520
 Bıçakçı Alaeddin neighborhood, 511
 Bıçakçı neighborhood, 1042
 Bit Pazarı, 535, 541, 615, 810
 Boğazkesen Kalesi. *See* Rumeli Hisarı
 Bolu, 48, 551, 804, 1001
 Bostancı Ali Ağa neighborhood, 881
 Bostancıbaşı Ali Ağa Mescid, 884
 Boza (fermented millet drink) maker, 247, 1248
 Boza shop (bozahane), 244, 247, 281, 324, 496, 533, 664, 665, 669, 671, 672, 673, 760, 1062, 1118
 Bread maker (habbaz), 20, 250, 287, 290, 467, 468, 554, 705, 713, 881, 906, 1047, 1054, 1375
 Bucakbağı neighborhood, 795, 880, 1361
 Bun maker (çörekçi), 1255, 1282
 Burdur, 571
 Bursa, 94, 106, 107, 109, 194, 216, 409, 846, 962, 1334, 1529
 Bursalı Kadı Ali Çelebi Waqf, 962
 Butcher, 97, 112, 146, 197, 275, 291, 405, 429, 463, 480, 602, 851, 893, 970, 1009, 1088, 1096, 1151, 1152, 1158, 1228, 1255, 1323, 1340, 1360, 1362, 1414, 1445, 1460, 1486, 1508, 1509
 Buyuruldu, 1347, 1450, 1478
 Bülbül Hatun Waqf, 813
 Büyük Baba Waqf, 1124
 Büyük Çekmece, 1399
 Büyük Davud Ağa Waqf, 969
 Büyük Karaman, 555
 Büyük Lanka, 847, 1476
 Büyük Valide Mosque Waqf, 112
 Büyükdere, 95, 183, 757, 1223, 1321
 Cafer Ağa neighborhood, 522
 Cafer Ağa Waqf, 624, 640, 966, 1455
 Cafer Bey Waqf, 193
 Cafer Çelebi neighborhood, 1095, 1365, 1366, 1401
 Cafer Çelebi Muallimhanesi Waqf, 96, 222
 Cafer Çelebi Waqf, 104, 105, 121, 132, 133, 220

- Cafer Paşa Waqf, 122, 150, 205
 Cağaloğlu Palace, 1080, 1101
 Cami-i Atik neighborhood, 11, 1001, 1422
 Cami-i Kebir neighborhood, 1, 5, 12, 31, 55, 63, 67, 116, 119, 146, 439, 462, 645, 658, 693, 699, 713, 722, 828, 1027, 1215, 1221, 1241, 1261, 1276, 1277, 1278, 1300, 1302, 1303, 1307, 1330, 1431
 Canbaz Mustafa neighborhood, 815
 Canbaziye neighborhood, 932, 933, 1103, 1427
 Candle factory (mumhane), 291, 970
 Candle maker (mumcu), 240, 242, 243, 274, 275, 631, 970, 991
 Candy maker, 149, 151, 162, 570, 714, 1364, 1455, 1512
 Candy market, 714
 Capitulation (Ahidname), 212
 Caviar tradesman, 687, 694
 Cebecibaşı neighborhood, 891, 1234
 Cebecibaşı Waqf, 1413
 Cedit Ali Paşa Waqf, 550
 Cedit Mesih Paşa neighborhood, 849
 Cemal Çelebi Waqf, 825
 Cemal Hayreddin Waqf, 1176
 Cemşidi Hatun Waqf, 1096
 Cerrah Mehmed Paşa Mosque, 932, 933
 Cerrahbaşı İshak Bey neighborhood, 1427
 Cevher Ağa Waqf, 808
 Chicken Market (Tavuk Pazarı), 882, 1033
 Chios, 662, 1493
 Church (kenise, kilise), 26, 37, 48, 157, 180, 228, 371, 390, 423, 429, 452, 467, 468, 488, 876, 883, 930, 959, 968, 992, 1035, 1210, 1374, 1532
 Cibali Kapısı (Cibali Gate), 521, 560, 777, 1105, 1115, 1398, 1458, 1509
 Cihangir neighborhood, 8, 13, 464, 1224, 1271, 1310, 1327
 Cihannüma neighborhood, 1235
 Cinane Hatun Waqf, 513
 Cizye. *See* poll tax on non-Muslims
 Cloth producer (çukacı), 438, 649, 790, 1235
 Coffee shop, 245, 396, 633, 665, 671, 682
 Cook, 148, 354, 1044, 1200, 1288, 1327, 1357, 1409, 1437
 Court document. *See* hujjet
 Crete, 1416, 1500
 Cündbaşı Hürrem Waqf, 911
 Cündi Hürrem Bey Waqf, 1131
 Cündi Waqf, 894
 Cyprus, 820, 1401
 Çadırcı Ahmed neighborhood, 954, 1124, 1427, 1516
 Çadırcı Hayreddin Waqf, 561
 Çadırcı Muhyiddin Waqf, 773
 Çakır Ağa neighborhood, 515, 791, 827, 841, 875
 Çakır Ağa Waqf, 12, 686, 937
 Çalık Ahmed Ağa Waqf, 1385
 Çalık Osman Waqf, 994
 Çankırı, 1507
 Çatmamescidi neighborhood, 1240, 1286
 Çavuş Mescidi neighborhood, 1353
 Çavuşbaşı Mehmed Ağa Waqf, 611
 Çelebioğlu neighborhood, 287, 618, 783, 867, 894, 905, 919, 927, 992
 Çengelköy, 65, 172, 1450, 1513
 Çenger. *See* Çengelköy
 Çerağî Hamza neighborhood, 1177, 1415, 1416
 Çerağî Hasan neighborhood, 1417, 1434
 Çerağî Mehmed neighborhood, 1483
 Çerkez Ağa Waqf, 389, 617
 Çıkrıkçı Kemal neighborhood, 865, 1402, 1445
 Çırakçı Hamza Waqf, 798
 Çırakçı neighborhood, 670
 Çırakçı Mehmed Waqf, 1062
 Çoban Çavuş neighborhood, 951
 Çoban Çavuş Waqf, 1435
 Çoban Kasım neighborhood, 1270
 Çorlu, 524
 Çukur Mosque, 461, 670
 Çukur Hamamı neighborhood, 639
 Çukur neighborhood, 387, 761, 854
 Davud Ağa Waqf, 969, 1333
 Davudpaşa port, 1360, 1414
 Davudpaşa neighborhood, 842, 1046, 1427
 Davudpaşa court, 554, 1427
 Dâye Hatun neighborhood, 1434, 1496
 Dâye Hatun Waqf, 618
 Debbağ Yunus neighborhood, 505, 741,

- 1121, 1173, 1488, 1517
 Debbagzade Hacı Hasan neighborhood,
 1022, 1023, 1061
 Deed. *See* waqf deed
 Defterdar Abdüsselim Waqf, 882
 Defterdar Derviş Efendi Waqf, 332
 Defterdar Mahmud Efendi Waqf, 1285
 Defterdar Mehmed Efendi Waqf, 1199
 Defterdar Mustafa Efendi Waqf, 950, 1002
 Defterdar Seyfullah Waqf, 491
 Defteri Mehmed Efendi Waqf, 401
 Dellak Hüseyin Waqf, 666
 Derbendi district, 30
 Dervish lodge (tekke), 354, 1155, 1404
 Dervish lodge (zaviye), 60, 186, 227, 333,
 357, 540, 572, 636, 698, 852, 944,
 1013, 1136, 1144, 1214, 1275, 1319,
 1334, 1404, 1412, 1424, 1472, 1507,
 1515
 Derviş Ali neighborhood, 822, 922, 1114
 Devrek district, 48
 Dimetoka, 207, 1153, 1416
 Dirâye neighborhood, 661
 Divane Ali neighborhood, 787, 1385
 Dizdariye Mosque, 1124
 Dizdarzade Mehmed Çelebi Waqf, 632,
 774
 Dizdarzâde Mehmed Efendi Waqf, 774
 Dockyard (tersane), 112, 184, 855, 1345,
 1375, 1460, 1525
 Döndü Hatun Waqf, 601
 Dragoman Waqf, 717
 Dülbendci Süleyman neighborhood, 762
 Dülgerzade neighborhood, 950, 1002,
 1337, 1338, 1450
 Ebu İshak Waqf, 409
 Ebubekir Ağa Waqf, 1325
 Ebülfazl Mahmud Efendi neighborhood,
 1525
 Ebülfazl Mahmud Efendi Waqf, 19, 451,
 1004, 1021, 1113, 1194
 Ebülfazl Waqf, 19, 451
 Eceovası district, 54
 Edhem Paşa neighborhood, 1198
 Edirne, 96, 104, 105, 121, 132, 133, 222,
 565, 934, 1038, 1163, 1375, 1416,
 1456, 1516
 Edirnekapi, 228, 274, 275, 291, 381, 627,
 631
 Efdalzade neighborhood, 532, 917
 Efdalzade Waqf, 203, 204
 Egypt, 183, 508, 518, 639, 962, 1004,
 1028, 1053, 1254, 1313, 1467, 1488,
 1496
 Eğin district, 1093
 Eğriboz, 1341, 1342
 Eğrikapi, 859, 1412
 Ekmekçibaşı neighborhood, 213, 1218,
 1234
 Ekmekçibaşı Waqf, 213
 Ekmekçioğlu neighborhood, 1100
 Ekmekçizade Ahmed Paşa Waqf, 985
 Ekserci neighborhood, 1498
 Elhac Abdi Waqf, 651
 Elhac Ahmed neighborhood, 1035, 1275,
 1437
 Elhac Ahmed Waqf, 447, 480, 850, 1035
 Elhac Ali Waqf, 195, 219
 Elhac Ama neighborhood, 58, 165, 444,
 1231, 1284
 Elhac Bayram Kaftani Waqf, 1379
 Elhac Bayram neighborhood, 906, 1350
 Elhac Bayram Waqf, 906
 Elhac Cafer Waqf, 135
 Elhac Davud Waqf, 1418
 Elhac Ebubekir Waqf, 1470
 Elhac Evliya neighborhood, 1146
 Elhac Ferhad neighborhood, 583, 1215,
 1249
 Elhac Ferruh Waqf, 722
 Elhac Hakkı Waqf, 735
 Elhac Hamza neighborhood, 897, 1400
 Elhac Hamza Waqf, 85
 Elhac Hasan neighborhood, 993, 1356
 Elhac Hasan Waqf, 551, 658, 993
 Elhac Hüseyin neighborhood, 554, 619,
 810, 1420, 1435
 Elhac Hüsvrev neighborhood, 131, 1308
 Elhac İlyas neighborhood, 237, 278, 378,
 746, 859
 Elhac İlyas Waqf, 146, 778, 998, 1081
 Elhac İsa neighborhood, 282, 283, 332,
 363, 392, 396, 596, 770, 990, 991,
 1376
 Elhac Kasım Waqf, 441
 Elhac Kemal neighborhood, 16
 Elhac Küçük neighborhood, 497

- Elhac Mahmud Waqf, 1349
 Elhac Mehmed Reis Waqf, 1330
 Elhac Mehmed Waqf, 585, 904, 961
 Elhac Memi neighborhood, 650, 1219, 1313
 Elhac Memi Waqf, 116, 119, 777
 Elhac Muhyiddin neighborhood, 303, 368, 637, 1167
 Elhac Mustafa Waqf, 173, 528
 Elhac Ömer neighborhood, 1056
 Elhac Ramazan Waqf, 378
 Elhac Süleyman Waqf, 551
 Elhac Şaban neighborhood, 1333
 Elhac Timur neighborhood, 1371, 1497, 1507
 Elhac Yakub Waqf, 1383
 Elhac Yusuf Waqf, 1173, 1517
 Elvan Bey Waqf, 1529
 Elvanoğlu neighborhood, 623
 Elvanzade Mosque, 995
 Elvanzade neighborhood, 604, 642, 769, 878, 907, 930, 1200, 1375, 1494
 Emekyemez neighborhood, 5, 41, 426, 1123, 1319
 Emin Bey neighborhood, 575, 884, 1391, 1432, 1460
 Emin Nureddin Waqf, 1102, 1172, 1426
 Emin Sinan neighborhood, 1385
 Emine Hanım Waqf, 1522
 Emine Hatun Waqf, 123, 930, 1370, 1527
 Emir Ali neighborhood, 156
 Emir Buhari dervish lodge (tekke), 354
 Emir Buhari Waqf, 891, 1205
 Emir Hayreddin Waqf, 450, 456
 Emir Sultan Waqf, 215, 217
 Emir Yorgâni Waqf, 354, 357
 Emr-i Şerif. *See* Sultanic order
 Erdek, 94, 106, 107, 109, 215, 217, 1344
 Ereğli neighborhood, 892, 1077, 1078
 Esirci Kemal neighborhood, 1124, 1295, 1383
 Eski İmaret neighborhood, 759, 1025
 Eski Saray (Old Palace), 112, 500, 709, 760, 824, 943, 1443
 Et Meydanı, 1148
 Eyne Bey neighborhood, 847
 Eyne Bey Waqf, 835
 Eyüp (Havâs-ı Refia), 2, 11, 100, 103, 112, 236, 244, 269, 282, 314, 315, 324, 363, 377, 567, 638, 742, 828, 835, 877, 888, 896, 938, 976, 999, 1007, 1027, 1035, 1066, 1091, 1197, 1278, 1409, 1413, 1448, 1457, 1481, 1514
 Eyüp Ensari Waqf, 2, 1027
 Eyüp Sultan Tomb, 811
 Eyyühüm Efendi Mosque Waqf, 1217
 Eyyühüm Efendi neighborhood, 43, 1217, 1232
 Fahri Hatun Waqf, 1134
 Fani Hatun Waqf, 182
 Farm, 114, 728, 824, 888, 896, 938, 1007, 1068, 1395, 1399, 1423, 1425
 Fatih Mosque, 399, 513, 1136, 1260, 1426, 1512, 1518, 1531
 Fatma Hatun Waqf, 55, 93, 300, 603, 622, 1059, 1491
 Fatma Sultan Waqf, 1177
 Fatwa, 209, 213, 486, 647, 1035, 1346
 Fener Kapısı, 400, 740, 887, 1070, 1445, 1458
 Fenerbahçe, 388
 Ferhad Ağa neighborhood, 937, 1464
 Ferhad Ağa Waqf, 721, 1221, 1464
 Ferhad Çavuş Waqf, 492
 Ferhad Paşa Waqf, 803, 970, 1434
 Feridun Bey Waqf, 115
 Ferman. *See* imperial decree
 Ferruh Kethüda Waqf, 24, 120, 396, 419, 990, 991, 1091, 1161, 1305, 1306
 Fethiye Mosque, 1440, 1441
 Feyzullah Efendi Waqf, 1166
 Fief (timar), 18, 28, 30, 48, 49, 54, 145, 153, 188, 805, 806, 816, 819, 824, 1007, 1049, 1050, 1064, 1068, 1092, 1093, 1367, 1423, 1425
 Fief (zeamet), 1529
 Fındıklı dervish lodge (zaviye), 186
 Fındıklı, 186, 427, 698, 1056, 1088, 1096, 1121, 1214, 1238, 1255
 Filibe. *See* Plovdiv
 Fire (harik, yangın), 214, 504, 535, 541, 556, 642, 830, 831, 832, 837, 839, 841, 848, 856, 870, 872, 876, 878, 880, 881, 882, 883, 888, 889, 895, 898, 901, 910, 912, 916, 925, 931, 932, 933, 935, 937, 938, 941, 943, 945, 951, 953, 958, 959, 971, 980,

- 992, 995, 1003, 1011, 1017, 1026, 1038, 1039, 1041, 1046, 1053, 1070, 1094, 1124, 1125, 1127, 1139, 1145, 1151, 1158, 1180, 1183, 1189, 1208, 1350, 1353, 1354, 1356, 1362, 1368, 1381, 1386, 1402, 1404, 1411, 1426, 1428, 1446, 1447, 1450, 1459, 1463, 1472, 1480, 1485, 1486, 1494, 1513, 1523, 1524, 1527, 1532
- Firuz Ağa neighborhood, 488, 788, 1006, 1224, 1256, 1324, 1339
- Firuz Ağa neighborhood, 1058, 1330
- Fisherman, 706, 1280
- Fish Market (Balık Pazarı), 79, 177, 202, 222, 441, 706, 1219, 1280, 1288, 1293, 1477, 1532
- Fountain, 854, 908, 917, 1042, 1139, 1256, 1313, 1332, 1408, 1462, 1487
- Françesko neighborhood, 5, 203, 204, 689
- Frenk Church, 423, 467, 468
- Fundalık, 78, 1236, 1263
- Fütuha Hatun Waqf, 307
- Galata Palace, 1108, 1307
- Galata Prison, 1250
- Galatasaray neighborhood, 159
- Gallipoli. *See* Gelibolu
- Garp Kapısı, 442, 1056, 1227, 1231
- Gazanfer Ağa Medrese, 889
- Gazanfer Ağa Waqf, 457, 889, 1008, 1224, 1227, 1481
- Gazi Hüseyin Paşa Waqf, 1500
- Gazi İbrahim Paşa Waqf, 714
- Gazi Sinan Paşa Waqf, 1441
- Gazi Süleyman Paşa Waqf, 553
- Gebze, 409, 1042
- Gedik Ahmed Paşa Waqf, 902
- Gelibolu, 54, 103, 106, 107, 109
- Gemlik, 94, 361, 420, 846
- Gerede district, 1406
- German Jewish community, 1204
- Geyve district, 1529
- Göksu, 884, 1493
- Gönen, 113, 114, 396
- Görice district, 942
- Grand Mufti (Şeyhülislam), 95, 196, 199, 213, 486, 488, 593, 682, 698, 790, 925, 985, 1035, 1136, 1310, 1346, 1349, 1387
- Grocer, 291, 400, 431, 476, 478, 492, 583, 590, 664, 688, 1011, 1097, 1101, 1115, 1245, 1263, 1296, 1328, 1364, 1413, 1419, 1474, 1502, 1523, 1524
- Gureba Hüseyin Ağa neighborhood, 1381
- Gül Mosque neighborhood, 516, 872, 904, 1121, 1170, 1469
- Gülbeste Hatun Waqf, 582
- Gülefruz Hatun Waqf, 59
- Gülfem Hatun neighborhood, 1008
- Gülnevaz Hatun Waqf, 41
- Gülrağna Waqf, 890
- Gümüşhane, 282, 283, 1456
- Güvercinlik, 207
- Hace Ali neighborhood, 161, 909
- Hace Durmuş Waqf, 1520
- Hace Hamza neighborhood, 1071, 1400, 1454
- Hace Hamza Mescid Waqf, 831, 832
- Hace Hatun Waqf, 619, 1286
- Hace Rüstem neighborhood, 1393
- Hacı Ahmed Çelebi neighborhood, 1172
- Hacı Ahmed Waqf, 318
- Hacı Bayram neighborhood, 964, 1350
- Hacı Hasan Waqf, 433
- Hacı Hüseyin Waqf, 537, 1469
- Hacı İlyas Kaftani Mescid Waqf, 548
- Hacı Mehmed Waqf, 526
- Hacı Mustafa Waqf, 528, 538
- Hacı Piri Waqf, 499
- Hacı Sinan Waqf, 1162
- Hacı Süleyman Waqf, 551, 1028
- Hadım Hasan Paşa Waqf, 177
- Hadım Sinan Paşa Waqf, 438, 649
- Hadımkapı, 44
- Hadımpınarı, 49
- Hafız Ahmed Paşa Waqf, 751
- Hafız Ahmed Waqf, 64
- Hafız Mustafa Çelebi neighborhood, 407
- Hafız Mustafa Çelebi Waqf, 407
- Halil Çelebi Waqf, 763, 1197
- Halil Hasan Paşa Waqf, 1232
- Halim Sinan Paşa Waqf, 649
- Halvetiye order (tarikat), 1404, 1517
- Hamamcı Muhyiddin neighborhood, 286, 300, 862, 968
- Hamdullah Waqf, 79
- Hamid Efendi Waqf, 239, 1268

- Hamid district, 1461
 Hamza Ağa Waqf, 423, 1486
 Hamza Çavuş Waqf, 316
 Hamza Fakih neighborhood, 840, 1197
 Hamza Paşa Waqf, 1145
 Hançerli Sultan Waqf, 1457
 Hanım Hatun Waqf, 483, 728
 Hani Hatun Waqf, 69, 268
 Haraççı Muhyiddin neighborhood, 1377, 1403, 1497, 1531
 Haraççı Mehmed neighborhood, 1220
 Haraççıbaşı İshak Bey neighborhood, 1053
 Haraj tax, 98, 108, 212, 387
 Haremeyn-i Muhteremeyn Waqf, 1111, 1474, 1482
 Haremeyn-i Şerifeyn Waqf, 973, 1104, 1111, 1171, 1310, 1363
 Hasan Ağa neighborhood, 859, 867, 877, 882, 948, 1242, 1492, 1514
 Hasan Ağa Waqf, 40, 51, 154, 196, 199, 209, 379, 382, 385, 397, 817, 1355
 Hasan Efendi Waqf, 89, 616, 1038
 Hasan Halife neighborhood, 513, 1085
 Hasan Kethüda Waqf, 1347
 Hasan Paşa neighborhood, 983, 1419, 1502
 Hasan Paşa Waqf, 157, 177, 269, 281, 282, 283, 314, 315, 445, 629, 654, 740, 1348, 1448, 1467, 1490
 Hasan Şerif Waqf, 1494
 Haseki Sultan Waqf, 5, 274, 275, 291, 589, 631, 917
 Hasköy, 205, 1035, 1172, 1330, 1448, 1495, 1511
 Hatib Muhyiddin neighborhood, 517, 1106
 Hatice Hatun Waqf, 284, 446, 1442
 Hatice Sultan garden, 1331
 Hatice Sultan neighborhood, 254, 381, 627
 Hatip Muhyiddin neighborhood, 517, 1106
 Haydar Ağa Waqf, 842, 1363
 Haydar Paşa neighborhood, 1203, 1411
 Haydar Paşa Waqf, 677, 1411
 Haydarhane neighborhood, 1121, 1127, 1527
 Haydarpasha, 388
 Hayrūnnisa Hatun Waqf, 1196
 Hayyat Abdullah Waqf, 934
 Hekim Şirvani Waqf, 667, 668
 Hekimbaşı Musa Efendi Waqf, 1244
 Hemdem Çavuş Waqf, 169
 Hendekbaşı neighborhood, 723
 Hızır Bey neighborhood, 409, 577, 743, 1125, 1205
 Hızır Çavuş neighborhood, 675, 680
 Hızır Çavuş Mescid, 675, 680
 Hızır İlyas Church, 1532
 Hızır İlyas neighborhood, 87
 Hobyar neighborhood, 233, 559, 626, 1046, 1363
 Hoca Halil neighborhood, 883
 Hoca Hamza Waqf, 941, 1454
 Hoca Hayreddin neighborhood, 234, 509, 848, 874, 947, 1048, 1518
 Hoca Hayreddin Waqf, 448, 475, 482, 565, 830, 1162
 Hoca Piri neighborhood, 925
 Hoca Şemseddin Waqf, 202
 Hoca Üveys neighborhood, 818, 998, 1143
 Hoca Üveys Waqf, 584
 Hocapaşa Mosque, 584
 Hocapaşa, 584, 876, 1109, 1375, 1413, 1467
 Horse market (at pazarı), 1517
 Hoşkadem neighborhood, 1133, 1135, 1169
 Hristos neighborhood, 51
 Huban Hatun Waqf, 793
 Hujjet 16, 42, 85, 95, 131, 148, 198, 209, 220, 250, 290, 375, 459, 502, 510, 552, 647, 680, 709, 728, 777, 801, 831, 832, 873, 874, 916, 954, 957, 959, 965, 983, 999, 1018, 1022, 1095, 1098, 1110, 1118, 1125, 1127, 1131, 1139, 1157, 1180, 1183, 1184, 1187, 1211, 1251, 1263, 1314, 1316, 1322, 1352, 1353, 1357, 1365, 1368, 1370, 1371, 1374, 1407, 1426, 1444, 1452, 1460, 1465, 1466, 1488, 1490, 1493, 1502, 1507, 1508, 1509, 1532
 Hundi Hatun neighborhood, 1151
 Hüma Hatun Waqf, 549
 Hürmüz Bey Waqf, 663
 Hürrem Çavuş Waqf, 512, 580
 Hüsam Bey neighborhood, 1261
 Hüsam Efendi Waqf, 407

- Hüseyin Ağa Mosque, 591, 592
Hüseyin Ağa Mosque, 1130, 1381, 1453, 1461
Hüseyin Ağa Waqf, 126, 152, 224, 271, 308, 426, 470, 471, 477, 591, 592, 701, 702, 703, 736, 811, 1016, 1381
Hüseyin Bey Waqf, 408, 518
Hüseyin Çavuş Waqf, 323, 411, 1046, 1363
Hüseyin Çelebi Waqf, 783
Hüsna Hatun Waqf, 652, 766, 1175, 1179
Hüsrev Bey Waqf, 1226
Hüsrev Çelebi Waqf, 653
Hüsrev Kethüda Waqf, 436, 1122
Hüsrev Paşa Waqf, 659
- Imperial decree, 46, 94, 96, 98, 104, 105, 110, 111, 112, 113, 195, 207, 208, 209, 210, 215, 216, 217, 219, 220, 364, 480, 483, 485, 486, 487, 569, 577, 644, 649, 654, 802, 876, 883, 920, 960, 964, 965, 1086, 1210, 1211, 1267, 1279, 1341, 1342, 1343, 1344, 1345, 1346, 1367, 1375, 1475, 1479, 1480, 1506, 1507, 1508, 1527, 1528, 1529, 1530
- Iranian Armenians, 1532
Ironsmith (demirci), 749, 828
İvaz Efendi neighborhood, 269
- İbrahim Ağa Waqf, 87, 913, 1310, 1416
İbrahim Çavuş Waqf, 760, 875, 1360, 1414
İbrahim Efendi neighborhood, 1088, 1291, 1424
İbrahim Efendi Waqf, 396, 1413
İbrahim Paşa Mosque, 687, 927, 980, 1302
İbrahim Paşa neighborhood, 504, 1116, 1437
İbrahim Paşa Waqf, 57, 61, 74, 76, 77, 162, 214, 383, 431, 625, 687, 694, 714, 905, 1328
İbrahim Yazıcı neighborhood, 561
İlyas Çelebi Waqf, 86, 90, 147, 171, 173
İlyas Medrese, 106
İmamzade Mustafa Efendi Waqf, 519
İmralı, 101, 217, 1343, 1344
İncesu town, 1360, 1414
- İnoz, 103
- İshak Çelebi Waqf, 453
İskender Bey Waqf, 771
İskender Paşa Mescidi Waqf, 680
İskender Paşa Waqf, 1300
İskender Waqf, 127, 1300
İsmail Ağa Waqf, 1003, 1419
İsmail Çelebi Waqf, 877
İstanbuli Ali Efendi Waqf, 843, 845
İstiglal. *See* mortgage
İstinye court, 1314
İstinye, 833, 834, 1260, 1264, 1267, 1297, 1300, 1304, 1314, 1321, 1329
İzmir, 1169, 1323, 1416, 1422, 1423, 1424, 1425, 1448, 1474
İzmit, 12, 782, 830, 882, 1354, 1356, 1359, 1381, 1404, 1416, 1450, 1511, 1513, 1514
İznikmid. *See* İzmit
- Jerusalem, 418, 926, 1210, 1211, 1431
Jewish quarters (Yahudi hane), 743, 783, 867, 887, 992, 1017, 1089, 1255, 1355, 1413, 1422, 1448, 1457
- Kabakulak neighborhood, 1143
Kabasakal neighborhood, 812, 1104
Kabasakal Sinan Ağa neighborhood, 883, 1461, 1501
Kabasakal Sinan Ağa Waqf, 883
Kadı Alaeddin Waqf, 321, 521
Kadı Mehmed Efendi Mosque, 1212
Kadiasker Mosque Waqf, 491
Kadıçesme, 908, 1121
Kadıköy, 388, 934, 1416, 1521
Kadırga Port, 609, 851, 869, 873, 884, 960, 965, 1369, 1389, 1427
Kadızade Efendi Waqf, 351, 593
Kadızade Mehmed Efendi Waqf, 866
Kadifeci, 1213
Kadri Çelebi Waqf, 206
Kadri Efendi Waqf, 1001
Kakac Şemseddin Waqf, 1364
Kalafatçı neighborhood, 118
Kalafatçıbaşı Waqf, 712
Kalafatlı, 207
Kalamış, 388
Kalavere community, 867, 919

- Kalenderhane neighborhood, 839, 1153, 1337, 1338, 1515
- Kaliçeciler Köşkü neighborhood, 785, 1144
- Kalkancılar Market, 1294
- Kamer Hatun Waqf, 256, 257, 398, 518, 801, 980, 1132, 1141
- Kandıra, 920
- Kapıağası neighborhood, 1119
- Kapıdağı, 106, 107, 109, 110, 216, 217, 1064, 1343, 1344, 1416, 1522
- Kaptan Sinan Paşa Waqf, 181, 293
- Kara Ali Waqf, 1428
- Kara Emin Waqf, 20, 557
- Kara Kethüda Waqf, 1321
- Kara Mustafa Waqf, 32
- Karabaş neighborhood, 305, 405, 1013, 1079, 1089, 1355, 1413, 1429, 1457, 1470
- Karaçelebi Waqf, 165
- Karaçelebizade Mahmud Efendi Medrese Waqf, 888, 893, 896, 898, 901, 938
- Karaferiye community, 596
- Karagöz Bey Zaviyesi Waqf, 944
- Karagümrük, 239, 532, 843, 1366
- Karagümrük Market, 239
- Karakız neighborhood, 545, 908
- Karaköy, 22, 35, 36, 47, 52, 53, 141, 147, 167, 171, 173, 175, 178, 180, 197, 198, 206, 440, 456, 457, 467, 480, 484, 649, 661, 690, 717, 737, 828, 1123, 1413
- Karaköy Kapısı (Karaköy Gate), 52, 649, 828, 1123
- Karaman province, 601, 629
- Karamürsel, 179, 1313
- Karasi district, 107
- Karataş neighborhood, 536
- Kars, 1095, 1446
- Kasap İvaz neighborhood, 602, 1009, 1152
- Kasap İlyas neighborhood, 1143, 1151, 1158, 1360, 1362, 1414
- Kasım Ağa Waqf, 381, 747, 779, 908, 964, 1139
- Kasım Bey Waqf, 581
- Kasım Göneni neighborhood, 396
- Kasım Paşa Waqf, 47, 73, 332, 348, 661, 667, 668, 691, 732, 878, 1276
- Kasım Zihgiri Waqf, 1525
- Kasımpaşa, 4, 36, 43, 56, 89, 131, 156, 181, 184, 185, 236, 447, 463, 488, 523, 705, 713, 716, 1212, 1215, 1217, 1219, 1229, 1232, 1235, 1237, 1238, 1240, 1241, 1243, 1246, 1247, 1249, 1259, 1275, 1278, 1279, 1281, 1294, 1295, 1298, 1308, 1312, 1333, 1382, 1484
- Kasımpaşa Mosque, 236, 523
- Kasımpaşa Mosque Waqf, 523
- Kastamonu, 924
- Katalan community, 907
- Kâtip Bali Waqf, 536, 550
- Kâtip Bali Mescid Waqf, 520
- Kâtip Hüsameddin Waqf, 507, 508
- Kâtip Hüsrev neighborhood, 857, 1018, 1076, 1467
- Kâtip Hüsrev Waqf, 679, 1018
- Kâtip Kasım neighborhood, 562, 913, 994, 1195, 1270, 1407, 1438, 1439
- Kâtip Mehmed Çelebi Waqf, 147, 171, 479, 678
- Kâtip Mehmed Efendi Waqf, 1282
- Kâtip Muslihiddin neighborhood, 230, 273, 380, 911, 948, 1131, 1185, 1364, 1440, 1441, 1449
- Kâtip Mustafa Çelebi neighborhood, 59, 1090, 1269
- Kâtip Mustafa Çelebi Waqf, 8
- Kâtip Sinan Waqf, 454, 1369
- Kâtip Şemseddin neighborhood, 582, 587
- Kâtip Şemseddin Waqf, 1513
- Kavala, 1
- Kayazade Mehmed Çavuş Waqf, 689
- Kazgancıbaşı neighborhood, 1273
- Kazganî Sadi neighborhood, 1354, 1463
- Kazganıbaşı Hamza Ağa Waqf, 1486
- Kebab maker, 618, 1310
- Keçeci Piri neighborhood, 821, 956, 972, 981, 1140, 1142, 1143
- Keçeci Piri neighborhood, 764, 821, 956, 972, 981, 1140, 1142, 1143
- Keçi Hatun neighborhood, 964
- Kefçe Dede neighborhood, 1067, 1207
- Kefelü neighborhood, 344
- Kemal Bey neighborhood, 912
- Kemal Paşa Mescid, 572
- Kemankeş Kara Mustafa Paşa Waqf, 1523, 1524

- Kenan Ağa Waqf, 569
 Kenise-i Kebire Waqf, 959
 Kerime Hatun Waqf, 355, 370
 Kestel Waqf, 620, 953
 Kethüda Hatun neighborhood, 843, 1193
 Kılıç Ali Paşa Mosque, 1292
 Kılıç Ali Paşa Waqf, 1218, 1274
 Kırkçeşme, 916, 975, 1375, 1446
 Kırkkilise neighborhood, 597
 Kız Ali Ağa Waqf, 1159
 Kızıl Church, 452
 Kızıl Mescid neighborhood, 1193
 Kızıtaş neighborhood, 534, 550, 733, 738, 802, 827, 1430
 Kızıtaş neighborhood. *See* Kızıtaş neighborhood
 Kibar Ali Paşa Waqf, 1109
 Kilâri Mehmed Ağa Waqf, 948
 Kilercibaşı Ahmed Ağa Waqf, 1290
 Kilise Mosque neighborhood, 228, 371, 930
 Kirmastı town, 813, 955, 962
 Kirmasti town, 955, 962
 Koca Hacı Sofu Mehmed Paşa Waqf, 1471
 Koca Mustafa Paşa Mosque, 1451, 1514
 Koca Mustafa Paşa neighborhood, 1033, 1154, 1427, 1465
 Koca Mustafa Paşa Waqf, 245, 1198, 1506, 1514, 1532
 Koca Sinan Waqf, 1375
 Kocaeli, 1482
 Koğacı Dede neighborhood, 566, 797, 809, 924, 1099, 1120, 1405
 Koğacı Dede Waqf, 566
 Koloğlu neighborhood, 472, 473
 Korucular Market, 969
 Koruk Mahmud neighborhood, 838
 Kudüs-i Şerif Waqf, 926
 Kulaksız neighborhood, 4, 1259
 Kule Kapısı, 1222, 1228, 1242
 Kuloğlu neighborhood, 1289, 1290, 1317
 Kumkapı, 1053
 Kurşunlu Mahzen, 1523, 1524
 Kurşunlu Türbe neighborhood, 784
 Kurşunlu tomb, 540, 572
 Kurtuluş, 170, 691, 1279
 Kuruçeşme, 182, 878, 1266, 1331
 Kurukavak neighborhood, 1091
 Kuyumcu, 441, 627, 709, 927, 1245, 1488
 Kuyumcubaşı neighborhood, 1139
 Kuzguncuk, 1413, 1494
 Küçük Ayasofya neighborhood, 884, 1164
 Küçük Çekmece, 1066
 Küçük Karaman, 496, 742, 751, 947, 1050, 1364
 Küçük Mustafa Waqf, 278
 Küçük Piyale Paşa neighborhood, 1205, 1237, 1238
 Küçükçekmece, 1007, 1066, 1092
 Küçükpazar, 1125
 Kürekçi Kapısı, 1247, 1402
 Kürekçibaşı Süleyman Ağa Waqf, 1358
 Kürekçibaşı Waqf, 143
 Kürkcübaşı Şemseddin Bey Waqf, 535, 790
 Kürkcübaşı Şemsi Bey Waqf, 790
 Kütahya, 1138
 Laleliçeşme, 1139, 1408
 Lalezar Mehmed Efendi Waqf, 1192
 Langa, 847, 926, 1360, 1414, 1439, 1476
 Larenden town, 494, 601
 Latife Hatun Waqf, 1453
 Leather tradesmen (debbag, derici) 91, 97, 505, 551, 741, 981, 993, 1022, 1023, 1061, 1121, 1173, 1488, 1508, 1509, 1517
 Leather workshop (debbaghane, tabakhane) 91, 97, 1509
 Lonca (Guild) Market, 704
 Lonca (Guild) neighborhood, 60, 66, 142, 149, 151, 163, 454, 697, 720, 730
 Macuncu neighborhood, 1129
 Maçka district, 1049
 Maçoka neighborhood, 1216
 Maden Ahmed Efendi Waqf, 1190
 Mahbeşe Hatun Waqf, 230
 Mahi Hatun Waqf, 892
 Mahmud Efendi Waqf, 404, 405, 796, 894, 943, 1021, 1255, 1359, 1405, 1468
 Mahmudpaşa neighborhood, 958, 1070, 1406, 1427, 1465, 1517
 Mahmudpaşa court, 528, 1460
 Mahmudpaşa Waqf, 618
 Mahmud Bey Waqf, 369
 Mahpeyker Valide Sultan Waqf, 820, 1341, 1342
 Maktul İbrahim Paşa Mosque, 1302

- Maktul İbrahim Paşa Waqf, 42, 148, 1280
 Malkara district, 553
 Malta, 1247
 Manisalı Çelebi neighborhood, 527, 563, 850, 879, 915, 943, 1040, 1060, 1132, 1134, 1141, 1174
 Manyas district, 1234
 Marmara island, 108, 217, 657, 1322, 1343
 Medine-i Münevvere Waqf, 5, 10, 15, 58, 142, 191, 426, 650, 815, 856, 897, 913, 930, 936, 949, 956, 982, 999, 1037, 1094, 1098, 1160, 1200, 1201, 1206, 1244, 1252, 1268, 1337, 1338, 1368, 1388, 1401, 1452, 1462
 Medreseteyn-i Cedidteyn Waqf, 1216, 1224, 1227, 1236, 1240, 1245, 1248, 1273
 Mehmed Ağa Mosque, 967, 1121
 Mehmed Ağa neighborhood, 96
 Mehmed Ağa Waqf, 185, 342, 349, 611, 646, 731, 756, 871, 948, 1185, 1288, 1501
 Mehmed Bey Waqf, 128, 137, 237, 294, 297, 330, 337, 338, 340, 341, 343, 345, 347, 413, 414, 543, 1062, 1202, 1215
 Mehmed Bey neighborhood, 373, 394
 Mehmed Çavuş Waqf, 449
 Mehmed Çelebi Waqf, 339, 376, 377, 570, 600, 632, 1099
 Mehmed Efendi Waqf, 415, 517, 551, 1531
 Mehmed Paşa neighborhood, 974, 1251
 Mehmed Paşa Waqf, 43, 45, 158, 218, 231, 233, 234, 372, 442, 596, 660, 710, 1516
 Melek Hatun neighborhood, 979, 989
 Melekşah Waqf, 612
 Mellâhi Waqf, 1502
 Mercan Ağa neighborhood, 811, 818, 870, 871, 1221, 1466
 Mercan Market, 618, 945, 1058
 Merhum Piyale Waqf, 68
 Mesih Hasan Paşa neighborhood, 1502
 Mesih Paşa Mosque, 849
 Mesih Paşa Waqf, 305, 309, 310, 311, 312, 317, 320, 335, 336, 352, 836
 Metropolitan bishop, 1210, 1416
 Mevlevi Lodge Waqf, 675, 680, 1313
 Meydancık neighborhood, 959
 Mezistre, 455
 Mihaliç, 94, 207, 361, 900, 944, 1423, 1437
 Mihri Hatun Waqf, 914, 1016, 1041, 1141
 Mihriban Sultan Waqf, 228
 Mihrimah Sultan Waqf, 855
 Milas, 188
 Mill (değirmen), 5, 113, 171, 206, 207, 224, 287, 290, 348, 392, 516, 573, 622, 657, 664, 675, 680, 697, 705, 717, 760, 771, 833, 834, 900, 917, 937, 1007, 1064, 1076, 1092, 1138, 1251, 1255, 1283, 1347, 1349, 1360, 1367, 1387, 1404, 1414, 1422
 Mimar Abbas Waqf, 1006
 Mimar Acem Waqf, 957, 1504
 Mimar Ayas neighborhood, 893, 1026, 1113
 Mimar Davud Waqf, 1458
 Mimar Murad Waqf, 545
 Mimar Sinan neighborhood, 231, 590, 935, 949, 982, 1000, 1031, 1034, 1036, 1057, 1075, 1097, 1128, 1129, 1413, 1419, 1462, 1491, 1502
 Mimar Sinan Waqf, 231, 590, 738, 1055
 Mir Ali. *See* İmralı
 Mir Divane Waqf, 412
 Mirahor neighborhood, 551, 752, 1069, 1107, 1110, 1178, 1192, 1427, 1501, 1505, 1510
 Mismari Abdi Waqf, 495
 Mismari Şüca neighborhood, 846
 Molla Ahaveyn neighborhood, 1055
 Molla Ahî Çelebi neighborhood, 1136, 1194
 Molla Ahî Waqf, 935, 1419
 Molla Alaeddin el-Fenari Waqf, 788
 Molla Aşık neighborhood, 317, 318, 334
 Molla Çelebi neighborhood, 1257, 1258, 1300
 Molla Çelebi Waqf, 186
 Molla Fenâri Mosque, 1086
 Molla Fenâri neighborhood, 1091, 1118, 1144, 1333, 1379, 1393
 Molla Fenâri Waqf, 289
 Molla Gürâni Waqf, 500, 501, 504
 Molla Hüsrev Mosque, 634

- Molla Hüsrev neighborhood**, 634, 985,
 1028, 1302, 1396, 1397, 1428, 1446
Molla Hüsrev Waqf, 541, 615, 810
Molla Kestel neighborhood, 1503
Molla Kestel Waqf, 953
Molla Kirmastî Waqf, 962
Molla Mehmed Efendi Waqf, 1025
Molla Şeref neighborhood, 1161
Molla Şeref Waqf, 785
Molla Şerefettin Waqf, 1118
Molova, 153, 1416
Monastery, 390, 657, 1210, 1211
Monk (keşiş), 1064, 1070, 1211, 1360,
 1414
Mortgage (istiglal) 4, 8, 10, 15, 21, 24, 26,
 29, 33, 39, 40, 41, 51, 53, 56, 59, 62,
 63, 64, 65, 67, 68, 69, 74, 77, 80, 81,
 82, 84, 86, 89, 90, 93, 120, 122, 123,
 127, 129, 130, 131, 134, 135, 136,
 138, 152, 154, 159, 163, 166, 167,
 168, 169, 172, 173, 174, 178, 181,
 182, 185, 190, 200, 205, 221, 223,
 235, 238, 255, 258, 259, 260, 261,
 262, 263, 264, 265, 266, 267, 270,
 271, 276, 277, 278, 279, 280, 288,
 289, 296, 297, 299, 302, 303, 304,
 305, 306, 308, 309, 310, 311, 312,
 313, 316, 317, 319, 320, 321, 322,
 323, 327, 328, 330, 331, 334, 335,
 336, 337, 338, 339, 340, 341, 342,
 343, 345, 346, 347, 349, 350, 351,
 352, 353, 355, 358, 359, 360, 362,
 363, 369, 370, 372, 373, 374, 376,
 377, 378, 379, 380, 382, 383, 384,
 389, 391, 393, 394, 395, 397, 398,
 401, 402, 403, 404, 405, 406, 408,
 410, 411, 413, 414, 415, 416, 417,
 419, 421, 422, 424, 426, 427, 436,
 445, 449, 450, 451, 456, 457, 466,
 469, 470, 471, 473, 477, 481, 493,
 508, 511, 513, 514, 519, 521, 525,
 526, 528, 530, 538, 544, 562, 581,
 588, 594, 599, 600, 603, 604, 605,
 607, 612, 617, 624, 630, 635, 659,
 666, 677, 683, 684, 685, 689, 692,
 695, 696, 701, 702, 703, 708, 712,
 718, 720, 721, 724, 726, 728, 730,
 745, 754, 755, 758, 763, 765, 766,
 767, 786, 791, 796, 798, 799, 800,
 822, 829, 836, 847, 850, 853, 860,
 879, 888, 891, 893, 896, 903, 928,
 938, 948, 979, 981, 988, 989, 994,
 1000, 1004, 1020, 1021, 1045, 1059,
 1076, 1096, 1107, 1108, 1113, 1120,
 1147, 1156, 1172, 1174, 1191, 1192,
 1194, 1195, 1216, 1219, 1222, 1224,
 1227, 1233, 1236, 1239, 1240, 1242,
 1244, 1245, 1248, 1251, 1252, 1253,
 1262, 1268, 1271, 1273, 1289, 1290,
 1297, 1299, 1324, 1327, 1331, 1334,
 1339, 1365, 1366, 1389, 1392, 1393,
 1395, 1401, 1403, 1417, 1452, 1505,
 1521, 1522
Muallimhane. See teacher's lodge
Mudanya, 218
Muhasebeci Ahmed Efendi Waqf, 887
Muhsin Efendi Waqf, 1017
Muhsine Hatun neighborhood, 790, 980,
 1041, 1225
Muhsine Hatun Waqf, 200
Muhtesib İskender neighborhood, 606,
 1392
Muhtesib Karagöz neighborhood, 895,
 1004, 1113, 1492
Muhtesip İskender neighborhood, 606
Muhyiddin Halife neighborhood, 727
Murad Paşa neighborhood, 633, 936,
 1011, 1168, 1410, 1499
Murad Paşa Waqf, 633, 936, 1039, 1410
Murat Paşa Mosque, 807
Muslihiddin Ağa Waqf, 826
Mustafa Ağa neighborhood, 193, 428,
 1316, 1319, 1480
Mustafa Ağa Waqf, 26, 326, 363, 466,
 559, 723, 725, 729, 762, 1089, 1216,
 1319, 1363, 1497
Mustafa Bey neighborhood, 903, 1003
Mustafa Çavuş Waqf, 23, 53, 63, 67, 302,
 333, 530, 933, 1020, 1519
Mustafa Çelebi Waqf, 8, 386, 407, 437,
 1400, 1404, 1454
Mustafa Efendi Waqf, 90, 384, 519, 586,
 605, 607, 692, 695, 752, 950, 1002,
 1076, 1116, 1412, 1430, 1473
**Mustafa Paşa (Governor General of Alge-
 ria)**, 65, 71, 72
Mustafa Paşa neighborhood, 224, 236,
 244, 281, 292, 298, 314, 315, 377,

- 398, 624, 957, 976, 999, 1033, 1044, 1427, 1465
- Mustafa Paşa Waqf, 70, 71, 72, 144, 221, 245, 292, 298, 472, 473, 718, 917, 1085, 1198, 1316, 1396, 1397, 1422, 1506, 1514, 1523, 1524, 1532
- Muytab Şüca Waqf, 1186
- Müeyyadzade neighborhood, 41, 123, 448, 475, 479, 678, 719, 1227, 1233, 1242, 1244, 1252, 1286, 1313
- Müezzın Ahmed Çelebi Waqf, 1044
- Müftü Ali Çelebi neighborhood, 946, 1081, 1395, 1469
- Müftü Ali neighborhood, 1012
- Müneccim Sadi neighborhood, 1174
- Müneccimzade Waqf, 496
- Müslime Hatun Waqf, 634
- Müstedam Çavuş Waqf, 1191, 1195
- Müstesna Ali Çelebi Waqf, 642, 971, 974
- Müşhid Bali Waqf, 17
- Nalbend İbrahim Waqf, 527
- Nasuh Bey Waqf, 159, 424
- Nasuh Çavuş Waqf, 954
- Neslişah Sultan neighborhood, 331
- Nevbahar neighborhood, 1372
- Nevbethane neighborhood, 1075, 1351, 1496, 1516
- Nevrekop, 811
- Nimetullah Hatun Waqf, 1401
- Nişancı Abdülkerim Waqf, 498
- Nişancı neighborhood, 1293
- Nişancı Cafer Çelebi neighborhood, 1365, 1366, 1401
- Nişancı Mahmud Waqf, 1443
- Nişancı Mehmed Paşa Waqf, 790
- Nişancı Paşa Waqf, 587
- Nuh Efendi Waqf, 1521
- Nurcihan Hatun Waqf, 139, 140
- Nuri Dede neighborhood, 866, 967
- Nuriye Hatun Waqf, 739
- Odabaşı Market, 838
- Odun Kapısı (Odun Gate), 910, 937, 1394
- Official note (tezkire), 42, 71, 218, 268, 354, 361, 365, 400, 626
- Ohri community, 367
- Ohri Church Waqf, 968
- Ohri neighborhood, 287, 290
- Oil factory (yağhane), 1313, 1360, 1414, 1458
- Okçu Musa neighborhood, 32, 676, 918, 1239
- Okçu Musa Waqf, 66, 1222
- Okçubaşı Hayreddin Bey Waqf, 575
- Opar district, 1050
- Ortaköy, 26, 654, 867, 985, 992, 1122, 1251, 1263, 1347
- Oruç Gazi neighborhood, 1160
- Osman Ağa Waqf, 493, 588, 800, 1200, 1201
- Osman Paşa Waqf, 129
- Otakcılar neighborhood, 835, 854
- Öksüz Mescid, 465, 768
- Öksüzce neighborhood, 1126
- Ömer Paşa Waqf, 1444
- Ördek Kasap neighborhood, 860, 1136
- Öşür. *See* aşar
- Papasoğlu Waqf, 594
- Papazade Mustafa Çelebi Waqf, 1400, 1404, 1454
- Patriarch, 229, 418, 1211, 1416, 1495
- Patty Maker (börekçi) : 444, 572, 707, 732, 1081, 1203, 1413
- Payas, 1516
- Perizat Hatun Waqf, 684, 724, 1214
- Pertev Paşa Waqf, 767, 1505
- Pervane Kethüda Waqf, 33, 131
- Perviz Mehmed Efendi Waqf, 399
- Petition (arzuhall), 103, 105, 110, 111, 112, 114, 208, 212, 215, 216, 217, 219, 364, 420, 964, 965, 1053, 1210, 1211, 1279, 1341, 1342, 1343, 1344, 1346, 1347, 1476, 1477, 1480, 1482, 1506, 1507, 1532
- Pir Ali Çavuş Waqf, 1289
- Pir Mehmed Paşa Waqf, 945
- Piri Paşa Waqf, 663, 1484, 1511
- Pirincci Sinan neighborhood, 1490
- Piyale Paşa neighborhood, 1205, 1238, 1295, 1298
- Piyale Paşa Waqf, 56, 180, 440, 443, 484, 573, 662, 696, 1298
- Piyalepaşa Palace, 1298
- Plovdiv 525, 1393, 1416
- Poll tax on non-Muslims, 38, 94, 98, 101,

- 102, 210, 211, 215, 216, 364, 365, 368, 387, 420, 647, 779, 1267, 1343, 1344
- Poltak community, 1087
- Port, 218, 412, 782, 799, 830, 917, 1051, 1105, 1254, 1300, 1320, 1344, 1360, 1374, 1414, 1446, 1474, 1524
- Portuguese community (Jewish), 367, 992
- Priest, 418, 1210, 1211, 1495
- Promissory note (*temessük*, *senet*), 72, 91, 92, 114, 147, 203, 356, 357, 365, 366, 566, 583, 649, 678, 694, 744, 751, 762, 770, 793, 827, 885, 916, 945, 971, 993, 1016, 1035, 1124, 1159, 1280, 1304, 1322, 1333, 1347, 1354, 1363, 1428, 1438, 1439, 1510, 1512, 1516, 1525, 1532
- Rabia Hatun Waqf, 428, 857, 895, 1318
- Raziye Hatun Waqf, 190, 322, 1006
- Receb Ağa Waqf, 229
- Recep Çorbacı Waqf, 1470
- Recep Paşa Waqf, 1057
- Revani Çelebi Mosque Waqf, 1446
- Rıdvan Halife Waqf, 1503
- Rize, 1416, 1444
- Rodosçuk. *See* Tekirdağ
- Rum Mehmed Paşa Mosque Waqf, 939
- Rumeli Hisarı, 16, 29, 155, 768, 1260, 1337, 1338
- Ruscuk, 1384
- Ruznamçeci İbrahim Efendi Waqf, 1413
- Rüstem Ağa Waqf, 862
- Rüstem Bey Waqf, 189
- Rüstem Paşa Waqf, 149, 151, 202, 460, 554, 958, 1374, 1413, 1499
- Sabiha Hatun Waqf, 1527
- Sacılı Emir Efendi Waqf, 1278
- Sadi Efendi Waqf, 992
- Sadri Çavuş Waqf, 745
- Safiye Hatun Waqf, 645, 676
- Sahaf Muhyiddin neighborhood, 1281
- Sahaf Muslihiddin neighborhood, 1232
- Sahaf Süleyman neighborhood, 1080, 1101
- Sahili Emirzade Abdülkadir Efendi Waqf, 344
- Sahn Medrese, 788
- Sakız Island. *See* Chios
- Sakine Hatun Mescidi Waqf, 802
- Salacak port, 1374
- Salıpazarı, 1481
- Salih Ağa Waqf, 1385
- Salonika, 390, 887, 925, 1136, 1276, 1383, 1416, 1436, 1460
- Samanviran neighborhood, 744, 1058, 1519
- Samanviran Waqf, 973
- Samatya Kapısı, 619, 1270, 1435
- Sancakdar Hayreddin neighborhood, 1047, 1380
- Sante Marka neighborhood, 21, 450, 1216, 1248
- Saraçhane, 943, 1127, 1129
- Saray-ı Atik. *See* Eski Saray
- Saray-ı Sultani, 1070, 1262, 1271
- Sarı Demirci neighborhood, 488, 749
- Sarı Kethüda Waqf, 1186
- Sarı Lütüfi neighborhood, 50
- Sarı Lütüfi Waqf, 50
- Sarı Musa neighborhood, 1452, 1471
- Sarı Nasuh neighborhood, 877
- Sarıbaş neighborhood, 876
- Sarıca Mehmed Paşa neighborhood, 971, 974
- Sarıca Paşa neighborhood, 971
- Sarıyer, 28, 757, 1076, 1297
- Sarrac İshak neighborhood, 1437
- Saruhan district, 107
- Sefer Efendi Waqf, 353, 765
- Sefer Kethüda Waqf, 486, 1237, 1238
- Seferikoz neighborhood, 521, 796, 1115, 1398, 1455
- Sekbanbaşı İbrahim Ağa neighborhood, 1375
- Sekbanbaşı Kasım Ağa Waqf, 964
- Sekbanbaşı Waqf, 680, 975
- Sekbanbaşı Yakup Ağa neighborhood, 889, 1388, 1404
- Selami Hamza Waqf, 839
- Selime Hatun neighborhood, 1254, 1262, 1285
- Selime Hatun Waqf, 558
- Selimşah Waqf, 92
- Selman Ağa Waqf, 21
- Senet. *See* promissory note
- Senyora community, 931
- Serrac İshak neighborhood, 528, 1437

- Seydi Bey Mescidi Waqf, 1045
 Seydi Ömer neighborhood, 1370
 Seyyid Abdülkadir Efendi Waqf, 1087
 Seyyid Muharrem Efendi Waqf, 726
 Seyyid Osman neighborhood, 184, 686
 Shipping guild (navloncu), 995
 Shoemaker (haffaf, ayakkabıcı), 282, 283, 506, 555, 570, 641, 738, 994, 1024, 1166, 1227, 1233, 1242, 1289, 1313, 1413, 1450, 1520
 Shoemakers' Market, 1289, 1450
 Silistra, 649, 1416
 Silivri, 60, 570, 927, 1079, 1367
 Silivri Kapısı (Silivri Gate), 927, 1079
 Simkeş Hasan Çelebi Waqf, 1000
 Sinan Ağa neighborhood, 787, 883, 944, 1461, 1501
 Sinan Ağa Waqf, 583, 812, 883, 976
 Sinan Bey Waqf, 2, 374
 Sinan Çavuş Waqf, 514, 515, 567
 Sinan Çelebi Waqf, 547
 Sinan Paşa Mosque neighborhood, 10
 Sinan Paşa neighborhood, 923, 1226, 1236, 1245, 1270, 1272, 1280
 Sinan Paşa Waqf, 361, 400, 921, 952, 1128, 1129, 1346, 1367
 Sinan Paşa-yı Kebir neighborhood, 1280, 1332, 1335
 Sinop, 886
 Sirevi Ayşe Hatun Waqf, 1375
 Sirkeci Emir Waqf, 516
 Sirkeci Muslihiddin Waqf, 174, 463
 Sirkeci Mustafa Waqf, 161, 178
 Siroz, 494, 1416
 Siyavuşpaşa Palace, 916
 Siyavuşpaşa Waqf, 1090, 1487
 Smyrna. *See* İzmir
 Sofular Mosque, 1447
 Sofular neighborhood, 356, 793, 827, 888, 896, 898, 901, 938, 1015, 1111, 1112, 1117, 1144, 1149, 1150
 Soğan Ağa neighborhood, 502, 572, 880, 1399
 Sorbet seller (şerbetçi), 618, 1063, 1413, 1422
 Sotonosoğlu Duka Waqf, 487
 Spice tradesmen (attar), 11, 239, 363, 375, 506, 599, 784, 812, 831, 941, 1002, 1020, 1053, 1064, 1107, 1196, 1216, 1239, 1248, 1307, 1350, 1356, 1369, 1414, 1433, 1445, 1449, 1510
 Spirit tax (içki vergisi), 101, 106, 107, 109, 110, 248, 253
 Sucu Mehmed Paşa Waqf, 52
 Sucu Piyale Waqf, 192
 Sûfi Mehmed Paşa Waqf, 744
 Suhte Sinan neighborhood, 1154, 1465
 Sultan Ahmed Han Mosque Waqf, 641, 1250, 1254, 1267, 1279, 1382
 Sultan Bayezid Han Waqf, 27, 44, 78, 100, 170, 184, 329, 464, 733, 852, 877, 1035, 1037, 1069, 1189, 1260, 1263, 1264, 1270, 1272, 1304, 1307, 1313, 1399
 Sultan Bayezid neighborhood, 33, 127, 176, 452, 1247, 1282, 1287, 1301, 1305, 1306, 1311, 1324, 1326, 1494
 Sultan Hatun Waqf, 539
 Sultan Mehmed Han Medrese, 742
 Sultan Mehmed Han Waqf, 38, 94, 95, 102, 106, 107, 108, 109, 194, 210, 211, 215, 367, 368, 387, 643, 647, 693, 1197, 1322, 1343
 Sultan Selim Han Market, 250
 Sultan Selim Han Waqf, 113, 114, 183, 1110
 Sultan Süleyman Han Waqf, 792, 1042, 1476
 Sultanhamamı, 950, 1002, 1087
 Sultanic order (emr-i şerif), 94, 95, 97, 99, 100, 101, 102, 103, 106, 107, 108, 109, 212, 214, 217, 218, 220, 364, 420, 638, 639, 641, 643, 1027, 1341, 1345, 1456, 1474, 1476, 1477, 1482, 1508, 1509
 Sunullah Efendi neighborhood, 1431
 Süheyl Bey neighborhood, 1237, 1238, 1254, 1481
 Süheyl Bey Waqf, 664, 665, 669, 671, 672, 673, 674, 681, 1088
 Süleyman Ağa neighborhood, 790, 1070
 Süleyman Ağa Waqf, 84, 134, 136, 502, 683, 1358
 Süleyman Efendi Waqf, 1075
 Süleyman Paşa Waqf, 553, 675, 1178, 1445
 Süleyman Subaşı neighborhood, 1517
 Süleymaniye Mosque, 496, 916, 1519

- Süleymaniye neighborhood, 495, 1080, 1083, 1101, 1487
 Süruri neighborhood, 89, 1229
 Sütlüce, 877
- Şah Sultan neighborhood, 1409
 Şah Sultan Waqf, 244, 247, 1080, 1083, 1101, 1465
 Şahbaz Hatun Waqf, 1420
 Şahi Hatun Waqf, 327
 Şahin Lala Waqf, 955
 Şahkulu neighborhood, 776, 1222, 1228, 1230, 1313
 Şamizâde Waqf, 884, 1030
 Şebinkarahisar, 188, 1190
 Şehabeddin Waqf, 546
 Şehit Mehmed Paşa Waqf, 1320
 Şehremini, 892, 1077, 1471
 Şehsuvar neighborhood, 12, 869, 960, 1030, 1263, 1323, 1389
 Şehzade Mosque, 1062
 Şehzade Sultan Mehmed Han Waqf, 102, 110, 111, 215, 216, 217, 643, 1343, 1344
 Şemsipaşa Waqf, 848
 Şerifezade Waqf, 303, 304, 325, 748
 Şevketi Mehmed Efendi Waqf, 1531
 Şeyh Abdülkerim Efendi Waqf, 39
 Şeyh Âbid Çelebi Waqf, 753
 Şeyh Alaeddin Waqf, 1144, 1149, 1150
 Şeyh Bahaeddin dervish lodge (zaviye), 1507
 Şeyh Ebül-Vefa Waqf, 1421, 1459
 Şeyh Ferhad neighborhood, 926, 929, 1108, 1357
 Şeyh Ferhad Waqf, 319, 375, 459
 Şeyh Hasan Efendi Waqf, 616
 Şeyh Hasan Paşa neighborhood, 1419
 Şeyh Hasan Paşa Waqf, 1348
 Şeyh Mehmed Geylani Waqf, 1472
 Şeyh Muhyiddin Koçevi neighborhood, 1469
 Şeyh Muhyiddin neighborhood, 794
 Şeyh Mustafa Efendi Waqf, 1473
 Şeyh Resmi neighborhood, 545, 576
 Şeyh Resmi Waqf, 545, 576
 Şeyh Sinan Waqf, 699
 Şeyh Süleyman Waqf, 604
 Şeyh Şemseddin Efendi Waqf, 1356
- Şeyhülislam. *See* Grand Mufti
 Şeyhülislam Kadızade Waqf, 593
 Şıpsavdi Mehmed Bey Waqf, 237
 Şirinbola Waqf, 1151
 Şüca Bey Waqf, 682
 Şüca Çavuş Waqf, 503
- Tabak Yunus neighborhood, 505, 981, 1488
 Tahta Kadı neighborhood, 1382
 Tahta Minare neighborhood, 375, 518, 1059, 1148, 1445, 1458
 Tahtakale, 506, 556, 831, 832, 941, 973
 Takyeci İbrahim Çavuş Waqf, 875
 Takyeci Pervane Bey Waqf, 787
 Tarsusi neighborhood, 529
 Taşçı Ömer Waqf, 285
 Tatavla. *See* Kurtuluş
 Tavern (meyhane), 177, 214, 253, 364, 687, 691, 828, 1107, 1288, 1311
 Tavern owner (meyhaneci), 177, 214, 364, 828, 1107, 1288
 Tavşan island, 452
 Teacher's lodge (muallimhane), 96, 208, 222, 811, 995, 1183, 1381, 1385, 1437, 1488
 Tekfur Palace, 622
 Tekirdağ, 103
 Tekke. *See* dervish lodge (tekke)
 Temessük. *See* promissory note
 Tenbel Mehmed neighborhood, 1008
 Tercüman Yunus Waqf, 75, 198, 223, 350, 359, 360, 391, 403, 422, 754, 755, 1276
 Terkos district, 1068, 1416
 Tezkire. *See* official note
 Timar. *See* fief (timar)
 Tire Çavuş Waqf, 1375
 Timur Bey Waqf, 804
 Timurhan neighborhood, 781, 1052, 1386
 Timurhan Waqf, 917
 Toklu Dede neighborhood, 225, 227, 245, 333, 357, 1412, 1473
 Toklu Dede dervish lodge, 354
 Tomb (türbe), 108, 488, 540, 572, 590, 784, 811, 839, 911, 1086, 1131, 1149, 1255, 1275, 1279, 1440
 Tomtom neighborhood, 1292, 1307, 1327
 Tomtom Waqf, 191, 432, 434

- Tophane Kapısı, 1340
 Tophane, 166, 186, 201, 427, 428, 432, 434, 461, 485, 664, 665, 669, 671, 672, 673, 674, 681, 723, 727, 772, 939, 1096, 1121, 1123, 1218, 1219, 1224, 1234, 1257, 1258, 1271, 1276, 1279, 1285, 1289, 1290, 1291, 1292, 1307, 1309, 1310, 1313, 1316, 1317, 1319, 1324, 1327, 1339, 1340, 1375, 1481, 1525
 Topkapı, 574, 760, 802, 902, 1163, 1471
 Toplimanı, 106, 107, 109
 Toptaşı neighborhood, 1526
 Trabzon, 420, 830, 1184, 1444, 1456
 Tradesman, 153, 532, 637, 1349, 1417, 1448, 1454, 1467, 1474, 1488, 1490, 1531
 Tripoli (Trablus), 58, 1474
 Turhan Waqf, 610
 Turhan Hatun Waqf, 630
 Tûti Latif neighborhood, 853, 963

 Ulvanzade Waqf, 626
 Unkapanı Kapısı, 830, 1220
 Unkapanı, 608, 756, 830, 985
 Uskumru village, 1264, 1304
 Uşşaki Hüsameddin dervish lodge, 595
 Uşşaki Hüsameddin dervish lodge Waqf, 1275
 Uzun Çarşı, 783, 1450
 Uzun Şuca neighborhood, 885, 977
 Uzun Şuca neighborhood, 568, 977
 Uzun Yusuf neighborhood, 518

 Üc Menarin Monastery, 1210
 Üçbaş Mescid, 532
 Üskübi neighborhood, 811, 973, 1373, 1461, 1501
 Üsküdar, 38, 65, 94, 101, 112, 172, 179, 194, 200, 215, 217, 253, 364, 409, 420, 490, 491, 638, 667, 867, 894, 920, 939, 944, 978, 1008, 1033, 1067, 1089, 1197, 1207, 1251, 1318, 1331, 1341, 1342, 1359, 1360, 1374, 1413, 1414, 1460, 1482, 1494, 1521
 Üsküdarı Mahmud Efendi Waqf, 1359
 Üstad Yunus Waqf, 746
 Vakfiye. *See* waqf deed
 Valide Sultan Waqf, 38, 46, 248, 253, 1477, 1510
 Valide-i Atik dervish lodge, 944
 Vasfi Han Sultan Waqf, 429
 Vefa neighborhood, 781, 872, 1276, 1421
 Vize district, 565, 1416
 Voucher. *See* promissory note

 Waqf deed (vakfiye), 5, 10, 11, 13, 58, 99, 117, 133, 156, 187, 220, 225, 227, 241, 272, 301, 385, 386, 388, 489, 494, 513, 532, 571, 572, 595, 602, 637, 650, 690, 698, 741, 746, 757, 759, 764, 780, 781, 797, 803, 809, 811, 814, 818, 821, 849, 884, 886, 897, 918, 922, 923, 944, 947, 949, 951, 956, 963, 965, 980, 983, 985, 988, 1003, 1009, 1010, 1012, 1013, 1019, 1027, 1030, 1031, 1034, 1043, 1046, 1047, 1048, 1051, 1052, 1055, 1065, 1067, 1070, 1071, 1079, 1094, 1095, 1100, 1103, 1111, 1114, 1117, 1126, 1130, 1133, 1135, 1136, 1137, 1148, 1157, 1163, 1203, 1283, 1292, 1310, 1330, 1350, 1351, 1352, 1361, 1372, 1380, 1386, 1387, 1406, 1412, 1415, 1427, 1429, 1431, 1437, 1451, 1461, 1462, 1466, 1483, 1491, 1493, 1496, 1498, 1507, 1517, 1518, 1526, 1527, 1528
 Women's Market. *See* Avrat Pazarı

 Yağkapanı, 148, 431, 474, 476, 478, 687, 1263, 1296, 1328
 Yağkapanı Market, 687, 1263
 Yahudihane. *See* Jewish quarters
 Yahya Efendi Waqf, 833, 834
 Yahya Kethüda Waqf, 705, 713, 716, 1312
 Yakub Ağa neighborhood, 564, 856, 889, 1388, 1404
 Yakub Ağa Waqf, 564, 572, 750, 856
 Yakup Kethüda Waqf, 427, 789
 Yalakabad district, 1374
 Yani Waqf, 452
 Yarhisar neighborhood, 1190
 Yavaşca Mehmed Ağa Waqf, 1185
 Yave. *See* Akkirman
 Yavuz Selim Mosque, 1110, 1483, 1498
 Yavuzer neighborhood, 987

- Yazıcı neighborhood, 561, 736
 Yedikule Kapısı, 554, 1508, 1509
 Yedikule, 554, 752, 795, 880, 1069, 1361, 1476, 1508, 1509
 Yemiş port, 412
 Yeni Cami Waqf, 430, 885
 Yenibağçe, 860, 963, 1020, 1021, 1031, 1034, 1057, 1075, 1090, 1109, 1476
 Yenice, 217, 616, 804, 816, 819, 823
 Yeniçeri Mustafa Bey Waqf, 768
 Yenikapı, 900, 1471, 1481, 1532
 Yeniköy, 833, 834, 959, 1267, 1300, 1314
 Yeşil İmarat Waqf, 109
 Yıldırım Han Medrese, 106, 107, 109
 Yoghurt maker, 627
 Yolcuoğlu neighborhood, 34, 710,
 Yolcuoğlu neighborhood, 1265
 Yoros, 574, 898, 1437
 Yusuf Ağa Waqf, 62
 Yusuf Paşa Waqf, 758, 1128, 1129
 Yükcüoğlu neighborhood, 92
 Zaviye. *See* dervish lodge (zaviye)
 Zeamet. *See* fief (zeamet)
 Zekeriya Efendi Waqf, 1115, 1455
 Zeyni Çelebi Waqf, 544, 979, 989
 Zeyni Hatun Waqf, 362, 406, 410
 Zeyrek Mosque, 249, 644
 Zeyrek, 249, 409, 510, 577, 643, 644, 928, 1062, 1422, 1423, 1424, 1425, 1517
 Zeytun neighborhood, 1270
 Zindan Kapısı, 412, 1032

Modern küresel ekonomik sistemin gelişmeye başladığı 17. yüzyılda Doğu Akdeniz’de sosyo-ekonomik yaşamın kurumsal temelleri nelerdi? Bölge ekonomisinin geleneksel kurumları değişmekte miydi? 2003’te başlayan ve bu soruların yönlendirdiği bir veri derleme projesi, sağlıklı yanıtlar geliştirmeye yardımcı olacak özgün kaynaklar içeren bu çalışmayla sonuçlandı. On ciltlik bu yapıt, Osmanlı İmparatorluğu’nun başkenti ve Doğu Akdeniz’in ticari merkezi olan İstanbul’un o döneme ait 15 şer’i mahkeme defterindeki binlerce hükmün günümüz yazısına aktarılması, Türkçe ile İngilizce özetlerinin hazırlanması ve yedi ana başlıkta tasnif edilmesiyle ortaya çıktı.

<i>Konu</i>	<i>Cilt</i>
Loncalar ve Esnaf	1
Hristiyan ve Yahudi Cemaat İşleri	1
Yabancılar	1
Ticari Ortaklıklar	2
Devlet-Toplum İlişkileri, Vergi Dahil	3-4
Vakıflar	5-6-7-8
Kredi Piyasaları ve Faiz Uygulamaları	9-10

In the seventeenth century, when the modern global economy began to take shape, what institutions governed socio-economic life in the Eastern Mediterranean? Were the region’s traditional economic institutions in flux? This ten-volume set, the culmination of a data-gathering project started in 2003, presents original historical sources that can help to generate sound answers. The set contains transliterations, along with Turkish and English summaries, of thousands of cases found in 15 seventeenth-century Islamic court registers from Istanbul, then the capital of the Ottoman Empire and the commercial center of the Eastern Mediterranean. The cases are grouped under seven topical headings.

<i>Topic</i>	<i>Volume</i>
<i>Guilds and Guildsmen</i>	1
<i>Communal Affairs of Christians and Jews</i>	1
<i>Foreigners</i>	1
<i>Commercial Partnerships</i>	2
<i>State-Subject Relations, including Taxation</i>	3-4
<i>Waqfs</i>	5-6-7-8
<i>Credit Markets and Uses of Interest</i>	9-10

Kapak resmi: 1581’de tamamlanan *Şehinşahname-i Murad-ı Sâlis*, c. 1’den İstanbul semalarında 1577 yılında bir ay boyunca izlenen kuyrukluyıldız gösteren minyatürden ayrıntı (İstanbul Üniversitesi Kütüphanesi, F. 1404).

Detail from Şehinşahname-i Murad-ı Sâlis (1581), depicting Istanbul under a comet that was observable for a full month in 1577 (Istanbul University Library, F. 1404).

Modern küresel ekonomik sistemin gelişmeye başladığı 17. yüzyılda Doğu Akdeniz’de sosyo-ekonomik yaşamın kurumsal temelleri nelerdi? Bölge ekonomisinin geleneksel kurumları değişmekte miydi? 2003’te başlayan ve bu soruların yönlendirdiği bir veri derleme projesi, sağlıklı yanıtlar geliştirmeye yardımcı olacak özgün kaynaklar içeren bu çalışmayla sonuçlandı. On ciltlik bu yapıt, Osmanlı İmparatorluğu’nun başkenti ve Doğu Akdeniz’in ticari merkezi olan İstanbul’un o döneme ait 15 şer’i mahkeme defterindeki binlerce hükmün günümüz yazısına aktarılması, Türkçe ile İngilizce özetlerinin hazırlanması ve yedi ana başlıkta tasnif edilmesiyle ortaya çıktı.

Konu	Cilt
Loncalar ve Esnaf	1
Hristiyan ve Yahudi Cemaat İşleri	1
Yabancılar	1
Ticari Ortaklıklar	2
Devlet-Toplum İlişkileri, Vergi Dahil	3-4
Vakıflar	5-6-7-8
Kredi Piyasaları ve Faiz Uygulamaları	9-10

In the seventeenth century, when the modern global economy began to take shape, what institutions governed socio-economic life in the Eastern Mediterranean? Were the region’s traditional economic institutions in flux? This ten-volume set, the culmination of a data-gathering project started in 2003, presents original historical sources that can help to generate sound answers. The set contains transliterations, along with Turkish and English summaries, of thousands of cases found in 15 seventeenth-century Islamic court registers from Istanbul, then the capital of the Ottoman Empire and the commercial center of the Eastern Mediterranean. The cases are grouped under seven topical headings.

Topic	Volume
Guilds and Guildsmen	1
Municipal Affairs of Christians and Jews	1
Foreigners	1
Commercial Partnerships	2
State-Subject Relations, including Taxation	3-4
Waqfs	5-6-7-8
Credit Markets and Uses of Interest	9-10

Kapak resmi: 1531’de tamamlanan *Şehinşahname-i Murad-ı Sâlis*, c. I’den İstanbul semaiğinde 1577 yılında bir ay boyunca izlenen kuyruklu yıldız gösteren minyatürden ayrıntı (İstanbul Üniversitesi Kütüphanesi, F. 1404).

Detail from Şehinşahname-i Murad-ı Sâlis (1531), depicting Istanbul under a comet that was observable for a full month in 1577 (Istanbul University Library, F. 1404).